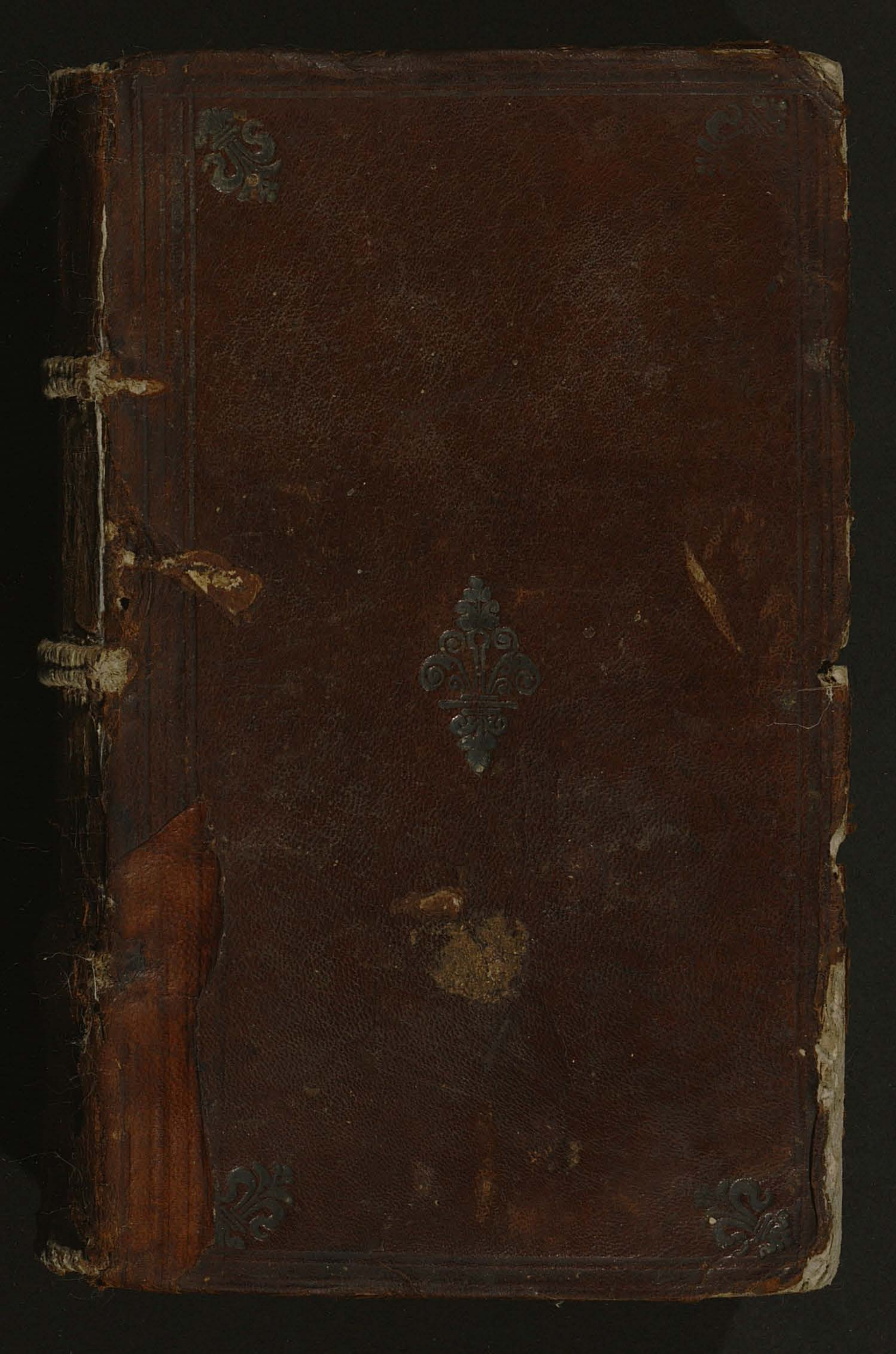

Non tibi tristes sunt curae, nec Osiri luctus.
Sed cantus levis et chorus et amor aptus.
Sed flores varii et redimita frons corymbis.
Sed lutea palla fusa ad pedes teneros.

Λουκιανοῦ ἅπαντα.

Luciani Samosatensis opera, QVAE GRAECE EXtant, omnia, in duos tomos cōcinnè digesta, quorum elenchos suo quenque loco reperies.

Omnia multò quàm antè, tum ex diuersorū codicum collatione, tum doctissimorū hominum recognitione, castigatiora.

Λουκιανοῦ εἰς τὴν ἑαυτοῦ βίβλον.

Λουκιανὸς τάδ᾽ ἔγραψε, παλαιά τε μωρά τε εἰδώς,
μωρὰ γὰρ ἀνθρώποις καὶ τὰ δοκοῦντα σοφά.
οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι διακεκριμένον ἐστὶ νόημα,
ἀλλ᾽ ὃ σὺ θαυμάζεις, τοῦθ᾽ ἑτέροισι γέλως.

Simonis Piscatorij.

BASILEAE, ANNO M. D. XLV.

Erem Camaldul
ppe Varsaviam

IOAN. RIBITTVS φιλέλλησιν ADOLESCENTIBVS S. P. D.

DEO OPT. MAX. semper gratias agere debemus, cum ob cęterarũ rerum, tum maximè ob literarum beneficia, quas nobis hoc tempore ita restitutas esse uidemus, ut nulla unquã ætate tot fuisse literatos, omnes dicant, & constanter affirment. Quo diuino bono ut utiliter possimus uti, ab eo ipso qui hęc largitus est, suppliciter (quia supplices non aspernatur) petẽdum esse arbitror. Equidem uiam & rationẽ, quam quidem norim, alijs tradere & monstrare non grauabor, ut hoc dono ad utilitatẽ suam quisq; uti possit, qui meũ consiliũ sequendum putarit. Illud in primis propositũ nobis esse debebit, ut ubiq; summi illius artificis gloriam prædicemus, in unum illum spectemus, finem studiorũ hũc nobis proponamus: homines enim cõditi sunt, ut Dei opera considerãtes & admirãtes, artificem summũ omniũ laudent, honorent, uenerẽtur, & adorent. Quo posito fundamento, nihil iam fit, ex quo nõ aliquid ad nos utilitatis manare possit. Atq; ut de his LVCIANI græci scriptoris operibus, quę nunc sunt in manibus, aliquid dicamus, illud primo loco apertè profitebor, hominis impietatẽ mihi nullo modo probari, sed tantũ quæ utilitates & documẽta hinc capi posse uideãtur, explicare uoluisse. Et quoniã pietatis & religionis ratio nusquã alibi quęrẽda est, nisi in scripturis diuinitus inspiratis, quæ solæ meram continent ueritatẽ nullo cõtaminatã mendacio: reliqua omnia scripta, ad hũc Heraclium lapidem

exploranda sunt, id est, ad sacrorum codicum normam sunt dirigenda & corrigenda, ut uel probentur uel improbētur de religione disputationes: id quod maximè faciendum esse puto in LVCIANI disputationibus, quæ summam sæpe impietatē spirare & continere uidentur. Sed de his posterius: prius enim dicam de ijs quæ summam habent utilitatem, sine ullo religionis periculo. Quòd si uera est illa omnium ferè sermone trita sentētia, nullum esse librū tam malum, qui nō aliqua ex parte prosit, cur LVCIANI libros repudiare debeamus, causam prorsus uideo nullam, cum præsertim non aliqua ex parte, sed multis prodesse poßint. Est enim in hoc autore summa linguæ græcę proprietas, & Atticismi exquisita obseruatio. Thomas quidem Magister in Atticarū uocum obseruationibus, huius ipsius scriptoris testimonijs quamcreberrimè utitur ad Atticismū restituendum. Tzezes nobilis Hesiodi interpres, hunc plurimū dicendi facultate ualuisse, eq; seruili penè conditione ad summos dignitatis gradus propter eloquentiā euectū esse, & Syrum oratorem uocatū scribit. Ex quorū testimonijs iam satis intelligi arbitror, nullum esse huius scriptū, quod non cum uetustißimis facillimè comparari poßit, si eloquentiæ tantum habeatur ratio. Addere iam licet nostræ ætatis hominū iudicia doctißimorū. Budæus quoties ad Atticam & græcā dicēdi rationē cōmonstrandam, ex his scriptis testimonia producit? quoties Erasmus? quoties alij innumerabiles, qui aliquid de syntaxi Græcorum literis mandarunt? quibus enumerādis nimium longa poneretur oratio. Iam tot interpretū disertißimorum testimonia quanti sunt? nullus est enim ex his qui ex Luciani scriptis aliquid latinè conuer-

cõuertendum susceperũt, qui non huic summam, & maximè Atticam tribuat eloquẽtiam. Quid publica florentissimarũ Academiarum testimonia, quantum habent ponderis? Lutetia hunc pueris linguæ græcæ discendæ causa proponit. Louaniũ non repudiat. In Britannia non solùm enarratur in scholis, uerumetiam illic extiterunt, qui, quę de græco cõuerterant, ediderunt. Quid cõmemorem Germaniæ gymnasia literarũ, ubi maxima ex parte latinus factus est Lucianus? Italia hũc autorem prima in lucem protulit. Atqui nũquam talia extarent testimonia & studia horum librorum, nisi homines doctissimi in eis græcam & Atticam elocutionem constantissimè obseruatam esse uidissent. Quæ enim pars uel exigui libelli in tot operibus reponatur Atticæ expers eloquẽtiæ? Profectò nulla. Attici sales, Atticæ ironiæ non illepidę suo loco sic aptæ sunt, ut facilè quiuis iudicare possit, hunc uitium ineptiarũ & uidisse, & ubiq; diligenter uitasse. Venio ad uarietatem, quæ in his scriptis tanta est, ut nulla ferè res sit, quæ quidem in sermonem incidat, cuius hîc non fiat mentio, uel etiam iusta disputatio. Atq; hoc sic habere, res ipsa loquitur. Tot enim tamq; uarię librorum inscriptiones, an non quod dico satis declarant? Vt omittam sæpissimè in eadem inscriptione res admodũ uarias cõtineri. Ex quo illud accidit, ut uariæ quoq; utilitates percipi posse uideantur. Quę res plana fieri possit, si animaduerterimus, omnes philosophiæ partes hîc summa eloquentia esse pertractatas. Atq; ut primùm à primis ordiamur, permulta quę ad grãmaticam literarum rationem pertinent, hîc reperire poteris, non sine maximo fructu, & sine ulla pietatis iactura, Δίκη φωνηέντων iucunda quæ-

dam, non illa quidem arida & ieiuna, dabit præcepta. Deinde in eo libello, qui ὑπὲρ τοῦ ἐν τῇ προσαγορεύσει πταίσματος inſcribitur, quàm copioſè & grauiter de duobus maximè uerbis χαίρειν καὶ ὑγιαίνειν diſputat? qua diſputatione quid eſt γραμματικώτερον? In Λεξιφάνει diſertè obſoleta ab uſitatis diſtinguit, et diſcernẽda proponit, antiquarios non illepidè reprehẽdens. Ψευδολογιστὴς uocabulorũ proprietatem & translationẽ non obſcurè docet, & multis ueterum teſtimonijs cõfirmat. Quid aliud agit in Ψευδοσοφιστῇ, quàm linguam docet Græcorum & Atticorum? Ex quibus omnibus, quàm copioſas de literis & uerbis Græcorũ ſtudioſi aſſumere poſsint diſputationes, ſuperuacaneũ foret longa oratione explicare. Quòd ſi eſt Grammatici hiſtorias enarrare, & ſcribendæ hiſtoriæ leges præſcribere, hæc omnia, ſi requiris, habes in eo libro qui πῶς δεῖ ἱστορίαν γράφειν inſcribitur. Hiſtoricæ ſcriptionis ficta exempla ſumma feſtiuitate deſcripta, duo libri, qui ἀληθοῦς ἱστορίας λόγοι inſcribũtur, continent: ut ſi quando ſeueritatem relaxare uoles, nuſquã quod cupis facilius quàm hîc reperire poſsis. Vera autem, minimeq́ ficta, in Alexandro inuenire licet. Quid Δημώνακτος βίος, an quicquam non hiſtoria dignum complectitur? Μακρόβιοι multarũ ſunt inſtar hiſtoriarum. Peregrini mors nõ uulgaris, hiſtoriã non uulgarem continet. In Συρίῃ θεῷ ἡροδοτίζει non infeliciter. Nam Sympoſium uerám ne an fictam contineat narrationem, nihil certi conſtitui poteſt. Vtcunq; ſe res habet, ita iucundus eſt in narrando, ut in eo omnes narrandi uirtutes ineſſe intelligi facillimè poſsit. Qua in parte quantum inſit utilitatis, paucis uerbis exprimi non poteſt: ex ijs petere licebit, qui diligenter hiſtoriæ laudes perſecuti ſunt.

Illud

Illud unum modò dicam, sic artem scribendæ historiæ hîc tradi, ut uel inuitus assentiri & probare quæ docet, uictus ratione, cogaris. Vitiosas scriptiones ita emendat euidenter, ut qui sic scripserint, facillimè ad huius limam sua scripta emēdare possint. Iam uerò summū hunc esse disputatorem, tot dialogorum confectio planum facit, cum præsertim Dialogus & Dialectice ab eodem manent fonte. In Parasitica quidem sic definitionem tractat, ut facilè appareat hominem fuisse διαλεκτικώτατον. Et Dialecticæ sparsa sunt aliquot ἀξιώματα per totum scriptionis corpus, ut inueniendi & iudicandi rationem totam, qui cernūt acutè, hîc expressam & explicatā uideri posse manifestū sit. Sed quid immoror, cum sine Dialectices perfectissima cognitione, dialogos confici nō posse constet?

Ad Rhetoricen ueniamus, de qua multa dicere intempestiuū fuerit, cum tam multa hic ipse scriptor Rhetorices monimenta uiuentia reliquerit, quæ de ipsius eloquētia testari & apertè dicere uidentur. Nam ut dialogorū admirabilem facundiā & festiuitatem prætercam, quanta quæso sunt eloquentiæ illa præcepta, quæ in ῥητόρων διδασκάλῳ disertissimè & festiuissimè traduntur? Laudationes tam multæ Demosthenis, domus, balnei, patriæ, muscæ deniq;, quam partem eloquētiæ prætermittunt? Quid cōmemorem uituperationes, quæ ex eadem arte proficiscuntur? quid apologias? quid declamationes, quæ ex ipsis inscriptionibus indicantur, ut nihil sit eas nominari necesse? Eloquentiæ studiosi hinc præclara habēt exempla, quæ sibi proponere possint ad imitandū, ἢ καθαρῶς ἑλληνίζειν studere uolent. Quid de Physice, quæ indagatrix & uenatrix naturæ est, dicam? cuius quàm fue

rit hic ſtudioſus, ex eo qui eſt περὶ ἡλικίας cognoſcere licebit. Dipſadum naturam quis melius deſcribere queat? Quis noſtrûm Pellæos dracones noſſet, ſine huius naturæ uenatoris deſcriptione? Mirum quàm multas habeat cõparationes ex rerum natura petitas. Ἐν τῷ περὶ οἴκου præclara eſt de duobus cernendi & audiendi ſenſibus diſputatio, dignaq́ue quam Phyſici ſtudioſè legant. Alcyonis natura quàm admirabilis deſcribitur? Infinita ſunt, quæ ſi diligẽter obſerues, te in tota Phyſices ratione multò inſtructiorem efficere poſsint. Tertiam philoſophiæ partem, quæ in uitam & mores diſtributa eſt, ſic perſequitur, ut modò fictis, modò ueris narrationibus utens, uarios hominũ mores ante oculos ponat, ut qui legũt, ea ſub oculos ſubiecta cernere uideãtur: in quibus tempeſtiuiſsimè adhibet acerrimas uitiorum uituperationes, ne quis uitia pro uirtutibus imitetur. Cumq́ue omnia uitia uehementer ſæpe reprehendat & uituperet, auarorum tamen miſerias & ſordes nõ uno loco, ſed ſemper acerbiſsima oratione inſectatur, & meritò: nam et noſtræ literæ diſertè dicunt, φιλαργυρίαν πάντων κακῶν ῥίζαν. Deridet ſpem in rebus inaniſsimis fixam. Et Chriſtiani iuſtiſsimè derident, quæ cæteri mortales ſtultè mirantur: cuius diſputationis plenæ ſunt prophetarũ & apoſtolorũ ſcripturæ. Superſtitionum deriſio quid habet alienum à pietate? cùm impia deridere & deteſtari pars quædam ſit pietatis. Frigidè enim pij cenſendi ſunt, qui omnẽ non execrãtur impietatẽ. Iſidis capilli, Geryonis oſſa, & infinita eiuſdem generis, an non ſatis docent ſuperſtitionem totam ab idololatris, non à Chriſtianis, unius Dei adoratoribus, emanaſſe? At enim multa hîc ſunt, quæ ſine ulla dubitatione impietatem

tem cōplectuntur. At ex his quoq; boni maximas utilitates capere possunt. Nam uera religione imbuti, si præstabunt cōstantiam, nullius argumētis à recto abducentur. Quis hosti aperto fidem habet? Legentibus impia, illa cogitatio subeat, hominem tanta eloquentia, tam turpiter prodegisse suā eloquentiam, quam diuinis erga homines beneficijs deprædicandis consumere potuisset honestissimè. Si horum in mentem uenerit, dubium nō est, quin quod eris eloquētiæ consecutus, id omne sis honestius consumpturus, quàm consumpserit is quem cogitatione reprehēdas: abundeq; hoc modo magnū ceperis fructum, si tuam dicendi facultatem ad ueri monarchæ CHRISTI laudes prædicandas totam cōtuleris, cuius unius principatus sempiternus est. Sed de utilitate capienda ex libris profanis, extat Basilij Magni doctissima oratio, ad quam plura cupientem remitto. Illud libenter ostenderem, hîc multa esse, quæ ad sacrarū literarum intelligentiā faciunt, ut de coronis, de athletis, de ignoto deo Atheniensium, quorū omnium hîc reperiuntur explicationes copiosissimæ. Sed hæc sibi quisq; ad suam utilitatem legendis his obseruare facilè posit. De Mathematicis nihil est necesse ut molesta oratione uos onerem. Astrologiā tenuisse, libellus περὶ ἀστρολογίης clarè testatur.

Musicam continet ὁ περὶ ὀρχήσεως λόγος. Geometram fuisse perinsignē ex eo intelligere debemus, quòd Syrus cum esset, totā lustrarit Græciam, Italiam, Galliam, orbis regiones nobilissimas. Huc adde, quod ex Apologia intelligi datur, quæ est περὶ τῶν ἐπὶ μισθῷ συνόντων, hunc ipsum sub Imperatore Romano, magistratu functum publico. Arithmetices ignarus non fuit, quem tot nobilissimas

artes perdidicisse constat. Quare quum Michael Isingrinius uir diligentissimus, & publicæ utilitatis studiosissimus, illa omnia quæ commemoraui non ignoraret, hæc Luciani græca exemplaria uobis sic recōcinnauit, ut omnia multò quàm antea sint ad usurpandum aptiora: quem uicissim omni beneuolētia ac fauore à studiosis prosequi dignissimum censeo. Valete, illud non ignorantes, araneas uenena, apes mella sibi ex eodem coaceruare solere. Lausannæ, anno uirginei partus, M. D. XLV. III calend. Mart.

ISINGRINIVS LECTORI.

NE cum in hanc pagellam oculos cõieceris, amice Lector, tot conſpectis caſtigationibus quidpiã te offendat, nosq; oſcitantiæ atque adeo imperitiæ inſimules, earum rationem tibi exhibere uiſum eſt. Idq; primum ſcias uelim, hic non tam errata, quàm uarias ſubſcribi lectiones. Cum enim in operis huius editione nonnihil progreſsi eſſemus, uno atq; altero tantũ, quæ tum ad manus erant, exemplaribus uſi, rati nimirũ autorem hunc, quòd è ſcholis nunquam exceſsit, non niſi caſtigatiſsimum eſſe poſſe: tamen fortè accidit in corrupta aliquot loca nos incidere: ibi tum, tanquam angue preſſo, mox pedem referre, atq; huius linguæ peritiſsimos quoſcunq; mihi familiaritate iunctos pro more ſolicitare cœpi, ut tum uetuſtis exemplaribus, ſi quæ illis eſſent, tum etiam iudicio conatus noſtros promouerẽt, quò hic Lucianus terſior ac nitidior prodiret: nec diſtulerunt, quin ſtatim pro uirili quod quiſq; uel diligenti lectione, uel etiam ex diuerſorum codicum collatione obſeruarat, liberaliter contribueret. Ea igitur quantulacunq;, tecum quoq; cõmunicare operæprecium duximus. Diligentiam itaq; noſtram boni conſule, ac uale.

Πταισμάτων καὶ ἑτερογνωμόνων λέξεων ἐπανορθώσεις τινὲς, ὅσαι παρ' ἄλλοις καὶ ἄλλοις τυπογράφοις ἠκρι-βωμέναι εἰσί.

Ἀριθμὸς ὁ πρότερος τὴν σελίδα, ἑπόμενος δὲ τὸν στίχον δεικνύει.

2.14. παιδιάν.
5.16. ἅπαντες.
6.2. νῷ.
12.22. τοὐμόν.
καὶ 25. διαλόγου.
23.19 ὑπερηφάνους
30.25. ἕνεκα.
37.14. Ὑμηττόν.
42.21. βαθύν.
44.17 φιλοσοφία
45.2. ἐκδιώκει.
49.9. ἐκεῖνος.
52.8. ἄχεις.
53.15. ἐρασμιώ-
τατον.
54.15. ἰξώδης.
77.19 πειρώμενος
80.20. καταπρο-
δίδωμι.
79.22. ἴσως, συνε-
πιλαβέσθαι.

83.24. κρεανομοῦντά γε.
89.20. θελγῆτρον.
91.23. ἀνάπλεων.
96.14. κιθαρίζειν.
100.3. ἱκανή.
103.25. ἐπιλέλησαι.
105.14. ἀπὸ τοῦ Ταϋγέτου.
110.19. ἐπεχέρησε
111.1. ἐπαινεῖσθαι.
114.15. κοινολογούμενος.
καὶ 18. ἐπελθόν.
115.8. δὲ, ἀφανιστέον.
117.6. ἴσως, ἄλλο.
καὶ 27. ἀντὶ τοῦ Ηρα, Αφρο.
118.3. ἀντὶ τοῦ Αφρο. Αθη.
καὶ 16. ἀποδυσώμεθα.
122.3. τοῦ.
124.5. ἄλλως παρά.
125.18. ἴσα.
127.6. οἱ.
καὶ 7. ὑοί.
148.15. καταγελῶντα.
151.17. ἀντὶ τοῦ Με, Μίδας.
153.17. ἀφικνοῦντι
157.25. παριῶν.
168.4. ἐν.
169.23. ὀλίγων.
173.9. ἔνθου, Νή.
καὶ 22. Φίλιππον.
181.2. παρά.
185.6. Δύσπαρι
187.4. ὁ.
202.13. ἐμέλισας.
216.17. μετενέδυσε.
218.17. ἐπεφύσητο
228.18. ἐλασσείοντι
234.3. ἐκείνῳ.
237.5. ἀΐδιον.
καὶ 19. τόν.
248.12. παρὰ.
251.21. ὁ.
252.25. λεοντῆν.
256.27. ἴσως, συντίθης.
258.13. τῶν.
259.16. ἀντὶ τοῦ Ερ. Αγο.
260.13. ἀτεχνῶς.
261.21. ἴσως, τρίς
263.17. ἔκτοσθεν.
καὶ 18. ἔντοσθεν.
265.2. σκώληκος.
273.14 ἱερωτάτην
274.10. φυλαχθεῖσαι.
276.13. ἄλλως.
278.4. συνεχοῦ.
284.23. τόν.
285.20. ξυμπίνουσι
292.6. τριβώνιον.
298.12. ἐπιλελοιπότος.
310.18. Σῆρας.
315.10. οὖν.
337.22. ὑποτονθορύσας.
καὶ 24. τόν.
349.12. ἀγελαστί.
351.7. παράσχῃς
368.17. ὡδοιπόρηται.
399.5. τοῖς.
404.10. ὅλως.
405.22. Τιθωνόν.
464.16. ζώνην.
465.16 ὁρᾷς, ὅσον
467.27. Υδάσπει
503.8. φορτίδος.
513.1. νεογνά.
517.23 Ποσειδῶνος
538.18. ἄλλως, ἑταίρους.
557.16. ἐκεῖνο.
565.15. ἐμπεπλησμένον.
578.18 ἀπωθεῖσθαι
595.17. ἀπειλή.
628.22 Πυθαγόρην
633.23. Διδύμοις.
663.3. Σθενέβοιαν

692.

Ἐν δευτέρῳ μέρει.

ΤΕΛΟΣ.

Πίναξ τοῦ πρώτου μέρους τῶν Λουκιανοῦ.

Θεῶν διάλογοι.

Ενάλιοι διάλογοι.

μενελάου

Νεκρικοὶ διάλογοι.

ΤΕΛΟΣ.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ ΣΑΜΟΣΑΤΕΩΣ ΔΙΑΛΟΓΟΙ.

Περὶ τοῦ ἐνυπνίου, ἤτοι βίος Λουκιανοῦ.

Ρτι μὲν ἐπεπαύμην εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶν, ἤδη τὴν ἡλικίαν πρόσηβος ὤν, ὁ δὲ πατὴρ συνεσκόπειτο μετὰ τῶν φίλων ὅ, τι καὶ διδάξαιτό με. τοῖς πλείστοις οὖν ἔδοξε παιδεία μὲν, καὶ πόνου πολλοῦ, καὶ χρόνου μακροῦ, καὶ δαπάνης οὐ σμικρᾶς, καὶ τύχης δεῖσθαι λαμπρᾶς. τὰ δὲ ἡμέτερα, μικρά τε εἶναι καὶ ταχεῖάν τινα τὴν ἐπικουρίαν ἀπαιτεῖν. εἰ δέ τινα τέχνην τῶν βαναύσων τούτων ἐκμάθοιμι, τὸ μὲν πρῶτον εὐθὺς ἂν αὐτὸς ἔχειν τὰ ἀρκοῦντα παρὰ τῆς τέχνης, καὶ μηκέτι οἰκόσιτος εἶναι, τηλικοῦτος ὤν. οὐκ εἰς μακρὰν δὲ καὶ τὸν πατέρα εὐφρανεῖν, ἀποφέρων ἀεὶ τὸ γινόμενον. Δευτέρας οὖν σκέψεως ἀρχὴ προὐτέθη, τίς ἀρίστη τῶν τεχνῶν, καὶ ῥάστη ἐκμαθεῖν, καὶ ἀνδρὶ ἐλευθέρῳ πρέπουσα, καὶ πρόχειρον ἔχουσα τὴν χορηγίαν, καὶ διαρκῆ τὸν πόρον. ἄλλου τοίνυν ἄλλην ἐπαινοῦντος ὡς ἕκαστος γνώμης ἢ ἐμπειρίας εἶχεν, ὁ πατὴρ εἰς τὸν θεῖον ἀπιδὼν, παρῆν γὰρ ὁ πρὸς μητρὸς θεῖος, ἄριστος ἑρμογλύφος εἶναι δοκῶν, καὶ λιθοξόος ἐν τοῖς μάλιστα εὐδοκίμοις, οὐ θέμις εἶπεν ἄλλην τέχνην ἐπικρατεῖν, σοῦ παρόντος. ἀλλὰ τοῦτον ἄγε, δείξας ἐμὲ, καὶ δίδασκε παραλαβὼν λι-

θων ἐργάτην ἀγαθὸν εἶναι, καὶ συναρμοστὴν καὶ ἑρμογλυ-
φέα. δυνατὸς γὰρ καὶ οὗτος, φύσεώς τε, ὡς οἶδα, ἔχων
δεξιῶς, ἐτεκμαίρετο δὲ ταῖς ἐκ τοῦ κηροῦ παιδιαῖς. ὁ-
πότε γὰρ ἀφεθείην ὑπὸ τῶν διδασκάλων, ἀποξέων
ἂν τὸν κηρὸν, ἢ βόας, ἢ ἵππους, ἢ καὶ νὴ Δί' ἀνθρώπους
ἀνέπλαττον, εἰκότως, ὡς ἐδόκουν τῷ πατρί. ἐφ' οἷς
παρὰ μὲν τῶν διδασκάλων πληγὰς ἐλάμβανον, τό-
τε δὲ ἔπαινος εἰς τὴν εὐφυΐαν καὶ ταῦτα ἦν. καὶ
χρηστὰς εἶχον ἐπ' ἐμοὶ τὰς ἐλπίδας, ὡς ἐν βραχεῖ μα-
θήσομαι τὴν τέχνην, ἀπ' ἐκείνης γε τῆς πλαστικῆς.
ἅμα τε οὖν ἐπιτήδειος ἐδόκει ἡμέρα τέχνης ἐνάρχε-
σθαι, κἀγὼ παρεδεδόμην τῷ θείῳ, μὰ τὸν Δί' οὐ σφό-
δρα τῷ πράγματι ἀχθόμενος. ἀλλά μοι καὶ παι-
διάν τινα οὐκ ἀτερπῆ ἐδόκει ἔχειν, καὶ πρὸς ἡλικιώ-
τας ἐπίδειξιν, εἰ φαινοίμην θεούς τε γλύφων, καὶ ἀ-
γαλμάτιά τινα μικρὰ κατασκευάζων ἐμαυτῷ τε,
κἀκείνοις, οἷς προῃρούμην. καὶ τό γε πρῶτον ἐκεῖνο
καὶ σύνηθες τοῖς ἀρχομένοις ἐγίνετο. ἐγκοπέα γάρ
τινά μοι δοὺς ὁ θεῖος, ἐκέλευσέ μοι ἠρέμα καθικέσθαι,
πλακὸς ἐν μέσῳ κειμένης, ἐπειπὼν τὸ κοινὸν, Ἀρχὴ
δέ τοι ἥμισυ παντός. σκληρότερον δὲ κατενεγκόν-
τος ὑπ' ἀπειρίας, κατεάγη μὲν ἡ πλάξ. ὁ δὲ ἀγανα-
κτήσας, σκυτάλην τινὰ κειμένην πλησίον λαβὼν,
οὐ πρᾴως οὐδὲ προτρεπτικῶς μου κατήρξατο. ὥστε δά-
κρυά μοι τὰ προοίμια τῆς τέχνης. ἀποδρὰς οὖν ἐκεῖ-
θεν ὡς τὴν οἰκίαν ἀφικνοῦμαι, συνεχὲς ἀνολολύ-
ζων, καὶ δακρύων τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπόπλεως, καὶ διη-

γοῦμαι

γοῦμαι τὴν σκυτάλην, καὶ τοὺς μώλωπας ἐδείκνυον. καὶ κατηγόρουν πολλήν τινα ὠμότητα, προσθεὶς ὅτι ὑπὸ φθόνου ταῦτα ἔδρασε, μὴ αὐτὸν ὑπερβάλωμαι κατὰ τὴν τέχνην. ἀγανακτησαμένης δὲ τῆς μητρὸς, καὶ πολλὰ τῷ ἀδελφῷ λοιδορησαμένης, ἐπεὶ νὺξ ἐπῆλθε, κατέδαρθον ἔτι ἔνδακρυς, καὶ τὴν νύχθ' ὅλην ἐννοῶν. Μέχρι μὲν δὴ τούτων, γελάσιμα, καὶ μειρακιώδη τὰ εἰρημένα. τὰ μετὰ ταῦτα δὲ, οὐκέτι εὐκαταφρόνητα ὦ ἄνδρες ἀκούσεσθε, ἀλλὰ καὶ πάνυ φιληκόων ἀκροατῶν δεόμενα. ἵνα γὰρ καθ' Ὅμηρον εἴπω, Θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος ἀμβροσίην διὰ νύκτα, ἐναργὴς οὕτως, ὥστε μηδὲν ἀπολείπεσθαι τῆς ἀληθείας. ἔτι γοῦν καὶ μετὰ τοσοῦτον χρόνον, τά τε σχήματά μοι τῶν φανέντων ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς παραμένει, καὶ ἡ φωνὴ τῶν ἀκουσθέντων ἔναυλος. οὕτω σαφῆ πάντα ἦν. Δύο γυναῖκες λαβόμεναι ταῖν χεροῖν, εἷλκόν με πρὸς ἑαυτὴν ἑκατέρα μάλα βιαίως, καὶ καρτερῶς. μικροῦ γοῦν με διεσπάσαντο πρὸς ἀλλήλας φιλοτιμούμεναι. καὶ γὰρ ἄρτι μὲν ἂν ἡ ἑτέρα ἐπεκράτει, καὶ παρὰ μικρὸν ὅλον εἶχέ με. ἄρτι δὲ αὖ αὖθις ὑπὸ τῆς ἑτέρας εἰχόμην, ἐβόων δὲ πρὸς ἀλλήλας ἑκατέρα. ἡ μὲν, ὡς αὐτῆς ὄντα με κεκτῆσθαι βούλοιτο, ἡ δὲ, ὡς μάτην τῶν ἀλλοτρίων ἀντιποιοῖτο. ἦν δὲ ἡ μὲν ἐργατικὴ, καὶ ἀνδρικὴ, καὶ αὐχμηρὰ τὴν κόμην, τὼ χεῖρε τύλων ἀνάπλεως, διεζωσμένη τὴν ἐσθῆτα, τιτάνου καταγέμουσα, οἷος ἦν ὁ θεῖος ὁπότε ξέοι τοὺς λίθους. ἡ ἑτέρα δὲ,

μάλα εὐπρόσωπος, καὶ τὸ σχῆμα εὐπρεπὴς, καὶ κόσμιος τὴν ἀναβολήν. τέλος δ' οὖν ἐφιᾶσί μοι δικάζειν, ὁποτέρᾳ βουλοίμην συνεῖναι αὐταῖν. προτέρα δὲ ἡ σκληρὰ ἐκείνη, καὶ ἀνδρώδης ἔλεξεν. Ἐγὼ φίλε παῖ, ἑρμογλυφικὴ τέχνη εἰμὶ, ἣν χθὲς ἤρξω μανθάνειν, οἰκεία τέ σοι καὶ συγγενὴς οἴκοθεν· ὅ, τε γὰρ πάππος σου, εἰποῦσα τοὔνομα τοῦ μητροπάτορος, λιθοξόος ἦν, καὶ τὼ θείω ἀμφοτέρω, καὶ μάλα εὐδοκιμεῖτον δι' ἡμᾶς. εἰ δὲ θέλοις λήρων μὲν καὶ φληνάφων τῶν παρὰ ταύτης ἀπέχεσθαι, δείξασα τὴν ἑτέραν, ἕπεσθαι δὲ καὶ συνοικεῖν ἐμοὶ, πρῶτα μὲν θρέψῃ γεννικῶς, καὶ τοὺς ὤμους ἕξεις καρτεροὺς, φθόνου δὲ παντὸς ἀλλότριος ἔσῃ, καὶ οὔποτε ἄπει ἐπὶ τὴν ἀλλοδαπὴν, τὴν πατρίδα καὶ τοὺς οἰκείους καταλιπὼν, οὐδὲ ἐπὶ λόγοις ἐπαινέσονταί σε πάντες. μὴ μυσαχθῇς δὲ τοῦ σώματος τὸ εὐτελὲς, μηδὲ τῆς ἐσθῆτος τὸ πιναρόν. ἀπὸ γὰρ τῶν τοιούτων ὁρμώμενος καὶ Φειδίας ἐκεῖνος, ἔδειξε τὸν Δία, καὶ Πολύκλειτος τὴν Ἥραν εἰργάσατο, καὶ Μύρων ἐπῃνέθη, καὶ Πραξιτέλης ἐθαυμάσθη. προσκυνοῦνται γοῦν οὗτοι μετὰ τῶν θεῶν. εἰ δὴ τούτων εἷς γένοιο, πῶς μὲν οὐ κλεινὸς αὐτὸς παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις γένοιο; ζηλωτὸν δὲ καὶ τὸν πατέρα ἀποδείξεις, περίβλεπτον δὲ ἀποφανεῖς καὶ τὴν πατρίδα. ταῦτα καὶ ἔτι τούτων πλείονα διαπταίουσα, καὶ βαρβαρίζουσα, πάμπολλα εἶπεν ἡ τέχνη, μάλα δὴ σπουδῇ συνείρουσα, καὶ πείθειν με πειρωμένη, ἀλλ' οὐκέτι μέμνημαι, τὰ πλεῖστα γὰρ ἤδη μου τὴν μνήμην

μὴν διέφυγεν. ἐπεὶ δ' οὖν ἐπαύσατο, ἄρχεται ἡ ἑτέρα ὧδέ πως. Ἐγὼ δὲ ὦ τέκνον, παιδεία εἰμὶ ἤδη συνήθης σοι, καὶ γνωρίμη, εἰ καὶ μηδέπω εἰς τέλος μου πεπείρασαι. ἡλίκα μὲν οὖν τὰ ἀγαθὰ ποριῇ λιθοξόος γενόμενος, αὕτη προείρηκεν, οὐδὲν γὰρ ὅτι μὴ ἐργάτης ἔσῃ, τῷ σώματι πονῶν, κἀν τούτῳ τὴν ἅπασαν ἐλπίδα τοῦ βίου τεθειμένος. ἀφανὴς μὲν αὐτὸς ὤν, ὀλίγα καὶ ἀγεννῆ λαμβάνων, ταπεινὸς τὴν γνώμην, εὐτελὴς δὲ τὴν πρόοδον, οὔτε φίλοις ἐπιδικάσιμος, οὔτε ἐχθροῖς φοβερὸς, οὔτε τοῖς πολίταις ζηλωτός. ἀλλ' αὐτὸ μόνον ἐργάτης, καὶ τῶν ἐκ τοῦ πολλοῦ δήμου εἷς, ἀεὶ τὸν προὔχοντα ὑποπτήσσων, καὶ τὸν λέγειν δυνάμενον θεραπεύων, λαγὼ βίον ζῶν, καὶ τοῦ κρείττονος ἕρμαιον ὤν. εἰ δὲ καὶ Φειδίας, ἢ Πολύκλειτος γένοιο, καὶ θαυμαστὰ πολλὰ ἐξεργάσαιο, τὴν μὲν τέχνην ἅπαντες ἐπαινέσονται, οὐκ ἔστι δὲ ὅστις τῶν ἰδόντων, εἰ νοῦν ἔχοι, εὔξαιτ' ἂν σοὶ ὅμοιος γενέσθαι. οἷος γὰρ ἂν ᾖς, βάναυσος, καὶ χειρῶναξ, καὶ ἀποχειροβίωτος νομισθήσῃ. ἢν δέ μοι πείθῃ, πρῶτον μέν σοι πολλὰ ἐπιδείξω παλαιῶν ἀνδρῶν ἔργα, καὶ πράξεις θαυμαστὰς, καὶ λόγους αὐτῶν ἀπαγγέλλουσα, καὶ πάντων ὡς εἰπεῖν, ἔμπειρον ἀποφαίνουσα. καὶ τὴν ψυχὴν, ὅπερ σοι κυριώτατόν ἐστι, κατακοσμήσω πολλοῖς, καὶ ἀγαθοῖς κοσμήμασι, σωφροσύνῃ, δικαιοσύνῃ, εὐσεβείᾳ, πρᾳότητι, ἐπιεικείᾳ, συνέσει, καρτερίᾳ, τῷ τῶν καλῶν ἔρωτι, τῇ πρὸς τὰ σεμνότατα ὁρμῇ. ταῦτα γάρ ἐστιν ὁ τῆς ψυχῆς ἀκήρα

τος ὡς ἀληθῶς κόσμος, λήσει δέ σε οὔτε παλαιὸν οὐδὲν, οὔτε νῦν γενέσθαι δέον, ἀλλὰ καὶ τὰ δέοντα προόψει μετ' ἐμοῦ. καὶ ὅλως, ἅπαντα ὁπόσα ἐστὶ τά τε θεῖα, τά τε ἀνθρώπινα, οὐκ εἰς μακράν σε διδάξομαι. καὶ ὁ νῦν πένης ὁ τοῦ δεῖνος, ὁ βουλευσάμενός τι περὶ ἀγεννοῦς οὕτω τέχνης, μετ' ὀλίγον ἅπασι ζηλωτὸς, καὶ ἐπίφθονος, ἔσῃ τιμώμενος, καὶ ἐπαινούμενος, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀρίστοις εὐδοκιμῶν, καὶ ὑπὸ τῶν γένει καὶ πλούτῳ προὐχόντων ἀποβλεπόμενος, ἐσθῆτα μὲν τοιαύτην ἀμπεχόμενος, δείξασα τὴν ἑαυτῆς, πάνυ δὲ λαμπρὰν ἐφόρει. ἀρχῆς δὲ καὶ προεδρίας ἀξιούμενος, κἂν που ἀποδημῇς, οὐδ' ἐπὶ τῆς ἀλλοδαπῆς ἀγνὼς οὐδ' ἀφανὴς ἔσῃ. τοιαῦτά σοι περιθήσω τὰ γνωρίσματα, ὥστε τῶν ὁρώντων ἕκαστος, τὸν πλησίον κινήσας, δείξει σε τῷ δακτύλῳ, οὗτος ἐκεῖνος λέγων. ἂν δέ τι σπουδῆς ἄξιον ᾖ, καὶ τοὺς φίλους, ἢ καὶ τὴν πόλιν ὅλην καταλαμβάνῃ, εἰς σὲ πάντες ἀποβλέψονται. κἂν που τι λέγων τύχῃς, κεχηνότες οἱ πολλοὶ ἀκούσονται, θαυμάζοντες, καὶ εὐδαιμονίζοντές σε τῶν λόγων τῆς δυνάμεως, καὶ τὸν πατέρα τῆς εὐποτμίας. ὃ δὲ λέγουσιν ὡς ἄρα ἀθάνατοι γίγνονταί τινες ἐξ ἀνθρώπων, τοῦτό σοι περιποιήσω. καὶ γὰρ ἢν αὐτὸς ἐκ τοῦ βίου ἀπέλθῃς, οὔποτε παύσῃ συνὼν τοῖς πεπαιδευμένοις, προσομιλῶν τοῖς ἀρίστοις. ὁρᾷς τὸν Δημοσθένην ἐκεῖνον, τίνος υἱὸν ὄντα, ἐγὼ ἡλίκον ἐποίησα; ὁρᾷς τὸν Αἰσχίνην, ὃς τυμπανιστρίας υἱὸς ἦν, ἀλλ' ὅμως αὐτὸν δι' ἐμὲ Φίλιππος ἐ-

θεράπευσεν; ὁ δὲ Σωκράτης, καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῇ ἑρμογλυφικῇ ταύτῃ τραφεὶς, ἐπειδὴ τάχιστα συνῆκε τοῦ κρείττονος, καὶ δραπετεύσας παρ' αὐτῆς, ηὐτομόλησεν ὡς ἐμὲ, ἀκούεις ὡς παρὰ πάντων ᾄδεται; ἀφεὶς δὲ αὐτοὺς τηλικούτους καὶ τοιούτους ἄνδρας, καὶ πράξεις λαμπρὰς, καὶ λόγους σεμνοὺς, καὶ σχῆμα εὐπρεπὲς, καὶ τιμὴν, καὶ δόξαν, καὶ ἔπαινον, καὶ προεδρίας, καὶ δύναμιν, καὶ ἀρχὰς, καὶ τὸ ἐπὶ λόγοις εὐδοκιμεῖν, καὶ τὸ ἐπὶ συνέσει εὐδαιμονίζεσθαι, χιτώνιόν τε πιναρὸν ἐνδύσῃ, καὶ σχῆμα δουλοπρεπὲς ἀναλήψῃ, καὶ μοχλία, καὶ γλυφεῖα, καὶ κοπέας, καὶ κολαπτῆρας ἐν ταῖν χεροῖν ἕξεις, κάτω νενευκὼς εἰς τὸ ἔργον, χαμαιπετὴς, καὶ χαμαίζηλος, καὶ πάντα τρόπον ταπεινὸς, ἀνακύπτων δὲ οὐδέποτε, οὐδὲ ἀνδρῶδες, οὐδὲ ἐλευθέριον οὐδὲν ἐπινοῶν, ἀλλὰ τὰ μὲν ἔργα ὅπως εὔρυθμα, καὶ εὐσχήμονα ἔσταί σοι προνοῶν, ὅπως δὲ αὐτὸς εὔρυθμός τε, καὶ κόσμιος ἔσῃ, ἥκιστα πεφροντικὼς, ἀλλ' ἀτιμότερον ποιῶν σεαυτὸν λίθων. Ταῦτα ἔτι λεγούσης αὐτῆς, οὐ περιμείνας ἐγὼ τὸ τέλος τῶν λόγων, ἀναστὰς ἀπεφηνάμην, καὶ τὴν ἄμορφον ἐκείνην, καὶ ἐργατικὴν ἀπολιπὼν, μετέβαινον πρὸς τὴν παιδείαν μάλα γεγηθὼς, καὶ μάλιστα ἐπεί μοι καὶ εἰς νοῦν ἦλθεν ἡ σκυτάλη, καὶ ὅτι πληγὰς εὐθὺς οὐκ ὀλίγας ἀρχομένῳ μοι χθὲς ἐνετρίψατο. ἡ δὲ ἀπολειφθεῖσα, τὸ μὲν πρῶτον ἠγανάκτει, καὶ τὼ χεῖρε συνεκρότει, καὶ τοὺς ὀδόντας ἐνέπριε. τέλος δὲ, ὥσπερ τὴν Νιόβην ἀκούομεν, ἐπεπήγει, καὶ εἰς λίθον

μετεβέβλητο. εἰ δέ τι παράδοξα ἔπαθε, μὴ ἀπιστήσῃς. θαυματοποιοὶ γὰρ οἱ ὄνειροι. ἡ ἑτέρα δὲ πρός με ἀπι-
δοῦσα, τιγαροῦν ἀμείψομαί σε ἔφη τῆς δὲ τῆς δικαιο-
σύνης, ὅτι καλῶς τὴν δίκην ἐδίκασας. καὶ ἐλθὲ ἤδη,
ἐπίβηθι τούτου τοῦ ὀχήματος, δείξασά τι ὄχημα ὑπὸ
πτερωτῶν ἵππων τινῶν, τῷ Πηγάσῳ ἐοικότων, ὅπως
ἴδῃς οἷα καὶ ἡλίκα μὴ ἀκολουθήσας ἐμοὶ ἀγνοήσειν ἔ-
μελλες. ἐπεὶ δὲ ἀνῆλθον, ἡ μὲν ἤλαυνε, καὶ ὑφηνιόχει.
ἀρθεὶς δὲ εἰς ὕψος ἐγὼ, ἐπεσκόπουν ἀπὸ τῆς ἕω ἀρξάμε-
νος ἄχρι πρὸς ἑσπέραν πόλεις, καὶ ἔθνη, καὶ δήμους,
καθάπερ ὁ Τριπτόλεμος ἀποσπείρων τι εἰς τὴν γῆν.
οὐκέτι μέντοι μέμνημαι ὅ, τι τὸ σπειρόμενον ἐκεῖνο
ἦν. πλὴν τοῦτο μόνον, ὅτι κάτωθεν ἀφορῶντες οἱ ἄν-
θρωποι, ἐπῄνουν, καὶ μετ᾽ εὐφημίας καθ᾽ οὓς γενοί-
μην τῇ πτήσει, παρέπεμπον. δείξασα δέ μοι τὰ το-
σαῦτα, κἀμὲ τοῖς ἐπαινοῦσιν ἐκείνοις, ἐπανήγαγεν
αὖθις, οὐκέτι τὴν αὐτὴν ἐσθῆτα ἐκείνην ἐνδεδυκό-
τα, ἣν εἶχον ἀφιπτάμενος, ἀλλ᾽ ἐμοὶ ἐδόκουν εὐπά-
ρυφός τις ἐπανήκειν. καταλαβοῦσα οὖν καὶ τὸν πατέ-
ρα ἑστῶτα, καὶ περιμένοντα, ἐδείκνυεν αὐτῷ ἐκεί-
νην τὴν ἐσθῆτα, κἀμὲ, οἷος ἥκοιμι. καί τι καὶ ὑπέ-
μνησεν οἷα μικροῦ δεῖν περὶ ἐμοῦ ἐβουλεύσαντο. ταῦ-
τα μέμνημαι ἰδὼν, ἀντίπαις ἔτι ὤν, ἐμοὶ δοκεῖν ἐκ-
ταραχθεὶς πρὸς τὸν τῶν πληγῶν φόβον. μεταξὺ δὲ λέγον-
τος, Ἡράκλεις ἔφη τις, ὡς μακρὸν τὸ ἐνύπνιον, καὶ
δικανικόν. εἶτ᾽ ἄλλος ὑπέκρουσε χειμερινὸς ὄνειρος,
ὅτι μήκισταί εἰσιν αἱ νύκτες, ἢ τάχα που τριέσπερος

ὥσπερ

ὥσπερ ὁ Ἡρακλῆς καὶ αὐτός ἐστι, τί δ' οὖν ἐπῆλθεν αὐτῷ ληρῆσαι ταῦτα πρὸς ἡμᾶς, καὶ μνησθῆναι παιδικῆς νυκτὸς, καὶ ὀνείρων παλαιῶν, καὶ ἤδη γεγηρακότων; ἕωλος γὰρ ἡ ψυχρολογία. μὴ ὀνείρων τινῶν ἡμᾶς ὑποκριτάς τινας ὑπείληφεν; οὐκ ὦ γαθέ, οὐδὲ γὰρ ὁ Ξενοφῶν ποτε διηγούμενος τὸ ἐνύπνιον, ὡς ἐδόκει αὐτῷ καὶ ἐν τῇ πατρῴᾳ οἰκίᾳ, καὶ τὰ ἄλλα. ἴστε γὰρ οὐχ ὑπόκρισιν τὴν ὄψιν, οὐδὲ ὡς φλυαρεῖν ἐγνωκὼς αὐτὰ διεξῄει, καὶ ταῦτα ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἀπογνώσει πραγμάτων, περιεστώτων πολεμίων, ἀλλά τι καὶ χρήσιμον εἶχεν ἡ διήγησις. καὶ τοίνυν κἀγὼ τοῦτον ὄνειρον ὑμῖν διηγησάμην ἐκείνου ἕνεκα, ὅπως οἱ νέοι πρὸς τὰ βελτίω τρέπωνται, καὶ παιδείας ἔχωνται, καὶ μάλιστα εἴ τις αὐτῶν ὑπὸ πενίας ἐθελοκακεῖ, καὶ πρὸς τὰ ἥττω ἀποκλίνει, φύσιν οὐκ ἀγεννῆ διαφθείρων. ἐπιρρωσθήσεται, εὖ οἶδ' ὅτι κἀκεῖνος ἀκούσας τοῦ μύθου, ἱκανὸν ἑαυτῷ παράδειγμα ἐμὲ προστησάμενος, ἐννοῶν οἷος μὲν ὤν, πρὸς τὰ κάλλιστα ὥρμησα, καὶ παιδείας ἐπεθύμησα, μηδὲν ἀποδειλιάσας πρὸς τὴν πενίαν τὴν τότε, οἷος δὲ πρὸς ὑμᾶς ἐπανελήλυθα, εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, οὐδενὸς γοῦν τῶν λιθογλύφων ἀδοξότερος.

Πρὸς τὸν εἰπόντα Προμηθεὺς εἶ ἐν λόγοις.

Οὐκοῦν Προμηθέα με εἶναι φής; εἰ μὲν κατὰ τοῦτο ὦ ἄριστε, ὡς πηλίνων κἀμοὶ τῶν ἔργων ὄντων, γνωρίζω τὴν εἰκόνα, καὶ φημὶ ὅμοιος εἶναι αὐτῷ. οὐδ'

ἀναίνομαι πηλοπλάθος ἀκούειν, εἰ καὶ φαυλότερος ἐμοὶ ὁ πηλὸς, οἷος ἐκ τριόδου, βαρβαρός τις παρὰ μικρόν. εἰ δὲ ὑπερεπαινῶν τοὺς λόγους ὡς δῆθεν εὐμηχάνους ὄντας, τὸν σοφώτατον τῶν Τιτάνων ἐπιφημίζεις αὐτοῖς, ὅρα μή τις εἰρωνείαν φῇ, καὶ μυκτῆρα, οἷον τὸν ἀττικὸν, προσεῖναι τῷ ἐπαίνῳ. ἢ πόθεν γὰρ εὐμήχανον τοὐμόν; τίς δ' ἡ περιττὴ σοφία καὶ προμήθεια ἐν τοῖς γράμμασιν; ὡς ἔμοιγε ἱκανὸν, εἰ μὴ πάνυ σοι γήινα ἔδοξε, μηδὲ κομιδῇ ἄξια τοῦ Καυκάσου. καίτοι πόσῳ δικαιότερον ὑμεῖς ἂν εἰκάζοισθε τῷ Προμηθεῖ, ὁπόσοι ἐν δίκαις εὐδοκιμεῖτε, ξὺν ἀληθείᾳ ποιούμενοι τοὺς ἀγῶνας; ζῶντα γοῦν ὡς ἀληθῶς, καὶ ἔμψυχα ὑμῖν τὰ ἔργα. καὶ νὴ Δία, καὶ τὸ θερμὸν αὐτῶν ἐστι διάπυρον. καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ Προμηθέως ἂν εἴη, πλὴν εἰ μὴ διαλλάττοιτε ὅτι μὴ δ' ἐκ πηλοῦ πλάττετε, ἀλλὰ χρυσᾶ ὑμῖν τοῖς πολλοῖς τὰ πλάσματα. ἡμεῖς δὲ οἱ ἐς τὰ πλήθη παριόντες, καὶ τὰς τοιαύτας τῶν ἀκροάσεων ἐπαγγέλλοντες, εἴδωλα ἄττα ἐπιδεικνύμεθα. καὶ τὸ μὲν ὅλον ἐν πηλῷ, καθάπερ ἔφην μικρὸν ἔμπροσθεν, ἡ πλαστικὴ κατὰ ταὐτὰ τοῖς κοροπλάθοις. τὰ δ' ἄλλα οὔτε κίνησις ὁμοία πρόσεστιν, οὔτε ψυχῆς δεῖγμά τι, ἀλλὰ τέρψις ἄλλως, καὶ παιδιὰ τὸ πρᾶγμα. ὥστε με ἐνθυμεῖσθαι ἔπεισι, μὴ ἄρα οὕτω με Προμηθέα λέγοις εἶναι, ὡς ὁ κωμικὸς τὸν Κλέωνα φησίν. οἶσθα περὶ αὐτοῦ.

Κλέων Προμηθεύς ἐστι μετὰ τὰ πράγματα.

καὶ αὐτοὶ δὲ Ἀθηναῖοι τοὺς χυτρέας καὶ ἰπνοποιοὺς, καὶ

πάν

πάντας, ὅσοι πηλουργοί, Προμηθέας ἀπεκάλουν, ἐπισκώπτοντες ἐς τὸν πηλὸν εἶναι τὴν ἐν πυρὶ οἶμαι τῶν σκευῶν ὄπτησιν. καὶ εἴγε σοι τοῦτο βούλεται εἶναι ὁ Προμηθεύς, πάνυ εὐστόχως ἀποτετόξευται, καὶ ἐς τὴν ἀττικὴν δριμύτητα τῶν σκωμμάτων, ἐπεὶ καὶ εὔθρυπτα ἡμῖν τὰ ἔργα, ὥσπερ ἐκείνοις τὰ χυτρίδια, καὶ μικρόν τις λίθον ἐμβαλών, συντρίψειεν ἅπαντα. καί τοι φαίη τις παραμυθούμενος οὐ ταῦτα εἰκάσαι σε τῷ Προμηθεῖ, ἀλλὰ τὸ καινουργὸν τοῦτο ἐπαινῶν, καὶ μὴ πρός τι ἄλλο ἀρχέτυπον μεμιμημένων. ὥσπερ ἐκεῖνος οὐκ ὄντων ἀνθρώπων, τέως ἐννοήσας αὐτοὺς ἀνέπλασε, τοιαῦτα ζῷα μορφώσας, καὶ διακοσμήσας, ὡς εὐκίνητά τε εἴη, καὶ ὀφθῆναι χαρίεντα. καὶ τὸ μὲν ὅλον, ἀρχιτέκτων αὐτὸς ἦν. συνειργάζετο δέ τοι καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἐμπνέουσα τὸν πηλόν, καὶ ἔμψυχα ποιοῦσα εἶναι τὰ πλάσματα. ὁ μὲν ταῦτα ἂν εἴποι, πρός τε τὸ εὐφημότατον ἐξηγούμενος τὸ εἰρημένον. καὶ ἴσως οὗτος ὁ νοῦς ἦν τῷ λελεγμένῳ. ἐμοὶ δὲ οὐ πάνυ ἱκανόν, εἰ καινοποιεῖν δοκοίην. μηδὲ ἔχοι τις λέγειν ἀρχαιότερόν τι τοῦ πλάσματος, οὗ τοῦτο ἀπόγονόν ἐστιν, ἀλλὰ εἰ μὴ καὶ χαρίεντα φαίνοιτο, αἰσχυνοίμην ἂν εὖ ἴσθι ἐπ' αὐτῷ, καὶ ξυμπατήσας ἂν, ἀφανίσαιμι, οὐδ' ἂν ὠφελήσειεν αὐτό. παρά γ' ἐμοὶ ἡ καινότης, μὴ οὐχὶ συντετρῖφθαι ἄμορφον ὄν. καὶ εἴγε μὴ οὕτω φρονοίην, ἄξιος ἄν μοι δοκῶ ὑπὸ ἑκκαίδεκα γυπῶν κείρεσθαι, οὐ συνιεὶς ὡς πολὺ ἀμορφότερα τὰ μετὰ τοῦ ξένου αὐτὰ πεποιθότα. Πτολεμαῖος οὖν ὁ

Λάγου δύο καινὰ ἐν Αἴγυπτον ἄγων κάμηλόν τε Βακτριανὴν παμμέλαιναν, καὶ δίχρωμον ἄνθρωπον, ὡς τὸ μὲν ἡμίτομον αὐτοῦ ἀκριβῶς μέλαν εἶναι, τὸ δ' ἕτερον, ἐν ὑπερβολῇ λευκόν, ἐπίσης δὲ μεμερισμένον, ἐν τὸ θέατρον συναγαγὼν τοὺς Αἰγυπτίους, ἐπεδείκνυτο αὐτοῖς ἄλλα τε πολλὰ θεάματα, καὶ τὸ τελευταῖον καὶ ταῦτα, τὴν κάμηλον, καὶ τὸν ἡμίλευκον ἄνθρωπον, καὶ ᾤετο ἐκπλήξειν τῷ θεάματι. οἱ δὲ, πρὸς μὲν τὴν κάμηλον ἐφοβήθησαν, καὶ ὀλίγου δεῖν ἔφυγον ἀναθορόντες. καίτοι χρυσῷ πᾶσα ἐκεκόσμητο, καὶ ἁλουργίδι ἐπέστρωτο, καὶ ὁ χαλινὸς ἦν λιθοκόλλητος, Δαρείου τινὸς, ἢ Καμβύσου, ἢ Κύρου αὐτοῦ κειμήλιον, πρὸς δὲ τὸν ἄνθρωπον οἱ μὲν πολλοὶ ἐγέλων. οἱ δέ τινες, ὡς ἐπὶ τέρατι ἐμυσάττοντο. ὥστε ὁ Πτολεμαῖος συνεὶς ὅτι οὐκ εὐδοκιμεῖ ἐπ' αὐτοῖς, οὐδὲ θαυμάζεται ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων ἡ καινότης, ἀλλὰ πρὸ αὐτῆς τὸ εὔρυθμον, καὶ τὸ εὔμορφον κρίνουσι, μετέστησεν αὐτά. καὶ τὸν ἄνθρωπον οὐκέτι διὰ τιμῆς ἦγεν ὡς πρὸ τοῦ. ἀλλ' ἡ μὲν κάμηλος, ἀπέθανεν ἀμελουμένη, τὸν ἄνθρωπον δὲ τὸν διττὸν Θέσπιδι τῷ αὐλητῇ ἐδωρήσατο, καλῶς αὐλήσαντι παρὰ τὸν πότον. δέδοικα δὲ μὴ καὶ τοὐμὸν κάμηλος ἐν Αἰγυπτίοις ᾖ, οἱ δὲ ἄνθρωποι, τὸν χαλινὸν ἔτι αὐτῆς θαυμάζουσι, καὶ τὴν ἁλουργίδα. ἐπεὶ δὲ οὐδὲ τὸ ἐκ δυοῖν τοῖν καλλίστοιν συγκεῖσθαι διαλόγου, καὶ κωμῳδίας, οὐδὲ τοῦτο ἀπόχρη εἰς εὐμορφίαν, εἰ μὴ καὶ ἡ μίξις ἐναρμόνιος, καὶ κατὰ τὸ σύμμετρον γίγνοιτο. ἔστι γοῦν ἐκ

δύο καλῶν ἀλλόκοτον, τὴν ξυνθήκην εἶναι, οἷον ἐκεῖνο τὸ προχειρότατον, ὁ ἱπποκένταυρος, οὐ γὰρ ἂν φαίης ἐπέραστόν τι ζῷον τοῦτο γενέσθαι, ἀλλὰ καὶ ὑβριστικώτατον, εἰ χρὴ πιστεύειν τοῖς ζωγράφοις ἐπιδεικνυμένοις τὰς παροινίας, καὶ σφαγὰς αὐτῶν. τί οὖν οὐχὶ καὶ ἔμπαλιν γένοιτ᾽ ἂν εὔμορφόν τι ἐκ δυοῖν τοῖν ἀρίστοιν ξυντεθὲν, ὥσπερ ἐξ οἴνου, καὶ μέλιτος τὸ ξυναμφότερον ἥδιστον φημὶ ἔγωγε; οὐ μὴν περί γε τῶν ἐμῶν ἔχω διατείνεσθαι ὡς τοιούτων ὄντων, ἀλλὰ δέδια μὴ τὸ ἑκατέρου κάλλος, ἡ μίξις συνέφθειρεν. οὐ πάνυ γοῦν συνήθη καὶ φίλα ἐξ ἀρχῆς ἦν ὁ διάλογος, καὶ ἡ κωμῳδία. εἴ γε ὁ μὲν οἴκοι, καὶ καθ᾽ ἑαυτὸν νὴ Δία ἐν τοῖς περιπάτοις μετ᾽ ὀλίγων τὰς διατριβὰς ἐποιεῖτο. ἡ δὲ παραδοῦσα τῷ Διονύσῳ ἑαυτὴν, θεάτρῳ ὡμίλει, καὶ ξυνέπαιζε, καὶ ἐγελωτοποίει, καὶ ἐπέσκωπτε, καὶ ἐν ῥυθμῷ ἔβαινε πρὸς αὐλόν. ἐνίοτε καὶ τὸ ὅλον ἀναπαίστοις μέτροις ἐποχουμένη τὰ πολλὰ, τοὺς τοῦ διαλόγου ἑταίρους ἐχλεύαζε, φροντιστὰς, καὶ μετεωρολέσχας, καὶ τὰ τοιαῦτα προσαγορεύουσα. καὶ μίαν ταύτην προέλευσιν ἐπεποίητο ἐκείνους ἐπισκώπτειν, καὶ τὴν διονυσιακὴν ἐλευθερίαν καταχεῖν αὐτῶν. ἄρτι μὲν, ἀεροβατοῦντας δεικνύουσα, καὶ νεφέλαις ξυνόντας. ἄρτι δὲ, ψυλλῶν πηδήματα διαμετροῦντας, ὡς δῆθεν τὰ ἀέρια λεπτολογουμένους. ὁ διάλογος δὲ, σεμνοτάτας ἐποιεῖτο τὰς συνουσίας φύσεώς τε πέρι, καὶ ἀρετῆς φιλοσοφῶν, ὥστε τὸ τῶν μουσικῶν τοῦτο δὶς διὰ πασῶν εἶναι τὴν ἁρμονίαν

ἀπὸ τοῦ ὀξυτάτου ἐς τὸ βαρύτατον, καὶ ὅμως ἐτολμήσαμεν ἡμεῖς τὰ οὕτως ἔχοντα πρὸς ἄλληλα ξυναγαγεῖν, καὶ ξυναρμόσαι, οὐ πάνυ πειθόμενα οὐδὲ εὐμαρῶς ἀνεχόμενα τὴν κοινωνίαν. δέδια τοίνυν μὴ αὖθις ὅμοιόν τι τῷ Προμηθεῖ τῷ σῷ πεποιηκὼς φαίνομαι, τὸ θῆλυ τῷ ἄρρενι ἐγκαταμίξας, καὶ δι' αὐτὸ δίκην ὑπόσχω. μᾶλλον δὲ μὴ καὶ ἄλλό τι τοιοῦτο φανοίην ἐξαπατῶν ἴσως τοὺς ἀκούοντας, καὶ ὀστᾶ παραθεὶς αὐτοῖς κεκαλυμμένα τῇ πιμελῇ, γέλωτα κωμικὸν ὑπὸ σεμνότητι φιλοσόφῳ, τὸ γὰρ τῆς κλεπτικῆς. καὶ γὰρ κλεπτικῆς ὁ θεός, ἄπαγε τοῦτο μόνον, οὐκ ἂν εἴποις ἐνεῖναι τοῖς ἡμετέροις. ἢ παρὰ τοῦ γ' ἂν ἐκλέπτομεν, εἰ μὴ ἄρα τις ἐμὲ διέλαθε τοιούτους ἱπποκάμπους, καὶ τραγελάφους καὶ αὐτὸς συντεθεικώς; πλὴν ἀλλὰ τί ἂν πάθοιμι; ἐμμενετέον γὰρ οἷς ἅπαξ προειλόμην. ἐπεὶ τό γε μεταβουλεύεσθαι, Ἐπιμηθέως ἔργον, οὐ Προμηθέως ἐστί.

ΠΡΟΣ ΝΙΓΡΙΝΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Λουκιανὸς Νιγρίνῳ εὖ πράττειν. ἡ μὲν παροιμία φησί, γλαῦκα εἰς Ἀθήνας, ὡς γελοῖον ὄν, εἴ τις ἐκεῖ κομίζει γλαῦκας, ὅτι πολλαὶ παρ' αὐτοῖς εἰσίν. ἐγὼ δὲ εἰ μὲν δύναμιν λόγων ἐπιδείξασθαι βουλόμενος, ἔπειτα Νιγρίνῳ γράψας βιβλίον ἔπεμπον, εἰχόμην ἂν τοῦ γελοίου, γλαῦκας ὡς ἀληθῶς ἐμπορευόμενος. ἐπεὶ δὲ μόνην σοι δηλῶσαι τὴν ἐμὴν γνώμην ἐθέλω, ὅπως τε νῦν ἔχω, καὶ ὅτι μὴ παρέργως εἴλημμαι πρὸς τῶν σῶν λόγων, ἀποφεύγοιμ' ἂν εἰκότως καὶ

τὸ τοῦ

τὸ τοῦ Θουκυδίδου λέγοντος, ὅτι ἡ ἀμαθία μὲν θρασεῖς, ὀκνηροὺς δὲ τὸ λελογισμένον ἀπεργάζεται. δῆλον γὰρ, ὡς οὐχ ἡ ἀμαθία μοι μόνη τῆς τοιαύτης τόλμης, ἀλλὰ καὶ ὁ πρὸς τοὺς λόγους ἔρως αἴτιος. ἔρρωσο.

Νιγρῖνος, ἢ περὶ φιλοσόφου ἤθους.

Ὡς σεμνὸς ἡμῖν σφόδρα καὶ μετέωρος ἐπανελήλυθας, οὐ τοίνυν προσβλέπειν ἡμᾶς ἔτι ἀξιοῖς, οὐθ' ὁμιλίας μεταδίδως, οὔτε κοινωνεῖς τῶν ὁμοίων λόγων, ἀλλ' ἄφνω μεταβέβλησαι, καὶ ὅλως ὑπεροπτικῷ τινι ἔοικας. ἡδέως δ' ἂν παρὰ σοῦ πυθοίμην ὅθεν οὕτως ἀτόπως ἔχεις, καὶ τί τούτων αἴτιον. τί γὰρ ἄλλο γε ὦ ἑταῖρε, ἢ εὐτυχία; πῶς λέγεις; ὁδοῦ πάρεργον ἥκω σοι εὐδαίμων τε, καὶ μακάριος γεγενημένος. καὶ τοῦτο δὴ τὸ ἀπὸ τῆς σκηνῆς ὄνομα, τρισόλβιος. Ἡράκλεις οὕτως ἐν βραχεῖ; καὶ μάλα. τί δὲ τὸ μέγα τοῦτό ἐστιν, ἐφ' ὅτῳ καὶ κομᾷς, ἵνα μὴ ἐν κεφαλαίῳ μόνῳ εὐφραινώμεθα, ἔχωμεν δέ τι καὶ ἀκριβῶς εἰδέναι τὸ πᾶν ἀκούσαντες; οὐ θαυμαστὸν εἶναί σοι δοκεῖ πρὸς Διός, ἀντὶ μὲν δούλου με ἐλεύθερον, ἀντὶ δὲ πένητος, ὡς ἀληθῶς πλούσιον, ἀντὶ δὲ ἀνοήτου τε καὶ τετυφωμένου, γενέσθαι μετριώτερον; μέγιστον μὲν οὖν. ἀτὰρ οὔπω μανθάνω σαφῶς ὅ, τι καὶ λέγεις. ἐστάλην μὲν εὐθὺ τῆς πόλεως βουλόμενος ἰατρὸν ὀφθαλμῶν θεάσασθαί τινα. τὸ γάρ μοι πάθος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ μᾶλλον ἐπετείνετο. οἶδα τούτων ἕκαστα, καὶ ηὐξάμην σε τινὶ σπουδαίῳ ἐπιτυχεῖν. δόξαν

οὖν μοι διὰ πολλοῦ προσειπεῖν νιγρῖνον τὸν πλατωνικὸν φιλόσοφον, ἕωθεν ἐξαναστὰς, ὡς αὐτὸν ἀφικόμην, καὶ κόψας τὴν θύραν, τοῦ παιδὸς εἰσαγγείλαντος, ἐκλήθην, καὶ παρελθὼν εἴσω, καταλαμβάνω τὸν μὲν ἐν χερσὶ βιβλίον ἔχοντα, πολλὰς δὲ εἰκόνας παλαιῶν σοφῶν ἐν κύκλῳ κειμένας. προὔκειτο δὲ ἐν μέσῳ καὶ πινάκιόν τι τῶν ἀπὸ γεωμετρίας σχημάτων καταγεγραμμένον, καὶ σφαῖρα καλάμου πρὸς τὸ τοῦ παντὸς μίμημα, ὡς ἐδόκει, πεποιημένη. σφόδρα οὖν με φιλοφρόνως ἀσπασάμενος, ἠρώτα ὅτι καὶ πράττοιμι. κἀγὼ πάντα διηγησάμην αὐτῷ, καὶ δῆτα ἐν μέρει καὶ αὐτὸς ἠξίουν εἰδέναι ὅ,τι τε πράττοι, καὶ εἰ αὖθις αὐτῷ ἐγνωσμένον εἴη στέλλεσθαι τὴν ἐπὶ τῆς ἑλλάδος. ὁ δὲ ἀπαρξάμενος ὦ ἑταῖρε περὶ τούτων λέγειν, καὶ τὴν ἑαυτοῦ γνώμην διηγεῖσθαι, τοσαύτην τινά μου λόγων ἀμβροσίαν κατεσκέδασεν, ὥστε καὶ τὰς σειρῆνας ἐκείνας, εἴ τινες ἄρα ἐγένοντο, καὶ τὰς ἀηδόνας, καὶ τὸν ὁμήρου λωτὸν ἀρχαῖον ἀποδεῖξαι, οὕτω θεσπέσια ἐφθέγξατο. προήχθη γὰρ αὐτήν τε φιλοσοφίαν ἐπαινέσαι, καὶ τὴν ἀπὸ ταύτης ἐλευθερίαν, καὶ τῶν δημοσίᾳ νομιζομένων ἀγαθῶν καταγελάσαι, πλούτου, καὶ δόξης, καὶ βασιλείας καὶ τιμῆς, ἔτι τε χρυσοῦ, καὶ πορφύρας, καὶ τῶν πάνυ περιβλέπτων τοῖς πολλοῖς, τέως δὲ κἀμοὶ δοκούντων, ἅπερ ἔγωγε ἀτενεῖ καὶ ἀναπεπταμένῃ τῇ ψυχῇ δεξάμενος, αὐτίκα μὲν οὐδὲ εἶχον εἰκάσαι ὅπερ ἐπεπόνθειν, ἀλλὰ παντοῖος ἐγιγνόμην, καὶ ἄρτι μὲν ἐλυπού-

μην

μὴν ἐληλεγμένων μοι τῶν φιλτάτων, πλούτου τε,
καὶ ἀργυρίου, καὶ δόξης. καὶ μόνον οὐκ ἐδάκρυον ἐπ' αὐ-
τοῖς καθῃρημένοις. ἄρτι δὲ, αὐτὰ μὲν ἐδόκει μοι τα-
πεινὰ, καὶ καταγέλαστα. ἔχαιρον δ' αὖ ὥσπερ ἐκ ζο-
φεροῦ τινος ἀέρος τοῦ βίου τοῦ πρόσθεν, ἐς αἰθρίαν
τε καὶ μέγα φῶς ἀναβλέπων. ὥστε δὴ τὸ καινότατον
τοῦ ὀφθαλμοῦ μὲν, καὶ τῆς περὶ αὐτὸν ἀσθενείας ἐ-
πελανθανόμην, τὴν δὲ ψυχὴν ὀξυδερκέστερος
κατὰ μικρὸν ἐγιγνόμην. ἐλελήθειν γὰρ τέως αὐ-
τὴν τυφλώττουσαν περιφέρων. προϊὼν δὲ, ἐς τό-
δε περιήχθην, ὅπερ ἀρτίως ἡμῖν ἐπεκάλεις. γαῦ-
ρός τε γὰρ ὑπὸ τοῦ λόγου καὶ μετέωρός εἰμι, καὶ ὅ-
λως μικρὸν οὐκέτι οὐδὲν ἐπινοῶ. δοκῶ γάρ μοι ὅμοιόν
τι πεπονθέναι πρὸς φιλοσοφίαν, οἷόνπερ καὶ οἱ Ἰν-
δοὶ πρὸς τὸν οἶνον λέγονται παθεῖν, ὅτε πρῶτον ἔ-
πιον αὐτοῦ, θερμότεροι γὰρ ὄντες φύσει, πιόντες ἰσχυ-
ρὸν οὕτω ποτὸν, αὐτίκα μάλα ἐξεβακχεύθησαν, καὶ
διπλασίως ὑπὸ τοῦ ἀκράτου ἐξεμάνησαν. οὕτω σοι
καὶ αὐτὸς ἔνθους καὶ μεθύων ὑπὸ τῶν λόγων, περιέρ-
χομαι. καὶ μὴν τοῦτόγε, οὐ μεθύειν, ἀλλὰ νήφειν τε καὶ
σωφρονεῖν ἐστιν. ἐγὼ δὲ βουλοίμην ἂν εἰ οἷόν τε αὐτῶν
ἀκοῦσαι τῶν λόγων, οὐδὲ γὰρ οὐδὲ καταφρονεῖν αὐτῶν
οἶμαι θέμις. ἄλλως τε εἰ καὶ φίλος καὶ περὶ τὰ ὅμοια
ἐσπουδακὼς ὁ βουλόμενος ἀκούειν εἴη. θάρρει ὦ γα-
θέ. τοῦτο γάρ τοι τὸ τοῦ Ὁμήρου, σπεύδοντα καὶ αὐτὸν
παρακαλεῖς. καὶ εἴγε μὴ ἔφθης, αὐτὸς ἂν ἐδεήθην ἀ-
κοῦσαί μου διηγουμένου. μάρτυρα γάρ σε παραστήσασθαι

πρὸς τοὺς πολλοὺς ἐθέλω, ὅτι οὐκ ἀλόγως μαίνομαι, ἄλ
λως τε, καὶ ἡδύ μοι τὸ μεμνῆσθαι αὐτῶν πολλάκις,
καὶ ταύτην ἤδη μελέτην ἐποιησάμην, ἐπεὶ κἄν
τις μὴ παρὼν τύχῃ. καὶ οὕτω δὶς ἢ τρὶς τῆς ἡμέρας ἀνα
κυκλῶ πρὸς ἐμαυτὸν τὰ εἰρημένα. καὶ ὥσπερ οἱ ἐ-
ρασταὶ, τῶν παιδικῶν οὐ παρόντων, ἔργ' ἄττα καὶ λόγους
εἰρημένους αὐτοῖς διαμνημονεύουσι, καὶ τούτοις ἐνδια
τρίβοντες ἐξαπατῶσι τὴν νόσον, ὡς παρόντων σφίσι
τῶν ἀγαπωμένων, ἔνιοι γοῦν αὐτοῖς καὶ προσλαλεῖν οἴον
ται, καὶ ὡς ἄρτι λεγομένων πρὸς αὐτοὺς, ὧν τότε ἤκου
σαν ἥδονται, καὶ προσάψαντες τὴν ψυχὴν τῇ μνήμῃ
τῶν παρεληλυθότων σχολὴν οὐκ ἄγουσιν ἐν τοῖς ἐν πο
σὶν ἀνιᾶσθαι. οὕτω δὴ καὶ αὐτὸς φιλοσοφίας οὐ παρού-
σης, τοὺς λόγους οὓς τότε ἤκουσα συναγείρων, καὶ πρὸς
ἐμαυτὸν ἀνατυλίττων, οὐ μικρὰν ἔχω παραμυθίαν.
καὶ ὅλως, καθάπερ ἐν πελάγει καὶ νυκτὶ πολλῇ φερό
μενος, ἐς πυρσόν τινα τοῦτον ἀποβλέπω, πᾶσι μὲν
παρεῖναι τοῖς ὑπ' ἐμοῦ πραττομένοις τὸν ἄνδρα ἐκεῖ
νον οἰόμενος. ἀεὶ δὲ ὥσπερ ἀκούων αὐτοῦ τὰ αὐτὰ πρός
με λέγοντος, ἐνίοτε δὲ, καὶ μάλιστα ὅταν ἐνερείσω
τὴν ψυχὴν, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ μοι φαίνεται, καὶ
τῆς φωνῆς ὁ ἦχος ἐν ταῖς ἀκοαῖς παραμένει. καὶ γάρ
τοι κατὰ τὸν κωμικὸν ὡς ἀληθῶς, ἐγκατέλιπέ τι κέν
τρον τοῖς ἀκούουσι. παῦε ὦ θαυμάσιε μικρὸν ἀνακρουό
μενος, καὶ λέγε ἐξ ἀρχῆς ἀναλαβὼν ἤδη τὰ εἰρημέ
να, ὡς οὐ μετρίως με ἀποκναίεις περιάγων. εὖ λέγεις,
καὶ οὕτω χρὴ ποιεῖν. ἀλλ' ἐκεῖνο ὦ ἑταῖρε, ἤδη τρα-
γικοὺς

γικοὺς, ἢ καὶ νὴ Δία κωμικοὺς φαύλους ἑώρακας ὑποκριτάς, τῶν συριττομένων λέγω τούτων, καὶ διαφθειρόντων τὰ ποιήματα, καὶ τὸ τελευταῖον ἐκβαλλομένων, καίτοι τῶν δραμάτων πολλάκις εὖ ἐχόντων τε, καὶ νενικηκότων; πολλοὺς οἶδα τοιούτους. ἀλλὰ τί τοῦτο; δέδοικα μή σοι μεταξὺ δόξω γελοίως αὐτὰ μιμεῖσθαι, τὰ μὲν ἀτάκτως συνείρων, ἐνίοτε δὲ καὶ αὐτὸν ὑπ' ἀσθενείας τὸν νοῦν διαφθείρων. κᾆτα προαχθῇς ἠρέμα καὶ αὐτοῦ καταγνῶναι τοῦ δράματος, καὶ τὸ μὲν ἐμὸν, οὐ πάνυ ἄχθομαι. ἡ δὲ ὑπόθεσις, οὐ μετρίως με λυπήσειν ἔοικε συνεκπίπτουσα, καὶ τὸ ἐμὸν μέρος ἀσχημονοῦσα. τοῦτ' οὖν παρ' ὅλον μέμνησό μοι τὸν λόγον, ὡς ὁ μὲν ποιητὴς ὑμῖν, τῶν τοιούτων ἁμαρτημάτων ἀνεύθυνος, καὶ τῆς σκηνῆς πόρρω ποι κάθηται, οὐδὲν αὐτῷ μέλον τῶν ἐν θεάτρῳ πραττομένων. ἐγὼ δὲ ἐμαυτοῦ σοι πεῖραν παρέχω ὁποῖός εἰμι τὴν μνήμην ὑποκριτὴς, οὐδὲν ἀγγέλου τὰ ἄλλα τραγικοῦ διαφέρων. ὥστε κἂν ἐνδεέστερόν τι δοκῶ λέγειν, ἐκεῖνο μὲν ἔστω πρόχειρον, ὡς ἄμεινον ἦν. καὶ ἄλλως ὁ ποιητὴς ἴσως διεξῄει, ἐμὲ δὲ κἂν ἐκσυρίττῃς, οὐ πάνυ τι λυπήσομαι, ὡς εὖ γε νὴ τὸν Ἑρμῆν καὶ κατὰ τὸν τῶν ῥητόρων νόμον πεπροοιμίασταί σοι. ἔοικας γοῦν κἀκεῖνα προσθήσειν, ὡς δι' ὀλίγου τε ὑμῖν ἡ συνουσία ἐγένετο, καὶ ὡς οὐδ' αὐτὸς ἥκεις πρὸς τὸν λόγον παρεσκευασμένος, καὶ ὡς ἄμεινον εἶχεν αὐτοῦ ταῦτα λέγοντος ἀκούειν. σὺ γὰρ ὀλίγα, καὶ ὅσα οἷόν τε ἦν, τυγχάνεις τῇ μνήμῃ συγκεκομισμένος. οὐ ταῦτ' ἐρεῖν

ἔμελλον; οὐδὲν οὖν αὐτῶν ἔτι σοι δεῖ πρὸς ἐμέ. νόμιζε δὲ τούτου γε ἕνεκα πάντα σοι προειρῆσθαι, ὡς ἐγὼ καὶ βοᾶν καὶ κροτεῖν ἕτοιμός εἰμι. ἢν δὲ διαμέλλῃς, μνησικακήσω γε παρὰ τὸν ἀγῶνα, καὶ ὀξύτατα συρίξομαι. καὶ ταῦτα μὲν, ἃ σὺ διῆλθες, ἐβουλόμην ἂν εἰρῆσθαί μοι. κἀκεῖνα δὲ, ὅτι γε οὐχ ἑξῆς, οὐδὲ ὡς ἐκεῖνος ἔλεγε ῥῆσίν τινα περὶ πάντων ἐρῶ, πάνυ γὰρ τοῦθ' ἡμῖν ἀδύνατον. οὐδ' αὖ ἐκείνῳ περιθεὶς τοὺς λόγους, μὴ καὶ κατ' ἄλλό τι γένωμαι τοῖς ὑποκριταῖς ἐκείνοις ὅμοιος, οἳ πολλάκις ἢ Αγαμέμνονος, ἢ Κρέοντος, ἢ καὶ Ηρακλέους αὐτοῦ πρόσωπον ἀνειληφότες, χρυσίδας ἠμφιεσμένοι, καὶ δεινὸν βλέποντες, καὶ μέγα κεχηνότες, μικρὸν φθέγγονται, καὶ ἰσχνὸν, καὶ γυναικῶδες, καὶ τῆς Εκάβης ἢ Πολυξένης πολὺ ταπεινότερον. ἵν' οὖν μὴ καὶ αὐτὸς ἐλέγχωμαι, πάνυ μεῖζον τῆς ἐμαυτοῦ κεφαλῆς προσωπεῖον περικείμενος, καὶ τὴν σκευὴν καταισχύνων, ἀπὸ γυμνοῦ σοι βούλομαι τοῦ προσώπου προσλαλεῖν, ἵνα μὴ συγκατασπάσω που πεσὼν τὸν ἥρωα ὃν ὑποκρίνομαι. οὗτος ἁνὴρ οὐ παύσεται τήμερον πρός με πολλῇ τῇ σκηνῇ καὶ τῇ τραγῳδίᾳ χρώμενος. καὶ μὴν παύσομαί γε, πρὸς ἐκεῖνα δὲ ἤδη τρέψομαι. Η μὲν ἀρχὴ τῶν λόγων, ἔπαινος ἦν ἑλλάδος, καὶ τῶν Αθήνησιν ἀνθρώπων, ὅτι φιλοσοφίᾳ καὶ πενίᾳ σύντροφοί εἰσι. καὶ οὔτε τῶν ἀστῶν, οὔτε τῶν ξένων οὐδένα τέρπουσιν ὁρῶντες, ὃς ἂν τρυφὴν εἰσάγειν εἰς αὐτοὺς βιάζηται. ἀλλ' εἰ καί τις ἀφίκηται παρ' αὐτοὺς οὕτω διακείμενος,

ἠρέμα

ἠρέμα τε μεθαρμόττουσι, καὶ παραπαιδαγωγοῦσι, καὶ πρὸς τὸ καθαρὸν τῆς διαίτης μεθιστᾶσιν. ἐμέμνητο γοῦν τινος τῶν πολυχρύσων, ὃς ἐλθὼν Ἀθήναζε μάλα ἐπίσημος, καὶ φορτικὸς ἀκολούθων ὄχλῳ, καὶ ποικίλῃ ἐσθῆτι καὶ χρυσῷ, αὐτὸς μὲν ᾤετο ζηλωτὸς εἶναι πᾶσι τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ὡς ἂν εὐδαίμων ἀποβλέπεσθαι. τοῖς δ' ἄρα δυστυχεῖν ἐδόκει τὸ ἀνθρώπιον, καὶ παιδεύειν ἐπεχείρουν αὐτόν, οὐ πικρῶς, οὐδ' ἄντικρυς ἀπαγορεύοντες ἐν ἐλευθέρᾳ τῇ πόλει καθ' ὅν τινα τρόπον βούλοιτο βιοῦν, ἀλλ' ἐπεὶ κἀν τοῖς γυμνασίοις καὶ λουτροῖς ὀχληρὸς ἦν, θλίβων τοῖς οἰκέταις, καὶ στενοχωρῶν τοὺς ἀπαντῶντας, ἡσυχῆ τις ἂν ὑπεφθέγξατο, προσποιούμενος λανθάνειν, ὥσπερ οὐ πρὸς αὐτὸν ἐκεῖνον ἀποτείνων, δέδοικε μὴ παραπόληται μεταξὺ λούμενος. καὶ μὴν εἰρήνη γε μακρὰ κατέχει τὸ βαλανεῖον, οὐδὲν οὖν δεῖ στρατοπέδου. ὁ δέ, ἀκούων ἀεί, μεταξὺ ἐπαιδεύετο. τὴν δὲ ἐσθῆτα τὴν ποικίλην, καὶ τὰς πορφυρίδας ἐκείνας ἀπέδυσαν αὐτόν, ἀστείως πάνυ τὸ ἀνθηρὸν ἐπισκώπτοντες τῶν χρωμάτων, ἔαρ ἤδη λέγοντες, καὶ πόθεν ὁ ταὼς οὗτος, καὶ τάχα τῆς μητρός ἐστιν αὐτοῦ, καὶ τὰ τοιαῦτα. καὶ τὰ ἄλλα δὲ οὕτως ἀπέσκωπτον, ἢ τῶν δακτυλίων τὸ πλῆθος, ἢ τῆς κόμης τὸ περίεργον, ἢ τῆς διαίτης τὸ ἀκόλαστον. ὥστε κατὰ μικρὸν ἐσωφρονίσθη, καὶ παραπολὺ βελτίων ἀπῆλθε, δημοσίᾳ πεπαιδευμένος.

ὅτι δ' οὐκ αἰσχύνονται πενίαν ὁμολογοῦντες, ἐμέμνητο πρός με φωνῆς τινος, ἣν ἀκοῦσαι πάντων ἔφη κοι-

νῇ προειρημένων ἐν τῷ ἀγῶνι τῶν Παναθηναίων. ληφ-
θέντα μὲν γάρ τινα τῶν πολιτῶν ἄγεσθαι παρὰ τὸν
ἀγωνοθέτην, ὅτι βαπτὸν ἔχων ἱμάτιον, ἐθεᾶτο. τοὺς
δὲ ἰδόντας ἐλεῆσαί τε, καὶ παραιτεῖσθαι, καὶ τοῦ κήρυ-
κος ἀνειπόντος ὅτι παρὰ τὸν νόμον ἐποίησε, τοιαύ-
τῃ ἐσθῆτι θεώμενος, ἀναβοῆσαι μιᾷ φωνῇ πάντας
ὥσπερ ἐσκεμμένους συγγνώμην ἀπονέμειν αὐτῷ τοι
αῦτά γε ἀμπεχομένῳ, μὴ γὰρ ἔχειν αὐτὸν ἕτερα.
ταῦτά τε οὖν ἐπῄνει. καὶ προσέτι, τὴν ἐλευθερίαν
τὴν ἐκεῖ, καὶ τῆς διαίτης τὸ ἀνεπίφθονον, ἡσυχίαν
τε καὶ ἀπραγμοσύνην, ἃ δὴ ἄφθονα, παρ' αὐτοῖς
ἐστὶ, ἀπεφαίνετό τε φιλοσοφίᾳ συνῳδὸν τὴν πα-
ρὰ τοῖς τοιούτοις διατριβὴν καὶ καθαρὸν ἦθος φυ-
λάξαι δυναμένην, σπουδαίῳ τε ἀνδρὶ, καὶ πλού-
του καταφρονεῖν πεπαιδευμένῳ, καὶ τῷ πρὸς τὰ φύ
σει καλὰ ζῆν προαιρουμένῳ, τὸν ἐκεῖ βίον ὡς μάλιστα
ἡρμοσμένον. ὅς τις δὲ πλούτου ἐρᾷ, καὶ χρυσῷ κεκήληται,
καὶ πορφύρᾳ, καὶ δυναστείᾳ μετρεῖ τὸ εὐδαιμον, ἄγευ
στος μὲν ἐλευθερίας, ἀπείρατος δὲ παρρησίας, ἀθέατος
δὲ ἀληθείας, κολακείᾳ τὰ πάντα καὶ δουλείᾳ σύντρο-
φος. ἢ ὅστις ἡδονῇ πᾶσαν τὴν ψυχὴν ἐπιτρέψας, ταύ-
τῃ μόνῃ λατρεύειν διέγνωκε, φίλος μὲν περιέργων τρα
πεζῶν, φίλος δὲ πότων, καὶ ἀφροδισίων, ἀνάπλεως
γοητείας, καὶ ἀπάτης, καὶ ψευδολογίας, ἢ ὅστις ἀκούων
τέρπεται κρουμάτων τε, καὶ τερετισμάτων, καὶ διεφθο
ρότων ᾀσμάτων, τοῖς δὴ τοιούτοις πρέπειν τὴν ἐν-
ταῦθα διατριβὴν, μεσταὶ γὰρ αὐτοῖς τῶν φιλτάτων

πᾶσαι μὲν ἀγυιαὶ, πᾶσαι δὲ ἀγοραί. πάρεστι δὲ πάσαις πύλαις τὴν ἡδονὴν καταδέχεσθαι, τοῦτο μὲν, δι' ὀφθαλμῶν, τοῦτο δὲ, δι' ὤτων τε καὶ ῥινῶν, τοῦτο δὲ καὶ διὰ λαιμοῦ, καὶ δι' ἀφροδισίων, ὑφ' ἧς δὲ ῥεούσης ἀεννάῳ τε καὶ θολερῷ ῥεύματι, πᾶσαι μὲν ἀνευρύνονται ὁδοί. συνεισέρχεται γὰρ μοιχεία, καὶ φιλαργυρία, καὶ ἐπιορκία, καὶ τὸ τοιοῦτο φῦλον τῶν ἡδονῶν, παρασύρεται δὲ τῆς ψυχῆς ὑποκλυζομένης πάντοθεν, αἰδώς, καὶ ἀρετὴ, καὶ δικαιοσύνη, τῶν δὲ ἔρημος ὁ χῶρος γενόμενος, δίψης ἀεὶ πιμπλάμενος, αὐθεῖ πολλαῖς τε καὶ ἀγρίαις ἐπιθυμίαις, τοιαύτην ἀπέφαινε τὴν πόλιν, καὶ τοσούτων διδάσκαλον ἀγαθῶν. ἐγὼ γοῦν ἔφη, ὅτε τὸ πρῶτον ἐπανῄειν ἀπὸ τῆς ἑλλάδος, πλησίον που γενόμενος, ἐπιστήσας ἐμαυτὸν, λόγον ἀπῄτουν τῆς δεῦρο ἀφίξεως, ἐκεῖνα δὴ τὰ τοῦ ὁμήρου λέγων, τίπτ' αὖτ' ὦ δύστηνε λιπὼν φάος ἠελίοιο, τὴν ἑλλάδα, καὶ τὴν εὐτυχίαν ἐκείνην, καὶ τὴν ἐλευθερίαν, ἤλυθες ὄφρα ἴδῃς τὸν ἐνταῦθα θόρυβον, συκοφαντίας, καὶ προσαγορεύσεις ὑπερηφάνους, καὶ δεῖπνα καὶ κόλακας, καὶ μιαιφονίας, καὶ διαθηκῶν προσδοκίας καὶ φιλίας ἐπιπλάστους; ἢ τί καὶ πράξειν διέγνωκας, μήτ' ἀπαλλάττεσθαι, μήτε χρῆσθαι τοῖς καθεστῶσι δυνάμενος; οὕτω δὴ βουλευσάμενος, καὶ καθάπερ ὁ Ζεὺς τὸν Ἕκτορα ὑπεξαγαγὼν ἐμαυτὸν ἐκ βελέων φασὶν, ἔκ τ' ἀνδροκτασίης, ἔκ θ' αἵματος, ἔκ τε κυδοιμοῦ, τὸ λοιπὸν οἰκουρεῖν εἱλόμην, καὶ βίον τινὰ τοῦτον γυναικώδη, καὶ ἄτολμον τοῖς πολλοῖς δοκοῦντα προθέμενος, αὐτῇ φιλο-

σοφίᾳ καὶ Πλάτωνι, καὶ ἀληθείᾳ προσλαλῶ. καὶ καθίσας ἐμαυτὸν ὥσπερ ἐν θεάτρῳ μυριάνδρῳ, σφόδρα που μετέωρος ἐπισκοπῶ τὰ γιγνόμενα, τοῦτο μὲν, πολλὴν ψυχαγωγίαν καὶ γέλωτα παρέχειν δυνάμενα, τοῦτο δὲ, πεῖραν ἀνδρὸς ὡς ἀληθῶς βεβαίου λαβεῖν. εἰ γὰρ χρὴ καὶ κακῶν ἔπαινον εἰπεῖν, μὴ ὑπολάβῃς μεῖζόν τι γυμνάσιον ἀρετῆς, ἢ τῆς ψυχῆς δοκιμασίαν ἀληθεστέραν, τῆς δὲ τῆς πόλεως, καὶ τῆς ἐνταῦθα διατριβῆς. οὐ γὰρ μικρὸν ἀντισχεῖν τοσαύταις μὲν ἐπιθυμίαις. τοσούτοις δὲ θεάμασί τε καὶ ἀκούσμασι πάντοθεν ἕλκουσι, καὶ ἀντιλαμβανομένοις. ἀλλ' ἀτεχνῶς δεῖ τὸν Ὀδυσσέα μιμησάμενον, παραπλεῖν αὐτὰ, μὴ δεδεμένον τὼ χεῖρε, δειλὸν γάρ. μὴ δὲ τὰ ὦτα κηρῷ φραξάμενον, ἀλλ' ἀκούοντα, καὶ λελυμένον, καὶ ἀληθῶς ὑπερήφανον. ἔνεστι δὲ καὶ φιλοσοφίαν θαυμάσαι, παραθεωροῦντα τὴν τοσαύτην ἄνοιαν, καὶ τῶν τῆς τύχης ἀγαθῶν καταφρονεῖν, ὁρῶντα ὥσπερ ἐν σκηνῇ καὶ πολυπροσώπῳ δράματι, τὸν μὲν, ἐξ οἰκέτου δεσπότην προϊόντα, τὸν δ' ἀντὶ πλουσίου, πένητα, τὸν δὲ, σατράπην ἐκ πένητος, ἢ βασιλέα. τὸν δὲ, φίλον τούτου, τὸν δὲ ἐχθρὸν, τὸν δὲ, φυγάδα. τοῦτο γάρ τοι καὶ τὸ δεινότατόν ἐστιν, ὅτι καίτοι μαρτυρομένης τῆς τύχης παίζειν τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, καὶ ὁμολογούσης μηδὲν αὐτῶν εἶναι βέβαιον, ὅμως ταῦθ' ὁσημέραι βλέποντες, ὀρέγονται καὶ πλούτου, καὶ δυναστείας. καὶ μεστοὶ περιίασι πάντες, οὐ γιγνομένων ἐλπίδων. ὃ δὲ δὴ ἔφην, ὅτι καὶ γελᾶν

ἐν

ἐν τοῖς γιγνομένοις γέλωσι, καὶ ψυχαγωγεῖσθαι, ἅπερ ἤδη σοι φράσω. πῶς γὰρ οὐ γελοῖοι μὲν πλουτοῦντες αὐτοὶ, καὶ τὰς πορφυρίδας προφαίνοντες, καὶ τοὺς δακτύλους προτείνοντες, καὶ πολλὴν κατηγοροῦντες ἀπειροκαλίαν; τὸ δὲ καινότατον, τοὺς ἐντυγχάνοντας ἀλλοτρίᾳ φωνῇ προσαγορεύοντες, ἀγαπᾶν ἀξιοῦντες, ὅτι μόνον αὐτοὺς προσέβλεψαν. οἱ δὲ σεμνότεροι, καὶ προσκυνεῖσθαι περιμένοντες, οὐ πόρρωθεν, οὐδ᾽ ὡς Πέρσαις νόμος, ἀλλὰ δεῖ προσελθόντα, καὶ ὑποκύψαντα, καὶ πόρρωθεν τὴν ψυχὴν ταπεινώσαντα, καὶ τὸ πάθος αὐτῆς ἐμφανίσαντα τῇ τοῦ σώματος ὁμοιότητι, τὸ στῆθος, ἢ τὴν δεξιὰν καταφιλεῖν ζηλωτὸν καὶ περίβλεπτον τοῖς μὴ δὲ τούτου τυγχάνουσιν. ὁ δ᾽ ἕστηκε παρέχων ἑαυτὸν εἰς πλείω χρόνον ἐξαπατώμενον, ἐπαινῶ δέ γε ταύτης αὐτοὺς τῆς ἀπανθρωπίας, ὅτι μὴ δὲ τοῖς στόμασιν ἡμᾶς προσίενται. πολὺ δὲ τούτων οἱ προσιόντες αὐτοὶ καὶ θεραπεύοντες γελοιότεροι, νυκτὸς μὲν ἐξανιστάμενοι μέσης, περιθέοντες δὲ ἐν κύκλῳ τὴν πόλιν, καὶ πρὸς τῶν οἰκετῶν ἀποκλειόμενοι, κύνες, καὶ κόλακες, καὶ τὰ τοιαῦτα ἀκούειν ὑπομένοντες. γέρας δὲ τῆς πικρᾶς ταύτης αὐτοῖς περιόδου, τὸ φορτικὸν ἐκεῖνο δεῖπνον, καὶ πολλῶν αἴτιον συμφορῶν. ἐν ᾧ, πόσα μὲν ἐμφαγόντες, πόσα δὲ παρὰ γνώμην ἐμπιόντες, πόσα δὲ ὧν οὐκ ἐχρῆν ἀπολαλήσαντες, ἢ μεμφόμενοι τὸ τελευταῖον, ἢ δυσφοροῦντες ἀπίασιν, ἢ διαβάλλοντες τὸ δεῖπνον, ἢ ὕβριν, ἢ μικρολογίαν ἐγκα-

λοῦντες. πλήρεις δὲ, αὐτῶν ἐμούντων οἱ στενωποὶ, καὶ
πρὸς τοῖς χαμαιτυπείοις μαχομένων, καὶ μεθ' ἡμέ
ραν οἱ πλείονες αὐτῶν κατακλιθέντες, ἰατροῖς παρέ-
χουσιν ἀφορμὰς περιόδων. ἔνιοι μὲν γὰρ τὸ καινότα
τον, οὐδὲ νοσεῖν σχολάζουσιν, ἐγὼ μέντοι γε πολὺ τῶν
κολακευομένων ἐξωλεστέρους τοὺς κόλακας ὑπείλη-
φα, καὶ σχεδὸν αὐτοῖς ἐκείνους καθίστασθαι τῆς ὑπερη-
φανίας αἰτίους, ὅταν γὰρ αὐτῶν τὴν περιουσίαν θαυ
μάσωσι, καὶ τὸν χρυσὸν ἐπαινέσωσι, καὶ τοὺς πυ-
λῶνας ἕωθεν ἐμπλήσωσι, καὶ προσελθόντες ὥσπερ
δεσπότας προσείπωσι, τί καὶ φρονήσειν ἐκείνους εἰ-
κός ἐστι; εἰ δέ γε κοινῷ δόγματι κἂν πρὸς ὀλίγον ἀπέ
σχοντο τῆς δὲ τῆς ἐθελοδουλείας, οὐκ ἂν οἴει τοὐναντίον
αὐτοὺς ἐλθεῖν ἐπὶ τὰς θύρας τῶν πτωχῶν δεομένους
τοὺς πλουσίους, μὴ ἀθέατον αὐτῶν μηδ' ἀμάρτυρον
τὴν εὐδαιμονίαν καταλιπεῖν, μηδ' ἀνόνητόν τε καὶ
ἄχρηστον τῶν τραπεζῶν τὸ κάλλος, καὶ τῶν οἴκων τὸ μέγε
θος; οὐ γὰρ οὕτω τοῦ πλουτεῖν ἐρῶσιν, ὡς τοῦ διὰ τὸ πλου
τεῖν εὐδαιμονίζεσθαι. καὶ οὕτω δὲ ἔχει μηδὲν ὄφελος
εἶναι περικαλλοῦς οἰκίας τῷ οἰκοῦντι, μηδὲ χρυσοῦ καὶ
ἐλέφαντος, εἰ μή τις αὐτὰ θαυμάζοι. ἐχρῆν οὖν ταύτῃ
τοι καθαιρεῖν αὐτῶν, καὶ ἀπευωνίζειν τὴν δυναστεί-
αν, ἐπιτειχίσαντας τῷ πλούτῳ τὴν ὑπεροψίαν, νῦν
δὲ λατρεύοντες, εἰς ἀπόνοιαν ἄγουσι. καὶ τὸ μὲν ἄνδρας
ἰδιώτας, καὶ ἀναφανδὸν τὴν ἀπαιδευσίαν ὁμολογοῦν
τας τὰ τοιαῦτα ποιεῖν, μετριώτερον ἂν εἰκότως νο
μισθείη, τὸ δὲ, καὶ τῶν φιλοσοφεῖν προσποιουμένων,
πολλῷ

πολλῷ ἔτι τούτων γελοιότερα δρᾶν, τοῦτ' ἤδη τὸ δεινότατόν ἐστι. πῶς γὰρ οἴει τὴν ψυχὴν διατεθεῖσθαί μοι, ὅταν ἴδω τούτων τινὰ μάλιστα τῶν προβεβηκότων ἀναμεμιγμένον κολάκων ὄχλῳ, καὶ τῶν ἐπ' ἀξίας τινὰ δορυφοροῦντα, καὶ τοῖς ἐπὶ τὰ δεῖπνα παραγγέλλουσι κοινολογούμενον, ἐπισημότερον δὲ τῶν ἄλλων ἀπὸ τοῦ σχήματος ὄντα, καὶ φανερώτερον; καὶ ὃ μάλιστα ἀγανακτῶ, ὅτι μὴ καὶ τὴν σκευὴν μεταλαμβάνουσι, τὰ ἄλλα γε ὁμοίως ὑποκρινόμενοι τοῦ δράματος. ἃ μὲν γὰρ ἐν τοῖς συμποσίοις ἐργάζονται, τίνι τῶν καλῶν εἰκάσομεν; οὐκ ἐμφοροῦνται μὲν ἀπειροκαλότερον, μεθύσκονται δὲ φανερώτερον, ἐξανίστανται δὲ πάντων ὕστατοι, πλείω δὲ ἀποφέρειν τῶν ἄλλων ἀξιοῦσιν, οἱ δὲ ἀστειότεροι πολλάκις αὐτῶν καὶ ᾆσαι προήχθησαν. καὶ ταῦτα μὲν οὖν γελοῖα ἡγεῖτο. μάλιστα δὲ ἐμέμνητο τῶν ἐπὶ μισθῷ φιλοσοφούντων, καὶ τὴν ἀρετὴν ὤνιον ὥσπερ ἐξ ἀγορᾶς προτιθέντων, ἐργαστήρια γοῦν ἐκάλει καὶ καπηλεῖα τὰς τούτων διατριβάς. ἠξίου γὰρ τὸν πλούτου καταφρονεῖν διδάξοντα, πρῶτον ἑαυτὸν παρέχειν ὑψηλότερον λημμάτων. ἀμέλει καὶ πράττων ταῦτα διετέλει, οὐ μόνον προῖκα τοῖς ἀξιοῦσι συνδιατρίβων, ἀλλὰ καὶ τοῖς δεομένοις ἐπαρκῶν καὶ πάσης περιουσίας καταφρονῶν. ὥστε τοσοῦτον δέον ὀρέγεσθαι τῶν οὐδὲν προσηκόντων, ὥστε μηδὲ τῶν ἑαυτοῦ φθειρομένων ποιεῖσθαι πρόνοιαν. ὅς γε καὶ ἀγρὸν οὐ πόρρω τῆς πόλεως κεκτημένος, οὐδὲ ἐπιβῆναι αὐτοῦ πολλῶν ἐτῶν ἠξίωσεν, ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ εἶναι διωμολόγει.

ταῦτ' οἶμαι διειληφὼς, ὅτι τούτων μὲν φύσει οὐδενός ἐσμεν κύριοι, νόμῳ δὲ καὶ διαδοχῇ τὴν χρῆσιν αὐτῶν εἰς ἀόριστον παραλαμβάνοντες, ὀλιγοχρόνιοι δεσπόται νομιζόμεθα, κἀπειδὰν ἡ προθεσμία παρέλθῃ, τηνικαῦτα παραλαβὼν ἄλλος, ἀπολαύει τοῦ ὀνόματος. οὐ μικρὰ δὲ ἐκεῖνα παρέχει τοῖς ζηλοῦν ἐθέλουσι παραδείγματα, τῆς τροφῆς τὸ ἀπέριττον, καὶ τῶν γυμνασίων τὸ σύμμετρον, καὶ τοῦ προσώπου τὸ αἰδέσιμον, καὶ τῆς ἐσθῆτος τὸ μέτριον, ἐφ' ἅπασι δὲ τούτοις τῆς διανοίας τὸ ἡρμοσμένον καὶ τὸ ἥμερον τοῦ τρόπου. παρῄνει δὲ τοῖς συνοῦσι μήτ' ἀναβάλλεσθαι τὸ ἀγαθὸν, ὅπερ τοὺς πολλοὺς ποιεῖν, προθεσμίας ὁριζομένους ἑορτὰς, ἢ πανηγύρεις, ὡς ἀπ' ἐκείνων ἀρξομένους τοῦ μὴ ψεύσασθαι, καὶ τοῦ τὰ δέοντα ποιῆσαι. ἠξίου γὰρ ἀμέλλητον εἶναι τὴν πρὸς τὸ καλὸν ὁρμήν. δῆλος δὲ ἦν καὶ τῶν τοιούτων κατεγνωκὼς φιλοσόφων, οἳ ταύτην ἄσκησιν ἀρετῆς ὑπελάμβανον ἢν πολλαῖς ἀνάγκαις καὶ πόνοις τοὺς νέους ἀντέχειν καταγυμνάσωσι. τοῦτο μὲν δεῖν οἱ πολλοὶ κελεύοντες, ἄλλοι δὲ μαστιγοῦντες, οἱ δὲ χαριέστεροι, καὶ σιδήρῳ τὰς ἐπιφανείας αὐτῶν καταξύοντες. ἡγεῖτο γὰρ χρῆναι πολὺ πρότερον ἐν ταῖς ψυχαῖς τὸ στερρὸν τοῦτο καὶ ἀπαθὲς κατασκευάσαι, καὶ τὸν ἄριστα παιδεύειν ἀνθρώπους προαιρούμενον, τοῦτο μὲν, ψυχῆς, τοῦτο δὲ, σώματος, τοῦτο δὲ, ἡλικίας τε καὶ τῆς πρότερον ἀγωγῆς ἐστοχάσθαι, ἵνα μὴ τὰ παρὰ δύναμιν ἐπιτάττων ἐλέγχηται. πολλοὺς γοῦν καὶ τελευτᾶν ἔφασκεν οὕτως ἀλόγως

λόγους ἐπιταθέντας. ἵνα δὴ καὶ αὐτὸς εἴδω, ὃς καὶ γεύ σάμενος τῶν παρ' ἐκείνοις κακῶν, ἐπειδὴ τάχιστα λόγων ἀληθῶν ἐπήκουσεν, ἀμεταστρεπτὶ φεύγων, ὡς αὐτὸν ἀφίκετο, καὶ δῆλος ἦν ῥᾷον διακείμενος. ἤδη δὲ τούτων ἀκούσας, τῶν ἄλλων αὖθις ἀνθρώπων ἐμέμνητο, καὶ τὰς ἐν τῇ πόλει ταραχὰς διεξῄει, καὶ τὸν ὠθισμὸν αὐτῶν, καὶ τὰ θέατρα, καὶ τὸν ἱππόδρομον καὶ τὰς τῶν ἡνιόχων εἰκόνας, καὶ τὰ τῶν ἵππων ὀνόματα, καὶ τοὺς ἐν τοῖς στενωποῖς περὶ τούτων διαλόγους. πολλὴ γὰρ ὡς ἀληθῶς ἡ ἱππομανία, καὶ πολλῶν ἤδη σπουδαίων εἶναι δοκούντων ἐπείληπται. μετὰ δὲ ταῦτα, ἑτέρου δράματος ἥπτετο τῶν ἀμφὶ τὴν νεκυίαν τε καὶ διαθήκας καλινδουμένων, προστιθεὶς ὅτι μίαν φωνὴν οἱ Ῥωμαίων παῖδες ἀληθῆ παρ' ὅλον τὸν βίον προΐενται τὴν ἐν ταῖς διαθήκαις λέγων, ἵνα μὴ ἀπολαύσωσι τῆς σφετέρας ἀληθείας, ἃ δὲ καὶ μεταξὺ λέγοντος αὐτοῦ γελᾶν προήχθην, ὅτι καὶ συγκατορύττειν ἑαυτοῖς ἀξιοῦσι τὰς ἀμαθίας, καὶ τὴν ἀναλγησίαν ἔγγραφον ὁμολογοῦσιν. οἱ μὲν, ἐσθῆτας ἑαυτοῖς κελεύοντες συγκαταφλέγεσθαι τῶν παρὰ τὸν βίον τιμίων, οἱ δὲ καὶ παραμένειν τινὰς οἰκέτας τοῖς τάφοις. ἔνιοι δὲ καὶ στέφειν τὰς στήλας ἄνθεσιν, εὐήθεις ἔτι καὶ παρὰ τὴν τελευτὴν διαμένοντες. εἰκάζειν οὖν ἠξίουν τί πέπρακται τούτοις παρὰ τὸν βίον, εἰ τοιαῦτα περὶ τῶν μετὰ τὸν βίον ἐπισκήπτουσι. τούτους γοῦν εἶναι τοὺς τὸ πολυτελὲς ὄψον ὠνουμένους, καὶ τὸν οἶνον ἐν τοῖς συμποσίοις μετὰ κρόκων τε καὶ ἀρω-

μάτων ἐγχέοντας, τοὺς μέσου χειμῶνος ἐμπιπλαμένους ῥόδων, καὶ τὸ σπάνιον αὐτῶν καὶ παράκαιρον ἀγαπῶντας, τὰ δ' ἐν καιρῷ, καὶ κατὰ φύσιν, ὡς εὐτελῆ ὑπερφρονοῦντας. τούτους εἶναι τοὺς καὶ τὰ μύρα πίνοντας, ὃ καὶ μάλιστα διέσυρεν αὐτῶν, ὅτι μηδὲ χρῆσθαι ἴσασι ταῖς ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ κἂν ταύταις παρανομοῦσι, καὶ τοὺς ὅρους συγχέουσι, πάντοθεν τῇ τρυφῇ παραδόντες αὐτῶν τὰς ψυχὰς πατεῖν, καὶ τοῦτο δὴ τὸ ἐν ταῖς τραγῳδίαις τε καὶ κωμῳδίαις λεγόμενον, ἤδη καὶ παρὰ θύραν εἰσβιαζόμενοι. σολοικισμὸν οὖν ἐκάλει τὸ τοιοῦτο τῶν ἡδονῶν, ἀπὸ δὲ τῆς αὐτῆς γνώμης κἀκεῖνα ἔλεγεν, ἀτεχνῶς τοῦ μώμου τὸν λόγον μιμησάμενος. ὡς γὰρ ἐκεῖνος ἐμέμφετο τοῦ ταύρου τὸν δημιουργὸν θεόν, οὐ προθέντα τῶν ὀφθαλμῶν τὰ κέρατα, οὕτω δὴ καὶ αὐτὸς ᾐτιᾶτο τῶν στεφανουμένων, ὅτι μὴ ἴσασι τοῦ στεφάνου τὸν τόπον. εἰ γάρ τοι ἔφη τῇ πνοῇ τῶν ἴων τε καὶ ῥόδων χαίρουσιν, ὑπὸ τῇ ῥινὶ μάλιστα ἐχρῆν αὐτοὺς στέφεσθαι, παρ' αὐτὴν ὡς οἷόν τε τὴν ἀναπνοήν, ἵν' ὡς πλεῖστον ἀνέσπων τῆς ἡδονῆς. καὶ μὴν κἀκείνους διεγέλα, τοὺς θαυμάσιόν τινα τὴν σπουδὴν περὶ τὰ δεῖπνα ποιουμένους, χυμῶν τε ποικιλίαις καὶ πεμμάτων περιεργίαις. καὶ γὰρ αὖ καὶ τούτους ἔφασκεν ὀλιγοχρονίου τε καὶ βραχείας ἡδονῆς ἔρωτι, πολλὰς πραγματείας ὑπομένειν. ἀπέφαινε γοῦν τεσσάρων δακτύλων αὐτοῖς ἕνεκα πάντα πονεῖσθαι τὸν πόνον, ἐφ' ὅσους ὁ μήκιστος ἀνθρώπου λαιμός ἐστιν. οὔτε γὰρ πρὶν ἐμφαγεῖν ἀπολαύειν τι τῶν ἐωνημένων, οὔτε βρω

θέντων

θρύπτων, ἡδίω γενέσθαι τὴν ἀκοὴν τῶν πολυτελεστέρων πλησμονὴν, λοιπὸν οὖν εἶναι τὴν ἐν τῇ προόδῳ γιγνομένην ἡδονὴν τοσούτων ὠνεῖσθαι χρημάτων. εἰκότα δὲ πάσχειν ἔλεγεν αὐτοὺς, ὑπ᾽ ἀπαιδευσίας τὰς ἀληθεστέρας ἡδονὰς ἀγνοοῦντας, ὧν ἁπασῶν φιλοσοφία χορηγός ἐστι τοῖς πονεῖν προαιρουμένοις. περὶ δὲ τῶν ἐν τοῖς βαλανείοις δρωμένων, πολλὰ μὲν διεξῄει τὸ πλῆθος τῶν ἑπομένων, τὰς ὕβρεις, τοὺς ἐπικειμένους τοῖς οἰκέταις, καὶ μικροῦ δεῖν ἐκφερομένους. ἓν δέ τι καὶ μάλιστα μισεῖν ἐῴκει, πολὺ δ᾽ ἐν τῇ πόλει τοῦτο, καὶ τοῖς βαλανείοις ἐπιχωριάζον. προϊόντας γάρ τινας τῶν οἰκετῶν δεῖ βοᾶν, καὶ παραγγέλλειν προορᾶσθαι τοῖν ποδοῖν, ἢν ὑψηλόν τι ἢ κοῖλον μέλλωσιν ὑποβαίνειν, καὶ ὑπομιμνήσκειν αὐτοὺς τὸ καινότατον, ὅτι βαδίζουσι. δεινὸν οὖν ἐποιεῖτο, εἰ στόματος μὲν ἀλλοτρίου δειπνοῦντες μὴ δέονται, μηδὲ χειρῶν μηδὲ τῶν ὤτων ἀκούοντες, ὀφθαλμῶν δὲ ὑγιαινόντων ἀλλοτρίων δέονται προοψομένων. καὶ ἀνέχονται, φωνὰς ἀκούοντες δυστυχέσιν ἀνθρώποις πρεπούσας, καὶ πεπηρωμένοις. ταῦτα γὰρ αὐτὰ πάσχουσιν ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἡμέρας μέσης καὶ οἱ τὰς πόλεις ἐπιτετραμμένοι. ταῦτά τε καὶ πολλὰ ἕτερα τοιαῦτα διελθὼν, κατέπαυσε τὸν λόγον, ἐγὼ δὲ τέως μὲν ἤκουον αὐτοῦ τεθηπὼς, μὴ σιωπήσῃ πεφοβημένος. ἐπειδὴ δὲ ἐπαύσατο, τοῦτο δὴ τὸ τῶν Φαιάκων πάθος ἐπεπόνθειν. πολὺν γὰρ δὴ χρόνον ἐς αὐτὸν ἀπέβλεπον κεκηλημένος, εἶτα πολλῇ συγχύσει καὶ ἰλίγγῳ κατειλημμένος, τοῦτο

μὲν, ἱδρῶτι κατερρεόμην, τοῦτο δὲ, φθέγξασθαι βου-
λόμενος ἐξέπιπτόν τε καὶ ἀνεκοπτόμην. καὶ ἥ τε φω
νὴ ἐξέλιπε, καὶ ἡ γλῶττα διημάρτανε, καὶ τέλος, ἐδάκ
κρυον ἀπορούμενος, οὐ γὰρ ἐξ ἐπιπολῆς, οὐδ' ὡς ἔτυ-
χεν, ἡμῶν ὁ λόγος καθίκετο, βαθεῖα δὲ καὶ καίριος ἡ
πληγὴ ἐγένετο. καὶ μάλα εὐστόχως ἐνεχθεὶς ὁ λόγος,
αὐτὴν εἰ οἷόν τε εἰπεῖν, διέκοψε τὴν ψυχήν. εἰ γάρ
τι δεῖ κἀμὲ ἤδη φιλοσόφων προσάψασθαι λόγων,
ὧδε περὶ τούτων ὑπείληφα. δοκεῖ μοι ἀνδρὸς εὐφυ
οῦς ψυχὴ, μάλα σκοπῷ τινι ἁπαλῷ προσεοικέναι.
τοξόται δὲ, πολλοὶ μὲν ἀνὰ τὸν βίον καὶ μεστοὶ τὰς
φαρέτρας ποικίλων τε καὶ παντοδαπῶν λόγων, οὐ
μὴν πάντες εὔστοχα τοξεύουσιν. ἀλλ' οἱ μὲν, αὐτῶν
σφόδρα τὰς νευρὰς ἐπιτείναντες, εὐτονώτερον τοῦ
δέοντος ἀφιᾶσι. καὶ ἅπτονται μὲν καὶ οὗτοι τῆς ὁδοῦ,
τὰ δὲ βέλη αὐτῶν οὐ μένει ἐν τῷ σκοπῷ, ἀλλ' ὑπὸ τῆς
σφοδρότητος διελθόντα, καὶ παροδεύσαντα κεχη-
νυῖαν μόνον τῷ τραύματι τὴν ψυχὴν ἀπέλιπεν.
ἄλλοι δὲ, πάλιν τούτοις ἀπεναντίως. ὑπὸ γὰρ ἀσθε
νείας τε καὶ ἀτονίας οὐδὲ ἀφικνεῖται τὰ βέλη αὐ-
τοῖς ἄχρι πρὸς τὸν σκοπὸν, ἀλλ' ἐκλυθέντα κατα-
πίπτει πολλάκις ἐκ μέσης τῆς ὁδοῦ. ἢν δέ ποτε καὶ
ἀφίκηται, ἄκρον μὲν ἐπιλίγδην ἅπτεται, βαθεῖαν
δὲ οὐκ ἐργάζεται πληγὴν, οὐ γὰρ ἐπ' ἰσχυρᾶς ἐμβολῆς
ἀπεστέλλετο. ὅς τις δὲ ἀγαθὸς τοξότης, καὶ τούτῳ ὅ-
μοιος, πρῶτον μὲν ἀκριβῶς ὄψεται τὸν σκοπὸν, εἰ
μὴ σφόδρα μαλακὸς, εἰ μὴ στερρότερος τοῦ βέλους.
γίγνον

γίγνονται γὰρ δὴ καὶ ἄτρωτοι σκοποί. ἐπειδὰν δὲ
ταῦτα ἴδῃ, τηνικαῦτα χρίσας τὸ βέλος, οὔτε ἰῷ, κα-
θάπερ τὰ Σκυθῶν χρίεται, οὔτε ὀπῷ, καθάπερ τὰ Κου-
ρήτων, ἀλλ᾽ ἠρέμα δηκτικῷ τε καὶ γλυκεῖ φαρμάκῳ
τοῦτο χρίσας, ἀτέχνως ἐτόξευσε. τὸ δὲ ἐνεχθὲν εὖ μάλ-
λα εὐτόνως, καὶ διακόψαν ἄχρι τοῦ διελθεῖν, μένει τε,
καὶ πολὺ τοῦ φαρμάκου ἀφίησιν, ὃ δὴ σκιδνάμε-
νον, ὅλην ἐν κύκλῳ τὴν ψυχὴν περιέρχεται. τοῦτό τοι
καὶ ἥδονται, καὶ δακρύουσι μεταξὺ ἀκούοντες, ὅπερ
καὶ αὐτὸς ἔπασχον, ἡσυχῇ ἄρα τοῦ φαρμάκου τὴν ψυ-
χὴν περιθέοντος. ἐπῄει δ᾽ οὖν μοι πρὸς αὐτὸν τὸ ἔπος
ἐκεῖνο λέγειν, βάλλ᾽ οὕτως, αἴκέν τι φόως ἄνδρεσσι
γένηαι. ὥσπερ γὰρ οἱ τοῦ Φρυγίου αὐλοῦ ἀκούοντες, οὐ
πάντες μαίνονται, ἀλλ᾽ ὁπόσοι αὐτῶν τῇ Ῥέᾳ λαμβά-
νονται, οὗτοι δὲ πρὸς τὸ μέλος ὑπομιμνήσκονται τοῦ
πάθους, οὕτω δὲ καὶ φιλοσόφων ἀκούοντες, οὐ πάντες
ἔνθεοι καὶ τραυματίαι ἀπίασιν, ἀλλ᾽ οἷς ὑπῆν τι ἐν
τῇ φύσει φιλοσοφίας συγγενές. ὡς σεμνὰ, καὶ θαυμά-
σια, καὶ θεῖά γε ὦ ἑταῖρε διελήλυθας, ἐλελήθεις τέ με
πολλῆς ὡς ἀληθῶς τῆς ἀμβροσίας, καὶ τοῦ λωτοῦ κεκο-
ρεσμένος. ὥστε καὶ μεταξὺ σοῦ λέγοντος, ἔπασχόν τι
ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ παυσαμένου ἄχθομαι. καὶ ἵνα δὴ κατὰ
σὲ εἴπω, τέτρωμαι. καὶ μὴ θαυμάσῃς. οἶσθα γὰρ ὅτι
καὶ οἱ πρὸς τῶν κυνῶν τῶν λυσσώντων δηχθέντες,
οὐκ αὐτοὶ μόνοι λυσσῶσιν, ἀλλὰ κἄν τινας ἑτέρους καὶ
αὐτοὶ ἐν τῇ μανίᾳ τὸ αὐτὸ τοῦτο διαθῶσι, καὶ αὐτοὶ
ἔκφρονες γίγνονται. συμμεταβαίνει γάρ τι τοῦ

πάθους ἅμα τῷ δήγματι, καὶ πολυγονεῖται ἡ νόσος, καὶ πολλὴ γίγνεται τῆς μανίας διαδοχή. οὐκοῦν καὶ αὐτὸς ἡμῖν ἐρᾶν ὁμολογεῖς; πάνυ μὲν οὖν, καὶ προσέτι δέομαι γέ σου κοινήν τινα τῆς θεραπείας ἐπινοεῖν. τὸ τοῦ ἄρα Τηλέφου ἀνάγκη ποιεῖν, ποῖον αὖ λέγεις; ἐπὶ τὸν τρώσαντα ἐλθόντας, ἰᾶσθαι παρακαλεῖν.

Δίκη φωνηέντων.

Ἐπὶ ἄρχοντος Ἀριστάρχου φαληρέως, Πυανεψιῶνος ἑβδόμῃ ἱσταμένου, γραφὴν ἔθετο τὸ Σίγμα πρὸς τὸ Ταῦ, ἐπὶ τῶν ἑπτὰ φωνηέντων, βίας ὑπαρχόντων, καὶ ἁρπαγῆς, ἀφῃρῆσθαι λέγων πάντων τῶν ἐν διπλῷ ταῦ ἐκφερομένων.

Μέχρι μὲν ὦ φωνήεντα δικασταὶ, ὀλίγα ἠδικούμην ὑπὸ τουτοῦ τοῦ ταῦ, καταχρωμένου τοῖς ἐμοῖς, καὶ καταίροντος ἔνθα μὴ δεῖ, οὐ βαρέως ἔφερον τὴν βλάβην, καὶ παρήκουον ἔνια τῶν λεγομένων ὑπὸ τῆς μετριότητος, ἣν ἴστε με φυλάσσοντα πρός τε ὑμᾶς, καὶ τὰς ἄλλας συλλαβάς. ἐπεὶ δὲ εἰς τοσοῦτον ἥκει πλεονεξίας, καὶ ἀνοίας, ὥστε ἐφ' οἷς ἡσύχασα πολλάκις, οὐκ ἀγαπῶν, ἤδη καὶ πλείω προσβιάζεται, ἀναγκαίως αὐτὸ εὐθύνω νῦν παρὰ τοῖς ἀμφότερα εἰδόσιν ὑμῖν. δέος δὲ οὐ μικρόν με ἐπὶ τῆς ἀποθλίψεως ἐπέρχεται τῆς ἐμαυτοῦ. τοῖς γὰρ προπεπραγμένοις ἀεὶ τὰ μείζω προστιθὲν, ἄρδην με τῆς οἰκείας ἀποθλίψει χώρας, ὡς ὀλίγου δεῖν ἡσυχίαν ἀγαγόντα, μηδὲ ἐν γράμμασιν ἀριθμεῖσθαι, ἐν ἴσῳ δὲ κεῖσθαι τοῦ φόβου. δίκαιον οὖν οὐχ

ὑμᾶς

ὑμᾶς, οἳ δικάζετε νῦν, ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ γράμματα
τῆς πείρας ἔχειν τινὰ φυλακήν. εἰ γὰρ ἐξέσται τοῖς βου-
λομένοις ἀπὸ τῆς καθ' αὑτὰ τάξεως εἰς ἀλλοτρίαν
βιάζεσθαι, καὶ τοῦτ' ἐπιτρέψετε ὑμεῖς, ὧν χωρὶς οὐδὲν κα-
θόλου τι γράφεται, οὐχ ὁρῶ τίνα τρόπον αἱ συντάξεις
τὰ νόμιμα, ἐφ' οἷς ἐτάχθη τὰ κατ' ἀρχάς, ἕξουσιν. ἀλλ'
οὔτε ὑμᾶς οἶμαί ποτε εἰς τοσοῦτον ἀμελείας τε καὶ παρ-
οράσεως ἥξειν, ὥστε ἐπιτρέψαι τινὰ μὴ δίκαια.
οὔτε εἰ καθυφήσετε τὸν ἀγῶνα ὑμεῖς, ἐμοὶ παραλει-
πτέον ἐστὶν ἀδικουμένῳ. ὡς εἴθε καὶ τῶν ἄλλων ἀνεκόπη-
σαν τότε αἱ τόλμαι, εὐθὺς ἀρξαμένων παρανομεῖν,
καὶ οὐκ ἂν ἐπολέμει μέχρι νῦν τὸ λάμβδα τῷ ῥῶ, δι-
αμφισβητοῦν περὶ τῆς κισήρεως, καὶ κεφαλαλγίας.
οὔτε τὸ γάμμα τῷ κάππα διηγωνίζετο, καὶ εἰς χεῖ-
ρας μικροῦ δεῖν ἤρχετο πολλάκις ἐν τῷ κναφείῳ ὑ-
πὲρ γναφάλλων, ἐπέπαυτο δ' ἂν καὶ πρὸς τὸ λάμβ-
δα μαχόμενον, τὸ μόγις ἀφαιρούμενον αὐτοῦ, καὶ μάλι-
στα παρακλέπτον, καὶ τὰ λοιπὰ δ' ἂν ἠρέμει συγχύσε-
ως ἄρχεσθαι παρανόμου. καλὸν γὰρ ἕκαστον μένειν ἐφ' ἧς
τετύχηκε τάξεως. τὸ δὲ ὑπερβαίνειν ἐς ἃ μὴ χρή, λύον-
τός ἐστι τὸ δίκαιον. καὶ οὔτε πρῶτος ἡμῖν τοὺς νόμους τού-
τους διατυπώσας, εἴτε Κάδμος ὁ νησιώτης, εἴτε Πα-
λαμήδης ὁ Ναυπλίου, καὶ Σιμωνίδῃ δὲ ἔνιοι προσά-
πτουσι τὴν προμήθειαν ταύτην, οὐ τῇ τάξει μόνον, καθ'
ἣν αἱ προεδρίαι βεβαιοῦνται διώρισαν, τί πρῶτον
ἔσται, ἢ δεύτερον, ἀλλὰ καὶ ποιότητας, ἃς ἕκαστον ἡ-
μῶν ἔχει, καὶ δυνάμεις συνεῖδον, καὶ ὑμῖν μὲν ὦ δικασταί,

τὰ μείζω δεδώκασι τιμὴν, ὅτι καθ' αὑτὰ δύναται φθέγγεσθαι. ἡμιφώνοις δὲ, τὰ ἐφεξῆς, ὅτι προσθήκης εἰς τὸ ἀκουσθῆναι δεῖται. πασῶν δὲ ἐσχάτην νενόμικαν ἔχειν μοῖραν ἔνια τῶν πάντων, οἷς οὐδὲ φωνὴ πρόσεστι. καθ' αὑτὰ μὲν οὖν τὰ φωνήεντα φυλάσσειν ἔοικε τοὺς νόμους τούτους, τὸ δὲ Τ. τοῦτο οὐ γὰρ ἔχω αὐτὸ χείρονι ὀνομάσαι ῥήματι, ἢ ᾧ καλεῖται, ὃ μὰ τοὺς θεοὺς, εἰ μὴ ἐξ ὑμῶν δύο συνῆλθον ἀγαθοὶ, καὶ καθήκοντος ὁραθῆναι, τό, τε ἄλφα, καὶ τὸ υ. οὐκ ἂν ἠκούσθη μόνον τοιοῦτον ὄν, ἐτόλμησεν ἀδικεῖν με πλείω τῶν πώποτε βιασαμένων ὀνομάτων με, καὶ ῥημάτων ἀπελάσσαι πατρῴων, ἐκδιῶξαι δὲ ὁμοῦ συνδέσμων ἅμα καὶ προθέσεων, ὡς μηκέτι φέρειν τὴν ἔκτοπον πλεονεξίαν. ὅθεν δὲ καὶ ἀπὸ τίνων ἀρξάμενον, ὥρα λέγειν.

Ἐπεδήμουν ποτὲ Κυβέλῳ, τὸ δέ ἐστι πολίχνιον οὐκ ἀηδὲς, ἄποικον ὡς ἐπέχει λόγος, Ἀθηναίων, ἐπηγόμην δὲ καὶ τὸ κράτιστον. ῥῶ, γειτόνων τὸ βέλτιστον. κατηγόμην δὲ παρὰ κωμῳδιῶν τινι ποιητῇ, Λυσίμαχος ἐκαλεῖτο, Βοιώτιος μὲν, ὡς ἐφαίνετο, τὸ γένος ἀνέκαθεν, ἀπὸ μέσης δὲ ἀξιοῦντι λέγεσθαι τῆς Ἀττικῆς. παρὰ τούτῳ δὴ τῷ ξένῳ τὴν τοῦ ταῦ τούτου πλεονεξίαν ἐφώρασα. μέχρι μὲν γὰρ ὀλίγοις ἐπεχείρει τετταράκοντα λέγειν, ἀποστεροῦν με τῶν συγγεγενημένων μοι, συνήθειαν ἡγούμην συντεθραμμένων γραμμάτων ἔτι δὲ τήμερον καὶ τὰ ὅμοια ἐπισπώμενον, ἴδια ταυτὶ λέγειν. καὶ οἰστὸν ἦν μοι τὸ ἄκουσμα, καὶ οὐ πάνυ τι ἐδακνόμην ἐπ' αὐτοῖς. ὁπότε δὲ καὶ ἐκ τούτων

ἀρξά-

ἀρξάμενον ἐτόλμησε καττίτερον εἰπεῖν, καὶ κάττυμα, καὶ πίτταν, εἶτα ἀπερυθριάσαν, καὶ Βασίλιτταν ὀνομάζειν, οὐ μετρίως ἐπὶ τούτοις ἀγανακτῶ. καὶ πίμπραμαι, δεδιὼς μὴ τῷ χρόνῳ καὶ τὰ σῦκα τῦκά τις ὀνομάσῃ. καί μοι πρὸς Διὸς ἀθυμοῦν τι, καὶ μεμονωμένῳ τῶν βοηθησόντων, σύγγνωτε τῆς δικαίας ὀργῆς. οὐ γὰρ περὶ τὰ μικρὰ καὶ τὰ τυχόντα ἐστὶν ὁ κίνδυνος, ἀφαιρουμένῳ τῶν συνήθων καὶ συνεσχολακότων μοι γραμμάτων κίσσαν μου λάλον ὄρνεον, ἐκ μέσων ὡς ἔπος εἰπεῖν τῶν κόλπων ἁρπάσαν, κίτταν ὠνόμασεν. ἀφείλετο δέ μου φάσσαν ἅμα νήσσαις τε, καὶ κοσσύφοις, ἀπαγορεύοντος Ἀριστάρχου. περιέσπασε δὲ καὶ μελισσῶν οὐκ ὀλίγας. ἐπ' Ἀττικὴν δὲ ἦλθε, καὶ ἐκ μέσης αὐτῆς ἀνήρπασεν ἀνόμως Ὑμηττὸν, ὁρώντων ὑμῶν, καὶ τῶν ἄλλων συλλαβῶν. ἀλλὰ τί λέγω ταῦτα; Θεσσαλίας με ἐξέβαλεν ὅλης, Θετταλίαν ἀξιοῦν λέγειν, καὶ πᾶσαν ἀποκεκλεισμένον τὴν θάλασσαν, οὐδὲ τῶν ἐν κήποις φεισάμενον σεύτλων, ὡς τὸ δὴ λεγόμενον, μηδὲ πάσσαλόν μοι καταλιπεῖν. ὅτι δὲ ἀνεξίκακόν εἰμι γράμμα, μαρτυρεῖ τέ μοι καὶ αὐτὸς μηδέποτε ἐγκαλέσαντι τῷ ζῆτα, σμάραγδον ἀποσπάσαντι, καὶ πᾶσαν ἀφελομένῳ τὴν σμύρναν, μήτε τῷ ξῦ, πᾶσαν παραβάντι συνθήκην, καὶ τὸν συγγραφέα τῶν τοιούτων ἔχοντι Θουκυδίδην σύμμαχον. τῷ μὲν γὰρ γείτονί μου ῥῶ νοσήσαντι, συγγνώμη καὶ παρ' αὐτῷ φυτεύσαντί μου τὰς μυρρίνας, καὶ παίσαντί με ποτὲ ὑπὸ μελαγχολίας ἐπὶ

κόῤῥης, κἀγὼ μὲν τοιοῦτον. τὸ δὲ ταῦ ἤδη σκοπῶμεν, ὡς φύσει βίαιον καὶ πρὸς τὰ λοιπά. ὅτι γὰρ οὐδὲ τῶν ἄλλων ἀπέσχετο γραμμάτων, ἀλλὰ καὶ τὸ δέλτα, καὶ τὸ θῆτα, καὶ τὸ ζῆτα, μικροῦ δεῖν πάντα ἠδίκησε τὰ στοιχεῖα, αὐτά μοι κάλει τὰ ἀδικηθέντα γράμματα. Ακούετε φωνήεντα δικασταί, τοῦ μὲν δέλτα λέγοντος, ἀφείλετό μου τὴν ἐνδελέχειαν, ἐντελέχειαν ἀξιοῦν λέγεσθαι παρὰ πάντας τοὺς νόμους, τοῦ θῆτα κρούοντος, καὶ τῆς κεφαλῆς τὰς τρίχας τίλλοντος ἐπὶ τῷ καὶ τῆς κολοκύνθης ἐστερῆσθαι, τοῦ ζῆτα τὸ συρίζειν, καὶ σαλπίζειν, ὡς μηκέτ' αὐτῷ ἐξεῖναι μὴ δὲ γρύσειν. τίς ἂν τούτων ἀνάσχοιτο; ἢ τίς ἐξαρκέσει δίκη πρὸς τὸ πονηρότατον τουτὶ ταῦ; τὸ δὲ ἄρα οὐ τὸ ὁμόφυλον τῶν στοιχείων μόνον ἀδικεῖ γένος, ἀλλ' ἤδη καὶ πρὸς τὸ ἀνθρώπειον μεταβέβηκε, τουτονὶ τὸν τρόπον, οὐ γὰρ ἐπιτρέπει γε αὐτοὺς κατ' εὐθὺ φέρεσθαι ταῖς γλώσσαις. μᾶλλον δὲ ὦ δικασταὶ, μεταξὺ γάρ με πάλιν τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα ἀνέμνησε περὶ τῆς γλώσσης, ὅτι καὶ ταύτης με τὸ μέρος ἀπήλασε, καὶ γλῶτταν ποιεῖ τὴν γλῶσσαν, ὦ γλώσσης ἀληθῶς νόσημα ταῦ. ἀλλὰ μεταβήσομαι πάλιν ἐκεῖνο, καὶ τοῖς ἀνθρώποις συναγορεύσω, ὑπὲρ ὧν εἰς αὐτοὺς πλημμελεῖ. δεσμοῖς γὰρ εἰσὶ στρεβλοῦν καὶ σπαράττειν αὐτῶν τὴν φωνὴν ἐπιχειρεῖ, καὶ ὁ μέν τι καλὸν ἰδὼν, καλὸν εἰπεῖν βούλεται. τὸ δὲ παρεισπεσὸν, ταλὸν εἰπεῖν αὐτοὺς ἀναγκάζει, ἐν ἅπασι προεδρίαν ἔχειν ἀξιοῦν. πάλιν ἕτερος περὶ κλήματος διαλέγεται, τὸ δὲ τλῆ-

μον

μου γὰρ ὄντως ἀληθῶς, τλῆμα πεποίηκε τὸ κλῆμα. καὶ οὐ μόνον γε τοὺς τυχόντας ἀδικεῖ, ἀλλ' ἤδη καὶ τῷ μεγάλῳ βασιλεῖ, ᾧ καὶ γῆν καὶ θάλασσαν εἶξαι φασὶ, καὶ τῆς αὐτῶν φύσεως ἐκστῆναι, τὸ δὲ καὶ τούτῳ ἐπιβουλεύει, καὶ Κῦρον αὐτὸν ὄντα, Τῦρόν τινα ἀπέφηνεν. οὕτω μὲν οὖν ὅσον ἐς φωνὴν ἀνθρώπους ἀδικεῖ, ἔργῳ δὲ πῶς; κλάουσιν ἄνθρωποι, καὶ τὴν αὐτῶν τύχην ὀδύρονται, καὶ Κάδμῳ καταρῶνται πολλάκις, ὅτι τὸ ταῦ ἐς τὸ τῶν στοιχείων γένος παρήγαγε. τῷ γὰρ τούτου σώματί φασι τοὺς τυράννους ἀκολουθήσαντας, καὶ μιμησαμένους αὐτοῦ τὸ πλάσμα, ἔπειτα σχήματι τοιούτῳ ξύλα τεκτήναντας ἀνθρώπους ἀνασκολοπίζειν ἐπ' αὐτά, ἀπὸ δὴ τούτου, καὶ τῷ τεχνήματι τῷ πονηρῷ τὴν πονηρὰν ἐπωνυμίαν συνελθεῖν. τούτων οὖν ἁπάντων ἕνεκα, πόσων θανάτων τὸ ταῦ ἄξιον εἶναι νομίζετε; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι δικαίως τοῦτο μόνον ἐς τὴν τοῦ ταῦ τιμωρίαν ὑπολείπεσθαι, τὸ τῷ σχήματι τῷ αὐτοῦ τὴν δίκην ὑποσχεῖν. ὃ δὴ σταυρὸς εἶναι, ὑπὸ τούτου μὲν ἐδημιουργήθη, ὑπὸ δὲ ἀνθρώπων ὀνομάζεται.

Τίμων, ἢ Μισάνθρωπος.

Ὦ Ζεῦ φίλιε, καὶ ξένιε, καὶ ἑταιρεῖε, καὶ ἐφέστιε, καὶ ἀστεροπητὰ, καὶ ὅρκιε, καὶ νεφεληγερέτα, καὶ ἐρίγδουπε, καὶ εἴ τι ἄλλο οἱ ἐμβρόντητοι ποιηταὶ καλοῦσι, καὶ μάλιστα ὅταν ἀπορῶσι πρὸς τὰ μέτρα, τότε γὰρ αὐτοῖς πολυώνυμος γινόμενος, ὑπερείδεις τὸ πῖπτον τοῦ μέτρου, καὶ ἀναπληροῖς τὸ κεχηνὸς

τοῦ ῥυθμοῦ, ποῦ σοι νῦν ἡ ἐρισμάραγος ἀστραπὴ, καὶ ἡ
βαρύβρομος βροντὴ, καὶ ὁ αἰθαλόεις, καὶ ἀργήεις, καὶ
σμερδαλέος κεραυνός; ἅπαντα γὰρ ταῦτα λῆρος
ἤδη ἀναπέφηνε, καὶ καπνὸς ποιητικὸς ἀτεχνῶς, ἔξω
τοῦ πατάγου τῶν ὀνομάτων. τὸ δὲ ἀοίδιμόν σου, καὶ ἑκηβό-
λον ὅπλον, καὶ πρόχειρον, οὐκ οἶδ' ὅπως τελέως ἀπέ-
σβη, καὶ ψυχρόν ἐστι, μηδὲ ὀλίγον σπινθῆρα ὀργῆς κα-
τὰ τῶν ἀδικούντων διαφυλάττον. θᾶττον γοῦν τῶν ἐπιορ-
κεῖν τις ἐπιχειρούντων ἕωλον θρυαλλίδα φοβηθείη
ἂν, ἢ τὴν τοῦ πανδαμάτορος κεραυνοῦ φλόγα. οὕ-
τω δαλόν τινα ἐπανατείνεσθαι δοκεῖς αὐτοῖς, ὡς πῦρ
μὲν ἢ καπνὸν ἀπ' αὐτοῦ μὴ δεδιέναι, μόνον δὲ τοῦτο
οἴεσθαι ἀπολαύειν τοῦ τραύματος, ὅτι ἀναπλησθή-
σονται τῆς ἀσβόλου. ὥστε ἤδη διὰ ταῦτά σοι καὶ ὁ Σαλ
μωνεὺς ἀντιβροντᾶν ἐτόλμα, οὐ πάνυ τι ἀπίθανος
ὢν πρὸς οὕτω ψυχρὸν τὴν ὀργὴν Δία, θερμουργὸς ἀ-
νὴρ, καὶ μεγαλαυχούμενος. πῶς γὰρ, ὅπου γε καθά-
περ ὑπὸ μανδραγόρᾳ καθεύδεις, ὃς οὔτε τῶν ἐπιορ
κούντων ἀκούεις, οὔτε τοὺς ἀδικοῦντας ἐπισκοπεῖς; λη
μᾷς δὲ, καὶ ἀμβλυώττεις πρὸς τὰ γιγνόμενα, καὶ τὰ
ὦτα ἐκκεκώφωσαι, καθάπερ οἱ παρηβηκότες. ἐπεὶ
νέος γε ἔτι, καὶ ὀξύθυμος ὢν, καὶ ἀκμαῖος τὴν ὀργὴν,
πολλὰ κατὰ τῶν ἀδίκων, καὶ βιαίων ἐποίεις, καὶ οὐδέ-
ποτε ἦγες τότε πρὸς αὐτοὺς ἐκεχειρίαν, ἀλλ' ἀεὶ ἐ-
νεργὸς πάντως ὁ κεραυνὸς ἦν, καὶ ἡ αἰγὶς ἐπεσείετο,
καὶ ἡ βροντὴ ἐπαταγεῖτο, καὶ ἡ ἀστραπὴ συνεχὲς ὥσ-
περ εἰς ἀκροβολισμὸν, προηκοντίζετο. οἱ σεισμοὶ δὲ,

κοσκινη

κοσκινηδὸν, καὶ ἡ χιὼν, σωρηδὸν, καὶ ἡ χάλαζα, πετρη-
δὸν. καὶ ἵνα σοι φορτικῶς διαλέγωμαι, ὑετοί τε ῥαγ-
δαῖοι, καὶ βίαιοι. ποταμὸς ἑκάστη σταγών. ὥστε τηλι-
καύτη ἐν ἀκαρεῖ χρόνου ναυαγία ἐπὶ τοῦ Δευκαλίω-
νος ἐγένετο, ὡς ὑποβρυχίων ἁπάντων καταδεδυ-
κότων, μόγις ἕν τι κιβώτιον περισωθῆναι προσοκεῖ-
λαν τῷ Λυκωρεῖ, ζώπυρόν τι τοῦ ἀνθρωπίνου σπέρματος
διαφυλάττον εἰς ἐπιγονὴν κακίας μείζονος.
τοιγάρτοι ἀκόλουθα τῆς ῥαθυμίας τἀπίχειρα κομί-
ζῃ παρ' αὐτῶν, οὔτε θύοντος ἔτι σοι τινὸς, οὔτε στεφα-
νοῦντος, εἰ μή τις ἄρα πάρεργον ὀλυμπίων, καὶ οὗ-
τος, οὐ πάνυ ἀναγκαῖα ποιεῖν δοκῶν, ἀλλ' εἰς ἔθος τι
ἀρχαῖον συντελῶν. καὶ κατ' ὀλίγον χρόνον σε ὦ θεῶν
γενναιότατε ἀποφαίνουσι, παρωσάμενοι τῆς τιμῆς.
ἐῶ λέγειν ὁποσάκις ἤδη σου τὸν νεὼν σεσυλήκασιν. οἱ
δὲ καὶ αὐτῷ σοι τὰς χεῖρας ὀλυμπίασιν ἐπιβεβλή-
κασι. καὶ σὺ ὁ ὑψιβρεμέτης ὤκνησας, ἢ ἀναστῆσαι
τοὺς κύνας, ἢ τοὺς γείτονας ἐπικαλέσασθαι, ὡς βοηδρο-
μήσαντες αὐτοὺς συλλάβοιεν, ἔτι συσκευαζομένους
πρὸς τὴν φυγήν. ἀλλ' ὁ γενναῖος, καὶ γιγαντολέτωρ,
καὶ τιτανοκράτωρ ἐκάθησο, τοὺς πλοκάμους περικειρόμε-
νος ὑπ' αὐτῶν, δεκάπηχυν κεραυνὸν ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ.
ταῦτα τοίνυν ὦ θαυμάσιε, πηνίκα παύσεται οὕτως
ἀμελῶς παρορώμενα; ἢ πότε κολάσεις τὴν τοσαύ-
την ἀδικίαν; πόσοι φαέθοντες, ἢ Δευκαλίωνες,
ἱκανοὶ πρὸς οὕτως ὑπέραντλον ὕβριν τοῦ βίου; ἵνα
γὰρ τὰ κοινὰ ἐάσας, τἀμὰ εἴπω, τοσούτους Ἀθηναίων

εἰς ὕψος ἄρας, καὶ πλουσίους ἐκ πενεστάτων ἀποφήνας, καὶ πᾶσι τοῖς δεομένοις ἐπικουρήσας, μᾶλλον δὲ ἀθρόον εἰς εὐεργεσίαν τῶν φίλων ἐκχέας τὸν πλοῦτον, ἐπειδὴ πένης διὰ ταῦτα ἐγενόμην, οὐκέτι οὐδὲ γνωρίζομαι πρὸς αὐτῶν, οὔτε προσβλέπουσι οἱ τέως ὑποπτήσσοντες καὶ προσκυνοῦντες, κἀκ τοῦ ἐμοῦ νεύματος ἀπηρτημένοι. ἀλλ' ἤν που καὶ ὁδῷ βαδίζων ἐντύχοιμι τινὶ αὐτῶν, ὥσπερ τινὰ στήλην παλαιοῦ νεκροῦ ὑπτίαν, ὑπὸ τοῦ χρόνου ἀνατετραμμένην παρέρχονται, μὴ δὲ ἀναγνόντες. οἱ δὲ καὶ πόρρωθεν ἰδόντες, ἑτέραν ἐκτρέπονται, δυσάντητον, καὶ ἀποτρόπαιον θέαμα ὄψεσθαι ὑπολαμβάνοντες, τὸν οὐ πρὸ πολλοῦ σωτῆρα, καὶ εὐεργέτην αὐτῶν γεγενημένον. ὥστε ὑπὸ τῶν κακῶν ἐπὶ ταύτην τὴν ἐσχατιὰν τραπόμενος, ἐναψάμενος διφθέραν, ἐργάζομαι τὴν γῆν, ὑπόμισθος ὀβολῶν τεττάρων, τῇ ἐρημίᾳ, καὶ τῇ δικέλλῃ προσφιλοσοφῶν ἐνταῦθα. τοῦτο γοῦν μοι δοκῶ κερδανεῖν, μηκέτι ὄψεσθαι πολλοὺς παρὰ τὴν ἀξίαν εὖ πράττοντας, ἀνιαρότερον γὰρ τοῦ τό γε. ἤδη ποτὲ οὖν ὦ Κρόνου καὶ Ῥέας υἱὲ, τὸν βαθὺν τοῦτον ὕπνον ἀποσεισάμενος, καὶ νήδυμον, ὑπὲρ τὸν Ἐπιμενίδην γὰρ κεκοίμησαι, καὶ ἀναῤῥιπίσας τὸν κεραυνὸν, ἢ ἐκ τῆς Οἴτης ἐναυσάμενος, μεγάλην ποιήσας τὴν φλόγα, ἐπιδείξαιό τινα χολὴν ἀνδρώδους, καὶ νεανικοῦ Διὸς, εἰ μὴ ἀληθῆ ἐστι τὰ ὑπὸ Κρητῶν περὶ σοῦ, καὶ τῆς σῆς ταφῆς μυθολογούμενα

γούμενα. Ζ. τίς οὗτός ἐστιν, ὦ Ἑρμῆ, ὁ κεκραγὼς ἐκ τῆς Ἀττικῆς, παρὰ τὸν Ὑμηττὸν ἐν τῇ ὑπωρείᾳ; πιναρὸς ὅλος, καὶ αὐχμῶν, καὶ ὑποδίφθερος, σκάπτει δὲ, οἶμαι, ἐπικεκυφὼς, λάλος ἄνθρωπος, καὶ θρασύς. ἦ που φιλόσοφός ἐστιν, οὐ γὰρ ἂν οὕτως ἀσεβεῖς τοὺς λόγους διεξῄει καθ' ἡμῶν. Ερ. τί φὴς ὦ πάτερ; ἀγνοεῖς Τίμωνα τὸν Ἐχεκρατίδου, τὸν Κολυττέα; οὗτός ἐστιν, ὁ πολλάκις ἡμᾶς καθ' ἱερῶν τελείων ἑστιάσας, ὁ νεόπλουτος, ὁ τὰς ὅλας ἑκατόμβας, παρ' ᾧ λαμπρῶς εἰώθαμεν ἑορτάζειν τὰ Διάσια. Ζ. φεῦ τῆς ἀλλαγῆς. ὁ καλὸς ἐκεῖνος, ὁ πλούσιος, περὶ ὃν οἱ τοσοῦτοι φίλοι; τί παθὼν οὖν τοιοῦτός ἐστιν; αὐχμηρὸς, ἄθλιος, καὶ σκαπανεὺς, καὶ μισθωτὸς, ὡς ἔοικεν, οὕτω βαρεῖαν καταφέρων τὴν δίκελλαν. Ερ. οὑτωσὶ μὲν εἰπεῖν, χρηστότης ἐπέτριψεν αὐτὸν, καὶ φιλανθρωπία, καὶ ὁ πρὸς τοὺς δεομένους ἅπαντας οἶκτος. ὡς δὲ ἀληθεῖ λόγῳ, ἄνοια, καὶ εὐήθεια, καὶ ἀκρισία περὶ τοὺς φίλους, ὃς οὐ συνίει κόραξι, καὶ λύκοις χαριζόμενος. ἀλλ' ὑπὸ γυπῶν τοσούτων ὁ κακοδαίμων κειρόμενος τὸ ἧπαρ, φίλους εἶναι αὐτοὺς, καὶ ἑταίρους ᾤετο, ὑπ' εὐνοίας τῆς πρὸς αὐτὸν χαίροντας τῇ βορᾷ. οἱ δὲ τὰ ὀστᾶ γυμνώσαντες ἀκριβῶς, καὶ περιτραγόντες, εἴ τις καὶ μυελὸς ἐνῆν, ἐκμυζήσαντες καὶ τοῦτον εὖ μάλα ἐπιμελῶς, ᾤχοντο αὖον αὐτὸν, καὶ τὰς ῥίζας ὑποτετμημένον ἀπολιπόντες, οὐδὲ γνωρίζοντες ἔτι, οὐδὲ προσβλέποντες.

πόθεν γάρ, ἢ ἐπικουροῦντος, ἢ ἐπιδιδόντος ἐν τῷ μέρει· διὰ ταῦτα δικελλίτης, καὶ διφθερίας, ὡς ὁρᾷς, ἀπολιπὼν ὑπ᾽ αἰσχύνης τὸ ἄστυ, μισθοῦ γεωργεῖ, μελαγχολῶν τοῖς κακοῖς, ὅτι οἱ πλουτοῦντες παρ᾽ αὐτοῦ, μάλα ὑπεροπτικῶς παρέρχονται, οὐδὲ τοὔνομα εἰ Τίμων καλοῖτο εἰδότες. Ζ. καὶ μὴν οὐ παροπτέος ἀνὴρ, οὐδὲ ἀμελητέος, εἰκότα γὰρ ἠγανάκτει δυστυχῶν, ἐπεὶ καὶ ὅμοια ποιήσομεν τοῖς καταράτοις κόλαξιν ἐκείνοις, ἐπιλελησμένοι ἀνδρὸς, τοσαῦτα ταύρων τε, καὶ αἰγῶν πιότατα καύσαντος ἡμῖν ἐπὶ τῶν βωμῶν. ἔτι γοῦν ἐν ταῖς ῥισὶ τὴν κνῖσαν αὐτῶν ἔχω, πλὴν ὑπ᾽ ἀσχολίας τε, καὶ θορύβου πολλοῦ τῶν ἐπιορκούντων, καὶ βιαζομένων, καὶ ἁρπαζόντων, ἔτι δὲ καὶ φόβου τοῦ παρὰ τῶν ἱεροσυλούντων. πολλοὶ γὰρ οὗτοι, καὶ δυσφύλακτοι, καὶ οὐδὲ ἐπ᾽ ὀλίγον καταμῦσαι ἡμῖν ἐφιᾶσι. πολὺν ἤδη χρόνον οὐδ᾽ ἀπέβλεψα εἰς τὴν Ἀττικὴν, καὶ μάλιστα ἐξ οὗ φιλοσοφία, καὶ λόγων ἔριδες ἐπεπόλασαν αὐτοῖς. μαχομένων γὰρ πρὸς ἀλλήλους, καὶ κεκραγότων, οὐδὲ ἐπακούειν ἔστι τῶν εὐχῶν. ὥς τε ἢ ἐπιβυσάμενον χρὴ τὰ ὦτα καθῆσθαι, ἢ ἐπιτριβῆναι πρὸς αὐτῶν, ἀρετήν τινα, καὶ ἀσώματα, καὶ λήρους μεγάλῃ τῇ φωνῇ ξυμφερόντων. διὰ ταῦτά τοι καὶ τοῦτον ἀμεληθῆναι συνέβη πρὸς ἡμᾶς, οὐ φαῦλον ὄντα. ὅμως δὲ τὸν πλοῦτον ὦ Ερμῆ παραλαβὼν, ἄπιθι παρ᾽ αὐτὸν κατὰ τάχος. ἀγέτω δὲ ὁ Πλοῦτος καὶ τὸν θησαυρὸν μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ μενέτωσαν ἄμφω παρὰ τῷ Τίμωνι, μὴ δὲ ἀπαλλαττέσθωσαν

θωσαν οὕτω ῥαδίως, κἂν ὅτι μάλιστα ὑπὸ χρηστότη-
τος αὖθις ἐδίωκε αὐτὸν τῆς οἰκίας. περὶ δὲ τῶν κολά-
κων ἐκείνων, καὶ τῆς ἀχαριστίας, ἣν ἐπεδείξαντο πρὸς
αὐτόν, καὶ αὖθις μὲν σκέψομαι, καὶ δίκην δώσου-
σιν, ἐπειδὰν τὸν κεραυνὸν ἐπισκευάσω. κατεαγ-
μέναι γὰρ αὐτοῦ, καὶ ἀπεστομωμέναι εἰσὶ δύο ἀκτῖ-
νες αἱ μέγισται, ὁπότε φιλοτιμότερον ἠκόντισα πρώ-
ην ἐπὶ τὸν σοφιστὴν Ἀναξαγόραν, ὃς ἔπειθε τοὺς ὁμι-
λητὰς μὴ δὲ ὅλως εἶναί τινας ἡμᾶς τοὺς θεούς. ἀλλ' ἐ-
κείνου μὲν διήμαρτον, ὑπερέσχε γὰρ αὐτοῦ τὴν χεῖρα
Περικλῆς. ὁ δὲ κεραυνὸς, εἰς τὸ ἀνάκειον παρασκή-
ψας, ἐκεῖνό τε κατέφλεξε, καὶ αὐτὸς ὀλίγου δεῖν, συ
νετρίβη περὶ τὴν πέτραν. πλὴν ἱκανὴ ἐν τοσούτῳ
καὶ αὕτη τιμωρία ἔσται αὐτοῖς, εἰ ὑπερπλουτοῦντα τὸν
Τίμωνα ὁρῶσιν. Ερ. οἷον ἦν τὸ μέγα κεκραγέναι,
καὶ ὀχληρὸν εἶναι, καὶ θρασύν. οὐ τοῖς δικαιολογοῦσι μό
νοις ἀλλὰ καὶ τοῖς εὐχομένοις τοῦτο χρήσιμον; ἰδοὺ γοῦν
αὐτίκα μάλα πλούσιος ἐκ πενεστάτου καταστήσεται
ὁ Τίμων, βοήσας, καὶ παρρησιασάμενος ἐν τῇ εὐχῇ,
καὶ ἐπιστρέψας τὸν Δία. εἰ δὲ σιωπῇ ἔσκαπτεν ἐπικε
κυφώς, ἔτι ἂν ἔσκαπτεν ἀμελούμενος. Πλου. ἀλλ'
ἐγὼ οὐκ ἂν ἀπέλθοιμι ὦ Ζεῦ παρ' αὐτόν. Ζ. διατί ὦ
ἄριστε Πλοῦτε, καὶ ταῦτα, ἐμοῦ κελεύσαντος; Πλ.
ὅτι νὴ Δία ὕβριζεν εἰς ἐμέ, καὶ ἐξεφόρει, καὶ εἰς πολ
λὰ κατεμέριζε, καὶ ταῦτα, πατρῷον αὐτῷ φίλον
ὄντα, καὶ μόνον οὐχὶ δικράνοις μ' ἐξεώθει τῆς οἰκίας,
καθάπερ οἱ τὸ πῦρ ἐκ τῶν χειρῶν ἀπορριπτοῦντες.

αὖθις οὖν ἀπέλθω παρασίτοις καὶ κόλαξι, καὶ ἑταίραις παραδοθησόμενος; ἐπ' ἐκείνους ὦ Ζεῦ πέμπε με, τοὺς αἰσθησομένους τῆς δωρεᾶς, τοὺς περιέψοντας, οἷς τίμιος ἐγὼ, καὶ περιπόθητος. οὗτοι δὲ οἱ λάροι, τῇ πενίᾳ ξυνέστωσαν, ἣν προτιμῶσιν ἡμῶν, καὶ διφθέραν παρ' αὐτῆς λαβόντες, καὶ δίκελλαν, ἀγαπάτωσαν ἄθλιοι, τέτταρας ὀβολοὺς ἀποφέροντες, οἱ δεκαταλάντους δωρεὰς ἀμελητὶ προϊέμενοι. Ζ. οὐδὲν ἔτι τοιοῦτον ὁ Τίμων ἐργάζεται περὶ σέ. πάνυ γὰρ αὐτὸν ἡ δίκελλα πεπαιδαγώγηκεν, εἰ μὴ παντάπασιν ἀνάλγητός ἐστι τὴν ὀσφῦν, ὡς χρῆν σε ἀντὶ τῆς πενίας προαιρεῖσθαι. σὺ μέντοι πάνυ μεμψίμοιρος εἶναί μοι δοκεῖς, ὃς νῦν μὲν τὸν Τίμωνα αἰτιᾷ, διότι σοι τὰς θύρας ἀναπετάσας, ἠφίει περινοστεῖν ἐλευθέρως, οὔτε ἀποκλείων, οὔτε ζηλοτυπῶν. ἄλλοτε δὲ τοὐναντίον ἠγανάκτεις κατὰ τῶν πλουσίων, κατακεκλεῖσθαι λέγων πρὸς αὐτῶν ὑπὸ μοχλοῖς, καὶ κλεισὶ, καὶ σημείων ἐπιβολαῖς, ὡς μὴ δὲ παρακύψαι σοι ἐς τὸ φῶς δυνατὸν εἶναι. ταῦτα γοῦν ἀπωδύρου πρός με, ἀποπνίγεσθαι λέγων ἐν πολλῷ τῷ σκότῳ. καὶ διὰ τοῦτο ὠχρὸς ἡμῖν ἐφαίνου, καὶ φροντίδος ἀνάπλεως, συνεσπακὼς τοὺς δακτύλους πρὸς τὸ ἔθος τῶν συλλογισμῶν, καὶ ἀποδράσεσθαι ἀπειλῶν, εἰ καιροῦ λάβοιο παρ' αὐτῶν. καὶ ὅλως τὸ πρᾶγμα ὑπέρδεινον ἐδόκει σοι, ἐν χαλκῷ, ἢ σιδηρῷ θαλάμῳ, καθάπερ τὴν Δανάην παρθενεύεσθαι ὑπ' ἀκριβέσι, καὶ παμπονήροις παιδαγωγοῖς ἀνατρεφόμε-

νον

νον ὑπὸ τόκῳ, καὶ ὑπὸ λογισμῷ. ἄτοπα γοῦν ποιεῖν ἔφασκες αὐτοὺς, ἐρῶντας μὲν εἰς ὑπερβολὴν, ἐξὸν δὲ ἀπολαύειν οὐ τολμῶντας, οὐδὲ ἐπ' ἀδείας χρωμένους τῷ ἔρωτι, κυρίους γε ὄντας, ἀλλὰ φυλάττειν ἐγρηγορότας, εἰς τὸ σημεῖον, καὶ τὸν μοχλὸν ἀσκαρδαμυκτὶ βλέποντας, ἱκανὴν ἀπόλαυσιν οἰομένους, οὐ τὸ αὐτοὺς ἀπολαύειν ἔχειν, ἀλλὰ τὸ μηδενὶ μεταδιδόναι τῆς ἀπολαύσεως, καθάπερ τὴν ἐν τῇ φάτνῃ κύνα, μήτε αὐτὴν ἐσθίουσαν τῶν κριθῶν, μήτε τῷ ἵππῳ πεινῶντι ἐπιτρέπουσαν. καὶ προσέτι γε καὶ κατεγέλας αὐτῶν φειδομένων, καὶ φυλαττόντων, καὶ τὸ καινότατον, αὐτοὺς ζηλοτυπούντων, ἀγνοούντων δὲ ὡς κατάρατος οἰκέτης, ἢ οἰκονόμος, ἢ παιδοτρίβης ὑπεισιὼν λαθραίως ἐμπαροινήσει τὸν κακοδαίμονα, καὶ ἀνέραστον δεσπότην, πρὸς ἀμαυρόν τι καὶ μικρόστομον λυχνίδιον, καὶ διψαλέον θρυαλλίδιον, ἐπαγρυπνεῖν ἐάσας τοῖς τόκοις. πῶς οὖν οὐκ ἄδικον, πάλαι μὲν σου ταῦτα αἰτιᾶσθαι, νῦν δὲ τῷ Τίμωνι τὰ ἐναντία ἐπικαλεῖν; ΠΛΟΥ. καὶ μὴν εἴ γε τἀληθῆ ἐξετάζοις, ἄμφω σοι εὔλογα δόξω ποιεῖν. τοῦ τε γὰρ Τίμωνος τὸ πάνυ τοῦτο ἀνειμένον, ἀμελὲς, καὶ οὐκ εὐνοϊκὸν, ὡς πρὸς ἐμὲ εἰκότως ἂν δοκοίη, τούς τε αὖ κατάκλειστον ἐν θύραις καὶ σκότῳ φυλάττοντας, ὅπως αὐτοῖς παχύτερος γενοίμην, καὶ πιμελὴς, καὶ ὑπέρογκος ἐπιμελουμένους, οὔτε προσαπτομένους αὐτοὺς, οὔτε εἰς τὸ φῶς προάγοντας, ὡς μὴ δὲ ὀφθείην πρός τινος, ἀνοήτους ἐνόμιζον εἶναι, καὶ ὑβρι-

ςας, οὐδὲν ἀδικοῦντά με ὑπὸ τοσούτοις δεσμοῖς κατασήποντας, οὐκ εἰδότας, ὡς μετὰ μικρὸν ἄπεισιν ἄλλῳ τινὶ τῶν εὐδαιμόνων με καταλιπόντες. οὔτ᾽ οὖν ἐκείνους, οὔτε σοὺς πάνυ προχείρους ἐς ἐμὲ τούτους ἐπαινῶ, ἀλλὰ τούς, ὅπερ ἄριστόν ἐστι, μέτρον ἐπιθήσοντας τῷ πράγματι, καὶ μήτε ἀφεξομένους τοπαράπαν, μήτε προησομένους τὸ ὅλον. σκόπει γὰρ ὦ Ζεῦ πρὸς τοῦ Διός, εἴ τις νόμῳ γήμας γυναῖκα νέαν, καὶ καλὴν, ἔπειτα μήτε φυλάττοι, μήτε ζηλοτυποῖ τὸ παράπαν, ἀφιεὶς καὶ βαδίζειν ἔνθα ἂν ἐθέλοι νύκτωρ, καὶ μεθ᾽ ἡμέραν, καὶ ξυνεῖναι τοῖς βουλομένοις, μᾶλλον δὲ αὐτὸς ἀπάγοι μοιχευθησομένην ἀνοίγων τὰς θύρας, καὶ μαστροπεύων, καὶ πάντας ἐπ᾽ αὐτὴν καλῶν, ἆρα ὁ τοιοῦτος ἐρᾶν δόξειεν ἄν; οὐ σύ γε ὦ Ζεῦ τοῦτο φαίης ἄν, ἐρασθεὶς πολλάκις. εἰ δέ τις ἔμπαλιν ἐλευθέραν γυναῖκα εἰς τὴν οἰκίαν νόμῳ παραλαβὼν ἐπ᾽ ἀρότῳ παίδων γνησίων, ὁ δὲ, μήτε αὐτὸς προσάπτοιτο ἀκμαίας καὶ καλῆς παρθένου, μήτε ἄλλῳ προσβλέπειν ἐπιτρέποι, ἄγονον δὲ καὶ στεῖραν κατακλείσας παρθενεύοι, καὶ ταῦτα ἐρᾶν φάσκων, καὶ δῆλος ὢν ἀπὸ τῆς χρόας, καὶ τῆς σαρκὸς ἐκτετηκυίας, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ὑποδεδυκότων, ἔσθ᾽ ὅπως ὁ τοιοῦτος οὐ παραπαίειν δόξειεν ἄν, δέον παιδοποιεῖσθαι, καὶ ἀπολαύειν τοῦ γάμου, καταμαραίνων εὐπρόσωπον οὕτω καὶ ἐπέραστον κόρην, καθάπερ ἱέρειαν τῇ θεσμοφόρῳ τρέφων διὰ παντὸς τοῦ βίου; ταῦτα καὶ αὐτὸς ἀγανακτῶ, πρὸς ἐνίων μὲν ἀτίμως λακτιζόμενος καὶ λαφυσσόμενος,

καὶ ἐξαντλούμενος, ὑπὸ φθόνου δὲ, ὥσπερ στιγματίας δραπέτης πεπεδημένος. Ζ. τί οὖν ἀγανακτεῖς κατ' αὐτῶν; διδόασι γὰρ ἄμφω καλὴν τὴν δίκην. οἱ μὲν, ὥσπερ ὁ Τάνταλος, ἄποτοι, καὶ ἄγευστοι, καὶ ξηροὶ τὸ στόμα, ἐπικεχηνότες μόνον τῷ χρυσίῳ, οἱ δὲ, καθάπερ ὁ Φινεὺς, ἀπὸ τῆς φάρυγγος τὴν τροφὴν ὑπὸ ἁρπυιῶν ἀφαιρούμενοι. ἀλλ' ἄπιθι ἤδη σωφρονεστέρῳ παρὰ πολὺ τῷ Τίμωνι ἐντευξόμενος. Πλου. ἐκεῖνος γάρ ποτε παύσεται ὥσπερ ἐκ κοφίνου τετρυπημένου, πρὶν ὅλως εἰσρυῆναί με κατὰ σπουδὴν ἐξαντλῶν, φθάσαι βουλόμενος τὴν ἐπιρροὴν, μὴ ὑπέραντλος εἰσπεσὼν, ἐπικλύσω αὐτόν. ὥστε εἰς τὸν τῶν Δαναΐδων πίθον ὑδροφορήσειν μοι δοκῶ, καὶ μάτην ἐπαντλήσειν, τοῦ κύτους μὴ στέγοντος, ἀλλὰ πρὶν εἰσρυῆναι, σχεδὸν ἐκχυθησομένου τοῦ ἐπιρρέοντος οὕτως, εὐρύτερον τὸ πρὸς τὴν ἔκχυσιν κεχηνὸς τοῦ πίθου, καὶ ἀκώλυτος ἡ ἔξοδος. Ζ. οὐκοῦν εἰ μὴ ἐμφράξεται τὸ κεχηνὸς τοῦτο, καὶ εἰς τὸ ἅπαξ ἀναπεπταμένον, ἐκχυθέντος ἐν βραχεῖ σου, ῥᾳδίως εὑρήσει τὴν διφθέραν αὖθις, καὶ τὴν δίκελλαν ἐν τῇ τρυγὶ τοῦ πίθου. ἀλλ' ἄπιτε ἤδη, καὶ πλουτίζετε αὐτόν, σὺ δὲ μέμνησο ὦ Ἑρμῆ ἐπανιὼν, πρὸς ἡμᾶς ἄγειν τοὺς Κύκλωπας ἐκ τῆς Αἴτνης, ὅπως τὸν κεραυνὸν ἀκονήσαντες ἐπισκευάσωσιν, ὡς ἤδη γε τεθηγμένου αὐτοῦ δεησόμεθα. Ερ. προΐωμεν ὦ πλοῦτε. τί τοῦτο ὑποσκάζεις; ἐλελήθεις με ὦ γενναῖε οὐ τυφλὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ χωλὸς ὤν. Πλου. οὐκ ἀεὶ τοῦτο ὦ Ἑρμῆ, ἀλλ' ὁπό-

ταν μὲν ἀπίω παρά τινα, πεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ Διός, οὐκ
οἶδ', ὅπως βραδύς εἰμι καὶ χωλὸς ἀμφοτέροις, ὡς μό
λις τελεῖν ἐπὶ τὸ τέρμα προγηράσαντος ἐνίοτε τοῦ
περιμένοντος. ὁπόταν δὲ ἀπαλλάττεσθαι δέῃ, πτηνὸν
ὄψει, πολὺ τῶν ὀρνέων ὠκύτερον. ἅμα γοῦν ἔπεσεν
ἡ ὕσπληξ, κἀγὼ ἤδη ἀνακηρύττομαι νενικηκώς, ὑ-
περπηδήσας τὸ στάδιον, οὐδὲ ἰδόντων ἐνίοτε τῶν θεα-
τῶν. Ερ. οὐκ ἀληθῆ ταῦτα φής. ἐγὼ δὲ καὶ πολλοὺς ἂν
εἰπεῖν ἔχοιμί σοι, χθὲς μὲν οὐδὲ ὀβολὸν ὥς τε πρίασθαι
βρόχον ἐσχηκότας, ἄφνω δὲ τήμερον πλουσίους, καὶ
πολυτελεῖς, ἐπὶ λευκοῦ ζεύγους ἐξελαύνοντας, οἷς οὐδὲ
κἂν ὄνος ὑπῆρξε πώποτε, καὶ ὅμως πορφυροὶ, καὶ
χρυσόχειρες περιέρχονται, οὐδ' αὐτοὶ πιστεύοντες οἶ
μαι ὅτι μὴ ὄναρ πλουτοῦσιν. Πλου. ἑτεροῖον τοῦτ' ἐστὶν
ὦ Ερμῆ, καὶ οὐχὶ τοῖς ἐμαυτοῦ ποσὶ βαδίζω τότε, οὐδὲ
ὁ Ζεὺς, ἀλλ' ὁ Πλούτων ἀποστέλλει με παρ' αὐτοὺς, ἅτε
πλουτοδότης, καὶ μεγαλόδωρος καὶ αὐτὸς ὤν, δηλοῖ
γοῦν καὶ τῷ ὀνόματι. ἐπειδὰν τοίνυν μετοικισθῆναι
δέῃ με παρ' ἑτέρου πρὸς ἕτερον, ἐς δέλτον ἐμβαλόν
τες με, καὶ κατασημηνάμενοι ἐπιμελῶς, φορηδὸν
ἀράμενοι μετακομίζουσι. καὶ ὁ μὲν νεκρὸς ἐν σκοτει-
νῷ που τῆς οἰκίας πρόκειται, ὑπὲρ τὰ γόνατα παλαιᾷ
τῇ ὀθόνῃ σκεπόμενος, περιμάχητος ταῖς γαλαῖς.
ἐμὲ δὲ οἱ ἐπελπίσαντες, ἐν τῇ ἀγορᾷ περιμένουσι κε-
χηνότες, ὥσπερ τὴν χελιδόνα προσπετομένην τετριγό
τες οἱ νεοττοί. ἐπειδὰν δὲ τὸ σημεῖον ἀφαιρεθῇ, καὶ τὸ
λίνον ἐντμηθῇ, καὶ ἡ δέλτος ἀνοιχθῇ, καὶ ἀνακηρυχ-
θῇ μου

εἰ μὴ ὁ καινὸς δεσπότης, ἤτοι συγγενής τις, ἢ κόλαξ, ἢ καταπύγων οἰκέτης, ἐκ παιδικῶν τίμιος, ὑπεξυρημένος ἔτι τὴν γνάθον, ἀντὶ ποικίλων καὶ παντοδαπῶν ἡδονῶν, ἃς ἤδη ἔξωρος ὢν ὑπηρέτησεν αὐτῷ, μέγα τὸ μίσθωμα ὁ γενναῖος ἀπολαβών, ἐκεῖνος δὲ, ὅστις ἂν ᾖ, ποτὲ ἁρπασάμενός με αὐτῇ δέλτῳ, θεῖ φέρων, ἀντὶ τοῦ τέως Πυῤῥίου, ἢ Δρόμωνος, ἢ Τιβίου, Μεγακλῆς, ἢ Μεγάβυζος, ἢ Πρώταρχος μετονομασθεὶς, τοὺς μάτην κεχηνότας ἐκείνους εἰς ἀλλήλους ἀποβλέποντας καταλιπὼν, ἀληθὲς ἄγοντας τὸ πένθος, οἷος αὐτοὺς ὁ θύννος ἐκ μυχοῦ τῆς σαγήνης διέφυγεν, οὐκ ὀλίγον τὸ δέλεαρ καταπινών. ὁ δὲ ἐμπεσὼν ἀθρόως εἰς ἐμὲ ἀπειρόκαλος καὶ παχύδερμος ἄνθρωπος, ἔτι τὴν πέδην πεφρικὼς, καὶ εἰ παριὼν ἄλλος μαστίξειέ τις, ὄρθιον ἐφιστὰς τὸ οὖς καὶ τὸν μυλῶνα, ὥσπερ τὸ ἀνάκτορον προσκυνῶν, οὐκέτι φορητός ἐστι τοῖς ἐντυγχάνουσιν, ἀλλὰ τούς τε ἐλευθέρους ὑβρίζει, καὶ τοὺς ὁμοδούλους μαστιγοῖ, ἀποπειρώμενος εἰ καὶ αὐτῷ τὰ τοιαῦτα ἔξεστιν. ἄχρις ἂν ἢ εἰς πορνίδιόν τι ἐμπεσὼν, ἢ ἱπποτροφίας ἐπιθυμήσας, ἢ κόλαξι παραδοὺς ἑαυτὸν ὀμνύουσιν, ἦ μὴν εὐμορφότερον μὲν Νιρέως εἶναι αὐτὸν, εὐγενέστερον δὲ τοῦ Κέκροπος, ἢ Κόδρου, συνετώτερον δὲ τοῦ Ὀδυσσέως, πλουσιώτερον δὲ συνάμα Κροίσων ἑκκαίδεκα, ἐν ἀκαρεῖ τοῦ χρόνου ἄθλιος ἐκχέῃ τὰ κατ' ὀλίγον ἐκ πολλῶν ἐπιορκιῶν καὶ ἁρπαγῶν καὶ πανουργιῶν συνειλεγμένα. Ερ. αὐτά που σχεδὸν φὴς τὰ γινόμενα. ὁπόταν δ' οὖν αὐτόπους βαδίζῃς, πῶς

οὕτω τυφλὸς ὢν εὑρίσκεις τὴν ὁδόν. ἢ πῶς διαγινώσκεις, ἐφ' οὓς ἄν σε ὁ Ζεὺς ἀποστείλῃ, κρίνας εἶναι τοῦ πλουτεῖν ἀξίους; Πλου. οἴει γὰρ εὑρίσκειν με οἵτινές εἰσι; Ερ. μὰ τὸν Δία οὐ πάνυ. οὐ γὰρ Αριστείδην καταλιπὼν, Ιππονίκῳ καὶ Καλλίᾳ προσῄεις, καὶ πολλοῖς ἄλλοις Αθηναίων, οὐδὲ ὀβολοῦ ἀξίοις. πλὴν ἀλλὰ τί πράττεις καταπεμφθείς; Πλου. ἄνω καὶ κάτω πλανῶμαι περινοστῶν, ἄχρις ἂν λάθω τινὶ ἐμπεσών. ὁ δὲ ὅστις ἄν πρῶτός μοι περιτύχῃ, ἀπαγαγὼν ἔχει, σὲ τὸν Ερμῆν ἐπὶ τῷ παραλόγῳ τοῦ κέρδους προσκυνῶν. Ερ. οὐκοῦν ἐξηπάτηται ὁ Ζεὺς οἰόμενός σε κατὰ τὰ αὐτῷ δοκοῦντα πλουτίζειν, ὅσους ἂν οἴηται τοῦ πλουτεῖν ἀξίους; Πλου. καὶ μάλα δικαίως ὦ γαθέ. ὅς γε τυφλὸν ὄντα εἰδὼς, ἔπεμπεν ἀναζητήσοντα δυσεύρετον οὕτω χρῆμα, καὶ πρὸ πολλοῦ ἐκλελοιπὸς τὸν βίον, ὅπερ οὐδ' ὁ Λυγκεὺς ἂν ἐξεύροι ῥᾳδίως, ἀμαυρὸν οὕτω καὶ μικρὸν ὄν. τοιγαροῦν ἅτε τῶν μὲν ἀγαθῶν ὀλίγων ὄντων, πονηρῶν δὲ πλείστων ἐν ταῖς πόλεσι τὸ πᾶν ἐπεχόντων, ῥᾷον ἐς τοὺς τοιούτους ἐμπίπτω περιιὼν, καὶ σαγηνεύομαι πρὸς αὐτῶν. Ερ. εἶτα πῶς ἐπειδὰν καταλίπῃς αὐτοὺς, ῥᾳδίως φεύγεις οὐκ εἰδὼς τὴν ὁδόν; Πλου. ὀξυδερκὴς τότε πως καὶ ἀρτίπους γίγνομαι πρὸς μόνον τὸν καιρὸν τῆς φυγῆς. Ερ. ἔτι δή μοι καὶ τοῦτο ἀπόκριναι, πῶς τυφλὸς ὢν, εἰρήσεται γὰρ, καὶ προσέτι ὠχρὸς, καὶ βαρὺς ἐκ τοῖν σκελοῖν, τοσούτους ἐραστὰς ἔχεις, ὥστε πάντας ἀποβλέπειν εἰς σὲ, καὶ τυχόντας μὲν εὐδαιμονεῖν

νεῖν οἴεσθαι, εἰ δὲ ἀτυχοῖεν, οὐκ ἂν ἔχεσθαι ζῶντας; οἶδα γοῦν τινας οὐκ ὀλίγους αὐτῶν οὕτω σου δυσέρωτας ὄντας, ὥστε καὶ εἰς βαθυκήτεα πόντον φέροντες, ἔῤῥιψαν αὐτοὺς, καὶ πετρῶν κατ' ἠλιβάτων, ὑπερορᾶσθαι νομίζοντες ὑπὸ σοῦ, ὅτιπερ οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἑώρας αὐτούς. πλὴν ἀλλὰ καὶ σὺ ἂν, εὖ οἶδα, ὅτι ὁμολογήσειας, εἴ τι ξυνίης σαυτοῦ, κορυβαντιᾶν αὐτοὺς, ἐρωμένῳ τοιούτῳ ἐπιμεμηνότας. Πλου. οἴει γὰρ τοιοῦτον, οἷός εἰμι ὁρᾶσθαι αὐτοῖς χωλὸν, ἢ τυφλὸν, ἢ ὅσα ἄλλά μοι πρόσεστιν; Ερ. ἀλλὰ πῶς ὦ πλοῦτε, εἰ μὴ τυφλοὶ καὶ αὐτοὶ πάντες εἰσί; Πλου. οὐ τυφλοὶ ὦ ἄριστε. ἀλλ' ἡ ἄγνοια, καὶ ἡ ἀπάτη, αἵπερ νῦν κατέχουσι τὰ πάντα, ἐπισκιάζουσιν αὐτούς. ἔτι δὲ καὶ αὐτὸς ὡς μὴ παντάπασιν ἄμορφος εἴην, προσωπεῖον περιθέμενος ἐρασμιώτατον, διάχρυσον, καὶ λιθοκόλλητον, καὶ ποικίλα ἐνδὺς ἐντυγχάνω αὐτοῖς. οἱ δὲ αὐτοπρόσωπον οἰόμενοι ὁρᾶν τὸ κάλλος, ἐρῶσι, καὶ ἀπόλλυνται μὴ ἐντυγχάνοντες. ὡς εἴ γέ τις αὐτοῖς ὅλον ἀπογυμνώσας, ἐπέδειξέ με, δῆλον ὡς κατεγίνωσκον ἂν αὐτῶν, ἀμβλυώττοντες τὰ τηλικαῦτα, καὶ ἐρῶντες ἀνεράστων καὶ ἀμόρφων πραγμάτων. Ερ. τί οὖν καὶ ἐν αὐτῷ ἤδη τῷ πλουτεῖν γενόμενοι, καὶ τὸ προσωπεῖον αὐτὸ περιθέμενοι ἔτι ἐξαπατῶνται; καὶ ἤν τις ἀφαιρῆται αὐτοὺς, θᾶττον ἂν τὴν κεφαλὴν ἢ τὸ προσωπεῖον πρόοιντο; οὐ γὰρ δὴ καὶ τότε ἀγνοεῖν εἰκὸς αὐτοὺς, ὡς ἐπίχριστος ἡ εὐμορφία ἐστὶν ἔνδοθεν τὰ πάντα ὁρῶντας. Πλου. οὐκ ὀλίγα ὦ Ερ

μὴ καὶ πρὸς τοῦτό μοι συναγωνίζεται. Ερ. τὰ ποῖα;
Πλȣ. ἐπειδάν τις ἐντυχὼν τὸ πρῶτον, ἀναπετά-
σας τὴν θύραν εἰσδέχεταί με, συμπαρεισέρχεται
μετ' ἐμοῦ λαθὼν ὁ τῦφος, καὶ ἡ ἄνοια, καὶ ἡ μεγα-
λαυχία, καὶ ἡ μαλακία, καὶ ὕβρις, καὶ ἀπάτη, καὶ
ἄλλα ἄττα μυρία. ὑπὸ δὴ τούτων πάντων καταλη-
φθεὶς τὴν ψυχὴν, θαυμάζει τε τὰ οὐ θαυμαστὰ, καὶ
ὀρέγεται τῶν φευκτῶν. κἀμὲ τὸν πάντων ἐκείνων
πατέρα τῶν εἰσεληλυθότων κακῶν τέθηπε, δορυφο-
ρούμενον ὑπ' αὐτῶν. καὶ πάντα πρότερον πάθοι ἂν, ἢ
ἐμὲ προέσθαι ὑπομείνειεν ἄν. Ερ. ὡς δὲ λεῖος εἶ ὦ πλοῦ-
τε, καὶ ὀλισθηρὸς, καὶ δυσκάθεκτος, καὶ διαφευκτικὸς, οὐ-
δεμίαν ἀντιλαβὴν παρεχόμενος βεβαίαν, ἀλλ' ὥσπερ
ἐγχέλεις, ἢ οἱ ὄφεις διὰ τῶν δακτύλων δραπετεύεις, οὐκ
οἶδα ὅπως. ἡ πενία δ' ἔμπαλιν ἰξώδης τε, καὶ εὐ-
λαβὴς, καὶ μυρία τὰ ἄγκιστρα ἐκπεφυκότα ἐξ ἅπαν-
τος τοῦ σώματος ἔχουσα, ὡς πλησιάσαντας εὐθὺς ἔχεσθαι,
καὶ μὴ ἔχειν ῥᾳδίως ἀπολυθῆναι. Πλȣ. ἀλλὰ μεταξὺ
ἤδη φλυαροῦντας ἡμᾶς πρᾶγμα οὐ μικρὸν διέλαθε.
Ερ. τὸ ποῖον; ὅτι τὸν θησαυρὸν οὐκ ἐπηγαγόμεθα, οὗ-
περ ἔδει μάλιστα; Πλȣ. θάρρει τούτου γε ἕνεκα, ἐν
τῇ γῇ αὐτὸν καταλείπων, ἀνέρχομαι πρὸς ὑμᾶς, ἐ-
πισκήψας ἔνδον μένειν ἐπικλεισάμενον τὴν θύ-
ραν, ἀνοίγειν δὲ μηδενὶ, ἢν μὴ ἐμοῦ ἀκούσῃ βοήσαν-
τος. Ερ. οὐκοῦν ἐπιβαίνωμεν ἤδη τῆς Ἀττικῆς, καί
μοι ἕπου ἐχόμενος τῆς χλαμύδος, ἄχρις ἂν πρὸς τὴν ἐσχα-
τιὰν ἀφίκωμαι. Πλȣ. εὖ ποιεῖς ὦ Ἑρμῆ χειραγω-
γῶν

τῶν, ἐπεί γε ἀπολίποις με Ὑπερβόλῳ, τάχα ἢ Κλέω-
νι ἐμπεσοῦμαι περινοσῶν. ἀλλὰ τίς ὁ ψόφος οὗτός ἐστι,
καθάπερ σιδήρου πρὸς λίθον; Ερ. ὁ Τίμων οὑτοσὶ
σκάπτει πλησίον ὀρεινὸν, καὶ ὑπόλιθον γήδιον. πα-
παὶ, καὶ ἡ πενία πάρεστι, καὶ ὁ πόνος ἐκεῖνος. ἡ καρτε-
ρία τε, καὶ ἡ σοφία, καὶ ἡ ἀνδρία, καὶ ὁ τοιοῦτος ὄχλος τῶν
ὑπὸ τῷ λιμῷ ταττομένων ἁπάντων, πολὺ ἀμείνους
τῶν σῶν δορυφόρων. Πλο. τί οὖν οὐκ ἀπαλλαττόμεθα
ὦ Ἑρμῆ τὴν ταχίστην; οὐ γὰρ ἄν τι ἡμεῖς δράσαιμεν ἀξιό-
λογον πρὸς ἄνδρα ὑπὸ τηλικούτου στρατοπέδου περιε-
σχημένον. Ερ. ἄλλως ἔδοξε τῷ Διὶ, μὴ ἀποδειλιῶμεν
οὖν. Πε. ποῖ τοῦτον ἀπάγεις ὦ ἀργειφόντα χειραγωγῶν;
Ερ. ἐπὶ τουτονὶ τὸν Τίμωνα ἐπέμφθημεν ὑπὸ τοῦ Διός.
Πε. νῦν ὁ πλοῦτος ἐπὶ Τίμωνα, ὁπότε αὐτὸν ἐγὼ κακῶς
ἔχοντα ὑπὸ τῆς τρυφῆς παραλαβοῦσα, τουτοισὶ παραδοῦ-
σα, τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ πόνῳ, γενναῖον ἄνδρα καὶ πολλοῦ
ἄξιον ἀπέδειξα; οὕτως ἄρα εὐκαταφρόνητος ὑμῖν ἡ
πενία δοκῶ, καὶ εὐαδίκητος, ὥσθ᾽ ὃ μόνον κτῆμα εἶ-
χον, ἀφαιρεῖσθαί με ἀκριβῶς πρὸς ἀρετὴν ἐξειργασμέ-
νον, ἵν᾽ αὖθις ὁ πλοῦτος παραλαβὼν αὐτὸν, ὕβρει καὶ
τύφῳ ἐγχειρίσας ὅμοιον τῷ πάλαι μαλθακὸν, καὶ ἀ-
γεννῆ καὶ ἀνόητον ἀποφήνας, ἀποδῷ πάλιν ἐμοὶ ῥάκος
ἤδη γεγενημένον. Ερ. ἔδοξε ταῦτα ὦ πενία τῷ
Διί. Πε. ἀπέρχομαι. καὶ ὑμεῖς δὲ ὦ πόνε, καὶ σοφία,
καὶ οἱ λοιποὶ ἀκολουθεῖτέ μοι. οὗτος δὲ τάχα εἴσεται,
οἵαν με οὖσαν ἀπολείψει, ἀγαθὴν συνεργὸν καὶ διδά-
σκαλον τῶν ἀρίστων, ᾗ συνὼν, ὑγιεινὸς μὲν τὸ σῶμα,

ἐρρωμένος δὲ τὴν γνώμην διετέλεσεν, ἀνδρὸς βίον ζῶν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἀποβλέπων, τὰ δὲ περιττὰ καὶ πολλὰ ταῦτα, ὥσπερ ἐστὶν, ἀλλότρια ὑπολαμβάνων. Ερ. ἀπέρχονται. ἡμεῖς δὲ προσίωμεν αὐτῷ. Τι. τίνες ἐστὲ ὦ κατάρατοι; ἢ τί βουλόμενοι δεῦρο ἥκετε, ἄνδρα ἐργάτην καὶ μισθοφόρον ἐνοχλήσοντες; ἀλλ' οὐ χαίροντες ἄπιτε, μιαροὶ πάντες ὄντες. ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς αὐτίκα μάλα βάλλων τοῖς βώλοις, καὶ τοῖς λίθοις συντρίψω. Ερ. μηδαμῶς ὦ Τίμων μὴ βάλῃς. οὐ γὰρ ἀνθρώπους ὄντας βαλεῖς, ἀλλ' ἐγὼ μὲν Ερμῆς εἰμι, οὗτος δὲ, ὁ Πλοῦτος, ἔπεμψε δὲ ὁ Ζεὺς ἐπακούσας τῶν εὐχῶν. ὥστε ἀγαθῇ τύχῃ δέχου τὸν ὄλβον, ἀποστὰς τῶν πόνων. Τι. καὶ ὑμεῖς οἰμώξεσθε ἤδη, καί τοι θεοὶ ὄντες, ὥς φατε. πάντας γοῦν ἅμα καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους μισῶ. τουτονὶ δὲ τὸν τυφλὸν, ὅστις ἂν ᾖ, καὶ ἐπιτρίψειν μοι δοκῶ τῇ δικέλλῃ. Πλο. ἀπίωμεν ὦ Ερμῆ πρὸς τοῦ Διὸς, μελαγχολᾷν γὰρ ὁ ἄνθρωπος οὐ μετρίως μοι δοκεῖ, μή τι κακὸν ἀπέλθω προσλαβών. Ερ. μηδὲν σκαιὸν ὦ Τίμων. ἀλλὰ τὸ πάνυ τοῦτο ἄγριον, καὶ τραχὺ καταβαλὼν, προτείνας τὼ χεῖρε, λάμβανε τὴν ἀγαθὴν τύχην, καὶ πλούτει πάλιν, καὶ ἴσθι Ἀθηναίων τὰ πρῶτα, καὶ ὑπερόρα τῶν ἀχαρίστων ἐκείνων, μόνος αὐτὸς εὐδαιμονῶν. Τι. οὐδὲν ὑμῶν δέομαι, μὴ ἐνοχλεῖτέ μοι. ἱκανὸς ἐμοὶ πλοῦτος ἡ δίκελλα, τὰ δ' ἄλλα εὐδαιμονέστατός εἰμι, μηδενός μοι πλησιάζοντος. Ερ. οὕτως ὦ τᾶν ἀπανθρώπως; τόνδε φέρω

Διὶ μῦθον ἀπηνέα τε, κρατερόν τε; καὶ μὴν εἰκὸς ἦν μισάνθρωπον μὲν εἶναί σε, τοσαῦτα ὑπ' αὐτῶν δεινὰ πεπονθότα, μισόθεον δὲ μηδαμῶς, οὕτως ἐπιμελομένων σου τῶν θεῶν. Τί. ἀλλὰ σοὶ μὲν ὦ Ἑρμῆ, καὶ τῷ Διὶ πλείστη χάρις τῆς ἐπιμελείας, τουτονὶ δὲ τὸν πλοῦτον οὐκ ἂν λάβοιμι. Ερ. τί δή; Τί. ὅτι καὶ πάλαι μυρίων κακῶν μοι αἴτιος οὗτος κατέστη, κόλαξί τε παραδοὺς, καὶ ἐπιβούλους ἐπαγαγὼν, καὶ μῖσος ἐπεγείρας, καὶ ἡδυπαθείᾳ καταφθείρας, καὶ ἐπίφθονον ἀποφήνας, τέλος δὲ, ἄφνω καταλιπὼν, οὕτως ἀπίστως καὶ προδοτικῶς. ἡ βελτίστη δὲ πενία πόνοις με τοῖς ἀνδρικωτάτοις καταγυμνάσασα, καὶ μετ' ἀληθείας καὶ παρρησίας προσομιλοῦσα, τά τε ἀναγκαῖα κάμνοντι παρεῖχε, καὶ τῶν πολλῶν ἐκείνων καταφρονεῖν ἐπαίδευεν, ἐξ αὐτοῦ ἐμοῦ τὰς ἐλπίδας ἀπαρτήσασα μοι τοῦ βίου, καὶ δείξασα ὅστις ἦν ὁ πλοῦτος ὁ ἐμός, ὃν οὔτε κόλαξ θωπεύων, οὔτε συκοφάντης φοβῶν, οὐ δῆμος παροξυνθεὶς, οὐκ ἐκκλησιαστὴς ψηφοφορήσας, οὐ τύραννος ἐπιβουλεύσας, ἀφελέσθαι δύναιτ' ἄν. ἐρρωμένος τοιγαροῦν ὑπὸ τῶν πόνων, τουτονὶ τὸν ἀγρὸν φιλοπόνως ἐπεργαζόμενος, οὐδὲν ὁρῶν τῶν ἐν ἄστει κακῶν, ἱκανὰ καὶ διαρκῆ ἔχω τὰ ἄλφιτα παρὰ τῆς δικέλλης. ὥστε παλίνδρομος ἄπιθι ὦ Ἑρμῆ, τὸν πλοῦτον ἀπαγαγὼν τῷ Διί. ἐμοὶ δὲ τοῦτο ἱκανὸν ἦν πάντας ἀνθρώπους ἡβηδὸν οἰμώζειν ποιῆσαι. Ερ. μηδαμῶς ὠγαθέ. οὐ γὰρ πάντες εἰσὶν ἐπιτήδειοι πρὸς οἰμωγήν. ἀλλ' ἔα

τὰ ὀργίλα ταῦτα, καὶ μειρακιώδη, καὶ τὸν πλοῦτον παράλαβε. οὔτοι ἀπόβλητά εἰσι τὰ δῶρα τὰ παρὰ τοῦ Διός. ΠΛΟΥ. Βούλει ὦ Τίμων, δικαιολογήσωμαι πρὸς σέ; ἢ χαλεπαίνεις μοι λέγοντι; ΤΙ. λέγε. μὴ μακρὰν μέντοι, μὴ δὲ μετὰ προοιμίων, ὥσπερ οἱ ἐπίτριπτοι ῥήτορες. ἀνέξομαι γάρ σε ὀλίγα λέγοντα διὰ τὸν Ἑρμῆν τουτονί. ΠΛΟΥ. ἐχρῆν μέντοι ἴσως καὶ μακρὰ εἰπεῖν, οὕτω πολλὰ ὑπὸ σοῦ κατηγορηθέντα. ὅμως δὲ ὅρα, εἴ τι σε, ὡς φὴς, ἠδίκηκα, ὃς τῶν μὲν ἡδίστων ἁπάντων αἴτιός σοι κατέστην, τιμῆς, καὶ προεδρίας, καὶ στεφάνων, καὶ τῆς ἄλλης τρυφῆς. περίβλεπτος δέ τοι καὶ ἀοίδιμος δι' ἐμὲ ἦσθα, καὶ περισπούδαστος. εἰ δέ τι χαλεπὸν ἐκ τῶν κολάκων πέπονθας, ἀναίτιος ἐγώ σοι. μᾶλλον δὲ αὐτὸς ἠδίκημαι τοῦτο ὑπὸ σοῦ, διότι με οὕτως ἀτίμως ὑπέβαλλες ἀνδράσι καταράτοις, ἐπαινοῦσι, καὶ καταγοητεύουσι, καὶ πάντα τρόπον ἐπιβουλεύουσί μοι. καὶ τό γε τελευταῖον ἔφησθα, ὡς προδέδωκά σε, τοὐναντίον δὲ αὐτὸς ἐγκαλέσαιμί σοι πάντα τρόπον ἀπελαθεὶς ὑπὸ σοῦ, καὶ ἐπὶ κεφαλὴν ἐξωσθεὶς τῆς οἰκίας. τοιγαροῦν ἀντὶ μαλακῆς χλαμύδος, ταύτην τὴν διφθέραν ἡ τιμιωτάτη σοι πενία περιτέθεικεν. ὥστε μάρτυς ὁ Ἑρμῆς οὑτοσὶ, πῶς ἱκέτευον τὸν Δία μηκέθ' ἥκειν παρὰ σὲ, οὕτω δυσμενῶς μοι προσενηνεγμένον. ΕΡ. ἀλλὰ νῦν ὁρᾷς ὦ πλοῦτε, οἷος ἤδη γεγένηται; ὥστε θαρρῶν, ξυν διάτριβε αὐτῷ, καὶ σὺ μὲν σκάπτε, ὡς ἔχεις. σὺ δὲ τὸν θησαυρὸν ὑπάγαγε τῇ δικέλλῃ, ὑπακούσεται γὰρ

ἐμβοή-

ἐμβοήσαντί σοι. Τί. πειστέον ὦ Ἑρμῆ, καὶ αὖθις πλουτητέον. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις, ὁπόταν οἱ θεοὶ βιάζοιντο; πλὴν ὅρα γε, εἰς οἷά με πράγματα ἐμβαλεῖς τὸν κακοδαίμονα, ὃς ἄχρι νῦν εὐδαιμονέστατα διάγων, χρυσὸν ἄφνω τοσοῦτον λήψομαι οὐδὲν ἀδικήσας, καὶ τοσαύτας φροντίδας ἀναδέξομαι. Ερ. ὑπόστηθι ὦ Τίμων δι' ἐμὲ, καὶ εἰ χαλεπὸν τοῦτο, καὶ οὐκ οἰστόν ἐστιν, ὅπως οἱ κόλακες ἐκεῖνοι διαῤῥαγῶσιν ὑπὸ τοῦ φθόνου, ἐγὼ δὲ ὑπὲρ τὴν Αἴτνην, ἐς τὸν οὐρανὸν ἀναπτήσομαι. Πλου. ὁ μὲν ἀπελήλυθεν, ὡς δοκεῖ. τεκμαίρομαι γὰρ τῇ εἰρεσίᾳ τῶν πτερῶν. σὺ δὲ αὐτοῦ περίμενε, ἀναπέμψω γάρ σοι τὸν θησαυρὸν ἀπελθών. μᾶλλον δὲ παῖε, σέ φημι θησαυρὲ χρυσοῦ, ὑπάκουσον Τίμωνι τουτῳῒ, καὶ πάρασχε σεαυτὸν ἀνελέσθαι. σκάπτε ὦ Τίμων, βαθείας καταφέρων, ἐγὼ δὲ ὑμῖν ὑποστήσομαι. Τί. Αγε δὴ ὦ δίκελλα, νῦν μοι ἐπίῤῥωσον σεαυτὴν, καὶ μὴ κάμῃς ἐκ τοῦ βάθους τὸν θησαυρὸν ἐς τοὐμφανὲς προκαλουμένη. ὦ Ζεῦ τεράστιε, καὶ φίλοι Κορύβαντες, καὶ Ἑρμῆ κερδῷε, πόθεν χρυσίον τοσοῦτον; ἦ που ὄναρ ταῦτά ἐστι; δέδια γοῦν, μὴ ἄνθρακας εὕρω ἀνεγρόμενος. ἀλλὰ μὴν χρυσίον ἐστὶν ἐπίσημον, ὑπέρυθρον, βαρὺ, καὶ τὴν πρόσοψιν ὑπερήδιστον. ὦ χρυσὲ, δεξίωμα κάλλιστον βροτοῖς. αἰθόμενον γὰρ πῦρ ἅτε διαπρέπεις καὶ νύκτωρ, καὶ μεθ' ἡμέραν. ἐλθὲ ὦ φίλτατε, καὶ ἐρασμιώτατε. νῦν πείθομαί γε καὶ Δία ποτὲ γενέσθαι χρυσόν. τίς γὰρ οὐκ ἂν παρθένος ἀναπεπταμένοις τοῖς

κόλποις ὑποδέξαιτο οὕτω καλὸν ἐραστὴν διὰ τοῦ τέγους καταρρέοντα; ὦ Μίδα, καὶ Κροῖσε, καὶ τὰ ἐν Δελφοῖς ἀναθήματα, ὡς οὐδὲν ἄρα ἦτε ὡς πρὸς Τίμωνα, καὶ τὸν Τίμωνος πλοῦτον, ᾧ γε οὐδὲ βασιλεὺς ὁ Περσῶν ἴσος. ὦ δίκελλα, καὶ φιλτάτη διφθέρα, ὑμᾶς μὲν τῷ Πανὶ τούτῳ ἀναθεῖναι καλόν. αὐτὸς δὲ ἤδη πᾶσαν πριάμενος τὴν ἐσχατιὰν, πυργίον οἰκοδομησάμενος ὑπὲρ τοῦ θησαυροῦ, μόνῳ ἐμοὶ ἱκανὸν ἐνδιαιτᾶσθαι, τὸν αὐτὸν καὶ τάφον ἀποθανὼν ἕξειν μοι δοκῶ. δεδόχθω δὲ ταῦτα, καὶ νενομοθετήσθω πρὸς τὸν ἐπίλοιπον βίον, ἀμιξία πρὸς ἅπαντας, καὶ ἀγνωσία, καὶ ὑπεροψία. φίλος δὲ, ἢ ξένος, ἢ ἑταῖρος, ἢ ἐλέου βωμὸς ὕθλος πολύς. καὶ τὸ οἰκτεῖραι δακρύοντα, ἢ ἐπικουρῆσαι δεομένῳ, παρανομία, καὶ κατάλυσις τῶν ἐθῶν. μονήρης δὲ ἡ δίαιτα, καθάπερ τοῖς λύκοις. καὶ φίλος εἷς Τίμων, οἱ δὲ ἄλλοι πάντες, ἐχθροὶ, καὶ ἐπίβουλοι, καὶ τὸ προσομιλῆσαί τινι αὐτῶν, μίασμα. καὶ εἴ τινα ἴδω μόνον, ἀποφρὰς ἡ ἡμέρα, καὶ ὅλως ἀνδριάντων λιθίνων, ἢ χαλκῶν, μηδὲν ἡμῖν διαφερέτωσαν, καὶ μήτε κήρυκα δεχώμεθα παρ' αὐτῶν, μήτε σπονδὰς σπενδώμεθα. ἡ ἐρημία δὲ, ὅρος ἔστω πρὸς αὐτούς. φυλέται δὲ, καὶ φράτορες, καὶ δημόται, καὶ ἡ πατρὶς αὐτὴ, ψυχρὰ καὶ ἀνωφελῆ ὀνόματα, καὶ ἀνοήτων ἀνδρῶν φιλοτιμήματα. πλουτείτω δὲ Τίμων μόνος, καὶ ὑπεροράτω ἁπάντων. καὶ τρυφάτω μόνος καθ' ἑαυτὸν, κολακείας καὶ ἐπαίνων φορτικῶν ἀπηλλαγμένος. καὶ θεοῖς

θυέτω

θυέτω, καὶ συνοικείτω μόνος ἑαυτῷ γείτων καὶ ὅμορος ἐκσείων τῶν ἄλλων. καὶ ἅπαξ ἑαυτὸν δεξιώσασθαι διεγνώσθω, ἢν δέῃ ἀποθανεῖν, ἢ αὐτῷ στέφανον ἐπενεγκεῖν. καὶ ὄνομα μὲν ἔστω ὁ μισάνθρωπος ἥδιστον. τοῦ τρόπου δὲ γνωρίσματα, δυσκολία, καὶ τραχύτης, καὶ σκαιότης, καὶ ὀργὴ, καὶ ἀπανθρωπία, εἰ δέ τινα ἴδοιμι ἐν πυρὶ διαφθειρόμενον, καὶ σβεννύναι ἱκετεύοντα, πίττῃ καὶ ἐλαίῳ κατασβεννύναι. καὶ ἤν τινα τοῦ χειμῶνος ὁ ποταμὸς παραφέρῃ, ὁ δὲ τὰς χεῖρας ὀρέγων, ἀντιλαβέσθαι δέηται, ὠθεῖν καὶ τοῦτον ἐπὶ κεφαλὴν βαπτίζοντα, ὡς μὴ δὲ ἀνακύψαι δυνηθείη, οὕτω γὰρ ἂν τὴν ἴσην ἀπολάβοιεν. εἰσηγήσατο τὸν νόμον Τίμων Ἐχεκρατίδης Κολυττεύς, ἐπεψήφισε τῇ ἐκκλησίᾳ Τίμων ὁ αὐτός, εἶεν. ταῦτα ἡμῖν δεδόχθω, καὶ ἀνδρικῶς ἐμμένωμεν αὐτοῖς. πλὴν ἀλλὰ περὶ πολλοῦ ἂν ἐποιησάμην ἅπασι γνώριμά πως ταῦτα γενέσθαι, διότι ὑπερπλουτῶ. ἀγχόνη γὰρ ἂν τὸ πρᾶγμα γένοιτο αὐτοῖς. καίτοι τί τοῦτο; φεῦ τοῦ τάχους. πανταχόθεν συνθέουσι κεκονιμένοι, καὶ πνευστιῶντες, οὐκ οἶδα ὅθεν ὀσφραινόμενοι τοῦ χρυσίου. πότερον οὖν ἐπὶ τὸν πάγον τοῦτον ἀναβὰς ἀπελαύνω αὐτοὺς τοῖς λίθοις ἐξ ὑπερδεξίων ἀκροβολιζόμενος, ἢ τό γε τοσοῦτον παρανομήσομεν, εἰσάπαξ αὐτοῖς ὁμιλήσαντες, ὡς πλέον ἀνιῷντο ὑπερορώμενοι; τοῦτο οἶμαι καὶ ἄμεινον. ὥστε δεχώμεθα ἤδη αὐτοὺς ὑποστάντες, φέρε ἴδω τίς ὁ πρῶτος αὐτῶν οὗτός ἐστι; Γναθωνίδης ὁ κόλαξ, ὁ πρῴην ἔρανον αἰτήσαντί μοι ὀρέξας τὸν βρόχον, πίθους ὅλους παρ'

ἐμοὶ πολλάκις ἐμημεκώς. ἀλλ' οὔ γε ἐποίησεν ὁ Φι-
λόμηλος, οἰμώξεται γοῦν πρὸ τῶν ἄλλων. Γνα. οὐκ ἐγὼ
ἔλεγον, ὡς οὐκ ἀμελήσουσι Τίμωνος ἀγαθοῦ ἀνδρὸς οἱ
θεοί; χαῖρε Τίμων εὐμορφώτατε, καὶ ἥδιστε, καὶ συμπο-
τικώτατε. Τί. νὴ καὶ σύ γε ὦ Γναθωνίδη γυπῶν
ἁπάντων βορώτατε, καὶ ἀνθρώπων ἐπιτριπτότατε.
Γνα. ἀεὶ φιλοσκώμμων σύ γε. ἀλλὰ ποῦ τὸ συμπό-
σιον; ὡς καινόν τι σοι ᾆσμα τῶν νεοδιδάκτων διθυράμ-
βων ἥκω κομίζων. Τί. καὶ μὴν ἐλεγεῖα γε ᾄσῃ μάλα
περιπαθῶς ὑπὸ ταύτῃ δικέλλῃ. Γνα. τί τοῦτο;
παίεις ὦ Τίμων; μαρτύρομαι ὦ Ἡράκλεις. ἰοὺ, ἰού. προ-
καλοῦμαί σε τραύματος εἰς Ἄρειον πάγον. Τί. καὶ
μὴν ἄν γε μικρὸν ἐπιβραδύνῃς, φόνου τάχα προκε-
κλήσῃ με. Γνα. μηδαμῶς, ἀλλὰ σύ γε πάντως τὸ
τραῦμα ἴασαι μικρὸν ἐπιπάσας τοῦ χρυσίου. δεινῶς
γὰρ ἴσχαιμόν ἐστι τὸ φάρμακον. Τί. ἔτι μένεις; Γνα.
ἄπειμι, σὺ δὲ οὐ χαιρήσεις οὕτω σκαιὸς ἐκ χρηστοῦ γενό-
μενος. Τί. τίς οὗτός ἐστιν ὁ προσιὼν, ὁ ἀναφαλαν-
τίας; Φιλιάδης, κολάκων ἁπάντων ὁ βδελυρώτα-
τος. οὗτος δὲ παρ' ἐμοῦ ἀγρὸν ὅλον λαβὼν, καὶ τῇ θυγατρὶ
προῖκα δύο τάλαντα μισθὸν τοῦ ἐπαίνου, ὁπότε ᾄ-
σαντά με, πάντων σιωπώντων, μόνος ὑπερεπῄνε-
σεν, ἐπομοσάμενος ᾠδικώτερον εἶναι τῶν κύκνων, ἐπεὶ
δὴ νοσοῦντα πρῴην εἶδέ με, καὶ προσῆλθον ἐπικου-
ρίας δεόμενος, πληγὰς ὁ γενναῖος προσενέτεινε. Φι.
ὢ τῆς ἀναισχυντίας. νῦν Τίμωνα γνωρίζετε; νῦν Γνα-
θωνίδης φίλος καὶ συμπότης; τοιγαροῦν δίκαια πέ-

πονθεν

πονθεν οὗτος ἀχάριστος ὤν. ἡμεῖς δὲ οἱ πάλαι ξυνήθεις, καὶ ξυνέφηβοι καὶ δημόται ὅμως μετριάζομεν, ὡς μὴ ἐπιπηδᾶν δοκῶμεν. Χαῖρε ὦ δέσποτα. καὶ ὅπως τοὺς μιαροὺς τούτους κόλακας φυλάξῃ, τοὺς ἐπὶ τῆς τραπέζης μόνον, τὰ ἄλλα δὲ, κοράκων οὐδὲν διαφέροντας, οὐκ ἔτι πιστευτέα τῶν νῦν οὐδενί. πάντες ἀχάριστοι καὶ πονηροί. ἐγὼ δὲ τάλαντόν σοι κομίζων, ὡς ἔχοις πρὸς τὰ κατεπείγοντα χρῆσθαι, καθ' ὁδὸν ἤδη πλησίον ἤκουσα ὡς πλουτοίης ὑπερμεγέθη τινὰ πλοῦτον. ἥκω τοιγαροῦν ταῦτά σε νουθετήσων. καίτοι σύγε οὕτω σοφὸς ὢν, οὐδὲν ἴσως δεήσῃ τῶν παρ' ἐμοῦ λόγων, ὃς καὶ τῷ Νέστορι τὸ δέον παραινέσειας ἄν. Τί. ἔσται ταῦτα ὦ Φιλιάδη. πλὴν ἀλλὰ πρόσιθι, ὡς καὶ σὲ φιλοφρονήσωμαι τῇ δικέλλῃ. Φι. Ἄνθρωποι, κατέαγα τοῦ κρανίου ὑπὸ τοῦ ἀχαρίστου, διότι τὰ συμφέροντα ἐνουθέτουν αὐτόν. Τί. ἰδοὺ τρίτος οὗτος ὁ ῥήτωρ Δημέας προσέρχεται, ψήφισμα ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ, καὶ συγγενὴς ἡμέτερος εἶναι λέγων. οὗτος ἑκκαίδεκα παρ' ἐμοῦ τάλαντα μιᾶς ἡμέρας ἐκτίσας τῇ πόλει, καταδεδίκαστο γὰρ, καὶ ἐδέδετο, οὐκ ἀποδιδοὺς, κἀγὼ ἐλεήσας, ἐλυσάμην αὐτόν, ἐπειδὴ πρώην ἔλαχε τῇ Ἐρεχθηίδι φυλῇ διανέμειν τὸ θεωρικὸν κἀγὼ προσῆλθον αἰτῶν τὸ γιγνόμενον, οὐκ ἔφη γνωρίζειν πολίτην ὄντα με. Δη. Χαῖρε ὦ Τίμων, τὸ μέγα ὄφελος τοῦ γένους, τὸ ἔρεισμα τῶν Ἀθηναίων, τὸ πρόβλημα τῆς Ἑλλάδος, καὶ μὴν πάλαι σε ὁ δῆμος ξυνειλεγμένος, καὶ αἱ βουλαὶ ἀμφότεραι περιμένουσι. πρότερον δὲ ἄκουσον τὸ ψήφισμα, ὃ ὑπὲρ

σοι γέγραφα. Ἐπειδὴ Τίμων ὁ Ἐχεκρατίδου κολυττεύς, ἀνὴρ οὐ μόνον καλὸς κἀγαθὸς, ἀλλὰ καὶ σοφὸς, ὡς οὐκ ἄλλος ἐν τῇ Ἑλλάδι, παρὰ πάντα χρόνον διατελεῖ τὰ ἄριστα πράττων τῇ πόλει. νενίκηκε δὲ πὺξ, καὶ πάλην, καὶ δρόμον ἐν ὀλυμπίᾳ μιᾶς ἡμέρας, καὶ τελείῳ ἅρματι, καὶ συνωρίδι πωλικῇ. Τί. ἀλλ' οὐδὲ ἐθεώρησα ἐγὼ πώποτε εἰς ὀλυμπίαν. Δη. τί οὖν; θεωρήσεις ὕστερον. τὰ τοιαῦτα δὲ πολλὰ προσκεῖσθαι ἄμεινον. καὶ ἠρίστευσε δὲ ὑπὲρ τῆς πόλεως πέρυσι πρὸς Ἀχαρνέας, καὶ κατέκοψε Πελοποννησίων δύο μοίρας. Τί. πῶς; διὰ γὰρ τὸ μὴ ἔχειν ὅπλα, οὐδὲ προσγράφην ἐν τῷ καταλόγῳ. Δη. μέτρια τὰ περὶ σαυτοῦ λέγεις, ἡμεῖς δὲ ἀχάριστοι ἂν εἴημεν ἀμνημονοῦντες. ἔτι δὲ καὶ ψηφίσματα γράφων, καὶ συμβουλεύων, καὶ στρατηγῶν, οὐ μικρὰ ὠφέλησε τὴν πόλιν. ἐπὶ τούτοις ἅπασι δεδόχθω τῇ βουλῇ, καὶ τῷ δήμῳ, καὶ τῇ Ἡλιαίᾳ κατὰ φυλὰς, καὶ τοῖς δήμοις ἰδίᾳ, καὶ κοινῇ πᾶσι χρυσοῦν ἀναστῆσαι τὸν Τίμωνα, παρὰ τὴν Ἀθηνᾶν ἐν τῇ ἀκροπόλει, κεραυνὸν ἐν τῇ δεξιᾷ ἔχοντα, καὶ ἀκτῖνας ἐπὶ τῇ κεφαλῇ, καὶ στεφανῶσαι αὐτὸν χρυσοῖς στεφάνοις ἑπτὰ, καὶ ἀνακηρυχθῆναι τοὺς στεφάνους σήμερον διονυσίοις τραγῳδοῖς καινοῖς. ἀχθῆναι γὰρ δι' αὐτὸν δεῖ τήμερον τὰ διονύσια. εἶπε τὴν γνώμην Δημέας ὁ ῥήτωρ συγγενὴς αὐτοῦ, ἀγχιστεὺς, καὶ μαθητὴς αὐτοῦ ὢν. καὶ γὰρ ῥήτωρ ἄριστος ὁ Τίμων, καὶ τὰ ἄλλα πάντα ὁπόσα ἂν ἐθέλοι. τουτὶ μὲν οὖν σοι τὸ ψήφισμα, ἐγὼ δέ σοι καὶ τὸν υἱὸν ἐβουλόμην ἀγαγεῖν παρὰ σὲ,

ὃν ἐπὶ

ὃν ὑπὲρ τῷ σῷ ὀνόματι Τίμωνα ὠνόμακα. Τί. πῶς ὦ Δημέα, ὃς οὐδὲ γεγάμηκας, ὅσα γε καὶ ἡμᾶς εἰδέναι. Δη. ἀλλὰ γαμῶ, ἢν διδῷ θεὸς εἰς νέωτα, καὶ παιδοποιήσομαι. καὶ τὸ γεννηθησόμενον, ἄρρεν γὰρ ἔσται, Τίμωνα ἤδη καλῶ. Τί. οὐκ οἶδα, εἰ γαμήσεις ἔτι ὦ οὗτος, τηλικαύτην παρ' ἐμοῦ πληγὴν λαμβάνων. Δη. οἴμοι. τί τοῦτο; τυραννίδι Τίμων ἐπιχειρεῖς, καὶ τύπτεις τοὺς ἐλευθέρους, οὐ καθαρῶς ἐλεύθερος, οὐδ' ἀστὸς ὤν; ἀλλὰ δώσεις ἐν τάχει τὴν δίκην, τά τε ἄλλα, καὶ ὅτι τὴν ἀκρόπολιν ἐνέπρησας. Τίμ. ἀλλ' οὐκ ἐμπέπρησται ὦ μιαρὲ ἡ ἀκρόπολις; ὥστε δῆλος εἶ συκοφαντῶν. Δη. ἀλλὰ καὶ πλουτεῖς, τὸν ὀπισθόδομον διορύξας. Τί. οὐ διώρυκται οὐδὲ οὗτος. ὥστε ἀπίθανά σου καὶ ταῦτα. Δημ. διορυχθήσεται μὲν ὕστερον, ἤδη δὲ σὺ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ ἔχεις. Τί. οὐκοῦν καὶ ἄλλην λάμβανε. Δημ. οἴμοι τὸ μετάφρενον. Τί. μὴ κέκραχθι, κατοίσω γάρ σοι καὶ τρίτην. ἐπεὶ γελοῖα πάμπαν πάθοιμι, δύο μὲν Λακεδαιμονίων μοίρας κατακόψας ἄνοπλος, ἓν δὲ μιαρὸν ἀνθρώπιον μὴ ἐπιτρίψας. μάτην γὰρ ἂν εἴην καὶ νενικηκὼς ὀλύμπια πὺξ, καὶ πάλην. ἀλλὰ τί τοῦτο; οὐ Θρασυκλῆς ὁ φιλόσοφος οὗτός ἐστιν; οὐ μὲν οὖν ἄλλος. ἐκπετάσας γοῦν τὸν πώγωνα, καὶ τὰς ὀφρῦς ἀνατείνας, καὶ βρενθυόμενός τι πρὸς αὐτὸν ἔρχεται, τιτανῶδες βλέπων, ἀνασεσοβημένος τὴν ἐπὶ τῷ μετώπῳ κόμην, Αὐτοβορέας τις, ἢ Τρίτων, οἵους ὁ Ζεῦξις ἔγραψεν. οὗτος ὁ τὸ σχῆμα εὐσταλὴς, καὶ κόσμιος

τὸ βάδισμα, καὶ σωφρονικὸς τὴν ἀναβολὴν, ἕωθεν μυρία ὅσα περὶ ἀρετῆς διεξιὼν, καὶ τῶν ἡδονῇ χαιρόντων κατηγορῶν, καὶ τὸ ὀλιγαρκὲς ἐπαινῶν, ἐπειδὴ λουσάμενος ἀφίκοιτο ἐπὶ τὸ δεῖπνον, καὶ ὁ παῖς μεγάλην τὴν κύλικα ὀρέξειεν αὐτῷ. τῷ ζωροτέρῳ δὲ χαίρει μάλιστα, καθάπερ τὸ λήθης ὕδωρ ἐκπιὼν, ἐναντιώτατα ἐπιδείκνυται τοῖς ἑωθινοῖς ἐκείνοις λόγοις, περιαρπάζων ὥσπερ ἰκτῖνος τὰ ὄψα, καὶ τὸν πλησίον παραγκωνιζόμενος. καρύκης τὸν γένειον ἀνάπλεως, κυνηδὸν ἐμφορούμενος, ἐπικεκυφὼς, καθάπερ ἐν ταῖς λοπάσι τὴν ἀρετὴν εὑρήσειν προσδοκῶν, ἀκριβῶς τὰ τρύβλια τῷ λιχανῷ ἀποσμήχων, ὡς μὴ δὲ ὀλίγον τοῦ μυττωτοῦ καταλίποι. μεμψίμοιρος ἀεὶ, ὡς τὸν πλακοῦντα ὅλον, ἢ τὸν σῦν μόνος τῶν ἄλλων λάβοι, ὅτι περ λιχνείας καὶ ἀπληστίας ὄφελος. μέθυσος, καὶ πάροινος, οὐκ ἄχρις ᾠδῆς καὶ ὀρχηστύος μόνον, ἀλλὰ λοιδορείας, καὶ ὀργῆς προσέτι. καὶ λόγοι πολλοὶ ἐπὶ τῇ κύλικι, τότε δὴ καὶ μάλιστα περὶ σωφροσύνης καὶ κοσμιότητος. καὶ ταῦτα φησὶν ἤδη ὑπὸ τοῦ ἀκράτου πονήρως ἔχων, καὶ ὑποτραυλίζων γελοῖος, εἶτα ἔμετος ἐπὶ τούτοις. καὶ τὸ τελευταῖον, ἀράμενοί τινες, ἐκφέρουσιν αὐτὸν ἐκ τοῦ συμποσίου τῆς αὐλητρίδος ἀμφοτέραις ἐπειλημμένον. πλὴν ἀλλὰ καὶ νήφων, οὐδενὶ τῶν πρωτείων παραχωρήσειεν ἂν, ψεύσματος ἕνεκα, ἢ θρασύτητος, ἢ φιλαργυρείας. ἀλλὰ καὶ κολάκων οὗτοι τὰ πρῶτα, καὶ ἐπιορκεῖ προχειρότατα. καὶ ἡ γοητεία προηγεῖται,

τα, καὶ ἡ ἀναισχυντία παρομαρτεῖ. καὶ ὅλως πάνσο-
φον τὸ χρῆμα, καὶ πανταχόθεν ἀκριβὲς, καὶ ποικίλως
ἐντελές. οἰμώξεται τοιγαροῦν οὐκ εἰς μακρὰν χρηστὸς
ὤν. τί τοῦτο; παπαῖ, χρόνιος ἡμῖν Θρασυκλῆς. Θρα
συ. οὐ κατὰ ταῦτα ὦ Τίμων τοῖς πολλοῖς τούτοις
ἀφῖγμαι, ὥσπερ οἱ τὸν πλοῦτόν σου τεθηπότες, ἀργυ
ρίου καὶ χρυσίου, καὶ δείπνων πολυτελῶν ἐλπίδι συν
δεδραμήκασι, πολλὴν τὴν κολακείαν ἐπιδειξόμε
νοι πρὸς ἄνδρα, οἷον σε ἁπλοϊκὸν, καὶ τῶν ὄντων κοι
νωνικόν. οἶσθα γὰρ ὡς μᾶζα μὲν ἐμοὶ δεῖπνον ἱκανὸν,
ὄψον δὲ ἥδιστον θύμον, ἢ κάρδαμον, ἢ εἴποτε τρυ-
φῴην ὀλίγον τῶν ἁλῶν. ποτὸν δὲ ἡ ἐννεάκρουνος. ὁ δὲ
τρίβων οὗτος, ἧς βούλει πορφυρίδος ἀμείνων. τὸ χρυ
σίον μὲν γὰρ, οὐδὲν τιμιώτερον τῶν ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς
ψηφίδων μοι δοκεῖ. σοῦ δὲ αὐτοῦ χάριν ἐστάλην, ὡς
μὴ διαφθείρῃ σε τὸ κάκιστον τοῦτο καὶ ἐπιβουλότατον
κτῆμα ὁ πλοῦτος, ὁ πολλοῖς πολλάκις αἴτιος ἀνη-
κέστων συμφορῶν γεγενημένος. εἰ γάρ μοι πείθοιο,
μάλιστα ὅλον εἰς τὴν θάλατταν ἐμβαλεῖς αὐτὸν, οὐ-
δὲν ἀναγκαῖον ἀνδρὶ ἀγαθῷ ὄντα, καὶ τὸν φιλοσο-
φίας πλοῦτον ὁρᾶν δυναμένῳ, μὴ μέντοι εἰς βάθος
ὦ γαθὲ, ἀλλ' ὅσον εἰς βουβῶνας ἐπεμβὰς ὀλίγον πρὸ
τῆς κυματώδους γῆς, ἐμοῦ ὁρῶντος μόνου. εἰ δὲ μὴ τοῦ
το βούλει, σὺ δὲ ἄλλον τρόπον ἀμείνω κατὰ τάχος
ἐκφόρησον αὐτὸν ἐκ τῆς οἰκίας. καὶ μηδ' ὀβολὸν αὐ-
τῷ ἀνεὶς, διαδιδοὺς ἅπασι τοῖς δεομένοις, ᾧ μὲν
πέντε δραχμὰς, ᾧ δὲ μνᾶν, ᾧ δὲ τάλαντον, εἰ

δέ τις φιλόσοφος εἴη, δίμοιρίαν ἢ τριμοιρίαν φέρεσθαι δίκαιος. ἐμοὶ δὲ καὶ τοῦτο οὐκ ἐμαυτοῦ χάριν αἰτῶ, ἀλλ' ὅπως μεταδῶ τῶν ἑταίρων τοῖς δεομένοις, ἵνα νὴ ἐὰν ταύτην τὴν πήραν ἐμπλήσας παράσχοις, οὐδὲ ὅλους δύο μεδίμνους χωροῦσαν αἱ γινητικούς. ὀλιγαρκῆ δὲ καὶ μέτριον χρὴ εἶναι τὸν φιλοσοφοῦντα, καὶ μηδὲν ὑπὲρ τὴν πήραν φρονεῖν. Τί. ἐπαινῶ ταῦτά σου ὦ Θρασύκλεις. πρὸ γοῦν τῆς πήρας, εἰ δοκεῖ, φέρε σοι τὴν κεφαλὴν ἐμπλήσω κονδύλων, ἐπιμετρήσας τῇ δικέλλῃ. Θρασυ. ὦ δημοκρατία καὶ νόμοι, παιόμεθα ὑπὸ τοῦ καταράτου ἐν ἐλευθέρᾳ τῇ πόλει. Τί. τί ἀγανακτεῖς ὦ γαθὲ Θρασύκλεις; μῶν παρακέκρουσμαί σε; καὶ μὴν ἐπεμβαλῶ χοίνικας ὑπὲρ τὸ μέτρον τέτταρας; ἀλλὰ τί τοῦτο; πολλοὶ ξυνέρχονται. Βλεψίας ἐκεῖνος, καὶ Λάχης, καὶ Γνίφων, καὶ ὅλως τὸ σύνταγμα τῶν οἰμωξομένων. ὥστε τί οὐκ ἐπὶ τὴν πέτραν ταύτην ἀνελθὼν, τὴν μὲν δίκελλαν ὀλίγον ἀναπαύω πάλαι πεπονηκυῖαν, αὐτὸς δὲ ὅτι πλείστους λίθους ξυμφορήσας, ἐπιχαλαζῶ πόρρωθεν αὐτούς; μὴ βάλλε ὦ Τίμων, ἄπιμεν γάρ. Τίμ. ἀλλ' οὐκ ἀναιμωτί γε ὑμεῖς, οὐδὲ ἄνευ τραυμάτων.

Ἀλκυὼν, ἢ Περὶ μεταμορφώσεως.

Τίς ἡ φωνὴ προσέβαλεν ἡμῖν ὦ Σώκρατες, πόρρωθεν ἀπὸ τῶν αἰγιαλῶν, καὶ τῆς ἄκρας ἐκείνης; ὡς ἡδεῖα ταῖς ἀκοαῖς. τί ποτ' ἄρ' ἐστι τὸ φθεγγόμενον

γόμενον ζῶον; ἄφωνα γὰρ δὴ τά γε καθ' ὕδατος διαιτώμενα. Σω. θαλαττία τις ὦ Χαιρεφῶν ὄρνις, ἀλκυὼν ὀνομαζομένη, πολύθρηνος καὶ πολύδακρυς. περὶ ἧς δὴ παλαιὸς ἀνθρώποις μεμύθευται λόγος. φασὶ γυναῖκά ποτε οὖσαν Αἰόλου τοῦ Ἕλληνος θυγατέρα, κουρίδιον ἄνδρα τὸν ἑαυτῆς τεθνεῶτα, θρηνεῖν πόθῳ φιλίας, Κήϋκα τὸν τραχίνιον, τὸν Ἑωσφόρου τοῦ ἀστέρος, καλοῦ πατρὸς καλὸν υἱόν. εἶτα δὴ πτερωθεῖσαν διά τινα δαιμονίαν βούλησιν, εἰς ὄρνιθος τρόπον περιπέτεσθαι τὰ πελάγη, ζητοῦσαν ἐκεῖνον, ἐπειδὴ πλαζομένη γῆν περὶ πᾶσαν, οὐχ οἵα τ' ἦν εὑρεῖν. Χαιρε. ἀλκυὼν τοῦτ' ἐστὶν, ὃ σὺ φής; οὔπω ποτὲ πρόσθεν ἠκηκόειν τῆς φωνῆς. ἀλλά μοι ξένη τις τῷ ὄντι προσέπεσε. γοώδη γοῦν ὡς ἀληθῶς τὸν ἦχον ἀφίησι τὸ ζῶον. πηλίκον δέ τι καὶ ἐστὶν ὦ Σώκρατες; Σω. οὐ μέγα. μεγάλην μέντοι διὰ τὴν φιλανδρίαν εἴληφε παρὰ θεῶν τιμήν. ἐπὶ γὰρ τῇ τούτου νεοττείᾳ καὶ τὰς ἀλκυονίδας προσαγορευομένας ἡμέρας ὁ κόσμος ἄγει, ὁ κατὰ χειμῶνα μέσον διαφερούσας ταῖς εὐδίαις, ὧν ἐστὶ καὶ ἡ τήμερον παντὸς μᾶλλον. οὐχ ὁρᾷς ὡς αἴθρια μὲν τὰ ἄνωθεν, ἀκύμαντον δὲ, καὶ γαλήνιον ἅπαν τὸ πέλαγος, ὅμοιον ὡς εἰπεῖν κατόπτρῳ; Χαι. λέγεις ὀρθῶς. φαίνεται γὰρ ἀλκυονὶς ἡ τήμερον ὑπάρχειν ἡμέρα, καὶ χθὲς δὲ τοιαύτη τις ἦν. ἀλλὰ πρὸς θεῶν, πῶς ποτε χρὴ πεισθῆναι τοῖς ἐξ ἀρχῆς ὦ Σώκρατες, ὡς ἐξ ὀρνίθων γυναῖκές ποτε ἐγένοντο, ἢ ὄρνιθες ἐκ γυναικῶν; παντὸς γὰρ μᾶλλον

ἀδύνατον φαίνεται πᾶν τὸ τοιοῦτον. Ζω. Ὦ φί-
λε Χαιρεφῶν, ἐοίκαμεν ἡμεῖς τῶν δυνατῶν τε καὶ
ἀδυνάτων ἀμβλυωποί τινες εἶναι κριταὶ παντε-
λῶς, δοκιμάζομεν γὰρ δὴ κατὰ δύναμιν ἀνθρωπίνην
ἄγνωστον οὖσαν, καὶ ἄπιστον, καὶ ἀόρατον. πολλὰ οὖν φαί-
νεται ἡμῖν καὶ τῶν εὐπόρων ἄπορα, καὶ τῶν ἐφικ-
τῶν ἀνέφικτα. συχνὰ μὲν καὶ δι' ἀπειρίαν, συχνὰ
δὲ καὶ διὰ νηπιότητα φρενῶν. τῷ ὄντι γὰρ νήπιος ἔοι-
κεν εἶναι πᾶς ἄνθρωπος, καὶ ὁ πάνυ γέρων, ἐπεί τοι μι-
κρὸς πάνυ καὶ νεογιλὸς ὁ τοῦ βίου χρόνος πρὸς τὸν πάν-
τα αἰῶνα. τί δ' ἂν ὦ 'γαθὲ οἱ ἀγνοοῦντες τὰς τῶν
θεῶν καὶ δαιμονίων δυνάμεις ἔχοιεν ἂν εἰπεῖν; πότε-
ρον δυνατὸν ἢ ἀδύνατόν τι τῶν τοιούτων; ἑώρακας
Χαιρεφῶν τρίτην ἡμέραν, ὅσος ἦν ὁ χειμὼν, καὶ ἐνθυ-
μηθέντι γάρ τοι δέος ἐπέλθοι, καὶ τὰς ἀστραπὰς ἐ-
κείνας καὶ βροντὰς, ἀνέμων τε ἐξαίσια μεγέθη; ὑπέ-
λαβεν ἄν τις τὴν οἰκουμένην ἅπασαν καὶ δὴ συμπε-
σεῖσθαι. μετὰ μικρὸν δὲ θαυμαστή τις κατάστασις εὐ-
δίας ἐγένετο, καὶ διέμεινεν αὕτη γε ἕως τοῦ νῦν. πότερον
οὖν οἴει μεῖζόν τε καὶ ἐργωδέστερον εἶναι, τοιαύτην αἰθρίαν
ἐξ ἐκείνης τῆς ἀνυποστάτου λαίλαπος καὶ ταραχῆς με-
ταθεῖναι, καὶ εἰς γαλήνην ἀναγαγεῖν τὸν ἅπαντα
κόσμον, ἢ γυναικὸς εἶδος μεταπλασθὲν εἰς ὄρνιθός
τινος ποιῆσαι; τὸ μὲν γὰρ τοιοῦτο, καὶ τὰ παιδάρια
τὰ παρ' ἡμῖν, τὰ πλάττειν ἐπιστάμενα πηλὸν, ἢ κη-
ρὸν, ὅταν λάβῃ ῥᾳδίως ἐκ τοῦ αὐτοῦ πολλάκις ὄγκου,
μετασχηματίζει πολλὰς ἰδεῶν φύσεις. τῷ δὲ δαιμο-

νίῳ

νίων δὴ μεγάλην τε οὐ συμβλητὴν ὑπεροχὴν ἔχον-
τι πρὸς τὰς ἡμετέρας δυνάμεις, οὐχ ὁρῇ τυχὸν ἅ-
παντα τὰ τοιαῦτα, καὶ λίαν. ἐπεὶ τὸν ὅλον οὐρανὸν
πόσῳ τινὶ σεαυτοῦ δοκεῖς εἶναι μείζω, φράσαις ἄν.
Χαιρ. τίς δ' ἀνθρώπων ὦ Σώκρατες, νοῆσαι δύ-
ναιτ' ἄν, ἢ ὀνομάσαι τι τῶν τοιούτων; οὐδὲ γὰρ εἰπεῖν
ἐφικτόν. Σωκρ. οὐκοῦν δὴ θεωροῦμεν ἀνθρώπων
πρὸς ἀλλήλους συμβαλλομένων μεγάλας τινὰς ὑ-
περοχὰς, ἐν ταῖς δυνάμεσι καὶ ἀδυναμίαις ὑπαρ-
χούσας; ἡ γὰρ τῶν ἀνδρῶν ἡλικία, πρὸς τὰ νήπια παν-
τελῶς βρέφη, τὰ πεμπταῖα ἐκ γενετῆς, ἢ δεκα-
ταῖα, θαυμαστὴν ὅσην ἔχει τὴν διαφορὰν δυνάμεώς
τε, καὶ ἀδυναμίας, ἐν πάσαις σχεδὸν ταῖς κατὰ τὸν
βίον πράξεσι. καὶ ὅσα διὰ τῶν τεχνῶν τούτων οὕτω πο-
λυμηχάνων, καὶ ὅσα δὲ τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς
ἐργάζονται. ταῦτα γὰρ τοῖς νέοις ὡς ἂν εἶπον παι-
δίοις, οὐδ' εἰς νοῦν ἐλθεῖν δυνατὰ φαίνεται, καὶ τῆς
ἰσχύος δὲ τῆς ἑνὸς ἀνδρὸς τελείου τὸ μέγεθος, ἀμέ-
τρητον ὅσην ἔχειν τὴν ὑπεροχὴν πρὸς ἐκεῖνα. μυ-
ριάδας γὰρ τῶν τοιούτων εἷς ἀνὴρ πάνυ πολλὰς χει-
ρώσαιτ' ἂν ῥᾳδίως. ἡ γὰρ ἡλικία παντελῶς ἄπο-
ρος δήπου πάντων, καὶ ἀμήχανος ἐξ ἀρχῆς παρακο-
λουθεῖ τοῖς ἀνθρώποις κατὰ φύσιν. ὁπηνίκ' οὖν ἄν-
θρωπος, ὡς ἔοικεν, ἀνθρώπου τοσοῦτον διαφέρει, τί
νομίσωμεν τὸν σύμπαντα οὐρανὸν πρὸς τὰς ἡμε-
τέρας δυνάμεις φανῆναι ἄν, τοῖς τὰ τοιαῦτα θεω-
ρεῖν ἐφικνουμένοις; πιθανὸν οὖν ἴσως δόξει πολλοῖς,

ὅσην ἔχει τὸ μέγεθος τοῦ κόσμου τὴν ὑπεροχὴν πρὸς τὸ Σωκράτους ἢ Χαιρεφῶντος εἶδος, τηλικοῦτον καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ τὴν φρόνησιν, καὶ διάνοιαν, ἀνάλογον διαφέρειν τῆς περὶ ἡμᾶς διαθέσεως. σοὶ μὲν οὖν καὶ ἐμοὶ καὶ ἄλλοις πολλοῖς, τοιούτοις οὖσι, πόλλ' ἄττ' ἀδύνατα τῶν ἑτέροις πάνυ ῥαδίων. ἐπεὶ καὶ αὐλῆσαι τοῖς ἀναύλοις, καὶ ἀναγνῶσαι, ἢ γράψαι τοῖς ἀγραμμάτοις γραμματικὸν τρόπον, ἀδυνατώτερόν ἐστι τέως, ἕως ἂν ὦσιν ἀνεπιστήμονες τοῦ ποιῆσαι γυναῖκας ἐξ ὀρνίθων, ἢ ὄρνιθας ἐκ γυναικῶν. ἡ δὲ φύσις ἐν κηρίῳ σχεδὸν παραβάλλουσα ζῷον ἄπουν, καὶ ἄπτερον, πόδας ὑποθεῖσα, καὶ πτερώσασα, ποικιλίᾳ τε φαιδρύνασα πολλῇ, καὶ καλῇ καὶ παντοδαπῇ χρωμάτων, μέλιτταν σοφὴν ἀπέδειξε θείου μέλιτος ἐργάτιν. ἔκ τε ᾠῶν ἀφώνων καὶ ἀψύχων, πολλὰ γένη πλάττει πετεινῶν τε, καὶ πεζῶν καὶ ἐνύδρων ζῴων, ὡς λόγος, τέχναις τινῶν ἱεραῖς αἰθέρος μεγάλου προσχρωμένη. τὰς οὖν τῶν ἀθανάτων δυνάμεις μεγάλας οὔσας, θνητοὶ καὶ σμικροὶ παντελῶς ὄντες, καὶ οὔτε τὰ μεγάλα δυνάμενοι καθορᾶν, οὔτ' οὖν τὰ σμικρά, τὰ πλείω δ' ἀποροῦντες, καὶ τῶν περὶ ἡμᾶς συμβαινόντων παθῶν οὐκ ἂν ἔχοιμεν εἰπεῖν βεβαίως, οὔτ' ἀλκυόνων πέρι, οὔτ' ἀηδόνων. κλέος δὲ μύθων, οἷον παρέδοσαν πατέρες, τοιοῦτο καὶ παισὶν ἐμοῖς ὦ ὄρνι, θρήνων μελῳδὲ παραδώσω τῶν σῶν ὕμνων πέρι. καί σου τὸν εὐσεβῆ καὶ φίλανδρον ἔρωτα πολλάκις ὑμνήσω, γυναιξὶ ταῖς ἐμαῖς, Ξανθίππῃ

εἴπῃ τε καὶ Μυρτοῖ λέγων τά τ' ἄλλα, πρὸς δὲ καὶ τιμῆς, οἵας ἔτυχε παρὰ θεῶν. ἆρά γε καὶ σὺ ποιήσεις τι τοιοῦτον ὦ Χαιρεφῶν; Χαι. πρέπει γοῦν ὦ Σώκρατες. καὶ τὰ ὑπὸ σοῦ ῥηθέντα, διπλασίαν ἔχει τὴν παράκλησιν πρὸς γυναικῶν τε καὶ ἀνδρῶν ὁμιλίαν. Σω. οὐκοῦν ἀσπασαμένοις τὴν ἀλκυόνα, προάγειν ἤδη πρὸς ἄστυ καιρὸς ἐκ τοῦ Φαληρικοῦ. Χαιρ. πάνυ μὲν ποιῶμεν οὕτως.

Προμηθεύς, ἢ Καύκασος.

Ὁ μὲν Καύκασος ὦ Ἥφαιστε οὗτος, ᾧ τὸν ἄθλιον τιτᾶνα τουτονὶ προσηλῶσθαι δεήσει, περισκοπῶμεν δὲ ἤδη κρημνόν τινα ἐπιτήδειον, εἴ που τῆς χιόνος γυμνός ἐστιν, ὡς βεβαιότερον καταπαγείη τὰ δεσμά, καὶ οὗτος ἅπασι περιφανὴς εἴη κρεμάμενος. Ἡφαι. περισκοπῶμεν ὦ Ἑρμῆ. οὔτε γὰρ ταπεινὸν καὶ πρόσγειον ἐσταυρῶσθαι χρή, ὡς μὴ ἐπαμύνειν αὐτῷ τὰ πλάσματα αὐτοῦ οἱ ἄνθρωποι, οὔτε μὴν κατὰ τὸ ἄκρον, ἀφανὴς γὰρ ἂν εἴη τοῖς κάτω. ἀλλ' εἰ δοκεῖ, κατὰ μέσον ἐνταῦθά που ὑπὲρ τῆς φάραγγος ἀνεσταυρώσθω, ἐκπετασθεὶς τὼ χεῖρε ἀπὸ τουτουῒ πρὸς τὸν ἐναντίον. Ἐρ. εὖ λέγεις, ἀπότομοί τε γὰρ αἱ πέτραι, καὶ ἀπρόσβατοι, πανταχόθεν ἠρέμα ἐπινενευκυῖαι. καὶ τῷ ποδὶ στενὴν ταύτην ὁ κρημνὸς ἔχει τὴν ἐπίβασιν, ὡς ἀκροποδητί που μόλις ἑστάναι, καὶ ὅλως ἐπικαιρότατος ὁ σταυρὸς ἂν γένοιτο. μὴ μέλλε οὖν ὦ Προμηθεῦ, ἀλλὰ ἀνάβαινε, καὶ πάρεχε σεαυτὸν καταπαγησό-

μένον πρὸς τὸ ὄρος. Προ. ἀλλ' ὑμεῖς γοῦν ὦ Ἥφαι-
στε, καὶ Ἑρμῆ, κατελεήσατέ με παρὰ τὴν ἀξίαν δυστυ-
χοῦντα. Ερ. τοῦτ' ἔφης ὦ Προμηθεῦ, τὸ κατελεήσα-
τε, ἀντὶ σοῦ ἀνασκολοπισθῆναι αὐτίκα μάλα πα-
ρακούσαντας τοῦ ἐπιτάγματος. ἢ οὐχ ἱκανῶς εἶναί
σοι δοκεῖ ὁ Καύκασος, καὶ ἄλλους ἂν χωρῆσαι δύο προσ-
παταλευθέντας; ἀλλ' ὄρεγε τὴν δεξιάν. σὺ δὲ ὦ
Ἥφαιστε κατάκλειε, καὶ προσήλου, καὶ τὴν σφῦραν ἐρ-
ρωμένως κατάφερε. δὸς καὶ τὴν ἑτέραν, κατειλήφθω
εὖ μάλα καὶ αὐτή. εὖ ἔχει. καταπτήσεται δὲ ἤδη
καὶ ὁ ἀετὸς ἀποκερῶν τὸ ἧπαρ, ὡς πάντα ἔχοις ἀντὶ
τῆς καλῆς καὶ εὐμηχάνου πλαστικῆς. Προ. ὦ Κρόνε
καὶ Ἰαπετέ, καὶ σὺ γῆ μῆτερ, οἷα πέπονθα ὁ κακοδαί-
μων, οὐδὲν δεινὸν εἰργασμένος; Ερ. οὐδὲν δεινὸν εἰρ-
γάσω ὦ Προμηθεῦ, ὃς πρῶτα μὲν τὴν νομὴν τῶν κρεῶν
ἐγχειρισθείς, οὕτως ἄδικον ἐποιήσω, καὶ ἀπατηλήν, ὡς
αὐτῷ μὲν τὰ κάλλιστα ὑπεξελέσθαι, τὸν Δία δὲ παραλο-
γίσασθαι, ὀστᾶ καλύψας ἀργέτι δημῷ; μέμνημαι Ἡσιό-
δου νὴ Δί' οὕτως εἰπόντος. ἔπειτα δὲ τοὺς ἀνθρώπους
ἀνέπλασας, πανουργότατα ζῶα, καὶ μάλιστά γε τὰς
γυναῖκας. ἐπὶ πᾶσι δὲ τὸ τιμιώτατον κτῆμα τῶν
θεῶν τὸ πῦρ κλέψας, καὶ τοῦτο ἔδωκας τοῖς ἀνθρώ-
ποις. τοσαῦτα δεινὰ εἰργασμένος, φὴς μηδὲν ἀδι-
κήσας δεδέσθαι. Προ. ἔοικας ὦ Ἑρμῆ καὶ σὺ κατὰ
τὸν ποιητὴν ἀναίτιον αἰτιᾶσθαι, ὃς τὰ τοιαῦτα προ-
φέρεις, ἐφ' οἷς ἔγωγε τῆς ἐν πρυτανείῳ σιτήσεως, εἰ
τὰ δίκαια ἐγίγνετο, ἐτιμησάμην ἂν ἐμαυτόν. εἰ

γοῦν

γοῦν σχολή σοι, ἡδέως ἂν σοι καὶ δικαιολογησαίμην ὑπὲρ τῶν ἐγκλημάτων, ὡς δείξαιμι ἄδικα ἐγνωκότα περὶ ἐμοῦ τὸν Δία. σὺ δὲ, στωμύλος γὰρ εἶ, καὶ δικανικὸς, ἀπολόγησαι ὑπὲρ αὐτοῦ, ὡς δικαίαν τὴν ψῆφον ἔθετο, ἀνεσταυρῶσθαί με πλησίον τῶν Κασπίων τούτων πυλῶν, ἐπὶ τοῦ Καυκάσου. οἴκτιστον θέαμα πᾶσι Σκύθαις. Ερ. ἕωλον μὲν ὦ Προμηθεῦ τὴν ἔφεσιν ἀγωνιῇ, καὶ ἐς οὐδὲν δέον, ὅμως δ' οὖν λέγε. καὶ γὰρ ἄλλως περιμένειν ἀναγκαῖον, ἔστ' ἂν ὁ ἀετὸς καταπτῇ ἐπιμελησόμενός σου τοῦ ἥπατος. τὴν ἐν τῷ μέσῳ δὴ ταύτην σχολὴν καλῶς ἂν ἔχοι, εἰς ἀκρόασιν καταχρήσασθαι σοφιστικὴν, οἷος εἶ σὺ πανουργότατος ἐν τοῖς λόγοις. Προ. πρότερος οὖν ὦ Ερμῆ λέγε, καὶ ὅπως μου ὡς δεινότατα κατηγορήσῃς, μὴ δὲ καθυφῇς τι τῶν δικαίων τοῦ πατρός. σὲ δὲ ὦ Ηφαιστε, δικαστὴν ποιοῦμαι ἔγωγε. Ηφαι. μὰ Δί' ἀλλὰ κατήγορον αὐτὶ ἴσθι με ἕξων, ὃς τὸ πῦρ ὑφελόμενος, ψυχράν μοι τὴν κάμινον ἀπολέλοιπας. Προ. οὐκοῦν διελόμενοι τὴν κατηγορίαν, σὺ μὲν περὶ τῆς κλοπῆς ἤδη συνεῖρε. ὁ Ερμῆς δὲ καὶ τὴν ἀνθρωποποιΐαν, καὶ τὴν κρεανομίαν αἰτιάσεται. ἄμφω δὲ τεχνῖται, καὶ εἰπεῖν δεινοὶ ἐοίκατε εἶναι. Ηφαι. ὁ Ερμῆς καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ ἐρεῖ. ἐγὼ γὰρ οὐ πρὸς λόγοις τοῖς δικανικοῖς εἰμι, ἀλλ' ἀμφὶ τὴν κάμινον ἔχω τὰ πολλά. ὁ δὲ ῥήτωρ ἐστὶ, καὶ τὰ τοιαῦτα οὐ παρέργως μεμελέτηκεν αὐτῷ. Προμη. ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν ποτε ᾤμην καὶ περὶ τῆς κλοπῆς τὸν Ερμῆν ἐθελῆσαι ἂν εἰπεῖν, οὐδὲ ὀνειδιεῖν μοι τὸ τοιοῦτο ὁμο-

τέχνῳ

τέχνῳ ὄντι, πλὴν ἀλλ' εἰ καὶ τοῦτον ὦ Μαίας παῖ ὑφίστασαι, καιρὸς ἤδη περαίνειν τὴν κατηγορίαν.

Ερ. πάνυ γοῦν ὦ Προμηθεῦ μακρῶν δεῖ λόγων, καὶ ἱκανῆς τινος παρασκευῆς, ἐπὶ τὰ σοὶ πεπραγμένα. οὐχὶ δὲ ἀπόχρη μόνα τὰ κεφάλαια εἰπεῖν τῶν ἀδικημάτων. ὅτι ἐπιτραπέντι σοι μοιράσαι τὰ κρέα, σαυτῷ μὲν τὰ κάλλιστα ἐφύλαττες, ἐξηπάτησας δὲ τὸν βασιλέα, καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἀνέπλασας, οὐδὲν δέον. καὶ τὸ πῦρ κλέψας παρ' ἡμῶν, ἐκόμισας πρὸς αὐτούς. καί μοι δοκεῖς ὦ βέλτιστε, μὴ συνιέναι ἐπὶ τοῖς τηλικούτοις, πάνυ φιλανθρώπου τοῦ Διὸς πεπειραμένος. εἰ μὲν οὖν ἔξαρνος εἶ μὴ εἰργάσθαι αὐτά, δεήσει καὶ διελέγχειν καὶ ῥῆσίν τινα μακρὰν ἀποτείνειν, καὶ πειρᾶσθαι, ὡς ἔνι μάλιστα, ἐμφανίζειν τὴν ἀλήθειαν. εἰ δὲ φὴς τοιαύτην πεποιῆσθαι τὴν νομὴν τῶν κρεῶν, καὶ τὰ περὶ τοὺς ἀνθρώπους καινουργῆσαι, καὶ τὸ πῦρ κεκλοφέναι, ἱκανῶς κατηγόρηταί μοι. καὶ μακρότερα οὐκ ἂν εἴποιμι, λῆρος γὰρ ἄλλως τὸ τοιοῦτον.

Προ. εἰ μὲν καὶ ταῦτα λῆρός ἐστιν, ἃ εἴρηκας, εἰσόμεθα μικρὸν ὕστερον. ἐγὼ δὲ καὶ ἐπείπερ ἱκανὰ φὴς εἶναι τὰ κατηγορημένα, πειράσομαι ὡς ἂν οἷός τε ὦ, διαλύσασθαι τὰ ἐγκλήματα. καὶ πρῶτον μὲν ἄκουσον τὰ περὶ τῶν κρεῶν. καίτοι νὴ τὸν οὐρανόν, καὶ νῦν λέγων ταῦτα, αἰσχύνομαι ὑπὲρ τοῦ Διός, εἰ οὕτω μικρολόγος καὶ μεμψίμοιρός ἐστι, ὡς διότι μικρὸν ὀστοῦν ἐν τῇ μερίδι εὗρεν, ἀνασκολοπισθησόμενον πέμπειν παλαιὸν οὕτω θεόν, μήτε τῆς συμμαχίας

μνημονεύσαντα, μήτε αὐτὸ τῆς ὀργῆς τὸ κεφάλαιον, ὅ ἐστιν, ἐννοήσαντα, καὶ ὡς μειρακίου τὸ τοιοῦτον ὀργίζεσθαι, καὶ ἀγανακτεῖν, εἰ μὴ τὸ μεῖζον αὐτὸς λήψεται. καίτοι τάς γε ἀπάτας ὦ Ἑρμῆ, τὰς τοιαύτας συμποτικὰς οὔσας, οὐ χρὴ οἶμαι ἀπομνημονεύειν. ἀλλ' εἰ καί τι ἡμάρτηται μεταξὺ εὐωχουμένων, παιδιὰν ἡγεῖσθαι, καὶ αὐτοῦ ἐν τῷ συμποσίῳ καταλιπεῖν τὴν ὀργήν, ἐς δὲ τὸ αὔριον ταμιεύεσθαι τὸ μῖσος, καὶ μνησικακεῖν, καὶ ἑωλόν τινα μῆνιν διαφυλάττειν. ἄπαγε, οὔτε θεοῖς πρέπον, οὔτε ἄλλως βασιλικόν. ἢν γοῦν ἀφέλῃ τις τῶν συμποσίων τὰς κομψείας ταύτας, ἀπάτην καὶ σκώμματα, καὶ τὸ σιλλαίνειν καὶ ἐπιγελᾶν, τὸ καταλιπόμενόν ἐστι μέθη, καὶ κόρος, καὶ σιωπή, σκυθρωπὰ καὶ ἀτερπῆ πράγματα, καὶ ἥκιστα συμποσίῳ πρέποντα. ὥστε ἐγὼ οὐδὲ μνημονεύειν εἰς τὴν ὑστεραίαν ἔτι ᾤμην τὸν Δία, οὐχ ὅπως καὶ τηλικαῦτα ἐπ' αὐτοῖς ἀγανακτήσειν, καὶ πάνδεινα ἡγήσεσθαι πεπονθέναι, εἰ διανέμων τις κρέα, παιδιάν τινα ἔπαιξε, πειρώμενος εἰ διαγνώσεται τὸ βέλτιον ὁ αἱρούμενος. τίθει δὲ ὦ Ἑρμῆ τὸ χαλεπώτερον, μὴ τὴν ἐλάττω μοῖραν ἀπονενεμηκέναι τῷ Διΐ, τὴν δ' ὅλην ὑφῃρῆσθαι. τί οὖν διὰ τοῦτο ἐχρῆν τὸ τοῦ λόγου τῇ γῇ τὸν οὐρανὸν ἀναμεμίχθαι, καὶ δεσμά, καὶ σταυρούς, καὶ Καύκασον ὅλον ἐπινοεῖν, καὶ ἀετοὺς καταπέμπειν, καὶ τὸ ἧπαρ ἐκκόπτειν; ὅρα γὰρ μὴ πολλὴν ταῦτα κατηγορῇ τοῦ ἀγανακτοῦντος αὐτοῦ μικροψυχίαν, καὶ ἀγένειαν

τῆς γνώμης, καὶ πρὸς ὀργὴν εὐχέρειαν. τί γὰρ ἂν ἐποίη-
σεν οὗτος, ὅλον βοῦν ἀπολέσας, εἰ κρεῶν ὀλίγων ἕνε-
κα τοιαῦτα ἐργάζεται; καί τοι πόσῳ οἱ ἄνθρωποι
εὐγνωμονέστερον διάκεινται πρὸς τὰ τοιαῦτα, οὓς εἰ-
κὸς ἦν καὶ τὰ εἰς ὀργὴν ὀξυτέρους εἶναι τῶν θεῶν; ἀλλ᾽
ὅμως ἐκείνων οὐκ ἔστιν ὅστις τῷ μαγείρῳ σταυροῦ ἂν τι-
μήσαιτο, εἰ τὰ κρέα ἕψων, καθεὶς τὸν δάκτυλον τοῦ
ζωμοῦ περιελιχμήσατο, ἢ ὀπτωμένων ἀποσπάσας τῶν
κρεῶν κατεβρόχθισεν, ἀλλὰ συγγνώμην ἀπονέμου-
σιν αὐτοῖς. εἰ δὲ καὶ πάνυ ὀργισθεῖεν, ἢ κονδύλους
ἐνέτριψαν, ἢ καὶ κατὰ κόρρης ἐπάταξαν, ἀνεσκο-
λοπίσθη δὲ οὐδεὶς παρ᾽ αὐτοῖς τῶν τηλικούτων ἕνεκα.
καὶ περὶ μὲν τῶν κρεῶν τοσαῦτα. αἰσχρὰ μὲν κἀ-
μοὶ ἀπολογεῖσθαι, πολὺ δὲ αἰσχίω κατηγορεῖν ἐκεί-
νῳ. περὶ δὲ τῆς πλαστικῆς, καὶ ὅτι τοὺς ἀνθρώπους ἐ-
ποίησα, καιρὸς ἤδη λέγειν. τοῦτο δὲ ὦ Ἑρμῆ διττὴν
ἔχον τὴν κατηγορίαν, οὐκ οἶδα καθ᾽ ὁπότερον αἰ-
τιᾶσθέ με. πότερα, ὡς οὐδὲ ὅλως ἐχρῆν τοὺς ἀνθρώ-
πους γεγονέναι, ἀλλ᾽ ἄμεινον ἦν ἀτρεμεῖν αὐτοὺς γῆν
ἄλλως ὄντας ἀνέργαστον, ἢ ὡς πεπλάσθαι μὲν ἐχρῆν,
ἄλλον δέ τινα καὶ μὴ τοῦτον διεσχηματίσθαι τὸν τρό-
πον; ἐγὼ δὲ ὅμως ὑπὲρ ἀμφοῖν ἐρῶ. καὶ πρῶτόν γε
ὡς οὐδεμία τοῖς θεοῖς ἀπὸ τούτου βλάβη γεγένηται,
τῶν ἀνθρώπων εἰς τὸν βίον παραχθέντων, πειρά-
σομαι δεικνύειν. ἔπειτα δὲ ὡς καὶ συμφέροντα καὶ
ἀμείνω ταῦτα αὐτοῖς παραπολὺ, ἢ εἰ ἐρήμην καὶ
ἀπάνθρωπον συνέβαινε τὴν γῆν μένειν. ἦν τοίνυν

πάλαι

πάλαι. ῥᾷον γὰρ οὕτω δῆλον ἂν γένοιτο, εἴ τι ἠδίκηκα ἐγὼ μετακοσμήσας, καὶ νεωτερίσας τὰ περὶ τοὺς ἀνθρώπους, τὸ θεῖον μόνον καὶ τὸ ἐπουράνιον γένος. ἡ γῆ δὲ, ἄγριόν τι χρῆμα καὶ ἄμορφον, ὕλαις ἅπασα, καὶ ταύταις ἀνημέροις λάσιος. οὔτε δὲ βωμοὶ θεῶν, ἢ νεώς. πόθεν δὲ ἄγαλμα, ἢ ξόανον, ἢ τι ἄλλο τοιοῦτο, οἷα πολλὰ νῦν ἁπανταχόθι φαίνεται μετὰ πάσης ἐπιμελείας τιμώμενα; ἐγὼ δὲ, ἀεὶ γάρ τι προβουλεύω εἰς τὸ κοινὸν, καὶ σκοπῶ ὅπως αὐξηθήσεται μὲν τὰ τῶν θεῶν, ἐπιδώσειν δὲ καὶ τἆλλα πάντα εἰς κόσμον, καὶ κάλλος, ἐνενόησα ὡς ἄμεινον εἴη ὀλίγον ὅσον τοῦ πηλοῦ λαβόντα, ζῷα τινὰ συστήσασθαι, καὶ ἀναπλάσαι, τὰς μορφὰς μὲν ἡμῖν αὐτοῖς προσεοικότα. καὶ γὰρ ἐνδεῖν τι ᾤμην τῷ θείῳ, μὴ ὄντος τοῦ ἐναντίου αὐτῷ, καὶ πρὸς ὃ ἔμελλεν ἡ ἐξέτασις γιγνομένη, εὐδαιμονέστερον ἀποφαίνειν αὐτό. θνητὸν μέντοι αὐτὸ εἶναι, εὐμηχανώτατον δὲ ἄλλως, καὶ συνετώτατον, καὶ τοῦ βελτίονος αἰσθανόμενον. καὶ δὴ κατὰ τὸν ποιητικὸν λόγον, γαῖαν ὕδει φύρας, καὶ διαμαλάξας, ἀνέπλασα τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὴν Ἀθηνᾶν παρακαλέσας συνεπιβαλέσθαι μοι τοῦ ἔργου. ταῦτ᾽ ἐστὶν, ἃ μεγάλα ἐγὼ τοὺς θεοὺς ἠδίκηκα. καὶ τὸ ζημίωμα ὁρᾷς ἡλίκον, εἰ ἐκ πηλοῦ ζῷα πεποίηκα, καὶ τὸ τέως ἀκίνητον, εἰς κίνησιν ἤγαγον. καὶ ὡς ἔοικε, τὸ ἀπ᾽ ἐκείνου ἧττον θεοί εἰσιν οἱ θεοὶ, διότι καὶ ἐπὶ γῆς θνητὰ ζῷα τινὰ γεγένηται. οὕτω γὰρ καὶ ἀγανακτεῖ ὁ Ζεὺς, ὥσπερ

ἐλαττουμένων τῶν θεῶν ἐκ τῆς τῶν ἀνθρώπων γενέσεως. εἰ μὴ ἄρα τοῦτο δέδιτε, μὴ καὶ οὗτοι ἀπόστασιν ἐπ' αὐτὸν βουλεύσωσι, καὶ πόλεμον ἐξενέγκωσι πρὸς τοὺς θεοὺς, ὥσπερ οἱ γίγαντες. ἀλλ' ὅτι μὲν δὴ οὐδὲν ἠδίκηθε πρὸς ἐμοῦ ὦ Ἑρμῆ, καὶ τῶν ἐμῶν ἔργων, δῆλον. ἢ σὺ δεῖξόν τι καὶ ἓν τὸ μικρότατον, κἀγὼ σιωπήσομαι, καὶ δίκαια ἔσομαι πεπονθὼς πρὸς ὑμῶν. ὅτι δὲ χρήσιμα ταῦτα γεγένηται τοῖς θεοῖς, οὕτως ἂν μάθοις, εἰ ἐπιβλέψας τὴν γῆν, οὐκέτι αὐχμηρὰν καὶ ἀκαλλῆ οὖσαν, ἀλλὰ πόλεσι, καὶ γεωργίαις, καὶ φυτοῖς ἡμέροις διακεκοσμημένην, καὶ τὴν θάλατταν πλεομένην, καὶ τὰς νήσους κατοικουμένας, ἁπανταχοῦ δὲ βωμοὺς, καὶ θυσίας, καὶ ναοὺς, καὶ πανηγύρεις. μεσταὶ δὲ Διὸς πᾶσαι μὲν ἀγυιαὶ, πᾶσαι δὲ ἀνθρώπων ἀγοραί. καὶ γὰρ εἰ μὲν ἐμαυτῷ μόνῳ κτῆμα τοῦτο ἐπλασάμην, ἐπλεονέκτουν ἂν τῆς χρήσεως. νῦν δ' εἰς τὸ κοινὸν φέρων, τέθεικα ὑμῖν αὐτοῖς. μᾶλλον δὲ Διὸς μὲν καὶ Ἀπόλλωνος, καὶ σοῦ δὲ ὦ Ἑρμῆ νεὼς ἰδεῖν ἁπανταχοῦ ἐστι, Προμηθέως δὲ οὐδαμοῦ. ὁρᾷς ὅπως τἀμαυτοῦ μόνα σκοπῶ, τὰ κοινὰ δὲ καταπροδίδωμαι, καὶ ἐλάττω ποιῶ; τίθει δέ μοι ὦ Ἑρμῆ καὶ τόδε, ξυννόησον εἴ τι σοι δοκεῖ ἀγαθὸν ἀμάρτυρον ἢ κτῆμα, ἢ ποίημα, ὃ μηδεὶς ὄψεται, μηδὲ ἐπαινέσεται ὁμοίως ἡδὺ καὶ τερπνὸν ἔσεσθαι τῷ ἔχοντι. πρὸς δὴ τί τοῦτ' ἔφην, ὅτι μὴ γιγνομένων τῶν ἀνθρώπων, ἀμάρτυρον συνέβαινε τὸ κάλλος εἶναι τῶν ὅλων. καὶ πλοῦτόν τινα πλουτήσειν ἐμέλλομεν, οὔτε ὑπ' ἄλλου τινὸς θαυμασθησόμενον,

οὔτε

ὅτε ἡμῖν αὐτοῖς ὁμοίως τίμιον. οὐδὲ γὰρ ἂν εἴχομεν πρὸς ὅ,τι ἔλαττον παραθεωρῶμεν αὐτὸν, οὐδ᾽ ἂν συνίεμεν ἡλίκα εὐδαιμονοῦμεν, οὐχ ὁρῶντες ἀμοίρους τῶν ἡμετέρων τινάς. οὕτω γὰρ δὴ καὶ τὸ μέγα δειχθείη ἂν μέγα, εἰ τῷ μικρῷ παραμετροῖτο. ὑμεῖς δὲ τιμᾶν ἐπὶ τῷ πολιτεύματι τούτῳ δέον, ἀνεσταυρώκατέ με, καὶ ταύτην μοι τὴν ἀμοιβὴν ἀποδεδώκατε τοῦ βουλεύματος. ἀλλὰ κακοῦργοί τινες φὴς εἶναι ἐν αὐτοῖς, καὶ μοιχεύουσι, καὶ πολεμοῦσι, καὶ ἀδελφὰς γαμοῦσι, καὶ πατράσιν ἐπιβουλεύουσι. παρ᾽ ἡμῖν γὰρ οὐχὶ πολλὴ τούτων ἀφθονία. καὶ οὐ δήπου διὰ τοῦτο αἰτιάσαιτ᾽ ἄν τις τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν γῆν, ὅτι ἡμᾶς συνεστήσαντο. ἐπεὶ καὶ τοῦτο ἴσως φαίης ἂν, ὅτι ἀνάγκη πολλὰ ἡμᾶς ἔχειν πράγματα ἐπιμελουμένους αὐτῶν. οὐκοῦν διά γε τοῦτο καὶ ὁ νομεὺς ἀχθέσθω, ἐπὶ τῷ ἔχειν τὴν ἀγέλην, διότι ἀναγκαῖον αὐτῷ ἐπιμελεῖσθαι αὐτῆς. καὶ εἰ τούτῳ γε ἐργῶδες τοῦτο, καὶ ἡδὺ ἄλλως, καὶ ἡ φροντὶς οὐκ ἀτερπὴς ἔχουσά τινα διατριβὴν, τί γὰρ ἂν ἐπράττομεν, οὐκ ἔχοντες ὧν προνοοῦμεν; ἠργοῦμεν ἂν, καὶ τὸ νέκταρ ἐπίνομεν, καὶ τῆς ἀμβροσίας ἐνεφορούμεθα, οὐδὲν ποιοῦντες. ὃ δὲ μάλιστα με πνίγει, τοῦτ᾽ ἐστίν. οἱ μεμφόμενοι τὴν ἀνθρωποποιΐαν, καὶ μάλιστα τὰς γυναῖκας, ὅμως ἐρᾶτε αὐτῶν. καὶ οὐ διαλείπετε κατιόντες, ἄρτι μὲν ταῦροι, ἄρτι δὲ σάτυροι καὶ κύκνοι γενόμενοι, καὶ θεοὺς ἐξ αὐτῶν ποιεῖσθαι ἀξιοῦντες. ἀλλ᾽ ἐχρῆν, ἴσως φήσεις, ἀναπεπλάσθαι τοὺς ἀνθρώπους ἄλλον δέ τινα τρόπον, ἀλ-

λὰ μὴ ἡμῖν ἐοικότας; καὶ τί ἄλλο παράδειγμα τούτου ἄμεινον προεστησάμην, ὃ πάντως καλὸν ἠπιστάμην, ἢ ἀσύνετον καὶ θηριῶδες ἔδει, καὶ ἄγριον ἀπεργάζεσθαι τὸ ζῶον; καὶ πῶς ἂν ἢ θεοῖς ἔθυσαν, ἢ τὰς ἄλλας ἡμῖν τιμὰς ἀπένειμαν, οὐχὶ τοιοῦτοι γενόμενοι; ἀλλ' ὑμεῖς ὅταν μὲν ὑμῖν τὰς ἑκατόμβας προσάγωσιν, οὐκ ὀκνεῖτε κἂν ἐπὶ τὸν Ὠκεανὸν ἐλθεῖν δέοι μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας. τὸν δὲ τῶν τιμῶν ὑμῖν καὶ τῶν θυσιῶν αἴτιον ἀνεσταυρώκατε. περὶ μὲν οὖν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ταῦτα ἱκανά, ἤδη δὲ εἰ δοκεῖ, ἐπὶ τὸ πῦρ μέτειμι, καὶ τὴν ἐπονείδιστον ταύτην κλοπήν. καὶ πρὸς θεῶν τοῦτό μοι ἀπόκριναι, μηδὲν ὀκνήσας, ἔσθ' ὅτι ἡμεῖς τοῦ πυρὸς ἀπολωλέκαμεν, ἐξ οὗ καὶ παρ' ἀνθρώποις ἐστίν; οὐκ ἂν εἴποις. αὕτη γὰρ οἶμαι φύσις τουτουὶ τοῦ κτήματος, οὐδὲν γάρ τι ἔλαττον γίνεται, εἰ καί τις ἄλλος αὐτοῦ μεταλάβοι, οὐ γὰρ ἀποσβέννυται ἐναυσαμένου τινός. φθόνος δὴ ἄντικρυς τὸ τοιοῦτο, ἀφ' ὧν μηδὲν ὑμεῖς ἠδίκησθε, τούτων κωλύειν μεταδιδόναι τοῖς δεομένοις. καίτοι θεούς γε ὄντας, ἀγαθοὺς χρὴ εἶναι, καὶ δωτῆρας ἐάων, καὶ ἔξω φθόνου παντὸς ἑστάναι, ὅπου γε εἰ καὶ τὸ πᾶν τοῦτο πῦρ ὑφελόμενος κατεκόμισα εἰς τὴν γῆν, μηδ' ὅλως τι αὐτοῦ καταλιπών, οὐ μέγα ὑμᾶς ἠδίκουν. οὐδὲ γὰρ ὑμεῖς δεῖσθε αὐτοῦ, μήτε ῥιγοῦντες, μήτε ἕψοντες τὴν ἀμβροσίαν, μήτε φωτὸς ἐπιτεχνητοῦ δεόμενοι. οἱ δὲ ἄνθρωποι καὶ εἰς τὰ ἄλλα μὲν ἀναγκαίως χρῶνται τῷ πυρί, μάλιστα δὲ εἰς τὰς θυσίας, ὅπως ἔχοιεν κνισᾶν ἀγυιάς, καὶ τοῦ λιβανωτοῦ

θυμιᾶν

θυμιαμάτων, καὶ τὰ μηρία καίειν ἐπὶ τῶν βωμῶν. ὁρῶ δὲ ὑμᾶς μάλιστα χαίροντας ἐπὶ καπνῷ, καὶ τὴν εὐωχίαν ταύτην ἡδίστην οἰομένους, ὁπόταν εἰς τὸν οὐρανὸν ἡ κνίσα γένηται ἑλισσομένη περὶ καπνῷ. ἐναντιωτάτη τοίνυν ἡ μέμψις ἂν γένοιτο αὕτη τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιθυμίᾳ. θαυμάζω δὲ ὅπως οὐχὶ καὶ τὸν ἥλιον κεκωλύκατε καταλάμπειν αὐτούς, καίτοι πῦρ οὗτός ἐστι πολὺ θειότερόν τε, καὶ πυρωδέστερον, ἢ κἀκεῖνον αἰτιᾶσθε, ὡς σπαθῶντα ἡμῶν τὸ κτῆμα. εἴρηκα. σφὼ δὲ ὦ Ἑρμῆ καὶ Ἥφαιστε, εἴ τι μὴ καλῶς εἰρῆσθαι δοκεῖ, διευθύνατε, καὶ διελέγχετε, κἀγὼ αὖθις ἀπολογήσομαι. Ερ. οὐ ῥᾴδιον ὦ Προμηθεῦ πρὸς οὕτω γενναῖον σοφιστὴν ἁμιλλᾶσθαι, πλὴν ἀλλὰ ὤνησο, διότι μὴ καὶ ὁ Ζεὺς ταῦτα ἐπήκουσέ σου. εὖ γὰρ οἶδα, ὡς ἑξ καὶ δέκα γῦπας ἂν ἐπέστησέ σοι τὰ ἔγκατα ἐξαιρήσοντας, οὕτω δεινῶς αὐτοῦ κατηγόρηκας, ἀπολογεῖσθαι δοκῶν. ἐκεῖνο δέ γε θαυμάζω, πῶς μάντις ὤν, οὐ προεγίνωσκες οὕτω κολασθησόμενος. Προ. ἠπιστάμην ὦ Ἑρμῆ καὶ ταῦτα μὲν, καὶ ὅτι ἀπολυθήσομαι αὖθις οἶδα, καὶ ἤδη τις ἐκ Θηβῶν ἀφίξεται σὸς φίλος οὐκ εἰς μακρὰν, κατατοξεύσων, ὃν φῂς, ἐπιπτήσεσθαί μοι τὸν ἀετόν. Ερ. εἰ γὰρ γένοιτο ὦ Προμηθεῦ ταῦτα, καὶ ἐπίδοιμί σε λελυμένον, καὶ κοινῇ σὺν ἡμῖν εὐωχούμενον. οὐ μέν τοι γὰρ κρεανομοῦν τάγε. Προ. θάρρει καὶ συνευωχήσομαι ὑμῖν, καὶ ὁ Ζεὺς λύσει με, οὐκ ἀντὶ μικρᾶς εὐδαιμονίας. Ερ. τίνος ταύτης; μὴ γὰρ ὀκνήσῃς εἰπεῖν. Προ. οἶσθα ὦ Ἑρμῆ τὴν Θέ

τιν; ἀλλ' οὐ χρὴ λέγειν. φυλάττειν γὰρ ἄμεινον τὸ ἀπόρρητον, ὡς μισθὸς εἴη, καὶ λύτρα μοι ἀντὶ τῆς καταδίκης. Ερ. ἀλλὰ φύλαττε ὦ τιτάν, εἰ τοῦτ' ἄμεινον. ἡμεῖς δὲ ἀπίωμεν ὦ Ηφαιστε. καὶ γὰρ οὗτος ἤδη πλησίον ὁ ἀετός, ὑπόμενε οὖν καρτερῶς. εἴη δέ γε ἤδη σοι τὸν θηβαῖον, ὅν φὴς τοξότην ἐπιφανῆναι, ὡς παύσειέ σε ἀνατεμνόμενον ὑπὸ τοῦ ὀρνέου.

ΘΕΩΝ ΔΙΑΛΟΓΟΙ.

Προμηθέως καὶ Διός.

Λῦσόν με ὦ Ζεῦ, δεινὰ γὰρ ἤδη πέπονθα. Ζεύς. λύσω σε φὴς, ὃν ἐχρῆν βαρυτέρας πέδας ἔχοντα, καὶ τὸν Καύκασον ὅλον ὑπὲρ κεφαλῆς ἐπικείμενον, ὑπὸ ἑκκαίδεκα γυπῶν μὴ μόνον κείρεσθαι τὸ ἧπαρ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξορύττεσθαι, ἀνθ' ὧν τοιαῦθ' ἡμῖν ζῶα ἀνθρώπους ἔπλασας, καὶ τὸ πῦρ ἔκλεψας, καὶ τὰς γυναῖκας ἐδημιούργησας; ἃ μὲν γὰρ ἐμὲ ἐξηπάτησας ἐν τῇ διανομῇ τῶν κρεῶν ὀστᾶ πιμελῇ κεκαλυμμένα μοι παραθεὶς, καὶ τὴν ἀμείνω τῶν μοιρῶν σεαυτῷ φυλάττων, τί χρὴ λέγειν; Προ. οὐκοῦν ἱκανὴν ἤδη τὴν δίκην ἐκτέτικα. τοσοῦτον χρόνον τῷ Καυκάσῳ προσηλωμένος, τὸν κάκιστα ὀρνέων ἀπολούμενον ἀετὸν τρέφων τῷ ἥπατι. Ζεύς. οὐδὲ πολλοστημόριον τοῦτο, ὧν σε δεῖ παθεῖν. Προμη. καὶ μὴν οὐκ ἀμισθί με λύσεις ὦ Ζεῦ, ἀλλά σοι μηνύσω πάνυ ἀναγκαῖον. Ζ. καταςοφί-

ζῃ με

ζῃ με ὦ Προμηθεῦ; Προμη. καὶ τί πλέον ἕξω; οὐ γὰρ ἀγνοήσεις αὖθις, ἔνθα ὁ Καύκασός ἐστιν, οὐδ᾽ ἀπορήσεις δεσμῶν, ἢν τεχνάζων ἁλίσκωμαι. Ζ. εἰπὲ πρότερον ὅν τινα μισθὸν ἀποτίσεις ἀναγκαῖον ἡμῖν ὄντα. Προ. ἢν εἴπω ἐφ᾽ ὅ,τι βαδίζεις νῦν, ἀξιόπιστος ἔσομαί σοι καὶ περὶ τῶν ὑπολοίπων μαντευόμενος; Ζ. πῶς γὰρ οὔ. Προ. παρὰ τὴν Θέτιν, συνεσόμενος αὐτῇ. Ζ. τουτὶ μὲν ἔγνως, τί δ᾽ οὖν τὸ ἐπὶ τούτῳ; δοκεῖς γάρ τι ἀληθὲς ἐρεῖν. Προ. μηδὲν ὦ Ζεῦ κοινωνήσῃς τῇ Νηρεΐδι. ἢν γὰρ αὕτη κυοφορήσῃ ἐκ σοῦ, τὸ τεχθὲν ἴσα ἐργάσεταί σε, οἷα καὶ σὺ ἔδρασας τὸν Κρόνον. Ζ. τοῦτο φῂς ἐκπεσεῖσθαί με τῆς ἀρχῆς; Προ. μὴ γένοιτο ὦ Ζεῦ. πλὴν τοιοῦτό γε ἡ μίξις αὐτῆς ἀπειλεῖ. Ζ. χαιρέτω τοιγαροῦν ἡ Θέτις. σὲ δὲ ὁ Ἥφαιστος ἐπὶ τούτοις λυσάτω.

Ἔρωτος καὶ Διός.

Ἀλλ᾽ εἰ καί τι ἥμαρτον ὦ Ζεῦ, σύγγνωθί μοι, παιδίον γάρ εἰμι, καὶ ἔτι ἄφρων. Ζ. σὺ παιδίον ὦ Ἔρως, ὃς ἀρχαιότερος εἶ πολὺ τοῦ Ἰαπετοῦ; ἢ διότι μὴ πώγωνα, μὴ δὲ πολιὰς ἔφυσας, διὰ ταῦτα καὶ βρέφος ἀξιοῖς νομίζεσθαι, γέρων καὶ πανοῦργος ὤν; Ερ. τί δέ σε ἠδίκησα ὁ γέρων, ὡς φῂς ἐγώ, διότι με καὶ πεδῆσαι διανοῇ; Ζ. σκόπει ὦ κατάρατε, εἰ μικρά, ὃς ἐμοὶ μὲν οὕτως ἐντρυφᾷς. ὥστε μηδέν ἐστιν, ὃ μὴ πεποίηκάς με σάτυρον, ταῦρον, χρυσόν, κύκνον, ἀετόν. ἐμοῦ δὲ ὅλως οὐδεμίαν, ἥν τινα ἐρα-

σθῆναι πεποίηκας. οὐδὲ συνῆκα ἡδὺς γυναικὶ διὰ σὲ γεγενημένος, ἀλλά με δεῖ μαγγανεύειν ἐπ' αὐτάς, καὶ κρύπτειν ἐμαυτόν. αἱ δὲ τὸν μὲν ταῦρον, ἢ κύκνον φιλοῦσιν, ἐμὲ δὲ ἢν ἴδωσι, τεθνᾶσιν ὑπὸ τοῦ δέους. Ερ. εἰκότως. οὐ γὰρ φέρουσιν ὦ Ζεῦ θνηταὶ οὖσαι τὴν πρόσοψιν. Ζ. πῶς οὖν τὸν Ἀπόλλω ὁ Βράγχος, καὶ ὁ Ὑάκινθος φιλοῦσιν; Ερ. ἀλλ' ἡ Δάφνη κἀκεῖνον ἔφευγε, καί τοι κομήτην καὶ ἀγένειον ὄντα. εἰ δ' ἐθέλεις ἐπέραστος εἶναι, μὴ ἐπίσειε τὴν αἰγίδα, μὴ δὲ τὸν κεραυνὸν φέρε, ἀλλ' ὡς ἥδιστον ποίει σεαυτόν, ἑκατέρωθε καθειμένος, βοστρύχους τῇ μίτρᾳ τούτους ἀνειλημμένος. πορφυρίδα ἔχε, ὑποδέου χρυσίδας, ὑπ' αὐλῷ καὶ τυμπάνοις εὔρυθμα βαῖνε, καὶ ὄψει ὅτι πλείους ἀκολουθήσουσί σοι τῶν Διονύσου Μαινάδων. Ζ. ἄπαγε. οὐκ ἂν δεξαίμην ἐπέραστος εἶναι τοιοῦτος γενόμενος. Ερ. οὐκοῦν ὦ Ζεῦ, μὴ δὲ ἐρᾶν θέλε, ῥᾴδιον γὰρ τοῦτό γε. Ζ. οὔκ. ἀλλ' ἐρᾶν μέν, ἀπραγμονέστερον δ' αὐτῶν ἐπιτυγχάνειν. ἐπὶ τούτοις αὐτοῖς ἀφίημί σε.

Διὸς καὶ Ἑρμοῦ.

Τὴν τοῦ Ἰνάχου παῖδα τὴν καλὴν οἶσθα ὦ Ἑρμῆ; Ερ. ναί. τὴν Ἰὼ λέγεις. Ζ. οὐκ ἔτι παῖς ἐκείνη ἐστίν, ἀλλὰ δάμαλις. Ερ. τεράστιον τοῦτο. τῷ τρόπῳ δ' ἐνηλλάγη; Ζ. ζηλοτυπήσασα ἡ Ἥρα μετέβαλλεν αὐτήν. ἀλλὰ καὶ καινὸν ἄλλο τι δεινὸν ἐπιμεμηχάνηται τῇ κακοδαίμονι. βουκόλον τινὰ πολυόμ

πολυόμματον Ἄργον τοὔνομα ἐπέστησεν, ὃς νέμει τὴν δάμαλιν, ἄϋπνος ὤν. Ερ. τί οὖν ἡμᾶς χρὴ ποιεῖν; Ζ. καταπτάμενος ἐς τὴν Νεμέαν, ἐκεῖ δέ που ὁ Ἄργος βουκολεῖ, ἐκεῖνον μὲν ἀπόκτεινον. τὴν δὲ Ἰὼ διὰ τοῦ πελάγους ἐς τὴν Αἴγυπτον ἀπαγαγὼν, Ἶσιν ποίησον. καὶ τὸ λοιπὸν ἔστω θεὸς τοῖς ἐκεῖ. καὶ τὸν Νεῖλον ἀναγέτω. καὶ τοὺς ἀνέμους ἐπιπεμπέτω, καὶ σωζέτω τοὺς πλέοντας.

Διὸς καὶ Γανυμήδους.

Ἄγε ὦ Γανύμηδες, ἥκομεν γὰρ ἔνθα ἐχρῆν, φίλησόν με ἤδη, ὅπως εἰδῇς οὐκέτι ῥάμφος ἀγκύλον με ἔχοντα, οὐδ' ὄνυχας ὀξεῖς, οὐ πτερὰ, οἷος ἐφαινόμην σοι πτηνὸς εἶναι δοκῶν. Γα. ἄνθρωπε, οὐκ ἀετὸς ἄρτι ἦσθα, καὶ καταπτάμενος ἥρπασάς με ἀπὸ μέσου τοῦ ποιμνίου; πῶς οὖν τὰ μὲν πτερὰ ἐκεῖνά σοι ἐξερρύηκε, σὺ δ' ἄλλος ἤδη ἀναπέφηνας; Ζ. ἀλλ' οὔτε ἄνθρωπος, ὃν ὁρᾷς ὦ μειράκιον, οὔτε ἀετός. ὁ δὲ πάντων βασιλεὺς τῶν θεῶν οὗτός εἰμι, πρὸς τὸν καιρὸν ἀλλάξας ἐμαυτόν. Γα. τί φής; σὺ γὰρ ὁ Γὰν ἐκεῖνος; εἶτα πῶς σύριγγα οὐκ ἔχεις, οὐδὲ κέρατα, οὐδὲ λάσιος εἶ τὰ σκέλη; Ζ. μόνον γὰρ ἐκεῖνον ἡγῇ θεόν; Γα. ναί. καὶ θύομέν γε αὐτῷ ἔνορχιν τράγον ἐπὶ τὸ σπήλαιον ἄγοντες, ἔνθα ἕστηκε. σὺ δὲ ἀνδραποδιστής τις εἶναί μοι δοκεῖς. Ζ. εἰπέ μοι, Διὸς δὲ οὐκ ἤκουσας ὄνομα, οὐδὲ βωμὸν εἶδες ἐν τῷ Γαργάρῳ τοῦ ὕοντος, καὶ βροντῶντος, καὶ ἀστραπὰς

ποιοῦντος; Γα. σὺ ὦ βέλτιστε φὴς εἶναι, ὃς πρώην κατέχεας ἡμῶν τὴν πολλὴν χάλαζαν, ὁ οἰκεῖν ὑπὲρ ἄνω λεγόμενος, ὁ ποιῶν τὸν ψόφον, ᾧ τὸν κριὸν ὁ πατὴρ ἔθυσεν; εἶτα τί ἀδικήσαντά με ἀνήρπασας ὦ βασιλεῦ τῶν θεῶν; τὰ δὲ πρόβατα ἴσως οἱ λύκοι διηρπάκασιν ἤδη, ἐρήμοις ἐπιπεσόντες. Ζ. ἔτι γάρ μέλει σοι τῶν προβάτων ἀθανάτῳ γεγενημένῳ, καὶ ἐνταῦθα συνεσομένῳ μεθ' ἡμῶν; Γα. τί λέγεις; οὐ γὰρ κατάξεις με ἤδη ἐς τὴν Ἴδην τήμερον; Ζ. οὐδαμῶς. ἐπεὶ μάτην ἀετὸς εἴην ἀντὶ θεοῦ γεγενημένος. Γα. οὐκοῦν ἐπιζητήσει με ὁ πατὴρ, καὶ ἀγανακτήσει μὴ εὑρίσκων, καὶ πληγὰς ὕστερον λήψομαι, καταλιπὼν τὸ ποίμνιον. Ζ. ποῦ γὰρ ἐκεῖνος ὄψεταί σε; Γα. μηδαμῶς. ποθῶ γὰρ ἤδη αὐτόν. εἰ δ' ἀπάξεις με, ὑπισχνοῦμαί σοι καὶ ἄλλον παρ' αὐτοῦ κριὸν τυθήσεσθαι λύτρα ὑπὲρ ἐμοῦ. ἔχομεν δὲ τὸν τριετῆ τὸν μέγαν, ὃς ἡγεῖται πρὸς τὴν νομήν. Ζ. ὡς ἀφελὴς ὁ παῖς ἐστι, καὶ ἁπλοϊκὸς, καὶ αὐτὸ δὴ τοῦτο, παῖς ἔτι. ἀλλ' ὦ Γανύμηδες, ἐκεῖνα μὲν πάντα χαίρειν ἔα, καὶ ἐπιλάθου αὐτῶν, τοῦ ποιμνίου, καὶ τῆς Ἴδης. σὺ δὲ ἤδη γὰρ ἐπουράνιος εἶ, πολλὰ εὖ ποιήσεις ἐντεῦθεν καὶ τὸν πατέρα, καὶ τὴν πατρίδα, καὶ ἀντὶ μὲν τυροῦ καὶ γάλακτος ἀμβροσίαν ἔδῃ, καὶ νέκταρ πίῃ. τοῦτο μέν τοι καὶ τοῖς ἄλλοις ἡμῖν αὐτὸς παρέξεις ἐγχέων, τὸ δὲ μέγιστον, οὐκέτι ἄνθρωπος, ἀλλ' ἀθάνατος γενήσῃ. καὶ ἀστέρα σου φαίνεσθαι ποιήσω κάλλιστον, καὶ ὅλως εὐδαίμων ἔσῃ. Γα. ἢν δὲ παίζειν ἐπιθυμήσω, τίς συμπαίξεταί μοι; ἐν

γὰρ τῇ

γὰρ τῇ Ἴδῃ πολλοὶ ἡλικιῶται ἡμῶν. Ζ. ἔχεις κἀνταῦθα τὸν συμπαιξόμενόν σοι τοῦτον ἔρωτα, καὶ ἀστραγάλους μάλα πολλούς. θάρρει μόνον, καὶ φαιδρὸς ἴσθι. καὶ μηδὲν ἐπιπόθει τῶν κάτω. Γα. τί δὲ ὑμῖν χρήσιμος ἂν γενοίμην; ἢ ποιμαίνειν δεήσει κἀνταῦθα; Ζ. οὔκ. ἀλλ' οἰνοχοήσεις, καὶ ἐπὶ τοῦ νέκταρος τετάξῃ, καὶ ἐπιμελήσῃ τοῦ συμποσίου. Γα. τοῦτο μὲν οὐ χαλεπόν. οἶδα γὰρ ὡς χρὴ ἐγχέαι τὸ γάλα, καὶ ἀναδοῦναι τὸ κισσύβιον. Ζ. ἰδοὺ πάλιν οὗτος γάλακτος μνημονεύει, καὶ ἀνθρώποις διακονήσεσθαι οἴεται. ταυτὶ δ' οὐρανός ἐστι, καὶ πίνομεν, ὥσπερ ἔφην, τὸ νέκταρ. Γα. ἥδιον ὦ Ζεῦ τοῦ γάλακτος; Ζ. εἴσῃ μετ' ὀλίγον. καὶ γευσάμενος οὐκ ἔτι ποθήσεις τὸ γάλα. Γα. κοιμήσομαι δὲ ποῦ τῆς νυκτός, ἢ μετὰ τοῦ ἡλικιώτου ἔρωτος; Ζ. οὔκ. ἀλλὰ διὰ τοῦτό σε ἀνήρπασα, ὡς ἅμα καθεύδοιμεν. Γα. μόνος γὰρ οὐκ ἂν δύναιο, ἀλλ' ἥδιόν σοι καθεύδειν μετ' ἐμοῦ; Ζ. ναί μετά γε τοιούτου, οἷος εἶ σὺ Γανύμηδες οὕτω καλός; Γα. τί γάρ σε πρὸς τὸν ὕπνον ὀνήσει τὸ κάλλος; Ζ. ἔχει τι θελκτήριον ἡδύ, καὶ μαλακώτερον ἐπάγει αὐτόν. Γα. καὶ μὴν ὅ γε πατὴρ ἤχθετό μοι συγκαθεύδοντι, καὶ διηγεῖτο ἕωθεν, ὡς ἀφεῖλον αὐτοῦ τὸν ὕπνον στρεφόμενος, καὶ λακτίζων, καί τι φθεγγόμενος μεταξὺ ὁπότε καθεύδοιμι, ὥστε παρὰ τὴν μητέρα ἔπεμπέ με κοιμηθησόμενον τὰ πολλά. ὥρα δή σοι, εἰ διὰ τοῦτο, ὡς φής, ἀνήρπασάς με, καταθεῖναι αὖθις ἐς τὴν γῆν, ἢ πράγματα ἕξεις ἀγρυπνῶν. ἐνοχλήσω γάρ σε συν

ἔχων στρεφόμενος. Ζ. τοῦτ' αὐτό μοι τὸ ἥδιστον ποιήσεις, εἰ ἀγρυπνήσαιμι μετὰ σοῦ, φιλῶν γοῦν διατελέσω πολλάκις, καὶ περιπτύσσων. Γα. αὐτὸς ἂν εἰδείης, ἐγὼ δὲ κοιμήσομαι, σοῦ καταφιλοῦντος. Ζ. εἰσόμεθα τότε, τί πρακτέον, νῦν δὲ ἄπαγε αὐτὸν ὦ Ἑρμῆ, καὶ πιόντα τῆς ἀθανασίας, ἄγε οἰνοχοήσοντα ἡμῖν διδάξας πρότερον, ὡς χρὴ ὀρέγειν τὸν σκύφον.

Ἥρας καὶ Διός.

Ἐξ οὗ τὸ μειράκιον τοῦτο ὦ Ζεῦ, τὸ φρύγιον ἀπὸ τῆς Ἴδης ἁρπάσας, δεῦρο ἀνήγαγες, ἔλαττόν μοι προσέχεις τὸν νοῦν. Ζ. καὶ τοῦτο γὰρ ὦ Ἥρα ζηλοτυπεῖς, ἤδη ἀφελὲς οὕτω καὶ ἀλυπότατον; ἐγὼ δὲ ᾤμην ταῖς γυναιξὶ μόναις χαλεπὴν σε εἶναι, ὁπόσαι ἂν ὁμιλήσωσιν ἐμοί. Ἡρα. οὐδ' ἐκεῖνα μὲν εὖ ποιεῖς, οὐδὲ πρέποντα σεαυτῷ, ὃς ἁπάντων θεῶν δεσπότης ὢν, ἀπολιπὼν ἐμὲ τὴν νόμῳ γαμετὴν, ἐπὶ τὴν γῆν κάτει μοιχεύσων, χρυσίον ἢ ταῦρος γενόμενος. πλὴν ἀλλ' ἐκεῖναι μὲν σοι κἂν ἐν γῇ μένουσι, τὸ δὲ Ἰδαῖον τουτὶ παιδίον ἁρπάσας, ἀνέπτης ὦ γενναιότατε θεῶν, καὶ συνοικεῖ νῦν ἐπὶ κεφαλήν μοι ἐπαχθὲν, οἰνοχοοῦν δὴ τῷ λόγῳ. οὕτως ἠπόρεις οἰνοχόων; καὶ ἀπηγορεύκασιν ἄρα ἥτε Ἥβη καὶ ὁ Ἥφαιστος, διακονούμενοι; σὺ δὲ καὶ τὴν κύλικα οὐκ ἂν ἄλλως λάβοις παρ' αὐτοῦ, ἢ φιλήσας πρότερον αὐτὸν, ἁπάντων ὁρώντων, καὶ τὸ φίλημά σοι ἥδιον τοῦ νέκταρος. καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ διψῶν πολλάκις αἰτεῖς πιεῖν, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀπο-

ἀπογευσάμενος μόνον, ἔδωκας ἐκείνῳ. καὶ πιόντος ἀπολαβὼν τὴν κύλικα, ὅσον ὑπόλοιπον ἐν αὐτῇ, πίνεις, ὅθεν καὶ αὐτὸς ἔπιε, καὶ ἔνθα προσήρμοσε τὰ χείλη, ἵνα καὶ πίνῃς ἅμα καὶ φιλῇς. πρώην δὲ ὁ βασιλεὺς, καὶ ἁπάντων πατὴρ, ἀποθέμενος τὴν αἰγίδα, καὶ τὸν κεραυνὸν, ἐκάθησο ἀστραγαλίζων μετ' αὐτοῦ, πώγωνα τηλικοῦτον καθειμένος. πάντα οὖν ὁρῶ ταῦτα, ὥστε μὴ οἴου λανθάνειν. Ζ. καὶ τί δεινὸν ὦ Ἥρα, μειράκιον οὕτω καλὸν μεταξὺ πίνοντα καταφιλεῖν, καὶ ἥδεσθαι ἀμφοῖν, καὶ τῷ φιλήματι, καὶ τῷ νέκταρι; ἢν γοῦν ἐπιτρέψω αὐτῷ κἂν ἅπαξ φιλῆσαί σε, οὐκέτι μέμψῃ μοι, προτιμότερον τοῦ νέκταρος οἰομένῳ τὸ φίλημα εἶναι. Ηρα. παιδεραστῶν οὗτοι λόγοι. ἐγὼ δὲ μὴ οὕτω μανείην, ὡς τὰ χείλη προσενεγκεῖν τῷ μαλθακῷ τούτῳ φρυγὶ οὕτως ἐκτεθηλυμμένῳ. Ζ. μή μοι λοιδοροῦ ὦ γενναιοτάτη τοῖς παιδικοῖς. οὑτοσὶ γὰρ ὁ θηλυδρίας, ὁ βάρβαρος, ὁ μαλθακὸς ἡδίων, καὶ ποθεινότερος. οὐ βούλομαι δὲ εἰπεῖν, μή σε παροξύνω ἐπιπλέον. Ηρα. εἴθε καὶ γαμήσειας αὐτὸν ἐμοῦ ἕνεκα. μέμνησο γοῦν, οἷά μοι διὰ τὸν οἰνοχόον τοῦτον ἐμπαροινεῖς. Ζ. οὐκ, ἀλλὰ τὸν Ἥφαιστον ἔδει τὸν σὸν υἱὸν οἰνοχοεῖν ἡμῖν χωλεύοντα, ἐκ τῆς καμίνου ἥκοντα, ἔτι τῶν σπινθήρων ἀνάπλεον, ἄρτι τὴν πυράγραν ἀποτιθέμενον, καὶ ἀπ' ἐκείνων αὐτῶν τῶν δακτύλων λαμβάνειν ἡμᾶς τὴν κύλικα, καὶ ἐπισπασαμένους φιλῆσαι μεταξὺ, ὃν οὐδ' ἂν ἡ μήτηρ σὺ ἡδέως φιλήσειας, ὑπὸ τῆς ἀσβόλου κατηθαλωμένον

τὸ πρόσωπον; ἡδέως ταῦτα. οὐ γὰρ καὶ παρὰ πολὺ ὁ οἰνοχόος ἐκεῖνος ἐμπρέπει τῷ συμποσίῳ τῶν θεῶν. ὁ Γανυμήδης δὲ καταπεμπτέος αὖθις εἰς τὴν Ἴδην, καθαρὸς γάρ, καὶ ῥοδοδάκτυλος, καὶ ἐπισταμένως ὀρέγει τὸ ἔκπωμα. καὶ ὃ σε λυπεῖ μάλιστα, καὶ φιλεῖ ἥδιον τοῦ νέκταρος. Ηρα. νῦν καὶ χωλὸς ὦ Ζεῦ ὁ Ηφαιστος, καὶ οἱ δάκτυλοι αὐτοῦ ἀνάξιοι τῆς σῆς κύλικος, καὶ ἀσβόλου μεστός ἐστι. καὶ ναυτιᾷς ὁρῶν αὐτόν, ἐξότου τὸν καλὸν κομήτην τοῦτον ἡ Ιδη ἀνέθρεψε, πάλαι δὲ οὐχ ἑώρας ταῦτα, οὐδ' οἱ σπινθῆρες, οὐδ' ἡ κάμινος ἀπέτρεπόν σε μὴ οὐχὶ πίνειν παρ' αὐτοῦ. Ζ. λυπεῖς ὦ Ηρα σεαυτήν, οὐδὲν ἄλλο. κἀμοὶ ἐπιτείνεις τὸν ἔρωτα ζηλοτυποῦσα. εἰ δὲ ἄχθῃ παρὰ παιδὸς ὡραίου δεχομένη τὸ ἔκπωμα, σοὶ μὲν ὁ υἱὸς οἰνοχοείτω. σὺ δὲ ὦ Γανύμηδες, ἐμοὶ μόνῳ ἀνάδιδου τὴν κύλικα. καὶ ἐφ' ἑκάστῃ, δὶς φίλει με, καὶ ὅτε πλήρη ὀρέγοις, καὶ αὖθις ὁπότε παρ' ἐμοῦ ἀπολαμβάνοις. τί τοῦτο; δακρύεις; μὴ δέδιθι. οἰμώξεται γάρ, ἤν τις σε λυπεῖν ἐθέλῃ.

Ηρας καὶ Διός.

Τὸν Ιξίονα τοῦτον ὁρᾷς ὦ Ζεῦ; ποῖόν τινα τὸν τρόπον ἡγῇ; Ζ. ἄνθρωπον εἶναι χρηστὸν ὦ Ηρα, καὶ συμποτικόν, οὐ γὰρ ἂν συνῆν ἡμῖν, ἀνάξιος τοῦ συμποσίου ὤν. Ηρα. ἀλλ' ἀνάξιός ἐστι, ὑβριστής γε ὤν, ὥστε μηκέτι συνέστω. Ζ. τί δὲ ὕβρισε; χρὴ γὰρ οἶμαι κἀμὲ εἰδέναι. Ηρα. τί δ' ἄλλο; καὶ γὰρ αἰσχύνομαι εἰπεῖν αὐτό, τοιοῦτόν ἐστιν ὃ ἐτόλμησε. Ζ. καὶ

μὴν

μὴν δ᾽ ἀλλὰ τοῦτο καὶ μᾶλλον εἴποις ἄν, ὅσον καὶ αἰσχρῶς ἐ-
πεχείρησε. μῶν οὖν ἐπείρα τινά; συνίημι γὰρ ὁποῖόν τι
τὸ αἰσχρόν, ὅπερ ἂν ὀκνήσειας εἰπεῖν. Ηρ. αὐτὴν ἐμέ,
οὐκ ἄλλην τινὰ ὦ Ζεῦ πολὺν ἤδη χρόνον. καὶ τὸ μὲν πρῶ-
τον ἠγνόουν τὸ πρᾶγμα, διότι ἀτενὲς ἀφεώρα εἰς ἐμέ.
ὁ δὲ καὶ ἔστενε, καὶ ὑπεδάκρυε, καὶ εἴ ποτε πιοῦσα παρα-
δοίην τῷ Γανυμήδει τὸ ἔκπωμα, ὁ δὲ ᾔτει ἐν αὐ-
τῷ ἐκείνῳ πιεῖν. καὶ λαβὼν ἐφίλει μεταξύ, καὶ πρὸς
τοὺς ὀφθαλμοὺς προσῆγε, καὶ αὖθις ἀφεώρα εἰς ἐμέ.
ταῦτα ἤδη συνίην, ἐρωτικὰ ὄντα, καὶ ἐπὶ πολὺ μὲν
ᾐδούμην λέγειν πρὸς σέ, καὶ ᾤμην παύσεσθαι τῆς μα-
νίας τὸν ἄνθρωπον. ἐπεὶ δὲ καὶ λόγους ἐτόλμησέ μοι
προσενεγκεῖν, ἐγὼ μὲν ἀφεῖσα αὐτὸν ἔτι δακρύον-
τα, προκυλινδούμενον, ἐπιφραξαμένη τὰ ὦτα ὡς
μηδὲ ἀκούσαιμι αὐτοῦ ὑβριστικὰ ἱκετεύοντος, ἀπῆλ-
θόν σοι φράσουσα. σὺ δὲ αὐτὸς ὅρα, ὅπως μετέλθῃς τὸν ἄν-
δρα. Ζ. εὖγε ὁ κατάρατος ἐπ᾽ ἐμὲ αὐτόν, καὶ μέ-
χρι τῆς Ηρας γάμων; τοσοῦτον ἐμεθύσθη τοῦ νέκταρος;
ἀλλ᾽ ἡμεῖς τούτων αἴτιοι, καὶ πέρα τοῦ μετρίου φιλάν-
θρωποι, οἵ γε καὶ συμπότας αὐτοὺς ἐποιησάμεθα.
συγγνωστοὶ οὖν, εἰ πιόντες ὅμοια ἡμῖν, καὶ ἰδόντες οὐρά-
νια κάλλη, καὶ οἷα οὔποτε εἶδον ἐπὶ γῆς, ἐπεθύμησαν
ἀπολαῦσαι αὐτῶν, ἔρωτι ἁλόντες. ὁ δὲ ἔρως, βίαιόν
τι ἐστί, καὶ οὐκ ἀνθρώπων μόνον ἄρχει, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν
αὐτῶν ἐνίοτε. Ηρα. σοῦ μὲν καὶ πάνυ οὗτός γε δεσπό-
της ἐστί, καὶ ἄγει σε, καὶ φέρει τῆς ῥινός, φασίν, ἕλκων,
καὶ ἕπῃ αὐτῷ, ἔνθα ἂν ἡγῆταί σοι, καὶ ἀλλάττῃ ῥᾳ-

δίως ὢν ὅ,τι ἂν κελεύσῃ. καὶ ὅλως κτῆμα καὶ παιδιὰ τοῦ ἔρωτος σύ γε. καὶ νῦν τῷ Ἰξίονι οἶδα, καθότι συγγνώμην ἀπονέμεις, ἅτε καὶ αὐτὸς μοιχεύσας ποτὲ αὐτοῦ τὴν γυναῖκα, ἥ σοι τὸν Πειρίθουν ἔτεκεν. Ζ. ἔτι γὰρ σὺ μέμνησαι ἐκείνων, εἴ τι ἐγὼ ἔπαιξα ἐς γῆν κατελθών; ἀτὰρ οἶσθα, ὅ μοι δοκεῖ περὶ τοῦ Ἰξίονος; κολάζειν μὲν μηδαμῶς αὐτὸν, μηδ' ἀπωθεῖν τοῦ συμποσίου, σκαιὸν γάρ, ἐπεὶ δ' ἐρᾷ, καὶ ὡς φὴς, δακρύει, καὶ ἀφόρητα πάσχει. Ηρα. τί ὦ Ζεῦ; δέδια γὰρ μή τι ὑβριστικὸν καὶ σὺ εἴπῃς. Ζ. οὐδαμῶς. ἀλλ' εἴδωλον ἐκ νεφέλης πλασάμενοι αὐτῇ σοι ὅμοιον, ἐπειδὰν λυθῇ τὸ συμπόσιον, κἀκεῖνος ἀγρυπνεῖ, ὡς τὸ εἰκὸς ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, παρακατακλίνωμεν αὐτῷ φέροντες. οὕτω γὰρ παύσαιτο ἀνιώμενος, οἰηθεὶς τετυχηκέναι τῆς ἐπιθυμίας. Ηρα. ἄπαγε. μὴ ὥρασιν ἵκοιτο, τῶν ὑπὲρ αὐτὸν ἐπιθυμῶν. Ζ. ὅμως ὑπόμεινον ὦ Ἥρα. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοις δεινὸν ἀπὸ τοῦ πλάσματος, εἰ νεφέλῃ ὁ Ἰξίων συνέσται; Ηρα. ἀλλὰ ἡ νεφέλη ἐγὼ εἶναι δόξω, καὶ τὸ αἰσχρὸν ἐπ' ἐμὲ ποιήσει διὰ τὴν ὁμοιότητα. Ζ. οὐδὲν τοῦτο φὴς. οὔτε γὰρ ἡ νεφέλη ποτὲ Ἥρα γένοιτ' ἂν, οὔτε σὺ νεφέλη, ὁ δ' Ἰξίων μόνον ἐξαπατήσεται. Ηρα. ἀλλὰ οἱ πάντες ἄνθρωποι ἀπειρόκαλοί εἰσιν, αὐχήσει κατελθὼν ἴσως, καὶ διηγήσεται ἅπασι, λέγων συγγεγενῆσθαι τῇ Ἥρᾳ, καὶ σύλλεκτρος εἶναι τῷ Διΐ. καί που τάχα ἐρᾶν με φήσειεν αὐτοῦ, οἱ δὲ πιστεύσουσιν, οὐκ εἰδότες ὡς νεφέλῃ συνῆν. Ζ. οὐκοῦν ἤν τι τοιοῦτον εἴπῃ, ἐς τὸν ᾅ-

δην

ᾅδην ἐμπεσὼν, τροχῷ ἄθλιος προσδεθεὶς, συμπεριενεχθήσεται μετ' αὐτοῦ ἀεὶ, καὶ πόνον ἄπαυστον ἕξει, δίκην διδοὺς τοῦ ἔρωτος. Ηρα. οὐ γὰρ δεινόν τοῦτό γε ἀλλὰ τῆς μεγαλαυχίας.

Ἀπόλλωνος καὶ Ἡφαίστου.

Ἑωράκας ὦ Ἄπολλον τὸ τῆς Μαίας βρέφος, τὸ ἄρτι τεχθὲν, ὡς καλόν τε ἐστὶ, καὶ προσγελᾷ πᾶσι, καὶ δηλοῖ τι ἤδη ὡς μέγα ἀγαθὸν ἀποβησόμενον; Απ. ἐκεῖνό γε τὸ βρέφος ὦ Ἥφαιστε, ἢ μέγα ἀγαθὸν, ὃ τοῦ Ἰαπετοῦ πρεσβύτερόν ἐστιν, ὅσον ἐν τῇ πανουργίᾳ; Ηφαι. καὶ τίνα ἂν ἀδικῆσαι δύναιτο ἀρτίτοκον ὄν; Απ. ἐρώτα τὸν Ποσειδῶνα, οὗ τὴν τρίαιναν ἔκλεψεν, ἢ τὸν Ἄρη, καὶ τούτου γὰρ ἐξείλκυσε λαθὼν τοῦ κολεοῦ τὸ ξίφος, ἵνα μὴ ἐμαυτὸν λέγω, ὃν ἀφώπλισε τοῦ τόξου, καὶ τῶν βελῶν. Ηφαι. τὸ νεογνὸν ταῦτα, ὃ μόγις ἐκινεῖτο ἐν τοῖς σπαργάνοις; Απ. εἴσῃ ὦ Ἥφαιστε, εἴ σοι προσέλθῃ μόνον. Ηφ. καὶ μὴν προσῆλθεν ἤδη. Απ. τί οὖν πάντα ἔχεις τὰ ἐργαλεῖα, καὶ οὐδὲν ἀπόλωλεν αὐτῶν; Ηφ. πάντα ὦ Ἄπολλον. Απ. ὅμως ἐπίσκεψαι ἀκριβῶς. Ηφαι. νὴ Δία τὴν πυράγραν οὐχ ὁρῶ. Απ. ἀλλ' ὄψει αὐτὴν που ἐν σπαργάνοις τοῦ βρέφους. Ηφ. οὕτως ὀξύχειρ ἐστὶ, καθάπερ ἐν τῇ γαστρὶ ἐκμελετήσας τὴν κλεπτικήν; Απ. οὐ γὰρ ἤκουσας αὐτοῦ καὶ λαλοῦντος ἤδη στωμύλα καὶ ἐπίτροχα, ὁ δὲ καὶ διακονεῖσθαι ἡμῖν ἐθέλει. χθὲς δὲ προσκαλεσάμενος

τὸν ἔρωτα, κατεπάλαισεν εὐθὺς, οὐκ οἶδ' ὅπως ὑφελὼν τὼ πόδε. εἶτα μεταξὺ ἐπαινούμενος, τῆς Ἀφροδίτης μὲν τὸν κεστὸν ἔκλεψε, προσπτυξαμένης αὐτὸν ἐπὶ τῇ νίκῃ, τοῦ Διὸς δὲ γελῶντος, τὸ σκῆπτρον. εἰ δὲ μὴ βαρύτερος ὁ κεραυνὸς ἦν, καὶ πολὺ τὸ πῦρ εἶχε, κἀκεῖνον ἂν ὑφείλετο. Ηφαι. γοργόν τινα τὸν παῖδα φής. Απ. οὐ μόνον, ἀλλ' ἤδη καὶ μουσικόν. Ηφαι. τῷ τοῦτο τεκμαίρεσθαι ἔχεις; Απ. χελώνην που νεκρὰν εὑρὼν, ὄργανον ἀπ' αὐτῆς συνεπήξατο. πήχεις γὰρ ἐναρμόσας, καὶ ζυγώσας, ἔπειτα καλάμους ἐμπήξας, καὶ μαγάδιον ὑποθεὶς, καὶ ἐντεινάμενος ἑπτὰ χορδὰς, μελῳδεῖ πάνυ γλαφυρὸν ὦ Ἥφαιστε, καὶ ἐναρμόνιον, ὡς κἀμὲ αὐτῷ φθονεῖν τὸν πάλαι κιθαρίζειν ἀσκοῦντα. ἔλεγε δὲ ἡ Μαῖα, ὡς οὐδὲ μένοι τὰς νύκτας ἐν τῷ οὐρανῷ, ἀλλ' ὑπὸ περιεργίας ἄχρι τοῦ ᾅδου κατίοι, κλέψων τι κἀκεῖθεν δηλαδή. ὑπόπτερος δ' ἐστὶ, καὶ ῥάβδον τινὰ πεποίηται θαυμασίαν τὴν δύναμιν, ᾗ ψυχαγωγεῖ, καὶ κατάγει τοὺς νεκρούς. Ηφαι. ἐγὼ ἐκείνην ἔδωκα αὐτῷ παίγνιον εἶναι. Απ. τοιγαροῦν ἀπέδωκέ σοι τὸν μισθὸν τὴν πυράγραν. Ηφαι. εὖ γε ὑπέμνησας. ὥστε βαδιοῦμαι ἀποληψόμενος αὐτὴν, εἴπου ὡς φὴς, εὑρεθείη ἐν τοῖς σπαργάνοις.

Ἡφαίστου καὶ Διός.

ΤΙ με ὦ Ζεῦ δεῖ ποιεῖν; ἥκω γὰρ, ὡς ἐκέλευσας, ἔχων τὸν πέλεκυν ὀξύτατον, εἰ καὶ λίθους δέοι

μιᾷ

μιᾷ πληγῇ διατεμεῖν. Ζ. εὖγε ὦ Ἥφαιστε. ἀλλὰ διέλε μου τὴν κεφαλὴν εἰς δύο, κατενεγκών. ΗΦΑΙ. πειρᾷ μου εἰ μέμηνα; πρόσταττε δ' οὖν τἀληθὲς, ὅπερ θέλεις σοι γενέσθαι. Ζ. διαιρεθῆναί μοι τὸ κρανίον. εἰ δὲ ἀπειθήσεις, οὐ νῦν πρῶτον ὀργιζομένου πειράσῃ μου, ἀλλὰ χρὴ καθικνεῖσθαι παντὶ τῷ θυμῷ, μὴ δὲ μέλλειν. ἀπόλλυμαι γὰρ ὑπὸ τῶν ὠδίνων, αἵ μου τὸν ἐγκέφαλον ἀναστρέφουσιν. ΗΦΑΙ. ὅρα ὦ Ζεῦ, μὴ κακόν τι ποιήσωμεν. ὀξὺς γὰρ ὁ πέλεκύς ἐστι, καὶ οὐκ ἀναιμοτὶ, οὐδὲ κατὰ τὴν Εἰλέθυιαν μαιώσεταί σε. Ζ. κατένεγκε μόνον ὦ Ἥφαιστε θαῤῥῶν. οἶδα γὰρ ἐγὼ τὸ συμφέρον. ΗΦΑΙ. ἄκων μὲν, κατοίσω δέ. τί γὰρ χρὴ ποιεῖν, σοῦ κελεύοντος; τί τοῦτο; κόρη ἔνοπλος; μέγα ὦ Ζεῦ κακὸν εἶχες ἐν τῇ κεφαλῇ. εἰκότως γοῦν ὀξύθυμος ἦσθα, τηλικαύτην ὑπὸ τὴν μήνιγγα παρθένον ζωογονῶν, καὶ ταῦτα ἔνοπλον. ἦ που στρατόπεδον, οὐ κεφαλὴν ἐλελήθεις ἔχων. ἡ δὲ πηδᾷ, καὶ πυῤῥιχίζει, καὶ τὴν ἀσπίδα τινάσσει, καὶ τὸ δόρυ πάλλει, καὶ ἐνθουσιᾷ. καὶ τὸ μέγιστον, καλὴ πάνυ καὶ ἀκμαία γεγένηται ἤδη ἐν βραχεῖ. γλαυκῶπις μὲν, ἀλλὰ κοσμεῖ καὶ τοῦτο ἡ κόρυς. ὥστε ὦ Ζεῦ μαίωτρά μοι ἀπόδος, ἐγγυήσας μοι αὐτήν. Ζ. ἀδύνατα αἰτεῖς ὦ Ἥφαιστε, παρθένος γὰρ ἀεὶ θελήσει μένειν. ἐγὼ γοῦν τό γε ἐπ' ἐμοὶ, οὐδὲν ἀντιλέγω. ΗΦΑΙ. τοῦτ' ἐβουλόμην, ἐμοὶ μελήσει τὰ λοιπά. καὶ ἤδη συναρπάσω αὐτήν. Ζ. εἴ σοι ῥᾴδιον οὕτω, ποίει. πλὴν οἶδα ὅτι ἀδυνάτων ἐρᾷς.

Ποσειδῶνος καὶ Ἑρμοῦ.

Ἔστιν ὦ Ἑρμῆ νῦν ἐντυχεῖν τῷ Διί; Ἑρ. οὐδα-
μῶς ὦ Πόσειδον. Πο. ὅμως προσάγγειλον αὐ-
τῷ. Ἑρ. μὴ ἐνόχλει φημί, ἄκαιρον γάρ. ὥστε οὐκ ἂν
ἴδοις αὐτὸν ἐν τῷ παρόντι. Πο. μῶν τῇ Ἥρᾳ σύνε-
στιν; Ἑρ. οὔκ, ἀλλ' ἑτεροῖόν τί ἐστι. Πο. συνίημι. ὁ Γα-
νυμήδης ἔνδον. Ἑρ. οὐδὲ τοῦτο, ἀλλὰ μαλακῶς ἔχει
αὐτός. Πο. πόθεν ὦ Ἑρμῆ; δεινὸν γὰρ τοῦτο φής.
Ἑρ. αἰσχύνομαι εἰπεῖν, τοιοῦτόν ἐστι. Πο. ἀλλ' οὐ χρὴ
πρὸς ἐμέ θεῖόν γε ὄντα. Ἑρ. τέτοκεν ἀρτίως ὦ Πό-
σειδον. Πο. ἄπαγε. τέτοκεν ἐκεῖνος; ἐκ τίνος; οὐ-
κοῦν ἐλελήθει ἡμᾶς ἀνδρόγυνος ὤν; ἀλλ' οὐδὲ ἐπεσή-
μαινεν αὐτῷ ἡ γαστὴρ ὄγκον τινά. Ἑρ. εὖ λέγεις.
οὐ γὰρ ἐκείνη εἶχε τὸ ἔμβρυον. Πο. οἶδα. ἐκ τῆς κεφα-
λῆς ἔτεκεν αὖθις, ὥσπερ τὴν Ἀθηνᾶν. τοκάδα γὰρ
τὴν κεφαλὴν ἔχει. Ἑρ. οὔκ. ἀλλ' ἐν τῷ μηρῷ ἐκύει
τὸ ἐκ τῆς Σεμέλης βρέφος. Πο. εὖγε ὁ γενναῖος, ὡς
ὅλος ἡμῖν κυοφορεῖ, καὶ πανταχόθι τοῦ σώματος.
ἀλλὰ τίς ἡ Σεμέλη ἐστί; Ἑρ. Θηβαία, τῶν Κάδμου θυ-
γατέρων μία. ταύτῃ συνελθών, ἐγκύμονα ἐποίη-
σεν. Πο. εἶτα ἔτεκεν ὦ Ἑρμῆ ἀντ' ἐκείνης; Ἑρ. καὶ
μάλα, εἰ καὶ παράδοξον εἶναί σοι δοκεῖ. τὴν μὲν γὰρ Σε-
μέλην ὑπελθοῦσα ἡ Ἥρα, οἶσθα δὲ ὡς ζηλότυπός ἐστι,
πείθει αἰτῆσαι παρὰ τοῦ Διὸς, μετὰ βροντῶν καὶ ἀ-
στραπῶν ἥκειν παρ' αὐτήν. ὡς δ' ἐπείσθη, καὶ ἧκεν
ἔχων καὶ τὸν κεραυνόν, ἀνεφλέγη ὁ ὄροφος. καὶ ἡ

Σεμέλη

Σεμέλη μὲν διαφθείρεται ὑπὸ τοῦ πυρός. ἐμὲ δὲ κελεύει ἀνατεμόντα τὴν γαστέρα τῆς γυναικός, ἀνακομίσαι ἀτελὲς ἔτι αὐτῷ τὸ ἔμβρυον ἑπταμηνιαῖον, καὶ ἐπειδὴ ἐποίησα, διελὼν τὸν ἑαυτοῦ μηρόν, ἐντίθησιν, ὡς ἀποτελεσθείη ἐνταῦθα, καὶ νῦν τρίτῳ ἤδη μηνὶ ἐξέτεκεν αὐτό, καὶ μαλακῶς ἀπὸ τῶν ὠδίνων ἔχει. Πο. νῦν οὖν ποῦ τὸ βρέφος ἐστίν; Ερ. ἐς τὴν Νύσαν ἀποκομίσας, παρέδωκα ταῖς νύμφαις ἀναθρέψειν, Διόνυσον ἐπονομασθέντα. Πο. οὐκοῦν ἀμφότερα τοῦ Διονύσου τούτου καὶ μήτηρ καὶ πατὴρ ὁ ἀδελφός ἐστιν; Ερ. ἔοικεν. ἄπειμι δ' οὖν ὕδωρ αὐτῷ πρὸς τὸ τραῦμα οἴσων, καὶ τἆλλα ποιήσων, ὅσ' ἂν νομίζηται ὥσπερ λεχοῖ.

Ἑρμοῦ καὶ Ἡλίου.

Ὦ Ἥλιε, μὴ ἐλάσῃς τήμερον ὁ Ζεύς φησι, μηδὲ αὔριον, μηδ' ἐς τρίτην ἡμέραν, ἀλλ' ἔνδον μένε, καὶ τὸ μεταξὺ μία τις ἔστω νὺξ μακρά. ὥστε λυέτωσαν μὲν αἱ ὧραι αὖθις τοὺς ἵππους, σὺ δὲ σβέσον τὸ πῦρ, καὶ ἀνάπαυε διὰ μακροῦ σεαυτόν. Ηλ. καινὰ ταῦτα ὦ Ἑρμῆ καὶ ἀλλόκοτα ἥκεις παραγγελῶν. ἀλλὰ μὴ παραβαίνειν τι ἔδοξα ἐν τῷ δρόμῳ, καὶ ἔξω ἐλάσαι τῶν ὅρων, κᾆτά μοι ἄχθεται, καὶ τὴν νύκτα τριπλασίαν τῆς ἡμέρας ποιῆσαι διέγνωκεν; Ερ. οὐδὲν τοιοῦτον, οὐδ' ἐς ἀεὶ τοῦτο ἔσται. δεῖται δέ τι νῦν αὐτὸς ἐπιμηκεστέραν γενέσθαι οἱ τὴν νύκτα. Ηλ. ποῦ δὲ καὶ ἔστιν, ἢ πόθεν ἐξεπέμφθης

ἀγγελῶν ταῦτά μοι; Ερ. ἐκ Βοιωτίας ὦ Ἥλιε, παρὰ τῇ Ἀμφιτρύωνος γυναικὸς, ᾗ σύνεστιν. Ηλ. ἐρῶν αὐτῆς; εἶτα οὐχ ἱκανὴ νὺξ μία; Ερ. οὐδαμῶς. τεχθῆναι γάρ τινα δεῖ ἐκ τῆς ὁμιλίας ταύτης μέγαν, καὶ πολύαθλον θεόν. τοῦτον οὖν ἐν μιᾷ νυκτὶ ἀποτελεσθῆναι ἀδύνατον. Ηλ. ἀλλὰ τελεσιουργείτω μὲν ἀγαθῇ τύχῃ. ταῦτα δ᾽ οὖν ὦ Ἑρμῆ οὐκ ἐγίνετο ἐπὶ τοῦ Κρόνου, αὐτοὶ γὰρ ἡμεῖς ἐσμεν. οὐδ᾽ ἀπόκοιτος ἐκεῖνος παρὰ τῆς Ῥέας ἦν, οὐδ᾽ ἀπολιπὼν ἂν τὸν οὐρανὸν ἐν Θήβαις ἐκοιμᾶτο. ἀλλὰ ἡμέρα μὲν ἦν ἡ ἡμέρα, νὺξ δὲ κατὰ μέτρον τὸ αὐτῆς ἀνάλογον ταῖς ὥραις. ξένον δὲ ἢ παρηλλαγμένον οὐδέν. οὐδ᾽ ἂν ἐκοινώνησέ ποτε ἐκεῖνος θνητῇ γυναικί. νῦν δὲ δυστήνου γυναίου ἕνεκα χρὴ ἀνεστράφθαι τὰ πάντα, καὶ ἀκαμπεστέρους μὲν γενέσθαι τοὺς ἵππους ὑπὸ τῆς ἀργίας, δύσπορον δὲ τὴν ὁδὸν, ἀτριβῆ μένουσαν ἐξῆς τριῶν ἡμερῶν, τοὺς δ᾽ ἀνθρώπους ἀθλίως ἐν σκοτεινῷ διαβιοῦν; τοιαῦτα ἀπολαύσονται τῶν Διὸς ἐρώτων, καὶ καθεδοῦνται περιμένοντες, ἔστ᾽ ἂν ἐκεῖνος ἀποτελέσῃ τὸν ἀθλητὴν, ὃν λέγεις ὑπὸ μακρῷ τῷ ζόφῳ. Ερ. σιώπα ὦ Ἥλιε, μή τι κακὸν ἀπολαύσῃς τῶν λόγων. ἐγὼ δὲ παρὰ τὴν Σελήνην ἀπελθὼν, καὶ τὸν Ὕπνον ἀπαγγελῶ κἀκείνοις, ἅπερ ὁ Ζεὺς ἀπέστειλε, τὴν μὲν σχολῇ προβαίνειν, τὸν δὲ Ὕπνον, μὴ ἀνιέναι τοὺς ἀνθρώπους, ὡς ἀγνοήσωσι μακρὰν οὕτω τὴν νύκτα γεγενημένην.

Αφρο-

Ἀφροδίτης καὶ Σελήνης.

Τί ταῦτα ὦ Σελήνη φασὶ ποιεῖν σε, ὁπότ' ἂν κατὰ τὴν Καρίαν γένῃ, ἱστάναι μέν σε τὸ ζεῦγος, ἀφορῶσαν ἐς τὸν Ἐνδυμίωνα καθεύδοντα, ὕπαιθρον ἅτε κυνηγέτην ὄντα, ἐνίοτε δὲ καὶ καταβαίνειν ἐπ' αὐτὸν ἐκ μέσης τῆς ὁδοῦ. Σε. ἐρώτα ὦ Ἀφροδίτη τὸν σὸν υἱόν, ὅς μοι τούτων αἴτιος. Ἀφρο. ἔα. ἐκεῖνος ὑβριστής ἐστιν, ἐμὲ γοῦν αὐτοῦ τὴν μητέρα οἷα δέδρακεν, ἄρτι μὲν ἐς τὴν Ἴδην κατάγων, Ἀγχίσου ἕνεκα τοῦ Ἰλιέως, ἄρτι δ' ἐς τὸν Λίβανον, ἐπὶ τὸ ἀσσύριον ἐκεῖνο μειράκιον, ὃ καὶ τῇ Περσεφάττῃ ἐπέραστον ποιήσας, ἐξ ἡμισείας ἀφείλετό με τὸν ἐρώμενον. ὥστε πολλάκις ἠπείλησα, εἰ μὴ παύσεται τοιαῦτα ποιῶν, κλάσειν μὲν αὐτοῦ τὰ τόξα, καὶ τὴν φαρέτραν, περιαιρήσειν δὲ καὶ τὰ πτερά. ἤδη δὲ καὶ πληγὰς αὐτῷ ἐνέτεινα εἰς τὰς πυγὰς τῷ σανδάλῳ. ὁ δὲ, οὐκ οἶδ' ὅπως τὸ παραυτίκα δεδιὼς, καὶ ἱκετεύων, μετ' ὀλίγον ἐπιλέλησται ἁπάντων. ἀτὰρ εἰπέ μοι, καλὸς ὁ Ἐνδυμίων ἐστίν, εὐπαραμύθητον γὰρ οὕτω τὸ δεινόν. Σ. ἐμοὶ μὲν καὶ πάνυ καλὸς ὦ Ἀφροδίτη δοκεῖ, καὶ μάλιστα ὅταν ἐπιβαλλόμενος ἐπὶ τῆς πέτρας τὴν χλαμύδα καθεύδῃ, τῇ λαιᾷ μὲν ἔχων τὰ ἀκόντια, ἤδη ἐκ τῆς χειρὸς ὑπορρέοντα. ἡ δεξιὰ δὲ, περὶ τὴν κεφαλὴν ἐς τὸ ἄνω ἐπικεκλασμένη ἐπιπρέπει, τῷ προσώπῳ περικειμένη. ὁ δὲ ὑπὸ τοῦ ὕπνου λελυμένος, ἀναπνέει τὸ ἀμβρόσιον

ἐκεῖνο ᾆσμα. τότε τοίνυν ἐγὼ ἀψοφητὶ κατιοῦσα, ἐπ' ἄκρων τῶν δακτύλων βεβηκυῖα, ὡς ἂν μὴ ἀνεγρόμενος ἐκταραχθείη. οἶσθα τί ἂν οὖν σοι λέγοιμι τὰ μετὰ ταῦτα, πλὴν ἀπόλλυμαί γε ὑπὸ τοῦ ἔρωτος.

Ἀφροδίτης καὶ Ἔρωτος.

Ὦ τέκνον Ἔρως ὅρα, οἷα ποιεῖς. οὐ τὰ ἐν τῇ γῇ λέγω, ὁπόσα τοὺς ἀνθρώπους ἀναπείθεις, καθ' αὑτῶν ἢ κατ' ἀλλήλων ἐργάζεσθαι, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ, ὃς τὸν μὲν Δία πολύμορφον ἐπιδεικνύεις, ἀλλάττων εἰς ὅ, τι ἂν σοι ἐπὶ τοῦ καιροῦ δοκῇ. τὴν σελήνην δὲ καθαιρεῖς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, τὸν ἥλιον δὲ παρὰ τῇ Κλυμένῃ βραδύνειν ἐνίοτε ἀναγκάζεις ἐπιλελησμένον τῆς ἱππασίας. ἃ μὲν γὰρ εἰς ἐμὲ τὴν μητέρα ὑβρίζεις, θαρρῶν ποιεῖς. ἀλλὰ σὺ ὦ τολμηρότατε, καὶ τὴν Ῥέαν αὐτὴν γραῦν ἤδη, καὶ μητέρα τοσούτων θεῶν ἀνέπεισας παιδεραστεῖν, καὶ τὸ φρύγιον μειράκιον ἐκεῖνο ποθεῖν. καὶ νῦν ἐκείνη μέμηνεν ὑπὸ σοῦ, καὶ ζευξαμένη τοὺς λέοντας, παραλαβοῦσα καὶ τοὺς Κορύβαντας, ἅτε μανικοὺς καὶ αὐτοὺς ὄντας, ἄνω καὶ κάτω τὴν Ἴδην περιπολοῦσιν. ἡ μὲν ὀλολύζουσα ἐπὶ τῷ Ἄττῃ, οἱ Κορύβαντες δὲ, ὁ μὲν αὐτῶν τέμνεται ξίφει τὸν πῆχυν. ὁ δὲ ἀνεὶς τὴν κόμην, ἵεται μεμηνὼς διὰ τῶν ὀρῶν. ὁ δὲ αὐλεῖ τῷ κέρατι, ὁ δὲ ἐπιβομβεῖ τῷ τυμπάνῳ, ἢ ἐπικτυπεῖ τῷ κυμβάλῳ. καὶ ὅλως, θόρυβος καὶ μανία τὰ ἐν τῇ Ἴδῃ ἅπαντά ἐστι. δέδια τοίνυν ἅπαντα. δέδια τὸ τοιοῦτο, ἡ τὸ μέγα σε κα-

κόν τε

κὸν τεκοῦσα, μὴ ἐκμανεῖσά ποτε ἡ Ῥέα, ἢ καὶ μᾶλλον ἔτι ἐν αὐτῇ οὖσα, κελεύσῃ τοὺς Κορύβαντας συλλαβόντας σε διασπάσασθαι, ἢ τοῖς λέουσι παραβαλεῖν. ταῦτα δέδια κινδυνεύοντά σε ὁρῶσα. Ερ. θάῤῥει μῆτερ, ἐπεὶ καὶ τοῖς λέουσιν αὐτοῖς ἤδη ξυνήθης εἰμί. καὶ πολλάκις ἐπαναβὰς ἐπὶ τὰ νῶτα, καὶ τῆς κόμης λαβόμενος, ἡνιοχῶ αὐτούς, οἱ δὲ σαίνουσί με, καὶ τὴν χεῖρα δεχόμενοι, εἰς τὸ στόμα περιλιχμησάμενοι, ἀποδιδόασί μοι. αὐτὴ μὲν γὰρ ἡ Ῥέα, πότε ἂν ἐκείνη σχολὴν ἀγάγοι ἐπ' ἐμέ, ὅλη οὖσα ἐν τῷ Ἄττῃ. καί τοι τί ἐγὼ ἀδικῶ, δεικνὺς τὰ καλὰ οἷά ἐστιν; ὑμεῖς δὲ μὴ ἐφίεσθε τῶν καλῶν, μὴ τοίνυν ἐμὲ αἰτιᾶσθε τούτων. ἢ θέλεις σὺ ὦ μῆτερ αὐτὴ μηκέτι ἐρᾶν, μήτε σὲ τοῦ Ἄρεως, μήτ' ἐκεῖνον σοῦ; Αφρο. ὡς δεινὸς εἶ, καὶ κρατεῖς ἁπάντων. ἀλλὰ μεμνήσῃ μού ποτε τῶν λόγων.

Διός, Ἀσκληπιοῦ καὶ Ἡρακλέους.

ΠΑύσασθε ὦ Ἀσκληπιὲ καὶ Ἡράκλεις, ἐρίζοντες πρὸς ἀλλήλους ὥσπερ ἄνθρωποι. ἀπρεπῆ γὰρ ταῦτα, καὶ ἀλλότρια τοῦ συμποσίου τῶν θεῶν. Ηρα. ἀλλὰ ἐθέλεις ὦ Ζεῦ τουτονὶ τὸν φαρμακέα προκατακλίνεσθαί μου. Ασκλη. νὴ Δία. καὶ ἀμείνων γάρ εἰμι. Ηρα. κατὰ τί ὦ ἐμβρόντητε; ἢ διότι σε ὁ Ζεὺς ἐκεραύνωσεν, ἃ μὴ θέμις ποιοῦντα, νῦν δὲ κατ' ἔλεον αὖθις ἀθανασίας μετείληφας; Ασκλη. ἐπιλέλυσαι γὰρ καὶ σὺ ὦ Ἡράκλεις ἐν τῇ Οἴτῃ καταφλεγείς,

ὅτι μοι ὀνειδίζεις τὸ πῦρ; Ηρα. οὐκοῦν ἴσα καὶ ὅμοια βεβίωται ἡμῖν, ὃς Διὸς μὲν υἱός εἰμι, τοσαῦτα δὲ πεπόνηκα ἐκκαθαίρων τὸν βίον, θηρία καταγωνιζόμενος, καὶ ἀνθρώπους ὑβριστὰς τιμωρούμενος. σὺ δὲ ῥιζοτόμος εἶ, καὶ ἀγύρτης, νοσοῦσι μὲν ἴσως ἀνθρώποις χρήσιμος ἐπιθήσειν τῶν φαρμάκων, ἀνδρῶδες δὲ οὐδὲν ἐπιδεδειγμένος. Ασκλη. εὖ λέγεις. ὅτι σου τὰ ἐγκαύματα ἰασάμην, ὅτε πρώην ἀνῆλθες ἡμίφλεκτος, ὑπ' ἀμφοῖν διεφθαρμένος τῷ σώματι, τοῦ χιτῶνος, καὶ μετὰ τοῦτο, τοῦ πυρός. ἐγὼ δὲ εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, οὔτε ἐδούλευσα ὥσπερ σὺ, οὔτε ἔξαινον ἔρια ἐν Λυδίᾳ, πορφυρίδα ἐνδεδυκὼς, καὶ παιόμενος ὑπὸ τῆς Ομφάλης χρυσῷ σανδάλῳ. ἀλλ' οὐδὲ μελαγχολήσας, ἀπέκτεινα τὰ τέκνα, καὶ τὴν γυναῖκα. Ηρα. εἰ μὴ παύσῃ λοιδορούμενός μοι, αὐτίκα μάλα εἴσῃ, ὡς οὐ πολύ σε ὀνήσει ἡ ἀθανασία. ἐπεὶ ἀράμενός σε, ῥίψω ἐπὶ κεφαλὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὥστε μηδὲ τὸν παιῶνα ἰάσασθαί σε, τὸ κρανίον συντριβέντα. Ζ. παύσασθέ φημι, καὶ μὴ ἐπιταράττετε ἡμῖν τὴν ξυνουσίαν, ἢ ἀμφοτέρους ἀποπέμψομαι ὑμᾶς τοῦ συμποσίου. καί τοι εὔγνωμον ὦ Ηρακλες, προκατακλίνεσθαί σου τὸν Ασκληπιὸν, ἅτε καὶ πρότερον ἀποθανόντα.

Ερμοῦ καὶ Απόλλωνος.

Τι σκυθρωπὸς εἶ ὦ Απολλον; Απ. ὅτι ὦ Ερμῆ δυστυχῶ ἐν τοῖς ἐρωτικοῖς. Ερ. ἄξιον μὲν λύπης

πῆς τὸ τοιοῦτον. σὺ δὲ τί δυστυχεῖς; ἢ τὸ κατὰ τὴν Δά-
φνην σε λυπεῖ ἔτι; Απ. οὐδαμῶς. ἀλλ' ἐρώμενον
πενθῶ τὸν λάκωνα τὸν Οἰβάλου. Ερ. τέθνηκε γάρ,
εἰπέ μοι ὁ Ὑάκινθος. Απ. καὶ μάλα. Ερ. πρὸς
τίνος ὦ Ἄπολλον; ἢ τίς οὕτως ἀνέραστος ἦν, ὡς ἀπο-
κτεῖναι τὸ καλὸν ἐκεῖνο μειράκιον; Απ. αὐτοῦ ἐμοῦ τὸ
ἔργον. Ερ. οὐκοῦν ἐμάνης ὦ Ἄπολλον; Απ. οὐκ. ἀλ-
λὰ δυστύχημά τι ἀκούσιον ἐγένετο. Ερ. πῶς; ἐθέλω
γὰρ ἀκοῦσαι τὸν λόγον. Απ. δισκεύειν ἐμάνθανε,
κἀγὼ συνεδίσκευον αὐτῷ. ὁ δὲ κάκιστα ἀνέμων ἀπο-
λούμενος ζέφυρος ἤρα μὲν ἐκ πολλοῦ καὶ αὐτός, ἀ-
μελούμενος δέ, καὶ μὴ φέρων τὴν ὑπεροψίαν. ἐγὼ
μὲν ἀνέρριψα, ὥσπερ εἰώθαμεν τὸν δίσκον εἰς τὸ ἄ-
νω, ὁ δὲ ἐπὶ τὸ Ταΰγετον καταπνεύσας, ἐπὶ κεφα-
λὴν τῷ παιδὶ ἐνέσεισε φέρων αὐτόν, ὥστε ἀπὸ τῆς
πληγῆς αἷμά τε ῥυῆναι πολύ, καὶ τὸν παῖδα εὐθὺς
ἀποθανεῖν. ἀλλ' ἐγὼ τὸν μὲν ζέφυρον αὐτίκα ἠμυνά-
μην κατατοξεύσας, φεύγοντι ἐπισπόμενος ἄχρι
τοῦ ὄρους. τῷ παιδὶ δὲ καὶ τάφον ἐχωσάμην ἐν Ἀ-
μύκλαις, ὅπου ὁ δίσκος αὐτὸν κατέβαλε. καὶ ἀπὸ τοῦ
αἵματος ἄνθος ἀναδοῦναι τὴν γῆν ἐποίησα, ἥδι-
στον ὦ Ἑρμῆ καὶ εὐανθέστατον ἀνθέων ἁπάντων, ἔτι
καὶ γράμματα ἔχον, ἐπαιάζοντα τῷ νεκρῷ. ἆρά
σοι ἀλόγως λελυπῆσθαι δοκῶ; Ερ. ναὶ ὦ Ἄπολλον,
ᾔδεις γὰρ θνητὸν πεποιημένος τὸν ἐρώμενον, ὥστε
μὴ ἄχθου ἀποθανόντος.

Ἑρμοῦ καὶ Ἀπόλλωνος.

Τὸ δὲ καὶ χωλὸν αὐτὸν ὄντα Ἥφαιστον, καὶ τέχνην ἔχοντα βάναυσον ὦ Ἄπολλον, τὰς καλλίστας γεγαμηκέναι, τήν τε Ἀφροδίτην, καὶ τὴν Χάριν; Απ. εὐποτμία τις ὦ Ἑρμῆ. πλὴν ἐκεῖνό γε ἐγὼ θαυμάζω, τὸ ἀνέχεσθαι συνούσας αὐτῷ, καὶ μάλιστα ὅταν ὁρῶσιν ἱδρῶτι ῥεόμενον εἰς τὴν κάμινον ἐπικεκυφότα, πολλὴν αἰθάλην ἐπὶ τοῦ προσώπου ἔχοντα. καὶ ὅμως τοιοῦτον ὄντα αὐτὸν περιβάλλουσί τε, καὶ φιλοῦσι, καὶ συγκαθεύδουσι. Ερ. τοῦτο καὶ αὐτὸς ἀγανακτῶ, καὶ τῷ Ἡφαίστῳ φθονῶ. σὺ δὲ κόμα ὦ Ἄπολλον, καὶ κιθάριζε, καὶ μέγα ἐπὶ τῷ κάλλει φρόνει, κἀγὼ ἐπὶ τῇ εὐεξίᾳ, καὶ τῇ λύρᾳ. εἶτα ἐπειδὰν κοιμᾶσθαι δέοι, μόνοι καθευδήσομεν. Απ. ἐγὼ δὲ καὶ ἄλλως ἀναφρόδιτός εἰμι εἰς τὰ ἐρωτικὰ, καὶ δύο γοῦν, οὓς μάλιστα ὑπερηγάπησα τὴν Δάφνην, καὶ τὸν Ὑάκινθον. ἡ μὲν ἀποδιδράσκει με, καὶ μισεῖ, ὥστε εἵλετο ξύλον γενέσθαι μᾶλλον, ἢ ἐμοὶ συνεῖναι. ὁ δὲ ὑπὸ τοῦ δίσκου ἀπώλετο, καὶ νῦν ἀντ' ἐκείνων στεφάνους ἔχω. Ερ. ἐγὼ δὲ ἤδη ποτὲ τὴν Ἀφροδίτην. ἀλλ' οὐ χρὴ αὐχεῖν. Απ. οἶδα, καὶ τὸν Ἑρμαφρόδιτον ἐκ σοῦ λέγεται τετοκέναι. πλὴν ἐκεῖνό μοι εἰπὲ, εἴ τι οἶσθα, πῶς οὐ ζηλοτυπεῖ ἡ Ἀφροδίτη τὴν Χάριν, ἢ ἡ Χάρις ταύτην; Ερ. ὅτι ὦ Ἄπολλον ἐκείνη μὲν αὐτῷ ἐν τῇ Λήμνῳ σύνεστιν, ἡ δ' Ἀφροδίτη ἐν τῷ οὐρανῷ. ἄλλως τε περὶ τὸν Ἄρην ἔχει τὰ πολλὰ, κἀκείνου ἐρᾷ, ὥστε ὀλίγον

ὀλίγον αὐτῇ τοῦ χαλκέως τούτου μέλει. Απ. καὶ ταῦτα οἴει τὸν Ἥφαιστον εἰδέναι. Ερ. οἶδεν. ἀλλὰ τί ἂν δρᾶσαι δύναιτο, γενναῖον ὁρῶν νεανίαν, καὶ στρατιώτην αὐτόν; ὥστε τὴν ἡσυχίαν ἄγει, πλὴν ἀπειλεῖ γε δεσμά τινα ἐπιμηχανήσεσθαι αὐτοῖς, καὶ συλλήψεσθαι, σαγηνεύσας περὶ τῇ εὐνῇ. Απ. οὐκ οἶδα. εὐξαίμην δ' ἂν αὐτὸς ὁ ξυλληφθησόμενος εἶναι.

Ἥρας καὶ Λητοῦς.

Καλὰ μὲν γὰρ ὦ Λητοῖ καὶ τὰ τέκνα ἔτεκες τῷ Διΐ. Λη. οὐ πᾶσαι ὦ Ἥρα τοιούτους τίκτειν δυνάμεθα, οἷος ὁ Ἥφαιστός ἐστιν. Η. ἀλλ' οὗτος μὲν ὁ χωλὸς, ὅμως χρήσιμός γε ἐστὶ, τεχνίτης ὢν ἄριστος, καὶ κατακεκόσμηκεν ἡμῖν τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν Ἀφροδίτην ἔγημε, καὶ σπουδάζεται πρὸς αὐτῆς. οἱ δὲ σοὶ παῖδες, ἡ μὲν αὐτῶν ἀρρενικὴ, πέρα τοῦ μέτρου, καὶ ὄρειος, καὶ τὸ τελευταῖον, εἰς τὴν Σκυθίαν ἀπελθοῦσα. πάντες ἴσασιν οἷα ἐσθίει ξενοκτονοῦσα, καὶ μιμουμένη τοὺς Σκύθας αὐτοὺς, ἀνθρωποφάγους ὄντας. ὁ δ' Ἀπόλλων, προσποιεῖται μὲν πάντα εἰδέναι, καὶ τοξεύειν, καὶ κιθαρίζειν, καὶ ἰατρὸς εἶναι, καὶ μαντεύεσθαι, καὶ καταστησάμενος ἐργαστήρια τῆς μαντικῆς, τὸ μὲν ἐν Δελφοῖς, τὸ δ' ἐν Κλάρῳ, καὶ ἐν Διδύμοις, ἐξαπατᾷ τοὺς χρωμένους αὐτῷ, λοξὰ καὶ ἐπαμφοτερίζοντα πρὸς ἑκάτερον τῆς ἐρωτήσεως ἀποκρινόμενος, ὡς ἀκίνδυνον εἶναι τὸ σφάλμα. καὶ πλουτεῖ μὲν ἀπὸ τούτου, πολλοὶ γὰρ οἱ ἀνόητοι, καὶ παρέχοντες αὐτοὺς καταγοητεύεσθαι, πλὴν οὐκ

ἀγνοεῖταί γε ὑπὸ τῶν συνετωτέρων, τὰ πολλὰ τερατευόμενος. αὐτὸς γοῦν ὁ μάντις ἠγνόει, ὅτι φονεύσει μὲν τὸν ἐρώμενον τῷ δίσκῳ, οὐ προεμαντεύσατο δὲ, ὡς φεύξεται αὐτὸν ἡ δάφνη, καὶ ταῦτα, οὕτω καλὸν καὶ κομήτην ὄντα. ὥστε οὐχ ὁρῶ, καθότι καλλιτεκνοτέρα τῆς Νιόβης ἔδοξας. Λη. ταῦτα μέντοι τὰ τέκνα ἡ ξενοκτόνος, καὶ ὁ ψευδόμαντις οἶδα, ὅπως λυπεῖ σε ὁρώμενα ἐν τοῖς θεοῖς, καὶ μάλιστα, ὅταν ἡ μὲν ἐπαινῆται ἐπὶ τῷ κάλλει, ὁ δὲ κιθαρίζῃ ἐν τῷ συμποσίῳ, θαυμαζόμενος ὑφ᾽ ἁπάντων. Η. ἐγέλασα ὦ Λητοῖ. ἐκεῖνος θαυμαστὸς, ὃν ὁ Μαρσύας, εἰ τὰ δίκαια αἱ μοῦσαι δικάσαι ἤθελον, ἀπέδειρεν ἂν αὐτὸς κρατήσας τῇ μουσικῇ; νῦν δὲ κατασοφισθεὶς ἄθλιος ἀπόλωλεν, ἀδίκως ἁλούς. ἡ δὲ καλή σου παρθένος, οὕτω καλή ἐστιν, ὥστε ἐπεὶ ἔμαθεν ὀφθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀκταίωνος, φοβηθεῖσα μὴ ὁ νεανίσκος ἐξαγορεύσῃ τὸ αἶσχος αὐτῆς, ἐπαφῆκεν αὐτῷ τοὺς κύνας. ἐῶ γὰρ λέγειν, ὅτι οὐδὲ τὰς τεκούσας ἐμαιοῦτο, παρθένος γε οὖσα αὐτή. Λη. μέγα ὦ Ἥρα φρονεῖς, ὅτι ξύνει τῷ Διῒ, καὶ συμβασιλεύεις αὐτῷ, καὶ διὰ τοῦτο ὑβρίζεις ἀδεῶς. πλὴν ἀλλ᾽ ὄψομαί σε μετ᾽ ὀλίγον αὖθις δακρύουσαν, ὁπόταν σε καταλιπὼν ἐς τὴν γῆν κατίῃ, ταῦρος ἢ κύκνος γενόμενος.

Ἀπόλλωνος καὶ Ἑρμοῦ.

ΤΙ γελᾷς ὦ Ἑρμῆ; Ερ. ὅτι γελοιότατα ὦ Ἄπολλον εἶδον. Απ. εἰπὲ οὖν, ὡς καὶ αὐτὸς ἀ-

κούσας ἔχω ξυγγελᾶν. Ερ. ἡ ἀφροδίτη ξυνοῦσα τῷ Ἄρει κατείληπται, καὶ ὁ Ἥφαιστος ἔδησεν αὐτοὺς ξυλλαβών. Απ. πῶς; ἡδὺ γάρ τι ἐρεῖν ἔοικας. Ερ. ἐκ πολλοῦ, οἶμαι, ταῦτα εἰδὼς ἐθήρευεν αὐτούς, καὶ περὶ τὴν εὐνὴν ἀφανῆ δεσμὰ περιθεὶς, εἰργάζετο ἀπελθὼν ἐπὶ τὴν κάμινον, εἶτα ὁ μὲν Ἄρης εἰσέρχεται λαθὼν, ὡς ᾤετο. καθορᾷ δὲ αὐτὸν ὁ ἥλιος, καὶ λέγει πρὸς τὸν Ἥφαιστον. ἐπεὶ δὲ ἐπέβησαν τοῦ λέχους, καὶ ἐν ἔργῳ ἦσαν, καὶ ἐντὸς ἐγεγένηντο τῶν ἀρκύων, περιπλέκεται μὲν αὐτοῖς τὰ δεσμὰ, ἐφίσταται δὲ αὐτοῖς ὁ Ἥφαιστος. ἐκείνη μὲν οὖν, καὶ γὰρ ἔτυχε γυμνὴ οὖσα, οὐκ εἶχεν ὅπως ἐγκαλύψαιτο αἰδουμένη. ὁ δὲ Ἄρης τὰ μὲν πρῶτα διαφυγεῖν ἐπειρᾶτο, καὶ ἤλπιζε ῥήξειν τὰ δεσμὰ, ἔπειτα δὲ συνεὶς ἐν ἀφύκτῳ ἐχόμενον ἑαυτὸν, ἱκέτευε. Απ. τί οὖν, ἀπέλυσεν αὐτὸν ὁ Ἥφαιστος; Ερ. οὐδέπω. ἀλλὰ ξυγκαλέσας τοὺς θεοὺς, ἐπιδείκνυται τὴν μοιχείαν αὐτοῖς. οἱ δὲ γυμνοὶ ἀμφότεροι κάτω νενευκότες, ξυνδεδεμένοι ἐρυθριῶσι. καὶ τὸ θέαμα ἥδιστον ἐμοὶ ἔδοξε, μονονουχὶ αὐτὸ γιγνόμενον τὸ ἔργον. Απ. ὁ δὲ χαλκεὺς ἐκεῖνος οὐκ αἰδεῖται καὶ αὐτὸς ἐπιδεικνύμενος τὴν αἰσχύνην τοῦ γάμου; Ερ. μὰ Δί', ὅσγε καὶ ἐπιγελᾷ αὐτοῖς ἐφεστώς. ἐγὼ μέντοι, εἰ χρὴ τἀληθὲς εἰπεῖν, ἐφθόνουν τῷ Ἄρει, μὴ μόνον μοιχεύσαντι τὴν καλλίστην θεὸν, ἀλλὰ καὶ δεδεμένῳ μετ' αὐτῆς. Απ. οὐκοῦν καὶ δεδέσθαι ἂν ὑπέμεινας ἐπὶ τούτῳ; Ερ. σὺ δ' οὐκ ἂν ὦ Ἄπολλον; ἰδὲ μόνον ἐπελ-

θῶν. ἐπαινέσομαι γάρ σε, ἢν μὴ τὰ ὅμοια καὶ αὐτὸς ὀδύξῃ ἰδών.

Ἥρας καὶ Διός.

Ἐγὼ μὲν ᾐσχυνόμην ἂν ὦ Ζεῦ, εἴ μοι τοιοῦτος ἦν υἱός, θῆλυς οὕτω καὶ διεφθαρμένος ὑπὸ τῆς μέθης. μίτρᾳ μὲν ἀναδεδεμένος τὴν κόμην, τὰ πολλὰ δὲ μαινομέναις γυναιξὶ συνών, ἁβρότερος αὐτῶν ἐκείνων ὑπὸ τυμπάνοις καὶ αὐλοῖς καὶ κυμβάλοις χορεύων, καὶ ὅλως παντὶ μᾶλλον ἐοικώς, ἢ σοὶ τῷ πατρί. Ζ. καὶ μὴν οὗτός γε ὁ θηλυμίτρης, ὁ ἁβρότερος τῶν γυναικῶν, οὐ μόνον ὦ Ἥρα τὴν Λυδίαν ἐχειρώσατο, καὶ τοὺς κατοικοῦντας τὸν Τμῶλον ἔλαβε, καὶ τοὺς Θρᾷκας ὑπηγάγετο, ἀλλὰ καὶ ἐπ' Ἰνδοὺς ἐλάσας τῷ γυναικείῳ τούτῳ στρατιωτικῷ, τούς τε ἐλέφαντας εἷλε, καὶ τῆς χώρας ἐκράτησε, καὶ τὸν βασιλέα πρὸς ὀλίγον ἀντιστῆναι τολμήσαντα, αἰχμάλωτον ἀπήγαγε, καὶ ταῦτα ἅπαντα ἔπραξεν, ὀρχούμενος ἅμα, καὶ χορεύων, θύρσοις χρώμενος κιττίνοις, μεθύων ὡς φῄς, καὶ ἐνθεάζων. εἰ δέ τις ἐπεχείρησε λοιδορήσασθαι αὐτῷ, ὑβρίσας εἰς τὴν τελετήν, καὶ τοῦτον ἐτιμωρήσατο, ἢ καταδήσας τοῖς κλήμασιν, ἢ διασπασθῆναι ποιήσας ὑπὸ τῆς μητρὸς ὥσπερ νεβρόν. ὁρᾷς ὡς ἀνδρεῖα ταῦτα, καὶ οὐκ ἀνάξια τοῦ πατρός; εἰ δὲ παιδιὰ καὶ τρυφὴ πρόσεστιν αὐτοῖς, οὐδεὶς φθόνος. καὶ μάλιστα εἰ λογίσαιτό τις οἷος ἂν νήφων οὗτος ἦν, ὅπου ταῦτα μεθύων ποιεῖ.

Η. σύ

Η. σύ μοι δοκεῖς ἐπαινέσεσθαι καὶ τὸ εὕρημα αὐτοῦ τὴν ἄμπελον, καὶ τὸν οἶνον, καὶ ταῦτα, ὁρῶν οἷα οἱ μεθυσθέντες ποιοῦσι σφαλλόμενοι, καὶ πρὸς ὕβριν τρεπόμενοι, καὶ ὅλως μεμηνότες ὑπὸ τοῦ ποτοῦ. τὸν γοῦν Ἰκάριον, ᾧ πρώτῳ ἔδωκε τὸ κλῆμα, οἱ ξυμπόται αὐτοὶ διέφθειραν, παίοντες ταῖς δικέλλαις. Ζ. οὐδὲν τοῦτο φῄς. οὐ γὰρ οἶνος ταῦτα, οὐδὲ ὁ Διόνυσος ποιεῖ. τὸ δὲ ἄμετρον τῆς πόσεως, καὶ τὸ πέρα τοῦ καλῶς ἔχοντος, ἐμφορεῖσθαι τοῦ ἀκράτου. ὃς δ' ἂν ἔμμετρα πίνῃ, ἱλαρώτερος μὲν, καὶ ἡδίων γένοιτ' ἄν. οἷον δὲ ὁ Ἰκάριος ἔπαθεν, οὐδὲν ἂν ἐργάσαιτο οὐδένα τῶν ξυμποτῶν. ἀλλὰ σὺ ἐπιζηλοτυπεῖν ἔοικας ὦ Ἥρα, καὶ τῆς Σεμέλης μνημονεύειν, εἴγε διαβάλλεις τοῦ Διονύσου τὰ κάλλιστα.

Ἀφροδίτης καὶ Ἔρωτος.

Τί δή ποτε ὦ Ἔρως τοὺς μὲν ἄλλους θεοὺς κατηγωνίσω ἅπαντας, τὸν Δία, τὸν Ποσειδῶ, τὸν Ἀπόλλω, τὴν Ἥραν, ἐμὲ τὴν μητέρα, μόνης δὲ ἀπέχῃ τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ ἐπ' ἐκείνης ἄπυρος μέν σοι ἡ δᾲς, κενὴ δὲ οἰστῶν ἡ φαρέτρα. σὺ δὲ ἄτοξος εἶ, καὶ ἄστοχος; Ερ. δέδια ὦ Μῆτερ αὐτήν, φοβερὰ γάρ ἐστι, καὶ χαροπὴ, καὶ δεινῶς ἀνδρική. ὁπόταν οὖν ἐντεινάμενος τὸ τόξον ἴω ἐπ' αὐτήν, ἐπισείουσα τὸν λόφον, ἐκπλήττει με, καὶ ὑπότρομος γίνομαι, καὶ ἀπορρεῖ μου τὰ τοξεύματα ἐκ τῶν χειρῶν. Αφρο. ὁ Ἄρης γὰρ οὐ φοβερώτερος ἦν; καὶ ὅμως

ἀφώπλισας αὐτόν, καὶ νενίκηκας. Ερ. ἀλλ' ἐκεῖνος ἑκὼν προσίεταί με, καὶ προσκαλεῖται, ἡ ἀθηνᾶ δὲ ὑφορᾶται ἀεί. καί ποτε ἐγὼ μὲν ἄλλως παρέπτην, πλησίον ἔχων τὴν λαμπάδα, ἡ δὲ, εἴ μοι πρόσει φησὶ, νὴ τὸν πατέρα, τῷ δορατίῳ σε διαπείρασα, ἢ τοῦ ποδὸς λαβομένη, καὶ ἐς τὸν τάρταρον ἐμβαλοῦσα, ἢ αὐτὴ διασπασαμένη διαφθερῶ. πολλὰ τοιαῦτα ἠπείλησε, καὶ ὁρᾷ δὲ δριμὺ, καὶ ἐπὶ τοῦ στήθους ἔχει πρόσωπόν τι φοβερὸν, ἐχίδναις κατάκομον, ὅπερ ἐγὼ μάλιστα δέδια. μορμολύττεται γάρ με, καὶ φεύγω, ὅταν ἴδω αὐτό. Αφρο. ἀλλὰ τὴν μὲν ἀθηνᾶν δέδιας, ὡς φὴς, καὶ τὴν Γοργόνα, καὶ ταῦτα, μὴ φοβηθεὶς τὸν κεραυνὸν τοῦ Διός. αἱ δὲ μοῦσαι, διὰ τί σοι ἄτρωτοι, καὶ ἔξω βελῶν εἰσιν; ἢ κἀκεῖναι λόφους ἐπισείουσι, καὶ Γοργόνας προφαίνουσιν; Ερ. αἰδοῦμαι αὐτὰς ὦ μῆτερ, σεμναὶ γάρ εἰσι, καὶ ἀεί τι φροντίζουσι, καὶ περὶ ᾠδὴν ἔχουσι. καὶ ἐγὼ παρίσταμαι πολλάκις αὐταῖς, κηλούμενος ὑπὸ τοῦ μέλους. Αφρο. ἔα καὶ ταύτας, ὅτι σεμναί. τὴν δὲ Αρτεμιν τίνος ἕνεκα οὐ τιτρώσκεις; Ερ. τὸ μὲν ὅλον, οὐδὲ καταλαβεῖν αὐτὴν οἷόν τε, φεύγουσαν ἀεὶ διὰ τῶν ὀρῶν, εἶτα καὶ ἴδιόν τινα ἔρωτα ἤδη ἐρᾷ. Αφρο. τίνος ὦ τέκνον; Ερ. θήρας, καὶ ἐλάφων καὶ νεβρῶν αἱρεῖν τε διώκουσα, καὶ κατατοξεύειν, καὶ ὅλως πρὸς τῷ τοιούτῳ ἐστὶν, ἐπεὶ τόνγε ἀδελφὸν αὐτῆς, καί τοι τοξότην αὐτὸν ὄντα, καὶ ἑκηβόλον. Αφρο. οἶδα ὦ τέκνον, πολλὰ ἐκεῖνον ἐτόξευσας.

Ἑρμῆ, λαβὼν τουτὶ τὸ μῆλον, ἄπιθι εἰς τὴν Φρυγίαν, παρὰ τὸν Πριάμου παῖδα τὸν βουκόλον, νέμει δὲ τῆς Ἴδης ἐν τῷ Γαργάρῳ. καὶ λέγε πρὸς αὐτόν, ὅτι σε ὦ Πάρι, κελεύει ὁ Ζεύς, ἐπειδὴ καλός τε αὐτὸς εἶ, καὶ σοφὸς τὰ ἐρωτικά, δικάσαι ταῖς θεαῖς, ἥτις αὐτῶν ἡ καλλίστη ἐστί. τοῦ δὲ ἀγῶνος τὸ ἆθλον ἡ νικῶσα λαβέτω τὸ μῆλον. ὥρα δὲ ἤδη καὶ ὑμῖν αὐταῖς ἀπιέναι πρὸς τὸν δικαστήν. ἐγὼ γὰρ ἀποθοῦμαι τὴν δίαιταν, ἐπίσης τε ὑμᾶς ἀγαπῶν. καὶ εἴγε οἷόν τε ἦν, ἡδέως ἂν ἁπάσας νενικηκυίας εἶδον, ἄλλως τε καὶ ἀνάγκη, μιᾷ τὸ καλλιστεῖον ἀποδόντα, πάντως ἀπεχθάνεσθαι ταῖς πλείοσι. διὰ ταῦτα μὲν αὐτὸς οὐκ ἐπιτήδειος ὑμῖν δικαστής. ὁ δὲ νεανίας αὐτὸς ὁ Φρὺξ, ἐφ' ὃν ἄπιτε, βασιλικὸς μέν ἐστι, καὶ Γανυμήδους τούτου ξυγγενής, τἆλλα δὲ, ἀφελὴς καὶ ὄρειος, κοὐκ ἄν τις αὐτὸν ἀπαξιώσειε τοιαύτης θέας. Αφρο. ἐγὼ μὲν ὦ Ζεῦ, εἰ καὶ τὸν Μῶμον αὐτὸν ἐπιστήσειας ἡμῖν δικαστήν, θαρροῦσα βαδιοῦμαι πρὸς τὴν ἐπίδειξιν. τί γὰρ ἂν καὶ μωμήσαιτό μου; χρὴ δὲ καὶ ταύταις ἀρέσκειν τὸν ἄνθρωπον. Ηρα. οὐδ' ἡμεῖς ὦ Αφροδίτη δεδίαμεν, οὐδ' ἂν ὁ Αρης ὁ σὸς ἐπιτραπῇ τὴν δίαιταν. ἀλλὰ δεχόμεθα καὶ τοῦτον, ὅστις ἂν ᾖ, τὸν Πάριν. Ζ. ἦ καὶ σοὶ ταῦτα ὦ θύγατερ συνδοκεῖ; τί φής; ἀποστρέφῃ, καὶ ἐρυθριᾷς; ἔστι μὲν ἴδιον τὸ αἰδεῖσθαί γε τὰ τοιαῦτα, ὑμῶν τῶν παρθένων. ἐπινεύεις δ' ὅμως. ἄπιτε οὖν. καὶ ὅπως μὴ χαλεπήνητε τῷ δικαστῇ αἱ νενικημέναι, μὴ δὲ κακὸν ἐντρίψητε τῷ νεανίσκῳ.

οὐ γὰρ οἷόν τε ἐπίσης εἶναι καλὰς πάσας. Ερ. προΐω-
μεν οὖν εὐθὺ τῆς Φρυγίας, ἐγὼ μὲν ἡγούμενος. ὑμεῖς δὲ
μὴ βραδέως ἀκολουθεῖτέ μοι, καὶ θαρρεῖτε, οἶδα ἐγὼ
τὸν Πάριν. νεανίας ἐστὶ καλὸς, καὶ τἆλλα ἐρωτικὸς,
καὶ τὰ τοιαῦτα κρίνειν ἱκανώτατος, οὐκ ἂν ἐκεῖ-
νος δικάσειε κακῶς. Αφρο. τοῦτο μὲν ἅπαν ἀγα-
θὸν, καὶ πρὸς ἐμοῦ λέγεις τὸ δίκαιον ἡμῖν εἶναι τὸν δι-
καστήν. πότερα δὲ, ἄγαμός ἐστιν οὗτος, ἢ καὶ γυνή τις
αὐτῷ σύνεστιν; Ερ. οὐ παντελῶς ἄγαμός ἐστιν ὦ ἀ-
φροδίτη. Αφρο. πῶς λέγεις; Ερ. δοκεῖ τις αὐ-
τῷ συνοικεῖν ἰδαία γυνὴ, ἱκανὴ μὲν, ἄγροικος δὲ
καὶ δεινῶς ὄρειος, ἀλλ' οὐ σφόδρα προσέχειν αὐτῇ
ἔοικε. τίνος δ' οὖν ἕνεκα ταῦτα ἐρωτᾷς; Αφρο. ἄλ
λως ἠρόμην. Αθη. παραπρεσβεύεις ὦ οὗτος, ἰδίᾳ
ταύτῃ κοινολογούμενος; Ερ. οὐδὲν ὦ Αθηνᾶ δει-
νὸν, οὐδὲ καθ' ὑμῶν. ἀλλ' ἤρετό με, εἰ ἄγαμος ὁ Πά-
ρις ἐστίν; Αθη. ὡς δὴ τί τοῦτο πολυπραγμονοῦσα;
Ερ. οὐκ οἶδα. φησὶ δ' οὖν ὅτι ἄλλως ἐπελθὼν, οὐκ ἐξε-
πίτηδες ἤρετό με. Αθη. τί οὖν ἄγαμός ἐστιν; Ερ. οὐ
δοκεῖ. Αθη. τί δὲ τῶν πολεμικῶν ἐστιν αὐτῷ ἐπι-
θυμία, καὶ φιλόδοξός τις, ἢ τὸ πᾶν βουκόλος; Ερ.
τὸ μὲν ἀληθὲς οὐκ ἔχω λέγειν, εἰκάζειν δὲ χρὴ νέον ὄν
τα, καὶ τούτων ὀρέγεσθαι τυχεῖν, καὶ βούλεσθαι ἂν πρῶτον
αὐτὸν εἶναι κατὰ τὰς μάχας. Αφρο. ὁρᾷς; οὐδὲν ἐγὼ μέμ-
φομαι, οὐδὲ προσεγκαλῶ σοι, τὸ πρὸς ταύτην ἰδίᾳ
λαλεῖν. μεμψιμοίρων γὰρ, καὶ οὐκ Αφροδίτης τὰ τοι-
αῦτα. Ερ. καὶ αὕτη σχεδὸν τὰ αὐτά με ἤρετο. διὸ

μὴ χα

μὴ χαλεπῶς ἔχε, μηδ' οἴου μειονεκτεῖν, εἴ τι καὶ ταύτῃ κατὰ τὸ ἁπλοῦν ἀπεκρινάμην. ἀλλὰ μεταξὺ λόγων ἤδη πολὺ προϊόντες, ἀπεσπάσαμεν τῶν ἀστέρων, καὶ σχεδόν γε κατὰ τὴν Φρυγίαν ἐσμέν. ἐγὼ δὲ καὶ τὴν Ἴδην ὁρῶ, καὶ τὸ Γάργαρον ὅλον ἀκριβῶς, εἰ δὲ μὴ ἐξαπατῶμαι καὶ αὐτὸν ὑμῶν τὸν δικαστὴν τὸν Πάριν. Ηρα. ὅπου δέ ἐστιν; οὐ γὰρ κἀμοὶ φαίνεται. Ερ. ταύτῃ ὦ Ηρα, πρὸς τὰ λαιὰ σκόπει, μὴ πρὸς τῷ ἄκρῳ τῷ ὄρει, παρὰ δὲ τὴν πλευράν, οὗ τὸ ἄντρον, καὶ τὴν ἀγέλην ὁρᾷς. Ηρα. ἀλλ' οὐχ ὁρῶ τὴν ἀγέλην. Ερ. τί φής; οὐχ ὁρᾷς βοΐδια κατὰ τὸν ἐμὸν οὑτωσὶ δάκτυλον ἐκ μέσων τῶν πετρῶν προερχόμενα, καί τινα ἐκ τοῦ σκοπέλου καταθέοντα, καλαύροπα ἔχοντα, καὶ ἀνείργοντα μὴ πρόσω διασκίδνασθαι τὴν ἀγέλην; Ηρα. ὁρῶ νῦν, εἴ γε ἐκεῖνός ἐστιν. Ερ. ἀλλ' ἐκεῖνος. ἐπειδὴ δὲ πλησίον ἐσμὲν ἤδη τῆς γῆς, εἰ δοκεῖ, καταστάντες βαδίζωμεν, ἵνα μὴ διαταράξωμεν αὐτὸν ἄνωθεν ἐξ ἀφανοῦς καθιπτάμενοι. Ηρα. εὖ λέγεις, καὶ οὕτω ποιῶμεν. ἐπεὶ δὲ καταβεβήκαμεν, ὥρα σοι ὦ Αφροδίτη προϊέναι, καὶ ἡγεῖσθαι ἡμῖν τῆς ὁδοῦ. σὺ γὰρ ὡς τὸ εἰκὸς ἔμπειρος εἶ τοῦ χωρίου, πολλάκις ὡς λόγος κατελθοῦσα πρὸς Αγχίσην. Αφρο. οὐ σφόδρα ὦ Ηρα τούτοις ἄχθομαι τοῖς σκώμμασιν. Ερ. ἀλλ' οὖν ἐγὼ ὑμῖν ἡγήσομαι. καὶ γὰρ αὐτὸς ἐνδιέτριψα τῇ Ἴδῃ, ὁπότε ὁ Ζεὺς ἤρα τοῦ μειρακίου τοῦ Φρυγός. καὶ πολλάκις δεῦρο ἦλθον, ὑπ' ἐκείνου καταπεμφθεὶς εἰς ἐπισκοπὴν τοῦ παιδός.

καὶ ὁπότε ἤδη ἐν τῷ ἀετῷ ἦν, συμπαρεπτάμην αὐτῷ, καὶ συνεκούφιζον τὸν καλόν. καὶ εἴ γε μέμνημαι, ἀπὸ ταυτησὶ τῆς πέτρας αὐτὸν ἀνήρπασεν, ὁ μὲν γὰρ τότε ἔτυχε συρίζων πρὸς τὸ ποίμνιον. καταπτάμενος δὲ ὄπισθεν αὐτοῦ ὁ Ζεύς, κούφως μάλα τοῖς ὄνυξι περιβαλὼν, καὶ τῷ στόματι τὴν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τιάραν δακὼν, ἀνέφερε τὸν παῖδα τεταραγμένον, καὶ τῷ τραχήλῳ ἀπεστραμμένῳ εἰς αὐτὸν ἀποβλέποντα. τότε οὖν ἐγὼ τὴν σύριγγα ἔλαβον, ἀποβεβλήκει γὰρ αὐτὴν ὑπὸ τοῦ δέους. ἀλλὰ γὰρ ὁ διαιτητὴς οὑτοσὶ πλησίον, ὥστε προσείπωμεν αὐτόν. χαῖρε ὦ βουκόλε. Πά. νὴ καὶ σύ γε ὦ νεανίσκε. τίς δ' ὢν, δεῦρο ἀφῖξαι πρὸς ἡμᾶς; ἢ τίνας ταύτας ἄγεις τὰς γυναῖκας; οὐ γὰρ ἐπιτήδειαι ὀρεοπολεῖν, οὕτω γε οὖσαι καλαί. Ερ. ἀλλ' οὐ γυναῖκές εἰσιν. Ηραν δὲ ὦ Πάρι, καὶ ἀθηνᾶν, καὶ ἀφροδίτην ὁρᾷς, κἀμὲ τὸν Ερμῆν ἀπέστειλεν ὁ Ζεύς. ἀλλὰ τί τρέμεις, καὶ ὠχριᾷς; καὶ μὴ δέδιθι, χαλεπὸν γὰρ οὐδέν. κελεύει δέ σε δικαστὴν γενέσθαι τοῦ κάλλους αὐτῶν. ἐπειδὴ γάρ φησι καλός τε αὐτὸς εἶ, καὶ σοφὸς τὰ ἐρωτικά, σοὶ τὴν γνῶσιν ἐπιτρέπω. τοῦ δ' ἀγῶνος τὸ ἆθλον εἴσῃ, ἀναγνοὺς τὸ μῆλον. Αλέ. φέρ' ἴδω, τί καὶ βούλεται. ἡ καλή φησι λαβέτω. πῶς ἂν οὖν ὦ δέσποτα Ερμῆ δυνηθείην ἐγὼ θνητὸς αὐτὸς, καὶ ἄγροικος ὢν, δικαστὴς γενέσθαι παραδόξου θέας, καὶ μείζονος, ἢ κατὰ βουκόλον; τὰ γὰρ τοιαῦτα κρίνειν, τῶν ἁβρῶν μᾶλλον, καὶ ἀστικῶν. τὸ δ' ἐμόν, αἶγα μὲν, αἰγὸς ὁποτέρα ἡ καλλίων,

καὶ δάμαλις ἄλλης δαμάλεως, τάχ' ἂν δικάσαιμι κατὰ τὴν τέχνην. αὗται δὲ πᾶσαί τε ὁμοίως καλαί, καὶ οὐκ οἶδ' ὅπως ἄν τις ἀπὸ τῆς ἑτέρας ἐπὶ τὴν ἑτέραν μεταγάγοι τὴν ὄψιν ἀποσπάσας, οὐ γὰρ ἐθέλει ἀφίστασθαι ῥᾳδίως. ἀλλ' ἔνθα ἂν ἀπερείσῃ τὸ πρῶτον, τούτου ἔχεται, καὶ τὸ παρὸν ἐπαινεῖ, κἂν ἐπ' ἄλλο μεταβῇ, κἀκεῖνο καλὸν ὁρᾷ, καὶ παραμένει, καὶ ὑπὸ τῶν πλησίον παραλαμβάνεται. καὶ ὅλως περικέχυταί μοι τὸ κάλλος αὐτῶν, καὶ ὅλον περιείληφέ με, καὶ ἄχθομαι, ὅτι μὴ καὶ αὐτὸς ὥσπερ ὁ Ἄργος ὅλῳ βλέπειν δύναμαι τῷ σώματι. δοκῶ δ' ἄν μοι καλῶς δικάσαι, πάσαις ἀποδοὺς τὸ μῆλον. καὶ γὰρ αὖ καὶ τόδε· ταύτην μὲν εἶναι συμβέβηκε, τοῦ Διὸς ἀδελφὴν, καὶ γυναῖκα, ταύτας δὲ, θυγατέρας, πῶς οὖν οὐ χαλεπὴ καὶ οὕτως ἡ κρίσις; Ερ. οὐκ οἶδα. πλὴν οὐχ οἷόν τε ἀναδῦναι πρὸς τοῦ Διὸς κεκελευσμένον. Αλέ. ἓν τοῦτο ὦ Ἑρμῆ πεῖσαι αὐτάς, μὴ χαλεπῶς ἔχειν μοι τὰς δύο τὰς νενικημένας, ἀλλὰ μόνων τῶν ὀφθαλμῶν ἡγεῖσθαι τὴν διαμαρτίαν. Ερ. οὕτω φασὶ ποιήσειν. ὥρα δέ σοι ἤδη περαίνειν τὴν κρίσιν. Αλέ. πειρασόμεθα. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις; ἐκεῖνο δὲ πρῶτον εἰδέναι βούλομαι, πότερα ἐξαρκέσει σκοπεῖν αὐτὰς ὡς ἔχουσιν, ἢ καὶ ἀποδῦσαι δεήσει πρὸς τὸ ἀκριβὲς τῆς ἐξετάσεως; Ερ. τοῦτο μὲν σὸν ἂν εἴη τοῦ δικαστοῦ, καὶ πρόσταττε ὅπῃ καὶ θέλεις. Γα. ὅπῃ καὶ θέλω; γυμνὰς ἰδεῖν βούλομαι. Ερ. ἀπόδυτε ὦ αὗται. σὺ δ' ἐπισκόπει, ἐγὼ δ' ἀπεστράφην. Ηρα. καλῶς ὦ Γα-

αι, καὶ πρώτη γε ἀποδύσομαι, ὅπως μάθῃς ὅτι μὴ μό
νας ἔχω τὰς ὠλένας λευκὰς, μὴ δὲ τῷ βοῶπις εἶναι, μέ
γα φρονῶ. ἐπίσης δέ εἰμι πᾶσα καὶ ὁμοίως καλή. Α-
φρο. μὴ πρότερον αὐτὴν ἀποδύσῃ ὦ Πάρι, πρὶν ἂν
τὸν κεστὸν ἀπόθηται, φαρμακὶς γάρ ἐστι, μή σε κατα
γοητεύσῃ δι' αὐτοῦ. καίτοι γε ἐχρῆν μηδ' οὕτω κεκαλ
λωπισμένην παρεῖναι, μὴ δὲ τοσαῦτα ἐντετριμμέ-
νην χρώματα, καθάπερ ὡς ἀληθῶς ἑταίραν τινα, ἀλ
λὰ γυμνὸν τὸ κάλλος ἐπιδεικνύειν. Πα. εὖ λέγουσι
τὸ περὶ τοῦ κεστοῦ, καὶ ἀπόθου. Αφρο. τί οὖν οὐχὶ καὶ σὺ
ἀθηνᾶ τὴν κόρυν ἀφελοῦσα, ψιλὴν τὴν κεφαλὴν ἐπι-
δεικνύεις, ἀλλ' ἐπισείεις τὸν λόφον, καὶ τὸν δικαστὴν
φοβεῖς; ἢ δέδιας μή σοι ἐλέγχηται τὸ γλαυκὸν τῶν ὀμ
μάτων, ἄνευ τοῦ φοβεροῦ βλεπόμενον. Αθη. ἰδού σοι
ἡ κόρυς αὕτη ἀφῄρηται. Αφρο. ἰδοὺ σοι καὶ ὁ κεστός.
Ηρα. ἀλλ' ἀποδυσώμεθα. Πα. ὦ Ζεῦ τεράστιε τῆς
θέας, τοῦ κάλλους, τῆς ἡδονῆς. οἵα μὲν ἡ παρθένος. ὡς δὲ
βασιλικὸν αὐτὴ καὶ σεμνὸν ἀπολάμπει, καὶ ἀληθῶς ἄ-
ξιον τοῦ Διός. ὁρᾷ δὲ ἡδέως, καὶ γλαφυρόν τι, καὶ προ-
σαγωγὸν ἐμειδίασεν. ἀλλ' ἤδη μὲν ἅλις ἔχω τῆς εὐδαι
μονίας, εἰ δοκεῖ δὲ, καὶ ἰδίᾳ καθ' ἑκάστην ἐπιδεῖν βού
λομαι, ὡς νῦν γε ἀμφίβολός εἰμι, καὶ οὐκ οἶδα. πρὸς
ὅ, τι καὶ ἀποβλέψω, πάντῃ τὰς ὄψεις περισπώμενος.
Αφρο. οὕτω ποιῶμεν. Πά. ἄπιτε οὖν αἱ δύο. σὺ δὲ
ὦ Ηρα περίμενε. Ηρα. περιμένω. κἀπειδάν με ἀ-
κριβῶς ἴδῃς, ὥρα σοι καὶ τἆλλα ἤδη σκοπεῖν, εἰ κα
λά σοι τὰ δῶρα τῆς νίκης τῆς ἐμῆς. ἢν γάρ με ὦ Πάρι

δικάσῃς

δικάσῃς εἶναι καλήν, ἁπάσης ἔσῃ τῆς Ἀσίας δεσπότης. Πα. οὐκ ἐπὶ δώροις μὲν τὰ ἡμέτερα. πλὴν ἀλλ' ἄπιθι, πεπράξεται γὰρ ἅπερ ἂν δοκῇ. σὺ δὲ πρόσιθι Ἀθηνᾶ. Ἀθη. παρέστηκά σοι. κᾆτα ἤν με ὦ Πάρι δικάσῃς καλήν, οὔ ποτε ἥττων ἄπει ἐκ μάχης, ἀλλ' ἀεὶ κρατῶν. πολεμιστὴν γάρ σε, καὶ νικηφόρον ἀπεργάσομαι. Πα. οὐδὲν Ἀθηνᾶ δεῖ μοι πολέμου καὶ μάχης. εἰρήνη γάρ, ὡς ὁρᾷς, τανῦν ἐπέχει τὴν Φρυγίαν τε καὶ Λυδίαν. καὶ ἀπολέμητος ἡμῖν ἡ τοῦ πατρὸς ἀρχή. θάρρει δέ, οὐ μειονεκτήσεις γοῦν, κἂν μὴ ἐπὶ δώροις δικάζωμεν. ἀλλ' ἔνδυθι ἤδη, καὶ ἐπίθου τὴν κόρυν, ἱκανῶς γὰρ εἶδον. τὴν Ἀφροδίτην παρεῖναι καιρός. Ἀφρο. αὕτη σοι ἐγὼ πλησίον. καὶ σκόπει καθ' ἓν ἀκριβῶς, μηδὲν παρατρέχων, ἀλλ' ἐνδιατρίβων ἑκάστῳ τῶν μελῶν. εἰ δὲ θέλεις ὦ καλέ, καὶ τάδε μου ἄκουσον. ἐγὼ γὰρ πάλαι ὁρῶσά σε νέον ὄντα, καὶ καλόν, ὁποῖον οὐκ οἶδα εἴ τινα ἕτερον ἡ Φρυγία τρέφει, μακαρίζω μὲν τοῦ κάλλους, αἰτιῶμαι δὲ τὸ μὴ ἀπολιπόντα τοὺς σκοπέλους, καὶ ταυτασὶ τὰς πέτρας, κατ' ἄστυ ζῆν, ἀλλὰ διαφθείρειν τὸ κάλλος ἐν ἐρημίᾳ. τί μὲν γὰρ σὺ ἀπολαύσειας τῶν ὀρῶν; τί δ' ἂν ἀπόναιντο τοῦ σοῦ κάλλους αἱ βόες; ἔπρεπε δὲ ἤδη σοι γεγαμηκέναι, μὴ μέντοι ἄγροικόν τινα, καὶ χωρεῖτιν, οἷαι κατὰ τὴν Ἴδην αἱ γυναῖκες, ἀλλά τινα ἐκ τῆς Ἑλλάδος, ἢ Ἀργόθεν, ἢ ἐκ Κορίνθου, ἢ Λάκαιναν, οἵαπερ ἡ Ἑλένη ἐστί, νέα, καὶ καλή, καὶ κατ' οὐδὲν ἐλάττων ἐμοῦ, καὶ τὸ δὴ μέγιστον, ἐρωτι-

κη, ἐκείνη γε εἰ καὶ μόνον θεάσαιτό σε, οἶδ' ἐγώ, πάν-
τα ἀπολιποῦσα, καὶ παρασχοῦσα ἑαυτὴν ἔκδοτον, ἕψε-
ται, καὶ συνοικήσει. πάντως δὲ καὶ σὺ ἀκήκοάς τι
περὶ αὐτῆς. Πα. οὐδὲν ὦ Ἀφροδίτη. νῦν δὲ ἡδέως
ἂν ἀκούσαιμί σου, τὰ πάντα διηγουμένης. Αφρο.
αὕτη θυγάτηρ μέν ἐστι Λήδας, ἐκείνης τῆς καλῆς,
ἐφ' ἣν ὁ Ζεὺς κατέπτη, κύκνος γενόμενος. ποία
δέ τις τὴν ὄψιν; λευκὴ μέν, οἵαν εἰκὸς ἐκ κύκνου γεγεν-
νημένην. ἁπαλὴ δέ, ὡς ἐν ᾠῷ τραφεῖσα. γυμνὰς τὰ
πολλὰ, καὶ παλαιστική. καὶ οὕτω δή τι περισπούδα-
στος, ὥστε καὶ πόλεμον ἀμφ' αὐτῇ γενέσθαι, τοῦ Θη-
σέως ἄωρον ἔτι ἁρπάσαντος. οὐ μήν, ἀλλ' ἐπειδὴ
περ εἰς ἀκμὴν κατέστη, πάντες οἱ ἄριστοι τῶν ἀ-
χαιῶν ἐπὶ τὴν μνηστείαν ἀπήντησαν. προεκρίθη δὲ
Μενέλαος τοῦ Πελοπιδῶν γένους. εἰ δὲ θέλεις, ἐγώ
σοι κατεπράξομαι τὸν γάμον. Πά. πῶς φῄς; τὸν
τῆς γεγαμημένης; Αφρο. νέος εἶ σύ, καὶ ἄγροικος.
ἐγὼ δὲ οἶδα, ὡς χρὴ τὰ τοιαῦτα δρᾶν. Πά. πῶς;
ἐθέλω γὰρ καὶ αὐτὸς εἰδέναι. Αφρο. σὺ μὲν ἀπο-
δημήσεις ὡς ἐπὶ θέαν δὴ τῆς Ἑλλάδος. κἀπειδὰν ἀφί-
κῃ εἰς τὴν Λακεδαίμονα, ὄψεταί σε ἡ Ἑλένη. τοὐν-
τεῦθεν δὲ ἐμὸν ἂν εἴη τὸ ἔργον, ὅπως ἐρασθήσεταί
σου, καὶ ἀκολουθήσει. Πα. τοῦτ' αὐτὸ καὶ ἄπιστον εἶ-
ναί μοι δοκεῖ, τὸ ἀπολιποῦσαν τὸν ἄνδρα, ἐθελῆσαι
βαρβάρῳ καὶ ξένῳ συνεκπλεῦσαι. Αφρο. θάῤῥει
τούτου γε ἕνεκα. παῖδε γάρ μοι ἐστὸν δύο καλώ, Ἵμε-
ρος καὶ ἔρως, τούτω σοι παραδώσω ἡγεμόνε τῆς ὁδοῦ γενη-

σομένω

σομβλύω. καὶ ὁ μὲν ἔρως, ὅλως παρελθὼν εἰς αὐτήν, ἀναγ-
κάσει τὴν γυναῖκα ἐρᾶν. ὁ δ' ἵμερος, αὐτῷ σοι περιχυ-
θείς, τοῦθ' ὅπερ ἐστίν, ἱμερτόν τε θήσει, καὶ ἐράσμιον.
καὶ αὐτὴ δὲ συμπαροῦσα, δεήσομαι καὶ τῶν χαρί-
των ἀκολουθεῖν. ἅπαντες δὲ αὐτὴν ἀναπείσομεν. Πά.
ὅπως μὲν ταῦτα χωρήσει, ἄδηλον ὦ Ἀφροδίτη. πλὴν
ἐρῶ γε ἤδη τῆς Ἑλένης, καὶ οὐκ οἶδ' ὅπως καὶ ὁρᾶν αὐ-
τὴν οἴομαι. καὶ πλέω εὐθὺ τῆς Ἑλλάδος, καὶ τῇ Σπάρ-
τῃ ἐπιδημῶ, καὶ ἐπάνειμι ἔχων τὴν γυναῖκα, καὶ ἄχ-
θομαι, ὅτι μὴ πάντα ταῦτα ἤδη ποιῶ. Αφρο. μὴ
πρότερον ἐρασθῇς ὦ Πάρι, πρὶν ἐμὲ τὴν προμνή-
στριαν, καὶ νυμφαγωγὸν ἀμείψασθαι τῇ κρίσει. πρέ-
πει γὰρ κἀμὲ νικηφόρον ὑμῖν συμπαρεῖναι, καὶ ἑορτά-
ζειν ἅμα καὶ τοὺς γάμους καὶ τὰ ἐπινίκια. πάντα γὰρ
ἔνεστί σοι, τὸν ἔρωτα, τὸ κάλλος, τὸν γάμον τουτου-
τοὶ μήλου πρίασθαι. Πα. δέδοικα μή μου ἀμελήσεις
μετὰ τὴν κρίσιν. Αφρο. βούλει ἐπομόσομαι; Πά.
μηδαμῶς, ἀλλ' ὑπόσχου πάλιν. Αφρο. ὑπισχνοῦμαι
δή σοι τὴν Ἑλένην παραδώσειν γυναῖκα, καὶ
ἀκολουθήσειν γε ἐπ' αὐτῇ, καὶ ἀφίξεσθαι παρ' ὑμᾶς εἰς
τὴν Ἴλιον, καὶ αὐτὴ παρέσομαι, καὶ συμπράξω
τὰ πάντα. Πά. καὶ τὸν ἔρωτα, καὶ τὸν ἵμερον,
καὶ τὰς χάριτας ἄξεις; Αφρο. θάρρει. καὶ τὸν
πόθον καὶ τὸν ὑμέναιον πρὸς τούτοις παραλήψο-
μαι. Πα. οὐκοῦν ἐπὶ τούτοις δίδωμι τὸ μῆλον, ἐπὶ
τούτοις λάμβανε.

Ἄρεως καὶ Ἑρμοῦ.

Ἤκουσας ὦ Ἑρμῆ, οἷα ἠπείλησεν ἡμῖν ὁ Ζεύς, ὡς ὑπεροπτικὰ, καὶ ἀπίθανα; ἢν ἐθελήσω φησὶν ἐγὼ μὲν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ σειρὰν καθήσω, ὑμεῖς δ' ἂν ἀποκρεμασθέντες, καταπᾶν βιάζεσθέ με, μάτην πονήσετε, οὐ γὰρ δὴ καθελκύσετε. εἰ δ' ἐγὼ θελήσαιμι ἀνελκύσαι, οὐ μόνον ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ τὴν γῆν ἅμα, καὶ τὴν θάλασσαν συναρτήσας μετεωριῶ, καὶ τἆλλα, ὅσα καὶ σὺ ἀκήκοας. ἐγὼ δὲ ὅτι μὲν καθ' ἕνα ἁπάντων ἀμείνων, καὶ ἰσχυρότερός ἐστιν, οὐκ ἂν ἀρνηθείην, ὁμοῦ δὲ τῶν τοσούτων ὑπερφέρειν, ὡς μὴ καταβαρήσειν αὐτόν, κἂν τὴν γῆν κἂν τὴν θάλασσαν προσλάβωμεν, οὐκ ἂν πεισθείην. Ἑρ. εὐφήμει ὦ Ἄρες. οὐ γὰρ ἀσφαλὲς λέγειν τὰ τοιαῦτα, μὴ καί τι κακὸν ἀπολαύσωμεν τῆς φλυαρίας. Ἄρης. οἴει γάρ με πρὸς πάντας ἂν ταῦτα εἰπεῖν, οὐχὶ δὲ πρὸς μόνον σέ, ὃν ἐχεμυθεῖν ἠπιστάμην; ὃ γοῦν μάλιστα γελοῖον ἔδοξέ μοι ἀκούοντι μεταξὺ τῆς ἀπειλῆς, οὐκ ἂν δυναίμην σιωπῆσαι πρὸς σέ. μέμνημαι γὰρ οὐ πρὸ πολλοῦ, ὁπότε ὁ Ποσειδῶν, καὶ ἡ Ἥρα, καὶ ἡ Ἀθηνᾶ, ἐπαναστάντες ἐπεβούλευσαν ξυνδῆσαι, αὐτὸν λαβόντες, ὡς παντοῖος ἦν δεδιώς, καὶ ταῦτα τρεῖς ὄντας. καὶ εἰ μή γε ἡ Θέτις κατελεήσασα ἐκάλεσεν αὐτῷ σύμμαχον Βριάρεων ἑκατόγχειρα ὄντα, κἂν ἐδέδετο αὐτῷ κεραυνῷ, καὶ βροντῇ. ταῦτα λογιζομένῳ, ἐπῄει μοι γελᾶν ἐπὶ τῇ καλλιρημοσύνῃ αὐτοῦ. Ἑρ.

σιώπα

σιώπα, εὐφήμει. οὐ γὰρ ἀσφαλὲς οὔτε σοὶ λέγειν, οὔτε ἐμοὶ ἀκούειν τὰ τοιαῦτα.

Πανὸς καὶ Ἑρμοῦ.

Χαῖρε ὦ πάτερ Ἑρμῆ. Ερ. νὴ καὶ σύ γε. ἀλλὰ πῶς ἐγὼ σὸς πατήρ; Παν. οὐχ ὁ Κυλλήνιος Ἑρμῆς ὢν τυγχάνεις; Ερ. καὶ μάλα. πῶς οὖν υἱὸς ἐμὸς εἶ; Παν. μοιχίδιός εἰμι, ἐξ ἔρωτός σοι γενόμενος. Ερ. νὴ Δία, τράγου ἴσως τινὸς μοιχεύσαντος αἶγα. ἐμὸς γὰρ πῶς, κέρατα ἔχων, ῥῖνα τοιαύτην, καὶ πώγωνα λάσιον, καὶ σκέλη διχηλά, καὶ τραγικά, καὶ οὐρὰν ὑπὲρ τὰς πυγάς; Παν. ὅσα ἂν ἀποσκώψῃς εἰς ἐμέ, τὸν σεαυτοῦ υἱὸν ὦ πάτερ ἐπονείδιστον ἀποφαίνεις, μᾶλλον δὲ σεαυτόν, ὃς τοιαῦτα γεννᾷς, καὶ παιδοποιεῖς, ἐγὼ δὲ ἀναίτιος. Ερ. τίνα δὲ καὶ φῂς σου μητέρα; ἤ που ἔλαθον αἶγα μοιχεύσας ἔγωγε; Παν. οὐκ αἶγα ἐμοίχευσας, ἀλλ' ἀνάμνησον σεαυτόν, εἴ ποτε ἐν Ἀρκαδίᾳ παῖδα ἐλευθέραν ἐβιάσω. τί δάκνων τὸν δάκτυλον ζητεῖς, καὶ ἐπὶ πολὺ ἀπορεῖς; τὴν Ἰκαρίου λέγω Πηνελόπην. Ερ. εἶτα τί παθοῦσα ἐκείνη ἀντ' ἐμοῦ τράγῳ σε ὅμοιον ἔτεκεν. Παν. αὐτῆς ἐκείνης λόγον σοι ἐρῶ. ὅτε γάρ με ἐξέπεμπεν ἐπὶ τὴν Ἀρκαδίαν, ὦ παῖ, μήτηρ μέν σου, ἔφη, ἐγώ εἰμι Πηνελόπη ἡ Σπαρτιᾶτις. τὸν πατέρα δὲ γίνωσκε θεὸν ἔχων, Ἑρμῆν τὸν Μαίας καὶ Διός. εἰ δὲ κερασφόρος καὶ τραγοσκελὴς εἶ, μὴ λυπείτω σε, ὁπότε γάρ μοι συνῄει ὁ πατὴρ

ὁ σὸς, τράγῳ ἑαυτὸν ἀπείκασεν, ὡς λάθοι. διὰ τοῦ το ὅμοιος ἀπέβης τῷ τράγῳ. Ερ. νὴ Δία μέμνημαι ποιήσας τι τοιοῦτον. ἐγὼ οὖν ὁ ἐπὶ κάλλει μέγα φρονῶν, ἔτι ἀγένειος αὐτὸς ὤν, σὸς πατὴρ κεκλήσομαι, καὶ γέλωτα ὀφλήσω παρὰ πᾶσιν ἐπὶ τῇ εὐπαιδίᾳ. Παν. καὶ μὴν οὐ καταισχυνῶ σε ὦ πάτερ. μουσικός τε γάρ εἰμι, καὶ συρίζω πάνυ καπυρόν. καὶ ὁ Διόνυσος οὐδὲν ἐμοῦ ἄνευ ποιεῖν δύναται, ἀλλὰ ἑταῖρον καὶ θιασώτην πεποίηκέ με, καὶ ἡγοῦμαι αὐτῷ τοῦ χοροῦ. καὶ τὰ ποίμνια δὲ εἰ θεάσαιό μου, ὁπόσα περὶ Τεγέαν καὶ ἀνὰ τὸ Παρθένιον ἔχω, πάνυ ἡσθήσῃ. ἄρχω δὲ καὶ τῆς Ἀρκαδίας ἁπάσης. πρώην δὲ καὶ Ἀθηναίοις συμμαχήσας, οὕτως ἠρίστευσα ἐν Μαραθῶνι, ὥστε καὶ ἀριστεῖον ᾑρέθη μοι, τὸ ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει σπήλαιον. ἢν γοῦν εἰς Ἀθήνας ἔλθῃς, εἴσῃ ὅσον ἐκεῖ τοῦ Πανὸς ὄνομα. Ερ. εἰπὲ δέ μοι, γεγάμηκας ὦ Πὰν ἤδη; τοῦτο γὰρ οἶμαι καλοῦσί σε. Παν. οὐδαμῶς ὦ πάτερ. ἐρωτικὸς γάρ εἰμι, καὶ οὐκ ἂν ἀγαπήσαιμι συνὼν μιᾷ. Ερ. ταῖς αἰξὶ δηλαδὴ ἐπιβαίνεις. Παν. σὺ μὲν σκώπτεις. ἐγὼ δὲ τῇ τε Ηχοῖ, καὶ τῇ Πίτυϊ σύνειμι, καὶ ἁπάσαις ταῖς τοῦ Διονύσου Μαινάσι, καὶ πάνυ σπουδάζομαι πρὸς αὐτῶν. Ερ. οἶσθα οὖν ὅ, τι χαρίσῃ ὦ τέκνον τὰ πρῶτα αἰτοῦντί μοι; Παν. πρόσταττε ὦ πάτερ, ἡμεῖς δὲ ἴδωμεν ταῦτα. Ερ. καὶ πρόσιθί μοι, καὶ φιλοφρονοῦ. πατέρα δὲ ὅρα μὴ καλέσῃς με, ἀκούοντός γε τινός.

Απολ-

Ἀπόλλωνος καὶ Διονύσου.

Τί αὖ λέγοιμεν ὁμομητρίους ὦ Διόνυσε ἀδελφοὺς εἶναι Ἔρωτα, καὶ Ἑρμαφρόδιτον, καὶ Πρίαπον, ἀνομοίους ὄντας τὰς μορφὰς, καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα; ὁ μὲν γὰρ πάγκαλος, καὶ τοξότης, καὶ δύναμιν οὐ μικρὰν περιβεβλημένος, ἁπάντων ἄρχων. ὁ δὲ, θῆλυς, καὶ ἡμίανδρος, καὶ ἀμφίβολος τὴν ὄψιν, οὐκ ἂν διακρίναις, εἴτ' ἔφηβός ἐστιν, εἴτε καὶ παρθένος. ὁ δὲ, καὶ πέρα τοῦ εὐπρεποῦς ἀνδρικὸς ὁ Πρίαπος. Διό. μηδὲν θαυμάσῃς ὦ Ἄπολλον. οὐ γὰρ ἡ Ἀφροδίτη αἰτία τούτου, ἀλλὰ οἱ πατέρες, διάφοροι γεγενημένοι. ὅπουγε καὶ ὁμοπάτριοι πολλάκις ἐκ μιᾶς γαστρὸς, ὁ μὲν ἄρσην, ἡ δὲ θήλεια, ὥσπερ ὑμεῖς γίνονται. Απο. ναί. ἀλλ' ἡμεῖς ὅμοιοι ἐσμὲν, καὶ ταὐτὰ ἐπιτηδεύομεν, τοξόται γὰρ ἄμφω. Διό. μέχρι μὲν τόξου, τὰ αὐτὰ ὦ Ἄπολλον, ἐκεῖνα δὲ οὐχ ὅμοια. ὅτι ἡ μὲν Ἄρτεμις ξενοκτονεῖ ἐν Σκύθαις, σὺ δὲ μαντεύῃ, καὶ ἰᾷ τοὺς κάμνοντας. Απο. οἴει γὰρ τὴν ἀδελφὴν χαίρειν τοῖς Σκύθαις, ἥγε καὶ παρεσκεύασαι, ἤν τις Ἕλλην ἀφίκηταί ποτε εἰς τὴν ταυρικὴν συνεκπλεῦσαι μετ' αὐτοῦ, μυσαττομένη τὰς σφαγάς; Διό. εὖγε ἐκείνη ποιοῦσα. ὁ μὲν γάρ τοι Πρίαπος· γελοῖον γάρ τι σοι διηγήσομαι, πρώην ἐν Λαμψάκῳ γενόμενος, ἐγὼ μὲν παρῄειν τὴν πόλιν. ὁ δὲ ὑποδεξάμενός με, καὶ ξενίσας παρ' αὑτῷ, ἐπειδὴ ἀνεπαυσάμεθα ἐν τῷ συμποσίῳ ἱκανῶς

ὑποβεβρεγμένοι, κατ' αὐτὰς τὰς μέσας νύκτας ἐπαναστὰς ὁ γενναῖος, αἰδοῦμαι δὲ λέγειν. Απ. ἐπείρασε; Διό. τοιοῦτόν ἐστι. Απ. σὺ δὲ τί πρὸς ταῦτα; Διό. τί γὰρ ἄλλο, ἢ ἐγέλασα; Απ. εὖγε τὸ μὴ χαλεπῶς, μὴ δὲ ἀγρίως. συγγνωστὸς γάρ, εἰ καλόν σε οὕτως ὄντα ἐπείρα. Διό. τούτου μὲν οὖν ἕνεκα καὶ ἐπὶ σὲ ἂν ὦ Ἄπολλον ἀγάγοι τὴν πεῖραν. καλὸς γὰρ σὺ, καὶ κομήτης, ὡς καὶ νήφοντα ἄν σοι τὸν Πρίαπον ἐπιχειρῆσαι. Απ. ἀλλ' οὐκ ἐπιχειρήσει γε ὦ Διόνυσε, ἔχω γὰρ μετὰ τῆς κόμης καὶ τόξα.

Ἑρμοῦ καὶ Μαίας.

Ἔστι γάρ τις ὦ μῆτερ ἐν οὐρανῷ θεὸς ἀθλιώτερος ἐμοῦ; Μαῖα. μὴ λέγε ὦ Ἑρμῆ τοιοῦτον μηδέν. Ερ. τί μὴ λέγω, ὃς τοσαῦτα πράγματα ἔχω μόνος κάμνων, καὶ πρὸς τοσαύτας ὑπηρεσίας διασπώμενος; ἕωθεν μὲν γὰρ ἐξαναστάντα, σαίρειν τὸ συμπόσιον δεῖ, καὶ διαστρώσαντα τὴν ἐκκλησίαν, εἶτα εὐθετήσαντα ἕκαστα, παρεστάναι τῷ Διΐ, καὶ διαφέρειν τὰς ἀγγελίας, τὰς παρ' αὐτοῦ ἄνω καὶ κάτω ἡμεροδρομοῦντα, καὶ ἐπανελθόντα ἔτι κεκονιμένον, παρατιθέναι τὴν ἀμβροσίαν. πρὶν δὲ τὸν νεώνητον τοῦτον οἰνοχόον ἥκειν, καὶ τὸ νέκταρ ἐγὼ ἐνέχεον. τὸ δὲ πάντων δεινότατον, ὅτι μὴ δὲ νυκτὸς καθεύδω μόνος τῶν ἄλλων, ἀλλὰ δεῖ με καὶ τότε τῷ Πλούτωνι ψυχαγωγεῖν, καὶ νεκροπομπὸν εἶναι, καὶ παρεστάναι τῷ δικαστηρίῳ. οὐ γὰρ ἱκανά μοι

τὰ τῆς ἡμέρας ἔργα, ἐν παλαίστραις δεῖν, κἀν ταῖς ἐκκλησίαις κηρύττειν, καὶ ῥήτορας ἐκδιδάσκειν, ἀλλ' ἔτι καὶ νεκρικὰ συνδιαπράττειν μεμερισμένον. καίτοι τὰ μὲν τῆς Λήδας τέκνα, παρ' ἡμέραν ἑκάτερος ἐν οὐρανῷ καὶ ἐν ᾅδου εἰσίν. ἐμοὶ δέ, καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ ταῦτα κἀκεῖνα ποιεῖν ἀναγκαῖον. καὶ οἱ μὲν Ἀλκμήνης καὶ Σεμέλης υἱός, ἐκ γυναικῶν δυστήνων γενόμενοι, εὐωχοῦνται ἀφρόντιδες, ὁ δὲ Μαίας τῆς Ἄτλαντος διακονοῦμαι αὐτοῖς. καὶ νῦν ἄρτι ἥκοντά με ἀπὸ Σιδῶνος παρὰ τῆς Κάδμου θυγατρός, ἐφ' ἣν πέπομφέ με ὀψόμενον ὅ,τι πράττει ἡ παῖς, μηδὲ ἀναπνεύσαντα, πέπομφεν αὖθις εἰς τὸ Ἄργος ἐπισκεψόμενον τὴν Δανάην. εἶτ' ἐκεῖθεν, εἰς Βοιωτίαν φησὶν ἐλθών, ἐν παρόδῳ τὴν Ἀντιόπην ἰδέ. καὶ ὅλως ἀπηγόρευκα ἤδη. εἰ γοῦν μοι δυνατὸν ἦν, ἡδέως ἂν ἠξίωσα πεπρᾶσθαι, ὥσπερ οἱ ἐν γῇ κακῶς δουλεύοντες. Μαῖα. ἔα ταῦτα ὦ τέκνον. χρὴ γὰρ πάντα ὑπηρετεῖν τῷ πατρί, νεανίαν ὄντα. καὶ νῦν ὥσπερ ἐπέμφθης, σόβει εἰς Ἄργος, εἶτα εἰς τὴν Βοιωτίαν, μὴ καὶ πληγὰς βραδύνων λάβοις. ὀξύχολοι γὰρ οἱ ἐρῶντες.

ΕΝΑΛΙΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ.

Δωρίδος, καὶ Γαλατείας.

Καλὸν ἐραστὴν ὦ Γαλάτεια φασὶ τὸν Σικελὸν τοῦτον ποιμένα ἐπιμεμηνέναι σοι. Γα. μὴ σκῶπτε Δωρί, Ποσειδῶνος γὰρ υἱός ἐστιν, ὁποῖος ἂν ᾖ. Δω. τί

οὖν, εἴπερ τοῦ Διὸς αὐτοῦ παῖς ὤν, ἄγριος οὕτω καὶ λάσιος ἐφαίνετο, καὶ τὸ πάντων ἀμορφότατον, μονόφθαλμος. οἴει τὸ γένος ὀνῆσαι ἄν τι αὐτὸν πρὸς τὴν μορφήν. ΓΑ. οὐδὲ τὸ λάσιον αὐτοῦ, ὡς φῂς ἄγριον, ἄμορφόν ἐστιν, ἀνδρῶδες γάρ. ὅ, τε ὀφθαλμὸς ἐπιπρέπει τῷ μετώπῳ, οὐδὲν ἐνδεέστερον ὁρῶν, ἢ εἰ δύ' ἦσαν. ΔΩ. ἔοικας ὦ Γαλάτεια οὐκ ἐραστὴν, ἀλλ' ἐρώμενον ἔχειν τὸν Πολύφημον, οἷα ἐπαινεῖς αὐτόν. ΓΑ. οὐκ ἐρώμενον, ἀλλὰ τὸ πάνυ ὀνειδιστικὸν τοῦτο οὐ φέρω ὑμῶν. καί μοι δοκεῖτε ὑπὸ φθόνου αὐτὸ ποιεῖν, ὅτι ποιμαίνων ποτὲ, ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς παιζούσας ἡμᾶς ἰδὼν ἐπὶ τῆς ἠιόνος, ἐν τοῖς πρόποσι τῆς Αἴτνης, καθὸ μεταξὺ τοῦ ὄρους καὶ τῆς θαλάττης αἰγιαλὸς ἀπομηκύνεται, ὑμᾶς μὲν οὐδὲ προσέβλεψεν, ἐγὼ δὲ ἐξ ἁπασῶν ἡ καλλίστη ἔδοξα, ἢ καὶ μόνῃ ἐμοὶ ἐπεῖχε τὸν ὀφθαλμόν. ταῦτα ὑμᾶς ἀνιᾷ. δεῖγμα γὰρ ὡς ἀμείνων εἰμὶ, καὶ ἀξιέραστος, ὑμεῖς δὲ παρώφθητε. ΔΩ. εἰ ποιμένι καὶ ἐνδεεῖ καλὴ τὴν ὄψιν ἔδοξας, ἐπίφθονος οἴει γεγονέναι; καὶ τί ἄλλο ἐν σοὶ ἐπαινέσαι εἶχεν, ἢ τὸ λευκὸν μόνον. καὶ τοῦτο οἶμαι, ὅτι ξυνήθης ἐστὶ τυρῷ καὶ γάλακτι, πάντα οὖν τὰ ὅμοια τούτοις ἡγεῖται καλά. ἐπεὶ τά γε ἄλλα ὁπότ' ἂν ἐθελήσῃς μαθεῖν οἵα τυγχάνεις οὖσα τὴν ὄψιν, ἀπὸ πέτρας τινὸς εἴ ποτε γαλήνη εἴη, ἐπικύψασα εἰς τὸ ὕδωρ, ἴδε σεαυτὴν οὐδὲν ἄλλο, ἢ χρόαν λευκὴν ἀκριβῶς. οὐκ ἐπαινεῖται δὲ τοῦτο, ἢν μὴ ἐπιπρέπῃ αὐτῷ καὶ τὸ ἐρύθημα. ΓΑ. καὶ μὴν ἐγὼ μὲν ἡ ἀκράτως λευ-

κὴ, ὅμως ἐραστὴν κἂν τοῦτον ἔχω. ὑμῶν δ' οὐκ ἔστιν, ἥν τινα, ἢ ποιμὴν, ἢ ναύτης, ἢ πορθμεὺς ἐπαινεῖ. ὁ δὲ Πολύφημος, τάτε ἄλλα, καὶ μουσικός ἐστι. Δω. σιώπα ὦ Γαλάτεια, ἠκούσαμεν αὐτοῦ ᾄδοντος, ὁπότε ἐκώμασε πρώην ἐπὶ σέ. Αφροδίτη φίλη, ὄνον ἄν τις ὀγκᾶσθαι ἔδοξε, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ πηκτὶς, οἷα κρανίον ἐλάφου γυμνὸν τῶν σαρκῶν. καὶ τὰ μὲν κέρατα, πήχεις ὥσπερ ἦσαν. ζυγώσας δὲ αὐτὰ, καὶ ἐνάψας τὰ νεῦρα, οὐδὲ κόλλοπι περιστρέψας, ἐμελῴδει ἄμουσόν τι, καὶ ἀπῳδόν. ἄλλο μὲν αὐτὸς βοῶν, ἄλλο δὲ ἡ λύρα ὑπήχει. ὥστε οὐδὲ κατέχειν τὸν γέλωτα ἐδυνάμεθα, ἐπὶ τῷ ἐρωτικῷ ἐκείνῳ ᾄσματι. ἡ μὲν γὰρ ἠχὼ, οὐδ' ἀποκρείνεσθαι αὐτῷ ἤθελεν, οὕτω λάλος οὖσα βρυχωμένῳ, ἀλλ' ᾐσχύνετο, εἰ φανείη μιμουμένη τραχεῖαν ᾠδὴν, καὶ καταγέλαστον. ἔφερε δὲ ὁ ἐπέραστος ἐν ταῖς ἀγκάλαις ἀθυρμάτιον, ἄρκτου σκύλακα, καὶ τὸ λάσιον αὐτῷ προσεοικότα. τίς οὐκ ἂν φθονήσειέ σοι ὦ Γαλάτεια τοιούτου ἐραστοῦ; Γαλά. οὐκοῦν. σὺ Δωρὶ δεῖξον ἡμῖν τὸν σεαυτῆς, καλλίω δηλονότι ὄντα, καὶ ᾠδικώτερον, καὶ κιθαρίζειν ἄμεινον ἐπιστάμενον. Δω. ἀλλ' ἐραστὴς μὲν οὐδείς ἐστί μοι, οὐδὲ σεμνύνομαι ἐπέραστος εἶναι. τοιοῦτος δὲ, οἷος ὁ κύκλωψ ἐστὶ, κινάβρας ἀπόζων, ὥσπερ ὁ τράγος ὠμοφάγος, ὥς φασι, καὶ σιτούμενος τοὺς ἐπιδημοῦντας τῶν ξένων, σοὶ γένοιτο, καὶ σὺ ἀντερῴης αὐτοῦ.

Κύκλωπος καὶ Ποσειδῶνος.

Ὦ πάτερ, οἷα πέπονθα ὑπὸ τοῦ καταράτου ξένου, ὃς μεθύσας, ἐξετύφλωσέ με, κοιμωμένῳ ἐπιχειρήσας. Πο. τίς δὲ ὁ ταῦτα τολμήσας, ὦ Πολύφημε; Κύ. τὸ μὲν πρῶτον, Οὖτιν ἑαυτὸν ἀπεκάλει, ἐπεὶ δὲ διέφυγε, καὶ ἔξω ἦν βέλους, Ὀδυσσεὺς ὀνομάζεσθαι ἔφη. Πο. οἶδα, ὃν λέγεις, τὸν Ἰθακήσιον, ἐξ Ἰλίου δ' ἀνέπλει. ἀλλὰ πῶς ταῦτ' ἔπραξεν, οὐδὲ πάνυ εὐθαρσὴς ὤν; Κύ. κατέλαβον ἐν τῷ ἄντρῳ, ἀπὸ τῆς νομῆς ἀναστρέψας, πολλούς τινας ἐπιβουλεύοντας δηλονότι τοῖς ποιμνίοις, ἐπεὶ γὰρ ἐπέθηκα τῇ θύρᾳ τὸ πῶμα, πέτρα γὰρ ἐστί μοι παμμεγέθης, καὶ τὸ πῦρ ἀνέκαυσα ἐναυσάμενος, ὃ ἔφερον δένδρον ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἐφάνησαν ἀποκρύπτειν αὐτοὺς πειρώμενοι. ἐγὼ δὲ συλλαβὼν αὐτῶν τινας, ὥσπερ εἰκὸς ἦν, κατέφαγον λῃστὰς ὄντας. ἐνταῦθα ὁ πανουργότατος ἐκεῖνος, εἴτε Οὖτις, εἴτε Ὀδυσσεὺς ἦν, δίδωσί μοι πιεῖν φάρμακόν τι ἐγχέας, ἡδὺ μὲν καὶ εὔοσμον, ἐπιβουλότατον δὲ καὶ ταραχωδέστατον, ἅπαντα γὰρ εὐθὺς ἐδόκει μοι περιφέρεσθαι πιόντι, καὶ τὸ σπήλαιον αὐτὸ ἀνεστρέφετο, καὶ οὐκέτι ὅλως ἐν ἐμαυτοῦ ἤμην. τέλος δὲ εἰς ὕπνον κατεσπάσθην, ὁ δὲ ἀποξύνας τὸν μοχλὸν, καὶ πυρώσας γε, προσέτι ἐτύφλωσέ με καθεύδοντα, καὶ ἀπ' ἐκείνου τυφλὸς εἰμί σοι, ὦ Πόσειδον. Πο. ὡς βαθὺν ἐκοιμήθης ὦ τέκνον, ὃς οὐκ ἐξέθορες μεταξὺ τυφλούμενος. ὁ δ' οὖν Ὀδυσσεὺς πῶς

διέφυ

διέφυγεν; οὐ γὰρ ἂν, εὖ οἶδ', ὅτι ἐδυνήθη ἀποκινῆσαι τὴν πέτραν ἀπὸ τῆς θύρας. Κύ. ἀλλ' ἐγὼ ἀφεῖλον, ὡς μᾶλλον αὐτὸν λάβοιμι ἐξιόντα, καὶ καθίσας παρὰ τὴν θύραν, ἐθήρων τὰς χεῖρας ἐκπετάσας, μόνα παρεὶς τὰ πρόβατα ἐν τῇ νομῇ, ἐντειλάμενος τῷ κριῷ, ὁπόσα ἐχρῆν πράττειν αὐτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ. Πο. μανθάνω ὑπ' ἐκείνοις, ὅτι γε ἔλαθεν ὑπεξελθών σε, ἀλλὰ τοὺς ἄλλους γε Κύκλωπας ἔδει ἐπιβοήσασθαι ἐπ' αὐτόν. Κύ. συνεκάλεσα ὦ πάτερ, καὶ ἧκον, ἐπεὶ δὲ ἤροντο τοῦ ἐπιβουλεύοντος τὸ ὄνομα, κἀγὼ ἔφην, ὅτι Οὖτις ἐστί, μελαγχολᾶν οἰηθέντες με, ᾤχοντο ἀπιόντες, οὕτω κατεσοφίσατό με ὁ κατάρατος τῷ ὀνόματι. καὶ ὃ μάλιστα ἠνίασέ με, ὅτι καὶ ὀνειδίζων ἐμοὶ τὴν συμφορὰν, οὐδ' ὁ πατήρ, φησιν, ὁ Ποσειδῶν ἰάσεταί σε. Πο. θάρσει ὦ τέκνον, ἀμυνοῦμαι γὰρ αὐτὸν, ὡς μάθῃ, ὅτι εἰ καὶ πήρωσίν μοι ὀφθαλμῶν ἰᾶσθαι ἀδύνατον. τὰ γοῦν τῶν πλεόντων τὸ σώζειν αὐτοὺς, καὶ ἀπολλύναι ἐπ' ἐμοὶ πρόσεστι, πλεῖ δὲ ἔτι.

Ἀλφειοῦ καὶ Ποσειδῶνος.

Τί τοῦτο ὦ Ἀλφειέ, μόνος τῶν ἄλλων ἐμπεσὼν εἰς τὸ πέλαγος, οὔτε ἀναμίγνυσαι τῇ ἅλμῃ, ὡς ἔθος ποταμοῖς ἅπασιν, οὔτε ἀναπαύεις σεαυτὸν διαχυθεὶς, ἀλλὰ διὰ τῆς θαλάττης ξυνεστὼς, καὶ γλυκὺ φυλάττων τὸ ῥεῖθρον, ἀμιγὴς ἔτι καὶ καθαρὸς ἐπείγῃ, οὐκ οἶδ', ὅπου βύθιος ὑποδὺς, καθάπερ οἱ λάροι καὶ ἐρωδιοὶ, καὶ ἔοικας ἀνακύψειν

πτῃ, καὶ αὖθις ἀναφαίνῃ σεαυτόν. Αλ. ἐρωτικόν τι τὸ πρᾶγμά ἐστιν ὦ πόσειδον, ὥστε μὴ ἔλεγχε, ἠράσθης δὲ καὶ αὐτὸς πολλάκις. Πο. γυναικὸς ὦ Ἀλφειὲ, ἢ νύμφης ἐρᾷς, ἢν καὶ τῶν Νηρεΐδων αὐτῶν μιᾶς; Αλ. οὐκ. ἀλλὰ πηγῆς ὦ πόσειδον. Πο. ἡ δὲ ποῦ σοι γῆς αὕτη ῥεῖ; Αλ. νησιῶτίς ἐστι σικελικὴ, Ἀρέθουσαν αὐτὴν καλοῦσιν. Πο. οἶδα οὐκ ἄμορφον ὦ Ἀλφειὲ τὴν Ἀρέθουσαν, ἀλλὰ διαυγής τέ ἐστι, καὶ διὰ καθαροῦ ἀναβλύζει, καὶ τὸ ὕδωρ ἐπιπρέπει ταῖς ψηφῖσιν, ὅλον ὑπὲρ αὐτῶν φαινόμενον ἀργυροειδές. Αλ. ὡς ἀληθῶς οἶσθα τὴν πηγὴν ὦ πόσειδον. παρ' ἐκείνης οὖν ἀπέρχομαι. Πο. ἀλλ' ἄπιθι μὲν, καὶ εὐτύχει ἐν τῷ ἔρωτι. ἐκεῖνο δέ μοι εἰπὲ, ποῦ τὴν Ἀρέθουσαν εἶδες, αὐτὸς μὲν Ἀρκὰς ὤν; ἡ δὲ ἐν Συρακούσαις ἐστίν. Αλ. ἐπειγόμενόν με κατέχεις ὦ πόσειδον, περίεργα ἐρωτῶν. Πο. εὖ λέγεις. χώρει παρὰ τὴν ἀγαπωμένην, καὶ ἀναδὺς ἀπὸ τῆς θαλάττης, ξυναυλίᾳ μίγνυσο τῇ πηγῇ, καὶ ἓν ὕδωρ γίνεσθε.

Μενελάου καὶ Πρωτέως.

Ἀλλὰ ὕδωρ μέν σε γίνεσθαι, ὦ Πρωτεῦ, οὐκ ἀπίθανον, ἐνάλιόν γε ὄντα, καὶ δένδρον ἔτι φορητόν. καὶ ἐς λέοντα ὁπότε ἀλλαγείης, ὅμως οὐδὲ τοῦτο ἔξω πίστεως. εἰ δὲ καὶ πῦρ γίνεσθαι δυνατὸν ἐν τῇ θαλάττῃ οἰκοῦντα, τοῦτο πάνυ θαυμάζω, καὶ ἀπιστῶ. Πρω. μὴ θαυμάσῃς ὦ Μενέλαε, γίγνομαι γάρ.

Με. εἶδον

Με. εἶδον καὶ αὐτός. ἀλλά μοι δοκεῖς, εἰρήσεται γὰρ πρὸς σέ, γοητείαν τινὰ προσάγειν τῷ πράγματι, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξαπατᾶν τῶν ὁρώντων, αὐτὸς οὐδὲν τοιοῦτο γιγνόμενος. Πρω. καὶ τίς ἂν ἡ ἀπάτη ἐπὶ τῶν οὕτως ἐναργῶν γένοιτο; οὐκ ἀνεῳγμένοις τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδες, εἰς ὅσα μετεποίησα ἐμαυτόν; εἰ δὲ ἀπιστεῖς, καὶ τὸ πρᾶγμα ψευδὲς εἶναι δοκεῖ, φαντασία τις πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἱσταμένη, ἐπειδὰν πῦρ γένωμαι, προσένεγκέ μοι ὦ γενναιότατε τὴν χεῖρα. εἴσῃ γάρ, εἰ ὁρῶμαι μόνον, ἢ καὶ τὸ κάειν τότε μοι πρόσεστιν. Με. οὐκ ἀσφαλὴς ἡ πεῖρα, ὦ Πρωτεῦ. Πρω. σὺ δέ μοι Μενέλαε δοκεῖς οὐδὲ πολύπουν ἑωρακέναι πώποτε, οὐδ' ὃ πάσχει ὁ ἰχθὺς οὗτος, εἰδέναι. Με. ἀλλὰ τὸν μὲν πολύπουν εἶδον, ἃ πάσχει δέ, ἡδέως ἂν μάθοιμι παρὰ σοῦ. Πρω. ὁποίᾳ ἂν πέτρᾳ προσελθὼν ἁρμόσῃ τὰς κοτύλας, καὶ προσφὺς ἔχηται κατὰ τὰς πλεκτάνας, ἐκείνῃ ὅμοιον ἀπεργάζεται ἑαυτόν, καὶ μεταβάλλει τὴν χρόαν, μιμούμενος τὴν πέτραν, ὡς ἂν λάθῃ τοὺς ἁλιέας, μὴ διαλλάττων, μὴ δὲ φανερὸς ὢν διὰ τοῦτο, ἀλλ' ἐοικὼς τῷ λίθῳ. Με. φασὶ ταῦτα, τὸ δὲ σὸν πολλῷ παραδοξότερον, ὦ Πρωτεῦ. Πρω. οὐκ οἶδα ὦ Μενέλαε, τίνι ἂν ἄλλῳ πιστεύσειας, τοῖς σεαυτοῦ ὀφθαλμοῖς ἀπιστῶν; Με. ἰδὼν εἶδον. ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα τεράστιον, τὸν αὐτὸν πῦρ καὶ ὕδωρ γίγνεσθαι.

Πανόπης καὶ Γαλήνης.

Εἶδες ὦ Γαλήνη χθὲς, οἷα ἐποίησεν ἡ Ἔρις παρὰ τὸ δεῖπνον ἐν Θετταλίᾳ, διότι μὴ καὶ αὐτὴ ἐκλήθη ἐς τὸ συμπόσιον; Γα. οὐ ξυνειστιώμην ὑμῖν ἔγωγε, ὁ γὰρ Ποσειδῶν ἐκέλευσέ με, ὦ Πανόπη, ἀκύμαντον ἐν τοσούτῳ φυλάττειν τὸ πέλαγος. τί δ' οὖν ἐποίησεν ἡ Ἔρις μὴ παροῦσα; Πα. ἡ Θέτις καὶ ὁ Πηλεὺς ἀπεληλύθεισαν ἐς τὸν θάλαμον, ὑπὸ τῆς Ἀμφιτρίτης καὶ τοῦ Ποσειδῶνος παραπεμφθέντες, ἡ Ἔρις δ' ἐν τοσούτῳ λαθοῦσα πάντας, ἐδυνήθη δὲ ῥᾳδίως, τῶν μὲν πινόντων, ἐνίων δὲ κροτούντων, ἢ τῷ Ἀπόλλωνι κιθαρίζοντι, ἢ ταῖς Μούσαις ᾀδούσαις προσεχόντων τὸν νοῦν, ἐνέβαλεν ἐς τὸ συμπόσιον μῆλόν τι πάγκαλον, χρυσοῦν ὅλον, ὦ Γαλήνη, ἐπεγέγραπτο δὲ, Ἡ καλὴ λαβέτω. κυλινδούμενον δὲ τοῦτο, ὥσπερ ἐξεπίτηδες ἧκε, ἔνθα Ἥρα τε καὶ Ἀφροδίτη καὶ Ἀθηνᾶ κατεκλίνοντο, κἀπειδὴ ὁ Ἑρμῆς ἀνελόμενος ἐπελέξατο τὰ γεγραμμένα, αἱ μὲν Νηρηΐδες ἡμεῖς ἀπεσιωπήσαμεν. τί γὰρ ἔδει ποιεῖν, ἐκείνων παρουσῶν; αἱ δὲ ἀντεποιοῦντο, ἑκάστη καὶ αὐτῆς εἶναι τὸ μῆλον ἠξίουν. καὶ εἰ μήγε ὁ Ζεὺς διέστησεν αὐτὰς, καὶ ἄχρι χειρῶν προὐχώρησε τὸ πρᾶγμα. ἀλλ' ἐκεῖνος αὐτὸς μὲν, οὐ κρινῶ, φησι, περὶ τούτου, καίτοι ἐκεῖναι αὐτὸν δικάσαι ἠξίουν. ἄπιτε δὲ ἐς τὴν Ἴδην, παρὰ τὸν Πριάμου παῖδα, ὃς οἶδέ τε διαγνῶναι τὴν καλλίονα, φιλόκαλος ὢν, καὶ οὐκ ἂν ἐκεῖνος κρῖναι κακῶς. Γα. τί οὖν αἱ θεαὶ, ὦ Πανό-

πῃ; Γα. τήμερον, οἶμαι, ἀπίασι πρὸς τὴν Ἴδην. Πα. καὶ τίς ἥξει μετὰ μικρὸν, ἀπαγγέλλων ἡμῖν τὴν κρατοῦσαν; Γα. ἤδη σοι, φημὶ, οὐκ ἄλλη κρατήσει, τῆς Ἀφροδίτης ἀγωνιζομένης, ἢν μή τι πάνυ ὁ διαιτητὴς ἀμβλυώττῃ.

Τρίτωνος, Ἀμυμώνης καὶ Ποσειδῶνος.

Ἐπὶ τὴν Λέρναν, ὦ Πόσειδον, παραγίγνεται καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὑδρευσομένη παρθένος, πάγκαλόν τι χρῆμα, οὐκ οἶδα ἔγωγε καλλίω παῖδα ἰδών. Πο. ἐλευθέραν τινὰ ὦ Τρίτων λέγεις, ἢ θεράπαινά τις ὑδροφόρος ἐστίν; Τρί. οὐμένουν. ἀλλὰ τοῦ Δαναοῦ ἐκείνου θυγάτηρ, μία τῶν πεντήκοντα καὶ αὐτὴ, Ἀμυμώνη τοὔνομα. ἐπυθόμην γὰρ, ἥτις καλοῖτο, καὶ τὸ γένος. ὁ Δαναὸς δὲ σκληραγωγεῖ τὰς θυγατέρας, καὶ αὐτουργεῖν διδάσκει, καὶ πέμπει ὕδωρ τε ἀρυσομένας, καὶ πρὸς τὰ ἄλλα, παιδεύει ἀόκνους εἶναι αὐτάς. Πο. μόνη δὲ παραγίνεται μακρὰν οὕτω τὴν ὁδὸν ἐξ Ἄργους εἰς Λέρναν; Τρί. μόνη. πολυδίψιον δὲ τὸ Ἄργος, ὡς οἶσθα, ὥστε ἀνάγκη ἀεὶ ὑδροφορεῖν. Πο. ὦ Τρίτων, οὐ μετρίως με διετάραξας, εἰπὼν τὰ περὶ τῆς παιδὸς, ὥστε ἴωμεν ἐπ' αὐτήν. Τρί. ἴωμεν. ἤδη γὰρ καιρὸς τῆς ὑδροφορείας, καὶ σχεδόν που κατὰ μέσην τὴν ὁδόν ἐστιν, ἰοῦσα εἰς τὴν Λέρναν. Πο. οὐκοῦν ζεῦξον τὸ ἅρμα. ἢ τοῦτο μὲν πολλὴν ἔχει τὴν διατριβὴν, ὑπάγειν τοὺς ἵππους τῇ ζεύγλῃ, καὶ τὸ ἅρμα ἐπισκευάζειν; σὺ δὲ ἀλλὰ δελφῖνά μοι

τινὰ τῶν ὠκέων παράστησον, ἐφιππάσομαι γὰρ ἐπ' αὐτοῦ τάχιστα. Τρί. ἰδοὺ σοι οὑτοσὶ ὁ δελφίνων ὠκύτατος. Πο. εὖγε ἀπελαύνωμεν, σὺ δὲ παρανήχου ὦ Τρίτων. κἀπειδὴ πάρεσμεν εἰς τὴν Λέρναν, ἐγὼ μὲν λοχήσω ἐνταῦθά που, σὺ δ' ἀποσκόπει, ὁπότ' ἂν αἴσθῃ προσιοῦσαν αὐτήν. Τρί. αὕτη σοι πλησίον. Πο. καλὴ ὦ Τρίτων, καὶ ὡραία παρθένος, ἀλλὰ συλληπτέα ἡμῖν ἐστιν. Αμυ. ἄνθρωπε, ποῖ με ξυναρπάσας ἄγεις; ἀνδραποδιστὴς εἶ, καὶ ἔοικας ἡμῖν ἀπ' Αἰγύπτου τοῦ θείου ἐπιπεμφθῆναι, ὥστε βοήσομαι τὸν πατέρα. Τρί. σιώπησον ὦ Αμυμώνη, Ποσειδῶν ἐστι. Αμυ. τί Ποσειδῶν λέγεις; τί βιάζῃ με ὦ ἄνθρωπε, καὶ εἰς τὴν θάλατταν καθέλκεις; ἐγὼ δὲ ἀποπνιγήσομαι ἡ ἀθλία καταδῦσα. Πο. θάῤῥει, οὐδὲν δεινὸν πάθῃς, ἀλλὰ καὶ πηγὴν ἐπώνυμόν σοι ἀναδοθῆναι ἐάσω ἐνταῦθα, πατάξας τῇ τριαίνῃ τὴν πέτραν, πλησίον τοῦ κλύσματος. καὶ σὺ εὐδαίμων ἔσῃ, καὶ μόνη τῶν ἀδελφῶν οὐχ ὑδροφορήσεις ἀποθανοῦσα.

Νότου καὶ Ζεφύρου.

ΤΑύτην ὦ Ζέφυρε τὴν δάμαλιν, ἣν διὰ τοῦ πελάγους εἰς Αἴγυπτον ὁ Ἑρμῆς ἄγει, ὁ Ζεὺς διεκόρησεν, ἁλοὺς ἔρωτι; Ζε. ναὶ ὦ Νότε. οὐ δάμαλις δὲ τότε, ἀλλὰ παῖς ἦν τοῦ ποταμοῦ Ἰνάχου. νῦν δὲ ἡ Ἥρα τοιαύτην ἐποίησεν, αὐτὴν ζηλοτυπήσασα, ὅτι καὶ πάνυ ἑώρα ἐρῶντα τὸν Δία. Νο. νῦν οὖν

ἔτι

ἐπὶ ἐρᾷ τῆς βοός; ΖΕ. καὶ μάλα. καὶ διὰ τοῦτο ἐς Αἴγυπτον αὐτὴν ἔπεμψε, καὶ ἡμῖν προσέταξε, μὴ κυμαίνειν τὴν θάλασσαν, ἔστ᾽ ἂν διανήξηται, ὡς ἀποτεκοῦσα ἐκεῖ. κύει δὲ ἤδη, θεὸς γένοιτο καὶ αὐτὴ, καὶ τὸ τεχθέν. ΝΟ. ἡ δάμαλις θεός; ΖΕ. καὶ μάλα ὦ Νότε. ἄρξει τε ὁ Ἑρμῆς, ἔφη, τῶν πλεόντων, καὶ ἡμῶν ἔσται δέσποινα, ὅν τινα ἂν ἡμῶν ἐθέλῃ ἐκπέμψαι, ἢ κωλῦσαι ἐπιπνεῖν. ΝΟ. θεραπευτέα τοιγαροῦν ὦ Ζέφυρε, ἤδη δέσποινά γε οὖσα, νὴ Δία εὐνουστέρα γὰρ οὕτω γένοιτο. ΖΕ. ἀλλ᾽ ἤδη γὰρ διεπέρασε, καὶ ἐξενεύσεν ἐς τὴν γῆν. ὁρᾷς, ὅπως οὐκέτι μὲν τετραποδισὶ βαδίζει, ἀνορθώσας δ᾽ αὐτὴν ὁ Ἑρμῆς, γυναῖκα παγκάλην αὖθις ἐποίησε; ΝΟ. παράδοξα γοῦν ταῦτα, ὦ Ζέφυρε. οὐκέτι τὰ κέρατα, οὐδὲ οὐρὰ, καὶ διχηλὰ τὰ σκέλη, ἀλλ᾽ ἐπέραστος κόρη. ὁ μέντοι Ἑρμῆς τί παθὼν, μεταβέβληκεν ἑαυτὸν, καὶ ἀντὶ νεανίου, κυνοπρόσωπος γεγένηται. ΖΕ. μὴ πολυπραγμονῶμεν, ὅτι ἄμεινον ἐκεῖνος οἶδε τὰ πρακτέα.

Ποσειδῶνος καὶ Δελφίνων.

Εὖγε ὦ Δελφῖνες, ὅτι ἀεὶ φιλάνθρωποί ἐστε, καὶ πάλαι μὲν τὸ τῆς Ἰνοῦς παιδίον ἐπὶ τὸν Ἰσθμὸν ἐκομίσατε, ὑποδεξάμενοι ἀπὸ τῶν Σκειρωνίδων μετὰ τῆς μητρὸς ἐμπεσὸν, καὶ νῦν σὺ τὸν κιθαρῳδὸν τοῦτον, τὸν ἐκ Μηθύμνης ἀναλαβὼν, ἐξενήξω ἐς Ταίναρον αὐτῇ σκευῇ, καὶ κιθάρᾳ, οὐδὲ περιεῖδες κακῶς ὑπὸ τῶν ναυτῶν ἀπολλύμενον. ΔΕΛ. μὴ θαυμά-

σης ὦ Πόσειδον, εἰ τοὺς ἀνθρώπους εὖ ποιοῦμεν, ἐξ ἀνθρώπων γε καὶ αὐτοὶ ἰχθύες γενόμενοι. Πο. καὶ μέμφομαί γε τῷ Διονύσῳ, ὅτι ὑμᾶς καταναυμαχήσας, μετέβαλε, δέον χειρώσασθαι μόνον, ὥσπερ τοὺς ἄλλους ὑπηγάγετο. ὅπως γοῦν τὰ κατὰ τὸν Ἀρίονα τοῦτον ἐγένετο, ὦ Δελφίν; Δελ. ὁ Περίανδρος, οἶμαι, ἔχαιρεν αὐτῷ, καὶ πολλάκις μετεπέμπετο αὐτὸν ἐπὶ τῇ τέχνῃ, ὁ δὲ πλουτήσας παρὰ τοῦ τυράννου, ἐπεθύμησε πλεύσας οἴκαδε, εἰς τὴν Μήθυμναν, ἐπιδείξασθαι τὸν πλοῦτον. καὶ ἐπιβὰς πορθμείου τινὸς κακούργων ἀνδρῶν, ὡς ἔδειξε, πολὺν ἄγων χρυσὸν καὶ ἄργυρον, ἐπεὶ κατὰ μέσον τὸ Αἰγαῖον ἐγένετο, ἐπιβουλεύουσιν αὐτῷ οἱ ναῦται. ὁ δὲ, ἠκροώμην γὰρ ἅπαντα, παρανέων τῷ σκάφει, ἐπεὶ ταῦτα ὑμῖν δέδοκται, ἔφη, ἀλλὰ τὴν σκευὴν ἀναλαβόντα με, καὶ ᾄσαντα θρῆνόν τινα ἐπ' ἐμαυτῷ, ἑκόντα ἐάσατε ῥίψαι ἐμαυτόν. ἐπέτρεψαν οἱ ναῦται, καὶ ἀνέλαβε τὴν σκευὴν, καὶ ᾖσε πάνυ λιγυρῶς, καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν θάλατταν, ὡς αὐτίκα πάντως ἀποθανούμενος. ἐγὼ δὲ ὑπολαβὼν, καὶ ἀναθέμενος αὐτὸν, ἐξενηξάμην ἔχων εἰς Ταίναρον. Πο. ἐπαινῶ τῆς φιλομουσίας, ἄξιον γὰρ τὸν μισθὸν ἀποδέδωκας αὐτῷ τῆς ἀκροάσεως.

Ποσειδῶνος καὶ Νηρηΐδων.

Τὸ μὲν στενὸν τοῦτο, ἐν ᾧ ἡ παῖς κατηνέχθη, Ἑλλήσποντος ἀπ' αὐτῆς καλείσθω, τὸν δὲ νεκρὸν ὑμεῖς ὦ Νηρηΐδες παραλαβοῦσαι, τῇ Τρῳάδι προσ-

προσενέγκατε, ὡς ταφείη ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων. Νη. μηδαμῶς ὦ Πόσειδον, ἀλλ' ἐνταῦθα ἐν τῷ ἐπωνύμῳ πελάγει τετάφθω. ἐλεοῦμεν γὰρ αὐτὴν, οἴκτιστα ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς πεπονθυῖαν. Πο. τοῦτο μὲν, ὦ Ἀμφιτρίτη, οὐ θέμις. οὐδ' ἄλλως καλὸν ἐνταῦθά που κεῖσθαι ὑπὸ τῇ ψάμμῳ αὐτὴν, ἀλλ' ὅπερ ἔφης, ἐν τῇ Τρῳάδι, ἐν τῇ Χερρονήσῳ τεθάψεται. ἐκεῖνο δὲ παραμύθιον ἔσται αὐτῇ, ὅτι μετ' ὀλίγον τὰ αὐτὰ καὶ ἡ Ἰνὼ πείσεται, καὶ ἐμπεσεῖται ὑπὸ τοῦ Ἀθάμαντος διωκομένη εἰς τὸ πέλαγος, ἀπ' ἄκρου τοῦ Κιθαιρῶνος, καθόπερ καθήκει ἐς τὴν θάλασσαν, ἔχουσα καὶ τὸν υἱὸν ἐπὶ τῆς ἀγκάλης. Νη. ἀλλὰ κἀκείνην σῶσαι δεήσει, χαρισάμενος τῷ Διονύσῳ, τροφὸς γὰρ αὐτοῦ καὶ τίτθη ἡ Ἰνώ. Πο. οὐκ ἐχρῆν οὕτω πονηρὰν οὖσαν, ἀλλὰ τῷ Διονύσῳ ἀχαριστεῖν, ὦ Ἀμφιτρίτη, οὐκ ἄξιον. Νη. αὕτη δὲ ἄρα τί παθοῦσα, κατέπεσεν ἀπὸ τοῦ κριοῦ, ὁ ἀδελφὸς δὲ ὁ Φρίξος ἀσφαλῶς ὀχεῖται; Πο. εἰκότως, νεανίας γὰρ, καὶ δύναται ἀντέχειν πρὸς τὴν φοράν. ἡ δὲ ὑπὸ ἀηθείας ἐπιβᾶσα ὀχήματος παραδόξου, καὶ ἀπιδοῦσα εἰς βάθος ἀχανὲς, ἐκπλαγεῖσα, καὶ τῷ θάμβει ἅμα σχεθεῖσα, καὶ ἰλιγγιάσασα πρὸς τὸ σφοδρὸν τῆς πτήσεως, ἀκρατὴς ἐγένετο τῶν κεράτων τοῦ κριοῦ, ὧν τέως ἀπείληπτο, καὶ κατέπεσεν ἐς τὸ πέλαγος. Νη. οὐκοῦν ἐχρῆν τὴν μητέρα τὴν Νεφέλην βοηθεῖν πιπτούσῃ; Πο. ἐχρῆν, ἀλλ' ἡ μοῖρα πολλῷ τῆς Νεφέλης δυνατωτέρα.

Ἴριδος καὶ Ποσειδῶνος.

Τὴν νῆσον τὴν πλανωμένην ὦ Πόσειδον, ἀποσπασθεῖσαν τῆς Σικελίας, ὕφαλον ἐπινήχεσθαι συμβέβηκε, ταύτην, φησὶν ὁ Ζεὺς, στῆσον ἤδη, καὶ ἀνάφηνον, καὶ ποίησον ἤδη δῆλον ἐν τῷ Αἰγαίῳ μέσῳ βεβαίως μένειν, στηρίξας πάνυ ἀσφαλῶς, δεῖται γάρ τι αὐτῆς. Πο. πεπράξεται ταῦτα ὦ Ἶρι. τίνα δὲ ὅμως παρέξει αὐτῷ τὴν χρείαν ἀναφανεῖσα, καὶ μηκέτι πλέουσα; Ἶρις. τὴν Λητὼ ἐπ᾽ αὐτῆς δεῖ ἀποκυῆσαι, ἤδη γὰρ πονήρως ὑπὸ τῶν ὠδίνων ἔχει. Πο. τί οὖν; οὐχ ἱκανὸς ὁ οὐρανὸς ἐντεκεῖν; εἰ δὲ μὴ οὗτος, ἀλλ᾽ ἥ γε πᾶσα ἡ γῆ οὐκ ἂν ὑποδέξασθαι δύναιτο τὰς αὐτῆς γονάς; Ἶρις. οὐκ ὦ Πόσειδον. ἡ Ἥρα γὰρ ὅρκῳ μεγάλῳ κατέλαβε τὴν γῆν, μὴ παρασχεῖν τῇ Λητοῖ τῶν ὠδίνων ὑποδοχήν. ἡ τοίνυν νῆσος αὕτη ἀνώμοτός ἐστιν, ἀφανὴς γὰρ ἦν. Πο. συνίημι. στῆθι ὦ νῆσε, καὶ ἀνάδυθι αὖθις ἐκ τοῦ βυθοῦ, καὶ μηκέτι ὑποφέρου, ἀλλὰ βεβαίως μένε, καὶ ὑπόδεξαι εὐδαιμονεστάτη τοῦ ἀδελφοῦ τὰ τέκνα δύο, τοὺς καλλίστους τῶν θεῶν. καὶ ὑμεῖς ὦ Τρίτωνες διαπορθμεύσατε τὴν Λητὼ ἐς αὐτὴν, καὶ γαληνὰ ἅπαντα ἔστω. τὸν δράκοντα δὲ, ὃς νῦν ἐξοιστρεῖ αὐτὴν, φοβῶν τὰ νεογνὰ, ἐπειδὰν τεχθῇ, αὐτίκα μέτεισι, καὶ τιμωρήσει τῇ μητρὶ, σὺ δὲ ἀπάγγελε τῷ Διῒ πάντα εἶναι εὐπρεπῆ. ἕστηκεν ἡ Δῆλος, ἡκέτω ἡ Λητὼ, καὶ τικτέτω.

Ξάνθου καὶ Θαλάσσης.

έξαι με ὦ θάλασσα, δεινὰ πεπονθότα, καὶ κατάσβεσόν μου τὰ τραύματα. Θά. τί τοῦτο ὦ Ξάνθε; τίς σε κατέκαυσεν; Ξαν. Ἥφαιστος. ἀλλ' ἀπηνθράκωμαι ὅλως ὁ κακοδαίμων, καὶ ζέω. Θά. διατί δέ σοι ἐνέβαλε τὸ πῦρ; Ξαν. διὰ τὸν υἱὸν τῆς Θέτιδος, ἐπεὶ γὰρ φονεύοντα τοὺς Φρύγας ἱκέτευσα, ὁ δ' οὐκ ἐπαύσατο τῆς ὀργῆς, ἀλλ' ὑπὸ τῶν νεκρῶν ἀπέφραττέ μοι τὸν ῥοῦν, ἐλεήσας τοὺς ἀθλίους ἐπῆλθον, ἐπικλύσαι θέλων, ὡς φοβηθεὶς ἀπόσχοιτο τῶν ἀνδρῶν. ἐνταῦθα ὁ Ἥφαιστος, ἔτυχε γὰρ πλησίον που ὤν, πᾶν, ὅσον οἶμαι, πῦρ εἶχε, καὶ ὅσον ἐν τῇ Αἴτνῃ, καὶ εἴποθι ἄλλοθι, φέρων, ἐπῆλθέ μοι, καὶ ἔκαυσε μὲν τὰς πτελέας, καὶ μυρρίκας, ὤπτησε δὲ καὶ τοὺς κακοδαίμονας ἰχθῦς, καὶ τὰς ἐγχέλυας, αὐτὸν δὲ ἐμὲ ὑπερκαχλάσαι ποιήσας, μικροῦ δεῖν ὅλον ξηρὸν εἴργασαι. ὁρᾷς δ' οὖν, ὅπως διάκειμαι ὑπὸ τῶν ἐγκαυμάτων; Θα. θολερὸς ὦ Ξάνθε, καὶ θερμὸς, ὡς εἰκός. τὸ αἷμα μὲν, ἀπὸ τῶν νεκρῶν. ἡ θέρμη δὲ, ὡς φῂς, ἀπὸ τοῦ πυρὸς, καὶ εἰκότως ὦ Ξάνθε, ὃς ἐπὶ τὸν ἐμὸν υἱὸν ὥρμησας, οὐκ αἰδεσθεὶς, ὅτι Νηρηΐδος υἱὸς ἦν. Ξαν. οὐκ ἔδει οὖν ἐλεῆσαι γείτονας ὄντας τοὺς Φρύγας; Θα. τὸν Ἥφαιστον δὲ οὐκ ἔδει ἐλεῆσαι, Θέτιδος υἱὸν ὄντα τὸν Ἀχιλλέα;

Δωρίδος καὶ Θέτιδος.

Τι δακρύεις ὦ Θέτι; Θέ. καλλίστην ὦ Δωρὶ κόρην εἶδον ἐς κιβωτὸν ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐμβληθεῖσαν, αὐτήν τε, καὶ βρέφος αὐτῆς ἀρτιγέννητον. ἐκέλευσε δὲ ὁ πατὴρ τοὺς ναύτας, ἀναλαβόντας τὸ κιβώτιον, ἐπειδὰν πολὺ ἀπὸ τῆς γῆς ἀποσπάσωσιν, ἀφεῖναι ἐς τὴν θάλασσαν, ὡς ἀπόλοιτο ἡ ἀθλία καὶ αὐτὴ, καὶ τὸ βρέφος. Δω. τίνος δ' ἕνεκα, ὦ ἀδελφὴ, ἐπεὶ ἔμαθες ἀκριβῶς ἅπαντα; Θέ. Ἀκρίσιος ὁ πατὴρ αὐτῆς, καλλίστην οὖσαν ἐπαρθένευεν, εἰς χαλκοῦν τινα θάλαμον ἐμβαλὼν, εἶτα τὸ μὲν ἀληθὲς οὐκ ἔχω εἰπεῖν. φασὶ δ' οὖν τὸν Δία, χρυσὸν γενόμενον ῥυῆναι διὰ τοῦ ὀρόφου ἐπ' αὐτὴν, δεξαμένην δ' ἐκείνην ἐς τὸν κόλπον καταῤῥέοντα τὸν θεὸν, ἐγκύμονα γενέσθαι. τοῦτο αἰσθόμενος ὁ πατὴρ, ἄγριός τις, καὶ ζηλότυπος γέρων ἠγανάκτησε, καὶ ὑπό τινος μεμοιχεῦσθαι οἰηθεὶς αὐτὴν, ἐμβάλλει ἐς τὴν κιβωτὸν ἄρτι τετοκυῖαν. Δω. ἡ δὲ τί ἔπραττεν, ὦ Θέτι, ὁπότε καθίετο; Θέ. ὑπὲρ αὐτῆς μὲν ἐσίγα, ὦ Δωρὶ, καὶ ἔφερε τὴν καταδίκην, τὸ βρέφος δὲ παρῃτεῖτο μὴ ἀποθανεῖν δακρύουσα, καὶ τῷ πάππῳ δεικνύουσα αὐτὸ, κάλλιστον ὄν, τὸ δὲ ὑπ' ἀγνοίας τῶν κακῶν, καὶ ἐμειδία πρὸς τὴν θάλασσαν. ὑποπίμπλαμαι αὖθις τοὺς ὀφθαλμοὺς δακρύων, μνημονεύουσα αὐτῶν. Δω. κἀμὲ δακρῦσαι ἐποίησας. ἀλλ' ἤδη τεθνᾶσιν; Θέ. οὐδαμῶς. νήχεται γὰρ

ἔτι ἡ κιβωτὸς ἀμφὶ τὴν Σέριφον, ζῶντας αὐτοὺς φυλάττουσα. Δω. τί οὖν οὐχὶ σῴζομεν αὐτήν, τοῖς ἁλιεῦσι τούτοις ἐμβαλοῦσαι εἰς τὰ δίκτυα τοῖς Σεριφίοις; οἱ δὲ ἀνασπάσαντες σώσουσι δηλονότι. Θέ. εὖ λέγεις, οὕτω ποιῶμεν. μὴ γὰρ ἀπολέσθω μήτε αὐτὴ, μήτε τὸ παιδίον, οὕτως ὂν καλόν.

Ποσειδῶνος καὶ Ἐνιπέως.

Οὐ καλὰ ταῦτα, ὦ Πόσειδον, εἰρήσεται γὰρ τἀληθές. ὑπελθών μου τὴν ἐρωμένην, εἰκασθεὶς ἐμοὶ, διεκόρησας τὴν παῖδα, ἡ δὲ ᾤετο ὑπ' ἐμοῦ ταῦτα πεπονθέναι, καὶ διὰ τοῦτο παρεῖχεν ἑαυτήν. Πο. σὺ γὰρ, ὦ Ἐνιπεῦ, ὑπεροπτικὸς ἦσθα, καὶ βραδὺς, ὃς κόρης οὕτω καλῆς φοιτώσης ὁσημέραι παρὰ σὲ, ἀπολλυμένης ὑπὸ τοῦ ἔρωτος ὑπερεώρας, καὶ ἔχαιρες, λυπῶν αὐτήν. ἡ δὲ περὶ τὰς ὄχθας ἀλύουσα καὶ ἐπεμβαίνουσα καὶ λουομένη, ἐνίοτε ηὔχετό σοι ἐντυχεῖν, σὺ δ' ἐθρύπτου πρὸς αὐτήν. Ενι. τί οὖν, διὰ τοῦτο ἐχρῆν σε προαρπάσαι τὸν ἔρωτα, καὶ καθυποκρίνεσθαι Ἐνιπέα ἀντὶ Ποσειδῶνος εἶναι, καὶ κατασοφίσασθαι τὴν Τυρὼ, ἀφελῆ κόρην οὖσαν; Πο. ὀψὲ ζηλοτυπεῖς ὦ Ἐνιπεῦ, ὑπερόπτης πρότερον ὤν. ἡ Τυρὼ δὲ οὐδὲν δεινὸν πέπονθεν, οἰομένη ὑπὸ σοῦ διακεκορῆσθαι. Ενι. οὐ μὲν οὖν; ἔφης γὰρ ἀπιὼν, ὅτι Ποσειδῶν ἦσθα, ὃ καὶ μάλιστα ἐλύπησεν αὐτήν, καὶ ἐγὼ τοῦτο ἠδίκημαι, ὅτι τὰ ἐμὰ σὺ ηὐφραίνου τότε, καὶ περιστήσας πορφύρεόν τι κῦμα, ὅπερ ὑμᾶς συνέκρυ-

πε, ἅμα συνῆσθα τῇ παιδὶ αὐτῇ ἐμοῦ. Πο. σὺ γὰρ οὐκ ἐθέλες ὦ Ἐνιπεῦ.

Τρίτωνος καὶ Νηρηΐδων.

Τὸ κῆτος ὑμῶν, ὦ Νηρηΐδες, ὃ ἐπὶ τὴν τοῦ Κηφέως θυγατέρα τὴν Ἀνδρομέδαν ἐπέμψατε, οὔτε τὴν παῖδα ἠδίκησεν, ὡς οἴεσθε, καὶ αὐτὸ ἤδη τέθνηκε. Νη. ὑπὸ τίνος ὦ Τρίτων; ἢ ὁ Κηφεὺς, καθάπερ δέλεαρ προθεὶς, τὴν κόρην ἀπέκτεινεν ἐπιὼν, λοχήσας μετὰ πολλῆς δυνάμεως; Τρί. οὐκ. ἀλλ' ἴστε, οἶμαι ὦ Ἰφιάνασσα, τὸν Περσέα, τὸ τῆς Δανάης παιδίον, ὃ μετὰ τῆς μητρὸς ἐν τῇ κιβωτῷ ἐμβληθὲν εἰς τὴν θάλασσαν ὑπὸ τοῦ μητροπάτορος, ἐσώσατε, οἰκτείρασαι αὐτούς. Ιφ. οἶδα, ὃν λέγεις. εἰκὸς δ' ἤδη νεανίαν εἶναι, καὶ μάλα γενναῖόν τε καὶ καλὸν ἰδεῖν. Τρί. οὗτος ἀπέκτεινε τὸ κῆτος. Ιφ. διατί ὦ Τρίτων; οὐ γὰρ δὴ σῶστρα ἡμῖν τοιαῦτα ἐκτίνειν αὐτὸν ἐχρῆν. Τρί. ἐγὼ ὑμῖν φράσω τὸ πᾶν, ὡς ἐγένετο, ἐστάλη μὲν οὗτος ἐπὶ τὰς Γοργόνας, ἆθλόν τινα τῷ βασιλεῖ ἐπιτελῶν, ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο εἰς τὴν Λιβύην. Ιφ. πῶς ὦ Τρίτων μόνος, ἢ καὶ ἄλλους συμμάχους ἦγεν; ἄλλως γὰρ δύσπορος ἡ ὁδός. Τρί. διὰ τοῦ ἀέρος, ὑπόπτερον γὰρ αὐτὸν ἡ Ἀθηνᾶ ἔθηκεν. ἐπεὶ δ' οὖν ἧκεν, ὅπου διῃτῶντο, αἱ μὲν ἐκάθευδον, οἶμαι, ὁ δὲ ἀποτεμὼν τῆς Μεδούσης τὴν κεφαλὴν, ᾤχετ' ἀποπτάμενος. Ιφ. πῶς ἰδών; ἀθέατοι γάρ εἰσιν. ἢ ὃς ἂν ἴδῃ, οὐκ ἔτ' ἄλλο μετὰ ταῦτα ἴδοι;

τα ἴδοι;

τὰ ἴδῃ; Τρι. ἡ Ἀθηνᾶ μὲν ἀσπίδα προφαίνουσα, τοιαῦτα γὰρ ἤκουσα διηγουμένου αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἀνδρομέδαν, καὶ πρὸς τὸν Κηφέα ὕστερον, ἡ Ἀθηνᾶ δὴ ἐπὶ τῆς ἀσπίδος ὑποστιλβούσης, ὥσπερ ἐπὶ κατόπτρου, παρέσχεν αὐτῷ ἰδεῖν τὴν εἰκόνα τῆς Μεδούσης. εἶτα λαβόμενος τῇ λαιᾷ τῆς κόμης, ἐνορῶν δὲ τὴν εἰκόνα, τῇ δεξιᾷ τὴν ἅρπην ἔχων, ἀπέτεμε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ πρὶν ἀνεγρέσθαι τὰς ἀδελφὰς, ἀνέπτατο. ἐπεὶ δὲ κατὰ τὴν παράλιον ταύτην Αἰθιοπίαν ἐγένετο, ἤδη πρόσγειος πετόμενος, ὁρᾷ τὴν Ἀνδρομέδαν προκειμένην, ἐπί τινος πέτρας προβλῆτος προσπεπατταλευμένην, καλλίστην, ὦ θεοί, καθειμένην τὰς κόμας, ἡμίγυμνον πολὺ ἔνερθε τῶν μαστῶν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον οἰκτείρας τὴν τύχην αὐτῆς, ἀνηρώτα τὴν αἰτίαν τῆς καταδίκης, κατὰ μικρὸν δὲ ἁλοὺς ἔρωτι, ἐχρῆν γὰρ σεσῶσθαι τὴν παῖδα, βοηθεῖν διέγνω. καὶ ἐπειδὴ τὸ κῆτος ἐπῄει μάλα φοβερὸν, ὡς καταπιόμενον τὴν Ἀνδρομέδαν, ὑπεραιωρηθεὶς ὁ νεανίσκος, πρόκωπον ἔχων τὴν ἅρπην, τῇ μὲν καθικνεῖται, τῇ δὲ προδεικνὺς τὴν Γοργόνα, λίθον ἐποίει αὐτό. τὸ δὲ τέθνηκεν ὁμοῦ, καὶ πέπηγεν αὐτοῦ τὰ πολλὰ, ὅσα εἶδε τὴν Μέδουσαν. ὁ δὲ λύσας τὰ δεσμὰ τῆς παρθένου, ὑποσχὼν τὴν χεῖρα, ὑπεδέξατο ἀκροποδητὶ κατιοῦσαν ἐκ τῆς πέτρας, ὀλισθηρᾶς οὔσης. καὶ νῦν γαμεῖ ἐν τοῦ Κηφέως, καὶ ἀπάξει αὐτὴν εἰς Ἄργος. ὥστε ἀντὶ θανάτου, γάμον οὐ τὸν τυχόντα εὕρετο. Νη. ἐγὼ μὲν, οὐ πάνυ τῷ γεγονότι ἄχθομαι. τί γὰρ ἡ παῖς ἠδίκει

ἡμᾶς, εἴ τι ἡ μήτηρ ἐμεγαλαύχει τότε, καὶ ἠξίου καλλίων εἶναι; Τρί. ὅτι οὕτως ἂν ἤλγησεν ἐπὶ τῇ θυγατρὶ μήτηρ γε οὖσα. Νη. μηκέτι μεμνήμεθα ὦ Δωρὶ ἐκείνων, εἴ τι βάρβαρος γυνὴ ὑπὲρ τὴν ἀξίαν ἐλάλησεν. ἱκανὴν γὰρ ἡμῖν τιμωρείαν ἔδωκε, φοβηθεῖσα ἐπὶ τῇ παιδὶ, χαίρωμεν οὖν τῷ γάμῳ.

Ζεφύρου καὶ Νότου.

ΟΥ πώποτε πομπὴν ἐγὼ μεγαλοπρεπεστέραν εἶδον ἐν τῇ θαλάττῃ, ἀφ' οὗ εἰμι, καὶ πνέω. σὺ δὲ οὐκ εἶδες, ὦ Νότε; Νό. τίνα ταύτην λέγεις, ὦ Ζέφυρε, τὴν πομπήν; ἢ τίνες οἱ πέμποντες ἦσαν; Ζέ. ἡδίστου θεάματος ἀπελείφθης, οἷον οὐκ ἄλλο ἴδοις ἔτι. Νό. περὶ τὴν Ἐρυθρὰν γὰρ θάλασσαν εἰργαζόμην, ἐπέπνευσα δέ τι καὶ μέρος τῆς Ἰνδικῆς, ὅσα παράλια τῆς χώρας, οὐδὲν οὖν οἶδα, ὧν λέγεις. Ζέ. ἀλλὰ τὸν Σιδώνιον Ἀγήνορα εἶδες; Νό. ναὶ, τὸν τῆς Εὐρώπης πατέρα. τί μήν; Ζέ. περὶ αὐτῆς ἐκείνης διηγήσομαί σοι. Νό. μῶν ὅτι ὁ Ζεὺς ἐραστὴς ἐκ πολλοῦ τῆς παιδός; τοῦτο γὰρ καὶ πάλαι ἠπιστάμην. Ζέ. οὐκοῦν τὸν μὲν ἔρωτα οἶσθα, τὰ μετὰ ταῦτα δὲ ἤδη ἄκουσον. ἡ μὲν Εὐρώπη κατεληλύθει ἐπὶ τὴν ἠϊόνα παίζουσα, τὰς ἡλικιώτιδας παραλαβοῦσα, ὁ Ζεὺς δὲ ταύρῳ εἰκάσας ἑαυτὸν, συνέπαιζεν αὐταῖς κάλλιστος φαινόμενος, λευκός τε γὰρ ἦν ἀκριβῶς, καὶ τὰ κέρατα εὐκαμπὴς, καὶ τὸ βλέμμα ἥμερος. ἐσκίρτα οὖν καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῆς ἠϊόνος, καὶ ἐμυκᾶτο ἥ-

δισὸν, ὥστε τὴν Εὐρώπην τολμῆσαι καὶ ἀναβῆναι αὐτόν. ὡς δὲ τοῦτ' ἐγένετο, δρομαῖος μὲν ὁ Ζεὺς ὥρμησεν ἐπὶ τὴν θάλατταν, φέρων αὐτήν, καὶ ἐνήχετο ἐμπεσών. ἡ δὲ πάνυ ἐκπλαγεῖσα τῷ πράγματι, τῇ λαιᾷ μὲν εἴχετο τοῦ κέρατος, ὡς μὴ ἀπολισθάνοι, τῇ ἑτέρᾳ δὲ ἠνεμωμένον τὸν πέπλον ξυνεῖχε. Νό. ἡδὺ τοῦτο θέαμα ὦ Ζέφυρε εἶδες, καὶ ἐρωτικόν, νηχόμενον τὸν Δία, φέροντα τὴν ἀγαπωμένην. Ζέ. καὶ μὴν τὰ μετὰ ταῦτα ἡδίω παραπολὺ, ὦ Νότε. ἥ τε γὰρ θάλαττα εὐθὺς ἀκύμων ἐγένετο, καὶ τὴν γαλήνην ἐπισπασαμένη, λείαν παρεῖχεν ἑαυτήν. ἡμεῖς δὲ πάντες ἡσυχίαν ἄγοντες, οὐδὲν ἄλλο, ἢ θεαταὶ μόνον τῶν γινομένων παρηκολουθοῦμεν. Ἔρωτες δὲ παραπετώμενοι, μικρὸν ὑπὲρ τὴν θάλατταν, ὡς ἐνίοτε ἄκροις τοῖς ποσὶν ἐπιψαύειν τοῦ ὕδατος, ἡμμένας τὰς δᾷδας φέροντες, ᾖδον ἅμα τὸν Ὑμέναιον. αἱ Νηρηΐδες δὲ ἀναδῦσαι, παρίππευον ἐπὶ τῶν δελφίνων ἐπικροτοῦσαι, ἡμίγυμνοι αἱ πολλαί. τό, τε τῶν Τριτώνων γένος, καὶ εἴ τι ἄλλο μὴ φοβερὸν ἰδεῖν τῶν θαλαττίων, ἅπαντα περιεχόρευε τὴν παῖδα. ὁ μὲν γὰρ Ποσειδῶν ἐπιβεβηκὼς ἅρματος, παροχούμενός τε, καὶ τὴν Ἀμφιτρίτην ἔχων, προῆγε γεγηθὼς, προοδοιπορῶν νηχομένῳ τῷ ἀδελφῷ. ἐπὶ πᾶσι δὲ τὴν Ἀφροδίτην δύο Τρίτωνες ἔφερον, ἐπὶ κόγχης κατακειμένην, ἄνθη παντοῖα ἐπιπάττουσαν τῇ νύμφῃ. ταῦτα ἐκ Φοινίκης ἄχρι τῆς Κρήτης ἐγένετο. ἐπεὶ δὲ ἐπέβη τῇ νήσῳ, ὁ μὲν ταῦρος οὐκ ἔτι ἐφαίνετο. ἐπιλαβόμενος δὲ τῆς χειρὸς ὁ Ζεὺς

ἀπῆγε τὴν Εὐρώπην ἐς τὸ Δικταῖον ἄντρον, ἐρυθριῶσαν, καὶ κάτω ὁρῶσαν, ἠπίστατο γὰρ ἤδη, ἐφ' ὅ, τι ἄγοιτο. ἡμεῖς δ' ἐμπεσόντες, ἄλλος ἄλλο τοῦ πελάγους μέρος διεκυμαίνομεν. Νό. ὦ μακάριε Ζέφυρε τῆς θέας. ἐγὼ δὲ γρῦπας καὶ ἐλέφαντας, καὶ μέλανας ἀνθρώπους ἑώρων.

ΝΕΚΡΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ.

Διογένους καὶ Πολυδεύκους.

Πολύδευκες, ἐντέλλομαί σοι ἐπειδὰν τάχιστα ἀνέλθῃς, σὸν γάρ ἐστιν, οἶμαι, τὸ ἀναβιῶναι αὔριον, ἤν που ἴδῃς Μένιππον τὸν κύνα, εὕροις δ' ἂν αὐτὸν ἐν Κορίνθῳ κατὰ τὸ Κράνειον, ἢ ἐν Λυκείῳ, τῶν ἐριζόντων πρὸς ἀλλήλους φιλοσόφων, καταγελῶντα εἰπεῖν πρὸς αὐτόν, ὅτι σοι, ὦ Μένιππε, κελεύει ὁ Διογένης, εἴ σοι ἱκανῶς τὰ ὑπὲρ γῆς καταγεγέλασται, ἥκειν ἐνθάδε, πολλῷ πλείω ἐπιγελασόμενον. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἐν ἀμφιβόλῳ σοι ἔτι ὁ γέλως ἦν, καὶ πολὺ τό, τίς γὰρ ὅλως οἶδε τὰ μετὰ τὸν βίον; ἐνταῦθα δὲ οὐ παύσῃ βεβαίως γελῶν, καθάπερ ἐγὼ νῦν, μάλιστα ἐπειδὰν ὁρᾷς τοὺς πλουσίους καὶ σατράπας καὶ τυράννους, οὕτω ταπεινοὺς καὶ ἀσήμους, ἐκ μόνης οἰμωγῆς διαγινωσκομένους, καὶ ὅτι μαλθακοὶ καὶ ἀγεννεῖς εἰσι, μεμνημένοι τῶν ἄνω. ταῦτα λέγε αὐτῷ, καὶ προσέτι ἐμπλησάμενον τὴν πήραν, ἥκειν θέρμων τε πολλῶν, καὶ εἴ που εὕροι ἐν τῇ τριό-

δῳ

δῶ Ἑκάτης δεῖπνον κείμενον, ἢ ᾠὸν ἐκ καθαρσίου, ἤ τι τοιοῦτο. Πο. ἀλλ' ἀπαγγελῶ ταῦτα, ὦ Διόγενες. ὅπως δὲ εἰδῶ, μάλιστα ὁποῖός τις ἐστὶ τὴν ὄψιν; Διο. γέρων, φαλακρὸς, τριβώνιον ἔχων πολύθυρον, ἅπαντι ἀνέμῳ ἀναπεπταμένον, καὶ ταῖς ἐπιπτυχαῖς τῶν ῥακίων ποικίλον, γελᾷ δ' ἀεὶ, καὶ ταπολλὰ τοὺς ἀλαζόνας τούτους φιλοσόφους ἐπισκώπτει. Πολυ. ῥᾴδιον εὑρεῖν ἀπό γε τούτων. Διο. βούλει, καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐκείνους ἐντείλωμαί τι τοὺς φιλοσόφους; Πολυ. λέγε, οὐ βαρὺ γὰρ οὐδὲ τοῦτο. Διο. τὸ μὲν ὅλον, παύσασθαι αὐτοῖς παρεγγύα ληροῦσι, καὶ περὶ τῶν ὅλων ἐρίζουσι, καὶ κέρατα φύουσιν ἀλλήλοις, καὶ κροκοδείλους ποιοῦσι, καὶ τοιαῦτα ἄπορα ἐρωτᾷν διδάσκουσι τὸν νοῦν. Πολυ. ἀλλ' ἐμὲ ἀμαθῆ καὶ ἀπαίδευτον εἶναι φήσουσι, κατηγοροῦντα τῆς σοφίας αὐτῶν. Διο. σὺ δὲ οἰμώζειν αὐτοῖς παρ' ἐμοῦ λέγε. Πολυ. καὶ ταῦτα ὦ Διόγενες ἀπαγγελῶ. Διο. τοῖς πλουσίοις δὲ, ὦ φίλτατον Πολυδεύκιον, ἀπάγγελε ταῦτα παρ' ἡμῶν. τί ὦ μάταιοι τὸν χρυσὸν φυλάττετε; τί δὲ τιμωρεῖσθε ἑαυτοὺς, λογιζόμενοι τοὺς τόκους, καὶ τάλαντα ἐπὶ ταλάντοις συντιθέντες, οὓς χρὴ ἕνα ὀβολὸν ἔχοντας, ἥκειν μετ' ὀλίγον; Πολυ. εἰρήσεται καὶ ταῦτα πρὸς ἐκείνους. Διο. ἀλλὰ καὶ τοῖς καλοῖς γε καὶ ἰσχυροῖς λέγε, Μεγίλλῳ τε τῷ Κορινθίῳ, καὶ Δαμοξένῳ τῷ παλαιστῇ, ὅτι παρ' ἡμῖν οὔτε ἡ ξανθὴ κόμη, οὔτε τὰ χαροπὰ ἢ μέλανα ὄμματα, ἢ ἐρύθημα ἐπὶ τοῦ προσώπου ἔτι ἐστὶν, ἢ νεῦρα

εὔτονα, ἢ ὦμοι καρτεροί, ἀλλὰ πάντα, μία ἡμῖν κόνις φασὶ, κρανία γυμνὰ τοῦ κάλλους. Πο. οὐ χαλεπὸν οὐδὲ ταῦτα εἰπεῖν πρὸς τοὺς καλοὺς καὶ ἰσχυρούς. Διο. καὶ τοῖς πένησιν, ὦ Λάκων, πολλοὶ δ' εἰσὶ, καὶ ἀχθόμενοι τῷ πράγματι, καὶ οἰκτείροντες τὴν ἀπορίαν, λέγε μήτε δακρύειν, μήτε οἰμώζειν, διηγησάμενος τὴν ἐνταῦθα ἰσοτιμίαν, καὶ ὅτι ὄψονται τοὺς ἐκεῖ πλουσίους οὐδὲν ἀμείνους αὐτῶν. καὶ Λακεδαιμονίοις δὲ τοῖς σοῖς, ταῦτα, εἰ δοκεῖ, παρ' ἐμοῦ ἐπιτίμησον, λέγων ἐκλελύσθαι αὐτούς. Πο. μηδὲν, ὦ Διόγενες, περὶ Λακεδαιμονίων λέγε, οὐ γὰρ ἀνέξομαί γε. ἃ δὲ πρὸς τοὺς ἄλλους ἔφησθα, ἀπαγγελῶ. Διο. ἐάσωμεν τούτους, ἐπεί σοι δοκεῖ, σὺ δὲ, οἷς προεῖπον, ἀπενέγκαι παρ' ἐμοῦ τοὺς λόγους.

Πλούτων, ἢ κατὰ Μενίππου.

ΟΥ φέρομεν, ὦ Πλούτων, Μένιππον τουτονὶ τὸν κύνα παροικοῦντα, ὥστε ἢ ἐκεῖνόν ποι κατάστησον, ἢ ἡμεῖς μετοικήσωμεν εἰς ἕτερον τόπον. Πλού. τί δ' ὑμᾶς δεινὸν ἐργάζεται ὁμόνεκρος ὤν; Κροῖ. ἐπειδὰν ἡμεῖς οἰμώζομεν, καὶ στένομεν, ἐκείνων μεμνημένοι τῶν ἄνω, Μίδας μὲν οὑτοσὶ τοῦ χρυσίου, Σαρδανάπαλος δὲ τῆς πολλῆς τρυφῆς, ἐγὼ δὲ τῶν θησαυρῶν, ἐπιγελᾷ, καὶ ἐξονειδίζει, ἀνδράποδα καὶ καθάρματα ἡμᾶς ἀποκαλῶν. ἐνίοτε δὲ καὶ ᾄδων, ἐπιταράττει ἡμῶν τὰς οἰμωγὰς, καὶ ὅλως, λυπηρός ἐστι. Πλού. τί ταῦτα φασὶν, ὦ Μένιππε; Μέ.

ἀληθῆ ὦ Πλούτων. μισῶ γὰρ αὐτοὺς ἀγεννεῖς, καὶ ὀλεθρίους ὄντας, οἷς οὐκ ἀπέχρησε βιῶναι κακῶς, ἀλλὰ καὶ ἀποθανόντες ἔτι μέμνηνται, καὶ περιέχονται τῶν ἄνω, χαίρω τοιγαροῦν ἀνιῶν αὐτούς. Πλού. ἀλλ' οὐ χρὴ, λυποῦνται γὰρ οὐ μικρῶν στερούμενοι. Μέ. καὶ σὺ μωραίνεις, ὦ Πλούτων, ὁμόψηφος ὢν τοῖς τούτων στεναγμοῖς; Πλού. οὐδαμῶς. ἀλλ' οὐκ ἂν ἐθελήσαιμι στασιάζειν ὑμᾶς. Μέ. καὶ μὴν ὦ κάκιστοι Λυδῶν καὶ Φρυγῶν καὶ Ἀσσυρίων, οὕτω γινώσκετε, ὡς οὐδὲ παυσομένου μου, ἔνθα γὰρ ἂν ἴητε, ἀκολουθήσω ἀνιῶν καὶ κατάδων καὶ καταγελῶν. Κροῖ. ταῦτα οὐχ ὕβρις; Μέ. οὐκ, ἀλλ' ἐκεῖνα ὕβρις ἦν, ἃ ὑμεῖς ἐποιεῖτε, προσκυνεῖσθαι ἀξιοῦντες, καὶ ἐλευθέροις ἀνδράσιν ἐντρυφῶντες, καὶ τοῦ θανάτου τὸ παράπαν οὐ μνημονεύοντες, τοιγαροῦν οἰμώξετε, πάντων ἐκείνων ἀφῃρημένοι. Κροῖ. πολλῶν γε, ὦ θεοί, καὶ μεγάλων κτημάτων. Μέ. ὅσου μὲν ἐγὼ χρυσοῦ. Σαρ. ὅσης δ' ἐγὼ τρυφῆς. Μέ. εὖ γε οὕτω ποιεῖτε. ὀδύρεσθε μὲν ὑμεῖς, ἐγὼ δὲ τὸ γνῶθι σαυτὸν πολλάκις συνείρων, ἐπάσομαι ὑμῖν. πρέποι γὰρ ἂν ταῖς τοιαύταις οἰμωγαῖς ἐπᾳδόμενον.

Μενίππου, Ἀμφιλόχου καὶ Τροφωνίου.

Σφὼ μέντοι, ὦ Τροφώνιε καὶ Ἀμφίλοχε, νεκροὶ ὄντες, οὐκ οἶδ', ὅπως ναῶν κατηξιώθητε, καὶ μάντεις δοκεῖτε, καὶ οἱ μάταιοι τῶν ἀνθρώπων, θεοὺς ὑμᾶς ὑπειλήφασιν

εἶεν. Τρο. τί οὖν ἡμεῖς αἴτιοι, εἰ ὑπ᾽ ἀνοίας ἐκεῖνοι τοιαῦτα περὶ νεκρῶν δοξάζουσιν; Με. ἀλλ᾽ οὐκ ἂν ἐδόξαζον, εἰ μὴ ζῶντες καὶ ὑμεῖς τοιαῦτα ἐτερατεύεσθε, ὡς τὰ μέλλοντα προειδότες, καὶ προειπεῖν δυνάμενοι τοῖς ἐρωμένοις. Τρο. ὦ Μένιππε, Ἀμφίλοχος μὲν οὗτος ἂν εἰδείη, ὅτι αὐτῷ ἀποκριτέον ὑπὲρ αὐτοῦ, ἐγὼ δὲ ἥρως εἰμὶ, καὶ μαντεύομαι, ἤν τις κατέλθοι παρ᾽ ἐμέ. σὺ δ᾽ ἔοικας οὐκ ἐπιδεδημηκέναι Λεβαδείᾳ τὸ παράπαν, οὐ γὰρ ἠπίστεις σὺ τούτοις. Με. τί φῄς; εἰ μὴ ἐς Λεβάδειαν γὰρ παρέλθω, καὶ ἐσταλμένος ταῖς ὀθόναις, γελοίως μᾶζαν ἐν ταῖν χεροῖν ἔχων, ἐσερπύσω διὰ τοῦ στομίου ταπεινοῦ ὄντος ἐς τὸ σπήλαιον, οὐκ ἂν ἐδυνάμην εἰδέναι, ὅτι νεκρὸς εἶ, ὥσπερ ἡμεῖς, μόνῃ τῇ γοητείᾳ διαφέρων; ἀλλὰ πρὸς τῆς μαντικῆς, τί δὲ ὁ ἥρως ἐστίν; ἀγνοῶ γάρ. Τρο. ἐξ ἀνθρώπου τι καὶ θεοῦ σύνθετον. Με. ὃ μήτε ἄνθρωπος ἐστὶν, ὡς φῄς, μήτε θεὸς, καὶ συναμφότερόν ἐστι; νῦν οὖν ποῦ σου τὸ θεοῦ ἐκεῖνο ἡμίτομον ἀπελήλυθε; Τρο. χρᾷ ὦ Μένιππε ἐν Βοιωτίᾳ. Με. οὐκ οἶδα ὦ Τροφώνιε, ὅ, τι καὶ λέγεις. ὅτι μέντοι ὅλος εἶ νεκρὸς, ἀκριβῶς ὁρῶ.

Ερμοῦ καὶ Χάρωνος.

Λογισώμεθα ὦ πορθμεῦ, εἰ δοκεῖ, ὁπόσα μοι ὀφείλεις ἤδη, ὅπως μὴ αὖθις ἐρίζωμέν τι περὶ αὐτῶν. Χά. λογισώμεθα ὦ Ερμῆ, ἄμεινον γὰρ ὡρίσαι περὶ αὐτῶν, καὶ ἀπραγμονέστερον. Ερ. ἄγκυ

ραν ἐντειλαμένῳ ἐκόμισα πέντε δραχμῶν. Χά. πολλοῦ λέγεις. Ερ. νὴ τὸν Ἀϊδωνέα, τῶν πέντε ὠνησάμην, καὶ τροπωτῆρα δύο ὀβολῶν. Χά. τίθει πέντε δραχμὰς, καὶ ὀβολοὺς δύο. Ερ. καὶ ἀκέστραν ὑπὲρ τοῦ ἱστίου πέντε ὀβολοὺς ἐγὼ κατέβαλον. Χά. καὶ τούτους προστίθει. Ερ. καὶ κηρὸν, ὡς ἐπιπλάσαι τοῦ σκαφιδίου τὰ ἀνεῳγότα, καὶ ἥλους δὲ, καὶ καλώδιον, ἀφ' οὗ τὴν ὑπέραν ἐποίησας, δύο δραχμῶν ἅπαντα. Χά. εὖγε ἄξια ταῦτα ὠνήσω. Ερ. ταῦτά ἐστιν, εἰ μή τι ἄλλο ἡμᾶς διέλαθεν ἐν τῷ λογισμῷ. πότε δ' οὖν ταῦτ' ἀποδώσειν φῄς; Χά. νῦν μὲν ὦ Ἑρμῆ ἀδύνατον, ἢν δὲ λοιμός τις ἢ πόλεμος καταπέμψῃ ἀθρόους τινὰς, ἐνέσται τότε ἀποκερδᾶναι ἐν τῷ πλήθει παραλογιζόμενον τὰ πορθμία. Ερ. νῦν οὖν ἐγὼ καθεδοῦμαι, τὰ κάκιστα εὐχόμενος γενέσθαι, ὡς ἂν ἀπὸ τούτων ἀπολαύοιμι. Χά. οὐκ ἔστιν ἄλλως ὦ Ἑρμῆ, νῦν δ' ὀλίγοι, ὡς ὁρᾷς, ἀφικνοῦνται ἡμῖν, εἰρήνη γάρ. Ερ. ἄμεινον οὕτως, εἰ καὶ ἡμῖν παρατείνοιτο ὑπὸ σοῦ τὸ ὄφλημα. πλὴν ἀλλ' οἱ μὲν παλαιοὶ, ὦ Χάρων οἶσθα, οἷοι παρεγίνοντο, ἀνδρεῖοι ἅπαντες, αἵματος ἀνάπλεῳ, καὶ τραυματίαι οἱ πολλοὶ, νῦν δὲ ἢ φαρμάκῳ τις, ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἀποθανὼν ἢ ὑπὸ τῆς γυναικὸς, ἢ ὑπὸ τρυφῆς ἐξῳδηκὼς τὴν γαστέρα καὶ τὰ σκέλη, ὠχροὶ γὰρ ἅπαντες, καὶ ἀγεννεῖς, οὐδὲν ὅμοιοι ἐκείνοις. οἱ δὲ πλεῖστοι αὐτῶν, διὰ χρήματα ἥκουσιν, ἐπιβουλεύοντες ἀλλήλοις, ὡς ἐοίκασι. Χά. πάνυ γὰρ περιπόθητά ἐστι

ταῦτα. Ερ. οὐκοῦν οὐδ᾽ ἐγὼ δόξαιμι ἂν ἁμαρτάνειν, πικρῶς ἀπαιτῶν τὰ ὀφειλόμενα παρὰ σοῦ.

Πλούτων καὶ Ερμοῦ.

Τὸν γέροντα οἶσθα, τὸν πάνυ γεγηρακότα λέγω, τὸν πλούσιον Εὐκράτην, ᾧ παῖδες μὲν οὐκ εἰσίν, οἱ τὸν κλῆρον δὲ θηρῶντες, πεντακισμύριοι; Ερ. ναί, τὸν Σικυώνιον φής. τί οὖν; Πλο. ἐκεῖνον μὲν, ὦ Ερμῆ, ζῆν ἔασον ἐπὶ τοῖς ἐννενήκοντα ἔτεσιν, ἃ βεβίωκεν, ἐπιμετρήσας ἄλλα τοσαῦτα, εἴγε οἷόν τε ἦν, καὶ ἔτι πλείω, τοὺς δέ γε κόλακας αὐτοῦ, Χαρῖνον τὸν νέον, καὶ Δάμωνα καὶ τοὺς ἄλλους κατάσπασον, ἐφεξῆς ἅπαντας. Ερ. ἄτοπον ἂν δόξειε τὸ τοιοῦτον. Πλο. οὐμενοῦν, ἀλλὰ δικαιότατον. τί γὰρ ἐκεῖνοι παθόντες, εὔχονται ἀποθανεῖν ἐκεῖνον, ἢ τῶν χρημάτων ἀντιποιοῦνται οὐδὲν προσήκοντες; ὃ δὲ πάντων ἐστὶ μιαρώτατον, ὅτι καὶ τοιαῦτα εὐχόμενοι, ὅμως θεραπεύουσιν ἔν γε τῷ φανερῷ. καὶ νοσοῦντος ἃ μὲν βουλεύονται, πᾶσι πρόδηλα, θύσειν δὲ ὅμως ὑπισχνοῦνται, ἢν ῥαΐσῃ. καὶ ὅλως, ποικίλη τις ἡ κολακεία τῶν ἀνδρῶν. διὰ ταῦτα ὁ μὲν ἔστω ἀθάνατος, οἱ δὲ προαπίτωσαν, αὐτοῦ μάτην ἐπιχανόντες. Ερ. γελοῖα πείσονται, πανοῦργοι ὄντες, πολλὰ κἀκεῖνος εὖ μάλα διαβουκολεῖ αὐτοὺς, καὶ ἐπελπίζει. καὶ ὅλως, ἀεὶ θανόντι ἐοικὼς, ἔρρωται πολὺ μᾶλλον τῶν νέων. οἱ δὲ ἤδη τὸν κλῆρον ἐν σφίσι διῃρημένοι, βόσκονται, ζωὴν μακαρίαν

πρὸς

πρὸς ἑαυτοὺς τιθέντες. Πλού. οὐκοῦν ὁ μὲν ἀποδυσάμενος τὸ γῆρας, ὥσπερ Ἰόλεως ἀνηβησάτω, οἱ δ' ἀπὸ μέσων τῶν ἐλπίδων τὸν ὀνειροπολήθεντα πλοῦτον ἀπολιπόντες, ἡκέτωσαν ἤδη, κακοὶ κακῶς ἀποθανόντες. Ερ. ἀμέλησον ὦ Πλούτων, μετελεύσομαι γάρ σοι ἤδη αὐτούς, καθ' ἕνα ἑξῆς, ἑπτὰ δέ, οἶμαι, εἰσί. Πλού. κατάσπα, οὐδὲ παραπέμψει ἕκαστον, ἀντὶ γέροντος αὖθις προθήβης γενόμενος.

Τερψίωνος καὶ Πλούτωνος.

Τοῦτο ὦ Πλούτων δίκαιον, ἐμὲ μὲν τεθνάναι, τριάκοντα ἔτη γεγονότα, τὸν δὲ ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα γέροντα, Θούκριτον ζῆν ἔτι; Πλού. δικαιότατον μὲν οὖν, ὦ Τερψίων, εἴγε ὁ μὲν ζῇ, μηδένα εὐχόμενος ἀποθανεῖν τῶν φίλων, σὺ δὲ παρὰ πάντα τὸν χρόνον ἐπεβούλευες αὐτῷ, περιμένων τὸν κλῆρον. Τερ. οὐ γὰρ ἐχρῆν γέροντα ὄντα, καὶ μηκέτι χρῆσθαι τῷ πλούτῳ αὐτὸν δυνάμενον, ἀπελθεῖν τοῦ βίου, παραχωρήσαντα τοῖς νέοις; Πλού. καινὰ ὦ Τερψίων νομοθετεῖς, τὸν μηκέτι τῷ πλούτῳ χρῆσθαι δυνάμενον, πρὸς ἡδονὴν ἀποθνήσκειν, τὸ δὲ ἄλλως ἡ Μοῖρα καὶ ἡ φύσις διέταξεν. Τερ. οὐκοῦν ταύτην αἰτιῶμαι τῆς διατάξεως, ἐχρῆν γὰρ τὸ πρᾶγμα ἑξῆς πως γίνεσθαι, τὸν πρεσβύτερον, πρότερον, καὶ μετὰ τοῦτον, ὅστις καὶ τῇ ἡλικίᾳ μετ' αὐτόν, ἀναστρέφεσθαι δὲ μηδαμῶς, μηδὲ ζῆν μὲν

τὸν ὑπέργηρων, ὀδόντας τρεῖς ἔτι λοιποὺς ἔχοντα, μόγις ὁρῶντα, οἰκέταις τέτρασιν ἐπικεκυφότα, καὶ ῥύζης μὲν τὴν ῥῖνα, λήμης δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς μεστὸν ὄντα, οὐδὲν ἔτι ἡδὺ εἰδότα, ἔμψυχόν τινα τάφον ὑπὸ τῶν νέων καταγελώμενον, ἀποθνήσκειν δὲ καλλίστους, καὶ ἐρρωμενεστάτους νεανίσκους, ἄνω γὰρ ποταμῶν τοῦτό γε. ἢ τὸ τελευταῖον εἰδέναι ἐχρῆν, πότε καὶ τεθνήξεται τῶν γερόντων ἕκαστος, ἵνα μὴ μάτην ἂν ἐνίους ἐθεράπευον. νῦν δὲ τὸ τῆς παροιμίας, Η ἅμαξα τὸν βοῦν πολλάκις ἐκφέρει. ΠΛΟ. ταῦτα μὲν ὦ Τερψίων, πολὺ συνετώτερα γίνεται, ἤπερ σοὶ δοκεῖ. καὶ ὑμεῖς δὲ τί παθόντες, ἀλλοτρίοις ἐπιχαίρετε, καὶ τοῖς ἀτέκνοις τῶν γερόντων εἰσποιεῖτε, φέροντες αὐτούς; τοιγαροῦν γέλωτα ὀφλισκάνετε, πρὸς ἐκείνων κατορυττόμενοι, καὶ τὸ πρᾶγμα τοῖς πολλοῖς ἥδιστον γίνεται. ὅσῳ γὰρ ὑμεῖς ἐκείνους ἀποθανεῖν εὔχεσθε, τοσούτῳ ἅπασιν ἡδὺ, προαποθανεῖν ὑμᾶς αὐτῶν. καινὴν γάρ τινα ταύτην τέχνην ἐπινενοήκατε, γραῶν καὶ γερόντων ἐρῶντες, καὶ μάλιστα εἰ ἄτεκνοι εἶεν, οἱ δὲ ἔντεκνοι, ὑμῖν ἀνέραστοι. καίτοι πολλοὶ ἤδη τῶν ἐρωμένων, συνέντες ὑμῶν τὴν πανουργίαν τοῦ ἔρωτος, ἢν καὶ τύχωσι παῖδας ἔχοντες, μισεῖν αὐτοὺς πλάττονται, ὡς καὶ αὐτοὶ ἐραστὰς ἔχωσιν. εἶτα ἐν ταῖς διαθήκαις, ἀπεκλείσθησαν μὲν οἱ πάλαι δορυφορήσαντες, ὁ δὲ παῖς, καὶ ἡ φύσις, ὥσπερ ἐστὶ δίκαιον, κρατοῦσι πάντων, οἱ δὲ ὑποπρίουσι τοὺς ὀδόντας, ἀποσμυγέντες. ΤΕΡ.

ἀληθῆ ταῦτα φὴς, ἐμοῦ γοῦν Θούκριτος πόσα κατέφαγεν, ἀεὶ τεθνήξεσθαι δοκῶν; καὶ ὁπότε ἐσίοιμι ὑποστένων, καὶ μύχιόν τι, καθάπερ ἐξ ᾠοῦ νεοττὸς ἀτελὴς ὑποκρώζων, ὥστε ἔγωγε ὅσον αὐτίκα οἰόμενος ἐπιβήσεσθαι αὐτὸν τῆς σοροῦ, ἔπεμπόν τε πολλὰ, ὡς μὴ ὑπερβάλλοιντό με οἱ ἀντερασταὶ τῇ μεγαλοδωρεᾷ. καὶ τὰ πολλὰ ὑπὸ φροντίδων ἄγρυπνος ἐκείμην, ἀριθμῶν ἕκαστα, καὶ διατάττων. ταῦτα γοῦν μοι καὶ τοῦ ἀποθανεῖν αἴτια γεγένηται, ἀγρυπνία, καὶ φροντίδες, ὁ δὲ τοσοῦτόν μοι δέλεαρ καταπιὼν, ἐφειστήκει θαπτομένῳ πρῴην ἐπιγελῶν. Πλού. εὖ γε ὦ Θούκριτε ζῴης ἐπὶ μήκιστον, πλουτῶν ἅμα, καὶ τῶν τοιούτων καταγελῶν, μὴ δὲ πρότερόν γε σὺ ἀποθάνοις, ἢ προπέμψεις πάντας τοὺς κόλακας. Τερ. τοῦτο μὲν, ὦ Πλούτων, καὶ ἐμοὶ ἥδιστον ἤδη, εἰ καὶ Χαριάδης προτεθνήξεται Θουκρίτου. Πλού. θάρρει ὦ Τερψίων, καὶ Φείδων γὰρ καὶ Μέλανθος, καὶ ὅλως ἅπαντες προελεύσονται αὐτοῦ, ὑπὸ ταῖς αὐταῖς φροντίσιν. Τερ. ἐπαινῶ ταῦτα. ζῴης ἐπὶ μήκιστον, ὦ Θούκριτε.

Ζηνοφάντου καὶ Καλλιδημίδου.

Σὺ δὲ, ὦ Καλλιδημίδη, πῶς ἀπέθανες; ἐγὼ μὲν γὰρ, ὅτι παράσιτος ὢν Δεινίου, πλέον τοῦ ἱκανοῦ ἐμφαγὼν ἀπεπνίγην, οἶσθα, παρῆς γὰρ ἀποθνήσκοντί μοι. Καλ. παρῆν ὦ Ζηνόφαντε, τὸ δὲ ἐμὸν, παράδοξόν τι ἐγένετο, οἶσθα γὰρ καὶ σύ που

Πτοιόδωρον τὸν γέροντα. Ζη. τὸν ἄτεκνον, τὸν πλούσιον, ᾧ σε τὰ πολλὰ ᾔδειν συνόντα; Καλ. ἐκεῖνον αὐτὸν ἀεὶ ἐθεράπευον, ὑπισχνούμενον ἐπ' ἐμοὶ τεθνήξεσθαι. ἐπεὶ δὲ τὸ πρᾶγμα ἐς μήκιστον ἐπεγίνετο, καὶ ὑπὲρ τὸν Τιθωνὸν ὁ γέρων ἔζη, ἐπίτομόν τινα ὁδὸν ἐπὶ τὸν κλῆρον ἐξεῦρον. πριάμενος γὰρ φάρμακον, ἀνέπεισα τὸν οἰνοχόον, ἐπειδὰν τάχιστα ὁ Πτοιόδωρος αἰτήσῃ πιεῖν, πίνει δ' ἐπιεικῶς ζωρότερον, ἐμβαλόντα ἐς κύλικα, ἕτοιμον ἔχειν αὐτὸ, καὶ ἐπιδοῦναι αὐτῷ, εἰ δὲ τοῦτο ποιήσει, ἐλεύθερον ἐπωμοσάμην ἀφήσειν αὐτόν. Ζη. τί οὖν ἐγένετο; πάνυ γάρ τι παράδοξον ἐρεῖν ἔοικας. Καλ. ἐπεὶ τοίνυν λουσάμενοι ἥκομεν, δύο ἤδη ὁ μειρακίσκος κύλικας ἑτοίμους ἔχων, τὴν μὲν τῷ Πτοιοδώρῳ, τὴν ἔχουσαν τὸ φάρμακον, τὴν δ' ἑτέραν ἐμοὶ, σφαλεὶς οὐκ οἶδ' ὅπως, ἐμοὶ μὲν τὸ φάρμακον, Πτοιοδώρῳ δὲ τὸ ἀφάρμακτον ἐπέδωκεν, εἶτα ὁ μὲν ἔπινεν, ἐγὼ δὲ αὐτίκα μάλα ἐκτάδην ἐκείμην, ὑποβολιμαῖος ἀντ' ἐκείνου νεκρός. τί τοῦτο γελᾷς, ὦ Ζηνόφαντε; καὶ μὴν οὐκ ἔδει γε ἑταίρῳ ἀνδρὶ ἐπιγελᾶν. Ζη. ἀστεῖα γὰρ ὦ Καλλιδημίδη πέπονθας. ὁ γέρων δὲ τί πρὸς ταῦτα; Καλ. πρῶτον μὲν ὑπεταράχθη πρὸς τὸ αἰφνίδιον, εἶτα συνεὶς οἶμαι τὸ γεγενημένον, ἐγέλα καὶ αὐτὸς, οἷά γε ὁ οἰνοχόος εἴργασται. Ζη. πλὴν ἀλλ' οὐδὲ σὲ τὴν ἐπίτομον ἐχρῆν τραπέσθαι, ἧκε γὰρ ἄν σοι διὰ τῆς λεωφόρου ἀσφαλέστερον, εἰ καὶ ὀλίγῳ βραδύτερος ἦν.

Κνήμωνος καὶ Δαμνίππου.

Τοῦτο ἐκεῖνο τὸ τῆς παροιμίας, ὁ νεβρὸς τὸν λέοντα. Δα. τί ἀγανακτεῖς ὦ Κνήμων; Κνή. πυνθάνῃ, ὅ, τι ἀγανακτῶ; κληρονόμον ἀκούσιον καταλέλοιπα, κατασοφισθεὶς ὁ ἄθλιος, οὓς ἐβουλόμην ἂν μάλιστα σχεῖν τἀμὰ, παραλιπών. Δα. πῶς τοῦτ' ἐγένετο; Κνή. Ἑρμόλαον τὸν πάνυ πλούσιον, ἄτεκνον ὄντα, ἐθεράπευον ἐπὶ θανάτῳ, κἀκεῖνος οὐκ ἀηδῶς τὴν θεραπείαν προσίετο. ἔδοξε δή μοι καὶ σοφὸν τοῦτ' εἶναι, θέσθαι διαθήκας εἰς τὸ φανερὸν, ἐν αἷς ἐκείνῳ καταλέλοιπα τἀμὰ πάντα, ὡς κἀκεῖνος ζηλώσειε, καὶ τὰ αὐτὰ πράξειε. Δα. τί οὖν δὴ ἐκεῖνος; Κνή. ὅ, τι μὲν οὖν αὐτὸς ἐνέγραψε ταῖς ἑαυτοῦ διαθήκαις, οὐκ οἶδα, ἐγὼ γοῦν ἄφνω ἀπέθανον, τοῦ τέγους μοι ἐπιπεσόντος. καὶ νῦν Ἑρμόλαος ἔχει τἀμὰ, ὥσπερ τις λάβραξ καὶ τὸ ἄγκυστρον τῷ δελέατι συγκατασπάσας. Δα. οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν σε τὸν ἁλιέα, ὥστε σόφισμα κατὰ σαυτοῦ συντέθεικας. Κνή. ἔοικα, οἰμώζω τοιγαροῦν.

Σιμύλου καὶ Πολυστράτου.

Ἥκεις ποτὲ, ὦ Πολύστρατε, καὶ σὺ παρ' ἡμᾶς, ἔτη οἶμαι, οὐ πολὺ ἀποδέοντα τῶν ἑκατὸν, βεβιωκώς. Πο. ὀκτὼ ἐπὶ τοῖς ἐνενήκοντα, ὦ Σίμυλε. Σί. πῶς δὲ τὰ μετ' ἐμὲ ταῦτ' ἐβίως τριάκοντα; ἐγὼ γὰρ ἀμφὶ τὰ ἑβδομήκοντά σου ὄντος, ἀπέ-

θανον. Πο. ὑπερήδιστα, εἰ καί σοι παράδοξον τοῦτο δόξει. Σί. παράδοξον, εἰ γέρων τε καὶ ἀσθενὴς, ἄτεκνός τε προσέτι, ἥδεσθαι τοῖς ἐν τῷ βίῳ ἐδύνασο. Πο. τὸ μὲν πρῶτον ἅπαντα ἐδυνάμην, ἔτι καὶ παῖδες ὡραῖοι ἦσαν πολλοὶ, καὶ γυναῖκες ἁβρόταται, καὶ μύρα, καὶ οἶνος ἀνθοσμίας, καὶ τράπεζαι ὑπὲρ τὰς ἐν Σικελίᾳ. Σί. καινὰ ταῦτα, ἐγὼ γάρ σε πάνυ φειδόμενον ἠπιστάμην. Πο. ἀλλ' ὑπέρρει μοι, ὦ γενναῖε, παρ' ἄλλων τἀγαθὰ, καὶ ἕωθεν μὲν εὐθὺς ἐπὶ τὰς θύρας ἐφοίτων μάλα πολλοὶ, μετὰ δὲ, παντοῖά μοι δῶρα προσήγετο, ἁπανταχόθεν τῆς γῆς κάλλιστα. Σί. ἐτυράννησας ὦ Πολύστρατε μετ' ἐμέ; Πο. οὔκ, ἀλλ' ἐραστὰς εἶχον μυρίους. Σί. ἐγέλασα. ἐραστὰς σὺ τηλικοῦτος ὢν, ὀδόντας τέτταρας ἔχων; Πο. νὴ Δία τοὺς ἀρίστους γε τῶν ἐν τῇ πόλει. καὶ γέροντά με, καὶ φαλακρὸν, ὡς ὁρᾷς, ὄντα, καὶ λημῶντα προσέτι, καὶ κορυζῶντα ὑπερήδοντο θεραπεύοντες, καὶ μακάριος ἦν αὐτῶν, ὅντινα αὖ καὶ μόνον προσέβλεψα. Σί. μῶν καὶ σύ τινα, ὥσπερ ὁ Φάων τὴν Ἀφροδίτην ἐκ Χίου διεπόρθμευσας, εἶτά σοι εὐξαμένῳ ἔδωκε νέον εἶναι, καὶ καλὸν ἐξ ὑπαρχῆς, καὶ ἀξιέραστον; Πο. οὔκ, ἀλλὰ τοιοῦτος ὢν, περιπόθητος ἦν. Σί. αἰνίγματα λέγεις. Πο. καὶ μὴν πρόδηλός γε ὁ ἔρως οὑτοσὶ πολὺς ὢν, ὁ περὶ τοὺς ἀτέκνους καὶ πλουσίους γέροντας. Σί. νῦν μανθάνω σου τὸ κάλλος, ὦ θαυμάσιε, ὅτι παρὰ τῆς χρυσῆς Ἀφροδίτης ἦν. Πο. ἀτὰρ ὦ Σίμυλε, οὐκ ὀλίγα τῶν ἐραστῶν

ἀπολέ

ἀπολέλαυκα, μονονουχὶ προσκυνούμενος ὑπ' αὐτῶν. καὶ ἐθρυπτόμην δὲ πολλάκις, καὶ ἀπέκλειον αὐτῶν τινὰς ἐνίοτε, οἱ δὲ ἡμιλλῶντο, καὶ ἀλλήλους ὑπερεβάλλοντο ἐν τῇ περὶ ἐμὲ φιλοτιμίᾳ. Σί. τέλος δ' οὖν, πῶς ἐβουλεύσω περὶ τῶν κτημάτων; Πο. εἰς τὸ φανερὸν μὲν, ἕκαστον αὐτῶν κληρονόμον ἀπολιπεῖν ἔφασκον, ὁ δ' ἐπίστευέ τε, καὶ κολακευτικώτερον παρεσκεύαζεν ἑαυτὸν, ἄλλας δὲ τὰς ἀληθεῖς διαθήκας ἐκείνας ἔχων κατέλιπον, οἰμώζειν ἅπασι φράσας. Σί. Τίνα δ' αἱ τελευταῖαι τὸν κληρονόμον ἔσχον; ἤπου τίνα τῶν ἀπὸ τοῦ γένους; Πο. οὐ μὰ Δί', ἀλλὰ νεώνητόν τινα τῶν μειρακίων τῶν ὡραίων Φρύγα. Σί. ἀμφὶ πόσα ἔτη, ὦ Πολύστρατε; Πο. σχεδὸν ἀμφὶ τὰ εἴκοσι. Σί. ἤδη μανθάνω, ἅ τινά σοι ἐκεῖνος ἐχαρίζετο. Πο. πλὴν ἀλλὰ πολὺ ἐκείνων ἀξιώτερος κληρονομεῖν, εἰ καὶ βάρβαρος ἦν, καὶ ὄλεθρος, ὃν ἤδη καὶ αὐτοὶ οἱ ἄριστοι θεραπεύουσιν. ἐκεῖνος τοίνυν ἐκληρονόμησέ μου, καὶ νῦν ἐν τοῖς εὐπατρίδαις ἀριθμεῖται, ὑπεξυρημένος μὲν τὸ γένειον, καὶ βαρβαρίζων, Κόδρου δὲ εὐγενέστερος, καὶ Νιρέως καλλίων, καὶ Ὀδυσσέως συνετώτερος λεγόμενος εἶναι. Σί. οὔ μοι μέλει. καὶ στρατηγησάτω τῆς Ἑλλάδος, εἰ δοκεῖ, ἐκεῖνοι δὲ μὴ κληρονομείτωσαν μόνον.

Χάρωνος καὶ Ἑρμοῦ.

Ἀκούσατε, ὡς ἔχει ὑμῖν τὰ πράγματα, μικρὸν μὲν ὑμῖν, ὡς ὁρᾶτε, τὸ σκαφίδιον, καὶ

ὑπόσαθρόν ἐστι, καὶ διαῤῥεῖ τὰ πολλά. καὶ ἢν τρα-
πῇ ἐπὶ θάτερα, οἰχήσεται περιτραπὲν, ὑμεῖς τε το-
σοῦτοι ἅμα ἥκετε, πολλὰ ἐπιφερόμενοι ἕκαστος. ἢν
οὖν μετὰ τούτων ἐμβῆτε, δέδια, μὴ ὕστερον μετανοή-
σητε, καὶ μάλιστα ὁπόσοι νεῖν οὐκ ἐπίστασθε. Νεκροί.
πῶς γὰρ ποιήσαντες εὐπλοήσομεν; Χά. ἐγὼ ὑ-
μῖν φράσω. γυμνοὺς ἐπιβαίνειν χρὴ, τὰ περιττὰ ταῦ
τα πάντα ἐπὶ τῆς ἠιόνος καταλιπόντας, μόλις γὰρ
ἂν καὶ οὕτω δέξαιτο ὑμᾶς τὸ πορθμεῖον. σοὶ δὲ ὦ Ερ
μῆ μελήσει, τὸ ἀπὸ τούτου μηδένα παραδέχεσθαι αὐ-
τῶν, ὃς ἂν μὴ ψιλὸς ᾖ, καὶ τὰ ἔπιπλα, ὥσπερ ἔφην,
ἀποβαλών. παρὰ δὲ τὴν ἀποβάθραν ἑστὼς, διαγίνω-
σκε αὐτοὺς, καὶ ἀναλάμβανε, γυμνοὺς ἐπιβαίνειν ἀ-
ναγκάζων. Ερ. εὖ λέγεις, καὶ οὕτω ποιήσωμεν. οὑτο
σὶ τίς ὁ πρῶτός ἐστι; Με. Μένιππος ἔγωγε. ἀλλ'
ἰδοὺ, ἡ πήρα μοι, ὦ Ερμῆ, καὶ τὸ βάκτρον, εἰς τὴν
λίμνην ἀπεῤῥίφθων, τὸν τρίβωνα δὲ οὐδ' ἐκόμισα, εὖ
ποιῶν. Ερ. ἔμβαινε ὦ Μένιππε, ἀνδρῶν ἄριστε, καὶ
τὴν προεδρίαν ἔχε παρὰ τὸν κυβερνήτην ἐφ' ὑψη-
λοῦ, ὡς ἐπισκοπῇς ἅπαντας. ὁ καλὸς δ' οὗτος τίς
ἐστι; Χά. Χαρμόλεως ὁ Μεγαρικὸς, ἐπέραστος, οὗ
τὸ φίλημα διτάλαντον ἦν. Ερ. ἀπόδυθι τοιγα
ροῦν τὸ κάλλος, καὶ τὰ χείλη αὐτοῖς φιλήμασι, καὶ
τὴν κόμην τὴν βαθεῖαν, καὶ τὸ ἐπὶ τῶν παρειῶν ἐρύ
θημα, καὶ τὸ δέρμα ὅλον. ἔχει καλῶς, εὔζωνος εἶ, ἐ-
πίβαινε ἤδη. ὁ δὲ τὴν πορφυρίδα οὑτοσὶ, καὶ τὸ διά
δημα, ὁ βλοσυρὸς, τίς ὢν τυγχάνεις; Λάμ. Λάμ

πιχος

πιχος, Γελῴων τύραννος. Ερ. τί οὖν, ὦ Λάμπιχε,
τοσαῦτα ἔχων πάρει; Λαμ. τί οὖν ἐχρῆν, ὦ Ερμῆ,
γυμνὸν ἥκειν τύραννον ἄνδρα; Ερ. τύραννον μὲν
οὐδαμῶς, νεκρὸν δὲ μάλα, ὥστε ἀπόθου ταῦτα. Λαμ.
ἰδού σοι ὁ πλοῦτος ἀπέρριπται. Ερ. καὶ τὸν τῦφον
ἀπόρριψον, ὦ Λάμπιχε, καὶ τὴν ὑπεροψίαν, βαρή-
σει γὰρ τὸ πορθμεῖον συνεμπεσόντα. Λαμ. οὐκοῦν
ἀλλὰ τὸ διάδημα ἐασόν με ἔχειν, καὶ τὴν ἐφεστρίδα.
Ερ. οὐδαμῶς, ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἄφες. Λαμ. εἶεν. τί
ἔτι; πάντα γὰρ ἀφῆκα, ὡς ὁρᾷς. Ερ. καὶ τὴν ὠμότητα
καὶ τὴν ἄνοιαν καὶ τὴν ὕβριν καὶ τὴν ὀργὴν, καὶ ταῦτα
ἄφες. Λαμ. ἰδού σοι ψιλός εἰμι. Ερ. ἔμβαινε ἤδη.
σὺ δὲ ὁ παχὺς, ὁ πολύσαρκος, τίς εἶ; Δα. Δαμασίας
ὁ ἀθλητής. Ερ. ναὶ ἔοικας, οἶδα γάρ σε, πολλάκις
ἐν ταῖς παλαίστραις ἰδών. Δα. ναὶ ὦ Ερμῆ, ἀλ-
λὰ παράδεξαί με γυμνὸν ὄντα. Ερ. οὐ γυμνὸν, ὦ βέλ
τιστε, τοσαύτας σάρκας περιβεβλημένον, ὥστε ἀπόδυ
θι αὐτὰς, ἐπεὶ καταδύσεις τὸ σκάφος, τὸν ἕτερον
πόδα ὑπερθεὶς μόνον. ἀλλὰ καὶ τοὺς στεφάνους τούτους
ἀπόρριψον, καὶ τὰ κηρύγματα. Δα. ἰδού σοι γυμνὸς,
ὡς ὁρᾷς, ἀληθῶς εἰμι, καὶ ἰσοστάσιος τοῖς ἄλλοις νε-
κροῖς. Ερ. οὕτως ἄμεινον ἀβαρῆ εἶναι, ὥστε ἔμβαινε. καὶ
σὺ δὲ τὸν πλοῦτον ἀποθέμενος, ὦ Κράτων, καὶ τὴν μαλα
κίαν δὲ προσέτι, καὶ τὴν τρυφὴν, μηδὲ τὰ ἐντάφια κόμι
ζε, μηδὲ τὰ τῶν προγόνων ἀξιώματα. κατάλιπε δὲ καὶ γέ
νος καὶ δόξαν. καὶ εἴ ποτέ σε ἡ πόλις ἀνεκήρυξεν εὐερ
γέτην δηλονότι, καὶ τὰς τῶν ἀνδριάντων ἐπιγραφὰς,

μὴ δὲ ὅτι μέγαν τάφον ἡμῖν ἔχωσαν, λέγε, βαρύνει γὰρ καὶ ταῦτα μνημονευόμενα. Κρα. οὐχ ἑκὼν μὲν, ἀπορρίψω δέ. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοιμι; Ερ. Βαβαί, σὺ δὲ ὁ ἐνόπλιος, τί βούλει; ἢ τί τὸ τρόπαιον τοῦτο φέρεις; Κρα. ὅτι ἐνίκησα, ὦ Ερμῆ, καὶ ἠρίστευσα, καὶ ἡ πόλις ἐτίμησέ με. Ερ. ἄφες ὑπὲρ γῆς τὸ τρόπαιον, ἐν ᾅδου γὰρ εἰρήνη, καὶ οὐδὲν ὅπλων δεήσει. ὁ σεμνὸς δὲ οὗτος ἀπό γε τοῦ σχήματος, καὶ βρενθυόμενος, ὁ τὰς ὀφρῦς ἐπηρκώς, ὁ ἐπὶ τῶν φροντίδων, τίς ἐστιν, ὁ τὸν βαθὺν πώγωνα καθειμένος; Με. Φιλόσοφός τις, ὦ Ερμῆ, μᾶλλον δὲ γόης καὶ τερατείας μεστός, ὥστε ἀπόδυσον καὶ τοῦτον, ὄψει γὰρ πολλὰ καὶ γελοῖα ὑπὸ τῷ ἱματίῳ κρυπτόμενα. Ερ. κατάθου σὺ τὸ σχῆμα πρῶτον, εἶτα καὶ ταυτὶ πάντα. ὦ Ζεῦ, ὅσην μὲν τὴν ἀλαζονίαν κομίζει, ὅσην δὲ ἀμαθίαν καὶ ἔριν καὶ κενοδοξίαν, καὶ ἐρωτήσεις ἀπόρους, καὶ λόγους ἀκανθώδεις, καὶ ἐννοίας πολυπλόκους, ἀλλὰ καὶ ματαιοπονίαν μάλα πολλὴν, καὶ λῆρον οὐκ ὀλίγον, καὶ ὕθλους, καὶ μικρολογίαν. νὴ Δία, καὶ χρυσίον γε τουτὶ, καὶ ἡδυπάθειαν δὲ, καὶ ἀναισχυντίαν καὶ ὀργὴν καὶ τρυφὴν καὶ μαλακίαν, οὐ λέληθε γάρ με, εἰ καὶ μάλα περικρύπτεις αὐτά. καὶ τὸ ψεῦδος δὲ ἀπόθου, καὶ τὸν τύφον, καὶ τὸ οἴεσθαι ἀμείνω εἶναι τῶν ἄλλων. ὡς εἴγε πάντα ταῦτα ἔχων ἐμβαίνοις, ποία πεντηκόντορος δέξαιτο ἄν σε; Φι. ἀποτίθεμαι τοίνυν αὐτὰ, ἐπείπερ οὕτω κελεύεις. Με. ἀλλὰ καὶ τὸν πώγωνα τοῦτον ἀποθέσθω, ὦ Ερμῆ, βαρύν τε ὄντα καὶ λάσιον, ὡς ὁρᾷς, πέντε μνῶν τρίχες εἰσὶ τοὐλά-

χιστον. Ερ. εὖ λέγεις, ἀπόθου οὖν. Φι. καὶ τίς
ὁ ἀποκερῶν ἔσται; Ερ. Μένιππος οὑτοσὶ, λαβὼν πέ-
λεκυν τῶν ναυπηγικῶν, ἀποκόψει αὐτὸν, ἐπικόπῳ
τῇ ἀναβάθρᾳ χρησάμενος. Με. οὐκ ὦ Ἑρμῆ, ἀλλὰ
πρίονά μοι ἀνάδος, γελοιότερον γὰρ τοῦτο. Ερ. ὁ πέ-
λεκυς ἱκανός. Με. εὖ γε. ἀνθρωπινώτερον γὰρ νῦν
ἀναπέφηνας, ἀποθέμενος αὐτοῦ τὴν κινάβραν. βού-
λει, μικρὸν ἀφέλωμαι καὶ τῶν ὀφρύων; Ερ. μάλιστα,
ὑπὲρ τὸ μέτωπον γὰρ καὶ ταύτας ἐπῆρκεν, οὐκ οἶδ',
ἐφ' ὅτῳ ἀνατείνων ἑαυτόν. τί τοῦτο; καὶ δακρύεις ὦ
κάθαρμα, καὶ πρὸς θάνατον ἀποδειλιᾷς; ἔμβηθι δ'
οὖν. Με. ἓν ἔτι τὸ βαρύτατον ὑπὸ μάλης ἔχει. Ερ.
τί ὦ Μένιππε; Με. κολακείαν, ὦ Ἑρμῆ, πολλὰ γὰρ
τῷ βίῳ χρησιμεύσασαν αὐτῷ. Φι. οὐκοῦν καὶ σὺ, ὦ
Μένιππε, ἀπόθου τὴν ἐλευθερίαν καὶ παρρησίαν, καὶ
τὸ ἄλυπον καὶ τὸ γενναῖον, καὶ τὸν γέλωτα, μόνος γοῦν
τῶν ἄλλων γελᾷς. Ερ. μηδαμῶς, ἀλλὰ καὶ ἔχε ταῦ-
τα, κοῦφα γὰρ, καὶ πάνυ εὔφορα ὄντα, καὶ πρὸς τὸν κα-
τάπλουν χρήσιμα. καὶ ὁ ῥήτωρ δὲ σὺ ἀπόθου τῶν ῥημά-
των τὴν τοσαύτην ἀπεραντολογίαν, καὶ ἀντιθέσεις
καὶ περισώσεις καὶ περιόδους καὶ βαρβαρισμοὺς, καὶ τἄλ-
λα βάρη τῶν λόγων. Ρη. ἤν, ἰδοὺ ἀποτίθεμαι. Ερ.
εὖ ἔχει, ὥστε λύε τὰ ἀπόγεια, τὴν ἀποβάθραν ἀνελώ-
μεθα. τὸ ἀγκύριον ἀνεσπάσθω, πέτασον τὸ ἱστίον.
εὔθυνε ὦ πορθμεῦ τὸ πηδάλιον, εὖ πάθωμεν. τί
οἰμώζετε ὦ μάταιοι, καὶ μάλιστα ὁ φιλόσοφος σὺ, ὁ
ἀρτίως τὸν πώγωνα δεδῃωμένος; Φι. ὅτι ὦ Ερ

μή, ἀθάνατον ᾤμην τὴν ψυχὴν ὑπάρχειν. Με. ψεύδεται, ἀλλὰ γὰρ ἔοικε λυπεῖν αὐτόν. Ερ. τὰ ποῖα; Με. ὅτι μηκέτι δειπνήσει πολυτελῆ δεῖπνα, μὴ δὲ νύκτωρ ἐξιών, ἅπαντας λανθάνων, τῷ ἱματίῳ τὴν κεφαλὴν κατειλήσας, περίεισιν ἐν κύκλῳ τὰ χαμαιτυπεῖα, καὶ ἕωθεν ἐξαπατῶν τοὺς νέους ἐπὶ τῇ σοφίᾳ, ἀργύριον λήψεται, ταῦτα λυπεῖ αὐτόν. Φι. σὺ δέ, ὦ Μένιππε, οὐκ ἄχθῃ ἀποθανών; Με. πῶς, ὃς ἔσπευσα ἐπὶ τὸν θάνατον, καλέσαντος μηδενός; ἀλλὰ μεταξὺ λόγων, οὐ κραυγή τις ἀκούεται, ὥσπερ τινῶν ἀπὸ γῆς βοώντων; Ερ. ναὶ ὦ Μένιππε, οὐκ ἀφ' ἑνός γε χώρου, ἀλλ' οἱ μὲν ἐς τὴν ἐκκλησίαν συνελθόντες, ἄσμενοι γελῶσι πάντες ἐπὶ τῷ Λαμπίχου θανάτῳ. καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ συνέχεται πρὸς τῶν γυναικῶν, καὶ τὰ παιδία νεογνὰ ὄντα, ὁμοίως κἀκεῖνα ὑπὸ τῶν παίδων βάλλεται ἀφθόνοις τοῖς λίθοις. ἄλλοι δὲ Διόφαντον τὸν ῥήτορα ἐπαινοῦσιν ἐν Σικυῶνι, ἐπιταφίους λόγους διεξιόντα, ἐπὶ Κράτωνι τούτῳ. καὶ νὴ Δία γε, ἡ Δαμασίου μήτηρ κωκύουσα ἐξάρχει τοῦ θρήνου σὺν γυναιξὶν ἐπὶ τῷ Δαμασίᾳ. σὲ δὲ οὐδεὶς ὦ Μένιππε δακρύει, καθ' ἡσυχίαν δὲ κεῖσαι μόνος; Με. οὐδαμῶς, ἀλλ' ἀκούσῃ τῶν κυνῶν μετ' ὀλίγον, ὠρυομένων οἴκτιστον ἐπ' ἐμοί, καὶ τῶν κοράκων τυπτομένων τοῖς πτεροῖς, ὁπότ' ἂν συνελθόντες θάπτωσί με. Ερ. γεννάδας εἶ ὦ Μένιππε, ἀλλ' ἐπεὶ καταπεπλεύκαμεν ἡμεῖς, ὑμεῖς μὲν ἄπιτε πρὸς τὸ δικαστήριον, εὐθεῖαν ἐκείνην προϊόντες, ἐγὼ δέ, καὶ

ὁ πορθμεὺς

ὁ πορθμεύς, ἄλλως μετελευσόμεθα. Μέ. εὐπλοεῖτε, ὦ Ἑρμῆ, προΐωμεν δὲ καὶ ἡμεῖς. τί οὖν ἔτι καὶ μέλλετε; δικασθῆναι δεήσει. καὶ τὰς καταδίκας φασὶν εἶναι βαρείας, τροχοὺς καὶ γῦπας καὶ λίθους. δειχθήσεται δὲ ὁ ἑκάστου βίος.

Κράτητος καὶ Διογένους.

Μοίριχον τὸν πλούσιον ἐγίνωσκες ὦ Διόγενες, τὸν πάνυ πλούσιον, τὸν ἐκ Κορίνθου, τὸν τὰς πολλὰς ὁλκάδας ἔχοντα, οὗ ἀνεψιὸς Ἀριστέας, πλούσιος καὶ αὐτὸς ὤν; τὸ Ὁμηρικὸν ἐκεῖνο εἰώθει ἐπιλέγειν, Ἤ μ' ἀνάειρ', ἢ ἐγὼ σέ. Δι. τίνος ἕνεκα, ὦ Κράτης, ἐθεράπευον ἀλλήλους; Κρά. τοῦ κλήρου ἕνεκα ἑκάτερος, ἡλικιῶται ὄντες. καὶ τὰς διαθήκας εἰς τὸ φανερὸν ἐτίθεντο, Ἀριστέαν μὲν ὁ Μοίριχος, εἰ προαποθάνοι, δεσπότην ἀφιεὶς τῶν ἑαυτοῦ πάντων, Μοίριχον δὲ ὁ Ἀριστέας, εἰ προαπέλθοι αὐτοῦ. ταῦτα μὲν ἐγέγραπτο, οἱ δὲ ἐθεράπευον ἀλλήλους, ὑπερβαλλόμενοι τῇ κολακείᾳ. καὶ οἱ μάντεις, εἴτε ἀπὸ τῶν ἄστρων τεκμαιρόμενοι τὸ μέλλον, εἴτε ἀπὸ τῶν ὀνειράτων, ὥς γε Χαλδαίων παῖδες, ἀλλὰ καὶ ὁ Πύθιος αὐτός, ἄρτι μὲν Ἀριστέᾳ παρεῖχε τὸ κράτος, ἄρτι δὲ Μοιρίχῳ. καὶ τὰ τάλαντα, ποτὲ μὲν ἐπὶ τοῦτον, νῦν δ' ἐπ' ἐκεῖνον ἔρρεπε. Δι. τί οὖν πέρας ἐγένετο, ὦ Κράτης; ἀκοῦσαι γὰρ ἄξιον. Κρα. ἄμφω τεθνᾶσιν ἐπὶ μιᾶς ἡμέρας, οἱ δὲ κλῆροι εἰς Εὐνόμιον καὶ Θρασυκλέα περιῆλθον, ἄμφω συγγενεῖς ὄντας, οὐδὲ

πώποτε περιμαντευόμενος οὕτω γενέσθαι ταῦτα. διαπλέοντες γὰρ ἀπὸ Σικυῶνος ἐς Κίῤῥαν, κατὰ μέσον τὸν πόρον, πλαγίῳ περιπεσόντες τῷ Ἰάπυγι, ἀνετράπησαν. Δι. εὖ ἐποίησαν, ἡμεῖς δὲ, ὁπότε ἐν τῷ βίῳ ἦμεν, οὐδὲν τοιοῦτον ἐγνοοῦμεν περὶ ἀλλήλων. οὔτε πώποτε ηὐξάμην Ἀντισθένην ἀποθανεῖν, ὡς κληρονομήσαιμι τῆς βακτηρίας αὐτοῦ, εἶχεν δὲ πάνυ καρτεράν, ἐκ κοτίνου ποιησάμενος. οὔτε, οἶμαι, σὺ ὦ Κράτης ἐπεθύμεις κληρονομεῖν ἀποθανόντος ἐμοῦ, τὰ κτήματα, καὶ τὸν πίθον καὶ τὴν πήραν, χοίνικας δύο θέρμων ἔχουσαν. Κρά. οὐδὲν γάρ μοι τούτων ἔδει, ἀλλ᾽ οὐδὲ σοὶ, ὦ Διόγενες. ἃ γὰρ ἐχρῆν, σύ τε Ἀντισθένους ἐκληρονόμησας, καὶ ἐγὼ σοῦ, πολλῷ μείζω καὶ σεμνότερα τῆς Περσῶν ἀρχῆς. Δι. τίνα ταῦτα φής; Κρά. σοφίαν, αὐτάρκειαν, ἀλήθειαν, παῤῥησίαν, ἐλευθερίαν. Δι. νὴ Δία μέμνημαι, τοῦτον διαδεξάμενος τὸν πλοῦτον παρὰ Ἀντισθένους, καὶ σοὶ ἔτι πλείω καταλιπών. Κρα. ἀλλ᾽ οἱ ἄλλοι ἠμέλουν τῶν τοιούτων κτημάτων, καὶ οὐδεὶς ἐθεράπευεν ἡμᾶς, κληρονομήσειν προσδοκῶν. ἐς δὲ τὸ χρυσίον πάντες ἔβλεπον. Δι. εἰκότως, οὐ γὰρ εἶχον ἔνθα δέξαιντο τὰ τοιαῦτα παρ᾽ ἡμῶν, διεῤῥυηκότες ὑπὸ τρυφῆς, καθάπερ τὰ σαθρὰ τῶν βαλαντίων. ὥστε εἴποτε καὶ ἐμβάλλοι τις ἐς αὐτοὺς, ἢ σοφίαν ἢ παῤῥησίαν ἢ ἀλήθειαν, ἐξέπιπτεν εὐθὺς, καὶ διέῤῥει, τοῦ πυθμένος στέγειν οὐ δυναμένου, οἷόν τι πάσχουσιν αἱ τοῦ Δαναοῦ αὗται παρθένοι, ἐς τὸν τετρυπημένον πίθον ἐπαντλοῦσαι

τλῶσαι, τὸ δὲ χρυσίον ὀδοῦσι καὶ ὄνυξι, καὶ πάσῃ μηχανῇ ἐφύλαττον. Κρά. οὐκοῦν ἡμεῖς μὲν ἕξομεν ἐνταῦθα τὸν πλοῦτον, οἱ δὲ ὀβολὸν ἕξουσι κομίζοντες, καὶ τοῦτον ἄχρι τοῦ πορθμέως;

Ἀλεξάνδρου, Ἀννίβου, Μίνωος καὶ Σκηπίωνος.

Ἐμὲ δεῖ προκεκρίσθαί σου, ὦ Λίβυ, ἀμείνων γάρ εἰμι. Αν. οὐ μὲν οὖν, ἀλλ' ἐμέ. Αλ. οὐκοῦν ὁ Μίνως δικασάτω. Μί. τίνες δ' ἐστέ; Αλ. οὗτος μὲν Ἀννίβας ὁ Καρχηδόνιος, ἐγὼ δὲ Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου. Μί. νὴ Δία ἔνδοξοί γε ἀμφότεροι. ἀλλὰ περὶ τίνος ὑμῖν ἡ ἔρις; Αλ. περὶ προεδρίας, φησὶ γὰρ οὗτος ἀμείνων γεγενῆσθαι στρατηγὸς ἐμοῦ. ἐγὼ δέ, ὥσπερ ἅπαντες ἴσασιν, οὐχὶ τούτου μόνον, ἀλλὰ πάντων σχεδὸν τῶν πρὸ ἐμοῦ φημὶ διενεγκεῖν τὰ πολέμια. Μί. οὐκοῦν ἐν μέρει ἑκάτερος εἰπάτω, σὺ δὲ πρῶτος ὁ Λίβυς λέγε. Αν. ἓν μὲν τοῦτο ὦ Μίνως ὠνάμην, ὅτι ἐνταῦθα καὶ τὴν Ἑλλάδα φωνὴν ἐξέμαθον, ὥστε οὐδὲ ταύτῃ πλέον οὗτος ἐνέγκαιτό μου. φημὶ δὲ τούτους μάλιστα ἐπαίνου ἀξίους εἶναι, ὅσοι τὸ μηδὲν ἐξ ἀρχῆς ὄντες, ὅμως ἐπὶ μέγα προεχώρησαν, δι' αὐτῶν δύναμίν τε περιβαλλόμενοι, καὶ ἄξιοι δόξαντες ἀρχῆς. ἐγὼ γοῦν μετ' ὀλίγων ἐξορμήσας εἰς τὴν Ἰβηρίαν, τὸ πρῶτον ὕπαρχος ὢν τῷ ἀδελφῷ, μεγίστων ἠξιώθην, ἄριστος κριθείς. καὶ τούς γε Κελτίβηρας εἷλον, καὶ Γαλατῶν ἐκράτησα, τῶν Ἑσπερίων.

καὶ τὰ μεγάλα ὄρη ὑπερβὰς, τὰ περὶ τὸν Ἠριδα-
νὸν, ἅπαντας κατέδραμον, καὶ ἀναστάτους ἐποίησα
τοσαύτας πόλεις. καὶ τὴν πεδινὴν Ἰταλίαν ἐχειρω-
σάμην, καὶ μέχρι τῶν προαστείων τῆς προὐχούσης πόλεως
ἦλθον. καὶ τοσούτους ἀπέκτεινα μιᾶς ἡμέρας, ὥστε τοὺς
δακτυλίους αὐτῶν μεδίμνοις ἀπομετρῆσαι, καὶ τοὺς πο-
ταμοὺς γεφυρῶσαι νεκροῖς. καὶ ταῦτα πάντα ἔπρα-
ξα, οὔτε Ἄμμωνος υἱὸς ὀνομαζόμενος, οὔτε θεὸς εἶναι
προσποιούμενος, ἢ ἐνύπνια τῆς μητρὸς διεξιὼν, ἀλλ'
ἄνθρωπος εἶναι ὁμολογῶν, στρατηγοῖς τε τοῖς συνετω-
τάτοις ἀντεξεταζόμενος, καὶ στρατιώταις τοῖς μαχι-
μωτάτοις συμπλεκόμενος, οὐ Μήδους καὶ Ἀρμενίους
καταγωνιζόμενος ὑποφεύγοντας, πρὶν διώκειν τι-
νὰ, καὶ τῷ τολμήσαντι παραδιδόντας εὐθὺς τὴν νίκην.
Ἀλέξανδρος δὲ, πατρῴαν ἀρχὴν παραλαβὼν, ηὔξησε,
καὶ παραπολὺ ἐξέτεινε, χρησάμενος τῇ τῆς τύχης ὁρμῇ.
ἐπεὶ δ' οὖν ἐνίκησέ τε καὶ τὸν ὄλεθρον ἐκεῖνον, Δαρεῖον
ἐν Ἰσσῷ τε καὶ Ἀρβήλοις ἐκράτησεν, ἀποστὰς τῶν πα-
τρῴων, προσκυνεῖσθαι ἠξίου. καὶ δίαιταν τὴν Μηδικὴν
μετεδιῄτησεν ἑαυτὸν, καὶ ἐμιαιφόνει ἐν τοῖς συμπο-
σίοις τοὺς φίλους, καὶ συνελάμβανεν ἐπὶ θανάτῳ. ἐγὼ
δὲ ἦρξα ἐπίσης τῆς πατρίδος, καὶ ἐπειδὴ μετεπέμπε-
το, τῶν πολεμίων μεγάλῳ στόλῳ ἐπιπλευσάντων
τῆς Λιβύης, ταχέως ὑπήκουσα, καὶ ἰδιώτην ἐμαυτὸν
παρέσχον. καὶ καταδικασθεὶς, ἤνεγκα εὐγνωμόνως τὸ
πρᾶγμα. καὶ ταῦτ' ἔπραξα, βάρβαρος ὢν, καὶ ἀπαί-
δευτος παιδείας τῆς Ἑλληνικῆς, καὶ οὔτε Ὅμηρον ὥσ-

ὥσπερ οὗτος, ἐρραψῳδῶν, οὔτε ὑπ' Ἀριστοτέλει τῷ σο
φιστῇ παιδευθεὶς, μόνῃ δὲ τῇ φύσει ἀγαθῇ χρησά-
μενος. ταῦτά ἐστιν, ἃ ἐγὼ Ἀλεξάνδρου ἀμείνων φημὶ
εἶναι. εἰ δ' ἔστι καλλίων οὑτοσὶ, διότι διαδήματι τὴν κε
φαλὴν διεδέδετο, Μακεδόσι μὲν ἴσως καὶ ταῦτα σε-
μνά. οὐ μὴν διὰ τοῦτ' ἀμείνων δόξειεν ἂν γενναίου καὶ
στρατηγικοῦ ἀνδρὸς, τῇ γνώμῃ πλέον, ἤπερ τῇ τύχῃ
κεχρημένου. Μι. ὁ μὲν εἴρηκεν οὐκ ἀγεννῆ τὸν λόγον, οὐδ'
ὡς Λίβυν εἰκὸς ἦν, ὑπὲρ αὑτοῦ. σὺ δὲ ὦ Ἀλέξανδρε, τί
πρὸς ταῦτα φῄς; Αλ. ἐχρῆν μὲν ὦ Μίνως, μηδὲν
πρὸς ἄνδρα οὕτω θρασύν. ἱκανὴ γὰρ ἡ φήμη διδά-
ξαί σε, οἷος μὲν ἐγὼ βασιλεὺς, οἷος δὲ οὗτος λῃστὴς ἐ-
γένετο, ὅμως δὲ ὅρα, εἰ κατ' ὀλίγον αὐτοῦ διήνεγκα,
ὃς νέος ὢν ἔτι, παρελθὼν ἐπὶ τὰ πράγματα, καὶ τὴν
ἀρχὴν τεταραγμένην κατέσχον, καὶ τοὺς φονέας τοῦ
πατρὸς μετῆλθον, καταφοβήσας τὴν Ἑλλάδα, τῇ Θη
βαίων ἀπωλείᾳ στρατηγὸς ὑπ' αὐτῶν χειροτονηθεὶς, οὐκ
ἠξίωσα τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν περιέπων, ἀγαπῶν ἄρ
χειν, ὁπόσων ὁ πατὴρ κατέλιπεν, ἀλλὰ πᾶσαν ἐπι
νοήσας τὴν γῆν, καὶ δεινὸν ἡγησάμενος, εἰ μὴ ἁπάν-
των κρατήσαιμι, ὀλίγους ἄγων, ἐσέβαλον εἰς τὴν Α-
σίαν. καὶ ἐπί τε Γρανικῷ ἐκράτησα μεγάλῃ μάχῃ. καὶ
τὴν Λυδίαν λαβὼν καὶ Ἰωνίαν καὶ Φρυγίαν, καὶ ὅλως τὰ
ἐν ποσὶν ἀεὶ χειρούμενος, ἦλθον ἐπὶ Ἰσσὸν, ἔνθα Δα-
ρεῖος ὑπέμεινε, μυριάδας πολλὰς στρατοῦ ἄγων, καὶ τὸ
ἀπὸ τούτου, ὦ Μίνως, ὑμεῖς ἴστε, ὅσους ὑμῖν νεκροὺς ἐπὶ
μιᾶς ἡμέρας κατέπεμψα. φησὶ γοῦν ὁ πορθμεὺς, μὴ

διαρκέσαι αὐτοῖς τότε τὸ σκάφος, ἀλλὰ σχεδίας διαπηξαμένους, τοὺς πολλοὺς αὐτῶν διαπλεῦσαι. καὶ ταῦτα δὲ ἔπραττον, αὐτὸς προκινδυνεύων, καὶ τιτρώσκεσθαι ἀξιῶν. καὶ ἵνα σοι μὴ τὰ ἐν Τύρῳ, μὴ δὲ τὰ ἐν Ἀρβήλοις διηγήσωμαι, ἀλλὰ καὶ μέχρις Ἰνδῶν ἦλθον, καὶ τὸν Ὠκεανὸν, ὅρον ἐποιησάμην τῆς ἀρχῆς. καὶ τοὺς ἐλέφαντας αὐτῶν εἷλον, καὶ πῶρον ἐχειρωσάμην. καὶ Σκύθας δὲ, οὐκ εὐκαταφρονήτους ἄνδρας, ὑπερβὰς τὸν Τάναϊν, ἐνίκησα μεγάλῃ ἱππομαχίᾳ. καὶ τοὺς φίλους εὖ ἐποίησα, καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἠμυνάμην. εἰ δὲ καὶ θεὸς ἐδόκουν τοῖς ἀνθρώποις, συγγνωστοὶ ἐκεῖνοι, πρὸς τὸ μέγεθος τῶν πραγμάτων, καὶ τοιοῦτόν τι πιστεύσαντες περὶ ἐμοῦ. τὸ δ' οὖν τελευταῖον, ἐγὼ μὲν βασιλεύων ἀπέθανον, οὗτος δὲ ἐν φυγῇ, παρὰ Προυσίᾳ τῷ Βιθυνῷ, καθάπερ ἄξιον ἦν, πανουργότατον καὶ ὠμότατον ὄντα. ὡς γὰρ δὴ ἐκράτησε τῶν Ἰταλῶν, ἐῶ λέγειν, ὅτι οὐκ ἰσχύϊ, ἀλλὰ πονηρίᾳ καὶ ἀπιστίᾳ καὶ δόλοις. νόμιμον δὲ ἢ προφανὲς, οὐδέν. ἐπεὶ δέ μοι ὠνείδισε τὴν τρυφὴν, ἐκλελῆσθαί μοι δοκεῖ, οἷα ἐποίει ἐν Καπύῃ, ἑταίραις συνὼν, καὶ τοὺς τοῦ πολέμου καιροὺς ὁ θαυμάσιος καθηδυπαθῶν. ἐγὼ δὲ, εἰ μὴ μικρὰ τὰ ἑσπέρια δόξας, ἐπὶ τὴν ἕω μᾶλλον ὥρμησα, τί ἂν μέγα ἔπραξα, Ἰταλίαν ἀναιμωτὶ λαβὼν, καὶ Λιβύην, καὶ τὰ μέχρι Γαδείρων ὑπαγόμενος; ἀλλ' οὐκ ἀξιόμαχα ἔδοξέ μοι ἐκεῖνα, ὑποπτήσσοντα ἤδη, καὶ δεσπότην ὁμολογοῦντα. εἴρηκα. σὺ δὲ ὦ Μίνως δίκαζε, ἱκανὰ γὰρ ἀπὸ πολλῶν καὶ ταῦτα. Σκη. μὴ πρότερον,

ἢν μὴ

ἦν μὴ καὶ ἐμοῦ ἀκούσῃς. Μί. τίς γὰρ εἶ, ὦ βέλτιστε; ἢ πόθεν ὢν ἐρεῖς; Σκη. Ἰταλιώτης Σκηπίων, στρατηγὸς, ὁ καθελὼν Καρχηδόνα, καὶ κρατήσας Λιβύων μεγάλαις μάχαις. Μί. τί οὖν καὶ σὺ ἐρεῖς; Σκη. Ἀλεξάνδρου μὲν ἥττων εἶναι, τοῦ δ' Ἀννίβου ἀμείνων, ὃς ἐδίωξα νικήσας αὐτὸν, καὶ φυγεῖν καταναγκάσας ἀτίμως. πῶς οὖν οὐκ ἀναίσχυντος οὗτος, ὃς πρὸς Ἀλέξανδρον ἁμιλλᾶται, ᾧ οὐδὲ Σκηπίων ἐγὼ, ὁ νενικηκὼς αὐτὸν, παραβάλλεσθαι ἀξιῶ; Μί. Δί' εὐγνώμονα φὴς, ὦ Σκηπίων, ὥστε πρῶτος μὲν κεκρίσθω Ἀλέξανδρος, μετ' αὐτὸν δὲ σὺ, εἶτα εἰ δοκεῖ, τρίτος Ἀννίβας, οὐδὲ οὗτος εὐκαταφρόνητος ὤν.

Διογένους καὶ Ἀλεξάνδρου.

Τι τοῦτο, ὦ Ἀλέξανδρε; ἦ καὶ σὺ τέθνηκας, ὥσπερ ἡμεῖς ἅπαντες; Αλ. ὁρᾷς ὦ Διόγενες. οὐ παράδοξον δὲ, εἰ ἄνθρωπος ὢν, ἀπέθανον. Δι. οὐκοῦν ὁ Ἄμμων ἐψεύδετο, λέγων ἑαυτοῦ σε εἶναι υἱὸν, σὺ δὲ Φιλίππου ἄρα ἦσθα; Αλ. Φιλίππου δηλαδή, οὐ γὰρ ἂν ἐτεθνήκειν Ἄμμωνος ὤν. Δι. καὶ μὴν καὶ περὶ τῆς Ὀλυμπιάδος ὅμοια ἐλέγοντο, δράκοντα ὁμιλεῖν αὐτῇ, καὶ βλέπεσθαι ἐν τῇ εὐνῇ, εἶτα οὕτω σε τεχθῆναι, τὸν δὲ Φίλιππον ἐξαπατῆσθαι, οἰόμενον πατέρα σου εἶναι. Αλ. κἀγὼ ταῦτα ἤκουον, ὥσπερ σύ. νῦν δὲ ὁρῶ, ὅτι οὐδὲν ὑγιὲς οὔτε ἡ μήτηρ, οὔτε οἱ τῶν Ἀμμωνίων προφῆται ἔλεγον. Δι. ἀλλὰ τὸ ψεῦδος αὐτῶν, οὐκ ἄχρηστόν σοι, ὦ Ἀλέξανδρε, πρὸς τὰ

πράγματα ἐγένετο. πολλοὶ γὰρ ὑπέπτησσον, θεὸν εἶναί σε νομίζοντες. ἀτὰρ εἰπέ μοι, τίνι τὴν τοσαύτην ἀρχὴν καταλέλοιπας; Αλ. οὐκ οἶδα, ὦ Διόγενες, οὐ γὰρ ἔφθασα ἐπισκῆψαί τι περὶ αὐτῆς, ἢ τοῦτο μόνον, ὅτι ἀποθνήσκων, Περδίκκᾳ τὸν δακτύλιον ἐπέδωκα. πλὴν ἀλλὰ τί γελᾷς, ὦ Διόγενες; Δι. τί γὰρ ἄλλο, ἢ ἀνεμνήσθην, οἷα ἐποίει ἡ Ἑλλάς, ἄρτι σε παρειληφότα τὴν ἀρχὴν, κολακεύοντες, καὶ προστάτην αἱρούμενοι, καὶ στρατηγὸν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους, ἔνιοι δὲ καὶ τοῖς δώδεκα θεοῖς προστιθέντες, καὶ νεὼς οἰκοδομούμενοι, καὶ θύοντες, ὡς δράκοντος υἱῷ. ἀλλ' εἰπέ μοι, ποῦ σε οἱ Μακεδόνες ἔθαψαν; Αλ. ἔτι ἐν Βαβυλῶνι κεῖμαι, τρίτην ταύτην ἡμέραν. ὑπισχνεῖται δὲ Πτολεμαῖος ὁ ὑπασπιστὴς, ἤν ποτε ἀγάγῃ σχολὴν ἀπὸ τῶν θορύβων τῶν ἐν ποσὶν, εἰς Αἴγυπτον ἀπαγαγών με, θάψειν ἐκεῖ, ὡς γενοίμην εἷς τῶν Αἰγυπτίων θεῶν. Δι. μὴ γελάσω, ὦ Αλέξανδρε, ὁρῶν ἐν ᾅδου ἔτι σε μωραίνοντα, καὶ ἐλπίζοντα Ανουβιν ἢ Οσιριν γενέσθαι; πλὴν ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ὦ θειότατε, μὴ ἐλπίσῃς. οὐ γὰρ θέμις, ἀνελθεῖν τινα τῶν ἅπαξ διαπλευσάντων τὴν λίμνην, καὶ ἐς τὸ εἴσω τοῦ στομίου παρελθόντων. οὐ γὰρ ἀμελὴς ὁ Αἰακὸς, οὐδ' ὁ Κέρβερος εὐκαταφρόνητος. ἐκεῖνα δὲ ἡδέως ἂν μάθοιμι παρὰ σοῦ, πῶς φέρεις, ὁπότ' ἂν ἐννοήσῃς, ὅσην εὐδαιμονίαν ὑπὲρ γῆς ἀπολιπὼν, ἀφῖξαι, σωματοφύλακας καὶ ὑπασπιστὰς καὶ σατράπας, καὶ χρυσὸν τοσοῦτον, καὶ ἔθνη προσκυνοῦντα, καὶ Βαβυλῶνα, καὶ Βάκτρα, καὶ τὰ

μεγά

μεγάλα θεῖα, καὶ τιμὴν καὶ δόξαν, καὶ τὸ ἐπίσημον εἶναι, ἐλαύνοντα, διαδεδεμένον ταινίᾳ λευκῇ τὴν κεφαλὴν, πορφυρίδα ἐμπεπορπημένον. οὐ λυπεῖ ταῦτά σε ὑπὸ τὴν μνήμην ἰόντα; τί δακρύεις, ὦ μάταιε; οὐδὲ ταῦτά σε ὁ σοφὸς Ἀριστοτέλης ἐπαίδευσε, μὴ οἴεσθαι βέβαια εἶναι τὰ παρὰ τῆς τύχης; ΑΛ. Σοφὸς ἁπάντων ἐκεῖνος κολάκων ἐπιτριπτότατος ὢν, ἐμὲ μόνον ἔασον τὰ Ἀριστοτέλους εἰδέναι, ὅσα μὲν ᾔτησε παρ' ἐμοῦ, οἷα δὲ ἐπέστελλεν, ὡς δὲ κατεχρῆτό μου τῇ περὶ παιδείαν φιλοτιμίᾳ, θωπεύων καὶ ἐπαινῶν, ἄρτι μὲν ἐς τὸ κάλλος, ὡς καὶ τοῦτο μέρος ὂν τἀγαθοῦ, ἄρτι δ' ἐς τὰς πράξεις, καὶ τὸν πλοῦτον, καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτ' ἀγαθὸν ἡγεῖτ' εἶναι, ὡς μὴ αἰσχύνοιτο καὶ αὐτὸς λαμβάνων. γόης ὦ Διόγενες ἄνθρωπος, καὶ τεχνίτης. πλὴν ἀλλὰ τοῦτό γε ἀπολέλαυκα αὐτοῦ τῆς σοφίας, τὸ λυπεῖσθαι ὡς ἐπὶ μεγίστοις ἀγαθοῖς, ἃ κατηριθμησάμην μικρῷ γε ἔμπροσθεν. ΔΙ. ἀλλ' οἶσθα, ὃ δράσεις. ἄκος γάρ σοι τῆς λύπης ὑποθήσομαι, ἐπεὶ ἐνταῦθά γε ἐλλέβορος οὐ φύεται. σὺ δὲ κἂν τὸ Λήθης ὕδωρ χανδὸν ἐπισπασάμενος πίε, καὶ αὖθις πίε, καὶ πολλάκις, οὕτω γὰρ ἂν παύσῃ ἐπὶ τοῖς Ἀριστοτέλους ἀγαθοῖς ἀνιώμενος. καὶ γὰρ καὶ Κλεῖτον ἐκεῖνον ὁρῶ, καὶ Καλλισθένην, καὶ ἄλλους πολλοὺς ἐπὶ σὲ ὁρμῶντας, ὡς διασπάσαιντο, καὶ ἀμύναιντό σε, ὧν ἔδρασας αὐτούς. ὥστε τὴν ἑτέραν σὺ ταύτην βάδιζε, καὶ πῖνε πολλάκις, ὡς ἔφην.

Ἀλεξάνδρου καὶ Φιλίππου.

Νῦν μὲν, ὦ Ἀλέξανδρε, οὐκ ἂν ἔξαρνος γένοιο, μὴ οὐκ ἐμὸς υἱὸς εἶναι, οὐ γὰρ ἂν ἐτεθνήκεις, Ἄμμωνός γε ὤν. Αλ. οὐδ' αὐτὸς ἠγνόουν, ὦ πάτερ, ὡς Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου υἱός εἰμι, ἀλλ' ἐδεξάμην τὸ μάντευμα, ὡς χρήσιμον ὂν τὰ πράγματα οἰόμενος εἶναι. Φί. πῶς λέγεις; χρήσιμον ἐδόκει σοι, τὸ παρέχειν σεαυτὸν ἐξαπατηθησόμενον ὑπὸ τῶν προφητῶν; Αλ. οὐ τοῦτο, ἀλλ' οἱ βάρβαροι κατεπλάγησάν με, καὶ οὐδεὶς ἔτι ἀνθίστατο, οἰόμενοι θεῷ μάχεσθαι, ὥστε ῥᾷον ἐκράτουν αὐτῶν. Φί. τίνων ἐκράτησας σύ γε ἀξιομάχων ἀνδρῶν, ὃς δειλοῖς ἀεὶ συνηνέχθης, τοξάρια καὶ πελτάρια, καὶ γέρρα οἰσύινα προβεβλημένοις; Ἑλλήνων κρατεῖν ἔργον ἦν, Βοιωτῶν καὶ Φωκέων καὶ Ἀθηναίων. καὶ τὸ Ἀρκάδων ὁπλιτικὸν, καὶ τὴν Θετταλὴν ἵππον, καὶ τοὺς Ἠλείων ἀκοντιστὰς, καὶ τὸ Μαντινέων πελταστικὸν, ἢ Θρᾷκας ἢ Ἰλλυριοὺς, ἢ καὶ Παίονας χειρώσασθαι, ταῦτα μεγάλα. Μήδων δὲ καὶ Περσῶν καὶ Χαλδαίων, καὶ χρυσοφόρων ἀνθρώπων καὶ ἁβρῶν, οὐκ οἶσθα, ὡς πρὸ σοῦ μύριοι, μετὰ Κλεάρχου ἀνελθόντες ἐκράτησαν, οὐδ' εἰς χεῖρας ὑπομεινάντων ἐλθεῖν ἐκείνων, ἀλλὰ πρὶν ἢ τόξευμα ἐξικνεῖσθαι φυγόντων; Αλ. ἀλλ' οἱ Σκύθαι γε, ὦ πάτερ, καὶ οἱ Ἰνδῶν ἐλέφαντες, οὐκ εὐκαταφρόνητόν τι ἔργον, καὶ ὅμως οὐ διαστήσας αὐτοὺς, οὐδὲ προδοσίαις ὠνούμενος τὰς νίκας, ἐκράτουν αὐτῶν; οὐδ' ἐπιώρκησα πώ-

ποτε

ποτε, ἢ ὑποσχόμενος ἐψευσάμην, ἢ ἄπιστον ἔπραξά τι τοῦ νικᾶν ἕνεκα. καὶ τοὺς Ἕλληνας δὲ, τοὺς μὲν ἀναιμωτὶ παρέλαβον, Θηβαίους δὲ, ἴσως ἀκούεις, ὅπως μετῆλθον. ΦΙ. οἶδα ταῦτα πάντα. Κλεῖτος γὰρ ἀπήγγειλέ μοι, ὃν σὺ τῷ δορατίῳ διελάσας, μεταξὺ δειπνοῦντα ἐφόνευσας, ὅτι με πρὸς τὰς σὰς πράξεις ἐπαινέσαι ἐτόλμησε. σὺ δὲ καὶ τὴν Μακεδονικὴν χλαμύδα καταβαλὼν, κάνδυν, ὥς φασι, μετενέδυς, καὶ τιάραν ὀρθὴν ἐπέθου, καὶ προσκυνεῖσθαι ὑπὸ Μακεδόνων, ὑπ' ἐλευθέρων ἀνδρῶν ἠξίους. καὶ τὸ πάντων γελοιότατον, ἐμιμοῦ τὰ τῶν νενικημένων. ἐῶ γὰρ λέγειν, ὅσα ἄλλα ἔπραξας, λέουσι συγκατακλείων πεπαιδευμένους ἄνδρας, καὶ γάμους τοιούτους γαμῶν, καὶ Ἡφαιστίωνα ὑπεραγαπῶν. ἓν ἐπῄνεσα μόνον ἀκούσας, ὅτι ἀπέχου τῆς τοῦ Δαρείου γυναικὸς, καλῆς οὔσης, καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ τῶν θυγατέρων ἐπεμελήθης, βασιλικὰ γὰρ ταῦτα. ΑΛ. τὸ φιλοκίνδυνον δὲ, ὦ πάτερ, οὐκ ἐπαινεῖς, καὶ τὸ ἐν Ὀξυδράκαις πρῶτον καθάλλεσθαι εἰς τὸ ἐντὸς τοῦ τείχους, καὶ τοσαῦτα λαβεῖν τραύματα; ΦΙ. οὐκ ἐπαινῶ τοῦτο ὦ Ἀλέξανδρε, οὐχ ὅτι μὴ καλὸν εἶναι οἶμαι καὶ τιτρώσκεσθαί ποτε τὸν βασιλέα, καὶ προκινδυνεύειν τοῦ στρατοῦ, ἀλλ' ὅτι σοι τοῦτο ἥκιστα συνέφερε. θεὸς γὰρ εἶναι δοκῶν, εἴ ποτε τρωθείης, καὶ βλέποιέν σε φοράδην τοῦ πολέμου ἐκκομιζόμενον, αἵματι ῥεόμενον, οἰμώζοντα ὑπὸ τῷ τραύματι, ταῦτα γέλως ἦν τοῖς ὁρῶσι, καὶ ὁ Ἄμμων, γόης καὶ ψευδόμαντις ἠλέγχετο, καὶ οἱ

προφῆται, κόλακες. ἢ τίς οὐκ ἂν ἐγέλασεν, ὁρῶν τὸν τοῦ Διὸς υἱὸν λειποψυχοῦντα, δεόμενον τῶν ἰατρῶν βοηθεῖν; νῦν μὲν γὰρ ὁπότε ἤδη τέθνηκας, οὐκ οἴει πολλοὺς εἶναι τοὺς τὴν προσποίησιν ἐκείνην ἐπικερτομοῦντας, ὁρῶντας τὸν νεκρὸν τοῦ θεοῦ ἐκτάδην κείμενον, μυδῶντα ἤδη καὶ ἐξῳδηκότα, κατὰ νόμον σωμάτων ἁπάντων; ἄλλως τε, καὶ τὸ χρήσιμον, ὃ ἔφης Ἀλέξανδρε, τὸ διὰ τοῦτο κρατεῖν ῥᾳδίως, πολύ σε τῆς δόξης ἀφῃρεῖτο τῶν κατορθουμένων. πᾶν γὰρ ἐδόκει ἐνδεὲς, ὑπὸ θεοῦ γίνεσθαι δοκοῦν. ΑΛ. οὐ ταῦτα φρονοῦσιν οἱ ἄνθρωποι περὶ ἐμοῦ, ἀλλ' Ἡρακλεῖ καὶ Διονύσῳ ἐνάμιλλον τιθέασί με, καίτοι τὴν Ἄορνον ἐκείνην, οὐθ' ἑτέρου ἐκείνων λαβόντος, ἐγὼ μόνος ἐχειρωσάμην. ΔΙ. ὁρᾷς, ὅτι ταῦτα, ὡς υἱὸς Ἄμμωνος λέγεις, ὃς Ἡρακλεῖ καὶ Διονύσῳ παραβάλλεις σεαυτόν, καὶ οὐκ αἰσχύνῃ ὦ Ἀλέξανδρε, οὐδὲ τὸν τῦφον ἀπομαθήσῃ, καὶ γνώσῃ σεαυτόν, ἐπὶ σωυῆς ἤδη νεκρὸς ὤν;

Ἀχιλλέως καὶ Ἀντιλόχου.

Οἷα πρώην Ἀχιλλεῦ πρὸς τὸν Ὀδυσσέα σοι εἴρηται, περὶ τοῦ θανάτου, ὡς ἀγεννῆ καὶ ἀνάξια τοῖν διδασκάλοιν ἀμφοῖν, Χείρωνός τε καὶ Φοίνικος. ἠκροώμην γάρ, ὁπότε ἔφης, βούλεσθαι ἐπάρουρος ὤν, θητεύειν παρά τινι τῶν ἀκλήρων, ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη μᾶλλον, ἢ πάντων ἀνάσσειν τῶν νεκρῶν. ταῦτα μὲν οὖν ἀγεννῆ τινα Φρύγα δειλόν, καὶ πέρα τοῦ καλῶς

καλῶς ἔχοντος φιλόζωον ἴσως ἐχρῆν λέγειν, τὸν Πηλέως δὲ υἱόν, τὸν φιλοκινδυνότατον ἡρώων ἁπάντων, ταπεινὰ οὕτω περὶ αὑτοῦ διανοεῖσθαι, πολλὴ αἰσχύνη, καὶ ἐναντιότης πρὸς τὰ πεπραγμένα σοι ἐν τῷ βίῳ, ὃς ἐξὸν ἀκλεῶς ἐν τῇ Φθιώτιδι πολυχρόνιον βασιλεύειν, ἑκὼν προείλου τὸν μετὰ τῆς ἀγαθῆς δόξης θάνατον. Αχ. ὦ παῖ Νέστορος, ἀλλὰ τότε μὲν ἄπειρος ἔτι τῶν ἐνταῦθα ὤν, καὶ τὸ βέλτιον ἐκείνων ὁπότερον ἦν ἀγνοῶν, τὸ δύστηνον ἐκεῖνο δοξάριον προετίμων τοῦ βίου, νῦν δὲ συνίημι ἤδη, ὡς ἐκείνη μὲν ἀνωφελής, εἰ καὶ ὅ, τι μάλιστα οἱ ἄνω ῥαψῳδήσουσι, μετὰ νεκρῶν δὲ ὁμοτιμία, καὶ οὔτε τὸ κάλλος ἐκεῖνο, ὦ Ἀντίλοχε, οὔτε ἡ ἰσχὺς πάρεστιν, ἀλλὰ κείμεθα ἅπαντες ὑπὸ τῷ αὐτῷ ζόφῳ ὅμοιοι, καὶ κατ' οὐδὲν ἀλλήλων διαφέροντες, καὶ οὔτε οἱ τῶν Τρώων νεκροὶ δεδίασί με, οὔτε οἱ τῶν Ἀχαιῶν θεραπεύουσιν. ἰσηγορία δὲ ἀκριβής, καὶ νεκρὸς ὅμοιος, ἠμὲν κακός, ἠδὲ καὶ ἐσθλός. ταῦτά με ἀνιᾷ, καὶ ἄχθομαι, ὅτι μὴ θητεύω ζῶν. Αν. ὅμως τί οὖν ἄν τις πάθοι, ὦ Ἀχιλλεῦ; ταῦτα γὰρ ἔδοξε τῇ φύσει, πάντως ἀποθνήσκειν ἅπαντας. ὥστε χρὴ ἐμμένειν τῷ νόμῳ, καὶ μὴ ἀνιᾶσθαι τοῖς διατεταγμένοις. ἄλλως τε ὁρᾷς τῶν ἑταίρων, ὅσοι περὶ σὲ ἐσμὲν οἵδε, μετὰ μικρὸν δὲ καὶ Ὀδυσσεὺς ἀφίξεται πάντως. φέρει δὲ παραμυθίαν καὶ ἡ κοινωνία τοῦ πράγματος, καὶ τὸ μὴ μόνον αὐτὸν πεπονθέναι. ὁρᾷς τὸν Ἡρακλέα, καὶ τὸν Μελέαγρον, καὶ ἄλλους θαυμαστοὺς ἄνδρας, οἳ οὐκ ἄν, οἶμαι, δέξαιντο

τὸ ἀνελθεῖν, εἴ τις αὐτοὺς ἀναπέμψειε θνητοῦ ὄντας ἀκλήροις καὶ ἀβίοις ἀνδράσιν; Αχ. ἐπιεικὴς μὲν ἡ παραίνεσις, ἐμὲ δὲ, οὐκ οἶδ', ὅπως ἡ μνήμη τῶν παρὰ τὸν βίον ἀνιᾷ. οἶμαι δὲ καὶ ὑμῶν ἕκαστον, εἰ δὲ μὴ ὁμολογεῖτε, ταύτῃ χείρους ἐστὲ, καθ' ἡσυχίαν αὐτὸ πάσχοντες. Αν. οὐκ, ἀλλ' ἀμείνους, ὦ Αχιλλεῦ. τὸ γὰρ ἀνωφελὲς τοῦ λέγειν ὁρῶμεν. σιωπᾶν γὰρ, καὶ φέρειν καὶ ἀνέχεσθαι δέδοκται ἡμῖν, μὴ καὶ γέλωτα ὄφλωμεν, ὥσπερ σὺ, τοιαῦτα εὐχόμενοι.

Διογένους καὶ Ηρακλέους.

ΟΥχ Ηρακλῆς οὗτός ἐστιν; οὐ μὲν οὖν ἄλλος μὰ τὸν Ηρακλέα. τὸ τόξον, τὸ ῥόπαλον, ἡ λεοντὴ, τὸ μέγεθος, ὅλος Ηρακλῆς ἐστιν. εἶτα τέθνηκε Διὸς υἱὸς ὤν; εἰπέ μοι, ὦ Καλλίνικε, νεκρὸς εἶ; ἐγὼ γάρ σοι ἔθυον ὑπὲρ γῆς, ὡς θεῷ. Ηρ. καὶ ὀρθῶς ἔθυες, αὐτὸς μὲν γὰρ ὁ Ηρακλῆς ἐν οὐρανῷ τοῖς θεοῖς σύνεστι, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ηβην, ἐγὼ δ' εἴδωλόν εἰμι αὐτοῦ. Δι. πῶς λέγεις εἴδωλον τοῦ θεοῦ, καὶ δυνατὸν ἐξ ἡμισείας μέν τινα θεὸν εἶναι, τεθνάναι δὲ τῷ ἡμίσει; Ηρ. ναὶ, οὐ γὰρ ἐκεῖνος τέθνηκεν, ἀλλ' ἐγὼ ἡ εἰκὼν αὐτοῦ. Δι. μανθάνω. ἀντανδρόν σε τῷ Πλούτωνι παρέδωκεν ἀνθ' ἑαυτοῦ, καὶ σὺ νῦν ἀντ' ἐκείνου νεκρὸς εἶ. Ηρ. τοιοῦτό τι. Δι. πῶς οὖν ἀκριβὴς ὢν ὁ Αἰακὸς, οὐκ ἔγνω σε μὴ ὄντα ἐκεῖνον, ἀλλὰ παρεδέξατο ὑποβολιμαῖον, Ηρακλέα παρόντα; Ηρ. ὅτι ἐῴκειν ἀκριβῶς. Δι. ἀληθῆ λέγεις, ἀκριβῶς γὰρ, ὥστε αὐτὸς ἐκεῖνος

εἶναι,

εἶναι, ὅρα γὰρ μὴ τὸ ἐναντίον ἐστί. σὺ μὲν εἶ ὁ Ἡρακλῆς, τὸ δὲ εἴδωλον γεγάμηκε τὴν Ἥβην παρὰ τοῖς θεοῖς. Ἡρ. θρασὺς εἶ καὶ λάλος, καὶ εἰ μὴ παύσῃ σκώπτων οὖν ἐμέ, εἴσῃ αὐτίκα, οἵου θεοῦ εἴδωλόν εἰμι. Δι. τὸ μὲν τόξον γυμνὸν καὶ πρόχειρον, ἐγὼ δὲ τί ἂν ἔτι φοβοίμην σε, ἅπαξ τεθνεώς; ἀτὰρ εἰπέ μοι πρὸς τοῦ σοῦ Ἡρακλέους, ὁπότε ἐκεῖνος ἔζη, συνῆς αὐτῷ καὶ τότε εἴδωλον ὤν; ἢ εἷς μὲν ἦτε παρὰ τὸν βίον, ἐπειδ᾽ ἀπεθάνετε, διαιρεθέντες, ὁ μὲν οὖν θεοὺς ἀπέπτατο, σὺ δὲ τὸ εἴδωλον, ὥσπερ εἰκὸς ἦν, εἰς Ἅδου πάρει; Ἡρ. ἐχρῆν μὲν μηδ᾽ ἀποκρίνασθαι πρὸς ἄνδρα ἐπίτηδες ἐρεσχελοῦντα, ὅμως δ᾽ οὖν καὶ τοῦτ᾽ ἄκουσον, ὁπόσον μὲν Ἀμφιτρύωνος ἐν τῷ Ἡρακλεῖ ἦν, τοῦτο τέθνηκε, καὶ εἰμὶ ἐγὼ ἐκεῖνο πᾶν, ὃ δὲ ἦν τοῦ Διός, ἐν οὐρανῷ σύνεστι τοῖς θεοῖς. Δι. σαφῶς νῦν μανθάνω. δύο γάρ, φής, ἔτεκεν ἡ Ἀλκμήνη κατὰ τὸ αὐτὸ Ἡρακλέας, τὸν μὲν ὑπ᾽ Ἀμφιτρύωνι, τὸν δὲ παρὰ τοῦ Διός, ὥστε ἐλελήθειτε δίδυμοι ὄντες ὁμομήτριοι. Ἡρ. οὐκ ὦ μάταιε, ὁ γὰρ αὐτὸς ἄμφω ἦμεν. Δι. οὐκ ἔστι μαθεῖν τοῦτο ῥᾴδιον, συνθέτους δύ᾽ ὄντας Ἡρακλέας, ἐκτὸς εἰ μὴ, ὥσπερ ἱπποκένταυρός τις ἦτε εἰς ἓν συμπεφυκότες, ἄνθρωπος, καὶ θεός. Ἡρ. οὐ γὰρ καὶ πάντες οὕτω σοι δοκοῦσι συγκεῖσθαι ἐκ δυεῖν, ψυχῆς, καὶ σώματος; ὥστε τί τὸ κωλύον ἐστί, τὴν μὲν ψυχὴν ἐν οὐρανῷ εἶναι, ἥπερ ἦν ἐκ Διός, τὸ δὲ θνητὸν ἐμὲ, παρὰ τοῖς νεκροῖς; Δι. ἀλλ᾽ ὦ βέλτιστε Ἀμφιτρυωνιάδη, καλῶς ἂν ταῦτ᾽ ἔλεγες, εἰ σῶμα ἦσθα,

νυνὶ δὲ ἀσώματον εἴδωλον εἶ, ὥστε κινδυνεύεις τριπλοῦν ἤδη ποιῆσαι τὸν Ἡρακλέα. Ηρ. πῶς τριπλοῦν; Δι. ὧδέ πως. εἰ γὰρ ὁ μέν τις ἐν οὐρανῷ, ὁ δὲ παρ' ἡμῖν σὺ τὸ εἴδωλον, τὸ δὲ σῶμα ἐν Οἴτῃ κόνις ἤδη γενόμενον, τρία δὴ ταῦτα γίνεται. καὶ σκόπει, ὅντινα δὴ πατέρα τρίτον ἐπινοήσεις τῷ σώματι. Ηρ. θρασύς τις εἶ, καὶ σοφιστής. τίς δὲ καὶ ὢν τυγχάνεις; Δι. Διογένους τοῦ Σινωπέως εἴδωλον, αὐτὸς δὲ, οὐ μὰ Δία μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν, ἀλλὰ τοῖς βελτίστοις νεκρῶν σύνειμι, Ὁμήρου, καὶ τῆς τοιαύτης ψευδολογίας καταγελῶν.

Μενίππου καὶ Ταντάλου.

Τί κλάεις ὦ Τάνταλε; ἢ τί σεαυτὸν ὀδύρῃ, ἐπὶ τῇ λίμνῃ ἑστώς; Ταν. ὅτι ὦ Μένιππε ἀπόλωλα ὑπὸ τοῦ δίψους. Με. οὕτως ἀργὸς εἶ, ὡς μὴ ἐπικύψας πιεῖν, ἢ καὶ νὴ Δί' ἀρυσάμενος κοίλῃ τῇ χειρί; Ταν. οὐδὲν ὄφελος, εἰ ἐπικύψαιμι, φεύγει γὰρ τὸ ὕδωρ, ἐπειδὰν προσιόντα αἴσθηταί με. ἢν δέ ποτε καὶ ἀρύσωμαι, καὶ προσενέγκω τῷ στόματι, οὐ φθάνω βρέξας ἄκρον τὸ χεῖλος, καὶ διὰ τῶν δακτύλων διαῤῥυὲν, οὐκ οἶδ', ὅπως αὖθις ἀπολείπει ξηρὰν τὴν χεῖρά μου. Με. τεράστιόν τι πάσχεις, ὦ Τάνταλε. ἀτὰρ εἰπέ μοι, τί γὰρ καὶ δέῃ τοῦ πιεῖν; οὐ γὰρ σῶμα ἔχεις, ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν ἐν Λυδίᾳ που τέθαπται, ὅπερ καὶ πεινῆν καὶ διψῆν ἐδύνατο. σὺ δὲ ἡ ψυχὴ, πῶς ἂν ἔτι ἢ διψῴης, ἢ πίνοις; Ταν. τοῦτ' αὐτὸ ἡ κόλα-

σίς ἐστι

σις ἐστι, τὸ διψῆν μου τὴν ψυχὴν, ὡς σῶμα οὖσαν. Με. ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὕτω πιστεύσομεν, ἐπεὶ φὴς τῷ δίψει κολάζεσθαι. τί δ' οὖν σοι τὸ δεινὸν ἔσται; ἢ δέδιας, μὴ ἐνδείᾳ τοῦ ποτοῦ ἀποθάνῃς; οὐχ ὁρῶ γὰρ ἄλλον μετὰ τοῦτον ᾅδην, ἢ θάνατον ἐντεῦθεν εἰς ἕτερον τόπον. Ταν. ὀρθῶς μὲν λέγεις. καὶ τοῦτο δ' οὖν μέρος τῆς καταδίκης, τὸ ἐπιθυμεῖν πιεῖν, μηδὲν δεόμενον. Με. ληρεῖς ὦ Τάνταλε, καὶ ὡς ἀληθῶς ποτοῦ δεῖσθαι δοκεῖς, ἀκράτου γε ἐλλεβόρου, νὴ Δία, ὅστις τοὐναντίον τοῖς ὑπὸ τῶν λυττώντων κυνῶν δεδηγμένοις πέπονθας, οὐ τὸ ὕδωρ, ἀλλὰ τὴν δίψαν πεφοβημένος. Ταν. οὐδὲ τὸν ἐλλέβορον, ὦ Μένιππε, ἀναίνομαι πιεῖν, γένοιτό μοι μόνον. Με. θάρρει ὦ Τάνταλε, ὡς οὔτε σὺ, οὔτε ἄλλος πίεται τῶν νεκρῶν, ἀδύνατον γάρ. καίτοι οὐ πάντες, ὥσπερ σὺ, ἐκ καταδίκης διψῶσι, τοῦ ὕδατος αὐτοὺς οὐχ ὑπομένοντος.

Μενίππου καὶ Ἑρμοῦ.

ΠΟῦ δὲ οἱ καλοί εἰσιν, ἢ αἱ καλαὶ, ὦ Ἑρμῆ; ξενάγησόν με νέηλυν ὄντα. Ερ. οὐ σχολὴ μὲν, ὦ Μένιππε. πλὴν κατ' ἐκεῖνο αὐτὸ ἀπόβλεψον, ὡς ἐπὶ τὰ δεξιὰ, ἔνθα Ὑάκινθός τέ ἐστι, καὶ ὁ Νάρκισσος καὶ Νιρεὺς καὶ Ἀχιλλεὺς, καὶ Τυρὼ καὶ Ἑλένη καὶ Λήδα, καὶ ὅλως, τὰ ἀρχαῖα κάλλη πάντα. Με. ὀστᾶ μόνον ὁρῶ, καὶ κρανία, τῶν σαρκῶν γυμνὰ, ὅμοια τὰ πολλά. Ερ. καὶ μὴν ἐκεῖνά ἐστιν, ἃ πάντες οἱ ποιηταὶ θαυμάζουσι τὰ ὀστᾶ, ὧν σὺ

ἔοικας καταφρονεῖν. Με. ὅμως τὴν Ἑλένην μοι δεῖξον, οὐ γὰρ ἂν διαγνοίην ἔγωγε. Ερ. τουτὶ τὸ κρανίον ἡ Ἑλένη ἐστίν; Με. εἶτα αἱ χίλιαι νῆες διὰ τοῦτο ἐπληρώθησαν, ἐξ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος, καὶ τοσοῦτοι ἔπεσον Ἕλληνές τε καὶ βάρβαροι, καὶ τοσαῦται πόλεις ἀνάστατοι γεγόνασιν; Ερ. ἀλλ' οὐκ εἶδες, ὦ Μένιππε, ζῶσαν τὴν γυναῖκα. ἔφης γὰρ ἂν καὶ σύ, ἀνεμέσητον εἶναι, τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικί, πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν. ἐπεὶ καὶ τὰ ἄνθη ξηρὰ ὄντα, εἴ τις βλέποι ἀποβεβληκότα τὴν βαφήν, ἄμορφα δηλονότι αὐτῷ δόξει, ὅτε μέντοι ἀνθεῖ, καὶ ἔχει τὴν χροιάν, καλλιστά ἐστιν. Με. οὐκοῦν τοῦτο ὦ Ἑρμῆ θαυμάζω, εἰ μὴ συνίεσαν οἱ Ἀχαιοὶ περὶ πράγματος, οὕτως ὀλιγοχρονίου, καὶ ῥᾳδίως ἀπανθοῦντος πονοῦντες. Ερ. οὐ σχολή μοι, ὦ Μένιππε, συμφιλοσοφεῖν σοι. ὥστε ἐπιλεξάμενος τόπον, ἔνθα ἂν ἐθέλῃς, κεῖσο καταβαλὼν σεαυτόν. ἐγὼ δὲ τοὺς ἄλλους νεκροὺς ἤδη μετελεύσομαι.

Αἰακοῦ, Πρωτεσιλάου, Μενελάου καὶ Πάριδος.

Τί ἄγχεις ὦ Πρωτεσίλαε, τὴν Ἑλένην προσπεσών; Πρω. ὅτι διὰ ταύτην, ὦ Αἰακέ, ἀπέθανον, ἡμιτελῆ μὲν τὸν δόμον καταλιπών, χήραν τε τὴν νεόγαμον γυναῖκα. Αι. αἰτιῶ τοίνυν τὸν Μενέλαον, ὅστις ὑμᾶς ὑπὲρ τοιαύτης γυναικὸς ἐπὶ Τροίαν ἤγαγεν. Πρω. εὖ λέγεις, ἐκεῖνόν μοι αἰτιατέον

τέον. Με. οὐκ ἐμέ, ὦ βέλτιστε, ἀλλὰ δικαιότερον τὸν Πάριν, ὃς ἐμοῦ τοῦ ξένου τὴν γυναῖκα, παρὰ πάντα τὰ δίκαια, ᾤχετο ἁρπάσας. οὗτος γὰρ οὐχ ὑπὸ μόνου, ἀλλ' ὑπὸ πάντων Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων ἄξιος ἄγχεσθαι, τοσούτοις θανάτου αἴτιος γεγενημένος. Πρω. ἄμεινον οὕτω, σὲ τοιγαροῦν, ὦ Δίσπαρι, οὐκ ἀφήσω ποτὲ ἀπὸ τῶν χειρῶν. Πά. ἄδικα ποιῶν, ὦ Πρωτεσίλαε, καὶ ταῦτα, ὁμότεχνον ὄντα σοι. ἐρωτικὸς γὰρ καὶ αὐτός εἰμι, καὶ τῷ αὐτῷ θεῷ κατέσχημαι. οἶσθα δὲ, ὡς ἀκούσιόν τι ἐστι, καί τις ἡμᾶς δαίμων ἄγει, ἔνθα ἂν ἐθέλῃ, καὶ ἀδύνατόν ἐστιν ἀντιτάττεσθαι αὐτῷ. Πρω. εὖ λέγεις. εἴθε οὖν, μοι τὸν ἔρωτα ἐνταῦθα λαβεῖν δυνατὸν ἦν. Αἰ. ἐγώ σοι καὶ περὶ τοῦ ἔρωτος ἀποκρινοῦμαι τὰ δίκαια. φύσει γὰρ αὐτὸς μὲν, τοῦ ἐρᾶν τῷ Πάριδι ἴσως γεγενῆσθαι αἴτιος, τοῦ θανάτου δέ σοι, οὐδένα ἄλλον, ὦ Πρωτεσίλαε, ἢ σεαυτόν, ὃς ἐκλαθόμενος τῆς νεογάμου γυναικός, ἐπεὶ προσεφέρεσθε τῇ Τρῳάδι, οὕτω φιλοκινδύνως καὶ ἀπονενοημένως προεπήδησας τῶν ἄλλων, δόξης ἐρασθείς, δι' ἣν πρῶτος ἐν τῇ ἀποβάσει ἀπέθανες. οὐκοῦν καὶ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ σοι, ὦ Αἰακὲ, ἀποκρινοῦμαι δικαιότερα, οὐ γὰρ ἐγὼ τούτων αἴτιος, ἀλλ' ἡ Μοῖρα, καὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς οὕτως ἐπικεκλῶσθαι. Αἰ. ὀρθῶς. τί οὖν τούτους αἰτιᾷ;

Μενίππου, Αἰακοῦ, Πυθαγόρου καὶ Σωκράτους.

Πρὸς τοῦ Πλούτωνος, ὦ Αἰακέ, περιήγησαί μοι τὰ ἐν ᾍδου πάντα. Αἰ. οὐ ῥᾴδιον, ὦ Μένιππε, ἅπαντα, ὅσα μέντοι κεφαλαιώδη, μάνθανε. οὑτοσὶ μὲν, ὅτι Κέρβερός ἐστιν, οἶσθα καὶ τὸν πορθμέα τοῦτον, ὅς σε διεπέρασε, καὶ τὴν λίμνην, καὶ τὸν Πυριφλεγέθοντα ἤδη ἑώρακας εἰσιών. Με. οἶδα ταῦτα καὶ σέ, ὅτι πυλωρεῖς. καὶ τὸν βασιλέα εἶδον, καὶ τὰς Ἐριννῦς. τοὺς δ' ἀνθρώπους μοι τοὺς πάλαι δεῖξον, καὶ μάλιστα τοὺς ἐπισήμους αὐτῶν. Αἰ. οὗτος μὲν Ἀγαμέμνων, οὗτος δ' Ἀχιλλεύς, οὗτος δὲ Ἰδομενεὺς πλησίον, ἔπειτα Ὀδυσσεύς, εἶτα Αἴας καὶ Διομήδης, καὶ οἱ ἄριστοι τῶν Ἑλλήνων. Με. βαβαὶ Ὅμηρε, οἷά σοι τῶν ῥαψῳδιῶν τὰ κεφάλαια χαμαὶ ἔρριπται, ἄγνωστα καὶ ἄμορφα, κόνις πάντα, καὶ λῆρος πολύς. ἀμενηνὰ ὡς ἀληθῶς κάρηνα. οὗτος δέ, ὦ Αἰακέ, τίς ἐστι; Αἰ. Κῦρός ἐστιν. οὗτος δὲ Κροῖσος, καὶ ὁ ὑπὲρ αὐτὸν Σαρδανάπαλος. ὁ δ' ὑπὲρ τούτους Μίδας, ἐκεῖνος δὲ Ξέρξης. Με. εἶτά σε, ὦ κάθαρμα, ἡ Ἑλλὰς ἔφριττε, ζευγνῦντα μὲν τὸν Ἑλλήσποντον, διὰ δὲ τῶν ὀρῶν πλεῖν ἐπιθυμοῦντα; οἷος δὲ καὶ ὁ Κροῖσός ἐστι; τὸν Σαρδανάπαλον δέ, ὦ Αἰακέ, πατάξαι μοι κατὰ κόρρης ἐπίτρεψον. Αἰ. μηδαμῶς, διαθρύψεις γὰρ αὐτοῦ τὸ κρανίον, γυναικεῖον ὄν. Με. οὐκοῦν, ἀλλὰ προσπτύξομαί γε πάντως ἀνδρογύνῳ ὄντι. Αἰ. βούλει, σοὶ ἐπιδεί-

ξω καὶ

ἔξω τῶν σοφῶν; Με. νὴ Δία γε. Αἰ. πρῶτος οὑτοσί σοι ὁ Πυθαγόρας ἐστί. Με. χαῖρε ὦ Εὔφορβε, ἢ Ἄπολλον, ἢ ὅ, τι ἂν ἐθέλῃς. Πυ. νὴ, καὶ σύ γε ὦ Μένιππε. Με. οὐκέτι χρυσοῦς ὁ μηρός ἐστί σοι; Πυ. οὐ γάρ, ἀλλὰ φέρε ἴδω, εἴ τι σοι ἐδώδιμον ἡ πήρα ἔχει. Με. κυάμους ὦ 'γαθέ, ὥστε οὐ τοῦτό σοι ἐδώδιμον. Πυ. δὸς μόνον. ἄλλα παρὰ νεκροῖς δόγματα. ἔμαθον γὰρ, ὡς οὐδὲν ἴσον, κύαμοι, καὶ κεφαλαὶ τοκήων ἐνθάδε. Αἰ. οὗτος δὲ Σόλων, ὁ Ἐξηκεστίδου, καὶ Θαλῆς ἐκεῖνος, καὶ παρ' αὐτοὺς Πιττακὸς, καὶ οἱ ἄλλοι. ἑπτὰ δὲ πάντες εἰσὶν, ὡς ὁρᾷς. Με. ἄλυποι οὗτοι, ὦ Αἰακὲ, μόνοι καὶ φαιδροὶ τῶν ἄλλων. ὁ δὲ σποδοῦ πλέως, ὥσπερ ἐγκρυφίας ἄρτος, ὁ ταῖς φλυκταίναις ὅλος ἐξηνθηκὼς, τίς ἐστιν; Αἰ. Ἐμπεδοκλῆς, ὦ Μένιππε, ἡμίεφθος ἀπὸ τῆς Αἴτνης παρών. Με. ὦ χαλκόπου βέλτιστε, τί παθὼν σαυτὸν εἰς τοὺς κρατῆρας ἐνέβαλες; Εμ. μελαγχολία τις, ὦ Μένιππε. Με. οὐ μὰ Δία, ἀλλὰ κενοδοξία καὶ τῦφος, καὶ πολλὴ κόρυζα, ταῦτά σε ἀπηνθράκωσεν αὐταῖς κρηπῖσιν οὐκ ἄξιον ὄντα. πλὴν ἀλλ' οὐδέν σε τὸ σόφισμα ὤνησεν, ἐφωράθης γὰρ τεθνεώς. ὁ Σωκράτης δὲ, ὦ Αἰακὲ, ποῦ ποτε ἄρα ἐστί; Αἰ. μετὰ Νέστορος καὶ Παλαμήδους ἐκεῖνος ληρεῖ τὰ πολλά. Με. ὅμως ἐβουλόμην ἰδεῖν αὐτὸν, εἴ που ἐνθάδε ἐστίν. Αἰ. ὁρᾷς τὸν φαλακρόν; Με. ἅπαντες φαλακροί εἰσιν, ὥστε πάντων ἂν εἴη τοῦτο τὸ γνώρισμα. Αἰ. τὸν σιμὸν λέγω. Με. καὶ τοῦθ' ὅμοιον, σι-

μοι γὰρ ἁπάντων. Σω. ἐμὲ ζητεῖς, ὦ Μένιππε; Με. καὶ μάλα, ὦ Σώκρατες. Σω. τί τὰ ἐν Ἀθήναις; Με. πολλοὶ τῶν νέων φιλοσοφεῖν λέγουσι. καὶ τά γε σχήματα αὐτά, βαδίσματα εἰ θεάσαιτό τις, ἄκροι φιλόσοφοι, μάλα πολλοί. τὰ δ' ἄλλα ἑώρακας, οἶμαι, οἷος ἧκε παρὰ σοὶ Ἀρίστιππος, ἢ Πλάτων αὐτός, ὁ μὲν ἀποπνέων μύρου, ὁ δὲ τοὺς ἐν Σικελίᾳ τυράννους θεραπεύειν ἐκμαθών. Σω. περὶ ἐμοῦ δὲ τί φρονοῦσιν; Με. εὐδαίμων, ὦ Σώκρατες, ἄνθρωπος εἶ. τά γε τοιαῦτα πάντες οὖν σε θαυμάσιον οἴονται ἄνδρα γεγενῆσθαι, καὶ πάντα ἐγνωκέναι ταῦτα. δεῖ γάρ, οἶμαι, τἀληθὲς λέγειν, οὐδὲν εἰδότα. Σω. καὶ αὐτὸς ἔφασκον ταῦτα πρὸς αὐτούς, οἱ δὲ εἰρωνείαν ᾤοντο τὸ πρᾶγμα εἶναι. Με. τίνες δὲ οὗτοί εἰσιν, οἱ περὶ σέ; Σω. Χαρμίδης, ὦ Μένιππε, καὶ Φαῖδρος, καὶ ὁ τοῦ Κλεινίου. Με. εὖ γε ὦ Σώκρατες, ὅτι κἀνταῦθα μέτει τὴν σαυτοῦ τέχνην, καὶ οὐκ ὀλιγωρεῖς τῶν καλῶν. Σω. τί γὰρ ἂν ἄλλο ἥδιον πράττοιμι; ἀλλὰ πλησίον ἡμῶν κατάκεισο, εἰ δοκεῖ. Με. μὰ Δί' ἐπεὶ παρὰ τὸν Κροῖσον γὰρ καὶ Σαρδανάπαλον ἄπειμι, πλησίον οἰκήσων αὐτῶν, ἔοικα γοῦν οὐκ ὀλίγα γελάσεσθαι, οἰμωζόντων ἀκούων. Αἰ. κἀγὼ ἤδη ἄπειμι, μὴ καί τις ἡμᾶς νεκρῶν λάθῃ διαφυγών. τὰ πολλὰ δ' ἐσαῦθις ὄψει, ὦ Μένιππε. Με. ἄπιθι, καὶ ταυτὶ γὰρ ἱκανά, ὦ Αἰακέ.

Μενίππου

Μενίππου καὶ Κερβέρου.

Ὦ Κέρβερε, συγγενὴς γάρ εἰμί σοι, κύων καὶ αὐτὸς ὤν, εἰπέ μοι πρὸς τῆς Στυγός, οἷος ἦν ὁ Σωκράτης, ὁπότε κατῄει πρὸς ὑμᾶς; εἰκὸς δέ σε θεὸν ὄντα, μὴ ὑλακτεῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀνθρωπικῶς φθέγγεσθαι, ὁπότ' ἐθέλοις. Κερ. πόῤῥωθεν μὲν, ὦ Μένιππε, παντάπασιν ἐδόκει, ἀτρέπτῳ προσώπῳ προσιέναι, καὶ οὐ πάνυ δεδιέναι τὸν θάνατον δοκῶν, καὶ τοῦτ' ἐμφῆναι τοῖς ἔξω τοῦ στομίου ἑστῶσιν ἐθέλων, ἐπεὶ δὲ κατέκυψεν εἴσω τοῦ χάσματος, καὶ εἶδε τὸν ζόφον, κἀγὼ ἔτι διαμέλλοντα αὐτὸν δακὼν τῷ κωνείῳ, κατέσπασα τοῦ ποδὸς, ὥσπερ τὰ βρέφη ἐκώκυε, καὶ τὰ ἑαυτοῦ παιδία ὠδύρετο, καὶ παντοῖος ἐγίγνετο. Με. οὐκοῦν σοφιστὴς ὁ ἄνθρωπος ἦν, καὶ οὐκ ἀληθῶς κατεφρόνει τοῦ πράγματος; Κερ. οὔκ, ἀλλ' ἐπείπερ ἀναγκαῖον αὐτὸ ἑώρα, κατεθρασύνετο, ὡς δῆθεν οὐκ ἄκων πεισόμενος, ὃ πάντως ἔδει παθεῖν, ὡς θαυμάσονται οἱ θεαταί. καὶ ὅλως, περὶ πάντων γε τῶν τοιούτων εἰπεῖν ἂν ἔχοιμι, ἕως τοῦ στομίου τολμηροὶ καὶ ἀνδρεῖοι, τὰ δ' ἔνδοθεν, ἔλεγχος ἀκριβής. Με. ἐγὼ δὲ πῶς σοι κατεληλυθέναι ἔδοξα; Κερ. μόνος, ὦ Μένιππε, ἀξίως τοῦ γένους, καὶ Διογένης πρὸ σοῦ, ὅτι μὴ ἀναγκαζόμενοι ἐσῄειτε, μηδ' ὠθούμενοι, ἀλλ' ἐθελούσιοι γελῶντες, οἰμώζειν παραγγείλαντες ἅπασιν.

Χάρωνος, Μενίππου καὶ Ἑρμοῦ.

Ἀπόδος ὦ κατάρατε τὰ πορθμία. Μέ. Βόα, εἰ τοῦτό σοι ἥδιον, ὦ Χάρων. Χά. ἀπόδος, φημί, ἀνθ' ὧν σε διεπορθμεύσαμεν. Μέ. οὐκ ἂν λάβοις παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος. Χά. ἔστι δέ τις ὀβολὸν μὴ ἔχων; Μέ. εἰ μὲν καὶ ἄλλος τις, οὐκ οἶδα, ἐγὼ δὲ οὐκ ἔχω. Χά. καὶ μὴν ἄγξω σε, νὴ τὸν Πλούτωνα, ὦ μιαρέ, ἢν μὴ ἀποδῷς. Μέ. κἀγὼ τῷ ξύλῳ σου πατάξας διαλύσω τὸ κρανίον. Χά. μάτην οὖν ἔσῃ πεπλευκὼς τοσοῦτον πλοῦν. Μέ. ὁ Ἑρμῆς ὑπὲρ ἐμοῦ σοι ἀποδότω, ὅς με παρέδωκέ σοι. Ἑρ. νὴ Δία ὀναίμην, εἰ μέλλω γε καὶ ὑπερεκτίνειν τῶν νεκρῶν. Χά. οὐκ ἀποστήσομαί σου. Μέ. τούτου γε ἕνεκα νεωλκήσας τὸ πορθμεῖον παράμενε. πλὴν ἀλλ' ὅ, γε μὴ ἔχω, πῶς ἂν λάβοις; Χά. σὺ δ' οὐκ ᾔδεις, ὡς κομίζειν δέον; Μέ. ᾔδειν μὲν, οὐκ εἶχον δέ. τί οὖν, ἐχρῆν διὰ τοῦτο μὴ ἀποθανεῖν; Χά. μόνος οὖν αὐχήσεις προῖκα πεπλευκέναι. Μέ. οὐ προῖκα, ὦ βέλτιστε, καὶ γὰρ ἤντλησα, καὶ τῆς κώπης ἐπελαβόμην, καὶ οὐκ ἔκλαιον μόνος τῶν ἄλλων ἐπιβατῶν. Χά. οὐδὲν ταῦτα πρὸς τὰ πορθμία, τὸν ὀβολὸν ἀποδοῦναί σε δεῖ, οὐ γὰρ θέμις, ἄλλως γενέσθαι. Μέ. οὐκοῦν ἀπάγαγέ με αὖθις ἐς τὸν βίον. Χά. Χαρίεν λέγεις, ἵνα καὶ πληγὰς ἐπὶ τούτῳ παρὰ τοῦ Αἰακοῦ προσλάβω. Μέ. μὴ ἐνόχλει οὖν. Χά. δεῖ-

ξον, τί ἐν τῇ πήρᾳ ἔχεις. Με. θέρμους εἰ θέλεις, καὶ τῆς Ἑκάτης τὸ δεῖπνον. Χα. πόθεν τοῦτον ἡμῖν, ὦ Ἑρμῆ, τὸν κύνα ἤγαγες; οἷα δὲ καὶ ἐλάλει παρὰ τὸν πλοῦν, τῶν ἐπιβατῶν ἁπάντων καταγελῶν, καὶ ἐπισκώπτων, καὶ μόνος ᾄδων, οἰμωζόντων ἐκείνων. Ερ. ἀγνοεῖς ὦ Χάρων, ὁποῖον ἄνδρα διεπόρθμευσας; ἐλεύθερον ἀκριβῶς, κοὐδενὸς αὐτῷ μέλει, οὗτός ἐστιν ὁ Μένιππος. Χα. καὶ μὴν ἄν σε λάβω ποτέ; Με. ἂν λάβῃς ὦ βέλτιστε, δὶς δὲ οὐκ ἂν λάβοις.

Πρωτεσιλάου, Πλούτωνος καὶ Περσεφόνης.

Ὦ δέσποτα καὶ βασιλεῦ, καὶ ἡμέτερε Ζεῦ, καὶ σὺ Δήμητρος θύγατερ, μὴ ὑπερίδητε δέησιν ἐρωτικήν. Πλου. σὺ δὲ τίνος δέῃ παρ' ἡμῶν; ἢ τίς ὢν τυγχάνεις; Πρω. εἰμὶ μὲν Πρωτεσίλαος, ὁ Ἰφίκλου, Φυλάκιος, συστρατιώτης τῶν Ἀχαιῶν, καὶ πρῶτος ἀποθανὼν τῶν ἐπ' Ἰλίῳ. δέομαι δὲ ἀφεθεὶς πρὸς ὀλίγον, ἀναβιῶναι πάλιν. Πλου. τοῦτον μὲν τὸν ἔρωτα, ὦ Πρωτεσίλαε, πάντες νεκροὶ ἐρῶσι, πλὴν οὐδεὶς ἂν αὐτοῦ τύχῃ. Πρω. ἀλλ' οὐ τοῦ ζῆν Ἀΐδωνεῦ ἐρῶ ἔγωγε, τῆς γυναικὸς δέ, ἣν νεόγαμον ἔτι ἐν τῷ θαλάμῳ καταλιπὼν, ᾠχόμην ἀποπλέων, εἶτα ὁ κακοδαίμων ἐν τῇ ἀποβάσει, ἀπέθανον ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος. ὁ οὖν ἔρως τῆς γυναικὸς, οὐ μετρίως ἀποκναίει με,

ὦ δέσποτα, καὶ βούλομαι κἂν πρὸς ὀλίγον ὀφθεὶς αὐτῇ, καταβιῶναι πάλιν. ΠΛΟ. οὐκ ἔπιες, ὦ Πρωτεσίλαε, τὸ λήθης ὕδωρ; ΠΡΩ. καὶ μάλα, ὦ δέσποτα, τὸ δὲ πρᾶγμα ὑπέρογκον ἦν. ΠΛΟ. οὐκοῦν περίμενον, ἀφίξεται γὰρ ἐκείνη ποτὲ, καὶ οὐδὲ σὲ ἀνελθεῖν δεήσει. ΠΡΩ. ἀλλ᾽ οὐ φέρω τὴν διατριβὴν, ὦ Πλούτων. ἠράσθης δὲ καὶ αὐτὸς ἤδη, καὶ οἶσθα, οἷον τὸ ἐρᾷν ἐστιν. ΠΛΟ. εἶτα τί σε ὀνήσει, μίαν ἡμέραν ἀναβιῶναι, μετ᾽ ὀλίγον τὰ αὐτὰ ὀδυρούμενον; ΠΡΩ. οἶμαι πείσειν, κἀκείνην ἀκολουθεῖν παρ᾽ ὑμᾶς, ὥστε ἀνθ᾽ ἑνὸς, δύο νεκροὺς λήψῃ μετ᾽ ὀλίγον. ΠΛΟ. οὐ θέμις γενέσθαι ταῦτα, οὐδὲ ἐγένετο πώποτε. ΠΡΩ. ἀναμνήσω σε, ὦ Πλούτων. Ορφεῖ γὰρ δι᾽ αὐτὴν ταύτην τὴν αἰτίαν τὴν Εὐρυδίκην παρέδοτε, καὶ τὴν ὁμογενῆ μου Αλκηστιν προεπέμψατε, Ηρακλεῖ χαριζόμενοι. ΠΛΟ. θελήσεις δὲ οὕτω κρανίον γυμνὸν ὢν, καὶ ἄμορφον, τῇ καλῇ σου ἐκείνῃ νύμφῃ φανῆναι; πῶς δὲ κἀκείνη προσόψεταί σε, οὐδὲ διαγνῶναι δυναμένη; φοβήσεται γοῦν, εὖ οἶδα, καὶ φεύξεταί σε, καὶ μάτην ἔσῃ τοσαύτην ὁδὸν ἀνεληλυθώς. ΠΕΡ. οὐκοῦν ὦ ἄνερ, σὺ καὶ τοῦτ᾽ ἴασαι, καὶ τὸν Ερμῆν κέλευσον, ἐπειδὰν ἐν τῷ φωτὶ ἤδη ὁ Πρωτεσίλαος ᾖ, καθικόμενον ἐν τῇ ῥάβδῳ, νεανίαν εὐθὺς καλὸν ἀπεργάσασθαι αὐτὸν, οἷος ἦν ἐκ τοῦ παστοῦ. ΠΛΟ. ἐπεὶ Περσεφόνῃ συνδοκεῖ, ἀναγαγὼν τοῦτον αὖθις, ποίησον νυμφίον. σὺ δὲ μέμνησο, μίαν λαβὼν ἡμέραν.

Διογέ-

Διογένους καὶ Μαυσώλου.

Ω Κὰρ, ἐπὶ τίνι μέγα φρονεῖς, καὶ πάντων ἡμῶν προτιμᾶσθαι ἀξιοῖς; Μαυ. καὶ ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ μὲν, ὦ Σινωπεῦ, ὃς ἐβασίλευσα Καρίας μὲν ἁπάσης, ἦρξα δὲ καὶ Λυδῶν ἐνίων, καὶ νήσους δέ τινας ὑπηγαγόμην, καὶ ἄχρι Μιλήτου ἐπέβην, τὰ πολλὰ τῆς Ἰωνίας καταστρεφόμενος, καὶ καλὸς ἦν καὶ μέγας, καὶ ἐν πολέμοις καρτερός. τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι ἐν Ἁλικαρνασσῷ μνῆμα παμμέγεθες ἔχω ἐπικείμενον, ἡλίκον οὐκ ἄλλος νεκρὸς, ἀλλ᾽ οὐδὲ οὕτως εἰς κάλλος ἐξησκημένον, ἵππων καὶ ἀνδρῶν εἰς τὸ ἀκριβέστατον εἰκασμένων, λίθου τοῦ καλλίστου, οἷον οὐδὲ νεὼν εὕροι τις ἂν ῥᾳδίως. οὐ δοκῶ σοι δικαίως ἐπὶ τούτοις μέγα φρονεῖν; Δι. ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ φῂς, καὶ τῷ κάλλει, καὶ τῷ βάρει τοῦ τάφου; Μαυ. νὴ Δί᾽ ἐπὶ τούτοις. Δι. ἀλλ᾽ ὦ καλὲ Μαύσωλε, οὔτε ἡ ἰσχὺς ἔτι σοι ἐκείνη, οὔτε ἡ μορφὴ πάρεστιν. εἰ γοῦν τινα ἑλοίμεθα δικαστὴν εὐμορφίας πέρι, οὐκ ἔχω εἰπεῖν, τίνος ἕνεκα τὸ σὸν κρανίον προτιμηθείη ἂν τοῦ ἐμοῦ, φαλακρὰ γὰρ ἄμφω, καὶ γυμνά. καὶ τοὺς ὀδόντας ὁμοίως προφαίνομεν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀφῃρήμεθα, καὶ τὰς ῥῖνας ἀποσεσιμώμεθα. ὁ δὲ τάφος, καὶ οἱ πολυτελεῖς ἐκεῖνοι λίθοι, Ἁλικαρνασσεῦσι μὲν ἴσως εἶεν ἐπιδείκνυσθαι, καὶ φιλοτιμεῖσθαι πρὸς τοὺς ξένους, ὡς δή τι μέγα οἰκοδόμημα αὐτοῖς ἐστι. σὺ δὲ ὦ βέλτιστε, οὐχ ὁρῶ, ὅ, τι ἀπολαύεις αὐτοῦ, πλὴν εἰ μὴ τοῦτο φῂς, ὅτι μᾶλ

λον ἡμῶν ἀχθοφορεῖς, ὑπὸ τηλικούτοις λίθοις πιεζόμενος. Μαύ. ἀνόνητα οὖν μοι ἐκεῖνα πάντα, καὶ ἰσότιμος ἔσται Μαύσωλος, καὶ Διογένης. Δι. οὐκ ἰσότιμος, ὦ γενναιότατε, οὐ γάρ. Μαύσωλος μὲν γὰρ οἰμώξεται, μεμνημένος τῶν ὑπὲρ γῆς, ἐν οἷς εὐδαιμονεῖν ᾤετο, Διογένης δὲ καταγελάσεται αὐτοῦ. καὶ τάφον ὁ μὲν ἐν Ἁλικαρνασσῷ ἐρεῖ ἑαυτοῦ, ὑπὸ Ἀρτεμισίας τῆς γυναικὸς, καὶ ἀδελφῆς κατασκευασμένον, ὁ Διογένης δὲ, τοῦ μὲν σώματος εἰ καί τινα τάφον ἔχει, οὐκ οἶδεν, οὐδὲ γὰρ ἔμελεν αὐτῷ τούτου. λόγον δὲ τοῖς ἀρίστοις περὶ αὐτοῦ καταλέλοιπεν, ἀνδρὸς βίον βεβιωκὼς ὑψηλότερον, ὦ Καρῶν ἀνδραποδωδέστατε, τοῦ σοῦ μνήματος, καὶ ἐν βεβαιοτέρῳ χωρίῳ κατεσκευασμένον.

Νιρέως, Θερσίτου καὶ Μενίππου.

Ἰδοὺ δὴ Μένιππος οὑτοσὶ δικάσει, πότερος εὐμορφότερός ἐστιν. εἰπὲ ὦ Μένιππε, οὐ καλλίων σοι δοκῶ; Με. τίνες δὲ καὶ ἐστὲ πρότερον, οἶμαι; χρὴ γὰρ τοῦτο εἰδέναι. Νί. Νιρεὺς, καὶ Θερσίτης. Με. πότερος ὁ Νιρεὺς, καὶ πότερος οὖν ὁ Θερσίτης; οὐδέπω γὰρ τοῦτο δῆλον. Θερ. ἓν μὲν ἤδη τοῦτο ἔχω, ὅτι ὅμοιος εἰμί σοι, καὶ οὐδὲν τηλικοῦτον διαφέρεις, ἡλίκον σε Ὅμηρος ἐκεῖνος ὁ τυφλὸς ἐπῄνεσεν, ἁπάντων εὐμορφότατον προσειπών. ἀλλ᾽ ὁ φοξὸς ἐγὼ, καὶ ψεδνὸς, οὐδὲν χείρων ἐφάνην τῷ δικαστῇ. ὅρα δέ σοι, ὦ Μένιππε, ὅν τινα καὶ εὐμορφότερον ἡγῇ.

Νί. ἐμὲ

ΝΙ. ἐμέ γε τὸν Ἀγλαΐας καὶ Χάροπος, ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον. ΜΕ. ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὑπὸ γῆν, ὡς οἶμαι, κάλλιστος ἦλθες, ἀλλὰ τὰ μὲν ὀστᾶ ὅμοια, τὸ δὲ κρανίον ταύτῃ μόνον ἄρα διακρίνοιτο, ἀπὸ τοῦ Θερσίτου κρανίου, ὅτι εὔθρυπτον τὸ σόν, ἀλαπαδνὸν γὰρ αὐτὸ, καὶ οὐκ ἀνδρῶδες ἔχεις. ΝΙ. καὶ μὴν ἐροῦ Ὅμηρον, ὁποῖος ἦν, ὁπότε συνεστράτευον τοῖς Ἀχαιοῖς. ΜΕ. ὀνείρατά μοι λέγεις, ἐγὼ δὲ ἃ βλέπω, καὶ νῦν ἔχεις, ἐκεῖνα δὲ οἱ τότε ἴσασιν. ΝΙ. οὔκουν ἐγὼ ἐνταῦθα εὐμορφότερός εἰμι, ὦ Μένιππε; ΜΕ. οὔτε σὺ, οὔτε ἄλλος εὔμορφος. ἰσοτιμία γὰρ ἐν ᾅδου καὶ ὅμοιοι ἅπαντες. ΘΕΡ. ἐμοὶ μὲν καὶ τοῦτο ἱκανόν.

Μενίππου καὶ Χείρωνος.

Ἤκουσα ὦ Χείρων, ὡς θεὸς ὢν, ἐπιθυμήσειας ἀποθανεῖν. ΧΕ. ἀληθῆ ταῦτ' ἤκουσας, ὦ Μένιππε. καὶ τέθνηκα, ὡς ὁρᾷς, ἀθάνατος εἶναι δυνάμενος. ΜΕ. τίς δέ σε ἔρως τοῦ θανάτου ἔσχεν, ἀνεράστου τοῖς πολλοῖς χρήματος; ΧΕ. ἐρῶ πρὸς σὲ οὐκ ἀσύνετον ὄντα. οὐκ ἦν ἔτι ἡδὺ ἀπολαύειν τῆς ἀθανασίας; ΜΕ. οὐχ ἡδὺ ἦν, ζῶντα ὁρᾶν τὸ φῶς; ΧΕ. οὐκ ὦ Μένιππε. τὸ γὰρ ἡδὺ ἔγωγε ποικίλον τι, καὶ οὐχ ἁπλοῦν ἡγοῦμαι εἶναι, ἐγὼ δὲ ζῶν ἀεὶ, καὶ ἀπολαύων τῶν ὁμοίων, ἡλίου, φωτὸς, τροφῆς. αἱ ὧραι δὲ αἱ αὐταὶ, καὶ τὰ γιγνόμενα ἅπαντα, ἑξῆς ἕκαστον, ὥσπερ ἀκολουθοῦντα, θάτερον θατέρῳ, ἐνεπλήσθην γοῦν αὐτῶν. οὐ γὰρ ἐν

τῶν αὐτῶν ἀεί, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μεταχεῖν ὅλως, τὸ τερπνὸν ἦν. Με. σὺ λέγεις, ὦ Χείρων. τὰ ἐν ᾅδου δὲ πῶς φέρεις, ἀφ' οὗ προελόμενος αὐτὰ ἥκεις; Χεί. οὐκ ἀηδῶς, ὦ Μένιππε. ἡ γὰρ ἰσοτιμία, πάνυ δημοτικὸν, καὶ τὸ πρᾶγμα οὐδὲν ἔχει τὸ διάφορον, ἐν φωτὶ εἶναι, ἢ ἐν σκότῳ. ἄλλως τε οὐδὲ διψῆν, ὥσπερ ἄνω, οὔτε πεινῆν δεῖ, ἀλλ' ἀνεπιδεεῖς τούτων ἁπάντων ἐσμέν. Με. ὅρα ὦ Χείρων, μὴ περιπίπτῃς σεαυτῷ, καὶ ἐς τὸ αὐτό σοι ὁ λόγος περιστῇ. Χεί. πῶς τοῦτο φῄς; Με. ὅτι εἰ τῶν ἐν τῷ βίῳ τὸ ὅμοιον ἀεί, καὶ ταὐτὸν ἐγένετό σοι προσκορὲς, καὶ ἐνταῦθα ὅμοια ὄντα, προσκορῆ ὁμοίως ἂν γένοιτο, καὶ δεήσει μεταβολήν γε ζητεῖν τινα καὶ ἐντεῦθεν ἐς ἄλλον βίον, ὅπερ οἶμαι, ἀδύνατον. Χεί. τί οὖν ἂν πάθοι τις, ὦ Μένιππε; Με. ὅπερ οἶμαι, καὶ φασὶ, συνετὸν ὄντα ἀρέσκεσθαι καὶ ἀγαπᾶν τοῖς παροῦσι, καὶ μηδὲν αὐτῶν ἀφόρητον οἴεσθαι.

Διογένους, Ἀντισθένους, Κράτητος καὶ πτωχοῦ.

Ἀντίσθενες, καὶ Κράτης, σχολὴν ἄγομεν; ὥστε τί οὐκ ἄπιμεν εὐθὺ τῆς καθόδου περιπατήσοντες, ὀψόμενοι τοὺς κατιόντας, οἷοί τινές εἰσι, καὶ τί ἕκαστος αὐτῶν ποιεῖ; Αν. ἀπίωμεν ὦ Διόγενες. καὶ γὰρ ἂν τὸ θέαμα ἡδὺ γένοιτο, τοὺς μὲν δακρύοντας αὐτῶν ὁρᾶν, τοὺς δὲ ἱκετεύοντας ἀφεθῆναι, ἐνίους δὲ μόλις κατιόντας, καὶ ἐπὶ τράχηλον ὠθοῦντος τοῦ Ἑρμοῦ, ὅμως

ὅμως ἀντιβαίνοντας, καὶ ὑπτίους ἀντερείδοντας οὐ-
δὲν δέον. Κρα. ἐγὼ γοῦν καὶ διηγήσομαι ὑμῖν, ἃ
εἶδον, ὁπότε κατῄειν κατὰ τὴν ὁδόν. Δι. διήγησαι
ὦ Κράτης, ἔοικας γάρ τινα παγγέλοια ἐρεῖν. Κρα.
καὶ ἄλλοι μὲν πολλοὶ συγκατέβαινον ἡμῖν, ἐν αὐτοῖς
δ' ἐπίσημοι, Ἰσμηνόδωρός τε ὁ πλούσιος, ὁ ἡμέτε-
ρος, καὶ Ἀρσάκης, ὁ Μηδίας ὕπαρχος, καὶ Ὀροίτης
ὁ Ἀρμένιος. ὁ μὲν Ἰσμηνόδωρος, ἐπεφόνευτο γὰρ ὑπὸ
λῃστῶν περὶ τὸν Κιθαιρῶνα, ἐς Ἐλευσῖνα οἶμαι βα-
δίζων, ἔστενέ τε, καὶ τὸ τραῦμα ἐν ταῖν χεροῖν εἶχε.
καὶ τὰ παιδία τὰ νεογνά, ἃ κατελελοίπει, ἀνεκα-
λεῖτο, καὶ ἑαυτῷ ἐπεμέμφετο τῆς τόλμης. ὃς Κιθαιρῶ-
να ὑπερβάλλων, καὶ τὰ περὶ τὰς Ἐλευθερὰς χωρία,
πανέρημα ὄντα ὑπὸ τῶν πολέμων, διοδεύων, δύο μό-
νους οἰκέτας ἐπήγετο, καὶ ταῦτα, φιάλας πέντε χρυ-
σᾶς, καὶ κυμβία τέτταρα μεθ' ἑαυτοῦ ἔχων. ὁ δ' Ἀρσά-
κης, γηραιὸς γὰρ ἤδη, καὶ νὴ Δί' οὐκ ἄσεμνος τὴν
ὄψιν ἐς τὸ βαρβαρικόν, ἤχθετο, καὶ ἠγανάκτει, πε-
ζὸς βαδίζων, καὶ ἠξίου τὸν ἵππον αὐτῷ προσαχθῆ-
ναι, καὶ γὰρ ὁ ἵππος αὐτῷ συνετεθνήκει, μιᾷ πλη-
γῇ ἀμφότεροι διαπαρέντες ὑπὸ Θρᾳκός τινος πελ-
ταστοῦ, ἐν τῇ ἐπὶ τῷ Ἀράξῃ, πρὸς τὸν Καππαδόκην
συμπλοκῇ. ὁ μὲν γὰρ Ἀρσάκης ἐπήλαυνεν, ὡς διηγεῖ-
το, πολὺ τῶν ἄλλων προεξορμήσας, ὑποστὰς δὲ ὁ
Θρᾷξ, τῇ πέλτῃ μὲν ὑποδύς, ἀποσείεται τὸν Ἀρσά-
κου κοντόν, ὑποθεὶς δὲ τὴν σάρισαν, αὐτόν
τε διαπείρει, καὶ τὸν ἵππον. Αν. πῶς οἷόν τε, ὦ

Κράτης, μιᾷ πληγῇ τοσούτους γενέσθαι; Κρά. ῥᾷστα ὦ Ἀντίσθενες, ὁ μὲν γὰρ ἐπήλαυνεν, εἰκοσάπηχύν τινα κοντὸν προβεβλημένος, ὁ Θρᾷξ δὲ ἐπειδὴ τῇ πέλτῃ ἀπεκρούσατο τὴν προσβολὴν, καὶ παρῆλθεν αὐτὸν ἡ ἀκωκὴ, ἐς γόνυ ὀκλάσας, δέχεται τῇ σαρίσῃ τὴν ἐπέλασιν, καὶ τιτρώσκει τὸν ἵππον ὑπὸ τὸ στέρνον, ὑπὸ θυμοῦ καὶ σφοδρότητος ἑαυτὸν διαπείραντα, διελαύνεται δὲ καὶ ὁ Ἀρσάκης ἐς τὸν βουβῶνα διαμπὰξ, ἄχρις ὑπὸ τὴν πυγήν. ὁρᾷς, οἷόν τι ἐγένετο; οὐ τοῦ ἀνδρὸς, ἀλλὰ τοῦ ἵππου μᾶλλον τὸ ἔργον. ἠγανάκτει δὲ ὅμως, ὁμότιμος ὢν τοῖς ἄλλοις, καὶ ἠξίου ἱππεὺς κατιέναι, ὁ δέ γε Ὀροίτης, ὁ ἰδιώτης, καὶ πάνυ ἁπαλὸς ἦν τὼ πόδε, καὶ οὐδ' ἑστάναι χαμαὶ, οὐχ ὅπως βαδίζειν ἐδύνατο. πάσχουσι δ' αὐτὸ ἀτεχνῶς Μῆδοι πάντες, ἐπὴν ἀποβῶσι τῶν ἵππων, ὥσπερ οἱ ἐπὶ τῶν ἀκανθῶν ἐπιβαίνοντες ἀκροποδητὶ, μόλις βαδίζουσιν. ὥστε ἐπεὶ καταβαλὼν ἑαυτὸν ἔκειτο, καὶ οὐδεμιᾷ μηχανῇ ἀνίστασθαι ἤθελεν, ὁ βέλτιστος Ἑρμῆς ἀράμενος αὐτὸν, ἐκόμισεν ἄχρι πρὸς τὸ πορθμεῖον, ἐγὼ δὲ ἐγέλων. Αν. κἀγὼ δὲ, ὅτε κατῄειν, οὐδ' ἀνέμιξα ἐμαυτὸν τοῖς ἄλλοις, ἀλλ' ἀφεὶς οἰμώζοντας αὐτοὺς, προσδραμὼν ἐπὶ τὸ πορθμεῖον, προκατέλαβον χώραν, ὡς ἂν ἐπιτηδείως πλεύσαιμι. παρὰ τὸν πλοῦν δὲ οἱ μὲν ἐδάκρυόν τε, καὶ ἐναυτίων, ἐγὼ δὲ μάλα ἐτερπόμην ἐν αὐτοῖς. Δι. σὺ μὲν ὦ Κράτης, καὶ Ἀντίσθενες, τοιούτων ἐτύχετε ξυνοδοιπόρων, ἐμοὶ δὲ Βλεψίας τε ὁ δανειστὴς, ὁ ἐκ Πειραιῶς, καὶ Λάμπις ὁ

Ἀκαρνὰν, ξεναγὸς ὢν, καὶ Δάμις ὁ πλούσιος ἐκ Κορίνθου, συγκατῄεσαν. ὁ μὲν Δάμις, ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἐκ φαρμάκων ἀποθανὼν, ὁ δὲ Λάμπις δι' ἔρωτα Μυρτίου τῆς ἑταίρας, ἀποσφάξας ἑαυτὸν, ὁ δὲ Βλεψίας, λιμῷ ἄθλιος ἐλέγετο ἀπεσκληκέναι. καὶ ἐδήλου ὠχρὸς ἐς ὑπερβολὴν, καὶ λεπτὸς ἐς τὸ ἀκριβέστατον φαινόμενος, ἐγὼ δὲ, καίπερ εἰδὼς, ἀνέκρινον, ὃν τρόπον ἀποθάνοι. εἶτα τῷ μὲν Δάμιδι αἰτιωμένῳ τὸν υἱὸν, οὐκ ἄδικα μέντοι ἔπαθες, ἔφην, ὑπ' αὐτοῦ, εἰ τάλαντα ἔχων ὁμοῦ χίλια, καὶ τρυφῶν αὐτὸς, ἐνενηκονταέτης ὢν, ὀκτωκαιδεκαέτει νεανίσκῳ τέτταρας ὀβολοὺς παρεῖχες. σὺ δὲ ὦ Ἀκαρνὰν, ἔστενε γὰρ κἀκεῖνος, καὶ κατηρᾶτο τῇ Μυρτίῳ, τί αἰτιᾷ τὸν ἔρωτα, σαυτὸν δέον; ὃς τοὺς μὲν πολεμίους οὐδὲ πώποτε ἔτρεσας, ἀλλὰ φιλοκινδύνως ἠγωνίζου πρὸ τῶν ἄλλων, ὑπὸ δὲ τοῦ τυχόντος παιδισκαρίου, καὶ δακρύων ἐπιπλάστων καὶ στεναγμῶν, ἑάλως ὁ γεννάδας. ὁ μὲν γὰρ Βλεψίας αὐτὸς, ἑαυτοῦ κατηγόρει, φθάσας πολλὴν τὴν ἄνοιαν, ὅτι χρήματα ἐφύλαττε τοῖς μηδὲν προσήκουσι κληρονόμοις, εἰς ἀεὶ βιώσεσθαι ὁ μάταιος νομίζων. πλὴν ἔμοιγε οὐ τὴν τυχοῦσαν τερπωλὴν παρέσχοντό τε στένοντες. ἀλλ' ἤδη μὲν ἐπὶ τῷ στομίῳ ἐσμὲν, ἀποβλέπειν χρὴ, καὶ ἀποσκοπεῖν πόῤῥωθεν τοὺς ἀφικνουμένους. βαβαὶ, πολλοί γε, καὶ ποικίλοι, καὶ πάντες δακρύοντες, πλὴν τῶν νεογνῶν τούτων, καὶ νηπίων. ἀλλὰ καὶ οἱ πάνυ γεγηρακότες ὀδύρονται. τί τοῦτο; ἆρα τὸ φίλτρον αὐτοὺς ἔ-

χει τοῦ βίου; τοῦτον οὖν τὸν ὑπέργηρον ἐρέσθαι βούλομαι. τί δακρύεις τηλικοῦτος ἀποθανών; τί ἀγανακτεῖς, ὦ βέλτιστε, καὶ ταῦτα, γέρων ἀφιγμένος; ἦ που βασιλεὺς ἦσθα; Πτω. οὐδαμῶς. Δι. ἀλλὰ σατράπης; Πτω. οὐδὲ τοῦτο. Δι. ἆρα οὖν ἐπλούτεις, εἶτα ἀνιᾷ σε τὸ πολλὴν τρυφὴν ἀπολιπόντα τεθνάναι; Πτω. οὐδὲν τοιοῦτον. ἀλλ' ἔτη μὲν ἐγεγόνειν ἀμφὶ τὰ ἐνενήκοντα, βίον δὲ ἄπορον ἀπὸ καλάμου καὶ ὁρμιᾶς εἶχον, ἐς ὑπερβολὴν πτωχὸς ὢν ἄτεκνός τε, καὶ προσέτι χωλὸς, καὶ ἀμυδρὸν βλέπων. Δι. εἶτα τοιοῦτος ὢν, ζῆν ἤθελες; Πτω. ναί. ἡδὺ γὰρ ἦν τὸ φῶς. καὶ τὸ τεθνάναι, δεινὸν καὶ φευκτέον. Δι. παραπαίεις ὦ γέρων, καὶ μειρακιεύῃ πρὸς τὸ χρεὼν, καὶ ταῦτα, ἡλικιώτης ὢν τοῦ πορθμέως. τί οὖν ἄν τις ἔτι λέγοι περὶ τῶν νέων, ὁπότε οἱ τηλικοῦτοι φιλόζωοι εἰσὶν, οὓς ἐχρῆν διώκειν τὸν θάνατον, ὡς τῶν ἐν τῷ γήρᾳ κακῶν φάρμακον; ἀλλ' ἀπίωμεν, μὴ καί τις ἡμᾶς ὑπίδηται, ὡς ἀπόδρασιν βουλεύοντας, ὁρῶν περὶ τὸ στόμιον εἰλουμένους.

Μενίππου καὶ Τειρεσίου.

Ὦ Τειρεσία, εἰ μὲν καὶ τυφλὸς εἶ, οὐκέτι διαγνῶναι ῥᾴδιον. ἅπασι γὰρ ἡμῖν ὅμοια τὰ ὄμματα κενὰ, μόνον δὲ αἱ χῶραι αὐτῶν, τὰ δ' ἄλλα, οὐκ ἔτ' ἂν εἰπεῖν ἔχοις, τίς ὁ Φινεὺς ἦν, ἢ τίς ὁ Λυγκεύς. ὅτι μέντοι μάντις ἦσθα, καὶ ὅτι ἀμφότερα ἐγένου, μόνος ἀνὴρ, καὶ γυνὴ, τῶν ποιητῶν ἀκούσας, οἶδα, πρὸς

τῶν θεῶν τοιγαροῦν εἰπέ μοι, ὁποτέρου ἐπειράθης ἡδίονος τῶν βίων, ὁπότε ἀνὴρ ἦσθα, ἢ ὁ γυναικεῖος; Τει. ἀμείνων ἦν παρὰ πολὺ, ὦ Μένιππε, ὁ γυναικεῖος, ἀπραγμονέστερος γάρ. καὶ δεσπόζουσι τῶν ἀνδρῶν αἱ γυναῖκες. καὶ οὔτε πολεμεῖν ἀνάγκη αὐταῖς, οὔτε παρ' ἔπαλξιν ἑστάναι, οὔτ' ἐν ἐκκλησίᾳ διαφέρεσθαι, οὔτ' ἐν δικαστηρίοις ἐξετάζεσθαι. Με. οὐ γὰρ ἀκήκοας, ὦ Τειρεσία, τῆς Εὐριπίδου Μηδείας, οἷα εἶπεν, οἰκτείρουσα τὸ γυναικεῖον, ὡς ἀθλίας οὔσας, καὶ ἀφόρητόν τινα, τὸν ἐκ τῶν ὠδίνων, πόνον ὑφισταμένας; ἀτὰρ εἰπέ μοι, ὑπέμνησε γάρ με τὰ τῆς Μηδείας ἰαμβεῖα, καὶ ἔτεκές ποτε, ὁπότε γυνὴ ἦσθα, ἢ στεῖρα καὶ ἄγονος διετέλεσας ἐν ἐκείνῳ τῷ βίῳ; Τει. τί τοῦτο ὦ Μένιππε ἐρωτᾷς; Με. οὐδὲν χαλεπὸν, ὦ Τειρεσία. πλὴν ἀπόκριναι, εἴ σοι ῥᾴδιον. Τει. οὐ στεῖρα μὲν ἤμην, οὐκ ἔτεκον δ' ὅμως. Με. ἱκανὸν τοῦτο. εἰ γὰρ καὶ μήτραν εἶχες, ἐβουλόμην εἰδέναι. Τει. εἶχον δηλαδή. Με. χρόνῳ δέ σοι ἡ μήτρα ἠφανίσθη, καὶ τὸ μόριον τὸ γυναικεῖον ἀπεφράγη, καὶ οἱ μαστοὶ ἀπετάθησαν; καὶ τὸ ἀνδρεῖον ἀνέφυ, καὶ πώγωνα ἐξήνεγκας, ἢ αὐτίκα ἐκ γυναικὸς ἀνὴρ ἀνεφάνης; Τει. οὐχ ὁρῶ τί σοι βούλεται τὸ ἐρώτημα. δοκεῖς δ' οὖν μοι ἀπιστεῖν, εἰ ταῦθ' οὕτως ἐγένετο. Με. οὐ χρὴ γὰρ ἀπιστεῖν, ὦ Τειρεσία, τοῖς τοιούτοις, ἀλλὰ καθάπερ τινὰ βλάκα, μὴ ἐξετάζοντα, εἴτε δυνατά ἐστιν, εἴτε καὶ μὴ, παραδέχεσθαι; Τει. σὺ οὖν οὐδὲ τἄλλα πιστεύεις οὕτω γενέσθαι, ὁπότ' ἂν ἀκούσῃς, ὄρνεα ἐκ γυναικῶν ἐγε-

νοντό τινων, ἢ ἀνδρα, ἢ θηλεία, τὴν Αηδόνα, ἢ τὴν Δάφνην, ἢ τὴν τοῦ Λυκάονος θυγατέρα. Με. ἢν που ἐκείναις ἐντύχω, εἴσομαι, ὅ, τι καὶ λέγουσι. σὺ δὲ ὦ βέλτιστε, ὁπότε γυνὴ ἦσθα, ἐμαντεύου τότε, ὥσπερ ὕστερον, ἢ ἅμα ἀνὴρ καὶ μάντις ἔμαθες εἶναι; Τει. ὁρᾷς; ἀγνοεῖς τὰ περὶ ἐμοῦ ἅπαντα, ὡς καὶ διέλυσά τινα ἔριν τῶν θεῶν, καὶ ἡ μὲν Ηρα ἐπήρωσέ με, ὁ δὲ Ζεὺς παρεμυθήσατο τῇ μαντικῇ τὴν συμφοράν. Με. ἔτι ἔχῃ ὦ Τειρεσία τῶν ψευσμάτων; ἀλλὰ κατὰ τοὺς μάντεις τοῦτο ποιεῖς, ἔθος γὰρ ὑμῖν μηδὲν ὑγιὲς λέγειν.

Αἴαντος καὶ Αγαμέμνονος.

Εἰ σὺ μανεὶς, ὦ Αἶαν, σεαυτὸν ἐφόνευσας, ἐμέλλησας δὲ καὶ ἡμᾶς ἅπαντας, τί αἰτιᾷ τὸν Οδυσσέα; καὶ πρώην οὔτε προσέβλεψας αὐτὸν, ὁπότε ἧκε μαντευσόμενος, οὔτε προσειπεῖν ἠξίωσας ἄνδρα συστρατιώτην, καὶ ἑταῖρον, ἀλλ' ὑπεροπτικῶς μεγάλα βαίνων, παρῆλθες. Αἴ. εἰκότως, ὦ Αγάμεμνον, αὐτὸς γάρ μοι τῆς μανίας αἴτιος κατέστη, μόνος ἀντεξετασθεὶς ἐπὶ τοῖς ὅπλοις. Αγ. ἠξίους δὲ ἀνανταγώνιστος εἶναι, καὶ ἀκονιτὶ κρατεῖν ἁπάντων; Αἴ. ναὶ, τά γε τοιαῦτα. οἰκεία γάρ μοι ἦν ἡ πανοπλία, τοῦ ἀνεψιοῦ γε οὖσα. καὶ ὑμεῖς οἱ ἄλλοι, πολὺ ἀμείνους ὄντες, ἀπείπασθε τὸν ἀγῶνα, καὶ παρεχωρήσατέ μοι τῶν ἄθλων. ὁ δὲ Λαέρτου, ὃν ἐγὼ πολλάκις ἔσωσα, κινδυνεύοντα κατακεκόφθαι ὑπὸ τῶν Φρυγῶν,

ἀμείνων

ἀμείνων ἠξίου εἶναι, καὶ ἐπιτηδειότερος ἔχειν τὰ ὅπλα. Αγ. αἰτιῶ τοιγαροῦν ὦ γενναῖε τὴν Θέτιν, ἣ δέον σοι τὴν κληρονομίαν τῶν ὅπλων παραδιδόναι, συγγενεῖ γε ὄντι φέρουσα, ἐς τὸ κοινὸν κατέθετο αὐτά. Αἴ. οὔκ, ἀλλὰ τὸν Ὀδυσσέα, ὃς ἀντεποιήθη μόνος. Αγ. συγγνώμη ὦ Αἶαν, εἰ ἄνθρωπος ὢν ὠρέχθη δόξης, ἡδίστου πράγματος, ὑπὲρ οὗ καὶ ἡμῶν ἕκαστος κινδυνεύειν ὑπέμενε, ἐπεὶ καὶ ἐκράτησέ σου, καὶ ταῦτα, παρὰ Τρωσὶ δικασταῖς. Αἴ. οἶδα ἐγώ, ἥτις μου κατεδίκασεν. ἀλλ' οὐ θέμις, λέγειν τι περὶ τῶν θεῶν. τὸν γοῦν Ὀδυσσέα μὴ οὐχὶ μισεῖν οὐκ ἂν δυναίμην, ὦ Ἀγάμεμνον, οὐδ' εἰ αὐτή μοι Ἀθηνᾶ τοῦτο ἐπιτάττοι.

Μίνως καὶ Σώστρατος.

Ὁ μὲν λῃστὴς οὗτος Σώστρατος, ἐς τὸν Πυριφλεγέθοντα ἐμβεβλήσθω. ὁ δ' ἱερόσυλος ὑπὸ τῆς Χιμαίρας διασπασθήτω. ὁ δὲ τύραννος, ὦ Ἑρμῆ, παρὰ τὸν Τιτυὸν ἀποταθεὶς, ὑπὸ τῶν γυπῶν κειρέσθω καὶ αὐτὸς τὸ ἧπαρ. ὑμεῖς δὲ οἱ ἀγαθοὶ ἄπιτε κατὰ τάχος ἐς τὸ Ἠλύσιον πεδίον, καὶ τὰς Μακάρων νήσους κατοικεῖτε, ἀνθ' ὧν δίκαια ἐποιεῖτε παρὰ τὸν βίον. Σώ. ἄκουσον ὦ Μίνως, εἴ σοι δίκαια δόξω λέγειν. Μί. νῦν ἀκούσω αὖθις, οὐ γὰρ ἐξελήλεγξαι ὦ Σώστρατε, πονηρὸς ὢν, καὶ τοσούτους ἀπεκτονώς; Σώ. ἐλήλεγμαι μὲν, ἀλλ' ὅρα, εἰ δικαίως κολασθήσομαι. Μί. καὶ πάνυ, εἴγε ἀποτίνειν τὴν ἀξίαν δίκαιον. Σω. ὅμως ἀπόκριναί μοι, ὦ Μίνως, βραχὺ γάρ

τι ἐρήσομαί σε. ΜΙ. λέγε μὴ μακρὰ μόνον, ὅπως καὶ τοὺς ἄλλους διακρίνωμεν ἤδη. ΣΩ. ὁπόσα ἔπραττον ἐν τῷ βίῳ, πότερα ἑκὼν ἔπραττον, ἢ ἐπεκέκλωστό μοι ὑπὸ τῆς Μοίρας; ΜΙ. ὑπὸ τῆς Μοίρας δηλαδή. ΣΩ. οὐκοῦν καὶ οἱ χρηστοὶ ἅπαντες, καὶ οἱ πονηροὶ δοκοῦντες ἡμεῖς, ἐκείνῃ ὑπηρετοῦντες, ταῦτα ἐδρῶμεν. ΜΙ. ναὶ, τῇ Κλωθοῖ, ἣ ἑκάστῳ ἐπέταξε γεννηθέντι τὰ πρακτέα. ΣΩ. εἰ οὖν τις ἀναγκασθεὶς ὑπ' ἄλλου φονεύσειέ τινα, οὐ δυνάμενος ἀντιλέγειν ἐκείνῳ, βιαζόμενος, οἷον δήμιος ἢ δορυφόρος, ὁ μὲν δικαστῇ πεισθείς, ὁ δὲ τυράννῳ, τίνα αἰτιάσῃ τοῦ φόνου; ΜΙ. δῆλον ὡς τὸν δικαστὴν, ἢ τὸν τύραννον, ἐπεὶ οὐδὲ τὸ ξίφος αὐτό. ὑπηρετεῖ γὰρ τοῦτο, ὄργανον ὂν πρὸς τὸν θυμὸν, τῷ πρώτως παρασχόντι τὴν αἰτίαν. ΣΩ. εὖγε ὦ Μίνως, ὅτι καὶ ἐπιδαψιλεύῃ τῷ παραδείγματι. ἢν δέ τις ἀποστείλαντος τοῦ δεσπότου, ἥκῃ αὐτὸς, χρυσὸν ἢ ἄργυρον κομίζων, τίνι τὴν χάριν ἰστέον, ἢ τίνα εὐεργέτην ἀναγραπτέον; ΜΙ. τὸν πέμψαντα, ὦ Σώστρατε, διάκονος γὰρ ὁ κομίσας ἦν. ΣΩ. οὐκοῦν ὁρᾷς, πῶς ἄδικα ποιεῖς, κολάζων ἡμᾶς ὑπηρέτας γενομένους, ὧν ἡ Κλωθὼ προσέταττε, καὶ τούτους τιμῶν τοὺς διακονησαμένους ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς; οὐ γὰρ δὴ ἐκεῖνο εἰπεῖν ἔχοι τις ἂν, ὡς ἀντιλέγειν δυνατὸν ἦν, τοῖς μετὰ πάσης ἀνάγκης προστεταγμένοις. ΜΙ. ὦ Σώστρατε, πολλὰ ἴδοις ἂν καὶ ἄλλα, οὐ κατὰ λόγον γινόμενα, εἰ ἀκριβῶς ἐξετάζοις. πλὴν ἀλλὰ σὺ τοῦτο ἀπολαύσεις τῆς ἐπερω

τήσεως

τήσεως, διότι οὐ λῃστὴς μόνον, ἀλλὰ καὶ σοφιστής τις εἶναι δοκεῖς. ἀπόλυσον αὐτὸν ὦ Ἑρμῆ, καὶ μηκέτι κολαζέσθω. ὅρα δέ, μὴ καὶ τοὺς ἄλλους νεκροὺς ἐρωτᾶν τὰ ὅμοια διδάξῃς.

Μενίππου καὶ Φιλωνίδου, ἢ Νεκυομαντία.

Ὦ χαῖρε μέλαθρον, πρόπυλά θ' ἑστίας ἐμῆς, ὡς ἄσμενός σ' ἐσεῖδον, ἐς φάος μολών. Φι. οὐ Μένιππος οὗτός ἐστιν ὁ κύων; οὐ μὲν οὖν ἄλλος, εἰ μὴ ἐγὼ παραβλέπω Μένιππος ὅλος. τί δ' αὐτῷ βούλεται τὸ ἀλλόκοτον τοῦ σχήματος, πῖλος καὶ λύρα, καὶ λεοντῆ; προσιτέον δ' ὅμως αὐτῷ. χαῖρε ὦ Μένιππε. καὶ πόθεν ἡμῖν ἀφῖξαι; πολὼν γὰρ χρόνον οὐ πέφηνας ἐν τῇ πόλει. Με. Ἥκω νεκρῶν κευθμῶνα, καὶ σκότου πύλας λιπών, ἵν' Ἅδης χωρὶς ᾤκισται θεῶν. Φι. Ἡράκλεις, ἐλελήθει Μένιππος ἡμᾶς ἀποθανών, κᾆτα ἐξ ὑπαρχῆς ἀναβεβίωκεν; Με. οὔκ, ἀλλ' ἔτ' ἔμπνουν Ἀΐδης μ' ἐδέξατο. Φι. τίς δ' ἡ αἰτία σοι τῆς καινῆς καὶ παραδόξου ταύτης ἀποδημίας; Με. νεότης μ' ἐπῆρε, καὶ θράσος τοῦ νοῦ πλέον. Φι. παῦσαι μακάριε τραγῳδῶν, καὶ λέγε οὑτωσίπως ἁπλῶς, καταβὰς ἀπὸ τῶν ἰαμβείων. τίς ἡ στολή; τί σοι τῆς κάτω πορείας ἐδέησεν; ἄλλως γὰρ οὐχ ἡδεῖά τις, οὐδὲ ἀσπάσιος ἡ ὁδός; Με. ὦ φιλότης, χρειώ με κατήγαγεν εἰς Ἀΐδαο, ψυχῇ χρησόμενον Θηβαίου Τειρεσίαο. Φι. οὗτος, ἀλλ' ἦ παραπαίεις; οὐ γὰρ ἂν οὕτως ἐμμέτρως

ἐῤῥαψῴδεις πρὸς ἄνδρας φίλους. Με. μὴ θαυμάσῃς, ὦ ἑταῖρε. νεωστὶ γὰρ Εὐριπίδῃ καὶ Ὁμήρῳ συγγενόμενος, οὐκ οἶδ', ὅπως ἀνεπλήσθην τῶν ἐπῶν, καὶ αὐτόματά μοι τὰ μέτρα ἐπὶ τὸ στόμα ἔρχεται. ἀτὰρ εἰπέ μοι, πῶς τὰ ὑπὲρ γῆς ἔχει, καὶ τί ποιοῦσιν ἐν τῇ πόλει; Φι. καινὸν οὐδὲν, ἀλλ' οἷα καὶ πρὸ τοῦ ἁρπάζουσιν, ἐπιορκοῦσι, τοκογλυφοῦσιν, ὀβολοστατοῦσιν. Με. ἄθλιοι, καὶ κακοδαίμονες, οὐ γὰρ ἴσασιν, οἷα ἔναγχος κεκύρωται παρὰ τοῖς κάτω, καὶ οἷα κεχειροτόνηται τὰ ψηφίσματα κατὰ τῶν πλουσίων, ἃ μὰ τὸν Κέρβερον, οὐδεμία μηχανὴ τὸ διαφυγεῖν αὐτούς. Φι. τί φῄς; δέδοκταί τι νεώτερον τοῖς κάτω περὶ τῶν ἐνθάδε; Με. νὴ Δία καὶ πολλὰ, ἀλλ' οὐ θέμις, ἐκφέρειν αὐτὰ πρὸς ἅπαντας, οὐδὲ τὰ ἀπόῤῥητα ἐξαγορεύειν, μὴ καί τις ἡμᾶς γράψηται γραφὴν ἀσεβείας ἐπὶ τοῦ Ῥαδαμάνθυος. Φι. μηδαμῶς ὦ Μένιππε, πρὸς τοῦ Διὸς, μὴ φθονήσῃς τῶν λόγων φίλῳ ἀνδρί. πρὸς γὰρ εἰδότα σιωπᾶν ἐρεῖς, τά τ' ἄλλα, καὶ πρὸς μεμυημένον. Με. χαλεπὸν μὲν ἐπιτάττεις τὸ ἐπίταγμα, καὶ οὐ πάνυ τι ἀσφαλὲς, πλὴν ἀλλὰ σοῦ γε ἕνεκα τολμητέον. ἔδοξε δὴ, τοὺς πλουσίους τούτους, καὶ πολυχρημάτους, καὶ τὸ χρυσίον κατάκλειστον, ὥσπερ τὴν Δανάην φυλάττοντας. Φι. μὴ πρότερον εἴπῃς ὦ 'γαθὲ τὰ δεδογμένα, πρὶν ἐκεῖνα διελθεῖν, ἃ μάλιστ' ἂν ἡδέως ἀκούσαιμί σου, ἥτις αἰτία σοι τῆς καθόδου ἐγένετο. τίς δὲ ὁ τῆς πορείας ἡγεμὼν, εἶθ' ἑξῆς, ἅ τε εἶδες, ἅ τε ἤκουσας παρ' αὐτοῖς; εἰκὸς γὰρ δὴ, φιλόκαλον ὄντα σε, μηδὲν τῶν ἀξίων θέας ἢ ἀ-

κοῆς

ᾠδῆς παραλιπεῖν. ΜΕ. ὑπουργητέον καὶ ταῦτά σοι. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις, ὁπότε φίλος ἀνὴρ βιάζοιτο; καὶ δὴ πρῶτά σοι δίειμι τὴν γνώμην τὴν ἐμὴν, καὶ ὅθεν ὡρμήθην πρὸς τὴν κατάβασιν. ἐγὼ γὰρ ἄχρι μὲν ἐν παισὶν ἦν, ἀκούων Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου, πολέμους καὶ στάσεις διηγουμένων, οὐ μόνον τῶν ἡμιθέων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν ἤδη τῶν θεῶν, ἔτι δὲ καὶ μοιχείας αὐτῶν, καὶ βίας καὶ ἁρπαγὰς καὶ δίκας, καὶ πατέρων ἐξελάσεις, καὶ ἀδελφῶν γάμους, πάντα ταῦτα ἡγούμην εἶναι καλὰ, καὶ οὐ παρέργως ἐκινούμην πρὸς αὐτά. ἐπεὶ δ' εἰς ἄνδρας τελεῖν ἠρξάμην, πάλιν αὖ ἐνταῦθα ἤκουον τῶν νόμων, τἀναντία τοῖς ποιηταῖς κελευόντων, μήτε μοιχεύειν, μήτε στασιάζειν, μήτε ἁρπάζειν. ἐν μεγάλῃ οὖν καθειστήκειν ἀμφιβολίᾳ, οὐκ εἰδὼς, ὅ, τι χρησαίμην ἐμαυτῷ. οὔτε γὰρ τοὺς θεοὺς ἄν ποτε ἡγούμην μοιχεῦσαι, καὶ στασιάσαι πρὸς ἀλλήλους, εἰ μὴ ὡς περὶ καλῶν τούτων ἐγίνωσκον, οὔτ' αὖ τοὺς νομοθέτας τἀναντία τούτοις παραινεῖν, εἰ μὴ λυσιτελεῖν ὑπελάμβανον. ἐπεὶ δὲ διηπόρουν, ἔδοξέ μοι ἐλθόντα παρὰ τοὺς καλουμένους τούτους φιλοσόφους, ἐγχειρίσαι τε ἐμαυτὸν, καὶ δεηθῆναι αὐτῶν χρῆσθαί μοι, ὅ, τι βούλοιντο, καί τινα ὁδὸν ἁπλῆν καὶ βεβαίαν ὑποδεῖξαι τοῦ βίου. ταῦτα μὲν δὴ φρονῶν, προσῄειν αὐτοῖς, ἐλελήθειν δ', ἐμαυτὸν εἰς αὐτό, φασι, τὸ πῦρ ἐκ τοῦ καπνοῦ βιαζόμενος. παρὰ γὰρ δὴ τούτοις μάλιστα εὕρισκον ἐπισκοπῶν τὴν ἄγνοιαν, καὶ τὴν ἀπορίαν πλείονα. ὥστε μοι τάχιστα χρυσοῦν ἀπέδειξαν οὗτοι τὸν τῶν ἰδιωτῶν βίον, ἀμέ-

λει ὁ μὲν αὐτῶν παρῄνει τὸ πᾶν ἥδεσθαι, καὶ μόνον τοῦτο ἐκ παντὸς μετιέναι, τοῦτο γὰρ εἶναι τὸ εὔδαιμον, ὁ δέ τις ἔμπαλιν, πονεῖν τὰ πάντα, καὶ μοχθεῖν, καὶ τὸ σῶμα καταναγκάζειν, ῥυπῶντα καὶ αὐχμῶντα, καὶ πᾶσι δυσαρεστοῦντα, καὶ λοιδορούμενον, συνεχὲς ἐπιρραψῳδῶν τὰ πάνδημα ἐκεῖνα τοῦ Ἡσιόδου περὶ τῆς ἀρετῆς ἔπη, καὶ τὸν ἱδρῶτα, καὶ τὴν ἐπὶ τὸ ἄκρον ἀνάβασιν. ἄλλος καταφρονεῖν χρημάτων παρεκελεύετο, καὶ ἀδιάφορον οἴεσθαι τὴν κτῆσιν αὐτῶν. ὁ δέ τις αὖ πάλιν, ἀγαθὸν εἶναι καὶ τὸν πλοῦτον αὐτὸν ἀπεφαίνετο. περὶ μὲν γὰρ τοῦ κόσμου τί χρὴ καὶ λέγειν; ὅς γε ἰδέας καὶ ἀσώματα, καὶ ἀτόμους καὶ κενὰ, καὶ τοιοῦτόν τινα ὄχλον ὀνομάτων ὁσημέραι παρ' αὐτῶν ἀκούων ἐναντίων, καὶ τὸ πάντων δεινῶν ἀτοπώτατον, ὅτι περὶ τῶν ἐναντιωτάτων ἕκαστος τῶν λέγων, σφόδρα νικῶντας καὶ πιθανοὺς λόγους ἐποιεῖτο, ὥστε μήτε τῷ θερμὸν τὸ αὐτὸ πρᾶγμα λέγοντι, μήτε τῷ ψυχρὸν, ἀντιλέγειν ἔχειν, καὶ ταῦτα, εἰδότα σαφῶς, ὡς οὐκ ἄν ποτε θερμόν τι εἴη καὶ ψυχρὸν ἐν ταυτῷ χρόνῳ. ἀτεχνῶς οὖν ἔπασχον τοῖς νυστάζουσι τούτοις ὅμοιον, ἄρτι μὲν ἐπινεύων, ἄρτι δὲ ἀνανεύων ἔμπαλιν. ἔτι δὲ πολλῷ τούτου ἐκείνων ἀτοπώτερον, τοὺς γὰρ αὐτοὺς τούτους εὕρισκον ἐπιτηρῶν, ἐναντιώτατα τοῖς αὐτῶν λόγοις ἐπιτηδεύοντας. τοὺς γοῦν καταφρονεῖν παραινοῦντας χρημάτων, ἑώρων ἀπρὶξ ἐχομένους αὐτῶν καὶ περὶ τόκων διαφερομένους, καὶ ἐπὶ μισθῷ παιδεύοντας, καὶ πάντα ἕνεκα τούτων ὑπομένοντας, τούς τε τὴν δό-

ξαν

ξαν ἐκβαλλομένους, αὐτῆς ἕνεκα ταῦτα ἐπιτηδεύοντας, ἡδονῆς τε αὖ σχεδὸν ἅπαντας κατηγοροῦντας, ἰδίᾳ δὲ, μόνῃ ταύτῃ προσηρτημένους. σφαλεὶς οὖν καὶ ταύτης τῆς ἐλπίδος, ἔτι μᾶλλον ἐδυσχέραινον, ἠρέμα παραμυθούμενος ἐμαυτὸν, ὅτι μετὰ πολλῶν, καὶ σοφῶν, καὶ σφόδρα ἐπὶ συνέσει διαβεβοημένων, ἀνόητός τέ εἰμι, καὶ τἀληθὲς ἔτι ἀγνοῶν περιέρχομαι. καί μοι ποτὲ διαγρυπνοῦντι τούτων ἕνεκα, ἔδοξεν εἰς Βαβυλῶνα ἐλθόντα, δεηθῆναί τινος τῶν μάγων τῶν Ζωροάστρου μαθητῶν καὶ διαδόχων, ἤκουον δ' αὐτοὺς ἐπῳδαῖς τε καὶ τελεταῖς τισιν ἀνοίγειν τε τοῦ Ἅδου τὰς πύλας, καὶ κατάγειν, ὃν ἂν βούλωνται ἀσφαλῶς, καὶ ὀπίσω αὖθις ἀναπέμπειν. ἄριστον οὖν ἡγούμην εἶναι παρά τινος τούτων διαπραξάμενον τὴν κατάβασιν, ἐλθόντα παρὰ Τειρεσίαν τὸν Βοιώτιον, μαθεῖν παρ' αὐτοῦ, ἅτε μάντεως καὶ σοφοῦ, τίς ἐστιν ὁ ἄριστος βίος, καὶ ὃν ἄν τις ἕλοιτο, εὖ φρονῶν. καὶ δὴ ἀναπηδήσας, ὡς εἶχον τάχους, ἔτεινον εὐθὺ Βαβυλῶνος, ἐλθὼν δὲ συγγίνομαί τινι τῶν Χαλδαίων, σοφῷ ἀνδρὶ, καὶ θεσπεσίῳ τὴν τέχνην, πολιῷ μὲν τὴν κόμην, γένειον δὲ μάλα σεμνὸν καθειμένῳ, τοὔνομα δὲ ἦν αὐτῷ Μιθροβαρζάνης. δεηθεὶς δὲ καὶ καθικετεύσας, μόλις ἔτυχον παρ' αὐτοῦ, ἐφ' ὅτῳ βούλοιτο μισθῷ καθηγήσασθαί μοι τῆς ὁδοῦ. παραλαβὼν δέ με ὁ ἀνὴρ, πρῶτα μὲν ἡμέρας ἐννέα καὶ εἴκοσιν ἅμα τῇ σελήνῃ ἀρξάμενος, ἔλουε, κατάγων ἐπὶ τὸν Εὐφράτην, ἕωθεν πρὸς ἀνατέλλοντα τὸν ἥλιον, ῥῆσίν τινα

μακρὰν ἐπιλέγων, ἧς οὐ σφόδρα κατήκουον. ὥσπερ γὰρ οἱ φαῦλοι τῶν ἐν τοῖς ἀγῶσι κηρύκων, ἐπίτροχόν τι καὶ ἀσαφὲς ἐφθέγγετο, πλὴν ἀλλ' ἐῴκει γε τινας ἐπικαλεῖσθαι δαίμονας. μετὰ γοῦν τὴν ἐπῳδὴν, τρὶς ἄν μου πρὸς τὸ πρόσωπον ἀποπτύσας, ἐπανῄει πάλιν, οὐδένα τῶν ἀπαντώντων προσβλέπων. καὶ σιτία μὲν ἡμῖν, τὰ ἀκρόδρυα. ποτὸν δὲ, γάλα, καὶ μελίκρατον, καὶ τὸ τοῦ Χοάσπου ὕδωρ. εὐνὴ δὲ ὑπαίθριος ἐπὶ τῆς πόας. ἐπεὶ δὲ ἅλις εἶχε τῆς προδιαιτήσεως, περὶ μέσας νύκτας, ἐπὶ τὸν Τίγρητα ποταμὸν ἀγαγὼν, ἐκάθηρέ τέ με, καὶ ἀπέμαξε, καὶ περιήγνισε δᾳδὶ καὶ σκίλλῃ, καὶ ἄλλοις πλείοσιν, ἅμα καὶ τὴν ἐπῳδὴν ἐκείνην ὑποτονθορύσας. εἶτα ὅλον με καταμαγεύσας, καὶ περιελθὼν, ἵνα μὴ βλαπτοίμην ὑπὸ τῶν φαντασμάτων, ἐπανάγει ἐς τὴν οἰκίαν, ὡς εἶχον, ἀναποδίζοντα. καὶ τὸ λοιπὸν, ἀμφὶ πλοῦν εἴχομεν. αὐτὸς μὲν οὖν μαγικήν τιν' ἔδυ στολὴν, τὰ πολλὰ ἐοικυῖαν τῇ Μηδικῇ, ἐμὲ δὲ τουτοισὶ φέρων, ἐνεσκεύασε τῷ πίλῳ, καὶ τῇ λεοντῇ, καὶ προσέτι τῇ λύρᾳ. καὶ παρεκελεύσατο, ἤν τις ἔρηταί με τοὔνομα, Μένιππον μὲν μὴ λέγειν, Ἡρακλέα δὲ, ἢ Ὀδυσσέα ἢ Ὀρφέα. Φι. ὡς δὴ τί τοῦτο, ὦ Μένιππε; οὐ γὰρ συνίημι τὴν αἰτίαν, οὔτε τοῦ σχήματος, οὔτε τῶν ὀνομάτων. Με. καὶ μὴν πρόδηλόν γε τοῦτο, καὶ οὐ παντελῶς ἀπόρρητον. ἐπεὶ γὰρ οὗτοι πρὸ ἡμῶν ζῶντες, εἰς ᾅδου κατεληλύθεσαν, ἡγεῖτο, εἴ με ἀπεικάσειεν αὐτοῖς, ῥᾳδίως ἂν τὴν τοῦ Αἰακοῦ φρουρὰν διαλαθεῖν, καὶ ἀ-

κωλύτως παρελθεῖν, ἅτε συνηθέστερον, τραγικῶς μάλλα παραπεμπόμενον ὑπὸ τοῦ σχήματος. ἤδη δ' οὖν ὑπέφαινεν ἡμέρα, καὶ κατελθόντες ἐπὶ τὸν ποταμὸν, περὶ ἀναγωγὴν ἐγινόμεθα. παρεσκεύαστο δ' αὐτῷ καὶ σκάφος, καὶ ἱερεῖα, καὶ μελίκρατα, καὶ ἄλλα, ὅσα πρὸς τὴν τελετὴν χρήσιμα. ἐμβαλόμενοι οὖν ἅπαντα τὰ παρεσκευασμένα, οὕτω δὴ καὶ αὐτοὶ βαίνομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες, καὶ μέχρι μέν τινος ὑπεφερόμεθα ἐν τῷ ποταμῷ. εἶτα δ' εἰσεπλεύσαμεν εἰς τὸ ἕλος, καὶ τὴν λίμνην, εἰς ἣν ὁ Εὐφράτης ἀφανίζεται. περαιωθέντες δὲ καὶ ταύτην, ἀφικνούμεθα εἴς τι χωρίον ἔρημον, καὶ ὑλῶδες καὶ ἀνήλιον, εἰς ὃ ἀποβάντες, ἡγεῖτο δὲ ὁ Μιθροβαρζάνης, βόθρον τε ὠρυξάμεθα, καὶ τὰ μῆλα ἐσφάξαμεν, καὶ τὸ αἷμα περὶ τὸν βόθρον ἐσπείσαμεν. ὁ δὲ μάγος ἐν τοσούτῳ δᾷδα καιομένην ἔχων, οὐκ ἔτ' ἠρεμαίᾳ τῇ φωνῇ, παμμέγεθες δὲ, ὡς οἷός τε ἦν, ἀνακραγὼν, δαίμονάς τε ὁμοῦ πάντας ἐπεβοᾶτο, καὶ Ποινὰς, καὶ Ἐριννύας, καὶ νυχίαν Ἑκάτην, καὶ αἰπεινὴν Περσεφόνειαν, παραμιγνὺς ἅμα βαρβαρικά τινα καὶ ἄσημα ὀνόματα, καὶ πολυσύλλαβα. εὐθὺς οὖν πάντα ἐκεῖνα ἐσαλεύετο, καὶ ὑπὸ τῆς ἐπῳδῆς τοὔδαφος ἀνερρήγνυτο. καὶ ἡ ὑλακὴ τοῦ Κερβέρου, πόρρωθεν ἠκούετο, καὶ τὸ πρᾶγμα ὑπερκατηφὲς ἦν, καὶ σκυθρωπόν. ἔδδεισεν δ' ὑπένερθεν ἄναξ ἐνέρων Ἀϊδωνεύς. κατεφαίνετο γὰρ ἤδη τὰ πλεῖστα, καὶ ἡ λίμνη, καὶ ὁ Πυριφλεγέθων, καὶ τοῦ Πλούτωνος τὰ

βασίλεια. κατελθόντες δ' ὅμως διὰ τοῦ χάσματος, τὸν μὲν Ῥαδάμανθυν εὕρομεν, τεθνεῶτα μικροῦ δεῖν ὑπὸ τοῦ δέους. ὁ δὲ Κέρβερος ὑλάκτησε μέντοι, καὶ παρεκίνησε, ταχὺ δέ μου κρούσαντος τὴν λύραν, παραχρῆμα ἐκοιμήθη ὑπὸ τοῦ μέλους. ἐπεὶ δὲ πρὸς τὴν λίμνην ἤλθομεν, μικροῦ μὲν οὐδ' ἐπεραιώθημεν, ἦν γὰρ ἤδη πλῆρες τὸ πορθμεῖον, καὶ οἰμωγῆς ἀνάπλεω. τραυματίαι δὲ πάντες ἐπέπλεον, ὁ μὲν τὸ σκέλος, ὁ δὲ τὴν κεφαλήν, ὁ δὲ ἄλλο τι συντετριμμένος, ἐμοὶ δοκεῖν ἔκ τινος πολέμου παρόντες. ὅμως δ' οὖν ὁ βέλτιστος Χάρων, ὡς εἶδε τὴν λεοντῆν, οἰηθείς με τὸν Ἡρακλέα εἶναι, ἐσεδέξατό με, καὶ διεπόρθμευσέ τε ἄσμενος, καὶ ἀποβᾶσι διεσήμαινε τὴν ἀτραπόν. ἐπεὶ δὲ ἦμεν ἐν τῷ σκότῳ, προῄει μὲν ὁ Μιθροβαρζάνης, εἱπόμην δ' ἐγὼ κατόπιν ἐχόμενος αὐτοῦ, ἕως πρὸς λειμῶνα μέγιστον ἀφικνούμεθα, τῷ ἀσφοδέλῳ κατάφυτον. ἔνθα δὴ περιεπέτοντο ἡμᾶς τετριγυῖαι τῶν νεκρῶν σκιαί. κατ' ὀλίγον δὲ προϊόντες, παραγινόμεθα πρὸς τὸ τοῦ Μίνω δικαστήριον, ἐτύγχανε δὲ ὁ μὲν ἐπὶ θρόνου τινὸς ὑψηλοῦ καθήμενος, παρειστήκεσαν δὲ αὐτῷ Ποιναὶ καὶ ἀλάστορες, καὶ Ἐριννύες. ἑτέρωθεν δὲ προσήγοντο πολλοί τινες ἐφεξῆς, ἁλύσει μακρᾷ δεδεμένοι, ἐλέγοντο δὲ εἶναι μοιχοὶ καὶ πορνοβοσκοί, καὶ τελῶναι καὶ κόλακες καὶ συκοφάνται, καὶ τοιοῦτος ὅμιλος τῶν πάντα κυκώντων ἐν τῷ βίῳ. χωρὶς δὲ οἵ τε πλούσιοι καὶ τοκογλύφοι προσῄεσαν, ὠχροὶ καὶ προγάστορες καὶ ποδαγροί, κλοιὸν ἕκαστος αὐτῶν, καὶ

κόρακα

κόρακα διτάλαντον ἐπικείμενος. ἐφεστῶτες οὖν ἡμεῖς, ἑωρῶμέν τε τὰ γιγνόμενα, καὶ ἠκούομεν τῶν ἀπολογουμένων, κατηγόρουν δὲ αὐτῶν καινοί τινες καὶ παράδοξοι ῥήτορες. Φι. τίνες οὗτοι πρὸς Διός; μὴ γὰρ ὀκνήσῃς καὶ τοῦτο εἰπεῖν. Μέ. οἶσθά που ταυτασὶ τὰς πρὸς τὸν ἥλιον ἀποτελουμένας σκιὰς ἀπὸ τῶν σωμάτων; Φι. πάνυ μὲν οὖν. Μέ. αὗται τοίνυν, ἐπειδὰν ἀποθάνωμεν, κατηγοροῦσί τε, καὶ καταμαρτυροῦσι, καὶ διελέγχουσι τὰ πεπραγμένα ἡμῖν παρὰ τὸν βίον. καὶ σφόδρα τινὲς αὐτῶν ἀξιόπιστοι δοκοῦσιν, ἅτε ἀεὶ συνοῦσαι, καὶ μηδέποτε ἀφιστάμεναι τῶν σωμάτων. ὁ δ' οὖν Μίνως ἐπιμελῶς ἐξετάζων, ἀπέπεμπεν ἕκαστον ἐς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον, δίκην ὑφέξοντα κατ' ἀξίαν τῶν τετολμημένων, καὶ μάλιστα ἐκείνων ἥπτετο, τῶν ἐπὶ πλούτοις τε καὶ ἀρχαῖς τετυφωμένων, καὶ μονονουχὶ καὶ προσκυνεῖσθαι περιμενόντων, τήν τε ὀλιγοχρόνιον ἀλαζονείαν αὐτῶν, καὶ τὴν ὑπεροψίαν μυσαττόμενος, καὶ ὅτι μὴ ἐμέμνηντο θνητοί τε ὄντες αὐτοί, καὶ θνητῶν ἀγαθῶν τετυχηκότες. οἱ δὲ ἀποδυσάμενοι τὰ λαμπρὰ ἐκεῖνα πάντα, πλούτους λέγω καὶ γένη καὶ δυναστείας, γυμνοὶ κάτω νενευκότες παρειστήκεισαν, ὥσπερ τινὰ ὄνειρον, ἀναπεμπαζόμενοι τὴν παρ' ἡμῖν εὐδαιμονίαν. ὥστε ἔγωγε ταῦτ' ὁρῶν ὑπερέχαιρον, καὶ εἴ τινα γνωρίσαιμι αὐτῶν, προσιὼν ἂν ἡσυχῇ πως, ὑπεμίμνησκον, οἷος ἦν παρὰ τὸν βίον, καὶ ἡλίκον ἐφύσατό τε, ἡνίκα πολλοὶ μὲν ἕωθεν ἐπὶ

τῶν πυλώνων παρειστήκεισαν, τὴν πρόσοδον αὐτοῦ περιμένοντες, ὠθούμενοί τε, καὶ ἀποκλειόμενοι πρὸς τῶν οἰκετῶν. ὁ δὲ μόγις ἄν ποτε ἀνατείλας αὐτοῖς, πορφυροῦς τις, ἢ περίχρυσος ἢ διαποίκιλος, εὐδαίμονας ᾤετο καὶ μακαρίους ἀποφαίνειν τοὺς προσειπόντας, ἢν τὸ στῆθος ἢ τὴν δεξιὰν προτείνων, δοίη καταφιλεῖν. ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἠνιῶντο ἀκούοντες, ἓν δὲ Μίνωι μίαν τις, καὶ πρὸς χάριν ἐδικάσθη δίκη. τὸν γάρ τοι Σικελιώτην Διονύσιον, πολλὰ καὶ ἀνόσια ὑπό τε Δίωνος κατηγορηθέντα, καὶ ὑπὸ τῆς στοᾶς καταμαρτυρηθέντα, παρελθὼν Ἀρίστιππος ὁ Κυρηναῖος, ἄγουσι δ' αὐτὸν ἐν τιμῇ, καὶ δύναται μέγιστον ἐν τοῖς κάτω, μικροῦ δεῖν τῇ Χιμαίρᾳ προσδεθέντα, παρέλυσε τῆς καταδίκης, λέγων πολλοῖς αὐτὸν τῶν πεπαιδευμένων πρὸς ἀργύριον γενέσθαι δεξιόν. ἀποστάντες δὲ ὅμως τοῦ δικαστηρίου, πρὸς τὸ κολαστήριον ἀφικνούμεθα. ἔνθα δή, ὦ φίλε, πολλὰ καὶ ἐλεεινὰ ἦν ἀκοῦσαί τε καὶ ἰδεῖν. μαστίγων τε γὰρ ὁμοῦ ψόφος ἠκούετο, καὶ οἰμωγὴ τῶν ἐπὶ τοῦ πυρὸς ὀπτωμένων, καὶ στρέβλαι καὶ κύφωνες καὶ τροχοί. καὶ ἡ Χίμαιρα ἐσπάραττε, καὶ ὁ Κέρβερος ἐδαρδάπτε. ἐκολάζοντό τε ἅμα πάντες, βασιλεῖς, δοῦλοι, σατράπαι, πένητες, πλούσιοι, πτωχοί, καὶ μετέμελε πᾶσι τῶν τετολμημένων. ἐνίους δὲ αὐτῶν καὶ ἐγνωρίσαμεν ἰδόντες, ὁπόσοι ἦσαν τῶν ἔναγχος τετελευτηκότων. οἱ δὲ ἐνεκαλύπτοντο, καὶ ἀπεστρέφοντο, εἰ δὲ καὶ προσβλέποιεν, μάλα δουλοπρεπές τε, καὶ κολακευτικόν, καὶ ταῦτα, πῶς οἴει, βαρεῖς

ὄντες

ὄντων, καὶ ὑποδρόπτεσθαι παρὰ τὸν βίον. τοῖς μέντοι πένησιν ἡμιτέλεια τῶν κακῶν ἐδέδοτο, καὶ ἀναπαυόμενοι πάλιν ἐκολάζοντο. καὶ μὴν κἀκεῖνα εἴδομεν τὰ μυθώδη, τὸν Ἠξίονα, καὶ τὸν Σίσυφον, καὶ τὸν Φρύγα Τάνταλον, χαλεπῶς ἔχοντα, καὶ τὸν γηγενῆ Τιτυόν, Ἡράκλεις ὅσος, ἔκειτο γὰρ τόπον ἐπέχων ἀγροῦ. διελθόντες δὲ καὶ τούτους, ἐς τὸ πεδίον ἐσβάλλομεν, τὸ Ἀχερούσιον. εὑρίσκομέν τε αὐτόθι τοὺς ἡμιθέους τε, καὶ τὰς ἡρωίνας, καὶ τὸν ἄλλον ὅμιλον τῶν νεκρῶν, κατὰ ἔθνη καὶ φῦλα διαιτωμένους, τοὺς μὲν παλαιούς τινας, καὶ εὐρωτιῶντας, καὶ ὥς φησιν Ὅμηρος, ἀμενηνούς, τοὺς δὲ νεαλεῖς, καὶ συνεστηκότας, καὶ μάλιστα τοὺς Αἰγυπτίων αὐτῶν, διὰ τὸ πολυαρκὲς τῆς ταριχείας. τὸ μέντοι διαγινώσκειν ἕκαστον, οὐ πάνυ τι ἦν ῥᾴδιον. ἅπαντες γοῦν ἀτεχνῶς ἀλλήλοις γίνονται ὅμοιοι, τῶν ὀστέων γεγυμνωμένων, πλὴν μόγις καὶ διὰ πολλοῦ ἀναθεωροῦντες αὐτοὺς ἐγινώσκομεν. ἔκειντο δ' ἐπ' ἀλλήλοις ἀμαυροὶ καὶ ἄσημοι, καὶ οὐδὲν ἔτι τῶν παρ' ἡμῖν καλῶν φυλάττοντες, ἀμέλει πολλῶν γοῦν ταὐτῷ σκελετῶν κειμένων, καὶ πάντων ὁμοίων, φοβερόν τι, καὶ διάκενον δεδορκότων, καὶ γυμνοὺς τοὺς ὀδόντας προφαινόντων. ἠπόρουν πρὸς ἐμαυτόν, ᾧ τινι διακρίναιμι τὸν Θερσίτην, ἀπὸ τοῦ καλοῦ Νιρέως, ἢ τὸν μεταίτην Ἶρον, ἀπὸ τοῦ Φαιάκων βασιλέως, ἢ Πυρρίαν τὸν μάγειρον, ἀπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος. οὐδὲν γὰρ ἔτι τῶν παλαιῶν γνωρισμάτων αὐτοῖς παρέμενεν, ἀλλ' ὅμοια τὰ ὀστᾶ ἦν, ἄδηλα καὶ ἀνεπίγραφα, καὶ ὑπ' οὐδενὸς ἔτι

διακείνεσθαι δυνάμενα. τοιγάρτοι ἐκεῖνα ὁρῶντι, ἐδόκει μοι ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος πομπῇ τινι μακρᾷ προσεοικέναι, χορηγεῖν δὲ καὶ διατάττειν ἕκαστα ἡ τύχη, διάφορα καὶ ποικίλα τοῖς πομπεύουσι σχήματα προσάπτουσα. τὸν μὲν γὰρ λαβοῦσα ἡ τύχη, βασιλικῶς διεσκεύασε, τιάραν τε ἐπιθεῖσα, καὶ δορυφόρους παραδοῦσα, καὶ τὴν κεφαλὴν στέψασα τῷ διαδήματι, τῷ δὲ οἰκέτου σχῆμα περιέθηκε. τὸν δέ τινα καλὸν εἶναι ἐκόσμησε, τὸν δὲ ἄμορφον καὶ γελοῖον παρεσκεύασε. παντοδαπὴν γὰρ οἶμαι δεῖν γενέσθαι τὴν θέαν. πολλάκις δὲ, διὰ μέσης τῆς πομπῆς μετέβαλε τὰ ἐνίων σχήματα, οὐκ ἐῶσα ἐς τέλος διαπομπεῦσαι, ὡς ἐτάχθησαν. ἀλλὰ μεταμφιέσασα τὸν μὲν Κροῖσον, ἠνάγκασε τὴν τοῦ οἰκέτου καὶ αἰχμαλώτου σκευὴν ἀναλαβεῖν, τὸν δὲ Μαιάνδριον, τέως ἐν τοῖς οἰκέταις πομπεύοντα, τὴν Πολυκράτους τυραννίδα μετενέδυσε. καὶ μέχρι μὲν τινὸς εἴασε χρῆσθαι τῷ σχήματι, ἐπειδὰν δ' ὁ τῆς πομπῆς καιρὸς παρέλθῃ, τηνικαῦτα ἕκαστος ἀποδοὺς τὴν σκευὴν, καὶ ἀποδυσάμενος τὸ σχῆμα μετὰ τοῦ σώματος, ὥσπερ ἦν πρὸ τοῦ, γίγνεται, μηδὲν τοῦ πλησίον διαφέρων. ἔνιοι δ' ὑπ' ἀγνωμοσύνης, ἐπειδὰν ἀπαιτῇ τὸν κόσμον ἐπιστᾶσα ἡ τύχη, ἄχθονταί γε, καὶ ἀγανακτοῦσιν, ὥσπερ οἰκείων τινῶν στερισκόμενοι, καὶ οὐχ ἃ πρὸς ὀλίγον ἐχρήσαντο ἀποδιδόντες. οἶμαι δὲ καὶ τῶν ἐπὶ τῆς σκηνῆς πολλάκις ἑωρακέναι, σὺ τραγικοὺς ὑποκριτὰς τούτους,

πρὸς

πρὸς τὰς χρείας τῶν δραμάτων, ἄρτι μὲν Κρέοντας, ἐνίοτε δὲ Πριάμους γινομένους, ἢ Ἀγαμέμνονας. καὶ ὁ αὐτὸς, εἰ τύχοι μικρὸν ἔμπροσθεν, μάλα σεμνῶς τὸ τοῦ Κέκροπος ἢ Ἐρεχθέως σχῆμα μιμησάμενος, μετ᾽ ὀλίγον οἰκέτης προῆλθεν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ κεκελευσμένος. ἤδη δὲ πέρας ἔχοντος τοῦ δράματος, ἀποδυσάμενος ἕκαστος αὐτὸν τὴν χρυσόπαστον ἐκείνην ἐσθῆτα, καὶ τὸ προσωπεῖον ἀποθέμενος, καὶ καταβὰς ἀπὸ τῶν ἐμβατῶν, πένης καὶ ταπεινὸς περιέρχεται, οὐκ ἔτ᾽ Ἀγαμέμνων ὁ Ἀτρέως, οὐδὲ Κρέων ὁ Μενοικέως, ἀλλὰ Πῶλος Χαρικλέους Σουνιεὺς ὀνομαζόμενος, ἢ Σάτυρος ὁ Θεογείτονος Μαραθώνιος. τοιαῦτα καὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματά ἐστιν, ὡς τότε μοι ὁρῶντι ἔδοξεν. ΦΙ. εἰπέ μοι ὦ Μένιππε, οἱ δὲ τοὺς πολυτελεῖς τούτους ὑψηλοὺς τάφους ἔχοντες ὑπὲρ γῆς, καὶ στήλας καὶ εἰκόνας καὶ ἐπιγράμματα, οὐδὲν τιμιώτεροι παρ᾽ αὐτοῖς εἰσι τῶν ἰδιωτῶν νεκρῶν; ΜΕ. ληρεῖς ὦ οὗτος. εἰ γοῦν ἐθεάσω τὸν Μαύσωλον αὐτὸν, λέγω δὲ τὸν Κᾶρα, τὸν ἐκ τοῦ τάφου περιβόητον, εὖ οἶδα, ὅτι οὐκ ἂν ἐπαύσω γελῶν, οὕτω ταπεινὸς ἔρριπτο ἐν παραβύστῳ που, λανθάνων ἐν τῷ λοιπῷ δήμῳ τῶν νεκρῶν. ἐμοὶ δοκεῖν, τοσοῦτον ἀπολαύων τοῦ μνήματος, παρ᾽ ὅσον ἐβαρύνετο τηλικοῦτον ἄχθος ἐπικείμενος. ἐπειδὰν γὰρ, ὦ ἑταῖρε, ὁ Αἰακὸς ἀπομετρήσῃ ἑκάστῳ τὸν τόπον, δίδωσι δὲ τὸ μέγιστον οὐ πλέον ποδὸς, ἀνάγκη ἀγαπῶντα κατακεῖσθαι πρὸς τὸ μέτρον συνεσταλμένον. πολλῷ

δ᾽ ἂν, οἶμαι, μᾶλλον ἐγέλας, εἰ ἐθεάσω τοὺς παρ᾽ ἡμῖν βασιλέας, καὶ σατράπας, πτωχεύοντας παρ᾽ αὐτοῖς, καὶ ἤτοι ταριχοπωλοῦντας ὑπ᾽ ἀπορίας, ἢ τὰ πρῶτα διδάσκοντας γράμματα, καὶ ὑπὸ τοῦ τυχόντος ὑβριζομένους, καὶ κατὰ κόρρης παιομένους, ὥσπερ τῶν ἀνδραπόδων τὰ ἀτιμότατα. Φίλιππον γοῦν τὸν Μακεδόνα ἐγὼ θεασάμενος, οὐδὲ κρατεῖν ἐμαυτοῦ δυνατὸς ἦν, ἐδείχθη δέ μοι ἐν γωνιδίῳ τινὶ μισθοῦ ἀκούμενος τὰ σαθρὰ τῶν ὑποδημάτων. πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ἦν ἰδεῖν ἐν ταῖς τριόδοις μεταιτοῦντας, Ξέρξας λέγω, καὶ Δαρείους, καὶ Πολυκράτεις. Φι. ἄτοπα διηγῇ τὰ περὶ τῶν βασιλέων, καὶ μικροῦ δεῖν ἄπιστα. τί δὲ ὁ Σωκράτης ἔπραττε, καὶ Διογένης, καὶ εἴ τις ἄλλος τῶν σοφῶν; Με. ὁ μὲν Σωκράτης κἀκεῖ περιέρχεται, διελέγχων ἅπαντας, σύνεισι δ᾽ αὐτῷ Παλαμήδης καὶ Ὀδυσσεὺς καὶ Νέστωρ, καὶ εἴ τις ἄλλος λάλος νεκρός. ἔτι μέντοι ἐπεφύσητο αὐτῷ, καὶ διῳδήκει ἐκ τῆς φαρμακοποσίας τὰ σκέλη. ὁ δὲ βέλτιστος Διογένης, παροικεῖ μὲν Σαρδαναπάλῳ τῷ Ἀσσυρίῳ, καὶ Μίδᾳ τῷ Φρυγὶ, καὶ ἄλλοις τισὶ τῶν πολυτελῶν. ἀκούων δὲ οἰμωζόντων αὐτῶν, καὶ τὴν παλαιὰν τύχην ἀναμετρουμένων, γελᾷ τε, καὶ τέρπεται. καὶ τὰ πολλὰ ὕπτιος κατακείμενος, ᾄδει μάλα τραχείᾳ καὶ ἀπηνεῖ τῇ φωνῇ, τὰς οἰμωγὰς αὐτῶν ἐπικαλύπτων, ὥστε ἀνιᾶσθαι τοὺς ἄνδρας, καὶ διασκέπτεσθαι μετοικεῖν οὐ φέροντας τὸν Διογένην. Φι. Ταυτὶ μὲν ἱκανῶς. τί δὲ τὸ ψήφισμα ἦν, ὅπερ ἐν ἀρχῇ

ἔλεγχον ἐκκυρωθῆναι ἐπὶ τῶν πλουσίων; Με. Εὖγε ὑπέμνησας, οὐ γὰρ οἶδ᾽, ὅπως περὶ τούτου λέγειν προθέμενος, πάμπολυ ἀπεπλανήθην τοῦ λόγου. διατρίβοντος γάρ μου παρ᾽ αὐτοῖς, προὔθεσαν οἱ πρυτάνεις ἐκκλησίαν περὶ τῶν κοινῇ συμφερόντων. ἰδὼν οὖν πολλοὺς συνθέοντας, ἀναμίξας ἐμαυτὸν τοῖς νεκροῖς, εὐθὺς εἷς καὶ αὐτὸς ἦν τῶν ἐκκλησιαστῶν. διῳκήθη μὲν οὖν καὶ ἄλλα, τελευταῖον δὲ τὸ περὶ τῶν πλουσίων. ἐπεὶ γὰρ αὐτῶν κατηγόρητο πολλὰ καὶ δεινά, βία καὶ ἀλαζονεία, καὶ ὑπεροψία καὶ ἀδικία, τέλος ἀναστάς τις τῶν δημαγωγῶν, ἀνέγνω ψήφισμα τοιοῦτον.

Ψήφισμα.

Ἐπειδὴ πολλὰ καὶ παράνομα οἱ πλούσιοι δρῶσι παρὰ τὸν βίον, ἁρπάζοντες καὶ βιαζόμενοι, καὶ πάντα τρόπον τῶν πενήτων καταφρονοῦντες, δεδόχθαι τῇ βουλῇ, καὶ τῷ δήμῳ, ἐπειδὰν ἀποθάνωσι, τὰ μὲν σώματα αὐτῶν κολάζεσθαι, καθάπερ καὶ τὰ τῶν ἄλλων πονηρῶν, τὰς δὲ ψυχάς, ἀναπεμφθείσας ἄνω ἐς τὸν βίον, καταλύεσθαι ἐς τοὺς ὄνους, ἄχρις ἂν ἐν τῷ τοιούτῳ διαγάγωσι μυριάδας ἐτῶν πέντε καὶ εἴκοσιν ὄνοι ἐξ ὄνων γιγνόμενοι, καὶ ἀχθοφοροῦντες, καὶ ὑπὸ τῶν πενήτων ἐλαυνόμενοι, τοὐντεῦθεν δὲ λοιπὸν ἐξεῖναι αὐτοῖς ἀποθανεῖν. εἶπε τὴν γνώμην Κρανίων Σκελετίωνος Νεκυσιεύς, φυλῆς Ἀλιβαντιάδος. τούτου ἀναγνωσθέντος τοῦ ψηφίσματος, ἐπεψήφισαν μὲν αἱ ἀρχαί, ἐπεχειροτόνησε δὲ τὸ

πλῆθος, καὶ ἐνεβριμήσατο ἡ Βριμὼ, καὶ ὑλάκτησεν
ὁ Κέρβερος, οὕτω γὰρ ἐντελῆ γίνεται, καὶ κυρία τὰ
ἀνεγνωσμένα. Ταῦτα μὲν δή σοι τὰ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.
ἐγὼ δὲ, οὗπερ ἀφίγμην ἕνεκα, τῷ Τειρεσίᾳ προσελ
θὼν, ἱκέτευον αὐτὸν, τὰ πάντα διηγησάμενος, εἰ-
πεῖν πρός με, ποῖόν τινα ἡγεῖται τὸν ἄριστον βίον. ὁ
δὲ γελάσας, ἔστι δὲ τυφλόν τι γερόντιον, καὶ ὠχρὸν καὶ
λεπτόφωνον, ὦ τέκνον φησὶ, τὴν μὲν αἰτίαν οἶδά
σου τῆς ἀπορείας, ὅτι παρὰ τῶν σοφῶν ἐγένετο, οὐ ταὐ-
τὰ γιγνωσκόντων ἑαυτοῖς. ἀτὰρ οὐ θέμις, λέγειν
πρὸς σὲ, ἀπείρηται γὰρ ὑπὸ τοῦ Ῥαδαμάνθυος. μη-
δαμῶς ἔφην ὦ πατέριον, ἀλλ' εἰπὲ, καὶ μὴ περιί-
δῃς με σοῦ τυφλότερον περιιόντα ἐν τῷ βίῳ. ὁ δὲ
δή με ἀπαγαγὼν, καὶ πολὺ τῶν ἄλλων ἀποσπάσας,
ἠρέμα προσκύψας πρὸς τὸ οὖς, φησὶν, ὁ τῶν ἰδιωτῶν
ἄριστος βίος, καὶ σωφρονέστερος, ὡς τῆς ἀφροσύνης
παυσάμενος τοῦ μετεωρολογεῖν, καὶ τέλη καὶ ἀρχὰς
ἐπισκοπεῖν. καὶ καταπτύσας τῶν σοφῶν τούτων συλλο
γισμῶν, καὶ τὰ τοιαῦτα λῆρον ἡγησάμενος, τοῦτο μό
νον ἐξ ἅπαντος θηράσῃ, ὅπως τὸ παρὸν εὖ θέμενος,
παραδράμῃς γελῶν τὰ πολλὰ, καὶ περὶ μηδὲν ἐσπου
δακώς. ὣς εἰπὼν, πάλιν ὤρτο κατ' Ἀσφοδελὸν λει
μῶνα. ἐγὼ δὲ, καὶ γὰρ ἤδη ὀψὲ ἦν, ἄγε δὴ ὦ Μιθροβαρ
ζάνη φημὶ, τί διαμέλλομεν, καὶ οὐκ ἄπιμεν αὖθις εἰς
τὸν βίον; ὁ δὲ πρὸς ταῦτα, θάρρει, φησὶν, ὦ Μένιπ-
πε, ταχεῖαν γάρ σοι καὶ ἀπράγμονα ὑποδείξω ἀ-
τραπόν. καὶ δὴ ἀπαγαγών με πρός τι χωρίον τοῦ ἄλ-

λου ζοφερώτερον, δείξας τῇ χειρὶ πόρρωθεν ἀμαυρόν τι καὶ λεπτὸν, ὥσπερ διὰ κλειθρίας εἰσρέον φῶς, ἐκεῖνο, ἔφη, ἐστὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Τροφωνίου, κἀκεῖθεν κατέρχονται οἱ ἀπὸ Βοιωτίας. ταύτην οὖν ἄνιθι, καὶ εὐθὺς ἔσῃ ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος. ἡσθεὶς δὲ τοῖς εἰρημένοις ἐγὼ, καὶ τὸν μάγον ἀσπασάμενος, χαλεπῶς μάλα διὰ τοῦ στομίου ἀνερπύσας, οὐκ οἶδ᾽, ὅπως ἐν Λεβαδείᾳ γίγνομαι.

Ἑρμοῦ, Χάρωνος, Κροίσου καὶ Σόλωνος, ἢ ἐπισκοποῦντες.

Τί γελᾷς ὦ Χάρων; ἢ τί τὸ πορθμεῖον ἀπολιπὼν, δεῦρο ἀνελήλυθας εἰς τὴν παροῦσαν ἡμέραν, οὐ πάνυ εἰωθὼς ἐπιχωριάζειν τοῖς ἄνω πράγμασιν; Χαρ. ἐπεθύμησα ὦ Ἑρμῆ ἰδεῖν, ὁποῖά ἐστι τὰ ἐν τῷ βίῳ, καὶ ἃ πράττουσιν οἱ ἄνθρωποι ἐν αὐτῷ, ἢ τίνων στερούμενοι, πάντες οἰμώζουσι κατιόντες παρ᾽ ἡμᾶς, οὐδεὶς γὰρ αὐτῶν ἀδακρυτὶ διέπλευσεν. αἰτησάμενος οὖν παρὰ τοῦ Ἅδου καὶ αὐτὸς, ὥσπερ καὶ ὁ Θετταλὸς ἐκεῖνος νεανίσκος, μίαν ἡμέραν λειπόνεως γενέσθαι, ἀνελήλυθα εἰς τὸ φῶς. καί μοι δοκῶ εἰς δέον ἐντετυχηκέναι σοι, ξεναγήσεις γὰρ, εὖ οἶδ᾽, ὅτι με ξυμπερινοστῶν, καὶ δείξεις ἕκαστα, ὡς ἂν εἰδὼς ἅπαντα. Ερ. οὐ σχολή μοι ὦ πορθμεῦ, ἀπέρχομαι γάρ τι διακονησόμενος τῷ ἄνω Διῒ τῶν ἀνθρωπικῶν. ὁ δὲ ὀξύθυμός τέ ἐστι, καὶ δέδια μὴ βραδύναντά με, ὅλον ὑμέτερον ἐάσῃ εἶναι, παραδοὺς τῷ ζόφῳ. ἢ ὅπερ τὸν Ἥφαιστον πρώην ἐποίησε, ῥίψῃ κἀμὲ τεταγὼς τοῦ

ποδὸς ἀπὸ θεσπεσίου βηλοῦ, ὡς ὑποσκάζων γέλωτα παρέχοιμι καὶ αὐτὸς οἰνοχοῶν. Χά. περιόψει οὖν με ἄλλως πλανώμενον ὑπὲρ γῆς, καὶ ταῦτα, ἑταῖρος καὶ ξύμπλους, καὶ συνδιάκτορος ὤν. καὶ μὴν καλῶς εἶχεν, ὦ παῖ Μαίας, ἐκείνων γοῦν σε μεμνῆσθαι, ὅτι μηδὲ πώποτέ σε ἢ ἀντλεῖν ἐκέλευσα, ἢ πρόσκωπον εἶναι. ἀλλὰ σὺ μὲν ῥέγκεις ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἐκταθεὶς, ὤμους οὕτω καρτεροὺς ἔχων. ἢ εἴ τινα ἄλλον νεκρὸν εὕροις ἐκείνῳ, παρ' ὅλον τὸν πλοῦν διαλέγῃ. ἐγὼ δὲ πρεσβύτης ὢν, τὴν δικωπίαν ἕλκων, ἐρέττω μόνος. ἀλλὰ πρὸς τοῦ πατρὸς, ὦ φίλτατον Ἑρμήδιον, μὴ καταλίπῃς με. περιήγησαι δὲ τὰ ἐν τῷ βίῳ ἅπαντα, ὡς τι καὶ ἰδὼν ἐπανέλθοιμι, ὡς ἤν με σὺ ἀφῇς, οὐδὲν τῶν τυφλῶν διοίσω, καθάπερ γὰρ ἐκεῖνοι σφάλλονται, διολισθαίνουσιν ἐν τῷ σκότῳ, οὕτω δὴ κἀγώ σοι, πάλιν ἀμβλυώττω πρὸς τὸ φῶς. ἀλλὰ δὸς ὦ Κυλλήνιέ μοι ἐς ἀεὶ μεμνημένῳ τὴν χάριν. Ερ. Τουτὶ τὸ πρᾶγμα, πληγῶν αἴτιον καταστήσεταί μοι. ὁρῶ γοῦν ἤδη τὸν μισθὸν τῆς περιηγήσεως, οὐκ ἀκόνδυλον παντάπασιν ἡμῖν ἐσόμενον. ὑπουργητέον δὲ ὅμως. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις, ὁπότε φίλος τις ὢν βιάζοιτο; πάντα μὲν οὖν σε ἰδεῖν κατ' ἕκαστον ἀκριβῶς, ἀμήχανόν ἐστιν, ὦ πορθμεῦ, πολλῶν γὰρ ἂν ἐτῶν ἡ διατριβὴ γένοιτο. εἶτα ἐμὲ μὲν κηρύττεσθαι δεήσει, καθάπερ ἀποδράντα ὑπὸ τοῦ Διὸς, σὲ δὲ καὶ αὐτὸν κωλύσει ἐνεργεῖν τὰ τοῦ Θανάτου ἔργα, καὶ τὴν Πλούτωνος

ἀρχὴν

ἀρχὴν ζημιοῦν, μὴ νεκραγωγοῦντα πολλοῦ τοῦ χρόνου. καὶ ὁ τελώνης Αἰακὸς ἀγανακτήσει, μήδ' ὀβολὸν ἐμπολῶν. ὡς δὲ τὰ κεφάλαια τῶν γιγνομένων ἴδῃς, τοῦτ' ἤδη σκεπτέον. Χα. αὐτὸς ὦ Ἑρμῆ ἐπινόει τὸ βέλτιστον, ἐγὼ δὲ οὐδὲν οἶδα τῶν ὑπὲρ γῆς, ξένος ὤν. Ερ. τὸ μὲν ὅλον, ὦ Χάρων, ὑψηλοῦ τινος ἡμῖν ἔδει χωρίου, ὡς ἀπ' ἐκείνου πάντ' ἴδοις, σὺ δὲ, εἰ μὲν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνελθεῖν δυνατὸν ἦν σοι, οὐκ ἂν ἐκάμνομεν, ἐκ περιωπῆς γὰρ ἂν ἀκριβῶς ἅπαντα καθεώρας. ἐπεὶ δὲ οὐ θέμις, εἰδώλοις ἀεὶ ξυνόντα, ἐπιβατεύειν τῶν βασιλείων τοῦ Διὸς, ὥρα ἡμῖν, ὑψηλόν τι ὄρος περισκοπεῖν. Χα. οἶδα ὦ Ἑρμῆ, ἅπερ εἴωθα λέγειν ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς, ἐπειδὰν πλέωμεν; ὁπόταν γὰρ τὸ πνεῦμα καταιγίσαν, πλαγίᾳ τῇ ὀθόνῃ ἐμπέσῃ, καὶ τὸ κῦμα ὑψηλὸν ἀρθῇ, τότε ὑμεῖς μὲν ὑπ' ἀγνοίας κελεύετε τὴν ὀθόνην στεῖλαι, ἢ ἐνδοῦναι ὀλίγον τοῦ ποδὸς, ἢ συνεκδραμεῖν τῷ πνεύματι, ἐγὼ δὲ τὴν ἡσυχίαν ἄγειν παρακελεύομαι ὑμῖν, αὐτὸς γὰρ εἰδέναι τὰ βελτίω. κατὰ ταυτὰ δὴ καὶ σὺ πρᾶττε, ὁπόσα καλῶς ἔχειν νομίζεις, κυβερνήτης νῦν γε ὤν. ἐγὼ δὲ, ὥσπερ ἐπιβάταις νόμος, σιωπῇ καθεδοῦμαι, πάντα πειθόμενος κελεύοντί σοι. Ερ. ὀρθῶς λέγεις, αὐτὸς γὰρ εἴσομαι, τί ποιητέον, καὶ ἐξευρήσω τὴν ἱκανὴν σκοπήν. ἆρ' οὖν ὁ Καύκασος ἐπιτήδειος, ἢ ὁ Παρνασσὸς ὑψηλότερος, ἢ ἀμφοῖν ὁ Ὄλυμπος ἐκεινοσί; καίτοι οὐ φαῦλόν τι ἀνεμνήσθην, εἰς τὸν Ὄλυμπον ἀπιδὼν,

συγκάμνειν δέ τι καὶ ὑπουργῆσαι καὶ σὲ δεῖ. Χαρ. πρόσταττε, ὑπουργήσω γάρ, ὅσα δυνατά. Ερ. Ομηρος ὁ ποιητὴς φησι, τοὺς Αλωέως υἱέας, δύο καὶ αὐτοὺς ὄντας, ἔτι παῖδας, ἐθελῆσαί ποτε τὴν Οσσαν ἐκ βάθρων ἀνασπάσαντας, ἐπιθεῖναι τῷ Ολύμπῳ, εἶτα τὸ Πήλιον ἐπ' αὐτῇ, ἱκανὴν ταύτην κλίμακα ἕξειν, οἰομένους καὶ πρόσβασιν ἐπὶ τὸν οὐρανόν. ἐκείνω μὲν. οὖν τὼ μειρακίω, ἀτασθάλω γὰρ ἤστην, δίκας ἐπισάτην. νὼ δέ, οὐ γὰρ ἐπὶ κακῷ τῶν θεῶν ταῦτα βουλεύομεν, τί οὐχὶ οἰκοδομοῦμεν καὶ αὐτοὶ κατὰ τὰ αὐτά, ἐπικυλινδοῦντες ἐπάλληλα τὰ ὄρη, ὡς ἔχοιμεν ἀφ' ὑψηλοτέρου ἀκριβεστέραν τὴν σκοπήν; Χαρ. καὶ δυνησόμεθα, ὦ Ερμῆ, δύ' ὄντες ἀναθέσθαι, ἀράμενοι τὸ Πήλιον ἢ τὴν Οσσαν; Ερ. διὰ τί δ' οὐκ ἄν, ὦ Χάρων; ἢ ἀξιοῖς ἡμᾶς ἀγεννεστέρους εἶναι τοῖν βρεφυλλίοιν ἐκείνοιν, καὶ ταῦτα, θεοὺς ὑπάρχοντας; Χά. οὔκ, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δοκεῖ μοι ἀπίθανόν τινα τὴν μεγαλουργίαν ἔχειν. Ερ. εἰκότως, ἰδιώτης γὰρ εἶ, ὦ Χάρων, καὶ ἥκιστα ποιητικός. ὁ δὲ γεννάδας Ομηρος, ἀπὸ δυοῖν στίχοιν αὐτίκα ἡμῖν ἀμβατὸν ἐποίησε τὸν οὐρανόν, οὕτω ῥᾳδίως συντιθεὶς τὰ ὄρη. καὶ θαυμάζω εἴ σοι ταῦτα τεράστια εἶναι δοκεῖ, τὸν Ατλαντα δηλαδὴ εἰδότι, ὃς τὸν πόλον αὐτόν, εἷς ὤν, φέρει, ἀνέχων ἡμᾶς ἅπαντας. ἀκούεις δὲ ἴσως καὶ τοῦ ἐμοῦ ἀδελφοῦ πέρι, τοῦ Ηρακλέος, ὡς διαδέξοιτό ποτε αὐτὸν ἐκεῖνον Ατλαντα, καὶ ἀναπαύσειε πρὸς ὀλίγον τοῦ ἄχθους, ὑποθεὶς ἑαυτὸν τῷ φορτίῳ; Χά. ἀκούω καὶ ταῦτα εἰ

τα, εἰ δὲ ἀληθῆ ἐστι, σὺ ἂν ὦ Ἑρμῆ, καὶ οἱ ποιηταὶ εἰδεῖ-
τε. Ερ. ἀληθέστατα, ὦ Χάρων. ἢ τίνος γὰρ ἕνεκα
σοφοὶ ἄνδρες ἐψεύδοντο ἄν; ὥστε ἀναμοχλεύωμεν
τὴν Ὄσσαν πρῶτον, ὥσπερ ἡμῖν ὑφηγεῖται τὸ ἔ-
πος, καὶ ὁ ἀρχιτέκτων Ὅμηρος, Αὐτὰρ ἐπ' Ὄσσῃ Πή-
λιον εἰνοσίφυλλον. ὁρᾷς, ὅπως ῥᾳδίως ἅμα καὶ ποιητι-
κῶς ἐξειργασάμεθα; φέρε οὖν ἀναβὰς ἴδω, εἰ καὶ ταῦ-
τα ἱκανά, ἢ ἐποικοδομεῖν ἔτι δεήσει. παπαί. κάτω
ἔτι ἐσμὲν ἐν τῇ ὑπωρείᾳ τοῦ οὐρανοῦ. ἀπὸ μὲν γὰρ τῶν
ἑῴων, μόγις Ἰωνία, καὶ Λυδία φαίνεται, ἀπὸ δὲ τῶν ἑσπε-
ρίων, οὐ πλέον Ἰταλίας καὶ Σικελίας, ἀπὸ δὲ τῶν ἀρκ-
τῴων, τὰ ἐπὶ τάδε τοῦ Ἴστρου μόνα, κἀκεῖθεν, ἡ Κρή-
τη οὐ πάνυ σαφῶς. μετακινητέα ἡμῖν, ὦ πορθμεῦ, καὶ
ἡ Οἴτη, ὡς ἔοικεν, εἶτα ὁ Παρνασὸς ἐπὶ πᾶσιν. Χά.
οὕτω ποιῶμεν. ὅρα μόνον, μὴ λεπτότερον ἐξεργασώ-
μεθα τὸ ἔργον, ἀπομηκύνοντες πέρα τοῦ πιθανοῦ, εἶ-
τα συγκαταρριφθέντες αὐτῷ, πικρᾶς τῆς Ὁμήρου οἰ-
κοδομικῆς πειραθῶμεν, συντριβέντες τὰ κρανία.
Ερ. θάρρει, ἀσφαλῶς γὰρ ἕξει ἅπαντα. μετατίθει
τὴν Οἴτην, ἐπικυλινδείσθω καὶ ὁ Παρνασός. ἰδοὺ, ἐ-
πάνειμι αὖθις. εὖ ἔχει. πάντα ὁρῶ, ἀνάβαινε ἤδη καὶ
σύ. Χά. ὄρεξον ὦ Ἑρμῆ τὴν χεῖρα, οὐ γὰρ ἐπὶ μικράν
με ταύτην τὴν μηχανὴν ἀναβιβάζεις. Ερ. εἴγε καὶ
ἰδεῖν ἐθέλεις ὦ Χάρων ἅπαντα, οὐκ ἔνι δὲ ἄμφω, καὶ
ἀσφαλῆ καὶ φιλοθεάμονα εἶναι, ἀλλ' ἔχου μου τῆς δε-
ξιᾶς, καὶ φείδου μὴ κατὰ τοῦ ὀλισθηροῦ πατεῖν, εὖ-
γε ἀνελήλυθας καὶ σύ. καὶ ἐπείπερ δικόρυμβος ὁ

Παρνασσός ἐστι, μίαν ἑκάτερος ἄκραν ἐπιλαβόμενοι, καθεζώμεθα. σὺ δέ μοι ἤδη ἐν κύκλῳ περιβλέπων, ἐπισκόπει ἅπαντα. Χά. ὁρῶ γῆν πολλὴν, καὶ λίμνην τινὰ μεγάλην περιῤῥέουσαν, καὶ ὄρη καὶ ποταμοὺς, τοῦ Κωκυτοῦ καὶ Πυριφλεγέθοντος μείζονας, καὶ ἀνθρώπους πάνυ σμικροὺς, καί τινας φωλεοὺς αὐτῶν. Ἐρ. πόλεις ἐκεῖναί εἰσιν, οὓς φωλεοὺς εἶναι νομίζεις. Χα. οἶσθα ὦ Ἑρμῆ, ὡς οὐδὲν ἡμῖν πέπρακται, ἀλλὰ μάτην τὸν Παρνασσὸν αὐτῇ Κασταλίᾳ, καὶ τὴν Οἴτην, καὶ τὰ ἄλλα ὄρη μετεκινήσαμεν. Ἐρ. ὅτι τί; Χά. οὐδὲν ἀκριβὲς ἔγωγε ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ὁρῶ. ἐβουλόμην δὲ οὐ πόλεις καὶ ὄρη αὐτὰ μόνον, ὥσπερ ἐν γραφαῖς ὁρᾶν, ἀλλὰ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς, καὶ ἃ πράττουσι, καὶ οἷα λέγουσιν, ὥσπερ ὅτε με τὸ πρῶτον ἐντυχὼν εἶδες γελῶντα, καὶ ἤρου με, ὅτι γελῴην. ἀκούσας γάρ τινος, ἥσθην ὑπερβολῇ. Ἐρ. τί δὲ τοῦτ' ἦν; Χά. ἐπὶ δεῖπνον, οἶμαι, κληθείς ὑπό τινος τῶν φίλων, ἐς τὴν ὑστεραίαν μάλιστα ἥξω, ἔφη, καὶ μεταξὺ λέγοντος, ἀπὸ τοῦ τέγους κεραμὶς ἐπιπεσοῦσα, οὐκ οἶδ', ὅτου κινήσαντος, ἀπέκτεινεν αὐτόν. ἐγέλασα οὖν, οὐκ ἐπιτελέσαντος τὴν ὑπόσχεσιν. ἔοικα δὲ καὶ νῦν ὑποκαταβήσεσθαι, ὡς μᾶλλον βλέποιμι, καὶ ἀκούοιμι. Ἐρ. ἔχ' ἀτρέμας, καὶ τοῦτο γὰρ ἐγὼ ἰάσομαί σοι, καὶ ὀξυδορκέστατον ἐν βραχεῖ ἀποφανῶ, παρ' Ὁμήρου τινὰ καὶ πρὸς τοῦτο ἐπῳδὴν λαβών. κἀπειδὰν εἴπω τὰ ἔπη, μέμνησο μηκέτι ἀμβλυώττειν, ἀλλὰ σαφῶς πάντα ὁρᾶν. Χα. λέγε μόνον. Ἐρ. Ἀχλὺν δ' αὖ τοι ἀπ' ὀφθαλ

ὀφθαλ

ὀφθαλμῶν ἕλον, ἣ πρὶν ἐπῆεν, ὄφρ' εὖ γινώσκοις ἠμὲν θεὸν, ἠδὲ καὶ ἄνδρα. Χα. τί ἐστιν; Ερ. ἤδη ὁρᾷς; Χα. ὑπερφυῶς γε. τυφλὸς ὁ Λυγκεὺς ἐκεῖνος, ὡς πρὸς ἐμὲ, ὥς τε σὺ τὸ ἐπὶ τούτῳ προσδίδασκέ με, καὶ ἀποκρίνου ἐρωτῶντι. ἀλλὰ βούλει, κατὰ τὸν Ὅμηρον κἀγὼ ἔρωμαί σε, ὡς μάθῃς οὐδ' αὐτὸν ἀμελῆ ὄντα με τῶν Ὁμήρου; Ερ. καὶ πόθεν σὺ ἔχεις τι τῶν ἐκείνου εἰδέναι, ναύτης ἀεὶ καὶ πρόσκωπος ὤν; Χα. ὁρᾷς ὀνειδιστικὸν τοῦτο ἐς τὴν τέχνην; ἐγὼ δὲ ὁπότε διεπόρθμευον αὐτὸν ἀποθανόντα, πολλὰ ῥαψῳδοῦντος ἀκούσας, ἐνίων ἔτι μέμνημαι, καίτοι χειμὼν ἡμᾶς οὐ μικρὸς τότε κατέλαβεν, ἐπεὶ γὰρ ἤρξατο ᾄδειν οὐ πάνυ αἴσιόν τινα ᾠδὴν τοῖς πλέουσιν, ὡς ὁ Ποσειδῶν συνήγαγε τὰς νεφέλας, καὶ ἐτάραξε τὸν πόντον, ὥσπερ τορύνην τινὰ, ἐμβαλὼν τὴν τρίαιναν, καὶ πάσας τὰς θυέλλας ὀρόθυνε, καὶ ἄλλα πολλὰ κυκῶν τὴν θάλασσαν ὑπὸ τῶν ἐπῶν, χειμὼν ἄφνω καὶ γνόφος ἐμπεσὼν, ὀλίγου δεῖν περιέτρεψεν ἡμῖν τὴν ναῦν, ὅτε περ καὶ ναυτιάσας ἐκεῖνος, ἀπήμεσε τῶν ῥαψῳδιῶν τὰς πολλὰς αὐτῇ Σκύλλῃ καὶ Χαρύβδει καὶ Κύκλωπι. Ερ. οὐ χαλεπὸν οὖν ἦν, ἐκ τοσούτου ἐμέτου ὀλίγα γοῦν διαφυλάττειν. Χα. εἰπὲ γάρ μοι. τίς γὰρ ὅδ' ἐστὶ παχύς τ' ἀνὴρ, ἠΰς τε, μέγας τε, ἔξοχος ἀνθρώπων κεφαλὴν, καὶ εὐρέας ὤμους; Ερ. Μίλων οὗτος, ὁ ἐκ Κρότωνος ἀθλητὴς, ἐπικροτοῦσι δ' αὐτῷ οἱ Ἕλληνες, ὅτι τὸν ταῦρον ἀράμενος, φέρει διὰ τοῦ σταδίου μέσου. Χα. καὶ πόσῳ δικαιότερον ἂν ἐμὲ ὦ

Ἑρμῆ ἐπαινοῖεν, ὃς αὐτόν σοι τὸν Μίλωνα μετ' ὀλίγον ξυλλαβὼν, ἐνθήσομαι ἐς τὸ σκαφίδιον, ὁπόταν ἥκῃ πρὸς ἡμᾶς, ὑπὸ τοῦ ἀμαχωτάτου τῶν ἀνταγωνιστῶν καταπαλαισθεὶς τοῦ θανάτου, μὴ δὲ ξυνιεὶς, ὅπως αὐτὸν ὑποσκελίζει; κᾆτα οἰμώξεται ἡμῖν δηλαδὴ, μεμνημένος τῶν στεφάνων τούτων, καὶ τοῦ κρότου, νῦν δὲ μέγα φρονεῖ, θαυμαζόμενος ἐπὶ τῇ τοῦ ταύρου φορᾷ. τί οὖν οἰηθῶμεν, ἆρα ἐλπίζειν αὐτὸν καὶ τεθνήξεσθαί ποτε; Ἑρ. πόθεν ἐκεῖνος θανάτου νῦν μνημονεύσειεν ἂν ἐν ἀκμῇ τοσαύτῃ; Χα. ἔα τοῦτον, οὐκ εἰς μακρὰν γέλωτα ἡμῖν παρέξοντα, ὁπότ' ἂν πλέῃ, μὴ δὲ ἐλπίδα, οὐχ ὅπως ταῦρον ἔτι ἀραι δυνάμενος. σὺ δέ μοι ἐκεῖνο εἰπὲ, τίς τ' ἄρ' ὅδ' ἄλλος, ὁ σεμνὸς ἀνήρ; οὐχ Ἕλλην, ὡς ἔοικεν ἀπό γε τῆς στολῆς. Ἑρ. Κῦρος, ὦ Χάρων, ὁ Καμβύσου, ὃς τὴν ἀρχὴν πάλαι Μήδων ἐχόντων, νῦν Περσῶν ἤδη ἐποίησεν εἶναι. καὶ Ἀσσυρίων ἔναγχος οὗτος ἐκράτησε, καὶ Βαβυλῶνα παρεστήσατο, καὶ νῦν ἐλασείων ἐπὶ Λυδίαν ἔοικεν, ὡς καθελὼν τὸν Κροῖσον, ἄρχοι ἁπάντων. Χα. ὁ Κροῖσος δὲ ποῦ ποτε κἀκεῖνός ἐστιν; Ἑρ. ἐκεῖσε ἀπόβλεψον, ἐς τὴν μεγάλην ἀκρόπολιν, τὴν τὸ τριπλοῦν τεῖχος, Σάρδεις ἐκεῖναι. καὶ τὸν Κροῖσον αὐτὸν ὁρᾷς, ἤδη ἐπὶ κλίνης χρυσῆς καθήμενον, Σόλωνι τῷ Ἀθηναίῳ διαλεγόμενον; βούλει, ἀκούσωμεν αὐτῶν, ὅ, τι καὶ λέγουσι; Χα. πάνυ μὲν οὖν. Κροι. ὦ ξένε Ἀθηναῖε, εἶδες γάρ μου τὸν πλοῦτον, καὶ τοὺς θησαυροὺς, καὶ ὅσος ἄσημος χρυσός ἐστιν ἡμῖν, καὶ τὴν ἄλλην πολυ

τέλειαν

τέλειαν, εἰπέ μοι, τίνα ἡγῇ τῶν πάντων ἀνθρώπων εὐδαιμονέστατον εἶναι; Χα. τί ἄρα ὁ Σόλων ἐρεῖ; Ερ. θάρρει, οὐδὲν ἀγεννές, ὦ Χάρων. Σό. ὦ Κροῖσε, ὀλίγοι μὲν οἱ εὐδαίμονες. ἐγὼ δὲ ὧν οἶδα, Κλέοβιν, καὶ Βίτωνα ἡγοῦμαι εὐδαιμονεστάτους γενέσθαι, τοὺς τῆς ἱερείας παῖδας. Χα. τῆς Αργόθεν φησὶν οὗτος, τοὺς ἅμα πρώην ἀποθανόντας, ἐπεὶ τὴν μητέρα ὑποδύντες, εἵλκυσαν ἐπὶ τῆς ἀπήνης, ἄχρι πρὸς τὸ ἱερόν. Κροῖ. ἔστω, ἐχέτωσαν τὰ πρῶτα ἐκεῖνοι τῆς εὐδαιμονίας. ὁ δεύτερος δὲ τίς ἂν εἴη; Σό. Τέλλος ὁ Αθηναῖος, ὃς εὖ τε ἐβίω, καὶ ἀπέθανεν ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Κροῖ. ἐγὼ δὲ κάθαρμα, οὔ σοι δοκῶ εὐδαίμων εἶναι; Σό. οὐδέπω οἶδα Κροῖσε, ἢν μὴ πρὸς τὸ τέλος ἀφίκῃ τοῦ βίου. Ο γὰρ θάνατος, ἀκριβὴς ἔλεγχος τῶν τοιούτων, καὶ τὸ ἄχρι πρὸς τὸ τέρμα εὐδαιμόνως διαβιῶναι. Χα. κάλλιστα, ὦ Σόλων, ὅτι ἡμῶν οὐκ ἐπιλέλησαι, ἀλλὰ τὸ πορθμεῖον αὐτὸ ἀξιοῖς γενέσθαι, τὴν περὶ τῶν τοιούτων κρίσιν. ἀλλὰ τίνας ἐκείνους ὁ Κροῖσος ἐκπέμπει, ἢ τί καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων φέρουσι; Ερ. πλίνθους τῷ Πυθίῳ χρυσᾶς ἀνατίθησι, μισθὸν τῶν χρησμῶν, ὑφ᾽ ὧν καὶ ἀπολεῖται μικρὸν ὕστερον, φιλόμαντις δὲ ἀνὴρ ἐκτόπως. Χα. ἐκεῖνο γάρ ἐστιν ὁ χρυσός, τὸ λαμπρὸν, ὃ ἀποστίλβει τὸ ὕπωχρον μετ᾽ ἐρυθήματος, νῦν γὰρ πρῶτον εἶδον, ἀκούων ἀεί. Ερ. ἐκεῖνο, ὦ Χάρων, τὸ ἀοίδιμον ὄνομα, καὶ περιμάχητον. Χα. καὶ μὴν οὐχ ὁρῶ, ὅ, τι ἀγαθὸν αὐτῷ πρόσεστιν, εἰ μὴ ἄρα ἓν μόνον, ὅτι βαρύνονται οἱ φέρον-

τοῦ αὐτό. Ερ. οὐ γὰρ οἶσθα, ὅσοι πόλεμοι διὰ τοῦτον, καὶ ἐπιβουλαὶ καὶ λῃστήρια, καὶ ἐπιορκίαι καὶ φόνοι καὶ δεσμὰ, καὶ πλοῦς μακρὸς, καὶ ἐμπορίαι καὶ δουλεῖαι; Χα. διὰ τοῦτο, ὦ Ἑρμῆ, τὸ μὴ πολὺ τοῦ χαλκοῦ διαφέρον; οἶδα γὰρ τὸν χαλκὸν, ὀβολὸν, ὡς οἶσθα, παρὰ τῶν καταπλεόντων ἑκάστου ἐκλέγων. Ερ. ναί. ἀλλ' ὁ χαλκὸς μὲν πολὺς, ὥστε οὐ πάνυ σπουδάζεται ὑπ' αὐτῶν. τοῦτον δὲ ὀλίγον ἐκ πολλοῦ τοῦ βάθους οἱ μεταλλεύοντες ἀνορύττουσι, πλὴν ἀλλ' ἐκ τῆς γῆς καὶ οὗτος, ὥσπερ ὁ μόλιβδος, καὶ τἆλλα. Χα. δεινήν τινα λέγεις τῶν ἀνθρώπων τὴν ἀβελτηρίαν, οἳ τοσοῦτον ἔρωτα ἐρῶσιν ὠχροῦ καὶ βαρέος κτήματος. Ερ. ἀλλ' οὐ Σόλων γε ἐκεῖνος, ὦ Χάρων, ἐρᾶν αὐτοῦ φαίνεται, ὡς ὁρᾷς, καταγελᾷ γοῦν τοῦ Κροίσου, καὶ τῆς μεγαλαυχίας τοῦ βαρβάρου. καί μοι δοκεῖν, ἐρέσθαί τι βούλεται αὐτὸν, ἐπακούσωμεν οὖν. Σό. εἰπέ μοι ὦ Κροῖσε, οἴει γάρ τι δεῖσθαι τῶν πλίνθων τούτων τὸν Πύθιον; Κροῖ. νὴ Δί', οὐ γάρ ἐστιν αὐτῷ ἐν Δελφοῖς ἀνάθημα οὐδὲν τοιοῦτον. Σό. οὐκοῦν μακάριον οἴει τὸν θεὸν ἀποφαίνειν, εἰ κτήσαιτο ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ πλίνθους χρυσᾶς; Κροῖ. πῶς γὰρ οὔ; Σό. πολλήν μοι λέγεις, ὦ Κροῖσε, πενίαν ἐν τῷ οὐρανῷ, εἰ ἐκ Λυδίας μεταστέλλεσθαι τὸ χρυσίον δεήσει αὐτοὺς, ἢν ἐπιθυμήσωσι. Κροῖ. ποῦ γὰρ τοσοῦτος ἂν γένοιτο χρυσὸς, ὅσος παρ' ἡμῖν; Σό. εἰπέ μοι, σίδηρος δὲ φύεται ἐν Λυδίᾳ; Κροῖ. οὐ πάνυ τι. Σό. τοῦ βελτίονος ἄρα ἐνδεεῖς ἐστε. Κροῖ. πῶς ἀμεί-

νων

νων ὁ σίδηρος χρυσίου; Σό. ἢν ἀποκρίνῃ μηδὲν ἀγανακτῶν, μάθοις ἄν. Κροῖ. ἐρώτα ὦ Σόλων. Σό. πότερον ἀμείνους οἱ σώζοντές τινας, ἢ οἱ σωζόμενοι πρὸς αὐτῶν; Κροῖ. οἱ σώζοντες δηλαδή. Σό. ἆρ' οὖν ἢν Κῦρος, ὡς λογοποιοῦσί τινες, ἐπίῃ Λυδοῖς, χρυσᾶς μαχαίρας σὺ ποιήσῃ τῷ στρατῷ, ἢ ὁ σίδηρος ἀναγκαῖος τότε; Κροῖ. ὁ σίδηρος δηλαδή. Σό. καὶ εἴγε μὴ τοῦτον παρασκευάσαιο, οἴχοιτο ἄν σοι ὁ χρυσὸς ἐς Πέρσας αἰχμάλωτος. Κροῖ. εὐφήμει ὦ ἄνθρωπε. Σό. μὴ γένοιτο μὲν οὖν οὕτω ταῦτα, φαίνῃ δ' οὖν ἀμείνω τὸν σίδηρον ὁμολογῶν. Κροῖ. οὐκοῦν καὶ τῷ θεῷ κελεύεις σιδηρᾶς πλίνθους ἀνατιθέναι με, τὸν δὲ χρυσὸν ὀπίσω αὖθις ἀνακαλεῖν; Σό. οὐδὲ σιδήρου ἐκεῖνός γε δεήσεται. ἀλλ' ἤν τε χαλκόν, ἤν τε χρυσὸν ἀναθῇς, ἄλλοις μέν ποτε κτῆμα, καὶ ἕρμαιον ἔσῃ ἀνατεθεικώς, Φωκεῦσιν ἢ Βοιωτοῖς, ἢ Δελφοῖς αὐτοῖς, ἤ τινι τυράννῳ λῃστῇ, τῷ δὲ θεῷ ὀλίγον μέλει τῶν σῶν χρυσοποιῶν; Κροῖ. αἰεὶ σύ μου τῷ πλούτῳ προσπολεμεῖς, καὶ φθονεῖς. Ερ. οὐ φέρει ὁ Λυδός, ὦ Χάρων, τὴν παρρησίαν, καὶ τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων, ἀλλὰ ξένον αὐτῷ δοκεῖ τὸ πρᾶγμα, πένης ἄνθρωπος οὐχ ὑποπτήσσων, τὸ δὲ παριστάμενον ἐλευθέρως λέγων. μεμνήσεται δ' οὖν μικρὸν ὕστερον τοῦ Σόλωνος, ὅταν αὐτὸν δέῃ ἁλόντα, ἐπὶ τὴν πυρὰν ὑπὸ τοῦ Κύρου ἀναχθῆναι. ἤκουσα γὰρ τῆς Κλωθοῦς πρώην ἀναγινωσκούσης τὰ ἑκάστῳ ἐπικεκλωσμένα, ἐν οἷς καὶ ταῦτ' ἐγέγραπτο, Κροῖσον μὲν ἁλῶναι ὑπὸ Κύρου,

Κῦρον δὲ αὐτὸν, ὑπ᾽ ἐκεινησὶ τῆς Μασσαγέτιδος ἀπο-
θανεῖν. ὁρᾷς τὴν Σκυθίδα, τὴν ἐπὶ τοῦ ἵππου τοῦ λευ-
κοῦ ἐξελαύνουσαν; Χα. νὴ Δία. Ερ. Τόμυρις ἐκείνη
ἐστί. καὶ τὴν κεφαλήν γε ἀποτεμοῦσα τοῦ Κύρου αὕτη,
ἐς ἀσκὸν ἐμβαλεῖ πλήρη αἵματος. ὁρᾷς δὲ καὶ τὸν
υἱὸν αὐτοῦ, τὸν νεανίσκον; Καμβύσης ἐκεῖνός ἐστιν. οὗ-
τος βασιλεύσει μετὰ τὸν πατέρα, καὶ μυρία σφα-
λεὶς ἔν τε Λιβύῃ καὶ Αἰθιοπίᾳ, τὸ τελευταῖον μανεὶς
ἀποθανεῖται, ἀποκτείνας τὸν Ἆπιν. Χα. ὢ πολλοῦ γέ-
λωτος. ἀλλὰ νῦν τίς ἂν αὐτοὺς προσβλέψειεν οὕτως ὑ-
περφρονοῦντας τῶν ἄλλων; ἢ τίς ἂν πιστεύσειεν, ὡς
μετ᾽ ὀλίγον οὗτος μὲν αἰχμάλωτος ἔσται, οὗτος δὲ τὴν
κεφαλὴν ἕξει ἐν ἀσκῷ αἵματος; ἐκεῖνος δὲ τίς ἐστιν,
ὦ Ἑρμῆ, ὁ τὴν πορφυρᾶν ἐφεστρίδα ἐμπεπορπημέ-
νος, ὁ τὸ διάδημα, ᾧ τὸν δακτύλιον ὁ μάγειρος ἀ-
ναδίδωσι, τὸν ἰχθὺν ἀνατεμὼν νήσῳ ἐν ἀμφιρρύ-
τῃ; βασιλεὺς δέ τις εὔχεται εἶναι; Ερ. εὖγε παρῳδεῖς,
ὦ Χάρων. ἀλλὰ Πολυκράτην ὁρᾷς τὸν Σαμίων τύ-
ραννον, πανευδαίμονα οἰόμενον εἶναι; ἀτὰρ καὶ οὗτος αὐ-
τὸς, ὑπὸ τοῦ παρεστῶτος οἰκέτου Μαιανδρίου προδοθεὶς
Ὀροίτῃ τῷ σατράπῃ, ἀνασκολοπισθήσεται, ἄθλιος ἐκ-
πεσὼν τῆς εὐδαιμονίας ἐν ἀκαρεῖ τοῦ χρόνου, καὶ ταῦ-
τα γὰρ τῆς Κλωθοῦς ἐπήκουσα. Χα. εὖγε ὦ Κλωθοῖ,
γεννικῶς καὶ αὐτοὺς, ὦ βελτίστη, καὶ τὰς κεφαλὰς ἀ-
πότεμνε, καὶ ἀνασκολόπιζε, ὡς εἰδῶσιν ἄνθρωποι
ὄντες. ἐν τοσούτῳ δὲ ἐπαιρέσθων, ὡς ἂν ἀφ᾽ ὑψηλο-
τέρου ἀλγεινότερον καταπεσούμενοι. ἐγὼ δὲ γελά-

σομαι,

σομαι, τότε γνωρίζειν αὐτῶν ἕκαστον γυμνὸν ἐν τῷ
σκαφιδίῳ, μήτε πορφυρίδα, μήτε τιάραν, ἢ κλί-
νην χρυσῆν κομίζοντας. Ερ. καὶ τὰ μὲν τούτων ὧδε
ἕξει. τὸ δ' ἐν πλῆθος, ὦ Χάρων ὁρᾷς, τοὺς πλέοντας αὐτῶν,
τοὺς πολεμοῦντας, τοὺς δικαζομένους, τοὺς γεωργοῦντας,
τοὺς δανείζοντας, τοὺς προσαιτοῦντας; Χά. ὁρῶ ποικί-
λην τινὰ τύρβην, καὶ μεστὸν ταραχῆς τὸν βίον, καὶ τὰς
πόλεις γε αὐτῶν, ἐοικυίας τοῖς σμήνεσιν, ἐν οἷς ἅπας μὲν
ἴδιόν τι κέντρον ἔχει, καὶ τὸν πλησίον κεντεῖ. ὀλίγοι δέ
τινες, ὥσπερ σφῆκες, ἄγουσι, καὶ φέρουσι τὸν ὑποδεέ-
στερον. ὁ δὲ περιπετόμενος αὐτοὺς ἐκ τἀφανοῦς οὗτος
ὄχλος, τίνες εἰσίν; Ερ. ἐλπίδες, ὦ Χάρων, καὶ δεί-
ματα καὶ ἄνοιαι, καὶ ἡδοναὶ καὶ φιλαργυρίαι, καὶ
ὀργαὶ καὶ μίση, καὶ τὰ τοιαῦτα. τούτων δὲ ἡ ἄγνοια μὲν
κάτω ξυναναμέμικται αὐτοῖς, καὶ ξυμπολιτεύε-
ταί γε νὴ Δία, καὶ τὸ μῖσος, καὶ ἡ ὀργὴ, καὶ ζηλοτυπία
καὶ ἀμαθία, καὶ ἀπορία καὶ φιλαργυρία. ὁ φόβος δὲ, καὶ
ἐλπίδες, ὑπεράνω πετόμενοι, ὁ μὲν ἐμπίπτων ἐκ-
πλήττει ἐνίοτε, καὶ ὑποπτήσσειν ποιεῖ, αἱ δ' ἐλπί-
δες ὑπὲρ κεφαλῆς αἰωρούμεναι, ὁπότ' ἂν μάλιστα
οἴηταί τις ἐπιλήψεσθαι αὐτῶν, ἀναπτάμεναι οἴχον-
ται, κεχηνότας αὐτοὺς ἀπολιποῦσαι, ὅπερ καὶ τὸν
Τάνταλον κάτω πάσχοντα ὁρᾷς ὑπὸ τοῦ ὕδατος.
ἢν δ' ἀτενίσῃς, κατόψει καὶ Μοίρας ἄνω ἐπικλωθού-
σας ἑκάστῳ τὸν ἄτρακτον, ἀφ' οὗ ἠρτῆσθαι ξυμβέβη-
κεν ἅπαντας ἐκ λεπτῶν νημάτων. ὁρᾷς, καθάπερ
ἀράχνιά τινα καταβαίνοντα ἐφ' ἕκαστον ἀπὸ τῶν ἀ-

πράκτωρ; Χά. ὁρῶ πάνυ λεπτὸν ἑκάστῳ νῆμα ἐπι-
πεπλεγμένον γε τὰ πολλὰ, τοῦτο μὲν ἐκείνῳ, ἐκεῖνο
δὲ ἄλλῳ. Ερ. εἰκότως ὦ πορθμεῦ. εἵμαρται γὰρ ἐ-
κείνῳ μὲν, ὑπὸ τούτου φονευθῆναι, τούτῳ δὲ, ὑπ᾽ ἄλ
λου, καὶ κληρονομῆσαί γε τοῦτον μὲν ἐκείνου, ὅτου ἂν ᾖ μι
κρότερον τὸ νῆμα, ἐκεῖνον δὲ αὖ τούτου, τοιόνδε γάρ
τι ἡ ἐπιπλοκὴ δηλοῖ. ὁρᾷς δ᾽ οὖν ἀπὸ λεπτοῦ κρεμαμέ
νους ἅπαντας; καὶ οὗτος μὲν ἀνασπασθεὶς ἄνω, μετέω
ρός ἐστι, καὶ μετὰ μικρὸν καταπεσὼν, ἀπορραγέντος
τοῦ λίνου, ἐπειδὰν μηκέτι ἀντέχῃ πρὸς τὸ βάρος, μέ
γαν τὸν ψόφον ἐργάσεται. οὗτος δὲ ὀλίγον ἀπὸ γῆς
αἰωρούμενος, ἢν καὶ πέσῃ, ἀψοφητὶ κείσεται, μόγις
καὶ τοῖς γείτοσιν ἐξακουσθέντος τοῦ πτώματος. Χά.
παγγέλοια ταῦτα, ὦ Ερμῆ. Ερ. καὶ μὴν οὐδ᾽ εἰπεῖν
ἔχοις ἂν κατὰ τὴν ἀξίαν, ὅπως ἐστὶ καταγέλαστα, ὦ Χά
ρων. καὶ μάλιστα αἱ ἄγαν σπουδαὶ αὐτῶν, καὶ τὸ μετα
ξὺ τῶν ἐλπίδων οἴχεσθαι, ἀναρπάστους γιγνομένους
ὑπὸ τοῦ βελτίστου θανάτου. ἄγγελοι δὲ αὐτοῦ καὶ ὑπη-
ρέται μάλα πολλοὶ, ὡς ὁρᾷς, ἠπίαλοι καὶ πυρετοὶ,
καὶ φθόαι καὶ περιπνευμονίαι, καὶ ξίφη καὶ λῃστή-
ρια καὶ κώνεια, καὶ δικασταὶ καὶ τύραννοι. καὶ τούτων
οὐδὲν ὅλως αὐτοὺς εἰσέρχεται, ἔστ᾽ ἂν εὖ πράττωσιν,
ὅταν δὲ σφαλῶσι, πολὺ τὸ ὀττοτοῖ, καὶ αἰαῖ, καὶ ὤμοι
μοι. εἰ δ᾽ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐνενόουν, ὅτι θνητοί τε εἰσιν
αὐτοὶ, καὶ ὀλίγον τοῦτον χρόνον ἐπιδημήσαντες τῷ
βίῳ, ἀπίασιν, ὥσπερ ἐξ ὀνείρατος, πάντα ὑπὲρ
γῆς ἀφέντες, ἔζων τε ἂν σωφρονέστερον, καὶ ἧττον

ἠνιῶν

ἠνίασε τὸ ἀποθανόντος. νῦν δὲ τοὺς ἀεὶ ἐλπίσαντας χρήσεσθαι τοῖς παροῦσιν, ἐπειδὰν ἐπιστὰς ὁ ὑπηρέτης καλῇ, καὶ ἀπάγῃ, πεδήσας τῷ πυρετῷ ἢ τῇ φθόῃ, ἀγανακτοῦσι πρὸς τὴν ἀγωγὴν, οὔποτε προσδοκήσαντες ἀποσπασθήσεσθαι αὐτῶν. ἢ τί γὰρ οὐκ ἂν ποιήσειεν ἐκεῖνος, ὁ τὴν οἰκίαν σπουδῇ οἰκοδομούμενος, καὶ τοὺς ἐργάτας ἐπισπέρχων, εἰ μάθοι, ὅτι ἡ μὲν ἕξει τέλος αὐτῷ, ὁ δὲ ἄρτι ἐπιθεὶς τὸν ὄροφον ἄπεισι, τῷ κληρονόμῳ καταλιπὼν ἀπολαύειν αὐτῆς, αὐτὸς μηδὲ δειπνήσας ἄθλιος ἐν αὐτῇ; ἐκεῖνος μὲν γὰρ ὁ χαίρων, ὅτι ἄρρενα παῖδα ἔτεκεν αὐτῷ ἡ γυνή, καὶ φίλους διὰ τοῦτο ἑστιῶν, καὶ τοὔνομα τοῦ πατρὸς τιθέμενος, εἰ ἠπίστατο, ὡς ἑπτέτης γενόμενος ὁ παῖς τεθνήξεται, ἆρα ἄν σοι δοκεῖ χαίρειν ἐπ' αὐτῷ γενομένῳ; ἀλλὰ τὸ αἴτιον, ὅτι τὸν μὲν εὐτυχοῦντα ἐπὶ τῷ παιδὶ ἐκεῖνον ὁρᾷ, τὸν τοῦ ἀθλητοῦ πατέρα, τὸν Ὀλύμπια νενικηκότος, τὸν γείτονα δὲ, τὸν ἐκκομίζοντα τὸ παιδίον οὐχ ὁρᾷ, οὐδὲ οἶδεν, ἀφ' οἵας αὐτῷ κρόκης ἐκρέματο. τοὺς μὲν γὰρ περὶ τῶν ὅρων διαφερομένους ὁρᾷς, ὅσοι εἰσί, καὶ τοὺς ξυναγείροντας τὰ χρήματα, εἶτα πρὶν ἀπολαῦσαι αὐτῶν καλουμένους, ὑφ' ὧν εἶπον, ἐπιόντων ἀγγέλων τε καὶ ὑπηρετῶν. Χά. ὁρῶ πάντα ταῦτα, καὶ πρὸς ἐμαυτὸν ἐγὼ ἐννοῶ, τί τὸ ἡδὺ αὐτοῖς παρὰ τὸν βίον, ἢ τί ἐκεῖνό ἐστιν, οὗ στερούμενοι ἀγανακτοῦσιν; Ερ. ἢν τοίνυν τοὺς βασιλέας ἴδῃ τις αὐτῶν, οἵπερ εὐδαιμονέστατοι εἶναι δοκοῦσιν, ἔξω τοῦ ἀβεβαίου, καὶ ὡς φῄς, ἀμφιβόλου τῆς τύχης, πλείω τῶν ἡδέων τὰ ἀνια-

ρὰ εὑρίσκει προσόντα αὐτοῖς, φόβους καὶ ταραχάς, καὶ μίση καὶ ἐπιβουλάς, καὶ ὀργὰς καὶ κολακείας, τούτοις γὰρ ἅπαντες ξύνεισιν. ἐῶ πένθη καὶ νόσους, καὶ πάθη, ἐξ ἰσοτιμίας δηλαδὴ ἄρχοντα αὐτῶν. ὅπου δὲ τὰ τούτων πονηρά, λογίζεσθαι καιρός, οἷα τὰ τῶν ἰδιωτῶν ἂν εἴη. Χα. ἐθέλω γοῦν σοι ὦ Ἑρμῆ εἰπεῖν, ᾧ τινι ἐοικέναι μοι ἔδοξαν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὁ βίος ἅπας αὐτῶν. ἤδη ποτὲ πομφόλυγας ἐν ὕδατι ἐθεάσω, ὑπὸ κρουνῷ τινι καταράττοντι ἀνισταμένας, τὰς φυσαλλίδας λέγω, ἀφ' ὧν ξυναγείρεται ὁ ἀφρός; ἐκείνων τοίνυν αἱ μέν τινες μικραί εἰσι, καὶ αὐτίκα ἐκραγεῖσαι ἀπέσβησαν, αἱ δ' ἐπὶ πλέον διαρκοῦσι, καὶ προσχωρουσῶν αὐταῖς τῶν ἄλλων αὗται ὑπερφυσώμεναι, ἐς μέγιστον ὄγκον αἴρονται, εἶτα μέντοι κἀκεῖναι πάντως ἐξερράγησάν ποτε, οὐ γὰρ οἷόν τε ἄλλως γενέσθαι, τοῦτό ἐστιν ὁ ἀνθρώπων βίος. ἅπαντες ὑπὸ πνεύματος ἐμπεφυσημένοι, οἱ μὲν μείζους, οἱ δ' ἐλάττους. καὶ οἱ μὲν ὀλιγοχρόνιον ἔχουσι καὶ ὠκύμορον τὸ φύσημα, οἱ δὲ ἅμα τῷ ξυστῆναι ἐπαύσαντο. πᾶσι δ' οὖν ἀπορραγῆναι ἀναγκαῖον. Ερ. οὐδὲν χεῖρον σὺ τοῦ Ὁμήρου εἴκασας, ὦ Χάρων, ὃς φύλλοις τὸ γένος αὐτῶν ὁμοιοῖ. Χα. καὶ τοιοῦτοι ὄντες, ὦ Ἑρμῆ ὁρᾷς, οἷα ποιοῦσι, καὶ ὡς φιλοτιμοῦνται πρὸς ἀλλήλους ἀρχῶν πέρι, καὶ τιμῶν καὶ κτήσεων ἁμιλλώμενοι, ἅπερ ἅπαντα καταλιπόντας αὐτοὺς, δεήσει ἕνα ὀβολὸν ἔχοντας, ἥκειν παρ' ἡμᾶς; βούλει οὖν, ἐπείπερ ἐφ' ὑψηλοῦ ἐσμεν, ἀναβοήσας παμμέγεθες παραινέσω αὐ-

τοῖς

τοῖς, ἀπέχεσθαι μὲν τῶν ματαίων πόνων, ζῆν δὲ, ἀεὶ
τὸν θάνατον πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντας, λέγων, ὦ μά-
ταιοι, τί ἐσπουδάκατε περὶ ταῦτα; παύσασθε κά-
μνοντες, οὐ γὰρ ἐς ἀεὶ βιώσεσθε. οὐδὲν τῶν ἐνταῦθα σε-
μνῶν ἀΐδιόν ἐστιν, οὐδ᾽ ἂν ἀπάγοι τις αὐτῶν τι ξὺν αὐ-
τῷ ἀποθανών. ἀλλ᾽ ἀνάγκη τὸν μὲν γυμνὸν οἴχεσθαι,
τὴν οἰκίαν δὲ, καὶ τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ χρυσίον ἀεὶ ἄλ-
λων εἶναι, καὶ μεταβάλλειν τοὺς δεσπότας. εἰ ταῦτα καὶ
τὰ τοιαῦτα ἐξ ἐπηκόου ἐμβοήσαιμι αὐτοῖς, οὐκ ἂν
οἴει μέγα ὠφεληθῆναι τὸν βίον, καὶ σωφρονεστέρους ἂν
γενέσθαι παραπολύ; Ερ. ὦ μακάριε οὐκ οἶσθα, ὅπως
αὐτοὺς ἡ ἄγνοια, καὶ ἡ ἀπάτη διατεθείκασιν, ὡς μηδ᾽
ἂν τρυπάνῳ ἔτι διανοιχθῆναι αὐτοῖς τὰ ὦτα, το-
σούτῳ κηρῷ ἔβυσαν αὐτὰ, οἷόνπερ ὁ Ὀδυσσεὺς τοὺς ἑ-
ταίρους ἔδρασε, δέει τῆς Σειρήνων ἀκροάσεως. πόθεν
οὖν ἂν ἐκεῖνοι δυνηθεῖεν ἀκοῦσαι, ἢν καὶ σὺ κεκραγὼς
διαρραγῇς; ὅπερ γὰρ παρ᾽ ὑμῖν ἡ λήθη δύναται, τοῦτο
ἐνταῦθα ἡ ἄγνοια ἐργάζεται. πλὴν ἀλλ᾽ εἰσὶν αὐτῶν
ὀλίγοι, οὐ παραδεδεγμένοι τὸν κηρὸν ἐς τὰ ὦτα, πρὸς
τὴν ἀλήθειαν ἀποκλίναντες, ὀξὺ δεδορκότες ἐς τὰ
πράγματα, καὶ κατεγνωκότες, οἷά ἐστιν. Χα. οὐ-
κοῦν ἐκείνοις γοῦν ἐμβοήσαιμεν; Ερ. περιττὸν τοῦτο λέ-
γειν πρὸς αὐτοὺς, ἃ ἴσασιν. ὁρᾷς, ὅπως ἀποστάντες τῶν
πολλῶν, καταγελῶσι τῶν γιγνομένων, καὶ οὐδαμῇ οὐ-
δαμῶς ἀρέσκονται αὐτοῖς, ἀλλὰ δῆλοί εἰσι, δρασ-
μὸν ἤδη βουλεύοντες παρ᾽ ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ βίου; καὶ γὰρ καὶ μι-
σοῦνται, ἐλέγχοντες αὐτῶν τὰς ἀμαθίας. Χα. εὖγε ὦ

γενέσθαι, πλὴν πάνυ ὀλίγοι εἰσίν, ὦ Ἑρμῆ. Ἑρ. ἱκα-
νοὶ καὶ οὗτοι. ἀλλὰ κατίωμεν ἤδη. Χά. ἓν ἔτι ἐπό-
θουν εἰδέναι, ὦ Ἑρμῆ, καί μοι δείξας αὐτὸ, ἐντελῆ ἔσῃ
τὴν περιήγησιν πεποιηκὼς, τὰς ἀποθήκας τῶν σωμά-
των, ἵνα κατορύττουσι θεάσασθαι. Ἑρ. ἠρία, ὦ Χά-
ρων, καὶ τύμβους καὶ τάφους καλοῦσι τὰ τοιαῦτα. πλὴν
τὰ πρὸ τῶν πόλεων ἐκεῖνα τὰ χώματα ὁρᾷς, καὶ τὰς
στήλας καὶ πυραμίδας; ἐκεῖνα πάντα νεκροδοχεῖα καὶ
σωματοφυλάκιά ἐστι. Χα. τί οὖν ἐκεῖνοι στεφανοῦσι
τοὺς λίθους, καὶ χρίουσι μύρῳ; οἱ δὲ καὶ πυρὰν νήσαντες,
πρὸ τῶν χωμάτων, καὶ βόθρον τινὰ ὀρύξαντες, καίου-
σί τε ταυτὶ τὰ πολυτελῆ δεῖπνα, καὶ εἰς τὰ ὀρύγμα-
τα οἶνον καὶ μελίκρατον, ὡς γοῦν εἰκάσαι, ἐγχέουσιν;
Ἑρ. οὐκ οἶδα, ὦ πορθμεῦ, τί ταῦτα πρὸς τοὺς ἐν Ἅ-
δου. πεπιστεύκασι δ' οὖν τὰς ψυχὰς ἀναπεμπομέ-
νας κάτωθεν, δειπνεῖν μὲν, ὡς οἷόν τε, περιπετομέ-
νας τὴν κνίσαν καὶ τὸν καπνὸν, πίνειν δὲ ἀπὸ τοῦ βόθρου
τὸ μελίκρατον. Χα. ἐκείνους ἔτι πίνειν ἢ ἐσθίειν, ὧν
τὰ κρανία ξηρότατα; καίτοι γελοῖός εἰμί σοι λέγων
ταῦτα, ὁσημέραι κατάγοντι αὐτούς. οἶσθ' οὖν, εἰ δύναιν-
τ' ἂν ἔτι ἀνελθεῖν ἅπαξ, ὑποχθόνιοι γενόμενοι; ἐπεί
τοι καὶ παγγέλοια ἄν, ὦ Ἑρμῆ, ἔπασχον οὐκ ὀλίγα πρά-
γματ' ἔχων, εἰ ἔδει μὴ κατάγειν μόνον αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ
αὖθις ἀνάγειν πιομένους. ὦ μάταιοι, τῆς ἀνοίας, οὐκ εἰ-
δότες, ἡλίκοις ὅροις διακέκριται τὰ νεκρῶν, καὶ τὰ ζών-
των πράγματα, καὶ οἷα τὰ παρ' ἡμῖν ἐστι. καὶ ὅτι Κάτ-
θαν' ὁμῶς ὅ, τ' ἄτυμβος ἀνὴρ, ὅς τ' ἔλαχε τύμβου.

ἐν δ'

Εν δ' ἰῇ τιμῇ Ιρος, κρείων τ' Αγαμέμνων. Θερσίτης δ' ἶσος Θέτιδος παῖς ἠϋκόμοιο. Πάντες δ' εἰσὶν ὁμῶς νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα, γυμνοί τε ξηροί τε, κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα. Ερ. Ηράκλεις, ὡς πολὺν τὸν Ομηρον ἐπαντλεῖς. ἀλλ' ἐπείπερ ἀνέμνησάς με, θέλω σοι δεῖξαι τὸν τοῦ Αχιλλέως τάφον. ὁρᾷς τὸν ἐπὶ τῇ θαλάττῃ; Σίγειον μὲν ἐκεῖνο τὸ Τρωϊκόν, ἀντικρὺ δὲ ὁ Αἴας τέθαπται ἐν τῷ Ροιτείῳ. Χα. οὐ μεγάλοι, ὦ Ερμῆ, οἱ τάφοι. τὰς πόλεις τὰς ἐπισήμους ἤδη δεῖξόν μοι, ἃς κάτω ἀκούομεν, τὴν Νίνον τὴν Σαρδαναπάλου, καὶ Βαβυλῶνα, καὶ Μυκήνας καὶ Κλεωνὰς, καὶ τὴν Ιλιον αὐτήν. πολλοὺς γοῦν μέμνημαι διαπορθμεύσας ἐκεῖθεν, ὡς δέκα ὅλων ἐτῶν μὴ δὲ νεωλκῆσαι, μὴ δὲ διαψύξαι τὸ σκαφίδιον. Ερ. ἡ Νίνος μὲν, ὦ πορθμεῦ, ἀπόλωλεν ἤδη, καὶ οὐδὲν ἴχνος ἔτι λοιπὸν αὐτῆς, οὐδ' ἂν εἴποις, ὅπου ποτ' ἦν. ἡ Βαβυλὼν δέ σοι ἐκείνη ἐστὶν, ἡ εὔπυργος, ἡ τὸν μέγαν περίβολον, οὐ μετὰ πολὺ καὶ αὐτὴ ζητηθησομένη, ὥσπερ ἡ Νίνος. Μυκήνας δὲ καὶ Κλεωνὰς αἰσχύνομαι δεῖξαί σοι, καὶ μάλιστα τὸ Ιλιον, ἀποπνίξεις γὰρ, εὖ οἶδ', ὅτι τὸν Ομηρον κατελθὼν, ἐπὶ τῇ μεγαληγορίᾳ τῶν ἐπῶν. πλὴν ἀλλὰ πάλαι μὲν ἦσαν εὐδαίμονες, νῦν δὲ τεθνήκασι καὶ αὗται. ἀποθνήσκουσι γὰρ, ὦ πορθμεῦ, καὶ πόλεις, ὥσπερ ἄνθρωποι, καὶ τὸ παραδοξότατον, καὶ ποταμοὶ ὅλοι. Ινάχου γοῦν οὐδὲ τάφος ἐν Αργει ἔτι καταλείπεται. Χα. παπαὶ τῶν ἐπαίνων Ομηρε, καὶ τῶν ὀνομάτων, Ιλιος ἱρὴ καὶ εὐρυάγυια, καὶ ἐϋκτίμεναι Κλεωναί. ἀλλὰ μεταξὺ λόγων, τίνες εἰσὶν οἱ πολεμοῦντες ἐκεῖνοι, ἢ ὑπὲρ

τίνος ἀλλήλους φονεύουσιν; Ερ. Ἀργείους ὁρᾷς, ὦ Χάρων, καὶ Λακεδαιμονίους, καὶ τὸν ἡμιθνῆτα ἐκεῖνον στρατηγὸν Ὀθρυάδην, τὸν ἐπιγράφοντα τὸ τρόπαιον τῷ αὑτοῦ ὀνόματι; Χα. ὑπὲρ τίνος δ᾽ αὐτοῖς, ὦ Ἑρμῆ, ὁ πόλεμος; Ερ. ὑπὲρ τοῦ πεδίου αὐτοῦ, ἐν ᾧ μάχονται. Χα. ὢ τῆς ἀνοίας, οἵγε οὐκ ἴσασιν, ὅτι κἂν ὅλην τὴν Πελοπόννησον ἕκαστος αὐτῶν κτήσωνται, μόγις ἂν ποδιαῖον λάβοιεν τόπον παρὰ τοῦ Αἰακοῦ. τὸ δὲ πεδίον τοῦτο ἄλλοτε ἄλλοι γεωργήσουσι, πολλάκις ἐκ βάθρων τὸ τρόπαιον ἀνασπάσαντες τῷ ἀρότρῳ. Ερ. οὕτω μὲν ταῦτα ἔσται. ἡμεῖς δὲ καταβάντες ἤδη, καὶ κατὰ χώραν εὐθετήσαντες, αὖθις τὰ ὄρη ἀπαλλαττώμεθα, ἐγὼ μὲν καθ᾽ ἃ ἐστάλην, σὺ δ᾽ ἐπὶ τὸ πορθμεῖον. ἥξω δέ σοι μετ᾽ ὀλίγον καὶ αὐτὸς νεκροστολῶν. Χα. εὖγε ἐποίησας, ὦ Ἑρμῆ, εὐεργέτης ἀεὶ ἀναγεγράψῃ. ὠνάμην δέ τι διὰ σὲ τῆς ἀποδημίας, οἷα ἐστὶ τὰ τῶν κακοδαιμόνων ἀνθρώπων πράγματα, βασιλεῖς, πλίνθοι χρυσαῖ, ἑκατόμβαι, μάχαι. Χάρωνος δὲ οὐδεὶς λόγος.

Περὶ Θυσιῶν.

Ἃ μὲν γὰρ ἐν ταῖς θυσίαις οἱ μάταιοι πράττουσι, καὶ ταῖς ἑορταῖς, καὶ προσόδοις τῶν θεῶν, καὶ ἃ αἰτοῦσι, καὶ ἃ εὔχονται, καὶ ἃ γιγνώσκουσι περὶ αὐτῶν, οὐκ οἶδα, εἴ τις οὕτω κατηφής ἐστι, καὶ λελυπημένος, ὅς τις οὐ γελάσεται, τὴν ἀβελτηρίαν ἐπιβλέψας τῶν δρωμένων. καὶ πολύ γε, οἶμαι, πρό-

τερον

τερον τοῦ γελᾶν πρὸς ἑαυτὸν ἐξετάσει, πότερον εὐ-
σεβεῖς αὐτοὺς χρὴ καλεῖν, ἢ τοὐναντίον θεοῖς ἐχθροὺς, καὶ
κακοδαίμονας. οἵ γε οὕτω ταπεινὸν, καὶ ἀγεννὲς τὸ θεῖον
ὑπειλήφασιν, ὥστε εἶναι ἀνθρώπων ἐνδεὲς, καὶ κολα-
κευόμενον, ἥδεσθαι καὶ ἀγανακτεῖν ἀμελούμενον. τὰ
γοῦν Αἰτωλικὰ πάθη, καὶ τὰς τῶν Καλυδωνίων συμ-
φορὰς, καὶ τοὺς τοσούτους φόνους, καὶ τὴν Μελεάγρου
διάλυσιν, πάντα ταῦτα ἔργα φασὶν εἶναι τῆς Ἀρτέ-
μιδος μεμψιμοιρούσης, ὅτι μὴ παρελήφθη πρὸς τὴν θυ-
σίαν ὑπὸ τοῦ Οἰνέως. οὕτως ἄρα βαθέως καθίκετο
αὐτῆς ἡ τῶν ἱερείων διαμαρτία, καί μοι δοκεῖ ὁρᾶν
αὐτὴν ἐν τῷ οὐρανῷ τότε μόνην, τῶν ἄλλων θεῶν ἐν
Οἰνέως πεπορευμένων, δεινὰ ποιοῦσαν, καὶ σχετλιά-
ζουσαν, οἵας ἑορτῆς ἀπολειφθήσεται. τοὺς δ' αὖ Αἰθίο-
πας, καὶ μακαρίους καὶ τρισευδαίμονας εἴποι τις ἂν,
εἴγε ἀπομνημονεύοι τὴν χάριν αὐτοῖς ὁ Ζεὺς, ἣν ἐν
ἀρχῇ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως πρὸς αὐτὸν ἐπεδείξαντο,
δώδεκα ἑξῆς ἡμέρας ἑστιάσαντες, καὶ ταῦτα, ἐπα-
γόμενον καὶ τοὺς ἄλλους θεούς. οὕτως οὐδὲν, ὡς ἔοικεν, ἀμι-
σθὶ ποιοῦσιν, ὧν ποιοῦσιν, ἀλλὰ πωλοῦσι τοῖς ἀνθρώ-
ποις τἀγαθὰ, καὶ ἔνεστι πρίασθαι παρ' αὐτῶν, τὸ μὲν
ὑγιαίνειν, εἰ τύχοι βοϊδίου, τὸ δὲ πλουτεῖν, βοῶν τεττά-
ρων, τὸ δὲ βασιλεύειν, ἑκατόμβης, τὸ δὲ σῶον ἐπα-
νελθεῖν ἐξ Ἰλίου ἐς Πύλον, ταύρων ἐννέα, καὶ τὸ ἐκ τῆς
Αὐλίδος ἐς Ἴλιον διαπλεῦσαι, παρθένου βασιλι-
κῆς. ὁ μὲν γὰρ ἑκατόμβη, τὸ μὴ ἁλῶναι τότε τὴν πό-
λιν ἐπρίατο παρὰ τῆς Ἀθηνᾶς, βοῶν δώδεκα, καὶ πε-

πλου. εἰκάζειν δὲ χρὴ πολλὰ εἶναι, καὶ ἀλεκτρυόνος, καὶ στεφάνου, καὶ λιβανωτοῦ μόνου παρ' αὐτοῖς ὤνια. ταῦτα δέ, οἶμαι, καὶ Χρύσης ἐπιστάμενος, ἅτε ἱερεὺς καὶ γέρων, καὶ τὰ θεῖα σοφός, ἐπειδὴ ἄπρακτος ἀπίει παρὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος, ὡς ἂν καὶ προδανείσας τῷ Ἀπόλλωνι τὴν χάριν, δικαιολογεῖται, καὶ ἀπαιτεῖ τὴν ἀμοιβὴν, καὶ μόνον οὐκ ὀνειδίζει λέγων, ὦ βέλτιστε Ἀπολλον, ἐγὼ μέν σου τὸν νεὼν, τέως ἀστεφάνωτον ὄντα, πολλάκις ἐστεφάνωσα. καὶ τοσαῦτά σοι μηρία ταύρων τε καὶ αἰγῶν ἔκαυσα ἐπὶ τῶν βωμῶν, σὺ δ' ἀμελεῖς μου τοιαῦτα πεπονθότος, καὶ παρ' οὐδὲν τίθεσαι τὸν εὐεργέτην. τοιγαροῦν οὕτω κατεδυσώπησεν αὐτὸν ἐκ τῶν λόγων, ὥστε ἁρπασάμενος τὰ τόξα, καὶ ὑπὲρ τοῦ ναυστάθμου καθίσας ἑαυτὸν, κατετόξευσε τῷ λοιμῷ τοὺς Ἀχαιοὺς, αὐτοῖς ἡμιόνοις καὶ κυσίν. ἐπεὶ δ' ἅπαξ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐμνήσθην, βούλομαι καὶ τἆλλα εἰπεῖν, ἃ περὶ αὐτοῦ οἱ σοφοὶ τῶν ἀνθρώπων λέγουσιν, οὐχ ὅσα περὶ τοὺς ἔρωτας ἐδυστύχησεν, οὐδὲ τοῦ Ὑακίνθου τὸν φόνον, οὐδὲ τῆς Δάφνης τὴν ὑπεροψίαν, ἀλλ' ὅτι καὶ καταδικασθεὶς ἐπὶ τῷ τῶν Κυκλώπων θανάτῳ, καὶ ἐξοστρακισθεὶς, διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατεπέμφθη ἐς γῆν, ἀνθρωπίνῃ χρησόμενος τῇ τύχῃ. ὅτε δὴ καὶ ἐθήτευσεν ἐν Θετταλίᾳ παρὰ Ἀδμήτῳ, καὶ ἐν Φρυγίᾳ παρὰ Λαομέδοντι, παρὰ τούτῳ μέν γε οὐ μόνος, ἀλλὰ μετὰ τοῦ Ποσειδῶνος, ἀμφότεροι πλινθεύοντες ὑπ' ἀπορίας, καὶ ἐργαζόμενοι τὸ τεῖχος, καὶ οὐδὲ ἐντελῆ τὸν μισθὸν ἐκομίσαντο παρὰ τοῦ Φρυγός, ἀλλὰ προσ-

ὤφλεν

ὀφλεῖν αὐτοῖς πλέον, ἢ τριάκοντα, φασι, δραχμὰς Τρωϊκάς. ἢ γὰρ οὐ ταῦτα σεμνολογοῦσιν οἱ ποιηταὶ περὶ τῶν θεῶν, καὶ πολὺ τούτων ἰταμώτερα περί τε Ἡφαίστου καὶ Προμηθέως, καὶ Κρόνου καὶ Ῥέας, καὶ σχεδὸν ὅλης τῆς τοῦ Διὸς οἰκίας, καὶ ταῦτα, παρακαλέσαντες τὰς Μούσας συνῳδοὺς, ἐν ἀρχῇ τῶν ἐπῶν, ὑφ' ὧν δὴ ἐν θεοὶ γενόμενοι, ὡς τὸ εἰκὸς, ᾄδουσιν; ὡς ὁ μὲν Κρόνος, ἐπειδὴ τάχιστα ἐξέτεμε τὸν πατέρα, τὸν Οὐρανὸν, ἐβασίλευσέ τε ἐν αὐτῷ, καὶ τὰ τέκνα κατήσθιεν. ὥσπερ ὁ Ἀργεῖος Θυέστης, ὕστερον δὲ ὁ Ζεὺς, κλαπεὶς ὑπὸ τῆς Ῥέας, ὑποβαλλομένης τὸν λίθον, ἐς τὴν Κρήτην ἐκτεθεὶς, ὑπ' αἰγὸς ἀνετράφη, καθάπερ ὁ Τήλεφος ὑπ' ἐλάφου, καὶ ὁ Πέρσης Κῦρος ὁ πρότερος, ὑπὸ τῆς κυνός. εἶτα ἐξελάσας τὸν πατέρα, καὶ ἐς τὸ δεσμωτήριον καταβαλὼν, αὐτὸς εἶχε τὴν ἀρχήν. ἔγημε δὲ πολλὰς μὲν ἄλλας, ὑστάτην δὲ τὴν Ἥραν, τὴν ἀδελφὴν, κατὰ τοὺς Περσῶν τε, καὶ Ἀσυρίων νόμους. ἐρωτικὸς δὲ ὢν, καὶ ἐς ἀφροδίσια κεχυμένος, ῥᾳδίως ἐνέπλησε παίδων τὸν οὐρανὸν, τοὺς μὲν ἐξ ὁμοτίμων ποιησάμενος, ἐνίους δὲ καὶ νόθους, ἐκ τοῦ θνητοῦ καὶ ἐπιγείου γένους, ἄρτι μὲν ὁ γεννάδας γιγνόμενος χρυσίον, ἄρτι δὲ ταῦρος, ἢ κύκνος, ἢ ἀετὸς, καὶ ὅλως, ποικιλώτερος αὐτοῦ Πρωτέως. μόνην δὲ τὴν Ἀθηνᾶν ἔφυσεν ἐκ τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς, ὑπ' αὐτὸν ἀτεχνῶς τὸν ἐγκέφαλον συλλαβών. τὸν μὲν γὰρ Διόνυσον ἡμιτελῆ, φασιν, ἐκ τῆς μητρὸς ἔτι καιομένης ἁρπάσας, ἐν τῷ μηρῷ φέρων κατώρυξε, κᾆτα ἐξέτεμε, τῆς ὠδῖνος

γιστάσης. ὅμοια δὲ τούτοις καὶ περὶ τῆς Ἥρας ᾄδουσιν,
ἄνευ τῆς πρὸς τὸν ἄνδρα ὁμιλίας, ὑπηνέμιον αὐτὴν
παῖδα γεννῆσαι, τὸν Ἥφαιστον, οὐ μάλα εὐτυχῆ τοῦ-
τον, ἀλλὰ βάναυσον καὶ χαλκέα καὶ πυρίτην, καὶ ἐν
καπνῷ τὸ πᾶν βιοῦντα, καὶ σπινθήρων ἀνάπλεων,
οἷα δὴ καμινευτήν, καὶ οὐδὲ ἄρτιον τὼ πόδε, χωλευ-
θῆναι γὰρ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ πτώματος, ὁπότε ἐρρίφη
ὑπὸ τοῦ Διός, ἐξ οὐρανοῦ. καὶ εἴγε μὴ οἱ Λήμνιοι, καλῶς
ποιοῦντες, ἔτι φερόμενον αὐτὸν ὑπεδέξαντο, ἐτε-
θνήκει ἂν ἡμῖν ὁ Ἥφαιστος, ὥσπερ ὁ Ἀστυάναξ, ἀπὸ τοῦ
πύργου καταπεσών. καίτοι τὰ μὲν Ἡφαίστου μέτρια,
τὸν δὲ Προμηθέα τίς οὐκ οἶδεν, οἷα ἔπαθε, διότι καθ'
ὑπερβολὴν φιλάνθρωπος ἦν; καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτον εἰς
τὴν Σκυθίαν ἀγαγὼν ὁ Ζεύς, ἀνεσταύρωσεν ἐπὶ τοῦ
Καυκάσου, καὶ τὸν ἀετὸν αὐτῷ παρακαταστήσας, τὸ
ἧπαρ ὁσημέραι κολαψόμενον. οὗτος μὲν οὖν ἐξετέλεσε
τὴν καταδίκην, ἡ Ῥέα δέ, χρὴ γὰρ ἴσως καὶ ταῦτα εἰ-
πεῖν, πῶς οὐκ ἀσχημονεῖ, καὶ δεινὰ ποιεῖ, γραῦς μὲν ἤδη,
καὶ ἔξωρος οὖσα, καὶ τοσούτων μήτηρ θεῶν, παιδεραστοῦ-
σα δ' ἔτι, καὶ ζηλοτυποῦσα, καὶ τὸν Ἄττιν ἐπὶ τῶν λεόν-
των φέρουσα, καὶ ταῦτα, μηκέτι χρήσιμον εἶναι δυνάμε-
νον; ὥστε πῶς ἂν ἔτι μέμφοιτό τις, ἢ τῇ Ἀφροδίτῃ, ὅ-
τι μοιχεύεται, ἢ τῇ Σελήνῃ, πρὸς τὸν Ἐνδυμίωνα
κατιούσῃ πολλάκις, ἐκ μέσης τῆς ὁδοῦ; φέρε δὲ ἤδη
τούτων ἀφέμενοι τῶν λόγων, εἰς αὐτὸν ἀνέλθωμεν τὸν
οὐρανόν, ποιητικῶς ἀναπτάμενοι, κατὰ τὴν αὐτὴν
Ὁμήρῳ καὶ Ἡσιόδῳ ὁδόν, καὶ θεασώμεθα, ὅπως ἕκα-

στὸν διακεκόσμηται τῶν ἄνω, καὶ ὅτι μὲν χαλκοῦς ἐστι τὰ ἔξω, ὡς παρ᾽ ἡμῶν τοῦ Ὁμήρου λέγοντος ἠκούσαμεν. ὑπερβάντι δὲ, ὡς ἀνακύψαντι μικρὸν ἐν τὸ ἄνω, καὶ ἀτεχνῶς ἐπὶ τοῦ νώτου γενομένῳ, φῶς τε λαμπρότερον φαίνεται, ὡς ἥλιος καθαρώτερος, καὶ ἄστρα διαυγέστερα, καὶ τὸ πᾶν, ἡμέρα, καὶ χρυσοῦν τὸ δάπεδον. εἰσιόντι δὲ πρῶτον μὲν οἰκοῦσιν αἱ Ὧραι, πυλωροῦσι γάρ. ἔπειτα δὲ ἡ Ἶρις, καὶ ὁ Ἑρμῆς, ὄντες ὑπηρέται, ὡς ἀγγελιαφόροι τοῦ Διός. ἑξῆς δὲ τοῦ Ἡφαίστου τὸ χαλκεῖον, ἀνάμεστον ἁπάσης τέχνης. μετὰ δὲ αἱ τῶν θεῶν οἰκίαι, ὡς τοῦ Διὸς τὰ βασίλεια, ταῦτα πάντως περικαλλῆ τοῦ Ἡφαίστου κατασκευάσαντος. οἱ δὲ θεοὶ παρὰ Ζηνὶ καθήμενοι, πρέπει γὰρ, οἶμαι, ἄνω ὄντα μεγαληγορεῖν, ἀποσκοποῦσιν ἐς τὴν γῆν, καὶ πάντη περιβλέπουσιν ἐπικύπτοντες, εἴ ποθεν ὄψονται πῦρ ἀναπτόμενον, ἢ ἀναφερομένην κνίσαν, ἑλισσομένην περὶ καπνῷ. κἂν μὲν θύῃ τις, εὐωχοῦνται πάντες, ἐπικεχηνότες τῷ καπνῷ, καὶ τὸ αἷμα πίνοντες, τοῖς βωμοῖς προσχεόμενον, ὥσπερ αἱ μυῖαι. ἢν δ᾽ οἰκόσιτοι ὦσι, νέκταρ καὶ ἀμβροσία, τὸ δεῖπνον. πάλαι μὲν οὖν καὶ ἄνθρωποι συνειστιῶντο, καὶ συνέπινον αὐτοῖς, ὁ Ἰξίων, καὶ ὁ Τάνταλος, ἐπεὶ δὲ ἦσαν ὑβρισταὶ καὶ λάλοι, ἐκεῖνοι μὲν ἔτι καὶ νῦν κολάζονται. ἄβατος δὲ τῷ θνητῷ γένει, καὶ ἀπόρρητος ὁ οὐρανός. τοιοῦτος ὁ βίος τῶν θεῶν, τοιγαροῦν ὡς οἱ ἄνθρωποι συνῳδὰ τούτοις, ὡς ἀκόλουθα περὶ τὰς θρησκείας ἐπιτηδεύουσι. καὶ πρῶτον μὲν ὕλας ἀπετέμοντο,

καὶ ὄρη ἀνέθεσαν, καὶ ὄρνεα καθιέρωσαν, καὶ τὰ φυτὰ ἐπεφήμισαν ἑκάστῳ θεῷ. μετὰ δὲ νειμάμενοι κατὰ ἔθνη σέβουσι, καὶ πολίτας αὐτῶν ἀποφαίνουσιν, ὁ μὲν Δελφὸς τὸν Ἀπόλλω, καὶ ὁ Δήλιος, ὁ δ' Ἀθηναῖος τὴν Ἀθηνᾶν. μαρτυρεῖται γοῦν τὴν οἰκειότητα τῷ ὀνόματι, καὶ τὴν Ἥραν ὁ Ἄργος, καὶ ὁ Μυγδόνιος τὴν Ῥέαν, καὶ τὴν Ἀφροδίτην ὁ Πάφιος. οἱ δ' αὖ Κρῆτες, οὐ γενέσθαι παρ' αὐτοῖς, οὐδὲ τραφῆναι μόνον τὸν Δία λέγουσι, ἀλλὰ καὶ τάφον αὐτοῦ δεικνύουσι. καὶ ἡμεῖς ἄρα τοσοῦτον ἠπατώμεθα χρόνον, οἰόμενοι τὸν Δία βροντᾶν τε καὶ ὕειν, καὶ τἆλλα πάντα ἐπιτελεῖν, ὁ δὲ ἐλελήθει πάλαι τεθνεὼς, παρὰ Κρησὶ τεθαμμένος. ἔπειτα δὲ ναοὺς ἐγείραντες, ἵν' αὐτοῖς μὴ ἄοικοι, μηδὲ ἀνέστιοι δῆθεν ὦσιν, εἰκόνας αὐτῶν ἀπεικάζουσι, παρακαλέσαντες ἢ Πραξιτέλην ἢ Πολύκλειτον ἢ Φειδίαν. οἱ δὲ, οὐκ οἶδ' ὅπου ἰδόντες, ἀναπλάττουσι γενειήτην μὲν τὸν Δία, παῖδα δ' εἰς ἀεὶ τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ τὸν Ἑρμῆν ὑπηνήτην, καὶ Ποσειδῶνα κυανοχαίτην, καὶ γλαυκῶπιν τὴν Ἀθηνᾶν. ὅμως δ' οὖν οἱ παριόντες εἰς τὸν νεὼν, οὔτε τὸν ἐξ Ἰνδῶν ἐλέφαντα ἔτι οἴονται ὁρᾶν, οὔτε τὸ ἐκ τῆς Θρᾴκης μεταλλευθὲν χρυσίον, ἀλλὰ τὸν Κρόνου καὶ Ῥέας, εἰς τὴν γῆν ὑπὸ Φειδίου μετῳκισμένον, καὶ τὴν Πισαίων ἐρημίαν ἐπισκοπεῖν κεκελευσμένον, καὶ ἀγαπῶντα, εἰ διὰ πέντε ὅλων ἐτῶν θύσει τις αὐτῷ πάρεργον Ὀλυμπίων. θέμενοι δὲ βωμοὺς καὶ προρρήσεις καὶ περιρραντήρια, προσάγουσι τὰς θυσίας, βοῦν μὲν ἀροτῆρα ὁ γεωργὸς, ἄρνα δὲ ὁ ποιμὴν, καὶ αἶγα ὁ αἰπό-

λος

λος, ὁ δέ τις λιβανωτὸν ἢ πόπανον. ὁ δὲ πένης ἱλάσατο τὸν θεὸν, φιλήσας μόνον τὴν αὐτοῦ δεξιάν. ἀλλ᾽ οἵγε θύοντες, ἐπ᾽ ἐκείνους γὰρ ἐπάνειμι, στεφανώσαντες τὸ ζῶον, καὶ πολύ γε πρότερον ἐξετάσαντες, εἰ ἐντελὲς εἴη, ἵνα μηδὲ τῶν ἀχρήστων τι κατασφάττωσι, προσάγουσι τῷ βωμῷ, καὶ φονεύουσιν ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ θεοῦ, γοερόν τι μυκώμενον, καὶ ὡς τὸ εἰκὸς, εὐφημοῦν, καὶ ἡμίφωνον ἤδη τῇ θυσίᾳ ἐπαυλοῦν. τίς οὐκ ἂν εἰκάσειεν ἥδεσθαι, ταῦθ᾽ ὁρῶντας τοὺς θεούς; καὶ τὸ μὲν πρόγραμμα φησὶ μὴ παριέναι εἴσω τῶν περιῤῥαντηρίων, ὅστις μὴ καθαρός ἐστι τὰς χεῖρας. ὁ δ᾽ ἱερεὺς αὐτὸς ἕστηκεν ᾑμαγμένος, καὶ ὥσπερ ὁ Κύκλωψ ἐκεῖνος, ἀνατέμνων, καὶ τὰ ἔγκατα ἐξαίρων, καὶ καρδιουλκῶν, καὶ τὸ αἷμα τῷ βωμῷ περιχέων, καὶ τί γὰρ οὐκ εὐσεβὲς ἐπιτελῶν; ἐπὶ πᾶσι δὲ πῦρ ἀνακαύσας, ἐπέθηκε φέρων αὐτῇ δορᾷ τὴν αἶγα, καὶ αὐτοῖς ἐρίοις τὸ πρόβατον, ἡ δὲ κνίσα θεσπέσιος καὶ ἱεροπρεπὴς χωρεῖ ἄνω, καὶ ἐς αὐτὸν τὸν οὐρανὸν διασκίδναται ἠρέμα. ὁ μέν γε Σκύθης, καὶ πάσας τὰς θυσίας ἀφεὶς, καὶ ἡγησάμενος ταπεινὰς, αὐτοὺς ἀνθρώπους τῇ Ἀρτέμιδι παρίστησι, καὶ οὕτω ποιῶν ἀρέσκει τῇ θεῷ. ταῦτα μὲν ἴσως μέτρια, καὶ τὰ ὑπ᾽ Ἀσυρείων γιγνόμενα, καὶ ὑπὸ Φρυγῶν καὶ Λυδῶν. ἢν δ᾽ ἐς τὴν Αἴγυπτον ἔλθῃς, τότε δὴ τότε ὄψει πολλὰ τὰ σεμνὰ, καὶ ὡς ἀληθῶς ἄξια τοῦ οὐρανοῦ, κριοπρόσωπον μὲν τὸν Δία, κυνοπρόσωπον δὲ τὸν βέλτιστον Ἑρμῆν, καὶ τὸν Πᾶνα ὅλον τράγον, καὶ ἶβίν τινα, καὶ κροκόδει

λον ἕτερον, καὶ πίθηκον. εἰ δ' ἐθέλοις καὶ ταῦτα δαήμεναι, ὄφρ' εὖ εἰδῇς, ἀκούσῃ πολλῶν σοφιστῶν καὶ γραμματέων, καὶ προφητῶν ἐξυρημένων, διηγουμένων. πρότερον δέ φησιν ὁ λόγος, θύρας δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι, ὡς ἄρα ὑπὸ τῶν πολεμίων, καὶ τῶν γιγάντων τὴν ἐπανάστασιν οἱ θεοὶ φοβηθέντες, ἧκον εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὡς δὴ ἐνταῦθα λησόμενοι τοὺς πολεμίους, εἶθ' ὁ μὲν αὐτῶν ὑπέδυ τράγον, ὁ δὲ κριὸν ὑπὸ τοῦ δέους, ὁ δὲ θηρίον ἢ ὄρνεον, διὸ δὴ εἰσέτι καὶ νῦν φυλάττεσθαι τὰς τότε μορφὰς τοῖς θεοῖς. ταῦτα γὰρ ἀμέλει ἐν τοῖς ἀδύτοις ἀπόκειται γραφέντα, πρὶν ἢ πρὸ ἐτῶν μυρίων, αἱ δὲ θυσίαι καὶ παρ' ἐκείνοις αἱ αὐταί. πλὴν ὅτι πενθοῦσι τὸ ἱερεῖον, καὶ κόπτονται περιστάντες ἤδη πεφονευμένον, οἱ δὲ καὶ θάπτουσι, μόνον ἀποσφάξαντες. ὁ μὲν γὰρ Ἆπις, ὁ μέγιστος θεὸς αὐτοῖς, ἂν ἀποθάνῃ. τίς οὕτω περὶ πολλοῦ ποιεῖται τὴν κόμην, ὅστις οὐκ ἀπεξύρησε, καὶ ψιλὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τὸ πένθος ἐπεδείξατο, κἂν τὸν Νίσου ἔχῃ πλόκαμον τὸν πορφυροῦν; ἔστι δὲ ὁ Ἆπις ἐξ ἀγέλης θεός, ἐπὶ τοῦ προτέρου χειροτονούμενος, πολὺ καλλίων, καὶ σεμνότερος τῶν ἰδιωτῶν βοῶν. ταῦτα οὕτω γιγνόμενα, καὶ ὑπὸ τῶν πολλῶν πιστευόμενα, δεῖσθαί μοι δοκεῖ τοῦ μὲν ἐπιτιμήσοντος οὐδενός, Ἡρακλείτου δέ τινος, ἢ Δημοκρίτου, τοῦ μὲν γελασομένου τὴν ἄνοιαν αὐτῶν, τοῦ δὲ τὴν ἄγνοιαν ὀδυρομένου.

Διὸς

Διὸς, Ερμοῦ, Αγορητοῦ, Πυθαγόρου, Δημοκρίτου, Ηρακλείτου, Σωκράτους, Διογένους, Χρυσίππου καὶ Φιλοσόφου, ἢ βίων πρᾶσις.

Σὺ μὲν διατίθει τὰ βάθρα, καὶ παρασκεύαζε τὸν τόπον τοῖς ἀφικνουμένοις, σὺ δὲ στῆσον ἑξῆς, παραγαγὼν τοὺς βίους, ἀλλὰ κοσμήσας πρότερον, ὡς εὐπρόσωποι φανοῦνται, καὶ ὅτι πλείστους ἐπάξονται. σὺ δὲ ὦ Ερμῆ κήρυττε, καὶ συγκάλει ἀγαθῇ τύχῃ τοὺς ὠνητὰς ἤδη παρεῖναι πρὸς τὸ πωλητήριον. ἀποκηρύξομεν δὲ βίους, φιλοσόφους παντὸς εἴδους, καὶ προαιρέσεων ποικίλων. εἰ δέ τις οὐκ ἔχει τὸ παραυτίκα τἀργύριον καταβαλέσθαι, εἰς νέωτα ἐκτίσει, καταστήσας ἐγγυητήν. Ερ. πολλοὶ συνίασιν, ὥστε χρὴ μὴ διατρίβειν, μηδὲ κατέχειν αὐτούς. Ζεύς. πωλῶμεν οὖν. Ερ. τίνα θέλεις, πρῶτον παραγάγωμεν; Ζεύς. τουτονὶ τὸν κομήτην, τὸν Ιωνικὸν, ἐπεὶ καὶ σεμνός τις εἶναι φαίνεται. Ερ. οὗτος ὁ Πυθαγορικὸς κατάβηθι, καὶ πάρεχε σεαυτὸν ἀναθεωρεῖν τοῖς συνειλεγμένοις. Ζεύς. κήρυττε δή. Ερ. τὸν ἄριστον βίον πωλῶ, τὸν σεμνότατον, τίς ὠνήσεται; τίς ὑπὲρ ἄνθρωπον εἶναι βούλεται, τίς εἰδέναι τὴν τοῦ παντὸς ἁρμονίαν, καὶ ἀναβιῶναι πάλιν; Αγο. τὸ μὲν εἶδος οὐκ ἀγεννής. τί δὲ μάλιστα οἶδεν; Ερ. ἀριθμητικὴν, ἀστρονομίαν, τερατείαν, γεωμετρίαν, μουσικὴν, γοη-

τέων. μάντιν ἄκρον βλέπεις. Αγο. ἔξεστιν αὐτὸν ἀνακρίνειν; Ερ. ἀνάκρινε ἀγαθῇ τύχῃ. Αγο. ποδαπὸς εἶ σύ; Πυ. Σάμιος. Αγο. ποῦ δὲ ἐπαιδεύθης; Πυ. ἐν Αἰγύπτῳ, παρὰ τοῖς ἐκεῖ σοφοῖς. Αγο. φέρε δή, ἢν πρίωμαί σε, τί με διδάξεις; Πυ. διδάξω μὲν οὐδέν, ἀναμνήσω δέ. Αγο. πῶς ἀναμνήσεις; Πυ. καθαρὰν πρότερον τὴν ψυχὴν ἐργασάμενος, καὶ τὸν ἐπ' αὐτῇ ῥύπον ἐκκλύσας. Αγο. καὶ δὴ νόμισον ἤδη κεκαθάρθαι με. τίς ὁ τρόπος τῆς ἀναμνήσεως; Πυ. τὸ μὲν πρῶτον, ἡσυχίη μακρή, καὶ ἀφωνίη, καὶ πέντε ὅλων ἐτέων λαλέειν μηδέν. Αγο. ὥρα σοι ὦ βέλτιστε, τὸν Κροίσου παῖδα παιδεύειν. ἐγὼ γὰρ λάλος, οὐκ ἀνδριὰς εἶναι βούλομαι. τί δὲ μετὰ τὴν σιωπήν, ὅμως καὶ τὴν πενταετίαν; Πυ. μουσουργίῃ καὶ γεωμετρίῃ ἐνασκήσεαι. Αγο. Χαρίεν λέγεις, εἰ πρότερον κιθαρῳδὸν γενόμενον, κᾆτα εἶναι σοφὸν χρή. Πυ. εἶτ' ἐπὶ τουτέοισιν ἀριθμέειν. Αγο. οἶδα καὶ νῦν ἀριθμεῖν. Πυ. πῶς ἀριθμέεις; Αγο. ἕν, δύο, τρία, τέτταρα. Πυ. ὁρᾷς, ἃ σὺ δοκέεις τέτταρα, ταῦτα δέκα εἰσί, καὶ τρίγωνον ἐντελές, καὶ ἡμέτερον ὅρκιον. Αγο. οὐ μὰ τὸν μέγιστον τοίνυν ὅρκον τὰ τέτταρα, οὔποτε θειοτέρους λόγους ἤκουσα, οὐδὲ μᾶλλον ἱερούς. Πυ. μετὰ δέ, ὦ ξεῖνε, εἴσεαι γῆς τε πέρι, καὶ ἠέρος καὶ ὕδατος καὶ πυρός, ἥτις αὐτέοισιν ἡ φορή, καὶ ὁκοῖα ἐόντα μορφήν, καὶ ὅκως κινέονται. Αγο. μορφὴν γὰρ ἔχει τὸ πῦρ, ἢ ἀὴρ ἢ ὕδωρ; Πυ. καὶ μάλα ἐμφανέα, οὐ γὰρ οἷά τε ἀμορφίῃ καὶ ἀσχημοσύνῃ κινέεσθαι. καὶ ἐπὶ τουτέοισί δε γνώσεαι

τὸν

τὸν θεὸν, ἀριθμὸν ἐόντα, καὶ ἁρμονίην. Αγο. Θαυμάσια λέγεις. Πυ. πρὸς δὲ τοῖσδεσι τοῖσιν εἰρημένοισι, καὶ σεωυτὸν ἕνα δοκέοντα, ἄλλον ὁρεόμενον, καὶ ἄλλον ἐόντα εἴσεαι. Αγο. τί φής; ἄλλος εἰμὶ, καὶ οὐχ οὗτος, ὅσπερ νῦν πρὸς σὲ διαλέγομαι; Πυ. νῦν μὲν οὗτος, πάλαι δὲ ἐν ἄλλῳ σώματι, καὶ ἐν ἄλλῳ ὀνόματι ἐφαντάζεο, χρόνῳ δὲ αὖθις εἰς ἄλλο μεταβήσεαι. Αγο. τοῦτο φὴς, ἀθάνατον ἔσεσθαί με, ἀλλαττόμενον εἰς μορφὰς πλείονας; ἀλλὰ τάδε μὲν ἱκανῶς, τὰ δ' ἀμφὶ δίαιταν ὁποῖός τις εἶ; Πυ. ψυχήιον μὲν οὐδὲ ἕν τι σιτέομαι τὰ δ' ἄλλα, πλὴν κυάμων. Αγο. τίνος εἵνεκα μυσάττῃ τοὺς κυάμους; Πυ. οὐκ, ἀλλ' ἱροί εἰσι, καὶ θαυμαστὴ αὐτῶν ἡ φύσις. πρῶτον μὲν γὰρ τὸ πᾶν γονή εἰσι, καὶ ἢν ἀποδύσῃς κύαμον, ἔτι χλωρὸν ἐόντα, ὄψεαι τοῖσιν ἀνδρείοισι μορίοισιν ἐμφερέα τὴν φυὴν, ἑψηθέντα δὲ ἢν ἐπαφῇς, εἰς τὴν σεληναίην νυξὶ μεμετρημένῃσιν, αἷμα ποιήσεις. τὸ δὲ μεῖζον, Αθηναίοισι νόμος, κυάμοισι τὰς ἀρχὰς αἱρέεσθαι. Αγο. καλῶς πάντα ἔφης καὶ ἱεροπρεπῶς. ἀλλ' ἀπόδυθι, καὶ γυμνὸν γάρ σε ἰδεῖν βούλομαι. ὦ Ηράκλεις, χρυσοῦς αὐτῷ ὁ μηρός ἐστι. θεὸς, οὐ βροτός τις εἶναι φαίνεται, ὥστε ὠνήσομαι πάντως αὐτόν. πόσου τοῦτον ἀποκηρύττεις; Ερ. δέκα μνῶν. Αγο. ἔχω, τοσούτου λαβών. Ζεὺς. γράφε τοῦ ὠνησαμένου τοὔνομα, καὶ ὅθεν ἐστίν. Ερ. Ιταλιώτης, ὦ Ζεῦ, δοκεῖ τις εἶναι, τῶν ἀμφὶ Κρότωνα καὶ Τάραντα, καὶ τὴν ταύτῃ Ελλάδα, καίτοι οὐχ εἷς, ἀλλὰ τριακόσιοι σχεδὸν ἐώνηνται κατὰ κοινὸν

αὐτόν. Ζεύς. ἐπαγέτωσαν, ἄλλον παραγάγωμεν.
Ερ. Βούλει τὸν αὐχμῶντα ἐκεῖνον, τὸν Ποντικόν; Ζεύς.
πάνυ μὲν οὖν. Ερ. οὗτος, ὁ τὴν πήραν ἐξηρτημένος, ὁ
ἐξωμίας ἐλθὲ, καὶ περίιθι ἐν κύκλῳ τὸ συνέδριον.
βίον ἀνδρικὸν πωλῶ, βίον ἄριστον καὶ γεννικόν, βίον
ἐλεύθερον. τίς ὠνήσεται; Αγο. ὁ κῆρυξ πῶς ἔφης;
πωλεῖς τὸν ἐλεύθερον; Ερ. ἔγωγε. Αγο. εἶτα οὐ δέ-
διας, μή σοι δικάσηται ἀνδραποδισμοῦ, ἢ καὶ προκα-
λέσηταί σε εἰς Ἄρειον πάγον; Ερ. οὐδὲν αὐτῷ μέλει τῆς
πράσεως, οἴεται γὰρ εἶναι παντάπασιν ἐλεύθερος.
Αγο. τί δ' ἄν τις αὐτῷ χρήσαιτο ῥυπῶντι, καὶ οὕτω
κακοδαιμόνως διακειμένῳ; πλὴν εἰ μὴ σκαπανέα γε
καὶ ὑδροφόρον αὐτὸν ἀποδεικτέον. Ερ. οὐ μόνον, ἀλ-
λὰ καὶ ἢν θυρωρεῖν αὐτὸν ἐπιστήσῃς, πολὺ πιστοτέρῳ
χρήσῃ τῶν κυνῶν, ἀμέλει κύων αὐτῷ καὶ τοὔνομα. Αγο.
ποδαπὸς δέ ἐστι, καὶ τίνα τὴν ἄσκησιν ἐπαγγέλ-
λεται; Ερ. αὐτὸν ἐροῦ, κάλλιστον γὰρ οὕτω ποιεῖν. Αγο.
δέδια τὸ σκυθρωπὸν αὐτοῦ, καὶ κατηφὲς, μή με ὑλα-
κτήσῃ προσελθόντα, ἢ καὶ νὴ Δία δάκῃ γε. οὐχ ὁρᾷς,
ὡς διῆρται τὸ ξύλον, καὶ συνέσπακε τὰς ὀφρῦς, καὶ ἀ-
πειλητικόν τι καὶ χολῶδες ὑποβλέπει; Ερ. μὴ δέ-
διθι, τιθασὸς γάρ ἐστι. Αγο. τὸ πρῶτον, ὦ βέλτι-
στε, ποδαπὸς εἶ; Δι. παντοδαπός. Αγο. πῶς λέ-
γεις; Δι. τοῦ κόσμου πολίτην ὁρᾷς. Αγο. ζηλοῖς δὲ
τίνα; Δι. τὸν Ἡρακλέα. Αγο. τί οὖν, οὐχὶ καὶ λεοντῆν
τὴν ἀμπέχῃ; τὸ μὲν γὰρ ξύλον ἔοικας αὐτῷ. Δι. τουτί
μοι λεοντῆ τὸ τριβώνιον, στρατεύομαι δὲ, ὥσπερ ἐκεῖ-

νος

νος ὑπὲρ τὰς ἡδονὰς, οὐ κελευστὸς, ἀλλ᾽ ἑκούσιος, ἐκκαθάραι τὸν βίον προαιρούμενος. Αγο. εὖγε τῆς προαιρέσεως. ἀλλὰ τί μάλιστα εἰδέναι σε φῶμεν; ἢ τίνα τὴν τέχνην ἔχεις; Δι. ἐλευθερωτής εἰμι τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἰατρὸς τῶν παθῶν. τὸ δ᾽ ὅλον, ἀληθείας καὶ παρρησίας προφήτης εἶναι βούλομαι. Αγο. ἄγε ὦ προφῆτα, ἢν δὲ πρίωμαί σε, τίνα με τὸν τρόπον διασκήσεις; Δι. πρῶτον μὲν παραλαβών σε, καὶ ἀποδύσας τὴν τρυφὴν, καὶ ἀπορίᾳ συγκατακλείσας, τριβώνιον περιβαλῶ. μετὰ δὲ πονεῖν καὶ κάμνειν καταναγκάσω, χαμαὶ καθεύδοντα, καὶ ὕδωρ πίνοντα, καὶ ὧν ἔτυχε πιμπλάμενον. τὰ δὲ χρήματα, ἢν ἔχῃς, ἐμοὶ πειθόμενος, εἰς τὴν θάλατταν φέρων ἐμβαλεῖς. γάμου δ᾽ ἀμελήσεις, καὶ παίδων, καὶ πατρίδος. καὶ πάντα σοι λῆρος ἔσται. καὶ τὴν πατρῴαν οἰκίαν ἀπολιπὼν, ἢ τάφον οἰκήσεις, ἢ πυργίον ἔρημον, ἢ καὶ πίθον. ἡ πήρα δέ σοι θέρμων ἔσται μεστὴ, καὶ ὀπισθογράφων βιβλίων. καὶ οὕτως ἔχων, εὐδαιμονέστερος εἶναι φήσεις τοῦ μεγάλου βασιλέως. ἢν μαστιγοῖ δέ τις, ἢ στρεβλοῖ, τούτων οὐδὲν ἀνιαρὸν ἡγήσῃ. Αγο. πῶς τοῦτο φὴς τὸ μὴ ἀλγεῖν μαστιγούμενον; οὐ γὰρ χελώνης, ἢ καράβου τὸ δέρμα περιβέβλημαι. Δι. τὸ Εὐριπίδειον ἐκεῖνο ζηλώσεις, μικρὸν ὑπαλλάξας. Αγο. τὸ ποῖον; Δι. Η φρήν σοι ἀλγήσει, ἡ δὲ γλῶσσα ἔσται ἀνάλγητος. ἃ δὲ μάλιστα δεῖ προσεῖναι, ταῦτά ἐστιν. ἰταμὸν χρὴ εἶναι, καὶ θρασὺν, καὶ λοιδορεῖσθαι πᾶσιν ἑξῆς, καὶ βασιλεῦσι καὶ ἰδιώταις, οὕτω γὰρ ἀποβλέψονταί σε, καὶ ἀνδρεῖον

ἀπολήψονται. βάρβαρος δὲ ἡ φωνὴ ἔστω, καὶ ἀπηχὲς τὸ φθέγμα, καὶ ἀτεχνῶς ὅμοιον κυνί. καὶ πρόσωπον δὲ ἐντεταμένον, καὶ βάδισμα τοιούτῳ προσώπῳ πρέπον. καὶ ὅλως, θηριώδη τὰ πάντα, καὶ ἄγρια. αἰδὼς δὲ καὶ ἐπιείκεια, καὶ μετριότης ἀπέστω. καὶ τὸ ἐρυθριᾶν ἀπόξυσον τοῦ προσώπου παντελῶς. δίωκε δὲ τὰ πολυανθρωπότατα τῶν χωρίων, καὶ ἐν αὐτοῖς τούτοις μόνος, καὶ ἀκοινώνητος εἶναι θέλε, μὴ φίλον, μὴ ξένον προσιέμενος, κατάλυσις γὰρ τὰ τοιαῦτα τῆς ἀρχῆς. ἐν ὄψει δὲ πάντων, ἃ μηδ' ἰδίᾳ ποιήσειεν ἄν τις, θαῤῥῶν ποίει. καὶ τῶν ἀφροδισίων αἱροῦ τὰ γελοιότατα. καὶ τέλος, ἤν σοι δοκῇ, πολύποδα ὠμόν, ἢ σηπίαν φαγὼν, ἀπόθανε. ταύτην σοι τὴν εὐδαιμονίαν προξενοῦμεν. ΑΓΟ. ἄπαγε, μιαρὰ γὰρ, καὶ οὐκ ἀνθρώπινα λέγεις. ΔΙ. ἀλλὰ ῥᾷστά γε, ὦ οὗτος, καὶ πᾶσιν εὐχερῆ μετελθεῖν. οὐ γάρ σοι δεήσει παιδείας, καὶ λόγων καὶ λήρων, ἀλλ' ἐπίτομος αὕτη σοι πρὸς δόξαν ἡ ὁδός. καὶ ἰδιώτης γὰρ ἂν ᾖς, ἢ τοι σκυτοδέψης ἢ ταριχοπώλης, ἢ τέκτων ἢ τραπεζίτης, οὐδέν σε κωλύσει θαυμάσιον εἶναι, ἤν μόνον ἡ ἀναίδεια καὶ τὸ θράσος παρῇ, καὶ λοιδορεῖσθαι καλῶς ἐκμάθῃς. ΑΓΟ. πρὸς ταῦτα μὲν οὐ δέομαί σου. ναύτης δ' ἂν ἴσως ἢ κηπωρὸς ἐν καιρῷ γένοιο, καὶ ταῦτα, ἤν ἐθέλῃ σε ἀποδόσθαι οὑτοσὶ τὸ μέγιστον δύ' ὀβολῶν. ΕΡ. ἔχε λαβών. ὡς ἡμεῖς ἄσμενοι ἀπαλλαξόμεθα, ἐνοχλοῦντος αὐτοῦ, καὶ βοῶντος, καὶ ἅπαντας ἁπαξαπλῶς ὑβρίζοντος, καὶ ἀγορεύοντος κακῶς. ΖΕΥΣ. ἄλ-

λον

λων καλεῖ τὸν Κυρηναῖον, τὸν ἐν τῇ πορφυρίδι, τὸν ἐστεφανωμένον. Ερ. ἄγε δή, πρόσεχε πᾶς. πολυτελὲς τὸ χρῆμα, καὶ πλουσίων δεόμενον. Βίος οὗτος ἡδύς, βίος τρισμακάριστος. τίς ἐπιθυμεῖ τρυφῆς; τίς ὠνεῖται τὸν ἁβρότατον; Αγο. ἐλθὲ σύ, καὶ λέγε, ἅπερ εἰδὼς τυγχάνεις. ὠνήσομαι γάρ σε, ἢν ὠφέλιμος ᾖς. Ερ. μὴ ἐνόχλει αὐτόν, ὦ βέλτιστε, μηδ' ἀνάκρινε, μεθύει γάρ. ὥστε οὐκ ἂν ἀποκρίναιτό σοι, τὴν γλῶτταν, ὡς ὁρᾷς, διολισθαίνων. Αγο. καὶ τίς ἂν εὖ φρονῶν, πρίαιτο διεφθαρμένον οὕτω, καὶ ἀκόλαστον ἀνδράποδον; ὅσον δὲ καὶ ἀπόζει μύρων, ὡς δὲ καὶ σφαλερὸν βαδίζει, καὶ παράφορον; ἀλλὰ κἂν σὺ ὦ Ἑρμῆ λέγε, ὁπόσα πρόσεστιν αὐτῷ, καὶ ἃ μετιὼν τυγχάνει. Ερ. τὸ μὲν ὅλον, συμβιῶναι δεξιός, καὶ συμπιεῖν ἱκανός, καὶ κωμάσαι μετὰ αὐλητρίδος ἐπιτήδειος ἐρῶντι καὶ ἀσώτῳ δεσπότῃ, τἆλλα δὲ πεμμάτων ἐπιστήμων, καὶ ὀψοποιὸς ἐμπειρότατος, καὶ ὅλως σοφιστὴς ἡδυπαθείας. ἐπαιδεύθη μὲν οὖν Ἀθήνησιν, ἐδούλευσε δὲ καὶ περὶ Σικελίαν τοῖς τυράννοις, καὶ σφόδρα ηὐδοκίμει παρ' αὐτοῖς. τὸ δὲ κεφάλαιον τῆς προαιρέσεως, ἁπάντων καταφρονεῖν, ἅπασι χρῆσθαι, πανταχόθεν ἐρανίζεσθαι τὴν ἡδονήν. Αγο. ὥρα σοι, ἄλλον περιβλέπειν τῶν πλουσίων τούτων καὶ πολυχρημάτων, ἐγὼ δὲ οὐκ ἐπιτήδειος ἱλαρὸν ὠνεῖσθαι βίον. Ερ. ἄπρατος ἔοικεν, ὦ Ζεῦ, οὗτος ἡμῖν μένειν. Ζεύς. μετάστησον. ἄλλον παράγαγε, μᾶλλον δὲ τὼ δύο τούτω, τὸν γελῶντα, τὸν Ἀβδηρόθεν, καὶ τὸν κλαίοντα, τὸν ἐξ Ἐφέσου, ἅμα γὰρ αὐτὼ πεπρᾶ-

σθαι βούλεσθον. Ερ. κατάβητον ἐς τὸ μέσον. τὼ ἀρίστω βίω πωλῶ, τὼ σοφωτάτω πάντων ἀποκηρύττομαι. Αγο. ὦ Ζεῦ, τῆς ἐναντιότητος. ὁ μὲν οὐ διαλείπει γελῶν, ὁ δὲ τινὰ ἔοικε πενθεῖν, δακρύει γοῦν τὸ παράπαν. τί ταῦτ' ὦ οὗτος, τί γελᾷς; Δη. ἐρωτᾷς; ὅτι μοι γελοῖα πάντα δοκέει τὰ πρήγματα ὑμέων, καὶ αὐτοὶ ὑμέες. Αγο. πῶς λέγεις; καταγελᾷς ἡμῶν ἁπάντων, καὶ παρ' οὐδὲν τίθεσαι τὰ ἡμέτερα πράγματα; Δη. ὧδε ἔχει, σπουδαῖον γὰρ ἐν αὐτέοισιν οὐδέν. κενὰ δὲ τὰ πάντα, καὶ ἀτόμων φορὴ, καὶ ἀπειρίη. Αγο. οὐ μὲν οὖν. ἀλλὰ σὺ κενὸς ὡς ἀληθῶς, καὶ ἄπειρος. ὢ τῆς ὕβρεως, οὐ παύσῃ γελῶν; σὺ δὲ τί κλάεις, ὦ βέλτιστε; πολὺ γὰρ, οἶμαι, κάλλιον σοὶ προσλαλεῖν. Ηρ. ἡγέομαι γὰρ, ὦ ξεῖνε, τὰ ἀνθρώπινα πρήγματα οἰζυρὰ καὶ δακρυώδεα, καὶ οὐδὲν αὐτέων, ὅτι μὴ ἐπικήριον, τῷ δὴ οἰκτείρω τέ σφεας, καὶ ὀδύρομαι. καὶ τὰ μὲν παρεόντα, οὐ δοκέω μεγάλα, τὰ δ' ὕστερω ἐσόμενα, πάμπαν ἀνιηρὰ, λέγω δὲ τὰς ἐκπυρώσιας, καὶ τὴν τοῦ ὅλου συμφορήν. ταῦτ' ὀδύρομαι, καὶ ὅτι ἔμπεδον οὐδὲν, ἀλλά κως ἐς κυκεῶνα πάντα συνειλέονται, καὶ ἐστὶ τωὐτὸ τέρψις, ἀτερψίη, γνῶσις, ἀγνωσίη, μέγα, μικρὸν, ἄνω, κάτω, περιχορεύοντα, καὶ ἀμειβόμενα ἐν τῇ τοῦ αἰῶνος παιδιῇ. Αγο. τί γὰρ ὁ αἰών ἐστι; Ηρ. παῖς παίζων, πεσσεύων, διαφερόμενος. Αγο. τί δαὶ οἱ ἄνθρωποι; Ηρ. θεοὶ θνητοί. Αγο. τί δαὶ οἱ θεοί; Ηρ. ἄνθρωποι ἀθάνατοι. Αγο. αἰνίγματα λέγεις ὦ οὗτος, ἢ γρίφους συντιθεῖς. ἀτε-

χνῶς

χνῶς γάρ, ὥσπερ ὁ Λοξίας, οὐδὲν ἀποσαφεῖς. Ηρ. οὐδὲν γάρ μοι μέλει ὑμέων. Αγο. τοιγαροῦν οὐδὲ ὠνήσεταί σε τις, εὖ φρονῶν. Ηρ. ἐγὼ δὲ κέλομαι πᾶσιν ἡβηδὸν οἰμώζειν, τοῖσιν ὠνεομένοισι, καὶ τοῖσιν οὐκ ὠνεομένοισι. Αγο. τουτὶ τὸ κακὸν οὐ πόρρω μελαγχολίας ἐστίν, οὐδ' ἕτερον ἔγωγε αὐτῶν ὠνήσομαι. Ερ. ἄπρακτοι καὶ οὗτοι μένουσιν. Ζεύς. ἄλλον ἀποκήρυττε. Ερ. βούλει τὸν Ἀθηναῖον ἐκεῖνον, τὸν στωμύλον; Ζεύς. πάνυ μὲν οὖν. Ερ. δεῦρ' ἐλθὲ σύ. βίον ἀγαθὸν καὶ συνετὸν ἀποκηρύττομεν. τίς ὠνεῖται τὸν ἱερώτατον; Αγο. εἰπέ μοι, τί μάλιστα εἰδὼς τυγχάνεις; Σω. παιδεραστής εἰμι, καὶ σοφὸς τὰ ἐρωτικά. Αγο. πῶς οὖν ἐγὼ πρίωμαί σε; παιδαγωγοῦ γὰρ ἐδεόμην τῷ παιδὶ καλῷ ὄντι μοι. Σω. τίς δ' ἂν ἐπιτηδειότερος ἐμοῦ γένοιτο συνεῖναι καλῷ; καὶ γὰρ οὐ τῶν σωμάτων ἐραστής εἰμι, τὴν ψυχὴν δὲ ἡγοῦμαι καλήν. ἀμέλει κἂν ὑπὸ ταὐτὸν ἱμάτιόν μοι κατακέωνται, ἀκούσῃ αὐτῶν λεγόντων μηδὲν ὑπ' ἐμοῦ δεινὸν παθεῖν. Αγο. ἄπιστα λέγεις, τὸ παιδεραστὴν ὄντα, μὴ πέρα τῆς ψυχῆς τι πολυπραγμονεῖν, καὶ ταῦτα, ὑπ' ἐξουσίας ἐν τῷ αὐτῷ ἱματίῳ κατακείμενον. Σω. καὶ μὴν ὀμνύω γέ σοι τὸν κύνα, καὶ τὴν πλάτανον, οὕτω ταῦτ' ἔχειν. Αγο. Ηράκλεις, τῆς ἀτοπίας τῶν θεῶν. Σω. τί σὺ λέγεις; οὐ δοκεῖ σοι ὁ κύων εἶναι θεός; οὐχ ὁρᾷς τὸν Ἄνουβιν ἐν Αἰγύπτῳ, ὅσος, καὶ τὸν ἐν οὐρανῷ σείριον, καὶ τὸν παρὰ τοῖς κάτω Κέρβερον; Αγο. εὖ λέγεις, ἐγὼ δὲ διημάρτανον. ἀλλὰ τίνα βιοῖς τὸν τρόπον; Σω.

οἰκῶ δὲ, ἐμαυτῷ τινα πόλιν ἀναπλάσας, χρῶμαι δὲ πολιτείᾳ ξένῃ, καὶ νόμους νομίζω τοὺς ἐμούς. Αγο. ἐβουλόμην ἀκοῦσαι τῶν δογμάτων. Σω. ἄκουε δὴ τὸ μέγιστον, ὃ περὶ τῶν γυναικῶν μοι δοκεῖ. δοκεῖ μηδεμίαν αὐτῶν, μηδενὸς εἶναι μόνου, παντὶ δὲ μετεῖναι τοῦ βουλομένῳ τοῦ γάμου. Αγο. τί τοῦτο φῂς, ἀνῃρῆσθαι τοὺς περὶ μοιχείας νόμους; Σω. νὴ Δία, καὶ ἁπλῶς γε πᾶσαν τὴν περὶ τὰ τοιαῦτα μικρολογίαν. Αγο. τί δὲ περὶ τῶν ἐν ὥρᾳ παίδων σοι δοκεῖ; Σω. καὶ οὗτοι ἔσονται τοῖς ἀρίστοις ἆθλον φιλῆσαι, λαμπρόν τι καὶ νεανικὸν ἐργασαμένοις. Αγο. βαβαὶ τῆς φιλοδωρίας, τὸ δὲ τῆς σοφίας. τί σοι τὸ κεφάλαιον; Σω. αἱ ἰδέαι, καὶ τὰ τῶν ὄντων παραδείγματα. ὁπόσα γὰρ δὴ ὁρᾷς, τὴν γῆν, τὰ ἐπὶ γῆς, τὸν οὐρανὸν, τὴν θάλατταν, ἁπάντων τούτων εἰκόνες ἀφανεῖς ἑστᾶσιν, ἔξω τῶν ὅλων. Αγο. ποῦ δὲ ἑστᾶσιν; Σω. οὐδαμοῦ, εἰ γάρ που εἶεν, οὐκ ἂν εἶεν. Αγο. οὐχ ὁρῶ ταῦθ᾽, ἅπερ λέγεις τὰ παραδείγματα. Σω. εἰκότως, τυφλὸς γὰρ εἶ τῆς ψυχῆς τὸν ὀφθαλμὸν, ἐγὼ δὲ πάντων ὁρῶ εἰκόνας, καὶ σὲ ἀφανῆ, καὶ ἐμὲ ἄλλον, καὶ ὅλως, διπλᾶ πάντα. Αγο. τοιγαροῦν ὠνητέος εἶ, σοφὸς καὶ ὀξυδερκής τις ὤν. φέρ᾽ ἴδω, τί καὶ πράξεις με ὑπὲρ αὐτοῦ σύ; Ερ. δὸς δύο τάλαντα. Αγο. ὠνησάμην, ὅσου φῂς· τἀργύριον μέντοι ἐς αὖθις καταβαλῶ. Ερ. τί οὖν σοι τοὔνομα; Αγο. Δίων Συρρακούσιος. Ερ. ἄγε λαβὼν ἀγαθῇ τύχῃ. τὸν Ἐπικούρειον σὲ ἤδη καλῶ. τίς ὠνήσεται τοῦτον; ἔστι μὲν τοῦ γελῶντος ἐκείνου μαθητὴς, καὶ τοῦ

με-

μεθύοντος, ὡς μικρῷ πρόσθεν ἀπεκηρύττομεν. ἓν δὲ πλέον οἶδεν αὐτῶν, τὸ ὅσον ἀσεβέστερος τυγχάνει, τὰ δ᾽ ἄλλα ἡδύς, καὶ λιχνείᾳ φίλος. Αγο. τίς ἡ τιμή; Ερ. δύο μναῖ. Αγο. λάμβανε. τὸ δεῖνα δὲ ὅπως ἴδω, τίσι χαίρει τῶν ἐδεσμάτων; Ερ. τὰ γλυκέα σιτεῖται, καὶ μελιτώδη, καὶ μάλιστα τὰς ἰσχάδας. Αγο. χαλεπὸν μὲν οὐδέν. ὠνήσομαι γὰρ αὐτῷ παλάθας τῶν Καρικῶν. Ζεύς. ἄλλον κάλει, τὸν ἐν χρῷ κουρίας ἐκεῖνον, τὸν σκυθρωπόν, τὸν ἀπὸ τῆς στοᾶς. Ερ. εὖ λέγεις. ἐοίκασι δ᾽ οὖν πολύ τι πλῆθος αὐτὸν περιμένειν τῶν περὶ τὴν ἀγορὰν ἀπηντηκότων. αὐτὴν τὴν ἀρετὴν πωλῶ, τὸν βίον τὸν τελειότατον. τίς πάντα μόνος εἰδέναι θέλει; Αγο. πῶς τοῦτο φής; Ερ. ὅτι μόνος οὗτος σοφός, μόνος καλός, μόνος δίκαιος, ἀνδρεῖος, βασιλεύς, ῥήτωρ, πλούσιος, νομοθέτης, καὶ τἆλλα, ὁπόσα ἐστίν. Ερ. οὐκοῦν ὦ γαθέ, καὶ μάγειρος μόνος, καὶ νὴ Δία γε σκυτοδέψης, καὶ τέκτων, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ερ. ἔοικεν. Αγο. ἐλθὲ ὦ γαθέ, καὶ λέγε πρὸς τὸν ὠνητὴν ἐμέ, ποῖός τις εἶ, καὶ πρῶτον, εἰ οὐκ ἄχθῃ πιπρασκόμενος, καὶ δοῦλος ὤν. Χρύ. οὐδαμῶς, οὐ γὰρ ἐφ᾽ ἡμῖν ταῦτά ἐστιν, ὅσα δὲ οὐκ ἐφ᾽ ἡμῖν, ἀδιάφορα εἶναι συμβέβηκεν. Αγο. οὐ μανθάνω, ὅ τι λέγεις. Χρύ. τί φής; οὐ μανθάνεις, ὅτι τῶν τοιούτων τὰ μέν ἐστι προηγμένα, τὰ δ᾽ ἔμπαλιν ἀποπροηγμένα; Αγο. οὐδὲ νῦν μανθάνω. Χρύ. εἰκότως, οὐ γὰρ εἴθισαι τοῖς ἡμετέροις ὀνόμασιν, οὐδὲ καταληπτικὴν φαντασίαν ἔχεις. ὁ δὲ σπουδαῖος ὁ τὴν λο-

γικὴν θεωρίαν ἐκμαθὼν, οὐ μόνον ταῦτ' οἶδεν, ἀλλὰ καὶ σύμβαμα, καὶ παρασύμβαμα, ὁποίων καὶ ὁπόσων ἀλλήλων διαφέρει. Αγο. πρὸς τῆς φιλοσοφίας, μὴ φθονήσῃς κἀμοὶ τοῦτ' εἰπεῖν, ὅ, τι σύμβαμα, καὶ τί παρασύμβαμα. καὶ γὰρ οὐκ οἶδ', ὅπως ἐπλήγην ὑπὸ τοῦ ῥυθμοῦ τῶν ὀνομάτων. Χρύ. ἀλλ' οὐδεὶς φθόνος. ἢν γάρ τις χωλὸς ὢν, αὐτῷ ἐκείνῳ τῷ χωλῷ ποδὶ προσπταίσας λίθῳ, τραῦμα δ' ἐξ ἀφανοῦς λάβῃ, ὁ τοιοῦτος εἶχε μὲν δήπου σύμβαμα τὴν χωλείαν, τὸ τραῦμα δὲ, παρασύμβαμα προσέλαβεν. Αγο. ὢ τῆς ἀγχινοίας. τί δ' ἄλλο μάλιστα φῂς εἰδέναι; Χρύ. τὰς λόγων πλεκτάνας, αἷς συμποδίζω τοὺς προσομιλοῦντας, καὶ ἀποφράττω, καὶ σιωπᾶν ποιῶ, φιμὸν ἀτεχνῶς αὐτοῖς περιτιθείς. ὄνομα δὲ τῇ δυνάμει ταύτῃ, ὁ ἀοίδιμος συλλογισμός. Αγο. Ἡράκλεις, ἄμαχόν τινα, καὶ βίαιον λέγεις. Χρύ. σκόπει γοῦν. ἔστι σοι παιδίον; Αγο. τί μήν; Χρύ. τοῦτο ἤν πως κροκόδειλος ἁρπάσῃ, πλησίον ποταμοῦ πλαζόμενον εὑρὼν, κᾆτά σοι ἀποδώσειν ὑπισχνῆται αὐτὸ, ἢν εἴπῃς τἀληθὲς, ὅ, τι δέδοκται περὶ τῆς ἀποδόσεως τοῦ βρέφους, τί φήσεις αὐτὸν ἐγνωκέναι; Αγο. δυσαπόκριτον ἐρωτᾷς. ἀπορῶ γοῦν, ὁπότερον εἰπὼν ἀπολάβοιμι. ἀλλὰ σὺ πρὸς Διὸς ἀποκρινάμενος, ἀνάσωσαί μοι τὸ παιδίον, μὴ καὶ φθάσῃ αὐτὸ καταπιών. Χρύ. θάῤῥει, καὶ ἄλλα γάρ σε διδάξομαι θαυμασιώτερα. Αγο. τὰ ποῖα; Χρύ. τὸν θερίζοντα, καὶ τὸν κυριεύοντα, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὴν Ἠλέκτραν, καὶ τὸν ἐγκεκαλυμμένον.

Αγο.

Αγο. τίνα τοῦτον τὸν ἐγκεκαλυμμένον, ἢ τίνα τὴν Ἠλέκτραν λέγεις; Χρύ. Ἠλέκτραν μὲν ἐκείνην τὴν πάνυ, τὴν Ἀγαμέμνονος, ἣ τὰ αὐτὰ οἶδέ τε ἅμα, καὶ οὐκ οἶδε. παρεστῶτος γὰρ αὐτῇ τοῦ Ὀρέστου ἔτι ἀγνῶτος, οἶδε μὲν Ὀρέστην, ὅτι ἀδελφὸς αὐτῆς, ὅτι δὲ οὗτος Ὀρέστης, ἀγνοεῖ. τὸν δ' αὖ ἐγκεκαλυμμένον, καὶ πάνυ θαυμαστὸν ἀκούσῃ λόγον. ἀπόκριναι γάρ μοι, τὸν πατέρα οἶσθα τὸν σεαυτοῦ; Αγο. ναί. Χρύ. τί οὖν, ἤν σοι παραστήσας τινὰ ἐγκεκαλυμμένον, ἔρωμαι, τοῦτον οἶσθα; τί φήσεις; Αγο. δηλαδὴ ἀγνοεῖν. Χρύ. ἀλλὰ μὴν αὐτὸς οὗτος ἦν ὁ πατὴρ ὁ σός, ὥστε εἰ τοῦτον ἀγνοεῖς, δῆλος εἶ τὸν πατέρα τὸν σὸν ἀγνοῶν. Αγο. οὐ μὲν οὖν. ἀλλ' ἀποκαλύψας αὐτὸν, εἴσομαι τὴν ἀλήθειαν. ὅμως δ' οὖν τί σοι τῆς σοφίας τὸ τέλος, ἢ τί πράξεις, πρὸς τὸ ἀκρότατον τῆς ἀρετῆς ἀφικόμενος; Χρύ. περὶ τὰ πρῶτα κατὰ φύσιν καταγενήσομαι, λέγω δὲ πλοῦτον, ὑγίειαν, καὶ τὰ τοιαῦτα. πρότερον δὲ ἀνάγκη πολλὰ προπονῆσαι, λεπτογράφοις βιβλίοις παραθήγοντα τὴν ὄψιν, καὶ σχόλια συναγείροντα, καὶ σολοικισμῶν ἐμπιπλάμενον, καὶ ἀτόπων ῥημάτων. καὶ τὸ κεφάλαιον, οὐ θέμις γενέσθαι σοφὸν, ἢν μὴ τρεῖς ἐφεξῆς τοῦ ἐλλεβόρου πίῃς. Αγο. γενναῖά σου ταῦτα, καὶ δεινῶς ἀνδρικά. τὸ δὲ γνύφωνα εἶναι, καὶ τοκογλύφον, καὶ γὰρ ταῦτα ὁρῶ σοι προσόντα, τί φῶμεν, ἀνδρὸς ἤδη πεπωκότος τὸν ἐλλέβορον, καὶ τελείου πρὸς ἀρετήν; Χρύ. ναί, μόνῳ οὖν τὸ δανείζειν πρέποι ἂν τῷ σοφῷ. ἐπεὶ γὰρ ἴδιον αὐτῷ συλλογίζεσθαι, τὸ δανείζειν

δὲ, καὶ λογίζεσθαι τοὺς τόκους, πλησίον εἶναι δοκεῖ τοῦ συλ-
λογίζεσθαι, μόνου δ' ἂν εἴη τοῦ σπουδαίου, καθάπερ ἐκεῖ-
νο, καὶ τοῦτο, καὶ οὐ μόνον γε ἁπλῶς, ὥσπερ οἱ ἄλλοι, τοὺς
τόκους, ἀλλὰ καὶ τούτων ἑτέρους τόκους λαμβάνειν. ἢ γὰρ
ἀγνοεῖς, ὅτι τῶν τόκων οἱ μέν εἰσι πρῶτοι τινὲς, οἱ δὲ
δεύτεροι, καθάπερ αὐτῶν ἐκείνων ἀπόγονοι; ὁρᾷς δὲ
δήπου καὶ τὸν συλλογισμὸν, ὁποῖά φησιν, εἰ τὸν πρῶτον
τόκον λήψεται, καὶ τὸν δεύτερον. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν πρῶ
τον λήψεται, ἄρα καὶ τὸν δεύτερον. Αγο. οὐκοῦν καὶ μι
σθῶν πέρι τὰ αὐτὰ φῶμεν, ὧν σὺ λαμβάνεις ἐπὶ τῇ
σοφίᾳ, παρὰ τῶν νέων; καὶ δῆλον, ὅτι μόνος ὁ σπουδαῖος
μισθὸν ἐπὶ τῇ ἀρετῇ λήψεται. Χρύ. μανθάνεις, οὐ γὰρ
ἐμαυτοῦ εἵνεκα λαμβάνω, τοῦ δὲ διδόντος αὐτοῦ χά
ριν. ἐπεὶ γὰρ ἐστὶν ὁ μέν τις ἐκχύτης, ὁ δὲ περιεκτικὸς,
ἐμαυτὸν μὲν ἀσκῶ εἶναι περιεκτικὸν, τὸν δὲ μαθητὴν,
ἐκχύτην. Αγο. καὶ μὴν τοὐναντίον ἔφης, τὸν νέον μὲν
εἶναι περιεκτικὸν, σὲ δὲ τὸν μόνον πλούσιον, ἐκχύτην.
Χρύ. σκώπτεις ὦ οὗτος. ἀλλ' ὅρα, μή σε ἀποτοξεύσω
ἀναποδείκτῳ συλλογισμῷ. Αγο. καὶ τί δεινὸν ἀ-
πὸ τοῦ βέλους; Χρύ. ἀπορία καὶ σιωπὴ, καὶ δια-
στραφῆναι τὴν διάνοιαν. ὃ δὲ μέγιστον, ἢν ἐθέλω, τάχι
στά σε ἀποδείξω λίθον. Αγο. πῶς λίθον; οὐ γὰρ Περ-
σεὺς, ὦ βέλτιστε, εἶναί μοι δοκεῖς. Χρύ. ὧδέ πως. ὁ λί
θος σῶμα ἐστί; Αγο. ναί. Χρύ. τί δὲ, τὸ ζῶον οὐ σῶ-
μα; Αγο. ναί. Χρύ. σὺ δὲ ζῶον; Αγο. ἔοικα γοῦν.
Χρύ. λίθος ἄρα εἶ, σῶμα ὤν. Αγο. μηδαμῶς, ἀλλ'
ἀνάλυσόν με πρὸς τοῦ Διὸς, καὶ ἐξ ὑπαρχῆς ποίησον
ἄνθρω

ἄνθρωπον. Χρύ. οὐ χαλεπόν, ἀλλ' ἔμπαλιν ἴσθι ἄνθρωπος. εἰπὲ γάρ μοι, πᾶν σῶμα, ζῷον; Αγο. οὔ. Χρύ. τί δέ, λίθος, ζῷον; Αγο. οὔ. Χρύ. σὺ δὲ σῶμα εἶ; Αγο. ναί. Χρύ. σῶμα δὲ ὤν, ζῷον εἶ; Αγο. ναί. Χρύ. οὐκ ἄρα λίθος εἶ, ζῷον γε ὤν. Αγο. εὖγε ἐποίησας, ὡς ἤδη μου τὰ σκέλη, καθάπερ τὰ τῆς Νιόβης, ἀπεψύχετο, καὶ πάγια ἦν. ἀλλὰ ὠνήσομαί γε σε. πόσον ὑπὲρ αὐτοῦ καταβαλῶ; Ερ. μνᾶς δώδεκα. Αγο. λαμβάνε. Ερ. μόνος δ' αὐτὸν ἐώνησαι. Αγο. μὰ Δί', ἀλλ' οὗτοι πάντες, οὓς ὁρᾷς. Ερ. πολλοί γε, καὶ τοὺς ὤμους καρτεροί, καὶ τοῦ θερίζοντος λόγου ἄξιοι. Ζεύς. μὴ διάτριβε, ἄλλον κάλει. Ερ. τὸν Περιπατητικόν σε φημί, τὸν καλόν, τὸν πλούσιον. ἄγε δή, ὠνήσασθε τὸν συνετώτατον, τὸν πάντα ὅλως ἐπιστάμενον. Αγο. ποῖος δέ τίς ἐστι; Ερ. μέτριος, ἐπιεικής, ἁρμόδιος τῷ βίῳ, τὸ δὲ μέγιστον, διπλοῦς. Αγο. πῶς λέγεις; ἄλλος μὲν ὁ ἔκτοσθεν φαινόμενος, ἄλλος δὲ ὁ ἔνδοθεν εἶναι δοκεῖ; Ερ. ὥστε ἢν πρίῃ αὐτόν, μέμνησο τὸν μὲν ἐσωτερικόν, τὸν δὲ ἐξωτερικὸν καλεῖν. Αγο. τί δὲ γιγνώσκει μάλιστα; Ερ. τρία εἶναι τὰ ἀγαθά, ἐν ψυχῇ, ἐν σώματι, ἐν τοῖς ἐκτός. Αγο. ἀνθρώπινα φρονεῖ. πόσου δέ ἐστιν; Ερ. εἴκοσι μνῶν. Αγο. πολὺ λέγεις. Ερ. οὐκ ὦ μακάριε, καὶ γὰρ αὐτὸς ἔχειν τι ἀργύριον δοκεῖ, ὥστε οὐκ ἂν φθάνοις ὠνούμενος. ἔτι δὲ εἴσῃ αὐτίκα μάλα παρ' αὐτοῦ, πόσον μὲν ὁ κώνωψ βιοῖ τὸν χρόνον, ἐφ' ὅσον δὲ βάθος ἡ θάλασσα ὑπὸ μὲν ἡλίου καταλάμπεται,

καὶ ὁποία τις οὖσιν ἡ ψυχὴ τῶν ὀστρέων. Αγο. Ἡράκλεις, τῆς ἀκριβολογίας. Ερ. τί δέ, εἰ ἀκούσειας ἄλλα πολλὰ τούτων ὀξυδερκέστερα, γονῆς τε πέρι, καὶ γενέσεως, καὶ τῆς ἐν ταῖς μήτραις τῶν ἐμβρύων πλαστικῆς; καὶ ὡς ἄνθρωπος μὲν γελαστικόν, ὄνος δὲ οὐ γελαστικόν, οὐδὲ τεκταινόμενον, οὐδὲ πλωΐζόμενον; Αγο. πάνσεμνα φὴς, καὶ ὀνησιφόρα τὰ μαθήματα, ὥστε ὠνοῦμαι αὐτὸν εἴκοσιν. Ερ. εἶεν. τίς λοιπὸς ἡμῖν καταλέλειπται, ὁ σκεπτικὸς οὗτος; σὺ ὁ πυῤῥίας πρόσιθι, καὶ ἀποκηρύττου κατὰ τάχος. ἤδη μὲν ὑπορρέουσιν οἱ πολλοὶ, καὶ ἐν ὀλίγοις ἡ πρᾶσις ἔσται. ὅμως δὲ τίς καὶ τοῦτον ὠνεῖται; Αγο. ἔγωγε. ἀλλ' οὖν πρῶτον εἰπέ μοι, σὺ τί ἐπίστασαι; Φι. οὐδέν. Αγο. πῶς τοῦτ' ἔφησθα; Φι. ὅτι οὐδὲν ὅλως εἶναί μοι δοκεῖ. Αγο. οὐδὲ ἡμεῖς ἄρα ἐσμέν τινες; Φι. οὐδὲ τοῦτο οἶδα. Αγο. οὐδ' ὅτι σὺ τίς ὢν τυγχάνεις; Φι. πολὺ μᾶλλον ἔτι τοῦτ' ἀγνοῶ. Αγο. ὢ τῆς ἀπορίας. τί δαί σοι τὰ σταθμία ταυτὶ βούλεται; Φι. ζυγοστατῶ ἐν αὐτοῖς τοὺς λόγους, καὶ πρὸς τὸ ἴσον ἀπευθύνω, καὶ ἐπειδὰν ἀκριβῶς ὁμοίους τε καὶ ἰσοβαρεῖς ἴδω, τότε δὴ ἀγνοῶ τὸν ἀληθέστερον. Αγο. τῶν ἄλλων δὲ τί ἂν πράττοις ἐμμελῶς; Φι. τὰ πάντα, πλὴν δραπέτην μεταδιώκειν. Αγο. τί δαὶ τοῦτό σοι ἀδύνατον; Φι. ὅτι ὦγαθὲ οὐ καταλαμβάνω. Αγο. εἰκότως, βραδὺς γὰρ, καὶ νωθής τις εἶναι δοκεῖς. ἀλλὰ τί σοι τὸ τέλος τῆς ἐπιστάσεως; Φι. ἡ ἀμαθία, καὶ τὸ μήτε ἀκούειν, μήτε ὁρᾶν. Αγο. οὐκοῦν καὶ κωφὸς ἅμα καὶ τυφλὸς εἶναι λέγεις;

Φι. καὶ

Φι. καὶ ἄκριτός γε προσέτι, καὶ ἀναίσθητος, καὶ ὅλως, τοῦ σκώληκος οὐδὲν διαφέρων. Αγο. ὠνητέος εἶ διὰ ταῦτα. πόσου τοῦτον ἄξιον χρὴ φάναι; Ερ. μνᾶς Ἀττικῆς. Αγο. λάμβανε. τί φὴς ὦ οὗτος, ἐπριάμην σε; Φι. ἄδηλον. Αγο. μηδαμῶς, ἐώνημαι γὰρ, καὶ τἀργύριον κατέβαλον. Φι. ἐπέχω περὶ τούτου, καὶ διασκέπτομαι. Αγο. καὶ μὴν ἀκολούθει μοι, καθάπερ χρὴ ἐμὸν οἰκέτην. Φι. τίς οἶδεν, εἰ ἀληθῆ ταῦτα φής; Αγο. ὁ κῆρυξ, καὶ ἡ μνᾶ, καὶ οἱ παρόντες. Φι. πάρεισι γὰρ ἡμῖν τινες; Αγο. ἀλλ᾿ ἔγωγέ σε ἤδη ἐμβαλὼν ἐς τὸν μυλῶνα, πείσω εἶναι δεσπότης κατὰ τὸν χείρω λόγον. Φι. ἐπέχω περὶ τούτου. Αγο. μὰ Δί᾿, ἀλλ᾿ ἤδη γε ἀπεφηνάμην. Ερ. σὺ μὲν παῦσαι ἀντιτείνων, καὶ ἀκολούθει τῷ πριαμένῳ. ὑμᾶς δ᾿ ἐς αὔριον παρακαλοῦμεν, ἀποκηρύξειν γὰρ τοὺς ἰδιώτας, καὶ βαναύσους, καὶ ἀγοραίους βίους μέλλομεν.

Σωκράτους, Πλάτωνος, Εμπεδοκλέους, Λουκιανοῦ, Φιλοσοφίας, Αληθείας, Αριστοτέλους, Αναβιούντων, Διογένους, Παρρησιάδου, Αρετῆς, Συλλογισμοῦ, Πλατωνικοῦ, Πυθαγορικοῦ, Στωϊκοῦ, Περιπατητικοῦ, Επικουρείου, Ακαδημαϊκοῦ, Ιερείας καὶ Ελέγχου, ἢ Αλιεύς.

Βάλλε, βάλλε τὸν κατάρατον τοῖς ἀφθόνοις λί-

θοις, ἐπίβαλλε τῶν βώλων, προσεπίβαλλε καὶ τῶν ὀστρά-
κων. παῖε τοῖς ξύλοις τὸν ἀλιτήριον. ὅρα, μὴ διαφύ-
γῃ. καὶ σὺ ὦ Πλάτων βάλλε, καὶ σὺ ὦ Χρύσιππε, καὶ
σύ. πάντες ἅμα ξυνασπίσωμεν ἐπ' αὐτὸν, Ὡς πή-
ρη πήρηφιν ἀρήγει, βάκτρα δὲ βάκτροις. κοινὸς γὰρ
πόλεμος, καὶ οὐκ ἔστιν ὅντινα ἡμῶν οὐχ ὕβρισε. σὺ δὲ
ὦ Διόγενες, εἴ ποτε ἄλλο τε, χρῶ τῷ ξύλῳ, μὴ δ' ἀνῇς.
διδότω τὴν ἀξίαν, βλάσφημος ὤν. τί τοῦτο; κεκμήκα-
τε ὦ Ἀρίστιππε, καὶ μὴν οὐκ ἐχρῆν. Ἐστὲ σοφοί, μιμήσασθε
δὲ θυμώδους ὀργῆς. Ἀριστότελες, ἐπισπούδασον ἔτι
θᾶσσον. καλῶς ἔχει, ἑάλωκε τὸ θηρίον. εἰλήφαμέν σε
ὦ μιαρέ, εἴσῃ γοῦν αὐτίκα, οὕς τινας ὄντας ἡμᾶς ἐκα-
κηγόρεις. τῷ τρόπῳ δέ τις αὐτὸν καὶ μετέλθοι; ποι-
κίλον γάρ τινα ἐπινοῶμεν θάνατον κατ' αὐτοῦ, πᾶ-
σιν ἡμῖν ἐξαρκέσαι δυνάμενον. καθ' ἕκαστον ἑπτά-
κις γοῦν δίκαιός ἐστιν ἡμῖν ἀπολωλέναι. Πλα. ἐμοὶ
μὲν ἀνεσκολοπίσθαι δοκεῖ αὐτὸν, νὴ Δία, μαστιγωθέν-
τα γε πρότερον. τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκκεκόφθω. τὴν γλῶτ-
ταν αὐτὴν ἔτι πολὺ πρότερον ἀποτετμήσθω. σοὶ δὲ
τί Ἐμπεδόκλεις δοκεῖ; Εμ. ἐς τοὺς κρατῆρας ἐμπε-
σεῖν αὐτὸν, ὡς μάθοι μὴ λοιδορεῖσθαι τοῖς κρείττοσι.
Πλά. καὶ μὴν ἄριστον ἦν, καθάπερ τινὰ Πενθέα, ἢ
Ὀρφέα, λακιστὸν ἐν πέτραισιν εὑρέσθαι μόρον, ἵνα
ἂν καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ ἕκαστος ἔχων ἀπαλλάττοιτο.
Λυ. μηδαμῶς, ἀλλὰ πρὸς ἱκεσίου φείσασθέ μου. Σω.
ἄραρεν, οὐκ ἂν ἀφεθείης ἔτι. ὁρᾷς δὲ δὴ καὶ τὸν Ὅμηρον,
ἃ λέγει, Ὡς οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἀνδράσιν ὅρκια πιστά;

Λυ.

Λυ. καὶ μὴν καθ' Ὅμηρον ὑμᾶς καὶ αὐτὸς ἱκετεύσω. αἰδέσεσθε γὰρ ἴσως τὰ ἔπη, καὶ οὐ περιόψεσθε ῥαψῳδήσαντά με. Ζωγρεῖτ' οὐ κακὸν ἄνδρα, καὶ ἄξια δέχθε ἄποινα, Χαλκόν τε, χρυσόν τε, τὰ δὴ φιλέουσι σοφοί περ. Πλά. ἀλλ' οὐδὲ ἡμεῖς ἀπορήσομεν πρὸς σὲ Ὁμηρικῆς ἀντιλογίας. ἄκουε δή, Μὴ δή μοι φύξιν γε κακηγόρε βάλλεο θυμῷ, Χρυσόν περ λέξας, ἐπεὶ ἵκεο χεῖρας ἐς ἁμάς. Λυ. οἴμοι τῶν κακῶν. ὁ μὲν Ὅμηρος ἡμῖν ἄπρακτος, ἡ μεγίστη ἐλπίς. ἐπὶ τὸν Εὐριπίδην δή μοι καταφευκτέον, τάχα γὰρ ἂν ἐκεῖνος σώσειέ με. Μὴ κτεῖναι τὸν ἱκέτην, οὐ γὰρ θέμις κτανεῖν. Πλά. τί δὲ οὐχὶ κἀκεῖνα Εὐριπίδου ἐστίν, Οὐ δεινὰ πάσχειν, δεινὰ τοὺς εἰργασμένους; Λυ. νῦν οὖν ἕνεκα ῥημάτων κτενεῖτέ με; Πλά. νὴ Δία, φησὶ γοῦν ἐκεῖνος αὐτός, Ἀχαλίνων στομάτων, ἀνόμου τ' ἀφροσύνας, τὸ τέλος δυστυχία. Λυ. οὐκοῦν ἐπειδὴ δέδοκται πάντως ἀποκτιννύναι, καὶ οὐδεμία μηχανὴ τὸ διαφυγεῖν με, φέρετε τοῦτο γοῦν, εἴπατέ μοι, οἵ τινες ὄντες, ἢ τί πεπονθότες ἀνήκεστον πρὸς ἡμῶν, ἀνήκεστα ὀργίζεσθε, καὶ ἐπὶ θανάτῳ συνειλήφατέ με; Πλά. ἅτινα μὲν εἴργασαι ἡμᾶς τὰ δεινά, σεαυτὸν ἐρώτα, ὦ κάκιστε, καὶ τοὺς καλοὺς ἐκείνους σου λόγους, ἐν οἷς φιλοσοφίαν τε αὐτὴν κακῶς ἠγόρευες, καὶ εἰς ἡμᾶς ὕβριζες, ὥσπερ ἐξ ἀγορᾶς ἀποκηρύττων σοφοὺς ἄνδρας, καὶ τὸ μέγιστον, ἐλευθέρους. ἐφ' οἷς ἀγανακτήσαντες, ἀνεληλύθαμεν ἐπὶ σέ, παραιτησάμενοι πρὸς ὀλίγον τὸν Ἀϊδωνέα, Χρύσιππος οὑτοσί, καὶ Ἐπίκουρος, καὶ Πλάτων

ἐγὼ, καὶ Ἀριστοτέλης ἐκεῖνος, καὶ ὁ σιωπῶν οὗτος Πυθαγόρας, καὶ Διογένης, καὶ ἅπαντες, ὁπόσους διέσυρες ἐν τοῖς λόγοις. Λου. ἀνέπνευσα. οὐ γὰρ ἀποκτενεῖτέ με, εἰ μάθετε, ὁποῖος ἐγὼ περὶ ὑμᾶς ἐγενόμην. ὥστε ἀπορρίψατε τοὺς λίθους, μᾶλλον δὲ φυλάττετε, χρήσεσθε γὰρ αὐτοῖς κατὰ τῶν ἀξίων. Πλα. ληρεῖς. σὲ δὲ χρὴ τήμερον ἀπολωλέναι, καὶ ἤδη γε λαΐνον ἕσσο χιτῶνα κακῶν ἕνεχ', ὅσσα ἔοργας. Λου. καὶ μὴν ὦ ἄριστοι, ὃν ἐχρῆν μόνον ἐξ ἁπάντων ἐπαινεῖν, οἰκεῖόν τε ὑμῖν ὄντα, καὶ εὔνουν καὶ ὁμογνώμονα, καὶ εἰ μὴ φορτικὸν εἰπεῖν, κηδεμόνα τῶν ἐπιτηδευμάτων τοῦ ἴστε ἀποκτενοῦντες, ἢν ἐμὲ ἀποκτείνητε, τοσαῦτα ὑπὲρ ὑμῶν πεπονηκότα. ὁρᾶτε γοῦν, μὴ τὸ τῶν νῦν φιλοσόφων αὐτοὶ ποιῆτε, ἀχάριστοι καὶ ὀργίλοι, καὶ ἀγνώμονες φαινόμενοι πρὸς ἄνδρα εὐεργέτην. Πλά. ὢ τῆς ἀναισχυντίας. καὶ χάριν σοι τῆς κακηγορίας προσοφείλομεν; οὕτως ἀνδραπόδοις ἀληθῶς οἴει διαλέγεσθαι; ἢ καὶ εὐεργεσίαν καταλογιῇ πρὸς ἡμᾶς ἐπὶ τῇ τοσαύτῃ ὕβρει, καὶ παροινίᾳ τῶν λόγων; Λου. ποῦ γὰρ ἐγὼ ὑμᾶς, ἢ πότε ὕβρικα, ὃς ἀεὶ φιλοσοφίαν τε θαυμάζων διατετέλεκα, καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ὑπερεπαινῶν, καὶ τοῖς λόγοις, οὓς καταλελοίπατε, ὁμιλῶν. αὐτὰ γοῦν, ἃ φημι, ταῦτα πόθεν ἄλλοθεν, ἢ παρ' ὑμῶν παραλαβὼν, καὶ κατὰ τὴν μέλιτταν ἀπανθισάμενος, ἐπιδείκνυμαι τοῖς ἀνθρώποις; οἱ δὲ ἐπαινοῦσι, καὶ γνωρίζουσιν ἕκαστον τὸ ἄνθος, ὅθεν, καὶ παρ' ὅτου, καὶ ὅπως ἀνελεξάμην, καὶ λόγῳ μὲν ἐμὲ ζηλοῦσι τῆς ἀνθολο-

γίας

γέτες. τὸ δὲ ἀληθές, ὑμᾶς δὲ τὸν λειμῶνα τὸν ὑμέτε-
ρον, οἳ τοιαῦτα ἐξηνθήκατε ποικίλα, καὶ πολυειδῆ
τὰς βαφάς, εἴ τις ἀναλέξασθαί γε αὐτὰ ἐπίσαιτο,
καὶ ἀναπλέξασθαι καὶ ἁρμόσασθαι, ὡς μὴ ἀπᾴδειν
θάτερον θατέρου, ἔσθ' ὅς τις οὖν ταῦτα εὖ πεπονθὼς
παρ' ὑμῶν, κακῶς ἂν εἰπεῖν ἐπιχειρήσειεν εὐεργέτας
ἄνδρας, ἀφ' ὧν εἶναί τις ἔδοξεν; ἐκτὸς εἰ μὴ κατὰ τὸν
Θάμυριν, ἢ τὸν Εὔρυτον εἴη τὴν φύσιν, ὡς ταῖς Μού-
σαις ἀντᾴδειν, παρ' ὧν εἴληφε τὴν ᾠδήν, ἢ τῷ Α-
πόλλωνι ἐριδαίνειν, ἐναντία τοξεύων, καὶ ταῦτα, δο-
τῆρι ὄντι τῆς τοξικῆς. Πλα. τοῦτο μὲν, ὦ γενναῖε, κα-
τὰ τοὺς ῥήτορας εἴρηταί σοι. ἐναντιώτατον γοῦν ἐστι
τῷ πράγματι, καὶ χαλεπωτέραν σου ἐπιδείκνυσι
τὴν τόλμαν, εἴγε τῇ ἀδικίᾳ καὶ ἀχαριστία πρόσεστιν,
ὃς παρ' ἡμῶν τὰ τοξεύματα, ὡς φῄς, λαβὼν, καθ'
ἡμῶν ἐτόξευες, ἕνα τοῦτον ὑποθέμενος τὸν σκοπόν,
ἅπαντας ἡμᾶς ἀγορεύειν κακῶς. τοιαῦτα παρὰ σοῦ
ἀπειλήφαμεν, ἀνθ' ὧν σοι τὸν λειμῶνα ἐκεῖνον ἀνα-
πετάσαντες, οὐκ ἐκωλύομεν δρέπεσθαι, καὶ τὸ προ-
κόλπιον ἐμπλησάμενον ἀπελθεῖν, ὥστε διά γε τοῦτο
μάλιστα δίκαιος ἂν εἴης ἀποθανεῖν. Λου. ὁρᾶτε; πρὸς
ὀργὴν ἀκούετε, καὶ οὐδὲν τῶν δικαίων προσίεσθε. καίτοι
οὐκ ἂν ᾠήθην ποτέ, ὡς ὀργὴ Πλάτωνος, ἢ Χρυσίπ-
που, ἢ Ἀριστοτέλους, ἢ τῶν ἄλλων ὑμῶν καθίκοιτο ἄν, ἀλ
λά μοι ἐδοκεῖτε μόνοι δὴ πόρρω εἶναι τοῦ τοιούτου.
πλὴν ἀλλὰ μὴ ἄκριτόν γε, ὦ θαυμάσιοι, μηδὲ πρὸ
δίκης ἀποκτείνητέ με. ὑμέτερον γοῦν καὶ τοῦτο ἦν, μὴ

βία, μὴ δὲ κατὰ τὸ ἰσχυρότερον πολιτεύεσθαι, δίκῃ δὲ τὰ διάφορα διαλύεσθαι διδόντας λόγους, καὶ δεχομένους ἐν τῷ μέρει. ὥστε δικαστὴν ἑλόμενοι, κατηγορήσατε μὲν ὑμεῖς, ἢ ἅμα πάντες, ἢ ὅν τινα ἂν χειροτονήσητε ὑπὲρ ἁπάντων, ἐγὼ δὲ ἀπολογήσομαι πρὸς τὰ ἐγκλήματα. κᾆτα εἰ μέν τι ἀδικῶν φαίνομαι, καὶ τοῦτο περὶ ἐμοῦ γνῷ τὸ δικαστήριον, ὑφέξω δηλαδὴ τὴν ἀξίαν, ὑμεῖς δὲ βίαιον οὐδὲν τολμήσετε. ἢν δὲ τὰς εὐθύνας ὑποσχὼν, καθαρὸς ὑμῖν καὶ ἀνεπίληπτος εὑρίσκωμαι, ἀφήσουσι μὲν οἱ δικασταὶ, ὑμεῖς δὲ εἰς τοὺς ἐξαπατήσαντας ὑμᾶς, καὶ προξενήσαντας καθ' ἡμῶν, τὴν ὀργὴν τρέψετε. ΠΛΑ. τοῦτο ἐκεῖνο εἰς πεδίον, τὸν ἵππον ὡς παρακρουσάμενος τοὺς δικαστὰς, ἀπέλθοις. φασὶ γοῦν ῥήτορά σε, καὶ δικανικόν τινα εἶναι, καὶ πανοῦργον ἐν τοῖς λόγοις. τίνα δὲ καὶ δικαστὴν ἐθέλεις γενέσθαι; ὅν τινα μὴ σὺ δωροδοκήσας, οἷα πολλὰ ποιεῖτε, ἄδικα, πείσεις ὑπὲρ σοῦ ψηφίσασθαι. ΛΥ. θαῤῥεῖτε. τούτου γε ἕνεκα οὐδένα τοιοῦτον διαιτητὴν ὕποπτον, ἢ ἀμφίβολον ἀξιώσαιμ' ἂν γενέσθαι, καὶ ὅστις ἀποδώσεταί μοι τὴν ψῆφον. ὁρᾶτε γοῦν, τὴν φιλοσοφίαν αὐτὴν μεθ' ὑμῶν ποιοῦμαι δικάστριαν ἔγωγε. ΠΛΑ. καὶ τίς ἂν κατηγορήσειεν, εἴγε ἡμεῖς δικάσομεν; ΛΥ. οἱ αὐτοὶ κατηγορεῖτε, καὶ δικάζετε, οὐδὲν οὐδὲ τοῦτο δέδια. τοσοῦτον ὑπερφέρω τοῖς δικαίοις, καὶ ἐκ περιουσίας ἀπολογήσασθαι ὑπολαμβάνω. ΠΛΑ. τί ποιοῦμεν, ὦ Πυθαγόρα, καὶ Σώκρατες; ἔοικε γὰρ ἁνὴρ οὐκ ἄλογα προκαλεῖσθαι, δικάζεσθαι ἀξιῶν. ΣΩ. τί δὲ ἄλλο,

ἢ βα

ἢ βαδίζωμεν ἤδη ἐπὶ τὸ δικαστήριον; καὶ τὴν φιλοσοφίαν παραλαβόντες, ἀκούσωμεν, ὅ,τι καὶ ἀπολογήσεται. τὸ πρὸ δίκης γὰρ οὐχ ἡμέτερον, ἀλλὰ δεινῶς ἰδιωτικόν, ὀργίλων τινῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸ δίκαιον ἐν τῇ χειρὶ τιθεμένων. παρέξομεν γοῦν ἀφορμὰς τοῖς κατηγορεῖν ἐθέλουσι, καταλεύσαντες ἄνδρα, μηδὲ ἀπολογησάμενον ὑπὲρ ἑαυτοῦ, καὶ ταῦτα, δικαιοσύνῃ χαίρειν αὐτοὶ λέγοντες. ἢ τί ἂν εἴποιμεν Ἀνύτου καὶ Μελίτου πέρι, τῶν ἐμοῦ κατηγορησάντων, ἢ τῶν τότε δικαστῶν, εἰ οὗτος τεθνήξεται, μηδὲ τὸ παράπαν ὕδατος μεταλαβών; Γλα. ἄριστα παραινεῖς ὦ Σώκρατες, ὥστε ἀπίωμεν ἐπὶ τὴν φιλοσοφίαν. ἡ δὲ δικασάτω, καὶ ἡμεῖς ἀγαπήσομεν, οἷς ἂν ἐκείνη διαγνῷ. Λυ. εὖγε ὦ σοφώτατοι, ἀμείνω ταῦτα, καὶ νομιμώτερα. τοὺς μέντοι λίθους φυλάττετε, ὡς ἔφην, δεήσει γὰρ αὐτῶν μικρὸν ὕστερον ἐν τῷ δικαστηρίῳ. ποῦ δὲ τὴν φιλοσοφίαν εὕροι τις ἄν; οὐ γὰρ οἶδα, ἔνθα οἰκεῖ. καίτοι πάνυ πολὺν ἐπλανήθην χρόνον, ἀναζητῶν τὴν οἰκίαν, ὡς ξυγγενοίμην αὐτῇ. εἶτα ἐντυγχάνων ἂν τισὶ τριβώνια περιβεβλημένοις, καὶ πώγωνας βαθεῖς καθειμένοις, παρ' αὐτῆς ἐκείνης ἥκειν φάσκουσιν, οἰόμενος εἰδέναι αὐτοὺς, ἀνηρώτων. οἱ δὲ πολὺ μᾶλλον ἐμοῦ ἀγνοοῦντες, ἢ οὐδ' ὅλως ἀπεκρίνοντό μοι, ὡς μὴ ἐλέγχοιντο οὐκ εἰδότες, ἢ ἄλλην θύραν ἀντ' ἄλλης ἀπεδείκνυον, οὐδέπω γοῦν καὶ τήμερον ἐξευρεῖν δεδύνημαι τὴν οἰκίαν. πολλάκις δὲ αὐτὸς εἰκάσας, ἢ ξεναγήσαντός τινος, ἧκον ἂν ἐπί τινας θύρας, βεβαίως ἐλπίσας τότε γοῦν εὑρηκέναι,

τεκμαιρόμενος τῷ πλήθει τῶν εἰσιόντων τε καὶ ἐξιόντων ἁπάντων σκυθρωπῶν, καὶ τὰ σχήματα εὐσταλῶν, καὶ φροντιστικῶν τὴν πρόσοψιν. μετὰ τούτων οὖν ξυμπαραβυσθεὶς, καὶ αὐτὸς εἰσῆλθον αὖ, εἶτα ἑώρων γύναιόν τι οὐχ ἁπλοϊκὸν, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα εἰς τὸ ἀσφαλὲς καὶ ἀκόσμητον ἑαυτὴν ἐπερρύθμιζεν, ἀλλὰ κατεφάνη μοι αὐτίκα, οὐδὲ τὸ ἄφετον δοκοῦν τῆς κόμης ἀκαλλώπιστον ἐῶσα, οὐδὲ τοῦ ἱματίου τὴν ἀναβολὴν ἀνεπιτηδεύτως περιστέλλουσα. πρόδηλος δὲ ἦν κοσμουμένη αὐτοῖς, καὶ πρὸς εὐπρέπειαν τῷ ἀθεραπεύτῳ δοκοῦν τι προσχρωμένη. ὑπεφαίνετο δέ τι καὶ ψιμύθιον καὶ φῦκος, καὶ τὰ ῥήματα πάνυ ἑταιρικά. καὶ ἐπαινουμένη ὑπὸ τῶν ἐραστῶν, εἰς τὸ κάλλος ἔχαιρε. καὶ εἰ δοίη τις, προχείρως ἐδέχετο. καὶ τοὺς πλουσιωτέρους ἂν παρακαθιζομένη πλησίον, τοὺς πένητας τῶν ἐραστῶν οὐδὲ προσέβλεπε. πολλάκις δὲ καὶ γυμνωθείσης αὐτῆς κατὰ τὸ ἀκούσιον, ἑώρων περιδέραια χρυσᾶ, τῶν ἐγχέλεων παχύτερα. ταῦτα ἰδὼν, ἐπὶ πόδας αὖ εὐθὺς ἀνέστρεφον, οἰκτείρας δηλαδὴ τοὺς κακοδαίμονας ἐκείνους, ἑλκομένους πρὸς αὐτῆς, οὐ τῆς ῥινὸς, ἀλλὰ τοῦ πώγωνος, καὶ κατὰ τὸν Ἰξίονα, εἰδώλῳ ἀντὶ τῆς Ἥρας ξυνόντας. Πλά. τοῦτο μὲν ὀρθῶς ἔλεξας, οὐ γὰρ πρόδηλος, οὐδὲ πᾶσι γνώριμος ἡ θύρα. πλὴν ἀλλ' οὐδὲν δεήσει βαδίζειν ἐπὶ τὴν οἰκίαν, ἐνταῦθα γὰρ ἐν Κεραμεικῷ ὑπομενοῦμεν αὐτήν. ἡ δὲ ἤδη που ἀφίξεται, ἐπανιοῦσα ἐξ Ἀκαδημίας, ὡς περιπατήσειε καὶ ἐν τῇ Ποικίλῃ, τοῦτο γὰρ ὁσημέραι ἔθος ποιεῖν αὐτῇ. μᾶλλον δὲ

ἤδη

ἤδη πρόσεισιν, ὁρᾷς τὴν κόσμιον τὴν ἀπὸ τοῦ σχήμα-
τος, τὴν προσηνῆ τὸ βλέμμα, τὴν ὑπὸ συννοίας ἠρέ-
μα βαδίζουσαν; Διογ. πολλὰς ὁμοίας ὁρῶ τὸ
σχῆμα, καὶ τὸ βάδισμα, καὶ τὴν ἀναβολήν, καίτοι
μία πάντως ἡ γε ἀληθὴς φιλοσοφία ἐστὶν ἐν αὐταῖς.
Πλά. εὖ λέγεις. ἀλλὰ δηλώσει, ἥτις ἐστί, φθεγξα-
μένη μόνον. Φι. παπαί. τί Πλάτων, καὶ Χρύσιππος
ἄνω, καὶ Ἀριστοτέλης, καὶ οἱ λοιποὶ ἅπαντες, αὐτὰ
δὴ τὰ κεφάλαιά μου τῶν μαθημάτων. τί αὖθις εἰς τὸν
βίον; ἆρά τις ὑμᾶς ἐλύπει τῶν κάτω; ὀργιζομένοις
γοῦν ἐοίκατε. καὶ τίνα τοῦτον ξυλλαβόντες ἄγετε; ἦ
που λωποδύτης τις, ἢ ἀνδροφόνος, ἢ ἱερόσυλός
ἐστι; Πλά. Νὴ Δία ὦ Φιλοσοφία, πάντων γε ἱερο
σύλων ἀσεβέστατος, ὃς τὴν ἱερωτάτην σε κακῶς ἀ-
γορεύειν ἐπεχείρησε, καὶ ἡμᾶς ἅπαντας, ὁπόσοι τι
παρὰ σοῦ μαθόντες, τοῖς μεθ' ἡμᾶς καταλελοίπαμεν.
Φι. εἶτα ἠγανακτήσατε λοιδορησαμένου τινός, καὶ
ταῦτα εἰδότες ἐμέ, οἷα πρὸς τῆς κωμῳδίας ἀκούουσα
ἐν Διονυσίοις· ὅμως φίλην τε αὐτὴν ἥγημαι, καὶ οὔ-
τε ἐδικασάμην, οὔτε ᾐτιασάμην προσελθοῦσα.
ἐφίημι δὲ παίζειν τὰ εἰκότα, καὶ τὰ ξυνήθη τῇ ἑορ-
τῇ. οἶδα γάρ, ὡς οὐκ ἄν τι ὑπὸ σκώμματος χεῖρον
γένοιτο, ἀλλὰ τοὐναντίον, ὅπερ ἂν ᾖ καλόν, ὥσπερ
τὸ χρυσίον, ἀποσπώμενον τοῖς κόμμασι, λαμπρότε-
ρον ἀποστίλβει, καὶ φανερώτερον γίνεται. ὑμεῖς δέ,
οὐκ οἶδα, ὅπως ὀργίλοι, καὶ ἀγανακτικοὶ γεγόνατε.
τί δ' οὖν αὐτὸν ἄγχετε; Πλά. μίαν ἡμέραν ταύτην

παραιτησάμενοι, ἥκομεν ἐπ' αὐτόν, ὡς ὑπόσχῃ τὴν
ἀξίαν, ὧν δέδρακε. φῆμαι γὰρ ἡμῖν διήγγελλον, οἷα
ἔλεγεν, ἐπιὼν ἐς τὰ πλήθη καθ' ἡμῶν. Φι. εἶτα πρὸ
δίκης οὐδὲ ἀπολογησάμενον ἀποκτενεῖτε; δῆλος γοῦν
ἐστιν εἰπεῖν τι θέλων. Πλά. οὐκ, ἀλλ' ἐπὶ σὲ τὸ πᾶν
ἀνεβαλλόμεθα. καὶ σὺ ὅ, τι ἂν δοκῇ, τοῦτο ποιήσεις τέ-
λος τῆς δίκης. Φι. τί φῂς σύ; Λυ. τοῦτο αὐτὸ ὦ δέ-
σποινα φιλοσοφία, ἥπερ καὶ μόνη τἀληθὲς ἐξευρεῖν
δύναιο. μόλις γοῦν εὑρόμην, πολλὰ ἱκετεύσας, τὸ σοὶ
φυλαχθῆναι τὴν δίκην. Πλα. νῦν ὦ κατάρατε
δέσποιναν αὐτὴν καλεῖς, πρῴην δὲ τὸ ἀτιμότα-
τον φιλοσοφίαν ἀπέφαινες, ἐν τοσούτῳ ἀποκηρύτ-
των θεάτρῳ, κατὰ μέρη δύ' ὀβολῶν ἕκαστον εἶδος
αὐτῆς τῶν λόγων; Φι. ὁρᾶτε, μὴ οὐ φιλοσοφίαν οὗ-
τός γε, ἀλλὰ γόητας ἄνδρας, ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ ὀνό-
ματι πολλὰ καὶ μιαρὰ πράττοντας ἠγόρευε κακῶς.
Λυ. εἴσῃ αὐτίκα, ἢν ἐθέλῃς ἀπολογουμένου ἀκούειν,
μόνον ἀπίωμεν ἐπ' Ἄρειον πάγον, μᾶλλον δὲ εἰς τὴν
Ἀκρόπολιν αὐτήν, ὡς ἂν ἐκ περιωπῆς ἅμα καταφα-
νείη πάντα τὰ ἐν τῇ πόλει. Φι. ὑμεῖς δὲ ὦ φίλαι,
ἐν τῇ Ποικίλῃ τέως περιπατήσατε, ἥξω γὰρ ὑμῖν,
ἐκδικάσασα τὴν δίκην. Λυ. τίνες δέ εἰσιν, ὦ Φι-
λοσοφία; πάνυ γάρ μοι κόσμιαι καὶ αὗται δοκοῦσιν. Φι.
Ἀρετὴ μὲν ἡ ἀνδρώδης αὕτη, Σωφροσύνη δὲ ἐκεί-
νη, καὶ Δικαιοσύνη παρ' αὐτήν. ἡ προηγουμένη δέ, Παι-
δεία. ἡ ἀμυδρὰ δὲ αὕτη, καὶ ἀσαφὴς τὸ χρῶμα, ἡ Ἀλή-
θειά ἐστιν. Λυ. οὐχ ὁρῶ, ἥντινα καὶ λέγεις. Φι. τὴν
ἀκαλ-

ἀκαλλώπιστον ἐκείνην οὐχ ὁρᾷς, τὴν γυμνήν, τὴν ὑπο
φεύγουσαν ἀεί, καὶ διολισθαίνουσαν; Λυ. ὁρῶ νῦν μό
λις. ἀλλὰ τί οὐχὶ καὶ ταύτας ἄγεις, ὡς πλῆρες γένοιτο
καὶ ἐντελὲς τὸ συνέδριον; τὴν Ἀλήθειαν δέ γε καὶ ξυν
ήγορον ἀναβιβάσασθαι πρὸς τὴν δίκην βούλομαι.
Φι. νὴ Δία, ἀκολουθήσατε καὶ ὑμεῖς. οὐ βαρὺ γάρ, μίαν
δικάσαι δίκην, καὶ ταῦτα, περὶ τῶν ἡμετέρων ἐσομέ
νην. Αλ. ἄπιτε ὑμεῖς, ἐγὼ γὰρ οὐδὲν δέομαι ἀκούειν,
ἃ πάλαι οἶδα, ὁποῖά ἐστιν. Λυ. ἀλλ' ἡμῖν, ὦ Ἀλή
θεια, ἐν δέοντι ξυνδικάζοις ἄν, ὡς καὶ καταμηνύοις
ἕκαστα. Φι. οὐκοῦν ἐπάγωμαι καὶ τὼ θεραπαινιδίω
τούτω, ξυνοικοτάτω μοι ὄντε; Λυ. καὶ μάλα, ὁ-
πόσας ἂν ἐθέλῃς. Φι. ἕπεσθον ὦ Ἐλευθερία καὶ Παῤ
ῥησία μεθ' ἡμῶν, ὡς τὸν δείλαιον τοῦτον ἀνθρωπίσ-
κον, ἐραστὴν ἡμέτερον ὄντα, καὶ κινδυνεύοντα ἐπ' οὐ μη-
δεμιᾷ προφάσει δικαίᾳ, σῶσαι δυνηθῶμεν. σὺ δ'
Ἔλεγχε αὐτοῦ περίμενε. Λυ. μηδαμῶς ὦ δέσποινα,
ἡκέτω δὲ καὶ οὗτος, καὶ εἴ τις ἄλλος. οὐ γὰρ τοῖς τυχοῦσι θη-
ρίοις προσπολεμῆσαι δεήσει μοι, ἀλλ' ἀλαζόσιν ἀν-
θρώποις, καὶ δυσελέγκτοις, ἀεί τινας ἀποφυγὰς εὑ-
ρισκομένοις, ὥστε ἀναγκαῖος ὁ Ἔλεγχος. Φι. ἀναγκαιό
τατος μὲν οὖν, ἄμεινον δέ, εἰ καὶ τὴν ἀπόδειξιν παραλάβοις.
Αλ. ἕπεσθε πάντες, ἐπεὶ καὶ ἀναγκαῖοι δοκεῖτε πρὸς
τὴν δίκην. Αρι. ὁρᾷς, προσεταιρίζεται καθ' ἡμῶν, ὦ
Φιλοσοφία, τὴν Ἀλήθειαν. Φι. εἶτα δεδίατε, ὦ Πλά-
των καὶ Χρύσιππε καὶ Ἀριστότελες, μή τι ψεύσηται
ὑπὲρ αὐτοῦ Ἀλήθεια οὖσα; Πλα. οὐ τοῦτο, ἀλλὰ δεινῶς

πανοῦργός ἐστι, καὶ κολακικὸς, ὥστε παραπείσει αὐτήν. Αλή. θαῤῥεῖτε, οὐδὲν γὰρ οὐ μὴ γένηται ἄδικον, Δικαιοσύνης ταύτης συμπαρούσης, ἀπίωμεν οὖν. ἀλλ' εἰπέ μοι σὺ, τί σοι τοὔνομα; Λου. ἐμοὶ Παῤῥησιάδης, Ἀληθίωνος τοῦ Ἐλεγξικλέους. Φι. πατρὶς δέ; Λου. Σύρος, ὦ Φιλοσοφία, τῶν ἐπ' Εὐφρατιδίων. ἀλλὰ τί τοῦτο; καὶ γὰρ τούτων τινὰς οἶδα τῶν ἀντιδίκων μου, οὐχ ἧττον ἐμοῦ βαρβάρους τὸ γένος, ὁ τρόπος δὲ καὶ ἡ παιδεία, οὐ κατὰ Σολέας ἢ Κυπρίους, ἢ Βαβυλωνίους ἢ Σταγειρίτας. καίτοι πρός γε σὲ οὐδὲν ἂν γένοιτο ἔλαττον, οὐδ' εἰ τὴν φωνὴν βάρβαρος εἴη τις, εἴπερ ἡ γνώμη ὀρθὴ καὶ δικαία φαίνοιτο οὖσα. Φι. εὖ λέγεις, ἄλλως γοῦν τοῦτο ἠρόμην. ἡ τέχνη δέ σοι τίς; ἄξιον γὰρ ἐπίστασθαι τοῦτό γε. Λου. μισαλαζών εἰμι, καὶ μισογόης, καὶ μισοψευδὴς, καὶ μισότυφος, καὶ μισῶ πᾶν τὸ τοιουτῶδες εἶδος τῶν μιαρῶν ἀνθρώπων, πάνυ δὲ πολλοί εἰσιν, ὡς οἶσθα. Φι. Ἡράκλεις, πολυμισῆ τινα μέτει τὴν τέχνην. Λου. εὖ λέγεις, ὁρᾷς γοῦν, ὁπόσοις ἀπεχθάνομαι, καὶ ὡς κινδυνεύω δι' αὐτήν; οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὴν ἐναντίαν αὐτῇ πάνυ ἀκριβῶς οἶδα, λέγω δὲ τὴν ἀπὸ τοῦ φιλῶ τὴν ἀρχὴν ἔχουσαν. φιλαλήθης γὰρ, καὶ φιλόκαλος, καὶ φιλαπλοϊκὸς, καὶ ὅσα τῷ φιλεῖσθαι συγγενῆ, πλὴν ἀλλ' ὀλίγοι πάνυ ταύτης ἄξιοι τῆς τέχνης. οἱ δὲ ὑπὸ τῇ ἐναντίᾳ ταττόμενοι, καὶ τῷ μίσει οἰκειότεροι, πεντακισμύριοι. κινδυνεύω τοιγαροῦν τὴν μὲν ὑπ' ἀργίας ἀπομαθεῖν ἤδη, τὴν δὲ πάνυ ἠκριβωκέναι.

Φι.

Φι. καὶ μὴν οὐκ ἔχω, τὸ γὰρ αὐτὸ καὶ τάδε φασὶ, καὶ τάδε. ὥστε μὴ διαίρει τὼ τέχνα, μία γὰρ ἐστὸν, δυοῖν ἂν δεήσαι. Λυ. ἄμεινον σὺ οἶσθα ταῦτα, ὦ Φιλοσοφία. τὸ μέντοι ἐμὸν τοιοῦτόν ἐστιν, οἷον τοὺς μὲν πονηροὺς μισεῖν, ἐπαινεῖν δὲ τοὺς χρηστοὺς, καὶ φιλεῖν. Φι. ἄγε δὴ, πάρεσμεν γὰρ, ἔνθα ἐχρῆν. ἐνταῦθά που ἐν τῷ προνάῳ τῆς πολιάδος δικάζωμεν. ἡ ἱέρεια διάθες ἡμῖν τὰ βάθρα, ἡμεῖς δὲ ἐν τοσούτῳ προσκυνήσωμεν τὴν θεόν. Λυ. ὦ πολιὰς, ἐλθέ μοι κατὰ τῶν ἀλαζόνων σύμμαχος, ἀναμνησθεῖσα, ὁπόσα ἐπιορκούντων ὁσημέραι ἀκούεις αὐτῶν. καὶ ἃ πράττουσι δὲ, μόνη ὁρᾷς, ἅτε δὴ ἐπίσκοπος οὖσα, νῦν καιρὸς ἀμύνασθαι αὐτούς. ἐμὲ δὲ ἤν που κρατούμενον ἴδῃς, καὶ πλείους ὦσιν αἱ μέλαιναι, σὺ προσθεῖσα τὴν σεαυτῆς, σῶζε. Φι. εἶεν. ἡμεῖς μὲν ὑμῖν καὶ δὴ καθήμεθα, ἕτοιμοι ἀκούειν τῶν λόγων, ὑμεῖς δὲ προελόμενοί τινα ἐξ ἁπάντων, ὅστις ἄριστα κατηγορῆσαι ἂν δοκῇ, ξυνείρετε τὴν κατηγορίαν, καὶ διελέγχετε, οὐ γὰρ οἷόν τε πάντας ἅμα λέγειν. σὺ δὲ ὦ Παρρησιάδη ἀπολογήσῃ τὸ μετὰ τοῦτο. Ανα. τίς οὖν ὁ ἐπιτηδειότατος ἐξ ἡμῶν ἂν γένοιτο πρὸς τὴν δίκην; σὺ ὦ Πλάτων ἥ τε μεγαλόνοια θαυμαστὴ, καὶ καλλιφωνία δεινῶς Ἀττικὴ, καὶ τὸ κεχαρισμένον, καὶ πειθοῦς μεστὸν, ἥ τε σύνεσις, καὶ τὸ ἀκριβὲς, καὶ τὸ ἐπαγωγὸν ἐν καιρῷ τῶν ἀποδείξεων, πάντα ταῦτά σοι ἀθρόα πρόσεστιν. ὥστε τὴν προηγορίαν δέχου, καὶ ὑπὲρ ἁπάντων εἰπὲ τὰ εἰκότα. νῦν ἀνα-

μνησθῆναι πάντων ἐκείνων, καὶ συμφόρει εἰς τὸ αὐτό,
ἔτι σοι πρὸς Γοργίαν ἢ Πῶλον, ἢ Πρόδικον ἢ Ἱππίαν
εἴρηται, δεινότερος οὗτός ἐστιν. ἐπίπαττε οὖν καὶ τῆς
εἰρωνείας, καὶ τὰ κομψὰ ἐκεῖνα καὶ συνεχῆ ἐρώτα.
κἄν σοι δοκῇ κἀκεῖνό που παρένειρον, ὡς μέγας Ζεὺς
πτηνὸν ἅρμα ἐλαύνων, ἀγανακτήσειεν ἄν, εἰ μὴ οὗ-
τος ὑπόσχῃ τὴν δίκην. ΠΛΑ. μηδαμῶς, ἀλλά τι-
να τῶν σφοδροτέρων προχειρισώμεθα, Διογένην τοῦ-
τον, ἢ Ἀντισθένην, ἢ Κράτητα, ἢ καὶ σέ, ὦ Χρύσιπ-
πε. οὐ γὰρ δὴ κάλλους, ἐν τῷ παρόντι, καὶ δεινότητος
συγγραφικῆς ὁ καιρός, ἀλλά τινος ἐλεγκτικῆς, καὶ
δικανικῆς παρασκευῆς. ῥήτωρ δὲ ὁ Παρρησιάδης
ἐστίν. ΔΙ. ἀλλ' ἐγὼ αὐτοῦ κατηγορήσω, καὶ γὰρ οὐδὲ
πάνυ μακρῶν οἶμαι τῶν λόγων δεήσεσθαι. καὶ ἄλ-
λως δέ, ὑπὲρ ἅπαντας ὕβρισμαι δυ' ὀβολῶν πρώ-
ην ἀποκεκηρυγμένος. ΠΛΑ. ὁ Διογένης, ὦ Φιλοσο-
φία, ἐρεῖ τὸν λόγον τὸν ὑπὲρ ἁπάντων. μέμνησο δὲ
ὦ γενναῖε, μὴ τὰ σεαυτοῦ μόνον πρεσβεύειν ἐν τῇ
κατηγορίᾳ, τὰ κοινὰ δὲ ὁρᾶν. εἰ γάρ τι καὶ πρὸς ἀλ-
λήλους διαφερόμεθα ἐν τοῖς λόγοις, σὺ δὲ τοῦτο νῦν μὴ
ἐξέταζε, μηδ' ὅστις ἐστὶ ὁ ἀληθέστερος, νῦν λέγε. ὅλως
δέ, ὑπὲρ Φιλοσοφίας αὐτῆς ἀγανάκτει περιυβρισμέ-
νης, καὶ κακῶς ἀκουούσης ἐν τοῖς Παρρησιάδου λόγοις.
καὶ τὰς προαιρέσεις ἀφείς, ἐν αἷς διαλλάττομεν, ὃ κοι-
νὸν ἅπαντες ἔχομεν, τοῦτο ὑπερμάχει. ὅρα, σὲ μό-
νον προεστησάμεθα, καὶ ἐν σοὶ τὰ πάντα ἡμῶν νῦν
κινδυνεύεται, ἢ σεμνότατα δόξαι, ἢ τοιαῦτα πιστευ-
θῆναι,

θῶσαι, οἷα οὗτος ἀπέφηνε. Δι. θαῤῥεῖτε, οὐδὲν ἐλλείψομεν. ὑπὲρ ἁπάντων ἐρῶ. ἐὰν ἡ φιλοσοφία δὲ πρὸς τοὺς λόγους ἐπικλασθεῖσα, φύσει γὰρ ἥμερος καὶ πρᾶός ἐστιν, ἀφεῖναι διαβουλεύηται αὐτὸν, ἀλλ' οὐ τὰ ἐμὰ ἐνδεήσει. δείξω γὰρ αὐτῷ, ὅτι μὴ μάτην ξυλοφοροῦμεν. Φι. τοῦτο μὲν μηδαμῶς, ἀλλὰ τῷ λόγῳ μᾶλλον, ἄριστον γὰρ, ἢ τῷ ξύλῳ. μὴ μέλλε δ' οὖν, ἤδη γὰρ ἐγκέχυται τὸ ὕδωρ, καὶ πρὸς σὲ τὸ δικαστήριον ἀποβλέπει. Λο. οἱ λοιποὶ καθιζέσθωσαν, ὦ φιλοσοφία, καὶ ψηφοφορείτωσαν μεθ' ὑμῶν, Διογένης δὲ κατηγορείτω μόνος. Φι. οὐ δέδιας οὖν, μὴ σοῦ καταψηφίσωνται; Λο. οὐδαμῶς, πλείοσι γοῦν κρατῆσαι βούλομαι. Φι. γενναῖά σου ταῦτα. καθίσατε δ' οὖν, σὺ δ' ὦ Διόγενες λέγε. Δι. οἷοι μὲν ἡμεῖς ἄνδρες ἐγενόμεθα περὶ τὸν βίον, ὦ φιλοσοφία, πάνυ ἀκριβῶς οἶσθα, καὶ οὐδὲν δεῖ λόγων. ἵνα γὰρ τὸ κατ' ἐμὲ σιωπήσω, ἀλλὰ Πυθαγόραν τουτονὶ, καὶ Πλάτωνα καὶ Ἀριστοτέλην καὶ Χρύσιππον, καὶ τοὺς ἄλλους τίς οὐκ οἶδεν, ὅσα εἰς τὸν βίον καλὰ ἐσεκομίσαντο; ἃ δὲ τοιούτους ὄντας ἡμᾶς ὁ τρισκατάρατος οὑτοσὶ Παῤῥησιάδης ὕβρικεν, ἤδη ἐρῶ. ῥήτωρ γάρ τις, ὥς φασιν, ὢν, ἀπολιπὼν τὰ δικαστήρια, καὶ τὰς ἐν ἐκείνοις εὐδοκιμήσεις, ὁπόσον ἢ δεινότητος, ἢ ἀκμῆς ἐπεπόριστο ἐν τοῖς λόγοις, τοῦτο πᾶν ἐφ' ἡμᾶς συσκευασάμενος, οὐ παύεται μὲν ἀγορεύων κακῶς, γόητας καὶ ἀπατεῶνας ἀποκαλῶν, τὰ πλήθη δὲ ἀναπείθων καταγελᾶν ἡμῶν, καὶ καταφρονεῖν ὡς τὸ μηδὲν ὄντων, μᾶλλον δὲ καὶ

μισεῖσθαι πρὸς τῶν πολλῶν ἤδη πεποίηκεν αὐτούς τε ἡμᾶς, καὶ σὲ τὴν φιλοσοφίαν, φληνάφους καὶ λήρους ἀποκαλῶν τὰ σὰ, καὶ τὰ σπουδαιότατα, ὧν ἡμᾶς ἐπαίδευσας, ἐπὶ χλευασμῷ διεξιὼν, ὥστε ἑαυτὸν μὲν κροτεῖσθαι, καὶ ἐπαινεῖσθαι πρὸς τῶν θεατῶν, ἡμᾶς δὲ ὑβρίζεσθαι. φύσει γὰρ τοιοῦτόν ἐστιν ὁ πολὺς λεὼς, χαίρουσι τοῖς ἀποσκώπτουσι καὶ λοιδορουμένοις, καὶ μάλισθ᾽, ὅταν τὰ σεμνότατα εἶναι δοκοῦντα διασύρηται. ὥσπερ ἀμέλει καὶ πάλαι ἔχαιρον Ἀριστοφάνει καὶ Εὐπόλιδι, Σωκράτην τουτονὶ ἐπὶ χλευασίᾳ παράγουσιν ἐπὶ τὴν σκηνὴν, καὶ κωμῳδοῦσιν ἀλλοκότους τινὰς περὶ αὐτοῦ κωμῳδίας. καίτοι ἐκεῖνοι μὲν καθ᾽ ἑνὸς ἀνδρὸς ἐτόλμων τὰ τοιαῦτα, καὶ ἐν Διονυσίοις ἐφειμένον αὐτὸ δρᾶν. καὶ τὸ σκῶμμα, μέρος τι ἐδόκει τῆς ἑορτῆς, καὶ ὁ θεὸς ἴσως χαίρει, φιλόγελώς τις ὤν. ὁ δὲ τοὺς ἀρίστους ξυγκαλῶν, ἐκ πολλοῦ φροντίσας καὶ παρασκευασάμενος, καὶ βλασφημίας τινὰς εἰς παχὺ βιβλίον ἐγγράψας, μεγάλῃ τῇ φωνῇ διαγορεύει κακῶς Πλάτωνα, Πυθαγόραν, Ἀριστοτέλην τουτονὶ, Χρύσιππον ἐκεῖνον, ἐμὲ, καὶ ὅλως ἅπαντας, οὔτε ἑορτῆς ἐφιείσης, οὔτε ἰδίᾳ τι πρὸς ἡμῶν παθών. εἶχε γὰρ ἄν τινα συγγνώμην αὐτῷ τὸ πρᾶγμα, εἰ ἀμυνόμενος, ἀλλὰ μὴ ἄρχων αὐτὸς ἔδρασε. καὶ τὸ πάντων δεινότατον, ὅτι ταῦτα ποιῶν, καὶ ὑπὸ τὸ σὸν ὄνομα, ὦ φιλοσοφία, ὑποδύεται, καὶ ὑπελθὼν τὸν διάλογον ἡμέτερον, οἰκέτην ὄντα, τούτῳ ξυναγωνιστῇ καὶ ὑποκριτῇ χρῆται καθ᾽ ἡ-

μῶν

μῶν, ἔτι καὶ Μένιππον ἀναπείσας, ἑταῖρον ἡμῶν ἄνδρα, ξυγκωμῳδεῖν αὐτῷ τὰ πολλά. ὃς μόνος οὐ πάρεστιν, οὐδὲ κατηγορεῖ μεθ' ἡμῶν, προδοὺς τὸ κοινόν, ἀνθ' ὧν ἁπάντων ἄξιόν ἐστιν, αὐτὸν ὑποσχεῖν τὴν δίκην. ἢ τί γὰρ ἂν εἰπεῖν ἔχοι, τὰ σεμνότατα διασύρων τῶν τοσούτων μαρτύρων; χρήσιμον γοῦν τοῦτο πρὸς ἐκείνους τὸ βιβλίον, εἰ θεάσαιντο αὐτὸν κολασθέντα, ὡς μὴ καὶ ἄλλός τις ἔτι καταφρονοίη φιλοσοφίας. ἐπεί τοίγε τὴν ἡσυχίαν ἄγειν, καὶ ὑβριζόμενον ἀνέχεσθαι, οὐ μετριότητος, ἀλλ' ἀνανδρίας, καὶ εὐηθείας εἰκότως ἂν νομίζοιτο. τὰ μὲν γὰρ τελευταῖα, τίνι φορητά; ὃς καθάπερ ἀνδράποδα, παραγαγὼν ἡμᾶς ἐπὶ τὸ πωλητήριον, καὶ κήρυκα ἐπιστήσας, ἀπημπόλησεν, ὥς φασι, τοὺς μὲν ἐπὶ πολλῷ, ἐνίους δὲ μνᾶς Ἀττικῆς, ἐμὲ δ' ὁ πονηρότατος οὗτος δύ' ὀβολῶν. οἱ παρόντες δ' ἐγέλων, ἀνθ' ὧν γε αὐτοί τε ἀνεληλύθαμεν ἀγανακτήσαντες, καὶ σὲ ἀξιοῦμεν τιμωρήσειν ἡμῖν, τὰ αἴσχιστα ὑβρισμένοις. Φι. Εὖγε ὦ Διόγενες, ὑπὲρ ἁπάντων καλῶς, ὁπόσα ἐχρῆν, ἅπαντα εἴρηκας. παύσασθε ἐπαινοῦντες· ἔγχει τῷ ἀπολογουμένῳ. σὺ δὲ ὦ Παρρησιάδη λέγε ἤδη ἐν τῷ μέρει. σοὶ γὰρ τὸ ὕδωρ ῥεῖ νῦν, μὴ μέλλε οὖν. Παρ. οὐ πάντα μου, ὦ Φιλοσοφία, κατηγόρησε Διογένης, ἀλλὰ τὰ πλείω, ὅσα ἦν χαλεπώτερα, οὐκ οἶδ' ὅ, τι παθὼν, παρέλιπεν. ἐγὼ δὲ τοσούτου δέω ἔξαρνος γενέσθαι, ὡς οὐκ εἶπον αὐτά, ἢ ἀπολογίαν τινὰ μεμελετηκὼς ἀφῖχθαι, ὥστε καὶ εἴ τινα ἢ αὐτὸς οὗτος ἀπε-

σιωπήσειν, ἢ ἐγώ, μὴ πρότερον ἔφθην εἰρηκώς, νῦν προσθήσειν μοι δοκῶ, οὕτω γὰρ ἂν μάθοις, οὕστινας ἀπεκήρυττον, καὶ κακῶς ἠγόρευον, ἀλαζόνας καὶ γόητας ἀποκαλῶν. καί μοι μόνον τοῦτο παραφυλάττετε, εἰ ἀληθῆ περὶ πάντων ἐρῶ, εἰ δέ τι βλάσφημον, ἢ τραχὺ φαίνοιτο ἔχων ὁ λόγος, οὐ τὸν διελέγχοντα ἐμέ, ἀλλ᾽ ἐκείνους ἂν οἶμαι δικαιότερον αἰτιᾶσθαι, τὰ τοιαῦτα ποιοῦντας. ἐγὼ γάρ, ἐπειδὴ τάχιστα ξυνεῖδον, ὁπόσα τοῖς ῥήτορσι τὰ δυσχερῆ ἀναγκαῖον προσεῖναι, ἀπάτην καὶ ψεῦδος, καὶ θρασύτητα καὶ βοήν, καὶ ὠθισμοὺς καὶ μυρία ἄλλα, ταῦτα μέν, ὥσπερ εἰκὸς ἦν, ἀπέφυγον. ἐπὶ δὲ τὰ σά, ὦ φιλοσοφία, καλὰ ὁρμήσας ἠξίουν, ὁπόσον ἔτι μοι λοιπὸν τοῦ βίου, καθάπερ ἐκ ζάλης καὶ κλύδωνος, εἰς εὔδιόν τινα λιμένα ἐσπλεύσας, ὑπὸ σοὶ σκεπόμενος καταβιῶναι. κἀπειδὴ μόνον παρέκυψα εἰς τὰ ὑμέτερα, σὲ μέν, ὥσπερ ἀναγκαῖον ἦν, καὶ τούσδε ἅπαντας ἐθαύμαζον, ἀρίστου βίου νομοθέτας ὄντας, καὶ τοῖς ἐπ᾽ αὐτὸν ἐπειγομένοις χεῖρα ὀρέγοντας, τὰ κάλλιστα καὶ ξυμφορώτατα παραινοῦντας, εἴ τις μὴ παραβαίνοι αὐτά, μηδὲ διολισθάνοι. ἀλλ᾽ ἀτενὲς ἀποβλέπων εἰς τοὺς κανόνας, οὓς προτεθείκατε, πρὸς τούτους ῥυθμίζοι, καὶ ἀπευθύνοι τὸν ἑαυτοῦ βίον, ὅπερ νὴ Δία καὶ τῶν καθ᾽ ἡμᾶς αὐτοὺς ὀλίγοι ποιοῦσιν. ὁρῶν δὲ πολλούς, οὐκ ἔρωτι φιλοσοφίας ἐχομένους, ἀλλὰ δόξης μόνον τῆς ἀπὸ τοῦ πράγματος, τὰ μὲν πρόχειρα ταῦτα, καὶ δημόσια, καὶ ὁπόσα παντὶ μι-

μεῖ-

μεῖσθαι ῥᾴδιον, οὐ μάλα ἐοικότας ἀγαθοῖς ἀνδράσι, τὸ γένειον λέγω, καὶ τὸ βάδισμα, καὶ τὴν ἀναβολήν, ἐπὶ δὲ τοῦ βίου, καὶ τῶν πραγμάτων ἀντιφθεγγομένους τῷ σχήματι, τἀναντία ὑμῖν ἐπιτηδεύοντας, καὶ διαφθείροντας τὸ ἀξίωμα τῆς ὑποσχέσεως, ἠγανάκτουν. καὶ τὸ πρᾶγμα ὅμοιον ἐδόκει μοι, καθάπερ ἂν εἴ τις ὑποκριτὴς τραγῳδίας, μαλθακὸς αὐτὸς ὤν, καὶ γυναικίας, Ἀχιλλέα ἢ Θησέα, ἢ καὶ τὸν Ἡρακλέα ὑποκρίνοιτο αὐτόν, μήτε βαδίζων, μήτε φθεγγόμενος ἡρωϊκόν, ἀλλὰ θρυπτόμενος ὑπὸ τηλικούτῳ προσωπείῳ, ὃν οὐδ᾽ ἂν ἡ Ἑλένη ποτέ, ἢ Πολυξένη ἀνάσχοιτο, πέρα τοῦ μετρίου αὐταῖς προσεοικότα. οὐχ ὅπως ὁ Ἡρακλῆς ὁ καλλίνικος, ἀλλά μοι δοκεῖ, τάχιστ᾽ ἂν ἐπιτρίψαι τῷ ῥοπάλῳ παίων τὸν τοιοῦτον, αὐτόν τε καὶ τὸ προσωπεῖον, οὕτως ἀτίμως κατατεθηλυσμένος πρὸς αὐτοῦ. τοιαῦτα καὶ αὐτὸς ὑμᾶς πάσχοντας ὑπ᾽ ἐκείνων ὁρῶν, οὐκ ἤνεγκα τὴν αἰσχύνην τῆς ὑποκρίσεως, εἰ πίθηκοι ὄντες ἐτόλμησαν ἡρώων προσωπεῖα περιθέσθαι, ἢ τὸν ἐν Κύμῃ ὄνον μιμήσασθαι. ὃς λεοντῆν περιβαλλόμενος, ἠξίου λέων αὐτὸς εἶναι πρὸς ἀγνοοῦντας τοὺς Κυμαίους, ὀγκώμενος μάλα τραχὺ καὶ καταπληκτικόν, ἄχρι δή τις αὐτὸν ξένος, καὶ λέοντα ἰδὼν καὶ ὄνον, πολλάκις ἤλεγξε, καὶ ἀπεδίωξε παίων τοῖς ξύλοις. ὃ δὲ μάλιστά μοι δεινόν, ὦ Φιλοσοφία, κατεφαίνετο, τοῦτο ἦν. οἱ γὰρ ἄνθρωποι, εἴ τινα τούτων ἑώρων πονηρόν, ἢ ἄσχημον ἢ ἀσελγές τι ἐπιτηδεύοντα, οὐκ ἔστιν ὅστις οὐ φιλοσοφίαν αὐτὴν ᾐτιᾶτο, καὶ

τὸν Χρύσιππον εὐθὺς, ἢ Πλάτωνα ἢ Πυθαγόραν, ἢ ὅτου αὐτοῦ ἐπώνυμον, ὁ διαμαρτάνων ἐκεῖνος ἐποιεῖτο, καὶ τοὺς λόγους ἐποιεῖτο. καὶ ἀπὸ τοῦ κακῶς βιοῦντος πονηρὰ περὶ ὑμῶν εἰκάζομεν, τῶν πρὸ πολλοῦ τεθνηκότων. οὐ γὰρ παρὰ ζῶντας ὑμᾶς ἡ ἐξέτασις αὐτοῦ ἐγίνετο, ἀλλ' ὑμεῖς μὲν ἐκποδών. ἐκεῖνον δὲ ἑώρων σαφῶς ἅπαντες δεινὰ καὶ ἄσεμνα ἐπιτηδεύοντα, ὥστε ἐρήμην ἡλίσκεσθε μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὴν ὁμοίαν διαβολὴν συγκατεσπᾶσθε. ταῦτα οὐκ ἤνεγκα ὁρῶν ἔγωγε, ἀλλ' ἤλεγχον αὐτοὺς, καὶ διέκρινον ἀφ' ὑμῶν, ὑμεῖς δὲ, τιμᾶν ἐπὶ τούτοις δέον, εἰς δικαστήριον ἄγετε. οὐκοῦν ἤν τινα καὶ τῶν μεμυημένων ἰδὼν, ἐξαγορεύοντα ταῖν θεαῖν τὰ ἀπόῤῥητα, καὶ ἐξορχούμενον, ἀγανακτήσω, καὶ διελέγξω, ἐμὲ τὸν ἀσεβοῦντα ἡγήσεσθε εἶναι; ἀλλ' οὐ δίκαιον. ἐπεὶ καὶ οἱ ἀθλοθέται μαστιγοῦν εἰώθασιν, ἤν τις ὑποκριτὴς Ἀθηνᾶν ἢ Ποσειδῶνα, ἢ τὸν Δία ὑποδεδυκὼς, μὴ καλῶς ὑποκρίνοιτο, μὴ δὲ κατ' ἀξίαν τῶν θεῶν, καὶ οὐ δήπου ὀργίζονται αὐτοῖς ἐκεῖνοι, ὅτι τὸν περικείμενον αὐτῶν τὰ προσωπεῖα, καὶ τὸ σχῆμα ἐνδεδυκότα, ἐπέτρεψαν παίειν τοῖς μαστιγοφόροις, ἀλλὰ καὶ ἥδοιν τὸ ἂν, οἶμαι, μαστιγουμένων. οἰκέτην μὲν γὰρ, ἢ ἄγγελον μὴ δεξιῶς ὑποκρίνασθαι, μικρὸν τὸ πταῖσμα, τὸν Δία δὲ, ἢ τὸν Ἡρακλέα μὴ κατ' ἀξίαν ἐπιδείξασθαι τοῖς θεαταῖς, ἀποτρόπαιον ὡς, καὶ αἰσχρόν. καὶ γὰρ αὖ καὶ τόδε πάντων ἀτοπώτατόν ἐστιν, ὅτι τοὺς μὲν λόγους ὑμῶν πάνυ ἀκριβοῦσιν οἱ πολλοὶ αὐτῶν, καθά-

περ

πρὸς δὲ ἐπὶ τούτῳ μόνον ἀναγινώσκοντες αὐτῶν καὶ μελετῶντες, ὡς τἀναντία ἐπιτηδεύοιεν, οὕτω βιοῦσι. ταῦτα μὲν γὰρ, ὅσα φασὶν, οἷον χρημάτων καταφρονεῖν, καὶ δόξης, καὶ μόνον τὸ καλὸν οἴεσθαι ἀγαθὸν, καὶ ἀόργητον εἶναι, καὶ τῶν λαμπρῶν τούτων ὑπερορᾶν, καὶ ἐξ ἰσοτιμίας αὐτοῖς διαλέγεσθαι, καλὰ ὦ θεοὶ, καὶ σοφὰ καὶ θαυμάσια λίαν ὡς ἀληθῶς. οἱ δὲ καὶ αὐτὰ ταῦτα ἐπὶ μισθῷ διδάσκουσι, καὶ τοὺς πλουσίους τεθήπασι, καὶ πρὸς τὸ ἀργύριον κεχήνασιν. ὀργιλώτεροι μὲν τῶν κυνιδίων ὄντες, δειλότεροι δὲ τῶν λαγωῶν, κολακευτικώτεροι δὲ τῶν πιθήκων, ἀσελγέστεροι δὲ τῶν ὄνων, ἁρπακτικώτεροι δὲ τῶν γαλῶν, φιλονεικότεροι δὲ τῶν ἀλεκτρυόνων. τοιγαροῦν γέλωτα ὀφλισκάνουσιν, ὠθιζόμενοι ἐπὶ ταῦτα, καὶ περὶ τὰς τῶν πλουσίων θύρας ἀλλήλους παρωθούμενοι, καὶ δεῖπνα πολυάνθρωπα δειπνοῦντες, καὶ ἐν αὐτοῖς τούτοις ἐπαινοῦντες φορτικῶς, καὶ πέρα τοῦ καλῶς ἔχοντος ἐμφορούμενοι, καὶ μεμψίμοιροι φαινόμενοι, καὶ ἐπὶ τῆς κύλικος ἀτερπῆ καὶ ἀπῳδὰ φιλοσοφοῦντες, καὶ τὸν ἄκρατον οὐ φέροντες. οἱ ἰδιῶται δὲ, ὁπόσοι ξυμπίνουσι, γελῶσι δηλαδὴ, καὶ καταπτύουσι φιλοσοφίας, εἰ τοιαῦτα καθάρματα ἐκτρέφει. τὸ δὲ πάντων αἴσχιστον, ὅτι μηδενὸς δεῖσθαι λέγων ἕκαστος αὐτῶν, ἀλλὰ μόνον πλούσιον εἶναι τὸν σοφὸν κεκραγὼς, μικρὸν ὕστερον αἰτεῖ προσελθὼν, καὶ ἀγανακτεῖ μὴ λαβὼν, ὅμοιον, ὡς εἴ τις ἐν βασιλικῷ σχήματι ὀρθὴν τιάραν ἔχων, καὶ διάδημα, καὶ τἆλλα, ὅσα βασιλείας γνωρίσματα,

προσαιτοίη, τῶν ὑποδεεστέρων δεόμενος. ὅταν μὲν
οὖν αὐτούς τι δέῃ λαμβάνειν, πολὺς ὁ περὶ τοῦ κοι-
νωνικὸν εἶναι δεῖν λόγος, καὶ ὡς ἀδιάφορον ὁ πλοῦτος.
καὶ τί γὰρ τὸ χρυσίον, ἢ τἀργύριον, οὐδὲν τῶν ἐν τοῖς
αἰγιαλοῖς ψηφίδων διαφέρον; ὅταν δέ τις ἐπικου-
ρίας δεόμενος ἑταῖρος ἐκ παλαιοῦ, καὶ φίλος ἀπὸ
πολλῶν, ὀλίγα αἰτῇ προσελθὼν, σιωπὴ καὶ ἀπορία,
καὶ ἀμαθία, καὶ παλινῳδία τῶν λόγων, πρὸς τὸ ἐναν-
τίον. οἱ δὲ πολλοὶ περὶ φιλίας ἐκεῖνοι λόγοι, καὶ ἡ ἀρε-
τὴ, καὶ τὸ καλὸν, οὐκ οἶδ᾽, ὅποι ποτὲ οἴχεται, πάν-
τας ταῦτα ἀποπτάμενα, πτερόεντα ὡς ἀληθῶς
ἔπη, μάτην ὁσημέραι πρὸς αὐτῶν ἐν ταῖς διατρι-
βαῖς σκιαμαχούμενα. μέχρι γὰρ τούτου φίλος ἕκα-
στος αὐτῶν, εἰς ὅσον ἂν μὴ ἀργύριον ἢ χρυσίον ᾖ προ-
κείμενον ἐν τῷ μέσῳ. ἢν δέ τις ὀβολὸν ἐπιδείξη-
ται μόνον, λέλυται μὲν ἡ εἰρήνη, ἄσπονδα δὲ καὶ
ἀκήρυκτα πάντα, καὶ τὰ βιβλία ἐξαλήλιπται, καὶ ἡ
ἀρετὴ πέφευγεν, οἷόν τι καὶ οἱ κύνες πάσχουσιν, ἐπει-
δάν τις ὀστοῦν εἰς μέσους αὐτοὺς ἐμβάλῃ, ἀναπηδή-
σαντες δάκνουσιν ἀλλήλους, καὶ τὸν προαρπάσαντα
τὸ ὀστοῦν ὑλακτοῦσι. λέγεται δὲ καὶ βασιλεύς τις Αἰ-
γύπτιος, πιθήκους ποτὲ πυῤῥιχίζειν διδάξαι, καὶ
τὰ θηρία, μιμηλότατα δέ ἐστι τῶν ἀνθρωπίνων, ἐκμα-
θεῖν τάχιστα καὶ ὀρχεῖσθαι, ἁλουργίδας ἀμπεχόμενα,
καὶ προσωπεῖα περικείμενα, καὶ μέχρι πολλοῦ εὐ-
δοκιμεῖν τὴν θέαν, ἄχρι δή τις θεατὴς ἀστεῖος κά-
ρυα ὑπὸ κόλπον ἔχων, ἀφῆκεν εἰς τὸ μέσον. οἱ δὲ πί-

θηκοι

θηκοι ἰδόντες, καὶ ἐκλαθόμενοι τῆς ὀρχήσεως, τοῦθ', ὅπερ ἦσαν, πίθηκοι ἐγένοντο ἀντὶ πυρριχιστῶν, καὶ ξυνέτριβον τὰ προσωπεῖα, καὶ τὴν ἐσθῆτα κατερρήγνυον, καὶ ἐμάχοντο περὶ τῆς ὀπώρας πρὸς ἀλλήλους. τὸ δὲ σύνταγμα τῆς πυρρίχης διελέλυτο, καὶ κατεγελᾶτο ὑπὸ τοῦ θεάτρου. τοιαῦτα καὶ οὗτοι ποιοῦσι, καὶ ἔγωγε τοὺς τοιούτους κακῶς ἠγόρευον, καὶ οὔποτε παύσομαι διελέγχων καὶ κωμῳδῶν. περὶ ὑμῶν δέ, ἢ τῶν ὑμῖν παραπλησίων, εἰσὶ γάρ, εἰσί τινες ὡς ἀληθῶς φιλοσοφίαν ζηλοῦντες, καὶ τοῖς ὑμετέροις νόμοις ἐμμένοντες, μὴ οὕτω μανείην ἐγώ, ὡς βλάσφημον εἰπεῖν τι ἢ σκαιόν. ἢ τί γὰρ ἂν εἰπεῖν ἔχοιμι; τί γὰρ ὑμῖν τοιοῦτο βεβίωται; τοὺς δ' ἀλαζόνας ἐκείνους, καὶ θεοῖς ἐχθροὺς ἄξιον οἶμαι μισεῖν. ἢ σὺ γὰρ ὦ Πυθαγόρα καὶ Πλάτων, καὶ Χρύσιππε καὶ Ἀριστότελες, τί φατε προσήκειν ὑμῖν τοὺς τοιούτους, ἢ οἰκεῖόν τι καὶ ξυγγενὲς ἐπιδείκνυσθαι τῷ βίῳ; νὴ Δία Ἡρακλῆς, φασι, καὶ πίθηκος. ἢ διότι πώγωνας ἔχουσι, καὶ φιλοσοφεῖν ἀσκοῦσι, καὶ σκυθρωποί εἰσι, διὰ τοῦτο χρὴ ὑμῖν εἰκάζειν αὐτούς; ἀλλ' ἠνεγκα ἄν, εἰ πιθανοὶ γοῦν ἦσαν καὶ ἐπὶ τῆς ὑποκρίσεως αὐτῆς, νῦν δὲ θᾶττον ἂν γὺψ ἀηδόνα μιμήσαιτο, ἢ οὗτοι φιλοσόφους. εἴρηκα τὰ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ, ὁπόσα εἶχον, σὺ δὲ ὦ Ἀλήθεια μαρτύρει πρὸς αὐτούς, εἰ ἀληθῆ ἐστι.

Φι. μετάστηθι ὦ Παρρησιάδη πορρωτέρω ἔτι. τί ποιῶμεν ἡμεῖς; πῶς ὑμῖν εἰρηκέναι ἀνὴρ ἔδοξεν;

Ἀρε. ἐγὼ μέν, ὦ Φιλοσοφία, μεταξὺ λέγοντος αὐτοῦ,

κατὰ τῆς γῆς δύναι ηὐχόμην, οὕτως ἀληθῆ πάντα εἶπεν. ἐγνώριζον γοῦν, ἀκούουσα ἕκαστον τῶν ποιούντων αὐτά, καὶ ἐφήρμοζον μεταξὺ τοῖς λεγομένοις τοῦτο μὲν ἐς τόνδε, τοῦτο δὲ ὁ δεῖνα ποιεῖ. καὶ ὅλως ἔδειξε τοὺς ἄνδρας ἐναργῶς, καθάπερ ἐπί τινος γραφῆς, τὰ πάντα προσεοικότας, οὐ τὰ σώματα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχὰς αὐτὰς εἰς τὸ ἀκριβέστατον ἀπεικάσας. Φι. κἀγὼ πάνυ ἠρυθρίασα, ὦ Ἀρετή. ὑμεῖς δὲ τί φατέ; Ανα. τί δὲ ἄλλο, ἢ ἀφεῖσθαι αὐτὸν τοῦ ἐγκλήματος, καὶ φίλον ἡμῖν, καὶ εὐεργέτην ἀναγεγράφθαι; τὰ γοῦν τῶν Ἰλιέων ἀτεχνῶς πεπόνθαμεν, τραγῳδόν τινα τοῦτον ἐφ' ἡμᾶς κεκινήκαμεν, ᾀσόμενον τὰς Φρυγῶν ξυμφοράς. ᾀδέτω γοῦν, καὶ τοὺς θεοῖς ἐχθροὺς ἐκτραγῳδείτω. Δι. καὶ αὐτὸς, ὦ φιλοσοφία, πάνυ ἐπαινῶ τὸν ἄνδρα, καὶ ἀνατίθεμαι τὰ κατηγορούμενα, καὶ φίλον ποιοῦμαι αὐτὸν, γενναῖον ὄντα. Φι. εὖγε ὦ Παῤῥησιάδη, ἀφίεμέν σε τῆς αἰτίας, καὶ ἁπάσαις κρατεῖς, καὶ τὸ λοιπὸν ἴσθι ἡμέτερος ὤν. Παῤ. προσεκύνησα τὴν γε πρώτην, μᾶλλον δὲ τραγικώτερον αὐτὸ ποιήσειν μοι δοκῶ, σεμνότερον γάρ ὦ μέγα σεμνὴ νίκη τὸν ἐμὸν βίοτον κατέχοις, καὶ μὴ λήγοις στεφανοῦσα. Αρε. οὐκοῦν δευτέρου κρατῆρος ἤδη καταρχώμεθα, προσκαλῶμεν κἀκείνους, ὡς δίκην ὑπόσχωσιν, ἀνθ' ὧν εἰς ἡμᾶς ὑβρίζουσι. κατηγορήσει δὲ Παῤῥησιάδης ἑκάστου. Παῤ. ὀρθῶς ὦ Ἀρετὴ ἔλεξας, ὥστε σὺ παῖ Συλλογισμὲ, κατακύψας εἰς τὸ ἄστυ, προσκήρυττε

τοὺς φιλοσόφους. ΣΥΛ. ἄκουε, σίγα. τοὺς φιλοσόφους
ἥκειν εἰς Ἀκρόπολιν, ἀπολογησομένους ὑπὲρ τῆς Ἀρετῆς,
καὶ Φιλοσοφίας, καὶ Δίκης. ΠΑΡ. ὁρᾷς; ὀλίγοι
συνέρχονται, γνωρίσαντες τὸ κήρυγμα. ἄλλως γὰρ
δεδίασι τὴν δίκην, οἱ πολλοὶ δὲ αὐτῶν οὐδὲ σχολὴν
ἄγουσιν, ἀμφὶ τοὺς πλουσίους ἔχοντες. εἰ δὲ βούλει πάν-
τας ἥκειν, κατὰ τάδε ὦ Συλλογισμὲ κήρυττε. ΦΙ.
μηδαμῶς, ἀλλὰ σὺ ὦ Παρρησιάδη προσκάλει, καθ' ὅ-
τι σοι δοκεῖ. ΠΑΡ. οὐδὲν τόδε χαλεπόν. ἄκουε, σίγα.
ὅσοι φιλόσοφοι εἶναι λέγουσι, καὶ ὅσοι προσήκειν αὐ-
τοῖς οἴονται τοῦ ὀνόματος, ἥκειν εἰς Ἀκρόπολιν ἐ-
πὶ τὴν διανομήν. δύο μναῖ ἑκάστῳ δοθήσονται, καὶ
σησαμαῖος πλακοῦς. ὃς δ' ἂν πώγωνα βαθὺν ἐπι-
δείξηται, καὶ παλάθην ἰσχάδων, οὗτός γε προσεπι-
λήψεται. κομίζειν δ' ἕκαστον σωφροσύνην μὲν καὶ
δικαιοσύνην, ἢ ἐγκράτειαν μηδαμῶς, οὐκ ἀναγ-
καῖα γὰρ ταῦτά γε, ἢν μὴ παρῇ, πέντε δὲ συλ-
λογισμοὺς ἐξ ἅπαντος, οὐ γὰρ θέμις, ἄνευ τούτων εἶναι
σοφόν. κεῖται δ' ἐν μέσσοισι δύο χρυσοῖο τάλαντα,
τῷ δόμεν, ὃς μετὰ πᾶσιν ἐριζέμεν ἔξοχος εἴη. Βα-
βαί, ὡς πλήρης μὲν ἡ ἄνοδος ὠθιζομένων, ἐπεὶ τὰς
δύο μνᾶς ὡς ἤκουσαν μόνον. παρὰ δὲ τὸ Πελασγικὸν
ἄλλοι, καὶ κατὰ τὸ Ἀσκληπιεῖον ἕτεροι, καὶ παρὰ τὸν
Ἄρειον πάγον ἔτι πλείους, ἔνιοι δὲ καὶ κατὰ τὸν τοῦ
Τάλω τάφον, οἱ δὲ καὶ πρὸς τὸ Ἀνακεῖον προσθέμε-
νοι κλίμακας, ἀνέρπουσι βομβηδὸν, νὴ Δία καὶ βο-
τρυδὸν, ἐσμοῦ δίκην, ἵνα καὶ καθ' Ὅμηρον εἴπω, ἀλ

λὰ κἀκεῖθεν εὖ μάλα πολλοί, κἀντεῦθεν Μυρίοι, ὅσ
σα τε φύλλα καὶ ἄνθεα γίνεται ἦρι. μεστὴ δὲ ἡ Ἀκρό-
πολις ἐν βραχεῖ, κλαγγηδὸν προκαθιζόντων. καὶ
πανταχοῦ πήρα, πώγων, κολακεία, ἀναισχυντία,
βακτηρία, λιχνεία, συλλογισμὸς, φιλαργυρία. οἱ
ὀλίγοι δὲ, ὁπόσοι πρὸς τὸ πρῶτον κήρυγμα ἐκεῖνο
ἀνῄεσαν, ἀφανεῖς καὶ ἄσημοι, ἀναμιχθέντες τῷ πλή
θει τῶν ἄλλων, καὶ λελήθασιν ἐν τῇ ὁμοιότητι τῶν ἄλ
λων σχημάτων. τοῦτο γοῦν τὸ δεινότατόν ἐστιν, ὦ Φι-
λοσοφία, καὶ ὅ τις ἂν μέμψαιτό σου μάλιστα, τὸ μὴ
δὲ ἐπιβάλλειν γνώρισμα καὶ σημεῖον αὐτοῖς. πιθα
νώτεροι γὰρ οἱ γόητες οὗτοι πολλάκις τῶν ἀληθῶς
φιλοσοφούντων. Φι. ἔσται τοῦτο μετ' ὀλίγον, ἀλλὰ
δεχώμεθα ἤδη. Πλατωνικός. αὐτοὺς ἡμᾶς πρώ
τους χρὴ τοὺς Πλατωνικοὺς λαβεῖν. Πυθαγο. οὐκ, ἀλ-
λὰ τοὺς Πυθαγορικοὺς ἡμᾶς. πρότερος γὰρ Πυθαγό
ρας ἦν. Στωϊκός. ληρεῖτε. ἀμείνους ἡμεῖς, οἱ ἀπὸ τῆς
Στοᾶς. Περιπατητικός. οὐ μὲν οὖν, ἀλλ' ἔν γε τοῖς χρή
μασι πρῶτοι ἂν ἡμεῖς εἴημεν, οἱ ἐκ τοῦ Περιπάτου.
Ἐπικούρειος. ἡμῖν τοῖς Ἐπικουρείοις τοὺς πλακοῦν-
τας δότε, καὶ τὰς παλάθας, περὶ δὲ τῶν μνῶν περιε-
μενοῦμεν, κἂν ὑστάτους δέῃ λαμβάνειν. Ακα. ποῦ
τὰ δύο τάλαντα; δείξομεν γὰρ οἱ Ακαδημαϊκοί,
ὅσον τῶν ἄλλων ἐσμὲν ἐριστικώτεροι. Στω. οὐχ ἡ-
μῶν γε τῶν Στωϊκῶν παρόντων. Φι. παύσασθε φι-
λονεικοῦντες. ὑμεῖς δὲ οἱ Κυνικοὶ, μήτε ὠθεῖτε ἀλλή
λους, μήτε τοῖς ξύλοις παίετε, ἐπ' ἄλλα γὰρ ἴστε κεκλη
μένοι.

μενοι. καὶ νῦν ἔγωγε ἡ Φιλοσοφία, καὶ ἡ Ἀρετὴ αὕτη, καὶ ἡ Ἀλήθεια, δικάσομεν, τίνες οἱ ὀρθῶς φιλοσοφοῦντές εἰσιν, εἶτα, ὅσοι μὲν ἂν εὑρεθῶσι κατὰ τὰ ὑμῖν δοκοῦντα βιοῦντες, εὐδαιμονήσουσιν, ἄριστοι κεκριμένοι. τοὺς γόητας δέ, καὶ οὐδὲν ἡμῖν προσήκοντας, κακοὺς κακῶς ἐπιτρίψομεν, ὡς μὴ ἀντιποιοῖντο τῶν ὑπὲρ αὐτοὺς, ἀλαζόνες ὄντες. τί τοῦτο; φεύγετε νὴ Δία κατὰ τῶν κρημνῶν οἱ πολλοί, ἀλλόμενοι; κενὴ δ' οὖν ἡ Ἀκρόπολις, πλὴν ὀλίγων τούτων, ὁπόσοι μεμενήκασιν, οὐ φοβηθέντες τὰ κρέα. οἱ ὑπηρέται ἀνέλεσθε τὴν πήραν, ἣν ὁ Κυνίσκος ἀπέρριψεν ἐν τῇ τροπῇ. φέρ' ἴδω τί καὶ ἔχει, ἦ που θέρμους, ἢ βιβλίον, ἢ ἄρτους τῶν αὐτοπυριτῶν; Παῤ. οὔκ, ἀλλὰ χρυσίον τουτί, καὶ μύρον, καὶ μαχαιρίδιον θυτικόν, καὶ κάτοπτρον, καὶ κύβους. Φι. εὖγε ὦ γενναῖε. τοιαῦτά σοι ἦν τὰ ἐφόδια τῆς ἀσκήσεως, καὶ μετὰ τούτων ἠξίους λοιδορεῖσθαι ἅπασι, καὶ τοὺς ἄλλους παιδαγωγεῖν. Παῤ. τοιοῦτοι μὲν ἡμῖν οὗτοι, χρὴ δὲ ὑμᾶς σκοπεῖν, ὅν τινα τρόπον ἀγνοούμενα ταῦτα πεπαύσεται, καὶ διαγνώσονται οἱ ἐντυγχάνοντες, οἵτινες οἱ ἀγαθοὶ αὐτῶν, καὶ οἵτινες αὖ πάλιν οἱ τοῦ ἑτέρου βίου. σὺ δὲ ὦ Ἀλήθεια ἐξεύρισκε, ὑπὲρ σοῦ γὰρ τοῦτο γένοιτ' ἄν, ὡς μὴ ἐπικρατῇ σου τὸ ψεῦδος, μὴ δὲ ὑπὸ τῇ ἀγνοίᾳ λανθάνωσιν οἱ φαῦλοι τῶν ἀνδρῶν, οἱ τοὺς χρηστοὺς μεμιμημένοι. Ἀλή. ἐπ' αὐτῷ, εἰ δοκεῖ Παῤῥησιάδη, ποιησώμεθα τὸ τοιοῦτον, ἐπεὶ χρηστὸς ὦπται καὶ εὔνους ἡμῖν, καὶ σέ, ὦ Φιλοσοφία, μάλιστα θαυμάζων, παραλαβόντα

μεθ' αὐτοῦ τὸν Ἔλεγχον, ἅπασι τοῖς φάσκουσι φιλοσοφεῖν ἐντυγχάνειν. εἶθ' ὃν μὲν ἂν εὕρῃ γνήσιον ὡς ἀληθῶς φιλοσοφίας, στεφανωσάτω θαλλοῦ στεφάνῳ, καὶ εἰς τὸ πρυτανεῖον καλεσάτω. ἢν δέ τινι, οἷοι πολλοί εἰσι, καταράτῳ ἀνδρὶ ὑποκριτῇ φιλοσοφίας ἐντύχῃ, τὸ τριβώνιον περισπάσας, ἀποκειράτω τὸν πώγωνα ἐν χρῷ, πάνυ τραγοκουρικῇ μαχαίρᾳ, καὶ ἐπὶ τοῦ μετώπου στίγματα ἐπιβαλλέτω, ἢ ἐγκαυσάτω κατὰ τὸ μεσόφρυον. ὁ δὲ τύπος τοῦ καυτῆρος ἔστω, ἀλώπηξ, ἢ πίθηκος. Φι. εὖγε ὦ Ἀλήθεια. ὁ δὲ Ἔλεγχος, ὦ Παῤῥησιάδη, τοιόσδε ἔστω, οἷος ὁ τῶν ἀετῶν πρὸς τὸν ἥλιον εἶναι λέγεται, οὐ μὰ Δία, ὥστε κἀκείνους ἀντιβλέπειν τῷ φωτὶ, καὶ πρὸς ἐκεῖνο δοκιμάζεσθαι. ἀλλὰ προθεὶς χρυσίον, καὶ δόξαν καὶ ἡδονὴν, ὃν μὲν ἂν αὐτῶν ἴδῃς ὑπερορῶντα, καὶ μηδαμῶς ἑλκόμενον πρὸς τὴν ὄψιν, οὗτος ἔστω, ὁ τῷ θαλλῷ στεφόμενος, ὃν δ' ἂν ἀτενὲς ἀποβλέποντα, καὶ τὴν χεῖρα ὀρέγοντα ἐπὶ τὸ χρυσίον, ἀπάγειν ἐπὶ τὸ καυτήριον τοῦτον, ἀποκείραντα πρότερον τὸν πώγωνα. Παῤ. ὡς ἔδοξεν, ἔσται ταῦτα, ὦ Φιλοσοφία, καὶ ὄψει αὐτίκα μάλα τοὺς πολλοὺς αὐτῶν, ἀλωπεκίας, ἢ πιθηκοφόρους, ὀλίγους δὲ καὶ ἐστεφανωμένους. εἰ βούλεσθε μέντοι, κἀνταῦθα ἀνάξω τινὰς ὑμῖν, νὴ Δί' αὐτῶν. Φι. πῶς λέγεις ἀνάξεις τοὺς φυγόντας; Παῤ. καὶ μάλα, ἤν μοι ἡ Ἱέρειά μοι ἐθελήσῃ πρὸς ὀλίγον χρῆσαι τὴν ὁρμιὰν ἐκείνην, καὶ τὸ ἄγκιστρον, ὅπερ ὁ Ἁλιεὺς ἀνέθηκεν, ὁ ἐκ Πειραιῶς. Ἱε. ἰδοὺ δὴ λάβε καὶ τὸν κάλαμόν γε

ἅμα,

ἅμα, ὡς πάντ' ἔχοις. Παῤ. οὐκοῦν ὦ Ἱέρεια, καὶ ἰσχάδας μοι τινὰς δὸς ἀνύσασα, καὶ ὀλίγον τοῦ χρυσίου. Ἱε. λάμβανε. Φι. Τί πράττειν ἁνὴρ διανοεῖται; Παῤ. δελεάσας τὸ ἄγκιστρον ἰσχάδι καὶ χρυσίῳ, καθεζόμενος ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ τειχίου, καθῆκεν εἰς τὴν πόλιν. Φι. τί ταῦτα ὦ Παῤῥησιάδη ποιεῖς; ἦ που τοὺς λίθους ἁλιεύσειν διέγνωκας ἐκ τοῦ Πελασγικοῦ; Παῤ. σιώπησον ὦ Φιλοσοφία, καὶ τὴν ἄγραν περίμενε. σὺ δὲ Πόσειδον ἀγρεῦ, καὶ Ἀμφιτρίτη φίλη, πολλοὺς ἡμῖν ἀνάπεμπε τῶν ἰχθύων. ἀλλ' ὁρῶ τινα λάβρακα εὐμεγέθη, μᾶλλον δὲ χρύσοφρυν. Ελ. οὔκ, ἀλλὰ γαλεός ἐστι, προσέρχεται δὴ τῷ ἀγκίστρῳ κεχηνώς. ὀσφρᾶται τοῦ χρυσίου, πλησίον ἤδη ἐστίν. ἔψαυσεν. εἴληπται. ἀνασπάσωμεν. Παῤ. καὶ σὺ ὦ Ἔλεγχε νῦν ξυνεπιλαβοῦ τῆς ὁρμιᾶς. ἄνω ἐστί. φέρ' ἴδω, τίς εἶ ὦ βέλτιστε ἰχθύων. κύων οὗτός γε, Ἡράκλεις τῶν ὀδόντων. τί τοῦτο ὦ γενναιότατε εἴληψαι, λιχνεύων περὶ τὰς πέτρας, ἔνθα λήσειν ἤλπισας ὑποδεδυκώς; ἀλλὰ νῦν ἔσῃ φανερὸς ἅπασιν, ἐκ τῶν βραγχίων ἀπηρτημένος. ἐξέλωμεν τὸ δέλεαρ, καὶ τὸ ἄγκιστρον τουτί. κενόν σοι τὸ ἄγκιστρον, ἡ δ' ἰσχὰς ἤδη προσέχεται, καὶ χρυσίον ἐν τῇ κοιλίᾳ; Δια. μὰ Δία ἐξεμεσάτω, ὡς δὴ καὶ ἐπ' ἄλλους δελεάσωμεν. Παῤ. εὖ ἔχει, τί φὴς ὦ Διόγενες; οἶσθα τοῦτον, ὅστις ἐστίν, ἢ προσήκει σοι τι ἁνήρ; Διο. οὐδαμῶς. Παῤ. τί οὖν; πόσου ἄξιον αὐτὸν χρὴ φάναι; ἐγὼ μὲν γὰρ δυοῖν ὀβολῶν πρῴην αὐτὸν ἐτιμησάμην. Διο. πολὺ λέγεις,

ἄβρωτός τε γάρ ἐστι, καὶ διελεγχθεὶς καὶ σκληρὸς καὶ ἄτιμος. ἄφες αὐτὸν κατὰ κεφαλὴν ἐπὶ τῆς πέτρας, σὺ δὲ ἄλλον ἀνάσπασον, καθεὶς τὸ ἄγκιστρον. ἐκεῖνο μέντοι ὅρα ὦ Παῤῥησιάδη, μὴ καμπτόμενός σοι ὁ κάλαμος ἀποκλασθῇ. Παῤ. θάῤῥει ὦ Διόγενες, κοῦφοί εἰσι, καὶ τῶν ἀφύων ἐλαφρότεροι. Διο. νὴ Δία ἀφυέστατοί γε, ἀνάσπα δὲ ὅμως. Παῤ. ἰδού. τίς ἄλλος οὗτος ὁ πλατὺς, ὥσπερ ἡμίτομος ἰχθὺς προσέρχεται; ψῆττα τις κεχηνὼς ἐς τὸ ἄγκιστρον. κατέπιεν. ἔχεται. ἀνασπάσθω. τίς ἐστιν; ὁ Πλατωνικὸς εἶναι λέγων. Πλά. καὶ σὺ ὦ κατάρατε ἥκεις ἐπὶ τὸ χρυσίον; Παῤ. τί φὴς ὦ Πλάτων; τί ποιῶμεν αὐτόν; Πλά. ἐπὶ τῆς αὐτῆς πέτρας καὶ οὗτος. Διο. ἐπ' ἄλλον καθείσθω. Παῤ. καὶ μὴν ὁρῶ τινα πάγκαλον προσιόντα, ὡς ἂν ἐν βυθῷ δόξειε ποικίλον τὴν χρόαν, ταινίας τινὰς ἐπὶ τοῦ νώτου ἐπιχρύσους ἔχοντα. ὁρᾷς ὦ Ἔλεγχε; ὁ τὸν Ἀριστοτέλην προσποιούμενος, οὗτός ἐστιν. ἦλθεν, εἶτα πάλιν ἀπενήξατο. περισκόπει ἀκριβῶς, αὖθις ἐπανῆλθεν. ἔχανεν. εἴληπται. ἀνιμήσθω. Ἀρι. μὴ ἀνέρῃ με περὶ αὐτοῦ, ὦ Παῤῥησιάδη. ἀγνοῶ γὰρ, ὅς τίς ἐστιν. Παῤ. οὐκοῦν καὶ οὗτος Ἀριστοτέλους κατὰ τῶν πετρῶν; Διο. ἀλλ' ἰδοὺ πολλούς που τοὺς ἰχθῦς ὁρῶ, κατὰ ταυτὸν ὁμόχροας, ἀκανθώδεις, καὶ τὴν ἐπιφάνειαν ἐκτετραχυσμένους, ἐχίνων δυσληπτοτέρους. ἦπου σαγήνης ἐπ' αὐτοὺς δεήσει; ἀλλ' οὐ πάρεστιν. ἱκανὸν, εἰ κἂν ἕνα τινὰ ἐκ τῆς ἀγέλης ἀνασπάσαιμεν. ἥξει δὲ ἐπὶ τὸ ἄγκιστρον δηλαδὴ

λάβῃ, ὃς ἂν αὐτῶν θρασύτατος ᾖ. ΕΛ. καλῶς, εἰ δοκεῖ, σιδηρώσας γε πρότερον ἐπὶ πολὺ τῆς ὁρμιᾶς, ὡς μὴ ἀποπρίσῃ τοῖς ὀδοῦσι, καταπιὼν τὸ χρυσίον. ΠΑΡ. καθῆκα, σὺ δὲ ὦ Πόσειδον ἐπιτελῆ τὴν ἄγραν. βαβαί, μάχονται περὶ τοῦ δελέατος. καὶ οἱ μὲν ξὺν ἅμα πολλοὶ περιτρώγουσι τὴν ἰσχάδα, οἱ δὲ προσφύντες ἔχονται τοῦ χρυσίου. εὖ ἔχει, περιεπάρη τις μάλα καρτερός. φέρ' ἴδω, τίνος ἐπώνυμον σεαυτὸν εἶναι λέγεις; καίτοι γελοῖός τε εἰμι, ἀναγκάζων ἰχθῦν λαλεῖν, ἄφωνοι γὰρ αὐτοί. ἀλλὰ σὺ ὦ Ἔλεγχε εἰπὲ ὅντινα ἔχει διδάσκαλον αὐτοῦ. ΕΛ. Χρύσιππον τουτονί. ΠΑΡ. μανθάνω, διότι χρυσίον, οἶμαι, προσῆν τῷ ὀνόματι. σὺ δ' οὖν Χρύσιππε, πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς εἰπέ, οἶσθα τοὺς ἄνδρας, ἢ τοιαῦτα παρῄνεις αὐτοὺς ποιεῖν; ΧΡΥ. νὴ Δία ὑβριστικὰ ἐρωτᾷς, ὦ Παρρησιάδη, προσήκειν τι ἡμῖν ὑπολαμβάνων τοιούτους ὄντας. ΠΑΡ. εὖγε ὦ Χρύσιππε, γενναῖος εἶ, ἴτω γοῦν καὶ αὐτὸς ἐπὶ κεφαλὴν μετὰ τῶν ἄλλων, ἐπεὶ καὶ ἀκανθώδης ἐστί. καὶ δέος, μὴ διαπαρῇ τις τὸν λαιμὸν, ἐσθίων. ΦΙ. ἅλις ὦ Παρρησιάδη τῆς ἄγρας, μὴ καί τίς σοι, οἷον πολλοί εἰσιν, οἴχηται ἀποσπάσας τὸ χρυσίον, καὶ τὸ ἄγκιστρον, εἶτά σε ἀποτίσαι τῇ ἱερείᾳ δεήσῃ. ὥστε ἡμεῖς μὲν ἀπίωμεν περιπατήσουσαι, καιρὸς δὲ καὶ ὑμᾶς ἀπιέναι, ὅθεν ἥκετε, μὴ καὶ ὑπερήμεροι γένησθε τῆς προθεσμίας. σὺ δὲ, καὶ ὁ Ἔλεγχος, ὦ Παρρησιάδη, κύκλῳ ἐπὶ πάντας αὐτοὺς ἰόντες, ἢ στεφανοῦτε, ἢ ἐγκατακαίετε, ὡς ἔφην. ΠΑΡ. ἔσται ταῦτα ὦ

φιλοσοφία. χαίρετε ὦ βέλτιστοι ἀνδρῶν. ἡμεῖς δὲ κατίωμεν, ὦ Ἔλεγχε, καὶ τελῶμεν τὰ παρηγγελμένα. ποῖ δὲ καὶ πρῶτον ἀπιέναι δεήσει, μῶν ἐς τὴν Ἀκαδημίαν, ἢ ἐς τὴν Στοάν; ἢ ἀπὸ τοῦ Λυκείου ποιησώμεθα τὴν ἀρχήν, οὐδὲν διοίσει τοῦτο. πλὴν οἶδα ἐγώ, ὡς ὅποι ποτ' ἂν ἀπέλθωμεν, ὀλίγων μὲν τῶν στεφάνων, πολλῶν δὲ τῶν καυτηρίων δεησόμεθα.

Χάρωνος, Κλωθοῦς, Ἑρμοῦ, Κυνίσκου, Μεγαπένθους, Μικύλλου, Πλουσίου, Τισιφόνης, Ῥαδαμάνθυος, Κλίνης καὶ Λύχνου. Κατάπλους ἢ Τύραννος.

Εἶεν ὦ Κλωθοῖ, τὸ μὲν σκάφος τοῦτο ἡμῖν πάλαι εὐτρεπὲς, καὶ πρὸς ἀναγωγὴν εὖ μάλα παρεσκευασμένον. ὅ, τε γὰρ ἄντλος ἐκκέχυται, καὶ ὁ ἱστὸς ὤρθωται, καὶ ἡ ὀθόνη παρακέκρουσται, καὶ τῶν κωπῶν ἑκάστη τετρόπωται. κωλύει τε οὐδὲν, ὅσον ἐπ' ἐμοί, τὸ ἀγκύριον ἀνασπάσαντας ἀποπλεῖν. ὁ δ' Ἑρμῆς βραδύνει, πάλαι παρεῖναι δέον. κενὸν γοῦν ἐπιβατῶν, ὡς ὁρᾷς, τὸ πορθμεῖον, τρὶς ἤδη τήμερον ἀναπεπλευκέναι δυνάμενον, καὶ σχεδὸν ἀμφὶ βουλυτόν ἐστιν, ἡμεῖς δὲ οὐδέπω οὐδ' ὀβολὸν ἐμπεπολήκαμεν. εἶτα ὁ Πλούτων, εὖ οἶδ', ὅτι ἐμὲ ῥαθυμεῖν ἐν τούτοις ὑπολήψεται, καὶ ταῦτα, παρ' ἄλλῳ οὔσης τῆς αἰτίας. ὁ δὲ καλὸς ἡμῖν κἀγαθὸς νεκροπομπὸς, ὥσπερ τις ἄλλος, καὶ αὐτὸς ἄνω τὸ τῆς Λήθης ὕδωρ πεπω-

κὼς

κῶς, ἀναστρέψαι πρὸς ἡμᾶς ἐπιλέλησται. καὶ ἤτοι πα-
λαίει μετὰ τῶν ἐφήβων, ἢ κιθαρίζει, ἢ λόγους τινὰς
διεξέρχεται, ἐπιδεικνύμενος τὸν λῆρον τὸν αὐτοῦ.
ἢ τάχα που καὶ κλωπεύει ὁ γεννάδας παρελθών, μία
γὰρ αὐτοῦ καὶ αὕτη τῶν τεχνῶν. ὁ δ' οὖν ἐλευθεριά-
ζει πρὸς ἡμᾶς, καὶ ταῦτα, ἐξ ἡμισείας ἡμέτερος ὤν.
Κλω. τί δὲ οἶδας ὦ Χάρων, εἴ τις ἀσχολία προσέ-
πεσεν αὐτῷ, τοῦ Διὸς ἐπὶ πλέον δεηθέντος ἀσχολεῖ-
σθαι πρὸς τὰ ἄνω πράγματα, δεσπότης δὲ κἀ-
κεῖνός ἐστιν. Χαρ. ἀλλ' οὐχ ὥστε, ὦ Κλωθοῖ, πέρα τοῦ
μέτρου δεσπόζειν κοινοῦ κτήματος, ἐπεὶ οὐδ' ἡμεῖς
ποτε αὐτὸν ἀπιέναι δέον κατεσχήκαμεν, ἀλλ' ἐγὼ
οἶδα τὴν αἰτίαν, παρ' ἡμῖν μὲν γὰρ ἀσφόδελος μό-
νον, καὶ χοαὶ καὶ πόπανα καὶ ἐναγίσματα, τὰ δ' ἄλ-
λα, ζόφος καὶ ὁμίχλη καὶ σκότος. ἐν δὲ τῷ οὐρανῷ
φαιδρὰ πάντα, καὶ ἥτε ἀμβροσία πολλὴ, καὶ τὸ
νέκταρ ἄφθονον, ὥστε μοι ἥδιον παρ' ἐκείνοις βραδύ-
νειν ἔοικε. καὶ παρ' ἡμῶν μὲν ἀνίπταται, καθάπερ
ἐκ δεσμωτηρίου τινὸς ἀποδιδράσκων, ἐπειδὰν δὲ
καιρὸς κατιέναι, σχολῇ καὶ βάδην, μόγις ποτὲ κατέρ-
χεται. Κλω. μηκέτι χαλέπαινε ὦ Χάρων, πλη-
σίον γὰρ αὐτὸς οὗτος, ὡς ὁρᾷς, πολλούς τινας ἡμῖν ἄ-
γων, μᾶλλον δὲ, ὥσπερ τι αἰπόλιον, ἀθρόους αὐτοὺς
τῇ ῥάβδῳ σοβῶν. ἀλλὰ τί τοῦτο; δεδεμένον τινὰ ἐν
αὐτοῖς, καὶ ἄλλον γελῶντα, ἕνα δέ τινα καὶ πήραν
ἐξημμένον, καὶ ξύλον ἐν τῇ χειρὶ ὁρῶ ἔχοντα, δρι-
μὺ ἐνορῶντα, καὶ τοὺς ἄλλους ἐπισπεύδοντα. οὐχ ὁρᾷς

δὲ τὸν Ἑρμῆν αὐτὸν ἱδρῶτι ῥεόμενον, καὶ τὼ πόδε κεκονιμένον, καὶ πνευστιῶντα, μεστὸν γοῦν ἄσθματος αὐτῷ τὸ στόμα; τί ταῦτα ὦ Ἑρμῆ; τίς ἡ σπουδή; τεταραγμένῳ γὰρ ἡμῖν ἔοικας. Ερ. τί δ' ἄλλο, ὦ Κλωθοῖ, ἢ τουτονὶ τὸν ἀλιτήριον ἀποδράσαντα μεταδιώκων, ὀλίγου δεῖν λειπόνεως ὑμῖν τήμερον ἐγενόμην; Κλω. τίς δέ ἐστιν; ἢ τί βουλόμενος ἀπεδίδρασκε; Ερ. τουτὶ μὲν πρόδηλον, ὅτι ζῆν μᾶλλον ἐβούλετο. ἔστι δὲ βασιλεύς τις ἢ τύραννος, ἀπὸ γοῦν τῶν ὀδυρμῶν, καὶ ὧν ἀνακωκύει, πολλῆς τινος εὐδαιμονίας ἐστερῆσθαι λέγων. Κλω. εἶθ' ὁ μάταιος ἀπεδίδρασκεν, ὡς ἐπιβιῶναι δυνάμενος, ἐπιλελοιπότος ἤδη τοῦ ἐπικεκλωσμένου αὐτῷ νήματος; Ερ. ἀπεδίδρασκε, λέγεις; εἰ γὰρ μὴ ὁ γενναιότατος οὗτος, ὁ τὸ ξύλον συνήργησέ μοι, καὶ συλλαβόντες αὐτὸν ἐδήσαμεν, κἂν ᾤχετο ἡμᾶς ἀποφυγών. ἀφ' οὗ γάρ μοι παρέδωκεν αὐτὸν ἡ Ἄτροπος, παρ' ὅλην τὴν ὁδὸν ἀντέτεινε, καὶ ἀντέσπα, καὶ τὼ πόδε ἀντερείδων πρὸς τοὔδαφος, οὐ παντελῶς εὐάγωγος ἦν. ἐνίοτε δὲ καὶ ἱκέτευε, καὶ κατελιπάρει, ἀφεθῆναι πρὸς ὀλίγον ἀξιῶν, καὶ πολλὰ δώσειν ὑπισχνούμενος. ἐγὼ δέ, ὥσπερ εἰκός, οὐκ ἀνίειν, ὁρῶν ἀδυνάτων ἐφιέμενον. ἐπεὶ δὲ κατ' αὐτὸ ἤδη τὸ στόμιον ἦμεν, ἐμοῦ τοὺς νεκρούς, ὡς ἔθος, ἀπαριθμοῦντος τῷ Αἰακῷ, κἀκείνου λογιζομένου αὐτούς, πρὸς τὸ παρὰ τῆς σῆς ἀδελφῆς πεμφθὲν αὐτῷ σύμβολον λαθών, οὐκ οἶδ' ὅπως ὁ τρισκατάρατος ἀπιὼν ᾤχετο. ἐνέδει οὖν νεκρὸς εἷς

τῷ

περὶ λογισμῶν, καὶ ὁ Αἰακὸς ἀνατείνας τὰς ὀφρῦς, μὴ περὶ πάντων, ὦ Ἑρμῆ, φησί, χρῶ τῇ σκεπτικῇ. ἅλις σοι αἱ ἐν οὐρανῷ παιδιαί, τὰ νεκρῶν δὲ ἀκριβῆ, καὶ οὐδαμῶς λαθεῖν δυνάμενα. τέτταρας, ὡς ὁρᾷς, πρὸς τοῖς χιλίοις ἔχει τὸ σύμβολον ἐγκεχαραγμένους, σὺ δέ μοι παρ' ἕνα ἥκεις ἄγων, εἰ μὴ τοῦτο φής, ὡς παραλελόγισταί σε ἡ Ἄτροπος. ἐγὼ δὲ ἐρυθριάσας πρὸς τὸν λόγον, ταχέως ὑπεμνήσθην τῶν κατὰ τὴν ὁδόν, κἀπειδὴ περιβλέπων οὐδαμοῦ τοῦτον εἶδον, συνεὶς τὴν ἀπόδρασιν, ἐδίωκον, ὡς εἶχον, τάχους κατὰ τὴν ἄγουσαν, πρὸς τὸ φῶς. εἵπετο δ' αὐθαίρετός μοι ὁ βέλτιστος οὗτος, καὶ ὥσπερ ἀφ' ὕσπληγγος θέοντες, καταλαμβάνομεν αὐτὸν ἤδη ἐν Ταινάρῳ, παρὰ τοσοῦτον ἦλθε διαφυγεῖν. Κλω. ἡμεῖς δέ, ὦ Χάρων, ὀλιγωρίαν ἤδη τοῦ Ἑρμοῦ κατεγινώσκομεν. Χαρ. τί οὖν ἔτι διαμέλλομεν, ὡς οὐχ ἱκανῆς ἡμῖν γεγενημένης διατριβῆς; Κλω. εὖ λέγεις, ἐμβαινέτωσαν. ἐγὼ δὲ προχειρισαμένη τὸ βιβλίον, καὶ παρὰ τὴν ἀποβάθραν καθεζομένη, ὡς ἔθος, ἐπιβαίνοντα ἕκαστον αὐτῶν, διαγνώσομαι, τίς, καὶ πόθεν, καὶ ὅν τινα τεθνεὼς τὸν τρόπον, σὺ δὲ παραλαμβάνων στοίβαζε, καὶ συντίθει ὦ Ἑρμῆ. σὺ δὲ τὰ νεογνὰ ταυτὶ πρῶτα ἔμβαλε, τί γὰρ ἂν καὶ ἀποκρίναιντό μοι; Ερ. ἰδοὺ δή σοι, ὦ πορθμεῦ, τὸν ἀριθμὸν, οὗτοι οἱ τριακόσιοι μετὰ τῶν ἐκτεθειμένων. Χαρ. βαβαὶ τῆς εὐαγρίας, ὀμφακίας ἡμῖν νεκροὺς ἥκεις ἄγων. Ερ. βούλει ὦ Κλωθοῖ, τοὺς ἀκλαύστους ἐπὶ τούτοις ἐμβιβασώμεθα; Κλω.

τοὺς γέροντας λέγεις; οὕτω ποίει. τί γάρ με δεῖ πρά-
γματα ἔχειν, τὰ πρὸ Εὐκλείδου πῶς νῦν ἐξετάζουσαν;
οἱ ὑπὲρ ἑξήκοντα ὑμεῖς πάρειτε ἤδη. τί τοῦτο; οὐκ ἐ-
πακούουσί μου βεβυσμένοι τὰ ὦτα ὑπὸ τῶν ἐτῶν, δεή-
σει τάχα καὶ τούτους ἀράμενον παραγαγεῖν. Ερ. ἰδοὺ
πάλιν οὗτοι δυεῖν δέοντος τετρακόσιοι, τακεροὶ
πάντες, καὶ πέπειροι, καὶ καθ' ὥραν τετρυγημένοι.
Κλω. νὴ Δί', ἐπεὶ ἀσταφίδες γε πάντες ἤδη εἰσί.
τοὺς τραυματίας μετὰ τούτους ὦ Ἑρμῆ παράγαγε. καὶ πρῶ-
τόν μοι εἴπατε, ὅπως ἀποθανόντες ἥκετε; μᾶλλον
δὲ αὐτὴ πρὸς τὰ γεγραμμένα ὑμᾶς ἐπισκέψομαι.
πολεμοῦντας ἀποθανεῖν ἔδει χθὲς ἐν Μηδίᾳ τέττα-
ρας ἐπὶ τοῖς ὀγδοήκοντα, καὶ τὸν Ὀξυάρτου υἱὸν μετ' αὐ-
τῶν Γωβάρην. Ερ. Πάρεισι. Κλω. δι' ἔρωτα αὑτοὺς
ἀπέσφαξαν ἑπτὰ, καὶ ὁ φιλόσοφος Θεαγένης, διὰ
τὴν ἑταίραν, τὴν Μεγαρόθεν. Ερ. οὗτοι πλησίον.
Κλω. ποῦ δὲ οἱ περὶ τῆς βασιλείας ὑπ' ἀλλήλων ἀπο-
θανόντες; Ερ. παρεστᾶσιν. Κλω. ὁ δ' ὑπὸ τοῦ μοιχοῦ
καὶ τῆς γυναικὸς φονευθείς; Ερ. ἰδού σοι πλησίον.
Κλω. τοὺς ἐκ δικαστηρίων δῆτα παράγαγε, λέγω δὴ
τοὺς ἐκ τυμπάνου, καὶ τοὺς ἀνεσκολοπισμένους. οἱ δ'
ὑπὸ λῃστῶν ἀποθανόντες ἑκκαίδεκα ποῦ εἰσιν, ὦ Ἑρ-
μῆ. Ερ. πάρεισιν οἵδε οἱ τραυματίαι, οὓς ὁρᾷς, τὰς δὲ
γυναῖκας ἅμα, βούλει, παραγάγω; Κλω. μάλιστα,
καὶ τοὺς ἀπὸ ναυαγίων γε, ἅμα γὰρ τεθνᾶσι, καὶ τοὺς ὁμοίῳ
τρόπον, καὶ τοὺς ἀπὸ πυρετοῦ δὲ, καὶ τούτους ἅμα, καὶ τὸν ἰα-
τρὸν μετ' αὐτῶν Ἀγαθοκλέα. ποῦ δὲ ὁ φιλόσοφος Κυ-
νίσκος

νίσκος, ὃν ἔδει τῆς Ἑκάτης τὸ δεῖπνον φαγόντα, καὶ τὰ ἐκ τῶν καθαρσίων ᾠά, καὶ πρὸς τούτοις γε σηπίαν ὠμὴν, ἀποθανεῖν; Κυν. πάλαι σοι προσέστηκα, ὦ βελτίστη Κλωθοῖ. τί δέ με ἀδικήσαντα, τοσοῦτον εἴασας ἄνω τὸν χρόνον; σχεδὸν γὰρ ὅλον μοι τὸν ἄτρακτον ἐπέκλωσας. καίτοι πολλάκις ἐπειράθην τὸ νῆμα διακόψας ἐλθεῖν, ἀλλ' οὐκ οἶδ', ὅπως ἄρρηκτον ἦν. Κλω. ἔφορόν σε καὶ ἰατρὸν εἶναι τῶν ἀνθρωπίνων ἁμαρτημάτων ἀπελίμπανον, ἀλλ' ἔμβαινε ἀγαθῇ τύχῃ. Κυν. μὰ Δί', ἢν μὴ πρότερόν γε τουτονὶ τὸν δεδεμένον ἐμβιβασώμεθα, δέδια γὰρ, μή σε παραπείσῃ δεόμενος. Κλω. φέρ' ἴδω, τίς ἐστι; Ερ. Μεγαπένθης ὁ Λακύδου, τύραννος. Κλω. ἐπίβαινε σύ. Με. μηδαμῶς ὦ δέσποινα Κλωθοῖ, ἀλλά με πρὸς ὀλίγον ἔασον ἀνελθεῖν, εἶτά σοι αὐτόμολος ἥξω, καλοῦντος μηδενός. Κλω. τί δ' ἐστιν, οὗ χάριν ἀφικέσθαι θέλεις; Με. τὴν οἰκίαν ἐκτελέσαι μοι πρότερον ἐπίτρεψον, ἡμιτελὴς γὰρ ὁ δόμος καταλέλειπται. Κλω. ληρεῖς, ἀλλ' ἔμβαινε. Με. οὐ πολὺν χρόνον, ὦ Μοῖρα, αἰτῶ. μίαν με ἔασον μεῖναι τήνδε ἡμέραν, ἄχρις ἄν τι ἐπισκήψω τῇ γυναικὶ περὶ τῶν χρημάτων, ἔνθα τὸν μέγαν εἶχον θησαυρὸν κατορωρυγμένον. Κλω. ἄραρεν, οὐκ ἂν τύχοις. Με. ἀπολεῖται οὖν χρυσὸς τοσοῦτος; Κλω. οὐκ ἀπολεῖται, θάρρει τούτου γε ἕνεκα, Μεγακλῆς γὰρ αὐτὸν ὁ σὸς ἀνεψιὸς παραλήψεται. Με. ὢ τῆς ὕβρεως, ὁ ἐχθρὸς, ὃν ὑπὸ ῥαθυμίας ἔγωγε οὐ προαπέκτεινα; Κλω. ἐκεῖνος αὐ-

τος, καὶ ἐπιβιώσεταί σοι ἔτη τετταράκοντα, καὶ μι-
κρόν τι πρὸς, τὰς παλλακίδας, καὶ τὴν ἐσθῆτα,
καὶ τὸν χρυσὸν ὅλον σου παραλαβών. Με. ἀδικεῖς
ὦ Κλωθοῖ, τἀμὰ τοῖς πολεμιωτάτοις διανέμουσα.
Κλω. σὺ γὰρ οὐχὶ Κυδιμάχου αὐτὰ ὄντα ὦ γενναιό-
τατε παρειλήφεις, ἀποκτείνας τε αὐτὸν, καὶ τὰ παι-
δία ἔτι ἐμπνέοντι ἐπισφάξας; Με. ἀλλὰ νῦν ἐμὰ
ἦν. Κλω. οὐκοῦν ἐξήκει σοι ὁ χρόνος ἤδη τῆς κτήσεως.
Με. ἄκουσον ὦ Κλωθοῖ, ἅ σοι ἰδίᾳ, μηδενὸς ἀκούοντος,
εἰπεῖν βούλομαι, ὑμεῖς δὲ ἀπόστητε πρὸς ὀλίγον. ἄν
με ἀφῇς ἀποδρᾶναι, χίλιά σοι τάλαντα χρυσίου ἐπι-
σήμου δώσειν ὑπισχνοῦμαι σήμερον. Κλω. ἔτι γὰρ
χρυσὸν, ὦ γελοῖε, καὶ τάλαντα διὰ μνήμης ἔχεις;
Με. καὶ τοὺς δύο δὲ κρατῆρας, εἰ βούλει, προσθήσω,
οὓς ἔλαβον, ἀποκτείνας Κλεόκριτον, ἕλκοντας ἑκά-
τερον χρυσοῦ ἀπέφθου τάλαντα ἑκατόν. Κλω. ἕλ
κετε αὐτὸν, ἔοικε γὰρ οὐκ ἐπεμβήσεσθαι ἡμῖν ἑκών.
Με. μαρτύρομαι ὑμᾶς, ἀτελὲς μένει τὸ τεῖχος, καὶ
τὰ νεώρια, ἐξετέλεσα γὰρ ἂν αὐτὰ, ἐπιβιοὺς πέντε
μόνας ἡμέρας. Κλω. ἀμέλησον, ἄλλος τειχιεῖ. Με.
καὶ μὴν τοῦτό γε πάντως εὔγνωμον αἰτῶ. Κλω.
τὸ ποῖον; Με. εἰς τοσοῦτον ἐπιβιῶναι, μέχρις ἂν ὑ-
παγάγωμαι Πισίδας, καὶ Λυδοῖς ἐπιθῶ τοὺς φό-
ρους, καὶ μνῆμα ἑαυτῷ παμμέγεθες ἀναστήσας, ἐπι
γράψω, ὁπόσα ἔπραξα μεγάλα καὶ στρατηγικὰ, πα
ρὰ τὸν βίον. Κλω. οὗτος, οὐκ ἔτι μίαν ἡμέραν αἰ-
τεῖς, ἀλλὰ σχεδὸν εἴκοσιν ἐτῶν διατριβήν. Με. καὶ
μὴν

μὲν ἐγγυητὰς ὑμῖν ἕτοιμος παρασχέσθαι τοῦ τάχους, καὶ τῆς ἐπανόδου. εἰ βούλεσθε δέ, καὶ ἀντανδρον ὑμῖν ἀντ' ἐμαυτοῦ παραδώσω τὸν Ἀγαπητόν. Κλω. ὦ μιαρέ, ὃν ηὔχου πολλάκις ὑπὲρ γῆς καταλιπεῖν; Με. πάλαι ταῦτ' ηὐχόμην, νυνὶ δ' ὁρῶ βέλτιον. Κλω. ἥξει κἀκεῖνός σοι μετ' ὀλίγον, ὑπὸ τοῦ νεωστὶ βασιλεύοντος ἀνῃρημένος. Με. οὐκοῦν, ἀλλὰ τοῦτό γε μὴ ἀντείπῃς ὦ Μοῖρα μοι. Κλω. τὸ ποῖον; Με. εἰδέναι βούλομαι, τὰ μετ' ἐμέ, ὅν τινα ἕξει τρόπον. Κλω. ἄκουε, μᾶλλον γὰρ ἀνιάσῃ μαθών. τὴν μὲν γυναῖκά σοι Μίδας ὁ δοῦλος ἕξει, καὶ πάλαι δὲ αὐτὴν ἐμοίχευεν. Με. ὁ κατάρατος, ὃν ἐγὼ πειθόμενος αὐτῇ, ἀφῆκα ἐλεύθερον. Κλω. ἡ θυγάτηρ δέ σου ταῖς παλλακίσι τοῦ νυνὶ τυραννοῦντος ἐγκαταλεχθήσεται. εἰκόνες δὲ καὶ ἀνδριάντες, οὓς ἡ πόλις ἀνέστησέ σοι πάλαι, πάντες ἀνατετραμμένοι, γέλωτα παρέξουσι τοῖς θεωμένοις. Με. εἰπέ μοι, τῶν φίλων δ' οὐδεὶς ἀγανακτεῖ τοῖς δρωμένοις; Κλω. τίς γὰρ ἦν σοι φίλος, ἢ ἐκ τίνος αἰτίας δικαίας γενόμενος; ἀγνοεῖς, ὅτι καὶ πάντες οἱ προσκυνοῦντες, καὶ τῶν λεγομένων καὶ πραττομένων ἕκαστα ἐπαινοῦντες, ἢ φόβῳ ἢ ἐλπίσι ταῦτ' ἔδρων, τῆς ἀρχῆς ὄντες φίλοι, καὶ πρὸς τὸν καιρὸν ἀποβλέποντες; Με. καὶ μὴν σπένδοντες ἐν τοῖς συμποσίοις, μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἐπηύχοντό μοι πολλὰ καὶ ἀγαθά, προαποθανεῖν ἕκαστος αὐτῶν ἕτοιμος, εἰ οἷόν τε εἴη, καὶ ὅλως, ὅρκος αὐτοῖς ἦν ἐγώ. Κλω. τοιγαροῦν παρ' ἑνὶ αὐτῶν χθὲς δειπνήσας ἀπέθα

νου, τὸ γὰρ τελευταῖον οἱ πιεῖν ἐνέχεεν, ἐκεῖνο δ' οὖν εἰ κατέπεμψέ σε. Με. τοῦτ' ἄρα πικροῦ τινος ᾐσθόμην. τί βουλόμενος δὲ, ταῦτ' ἔπραξε; Κλω. πολλά με ἀνακρίνεις, ἐμβῆναι δέον. Με. ἕν με πνίγει μάλιστα, ὦ Κλωθοῖ, διόπερ ἐπόθουν καὶ πρὸς ὀλίγον ἐς τὸ φῶς ἀνακύψαι πάλιν. Κλω. τί δὲ τοῦτό ἐστιν; ἔοικε γάρ τι παμμέγεθες εἶναι. Με. Καρίων ὁ ἐμὸς οἰκέτης, ἐπεὶ τάχιστά με ἀποθανόντα εἶδε, περὶ δείλην ὀψίαν ἀνελθὼν ἐς τὸ οἴκημα, ἔνθα ἐκείμην, σχολῆς οὔσης, οὐδεὶς γὰρ οὐδὲ ἐφύλαττέ με, Γλυκέριον τὴν παλλακίδα μου, καὶ πάλαι δὲ, οἶμαι, ἐκεκοινωνήκει, ἐπισπασάμενος τὴν θύραν, ἐσπόδει, καθάπερ οὐδενὸς ἔνδον παρόντος. εἶτα ἐπεὶ δὴ ἅλις εἶχε τῆς ἐπιθυμίας, ἀποβλέψας ἐς ἐμὲ, σὺ μέντοι, φησὶν, ὦ μιαρὸν ἀνθρώπιον πληγάς μοι πολλάκις οὐδὲν ἀδικοῦντι ἐνέτεινας, καὶ ταῦθ' ἅμα λέγων, παρέτιλλέ τέ με, καὶ κατὰ κόρρης ἔπαιε. τέλος δὲ, πλατὺ χρεμψάμενος, καὶ καταπτύσας μου, καὶ ἐς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον ἄπιθι ἐπειπὼν, ᾤχετο. ἐγὼ δὲ ἐνεπιμπράμην μὲν, οὐκ εἶχον δὲ ὅμως, ὅ, τι καὶ δράσαιμι αὐτὸν, αὖος ἤδη καὶ ψυχρὸς ὢν, καὶ ἡ μιαρὰ δὲ παιδίσκη, ἐπεὶ ψόφου, προσιόντων τινῶν, ᾔσθετο, σιέλῳ χρίσασα τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὡς δακρύσασα ἐπ' ἐμοὶ, κωκύουσα, καὶ τοὔνομα ἐπικαλουμένη, ἀπηλλάττετο, ὧν εἰ λαβοίμην. Κλω. παῦσαι ἀπειλῶν, ἀλλ' ἔμβηθι, καιρὸς ἤδη, σε ἀπαντᾶν ἐπὶ τὸ δικαστήριον. Με. καὶ τίς ἀξιώσει κατ' ἀνδρὸς τυράννου ψῆφον λαβεῖν

βαίνειν; Κλω. κατὰ τυράννου μὲν οὐδείς, ἐπεὶ νεκρὸς δὲ ὁ Ῥαδάμανθυς, ὃν αὐτίκα μάλα ὄψει δίκαιον, καὶ κατ᾽ ἀξίαν ἐπιτιθέντα ἑκάστῳ τὴν δίκην. τὸ νῦν δὲ ἔχον, μὴ διάτριβε. Με. κἂν ἰδιώτην με ποίησον ὦ Μοῖρα τῶν πενήτων ἕνα, κἂν δοῦλον ἀντὶ τοῦ πάλαι βασιλέως, ἀναβιῶναί με ἔασον μόνον. Κλω. ποῦ δὲ ὁ τὸ ξύλον; καὶ σὺ δὲ ὦ Ἑρμῆ σύρετ᾽ αὐτὸν εἴσω τοῦ ποδός, οὐ γὰρ ἂν ἐμβαίη ἑκών. Ερ. ἕπου νῦν δραπέτα, δέχου τοῦτον σὺ πορθμεῦ, καὶ τὸν δεῖνα, καὶ ὅπως ἀσφαλῶς, ἀμέλει πρὸς τὸν ἱστὸν, δεδήσεται. Με. καὶ μὴν ἐν τῇ προεδρίᾳ καθέζεσθαί με δεῖ. Κλω. ὅτι τί; Με. ὅτι νὴ Δία τύραννος ἦν, καὶ δορυφόρους εἶχον μυρίους. Κλω. εἶτ᾽ οὐ δικαίως σε παρέτιλλεν ὁ Καρίων, οὑτωσὶ σκαιὸν ὄντα; πικρὰν δ᾽ οὖν τὴν τυραννίδα ἕξεις, γευσάμενος τοῦ ξύλου. Με. τολμήσει γὰρ Κυνίσκος ἐπανατείνασθαί μοι τὸ βάκτρον; οὐκ ἐγώ σε πρώην, ὅτι ἐλεύθερος ἄγαν, καὶ τραχὺς ἦσθα, καὶ ἐπιτιμητικός, μικροῦ δεῖν προσεπαττάλευσα; Κλω. τοιγαροῦν μενεῖς καὶ σὺ, τῷ ἱστῷ προσπεπατταλευμένος. Μί. εἰπέ μοι ὦ Κλωθοῖ, ἐμοῦ δὲ οὐδεὶς ὑμῖν λόγος; ἢ διότι πένης εἰμὶ, διὰ τοῦτο καὶ τελευταῖον ἐμβῆναί με δεῖ; Κλω. σὺ δὲ τίς εἶ; Μί. ὁ σκυτοτόμος Μίκυλλος. Κλω. εἶτα ἄχθῃ βραδύνων; οὐχ ὁρᾷς, ὁπόσα ὁ τύραννος ὑπισχνεῖται δώσειν, ἀφεθεὶς πρὸς ὀλίγον; θαῦμα γοῦν ἔχει με, εἰ μὴ ἀγαπητὴ καὶ σοὶ ἡ διατριβή. Μί. ἄκουσον ὦ βελτίστη Μοιρῶν, οὐ πάνυ

με ἡ τοῦ Κύκλωπος ἐκείνη εὐφραίνει δωρεά, τὸ ὑπισχνεῖσθαι, ὅτι πύματον ἐγὼ τὸν Οὖτιν κατέδομαι, ἄν τε γοῦν πρῶτον, ἄν τε πύματον, οἱ αὐτοὶ ὀδόντες περιμένουσιν. ἄλλως τε, οὐδ' ὁμοῖα τἀμὰ τοῖς τῶν πλουσίων, ἐκ διαμέτρου γὰρ ἡμῶν οἱ βίοι, φασίν. ὁ μὲν γὰρ τύραννος, εὐδαίμων εἶναι δοκῶν παρὰ τὸν βίον, φοβερὸς ἅπασι, καὶ περίβλεπτος, ἀπολιπὼν χρυσὸν τοσοῦτον, καὶ ἀργύριον καὶ ἐσθῆτα, καὶ ἵππους καὶ δεῖπνα, καὶ παῖδας ὡραίους, καὶ γυναῖκας εὐμόρφους, εἰκότως ἠνιᾶτο. ἀποσπώμενος αὐτῶν ἤχθετο, οὐ γὰρ οἶδ', ὅπως, καθάπερ ἰξῷ τινι, προσέχεται τοῖς τοιούτοις ἡ ψυχή, καὶ οὐκ ἐθέλει ἀπαλλάττεσθαι ῥᾳδίως, ἅτε αὐτοῖς πάλαι προστετηκυῖα. μᾶλλον δὲ ὥσπερ ἄρρηκτός τις οὗτος ὁ δεσμός ἐστιν, ᾧ δεδέσθαι ξυμβέβηκεν αὐτούς, ἀμέλει κἂν ἀπάγῃ τις αὐτοὺς μετὰ βίας, ἀνακωκύουσι. καὶ τἆλλα ὄντες θρασεῖς, δειλοὶ πρὸς ταύτην εὑρίσκονται, τὴν ἐπὶ τὸν Ἅδην φέρουσαν ὁδόν. ἐπιστρέφονται γοῦν εἰς τοὐπίσω, ὥσπερ οἱ δυσέρωτες, καὶ πόρρωθεν ἀποβλέπειν τὰ ἐν τῷ φωτὶ βούλονται, οἷα ὁ μάταιος ἐκεῖνος ἐποίει, καὶ παρὰ τὴν ὁδὸν ἀποδιδράσκων κἀνταῦθά σε καταλιπαρῶν. ἐγὼ δέ, ἅτε μηδὲν ἔχων ἐνέχυρον ἐν τῷ βίῳ, οὐκ ἀγρόν, οὐ συνοικίαν, οὐ χρυσόν, οὐ σκεῦος, οὐ δόξαν, οὐκ εἰκόνας, εἰκότως εὔζωνος ἦν, κἀπειδὴ μόνον ἡ Ἄτροπος ἐνένευσέ μοι, ἄσμενος ἀπορρίψας τὴν σμίλην καὶ τὸ κάττυμα, κρηπῖδα τινὰ ἐν ταῖν χεροῖν ἔχων, ἀναπηδήσας εὐθὺς ἀνυπόδετος, οὐδὲ τὴν μελαντηρίαν ἀπονιψάμενος,

μένος, εἱπόμην. μᾶλλον δὲ ἡγούμην ἂν τὸ πρόσω ὁρῶν, οὐδὲν δέ με τῶν κατόπιν ἐπέστρεφε, καὶ μετεκάλει. καὶ νὴ Δί᾽ ἤδη καλὰ τὰ παρ᾽ ὑμῖν πάντα ὁρῶ. τό, τε γὰρ ἰσοτιμίαν ἅπασιν εἶναι, καὶ μηδένα τοῦ πλησίον διαφέρειν, ὑπερήδιστον ἐμοί γ᾽ οὖν δοκεῖ. τεκμαίρομαι δέ, μηδ᾽ ἀπαιτεῖσθαι χρέα τοὺς ὀφείλοντας ἐνταῦθα, μηδὲ φόρους ὑποτελεῖν, τὸ δὲ μέγιστον, μηδὲ ῥιγοῦν τοῦ χειμῶνος, μηδὲ νοσεῖν, μήθ᾽ ὑπὸ τῶν δυνατωτέρων ῥαπίζεσθαι. εἰρήνη δὲ πᾶσα, καὶ τὰ πράγματα εἰς τοὔμπαλιν ἀνεστραμμένα. ἡμεῖς μὲν γὰρ οἱ πένητες γελῶμεν, ἀνιῶνται δὲ, καὶ οἰμώζουσιν οἱ πλούσιοι. Κλω. πάλαι οὖν σε, ὦ Μίκυλλε, γελῶντα ἑώρων, τί δ᾽ ἦν, ὅ σε μάλιστα ἐκίνει γελᾶν; Μί. ἄκουσον ὦ τιμιωτάτη μοι θεῶν, παροικῶν ἄνω τυράννῳ, πάνυ ἀκριβῶς ἑώρων τὰ γιγνόμενα ὑπ᾽ αὐτοῦ. καί μοι ἐδόκει τότε ἰσόθεός τις εἶναι, τῆς τε γὰρ πορφύρας τὸ ἄνθος ὁρῶν, ἐμακάριζον καὶ τῶν ἀκολουθούντων τὸ πλῆθος, καὶ τὸν χρυσὸν, καὶ τὰ λιθοκόλλητα ἐκπώματα, καὶ τὰς κλίνας τὰς ἀργυρόποδας, ἔτι δὲ καὶ ἡ κνίσα, ἡ τῶν σκευαζομένων εἰς τὸ δεῖπνον, ἀπέκναιέ με. ὥστε ὑπεράνθρωπός τις ἀνὴρ, καὶ τρισόλβιος κατεφαίνετο, καὶ μονονουχὶ καλλίων, καὶ ὑψηλότερος ὅλῳ πήχει βασιλικῷ, ἐπαιρόμενος τῇ τύχῃ, καὶ σεμνῶς προβαίνων, καὶ ἑαυτὸν ἐξυπτιάζων, καὶ τοὺς ἐντυγχάνοντας ἐκπλήττων. ἐπεὶ δὲ ἀπέθανεν, αὐτός τε παγγέλοιος ὤφθη μοι, ἀποδυσάμενος τὴν τρυφήν. κἀμαυτοῦ ἔτι μᾶλλον κατεγέλων, οἷον κάθαρμα ἐτε-

θήπειν, ἀπὸ τῆς κνίσης τεκμαιρόμενος αὐτοῦ τὴν εὐδαιμονίαν, καὶ μακαρίζων ἐπὶ τῷ αἵματι τῶν ἐν τῇ Λακωνικῇ θαλάττῃ κοχλίδων. οὐ μόνον δὲ τοῦτον, ἀλλὰ καὶ τὸν δανειστὴν Γνίφωνα ἰδὼν, στένοντα καὶ μεταγινώσκοντα, ὅτι μὴ ἀπέλαυσε τῶν χρημάτων, ἀλλ' ἄγευστος αὐτῶν ἀπέθανε, τῷ ἀσώτῳ Ῥοδοχάρει τὴν οὐσίαν ἀπολιπὼν, οὗτος γὰρ ἄγχιστα ἦν αὐτῷ γένους, καὶ πρῶτος ἐπὶ τὸν κλῆρον ἐκαλεῖτο, κατὰ τὸν νόμον, οὐκ εἶχον, ὅπως καταπαύσω τὸν γέλωτα, καὶ μάλιστα μεμνημένος, ὡς ὠχρὸς ἀεὶ, καὶ αὐχμηρὸς ἦν. φροντίδος τὸ μέτωπον ἀνάπλεως, καὶ μόνοις τοῖς δακτύλοις πλουτῶν, οἷς τάλαντα καὶ μυριάδας ἐλογίζετο, κατὰ μικρὸν συλλέγων τὰ μετ' ὀλίγον ἐκχυθησόμενα πρὸς τοῦ μακαρίου Ῥοδοχάρους. ἀλλὰ τί οὐκ ἀπερχόμεθα ἤδη; καὶ μεταξὺ γὰρ πλέοντες, τὰ λοιπὰ γελασόμεθα, οἰμώζοντας αὐτοὺς ὁρῶντες. Κλω. ἔμβαινε, ἵνα καὶ ἀνιμήσηται ὁ πορθμεὺς τὸ ἀγκύριον. Χαρ. οὗτος ποῖ φέρῃ; πλῆρες ἤδη τὸ σκάφος. αὐτοῦ περίμενε, ἐς αὔριον ἕωθέν σε διαπορθμεύσομεν. Μι. ἀδικεῖς ὦ Χάρων, ἕωλον ἤδη νεκρὸν ἀπολιμπάνων, ἀμέλει γράψομαί σε παρανόμων ἐπὶ τοῦ Ῥαδαμάνθυος. οἴμοι τῶν κακῶν, ἤδη πλέουσιν, ἐγὼ δὲ μόνος ἐνταῦθα περιλελείψομαι. καίτοι τί οὐ διανήχομαι κατ' αὐτούς; οὐ γὰρ δέδια, μὴ ἀπαγορεύσας ἀποπνιγῶ, ἤδη τεθνεὼς, ἄλλως τε οὐδὲ τὸν ὀβολὸν ἔχων τὰ πορθμία καταβαλεῖν. Κλω. τί τοῦτο; περίμεινον ὦ Μίκυλλε, οὐ θέμις οὕτω σε διελθεῖν. Μι. καὶ μὴν ἴσως

ὑμῶν

ὑμῶν καὶ προσκαταχθήσομαι. Κλω. μηδαμῶς, ἀλ
λὰ προσελάσαντες ἀναλάβωμεν αὐτὸν, καὶ σὺ ὦ Ἑρ
μῆ συνάρπασον. Χά. ποῦ νῦν καθεδεῖται; μεστὰ
γὰρ πάντα, ὡς ὁρᾷς. Ερ. ἐπὶ τοὺς ὤμους, εἰ δοκεῖ, τοῦ
τυράννου. Κλω. καλῶς ὁ Ἑρμῆς γιγνώσκει. ἀνάβαι
νε οὖν, καὶ τὸν τένοντα τοῦ ἀλιτηρίου καταπάτει. ἡ-
μεῖς δ᾽ εὐπλοῶμεν. Κυ. ὦ Χάρων, καλῶς ἔχει
σοι τὰς ἀληθείας ἐντεῦθεν εἰπεῖν. ἐγὼ τὸν ὀβολὸν μὲν
οὐκ ἂν ἔχοιμι δοῦναί σοι καταπλεύσας, πλέον γὰρ
οὐδέν ἐστι τῆς πήρας, ἣν ὁρᾷς, καὶ τουτουῒ τοῦ ξύλου, τἆλλα
δὲ, ἢν ἀντλεῖν ἐθέλῃς, ἕτοιμος καὶ πρόσκωπος εἶναι.
μέμψῃ δὲ οὐδὲν, ἢν εὐῆρες καὶ καρτερόν μοι ἐρετμὸν
δῷς μόνον. Χά. ἔρεττε, καὶ τοῦτο γὰρ ἱκανὸν παρὰ σοῦ
λαβεῖν. Κυ. ἦ καὶ ὑποκελεῦσαι δεήσει; Χά. νὴ Δί᾽,
ἤνπερ εἰδῇς κέλευσμά τι τῶν ναυτικῶν. Κυ. οἶδα
καὶ πολλὰ, ὦ Χάρων, τῶν ναυτικῶν, ἀλλ᾽ ὁρᾷς, ἀντε-
πηχοῦσιν οὗτοι δακρύοντες, ὥστε ἡμῖν τὸ ᾆσμα ἐπι-
ταραχθήσεται. Πλȣ̃. οἴμοι τῶν κτημάτων, οἴμοι τῶν
ἀγρῶν. ὀτοτοῖ, τὴν οἰκίαν οἵαν ἀπέλιπον, ὅσα τά-
λαντα ὁ κληρονόμος σπαθήσει λαβών; αἰαῖ, τῶν νεο-
γνῶν μου παιδίων. τίς ἄρα τὰς ἀμπέλους τρυγή-
σει, ἃς πέρυσιν ἐφυτευσάμην; Ερ. Μίκυλλε, σὺ
δ᾽ οὐδὲν οἰμώζεις; καὶ μὴν οὐ θέμις ἀδακρυτὶ διαπλεῦ
σαί τινα. Μί. ἄπαγε, οὐδέν ἐστιν, ἐφ᾽ ὅτῳ ἂν οἰμώ
ξωμαι εὐπλοῶν. Ερ. ὅμως ἂν μικρόν τι πρὸς τὸ
ἔθος ἐπιστέναξον. Μί. οἰμώξομαι τοίνυν, ἐπειδὴ σοὶ
ὦ Ἑρμῆ δοκεῖ. οἴμοι τῶν καττυμάτων, οἴμοι τῶν κρη-

πίδων τῶν παλαιῶν, ὅποτοι τῶν σαθρῶν ὑποδημάτων. οὐκέτι ὁ κακοδαίμων ἕωθεν εἰς ἑσπέραν ἄσιτος διαμενῶ, οὐδὲ τοῦ χειμῶνος ἀνυπόδετός τε καὶ ἡμίγυμνος περινοστήσω, τοὺς ὀδόντας ὑπὸ τοῦ κρύους συγκροτῶν. τίς ἄρα μου τὴν σμίλην ἕξει, ἢ τὸ κεντητήριον; ἱκανῶς τεθρήνηται, σχεδὸν γὰρ ἤδη καὶ καταπεπλεύκαμεν. Χά. ἄγε δὴ τὰ πορθμεῖα πρῶτον ἡμῖν ἀπόδοτε, καὶ σὺ δὲ δός. παρὰ πάντων ἤδη ἔχω, δὸς καὶ σὺ τὸν ὀβολόν, ὦ Μίκυλλε. Μί. παίζεις ὦ Χάρων, ἢ καθ᾽ ὕδατος, φασίν, ἤδη γράφεις, παρὰ Μικύλλου ἤδη τινὰ ὀβολὸν προσδοκῶν. ἀρχὴν δὲ οὔτε οἶδα, εἰ τετράγωνόν ἐστιν ὀβολός, ἢ στρογγύλον. Χά. ὢ καλῆς ναυτιλίας, καὶ ἐπικερδοῦς τήμερον, ἀποβαίνετε δ᾽ ὅμως. ἐγὼ δ᾽ ἵππους καὶ βοῦς καὶ κύνας, καὶ τὰ λοιπὰ ζῶα μέτειμι, διαπλεῦσαι γὰρ κἀκεῖνα δεῖ. Κλω. ἄπαγε αὐτούς ὦ Ἑρμῆ παραλαβών, ἐγὼ δὲ αὐτὴ εἰς τὸ ἀντιπέρας ἀποπλευσοῦμαι, Ἰνδοπάτην καὶ Ἡραμίθρην τοὺς Σύρας διάξουσα, τεθνᾶσι γὰρ δὴ πρὸς ἀλλήλων, περὶ γῆς ὅρων μαχόμενοι. Ἑρ. προΐωμεν ὦ οὗτοι, μᾶλλον δὲ πάντες ἑξῆς ἕπεσθέ μοι. Μί. Ἡράκλεις τοῦ ζόφου, ποῦ νῦν ὁ καλὸς Μέγιλλος; ἢ πῶς διαγνῷ τις ἐνταῦθα, εἰ καλλίων Φρύνης Σιμμίχη; πάντα γὰρ ἴσα, καὶ ὁμόχροα, καὶ οὐδὲν οὔτε καλόν, οὔτε κάλλιον. ἀλλ᾽ ἤδη καὶ τὸ τριβώνιον, πρότερον τέως ἄμορφον εἶναι δοκοῦν, ἰσότιμον γίγνεται τῇ πορφυρίδι τοῦ Βασιλέως, ἀφανῆ γὰρ ἄμφω, καὶ ὑπὸ τῷ αὐτῷ σκότῳ καταδεδυκότα. Κυ-

νίσκε, σὺ δὲ ποῦ ποτε ἄρα ὢν τυγχάνεις; Κυ. ἐνταῦθα λέγω σοι Μίκυλλε, ἀλλ' ἅμα, εἰ δοκεῖ, βαδίζωμεν. Μί. εὖ λέγεις, ἔμβαλέ μοι τὴν δεξιάν. εἰπέ μοι, ἐτελέσθης γὰρ ὦ Κυνίσκε τὰ Ἐλευσίνια, οὐχ ὅμοια τοῖς ἐκεῖ τὰ ἐνθάδε σοι δοκεῖ; Κυ. εὖ λέγεις, ἰδοὺ οὖν προσέρχεται δᾳδουχοῦσά τις, φοβερόν τι καὶ ἀπειλητικὸν προσβλέπουσα. ἢ ἄρα που Ἐριννύς ἐστιν; Μί. ἔοικεν ἀπό γε τοῦ σχήματος. Ερ. παράλαμβανε τούτους ὦ Τισιφόνη, τέτταρας ἐπὶ τοῖς χιλίοις. Τι. καὶ μὴν πάλαι γε ὁ Ῥαδάμανθυς οὗτος ὑμᾶς περιμένει. Ρα. πρόσαγε αὐτοὺς ὦ Ἐριννύ. σὺ δὲ ὦ Ἑρμῆ κήρυττε, καὶ προσκάλει. Κυ. ὦ Ῥαδάμανθυ, πρὸς τοῦ πατρὸς, ἐμὲ πρῶτον ἐπίσκεψαι παραγαγών. Ρα. τίνος ἕνεκα; Κυ. πάντως βούλομαι κατηγορῆσαί τινος, ἃ συνεπίσταμαι πονηρὰ δράσαντι αὐτῷ παρὰ τὸν βίον, οὐκ ἂν ἀξιόπιστος εἴην λέγων, μὴ οὐχὶ πρότερον αὐτὸς φανεὶς, οἷός εἰμι, καὶ οἷόν τινα ἐβίωσα τρόπον. Ρα. τίς δὲ σύ; Κυ. Κυνίσκος, ὦ ἄριστε, τὴν γνώμην φιλόσοφος. Ρα. δεῦρ' ἐλθὲ, καὶ πρῶτος εἰς τὴν δίκην κατάστηθι. σὺ δὲ προσκάλει τοὺς κατηγόρους. Ερ. εἴ τις Κυνίσκου τουτουῒ κατηγορεῖ, δεῦρο προσίτω. οὐδεὶς προσέρχεται, ἀλλ' οὐχ ἱκανὸν τοῦτο, ὦ Κυνίσκε, ἀπόδυθι δὲ, ὅπως ἐπισκοπήσω σε ἀπὸ τῶν στιγμάτων. Κυ. πῶς γὰρ ἐγὼ στιγματίας ἐγενόμην; Ρα. ὁπόσα ἄν τις ὑμῶν πονηρὰ ἐργάσηται παρὰ τὸν βίον, καθ' ἕκαστον αὐτῶν ἀφανῆ στίγματα ἐπὶ τῆς ψυχῆς περι-

φέρει. Κυ. ἰδού σοι γυμνὸς παρέστηκα, ὥστε ἀναζή-
τει ταῦτα, ἅπερ σὺ φὴς, τὰ στίγματα. Ρα. κα-
θαρὸς ὡς ἐπίπαν οὑτοσὶ, πλὴν τούτων τριῶν ἢ τεσ-
σάρων ἀμαυρῶν πάνυ, καὶ ἀσαφῶν στιγμάτων.
καί τοι τί τοῦτο; ἴχνη μὲν, καὶ σημεῖα τῶν ἐγκαυμά-
των, οὐκ οἶδα δ', ὅπως ἐξαλήλειπται, μᾶλλον δὲ ἐκ-
κέκοπται. πῶς ταῦτα, ὦ Κυνίσκε, ἢ πῶς καθα-
ρὸς ἐξ ὑπαρχῆς ἀναπέφηνας; Κυ. ἐγώ σοι φρά-
σω, πάλαι πονηρὸς διὰ ἀπαιδευσίαν γενόμενος,
καὶ πολλὰ διὰ τοῦτο ἐμπολήσας στίγματα, ἐπειδὴ
τάχιστα φιλοσοφεῖν ἠρξάμην, κατ' ὀλίγον ἁπά-
σας τὰς κηλῖδας ἐκ τῆς ψυχῆς ἀπελουσάμην. Ρα.
ἀγαθῷ γε οὗτος, καὶ ἀνυσιμωτάτῳ χρησάμενος
τῷ φαρμάκῳ, ἀλλ' ἄπιθι ἐς τὰς Μακάρων νήσους,
τοῖς ἀρίστοις συνεσόμενος, κατηγορήσας γε πρότε-
ρον, οὗ φὴς, τυράννου, ἄλλους προσκάλει. Μί. καὶ
τοὐμὸν, ὦ Ραδάμανθυ, μικρόν ἐστι, καὶ βραχείας
τινὸς ἐξετάσεως δεόμενον, πάλαι γοῦν σοι καὶ γυ-
μνός εἰμι, ὥστε ἐπισκόπει. Ρα. τίς δὲ ὢν τυγχά-
νεις; Μί. ὁ σκυτοτόμος Μίκυλλος. Ρα. εὖγε ὦ
Μίκυλλε, καθαρὸς ἀκριβῶς καὶ ἀνεπίγραφος, ἄ-
πιθι καὶ σὺ παρὰ Κυνίσκον τουτονί. τὸν τύραννον
ἤδη προσκάλει. Ερ. Μεγαπένθης Λακύδου ἡκέ-
τω. ποῖ στρέφῃ; πρόσιθι, σὲ τὸν τύραννον προσκα-
λῶ. πρόβαλλ' αὐτὸν, ὦ Τισιφόνη, ἐς τὸ μέσον, ἐπὶ
τράχηλον ὠθοῦσα. σὺ δὲ ὦ Κυνίσκε κατηγόρει, καὶ
διέλεγχε ἤδη, πλησίον γὰρ ἀνὴρ οὑτοσί. Κυ. τὸ μὲν
ὅλον

ὅλως οὐδὲ λόγων δεῖ, γνώσῃ γὰρ αὐτὸν αὐτίκα μάλα, οἷός ἐστιν, ἀπὸ τῶν στιγμάτων, ὅμως δὲ κἀυτὸς ἀποκαλύψω σοι τὸν ἄνδρα, κἀκ τοῦ λόγου δείξω φανερώτερον. οὑτοσὶ γὰρ ὁ τρισκατάρατος, ὁπόσα μὲν ἰδιώτης ὢν ἔπραξε, παραλείψειν μοι δοκῶ, ἐπεὶ δὲ τοὺς θρασυτάτους προσεταιρούμενος, καὶ δορυφόρους συναγαγὼν, ἐπαναστὰς, τῇ πόλει τύραννος κατέστη, ἀκρίτους μὲν ἀπέκτεινε πλείονας ἢ μυρίους. τὰς δὲ οὐσίας ἑκάστων ἀφαιρούμενος, καὶ πλούτου πρὸς τὸ ἀκρότατον ἀφικόμενος, οὐδεμίαν μὲν ἀκολασίας ἰδέαν παραλέλοιπεν. ἁπάσῃ δὲ ὠμότητι, καὶ ὕβρει κατὰ τῶν ἀθλίων πολιτῶν ἐχρήσατο, παρθένους διαφθείρων, καὶ ἐφήβους καταισχύνων, καὶ πάντα τρόπον τοῖς ὑπηκόοις ἐμπαροινῶν. καὶ ὑπεροψίας μέν γε, καὶ τύφου, καὶ τοῦ πρὸς τοὺς ἐντυγχάνοντας φρυάγματος, οὐδὲ κατ' ἀξίαν δύναιο ἂν παρ' αὐτοῦ λαβεῖν τὴν δίκην. ῥᾴδιον γοῦν ἄν τις τὸν ἥλιον, ἢ τοῦτον ἀσκαρδαμυκτὶ προσέβλεψεν. οὐ μὴν καὶ τὸ τῶν κολάσεων πρὸς ὠμότητα καινουργὸν αὐτοῦ τίς ἂν διηγήσασθαι δύναιτο, ὅς γε μηδὲ τῶν οἰκειοτάτων ἀπέσχετο; καὶ ταῦτα, ὅτι μὴ ἄλλως κενή τις ἐστὶ κατ' αὐτοῦ διαβολὴ, αὐτίκα εἴσῃ, προσκαλέσας τοὺς ὑπ' αὐτοῦ πεφονευμένους, μᾶλλον δὲ ἄκλητοι, ὡς ὁρᾷς, πάρεισι, καὶ περιστάντες ἄγχουσιν αὐτόν. οὗτοι πάντες, ὦ Ῥαδάμανθυ, πρὸς τοῦ ἀλιτηρίου τεθνᾶσιν, οἱ μὲν γυναικῶν ἕνεκα εὐμόρφων ἐπιβουλευθέντες, οἱ δὲ υἱέων πρὸς ὕβριν ἀ-

παρομένων ἀγανακτήσαντες, οἱ δὲ, ὅτι ἐπλούτουν, οἱ δὲ, ὅτι ἦσαν δεξιοὶ καὶ σώφρονες, καὶ οὐδαμοῦ ἠρέσκοντο τοῖς δρωμένοις. Ρα. τί πρὸς ταῦτα φὴς, ὦ μιαρὲ σύ; Με. τοὺς μὲν φόνους εἴργασμαι, οὓς λέγει, τὰ δ' ἄλλα πάντα, τὰς μοιχίας, καὶ τὰς τῶν ἐφήβων ὕβρεις, καὶ τὰς διαφθορὰς τῶν παρθένων, ταῦτα πάντα Κυνίσκος μου κατεψεύσατο. Κυ. οὐκοῦν καὶ τούτων, ὦ Ραδάμανθυ, παρέξω σοι μάρτυρας. Ρα. τίνας τούτους λέγεις; Κυ. προσκάλει μοι, ὦ Ερμῆ, τὸν λύχνον αὐτοῦ, καὶ τὴν κλίνην, μαρτυρήσουσι γὰρ αὐτοὶ παρελθόντες, οἷα πράττοντι συνηπίσταντο αὐτῷ. Ερ. ἡ Κλίνη, καὶ ὁ Λύχνος ὁ Μεγαπένθους παρέστω. εὖγε ἐποίησαν ὑπακούσαντες. Ρα. εἴπατε οὖν ὑμεῖς, ἃ συνίστε Μεγαπένθει τούτῳ. προτέρα δὲ σὺ ἡ Κλίνη λέγε. Κλί. πάντα ἀληθῆ κατηγόρησε Κυνίσκος, ἐγὼ μέντοι ταῦτα εἰπεῖν, ὦ δέσποτα Ραδάμανθυ, αἰσχύνομαι, τοιαῦτα ἦν, ἃ ἐπ' ἐμοῦ διεπράττετο. Ρα. σαφέστατα μὲν οὖν καταμαρτυρεῖς, μηδ' εἰπεῖν αὐτὰ ὑπομένουσα. καὶ σὺ δὲ ὁ Λύχνος ἤδη μαρτύρει. Λύ. ἐγὼ τὰ μεθ' ἡμέραν μὲν οὐκ οἶδα, οὐ γὰρ παρῆν, ἃ δὲ τῶν νυκτῶν ἐποίει, καὶ ἔπασχεν, ὀκνῶ λέγειν. πλὴν ἀλλὰ ἐθεασάμην γε πολλὰ, καὶ ἄρρητα, καὶ πᾶσαν ὕβριν ὑπερπεπαικότα, καίτοι πολλάκις ἑκὼν τοὔλαιον οὐκ ἔπινον, ἀποσβῆναι θέλων, ὁ δὲ καὶ προσῆγέ με τοῖς δρωμένοις, καὶ τὸ φῶς μου πάντα τρόπον κατεμίαινεν. Ρα. ἅλις ἤδη τῶν μαρτύρων, ἀλλὰ καὶ ἀπόδυθι

τὴν πορφυρίδα, ἵνα καὶ τὸν ἀριθμὸν ἴδωμεν τῶν στιγμάτων. παπαί, ὅλος οὑτοσὶ πελιδνὸς καὶ κατάγραφος, μᾶλλον δὲ κυανοῦς ἐστιν ἀπὸ τῶν στιγμάτων. τίνα οὖν κολασθείη τρόπον; ἆρ' ἐς τὸν Πυριφλεγέθοντα ἐστὶν ἐμβλητέος, ἢ παραδοτέος τῷ Κερβέρῳ; Κυ. μηδαμῶς, ἀλλ' εἰ θέλεις, ἐγώ σοι καινήν τινα καὶ πρέπουσαν αὐτῷ τιμωρίαν ὑποθήσομαι. Ρα. λέγε, ὡς ἐγώ σοι μεγίστην ἐπὶ τούτῳ χάριν εἴσομαι. Κυ. ἔθος ἐστίν, οἶμαι, τοῖς ἀποθνήσκουσι πᾶσι, πίνειν τὸ Λήθης ὕδωρ. Ρα. πάνυ μὲν οὖν. Κυ. οὗτος μόνος ἐξ ἁπάντων ἄποτος ἔστω. Ερ. διατί δή; Κυ. χαλεπὴν οὕτως ὑφέξει τὴν δίκην μεμνημένος, οἷος ἦν, καὶ ὅσον ἐδύνατο ἐν τοῖς ἄνω, καὶ ἀναπεμπαζόμενος τὴν τρυφήν. Ρα. εὖ λέγεις, καὶ καταδεδικάσθω, καὶ παρὰ τὸν Τάνταλον ἀπαχθεὶς οὑτοσί, δεδέσθω μεμνημένος, ὧν ἔπραξε κατὰ τὸν βίον.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΠΙ ΜΙΣΘΩ ΣΥΝΟΝΤΩΝ.

Καὶ τί σοι πρῶτον, ὦ φιλότης, ἢ τί ὕστατον, φασί, καταλέξω τούτων, ἃ πάσχειν ἢ ποιεῖν ἀνάγκη τοὺς ἐπὶ μισθῷ συνόντας, κἂν ταῖς τῶν εὐδαιμόνων τούτων φιλίαις ἐξεταζομένους; εἰ χρὴ φιλίαν, τὴν τοιαύτην αὐτῶν δουλείαν ἐπονομάζειν, οἶδα γὰρ πολλά, καὶ σχεδὸν τὰ πλεῖστα τῶν συμβαινόντων αὐτοῖς, οὐκ αὐτός, μὰ Δία, τοῦ τοιούτου πειραθείς. οὐ γὰρ ἐν ἀνάγκῃ μοι ἡ πεῖρα ἐγεγένητο, μηδέ, ὦ θεοί, γένοι-

το, ἀλλὰ πολλοὶ τῶν ἐς τὸν βίον τοῦτον ἐμπεπλωκότων, ἐξηγόρευον πρός με, οἱ μὲν ἔτι ἐν τῷ κακῷ ὄντες, ἀποδυρόμενοι, ὁπόσα καὶ ὁποῖα ἔπασχον, οἱ δ' ὥσπερ ἐκ δεσμωτηρίου τινὸς ἀποδράντες, οὐκ ἀηδῶς μνημονεύοντες, ὧν ἐπεπόνθεσαν, ἀλλὰ γὰρ εὐφραίνοντο ἀναλογιζόμενοι, οἵων ἀπηλλάγησαν. ἀξιοπιστότεροι δὲ ἦσαν οὗτοι, διὰ πάσης, ὡς εἰπεῖν, τῆς τελετῆς διεξεληλυθότες, καὶ πάντα ἐξ ἀρχῆς ἐς τέλος ἐποπτεύσαντες. οὐ παρέργως οὖν, οὐδ' ἀμελῶς ἐπήκουον αὐτῶν, καθάπερ ναυαγίαν τινὰ, καὶ σωτηρίαν παράλογον διηγουμένων, οἷοί εἰσιν οἱ πρὸς τοῖς ἱεροῖς ἐξυρημένοι τὰς κεφαλὰς, σὺν ἅμα πολλοὶ τὰς τρικυμίας καὶ ζάλας, καὶ ἀκρωτήρια καὶ ἐκβολὰς, καὶ ἱστῶν κλάσεις, καὶ πηδαλίων ἀποκαυλίσεις διεξιόντες, ἐπὶ πᾶσι δὲ τοὺς Διοσκούρους ἐπιφαινομένους, οἰκεῖοι γὰρ τῆς τοιαύτης τραγῳδίας οὗτοί γε, ἢ τιν' ἄλλον ἐκ μηχανῆς θεὸν, ἐπὶ τῷ καρχησίῳ καθεζόμενον, ἢ πρὸς τοῖς πηδαλίοις ἑστῶτα, καὶ πρός τινα ᾐόνα μαλακὴν ἀπευθύνοντα τὴν ναῦν, οἷ προσενεχθεῖσα ἔμελλεν αὐτὴ μὲν ἠρέμα, καὶ κατὰ σχολὴν διαλυθήσεσθαι, αὐτοὶ δ' ἀσφαλῶς ἀποβήσεσθαι, χάριτι καὶ εὐμενείᾳ τοῦ θεοῦ. ἐκεῖνοι μὲν οὖν, τὰ πολλὰ ταῦτα, πρὸς τὴν παραυτίκα χρείαν ἐπιτραγῳδοῦσιν, ὡς παρὰ πλειόνων λαμβάνοιεν, οὐ δυστυχεῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ θεοφιλεῖς τινες εἶναι δοκοῦντες. οἱ δὲ τοὺς ἐν ταῖς οἰκίαις χειμῶνας, καὶ τρικυμίας, καὶ νὴ Δία πεντακυμίας τε καὶ δεκακυμίας, εἰ οἷόν τε εἰπεῖν,

διηγοῦ

διηγούμενοι, καὶ ὡς τὸ πρῶτον εἰσέπλευσαν, γαλη-
νοῦ ὑποφαινομένου τοῦ πελάγους, καὶ ὅσα πράγμα-
τα παρὰ τὸν πλοῦν ὅλον ὑπέμειναν, ἢ διψῶντες ἢ ναυ-
τιῶντες, ἢ ὑπεραντλούμενοι τῇ ἅλμῃ, καὶ τέλος,
ὡς περὶ πέτραν τινὰ ὕφαλον, ἢ σκόπελον ἀπό-
κρημνον, περιρρήξαντες τὸ δύστηνον σκαφίδιον,
ἄθλιοι κακῶς ἐξενήξαντο γυμνοί, καὶ πάντων ἐνδε-
εῖς τῶν ἀναγκαίων, ἐν δὴ τούτοις, καὶ τῇ τούτων διη-
γήσει, ἐδόκουν μοι τὰ πολλὰ οὗτοι ὑπ᾽ αἰσχύνης ἐπι-
κρύπτεσθαι, καὶ ἑκόντες εἶναι ἐπιλανθάνεσθαι αὐτῶν. ἀλλ᾽
ἔγωγε κἀκεῖνα, καί τιν᾽ ἄλλα ἐκ τῶν λόγων ξυντι-
θείς, εὑρίσκω προσόντα ταῖς τοιαύταις ξυνουσίαις,
ἃ οὐκ ὀκνήσω σοι πάντα, ὦ καλὲ Τιμόκλεις, διεξελ-
θεῖν, δοκῶ γάρ μοι ἐκ πολλοῦ ἤδη κατανενοηκέναι
σε τούτῳ τῷ βίῳ ἐπιβουλεύοντα. καὶ πρῶτόν γε, ὁπη-
νίκα περὶ τῶν τοιούτων ὁ λόγος ἐνέπεσεν, εἶτα ἐπῄ-
νεσέ τις τῶν παρόντων τὴν τοιαύτην μισθοφοράν,
τρισευδαίμονας εἶναι λέγων, οἷς μετὰ τοῦ φίλους
ἔχειν τοὺς ἀρίστους Ῥωμαίων, καὶ δειπνεῖν δεῖπνα πο
λυτελῆ καὶ ἀσύμβολα, καὶ οἰκεῖν ἐν καλῷ, καὶ ἀπο-
δημεῖν μετὰ πάσης ῥᾳστώνης καὶ ἡδονῆς, ἐπὶ λευκοῦ
ζεύγους, εἰ τύχοι, ἐξυπτιάζοντας, προσέτι καὶ μισθὸν
τῆς φιλίας, καὶ ὧν εὖ πάσχουσι, τούτων λαμβάνειν,
οὐκ ὀλίγον εἶναι, ἀτεχνῶς γὰρ ἄσπορα καὶ ἀνήροτα τοῖς
τοιούτοις τὰ πάντα φύεσθαι. ὁπότε οὖν ταῦτα καὶ
τὰ τοιαῦτα ἤκουες, ἑώρων, ὅπως ἐκεχήνεις πρὸς αὐ-
τά, καὶ πάνυ σφόδρα πρὸς τὸ δέλεαρ ἀναπεπταμέ-

νον περιέχων τὸ στόμα. ὡς οὖν τόγε ἡμέτερον εἰς αὖθις ποτὲ ἀναίτιον ᾖ, μηδ᾽ ἔχοις λέγειν, ὡς ὁρῶντές σε τηλικοῦτο μετὰ τῆς καρίδος ἄγκιστρον καταπίνοντα, οὐκ ἐπελαβόμεθα, οὐδὲ πρὶν ἐμπεσεῖν τῷ λαιμῷ περιεσπάσαμεν, οὐδὲ προεδηλώσαμεν, ἀλλὰ περιμείναντες ἐξεληλυμένου καὶ ἐμπεπηγότος, ἤδη συρόμενον, καὶ πρὸς ἀνάγκην ἀγόμενον ὁρᾶν, ὅτι οὐδὲν ὄφελος, ἑστῶτες ἐπεδακρύομεν. ὅπως μὴ ταῦτα λέγῃς ποτὲ, πάνυ εὔλογα ἢν λέγηται, καὶ ἄφυκτα ἡμῖν, ὡς οὐκ ἀδικοῦμεν, μὴ προμηνύσαντες, ἄκουσον ἐξ ἀρχῆς ἁπάντων. καὶ τὸ δίκτυόν γε αὐτὸ, καὶ τὸν κύρτον τὸ ἀδιέξοδον ἔκτοσθεν τῆς σχολῆς, ἀλλὰ μὴ ἔνδοθεν ἐκ τοῦ μυχοῦ περιεσκόπησον. καὶ τοῦ ἀγκίστρου δὲ τὸ ἀγκύλον, καὶ τὴν εἰς τὸ ἔμπαλιν τοῦ σκόλοπος ἀναστροφὴν, καὶ τῆς τριαίνης τὰς ἀκμὰς εἰς τὰς χεῖρας λαβὼν, καὶ πρὸς τὴν γνάθον πεφυσημένην ἀποπειρώμενος, ἢν μὴ πάνυ ὀξέα, μηδ᾽ ἄφυκτα, μηδ᾽ ἀνιαρὰ ἐν τοῖς τραύμασι φαίνηται βιαίως σπῶντα, καὶ ἀμάχως ἀντιλαμβανόμενα, ἡμᾶς μὲν ἐν τοῖς δειλοῖς, καὶ διὰ τοῦτο πεινῶσιν, ἀνάγραφε, σαυτὸν δὲ παρακαλέσας θαρρεῖν, ἐπιχείρει τῇ ἄγρᾳ, εἰ θέλεις, καθάπερ ὁ λάρος, ὅλον περιχανὼν τὸ δέλεαρ. ῥηθήσεται δὲ ὁ πᾶς λόγος, τὸ μὲν ὅλον ἴσως διὰ σὲ, πλὴν ἀλλ᾽ οὔ γε περὶ τῶν φιλοσοφούντων ὑμῶν μόνων, οὐδ᾽ ὁπόσοι σπουδαιοτέραν τὴν προαίρεσιν προείλοντο ἐν τῷ βίῳ, ἀλλὰ καὶ περὶ γραμματιστῶν, καὶ ῥητόρων καὶ μουσικῶν, καὶ ὅλων τῶν περὶ παιδείαν συνεῖναι, καὶ μι-

προσφέρειν ἀξιουμένων. κοινῶν δὲ ὡς ἐπίπαν ὄντων, καὶ ὁμοίων τῶν ξυμβαινόντων ἅπασι, δῆλον, ὡς οὐκ ἐξαίρετα μὲν, αἰσχίω δὲ τὰ αὐτὰ ὄντα γίγνεται τοῖς φιλοσοφοῦσιν, εἰ τῶν ὁμοίων τοῖς ἄλλοις ἀξιοῖντο, καὶ μηδὲν αὐτοὺς σεμνότερον οἱ μισθοδόται ἄγοιεν. ὅ, τι δ' ἂν οὖν ὁ λόγος αὐτὸς ἐπιὼν ἐξευρίσκῃ, τούτου τὴν αἰτίαν μάλιστα μὲν οἱ ποιοῦντες αὐτοὶ, ἔπειτα δὲ οἱ ὑπομένοντες αὐτὰ, δίκαιοι ἔχειν. ἐγὼ δὲ ἀναίτιος, εἰ μὴ ἀληθείας καὶ παῤῥησίας ἐπιτίμιον τί ἐστι, τοὺς μέντοι τοῦ ἄλλου πλήθους, οἷον γυμναστάς τινας, ἢ κόλακας ἰδιώτας, καὶ μικροὺς τὰς γνώμας, καὶ ταπεινοὺς αὐτόθεν ἀνθρώπους, οὔτε ἀποτρέπειν ἄξιον τῶν τοιούτων συνουσιῶν, οὐδὲ γὰρ ἂν πεισθεῖεν, οὔτε μὴν αἰτιᾶσθαι καλῶς ἔχει, μὴ ἀπολειπομένους τῶν μισθωτῶν, εἰ καὶ πάνυ πολλὰ ὑβρίζοιντο ὑπ' αὐτῶν, ἐπιτήδειοι γὰρ, καὶ οὐκ ἀνάξιοι τῆς τοιαύτης διατριβῆς. ἄλλως τε οὐδὲ ἔχοιεν ἄν τι ἄλλο, πρὸς ὅ, τι χρὴ ἐκκλίναντας αὐτοὺς, παρέχειν αὐτοὺς ἐνεργοὺς, ἀλλ' ἤν τις αὐτῶν ἀφέλῃ τοῦτο, ἄτεχνοι αὐτίκα, καὶ ἀργοὶ καὶ περιττοί εἰσιν. οὐδὲν οὖν οὔτ' αὐτοὶ δεινὸν πάσχοιεν ἂν, οὔτ' ἐκεῖνοι ὑβρισταὶ δοκοῖεν, εἰς τὴν ἀμίδα, φασὶν, ἐνουροῦντες. ἐπὶ γάρ τοι τὴν ὕβριν ταύτην ἐξ ἀρχῆς παρέρχονται εἰς τὰς οἰκίας, καὶ ἡ τέχνη, φέρειν καὶ ἀνέχεσθαι τὰ γιγνόμενα, περὶ δὲ ὧν προεῖπον τῶν πεπαιδευμένων, ἄξιον ἀγανακτεῖν, καὶ πειρᾶσθαι, ὡς ἔνι μάλιστα, μετάγειν αὐτοὺς, καὶ πρὸς ἐλευθερίαν ἀφαιρεῖσθαι,

δι. δοκῶ δέ μοι καλῶς ἂν ποιῆσαι, εἰ τὰς αἰτίας, ἀφ' ὧν ἐπὶ τὸν τοιοῦτον βίον ἀφικνοῦνταί τινες, παρεξετάσας, δείξαιμι οὐ πάνυ βιαίους, οὐδ' ἀναγκαίας, οὕτω γὰρ ἂν αὐτοῖς ἡ ἀπολογία προαναιροῖτο, καὶ ἡ πρώτη ὑπόθεσις τῆς ἐθελοδουλείας. οἱ μὲν δὴ πολλοί, τὴν πενίαν, καὶ τὴν τῶν ἀναγκαίων χρείαν προθέμενοι, ἱκανὸν τοῦτο προκάλυμμα οἴονται προβεβλῆσθαι τῆς πρὸς τὸν βίον τοῦτον αὐτομολίας, καὶ ἀπαρκεῖν αὐτοῖς νομίζουσιν, εἰ λέγοιεν, ὡς συγγνώμης ἄξιον ποιοῦσι τὸ χαλεπώτατον τῶν ἐν τῷ βίῳ, τὴν πενίαν διαφυγεῖν ζητοῦντες. εἶτα ὁ Θέογνις πρόχειρος, καὶ πολὺ τό, Πᾶς γὰρ ἀνὴρ πενίῃ δεδμημένος, καὶ ὅσα ἄλλα δείματα ὑπὲρ τῆς πενίας οἱ ἀγεννέστατοι τῶν ποιητῶν ἐξενηνόχασιν. ἐγὼ δέ, εἰ μὲν ἑώρων αὐτοὺς φυγήν τινα ὡς ἀληθῶς τῆς πενίας εὑρισκομένους, ἐκ τῶν τοιούτων συνουσιῶν, οὐκ ἂν ὑπὲρ τῆς ἄγαν ἐλευθερίας ἐμικρολογούμην πρὸς αὐτούς. ἐπεὶ δέ, ὡς ὁ καλός που ῥήτωρ ἔφη, τοῖς τῶν νοσούντων σιτίοις ἐοικότα λαμβάνουσι, τίς ἔτι μηχανή, μὴ οὐχὶ καὶ πρὸς τοῦτο κακῶς βεβουλεῦσθαι δοκεῖν αὐτούς, ἀεὶ μενούσης ὁμοίας αὐτοῖς τῆς ὑποθέσεως τοῦ βίου; πενία γὰρ εἰς ἀεί, καὶ τὸ λαμβάνειν ἀναγκαῖον, καὶ ἀπόθετον οὐδέν, οὐδὲ περιττὸν εἰς φυλακήν. ἀλλὰ τὸ δοθέν, κἂν δοθῇ, κἂν ἀθρόως ληφθῇ, πᾶν ἀκριβῶς, καὶ τῆς χρείας ἐνδεῶς καταναλίσκεται. καλῶς δὲ εἶχε, μὴ τοιαύτας τινὰς ἀφορμὰς ἐπινοεῖν, αἳ τὴν πενίαν τηροῦσι, παραβοηθοῦσαι μόνον αὐτῇ, ἀλλ' αἳ τέλεον ἐξαιρήσουσι.

καὶ ὑπέρ γε τοῦ τοιούτου, καὶ ἐν βαθυκήτεα πόντον ἴσως ῥίπτειν ἔδει, ὦ Θέογνι, καὶ πετρέων, ὡς φῂς, κατ᾽ ἠλιβάτων. εἰ δέ τις ἀεὶ πένης, καὶ ἐνδεὴς καὶ ὑπόμισθος ὢν, οἴεται πενίαν αὐτῷ τούτῳ διαπεφευγέναι, οὐκ οἶδα, πῶς ὁ τοιοῦτος οὐκ ἂν δόξειεν ἑαυτὸν ἐξαπατᾷν. ἄλλοι δὲ πενίαν μὲν αὐτὴν οὐκ ἂν φοβηθῆναι, οὐδὲ καταπλαγῆναί φασιν, εἰ ἐδύναντο τοῖς ἄλλοις ὁμοίως πονοῦντες, ἐκπορίζειν τὰ ἄλφιτα, νῦν δὲ, πεπονηκέναι γὰρ αὐτοῖς τὰ σώματα, ἢ ὑπὸ γήρως, ἢ ὑπὸ νόσου, ἐπὶ τὴν δὲ ῥᾴστην οὖσαν, τὴν μισθοφορὰν, ἀπηντηκέναι. φέρ᾽ οὖν ἴδωμεν, εἰ ἀληθῆ λέγουσι, καὶ εἰ ἐκ τοῦ ῥᾴστου περιγίγνεται αὐτοῖς τὰ διδόμενα, μὴ πολλὰ, μὴ δὲ πλείω τῶν ἄλλων πονοῦσιν. εὐχῇ γὰρ ἂν ἐοικότα εἴη ταῦτά γε, μὴ πονήσαντα, μὴ δὲ καμόντα, ἕτοιμον ἀργύριον λαβεῖν, τόδε οὐδὲ ῥηθῆναι κατ᾽ ἀξίαν δυνατὸν, τοσαῦτα πονοῦσι, καὶ κάμνουσιν ἐν ταῖς συνουσίαις, ὥστε πλείονος ἐνταῦθα, καὶ ἐπὶ τοῦτο μάλιστα τῆς ὑγείας δεῖσθαι, μυρίων ὄντων ὁσημέραι τῶν ἐπιτριβόντων τὸ σῶμα, καὶ πρὸς ἐσχάτην ἀπόγνωσιν καταπονούντων. λέξομεν δ᾽ αὐτὰ ἐν τῷ προσήκοντι καιρῷ, ἐπειδὰν καὶ τὰς ἄλλας αὐτῶν δυσχερείας διεξίωμεν. τὸ δὲ νῦν εἶναι, ἱκανὸν ἦν ὑποδεῖξαι, ὡς οὐδ᾽ οἱ διὰ ταύτην λέγοντες αὐτοὺς ἀποδίδοσθαι τὴν πρόφασιν, ἀληθεύοιεν ἄν. λοιπὸν δὴ καὶ ἀληθέστατον μὲν, ἥκιστα δὲ πρὸς αὐτῶν λεγόμενον, ἡδονῆς ἕνεκα, καὶ τῶν πολλῶν καὶ ἀθρόων ἐλπίδων, ἐσπηδᾷν αὐτοὺς εἰς τὰς οἰ-

κίας, καταπλαγέντας μὲν τὸ πλῆθος τοῦ χρυσοῦ, καὶ τοῦ ἀργύρου, εὐδαιμονήσαντας δὲ ἐπὶ τοῖς δείπνοις, καὶ τῇ ἄλλῃ τρυφῇ, ἐλπίσαντας δὲ, ὅσον αὐτίκα χανδὸν οὐδενὸς ἐπιστομίζοντος, πίεσθαι τοῦ χρυσίου. ταῦτα ὑπάγει αὐτοὺς, καὶ δούλους αὐτοὺς ἀντ' ἐλευθέρων τίθησιν, οὐχ ἡ τῶν ἀναγκαίων χρεία, ἣν ἔφασκον, ἀλλ' ἡ τῶν οὐκ ἀναγκαίων ἐπιθυμία, καὶ ὁ τῶν πολλῶν καὶ πολυτελῶν ἐκείνων ζῆλος. τοιγαροῦν ὥσπερ δυσέρωτας αὐτοὺς, καὶ κακοδαίμονας ἐραστὰς ἔντεχνοί τινες, καὶ τρίβωνες ἐρώμενοι, παραλαβόντες ὑπερωπτικῶς περιέπουσιν, ὅπως ἀεὶ ἐρασθήσονται, αὐτῶν θεραπευόντων, ἀπολαῦσαι δὲ τῶν παιδικῶν, ἀλλ' οὐδὲ μέχρι φιλήματος ἄκρου μεταδιδόντες. ἴσασι γὰρ ἐν τῷ τυχεῖν τὴν διάλυσιν τοῦ ἔρωτος γενησομένην, ταύτην οὖν ἀποκλείουσι, καὶ ζηλοτύπως φυλάττουσι. τὰ δ' ἄλλα, ἐπ' ἐλπίδος ἀεὶ τὸν ἐραστὴν ἔχουσι, δεδίασι γὰρ, μὴ αὐτὸν ἡ ἀπόγνωσις ἀπαγάγῃ τῆς ἄγαν ἐπιθυμίας, καὶ ἀνέραστος αὐτοῖς γένηται, προσμειδιῶσιν οὖν, καὶ ὑπισχνοῦνται, καὶ ἀεὶ ποιήσουσι, καὶ χαριοῦνται, καὶ ἐπιμελήσονται πολυτελῶς. εἶτ' ἔλαθον ἄμφω γηράσαντες, ἔξωροι γενόμενοι, καὶ οὗτος τοῦ ἐρᾶν, κἀκεῖνος τοῦ μεταδιδόναι. πέπρακται δ' οὖν αὐτοῖς οὐδὲν, ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ, πέρα τῆς ἐλπίδος. τὸ μὲν δὴ δι' ἡδονῆς ἐπιθυμίαν ἅπαντα ὑπομένειν, οὐ πάνυ ἴσως ὑπαίτιον, ἀλλὰ συγγνώμη, εἴ τις ἡδονῇ χαίρει, καὶ ταύτην ἐξ ἅπαντος θεραπεύει, ὅπως μεθέξει αὐτῆς, καίτοι αἰσχρὸν ἴσως, καὶ ἀνδραποδῶδες, ἀποδόσθαι διὰ ταύτην ἑαυτόν. πολὺ γὰρ ἡδίων

δίων ἢ ἐκ τῆς ἐλευθερίας ἡδονή, ὅμως δ' οὖν ἐχέτω τι-
νὰ συγγνώμην αὐτοῖς, εἰ ἐπιτυγχάνοιεν. τὸ δὲ δι' ἡ-
δονῆς ἐλπίδα μόνον πολλὰς ἀηδίας ὑπομένειν, γε-
λοῖον οἶμαι καὶ ἀνόητον, καὶ ταῦθ' ὁρῶντας, ὡς οἱ μὲν
πόνοι σαφεῖς καὶ πρόδηλοι, καὶ ἀναγκαῖοι. τὸ δ' ἐλπι-
ζόμενον ἐκεῖνο, ὅτι δή ποτέ ἐστι τὸ ἡδύ, οὔτε ἐγένε-
τό πω τοσούτου χρόνου, προσέτι δὲ οὐδὲ γενήσεσθαι ἔοι-
κεν, εἴ τις ἐκ τῆς ἀληθείας λογίζοιτο. οἱ μέν γε τοῦ Ο-
δυσσέως ἑταῖροι, γλυκύν τινα τὸν λωτὸν ἐσθίοντες,
ἠμέλουν τῶν ἄλλων, καὶ πρὸς τὸ παρὸν ἡδὺ, τῶν καλῶς ἐ-
χόντων κατεφρόνουν, ὥστε οὐ πάντῃ ἄλογος αὐτῶν ἡ
λήθη τοῦ καλοῦ, πρὸς τὸ ἡδὺ ἐκεῖνο τῆς ψυχῆς διατριβού-
σης. τὸ δὲ λιμῷ ξυνόντα, παρεστῶτα ἄλλῳ τοῦ λωτοῦ
ἐμφορουμένῳ, μηδὲν μεταδιδόντι, ὑπ' ἐλπίδος μό-
νης, τοῦ κἂν αὐτόν ποτε παραγεύσασθαί ποτε δεδέσθαι,
τῶν καλῶς καὶ ὀρθῶς ἐχόντων ἐπιλελησμένον, Ἡρά-
κλεις ὡς καταγέλαστον, καὶ πληγῶν τινων Ὁμηρικῶν
ὡς ἀληθῶς δεόμενον. τὰ μὲν γὰρ δεινὰ πρὸς τὰς ξυνουσίας
αὐτοὺς ἄγοντα, καὶ ἀφ' ὧν αὐτοὺς φέροντες ἐπιτρέπουσι
τοῖς πλουσίοις χρῆσθαι, πρὸς ὅτι ἂν ἐθέλωσι, ταῦτά
ἐστιν, ἢ ὅτι ἐγγύτατα τούτων. πλὴν, εἰ μὴ κἀκείνων τις
μεμνῆσθαι ἀξιώσειε, τῶν καὶ μόνῃ τῇ δόξῃ ἐπαιρομέ-
νων τοῦ ξυνεῖναι εὐπατρίδαις τε καὶ εὐπαρύφοις ἀν-
δράσιν, εἰσὶ γὰρ, οἳ καὶ τοῦτο περίβλεπτον καὶ ὑπὲρ τοὺς
πολλοὺς νομίζουσιν. ὡς ἔγωγε τὸ μὲν οὐδὲ βασιλεῖ
τῷ μεγάλῳ αὐτὸ μόνον συνεῖναι, καὶ συνὼν ὁρᾶσθαι, μη-
δὲν χρηστὸν ἀπολαύων τῆς ξυνουσίας, δεξαίμην ἄν.

τοιαύτης δὲ αὐτοῖς τῆς ὑποθέσεως οὔσης, φέρε ἤδη πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἐπισκοπήσωμεν, οἷα μὲν πρὸ τοῦ εἰσδεχθῆναι καὶ τυχεῖν ὑπομένουσιν, οἷα δ', ἐν αὐτῷ ἤδη ὄντες, πάσχουσιν, ἐπὶ πᾶσι δὴ, ἥτις αὐτοῖς ἡ καταστροφὴ τοῦ δράματος γίγνεται. οὐ γὰρ δὴ ἐκεῖνό γε εἰπεῖν ἔστιν, ὡς εἰ καὶ πονηρὰ ταῦτα, εὔληπτα γοῦν, καὶ οὐ πολλοῦ δεήσει τοῦ πόνου, ἀλλὰ θελῆσαι δεῖ μόνον, εἶτά σοι πέπρακται τὸ πᾶν εὐμαρῶς, ἀλλὰ πολλῆς μὲν τῆς διαδρομῆς, συνεχοῦς δὲ τῆς θυραυλίας, ἕωθέν τε ἐξανιστάμενον, περιμένειν ὠθούμενον, καὶ ἀποκλειόμενον, καὶ ἀναίσχυντον ἐνίοτε, καὶ ὀχληρὸν δοκοῦντα ὑπὸ θυρωρῷ, κακῶς συρίζοντι, καὶ ὀνομακλήτορι Λιβυκῷ ταττόμενον, καὶ μισθὸν τελοῦντα τῆς μνήμης τοῦ ὀνόματος. καὶ μὴν καὶ ἐσθῆτος ὑπὲρ τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν ἐπιμεληθῆναι χρὴ, πρὸς τὸ τοῦ θεραπευομένου ἀξίωμα, καὶ χρώματα αἱρεῖσθαι, οἷς ἂν ἐκεῖνος ἥδηται, ὡς μὴ ἀπᾴδῃς, μὴ δὲ προσκρούῃς βλεπόμενος, καὶ φιλοπόνως ἕπεσθαι, μᾶλλον δὲ ἡγεῖσθαι, ὑπὸ τῶν οἰκετῶν προωθούμενον, καὶ ὥσπερ τινὰ πομπὴν ἀναπληροῦντα, ὁ δὲ οὐδὲ προσβλέπει πολλῶν ἑξῆς ἡμερῶν. ἢν δέ ποτε καὶ τὰ ἄριστα πράξῃς, καὶ ἴδῃ σε, καὶ προσκαλέσας ἔρηταί τι, ὧν ἂν τύχῃ, τότε δὴ τότε πολὺς μὲν ὁ ἱδρὼς, ἀθρόος δὲ ὁ ἴλιγγος, καὶ τρόμος ἄκαιρος, καὶ γέλως τῶν παρόντων ἐπὶ τῇ ἀπορίᾳ. καὶ πολλάκις ἀποκρίνασθαι δέον, τίς ἦν ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἀχαιῶν, ὅτι χίλιαι νῆες ἦσαν αὐτοῖς, λέγεις. τοῦτο οἱ μὲν χρη-

στοὶ αἰ-

στοὶ αἰδῶ ἐκάλεσαν, οἱ δὲ τολμηροὶ δειλίαν, οἱ δὲ κακοήθεις ἀπαιδευσίαν. σὺ δ' οὖν ἐπισφαλεστάτης πειραθεὶς τῆς πρώτης φιλοφροσύνης, ἀπῆλθες καταδικάσας σεαυτοῦ πολλὴν τὴν ἀπόγνωσιν. ἐπειδὰν δὲ πολλὰς μὲν ἀΰπνους νύκτας ἰαύσῃς, ἤματα δ' αἱματόεντα διαγάγῃς, οὐ μὰ Δία τῆς Ἑλένης ἕνεκα, οὐδὲ τῶν Πριάμου Περγάμων, ἀλλὰ τῶν ἐλπιζομένων πέντε ὀβολῶν, τύχης δὲ καὶ τραγικοῦ τινος θεοῦ συνιστάντος, ἐξέτασις τοῦ εἰ οἶδας τὰ μαθήματα. καὶ τοῖς μὲν πλουσίοις ἡ διατριβὴ οὐκ ἀηδής, ἐπαινουμένοις καὶ εὐδαιμονιζομένοις. σοὶ δὲ ὁ ὑπὲρ τῆς ψυχῆς ἀγὼν, καὶ ὑπὲρ ἅπαντος τοῦ βίου τότε προκεῖσθαι δοκεῖ, ὑπεισέρχεται γὰρ εἰκότως τὸ μὴ δ' ὑπ' ἄλλου ἂν καταδεχθῆναι πρὸς τοῦ προτέρου ἀποβληθέντα, καὶ δόξαντα εἶναι ἀδόκιμον. ἀνάγκη τοίνυν, εἰς μυρία διαιρεθῆναι τότε, τοῖς μὲν ἀντεξεταζομένοις φθονοῦντα. τίθει γὰρ καὶ ἄλλους εἶναι τῶν αὐτῶν ἀντιποιουμένους, αὑτὸν δὲ πάντα ἐνδεῶς εἰρηκέναι νομίζοντα, φοβούμενον δὲ, καὶ ἐλπίζοντα, καὶ πρὸς τὸ ἐκείνου πρόσωπον ἀτενίζοντα, καὶ εἰ μὲν ἐκφαυλίζοι τι τῶν λεγομένων, ἀπολλύμενον, εἰ δὲ μειδιῶν ἀκούοι, γεγηθότα, καὶ εὔελπιν καθιστάμενον. εἰκὸς δὲ πολλοὺς εἶναι, τοὺς ἐναντία σοι φρονοῦντας, καὶ ἄλλους ἀντὶ σοῦ τιθεμένους, ὧν ἕκαστος, ὥσπερ ἐκ λόχου τοξεύων, λέληθεν. εἶτ' ἐννόησον ἄνδρα ἐν βαθεῖ πώγωνι, καὶ πολιᾷ τῇ κόμῃ ἐξεταζόμενον, εἴ τι οἶδεν ὠφέλιμον, καὶ τοῖς μὲν δοκοῦντα εἰδέναι, τοῖς

δὲ μὴ, μέσος ἐν τοσούτῳ χρόνος, καὶ πολυπραγμονεῖταί σου ἅπας ὁ παρεληλυθὼς βίος. κἂν μέν τις ἢ πολίτης ὑπὸ φθόνου, ἢ γείτων ἔκ τινος εὐτελοῦς αἰτίας προσκεκρουκὼς, ἀνακρινόμενος εἴπῃ μοιχὸν, ἢ παιδεραστὴν, τοῦτ᾽ ἐκεῖνο ἐκ τῶν Διὸς δέλτων ὁ μάρτυς. αἱ δὲ πάντων ἅμα ἑξῆς ἐπαινῶσιν, ὕποπτοι καὶ ἀμφίβολοι καὶ δεδεκασμένοι. χρὴ δέ νυν πολλὰ εὐτυχῆσαι, καὶ μηδὲν ὅλως ἐναντιωθῆναι, μόνως γὰρ ἂν οὕτω κρατήσειας. εἶεν, καὶ δὴ εὐτύχηταί σοι πάντα ἐκ τύχης μείζονος, αὐτός τε γὰρ ἐπῄνεσέ σου λόγους, καὶ τῶν φίλων οἱ ἐντιμότατοι, καὶ οἷς μάλιστα πιστεύει τὰ τοιαῦτα, οὐκ ἀπέτρεψαν. ἔτι δὲ καὶ ἡ γυνὴ βούλεται, οὐκ ἀντιλέγει δὲ οὐδὲ ὁ ἐπίτροπος, οὔτε ὁ οἰκονόμος. οὐδέ τις ἐμέμψατό σου τὸν βίον, ἀλλὰ πάντα ἵλεω, καὶ πανταχόθεν αἴσια τὰ ἱερά. κεκράτηκας οὖν ὦ μακάριε, καὶ ἔστεψαι τὰ Ὀλύμπια, μᾶλλον δὲ Βαβυλῶνα εἴληφας, ἢ τὴν Σάρδεων ἀκρόπολιν καθῄρηκας, καὶ ἕξεις τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρας, καὶ ἀμέλξεις ὀρνίθων γάλα. δεῖ δή σοι ἀντὶ τῶν τοσούτων πόνων, μέγιστα ἡλίκα γενέσθαι τἀγαθὰ, ἵνα μὴ φύλλινος μόνον ὁ στέφανος ᾖ, καὶ τόν τε μισθὸν, οὐκ εὐκαταφρόνητον ὁρισθῆναι, καὶ τοῦτον ἐν καιρῷ τῆς χρείας ἀπραγμόνως ἀποδίδοσθαι, καὶ τὴν ἄλλην τιμὴν ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς ὑπάρχειν, πόνων δὲ ἐκείνων, καὶ πηλοῦ, καὶ δρόμων, καὶ ἀγρυπνιῶν ἀναπεπαῦσθαι, καὶ τοῦτο δὴ τὸ τῆς εὐχῆς, ἀποτείναντα τὼ πόδε καθεύδειν

βούλειν, μόνα ἐκεῖνα πράττοντα, ὧν ἕνεκα τὴν ἀρχὴν παρελήφθης, καὶ ὧν ἔμμισθος εἶ. ἐχρῆν μὲν οὕτως, ὦ Τιμόκλεις, καὶ οὐδὲν ἂν ἦν μέγα κακὸν, ὑποκύψαντα φέρειν τὸν ζυγὸν, ἐλαφρόν τε καὶ εὔφορον, καὶ τὸ μέγιστον, ἐπίχρυσον ὄντα, ἀλλὰ πολλοῦ μᾶλλον δὲ τοῦ παντὸς δεῖ. μυρία γὰρ ἐστὶν ἀφόρητα ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ, ἐν αὐταῖς ἤδη ταῖς συνουσίαις γιγνόμενα. σκέψαι δ' αὐτὸς ἑξῆς ἀκούων, εἴ τις ἂν αὐτὰ ὑπομεῖναι δύναιτο, παιδείας κἂν ἐπ' ἐλάχιστον ὡμιληκώς. ἄρξομαι δ' ἀπὸ τοῦ πρώτου δείπνου, ἢν δοκῇ, ὅ σε εἰκὸς δειπνήσειν τὰ προτέλεια τῆς μελλούσης ξυνουσίας. εὐθὺς οὖν πρόσεισι παραγγέλλων τις ἥκειν ἐπὶ τὸ δεῖπνον, οὐκ ἀνομίλητος οἰκέτης, ὃν χρὴ πρότερον ἵλεων ποιήσασθαι, παραβύσαντα εἰς τὴν χεῖρα, ὡς μὴ ἀδέξιος εἶναι δοκεῖς, τοὐλάχιστον πέντε δραχμάς. ὁ δὲ ἀκκισάμενος, καὶ ἄπαγε, παρὰ σοῦ δὲ ἐγώ; καὶ Ἡράκλεις, μὴ γένοιτο ἐπειπὼν, τέλος ἐπείσθη, καὶ ἄπεισί σοι πλατὺ ἐγχανών. σὺ δ' ἐσθῆτα καθαρὰν προχειρισάμενος, καὶ σεαυτὸν κοσμιώτατα σχηματίσας, λουσάμενος ἥκεις, δεδιὼς μὴ πρὸ τῶν ἄλλων ἀφίκοιο, ἀπειρόκαλον γάρ. ὥσπερ καὶ τὸ ὕστατον ἥκειν, φορτικόν. αὐτὸ οὖν τηρήσας τὸ μέσον τοῦ καιροῦ, εἰσελήλυθας, καί σε πάνυ ἐντίμως ἐδέξαντο. καὶ παραλαβών τις κατέκλινε μικρὸν ὑπὲρ τοῦ πλουσίου, μετὰ δύο που σχεδὸν τῶν παλαιῶν φίλων, σύ δ' ὥσπερ τοῦ Διὸς τὸν οἶκον παρελθὼν, πάντα τεθαύμακας, καὶ ἐφ' ἑκάστῳ τῶν πραττ-

τομένων μετέωρος εἶ, ξένα γάρ σοι καὶ ἄγνωστα
πάντα, καὶ ἥ τε οἰκετεία εἰς σὲ ἀποβλέπει, καὶ τῶν
παρόντων ἕκαστος, ὅ, τι πράξεις, ἐπιτηροῦσιν. οὐδ᾽
αὐτῷ δὲ ἀμελὲς τῷ πλουσίῳ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ προεῖπέ
τισι τῶν οἰκετῶν ἐπισκοπεῖν, ὅπως ἂν τοὺς παῖδας,
ἢ ἂν τὴν γυναῖκα, εἰ πολλάκις ἐκ περιωπῆς ἀπο-
βλέψεις. οἱ μὲν γὰρ τῶν συνδείπνων ἀκόλουθοι, ὁρῶν-
τες ἐκπεπληγμένον, εἰς τὴν ἀπειρίαν τῶν δρωμέ-
νων ἀποσκώπτουσι, τεκμήριον ποιούμενοι τοῦ μὴ παρ᾽ ἄλ
λῳ πρότερόν σε δεδειπνηκέναι, καὶ τὸ καινὸν εἶναί
σοι τὸ χειρόμακτρον τιθέμενον. ὥσπερ οὖν εἰκός, ἰδίειν
τε ἀνάγκη ὑπ᾽ ἀπορίας, καὶ μήτε διψῶντα πιεῖν αἰ-
τεῖν τολμᾶν, μὴ δόξῃς οἰνόφλυξ τις εἶναι, μήτε, τῶν
ὄψων παρατεθέντων ποικίλων, πρός τινα τάξιν ἐ-
σκευασμένων, εἰδέναι, ἐφ᾽ ὅ, τι πρῶτον ἢ δεύτερον
τὴν χεῖρα ἐνέγκῃς. ὑποβλέπειν οὖν εἰς τὸν πλησίον
δεήσει, κἀκεῖνον ζηλοῦν, καὶ μανθάνειν τοῦ δείπνου τὴν
ἀκολουθίαν. τὰ δ᾽ ἄλλα ποικίλος εἶ, καὶ θορύβου
πλέως τὴν ψυχήν, πρὸς ἕκαστα τῶν πραττομένων ἐκ
πεπληγμένος. καὶ ἄρτι μὲν εὐδαιμονίζεις τὸν πλού-
σιον τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἐλέφαντος, καὶ τῆς τοσαύτης τρυ
φῆς, ἄρτι δὲ οἰκτείρεις σεαυτόν, ὡς τὸ μηδὲν ὤν, εἶ-
τα ζῆν ὑπολαμβάνεις. ἐνίοτε δὲ κἀκεῖνο εἰσέρχεταί
σε, ὡς ζηλωτόν τινα βιώσῃ τὸν βίον, ἅπασιν ἐκεί-
νοις ἐντρυφήσων, καὶ μεθέξων αὐτῶν ἐξ ἰσοτιμίας,
οἴει γὰρ εἰσαεὶ Διονύσια ἑορτάσειν. καί που καὶ μειρά-
κια ὡραῖα διακονούμενα, καὶ ἠρέμα προσμειδιῶντα,

γλαφυρωτέραν ὑπογράφει σοι τὴν μέλλουσαν δια-
βιοῦν, ὥστε συνεχῶς τὸ Ὁμηρικὸν ἐκεῖνο φθέγγεσθαι,
οὐ νέμεσις, Τρῶας καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς πολλὰ
πονεῖν καὶ ὑπομένειν ὑπὲρ τῆς τοσαύτης εὐδαιμο-
νίας. Φιλοτησίαι τὸ ἐπὶ τούτῳ, καὶ σκύφον εὐμεγέθη
τις αἰτήσας, προὔπιέ σοι τῷ διδασκάλῳ, ἢ ὅ, τι δή
ποτε προσειπών, σὺ δὲ λαβών, ὅ, τι μέν τι σε καὶ αὐτὸν
ὑπειπεῖν ἔδει, ἠγνόησας ὑπ᾿ ἀπειρίας, καὶ ἀγροικίας
δόξαν ὦφλες. ἐπίφθονος δ᾿ οὖν ἀπὸ τῆς προπόσεως ἐ-
κείνης πολλοῖς τῶν παλαιῶν φίλων γεγένησαι. καὶ
πρότερον ἐπὶ τῇ κατακλίσει ἐλύπησας τινὰς αὐτῶν,
ὅτι τήμερον ἥκων, προὐκρίθης ἀνδρῶν πολυετῆ δου-
λείαν ἠντληκότων. εὐθὺς οὖν καὶ τοιοῦτός τις περὶ σοῦ
λόγος ἐν αὐτοῖς, τοῦτο ἡμῖν πρὸς τοῖς ἄλλοις δεινοῖς
ἐλείπετο, καὶ τῶν ἄρτι εἰσεληλυθότων εἰς τὴν οἰκίαν,
δευτέρους εἶναι. καὶ μόνοις τοῖς Ἕλλησι τούτοις ἀνέῳκται
ἡ Ῥωμαίων πόλις. καίτοι τί ἐστιν, ἐφ᾿ ὅτῳ προτιμῶν-
ται ἡμῶν; οὐ ῥημάτια δύστηνα λέγοντες, οἴονταί τι
παμμέγεθες ὠφελεῖν; ἄλλος δέ, οὐ γὰρ εἶδες, ὅσα μὲν ἔ-
πιεν, ὅπως δὲ τὰ παρατεθέντα συλλαβὼν κατέφα-
γεν; ἀπειρόκαλος ἄνθρωπος, καὶ λιμοῦ πλέως, οὐδ᾿ ὄ-
ναρ λευκοῦ ποτε ἄρτου ἐμφορηθείς, οὔτι γε Νομαδι-
κοῦ, ἢ φασιανοῦ ὄρνιθος, ὧν μόλις τὰ ὀστᾶ ἡμῖν καταλέ-
λοιπε. τρίτος ἄλλος, ὦ μάταιοι, φησί, πρίν τε οὐδ᾿
ὅλων ἡμερῶν ὄψεσθε αὐτόν, ἐνταῦθά που ἐν ἡμῖν τὰ
ὅμοια ποτνιώμενον. νῦν μὲν γάρ, ὥσπερ τὰ καινὰ
τῶν ὑποδημάτων, ἐν τιμῇ τινι καὶ ἐπιμελείᾳ ἐστίν, ἐ-

περιδλαὺ δὲ παχυνθῇ πολλάκις, καὶ ὑπὸ τοῦ πηλοῦ ἀναπλασθῇ, ὑπὸ τῇ κλίνῃ ἀθλίως ἐρρίψεται, κόρεων, ὥσπερ ἡμεῖς, ἀνάπλεως. ἐκεῖνοι μὲν οὖν τοιαῦτα περὶ σοῦ πολλὰ στρέφουσι, καί που ἤδη καὶ πρὸς διαβολάς τινας αὐτῶν παρασκευάζονται. τὸ δ' οὖν συμπόσιον ὅλον ἐκεῖνο σόν ἐστι, καὶ περὶ σοῦ οἱ πλεῖστοι τῶν λόγων. σὺ δ' ὑπ' ἀηθείας πλέον τοῦ ἱκανοῦ ἐμπιὼν οἴνου λεπτοῦ καὶ δριμέος, πάλαι τῆς γαστρὸς ἐπειγούσης, πονήρως ἔχεις, καὶ οὔτε προεξαναστῆναί σοι καλόν, οὔτε μένειν ἀσφαλές. ἀποτεινομένου τοίνυν τοῦ πότου, καὶ λόγων ἐπὶ λόγοις γιγνομένων, καὶ θεαμάτων ἐπὶ θεάμασι παριόντων, ἅπαντα γὰρ ἐπιδείξασθαί σοι τὰ αὐτοῦ βούλεται, κόλασιν οὐ μικρὰν ὑπομένεις, μήτε ὁρᾶν τὰ γιγνόμενα, μήτε ἀκούων, εἴ τις ᾄδει, ἢ κιθαρίζει πάνυ τιμώμενος μειρακίσκος. ἀλλ' ἐπαινεῖς μὲν ὑπ' ἀνάγκης, εὔχῃ δὲ ἢ σεισμῷ συμπεσεῖν ἐκεῖνα πάντα, ἢ πυρκαϊάν τινα προσαγγελθῆναι, ἵνα ποτὲ καὶ διαλυθῇ τὸ συμπόσιον. τοῦτο μὲν δή σοι τὸ πρῶτον, ὦ ἑταῖρε, καὶ ἥδιστον ἐκεῖνο δεῖπνον, οὐκ ἔμοιγε τοῦ θύμου, καὶ τῶν λευκῶν ἁλῶν ἥδιον, ὁπηνίκα βούλομαι, καὶ ὁπόσον ἐλευθέρως ἐσθιομένων. ἵνα γοῦν σοι τὴν ὀξυρεγμίαν τὴν ἐπὶ τούτοις παρῶ, καὶ τὸ ἐν τῇ νυκτὶ ἐμεῖν, ἕωθεν δεήσει περὶ τοῦ μισθοῦ ξυμβῆναι ὑμᾶς, ὁπόσον τε καὶ ὁπότε τοῦ ἔτους χρὴ λαμβάνειν. παρόντων οὖν δύο ἢ τριῶν φίλων, προσκαλέσας σε, καὶ καθίζεσθαι κελεύσας, ἄρχεται λέγειν, τὰ μὲν ἡμέτερα, ὁποῖά ἐστιν, ἑώρακας ἤδη, καὶ ὡς τῦφος ἐν αὐτοῖς οὐδὲ εἷς. ἀτραγῴδητα δέ, καὶ πεζὰ πάντα, καὶ δημοτικά. χρὴ

δέ σε

δέ σε οὕτως ἔχειν, ὡς ἁπάντων ἡμῖν κοινῶν ἐσομένων. γελοῖον γὰρ, εἰ τὸ κυριώτατον, τὴν ψυχήν σοι τὴν ἑαυτοῦ, ἢ καὶ νὴ Δία τὴν τῶν παιδίων, εἰ παῖδες εἶεν αὐτῷ παιδεύσεως δεόμενοι, ἐπιτρέπων, τῶν ἄλλων μὴ ἐπίσης ἡγοίμην δεσπότην. ἐπεὶ δὲ καὶ ὡρίσθαι τι δεῖ, ὁρῶ μὲν τὸ μέτριον καὶ αὔταρκες τοῦ σοῦ τρόπου, καὶ συνίημι, ὡς οὐχὶ μισθοῦ ἐλπίδι προσελήλυθας ἡμῶν τῇ οἰκίᾳ, τῶν δ' ἄλλων ἕνεκα, τῆς εὐνοίας τῆς παρ' ἡμῶν, καὶ τιμῆς, ἣν παρὰ πᾶσιν ἕξεις. ὅμως δ' οὖν καὶ ὡρίσθω τι. σὺ δ' αὐτὸς, ὅ, τι καὶ βούλει, λέγε, μεμνημένος, ὦ φίλτατε, κἀκείνων, ἅπερ γε ἑορταῖς ἐτησίοις εἰκὸς ἡμᾶς παρέξειν. οὐ γὰρ ἀμελήσομεν οὐδὲ τῶν τοιούτων, εἰ καὶ μὴ νῦν αὐτὰ συντιθέμεθα. πολλαὶ δὲ, οἶσθα, τοῦ ἔτους αἱ τοιαῦται ἀφορμαί. καὶ πρὸς ἐκεῖνα τοίνυν ἀποβλέπων, μετριώτερον δηλονότι ἐπιβάλοις ἡμῖν τὸν μισθόν. ἄλλως τε καὶ πρέπον ἂν εἴη, τοῖς πεπαιδευμένοις ὑμῖν κρείττοσιν εἶναι χρημάτων. ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν, καὶ ὅλον σε διασείσας ταῖς ἐλπίσι, τιθασὸν ἑαυτῷ πεποίηκε. σὺ δὲ πάλαι, τάλαντα καὶ μυριάδας ὀνειροπολήσας, καὶ ἀγροὺς ὅλους, καὶ συνοικίας, συνίης μὲν ἠρέμα τῆς μικρολογίας, σαίνεις δὲ ὅμως τὴν ὑπόσχεσιν. καὶ τὸ πάντα ἡμῖν κοινὰ ἔσται, βέβαιον καὶ ἀληθὲς ἔσεσθαι νομίζεις, οὐκ εἰδὼς, ὅτι τὰ τοιαῦτα, χείλεα μέν τ' ἐδίηνεν, ὑπερῴην δ' οὐκ ἐδίηνε. τελευταῖον δ' ὑπ' αἰδοῦς αὐτῷ ἐπέτρεψας, ὁ δὲ αὐτὸς μὲν οὔ φησιν ἐρεῖν, τῶν φίλων δέ τινα τῶν παρόντων κελεύει, μέσον ἐλθόντα τοῦ πράγματος εἰπεῖν, ὃ μήτ' αὐτῷ γίνοιτ' ἂν

βαρύ, καὶ πρὸς ἄλλα τούτων ἀναγκαιότερα δαπανᾶν τι, μήτε τῶν λαμβανομένων ἐντελές. ὁ δὲ ὠμογέρων τις, ἐκ παίδων κολακείᾳ σύντροφος, ὡς μὲν οὐκ εὐδαιμονέστερός ἐστι, φησι, τῶν ἐν τῇ πόλει ἁπάντων, ὃ οὗτος οὐκ ἂν εἴποις, ᾧ γε τῶν πρῶτον ὑπῆρχεν, ὃ πολλοῖς πάνυ γλιχομένοις μόλις ἂν γένοιτο παρὰ τῆς τύχης. λέγω δὲ ὁμιλίας ἀξιωθῆναι, καὶ ἑστίας κοινωνῆσαι, καὶ εἰς τὴν πρώτην οἰκίαν τῶν ἐν τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ καταδεχθῆναι, τοῦτο γὰρ ὑπὲρ τὰ Κροίσου τάλαντα, καὶ τὸν Μίδου πλοῦτον, εἰ σωφρονεῖν οἶδα. εἰδὼς δὲ πολλοὺς τῶν εὐδοκίμων, ἐθελήσαντας ἄν, εἰ καὶ προσδιδόναι δέοι, μόνης τῆς δόξης ἕνεκα συνεῖναι τούτῳ, καὶ ὁρᾶσθαι περὶ αὐτὸν ἑταίρους, καὶ φίλους εἶναι δοκοῦντας. οὐκ ἔχω, ὅπως σε τῆς εὐποτμίας μακαρίσω, ὃς καὶ προσλήψῃ μισθὸν ἐπὶ ταύτης εὐδαιμονίας. ἀρκεῖν οὖν νομίζω, εἰ μὴ πάνυ ἄσωτός ἐστι, τοσόνδε τι εἰπὼν ἐλάχιστον, καὶ μάλιστα πρὸς τὰς σὰς ἐκείνας ἐλπίδας, ἀγαπᾶν δ' ὅμως ἀναγκαῖον, οὐ γὰρ οὐδ' ἂν φυγεῖν ἔτι σοι δυνατόν, ἐντὸς ἀρκύων γενομένῳ. δέχῃ τοίνυν τὸν χαλινὸν μύσας, καὶ τὰ πρῶτα εὐάγωγος εἶ πρὸς αὐτόν, οὐ πάνυ περιασπῶντα, οὐδ' ὀξέως νύττοντα, μέχρις ἂν λάθῃς τέλεον αὐτῷ συνήθης γενόμενος. οἱ μὲν δὴ ἔξω ἄνθρωποι, τὸ μετὰ τοῦτο ζηλοῦσί σε, ὁρῶντες ἐντὸς τῆς κιγκλίδος διατρίβοντα, καὶ ἀκωλύτως εἰσιόντα, καὶ τῶν πάνυ τινὰ ἔνδον γεγενημένον. σὺ δὲ αὐτὸς οὐδέπω ὁρᾷς, ὅτινος ἕνεκα εὐδαίμων αὐτοῖς εἶναι δοκεῖς, πλὴν ἀλλὰ χαίρεις γε, καὶ σεαυτὸν ἐξαπατᾷς, καὶ ἀεὶ τὰ μέλλοντα βελτίω γενήσεσθαι νομίζεις. τὸ δ'

ἔμπαλιν, ἢ σὺ ἤλπισας, γίγνεται, καὶ ὡς ἡ παροιμία φησίν, ἐπὶ Μανδραβούλου χωρεῖ τὸ πρᾶγμα, καθ' ἑκάστην, ὡς εἰπεῖν, τὴν ἡμέραν ἀεὶ σμικρυνόμενον, καὶ ἐς τοὐπίσω ἀναποδίζον. ἠρέμα οὖν, ὥσπερ ἐν ἀμυδρῷ τῷ φωτὶ τότε πρῶτον διαβλέπων, ἄρχῃ κατανοεῖν, ὡς αἱ μὲν χρυσαῖ ἐκεῖναι ἐλπίδες, οὐδὲν ἄλλο, ἢ φῦσαί τινες ἦσαν ἐπίχρυσοι, βαρεῖς δὲ καὶ ἀληθεῖς, καὶ ἀπαραίτητοι καὶ συνεχεῖς οἱ πόνοι. τίνες οὗτοι, ἴσως ἐρήσῃ με. οὐχ ὁρῶ γάρ, ὅ, τι τὸ ἐπίπονον ἐν ταῖς τοιαύταις ξυνουσίαις ἐστίν, οὐδ' ἐπινοῶ, ἅτινα ἔφησθα τὰ καματηρὰ καὶ ἀφόρητα. οὐκοῦν ἄκουσον ὦ γενναῖε, μὴ εἰ κάματος ἔνεστιν ἐν τῷ πράγματι μόνον ἐξετάζων, ἀλλὰ καὶ τὸ αἰσχρὸν καὶ ταπεινόν, καὶ συνόλως δουλοπρεπές, οὐκ ἐν παρέργῳ τῆς ἀκροάσεως τιθέμενος. καὶ πρῶτόν γε μέμνησο, μηκέτι ἐλεύθερον τὸ ἀπ' ἐκείνου, μηδ' εὐπατρίδην σεαυτὸν οἴεσθαι, πάντα γὰρ ταῦτα, τὸ γένος, τὴν ἐλευθερίαν, τοὺς προγόνους ἔξω τοῦ οὐδοῦ καταλείψων ἴσθι, ἐπειδὰν ἐπὶ τοιαύτην σαυτὸν λατρείαν ἀπεμπολήσας εἰσίῃς. οὐ γὰρ ἐθελήσει σοι ἡ ἐλευθερία ξυνεισελθεῖν, ἐφ' οὕτως ἀγεννῆ πράγματα καὶ ταπεινὰ εἰσιόντι. δοῦλος οὖν, εἰ καὶ πάνυ ἀχθέσῃ τῷ ὀνόματι, καὶ οὐχ ἑνός, ἀλλὰ πολλῶν δοῦλος ἀναγκαίως ἔσῃ, καὶ θητεύσεις κάτω νενευκὼς ἕωθεν ἐς ἑσπέραν, ἀεικελίῳ ἐπὶ μισθῷ. καὶ ἅτε δὴ μὴ ἐκ παίδων τῇ δουλείᾳ ξυντραφείς, ὀψιμαθὴς δέ, καὶ πόρρω που τῆς ἡλικίας παιδευόμενος πρὸς αὐτήν, οὐ πάνυ εὐδόκιμος ἔσῃ, οὐδὲ πολλοῦ

ἄξιος τοῦ δεσπότου. διαφθείρει γάρ σε ἡ μνήμη τῆς ἐλευθερίας ὑπιοῦσα, καὶ ἀποσκιρτᾶν ἐνίοτε ποιεῖ, καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῇ δουλείᾳ πονηρῶς ἀπαλλάττειν. πλὴν εἰ μὴ ἀποχρῆν σοι πρὸς ἐλευθερίαν νομίζεις, τὸ μὴ Πυρρίου, μὴ δὲ Ζωπυρίωνος υἱὸν εἶναι, μηδ' ὥσπερ τις Βιθυνὸς ὑπὸ μεγαλοφώνῳ τῷ κήρυκι ἀπημπολῆσθαι. ἀλλ' ὁπόταν, ὦ βέλτιστε, τῆς νουμηνίας ἐπιστάσης, ἀναμιχθεὶς τῷ Πυρρίᾳ, καὶ τῷ Ζωπυρίωνι, προτείνῃς τὴν χεῖρα, ὁμοίως τοῖς αὐτοῖς οἰκέταις, καὶ λάβῃς ἐκεῖνο, ὅ, τι δή ποτε ἦν τὸ διδόμενον, τοῦτο ἡ πρᾶσις ἦν. κήρυκος γὰρ οὐκ ἔδει ἐπ' ἄνδρα ἑαυτὸν ἀποκηρύξαντα, καὶ μακρῷ χρόνῳ μνηστευσάμενον ἑαυτῷ τὸν δεσπότην. εἶτ' ὦ κάθαρμα, φαίην ἂν καὶ μάλιστα πρὸς τὸν φιλοσοφεῖν φάσκοντα, εἰ μέν σε τις ἢ πλέοντα καταποντιστὴς συλλαβὼν, ἢ λῃστὴς ἀπεδίδοτο, ᾤκτειρες ἂν σεαυτὸν, ὡς παρὰ τὴν ἀξίαν δυστυχοῦντα, ἢ εἴ τις σου συλλαβόμενος, ἦγε δοῦλον εἶναι λέγων, ἐβόας ἂν τοὺς νόμους, καὶ δεινὰ ἐποίεις, καὶ ἠγανάκτεις, καὶ ὦ γῆ, καὶ θεοί, μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἐκεκράγεις ἄν. σεαυτὸν δὲ, ὀλίγων ἕνεκα ὀβολῶν, ἐν τούτῳ τῆς ἡλικίας, ὅτε καὶ εἰ φύσει δοῦλος ἦσθα, καιρὸς ἦν, πρὸς ἐλευθερίαν ἤδη ὁρᾶν, αὐτῇ ἀρετῇ καὶ σοφίᾳ φέρων ἀπημπόληκας, οὐδὲ τοὺς πολλοὺς ἐκείνους λόγους αἰδεσθεὶς, οὓς ὁ καλὸς Πλάτων, ἢ ὁ Χρύσιππος ἢ Ἀριστοτέλης διεξεληλύθασι, τὸ μὲν ἐλευθέριον ἐπαινοῦντες, τὸ δουλοπρεπὲς δὲ διαβάλλοντες. καὶ οὐκ αἰσχύνῃ, κόλαξιν ἀνθρώποις, καὶ ἀγοραίοις καὶ βωμολόχοις

ἀντεξεταζόμενος, καὶ ἐν τοσούτῳ πλήθει Ῥωμαϊκῷ μόνος ξενίζων τῷ τρίβωνι, καὶ πονηρῶς τὴν Ῥωμαίων φωνὴν βαρβαρίζων, εἶτα δειπνῶν δεῖπνα θορυβώδη καὶ πολυάνθρωπα, συγκλύδων τινῶν, καὶ τῶν πλείστων μοχθηρῶν. καὶ ἐν αὐτοῖς ἐπαινεῖς φορτικῶς, καὶ πίνεις πέρα τοῦ μετρίως ἔχοντος, ἕωθέν τε ὑπὸ κώδωνι ἐξαναστάς, ἀποσεισάμενος τοῦ ὕπνου τὸ ἥδιστον, συμπεριθεὶς ἄνω καὶ κάτω, ἔτι τὸν χθιζὸν πηλὸν ἔχων ἐπὶ τοῖν σκελοῖν. οὕτως ἀπορία μέν σε θέρμων ἔσχεν, ἢ τῶν ἀγρίων λαχάνων, ἐπέλιπον δὲ καὶ αἱ κρῆναι ῥέουσαι τοῦ ψυχροῦ ὕδατος, ὡς ἐπὶ ταῦτά σε ὑπὸ ἀμηχανίας ἐλθεῖν; ἀλλὰ δῆλον, ὡς οὐχ ὕδατος, οὐδὲ θέρμων, ἀλλὰ πεμμάτων καὶ ὄψων, καὶ οἴνου ἀνθοσμίου ἐπιθυμῶν ἑάλως, καθάπερ ὁ λάβραξ, αὐτὸν μάλα δικαίως τὸν ὀρεγόμενον τούτων λαιμὸν διαπαρείς. παρὰ πόδας τοιγαροῦν τῆς λιχνείας ταύτης τἀπίχειρα, καὶ ὥσπερ οἱ πίθηκοι, κλοιῷ δεθεὶς τὸν τράχηλον, ἄλλοις μὲν γέλωτα παρέχεις, σαυτῷ δὲ δοκεῖς τρυφᾶν, ὅτι ἔστι σοι τῶν ἰσχάδων ἀφθόνως ἐντραγεῖν. ἡ δ' ἐλευθερία, καὶ τὸ εὐγενές, αὐτοῖς φυλέταις καὶ φράτορσι, φροῦδα πάντα, καὶ οὐδὲ μνήμη τις αὐτῶν. καὶ ἀγαπητόν, εἰ μόνον τὸ αἰσχρὸν προσῆν τῷ πράγματι, δοῦλον ἀντ' ἐλευθέρου δοκεῖν, οἱ δὲ πόνοι μὴ κατὰ τοὺς πάνυ τούτους οἰκέτας. ἀλλ' ὅρα, εἰ μετριώτερά σοι προστέτακται τῶν Δρόμωνι καὶ Τιβείῳ προστεταγμένων. ὧν μὲν γὰρ ἕνεκα, τῶν μαθημάτων ἐπιθυμεῖν φήσας, παρείληφέ σε, ὀλίγον αὐτῷ μέλει. τί γὰρ κοινόν, φασι, λύρᾳ,

καὶ ὄνῳ; πάνυ γοῦν, οὐχ ὁρᾷς, ἐκτετήκασι περὶ πόθῳ τῆς Ὁμήρου σοφίας, ἢ τῆς Δημοσθένους δεινότητος, ἢ τῆς Πλάτωνος μεγαλοφροσύνης. ὧν ἤν τις ἐκ τῆς ψυχῆς ἀφέλῃ τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ τὰς περὶ τούτων φροντίδας, τὸ καταλειπόμενόν ἐστι τῦφος, καὶ μαλακία καὶ ἡδυπάθεια, καὶ ἀσέλγεια καὶ ὕβρις καὶ ἀπαιδευσία. δεῖται δή σου ἐπ' ἐκεῖνα μὲν οὐδαμῶς, ἐπεὶ δὲ πώγωνα ἔχεις βαθὺν, καὶ σεμνός τις εἶ τὴν πρόσοψιν, καὶ ἱμάτιον Ἑλληνικὸν εὐσταλῶς περιβέβλησαι, καὶ πάντες ἴσασί σε γραμματικὸν, ἢ ῥήτορα ἢ φιλόσοφον, καλὸν αὐτῷ δοκεῖ, ἀναμεμῖχθαι καὶ τοιοῦτόν τινα τοῖς προϊοῦσι, καὶ προπομπεύουσιν αὐτοῦ. δόξει γὰρ ἐκ τούτου καὶ φιλομαθὴς τῶν Ἑλληνικῶν μαθημάτων, καὶ ὅλως, περὶ παιδείαν φιλόκαλος. ὥστε κινδυνεύεις ὦ γενναῖε, ἀντὶ τῶν θαυμαστῶν λόγων, τὸν πώγωνα καὶ τὸν τρίβωνα μεμισθωκέναι. χρὴ οὖν σε ἀεὶ σὺν αὐτῷ ὁρᾶσθαι, καὶ μηδέποτε ἀπολείπεσθαι, ἀλλ' ἕωθεν ἐξαναστάντα παρέχειν σεαυτὸν, ὀφθησόμενον ἐν τῇ θεραπείᾳ, καὶ μὴ λιπεῖν τὴν τάξιν. ὁ δ' ἐπιβάλλων ἐνίοτέ σοι τὴν χεῖρα, ὅ,τι ἂν τύχοι, ληρεῖ, τοῖς ἐντυγχάνουσιν ἐπιδεικνύμενος, ὡς οὐδ' ὁδῷ βαδίζων, ἀμελής ἐστι τῶν Μουσῶν, ἀλλ' εἰς καλὸν τὴν ἐν τῷ περιπάτῳ διατίθεται σχολήν. σὺ δ' ἄθλιος, τὰ μὲν παραδραμὼν, τὰ δὲ βάδην ἄναντα πολλὰ, καὶ κάταντα, τοιαύτη γὰρ, ὡς οἶσθα, ἡ πόλις, περιελθὼν ἵδρωκάς τε, καὶ πνευστιᾷς. κἀκείνου ἔνδον τινὶ τῶν φίλων, πρὸς ὃν ἦλθε, διαλεγομένου,

μένου, μηδ' ὅπου καθίζῃς ἔχων, ὀρθὸς ὑπ' ἀχρείας, ἀναγιγνώσκεις τὸ βιβλίον προχειρισάμενος. ἐπειδὰν δὲ ἄσιτόν τε καὶ ἄποτον ἡ νὺξ καταλάβῃ, λουσάμενος πονηρῶς ἀωρί, περὶ αὐτὸ που σχεδὸν τὸ μεσονύκτιον ἥκεις ἐπὶ τὸ δεῖπνον, οὐκ ἔθ' ὁμοίως ἔντιμος, οὐδὲ περίβλεπτος τοῖς παροῦσιν, ἀλλ' ἤν τις ἄλλος ἐπεισέλθῃ νεαλέστερος, ἐς τοὐπίσω σύ. καὶ οὕτως ἐς τὴν ἀτιμοτάτην γωνίαν ἐξωσθεὶς, κατάκεισαι μάρτυς μόνον τῶν παραφερομένων τὰ ὀστᾶ. εἰ ἀφίκοιτο μέχρι σοῦ, καθάπερ οἱ κύνες, περιεσθίων, ἢ τὸ σκληρὸν τῆς μαλάχης φύλλον, ᾧ τὰ ἄλλα συνειλοῦσιν, εἰ ὑπεροφθείη ὑπὸ τῶν προκατακειμένων, ἄσμενος ὑπὸ λιμοῦ παραψόμενος. οὐ μὴν οὐδ' ἡ ἄλλη ὕβρις ἄπεστιν, ἀλλ' οὔτε ᾠὸν ἔχεις μόνος. οὐ γὰρ ἀναγκαῖόν ἐστι, καὶ σὲ τῶν αὐτῶν ἀεὶ τοῖς ξένοις καὶ ἀγνώστοις ἀντιποιεῖσθαι, ἀγνωμοσύνη γὰρ σὺ τοῦτό γε. οὔτε ἡ ὄρνις ὁμοία ταῖς ἄλλαις, ἀλλὰ τῷ μὲν πλησίον παχεῖα καὶ πιμελὴς, σοὶ δὲ νεοττὸς ἡμίτομος, ἢ φάττα τις ὑπόσκληρος, ὕβρις ἄντικρυς, καὶ ἀτιμία. πολλάκις δὲ, ἢν ἐπιλίποι ἄλλου τινὸς, αἰφνιδίως ἐπιστάντος ἀράμενος ὁ διάκονος, τὰ σοὶ παρακείμενα φέρων, ἐκείνῳ παρατέθεικεν ὑποτονθορύσας, σὺ γὰρ ἡμέτερος εἶ. τεμνομένου μὲν γὰρ ἐν τῷ μέσῳ ἢ συὸς ὑπογαστρίου, ἢ ἐλάφου, χρὴ ἐκ παντὸς ἢ τὸν διανέμοντα ἵλεων ἔχειν, ἢ τὴν Προμηθέως μερίδα φέρεσθαι, ὀστᾶ κεκαλυμμένα τῇ πιμελῇ. τὸ γὰρ τῷ μὲν ὑπὲρ σὲ τὴν λοπάδα παρεστάναι, ἔστ' ἂν ἀπαγορεύσῃ ἐμφορούμενος, σὲ δ'

οὕτω ταχέως παραδραμεῖν, τίνι φορητὸν ἐλευθέρῳ
ἀνδρί, τὴν ὁπόσην αἱ ἔλαφοι τὴν χολὴν ἔχοντι;
καίτοι οὐδέπω ἐκεῖνο ἔφην, ὅτι τῶν ἄλλων ἥδιστόν τε
καὶ παλαιότατον οἶνον πινόντων, μόνος σὺ πονη-
ρόν τινα καὶ παχὺν πίνεις, θεραπεύων ἀεὶ ἐν ἀργύ-
ρῳ ἢ χρυσῷ πίνειν, ὡς μὴ ἐλεγχθείης ἀπὸ τοῦ χρώμα-
τος, οὕτως ἄτιμος ὢν ξυμπότης. καὶ εἴθε γε κἂν ἐ-
κείνου εἰς κόρον ἦν πιεῖν, νῦν δὲ πολλάκις αἰτήσαν-
τος, ὁ παῖς οὐδ' ἀΐοντι ἔοικεν. ἀνιᾷ δή σε πολλὰ καὶ
ἀθρόα, καὶ σχεδὸν τὰ πάντα, καὶ μάλιστα, ὅταν σε πα-
ρευδοκιμῇ κίναιδός τις, ἢ ὀρχηστοδιδάσκαλος, ἢ Ἰω-
νικὰ ξυνείρων, Ἀλεξανδρεωτικὸς ἀνθρωπίσκος.
τοῖς μὲν γὰρ τὰ ἐρωτικὰ ταῦτα διακονουμένοις, καὶ
γραμματίδια ὑπὸ κόλπου διακομίζουσι, πόθεν σύ
γ' ἰσότιμος κατακείμενος; τοιγαροῦν ἐν μυχῷ τοῦ
συμποσίου, καὶ ὑπ' αἰδοῦς καταδεδυκὼς στένεις, ὡς
τὸ εἰκός, καὶ σεαυτὸν οἰκτείρεις, καὶ αἰτιᾷ τὴν Τύχην,
οὐδ' ὀλίγα σοι τῶν χαρίτων ἐπιψεκάσασαν. ἡδέως δ'
ἄν μοι δοκεῖς καὶ ποιητὴς γενέσθαι τῶν ἐρωτικῶν ᾀσ-
μάτων, ἢ κἂν ἄλλου ποιήσαντος, δύνασθαι ᾄδειν ἀ-
ξίως. ὁρᾷς γάρ, οἷ τὸ προτιμᾶσθαι, καὶ εὐδοκιμεῖν ἐστίν.
ὑποσταίης δ' ἄν, εἰ καὶ μάγον ἢ μάντιν ὑποκρίνα-
σθαι δέοι, τῶν κλήρους πολυταλάντους, καὶ ἀρχάς, καὶ
ἀθρόους τοὺς πλούτους ὑπισχνουμένων, καὶ γὰρ αὖ καὶ τού-
τους ὁρᾷς εὖ φερομένους ἐν ταῖς φιλίαις, καὶ πολλῶν
ἀξιουμένους. κἂν ἕν τι γοῦν τούτων ἡδέως ἂν γένοιο, ὡς
μὴ ἀπόβλητος καὶ περιττὸς εἴης, ἀλλ' οὐδὲ πρὸς ταῦ

τα ὁ κα-

τα ὁ κακοδαίμων πιθανὸς εἶ, τοιγαροῦν ἀνάγκη μεῖσθαι, καὶ σιωπῇ ἀνέχεσθαι ὑποιμώζοντα καὶ ἀμελούμενον. ἢν μὲν γὰρ κατείπῃ σου τις ψίθυρος οἰκέτης, ὡς μόνος οὐκ ἐπῄνεσας τὸν τῆς δεσποίνης παιδίσκον ὀρχούμενον, ἢ κιθαρίζοντα, κίνδυνος οὐ μικρὸς ἐκ τοῦ πράγματος. χρὴ οὖν χερσαίου βατράχου δίκην διψῶντα κεκραγέναι, ὡς ἐπίσημος ἔσῃ ἐν τοῖς ἐπαινοῦσι, καὶ κορυφαῖος, ἐπιμελούμενον, πολλάκις δὲ καὶ τῶν ἄλλων σιωπησάντων, αὐτὸν ἐπειπεῖν ἐσκεμμένον τινὰ ἔπαινον, πολλὴν τὴν κολακείαν ἐμφανιοῦντα. τὸ μὲν γὰρ λιμῷ ξυνόντα, καὶ νὴ Δία γε διψῶντα μύρῳ χρίεσθαι, καὶ στεφανοῦσθαι τὴν κεφαλὴν, ἠρέμα καὶ γελοῖον. ἔοικας γὰρ τότε στήλῃ ἑώλου τινὸς νεκροῦ, ἄγοντος ἐναγίσματα, καὶ γὰρ ἐκείνου καταχέαντες μύρον, καὶ τὸν στέφανον ἐπιθέντες, αὐτοὶ πίνουσι, καὶ εὐωχοῦνται τὰ παρεσκευασμένα. ἢν μὲν γὰρ καὶ ζηλότυπός τις ᾖ, καὶ παῖδες εὔμορφοι ὦσιν, ἢ νέα γυνὴ, καὶ σὺ μὴ παντελῶς πόῤῥω Ἀφροδίτης καὶ Χαρίτων ᾖς, οὐκ ἐν εἰρήνῃ τὸ πρᾶγμα, οὐδ᾽ ὁ κίνδυνος εὐκαταφρόνητος. ὦτα γὰρ καὶ ὀφθαλμοὶ βασιλέως πολλοὶ, οὐ μόνον τἀληθῆ ὁρώντων, ἀλλ᾽ ἀεί τι καὶ προσεπιμετρούντων, ὡς μὴ νυστάζειν δοκοῖεν. δεῖ οὖν, ὥσπερ ἐν τοῖς Περσικοῖς δείπνοις, κάτω νεύοντα κατακεῖσθαι, δεδιότα μή τις εὐνοῦχος σε ἴδῃ προσβλέψαντα μιᾷ τῶν παλλακίδων, ἐπεὶ ἄλλος γε εὐνοῦχος, ἐντεταμένον πάλαι τὸ τόξον ἔχων, ἃ μὴ θέμις

ὁρῶντα, διαπείρας τῶν ὀπίσω μεταξὺ πίνοντος τὴν
γνάθον. εἶτ' ἀπελθὼν τοῦ δείπνου, μικρόν τι κατέ-
δαρθεν, ὑπὸ δ' ᾠδὴν ἀλεκτρυόνων ἀνεγρόμενος,
ὢ δείλαιος ἐγὼ φησί, καὶ ἄθλιος, οἵας τὰς πάλαι δια-
τριβὰς ἀπολιπὼν, καὶ ἑταίρους, καὶ βίον ἀπράγμονα, καὶ
ὕπνον μετρούμενον τῇ ἐπιθυμίᾳ, καὶ περιπάτους ἐλευ-
θέρους, εἰς οἷον βάραθρον φέρων ἑαυτὸν ἐνσέσεικα; τί-
νος ἕνεκα, ὦ θεοὶ, ἢ τίς ὁ λαμπρὸς μισθὸς οὗτός ἐστιν;
οὐ γὰρ καὶ ἄλλως μοι πλείω τούτων ἐκπορίζειν δυνα-
τὸν ἦν, καὶ προσῆν τὸ ἐλεύθερον, καὶ τὸ πάντα
ἐπ' ἐξουσίας. νῦν δὲ τὸ τοῦ λόγου, λέων κρόκῃ δεθεὶς,
ἄνω καὶ κάτω περισύρομαι, τὸ πάντων οἴκτιστον,
οὐδ' εὐδοκιμεῖν εἰδὼς, οὐδὲ κεχαρισμένος εἶναι δυνά-
μενος. ἰδιώτης γὰρ ἔγωγε τῶν τοιούτων, καὶ ἄτεχ-
νος, καὶ μάλιστα παραβαλλόμενος ἀνδράσι, τέχ-
νην τὸ πρᾶγμα πεποιημένοις, ὡς δὲ καὶ ἀχάρι-
στός εἰμι, καὶ ἥκιστα συμποτικὸς, οὐδ' ὅσον γέλωτα
ποιῆσαι δυνάμενος. συνίημι δὲ, ὡς καὶ ἐνοχλῶ
πολλάκις βλεπόμενος, καὶ μάλιστα, ὅταν ἡδίων
αὐτὸς αὑτοῦ εἶναι θέλῃ, σκυθρωπὸς γὰρ αὐτῷ δοκῶ. καὶ
ὅλως οὐκ ἔχω, ὅπως ἁρμόσομαι πρὸς αὐτόν. ἢν μὲν
γὰρ ἐπὶ τοῦ σεμνοῦ φυλάττω ἐμαυτὸν, ἀηδὴς ἔδοξα,
καὶ μονονουχὶ φευκτέος. ἢν δὲ μειδιάσω, καὶ ῥυθμί-
σω τὸ πρόσωπον εἰς τὸ ἥδιστον, κατεφρόνησεν εὐ-
θὺς, καὶ διέπτυσε. καὶ τὸ πρᾶγμα ὅμοιόν μοι δοκεῖ,
ὥσπερ ἂν εἴ τις κωμῳδίαν ὑποκρίναιτο, τραγικὸν
προσωπεῖον περικείμενος. τὸ δ' ὅλον, τίνα ἄλλον

ὁ μάταιος ἐμαυτῷ βιώσομαι βίον, τὸν προόντα τοῦτον ἄλλον βεβιωκώς; ἔτι σου ταῦτα διαλογιζομένου, ὁ κώδων ἤχησε, καὶ χρὴ τῶν ὁμοίων ἔχεσθαι, καὶ περινοστεῖν, καὶ ἑστάναι ὑπαλείψαντά γε πρότερον τοὺς βουβῶνας καὶ τὰς ἰγνύας, εἰ θέλεις διαρκέσαι πρὸς τὸν ἆθλον. εἶτα δεῖπνον ὅμοιον, καὶ εἰς τὴν αὐτὴν ὥραν περιηγμένον. καί σοι τὰ τῆς διαίτης, πρὸς τὸν πάλαι βίον ἀντίστροφα. καὶ ἡ ἀγρυπνία δὲ, καὶ ὁ ἱδρὼς καὶ ὁ κάματος ἠρέμα ἤδη ὑπορύττουσιν ἢ φθόην, ἢ περιπνευμονίαν, ἢ κόλου ἄλγημα, ἢ τὴν καλὴν ποδάγραν ἀναπλάττοντες. ἀντέχεις δὲ ὅμως, καὶ πολλάκις κατακεῖσθαι δέον, οὐδὲ τοῦτο συγκεχώρηται, σκῆψις γὰρ ὁ νόσος, καὶ φυγὴ τῶν καθηκόντων ἔδοξεν, ὥστε ἐξ ἁπάντων ὠχρὸς ἀεί, καὶ ὅσον οὐδέπω τεθνηξομένῳ ἔοικας. καὶ τὰ μὲν ἐν τῇ πόλει ταῦτα. ἢν δέ που καὶ ἀποδημῆσαι δέοι, τὰ μὲν ἄλλα ἐῶ, ὕοντος δὲ πολλάκις, ὕστατος ἐλθὼν, τοῦτο γάρ σοι ἀπεκλήρωτο, καὶ τὸ ζεῦγος περιμένεις, ἔστ' ἂν, οὐκ ἔτ' οὔσης καταγωγῆς, τῷ μαγείρῳ σε, ἢ τῷ τῆς δεσποίνης κομμωτῇ συμπαραβύσωσιν, οὐδὲ τῶν φρυγανῶν δαψιλῶς ὑποβαλόντες. οὐκ ὀκνῶ δέ σοι καὶ διηγήσασθαι, ὅ μοι Θεσμόπολις οὗτος ὁ Στωϊκὸς διηγήσατο, ξυμβὰν αὐτῷ πάνυ γελοῖον, καὶ νὴ Δί' οὐκ ἀνέλπιστον, ὡς ἂν καὶ ἄλλῳ ταὐτὸ συμβαίη. συνῆν μὲν γὰρ πλουσίᾳ τινὶ, καὶ τρυφώσῃ γυναικὶ τῶν ἐπιφανῶν ἐν τῇ πόλει, δεῆσαν δὲ καὶ ἀποδημῆσαί ποτε, τὸ μὲν πρῶτον, ἐκεῖνο παθεῖν ἔφη γελοιότατον, συγκαθίζεσθαι παρ' αὐτῷ παραδεδό-

σθαι φιλοσόφῳ ὄντι, κίναιδόν τινα τῶν περιτετιλμένων τὰ σκέλη, καὶ τὸν πώγωνα περιεξυρημένων. διὰ τιμῆς δὲ αὐτὸν ἐκείνη, ὡς τὸ εἰκός, ἦγε, καὶ τοὔνομα δὲ τοῦ κιναίδου ἀπεμνημόνευε, Χελιδόνιον γὰρ καλεῖσθαι. τοῦτο τοίνυν πρῶτον ἡλίκον, σκυθρωπῷ καὶ γέροντι ἀνδρὶ, καὶ πολιῷ τὸ γένειον, οἶσθα δὲ, ὡς βαθὺν πώγωνα καὶ σεμνὸν ὁ Θεσμόπολις εἶχε, παρακαθέζεσθαι φῦκος ἐντετριμμένον, καὶ ὑπογεγραμμένον τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ διασεσαλευμένον τὸ βλέμμα, καὶ τὸν τράχηλον ἐπικεκλασμένον, οὐ χελιδόνα, μὰ Δί', ἀλλὰ γῦπά τινα, περιτετιλμένον τοῦ πώγωνος τὰ πτερὰ, καὶ εἴ γε μὴ πολλὰ δεηθῆναι αὐτοῦ, καὶ τὸν κεκρύφαλον ἔχοντα, ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἂν συγκαθέζεσθαι. τὰ δ' οὖν ἄλλα, παρ' ὅλην τὴν ὁδὸν μυρίας τὰς ἀηδίας ἀνασχέσθαι, ὑπᾴδοντος καὶ τερετίζοντος, εἰ δὲ μὴ ἐπεῖχεν αὐτὸς, ἴσως ἂν καὶ ὀρχουμένου ἐπὶ τῆς ἀπήνης. ἕτερον δ' οὖν τι καὶ τοιοῦτον αὐτῷ προσταχθῆναι, καλέσασα γὰρ αὐτὸν ἡ γυνὴ, Θεσμόπολί φησιν, οὕτως ὀναίμην, χάριν οὐ μικρὰν αἰτούσῃ δὸς, μηδὲν ἀντειπὼν, μηδ' ὅπως τι πλεῖόν σου δεήσομαι περιμείνας. τοῦ δὲ, ὅπερ εἰκὸς ἦν, ὑποσχομένου πάντα πράξειν, δέομαί σου τοῦτ', ἔφη, χρηστὸν ὁρῶσά σε καὶ ἐπιμελῆ, καὶ φιλόστοργον, τὴν κύνα, ἣν οἶσθα, τὴν Μυρρίνην ἀναλαβὼν εἰς τὸ ὄχημα, φύλαττέ μοι, καὶ ἐπιμελοῦ, ὅπως μηδενὸς ἐνδεὴς ἔσται, βαρύνεται γὰρ ἡ ἀθλία τὴν γαστέρα, καὶ σχεδὸν ὡς ἐπίτεξ ἐστὶν, οἱ δὲ κατάρατοι οὗτοι, καὶ ἀπειθεῖς οἰκέται, οὐχ ὅπως ἐκείνης, ἀλλ' οὐδ' ἐμοῦ αὐτῆς πολὺν ποιοῦνται λόγον, ἐν

ταῖς

ταῖς ὁδοῖς. μὴ τοίνυν τι σμικρὸν οἰηθῇς σὺ ποιήσειν με, τὸ περιαπόδλαστόν μοι καὶ ἥδιστον κυνίδιον διαφυλάξας. ὑπέσχετο ὁ Θεσμόπολις, πολλὰ ἱκετευούσης, καὶ μονονουχὶ καὶ δακρυούσης. τὸ δὲ πρᾶγμα παγγέλοιον ἦν, κυνίδιον ἐκ τοῦ ἱματίου προκύπτον, μικρὸν ὑπὸ τὸν πώγωνα, καὶ κατουρῆσαν πολλάκις, εἰ καὶ μὴ ταῦτα ὁ Θεσμόπολις προσετίθει, καὶ βαΰζον λεπτῇ τῇ φωνῇ, τοιαῦτα γὰρ τὰ μελιταῖα, καὶ τὸ γένειον τοῦ φιλοσόφου περιλιχμώμενον, μάλιστα εἴ τι τοῦ χθιζοῦ αὐτῷ ζωμοῦ ἐγκατεμέμικτο. καὶ ὁ κίναιδος, ὁ ξυνέδρος, οὐκ ἀμούσως ποτὲ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους, τοὺς παρόντας ἐν τῷ ξυμποσίῳ, ἀποσκώπτων, ἐπειδή ποτε καὶ ἐπὶ τὸν Θεσμόπολιν καθῆκε τὸ σκῶμμα, περὶ δὲ Θεσμοπόλιδος, ἔφη, τοῦτο μόνον εἰπεῖν ἔχω, ὅτι ἀντὶ Στωϊκοῦ ἤδη κυνικὸς ἡμῖν γεγένηται. τὸ δ' οὖν κυνίδιον καὶ τετοκέναι ἐν τῷ τρίβωνι τοῦ Θεσμοπόλιδος ἐπυθόμην. τοιαῦτα ἐντρυφῶσι, μᾶλλον δὲ ἐνυβρίζουσι τοῖς ξυνοῦσι, κατὰ μικρὸν αὐτοὺς χειροήθεις τῇ ὕβρει παρασκευάζοντες. οἶδα δ' ἐγὼ καὶ ῥήτορα τῶν καρχάρων, ἐπὶ τῷ δείπνῳ κελευσθέντα, μελετήσαντα μὰ τὸν Δί' οὐκ ἀπαιδεύτως, ἀλλὰ πάνυ γοργῶς, καὶ ξυγκεκροτημένως, ἐπῃνεῖτο γοῦν μεταξὺ πινόντων, οὐ πρὸς ὕδωρ μεμετρημένον, ἀλλὰ πρὸς οἴνου ἀμφορέα λέγων, καὶ τοῦτο ὑποστῆναι τὸ τόλμημα ὑπὲρ διακοσίας δραχμὰς ἐλέγετο. ταῦτα μὲν οὖν ἴσως μέτρια. ἢν δὲ ποιητικὸς αὐτὸς, ἢ συγγραφικὸς ὁ πλούσιος ᾖ, παρὰ τὸ δεῖπνον τὰ αὑτοῦ ῥαψῳδῶν, τότε καὶ μάλιστα

διαῤῥαγῆναι χρή, ἐπαινοῦντα καὶ κολακεύοντα, καὶ τρόπους ἐπαίνων καινοτέρους ἐπινοοῦντα. εἰσὶ δ', οἳ καὶ ὧδε κάλλει θαυμάζεσθαι ἐθέλουσι, καὶ δεῖ Ἀδώνιδας αὐτοὺς, καὶ Ὑακίνθους ἀκούειν, πήχεως ἐνίοτε τὴν ῥῖνα ἔχοντας. σὺ δ' οὖν ἐὰν μὴ ἐπαινῇς, εἰς τὰς λιθοτομίας τὰς Διονυσίου εὐθὺς ἀφίξῃ, ὡς καὶ φθονῶν, καὶ ἐπιβουλεύων αὐτῷ. χρὴ δὲ καὶ σοφοὺς, καὶ ῥήτορας εἶναι αὐτοὺς, κἂν ἔτι σολοικίζοντες τύχωσιν, αὐτὸ τὸ τῆς Ἀττικῆς καὶ τοῦ Ὑμηττοῦ μεστοὺς δοκεῖν τοὺς λόγους, καὶ νόμον εἶναι τὸ λοιπὸν, οὕτω λέγειν. καίτοι φορητὰ ἴσως τὰ τῶν ἀνδρῶν. αἱ δὲ οὖν γυναῖκες, καὶ γὰρ αὖ καὶ τόδε ὑπὸ τῶν γυναικῶν σπουδάζεται, τὸ εἶναί τινας αὐταῖς πεπαιδευμένους, μισθοῦ ὑποτελεῖς ξυνόντας, καὶ τῷ φορείῳ παρεπομένους, ἓν γάρ τι καὶ τοῦτο τῶν ἄλλων καλλωπισμάτων αὐταῖς δοκεῖ, ἢν λέγηται, ὡς πεπαιδευμέναι τέ εἰσι, καὶ φιλόσοφοι, καὶ ποιοῦσιν ᾄσματα, οὐ πολὺ τῆς Σαπφοῦς ἀποδέοντα, διὰ δὴ ταῦτα μισθωτοὺς καὶ αὗται περιάγονται ῥήτορας καὶ γραμματικοὺς καὶ φιλοσόφους. ἀκροῶνται δ' αὐτῶν πηνίκα, γελοῖον γὰρ καὶ τοῦτο, ἤτοι μεταξὺ κοσμούμεναι, καὶ τὰς κόμας περιπλεκόμεναι, ἢ παρὰ τὸ δεῖπνον, ἄλλοτε γὰρ οὐκ ἄγουσι σχολήν. πολλάκις δὲ, καὶ μεταξὺ τοῦ φιλοσόφου τι διεξιόντος ἡ ἄβρα προσελθοῦσα, ὤρεξε παρὰ τοῦ μοιχοῦ γραμματίον, οἱ δὲ περὶ σωφροσύνης ἐκεῖνοι λόγοι ἑστᾶσι περιμένοντες, ἔστ' ἂν ἐκείνη ἀντιγράψασα τῷ μοιχῷ, ἐπαναδράμῃ πρὸς τὴν ἀκρόασιν. ἐπειδὰν δέ ποτε διὰ μακροῦ τοῦ χρόνου,

Κρονίων

Κρονίων ἢ Παναθηναίων ἐπισαύτων, πέμπηταί τί σοι ἐφεστρίδιον ἄθλιον, ἢ χιτώνιον ὑπόσαθρον, ἐνταῦθα μάλιστα πολλὴν δεῖ καὶ μεγάλην γίνεσθαι τὴν πομπήν. καὶ ὁ μὲν πρῶτος, εὐθὺς ἐπισκεψάμενος παρακούσας τοῦ δεσπότου, προδραμὼν καὶ προμηνύσας ἀπέρχεται, μισθὸν οὐκ ὀλίγον τῆς ἀγγελίας προλαβών. ἕωθεν δὲ τρισκαίδεκα ἥκουσι κομίζοντες ἕκαστος, ὡς πολλὰ εἶπε, καὶ ὡς ὑπέμνησε, καὶ ὡς ἐπιτραπείς, τὸ κάλλιον ἐπελέξατο διεξιών. ἅπαντες δ' οὖν ἀπαλλάττονται λαβόντες, ἔτι καὶ βρενθυόμενοι, ὅτι μὴ πλείω ἐδίδως. ὁ μὲν γὰρ μισθὸς αὐτός, κατὰ δύο ὀβολοὺς καὶ τέτταρας, καὶ βαρὺς αἰτῶν σὺ καὶ ὀχληρὸς δοκεῖς, ἵνα δ' οὖν λάβῃς, κολακευτέος μὲν αὐτὸς, καὶ ἱκετευτέος. θεραπευτέος δὲ καὶ ὁ οἰκονόμος, ἕτερος οὗτος μὲν καὶ ἄλλος θεραπείας τρόπος. οὐκ ἀμελητέος δὲ οὐδ' ὁ ξύμβουλος, καὶ φίλος. καὶ τὸ ληφθὲν ἤδη προωφείλετο ἱματιοκαπήλῳ, ἢ ἰατρῷ, ἢ σκυτοτόμῳ τινί. ἄδωρα οὖν σοι τὰ δῶρα καὶ ἀνόνητα, πολὺς δὲ ὁ φθόνος. καί που καὶ διαβολή τις ἠρέμα ὑπεξανίσταται πρὸς ἄνδρα ἤδη, τοὺς κατὰ σοῦ λόγους ἡδέως ἐνδεχόμενον, ὁρᾷ γὰρ ἤδη σε μὲν ὑπὸ τῶν συνεχῶν πόνων ἐκτετρυχωμένον, καὶ πρὸς τὴν θεραπείαν σκάζοντα, καὶ ἀπηυδηκότα, τὴν ποδάγραν δὲ ὑπανισταμένην. ὅλως γάρ, ὅπερ ἦν ὀνησιμώτατον, ἐν σοὶ ἀπανθισάμενος, καὶ τὸ ἐγκαρπότατον τῆς ἡλικίας, καὶ τὸ ἀκμαιότατον τοῦ σώματος ἐπιτρίψας, καὶ ῥάκος σε πολυσχιδὲς ἐργασάμενος, ἤδη περιβλέπει, σὲ μὲν οἷ τῆς

κόπρου ἀπορρίψῃ φέρων, ἀλλ᾽ ὅπως τῶν δυναμέ-
νων ἔτι πόνους καρτερεῖν προσλήψεται, καὶ ἤτοι μει-
ράκιον αὐτοῦ ὅτι ἐπείρασας τότε, ἢ τὴν γυναικὸς ἅ-
βραν παρθένον γέρων ἀνὴρ διαφθείρας, ἢ ἄλλο τι τοι-
οῦτον ἐπικληθείς, νύκτωρ ἐγκεκαλυμμένος, ἐπὶ
τράχηλον ὠσθείς, ἐξελήλυθας ἔρημος ἁπάντων,
καὶ ἄπορος, τὴν βελτίστην ποδάγραν αὐτῷ γή-
ρᾳ προσλαβών, καὶ ἃ μὲν τέως ᾔδεις, ἀπομαθὼν ἐν το
σούτῳ χρόνῳ, θυλάκου δὲ μείζω τὴν γαστέρα ἐργασά-
μενος, ἀπλήρωτόν τι, καὶ ἀπαραίτητον κακόν. καὶ γὰρ
ὁ λαιμὸς ἀπαιτεῖ ἐκ τοῦ ἔθους, καὶ ἀπομανθάνων αὐ-
τά, ἀγανακτεῖ. καί σε οὐκ ἄν τις ἄλλος δέξαιτο ἔξω-
ρον ἤδη γεγονότα, καὶ τοῖς γεγηρακόσιν ἵπποις ἐοι-
κότα, ὧν οὐδὲ τὸ δέρμα ὁμοίως χρήσιμον. ἄλλως τε,
καὶ ἡ ἐκ τοῦ ἀπωσθῆναι διαβολή, πρὸς τὸ μεῖζον εἰ-
καζομένη, μοιχὸν ἢ φαρμακέα σε, ἤ τι τοιοῦτον ἄλλο
δοκεῖν ποιεῖ. ὁ μὲν γὰρ κατήγορος καὶ σιωπῶν ἀξιό-
πιστος. σὺ δ᾽ Ἕλλην, καὶ ῥᾴδιος τὸν τρόπον, καὶ πρὸς
πᾶσαν ἀδικίαν εὔκολος. τοιούτους γὰρ ἅπαντας
ἡμᾶς εἶναι οἴονται, καὶ μάλα εἰκότως. δοκῶ γάρ μοι
καὶ τῆς τοιαύτης δόξης αὐτῶν, ἣν ἔχουσι περὶ ἡμῶν, κα-
τανενοηκέναι τὴν αἰτίαν. πολλοὶ γὰρ οἱ εἰς τὰς οἰ-
κίας παρελθόντες, ὑπὲρ τοῦ μηδὲν ἄλλο χρήσιμον εἰδέ-
ναι, μαντείας καὶ φαρμακείας ὑπέσχοντο, καὶ χάριτας
ἐπὶ τοῖς ἐρωτικοῖς, καὶ ἐπαγωγὰς τοῖς ἐχθροῖς, καὶ
ταῦτα πεπαιδεῦσθαι λέγοντες, καὶ τρίβωνας ἀμ-
πεχόμενοι, καὶ πώγωνας οὐκ εὐκαταφρονήτους καθει-
μένοι

μένοι. εἰκότως οὖν τὴν ὁμοίαν περὶ πάντων ὑπόνοιαν ἔχουσιν, οὓς ἀρίστους ᾤοντο, τοιούτους ὁρῶντες, καὶ μάλιστα ἐπιτηροῦντες αὐτῶν τὴν ἐν τοῖς δείπνοις, καὶ τῇ ἄλλῃ ἐξουσίᾳ κολακείαν, καὶ τὴν πρὸς τὸ κέρδος δουλοπρέπειαν. ἀποσεισάμενοι δὲ αὐτοὺς μισοῦσι, καὶ μάλα εἰκότως, καὶ ἐξ ἅπαντος ζητοῦσιν, ὅπως ἄρδην ἀπολέσωσιν, ἢν δύνωνται, λογίζονται γὰρ, ὡς ἐξαγορεύσουσιν αὐτῶν τὰ πολλὰ ἐκεῖνα τῆς φύσεως ἀπόρρητα, ὡς ἅπαντα εἰδότες ἀκριβῶς, καὶ γυμνοὺς αὐτοὺς ἐπωπτευκότες, τοῦτο τοίνυν ἀποπνίγει αὐτούς. ἅπαντες γὰρ ἀκριβῶς ὅμοιοί εἰσι τοῖς καλλίστοις τούτοις βιβλίοις, ὧν χρυσοῖ μὲν οἱ ὀμφαλοὶ, πορφυρᾶ δ' ἔκτοσθεν ἡ διφθέρα, τὰ δ' ἔνδον, ἢ Θυέστης ἐστὶ, τῶν τέκνων ἑστιώμενος, ἢ Οἰδίπους, τῇ μητρὶ ξυνὼν, ἢ Τηρεὺς, δύο ἀδελφὰς ἅμα ὀπυίων. τοιοῦτοι καὶ αὐτοί εἰσι, λαμπροὶ καὶ περίβλεπτοι, ἔνδον δ', ὑπὸ τῇ πορφύρᾳ πολλὴν τὴν τραγῳδίαν σκέποντες. ἕκαστον γοῦν αὐτῶν ἢν διελίσσῃς, δρᾶμα οὐ μικρὸν εὑρήσεις Εὐριπίδου τινὸς, ἢ Σοφοκλέους, τὰ δ' ἔξω, πορφύρα εὐανθὴς, καὶ χρυσοῦς ὁ ὀμφαλός. ταῦτ' οὖν ξυνεπιστάμενοι αὐτοῖς, μισοῦσι, καὶ ἐπιβουλεύουσιν, εἴ τις ἀποστὰς ἀκριβῶς, κατανενοηκὼς αὐτοὺς ἐκτραγῳδήσει, καὶ πρὸς πολλοὺς ἐρεῖ. Βούλομαι δ' ὅμως ἔγωγε, ὥσπερ ὁ Κέβης ἐκεῖνος, εἰκόνα τινὰ σοι τοιούτου σου βίου γράψαι, ὅπως ἐς αὐτὴν ἀποβλέπων εἰδῇς, εἴ σοι παρειτητέον ἐστὶν ἐς αὐτήν. ἡδέως μὲν οὖν Ἀπελλοῦ τινος, ἢ Παρρασίου, ἢ Ἀετίωνος, ἢ καὶ Εὐφράνο-

ρος ἂν ἐδεήθην τινὸς τῆς γραφῆς. ἐπεὶ δὲ ἄπορον, νῦν εὑρεῖν τινα οὕτω γενναῖον, καὶ ἀκριβῆ τὴν τέχνην ψιλὴν, ὡς οἷόν τε, σοι ἐπιδείξω τὴν εἰκόνα. καὶ δὴ γεγράφθω προπύλαια μὲν ὑψηλὰ καὶ ἐπίχρυσα, καὶ μὴ κάτω ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἀλλ' ἄνω τῆς γῆς, ἐπὶ λόφου κείμενα. καὶ ἡ ἄνοδος ἐπὶ πολὺ καὶ ἀνάντης, καὶ ὄλισθον ἔχουσα, ὡς πολλάκις ἤδη πρὸς τὸ ἄκρον ἔσεσθαι ἐλπίσαντας ἐκτραχηλισθῆναι, διαμαρτόντος τοῦ ποδός. ἔνδον δὲ ὁ Πλοῦτος αὐτὸς καθήσθω, χρυσοῦς ὅλος, ὡς δοκεῖ, πάνυ εὔμορφος, καὶ ἐπέραστος. ὁ δ' Ἐραστὴς μόγις ἀνελθὼν, καὶ πλησιάσας τῇ θύρᾳ, τεθηπέτω ἀφορῶν εἰς τὸ χρυσίον. παραλαβοῦσα δὲ αὐτὸν ἡ Ἐλπὶς, εὐπρόσωπος καὶ αὐτὴ, καὶ ποικίλα ἀμπεχομένη, εἰσαγέτω, σφόδρα ἐκπεπληγμένον τῇ εἰσόδῳ. τοὐντεῦθεν δὲ ἡ μὲν Ἐλπὶς ἀεὶ προηγείσθω. διαδεξάμεναι δ' αὐτὸν ἄλλαι γυναῖκες, Ἀπάτη καὶ Δουλεία, παραδότωσαν τῷ Πόνῳ. ὁ δὲ πολλὰ τὸν ἄθλιον καταγυμνάσας, τελευτῶν ἐγχειρισάτω αὐτὸν τῷ Γήρᾳ, ἤδη ὑπονοσοῦντα, καὶ τετραμμένον τὴν χρόαν. ὑστάτη δὲ ἡ Ὕβρις ἐπιλαβομένη, συρέτω πρὸς τὴν ἀπόγνωσιν. ἡ δ' Ἐλπὶς, τὸ ἀπὸ τούτου ἀφανὴς ἀποπτέσθω. καὶ μηκέτι, καθ' οὓς εἰσῆλθε τοὺς χρυσοῦς θυρῶνας, ἐκ τινος δ' ἀποστρόφου, καὶ λεληθυίας ἐξόδου ἐξωθείσθω γυμνὸς, προγάστωρ, ὠχρὸς, γέρων, τῇ ἑτέρᾳ μὲν τὴν αἰδῶ σκέπων, τῇ δεξιᾷ δὲ αὐτὸς ἑαυτὸν ἄγχων. ἀπαντάτω δ' ἐξιόντι ἡ Μετάνοια, δακρύουσα εἰς οὐδὲν ὄφελος, καὶ τὸν ἄθλιον ἐπαπολλύουσα. τοῦτο μὲν ἔσω

τὸ τέλος

τὸ τέλος τῆς γραφῆς. σὺ δ' οὖν, ὦ ἄριστε Τιμόκλεις, αὐτὸς ἤδη ἀκριβῶς ἐπισκοπῶν ἕκαστα, ἐννόησον, εἴ σοι καλῶς ἔχει, προσελθόντα εἰς τὴν εἰκόνα, κατὰ ταύτας τὰς θύρας, ἐκείνην τὴν ἔμπαλιν αἰσχρῶς οὕτως ἐκπεσεῖν. ὅ, τι δ' ἂν πράττῃς, μέμνησο τοῦ σοφοῦ λέγοντος, ὡς θεὸς ἀναίτιος, αἰτία δ' ἑλομένου.

Ἀπολογία περὶ τῶν ἐπὶ μισθῷ συνόντων.

Πάλαι σκοπῶ πρὸς ἐμαυτὸν, ὦ καλὲ Σαβῖνε, ἅτινά σοι εἰκὸς ἐπελθεῖν τότε, εἰπεῖν ἀναγνόντι ἡμῶν τὸ περὶ τῶν ἐπὶ μισθῷ συνόντων βιβλίον. ὅτι μὲν γὰρ οὐκ ἀγελαστεὶ διεξῄεις αὐτὸ, καὶ πάνυ μοι πρόδηλον. ἃ δὲ μεταξὺ, καὶ ἐπὶ πᾶσιν, ὑπὸ σοῦ ἐλέγετο, ταῦτα νῦν ἐφαρμόττειν ζητῶ τοῖς ἀνεγνωσμένοις. εἰ τοίνυν μὴ κακῶς ἐγὼ μαντικὴν, δοκῶ μοι ἀκούειν σου λέγοντος, εἶτα τίς αὐτὸς ταῦτα γεγραφὼς, καὶ κατηγορίαν οὕτω δεινὴν κατὰ τοῦ τοιούτου βίου διεξελθὼν, ἔπειτα πάντων ἐκλαθόμενος, ὀστράκου, φησὶ, μεταπεσόντος, ἑκὼν ἑαυτὸν φέρων εἰς δουλείαν, οὕτω περιφανῆ καὶ περίβλεπτον, ἐνῆκε; πόσοι Μίδαι καὶ Κροῖσοι, καὶ Πακτωλοὶ ὅλοι μετέπεισαν αὐτὸν, ἀφεῖναι μὲν τὴν ἐκ παίδων φίλην καὶ σύντροφον ἐλευθερίαν, πρὸς αὐτῷ δὲ ἤδη τῷ Αἰακῷ γενόμενον, καὶ μονονουχὶ τὸν ἕτερον πόδα ἐν τῷ πορθμείῳ ἔχοντα, παρέχειν ἑαυτὸν ἕλκεσθαι καὶ φέρεσθαι, καθάπερ ὑπὸ κλοιῷ τινι χρυσῷ τὸν αὐχένα

δεθέντα, οἷα δὴ τῶν τρυφώντων πλουσίων τὰ σφιγγία, καὶ τὰ κοράλια. πολλὴ γὰρ ἡ διαφωνία τοῦ νῦν βίου πρὸς τὸ σύγγραμμα, καὶ τὸ ἄνω τῶν ποταμῶν χωρεῖν, καὶ ἀνεστράφθαι τὰ πάντα, καὶ παλινῳδεῖν πρὸς τὸ χεῖρον, τοῦτ' ἂν εἴη οὐχ ὑπὲρ Ἑλένης, μὰ Δί' οὐδ' ὑπὲρ τῶν ἐπ' Ἰλίῳ γενομένων, ἀλλ' ἔργῳ ἀνατρεπομένων τῶν λόγων, καλῶς πρότερον εἰρῆσθαι δοκούντων. ταῦτα μὲν πρὸς ἑαυτὸν, ὡς τὸ εἰκὸς, λέλεκταί σοι. ἐπάξεις δὲ ἴσως καὶ πρὸς αὐτὸν ἐμὲ ξυμβουλήν τινα τοιαύτην, οὐκ ἄκαιρον, ἀλλὰ φιλικὴν, καὶ οἵαν σοι χρηστῷ καὶ φιλοσόφῳ ἀνδρὶ πρέπουσαν. ἣν μὲν οὖν κατ' ἀξίαν ἀπολύεσθαι τὸ σὸν πρόσωπον ὑποκρίνωμαι, εὖ ἂν ἡμῖν ἔχοι, καὶ τῷ λογίῳ θύσομεν, εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ σὺ προθήσεις τὰ ἐνδέοντα. ὥρα τοίνυν μετασκευάσαντας ἡμᾶς τὴν σκηνὴν, ἐμὲ μὲν σιωπᾶν, καὶ ἀνέχεσθαι τεμνόμενον καὶ καιόμενον, εἰ δέοι, ἐπὶ σωτηρίᾳ, σὲ δὲ ἐπιπάττειν τῶν φαρμάκων, καὶ τὴν σμίλην ἅμα πρόχειρον ἔχοντα, καὶ τὸ καυτήριον διάπυρον. καὶ δὴ παραλαβὼν τὴν ῥῆτραν, σὺ ταῦτα πρός με ὁ Σαβῖνος ἤδη λέγεις. πάλαι μὲν ὦ φιλότης, ὡς εἰκὸς, εὐδοκίμηταί σοι τουτὶ τὸ σύγγραμμα, καὶ ἐν πολλῷ πλήθει λεχθὲν, ὡς οἱ τότε ἀκροασάμενοι διηγοῦντο, καὶ ἰδίᾳ παρὰ τοῖς πεπαιδευμένοις, ὁπόσοι ὁμιλεῖν αὐτῷ, καὶ διὰ χειρὸς ἔχειν ἠξίωσαν. ἥ τε γὰρ τῶν λόγων παρασκευὴ, οὐ μεμπτὴ, καὶ ἡ ἱστορία πολλὴ, καὶ ἐμπειρία τῶν πραγμάτων, καὶ ὅτι ἕκαστα σαφῶς ἐλέγετο, καὶ τὸ μέγιστον, ὅτι χρήσιμα πᾶσιν ἦν,

καὶ μά

καὶ μάλιστα τοῖς πεπαιδευμένοις, ὡς μὴ ὑπ' ἀγνοίας σφᾶς αὐτοὺς εἰς δουλείαν ὑπάγοιεν. ἐπεὶ δέ σοι μετέδοξε βελτίω ταῦτ' εἶναι, καὶ τὴν μὲν ἐλευθερίαν μακρὰ χαίρειν ἐᾶν, ζηλῶσαι δὲ τὸ ἀγεννέστατον ἐκεῖνο ἰαμβεῖον, Ὅπου τὸ κέρδος, παρὰ φύσιν δουλευτέον, ὅρα, ὅπως μηδείς ἔτι ἀκούσηταί σου ἀναγινώσκοντος αὐτὸ, ἀλλὰ μήδ' ἄλλῳ παράσχῃς, τῶν τὸν παρόντα σοι βίον ὁρώντων, ἐπελθεῖν τὰ γεγραμμένα. εὔχου δ' Ἑρμῇ τῷ χθονίῳ, καὶ τῶν ἀκηκοότων πρότερον πολλὴν λήθην κατασκεδάσαι, ἢ δόξεις τῷ τοῦ Κορινθίου μύθου ταυτόν τι πεπονθέναι, κατὰ σαυτοῦ ὁ Βελλεροφόντης γεγραφὼς τὸ βιβλίον. μὰ γὰρ τὸν Δί' οὐχ ὁρῶ τὴν ἀπολογίαν, ἥτις ἂν εὐπρόσωπός σοι γένοιτο πρὸς τοὺς κατηγοροῦντας, καὶ μάλιστα, ἢν σὺν γέλωτι αὐτὸ ποιῶσιν, ἐπαινοῦντες μετὰ τὰ γεγραμμένα, καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς ἐλευθερίαν, αὐτὸν δὲ τὸν συγγραφέα δουλεύοντα ὁρῶντες, καὶ ἑκόντα ὑποτιθέντα τὸν αὐχένα τῷ ζυγῷ. οὐκ ἀπεικότα γοῦν ἂν λέγοιεν, εἰ λέγοιεν, ἤτοι ἄλλου τοῦ γενναίου ἀνδρὸς εἶναι τὸ βιβλίον, καὶ σὲ τὸν κολοιὸν ἀλλοτρίοις πτεροῖς ἀγάλλεσθαι, ἢ εἰ τὸ σὸν ἐστὶν, ὅμοιά σε τῷ Σαλαίθῳ ποιεῖν, ὃς πικρότατον κατὰ μοιχῶν τοῖς Κροτωνιάταις νόμον θεὶς, καὶ θαυμαζόμενος ἐπ' αὐτῷ, μετὰ μικρὸν αὐτὸς ἑάλω, μοιχεύων τὴν τοῦ ἀδελφοῦ γυναῖκα. πάνυ ποδάπα τοίνυν καὶ σὲ τὸν Σάλαιθον ἐκεῖνον φαίη τις ἄν. μᾶλλον δὲ πολὺ μετριώτερος ἐκεῖνος, ἔρωτι μὲν ἁλοὺς, ὡς ἔφασκεν ἀπολογούμενος, ἑκὼν δὲ μάλα εὐψύ-

χως ἂν τὸ πῦρ ἁλλόμενος, καίτοι ἐλεούντων αὐτὸν ἤδη Κροτωνιατῶν, καὶ ἐνδιδόντων φυγεῖν, εἰ βούλοιτο. τὸ δὲ σὸν οὐ παρὰ μικρὸν ἀτοπώτερον, ἀκριβοῦντος μὲν ἐν τοῖς λόγοις τὴν τοιούτου βίου δυσπρέπειαν, καὶ κατηγοροῦντος, εἴ τις εἰς πλουσίου τινὸς ἐμπεσὼν, καὶ καθείρξας ἑαυτὸν, ἀνέχοιτο, μυρία τὰ δυσχερῆ πάσχων καὶ ποιῶν, ἐν γήρᾳ δ' ὑστάτῳ, καὶ σχεδὸν ἤδη ὑπὲρ τὸν οὐδὸν, οὕτως αἰσχρὰν λατρείαν ἐπανῃρημένου, καὶ μονονουχὶ καὶ ἐμπομπεύοντος αὐτῇ. ὅσῳ γοῦν, φασὶν, ἐπισημότερος εἶναι δοκεῖς, τοσούτῳ καταγελαστότερος ἂν δόξειας εἶναι ἀντιφωνοῦντος τοῦ νῦν βίου τῷ βιβλίῳ. καί τοι τί δεῖ καινὴν ἐπί σε κατηγορίαν ζητεῖν, μετὰ τὴν θαυμαστὴν τραγῳδίαν λέγουσαν, Μισῶ σοφιστὴν, ὅς τις οὐχ αὐτῷ σοφός; οὐκ ἀπορήσουσι δὲ οἱ κατηγοροῦντες καὶ ἄλλων παραδειγμάτων ἐπί σε, ἀλλ' οἱ μὲν τοῖς τραγικοῖς ὑποκριταῖς εἰκάσουσιν, οἱ ἐπὶ μὲν τῆς σκηνῆς, Ἀγαμέμνων ἕκαστος αὐτῶν, ἢ Κρέων, ἢ αὐτὸς Ἡρακλῆς εἰσιν, ἔξω δὲ Πῶλος ἢ Ἀριστόδημος, ἀποθέμενοι τὰ προσωπεῖα, γίγνονται ὑπόμισθοι τραγῳδοῦντες, ἐκπίπτοντες καὶ συριττόμενοι, ἐνίοτε δὲ μαστιγούμενοί τινες αὐτῶν, ὡς ἂν τῷ θεάτρῳ δοκῇ. ἄλλοι δὲ τὸ τοῦ πιθήκου πεπονθέναι σε φήσουσιν, ὃν Κλεοπάτρα τῇ πάνυ φασὶ γενέσθαι. ἐκεῖνον γὰρ διδαχθέντα τέως μὲν ὀρχεῖσθαι πάνυ κοσμίως καὶ ἐμμελῶς, καὶ ἐπὶ πολὺ θαυμάζεσθαι μένοντα ἐν τῷ σχήματι, καὶ τὸ πρέπον φυλάττοντα, καὶ τοῖς ᾄδουσι καὶ αὐλοῦσι συγκείμενον ὑμέναιον,

ὑμέναιον, ἐπεὶ δὲ εἶδεν ἰσχάδας, οἶμαι, ἢ ἀμύγδαλα πόρρω κείμενα, μακρὰ χαίρειν φράσαντα τοῖς αὐλοῖς καὶ ῥυθμοῖς καὶ ὀρχήμασι, συναρπάσαντα κατατρώγειν, ἀπορρίψαντα, μᾶλλον δὲ συντρίψαντα τὸ πρόσωπον. καὶ σὺ τοίνυν φαίην ἄν, οὐχ ὑποκριτὴς, ἀλλὰ ποιητὴς τῶν καλλίστων, καὶ νομοθέτης γενόμενος, ὑπὸ ταύτης τῆς ἰσχάδος παραφανείσης, ἠλέγχθης πίθηκος ὤν, καὶ ἀπ' ἄκρου χείλους φιλοσοφῶν, καὶ ἕτερα μὲν κεύθων ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλα δὲ λέγων, ὡς εἰκότως ἄν τινα εἰπεῖν σοῦ, ὅτι ἃ λέγεις, καὶ ἐφ' οἷς ἐπαινεῖσθαι ἀξιοῖς, χείλεα μέν τοι ἐδίηνεν, ὑπερῴαν δ' αὐχμῶσαν καταλέλοιπε. τοιγαροῦν παρὰ πόδας εὐθὺς ἔτισας δίκην, προπετῶς μὲν θρασυνάμενος πρὸς τὰς ἀνθρώπων χρείας, μετὰ μικρὸν δὲ μονονουχὶ ὑπὸ κήρυκι ἐξομοσάμενος τὴν ἐλευθερίαν. καὶ ἐῴκει ἡ Ἀδράστεια τότε κατόπιν ἐφεστῶσά σοι εὐδοκιμοῦντι, ἐφ' οἷς κατηγόρεις τῶν ἄλλων, καταγελᾶν, ὡς ἂν θεὸς εἰδυῖα τὴν μέλλουσάν σοι εἰς τὰ ὅμοια μεταβολὴν, καὶ ὅτι οὐκ εἰς τὸν κόλπον πτύσας πρότερον, ἠξίους κατηγορεῖν τῶν, διὰ ποικίλας τινὰς τύχας, τοιαῦτα πράττειν ὑπομενόντων. εἰ γοῦν ὑπόθοιτό τις τῷ λόγῳ τὸν Αἰσχίνην, μετὰ τὴν περὶ τοῦ Τιμάρχου κατηγορίαν, αὐτὸν ἁλῶναι, καὶ φωραθῆναι τὰ ὅμοια πάσχοντα, πόσον ἂν οἴει παρὰ τῶν ὁρώντων γενέσθαι τὸν γέλωτα, εἰ Τίμαρχον μὲν εὐθύνειν ἂν τοῖς καθ' ὥραν ἡμαρτημένοις, αὐτὸς δὲ γέρων ἤδη, τοιαῦτα εἰς ἑαυτὸν παρανόμει; τὸ δ' ὅλον ἐκείνῳ τῷ φαρμακοπώλῃ ἔοικας,

ὃς ἀποκηρύττειν βηχὸς φάρμακον, καὶ αὐτίκα παύσειν τοὺς πάσχοντας ὑπισχνούμενος, αὐτὸς μεταξὺ σπώμενος ὑπὸ βηχὸς ἐφαίνετο. ταῦτα μὲν, καὶ τοιαῦτα πολλὰ ἕτερα εἴποι τις ἂν, οἷος σὺ κατηγορῶν γε οὕτως ἀμφιλαφεῖ τῇ ὑποθέσει, καὶ μυρίας τὰς ἀφορμὰς παρεχομένῃ. ἐγὼ δὲ ἤδη σκοπῶ, ἥντινα καὶ τράπωμαι πρὸς τὴν ἀπολογίαν. ἆρά μοι κράτιστον ἐθελοκακήσαντα, καὶ τὰ νῶτα ἐπιστρέψαντα, καὶ ἀδικεῖν οὐκ ἀρνούμενον, ἐπὶ τὴν κοινὴν ἐκείνην ἀπολογίαν καταφυγεῖν; λέγω δὲ τὴν τύχην καὶ μοῖραν καὶ εἱμαρμένην, καὶ παραιτεῖσθαι συγγνώμην ἔχειν μοι τοὺς ἐπιτιμῶντας, εἰδότας, ὡς οὐδενὸς ἡμεῖς κύριοι, ἀλλ' ὑπό τινος κρείττονος, μᾶλλον δὲ μιᾶς τῶν προειρημένων ἀγόμεθα, οὐχ ἑκόντες, ἀλλ' ἀναίτιοι παντάπασιν ὄντες, ἃ ἂν λέγωμεν, ἢ ποιῶμεν. ἢ τοῦτο μὲν κομιδῇ ἰδιωτικὸν, καὶ οὐδ' ἂν σύ με, ὦ φιλότης, ἀνάσχοιο τοιαύτην ἀπολογίαν προϊσχόμενον, καὶ συνήγορον τὸν Ὅμηρον παραλαμβάνοντα, καὶ τὰ ἐκείνου ἔπη ῥαψῳδοῦντα, Μοῖραν δ' οὔ τινά φημι πεφυγμένον ἀνθρώπων ἔμμεναι, καὶ τὸ, γεινομένῳ ἐπένησε λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ. εἰ δὲ τοῦτον ἀφεὶς τὸν λόγον, ὡς οὐ πάνυ ἀξιόπιστον, ἐκεῖνο λέγοιμι, μήτε ὑπὸ χρημάτων, μήτε ὑπ' ἄλλης τινὸς ἐλπίδος τοιαύτης δελεασθεὶς, ὑποστῆναι τὴν πρὸς σὲ συνουσίαν, ἀλλὰ τὴν σύνεσιν, καὶ ἀνδρίαν καὶ μεγαλόνοιαν τοῦ ἀνδρὸς θαυμάσας, ἐθελῆσαι κοινωνῆσαι πράξεων τῷ τοιούτῳ, δέδοικα μὴ πρὸς τῇ ἐπιφερομένῃ κατηγορίᾳ κολακείας αἰτίαν

προσλα

προσλαβὼν, κᾆτα εὑρίσκωμαι ἥλῳ, φασὶν, ἐκκρού-
ων τὸν ἧλον, καὶ μείζονί γε τὸν σμικρότερον, ὅσῳ κο-
λακεία, τῶν ἄλλων ἁπάντων κακῶν τὸ δυσπρεπέ-
στατον εἶναι, καὶ ταύτῃ χεῖρον νενόμισται. τί οὖν ἄλλο,
εἰ μήτε ταῦτα, μήτε ἐκεῖνα λέγειν δοκεῖ, ὑπόλοι-
πόν ἐστιν, ἢ ὁμολογεῖν μηδὲ γοῦν ὑγιὲς εἰπεῖν ἔχειν; μία
μοι ἴσως ἐκείνη ἄγκυρα ἔτι ἄβροχος, ὀδύρεσθαι τὸ γῆ-
ρας, καὶ τὴν νόσον, καὶ μετὰ τούτων τὴν πενίαν, ταῦ-
τα ποιεῖν καὶ πάσχειν ἀναπείθουσαν, ὡς ἐκφύγοι τις
αὐτήν. καὶ γοῦν πρὸς τοιούτῳ οὐκ ἄκαιρον ἴσως, καὶ τὴν τοῦ
Εὐριπίδου Μήδειαν παρακαλέσαι, παρελθοῦσαν εἰπεῖν
ὑπὲρ ἐμοῦ ἐκεῖνα τὰ ἰαμβεῖα, μικρὸν αὐτὰ παρῳδή-
σασαν. Καὶ μανθάνω μὲν, οἷα δρᾶν μέλλω κακά, πε-
νία δὲ κρείσσων τῶν ἐμῶν βουλευμάτων. τὸ μὲν γὰρ
τοῦ Θεόγνιδος κἂν ἐγὼ μὴ λέγω, τίς οὐκ οἶδεν, οὐκ ἀ-
παξιοῦντος, καὶ ἐς βαθυκήτεα πόντον σφᾶς αὐτοὺς
ῥίπτειν, καὶ πετρῶν κρημνῶν γε ἠλιβάτων, εἰ μέλλοι τις οὕ-
τως ἀποδράσεσθαι τὴν πενίαν; ταῦτα μὲν εἶναι δο-
κεῖ, ἅ τις ἂν ὡς γοῦν τοιούτῳ ἀπολογήσασθαι ἔχοι, οὐ πά-
νυ εὐπρόσωπον ἕκαστον αὐτῶν. σὺ δέ μοι θάρρει, ὦ
ἑταῖρε, ὡς οὐδενὶ τούτων ἐμοῦ χρησομένου. μὴ γὰρ το-
σοῦτός ποτε λιμὸς καταλάβοι τὸ Ἄργος, ὡς τὴν
κοίλην Ἀραβίαν σπείρειν ἐπιχειρεῖν. οὐδ' ἡμεῖς
οὕτω πένητος τοῦ λόγου ἀπολογίας, ὡς ὑπ' ἀπο-
ρίας τὰ τοιαῦτα κρησφύγετα πρὸς τὴν κατηγο-
ρίαν ζητεῖν. ἀλλά μοι ἐκεῖνο ἐννόησον, ὡς πάμπο-
λυ τὰ τοιαῦτα διαφέρει, ἐς οἰκίαν τινὸς πλουσίου

ὑπόμισθον παρελθόντα, δουλεύειν καὶ ἀνέχεσθαι, ὅσα μοι φησὶ τὸ βιβλίον, ἢ δημοσίᾳ πράττοντά τι τῶν κοινῶν, καὶ τὴν δύναμιν πολιτευόμενον, ἐπὶ τούτῳ παρὰ βασιλέως μισθοφορεῖν. διελθὼν δή, καὶ ἰδίᾳ καταθεὶς ἑκάτερον, σκόπει, εὑρήσεις γὰρ τὸ τῶν μουσικῶν δὴ τοῦτο, δὶς διὰ πασῶν τὸ χρῆμα, καὶ τοσοῦτον ἐοικότας ἀλλήλοις τοὺς βίους, ὅσον μόλιβδος ἀργύρῳ, χαλκὸς χρυσῷ, καὶ ἀνεμώνη ῥόδον, καὶ ἀνθρώπῳ πίθηκος. μισθὸς μὲν γὰρ δὴ κἀκεῖ κἀνταῦθα, καὶ τὸ ὑπ' ἄλλῳ τάττεσθαι, τὸ δὲ πρᾶγμα παμπόλλῳ ἔχει τὴν διαφωνίαν. ἐκεῖ μὲν γὰρ δουλεία σαφής, καὶ οὐ πολὺ τῶν ἀργυρωνήτων καὶ οἰκοτρίβων διαφέρουσιν οἱ ἐπὶ τοῖς τοιούτοις προσιόντες. οἱ δὲ τὰ κοινὰ διὰ χειρὸς ἔχοντες, καὶ πόλεσι, καὶ ἔθνεσιν ὅλοις σφᾶς αὐτοὺς χρησίμους παρέχοντες, οὐκ ἂν εἰκότως ἐκ μόνου τοῦ μισθοῦ διαβάλλοιντο, καὶ τὴν ὁμοιότητα καὶ κοινωνίαν τῆς κατηγορίας καθέλκοιντο, ἐπεὶ οὐκ ἂν φθάνοι τις ἁπάσας ἀναιρῶν τὰς τοιαύτας προστασίας. καὶ οὔτε οἱ τοιαῦτα ἔθνη ἐπιτροπεύοντες, οὔθ' οἱ τὰς πόλεις ἁρμόττοντες, οὔθ' οἱ τὰς φάλαγγας, ἢ στρατόπεδα ὅλα ἐγχειριζόμενοι, ὀρθῶς ποιήσουσιν, ἐπεὶ καὶ μισθὸς αὐτῶν τῷ ἔργῳ πρόσεστιν. ἀλλ' οὐκ ἀφ' ἑνός, οἶμαι, χρὴ ἀνατρέπειν τὰ πάντα, οὐδ' ἰσοτιμίαν τῶν μισθοφορούντων καθιστάναι. τὸ δ' ὅλον, οὐ τοὺς μισθαρνοῦντας ἅπαντας ἐγὼ φαύλῳ βίῳ συνεῖναι ἔφασκον, ἀλλὰ τοὺς ἤδη ταῖς οἰκίαις ἐπὶ προφάσει παιδεύσεως δουλεύοντας ᾤκτειρον. τὸ

τί δέ,

τί δέ, ὦ ἑταῖρε, τὸ ἡμέτερον πρᾶγμα παντάπασιν ἑτεροῖόν ἐστιν. εἴγε τὰ μὲν οἴκοι ἰσότιμα ἡμῖν, δημοσίᾳ δὲ τῆς μεγίστης ἀρχῆς κοινωνοῦμεν, καὶ τὸ μέρος συνδιαπράττομεν. ἐγὼ οὖν, εἰ σκέψαιο, δόξαιμι ἄν σοι οὐ τὸ σμικρότατον τῆς Αἰγυπτίας ταύτης ἀρχῆς ἐγκεχειρίσθαι, τὰς δίκας εἰσάγειν, καὶ τάξιν αὐταῖς τὴν προσήκουσαν ἐπιτιθέναι, καὶ τῶν πραττομένων καὶ λεγομένων ἁπαξαπάντων ὑπομνήματα γράφεσθαι, καὶ τάς τε ῥητορείας τῶν δικαιολογούντων ῥυθμίζειν, καὶ τὰς τοῦ ἄρχοντος γνώσεις, πρὸς τὸ σαφέστατον ἅμα καὶ ἀκριβέστατον, σὺν πίστει τῇ μεγίστῃ διαφυλάττειν, καὶ παραδιδόναι δημοσίᾳ πρὸς τὸν ἀεὶ χρόνον ἀποκεισομένας. καὶ ὁ μισθὸς οὐκ ἰδιωτικός, ἀλλὰ παρὰ τοῦ βασιλέως, οὐ σμικρὸς οὐδὲ οὗτος, ἀλλὰ πολυτάλαντος. καὶ τὰ μετὰ ταῦτα δέ, οὐ φαῦλαι ἐλπίδες, εἰ τὰ εἰκότα γίγνοιτο, ἀλλ᾽ ἔθνος ἐπιτραπῆναι, ἤ τινας ἄλλας πράξεις βασιλικάς. ἐθέλω γοῦν ἐκ περιττοῦ χρησάμενος τῇ παρρησίᾳ, καὶ ὁμόσε χωρήσας τῷ ἐπιφερομένῳ ἐγκλήματι καθ᾽ ὑπερβολὴν ἀπολογήσασθαι. καὶ δή φημί σοι μηδένα μηδὲν ἀμισθὶ ποιεῖν, οὐδ᾽ ἂν τοὺς τὰ μέγιστα πράττοντας εἴπῃς, ὅπου μηδὲ βασιλεὺς αὐτὸς ἄμισθός ἐστιν. οὐ φόρους λέγω, οὐδὲ δασμούς, ὁπόσοι παρὰ τῶν ἀρχομένων ἐπέτειοι φοιτῶσιν. ἀλλ᾽ ἔστι βασιλεῖ μισθὸς μέγιστος, ἔπαινοι, καὶ ἡ παρὰ πᾶσιν εὔκλεια, καὶ τὸ ἐπὶ ταῖς εὐεργεσίαις προσκυνεῖσθαι. εἰκόνες δέ, καὶ νεὼ καὶ τεμένη, ὁπόσα παρὰ τῶν ἀρχομένων

ἔχουσι, μισθοὶ καὶ ταῦτά εἰσιν ὑπὲρ τῶν φροντίδων, καὶ προνοίας, ἣν ἐκφέρονται, προσκοποῦντες ἀεὶ τὰ κοινὰ, καὶ βελτίω ποιοῦντες. ὡς δὴ μικρὰ μεγάλοις εἰκάζειν ἣν ἐθέλῃς, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ σοροῦ κορυφῆς, ἐφ' ἕκαστον τούτων, ἀφ' ὧν σύγκειται καταβαίνειν, ὄψει, ὅτι μεγέθει καὶ σμικρότητι διαλλάττομεν τῶν ἀκροτάτων, τὰ δ' ἄλλα, μισθοφόροι ὁμοίως ἅπαντες, εἰ μὲν οὖν τοῦτον ἐτεθείκειν τὸν νόμον, μηδένα μηδὲν πράττειν, γένοχος ἂν εἰκότως ἐδόκουν τῇ παρανομίᾳ. εἰ δὲ τοῦτο μὲν οὐδαμοῦ τοῦ βιβλίου λέλεκταί μοι, χρὴ δὲ τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα ἐνεργὸν εἶναι, τί ἂν ἄλλο δέον αὐτῷ χρῷτο, ἢ φίλοις συμπονῶν πρὸς τὰ βέλτιστα, κἂν τῷ μέσῳ ὕπαιθρος πεῖραν αὐτοῦ διδοὺς, ὅπως ἔχει πίστεως καὶ σπουδῆς καὶ εὐνοίας πρὸς τὰ ἐγκεχειρισμένα, ὡς μὴ τὸ ὁμηρικὸν ἐκεῖνο, ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης εἴη. πρὸ δὲ τῶν ὅλων μεμνῆσθαι χρὴ τοὺς ἐπιτιμῶντας, ὅτι οὐ σοφῷ ὄντι μοι, εἰ δή τις καὶ ἄλλος ἐστί που σοφὸς, ἐπιτιμήσουσιν, ἀλλὰ τῷ ἐκ τοῦ πολλοῦ δήμου, λόγους μὲν ἀσκήσαντι, καὶ τὰ μέτρια ἐπαινουμένῳ ἐπ' αὐτοῖς, πρὸς δὲ τὴν ἄκραν ἐκείνην τῶν κορυφαίων ἀρετὴν οὐ πάνυ γεγυμνασμένῳ. καὶ μὰ Δί' οὐδ' ἤδη τούτῳ ἀνιᾶσθαί μοι ἄξιον, ὅτι μὴ δὲ ἄλλῳ ἔγωγ' οὖν ἐντετύχηκα, τὴν τοῦ σοφοῦ ὑπόσχεσιν ἀποπληροῦντι. σοῦ μέντοι καὶ θαυμάσαιμ' ἂν ἐπιτιμῶντός μου τῷ νυνὶ βίῳ, εἴ γε ἐπιτιμώης, ὃν πρὸ πολλοῦ ἤδεις τῶν ἐν τῇ ποιητικῇ δημοσίᾳ μεγίστας μισθοφορὰς γεγενημένον

νον

νον, ὅ ποτε κατὰ θέαν τοῦ ἑσπερίου Ὠκεανοῦ, καὶ τὴν Κελτικὴν ἅμα ἐπιὼν, ἐνέτυχον ἡμῖν, τοῖς μεγαλομίσθοις τῶν σοφιστῶν ἐναριθμουμένοις. ταῦτα σοι ὦ ἑταῖρε, καίτοι ἐν μυρίαις ταῖς ἀσχολίαις ὢν, ὅμως ἀπελογησάμην, οὐκ ἐν παρέργῳ θέμενος τὴν λευκὴν παρὰ σοῦ καὶ πλήρη μοι ἐνεχθῆναι. ἐπεὶ πρός γε τοὺς ἄλλους, κἂν συνάμα πάντες κατηγορῶσιν, ἱκανὸν ἂν εἴη μοι τὸ, οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ.

Ὑπὲρ τοῦ ἐν τῇ προσαγορεύσει πταίσματος.

Χαλεπὸν μὲν, ἄνθρωπον ὄντα δαίμονός τινος ἐπήρειαν διαφυγεῖν, πολὺ δὲ χαλεπώτερον, ἀπολογίαν εὑρεῖν παραλόγου καὶ δαιμονίου πταίσματος. ἅπερ ἀμφότερα νῦν ἐμοὶ συμβέβηκεν, ὃς ἀφικόμενος παρὰ σὲ, ὡς προσείποιμι τὸ ἑωθινὸν, δέον τὴν συνήθη ταύτην φωνὴν ἀφεῖναι, καὶ χαίρειν κελεύειν, ἐγὼ δ' ὁ χρυσοῦς ἐπιλαθόμενος, ὑγιαίνειν σε ἠξίουν, εὔφημον μὲν καὶ αὐτὸ, οὐκ ἐν καιρῷ δὲ, ὡς οὐ κατὰ τὴν ἕω. ἐγὼ μὲν οὖν ἐπὶ τούτῳ εὐθὺς ἴδιόν τε, καὶ ἠρυθρίων, καὶ παντοῖος ἦν ὑπ' ἀπορίας. οἱ παρόντες δὲ, οἱ μὲν παραπαίειν, ὡς τὸ εἰκὸς, οἱ δὲ ληρεῖν ὑφ' ἡλικίας, οἱ δὲ χθεσινῆς κραιπάλης ἀνάμεστον ἔτι ᾤοντό με εἶναι, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα σὺ ἐπιεικῶς ἤνεγκας τὸ γεγονὸς, οὐδ' ὅσον ἄκρῳ τῷ μειδιάματι ἐπισημηνάμενος τῆς γλώττης τὴν διαμαρτίαν. ἔδοξεν

ὅν μοι καλῶς ἔχειν παραμυθίαν τινὰ ἐμαυτῷ συγγράψαι, ὡς μὴ πάνυ ἀνιῴμην ἐπὶ τῷ πταίσματι, μηδ' ἀφόρητον ἡγοίμην, εἰ πρεσβύτης ἀνὴρ τοσοῦτον ἀπεσφάλην τοῦ καλῶς ἔχοντος, ἐπὶ τοσούτων μαρτύρων. ἀπολογίας μὲν γὰρ οὐδὲν ἔδει, οἶμαι, ὑπὲρ γλώττης, εἰς οὕτως εὔφημον εὐχὴν ὀλισθούσης. ἀρχόμενος μὲν οὖν τῆς γραφῆς, πάνυ ἀπόρῳ ἐντεύξεσθαι ᾤμην τῷ προβλήματι. προϊόντι δὲ πολλὰ προὐφαίνετο τὰ λεκτέα, οὐ μὴν πρότερον ἐρῶ αὐτά, ἢν μὴ περὶ τοῦ χαίρειν αὐτοῦ, καὶ τοῦ εὖ πράττειν, καὶ τοῦ ὑγιαίνειν προείπω τὰ εἰκότα. τὸ μὲν δὴ χαίρειν ἀρχαία μὲν ἡ προσαγόρευσις, οὐ μὴν ἑωθινὴ μόνον, οὐδ' ὑπὸ τὴν πρώτην ἔντευξιν, ἀλλὰ καὶ πρῶτον μὲν ἰδόντες ἀλλήλους, ἔλεγον αὐτό, ὡς τὸ, Χαῖρ' ὦ δυνάστα τῆσδε γῆς Τιρυνθίας. καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον ἐς λόγους ἤδη παροινίους τρεπόμενοι, ὡς τό, Χαῖρ' Ἀχιλλεῦ, δαιτὸς μὲν ἐΐσης οὐκ ἐπιδευεῖς, ὁ Ὀδυσσεὺς ὁπότε τὴν ἐπεσταλμένην πρεσβείαν αὐτῷ ἐρρητόρευε. καὶ ἤδη ἀπιόντες παρ' ἀλλήλων, ὡς τό, Χαίρετ', ἐγὼ δ' ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος, οὐκ ἔτι θνητός. ἴδιος δὲ καιρὸς οὐδεὶς ἀπενενέμητο τῇ προσρήσει, οὐδὲ ὡς νῦν μόνος ὁ ἑωθινός, ὅπου γε καὶ ἐπὶ τῶν ἀπαισίων καὶ ἀπευκτοτάτων ὅμως ἐχρῶντο αὐτῇ, ὡς ὁ τοῦ Εὐριπίδου Πολυνείκης, ἤδη τελευτῶν τὸν βίον, Καὶ χαίρετ', ἤδη γάρ με περιβάλλει σκότος. καὶ οὐ μόνον φιλοφροσύνης αὐτοῖς ἦν τοῦτο σύμβολον, ἀλλὰ καὶ ἀπεχθείας, καὶ τοῦ μηκέτι χρήσεσθαι ἀλλήλοις. τὸ

γοῦν

γοῦν μακρὰν χαίρειν φράσαι, τὸ μηκέτι φροντίζειν δηλοῖ. πρῶτος δ' αὐτὸ Φιλιππίδης, ὁ ἡμεροδρομήσας, λέγεται ἀπὸ Μαραθῶνος ἀγγέλλων τὴν νίκην, εἰπεῖν πρὸς τοὺς ἄρχοντας καθημένους, καὶ πεφροντικότας ὑπὲρ τοῦ τέλους τῆς μάχης, Χαίρετε, νικῶμεν, καὶ τοῦτο εἰπὼν συναποθανεῖν τῇ ἀγγελίᾳ, καὶ τῷ χαίρειν συνεκπνεῦσαι. ἐν ἐπιστολῆς δ' ἀρχῇ, Κλέων ὁ Ἀθηναίων δημαγωγός, ἀπὸ Σφακτηρίας πρῶτον χαίρειν προὔθηκεν, εὐαγγελιζόμενος τὴν νίκην τὴν ἐκεῖθεν, καὶ τὴν τῶν Σπαρτιατῶν ἅλωσιν. καὶ ὅλως γε, μετ' ἐκεῖνον ὁ Νικίας, ἀπὸ Σικελίας ἐπιστέλλων, ἐν τῷ ἀρχαίῳ τῶν ἐπιστολῶν ἐνέμεινεν, ἀπ' αὐτῶν ἀρξάμενος τῶν πραγμάτων. ἀλλ' ὁ θαυμαστὸς Πλάτων, ἀνὴρ ἀξιόπιστος, νομοθέτης τῶν τοιούτων, τὸ μὲν χαίρειν κελεύει καὶ πάνυ ἀποδοκιμάζειν, ὡς μοχθηρὸν ὄν, καὶ οὐδὲν σπουδαῖον ἐμφαῖνον, τὸ δ' εὖ πράττειν ἀντ' αὐτοῦ εἰσάγει, ὡς κοινὸν σώματός τε καὶ ψυχῆς εὖ διακειμένων σύμβολον. καὶ ἐπιστέλλων γε τῷ Διονυσίῳ, αἰτιᾶται αὐτόν, ὅτι ποιῶν εἰς τὸν Ἀπόλλω, χαίρειν τὸν θεὸν προσεῖπεν, ὡς ἀνάξιον τοῦ Πυθίου, καὶ οὐχ ὅπως θεοῖς, ἀλλ' οὐδ' ἀνθρώποις δεξιοῖς πρέπον. ὁ μέν γε θεσπέσιος Πυθαγόρας, εἰ καὶ μηδὲν αὐτὸς ἡμῖν ἴδιον καταλιπεῖν τῶν αὐτοῦ ἠξίωσεν, ὅσον Οἰκέλλῳ, τῷ Λευκανῷ, καὶ Ἀρχύτᾳ, καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμιληταῖς αὐτοῦ τεκμαίρεσθαι, οὔτε τὸ εὖ πράττειν προὔγραφεν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ὑγιαίνειν ἄρχεσθαι ἐκέλευεν. ἅπαντες γοῦν οἱ ἀπ' αὐτοῦ ἀλλήλοις

ἐπιστέλλοντες, ὁπότε σπουδαῖόν τι γράφοιεν, ὑγιαίνειν εὐθὺς ἐν ἀρχῇ παρεκελεύοντο, ὡς καὶ αὐτὸ ψυχῇ τε καὶ σώματι ἁρμοδιώτατον, καὶ συνόλως ἅπαντα περιειληφὸς τἀνθρώπου ἀγαθά. καὶ τό γε τριπλοῦν αὐτοῖς τρίγωνον, τὸ δι' ἀλλήλων, τὸ πεντάγραμμον, ᾧ συμβόλῳ πρὸς τοὺς ὁμοδόξους ἐχρῶντο, ὑγίεια πρὸς αὐτῶν ὠνομάζετο. καὶ ὅλως ἡγοῦντο τὸ μὲν ὑγιαίνειν ἀμφοῖν, οὔτε δὲ τὸ εὖ πράττειν, οὔτε τὸ χαίρειν πάντως καὶ τὸ ὑγιαίνειν. εἰσὶ δέ, οἳ καὶ τὴν τετρακτύν, τὸν μέγιστον ὅρκον αὐτῶν, ἣ τὸν ἐντελῆ αὐτοῖς ἀριθμὸν ἀποτελεῖ, οἱ δὲ καὶ ὑγείας ἀρχὴν ἐκάλεσαν, ὧν καὶ Φιλόλαός ἐστι. καὶ τί σοι τοὺς παλαιοὺς λέγω, ὅπου καὶ Ἐπίκουρος, ἀνὴρ πάνυ χαίρων τῷ χαίρειν, καὶ τὴν ἡδονὴν πρὸ ἁπάντων αἱρούμενος, ἐν ταῖς σπουδαιοτέραις ἐπιστολαῖς, εἰσὶ δ' αὗται ὀλίγαι, καὶ ἐν ταῖς πρὸς τοὺς φιλτάτους μάλιστα, ὑγιαίνειν εὐθὺς ἐν τῇ ἀρχῇ προστάττει; πολὺ δ' αὖ καὶ ἐν τραγῳδίᾳ, καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κωμῳδίᾳ εὕροις τὸ ὑγιαίνειν πρῶτον εὐθὺς λεγόμενον. τὸ μὲν γὰρ, Οὖλέ τε, καὶ μέγα χαῖρε, σοφῶς προτεταγμένον τοῦ χαίρειν τὸ ὑγιαίνειν ἔχει. ὁ δ' Ἄλεξις, Ὦ δέσποθ' ὑγίαινε, ὡς χρόνιος ἐλήλυθας. ὁ δ' Ἀχαιός, Ἥκω πεπραγὼς δεινά, σὺ δ' ὑγίαινέ μοι. καὶ ὁ Φιλήμων, Αἰτῶ δ' ὑγείαν πρῶτον, εἶτ' εὐπραξίαν, τρίτον δὲ χαίρειν, εἶτ' ὀφείλειν μηδενί. ὁ μὲν γὰρ τὸ σκόλιον γράψας, οὗ καὶ Πλάτων μέμνηται, τί καὶ οὗτός φησιν; Ὑγιαίνειν μὲν ἄριστον, τὸ δεύτερον, καλὸν γενέσθαι, τρίτον δὲ πλουτεῖν. τοῦ χαίρειν δὲ

τὸ παρά

τὸ παράπαν οὐκ ἐμνήσθη, ἵνα σοι τὸ γνωριμώτατον
ἐκεῖνο, καὶ πᾶσι διὰ στόματος λέγω, Ὑγίεια πρεσβί-
στα μακάρων, μετὰ σεῦ νέοιμι τὸ λειπόμενον βιοτᾶς.
ὥστε εἰ πρεσβίστη ἐστὶν ὑγίεια, καὶ τὸ ἔργον αὐτῆς τὸ ὑγιαί-
νειν, προτακτέον τῶν ἄλλων ἀγαθῶν. μυρία δὲ καὶ ἄλλα
ἔκ τε ποιητῶν καὶ συγγραφέων καὶ φιλοσόφων κατα-
λέξαι σοι ἔχων, προτιμώντων τὸ ὑγιαίνειν. τοῦτο μὲν
παραιτήσομαι, ὡς μὴ εἰς ἀπειροκαλίαν τινὰ μειρακιώ-
δη ἐκπέσοι μοι τὸ σύγγραμμα, καὶ κινδυνεύσωμεν
ἄλλῳ ἥλῳ ἐκκρούειν τὸν ἧλον. ὀλίγα δέ σοι τῆς ἀρχαίας
ἱστορίας, ὁπόσα μέμνημαι οἰκεῖα περὶ τούτων, προσ-
γράψαι, καλῶς ἔχειν ὑπέλαβον. ὅτε Ἀλέξανδρος
τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην ἀγωνιεῖσθαι ἔμελλεν, ὡς Εὐμένης ὁ
Σαρδιανὸς ἐν τῇ πρὸς Ἀντίπατρον ἐπιστολῇ λέγει,
ἕωθεν εἰσελθὼν εἰς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ὁ Ἡφαιστίων, εἴτε
ἐπιλαθόμενος, εἴτε ἐκταραχθείς, ὥσπερ ἐγώ, εἴτε καὶ
θεοῦ τινος τοῦτο καταναγκάσαντος, ταὐτὸν ἐμοὶ ἔφη,
Ὑγίαινε βασιλεῦ, καιρὸς ἤδη παρατάττεσθαι. τα-
ραχθέντων δὲ τῶν παρόντων πρὸς τὸ παράδοξον τῆς
προσαγορεύσεως, καὶ τοῦ Ἡφαιστίωνος ὀλίγου δεῖν ὑπ'
αἰδοῦς ἐκθανόντος, Ἀλέξανδρος, Δέχομαι, εἶπε, τὴν
κληδόνα, τὸ γὰρ σῶος ἐπανήξειν ἀπὸ τῆς μάχης ἤδη
μοι ὑπισχνεῖται. Ἀντίοχος δὲ ὁ Σωτὴρ, ὅτε τοῖς Γα-
λάταις συνάπτειν ἔμελλεν, ἔδοξεν ὄναρ ἐπιστάντα
οἱ τὸν Ἀλέξανδρον, κελεύειν σύνθημα πρὸ τῆς μά-
χης παραδοῦναι τῇ στρατιᾷ τὸ ὑγιαίνειν, καὶ ὑπὸ τούτῳ
συνθήματι τὴν θαυμαστὴν ἐκείνην νίκην ἐνίκησε.

καὶ Πτολεμαῖος δὲ ὁ Λάγου, Σελεύκῳ ἐπιστέλλων, σαφῶς ἀνέστρεψε τὴν τάξιν, ἐν ἀρχῇ μὲν τῆς ἐπιστολῆς ὑγιαίνειν αὐτὸν προσειπών, ἐπὶ τέλει δὲ ἀντὶ τοῦ ἐρρῶσθαι ὑπογράψας τὸ χαίρειν, ὡς Διονυσόδωρος, ὁ τὰς ἐπιστολὰς αὐτοῦ συναγαγὼν φησιν. ἄξιον δὲ καὶ Πύρρου τοῦ Ἠπειρώτου μνησθῆναι, ἀνδρὸς μετ' Ἀλέξανδρον τὰ δεύτερα ἐν στρατηγίαις ἐνεγκαμένου, καὶ μυρίας ῥοπὰς τῆς τύχης ἐνεγκόντος. οὗτος τοίνυν ἀεὶ θεοῖς εὐχόμενος, καὶ θύων καὶ ἀνατιθείς, οὐδὲ πώποτε ἢ νίκην, ἢ βασιλείας ἀξίωμα μεῖζον, ἢ εὔκλειαν, ἢ πλούτου ὑπερβολὴν ᾔτησε παρ' αὐτῶν, ἀλλ' ἓν τοῦτο ηὔχετο, ὑγιαίνειν, ὡς εἰ ἂν τοῦτ' ἔχῃ, ῥᾳδίως αὐτῷ τῶν ἄλλων προσγενησομένων. καὶ ἄριστα, οἶμαι, ἐφρόνει λογιζόμενος, ὅτι οὐδὲν ὄφελος τῶν ἁπάντων ἀγαθῶν, εἰ ἂν τὸ ὑγιαίνειν μόνον ἀπῇ. ἀλλὰ νῦν ἑκάστου καιρὸς ἴδιος ὑφ' ἡμῶν ἀποδέδεικται, τάχα ἂν εἴποι τις, σὺ δὲ τοῦτον ἐναλλάξας, εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο ἔφησθα, ὅμως γε δικαίῳ λόγῳ οὐκ ἂν ἔξω εἴης τοῦ ἡμαρτηκέναι, ὥσπερ ἂν εἴ τις περὶ τῇ κνήμῃ τὸ κράνος, ἢ περὶ τῇ κεφαλῇ τὰς κνημῖδας ἐπιδήσαιτο. ἀλλ' ὦ βέλτιστε, φαίην ἂν κἀγὼ πρὸς αὐτόν, εἰκότως ἂν ταῦτ' ἔλεγες, εἴ τις ὅλως καιρὸς ἦν ὑγείας μὴ δεόμενος. νῦν δὲ καὶ ἕωθεν, καὶ μεσούσης ἡμέρας, καὶ νύκτωρ, ἀεὶ τὸ ὑγιαίνειν ἀναγκαῖον, καὶ μάλιστα τοῖς ἄρχουσι, καὶ πολλὰ πράττουσιν ὑμῖν, ὅσῳ καὶ πρὸς πολλὰ δεῖται τοῦ σώματος. ἔτι δέ, ὁ μὲν χαῖρε εἰπών, μόνον εὐφήμῳ τῇ ἀρχῇ ἐ-

χρήσα

χρήσατο, καὶ ἔστιν εὐχὴ τὸ πρᾶγμα, ὁ δὲ ὑγιαίνειν παρακελευόμενος, καὶ χρήσιμόν τι δρᾷ, καὶ ὑπομιμνήσκει τῶν πρὸς τὸ ὑγιαίνειν συντελούντων, καὶ οὐ συνεύχεται μόνον, ἀλλὰ καὶ παραγγέλλει. τί δ' οὐχὶ καὶ ἐν τῷ τῶν ἐντολῶν βιβλίῳ, ὃ ἀεὶ καὶ παρὰ βασιλέως λαμβάνετε, τοῦτο πρῶτον ὑμῖν ἐστι παράγγελμα, τῆς ὑγιείας τῆς ὑμετέρας αὐτῶν ἐπιμελεῖσθαι; καὶ μάλα εἰκότως, οὐδὲν γὰρ ἂν εἴη ὄφελος ὑμῶν πρὸς τἆλλα μὴ οὕτω διακειμένων. ἀλλὰ καὶ ὑμεῖς αὐτοί, εἴ τι κἀγὼ τῆς Ῥωμαίων φωνῆς ἐπαΐω, τοὺς προσαγορεύοντας ἀντιδεξιούμενοι, τῷ τῆς ὑγιείας ὀνόματι πολλάκις ἀμείβεσθε. καὶ ταῦτα πάντα εἶπον, οὐχ ὡς ἐκ προνοίας ἀφελὼν μὲν τὸ χαίρειν, ἐπιτηδεύσας δ' ἀντ' αὐτοῦ εἰπεῖν τὸ ὑγιαίνειν, ἀλλ' ὡς τοῦτο μὲν ἄκων παθών, ἦ γελοῖος ἂν ἦν ξενίζων, καὶ τοὺς καιροὺς τῶν προσαγορεύσεων ἐναλλάττων. χάριν δὲ ὁμολογῶ τοῖς θεοῖς, ὅτι μοι τὸ σφάλμα εἰς ἄλλο μακρῷ αἰσιώτερον περιετράπη, καὶ εἰς τὸ ἄμεινον παρώλισθον. καὶ τάχα τῆς Ὑγιείας ἢ Ἀσκληπιοῦ αὐτοῦ ἐπινοίᾳ τοῦτ' ἐπράχθη, δι' ἐμοῦ σοι τὸ ὑγιαίνειν ὑπισχνουμένου, ἐπεὶ ἔγωγε πῶς ἂν αὐτὸ ἔπαθον ἄνευ θεοῦ, μηδέπω πρότερον ἐν τῷ μακρῷ βίῳ ταραχθεὶς ὅμοιον; εἰ δὲ δεῖ καὶ ἀνθρωπίνην τινὰ ὑπὲρ τοῦ γεγονότος ἀπολογίαν εἰπεῖν, οὐδὲν ξένον, εἰ πάνυ ἐσπουδακὼς ἐπὶ τοῖς ἀρίστοις ὑπὸ σοῦ γνωρίζεσθαι, ἐκ τῆς ἄγαν ἐπιθυμίας εἰς τοὐναντίον διαταραχθεὶς ἐνέπεσον. τάχα δ' ἄν τινα ἐκπλήξειε τὸν κατ' ὀρθὸν λογισμὸν καὶ

στρατιωτῶν πλῆθος, ὧν οἱ μὲν προσθέοντες, οἱ δὲ ἐν τῇ τάξει τὴν προσαγορεύσεως μὴ μένοντες. σὺ δ᾽, εὖ οἶδ᾽, ὅτι κἂν οἱ ἄλλοι εἰς ἄνοιαν ἢ ἀπαιδευσίαν, ἢ παραφροσύνην παραφέρωσι τὸ πρᾶγμα, αἰδοῦς αὐτὸ σύμβολον καὶ ἀφελείας ἐποιήσω, καὶ ψυχῆς μηδὲν ἀγοραῖον καὶ ἔντεχνον ἐχούσης, ὡς τό γε πάνυ θαρραλέον ἐν τοῖς τοιούτοις, οὐ πόρρω θρασύτητος καὶ ἀναισχυντίας ἐστί. καὶ ἔμοιγε εἴη μηδὲν μὲν τοιοῦτον σφάλλεσθαι, εἰ δὲ συμβαίη, πρὸς εὐφημίαν αὐτὸ τρέπεσθαι. περὶ γοῦν τοῦ πρώτου Σεβαστοῦ τοιόνδε τι λέγεται γενέσθαι. ὁ μὲν ἔτυχε δίκην τινὰ δικάσας ὀρθῶς, καὶ ἀπολύσας ἐγκλήματος τοῦ μεγίστου, ἀδίκως συκοφαντούμενον ἄνθρωπον, ὁ δὲ χάριν ὁμολογῶν, μεγάλῃ τῇ φωνῇ χάριν οἶδά σοι, ἔφη, ὦ αὐτοκράτωρ, ὅτι κακῶς καὶ ἀδίκως ἐδίκασας. καὶ τῶν περὶ Σεβαστὸν ἀγανακτησάντων, καὶ διασπάσασθαι τὸν ἄνθρωπον ἐθελόντων, παύσασθαι χαλεπαίνοντας, ἐκεῖνος ἔφη, οὐ γὰρ τὴν γλῶτταν αὐτοῦ, ἀλλὰ τὴν γνώμην ἐξετάζειν ἄξιον. ἐκεῖνος μὲν οὕτω, σὺ δ᾽ εἴτε τὴν γνώμην σκέψαιο, πάνυ εὔνουν εὑρήσεις, εἴτε τὴν γλῶτταν, εὔφημος καὶ αὐτή. ἔοικα δ᾽ ἐνταῦθα ἤδη γενόμενος, εἰκότως ἄλλο τι φοβηθήσεσθαι, μή τισι δόξω ἐξεπίτηδες ἡμαρτηκέναι, ὡς τὴν ἀπολογίαν ταύτην συγγράψαιμι. καὶ εἴη γε ὦ φίλτατε Ἀσκληπιέ τοιοῦτον φανῆναι τὸν λόγον, ὡς μὴ

ἀπολογίαν, ἀλλ᾽ ἐπιδείξεως ἀφορμὴν εἶναι δοκεῖν.

Ἑρμότιμος ἢ περὶ αἱρέσεων.

Λυκίνου καὶ Ἑρμοτίμου.

Ὅσον, ὦ Ἑρμότιμε, τῷ βιβλίῳ, καὶ τῇ τοῦ βαδίσματος σπουδῇ τεκμήρασθαι, παρὰ τὸν διδάσκαλον ἐπειγομένῳ ἔοικας. ἐννόεις γοῦν τι μεταξὺ προϊών, καὶ τὰ χείλη διεσάλευες, ἠρέμα ὑποτονθορύζων, καὶ τὴν χεῖρα ὧδε κἀκεῖσε μετέφερες, ὥσπερ τινὰ ῥῆσιν ἐπὶ σεαυτοῦ διατιθέμενος, ἐρώτημα δὲ, ἤ τι τῶν ἀγκύλων συντιθεὶς, ἢ σκέμμα σοφιστικὸν ἀναφροντίζων, ὡς μὴ δὲ ὁδῷ βαδίζων σχολὴν ἄγοις, ἀλλ' ἐνεργὸς εἴης, ἀεὶ σπουδαιόν τι πράττων, καὶ ὃ πρὸ ὁδοῦ σοι γένοιτ' ἂν εἰς τὰ μαθήματα. Ερ. Νὴ Δί', ὦ Λυκῖνε, τοιοῦτό τι. τὴν γὰρ χθιζὴν συνουσίαν, καὶ ἃ εἶπε πρὸς ἡμᾶς, ἀνεπεμπαζόμην ἐπιὼν τῇ μνήμῃ ἕκαστα. χρὴ δὲ μηδένα καιρὸν, οἶμαι, παριέναι εἰδότας ἀληθὲς ὂν, τὸ ὑπὸ τοῦ Κῴου ἰατροῦ εἰρημένον, ὡς ἄρα, βραχὺς μὲν ὁ βίος, μακρὴ δὲ ἡ τέχνη. καίτοι ἐκεῖνος ἰατρικῆς πέρι ταῦτ' ἔλεγεν, εὐμαθεστέρου πράγματος, φιλοσοφία δὲ καὶ μακρῷ τῷ χρόνῳ ἀνέφικτος. ἢν μὴ πάνυ τις ἐγρηγορὼς, ἀτενὲς ἀεὶ, καὶ γοργὸν ἀποβλέπῃ ἐς αὐτήν. καὶ τὸ κινδύνευμα οὐ περὶ μικρῶν, ἢ ἄθλιον εἶναι, ἐν τῷ πολλῷ τῶν ἰδιωτῶν συρφετῷ παραπολόμενον, ἢ εὐδαιμονῆσαι φιλοσοφήσαντα. Λυ. τὰ μὲν ἆθλα, ὦ Ἑρμότιμε, θαυμάσια, ἡλίκα εἴρηκας, οἶμαί γε μὴν οὐ πόρρω σε εἶναι αὐτῶν, εἴ γε χρὴ εἰκά-

ζειν τῷ τε χρόνῳ, ὁπόσον φιλοσοφεῖς, καὶ πρός γε τῷ
πόνῳ, οἷον μοι τὸ μέτριον ἐκ πολλοῦ ἤδη ἔχειν δοκεῖς.
εἰ γάρ τι μέμνημαι, σχεδὸν εἴκοσιν ἔτη ταῦτά ἐστιν, ἀφ᾽
οὗ σε οὐδὲν ἄλλο ποιοῦντα ἑώρακα, ἢ παρὰ τοὺς διδα-
σκάλους φοιτῶντα, καὶ ὡς τὸ πολὺ ἐς βιβλίον ἐπι-
κεκυφότα, καὶ ὑπομνήματα τῶν συνουσιῶν ἀπογρα-
φόμενον, ὠχρὸν ἀεὶ ὑπὸ φροντίδων, καὶ τὸ σῶμα κα-
τεσκληκότα. δοκεῖς δέ μοι ἀλλ᾽ οὐδὲ ὄναρ ποτὲ ἀνιέ-
ναι σεαυτὸν, οὕτως ὅλως εἶναι ἐν τῷ πράγματι. ταῦτ᾽
οὖν σκοπουμένῳ μοι φαίνῃ οὐκ ἐς μακρὰν ἐπιλήψε-
σθαι τῆς εὐδαιμονίας, εἴγε μὴ λέληθας ἡμᾶς καὶ πά-
λαι αὐτῇ συνών. Ερ. πόθεν ὦ Λυκῖνε, ὃς νῦν ἄρχο-
μαι παρακύπτειν ἐς τὴν ὁδόν. ἡ δ᾽ Αρετὴ πάνυ πόρ-
ρω κατὰ τὸν Ησίοδον οἰκεῖ, καὶ ἔστιν ὁ οἶμος ἐπ᾽ αὐτὴν
μακρός τε καὶ ὄρθιος καὶ τρηχὺς, ἱδρῶτα οὐκ ὀλίγον
ἔχων τοῖς ὁδοιπόροις. Λυ. οὐχ ἱκανὰ οὖν ἱδρῶταί
σοι, ὦ Ερμότιμε, καὶ ὁδοιπόρηται; Ερ. οὔ φημι, οὐ-
δὲν γὰρ ἐκώλυέ με πανευδαίμονα εἶναι, ἐπὶ τῷ ἄκρῳ
γενόμενον, τὸ δὲ νῦν ἀρχόμεθα ἔτι, ὦ Λυκῖνε. Λυ.
ἀλλὰ τήν γε ἀρχὴν, ὁ αὐτὸς οὗτος Ησίοδος ἥμισυ τοῦ
παντὸς ἔφη εἶναι, ὥστε κατὰ μέσην τὴν ἄνοδον εἶναί σε
ἤδη λέγοντες, οὐκ ἂν ἁμαρτοιμεν. Ερ. οὐδέπω
οὐδὲ τοῦτο, πάμπολυ γὰρ ἂν ἡμῖν ἤνυστο. Λυ. ἀλλὰ
ποῦ γάρ σε φῶμεν τῆς ὁδοῦ τυγχάνειν ὄντα; Ερ.
ἐν τῇ ὑπωρείᾳ κάτω ἔτι, ὦ Λυκῖνε, ἄρτι προβαί-
νειν βιαζόμενον, ὀλισθηρὰ δὲ καὶ τραχεῖα, καὶ δεῖ χεῖ-
ρα ὀρέγοντος. Λυ. οὐκοῦν ὁ διδάσκαλός σοι τοῦτο

ἱκανὸς

ἱκανὸς ποιῆσαι, ἄνωθεν ἐκ τοῦ ἄκρου, καθάπερ ὁ τοῦ Ὁμήρου Ζεύς, χρυσῆν τινα σειρὰν καθιείς, τοὺς αὐτοῦ λόγους, ὑφ' ὧν σε ἀνασπᾷ δηλαδὴ, καὶ ἀνακουφίζει πρὸς αὐτόν τε καὶ τὴν ἀρετὴν, αὐτὸς πρὸ πολλοῦ ἀναβεβηκώς. Ερ. αὐτὸ ἔφησθα ὦ Λυκῖνε τὸ γιγνόμενον. ὅσῳ γοῦν ἐπ' ἐκείνῳ, πάλαι ἀνεσπάσμην ἄνω, καὶ συνῆν αὐτοῖς, τὸ δ' ἐμὸν ἔτι ἐνδεῖ. Λυ. ἀλλὰ θαῤῥεῖν χρὴ, καὶ θυμὸν ἔχειν ἀγαθὸν, εἰς τὸ τέλος τῆς ὁδοῦ ὁρῶντα, καὶ τὴν ἄνω εὐδαιμονίαν, καὶ μάλιστα ἐκείνου συμπροθυμουμένου. πλὴν ἀλλὰ τίνα σοι ἐλπίδα ὑποφαίνει, ὡς δή ποτε ἀναβησομένῳ; εἰς νέωτα εἴκαζεν ἐπὶ τὸ ἄκρον ἔσεσθαί σε, οἷον μετὰ τὰ μυστήρια τὰ ἄλλα, ἢ Παναθήναια; Ερ. ὀλίγον φὴς, ὦ Λυκῖνε. Λυ. ἀλλ' εἰς τὴν ἑξῆς Ὀλυμπιάδα; Ερ. καὶ τοῦτο ὀλίγον, ὡς πρὸς ἀρετῆς ἄσκησιν, καὶ εὐδαιμονίας κτῆσιν. Λυ. μετὰ δύο μὲν δὴ Ὀλυμπιάδας πάντως, ἢ πολλήν γ' ἂν ὑμῶν ῥαθυμίαν καταγνοίη τις, εἰ μηδ' ἐν τοσούτῳ χρόνῳ δύνασθε, ὅσον τρὶς ἀπὸ Ἡρακλείων στηλῶν εἰς Ἰνδοὺς ἀπελθεῖν, εἶτ' ἐπανελθεῖν ῥᾴδιον, εἰ καὶ μὴ εὐθὺ, μηδ' ἀεὶ βαδίζοι τις, ἀλλ' ἐν τοῖς διὰ μέσου ἔθνεσι περιπλανώμενος. καίτοι πόσῳ τινὶ βούλει ὑψηλοτέραν, καὶ λισσοτέραν θῶμεν εἶναι τὴν ἄκραν, ἐφ' ἧς ὑμῖν ἡ ἀρετὴ οἰκεῖ, τῆς Ἀόρνου ἐκείνης, ἣν ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν Ἀλέξανδρος κατὰ κράτος εἷλεν; Ερ. οὐδὲν ὅμοιον, ὦ Λυκῖνε, οὐδ' ἔστι τὸ πρᾶγμα τοιοῦτον, οἷον σὺ εἴκαζες, ὡς ὀλίγῳ χρόνῳ κατεργασθῆναι καὶ ἁλῶναι, οὐδ' ἂν

μύριοι Ἀλέξανδροι προσβάλωσιν. ἐπεὶ πολλοὶ ἂν οἱ ἀνιόντες ἦσαν, νῦν δὲ ἀνέρχονται μὲν οὐκ ὀλίγοι μάλα ἐῤῥωμένως, καὶ προσέρχονται ἤδη ποσόν, οἱ μὲν ἤδη πάνυ ὀλίγον, οἱ δὲ ἐπὶ πλέον. ἐπειδὰν δὲ κατὰ μέσην τὴν ὁδὸν γένωνται, πολλοῖς τοῖς ἀπόροις καὶ δυσχερέσιν ἐντυγχάνοντες, ἀποδυσπετοῦσί τε, καὶ ἀναστρέφουσιν ἀσθμαίνοντες, καὶ ἱδρῶτι ῥεόμενοι, οὐ φέροντες τὸν κάματον. ὅσοι δ᾽ ἂν εἰς τέλος διακαρτερήσωσιν, οὗτοι πρὸς τὸ ἄκρον ἀφικνοῦνται, καὶ τὸ ἀπ᾽ ἐκείνου εὐδαιμονοῦσι, θαυμάσιόν τινα βίον τὸν λοιπὸν βιοῦντες, οἷον μύρμηκας ἀπὸ τοῦ ὕψους ἐπισκοποῦντές τινας τοὺς ἄλλους. Λυ. παπαὶ ὦ Ἑρμότιμε, ἡλίκους ἡμᾶς ἀποφαίνεις, οὐδὲ κατὰ τοὺς Πυγμαίους ἐκείνους, ἀλλὰ χαμαὶ παντάπασιν ἐν χρῷ τῆς γῆς, εἰκότως, ὑψηλὰ γὰρ ἤδη φρονεῖς, καὶ ἄνωθεν. ἡμεῖς δὲ, ὁ συρφετὸς, καὶ ὅσοι χαμαὶ ἐρχόμενοι ἐσμὲν, μετὰ τῶν θεῶν καὶ ὑμᾶς προσευξόμεθα, ὑπερνεφέλους γενομένους, καὶ ἀνελθόντας, οἷ πάλαι σπεύδετε. Ερ. εἰ γὰρ γένοιτο καὶ ἀνελθεῖν, ὦ Λυκῖνε, ἀλλὰ πάμπολυ τὸ λοιπόν. Λυ. ὅμως οὐκ ἔφησθα ὁπόσον, ὡς χρόνῳ παραβαλεῖν. Ερ. οὐδ᾽ αὐτὸς γὰρ οἶδα, ὦ Λυκῖνε, τἀκριβές. εἰκάζω μέν τοι οὐ πλείω τῶν εἴκοσιν ἐτῶν ἔσεσθαι, μεθ᾽ ἃ πάντως που καὶ ἤδη ἐπὶ ἄκρῳ ἐσόμεθα. Λυ. Ἡράκλεις, πολὺ λέγεις. Ερ. καὶ γὰρ περὶ μεγίστων, ὦ Λυκῖνε, οἱ πόνοι. Λυ. τουτὶ μὲν ἴσως ἀληθές, ὑπὲρ δὲ τῶν εἴκοσιν ἐτῶν, ὅτι βιώσῃ τοσαῦτα,

πότε-

πότερον ὁ διδάσκαλός σου καθυπέσχετο, οὐ μόνον
σοφὸς, ἀλλὰ καὶ μαντικὸς ὢν, ἢ χρησμολόγος τις, ἢ
ὅσοι τὰς Χαλδαίων μεθόδους ἐπίστανται; φασὶ
γοῦν εἰδέναι τὰ τοιαῦτα, οὐ γὰρ δὴ σέ γε εἰκὸς, ὡδὶ
ἐπ᾽ ἀδήλῳ, εἰ βιώσῃ μέχρι πρὸς τὴν ἀρετὴν, τοσού-
τους πόνους ἀνέχεσθαι, καὶ ταλαιπωρεῖν νύκτωρ καὶ
μεθ᾽ ἡμέραν, οὐκ εἰδότα, εἴ σε πλησίον ἤδη τοῦ ἄκρου
γενόμενον, τὸ χρεὼν ἐπιστὰν, κατασπάσει λαβόμε-
νον τοῦ ποδὸς, ἐξ ἀτελοῦς τῆς ἐλπίδος. Ερ. ἄπα-
γε, δύσφημα γοῦν ταῦτα, ὦ Λυκῖνε. ἀλλ᾽ εἴη βιῶναι,
ὡς μίαν γοῦν ἡμέραν εὐδαιμονήσω, σοφὸς γενόμε-
νος. Λυ. καὶ ἱκανή σοι ἀντὶ τῶν τοσούτων κα-
μάτων ἡ μία ἡμέρα; Ερ. ἐμοὶ μὲν καὶ ἀκαριαῖον
ὁπόσον ἱκανόν. Λυ. τὰ δὲ δὴ ἄνω, ὅτι εὐδαίμο-
να, καὶ τοιαῦτα, ὡς πάντα χρῆν ὑπομεῖναι δι᾽ αὐ-
τὰ, πόθεν ἔχεις εἰδέναι; οὐ γὰρ δὴ αὐτός πω ἀνελή-
λυθας. Ερ. ἀλλὰ τῷ διδασκάλῳ πιστεύω λέγον-
τι, ὃς δὲ πάνυ οἶδεν, ἅτε ἀκρότατος ἤδη ὤν. Λυ.
ἔλεγε δὲ πρὸς θεῶν, ποῖα τὰ περὶ αὐτῶν, ἢ τίνα τὴν
εὐδαιμονίαν εἶναι τὴν ἐκεῖ, ἤπου τινὰ πλοῦτον καὶ
δόξαν καὶ ἡδονὰς ἀνυπερβλήτους; Ερ. εὐφήμει ὦ ἑ-
ταῖρε, οὐδὲν γάρ ἐστι ταῦτα, πρὸς τὸν ἐν τῇ ἀρετῇ
βίον. Λυ. ἀλλὰ τίνα φησὶ τἀγαθὰ, εἰ μὴ ταῦτα
ἕξειν πρὸς τὸ τέλος τῆς ἀσκήσεως ἐλθόντας; Ερ. σο-
φίαν καὶ ἀνδρίαν, καὶ τὸ καλὸν αὐτὸ, καὶ τὸ δίκαιον, καὶ
τὸ πάντα ἐπίστασθαι βεβαίως πεπεισμένον, ᾗ ἕκαστα
ἔχει. πλοῦτος δὲ καὶ δόξας καὶ ἡδονὰς, καὶ ὅσα τοῦ σώμα-

τος, πάντα ταῦτα κάτω ἀφῆκε, καὶ ἀπολυσά-
μενος ἄνεισιν, ὥσπερ φασὶ τὸν Ἡρακλέα ἐν τῇ Οἴτῃ,
κατακαυθέντα, θεὸν γενέσθαι. καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἀποβα-
λὼν, ὁπόσον ἀνθρώπειον εἶχε παρὰ τῆς μητρὸς, καὶ καθα-
ρόν τε, καὶ ἀκήρατον φέρων τὸ θεῖον, ἀνέπτατο ἐς τοὺς
θεοὺς διευκρινηθὲν ὑπὸ τοῦ πυρός. καὶ οὗτοι δὴ ὑπὸ
φιλοσοφίας, ὥσπερ ὑπό τινος πυρὸς, ἅπαντα ταῦ-
τα περιαιρεθέντες, ἃ τοῖς ἄλλοις θαυμαστὰ εἶναι δοκεῖ,
οὐκ ὀρθῶς δοξάζουσιν, ἀνελθόντες ἐπὶ τὸ ἄκρον εὐδαιμο-
νοῦσι, πλούτου καὶ δόξης καὶ ἡδονῶν ἀλλ' οὐδὲ μεμνημέ-
νοι, ἔτι καταγελῶντες τῶν οἰομένων ταῦτ' εἶναι. Λυ.
Νὴ τὸν Ἡρακλέα, ὦ Ἑρμότιμε, τὸν ἐν Οἴτῃ, ἀνδρεῖα καὶ
εὐδαίμονα λέγεις περὶ αὐτῶν, πλὴν ἀλλὰ τόδε
μοι εἰπέ. καὶ κατέρχονταί ποτε ἐκ τῆς ἄκρας, ἢν ἐθε-
λήσωσι χρησόμενοι τοῖς κάτω, ἃ καταλελοίπασιν,
ἢ ἀνάγκη, ἅπαξ ἀνελθόντας αὐτοὺς μένειν, καὶ συνεῖ-
ναι τῇ ἀρετῇ, πλούτου καὶ δόξης καὶ ἡδονῶν καταγελῶν-
τας; Ερ. οὐ μόνον τοῦτο ὦ Λυκῖνε, ἀλλ' ὅς ἂν ἀποτελεσθῇ
πρὸς ἀρετὴν, οὔτε ὀργῇ, οὔτε, φόβῳ, οὔτ' ἐπιθυ-
μίαις ὁ τοιοῦτος ἂν δουλεύοι, οὐδ' ἂν λυποῖτο, οὐ-
δὲ ὅλως πάθος ἔτι τοιοῦτον πάθοι ἄν. Λυ. καὶ
μὴν εἴγε με δεῖ, μηδὲν ὀκνήσαντα, εἰπεῖν τἀληθὲς,
ἀλλ' εὐφημεῖν χρὴ, οἶμαι, μηδ' ὅσιον εἶναι, ἐξετάζειν
τὰ ὑπὸ τῶν σοφῶν γιγνόμενα. Ερ. μηδαμῶς, ἀλλ'
εἰπὲ, ὅ, τι καὶ λέγεις. Λυ. ὅρα ὦ ἑταῖρε, ὡς ἔγωγε
καὶ πάνυ ὀκνῶ. Ερ. ἀλλὰ μὴ ὄκνει ὦ γενναῖε, πρός
γε μόνον ἐμὲ λέγων. Λυ. τὰ μὲν τοίνυν ἄλλα, ὦ Ἑρμό-

ζμεν, διηγουμένῳ σοι παρεπόμην, καὶ ἐπίστευον οὕτως ἔ-
χειν, σοφούς τε γίγνεσθαι αὐτούς, καὶ ἀνδρείους καὶ δικαίους,
καὶ τἆλλα, καί πως ἐκηλούμην πρὸς τὸν λόγον, ὁπότε
δὲ καὶ πλούτου ἔφησθα καταφρονεῖν σφᾶς, καὶ δόξης
καὶ ἡδονῶν, καὶ μήτε ὀργίζεσθαι, μήτε λυπεῖσθαι, πάνυ
ἐνταῦθα, μόνω γάρ ἐσμεν, ἐπέστην ἀναμνησθείς, ἃ
πρότερον εἶδον ποιοῦντα. βούλει, φῶ τινα; ἢ ἱκανόν,
καὶ ἄνευ τοῦ ὀνόματος; Ερ. μηδαμῶς, ἀλλὰ καὶ τοῦτο
εἰπέ, ὅστις ἦν. Λυ. διδάσκαλος αὐτὸς οὗτος, ὁ σός,
ἀνὴρ τἆλλα αἰδοῦς ἄξιος, καὶ γέρων ἤδη εἰς τὸ
ὕστατον. Ερ. τί οὖν δὴ ἐποίει; Λυ. τὸν ξένον οἶσθα
τὸν Ηρακλεώτην, ὃς ἐκ πολλοῦ συνεφιλοσόφει αὐ-
τῷ, μαθητὴς ὤν, τὸν ξανθόν, τὸν ἐριστικόν; Ερ. οἶ-
δα, ὃν λέγεις, Δίων αὐτῷ τοὔνομα. Λυ. ἐκεῖνον αὐ-
τόν, ἐπεὶ τὸν μισθόν, οἶμαι, μὴ ἀπεδίδου κατὰ και-
ρόν, ἀπήγαγε παρὰ τὸν ἄρχοντα ἔναγχος, περιθεὶς
γε αὐτῷ θοἰμάτιον περὶ τὸν τράχηλον, καὶ ἐβόα, καὶ
ὠργίζετο. καὶ εἰ μὴ τῶν συνήθων τινές, ἐν μέσῳ γενό-
μενοι, ἀφείλοντο τὸν νεανίσκον ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ,
εὖ ἴσθι, προσφὺς ἄν, ἀπέτραγεν αὐτοῦ τὴν ῥῖνα ὁ γέ-
ρων, οὕτως ἠγανάκτει. Ερ. πονηρὸς γὰρ ἀεὶ ἐκεῖ-
νος, καὶ ἀγνώμων, ὦ Λυκῖνε, περὶ τὰς ἀποδόσεις, ἐπεὶ
τούς γε ἄλλους, οἷς δανείζει, πολλοὺς ὄντας, οὐδὲν τοιοῦ-
τό πω διατέθεικεν, ἀποδιδόασι γὰρ αὐτῷ κατὰ καιρὸν
τοὺς τόκους. Λυ. τί δέ; ἂν μὴ ἀποδιδῶσιν, ὦ μα-
κάριε, μέλει τι αὐτῷ, καθαρθέντι ἤδη ὑπὸ φιλο-
σοφίας, καὶ μηκέτι τῶν ἐν τῇ Οἴτῃ καταλελειμμέ-

νων δεομένων; Ερ. οἴει γάρ, ὅτι ἑαυτοῦ χάριν ἐκεῖνος περὶ τὰ τοιαῦτα ἐσπούδακεν; ἀλλ' ἔστιν αὐτῷ παιδία νεογνά, ὧν κήδεται, μὴ ἐν ἀπορίᾳ καταβιώσωσι. Λυ. δέον ὦ Ἑρμότιμε ἀναγαγεῖν κἀκεῖνα ἐπὶ τὴν ἀρετήν, ὡς συνευδαιμονοῖεν αὐτῷ, πλούτου καταφρονοῦντα. Ερ. οὐ σχολή μοι, ὦ Λυκῖνε, περὶ τούτων διαλέγεσθαί σοι, σπεύδω γὰρ ἤδη ἀκροάσασθαι αὐτοῦ, μὴ καὶ λάθω τελέως ἀπολειφθείς. Λυ. θάρρει ὦ 'γαθέ, τὸ τήμερον γοῦν ἐκεχειρία ἐπήγγελται, ὥστε ἐγὼ ἀφίημί σοι, ὅσον ἔτι λοιπὸν τῆς ὁδοῦ. Ερ. πῶς λέγεις; Λυ. ὅτι ἐν τῷ παρόντι οὐκ ἂν ἴδοις αὐτόν, εἴγε χρὴ πιστεύειν τῷ προγράμματι. πινάκιον γάρ τι ἐκρέματο ὑπὲρ τοῦ πυλῶνος, μεγάλοις γράμμασι λέγον, τήμερον οὐ συμφιλοσοφεῖν. ἐλέγετο δὲ παρ' Εὐκράτει, τῷ πάνυ, δειπνήσας χθές, γενέθλια θυγατρὸς ἑστιῶντι, πολλά τε συμφιλοσοφῆσαι ἐν τῷ συμποσίῳ, καὶ πρὸς Εὐθύδημον τὸν ἐκ τοῦ Περιπάτου παροξυνθῆναί τι, καὶ ἀμφισβητῆσαι αὐτῷ, περὶ ὧν ἐκεῖνοι εἰώθασιν ἀντιλέγειν τοῖς ἀπὸ τῆς Στοᾶς, ὑπό τε οὖν τῆς κραυγῆς πονήρως τὴν κεφαλὴν διατεθῆναι, καὶ ἱδρῶσαι μάλα πολλὰ εἰς μέσας νύκτας ἀπαρταθείσης, ὥς φασι, τῆς συνουσίας. ἅμα δὲ καὶ ἐπεπώκει, οἶμαι, πλέον τοῦ ἱκανοῦ, τῶν παρόντων, ὡς εἰκός, φιλοτησίας προπινόντων, καὶ ἐδεδειπνήκει πλέον, ἢ κατὰ γέροντα, ὥστε ἀναστρέψας ἤμεσέ τε, ὡς ἔφασκον, πολλά, καὶ μόνον ἀριθμῷ παραλαβὼν τὰ κρέα, ὁπόσα τῷ παιδὶ κατόπιν ἑστῶτι παραδεδώκει, καὶ σημη-

νομένου ἐπιμελῶς, τὸ ἀπ' ἐκείνου καθεύδει, μηδέ-
να εἰσδέχεσθαι παραγγείλας. ταῦτα δὲ Μίδου ἤκου-
σα, τοῦ οἰκέτου αὐτοῦ, διηγουμένου τισὶ τῶν μαθητῶν,
οἳ καὶ αὐτοὶ ἀνέστρεφον μάλα πολλοί. Ερ. ἐκράτη-
σε δὲ πότερος, ὦ Λυκῖνε, ὁ διδάσκαλος, ἢ ὁ Εὐ-
θύδημος, εἴ τι καὶ τοιοῦτον ἔλεγεν ὁ Μίδας; Λυ.
τὰ μὲν πρῶτα φασίν, ὦ Ἑρμότιμε, ἀγχώμαλα σφί-
σι γενέσθαι, τὸ δ' οὖν τέλος τῆς νίκης καθ' ὑμᾶς ἐγέ-
νετο, καὶ παραπολὺ ὁ πρεσβύτης ὑπερέσχε. τὸν
γοῦν Εὐθύδημον, οὐδ' ἀναιμωτὶ φασὶν ἀπελθεῖν, ἀλ-
λὰ τραῦμα παμμέγεθες ἔχοντα ἐν τῇ κεφαλῇ. ἐπεὶ
γὰρ ἀλαζὼν ἦν καὶ ἐλεγκτικός, καὶ πείθεσθαι οὐκ ἤθε-
λεν, οὐδὲ παρεῖχε ῥᾴδιον αὑτὸν ἐλέγχεσθαι, ὁ διδά-
σκαλός σου ὁ βέλτιστος, ὃν εἶχε, σκύφον Νεστόρειόν τινα
καταφέρει αὐτοῦ, πλησίον κατακειμένου, καὶ οὕ-
τως ἐκράτησεν. Ερ. εὖγε, οὐ γὰρ ἄλλως ἐχρῆν
πρὸς τοὺς μὴ ἐθέλοντας εἴκειν τοῖς κρείττοσι. Λυ.
ταυτὶ μέν, ὦ Ἑρμότιμε, πάνυ εὔλογα. ἢ τί γὰρ πα-
θὼν Εὐθύδημος, ἄνδρα γέροντα παροξύνειν, ἀόρ-
γητον, καὶ θυμοῦ κρείττονα, σκύφον οὕτω βαρὺν ἐν
τῇ χειρὶ ἔχοντα; ἀλλὰ σχολὴν γὰρ ἄγομεν, τί οὐ διη-
γῇ μοι ἑταίρῳ ὄντι, ὃν τρόπον ὡρμήθης τὸ πρῶ-
τον φιλοσοφεῖν, ὡς καὶ αὐτός, εἰ δυνατόν, ἐπισυνο-
δοιπορoίην ὑμῖν τὸ ἀπὸ τοῦδε ἀρξάμενος; οὐ γὰρ ἀπο-
κλείσετέ με δηλαδὴ φίλοι ὄντες. Ερ. εἰ γὰρ ἐθελή-
σειας ὦ Λυκῖνε, ὄψει ἐν βραχεῖ, ὅσον διοίσεις τῶν ἄλ-
λων. παῖδας, εὖ ἴσθι, οἰήσῃ ἅπαντας, ὡς πρὸς σέ, τὸ

σοῦτον ὑπερφρονήσεις αὐτός. Λυ. ἱκανόν, εἰ μετὰ εἴκοσιν ἔτη γενοίμην τοιοῦτος, οἷος σὺ νῦν. Ερ. ἀμέλει καὶ αὐτὸς κατὰ σὲ γεγονὼς ἠρξάμην φιλοσοφεῖν, τετταρακοντούτης σχεδόν, ὁπόσα, οἶμαι, σὺ νῦν γέγονας. Λυ. τοσαῦτα γοῦν, ὦ Ερμότιμε, ὥστε τὴν αὐτὴν ἄγε, λαβὼν κἀμέ, δίκαιον γάρ. καὶ πρῶτόν γέ μοι τοῦτο εἰπέ, δίδοτε ἀντιλέγειν τοῖς μανθάνουσιν, ἤν τι μὴ ὀρθῶς λέγεσθαι δοκῇ αὐτοῖς, ἢ οὐκ ἐφίετε τοῦτο τοῖς νεωτέροις; Ερ. οὐ πάνυ, σὺ δέ, ἤν τι βούλῃ, ἐρώτα μεταξύ, καὶ ἀντίλεγε, ῥᾷον γὰρ οὕτω μαθήσῃ. Λυ. εὖγε νὴ τὸν Ερμῆν, ὦ Ερμότιμε, αὐτόν, οὗ ἐπώνυμος ὢν τυγχάνεις. ἀτὰρ εἰπέ μοι, μία τις ὁδός ἐστιν, ἡ ἐπὶ φιλοσοφίαν ἄγουσα, ἡ τῶν Στωϊκῶν ὑμῶν; ἢ ἀληθῆ ἐγὼ ἤκουον, ὡς καὶ ἄλλοι πολλοί τινές εἰσι; Ερ. μάλα πολλοί Περιπατητικοί καὶ Επικούρειοι, καὶ οἱ τὸν Πλάτωνα ἐπιγραφόμενοι. καὶ αὖ Διογένους ἄλλοι τινές, καὶ Αντισθένους ζηλωταί, καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ Πυθαγόρου, καὶ ἔτι πλείους. Λυ. ἀληθῆ ταῦτα, πολλοὶ γάρ εἰσι. πότερον δή, ὦ Ερμότιμε, τὰ αὐτὰ οὗτοι λέγουσιν, ἢ διάφορα; Ερ. καὶ πάνυ διάφορα. Λυ. τὸ δέ γε ἀληθές, οἶμαι, πάντως που ἓν ἦν αὐτῶν, ἀλλ᾽ οὐ πάντα, διάφορά γε ὄντα. Ερ. πάνυ μὲν οὖν. Λυ. ἴθι δή, ὦ φιλότης, ἀπόκριναί μοι, τῷ ποτε πιστεύσας τὸ πρῶτον σύ, ὁπότε ᾔεις φιλοσοφήσων, πολλῶν σοι θυρῶν ἀναπεπταμένων, παρεὶς σὺ τὰς ἄλλας, ἐς τὴν τῶν Στωϊκῶν ἦλθες, καὶ δι᾽ ἐκείνης ἠξίους ἐπὶ τὴν ἀρετὴν εἰσιέναι, ὡς δὴ μόνης ἀληθοῦς

θοῦς

θοῦς οὔσης, καὶ τὴν εὐθεῖαν ἐπιδεικνούσης, τῶν δ' ἄλλων εἰς τυφλὰ καὶ ἀνέξοδα φερουσῶν; τίνι ταῦτ' ἐτεκμαίρου τότε; καὶ μή μοι τὸν νῦν δὴ τοῦτον σεαυτὸν ἐννόει, τὸν εἴτε ἡμίσοφον, εἴτε σοφὸν ἤδη τὰ βελτίω κρίνειν ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς ἡμᾶς δυνάμενον, ἀλλ' οὕτως ἀπόκριναι, ὁποῖος τότε ἦσθα ἰδιώτης, καὶ κατὰ τὸν νῦν ἐμέ. Ερ. οὐ συνίημι, ὅ, τι σοι τοῦτο βούλεται, ὦ Λυκῖνε. Λυ. καὶ μὴν οὐ πάνυ ἀγκύλον ἠρόμην. πολλῶν γὰρ ὄντων φιλοσόφων, οἷον Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους καὶ Ἀντισθένους, καὶ τῶν ὑμετέρων προγόνων, τοῦ Χρυσίππου καὶ Ζήνωνος, καὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι εἰσί, τῷ σὺ πιστεύσας, τοὺς μὲν ἄλλους εἴας, ἐξ ἁπάντων δὲ προελόμενος, ἅπερ προῄρησαι, ἀξιοῖς κατὰ ταῦτα φιλοσοφεῖν; ἆρα καὶ σὲ ὥσπερ τὸν Χαιρεφῶντα ὁ Πύθιος ἐξέπεμψεν ἐπὶ τοὺς Στωϊκοὺς, ἀρίστους ἐξ ἁπάντων προειπών; ἔθος γὰρ αὐτῷ ἄλλον ἐπ' ἄλλο εἶδος φιλοσοφίας προτρέπειν, τὸ ἁρμόττον, οἶμαι, ἑκάστῳ εἰδότι. Ερ. ἀλλ' οὐδὲν τοιοῦτον, ὦ Λυκῖνε, οὐδὲ ἠρόμην περί γε τούτων τὸν θεόν. Λυ. πότερον οὐκ ἄξιον θείας συμβουλίας ἡγούμενος αὐτὸ, ἢ ἱκανὸς ὢν αὐτὸς εἶναι ἑλέσθαι τὸ βέλτιον, κατὰ σαυτὸν, ἄνευ τοῦ θεοῦ; Ερ. ᾤμην γάρ. Λυ. οὐκοῦν καὶ ἡμᾶς ἂν διδάσκοις τοῦτο πρῶτον, ὅπως διαγνωστέον ἡμῖν εὐθὺς ἐν ἀρχῇ, τίς ἡ ἀρίστη φιλοσοφία ἐστὶ, καὶ ἡ ἀληθεύουσα, καὶ ἣν ἄν τις ἕλοιτο, παρεὶς τὰς ἄλλας. Ερ. ἐγώ σοι φράσω, ἑώρων τοὺς πλείστους ἐπ' αὐτὴν ὁρμῶντας, ὥστε εἴκαζον ἀμείνω εἶναι αὐτήν. Λυ. πόσῳ τι-

νὶ πλείους τῶν Ἐπικουρείων ἢ Πλατωνικῶν ἢ Περιπατητικῶν; ἠρίθμηκας γὰρ αὐτοὺς δηλαδὴ, καθάπερ ἐν ταῖς χειροτονίαις. Ερ. ἀλλ' οὐκ ἠρίθμηκα ἔγωγε, εἴκαζον δέ. Λυ. ὡς οὐκ ἐθέλεις διδάξαι με, ἀλλ' ἐξαπατᾷς, ὃς περὶ τῶν τοιούτων εἰκασμῷ φῂς καὶ πλήθει κρῖναι, ἀποκρυπτόμενος λέγειν πρός με τἀληθές. Ερ. οὐ μόνον τοῦτο, ὦ Λυκῖνε, ἀλλὰ καὶ ἤκουον ἁπάντων λεγόντων, ὡς οἱ μὲν Ἐπικούρειοι, γλυκύθυμοι καὶ φιλήδονοί εἰσιν. οἱ Περιπατητικοὶ δὲ, καὶ φιλόπλουτοι καὶ ἐριστικοί τινες. οἱ Πλατωνικοὶ δὲ τετύφωνται, καὶ φιλόδοξοί εἰσι. περὶ δὲ τῶν Στωϊκῶν πολλοὶ ἔφασκον, ὅτι ἀνδρώδεις, καὶ πάντα γινώσκουσι, καὶ ὅτι ὁ ταύτην ἰὼν τὴν ὁδὸν, μόνος βασιλεὺς, μόνος πλούσιος, μόνος σοφὸς, καὶ συνόλως, ἅπαντα. Λυ. ἔλεγον δὲ ταῦτα πρὸς σὲ ἄλλοι δηλαδὴ περὶ αὐτῶν, οὐ γὰρ δὴ ἐκείνοις αὖ αὐτοῖς ἐπίστευσας, ἐπαινοῦσι τὰ αὐτῶν. Ερ. οὐδαμῶς, ἀλλ' οἱ ἄλλοι ἔλεγον. Λυ. οἱ μὲν δὴ ἀντίδοξοι οὐκ ἔλεγον, ὡς τὸ εἰκὸς, οὗτοι δ' ἦσαν οἱ τὰ ἄλλα φιλοσοφοῦντες. Ερ. οὐ γάρ. Λυ. οἱ δ' ἄρα ἰδιῶται ταῦτα ἔλεγον; Ερ. καὶ μάλα. Λυ. ὁρᾷς, ὅπως αὖθις ἐξαπατᾷς με, καὶ οὐ λέγεις τἀληθὲς, ἀλλ' οἴει Μαργίτῃ διαλέγεσθαί τινι, ὡς πιστεῦσαι, ὅτι Ἑρμότιμος, ἀνὴρ συνετὸς, ἔτη τότε γεγονὼς τεσσαράκοντα, περὶ φιλοσοφίας, καὶ φιλοσόφων ἀνδρῶν, τοῖς ἰδιώταις ἐπίστευσε, καὶ κατὰ τὰ ὑπ' ἐκείνων λεγόμενα ἐποιεῖτο τὴν αἵρεσιν, καὶ τῶν κρειττόνων ἀ-

ξιῶν,

ξένων, οὐ γὰρ πιστεύσαιμί σοι τοιαῦτα λέγοντι. Ερ. ἀλλ' οἶδα ὦ Λυκῖνε, οὐχὶ τοῖς ἄλλοις μόνον ἐπίστευον, ἀλλὰ καὶ ἐμαυτῷ. ἑώρων γὰρ αὐτοὺς κοσμίως βαδίζοντας, ἀναβεβλημένους εὐσταλῶς, φροντίζοντας ἀεὶ, ἀρρενωποὺς, ἐν χρῷ κουρίας τοὺς πλείστους, οὐδὲν ἁβρὸν, οὐδ' αὖ πάνυ εἰς τὸ ἀδιάφορον ὑπερεκπίπτον, ὡς ἔκπληκτον εἶναι, καὶ κυνικὸν ἀτεχνῶς, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ μέσου καταστήματος, ὃ δὴ ἄριστον ἁπάντων εἶναί φασιν. Λυ. ἆρ' οὖν κἀκεῖνα εἶδες ποιοῦντας αὐτοὺς, ἃ μικρῷ πρόσθεν ἔλεγον αὐτὸς ἑωρακέναι τὸν σὸν διδάσκαλον, ὦ Ερμότιμε, πράττοντα; οἷον δανείζοντας, καὶ ἀπαιτοῦντας πικρῶς, καὶ φιλονείκως πάνυ ἐρίζοντας ἐν ταῖς ξυνουσίαις, καὶ τἆλλα, ὅσα ἐπιδείκνυσαι; ἢ τούτων ὀλίγον σοι μέλει, ἄχρις ἂν εὐσταλὴς ἡ ἀναβολὴ, καὶ ὁ πώγων βαθὺς, καὶ ἐν χρῷ ἡ κουρά; καὶ πρὸς τὸ λοιπὸν ἄρα ἔχωμεν τουτονὶ κανόνα, καὶ στάθμην ἀκριβῆ τῶν τοιούτων, ὡς Ερμότιμός φησι. καὶ χρὴ ἀπὸ σχημάτων, καὶ βαδισμάτων καὶ κουρᾶς διαγινώσκειν τοὺς ἀρίστους. ὃς δ' ἂν μὴ ἔχῃ ταῦτα, μηδὲ σκυθρωπὸς ᾖ, καὶ φροντιστικὸς τὸ πρόσωπον, ἀποδοκιμαστέος καὶ ἀποβλητέος. ἀλλ' ὅρα, μὴ καὶ ταῦτα, ὦ Ερμότιμε, παίζεις πρός με, πειρώμενος, εἰ ἐξαπατώμενος συνίημι. Ερ. διατί τοῦτ' ἔφησθα; Λυ. ὅτι ὦ γαθὲ ἀνδριάντων ταύτην ἐξέτασιν λέγεις, τὴν ἀπὸ τῶν σχημάτων. παραπολὺ γοῦν ἐκεῖνοι εὐσχημονέστεροι, καὶ τὰς ἀναβολὰς κοσμιώτεροι Φειδίου τινὸς, ἢ Αλκαμένους ἢ Μύρωνος, πρὸς τὸ εὐμορφότατον εἰκάσαντος. εἰ δὲ καὶ

ὅτι μάλιστα χρὴ τεκμαίρεσθαι τοῖς τοιούτοις, τί ἂν πάθοι τις, εἰ τυφλὸς ὢν ἐπιθυμοίη φιλοσοφεῖν; τῷ διαγνῶναι τὸν τὴν ἀμείνω προαίρεσιν προῃρημένον, οὔτε σχῆμα, οὔτε βάδισμα ὁρᾶν δυνάμενος; Ερ. ἀλλ' ἔμοιγε οὐ πρὸς τυφλοὺς ὁ λόγος, ὦ Λυκῖνε, οὐδέ μοι μέλει τῶν τοιούτων. Λυ. ἐχρῆν μὲν, ὦ χρηστὲ, κοινόν τι τὸ γνώρισμα εἶναι τῶν οὕτω μεγάλων, καὶ ἅπασι χρησίμων. πλὴν εἰ δοκεῖ, οἱ μὲν ἔξω ἡμῖν φιλοσοφίας μενέτωσαν οἱ τυφλοὶ, ἐπείπερ μηδὲ ὁρῶσι. καίτοι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς τοιούτοις μάλιστα φιλοσοφεῖν, ὡς μὴ πάνυ ἄχθοιντο ἐπὶ τῇ συμφορᾷ. οἱ δὲ δὴ βλέποντες, κἂν πάνυ ὀξυδερκεῖς ὦσι, τί ἂν δύναιντο συνιδεῖν τῶν τῆς ψυχῆς, ἀπό γε τῆς ἔξωθεν ταύτης περιβολῆς; ὃ δὲ βούλομαι εἰπεῖν, τοιόνδε ἐστὶν, οὐχ ὅτι τῆς γνώμης τῶν ἀνδρῶν ἔρωτι προσῄεις αὐτοῖς, καὶ ἠξίους ἀμείνων γίνεσθαι κατὰ τὴν γνώμην; Ερ. καὶ μάλα. Λυ. πῶς οὖν οἷόν τέ σοι ἦν, ἀφ' ὧν ἔφησθα ἐκείνων τῶν γνωρισμάτων διορᾶν τὸν ὀρθῶς φιλοσοφοῦντα, ἢ μή; οὐ γὰρ φιλεῖ τὰ τοιαῦτα οὕτω διαφαίνεσθαι, ἀλλ' ἔστιν ἀπόρρητα, καὶ ἐν ἀφανεῖ κείμενα, λόγοις καὶ συνουσίαις ἀναδεικνύμενα, καὶ ἔργοις τοῖς ὁμοίοις ὀψὲ μόλις. ὁ γοῦν Μῶμος, ἀκήκοας, οἶμαι, ἅ τινα ᾐτιάσατο τοῦ Ἡφαίστου, εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ νῦν ἄκουε. φησὶ γὰρ ὁ μῦθος, ἐρίσαι Ἀθηνᾶν καὶ Ποσειδῶνα καὶ Ἥφαιστον εὐτεχνίας πέρι, καὶ τὸν μὲν Ποσειδῶ, ταῦρόν τινα ἀναπλάσαι, τὴν Ἀθηνᾶν δὲ, οἰκίαν ἐπινοῆσαι. ὁ Ἥφαιστος δὲ ἄνθρωπον ἄρα συνεστήσατο. καὶ ἐπείπερ ἐπὶ

τὸν

τὸν Μῶμον ἤκουσας, ὅνπερ δικαστὴν προείλοντο, θεασάμενος ἐκεῖνος ἑκάστου τὸ ἔργον, τῶν μὲν ἄλλων, ἅτινα ᾐτιάσατο, περιττὸν ἂν εἴη λέγειν, τοῦ ἀνθρώπου δὲ τοῦτο ἐμέμψατο, καὶ τὸν ἀρχιτέκτονα ἐπέπληξε τὸν Ἥφαιστον, διότι μὴ καὶ θυρίδας ἐποίησεν αὐτῷ κατὰ τὸ στέρνον, ὡς ἀναπετασθεισῶν, γνώριμα γίγνεσθαι ἅπασιν, ἃ βούλεται, καὶ ἐπινοεῖ, καὶ εἰ ψεύδεται, ἢ ἀληθεύει. ἐκεῖνος μὲν οὖν, ἅτε ἀμβλυώττων, οὕτω περὶ τῶν ἀνθρώπων διενοεῖτο, σὺ δ' ὑπὲρ τὸν Λυγκέα ἡμῖν δεδόρκας, καὶ ὁρᾷς τὰ ἔνδον, ὡς ἔοικε, διὰ τοῦ στέρνου, καὶ ἀνέῳκταί σοι τὰ πάντα, ὡς εἰδέναι μὴ μόνον, ἃ βούλεται, καὶ ἃ γινώσκει ἕκαστος, ἀλλὰ καὶ πότερος ἀμείνων ἢ χείρων. Ερ. παίζεις ὦ Λυκῖνε, ἐγὼ δὲ κατὰ θεὸν εἱλόμην. καὶ οὐ μεταμέλει μοι τῆς αἱρέσεως, ἱκανὸν δὲ τοῦτο πρὸς γοῦν ἐμέ. Λυ. ὅμως οὐκ ἂν εἴποις ὦ ἑταῖρε καὶ πρὸς ἐμέ, ἀλλὰ περιόψει με παραπολλύμενον ἐν πολλῷ τῷ συρφετῷ; Ερ. οὐδὲν γὰρ ἄν σοι ἀρέσκοι, ὧν ἂν εἴπω. Λυ. οὐκ ὦ γαθέ. ἀλλ' οὐδὲν ἐθέλεις εἰπεῖν, ὁποῖον ἄν με ἀρέσειεν. ἐπεὶ δ' οὖν σὺ ἑκὼν ἀποκρύπτῃ, καὶ φθονεῖς ἡμῖν, ὡς μὴ ἐξ ἴσου γενοίμεθά σοι φιλοσοφήσαντος, ἐγὼ πειράσομαι, ὅπως ἂν οἷός τε ὦ, κατ' ἐμαυτὸν ἐξευρεῖν τὴν ἀκριβῆ περὶ τούτων κρίσιν, καὶ τὴν ἀσφαλεστάτην αἵρεσιν. ἄκουε δὲ καὶ σύ, εἰ βούλει. Ερ. ἀλλὰ βούλομαι, ὦ Λυκῖνε, ἴσως γάρ τι γνώριμον ἐρεῖς. Λυ. σκόπει δή, καὶ μὴ καταγελάσῃς, εἰ παντάπασιν ἰδιωτικῶς ἀναζητῶ αὐτό, ἀνάγκη γὰρ οὕτως,

ἐπεὶ μὴ σὺ ἐθέλεις σαφέστερον εἰπεῖν, εἰδὼς ἄμεινον.
ἔστω δή μοι ἡ μὲν ἀρετὴ τοιόνδε τι, οἷον πόλις τις,
εὐδαίμονας ἔχουσα τοὺς ἐμπολιτευομένους, ὡς φαίη
ἂν ὁ διδάσκαλος, ὁ σὸς, ἐκεῖθέν ποθεν ἀφιγμένος,
σοφοὺς, εἰς τὸ ἀκρότατον ἀνδρείους ἅπαντας, δικαίους,
σώφρονας, ὀλίγον θεῶν ἀποδέοντας. οἷα δὲ πολλὰ γί-
γνεται παρ' ἡμῖν, ἁρπαζόντων καὶ βιαζομένων, καὶ
πλεονεκτούντων, οὐδὲν ἂν ἴδοις, φασίν, ἐν ἐκείνῃ τῇ
πόλει τολμώμενον, ἀλλ' ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ ξυμπο
λιτεύονται, μάλα εἰκότως. ἃ γὰρ ἐν ταῖς ἄλλαις πό
λεσιν, οἶμαι, τὰς στάσεις καὶ φιλονεικίας ἐγείρει, καὶ
ὧν ἕνεκα ἐπιβουλεύουσιν ἀλλήλοις, ταῦτα πάντα
ἐκ ποδῶν ἐστὶν ἐκείνοις. οὐ γὰρ οὔτε χρυσίον ἔτι, οὔτε
ἡδονὰς, οὔτε δόξας ὁρῶσιν, ὡς διαφέρεσθαι περὶ αὐτῶν,
ἀλλὰ πάλαι τῆς πόλεως ἐξεληλάκασιν αὐτὰ, οὐκ ἀ-
ναγκαῖα ἡγησάμενοι ξυμπολιτεύεσθαι, ὥστε γαλη-
νόν τινα, καὶ πανευδαίμονα βίον βιοῦσι, ξὺν εὐνο-
μίᾳ καὶ ἰσότητι καὶ ἐλευθερίᾳ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀγαθοῖς.
Ερ. τί οὖν, ὦ Λυκῖνε, οὐκ ἄξιον ἅπαντας ἐπιθυμεῖν,
πολίτας γίγνεσθαι τῆς τοιαύτης πόλεως, μήτε κά-
ματον ὑπολογιζομένους τὸν ἐν τῇ ὁδῷ, μήτε πρὸς
τὸ μῆκος τοῦ χρόνου ἀπαγορεύοντας, εἰ μέλλουσιν ἀφι-
κόμενοι ἐγγραφήσεσθαι καὶ αὐτοὶ, καὶ μεθέξειν τῆς
πολιτείας; Λυ. νὴ Δί' ὦ Ερμότιμε, πάντων μάλι-
στα ὑπὲρ τούτου σπουδαστέον, τῶν δ' ἄλλων ἀμελητέον,
καὶ μήτε πατρίδος τῆς ἐνταῦθα ἐπιλαμβανομέ-
νης, πολὺν ποιεῖσθαι λόγον, μήτε παίδων ἢ γο-
νέων,

νέων, ὅτῳ εἰσὶν, ἐπικατεχόντων, καὶ κλαθμυριζομέ-
νων ἐπιλαθέσθαι, ἀλλὰ μάλιστα μὲν κἀκείνους παρα-
καλεῖν ἐπὶ τὴν αὐτὴν ὁδὸν, εἰ δὲ μὴ ἐθέλοιεν, ἢ μὴ
δύναιντο, ἀποσεισάμενον αὐτοὺς, χωρεῖν εὐθὺ τῆς πα-
νευδαίμονος ἐκείνης πόλεως, καὶ αὐτὸ ἀπορρίψαν-
τας τὸ ἱμάτιον, εἰ τούτου ἐπειλημμένοι, κατέχοιεν
ἐσσύμενον ἐκεῖσε. οὐ γὰρ δέος, μή σέ τις ἀποκλείσῃ,
καὶ γυμνὸν ἐκεῖσε ἥκοντα. ἤδη γάρ ποτε καὶ ἄλ-
λοτε πρεσβύτου ἀνδρὸς ἤκουσα διεξιόντος, ὅπως
τὰ ἐκεῖ πράγματα ἔχοι, καί με προὔτρεπεν ἕπεσθαί
οἱ πρὸς τὴν πόλιν, ἡγήσεσθαι γὰρ αὐτὸς, καὶ ἐλθόντα
ἐγγράψειν, καὶ φυλέτην ποιήσεσθαι, καὶ φρατρίας μετα-
δώσειν τῆς αὐτοῦ, ὡς μετὰ πάντων εὐδαιμονοίην.
ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἐπειθόμην ὑπ' ἀνοίας καὶ νεότητος τότε,
πρὸ πεντεκαίδεκα σχεδὸν ἐτῶν, ἴσως γὰρ ἂν αὐτὰ
ἤδη ἀμφὶ τὰ προάστεια, καὶ πρὸς ταῖς πύλαις ἦν
ἄν. ἔλεγε δ' οὖν περὶ τῆς πόλεως, εἴγε μέμνημαι, ἄλ-
λα τε πολλὰ, καὶ ἤδη καὶ τάδε, ὡς ξύμπαντες μὲν
ἐπήλυδες καὶ ξένοι εἶεν, αὐθιγενὴς δὲ οὐδεὶς, ἀλλὰ
καὶ βαρβάρους ἐμπολιτεύεσθαι πολλοὺς, καὶ δούλους
καὶ ἀμόρφους, καὶ μικροὺς καὶ πένητας, καὶ ὅλως, με-
τέχειν τῆς πόλεως τὸν βουλόμενον. τὸν γὰρ δὴ νόμον
αὐτοῖς οὐκ ἀπὸ τιμημάτων ποιεῖσθαι τὴν ἐγγραφὴν,
οὐδ' ἀπὸ σχημάτων, ἢ μεγέθους ἢ κάλλους, οὐδ' ἀπὸ
γένους, οὐδὲ λαμπρῶν ἐκ προγόνων, ἀλλὰ ταῦτα
μὲν οὐδὲ νομίζεσθαι παρ' αὐτοῖς, ἀρκεῖν δ' ἑκάστῳ
πρὸς τὸ πολίτην γενέσθαι σύνεσιν, καὶ ἐπιθυμίαν

τῶν καλῶν, καὶ πόνον, καὶ τὸ ἀλιπαρὲς, καὶ τὸ μὴ ἐνδοῦναι, μηδὲ μαλακισθῆναι πολλοῖς τοῖς δυσχερέσι, κατὰ τὴν ὁδὸν ἐντυγχάνοντα. ὡς ὅστις ἂν ταῦτ' ἐπιδείξηται, καὶ διεξέλθοι, πορευόμενος ἄχρι πρὸς τὴν πόλιν, αὐτίκα μάλα πολίτην ὄντα τοῦτον, ὅστις ἂν ᾖ, καὶ ἰσότιμον ἅπασι, τὸ δὲ χείρων ἢ κρείττων, ἢ εὐπατρίδης ἢ ἀγεννὴς, ἢ δοῦλος ἢ ἐλεύθερος, οὐδὲ ὅλως εἶναι, ἢ λέγεσθαι ἐν τῇ πόλει. Ερ. ὁρᾷς ὦ Λυκῖνε, ὡς οὐ μάτην, οὐδὲ περὶ μικρῶν κάμνω, πολίτης ἐπιθυμῶν γενέσθαι καὶ αὐτὸς οὕτω καλῆς καὶ εὐδαίμονος πόλεως; Λυ. καὶ γὰρ αὐτὸς, ὦ Ερμότιμε, τῶν αὐτῶν σοι ἐρῶ, καὶ οὐκ ἔστιν, ὅ, τι ἂν μοι πρὸ τούτων εὐξαίμην γενέσθαι. εἰ μὲν οὖν πλησίον ἦν ἡ πόλις, καὶ φανερὰ ἰδεῖν ἅπασι, πάλαι ἂν, εὖ ἴσθι, μηδὲν ἐνδοιάσας, αὐτὸς ᾔειν εἰς αὐτὴν, καὶ ἐπολιτευόμην ἂν ἐκ πολλοῦ. ἐπεὶ δὲ, ὡς ὑμεῖς φατε, σύ τε, καὶ Ησίοδος ὁ ῥαψῳδὸς, πάνυ πόῤῥω ἀπῴκισται, ἀνάγκη ζητεῖν ὁδόν τε τὴν ἄγουσαν ἐπ' αὐτὴν, καὶ ἡγεμόνα τὸν ἄριστον. ἢ οὐκ οἴει σὺ οὕτω χρῆναι ποιεῖν; Ερ. καὶ πῶς ἂν ἄλλως ἔλθοι τις; Λυ. οὐκοῦν σοι μὲν ὅσον τὸ ὑπισχνεῖσθαι, καὶ φάσκειν εἰδέναι, πολλὴ ἀφθονία τῶν ἡγεμόνων· πολλοὶ γὰρ ἕτοιμοι παρεστᾶσιν αὐτόχθονες, ἐκεῖθεν ἕκαστος εἶναι λέγοντες. ὁδὸς γε μὴν οὐ μία καὶ ἡ αὐτὴ φαίνεται, ἀλλὰ πολλαὶ καὶ διάφοροι, καὶ οὐδὲν ἀλλήλαις ὅμοιαι. ἡ μὲν γὰρ ἐπὶ τὰ ἑσπέρια, ἡ δὲ ἐπὶ τὴν ἕω φέρειν ἔοικεν. ἡ δὲ ἐπὶ τὰς ἄρκτους, καὶ ἄλλη εὐθὺ τῆς μεσημβρίας. καὶ ἡ μὲν διὰ λειμώνων καὶ

φυτῶν, καὶ σκιᾶς, ἔνυδρος καὶ ἡδεῖα, οὐδὲν ἀντίτυπον ἢ δύσβατον ἔχουσα. ἡ δὲ πετρώδης καὶ τραχεῖα, πολὺν ἥλιον, καὶ δίψος καὶ κάματον προφαίνουσα. καὶ ὅμως αὗται πᾶσαι πρὸς τὴν πόλιν ἄγειν λέγονται, μίαν οὖσαν, εἰς τὰ ἐναντιώματα τελευτῶσαι, ἔνθα δή μοι καὶ ἡ πᾶσα ἀπορία ἐστίν. ἐφ' ἣν γὰρ ἂν ἔλθω αὐτῶν, ἀνὴρ ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀτραποῦ ἕκαστος ἐφεστὼς, ἐν τῇ εἰσόδῳ μάλα τις ἀξιόπιστος ὀρέγει τε τὴν χεῖρα, καὶ προτρέπει κατὰ τὴν αὐτοῦ ἀπιέναι, λέγων ἕκαστος αὐτῶν μόνος τὴν εὐθεῖαν εἰδέναι, τοὺς δ' ἄλλους πλανᾶσθαι, μήτε αὐτοὺς ἐληλυθότας, μήτε ἄλλους ἡγήσασθαι δυναμένους ἀκολουθήσαντας. κἂν ἐπὶ τὸν πλησίον ἀφίκωμαι, κἀκεῖνος τὰ ὅμοια ὑπισχνεῖται περὶ τῆς αὐτοῦ ὁδοῦ, καὶ τοὺς ἄλλους κακίζει, καὶ ὁ παρ' αὐτῷ ὁμοίως, καὶ ἑξῆς ἅπαντες. τό, τε τοίνυν τὸ πλῆθος τῶν ὁδῶν, καὶ τὸ ἀνόμοιον αὐτῶν οὐ μετρίως ταράττει με, καὶ ἀπορεῖν ποιεῖ, καὶ μάλιστα οἱ ἡγεμόνες ὑπερδιατεινόμενοι, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστοι ἐπαινοῦντες. οὐ γὰρ οἶδα, ἥντινα τραπόμενος, ἢ τῷ μᾶλλον ἀκολουθήσας ἀφικοίμην ἂν πρὸς τὴν πόλιν. Ερ. ἀλλ' ἐγώ σε ἀπολύσω τῆς ἀπορίας, τοῖς γὰρ προωδοιπορηκόσιν, ὦ Λυκῖνε, πιστεύσας οὐκ ἂν σφαλείης. Λυ. τίσι λέγεις, τοῖς κατὰ ποίαν ὁδὸν ἐλθοῦσιν, ἢ τίνι τῶν ἡγεμόνων ἀκολουθήσασιν; αὖθις γὰρ ἡμῖν τὸ αὐτὸ ἄπορον ἐν ἄλλῃ μορφῇ ἀναφαίνεται, ἀπὸ τῶν πραγμάτων ἐπὶ τοὺς ἄνδρας μετε-

ληλυθόσι. Ερ. πῶς τοῦτο φής; Λυ. ὅτι ὁ μὲν τὴν Πλάτωνος τραπόμενος, καὶ συνοδοιπορήσας μετ' αὐτοῦ, ἐκείνην ἐπαινέσεται δηλονότι, ὁ δὲ τὴν Επικούρου ἐκείνην, καὶ ἄλλος ἄλλην, σὺ δὲ τὴν ὑμετέραν, ἢ πῶς γὰρ, ὦ Ερμότιμε, οὐχ οὕτως; Ερ. πῶς γὰρ οὔ; Λυ. οὐ τοίνυν ἀπέλυσάς με τῆς ἀπορίας, ἀλλ' ἔτι ὁμοίως ἀγνοῶ ὅτῳ μᾶλλον χρὴ πιστεῦσαι τῶν ὁδοιπόρων. ὁρῶ γὰρ ἕκαστον αὐτῶν, καὶ αὐτὸν, καὶ τὸν ἡγεμόνα, μιᾶς πεπειραμένον, καὶ ἐκείνην ἐπαινοῦντα, καὶ λέγοντα, ὡς αὕτη μόνη ἄγει ἐπὶ τὴν πόλιν, οὐ μέντοι ἔχω εἰδέναι, εἰ ἀληθῆ φησιν. ἀλλ' ὅτι μὲν ἀφῖκται πρός τι τέλος, καὶ εἶδέ τινα πόλιν, δώσω αὐτῷ ἴσως, εἰ δὲ ἐκείνην εἶδεν, ἣν ἐχρῆν, ἣν ἐπιθυμοῦμεν ἐγώ τε καὶ σὺ πολιτεύσασθαι, ἢ δέον εἰς Κόρινθον ἐλθεῖν, ὁ δ' εἰς Βαβυλῶνα ἀφικόμενος οἴεται Κόρινθον ἑωρακέναι, ἄδηλον ἔμοιγε ὂν ἔτι. οὐ γὰρ πάντως ὁ τινὰ πόλιν ἰδὼν, Κόρινθον εἶδεν, εἴγε οὐ μόνη πόλις ἐστὶν ἡ Κόρινθος. ὃ δὲ δὴ μάλιστα εἰς ἀπορίαν με καθίστησιν, ἐκεῖνό ἐστι, τὸ εἰδέναι, ὅτι πᾶσα ἀνάγκη μίαν εἶναι τὴν ἀληθῆ ὁδὸν, καὶ γὰρ ἡ Κόρινθος μία ἐστὶν, αἱ δ' ἄλλαι πανταχόσε μᾶλλον, ἢ εἰς Κόρινθον ἄγουσιν. εἰ μή τις οὕτω σφόδρα παραπαίοι, ὡς οἴεσθαι καὶ τὴν εἰς Υπερβορέους, καὶ τὴν εἰς Ινδοὺς ἄγουσαν, εἰς Κόρινθον στέλλειν. Ερ. καὶ πῶς οἷόν τε, ὦ Λυκῖνε; ἄλλη γὰρ ἀλλαχόσε ἄγει. Λυ. οὐκοῦν, ὦ καλὲ Ερμότιμε, οὐ μικρᾶς δεῖ βουλῆς ἐπὶ τὴν αἵρεσιν τῶν ὁδῶν τε καὶ ἡγεμόνων. οὐδὲ

τοῦτο

ὥσπερ δὴ ἐπὶ τοῦ λόγου ποιήσομεν, ἔνθα ἂν ἡμᾶς οἱ πό-
δες φέρωσιν, ἐκεῖσε ἄπιμεν, ἐπεὶ λήσομεν οὕτως,
ἀντὶ τῆς εἰς Κόρινθον ἀγούσης, τὴν ἐπὶ Βαβυλῶνος
ἢ Βάκτρων ἀπιόντες. οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐκεῖνο καλῶς
ἔχει, τῇ τύχῃ ἐπιτρέπειν, ὡς τάχα ἂν τὴν ἀρίστην
ἑλομένους, εἰ καὶ ἄνευ ἐξετάσεως, ὁρμήσαιμεν ἐπὶ
μίαν τῶν ὁδῶν, ἥντινα οὖν. δυνατὸν μὲν γὰρ καὶ τοῦτο
γενέσθαι, καὶ ἴσως ποτὲ ἐγένετο ἐν τῷ μακρῷ χρόνῳ.
ἡμᾶς δὲ περὶ τῶν οὕτω μεγάλων οὐκ οἶμαι δεῖν
παραβόλως ἀναρριπτεῖν, οὐδ' ἐς στενὸν κομιδῇ κα-
τακλείειν τὴν ἐλπίδα, ἐπὶ ῥιπὸς, ὡς ἡ παροιμία φη-
σὶ, τὸ Αἰγαῖον ἢ τὸν Ἰόνιον διαπλεῦσαι θέλοντας.
ὅτε οὐδ' αἰτιασαίμεθ' ἂν εὐλόγως τὴν τύχην, εἰ το-
ξεύουσα καὶ ἀκοντίζουσα, μὴ πάντως ἔτυχε τοῦ ἀληθοῦς,
ἑνὸς ὄντος ἐν μυρίοις τοῖς ψεύδεσιν. ὅπερ οὐδὲ τῷ
Ὁμηρικῷ τοξότῃ ὑπῆρξεν, ὡς δέον τὴν πελειάδα
κατατοξεῦσαι, ὁ δὲ τὴν μήρινθον ἔτεμεν, ὁ Τεῦ-
κρος, οἶμαι, ἀλλὰ παραπολὺ ἐκεῖνο εὐλογώτερον
τῶν πολλῶν, τρωθήσεσθαι καὶ περιπεσεῖσθαι τῷ τοξεύ-
ματι ἐλπίζειν, ἢ πάντως ἐκεῖνο τὸ ἓν ἐξ ἁπάντων.
ὁ δὲ κίνδυνος ὅτι οὐ μικρὸς, εἰ ἀντὶ τῆς ἐπ' εὐθὺ ἀγού-
σης, εἰς τὴν τῶν πεπλανημένων μίαν ἀγνοοῦντες ἐμπέσοι-
μεν, ἐλπίζοντες ἄμεινον αἱρήσεσθαι τὴν τύχην ὑπὲρ
ἡμῶν, εἰκάζειν οἶμαι. οὐδὲ γὰρ ἀναστρέψαι ἔτι, καὶ ἀνα-
σωθῆναι ὀπίσω ῥᾴδιον, ἢν ἅπαξ ἐπιδῷ τῇ πλεού-
σῃ τις αὔρᾳ, τὰ ἀπόγεια λυσάμενος. ἀλλ' ἀνάγκη,
ἐν τῷ πελάγει διαφέρεσθαι ναυτιῶντα ὡς τὸ πολὺ,

καὶ δεδιότα, καὶ καρηβαροῦντα ὑπὸ τοῦ σάλου, δέον ἐξ ἀρχῆς, πρὶν ἐκπλεῦσαι, ἀναβάντα ἐπὶ σκοπιήν τινα, σκέψασθαι, εἰ ἐπιφορόν ἐστι, καὶ οὔριον τὸ πνεῦμα τοῖς εἰς Κόρινθον διαπλεῦσαι ἐθέλουσι, καὶ νὴ Δία κυβερνήτην ἕνα τὸν ἄριστον ἐκλέξασθαι, καὶ ναῦν εὐπαγῆ, οἵαν διαρκέσαι πρὸς τηλικοῦτον κλύδωνα. Ερ. οὕτω γε ἄμεινον, ὦ Λυκῖνε, παραπολύ, πλὴν οἶδά γε, ὅτι ἅπαντας ἐν κύκλῳ περιελθὼν, οὐκ ἄλλους ἂν εὕροις, οὔτε ἡγεμόνας ἀμείνους, οὔτε κυβερνήτας ἐμπειροτέρους τῶν Στωϊκῶν. καὶ ἢν ἐθελήσῃς γε ἀφικέσθαι ποτὲ πρὸς Κόρινθον, ἐκείνοις ἕψῃ, κατὰ τὰ Χρυσίππου καὶ Ζήνωνος ἴχνη προϊὼν, ἄλλως δὲ ἀδύνατον. Λυ. ὁρᾷς τοῦτο, ὡς κοινὸν ὦ Ερμότιμε εἴρηκας; εἴποι γὰρ ἂν αὐτὸ καὶ ὁ τῷ Πλάτωνι ξυνοδοιπορῶν, καὶ ὁ Ἐπικούρῳ ἑπόμενος, καὶ οἱ ἄλλοι, μὴ ἂν ἐλθεῖν με εἰς τὴν Κόρινθον, εἰ μὴ μεθ' ἑαυτοῦ ἕκαστος. ὥστε, ἢ πᾶσι πιστεύειν χρὴ, ὅπερ γελοιότατον, ἢ ἀπιστεῖν ὁμοίως, μακρῷ γὰρ ἀσφαλέστατον τὸ τοιοῦτον, ἄχρις ἂν εὕρωμεν τἀληθῆ ὑπισχνούμενον. ἐπεὶ φέρε, εἰ καθάπερ νῦν ἔχω, ἀγνοῶν ἔτι, ὅστις ἐξ ἁπάντων ἐστὶν ὁ ἀληθεύων, ἑλοίμην τὰ ὑμέτερα, σοὶ πιστεύσας, ἀνδρὶ φίλῳ, ἀτὰρ μόνα γε εἰδότι τὰ τῶν Στωϊκῶν, καὶ μίαν ὁδὸν ὁδοιπορήσαντι ταύτην, ἔπειτα θεῶν τις ἀναβιῶναι ποιήσειε Πλάτωνα καὶ Πυθαγόραν καὶ Ἀριστοτέλην, καὶ τοὺς ἄλλους, οἱ δὲ περιστάντες ἐρωτῷεν με, καὶ νὴ Δί' εἰς δικαστήριον ἀγαγοῦντες,

ὕβρεως ἕνεκεν δικάζοιντο λέγοντες, ὦ βέλτιστε Λυκῖνε, τί παθὼν, ἢ τίνι ποτὲ πιστεύσας, Χρύσιππον καὶ Ζήνωνα προετίμησας ἡμῶν, πρεσβυτέρων ὄντων παραπολὺ, χθὲς καὶ πρώην γενομένους, μήτε λόγου μεταδοὺς ἡμῖν, μήτε πειραθεὶς ὅλως, ὧν φαμὲν, εἰ ταῦτα λέγοιεν, τί ἂν ἀποκριναίμην αὐτοῖς; ἢ ἐξαρκέσει μοι, ἂν εἴπω, ὅτι Ἑρμοτίμῳ ἐπείθην, φίλῳ ἀνδρί; ἀλλὰ φαῖεν ἄν, οἶδ', ὅτι ἡμεῖς, ὦ Λυκῖνε, οὐκ ἴσμεν τὸν Ἑρμότιμον τοῦτον, ὅστις ποτέ ἐστιν, οὐδὲ ἐκεῖνος ἡμᾶς. ὥστε οὐκ ἐχρῆν ἁπάντων καταγιγνώσκειν, οὐδὲ ἐρήμην ἡμῶν καταδιαιτᾶν, ἀνδρὶ πιστεύσαντα μίαν ὁδὸν ἐν φιλοσοφίᾳ, καὶ οὐδὲ ταύτην ἴσως ἀκριβῶς κατανοήσαντι. οἱ δέ γε νομοθέται, ὦ Λυκῖνε, οὐχ οὕτω προστάττουσι τοῖς δικασταῖς ποιεῖν, οὐδὲ τοῦ ἑτέρου μὲν ἀκούειν, τὸν δὲ ἕτερον οὐκ ἐᾶν λέγειν ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ἃ οἴεται ξυμφέρειν, ἀλλ' ὁμοίως ἀμφοῖν ἀκροᾶσθαι, ὡς ῥᾷον αὐτε ἐξετάζοντας τοὺς λόγους, εὑρίσκοιεν τὰ ἀληθῆ τε καὶ ψευδῆ. καὶ ἤν γε μὴ οὕτω ποιῶσιν, ἐφιέναι δίδωσιν ὁ νόμος εἰς ἕτερον δικαστήριον. τοιαῦτα, ἄττα εἰκὸς ἐρεῖν αὐτούς. ἢ τάχ' ἂν τις αὐτῶν καὶ προσέροιτό με, εἰπέ μοι, λέγων, ὦ Λυκῖνε, εἴ τις Αἰθίοψ μὴ δὲ πώποτε ἄλλους ἀνθρώπους ἰδὼν, οἷοι ἡμεῖς ἐσμὲν, διὰ τὸ μὴ ἀποδεδημηκέναι τὸ παράπαν, ἔν τινι συλλόγῳ τῶν Αἰθιόπων διισχυρίζοιτο, καὶ λέγοι μηδαμόθι τῆς γῆς ἀνθρώπους εἶναι λευκοὺς ἢ ξανθοὺς, μὴ δὲ ἄλλό τι, ἢ μέλανας, ἆρα πι-

ςδοίη τ' ἂν ὑπ' αὐτῶν; ἢ εἴποι τις ἂν πρὸς αὐτὸν τῶν
πρεσβυτέρων Αἰθιόπων, σὺ δὲ δὴ πόθεν ταῦτα ὦ
θρασύτατε οἶσθα, οὐ γὰρ ἀπεδήμηκας παρ' ἡμῶν
οὐδαμόσε, οὐδὲ νὴ Δία τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις οἶδας,
ὁποῖά ἐστι, φαίην ἂν ἔγωγε δίκαια ἐρωτῆσαι τὸν
πρεσβύτην; ἢ πῶς, ὦ Ἑρμότιμε, συμβουλεύεις; Ερ.
οὕτω, δικαιότατα γὰρ ἐκπλῆξαι δοκεῖ μοι. Λυ. καὶ
γὰρ ἔμοιγε, ὦ Ἑρμότιμε, ἀλλὰ τὸ μετὰ τοῦτο, οὐκ ἔτ'
οἶδα, εἰ ὁμοίως καὶ σοὶ δόξει, ἐμοὶ μὲν γὰρ καὶ τοῦτο πά-
νυ δοκεῖ. Ερ. τὸ ποῖον; Λυ. ἐπάξει δηλαδὴ ὁ ἀ-
νὴρ, καὶ φήσει πρός με ὧδέ πως, ἀνάλογον τοίνυν
κείσθω τις ἡμῖν, ὦ Λυκῖνε, τὰ Στωϊκῶν μόνα εἰδὼς,
καθάπερ ὁ σὸς φίλος οὗτος, ὁ Ἑρμότιμος, ἀποδεδη-
μηκὼς δὲ μηδεπώποτε, μήτε εἰς Πλάτωνος, μήτε
παρὰ τὸν Ἐπίκουρον, μηδὲ ὅλως πρὸς ἄλλον τινά. εἰ
τοίνυν λέγοι, μηδὲν οὕτω καλὸν εἶναι, μηδ' ἀληθὲς
παρὰ τοῖς πολλοῖς, οἷα τὰ τῆς Στοᾶς ἐστί, καὶ ἃ ἐκείνη φη-
σίν, οὐκ ἂν εἰκότως θρασὺς εἶναι δόξειέ σοι, περὶ πάν-
των ἀποφαινόμενος, καὶ ταῦτα, ἓν εἰδὼς, οὐδὲ πώ-
ποτε ἐκ τῆς Αἰθιοπίας τὸν ἕτερον πόδα προελθὼν, τί
βούλει, ἀποκρίνωμαι αὐτῷ; τὸ ἀληθέστατον ἐκεῖνο
δηλαδὴ, ὅτι ἡμεῖς τὰ μὲν Στωϊκῶν καὶ πάνυ ἐκ-
μανθάνομεν, ὡς ἂν κατὰ ταῦτα φιλοσοφεῖν ἀξιοῦν-
τες. οὐκ ἀγνοοῦμεν δὲ καὶ τὰ ὑπὸ τῶν ἄλλων λε-
γόμενα, ὁ γὰρ διδάσκαλος κἀκεῖνα μεταξὺ καὶ
διέξεισι πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἀνατρέπει γε αὐτὰ, προστιθεὶς
αὐτός. ἢ νομίζεις ἐνταῦθα σιωπήσεσθαι ἡμῖν τοὺς ἀμ-
φὶ

φὶ τὸν Πλάτωνα καὶ Πυθαγόραν καὶ Ἐπίκουρον, καὶ τοὺς ἄλλους, οὐχὶ δὲ ἀναγελάσαντας ἂν εἰπεῖν πρὸς ἐμὲ, οἷα ποιεῖ, ὦ Λυκῖνε, ὁ ἑταῖρός σου ὁ Ἑρμότιμος; ἀξιοῖ τοῖς ἀντιδίκοις περὶ ἡμῶν πιστεύειν, καὶ οἴεται τοιαῦτα εἶναι τὰ ὑμέτερα, ὁποῖα ἂν ἐκεῖνοι φῶσιν, ἢ οὐκ εἰδότες, ἢ κρυπτόμενοι τὸ ἀληθές. οὐκοῦν κἂν τινα καὶ τῶν ἀθλητῶν ἴδῃ ἀσκούμενον πρὸ τοῦ ἀγῶνος, λακτίζοντα εἰς τὸν ἀέρα, ἢ πὺξ κενὴν πληγὴν τινα καταφέροντα, τὸν ἀνταγωνιστὴν δῆθεν παίοντα εὐθὺς ἀνακηρύξει αὐτὸν ἀγωνοθέτης ὢν, ὡς ἄμαχόν τινα; ἢ ἐκεῖνα μὲν οἴησεται ῥᾴδια εἶναι, καὶ ἀσφαλῆ τὰ νεανιεύματα, οὐδ' ἑνὸς ἀνταιρομένου αὐτῷ, τὴν δὲ νίκην τηνικαῦτα κρίνεσθαι, ὁπόταν καταγωνίσηται τὸν ἀντίπαλον αὐτὸν, καὶ κρατήσῃ, ὁ δ' ἀπαγορεύσῃ, ἄλλως δὲ οὔ; μὴ τοίνυν μηδ' Ἑρμότιμος, ἀφ' ὧν αὐτοὶ οἱ διδάσκαλοι αὐτοῦ σκιαμαχῶσι πρὸς ἡμᾶς ἀπόντας, οἰέσθω κρατεῖν αὐτοὺς, ἢ τὰ ἡμέτερα τοιαῦτα εἶναι, ὡς ἀνατρέπεσθαι ῥᾳδίως. ἐπεὶ τὸ τοιοῦτον ὅμοιον ἂν εἴη τοῖς τῶν παιδίων οἰκοδομήμασιν, ἃ κατασκευάσαντες ἐκεῖνοι ἀσθενῆ, εὐθὺς ἀνατρέπουσιν, ἢ καὶ νὴ Δία τοῖς τοξεύειν μελετῶσιν, οἳ κάρφη τινὰ συνδήσαντες, ἔπειτα ἐπὶ κοντοῦ πήξαντες, οὐ πόρρω προθέμενοι, στοχάζονται ἀφιέντες, καὶ ἢν τύχωσί ποτε, καὶ διαπείρωσι τὰ κάρφη, ἀνέκραγον εὐθὺς, ὥς τι μέγα ποιήσαντες, εἰ διεξελήλυθεν αὐτοῖς τὸ βέλος διὰ τῶν φρυγάνων. ἀλλ' οὐ Πέρ-

σαί γε οὕτω ποιοῦσιν, οὐδὲ Σκυθῶν ὅσοι τοξόται, ἀλλὰ πρῶτον μὲν αὐτοὶ κινούμενοι ἀφ' ἵππων, ὡς τὸ πολὺ τοξεύουσιν, ἔπειτα δὲ καὶ τὰ τοξευόμενα κινεῖσθαι ἀξιοῦσιν, οὐχ ἑστῶτα, οὐδὲ περιμένοντα τὸ βέλος, ἔστ' ἂν ἐμπέσῃ, ἀλλὰ διαδιδράσκοντα, ὡς ἔνι μάλιστα, θηρία γέ τοι ὡς τὸ πολὺ κατατοξεύουσι, καὶ ὀρνίθων ἔνιοι τυγχάνουσιν. ἢν δέ ποτε καὶ ἐπὶ σκοποῦ δέῃ πειραθῆναι τοῦ τόνου τῆς πληγῆς, ξύλον ἀντίτυπον, ἢ ἀσπίδα ὠμοβοΐνην προθέμενοι διελαύνουσι, καὶ οὕτω πιστεύουσι, κἂν δι' ὅπλων σφίσι χωρῆσαι τοὺς ὀϊστούς. εἰπὲ τοίνυν ὦ Λυκῖνε παρ' ἡμῶν Ἑρμοτίμῳ, ὅτι οἱ διδάσκαλοι αὐτοῦ φρύγανα προθέμενοι κατατοξεύουσιν, εἶτα φασὶν ἀνδρῶν ὡπλισμένων κεκρατηκέναι. καὶ εἰκόνας ὑμῶν γραψάμενοι, πυκτεύουσι πρὸς ἐκείνας, καὶ κρατήσαντες, ὡς τὸ εἰκός, κρατεῖν ἡμῶν οἴονται. ἀλλὰ φαίημεν ἂν, ἕκαστος πρὸς αὐτοὺς, τὰ τοῦ Ἀχιλλέως ἐκεῖνα, ἅ φησι περὶ τοῦ Ἕκτορος, Οὐ γὰρ ἐμῆς κόρυθος λεύσσουσι μέτωπον. ταῦτα μὲν οἱ ξύμπαντες, ἐν τῷ μέρει ἕκαστος, ὁ Πλάτων δ' ἄν μοι δοκῇ καὶ διηγήσασθαί τι τῶν ἐκ Σικελίας, ὡς ἂν εἰδὼς τὰ πλεῖστα. τῷ γὰρ Συρακουσίῳ Γέλωνι φασὶ δυσῶδες εἶναι τὸ στόμα, καὶ τοῦτο ἐπὶ πολὺ διαλαθεῖν αὐτὸν, οὐδενὸς τολμῶντος ἐλέγχειν τύραννον ἄνδρα, μέχρι δή τινα γυναῖκα ξένην, συγγενεθεῖσαν αὐτῷ, τολμῆσαι καὶ εἰπεῖν, ὅπως ἔχοι. τὸν δὲ παρὰ τὴν γυναῖκα ἐλθόντα τὴν ἑαυ-

τοῦ

τοῦ ὀργίζεσθαι, ὅτι οὐκ ἐμήνυσε πρὸς αὐτὸν, εἰδυῖα
μάλιστα τὴν δυσωδίαν, τὴν δὲ παραιτεῖσθαι συγ
γνώμην ἔχειν αὐτῇ, ὑπὲρ γὰρ τοῦ μὴ πεπειρᾶσθαι
ἄλλου ἀνδρὸς, μὴ δὲ ὁμιλῆσαι πλησίον, οἴεσθαι
ἅπασι τοῖς ἀνδράσι τοιοῦτό τι ἀποπνεῖν τοῦ στόμα
τος. καὶ Ἑρμότιμος τοιγαροῦν, ἅτε μόνοις τοῖς
Στωϊκοῖς ξυνὼν, φαίη ἂν ὁ Πλάτων, εἰκότως ἀ-
γνοεῖ, ὁποῖα τῶν ἄλλων τὰ στόματά ἐστιν. ὅμοια δ'
ἂν ὁ Χρύσιππος εἴποι, ἢ ἔτι πλείω τούτων, εἰ πρὶν
λιπὼν αὐτὸν ἄκριτον, ἐπὶ τὰ Πλάτωνος ὁρμήσαι-
μι, πιστεύσας τινὶ τῶν μόνῳ Πλάτωνι ὡμιληκότων.
ἑνί τε λόγῳ ξυνελὼν φημὶ, ἄχρις ἂν ἄδηλον ᾖ, τίς
ἀληθής ἐστι προαίρεσις ἐν φιλοσοφίᾳ, μηδεμίαν αἱ
ρεῖσθαι, ὕβρις γὰρ ἐς τὰς ἄλλας τὸ τοιοῦτον. Ερ. Ὦ
Λυκῖνε, πρὸς τῆς Ἑστίας Πλάτωνα μὲν καὶ Ἀριστοτέλην
καὶ Ἐπίκουρον, καὶ τοὺς ἄλλους ἀτρεμεῖν ἐάσωμεν,
οὐ γὰρ κατ' ἐμὲ, ἀνταγωνίζεσθαι αὐτοῖς. νῷ δὲ, ἐ-
γώ τε καὶ σὺ, ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν ἐξετάσωμεν, εἰ τοιοῦ-
τόν ἐστι τὸ φιλοσοφίας πρᾶγμα, οἷον ἐγώ φημι αὐ-
τὸ εἶναι. Αἰθίοπας δὲ, ἢ τὴν Γέλωνος γυναῖκα, τί ἔ-
δει καλεῖν ἐκ Συρακουσῶν ἐπὶ τὸν λόγον; Λυ.
Ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν ἀπίτωσαν ἐκ ποδῶν, εἴ σοι δοκοῦ
σι περιττοὶ εἶναι πρὸς τὸν λόγον, σὺ δὲ λέγε ἤδη, θαυ
μαστὸν γάρ τι ἐρεῖν ἔοικας. Ερ. Δοκεῖ μοι, ὦ Λυκῖ-
νε, καὶ πάνυ δυνατὸν εἶναι, μόνον τὰ τῶν Στωϊκῶν
ἐκμαθόντα, εἰδέναι τἀληθὲς ἀπὸ τούτων, κἂν μὴ
τὰ τῶν ἄλλων ἐπεξέλθῃ τις ἐκμανθάνων ἕκαστα.

οὑτωσὶ δὲ σκόπει, ἤν τις λέγῃ πρὸς σὲ μόνον εἰδώς, ὡς αἱ δύο δυάδες τὸν τέτταρα ἀριθμὸν ἀποτελοῦσιν, ἆρα δεήσει περιιόντα σε πυνθάνεσθαι τῶν ἄλλων, ὅσοι ἀριθμητικοί, μή τις ἄρα εἴη πέντε, ἢ ἑπτὰ λέγων αὐτὰς εἶναι, ἢ αὐτίκα εἰδείης ἄν, ὅτι ἀνὴρ ἀληθῆ λέγει; Λυ. αὐτίκα, ὦ Ἑρμότιμε. Ερ. τί ποτ' οὖν ἀδύνατον εἶναί σοι δοκεῖ, ἐντυγχάνοντά τινα μόνον τοῖς Στωϊκοῖς λέγουσι τἀληθῆ, πείθεσθαί τε αὐτοῖς, καὶ μηκέτι δεῖσθαι τῶν ἄλλων, εἰδότα οὐκ ἄν ποτε τὰ τέτταρα πέντε γένοιντο, οὐδ' ἂν μυρίοι Πλάτωνες ἢ Πυθαγόραι λέγουσιν; Λυ. οὐδὲν πρὸς ἔπος, ὦ Ἑρμότιμε, τὰ γὰρ ὁμολογούμενα τοῖς ἀμφισβητουμένοις εἰκάζεις, πάνυ διαφέροντα αὐτῶν. ἢ τί ἂν φαίης; ἔστιν, ᾧ τινι ἐντετύχηκας, λέγοντι τὰς δύο δυάδας συντεθείσας, τὸν ἑπτὰ, ἢ ἕνδεκα ἀριθμὸν ἀποτελεῖν; Ερ. οὐκ ἔγωγε, ἢ μαίνοιτ' ἄν, ὁ μὴ τέτταρα ξυμβαίνειν λέγων. Λυ. τί δαί, ἐντετύχηκας πώποτε, καὶ πρὸς Χαρίτων πειρῶ ἀληθεύειν, Στωϊκῷ τινι, καὶ Ἐπικουρείῳ, μὴ διαφερομένοις περὶ ἀρχῆς ἢ τέλους; Ερ. οὐδαμῶς. Λυ. ὅρα τοίνυν, μήπως με παραλογίζῃ, ὦ γενναῖε, καὶ ταῦτα, φίλον ὄντα. ζητούντων γὰρ ἡμῶν, οἵτινες ἀληθεύουσιν ἐν φιλοσοφίᾳ, σὺ φθάσας προαρπάσας, ἔδωκας φέρων τοῖς Στωϊκοῖς, λέγων, ὡς οὗτοί εἰσιν, οἱ τὰ δὶς δύο, τέσσαρα τιθέντες, ὅπερ ἄδηλον, εἰ οὕτως ἔχει. φαῖεν γὰρ ἂν οἱ Ἐπικούρειοι ἢ Πλατωνικοί, σφᾶς μὲν οὕτω ξυντιθέναι, ὑμᾶς δὲ πέντε ἢ ἑπτὰ λέγειν αὐτά.

τα. ἢ οὐ δοκοῦσί σοι τοῦτο ποιεῖν, ὁπόταν ὑμεῖς μὲν μόνον τὸ καλὸν, ἀγαθὸν ἡγῆσθε εἶναι, οἱ Ἐπικούρειοι δὲ τὸ ἡδύ, καὶ ὅταν ὑμεῖς λέγητε σώματα εἶναι ἅπαντα, ὁ Πλάτων δὲ νομίζῃ καὶ ἀσώματόν τι ἐν τοῖς οὖσιν εἶναι; ἀλλ' ὅπερ ἔφην, πλεονεκτικῶς πάνυ τὸ ἀμφισβητούμενον συλλαβὼν, ὡς ἀναμφιλόγως ἴδιον τῶν Στωϊκῶν δίδως αὐτὸ ἔχειν, καίτοι ἀντιλαμβανομένων τῶν ἄλλων, καὶ λεγόντων αὐτῶν τοῦτο εἶναι, ἔνθα δὴ κρίσεως μάλιστα, οἶμαι, δεῖ. ἂν μὲν οὖν πρόδηλον γένηται τοῦτο, ὡς Στωϊκῶν ἐστι μόνων, τὰ δὶς δύο, τέτταρα ἡγεῖσθαι, ὥρα σιωπᾶν τοῖς ἄλλοις. ἄχρι δ' ἂν αὐτοὶ τούτου πέρι διαμάχωνται, πάντων ὁμοίως ἀκουστέον, ἢ εἰδέναι, ὅτι πρὸς χάριν δικάζειν δόξομεν. Ερ. οὔ μοι δοκεῖς, ὦ Λυκῖνε, ξυνιέναι, πῶς βούλομαι εἰπεῖν. Λυ. οὐκοῦν σαφέστερον χρὴ λέγειν, εἰ ἑτεροῖόν τι, ἀλλὰ μὴ τοιοῦτον φήσεις. Ερ. εἴσῃ αὐτίκα, οἷόν τι λέγω. θῶμεν γάρ τινας δύο εἰσεληλυθέναι εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον, ἢ εἰς τὸ τοῦ Διονύσου τὸ ἱερόν, εἶτα μέντοι φιάλην τινὰ τῶν ἱερῶν ἀπολωλέναι, δεήσει δή που ἀμφοτέρους ἐρευνηθῆναι αὐτοὺς, ὁπότερος ὑπὸ κόλπου ἔχει τὴν φιάλην. Λυ. καὶ μάλα. Ερ. ἔχει δὲ πάντως ὁ ἕτερος. Λυ. πῶς γὰρ οὔ, εἴγε ἀπόλωλεν; Ερ. οὐκοῦν ἂν παρὰ τῷ προτέρῳ εὕρῃς αὐτὴν, οὐκέτι τὸν ἕτερον ἀποδύσεις, πρόδηλον γὰρ, ὡς οὐκ ἔχει. Λυ. πρόδηλον. Ερ. καὶ εἴγε μὴ εὕροιμεν ἐν τῷ τοῦ προτέρου κόλπῳ, ὁ ἕτερος πάντως ἔχει, καὶ οὐδὲ ἐρευ-

νης οὐδὲ οὕτω δεῖ. Λυ. ἔχει γάρ. Ερ. Καὶ ἡμεῖς τοίνυν, εἰ εὕροιμεν ἤδη παρὰ τοῖς Στωϊκοῖς τὴν φιάλην, οὐκ ἔτι ἐρευνᾷν τοὺς ἄλλους ἀξιώσομεν ἔχοντες, ὃ πάλαι ἐζητοῦμεν. ἢ τίνος γὰρ ἕνεκα ἔτι κάμνοιμεν; Λυ. οὐδενός, εἴγε εὕροιτε, καὶ εὑρόντες ἔχοιτε εἰδέναι, ὡς ἐκεῖνο ἦν τὸ ἀπολωλός, ἢ εἰ ὅλως γνώριμον ὑμῖν εἴη τὸ ἀνάθημα. νῦν δὲ, ὦ ἑταῖρε, πρότερον μὲν οὐ δύο εἰσὶν οἱ παρελθόντες εἰς τὸν νεὼν, ὡς ἀναγκαῖον εἶναι, τὸν ἕτερον αὐτοῖν τὰ φώρια ἔχειν, ἀλλὰ μάλα πολλοί τινες. εἶτα καὶ τὸ ἀπολόμενον αὐτὸ ἄδηλον, ὅ, τι ποτέ ἐστιν, εἴτε φιάλη τις, ἢ σκύφος ἢ στέφανος. ὅσοι γοῦν ἱερεῖς, ἄλλος ἄλλο εἶναι λέγουσι, καὶ οὐδὲ περὶ τῆς ὕλης αὐτῆς ὁμολογοῦσιν, ἀλλ' οἱ μὲν χαλκοῦ, οἱ δὲ ἀργύρου, οἱ δὲ χρυσοῦ, οἱ δὲ καττιτέρου εἶναι αὐτὸ φάσκουσιν. ἀνάγκη τοίνυν ἅπαντας ἀποδῦσαι τοὺς εἰσελθόντας, εἰ βούλει εὑρεῖν τὸ ἀπολωλός. καὶ γὰρ ἂν παρὰ τῷ πρώτῳ εὐθὺς εὕρῃς φιάλην χρυσῆν, ἔτι καὶ τοὺς ἄλλους σοι ἀποδυτέον. Ερ. διὰ τί, ὦ Λυκῖνε; Λυ. ὅτι ἄδηλον, εἰ φιάλη τὸ ἀπολόμενον ἦν, εἰ δὲ καὶ τοῦτο ὑπὸ πάντων ὁμολογηθείη, ἀλλ' οὔτιγε χρυσῆν ἅπαντες φασὶν εἶναι τὴν φιάλην. εἰ δὲ καὶ μάλιστα γνώριμον γένοιτο, ὡς φιάλη ἀπόλοιτο χρυσῆ, καὶ σὺ παρὰ τῷ πρώτῳ εὕροις φιάλην χρυσῆν, οὐδὲ οὕτω παύσῃ διερευνώμενος τοὺς ἄλλους. οὐ γὰρ δῆλόν που, εἰ αὐτὴ ἦν ἡ τοῦ θεοῦ, ἢ οὐκ οἴει πολλὰς φιάλας εἶναι χρυσᾶς; Ερ. ἔγωγε. Λυ. δεή-

σει δὴ οὖν ταύτας ἰέναι ἐρευνῶντα, καὶ τὰ παρ'
ἑκάστου εὑρεθέντα πάντα εἰς μέσον καταθέντα εἰ-
κάζειν, ὅ,τι ποτὲ αὐτῶν πρέποι ἂν θεῖον κτῆμα οἴε-
σθαι. καὶ γὰρ ἂν τὸ τὴν πολλὴν ἀπορίαν παρεχόμε-
νον, τοῦτό ἐστιν, ὅτι ἕκαστος τῶν ἀποδυομένων ἔχει
τι πάντως, ὁ μὲν σκύφον, ὁ δὲ φιάλην, ὁ δὲ στέφα-
νον, καὶ ὁ μὲν ἐκ χαλκοῦ, ὁ δὲ ἐκ χρυσοῦ, ὁ δὲ ἀργύ-
ρου. εἰ δὲ ὃ ἔχει, τοῦτο ἱερόν ἐστιν, οὐδέπω δῆλον, πᾶ-
σα τοίνυν ἀνάγκη ἀπορεῖν, ὅν τινα ἱερόσυλον εἴπῃς.
ὅπου γε καὶ εἰ πάντες τὰ ὅμοια εἶχον, ἄδηλον ἦν καὶ
οὕτως, ὅστις ὁ τὰ τοῦ θεοῦ ὑφῃρημένος, ἔστι γὰρ καὶ
ἰδιωτικὰ ἔχειν. τὸ δ' αἴτιον τῆς ἀγνοίας ἕν ἐστιν, οἶ-
μαι, τὸ ἀνεπίγραφον εἶναι τὴν ἀπολομένην φιάλην.
ἐῶ μὲν γὰρ φιάλην ἀπωλωλυῖαν, ὡς εἴγε ἐπεγέγρα-
πτο τοῦ θεοῦ τὸ ὄνομα, ἢ τοῦ ἀναθέντος, ἧττον ἂν ἐ-
κάμνομεν, καὶ εὑρόντες τὴν ἐπιγεγραμμένην, ἐπε-
παύμεθ' ἂν ἀποδύοντες, καὶ ἐνοχλοῦντες τοὺς ἄλ-
λους, οἶμαι δέ σε, ὦ Ἑρμότιμε, καὶ ἀγῶνας ἤδη γυμ-
νικοὺς ἑωρακέναι πολλάκις. Ερ. καὶ ὀρθῶς οἴει,
πολλάκις γὰρ, καὶ πολλαχόθι. Λυ. ἦ οὖν ποτε καὶ
πλησίον τοὺς ἀθλοθέτας αὐτοὺς ἐκαθέζου; Ερ. νὴ Δία,
ἔναγχος Ὀλυμπιάσιν ἐπὶ τὰ λαιὰ τῶν Ἑλλανοδι-
κῶν, Εὐανδρίδου τοῦ Ἠλείου θέαν μοι προκαταλα-
βόντος, ἐν τοῖς ἑαυτοῦ πολίταις. ἐπεθύμουν γὰρ ἐγ-
γύθεν ἅπαντα ὁρᾶν τὰ παρὰ τοῖς Ἑλλανοδίκαις
γιγνόμενα. Λυ. οἶσθα οὖν καὶ τοῦτο, πῶς κληροῦ-
σιν, ὅντινα ᾧ τινι χρὴ παλαίειν, ἢ παγκρατιάζειν;

Ερ. οἶδα γάρ. Λυ. οὐκοῦν ἄμεινον σὺ εἴποις, ἐγγύθεν ἰδών. Ερ. τὸ μὲν παλαιόν, ὅτε Ηρακλέους ἀγωνοθετοῦντος, φύλλα δάφνης. Λυ. μή μοι τὰ πάλαι, ὦ Ερμότιμε, ἃ δὲ εἶδες ἐγγύθεν, ἐκεῖνα λέγε. Ερ. κάλπις ἀργυρᾶ πρόκειται ἱερὰ τοῦ θεοῦ, εἰς ταύτην ἐμβάλλονται κλῆροι μικροί, ὅσον δὴ κυαμιαῖοι τὸ μέγεθος, ἐπιγεγραμμένοι. ἐγγράφεται δὲ εἰς δύο μὲν ἄλφα, ἐν ἑκατέρῳ, εἰς δύο δὲ τὸ βῆτα, καὶ εἰς ἄλλους δύο τὸ γάμμα, καὶ ἑξῆς κατὰ τὰ αὐτά, ἢν πλείους οἱ ἀθληταὶ ὦσι, δύο ἀεὶ κλῆροι τὸ αὐτὸ γράμμα ἔχοντες. προσελθὼν δὴ τῶν ἀθλητῶν ἕκαστος, προσευξάμενος τῷ Διΐ, καθεὶς τὴν χεῖρα εἰς τὴν κάλπιν, ἀνασπᾷ τῶν κλήρων ἕνα, καὶ μετ' ἐκεῖνον ἕτερος, καὶ παρεστὼς μαστιγοφόρος ἑκάστῳ, ἀνέχει αὐτοῦ τὴν χεῖρα, οὐ παρέχων ἀναγνῶναι, ὅ, τι τὸ γράμμα ἐστὶν, ὃ ἀνέσπακεν. ἁπάντων δὲ ἤδη ἐχόντων, ὁ Αλυτάρχης, οἶμαι, ἢ τῶν Ελλανοδικῶν αὐτῶν εἷς, οὐκέτι γὰρ τοῦτο μέμνημαι, περιιὼν, ἐπισκοπεῖ τοὺς κλήρους ἐν κύκλῳ ἑστώτων. καὶ οὕτω τὸν μὲν τὸ ἄλφα ἔχοντα, τῷ τὸ ἕτερον ἄλφα ἀνεσπακότι, παλαίειν ἢ παγκρατιάζειν συνάπτει, τὸν δὲ τὸ βῆτα, τῷ τὸ βῆτα ὁμοίως, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ὁμογράμμους κατὰ ταυτά. οὕτω μὲν οὖν, ἢν ἄρτιοι ὦσιν οἱ ἀγωνισταὶ, οἷον ὀκτὼ ἢ τέσσαρες ἢ δώδεκα. ἢν δὲ περιττοί, πέντε, ἑπτὰ, ἐννέα, γράμματι περιττὸν ἑνὶ

κλήρῳ

κλήρῳ ἐγγραφὲν συμβάλλεται αὐτοῖς, ἀντίγραφον ἄλλο οὐκ ἔχον. ὃς δ' ἂν τοῦτο ἀνασπάσῃ, ἐφεδρεύει περιμένων, ἔστ' ἂν ἐκεῖνοι ἀγωνίσωνται, οὐ γὰρ ἔχει τὸ ἀντίγραμμα. καὶ ἔστι τοῦτο οὐ μικρὰ εὐτυχία τοῦ ἀθλητοῦ, τὸ μέλλειν ἀκμῆτα τοῖς κεκμηκόσι συμπεσεῖσθαι. Λυ. ἔχ' ἀτρέμα, τούτου γὰρ ἐδεόμην μάλιστα. οὐκοῦν γίνεται ὄντων, ἀνεσπάκασιν ἅπαντες, καὶ ἔχουσι τοὺς κλήρους; περιϊὼν δή, βούλομαι γάρ σε Ἑλλανοδίκην ἀντὶ θεατοῦ ποιῆσαι, ἐπισκόπησον τὰ γράμματα, καὶ τὸ πρότερον, οἶμαι, μάθοις ἂν, ὅστις ὁ ἔφεδρός ἐστιν, ἢν μὴ ἐπὶ πάντας ἔλθῃς, καὶ συζεύξῃς αὐτούς. Ερ. πῶς, ὦ Λυκῖνε, τοῦτο φῄς; Λυ. ἀδύνατόν ἐστιν, εὐθὺς εὑρεῖν τὸ γράμμα ἐκεῖνο, τὸ δηλοῦν τὸν ἔφεδρον, ἢ τὸ μὲν γράμμα ἴσως ἂν εὕροις, οὐ μὴν εἴσῃ γε, εἰ ἐκεῖνός ἐστιν. οὐ γὰρ προείρηται, ὅτι τὸ κ ἢ τὸ μ ἢ τὸ ι ἐστὶ τὸ χειροτονοῦν τὸν ἔφεδρον. ἀλλ' ἐπειδὰν περὶ α ἐντύχῃς, ζητεῖς τὸν τὸ ἕτερον α ἔχοντα, καὶ εὑρὼν, ἐκείνους μὲν ἤδη συνέζευξας. ἐντυχὼν δὲ αὖθις περὶ βῆτα, τὸ ἕτερον βῆτα, ὅπου ἐστὶ, ζητεῖς, τὸ ἀντίπαλον τῷ εὑρεθέντι, καὶ ἐπὶ πάντων ὁμοίως, ἄχρις ἂν ἐκεῖνός σοι περιλειφθῇ, ὁ τὸ μόνον γράμμα ἔχων τὸ ἀνανταγώνιστον. Ερ. τί δ', εἰ ἐκείνῳ πρώτῳ ἢ δευτέρῳ ἐντύχῃς, τί ποιήσεις; Λυ. οὐ μὲν οὖν, ἀλλὰ σὺ ὁ Ἑλλανοδίκης, ἐθέλω εἰδέναι, ὅ, τι καὶ πράξεις, πότερον αὐτίκα ἐρεῖς, ὅ, τι οὗτός ἐστιν ὁ ἔφεδρος, ἢ δεήσει ἐπὶ πάντας ἐν κύκλῳ ἐλθόντα ἰδεῖν, ὅπου αὐτῷ

γράμμα ὅμοιον ἐστίν, ὡς εἴγε μὴ τοὺς πάντας κλήρους ἴδοις, οὐκ ἂν μάθοις τὸν ἔφεδρον; Ερ. Εὖ μάλα, ὦ Λυκῖνε, ῥᾳδίως ἂν μάθοιμι, ἐπεὶ γοῦν τῶν ἐννέα ἢν τὸ ε εὕρω πρῶτον ἢ δεύτερον, οἶδα, ὅτι ἔφεδρος ὁ τοῦτο ἔχων ἐστί. Λυ. πῶς, ὦ Ερμότιμε; Ερ. οὕτω, τὸ α δύο αὐτῶν ἔχουσι, καὶ τὸ β ὁμοίως δύο, τῶν λοιπῶν δὲ τεττάρων ὄντων, οἱ μὲν τὸ γ, οἱ δὲ τὸ δ, πάντως ἀνεσπάκασι, καὶ ἀνήλωται ἤδη ἐν τοῖς ἀθλητὰς ὀκτὼ οὖσας, τὰ τέτταρα γράμματα. δῆλον οὖν, ὅτι μόνον ἂν οὕτω περιττὸν εἴη τὸ ἑξῆς γράμμα, τὸ ε, καὶ ὁ τοῦτο ἀνεσπακὼς, ἔφεδρός ἐστι. Λυ. πότερον, ὦ Ερμότιμε, ἐπαινέσω σε τῆς συνέσεως, ἢ θέλεις, ἀντείπω τά γε μοι δοκοῦντα, ὁποῖα ἂν ᾖ; Ερ. νὴ Δία, διαπορῶ μέντοι, ὅ, τι ἂν εὔλογον ἀντειπεῖν ἔχοις πρὸς τὸ τοιοῦτον. Λυ. σὺ μὲν γὰρ, ὡς ἑξῆς πάντως γραφομένων γραμμάτων, εἴρηκας, οἷον πρώτου τοῦ α, δευτέρου δὲ τοῦ β, καὶ κατὰ τὴν τάξιν, ἄχρις ἂν ἐν ἑνὶ αὐτῶν τελευτήσῃ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀθλητῶν. καὶ δίδωμί σοι Ολυμπίασιν οὕτω γίγνεσθαι, τί δαὶ, εἰ ἐξελόντες ἀτάκτως πέντε γράμματα, ἐξ ἁπάντων τὸ χ, καὶ τὸ σ, καὶ τὸ ζ, καὶ τὸ κ, καὶ τὸ θ, τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τέτταρα, διπλᾶ ἐπὶ τῶν κλήρων τῶν ὀκτὼ γράφομεν, τὸ δὲ ζ μόνον ἐπὶ τοῦ ἐννάτου, ὃ δὴ καὶ δηλοῦν ἔμελλεν ἡμῖν τὸν ἔφεδρον, τί ποιήσεις πρῶτον εὑρὼν τὸ ζ; πῶς διαγνώσῃ ἔφεδρον ὄντα, τὸν ἔχοντα αὐτὸ, ἢν μὴ ἐπὶ πάντας ἐλθὼν, εὕρῃς οὐδὲν αὐτῷ συμφωνοῦν; οὐ γὰρ

εἶχεν,

ἔχειν, ὥσπερ νῦν, τῇ τάξει αὐτῶν τεκμαίρεσθαι. Ερ.
Δυσαπόκριτον τοῦτο ἐρωτᾷς. Λυ. ἰδοὺ δὴ καὶ ἑτέ-
ρως τὸ αὐτὸ ἐπισκόπησον. τί γάρ, εἰ μὴ δὲ γράμμα-
τα γράφοιμεν ἐπὶ τῶν κλήρων, ἀλλὰ τινὰ σημεῖα καὶ
χαρακτῆρας, οἷα πολλὰ Αἰγύπτιοι γράφουσιν ἀν-
τὶ τῶν γραμμάτων, κυνοκεφάλους τινὰς ὄντας, καὶ
λεοντοκεφάλους ἀνθρώπους; ἢ ἐκεῖνα μὲν ἐάσω-
μεν, ἐπείπερ ἀλλόκοτά ἐστι; φέρε δὲ τὰ μονοειδῆ καὶ
ἁπλᾶ ἐπιγράψωμεν, ὡς οἷόν τε, εἰκάσαντες ἀν-
θρώπους ἐπὶ δυοῖν κλήροιν, δύο ἵππους ἐπὶ δυ-
οῖν, καὶ ἀλεκτρυόνας δύο, καὶ κύνας δύο, τοῦ δὲ
πέμπτου, λέων ἔστω τὸ ἐπίσημον, ἢν τοίνυν τὸν λεον-
τοφόρον τοῦτον κλῆρον ἐν ἀρχῇ ἐντύχῃς, πόθεν ἕξεις
εἰπεῖν, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ τὸν ἔφεδρον ποιῶν, ἢν μὴ πε-
ριθεωρήσῃς ἅπαντας ἐπιών, εἴ τις καὶ ἄλλος λέον-
τα ἔχει; Ερ. οὐκ ἔχω, ὅ, τι σοι ἀποκρίνωμαι, ὦ Λυκῖ-
νε. Λυ. εἰκότως, οὐδὲ γὰρ εὐπρόσωπον οὐδέν.
ὥστε ἢν ἐθέλωμεν ἢ τὸν ἔχοντα τὴν ἱερὰν φιάλην εὑ-
ρεῖν, ἢ τὸν ἔφεδρον, ἢ τὸν ἄριστα ἡγησόμενον ἡμῖν ἐς
τὴν πόλιν ἐκείνην τὴν Κόρινθον, ἐπὶ πάντας ἀνα-
γκαίως ἀφιξόμεθα, καὶ ἐξετάσομεν, ἀκριβῶς πειρώ-
μενοι, καὶ ἀποδύοντες καὶ περιθεωροῦντες, μόλις
γ' ἂν οὕτω τἀληθὲς ἐκμάθοιμεν. καὶ εἴ γέ τις μέλ-
λει σύμβουλός μοι ἀξιόπιστος ἔσεσθαι φιλοσοφίας
πέρι, ἥντινα φιλοσοφητέον, οὗτος ἂν εἴη μόνος ὁ τὰ
ὑπὸ πάντων αὐτῶν λεγόμενα εἰδώς, οἱ δ' ἄλλοι,
ἀτελεῖς, καὶ οὐκ ἂν πιστεύσαιμι αὐτοῖς, ἐς ἂν καὶ

ἡμᾶς ἀπείρατοι ὦσι, τάχα γὰρ ἂν ἡ ἀρίστη ἐκείνη εἴη. οὐ γὰρ δή, εἴ τις παραστησάμενος καλὸν ἄνθρωπον, λέγοι τοῦτον εἶναι κάλλιστον ἀνθρώπων ἁπάντων, πιστεύσαιμεν αὐτῷ, ἢν μὴ εἰδῶμεν, ὅτι πάντας ἀνθρώπους ἑώρακεν. ἴσως μὲν γὰρ καὶ οὗτος καλός, εἰ δὲ πάντων κάλλιστος, οὐκ ἂν ἔχοι εἰδέναι, μὴ ἰδὼν ἅπαντας. ἡμεῖς δὲ οὐκ αὐτοῦ μόνον καλοῦ, ἀλλὰ τοῦ καλλίστου δεόμεθα, καὶ ἢν μὴ τοῦτον εὕρωμεν, οὐδὲν ἡμῖν πλέον πεπρᾶχθαι ἡγησόμεθα. οὐ γὰρ ἀγαπήσομεν, ὁποίῳ δήποτε καλῷ ἐντυχόντες, ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ἀκρότατον ζητοῦμεν κάλλος, ὅπερ ἀνάγκη ἓν εἶναι. Ερ. ἀληθῆ. Λυ. τί οὖν; ἔχεις μοι τινὰ εἰπεῖν, ἁπάσης ὁδοῦ πεπειραμένον ἐν φιλοσοφίᾳ, καὶ ὃς τά τε ὑπὸ Πυθαγόρου καὶ Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους καὶ Χρυσίππου καὶ Ἐπικούρου, καὶ τῶν ἄλλων λεγόμενα εἰδώς, τελευτῶν μίαν εἵλετο ἐξ ἁπασῶν ὁδόν, ἀληθῆ τε δοκιμάσας, καὶ πείρᾳ μαθών, ὡς μόνη ἄγει εὐθὺ τῆς εὐδαιμονίας; εἰ γάρ τινα τοιοῦτον εὕροιμεν, παυσόμεθα πράγματα ἔχοντες. Ερ. οὐ ῥᾴδιον, ὦ Λυκῖνε, τοιοῦτον ἄνδρα εὑρεῖν. Λυ. τί δὴ οὖν πράξομεν, ὦ Ἑρμότιμε; οὐκ ἀπαγορευτέον, οἶμαι, ἐπεὶ μηδενὸς ἡγεμόνος τοιούτου ἔς γε τὸ παρὸν εὐποροῦμεν. ἆρα τόδε πάντων κράτιστόν ἐστι, καὶ ἀσφαλέστατον, αὐτὸν ἕκαστον ἀρξάμενον, διὰ πάσης προαιρέσεως χωρῆσαι, καὶ ἐπισκέψασθαι ἀκριβῶς τὰ ὑπὸ πάντων λεγόμενα; Ερ. ἔοικεν ἀπό γε τούτων,

πλὴν

πλὴν ἐκεῖνο μὴ ἐναντίον ᾖ, ὃ μικρῷ πρόσθεν ἔλεγες,
ὡς οὐ ῥᾴδιον ἐπιδύντα ἑαυτόν, καὶ πετάσαντα τὴν
ὀθόνην, ἀναδραμεῖν αὖθις. πῶς γὰρ οἷόν τε πάσας
ἐπελθεῖν τὰς ὁδοὺς ἐν τῇ πρώτῃ, ὡς φής, κατασχε-
θησόμενον; Λυ. ἐγώ σοι φράσω, τὸ τοῦ Θησέως ἐκεῖ-
νο μιμησόμεθα. καί τι λίνον παρὰ τῆς τραγικῆς Ἀριάδ-
νης λαβόντες, εἴσιμεν εἰς τὸν λαβύρινθον ἕκαστον, ὡς
ἔχειν ἀπραγμόνως μηρυόμενοι αὐτὸ ἐξιέναι. Ερ. τίς
οὖν ἡμῖν Ἀριάδνη γένοιτ᾽ ἄν, ἢ πόθεν τοῦ λίνου εὐ-
πορήσομεν; Λυ. θάρρει ὦ ἑταῖρε, δοκῶ γάρ μοι εὑ-
ρηκέναι, οὗ τινος ἐχόμενοι, ἐξέλθοιμεν ἄν. Ερ. τί οὖν
τοῦτό ἐστιν; Λυ. οὐκ ἐμὸν ἐρῶ, ἀλλά τινος τῶν σοφῶν,
τὸ Νῆφε, καὶ μέμνησο ἀπιστεῖν. ἢν γὰρ μὴ ῥᾳδίως πι-
στεύωμεν ἀκούοντες, ἀλλὰ δικαστικῶς αὐτὸ ποιῶμεν,
ἀπολιπόντες καὶ τοῖς ἑξῆς λόγον, ἴσως εὐμαρῶς ἂν
τοὺς λαβυρίνθους ἐκφύγοιμεν. Ερ. εὖ λέγεις, καὶ τοῦτο
ποιῶμεν. Λυ. εἶεν. ἐπὶ τίνα δὴ αὐτῶν πρῶτον ἔλθοι-
μεν ἄν, ἢ τοῦτο μὲν οὐδὲν διοίσει; ἀρξάμενοι δ᾽ ἀφ᾽ ὅτου-
οῦν, οἷον ἀπὸ Πυθαγόρου, ἢν οὕτω τύχῃ, πόσῳ ἂν χρό-
νῳ οἰόμεθα ἐκμαθεῖν τὰ Πυθαγόρου ἅπαντα; καί μοι
ἐξαίρει καὶ τὰ ἔτη ἐκεῖνα τὰ τῆς σιωπῆς, σὺν δ᾽ οὖν τοῖς
πέντε, ἱκανὰ τριάκοντα οἶμαι, εἰ δὲ μή, ἀλλὰ παν-
τως γε εἴκοσι. Ερ. θῶμεν οὕτως, εἶτα ἑξῆς τῷ Πλά-
τωνι θετέον δηλαδὴ τοσαῦτα ἕτερα, ἔτι μὴν καὶ
Ἀριστοτέλει οὐκ ἐλάττω. Λυ. οὐ γάρ. Ερ. Χρυσίπ-
πῳ δὲ γε οὐκέτι ἐρήσομαί σε πόσα, οἶδα γὰρ παρὰ σοῦ
ἀκούσας, ὅτι τετταράκοντα μόγις ἱκανά. Λυ. οὕτως.

Ερ. εἶτα ἑξῆς Ἐπικούρῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις, ὡς δὲ οὐ πολλὰ ταῦτα τίθημι, ἐκεῖθεν μάθοις ἄν, ἢν ἐννοήσῃς, ὅσοι ὀγδοηκοντούτεις εἰσὶ Στωϊκοὶ ἢ Ἐπικούρειοι ἢ Πλατωνικοὶ, ὁμολογοῦντες μὴ πάντα εἰδέναι τὰ τῆς ἑαυτοῦ αἱρέσεως ἕκαστος, ὡς μηδὲν ἐνδεῖν σφίσιν ἐς τὰ μαθήματα, εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ Χρύσιππός γε, καὶ Ἀριστοτέλης καὶ Πλάτων φαῖεν ἄν. καὶ πρὸ τούτων, ὁ Σωκράτης οὐδὲν φαυλότερος αὐτῶν, ὃς ἐκεκράγει πρὸς ἅπαντας, οὐχ ὅπως μὴ πάντα, ἀλλὰ μηδ' ὅλως εἰδέναι τι, ἢ τοῦτο μόνον, ὅτι οὐκ οἶδε. λογισώμεθα οὖν ἐξ ἀρχῆς, εἴκοσι μὲν Πυθαγόρᾳ ἐτίθεμεν, εἶτα Πλάτωνι τοσαῦθ' ἕτερα, εἶτα ἑξῆς τοῖς ἄλλοις. πόσα δ' οὖν ταῦτα συντεθέντα ἐν κεφαλαίῳ γένοιτ' ἄν, εἰ δέκα μόνας θεῖμεν τὰς αἱρέσεις ἐν φιλοσοφίᾳ; Ερ. ὑπὲρ διακόσια, ὦ Λυκῖνε. Λυ. βούλει οὖν, ἀφαιροῦμεν τὸ τέταρτον, ὡς πεντεκαίδεκα ἔτη ἱκανὰ εἶν', ἢ τὸ ἥμισυ ὅλον; Ερ. αὐτὸς ἂν εἰδείης ἄμεινον, ἐγὼ δὲ ὁρῶ τοῦτο, ὅτι ὀλίγοι ἄν, καὶ οὕτω διὰ πασῶν διέλθοιεν, ἐκ γενετῆς εὐθὺς ἀρξάμενοι. Λυ. τί οὖν πάθοι τις, ὦ Ἑρμότιμε, εἰ τοιοῦτόν ἐστι τὸ πρᾶγμα; ἢ ἀνατρεπτέον ἐκεῖνα τὰ ἤδη ὡμολογημένα, ὡς οὐκ ἄν τις ἕλοιτο ἐκ πολλῶν τὸ βέλτιστον, μὴ οὐχὶ πειραθεὶς ἁπάντων, ὡς τόν γε ἄνευ πείρας αἱρούμενον, μαντείᾳ μᾶλλον, ἢ κρίσει τἀληθὲς ἀναζητοῦντα; οὐχ οὕτως ἐλέγομεν; Ερ. ναί. Λυ. πᾶσα τοίνυν ἀνάγκη, ἐπὶ τοσοῦτον βιῶναι ἡμᾶς, εἰ μέλλοιμεν εὖ τε

αἱρήσεσθαι, ἁπάντων πειραθέντων, καὶ ἑλόμενοι φιλοσοφήσειν, καὶ φιλοσοφήσαντες εὐδαιμονήσειν. πρὶν δὲ οὕτω ποιῆσαι, ἐν σκότῳ, φασὶν, ὀρχοίμεθ' ἂν, οἷς ἂν τύχωμεν προσπταίοντες, καὶ ὅ, τι ἂν πρῶτον ἐς τὰς χεῖρας ἔλθῃ, τοῦτ' εἶναι τὸ ζητούμενον ὑπολαμβάνοντες, διὰ τὸ μὴ εἰδέναι τἀληθές. εἰ δὲ καὶ εὕροιμεν ἄλλως, κατά τινα ἀγαθὴν τύχην περιπεσόντες αὐτῷ, οὐχ ἕξομεν βεβαίως εἰδέναι, εἰ ἐκεῖνό ἐστιν, ὃ ζητοῦμεν, πολλὰ γάρ ἐστιν ὅμοια αὐτοῖς, λέγοντα ἕκαστον αὐτὸ εἶναι τἀληθέστατον. Ερ. ὦ Λυκῖνε, οὐκ οἶδ', ὅπως εὔλογα μὲν δοκεῖς μοι λέγειν, ἀτὰρ εἰρήσεται γὰρ τἀληθές, οὐ μετρίως ἀνιᾷς με, διεξιὼν αὐτὰ, καὶ ἀκριβολογούμενος οὐδὲν δέον. ἴσως δὲ καὶ ἔοικα οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ ἐξεληλυθέναι τήμερον ἐκ τῆς οἰκίας, καὶ ἐξελθὼν ἐντετυχηκέναι σοι, ὅς με πλησίον ἤδη τῆς ἐλπίδος ὄντα, εἰς ἀπορίας φέρων ἐμβέβληκας, ἀδύνατον ἀποφαίνων τῆς ἀληθείας τὴν εὕρεσιν, ἐτῶν γε τοσούτων δεομένην. Λυ. οὐκοῦν, ὦ ἑταῖρε, πολὺ δικαιότερον μέμφοιο ἂν τῷ πατρί σου Μενεκράτει, καὶ τῇ μητρὶ, ἥτις ποτ' ἐκαλεῖτο, οὐ γὰρ οἶδα, ἢ καὶ πολὺ πρότερον τῇ φύσει ἡμῶν, ὅτι σε μὴ, κατὰ τὸν Τιθωνὸν, πολυετῆ καὶ μακρόβιον ἔθεσαν, ἀλλὰ περιέγραψαν μὴ πλέω βιῶναι τὸ μήκιστον ἐτῶν ἑκατὸν, ἄνθρωπον ὄντα. ἐγὼ δὲ μετὰ σοῦ σκεπτόμενος, εὗρον τὸ ἐκ τοῦ λόγου ἀποβάν. Ερ. οὐκ, ἀλλ' ὑβριστὴς ἀεὶ σὺ, καὶ οὐκ οἶδ', ὅ, τι παθὼν, μισεῖς φιλοσοφίαν, καὶ

ὅτι τοὺς φιλοσοφοῦντας ἀποσκώπτεις. Λυ. ὦ Ἑρμότιμε, ἥτις μὲν ἡ ἀλήθειά ἐστιν, ὑμεῖς ἂν ἄμεινον εἴποιτε οἱ σοφοί, σύ τε, καὶ ὁ διδάσκαλος, ἐγὼ δὲ τό γε τοσοῦτον οἶδα, ὡς οὐ πάνυ ἡδεῖά ἐστιν αὐτὴ τοῖς ἀκούουσιν, ἀλλὰ παρευδοκιμεῖται ὑπὸ τοῦ ψεύδους παραπολύ, εὐπροσωπότερον γὰρ ἐκεῖνο, καὶ διὰ τοῦτο ἥδιον. ἡ δὲ, ἅτε μηδὲν κίβδηλον ἑαυτῇ συνειδυῖα, μετὰ παρρησίας διαλέγεται τοῖς ἀνθρώποις, καὶ διὰ τοῦτο ἄχθονται αὐτῇ. ἰδοὺ γέ τοι καὶ σὺ νῦν ἄχθῃ μοι, τἀληθὲς ἐξευρόντι περὶ τούτων μετὰ σοῦ, καὶ δηλώσαντι, οἵων ἐρῶμεν ἐγώ τε, καὶ σύ, ὡς οὐ πάνυ ῥᾳδίων. ὥσπερ εἰ ἀνδριάντος ἐρῶν ἐτύγχανες, καὶ ᾤου τεύξεσθαι, ὑπολαμβάνων ἄνθρωπον εἶναι, ἐγὼ δὲ κατιδὼν, ὡς λίθος ἢ χαλκὸς εἴη, ἐμήνυσα πρός σε ὑπ' εὐνοίας, ὅτι ἀδυνάτων ἐρᾷς, καὶ τότε δύσνουν ἐμὲ εἶναι ᾤου σαυτῷ, διότι σε οὐκ εἴων ἐξαπατᾶσθαι, ἀλλόκοτα καὶ ἄπιστα ἐλπίζοντα. Ερ. οὐκοῦν τοῦτο, ὦ Λυκῖνε, φῄς, ὡς οὐ φιλοσοφητέον ἡμῖν, ἀλλὰ χρὴ ἀργίᾳ παραδιδόντας αὑτοὺς, ἰδιώτας καταβιῶναι. Λυ. καὶ ποῦ τοῦτο ἤκουσας ἐμοῦ λέγοντος; ἐγὼ γὰρ, οὐχ ὡς οὐ φιλοσοφητέον φημὶ, ἀλλ' ἐπείπερ φιλοσοφητέον, ὁδοὶ τε πολλαί εἰσιν ἐπὶ φιλοσοφίαν, ἑκάστη καὶ ἀρετὴν ἄγειν φάσκουσαι, ἡ δ' ἀληθὴς ἐν αὐταῖς ἄδηλος, ἀκριβῆ ποιήσασθαι τὴν διαίρεσιν. ἀδύνατον δέ γε ἡμῖν ἐφαίνετο, πολλῶν προτεθέντων, ἑλέσθαι τὸ ἄριστον, εἰ μὴ ἐπὶ πάντα

ἴοι τις πειρώμενος, εἶτά πως μακρὰ ἡ πεῖρα ὤφθη. σὺ δὲ πῶς ἀξιοῖς; αὖθις γὰρ ἐρήσομαι, ὅτῳ πρώτῳ ἂν ἐντύχῃς, τούτῳ ἕψῃ, καὶ συμφιλοσοφήσεις, κἀκεῖνος Ἑρμαῖον ποιήσεταί σε; Ερ. καὶ τί σοι ἀποκριναίμην ἂν ἔτι; ὃς οὔτε αὐτόν τινα κρίνειν οἷόν τε εἶναι φὴς, ἢν μὴ φοῖνιξ ἔτη βιῷ, περιϊὼν ἅπαντας ἐν κύκλῳ περιιὼν, καὶ πειρώμενος, οὔτε τοῖς προπεπειραμένοις πιστεύειν ἀξιοῖς, οὔτε τοῖς πολλοῖς ἐπαινοῦσι, καὶ μαρτυροῦσι. Λυ. τίνας φὴς τοὺς πολλοὺς εἰδότας, καὶ πεπειραμένους ἁπάντων; εἰ γάρ τις τοιοῦτός ἐστιν, ἱκανὸς ἔμοι γε εἷς, καὶ οὐκ ἔτι πολλῶν δεήσει. ἢν δὲ τοὺς οὐκ εἰδότας λέγῃς, οὐδέν τι τὸ πλῆθος αὐτῶν προσάξεταί με πιστεύειν, ἄχρις ἂν ἢ μηδὲν, ἢ ἓν εἰδότες, περὶ ἁπάντων ἀποφαίνωνται. Ερ. μόνος δὲ σὺ τἀληθὲς κατεῖδες, οἱ δ' ἄλλοι ἀνόητοι ἅπαντες, ὅσοι φιλοσοφοῦσι. Λυ. καταψεύδῃ μου, ὦ Ἑρμότιμε λέγων, ὡς ἐγὼ προτίθημί πη ἐμαυτὸν τῶν ἄλλων, ἢ τάττω ὅλως ἐν τοῖς εἰδόσι, καὶ οὐ μνημονεύεις, ὧν ἔφην, οὐκ αὐτὸς εἰδέναι τἀληθὲς ὑπὲρ τοὺς ἄλλους διατεινόμενος, ἀλλὰ μετὰ πάντων αὐτὸ ἀγνοεῖν ὁμολογῶν. Ερ. ἀλλ' ὦ Λυκῖνε, τὸ μὲν ὧδε πάντας ἐλθεῖν χρῆναι καὶ πειραθῆναι, ὧν φασι, καὶ τὸ μὴ ἂν ἄλλως ἑλέσθαι τὸ βέλτιον, ἢ οὕτως, εὔλογον ἴσως, τὸ δὲ τῇ πείρᾳ ἑκάστῃ τοσαῦτα ἔτη ἀποδιδόναι, παγγέλοιον, ὥσπερ οὐχ οἷόν τε ὄν, ἀπ' ὀλίγων καταμαθεῖν τὰ πάντα, ἐμοὶ δὲ καὶ πάνυ ῥᾴδιον εἶναι

δοκεῖ τὸ τοιοῦτον, καὶ οὐ πολλῆς διατριβῆς δεόμενον. φασὶ γέ τοι τῶν πλαστῶν τινα, Φειδίαν οἶμαι, ὄνυχα μόνον λέοντος ἰδόντα, ἀπ' ἐκείνου ἀναλελογίσθαι, ἡλίκος ἂν ὁ πᾶς λέων γένοιτο, κατ' ἀξίαν τοῦ ὄνυχος ἀναπλασθείς. καὶ σὺ δέ, ἤν τις σοι χεῖρα μόνην ἀνθρώπου δείξῃ, τὸ ἄλλο σῶμα κατακαλύψας, εἴσῃ, οἶμαι, αὐτίκα, ὅτι ἄνθρωπός ἐστι τὸ κεκαλυμμένον, κἂν μὴ τὸ πᾶν σῶμα ἴδῃς. καὶ τοίνυν τὰ μὲν κεφαλαιώδη, ὧν ἁπάντων λέγουσι, ῥᾴδιον καταμαθεῖν ἐν ὀλίγῳ μορίῳ ἡμέρας. τὸ δ' ὑπερακριβὲς τοῦτο, καὶ μακρᾶς τῆς ἐξετάσεως δεόμενον, οὐ πάνυ ἀναγκαῖον ἐς τὴν αἵρεσιν τοῦ βελτίονος, ἀλλ' ἔνεστι κρῖναι καὶ ἀπ' ἐκείνων. ΛΥ. παπαί, ὦ Ἑρμότιμε, ὡς ἰσχυρὰ ταῦτ' εἴρηκας, ἀπὸ τῶν μερῶν ἀξιῶν τὰ ὅλα εἰδέναι. καίτοι ἐγὼ τἀναντία ἀκούσας μέμνημαι, ὡς ὁ μὲν τὸ ὅλον εἰδώς, εἰδείη ἂν καὶ τὸ μέρος, ὁ δὲ μόνον τὸ μέρος, οὐκέτι καὶ τὸ ὅλον. οὕτω καί μοι τόδε ἀπόκριναι, ὁ Φειδίας ἄν ποτε ἰδὼν ὄνυχα λέοντος, ἔγνω ἄν, ὅτι λέοντός ἐστιν, εἰ μὴ ἑωράκει ποτὲ λέοντα ὅλον; ἢ σὺ ἀνθρώπου χεῖρα ἰδών, εἶχες ἂν εἰπεῖν, ὅτι ἀνθρώπου ἐστί, μὴ πρότερον εἰδώς, μηδ' ἑωρακὼς ἄνθρωπον; τί σιγᾷς; ἢ βούλει, ἐγὼ ἀποκρίνομαι ὑπὲρ σοῦ τάγε ἀναγκαῖα, ὅτι οὐκ ἂν εἶχες; ὥστε κινδυνεύει ὁ Φειδίας ἄπρακτος ἀπεληλυθέναι, μάτην ἀναπλάσας τὸν λέοντα, οὐδὲν γὰρ πρὸς τὸν Διόνυσον, ὦ παῖ, λέγων. ἢ πῶς ταῦτ' ἐκείνοις ὅμοια; τότε μὲν γὰρ Φειδίᾳ, καὶ σοὶ

οὐδὲν

οὐδὲν ἄλλο ἢ γνωρίζειν τὰ μέρη αἴτιον ἦν, ἢ τὸ εἰδέναι τὸ ὅλον, ἄνθρωπον λέγω, καὶ λέοντα, ἐν φιλοσοφίᾳ δὲ, οἷον τῇ Στωϊκῶν, πῶς ἂν ἐκ τοῦ μέρους ἢ τὰ λοιπὰ ἴδοις, ἢ πῶς ἂν ἀποφαίνοιο, ὡς καλά; τὸ γὰρ οἶδα τὸ ὅλον, οὗ μέρη ἐκεῖνά ἐστιν. ὃ δὲ φῂς, ὅτι τὰ κεφάλαια ῥᾴδιον ἀκοῦσαι ἁπάσης φιλοσοφίας ἐν ὀλίγῳ μορίῳ ἡμέρας, οἷον ἀρχὰς αὐτῶν, καὶ τέλη, καὶ τί θεοὺς οἴονται εἶναι, τί ψυχὴν, καὶ τίνες μὲν σώματα πάντα φασὶ, τίνες δὲ καὶ ἀσώματα εἶναι ἀξιοῦσι, καὶ ὅτι οἱ μὲν ἡδονὴν, οἱ δὲ τὸ καλὸν, ἀγαθὸν καὶ εὐδαίμονα τίθενται, καὶ τὰ τοιαῦτα, οὑτωσὶ μὲν ἀκούσαντας ἀποφήνασθαι ῥᾴδιον, καὶ ἔργον οὐδέν. εἰδέναι δὲ, ὅστις ὁ τἀληθῆ λέγων ἐστὶν, ὅρα, μὴ οὐχὶ μορίου ἐστὶν ἡμέρας, ἀλλὰ πολλῶν ἡμερῶν δέηται. ἢ τί γὰρ ἐκεῖνοι παθόντες, ὑπὲρ αὐτῶν τούτων ἑκατοντάδας καὶ χιλιάδας βιβλίων ἕκαστοι συγγεγράφασιν, ὡς πείσαιεν, οἶμαι, ἀληθῆ εἶναι τὰ ὀλίγα ἐκεῖνα, καὶ ἅ σοι ἐδόκει ῥᾴδια καὶ εὐμαθῆ. νῦν δὲ μάντεως, οἶμαι, δεήσει σοι κἀνταῦθα πρὸς τὴν αἵρεσιν τῶν κρειττόνων, εἰ μὴ ἀνέχῃ τὴν διατριβὴν, ὡς ἀκριβῶς ἑλέσθαι αὐτὸς ἅπαντα, καὶ ὅλον ἕκαστον κατανοήσας. ἐπίτομος γὰρ αὕτη γένοιτ' ἄν, οὐκ ἔχουσα περιπλοκὰς, οὐδ' ἀναβολὰς, εἰ μεταστειλάμενος τὸν μάντιν, ἀκούσας τῶν κεφαλαίων ἁπάντων, σφαγιάζοιο ἐφ' ἑκάστοις. ἀπαλλάξει γάρ σε ὁ θεὸς μυρίων πραγμάτων, δείξας ἐν τῷ τοῦ ἱερείου ἥπατι, ἅ τινά σοι αἱρετέον. εἰ δὲ βούλει, καὶ

ἄλλο τι ἀπραγμονέστερον ὑποθήσομαί σοι, ὡς μὴ ἱερεῖα καταθύοις ταυτί, καὶ θυσιάζῃ, καὶ μηδ' ἱερέα τινὰ τῶν μεγαλομίσθων παρακαλεῖν. ἀλλ' εἰς κάλπιν ἐμβαλὼν γραμματεῖα, ἔχοντα τῶν φιλοσόφων ἑκάστου τοὔνομα, κέλευε παῖδά τινα τῶν ἀνήβων ἀμφιθαλῆ τινα, προσελθόντα πρὸς τὴν κάλπιν ἀνελέσθαι, ὅ, τι ἂν πρῶτον ὑπὸ τὴν χεῖρα ἔλθῃ τῶν γραμματείων, καὶ τὸ λοιπὸν κατὰ τὸν λαχόντα ἐκεῖνον, ὅστις ἂν ᾖ, φιλοσόφει. Ερ. ταυτὶ μὲν, ὦ Λυκῖνε, βωμολοχικὰ, καὶ οὐ κατὰ σέ. σὺ δὲ εἰπέ μοι, ἤδη ποτὲ οἶνον ἐπρίω αὐτός; Λυ. καὶ μάλα πολλάκις. Ερ. ἆρ' οὖν περιῄεις ἅπαντας ἐν κύκλῳ τοὺς ἐν τῇ πόλει καπήλους, ἀπογευόμενος καὶ παραβάλλων καὶ ἀντεξετάζων τοὺς οἴνους; Λυ. οὐδαμῶς. Ερ. χρὴ γάρ, οἶμαι, σοὶ τῷ πρώτῳ χρηστῷ καὶ ἀξίῳ ἐντυχόντι ἀποφέρεσθαι. Λυ. νὴ Δία. Ερ. καὶ ἀπό γε τοῦ ὀλίγου ἐκείνου γεύματος εἶχες ἂν εἰπεῖν, ὁποῖος ἅπας ὁ οἶνός ἐστιν; Λυ. εἶχον γάρ. Ερ. εἰ δὲ δὴ ἔλεγες προσελθὼν τοῖς καπήλοις, ἐπειδὴ κοτύλην πρίασθαι βούλομαι, δότε μοι, ὦ οὗτοι ἐκπιεῖν ὅλον ἕκαστος ὑμῶν τὸν πίθον, ὡς διὰ πάντων ἐπεξελθὼν, μάθοιμι, ὅστις ἀμείνω τὸν οἶνον ἔχει, καὶ ὅθεν μοι ὠνητέον· εἰ ταῦτ' ἔλεγες, οὐκ ἂν οἴει καταγελάσαι σου αὐτούς; εἰ δὲ καὶ ἐπὶ πλέον ἐνοχλοίης, τάχ' ἂν καὶ προσχέαι τοῦ ὕδατος. Λυ. οἶμαι ἔγωγε, καὶ δίκαιά γ' ἂν πάθοιμι. Ερ. κατὰ ταὐτὰ δὴ καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ. τί δεῖ ἐκπιεῖν τὸν πίθον,

δυναμένους

δυναμένους ἀπ' ὀλίγου τοῦ γεύματος εἰδέναι ὁ-
ποῖον τὸ πᾶν ἐστιν; Λυ. ὡς ὀλισθηρὸς, ὦ Ἑρμότιμε,
καὶ διαδιδράσκεις ἐκ τῶν χειρῶν. πλὴν ἀλλ' ὤνησάς
γε, οἰόμενος γὰρ ἐκπεφευγέναι, ἐς τὸν αὐτὸν κύρ-
τον ἐμπέπτωκας. Ερ. πῶς τοῦτ' ἔφης; Λυ. ὅτι
αὐθομολογούμενον πρᾶγμα λαβὼν, καὶ γνώρι-
μον ἅπασι, τὸν οἶνον, εἰκάζεις αὐτῷ τὰ ἀνομοιότα-
τα, καὶ περὶ ὧν ἀμφισβητοῦσιν ἅπαντες, ἀφανῶν
ὄντων. ὥστε ἔγωγε οὐκ ἔχω εἰπεῖν, καθότι σοι ὅμοιος φι-
λοσοφία καὶ οἶνος εἴη, ἄρα κατὰ τοῦτο μόνον, ὅτι καὶ φι-
λόσοφοι ἀποδίδονται τὰ μαθήματα, ὥσπερ οἱ κά-
πηλοι, κερασάμενοί γε οἱ πολλοὶ, καὶ δολώσαντες
καὶ κακομετροῦντες. οὑτωσὶ δ' ἐπισκοπήσωμεν
ὅ, τι καὶ λέγεις, τὸν οἶνον φὴς τὸν ἐν τῷ πίθῳ ὅλον
αὐτὸν αὐτῷ ὅμοιον εἶναι, καὶ μὰ Δί' οὐδὲν ἄτοπον,
ἀλλὰ καὶ εἴ τις γεύσαιτο, ἀρυσάμενος ὀλίγον ὅσον
αὐτοῦ, εἴσεσθαι αὐτίκα, ὁποῖος ἅπας ὁ πίθος ἐστὶν,
ἀκόλουθον καὶ τοῦτο, καὶ οὐδὲν ἂν ἔγωγέ τι ἀντείπω. ὅρα
δὴ καὶ τὸ μετὰ τοῦτο, φιλοσοφία, καὶ οἱ φιλοσοφοῦντες,
οἷον ὁ διδάσκαλος ὁ σὸς, ἆρα ταῦτα πρὸς ὑμᾶς
λέγει ὁσημέραι, καὶ περὶ τῶν αὐτῶν, ἢ ἄλλα ἄλλοτε;
πολλὰ γάρ ἐστι, πρόδηλον ὦ ἑταῖρε. ἢ οὐκ ἂν εἰκὸς,
ἔτι παρέμενες, αὐτῷ κατὰ τὸν Ὀδυσσέα περιιὼν,
καὶ περιπλανώμενος, εἰ τὰ αὐτὰ ἔλεγεν, ἀλλ' ἀ-
πέχρη ἄν σοι καὶ ἅπαξ ἀκούσαντι; Ερ. πῶς γὰρ
οὔ; Λυ. πῶς οὖν οἷόν τέ σοι ἦν, ἀπὸ τοῦ πρώ-
του γεύματος εἰδέναι τὰ πάντα; οὐ γὰρ τὰ αὐ-

τά γε, ἀλλ' ἀεὶ ἕτερα καινὰ ὑπὸ καινοῖς ἐλέγχοις, οὐχ ὥσπερ ὁ οἶνος ἀεὶ ὁ αὐτὸς ἦν, ὥστε ὦ ἑταῖρε, ἢν μὴ ὅλον ἐκπίῃς τὸν πίθον, καὶ ἄλλως μεθύων περιήεις. ἀτεχνῶς γὰρ ἐν τῷ πυθμένι δοκεῖ μοι ὁ θεὸς κατακρύψαι τὸ φιλοσοφίας ἀγαθόν, ὑπὸ τὴν τρύγα αὐτήν. δεήσει οὖν ὅλον ἐξαντλῆσαι διὰ τέλους, ἢ οὔποτ' ἂν εὕροις τὸ νεκτάρεον ἐκεῖνο πόμα, οὗ πάλαι διψῆν μοι δοκεῖς. σὺ δὲ οἴει τὸ τοιοῦτον αὐτὸ εἶναι, ὡς εἰ μόνον γεύσαιο αὐτοῦ, καὶ σπάσαιο μικρόν, ὅσον αὐτίκα σε πάνσοφον γενησόμενον, ὥσπερ φασὶν ἐν Δελφοῖς τὴν πρόμαντιν, ἐπειδὰν πίῃ τοῦ ἱεροῦ νάματος, ἔνθεον εὐθὺς γίνεσθαι, καὶ χρᾶν τοῖς προσιοῦσιν, ἀλλ' οὐχ οὕτως ἔχειν ἔοικε. σὺ γοῦν ὑπὲρ ἥμισυ τοῦ πίθου ἐκπεπωκὼς, ἐνάρχεσθαι ἔτι ἔλεγες, ὅρα τοίνυν, μὴ τῷδε μᾶλλον φιλοσοφία ἔοικεν. ὁ μὲν γὰρ πίθος ἔτι μενέτω σοι, καὶ ὁ κάπηλος, ἐνέστω δὲ μὴ οἶνος, ἀλλὰ πανσπερμία τις πυρὸς ὑπὲρ αὐτῷ, καὶ μετὰ τοῦτο κύαμοι, εἶτα κριθαί, καὶ ὑπὸ ταύταις φακοί, εἶτα ἐρέβινθοι, καὶ ἄλλα ποικίλα πρὸς, εἰ δὴ σὺ ὠνήσασθαι ἐθέλων τῶν σπερμάτων, καὶ ὃς ἀφελὼν τοῦ πυροῦ, οὗπερ ἦν, ἀνέδωκέ σοι δεῖγμα εἰς τὴν χεῖρα, ὡς ἴδοις, ἆρα οὖν ἔχοις ἂν εἰπεῖν, εἰς ἐκεῖνο προβλέπων, εἰ καὶ οἱ ἐρέβινθοι καθαροί, καὶ οἱ φακοὶ εὐτακεῖς, καὶ οἱ κύαμοι οὐ διακενοί; Ερ. οὐδαμῶς. Λυ. οὐ τοίνυν οὐδὲ φιλοσοφίαν ἀφ' ἑνὸς, ὧν φήσει τις τοῦ πρώτου, μάθοις ἂν ἅπασαν, ὁποία ἐστίν, οὐ γὰρ ἕν τι ἦν, ὥσπερ ὁ οἶ-

νος.

νος, ᾧ πρὸς σὺ αὐτὴν ἀπεικάζεις, ἀξιῶν ὁμοίαν εἶναι τοῖς γεύμασι, τὸ δὲ ἑτεροῖόν τι ὤφθη, οὐ παρέργου τῆς ἐξετάσεως δεόμενον. οἶνον μὲν γὰρ φαῦλον πρίασθαι, ἐν δυοῖν ὀβολοῖν ὁ κίνδυνος. αὐτὸν δέ τινα ἐν τῷ συρφετῷ παραπολέσθαι, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν ἀρχῇ ἔφησθα, οὐ μικρὸν εἶναι κακόν. ἄλλως τε, ὁ μὲν ὅλον ἀξιῶν ἐκπιεῖν τὸν πίθον, ὡς κοτύλην πρίαιτο, ζημιῶσαι ἂν τὸν κάπηλον, οὕτως ἀπίθανα γευόμενος. φιλοσοφία δὲ οὐδὲν ἂν τοιοῦτο πάθοι, ἀλλὰ κἂν ὅτι πάμπολλα πίῃς, οὐδὲν ἐλάττων ὁ πίθος γίγνεται, οὐδὲ ζημιώσεται ὁ κάπηλος. ἐπιρρεῖ γὰρ, κατὰ τὴν παροιμίαν, τὸ πρᾶγμα ἐξαντλούμενον εἰς τὸ ἔμπαλιν, ἢ ὁ τῶν Δαναΐδων πίθος. ἐκεῖνος μὲν γὰρ τὸ ἐμβαλλόμενον οὐ συνεῖχεν, ἀλλὰ διέρρει εὐθὺς, ἐντεῦθεν δὲ ἢν ἀφέλῃς τι, πλεῖον τὸ λοιπὸν γίγνεται. ἐθέλω δέ σοι καὶ ἄλλο ὅμοιον εἰπεῖν φιλοσοφίας πέρι γεύματος, καὶ μή με νομίσῃς βλασφημεῖν περὶ αὐτῆς, ἢν εἴπω, ὅτι φαρμάκῳ ὀλεθρείῳ ἔοικεν, οἷον κωνείῳ ἢ ἀκονίτῳ, ἢ ἄλλῳ τῶν τοιούτων. οὐδὲ γὰρ ταῦτα, ἐπείπερ θανατηφόρα ἐστὶν, ἀποκτείνοι ἂν, εἴ τις ὀλίγον, ὅσον ἀκαριαῖον ἀποξύσας αὐτῶν, ἄκρῳ τῷ ὄνυχι ἀπογεύσαιτο, ἀλλὰ ἢν μὴ τοσοῦτον, ὅσον χρὴ, καὶ ὅπως, καὶ ξὺν οἷς, οὐκ ἂν ἀποθάνοι ὁ προσενεγκάμενος. σὺ δὲ ἠξίους τοὐλάχιστον ἐξαρκεῖν, ὡς ἀποτελέσαι τὴν τοῦ ὅλου γνῶσιν. Ερ. ἔστω ταῦτα, ὡς βούλει, Λυκῖνε, τί οὖν ἑκατὸν ἔτη χρὴ βιῶναι, καὶ τοσαῦθ' ὑπομεῖναι πράγματα, ἢ οὐκ ἂν ἄλ-

λως φιλοσοφήσαιμεν; Λυ. οὐ γάρ, ὦ Ἑρμότιμε, καὶ δεινὸν οὐδέν, εἴ γε ἀληθῆ ἔλεγεν ἐν ἀρχῇ, ὡς ὁ μὲν βίος βραχύς, ἡ δὲ τέχνη μακρή. νῦν δὲ οὐκ οἶδ᾽, ὅ, τι παθὼν ἀγανακτεῖς, εἰ μὴ αὐθημερὸν ἡμῖν πρὶν δῦναι ἥλιον, Χρύσιππος ἢ Πλάτων ἢ Πυθαγόρας γένοιο. Ερ. περιέρχῃ με, ὦ Λυκῖνε, καὶ συνελαύνεις εἰς στενόν, οὐδὲν ὑπ᾽ ἐμοῦ δεινὸν παθών, ὑπὸ φθόνου δηλαδή, ὅτι ἐγὼ μὲν προὔκοπτον ἐν τοῖς μαθήμασι, σὺ δὲ ὠλιγώρησας ἑαυτοῦ, τηλικοῦτος ὤν. Λυ. οἶσθ᾽ οὖν, ὃ δράσεις; ἐμοὶ μέν, ὥσπερ κορυβαντιῶντι, μὴ πρόσεχε τὸν νοῦν, ἀλλ᾽ ἔα ληρεῖν. σὺ δ᾽, ὡς ἔχεις, προχώρει εἰς τὸ πρόσθεν τῆς ὁδοῦ, καὶ περαινε κατὰ τὰ ἐξ ἀρχῆς σοι δεδογμένα περὶ τούτων. Ερ. ἀλλ᾽ οὐκ ἐᾷς σὺ βίαιος ὢν αἱρεῖσθαί τι, ἢν μὴ πειραθῶ ἁπάντων. Λυ. καὶ μὴν εὖ εἰδέναι χρή, ὡς οὐκ ἄν ποτε ἄλλο εἴποιμι. βίαιον δὲ λέγων ἐμέ, ἀναίτιον δοκεῖς μοι κατὰ τὸν ποιητὴν αἰτιᾶσθαι αὐτόν, ἐς ἂν μὴ ἕτερός σοι λόγος συμμαχήσας ἀφέληται τῆς βίας, ἤδη ἀγόμενον. ἰδοὺ γέ τοι καὶ τάδε πολλῷ βιαιότερα φαίη ἄν σοι ὁ λόγος, σὺ δ᾽ ἐκεῖνον παρείς, ἐμὲ ἴσως αἰτιάσῃ. Ερ. τὰ ποῖα; θαυμάζω γάρ, εἴ τι ἄρρητον καταλέλειπται αὐτῷ. Λυ. οὐχ ἱκανὸν εἶναί φησι, τὸ πάντα ἰδεῖν καὶ διεξελθεῖν δι᾽ αὐτῶν, ὡς ἔχειν ἤδη ἑλέσθαι τὸ βέλτιστον, ἀλλ᾽ ἔτι τοῦ μεγίστου ἐνδεῖν. Ερ. τίνος τούτου; Λυ. κριτικῆς τινος, ὦ θαυμάσιε, καὶ ἐξεταστικῆς παρασκευῆς, καὶ νοῦ ὀξέος, καὶ διανοίας ἀκριβοῦς καὶ ἀδεκάστου, οἵαν

χρὴ ἐὰν τὴν περὶ τῶν τηλικούτων δικάσειν, ἢ μάτην ἂν ἅπαντα ἑωραμένα εἴη. ἀποδοτέον οὖν φησι καὶ τῷ τοιούτῳ χρόνον οὐκ ὀλίγον, καὶ προθέμενον ἅπαντα εἰς μέσον, αἱρεῖσθαι διαμέλλοντα, καὶ βραδύνοντα, πολλάκις ἐπισκοποῦντα, μήτε ἡλικίαν τοῦ λέγοντος ἑκάστου, μήτε σχῆμα ἢ δόξαν τὴν ἐπὶ σοφίᾳ αἰδούμενον, ἀλλὰ κατὰ τοὺς Ἀρεοπαγίτας αὐτὸ ποιοῦντα, οἳ ἐν νυκτὶ καὶ σκότῳ δικάζουσιν, ὡς μὴ ἐς τοὺς λέγοντας, ἀλλ᾽ ἐς τὰ λεγόμενα ἀποβλέποιεν, καὶ τότ᾽ ἤδη ἐξέσται σοι βεβαίως ἑλομένῳ φιλοσοφεῖν. Ερ. μετὰ τὸν βίον φὴς, ἐκ γὰρ τούτων, οὐδενὸς ἀνθρώπων βίος ἐξαρκέσειεν ἂν, ὡς ἐπὶ πάντων ἐλθεῖν, καὶ ἕκαστον ἀκριβῶς ἐπιδεῖν, καὶ ἐπιδόντα κρῖναι, καὶ κρίναντα ἑλέσθαι, καὶ ἑλόμενον φιλοσοφῆσαι. μόνως καὶ δὴ οὕτως εὑρεθῆναι φὴς τἀληθές, ἄλλως δὲ οὔ. Λυ. ὀκνῶ γάρ σοι εἰπεῖν, ὦ Ἑρμότιμε, ὅτι οὐδὲ τοῦτό πω ἱκανὸν, ἀλλ᾽ ἔτι μοι δοκοῦμεν λεληθέναι ἡμᾶς αὐτοὺς, οἰόμενοι μέν τι εὑρηκέναι βέβαιον. εὑρόντες δὲ οὐδὲν, ὥσπερ οἱ ἁλιεύοντες, πολλάκις καθέντες τὰ δίκτυα, καὶ βάρους τινὸς αἰσθόμενοι, ἀνέλκουσιν ἰχθῦς παμπόλλους γε περιβεβληκέναι ἐλπίζοντες, εἶτα, ἐπειδὰν κάμωσιν ἀνασπῶντες, ἢ λίθος τις ἀναφαίνεται αὐτοῖς, ἢ κεράμιον ψάμμῳ σεσαγμένον, σκόπει, μὴ καὶ ἡμεῖς τι τοιοῦτον ἀνεσπάκαμεν. Ερ. οὐ μανθάνω, τί σοι τὰ δίκτυα ταῦτα βούλεται, ἀτεχνῶς γάρ με περιβάλλεις αὐτοῖς. Λυ. οὐκοῦν πειρῶ διεκδῦναι, σὺν θεῷ γὰρ οἶσθα νεῖν, εἰ καί τις ἄλλος.

ἐγὼ γὰρ, ἢν ἐφ' ἅπαντας ἔλθωμεν πειρώμενοι, καὶ τοῦτο ἐργασώμεθά ποτε, οὐδέπω οὐδὲ τοῦτο δῆλον ἔσεσθαι νομίζω, εἴ τις δὴ αὐτῶν ἔχει τὸ ζητούμενον, ἢ πάντες ὁμοίως ἀγνοοῦσι. Ερ. τί φὴς; οὐδὲ τούτων τις πάντως ἔχει; Λυ. ἄδηλον. ἢ σοι ἀδύνατον δοκεῖ ἅπαντας ψεύδεσθαι, τὸ δ' ἀληθὲς ἄλλό τι εἶναι, πρὸς μηδενὸς αὐτῶν πω εὑρημένον; Ερ. πῶς οἷόν τε; Λυ. οὕτως. ἔστω γὰρ ὁ μὲν ἀληθὴς ἀριθμὸς ἡμῖν, εἴκοσιν, οἷον κυάμους τις εἴκοσιν εἰς τὴν χεῖρα λαβὼν, ἐπικλεισάμενος, ἐρωτάτω δέκα τινὰς, ὁπόσοι εἰσὶν οἱ κύαμοι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, οἱ δ' εἰκάζοντες, ὁ μὲν ἑπτὰ ὁ δὲ τριάκοντα λεγέτωσαν, ὁ δέ τις δέκα ἢ πεντεκαίδεκα, καὶ ὅλως, ἄλλος ἄλλον τινὰ ἀριθμὸν, ἐνδέχεται μέν τοι καὶ κατὰ τύχην τινὰ ἀληθεῦσαι, ἢ γάρ; Ερ. ναί. Λυ. οὐ μὴν οὐδὲ τοῦτο ἀδύνατον, ἅπαντας ἄλλον ἄλλους ἀριθμοὺς εἰπεῖν, τοὺς ψευδεῖς, καὶ οὐκ ὄντας, μηδένα δὲ αὐτῶν φάναι, ὅτι εἴκοσιν ὁ ἀνὴρ κυάμους ἔχει. ἢ τί φὴς; Ερ. οὐκ ἀδύνατον. Λυ. κατὰ ταῦτα τοίνυν ἅπαντες μὲν οἱ φιλοσοφοῦντες τὴν εὐδαιμονίαν ζητοῦσιν, ὁποῖόν τί ἐστι, καὶ λέγουσιν ἄλλος ἄλλό τι αὐτὴν εἶναι, ὁ μὲν ἡδονὴν, ὁ δὲ τὸ καλὸν, ὁ δὲ, ὅσα ἕτερα φασὶ περὶ αὐτῆς. εἰκὸς μὲν οὖν, καὶ τούτων ἕν τι εἶναι τὸ εὔδαιμον, οὐκ ἀπεικὸς δὲ, καὶ ἄλλό τι παρ' αὐτὰ πάντα. καὶ ἐοίκαμεν ἡμεῖς ἀνάπαλιν, ἢ ἐχρῆν, πρὶν τὴν ἀρχὴν εὑρεῖν, ἐπείγεσθαι πρὸς τὸ τέλος. ἔδει δ', οἶμαι, πρότερον φανερὸν γενέσθαι,

ὅτι

ὅτι ἔγνωσαι τἀληθές, καὶ πάντως ἔχει τις αὐτὸ εἰ-
δὼς τῶν φιλοσοφούντων, εἶτα μετὰ τοῦτο, τὸ ἑξῆς
ἂν ἦν ζητῆσαι, ᾧ πιστέον ἐστίν. Ερ. ὥστε, ὦ Λυκῖνε,
τοῦτο φὴς, ὅτι οὐδ' ἂν διὰ πάσης φιλοσοφίας χωρήσω-
μεν, οὐδὲ τότε πάντως ἕξομεν τἀληθὲς εὑρεῖν. Λυ.
μὴ ἐμὲ ὦ γαθὲ ἐρώτα, ἀλλὰ τὸν λόγον αὖθις αὐτὸν,
καὶ ἴσως ἂν ἀποκρίναιτό σοι, ὅτι οὐδέπω, ἔστ' ἂν ἄδη-
λον ᾖ, εἰ ἕν τι τούτων ἐστὶν, ὧν οὗτοι λέγουσιν. Ερ.
οὐδέποτε ἄρα, ἐξ ὧν σὺ φὴς, εὑρήσομεν, οὐδὲ φιλο-
σοφήσομεν, ἀλλὰ δεήσει ἡμᾶς ἰδιώτην τινὰ βίον
ζῆν, ἀποστάντας τοῦ φιλοσοφεῖν. Λυ. τοῦτο ξυμβαί-
νει γε, ὧν φὴς ἀδύνατον εἶναι φιλοσοφῆσαι, καὶ ἀνέ-
φικτον ἀνθρώπῳ γε ὄντι. ἀξιοῖς γὰρ τὸν φιλοσοφή-
σειν μέλλοντα, ἑλέσθαι πρῶτον φιλοσοφίαν τὴν
ἀρίστην, ἡ δ' αἵρεσις οὕτω σοι ἐδόκει μόνως ἀκριβὴς
ἂν γενέσθαι, εἰ διὰ πάσης φιλοσοφίας χωρήσαν-
τες, ἑλοίμεθα τὴν ἀληθεστάτην. εἶτα λογιζόμενος
ἐτῶν ἀριθμὸν, ὁπόσος ἑκάστῃ ἱκανός ἐστιν, ὑπερ-
εξέπιπτες, ἀπομηκύνων τὸ πρᾶγμα εἰς γενεὰς ἄλ-
λας, ὡς ὑπερήμερον γίνεσθαι τἀληθὲς τοῦ ἑκάστου
βίου. τελευτῶν δὲ, καὶ τοῦτο αὐτὸ οὐκ ἀνενδοίαστον
ἀποφαίνεις, ἄδηλον εἶναι λέγων, εἴ τε εὕρηται πρὸς
τῶν φιλοσοφούντων πάλαι τἀληθὲς, εἴ τε καὶ μή.
σὺ δὲ πῶς Ερμότιμε δύναιο ἂν ἐπομοσάμενος εἰ-
πεῖν, ὅ, τι εὕρηται πρὸς αὐτῶν; ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν ὀμό-
σαιμι. καί τοι πόσα ἄλλα παρεῖδον ἑκὼν ἐγώ σοι, ἐξετά-
σεως μακρᾶς καὶ αὐτὰ δεόμενα; Ερ. τὰ ποῖα; Λυ.

οὐκ ἀκούεις τῶν Στωϊκῶν ἢ Ἐπικουρείων ἢ Πλατωνικῶν, εἶναι φασκόντων τοὺς μὲν εἰδέναι τοὺς λόγους ἑκάστους, τοὺς δὲ μὴ, καί τοι τά γε ἄλλα πάνυ ἀξιοπίστους ὄντας; Ερ. ἀληθῆ ταῦτα. Λυ. τὸ τοίνυν διακρῖναι τοὺς εἰδότας, καὶ διαγνῶναι ἀπὸ τῶν οὐκ εἰδότων μὲν, φασκόντων δὲ, οὔ σοι δοκεῖ πάνυ ἐργῶδες εἶναι; Ερ. καὶ μάλα. Λυ. δεήσει τοίνυν σε, εἰ μέλλεις Στωϊκῶν τὸν ἄριστον εἴσεσθαι, εἰ καὶ μὴ ἐπὶ πάντας, ἀλλ' οὖν ἐπὶ τοὺς πλείστους αὐτῶν ἐλθεῖν, καὶ πειραθῆναι, καὶ τὸν ἀμείνω προστήσασθαι διδάσκαλον, γυμνασάμενόν γε πρότερον, καὶ κριτικὴν τῶν τοιούτων δύναμιν ποιησάμενον, ὡς μή σε λάθῃ ὁ χείρων προκριθείς. καὶ σὺ καὶ πρὸς τοῦτο ὅρα, ὅσου δεῖ τοῦ χρόνου, ὃν ἑκὼν παρῆκα, δεδιὼς, μὴ σὺ ἀγανακτήσῃς, καίτοι τό γε μέγιστόν τε ἅμα, καὶ ἀναγκαιότατον ἐν τοῖς τοιούτοις, λέγω δὴ τοῖς ἀδήλοις τε καὶ ἀμφιβόλοις, ἓν τοῦτό ἐστιν, οἶμαι. καὶ μόνη σοι αὕτη πιστὴ καὶ βέβαιος ἐλπὶς ἐπὶ τὴν ἀλήθειάν τε καὶ εὕρεσιν αὐτῆς, ἄλλη δὲ οὐδ' ἡτισοῦν, ἢ τὸ κρίνειν δύνασθαι, καὶ χωρίζειν ἀπὸ τῶν ἀληθῶν τὰ ψευδῆ, καὶ ὑπάρχειν σοι καὶ κατὰ τοὺς ἀργυρογνώμονας διαγιγνώσκειν, ἅ, τε δόκιμα καὶ ἀκίβδηλα, καὶ ἃ παρακεκομμένα, καὶ εἴ ποτε τοιαύτην τινὰ δύναμιν καὶ τέχνην ποιησάμενος, ἴοις ἐπὶ τὴν ἐξέτασιν τῶν λεγομένων, εἰ δὲ μὴ, εὖ ἴσθι, ὡς οὐδέν κωλύσει σε τῆς ῥινὸς ἕλκεσθαι ὑφ' ἑκάστων, ἢ θαλλῷ προδειχθέντι ἀκολουθεῖν, ὥσπερ τὰ πρόβατα, μᾶλλον

δὲ

δὲ τῷ ἐπιτραπεζίῳ ὕδατι ἐοικὼς ἐστὶ, ἐφ᾽ ὅ, τι ἂν μέρος ἑλκύσῃ σέ τις, ἄκρῳ τῷ δακτύλῳ ἀγόμενος, ἢ καὶ νὴ Δία καλάμῳ τινὶ, ἐπ᾽ ὄχθῃ παραποταμίᾳ πεφυκότι, καὶ πρὸς πᾶν τὸ πνέον καμπτομένῳ, κἂν μικρά τις αὔρα διαφυσήσασα, διασαλεύσῃ αὐτόν. ὡς εἴ γέ τινα εὕροις διδάσκαλον, ὃς ἀποδείξεως πέρι, καὶ περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων διακρίσεως, τέχνην τινὰ εἰδὼς, διδάξειέ σε, παύσῃ δηλαδὴ πράγματα ἔχων. αὐτίκα γάρ σοι τὸ βέλτιστον φανεῖται, καὶ τἀληθὲς ὑπαχθὲν τῇ ἀποδεικτικῇ ταύτῃ τέχνῃ, καὶ τὸ ψεῦδος ἐλεγχθήσεται, καὶ σὺ βεβαίως ἑλόμενος καὶ κρίνας, φιλοσοφήσεις, καὶ τὴν τριπόθητον εὐδαιμονίαν κτησάμενος, βιώσῃ μετ᾽ αὐτῆς, ἅπαντα συλλήβδην ἔχων τὰ ἀγαθά. Ερ. εὖγε ὦ Λυκῖνε, παραπολὺ γὰρ ταῦτ᾽ ἀμείνω, καὶ ἐλπίδος οὐ μικρᾶς ἐχόμενα λέγεις. καὶ ζητητέος, ὡς ἔοικεν, ἡμῖν ἀνήρ τις τοιοῦτος, διαγνωστικούς τε καὶ διακριτικοὺς ποιήσων ἡμᾶς, καὶ τὸ μέγιστον, ἀποδεικτικοὺς, ὡς τά γε μετὰ ταῦτα, ῥᾴδια ἤδη καὶ ἀπράγμονα, καὶ οὐ πολλῆς διατριβῆς δεόμενα. καὶ ἔγωγε ἤδη χάριν οἶδά σοι, ἐξευρόντι συντομόν τινα ταύτην ἡμῖν, καὶ ἀρίστην ὁδόν. Λυ. καὶ μὴν οὔπω χάριν ἄν μοι εἰδείης εἰκότως, οὐδὲν γάρ σοι ἐξευρηκὼς ἔδειξα, ὡς ἐγγυτέρω σε ποιήσειν τῆς ἐλπίδος. τὸ δὲ πολὺ πορρωτέρω γεγόναμεν, ἢ πρότερον ἦμεν. καὶ κατὰ τοὺς παροιμιαζομένους, πολλὰ μοχθήσαντες, ὁμοίως ἐν-

μεν. Ερ. πῶς τοῦτο φῄς; πάνυ γάρ τι λυπηρόν τι
καὶ δύσελπι εὑρεῖν ἔοικας. Λυ. ὅτι, ὦ ἑταῖρε, κἂν
εὕρωμεν ὑπισχνούμενόν τινα εἰδέναι τε ἀπόδει-
ξιν, καὶ ἄλλον διδάξειν, οὐκ αὐτίκα, οἶμαι, πιστεύ-
σομεν αὐτῷ, ἀλλά τινα ζητήσομεν τὸν κρῖναι δυ-
νάμενον, εἰ ἀληθῆ ὁ ἀνὴρ λέγει, κἂν τούτου εὐπο-
ρήσωμεν, ἄδηλον ἔτι ἡμῖν, εἰ ὁ ἐπιγνώμων οὗτος
οἶδε διαγιγνώσκειν τὸν ὀρθῶς κρινοῦντα, ἢ μή, καὶ
ἐπ' αὐτὸν αὖθις τοῦτον ἄλλου ἐπιγνώμονος, οἶμαι,
δεῖ. ἡμεῖς γὰρ πόθεν ἂν εἰδείημεν διακρίνειν τὸν ἄ-
ριστα κρίνειν δυνάμενον; ὁρᾷς, ὅποι τοῦτο ἀποτείνεται,
καὶ ὡς ἀπέραντον γίγνεται, στῆναί ποτε, καὶ κα-
ταληφθῆναι μὴ δυνάμενον; ἐπεὶ καὶ τὰς ἀποδεί-
ξεις αὐτάς, ὁπόσας οἷόν τε εὑρίσκειν, ἀμφισβητου-
μένας ὄψει, καὶ μηδὲν ἐχούσας βέβαιον. αἱ γοῦν πλεῖ-
σται αὐτῶν, διὰ τῶν ἀμφισβητουμένων πείθειν
ἡμᾶς βιάζονται εἰδέναι. αἱ δὲ τοῖς πάνυ προδή-
λοις τὰ ἀφανέστατα συνάπτουσαι, οὐδὲν αὐτοῖς
κοινωνοῦντα, ἀποδείξεις αὐτῶν εἶναι φάσκουσιν, ὥσ-
περ εἴ τις οἴοιτο ἀποδείξειν εἶναι θεούς, διότι βωμοὶ
αὐτῶν ὄντες φαίνονται. ὥστε, ὦ Ερμότιμε, οὐκ οἶδ',
ὅπως καθάπερ οἱ ἐν κύκλῳ θέοντες, ἐπὶ τὴν αὐτὴν
ἀρχὴν καὶ ἀπορίαν ἐπανεληλύθαμεν. Ερ. οἷά με
εἰργάσω, ὦ Λυκῖνε, ἄνθρακάς μοι τὸν θησαυρὸν ἀπο-
φήνας. καὶ ὡς ἔοικεν, ἀπολεῖταί μοι τὰ τοσαῦτα ἔ-
τη, καὶ ὁ κάματος ὁ πολύς. Λυ. ἀλλ' ὦ Ερμότι-
με, πολὺ ἔλαττον ἀνιάσῃ, ἢν ἐννοήσῃς, ὅτι οὐ μόνος

ἔξω

ἔξω μένεις τῶν ἐλπισθέντων ἀγαθῶν, ἀλλὰ πάν-
τες, ὡς ἔπος εἰπεῖν, περὶ ὄνου σκιᾶς μάχονται οἱ
φιλοσοφοῦντες. ἢ τίς ἄρα δύναιτο δὴ ἐκείνων ἁ-
πάντων χωρῆσαι, ὧν ἐφίῃ; ὅπερ ἀδύνατον ἦν αὐ-
τὸς λέγεις εἶναι. νῦν δὲ, ὅμοιόν μοι δοκεῖς ποιεῖν, ὥσ-
περ εἴ τις δακρύοι, καὶ αἰτιῷτο τὴν τύχην, ὅτι μὴ
δύναιτο ἀνελθεῖν ἐς τὸν οὐρανὸν, ἢ ὅτι μὴ βύθιος ὑπο
δὺς εἰς τὴν θάλατταν, ἀπὸ Σικελίας ἐν Κύπρῳ ἀ-
ναδύσεται, ἢ ὅτι μὴ ἀρθεὶς πτηνὸς, αὐθημερὸν ἀπὸ
τῆς Ἑλλάδος εἰς Ἰνδοὺς τελεῖ. τὸ δ' αἴτιον τῆς λύ-
πης, ὅτι ἤλπικει, οἶμαι, ἢ ὄναρ ποτὲ ἰδὼν τοιοῦ-
τον, ἢ αὐτὸς αὐτῷ ἀναπλάσας, οὐ πρότερον ἐξετά-
σας, εἰ ἐφικτὰ εὔχεται, καὶ πρὸς τὴν ἀνθρώπου φύ-
σιν. καὶ δὴ καὶ σὲ, ὦ ἑταῖρε, πολλὰ καὶ θαυμαστὰ ὀ-
νειροπολοῦντα νύξας ὁ λόγος, ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐκθο-
ρεῖν ἐποίησεν, εἶτα ὀργίζῃ αὐτῷ, ἔτι μόλις τοὺς ὀφ-
θαλμοὺς ἀνοίγων, καὶ τὸν ὕπνον οὐ ῥᾳδίως ἀπο-
σειόμενος, ὑφ' ἡδονῆς, ὧν ἑώρας; πάσχουσι δ' αὐ-
τὸ καὶ οἱ τὴν κενὴν μακαρίαν ἑαυτοῖς ἀναπλάτ-
τοντες, ἢν μεταξὺ πλουτοῦσιν αὐτοῖς, καὶ θησαυ
ροὺς ἀνορύττουσι, καὶ βασιλεύουσι, καὶ τἄλλα εὐ-
δαιμονοῦσιν. οἷα πολλὰ ἡ θεὸς ἐκείνη ῥᾳδιουργεῖ, ἡ
εὐχὴ μεγαλόδωρος οὖσα, καὶ πρὸς οὐδὲν ἀντιλέ-
γουσα, κἂν πτηνὸς θέλῃ τις γενέσθαι, κἂν κολοσσιαῖ-
ος τὸ μέγεθος, κἂν ὄρη ὅλα χρυσᾶ εὑρίσκειν. ἢν τοί
νυν ταῦτα ἐννοοῦσιν αὐτοῖς, ὁ παῖς προσελθὼν, ἔ-
ρηταί τι τῶν ἀναγκαίων, οἷον, ὅθεν ἄρτους ὠνητέ-

ον, ἢ ὅ,τι ἦν, φασὶν πρὸς τὸν ἀπαιτοῦντα τοὐνοί-
κιον, ἐκ πολλοῦ περιμένοντα, οὕτως ἀγανακτοῦ-
σιν, ὡς ὑπὸ τοῦ ἐρομένου καὶ παρενοχλήσαντος ἀ-
φαιρεθέντες ἅπαντα ἐκεῖνα τἀγαθὰ, καὶ ὀλίγου
δέουσι τὴν ῥῖνα τοῦ παιδὸς ἀποτραγεῖν. ἀλλὰ σὺ,
ὦ Φιλότης, μὴ πάθῃς αὐτὸ πρὸς ἐμὲ, εἴ σε θησαυ-
ροὺς ἀνορύττοντα, καὶ πετόμενον, καὶ τινὰς ἐννοί-
ας ὑπερφυεῖς ἐννοοῦντα, καὶ τινὰς ἐλπίδας ἀνε-
φίκτους ἐλπίζοντα, φίλος ὢν, οὐ περιεῖδον διὰ παν-
τὸς τοῦ βίου, ὀνείρῳ ἡδεῖ μὲν ἴσως, ἀτὰρ ὀνείρῳ γε
συνόντα, διαναστάντα δὲ, ἀξιῶ πράττειν τι τῶν ἀ-
ναγκαίων, καὶ ὅ σε παραπέμψει ἐς τὸ λοιπὸν τοῦ
βίου, τὰ κοινὰ ταῦτα φρονοῦντα. ἐπεὶ, ἅ γε νῦν ἔ-
πραττες, καὶ ἐπενόεις, οὐδὲν τῶν Ἱπποκενταύρων
καὶ Χιμαιρῶν καὶ Γοργόνων διαφέρει. καὶ ὅσα ἄλλα,
ὄνειροι, καὶ ποιηταὶ, καὶ γραφεῖς, ἐλεύθεροι ὄντες, ἀ-
ναπλάττουσιν, οὔτε γενόμενα πώποτε, οὔτε γενέσθαι
δυνάμενα, καὶ ὅμως ὁ πολὺς λεὼς πιστεύουσιν αὐ-
τοῖς, καὶ κηλοῦνται ὁρῶντες, ἢ ἀκούοντες τὰ τοιαῦ-
τα, διὰ τὸ ξένα καὶ ἀλλόκοτα εἶναι. καὶ σὺ δὴ μυθοποι-
οῦ τινος ἀκούσας, ὡς ἔστι τις γυνὴ ὑπερφυὴς τὸ
κάλλος, ὑπὲρ τὰς Χάριτας αὐτὰς, ἢ τὴν Οὐρανί-
αν εἶναι, μὴ πρότερον ἐξετάσας, εἰ ἀληθῆ λέγει, καὶ εἰ
ἔστι που τῆς γῆς ἡ ἄνθρωπος αὕτη, ἤρας εὐθὺς, ὥσ-
περ φασὶ τὴν Μήδειαν ἐξ ὀνείρατος ἐρασθῆναι τοῦ
Ἰάσονος. ὃ δὲ δὴ μάλιστα σὲ πρὸς τὸν ἔρωτα ἐπη-
γάγετο, καὶ τοὺς ἄλλους δὲ, ὁπόσοι τοῦ αὐτοῦ σοὶ εἰδώ-

λου

λο ἐρῶσι, τοῦτο ἦν, ὥς γε μοι εἰκάζοντι φαίνεται, τὸ τὸν λέγοντα ἐκεῖνον περὶ τῆς γυναικός, ἐπείπερ ἐπιστεύθη τὸ πρῶτον, ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἀκόλουθα ἐπάγειν. εἰς τοῦτο γὰρ ἑωρᾶτε μόνον, καὶ διὰ τοῦτο εἷλκεν ὑμᾶς τῆς ῥινός, ἐπείπερ ἅπαξ τὴν πρώτην λαβὴν ἐνδεδώκατε αὐτῷ, καὶ ἦγεν ἐπὶ τὴν ἀγαπωμένην, δι' ἧς ἔλεγεν εὐθείας ὁδοῦ. ῥᾴδια γάρ οἶμαι τὰ μετὰ ταῦτα, καὶ οὐδεὶς ὑμῶν ἔτι ἐπιστρεφόμενος εἰς τὴν εἴσοδον, ἐξήταζεν, εἰ ἀληθής ἐστι, καὶ εἰ μὴ ἔλαθε, καθ' ἣν οὐκ ἐχρῆν εἰσελθών, ἀλλ' ἠκολούθει τοῖς τῶν προωδευκότων ἴχνεσι, καθάπερ τὰ πρόβατα πρὸς τὸν αὐτῶν ἡγούμενον, δέον ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ, καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν εὐθὺς σκέψασθαι, εἴπερ εἰσιτητέον. ὃ δέ, φημι, σαφέστερον ἂν μάθοις, ἤν τι τοιοῦτον ὅμοιον παραθεωρήσῃς αὐτῷ. λέγοντος γάρ τινος τῶν μεγαλοτόλμων τούτων ποιητῶν, ὡς γένοιτό ποτε τρικέφαλος, καὶ ἑξάχειρ ἄνθρωπος, ἂν τὸ πρῶτον ταῦτα ἀπραγμόνως ἀποδέξῃ, μὴ ἐξετάσας, εἰ δυνατόν, ἀλλὰ πιστεύσας, εὐθὺς ἀκολούθως ἂν ἐπάγοι καὶ τὰ λοιπά, ὡς καὶ ὀφθαλμοὺς ὁ αὐτὸς εἶχεν ἕξ, καὶ ὦτα ἕξ, καὶ φωνὰς τρεῖς ἅμα ἠφίει, καὶ ἤσθιε διὰ τριῶν στομάτων, καὶ δακτύλους τριάκοντα εἶχεν, οὐχ ὥσπερ ἕκαστος ἡμῶν δέκα ἐν ἀμφοτέραις χερσί. καὶ εἰ πολεμεῖν δέοι, αἱ τρεῖς μὲν χεῖρες, ἑκάστη πέλτην ἢ γέρρον ἢ ἀσπίδα εἶχεν, αἱ τρεῖς δέ, ἡ μὲν πέλεκυν κατέφερεν, ἡ δὲ λόγχην ἠφίει, ἡ δὲ τῷ ξίφει ἐχρῆτο. καὶ τίς ἔτι ἂν ἀπιστήσειε, ταῦτα

λέγοντι αὐτῷ; ἀκόλουθα γὰρ τῇ ἀρχῇ, περὶ ἧς ἐχρῆν εὐθὺ σκοπεῖν, εἴπερ δεκτέα, καὶ εἰ συγχωρητέα οὕτως ἔχειν. ἢν δ' ἅπαξ ἐκεῖνα δῷς, ἐπιρρεῖ τὰ λοιπὰ, καὶ οὔ ποτε στήσεται, καὶ τὸ ἀπιστεῖν αὐτοῖς οὐκέτι ῥᾴδιον, ἐπείπερ ἀκόλουθα καὶ ὅμοιά ἐστι τῇ συγχωρηθείσῃ ἀρχῇ, ἅπερ καὶ ὑμεῖς πάσχετε. ὑπὸ γὰρ δὴ ἔρωτος καὶ προθυμίας, οὐκ ἐξετάσαντες τὰ περὶ τὴν εἴσοδον ἑκάστην, ὅπως ἡμῖν ἔχει, προχωρεῖτε, ὑπὸ τῆς ἀκολουθίας ἑλκόμενοι, οὐκ γινώσκοντες, εἴ πη γένοιτ' ἂν ἀκόλουθόν τι αὐτῷ, καὶ ψεῦδος ὄν. οἷον εἴ τις λέγει τὰ δὶς πέντε, ἑπτὰ εἶναι, καὶ σὺ πιστεύσειας αὐτῷ, μὴ ἀριθμήσας αὐτὸς, ἐπάξει δηλαδὴ, ὅτι καὶ τετράκις πέντε, τεσσαρεσκαίδεκα πάντως ἐστὶ, καὶ μέχρις ἂν, ὅτε ἐθελήσῃ, οἷα καὶ ἡ θαυμαστὴ γεωμετρία ποιεῖ. κἀκείνη γὰρ ἐν ἀρχῇ ἀλλόκοτά τινα αἰτήματα αἰτήσασα, καὶ συγχωρηθῆναι αὐτῇ ἀξιώσασα, οὐδὲ συστῆναι δυνάμενα, σημεῖά τινα ἀμερῆ, καὶ γραμμὰς ἀπλατεῖς, καὶ τὰ τοιαῦτα, αὐτίκα σαθροῖς τοῖς θεμελίοις τούτοις οἰκοδομεῖ τὰ τοιαῦτα, καὶ ἀξιοῖ εἰς ἀπόδειξιν ἀληθῆ λέγειν, ἀπὸ ψευδοῦς τῆς ἀρχῆς ὁρμωμένη. κατὰ ταὐτὰ τοίνυν καὶ ὑμεῖς δόντες τὰς ἀρχὰς τῆς προαιρέσεως ἑκάστης, πιστεύετε τοῖς ἑξῆς, καὶ γνώρισμα τῆς ἀληθείας αὐτῶν τὴν ἀκολουθίαν ἡγεῖσθε εἶναι, ψευδῆ οὖσαν. εἶτα οἱ μὲν ὑμῶν ἐναποθνήσκουσι ταῖς ἐλπίσι, πρὶν ἰδεῖν τἀληθὲς, καὶ καταγνῶναι τῶν ἐξαπατησάντων ἐκείνων, οἱ δὲ κἂν αἴσθωνται

ταὶ ἐξηπατημένοι, οἱ δέ ποτε γέροντες ἤδη γενόμενοι, ὀκνοῦσιν ἀναστρέφειν, αἰδούμενοι, εἰ δεήσει τηλικούτους αὐτοὺς ὄντας ἐξομολογήσασθαι, ὅτι πράγματα παίδων ἔχοντες, οὐ συνίεσαν, ὥστε ἐμμένουσι τοῖς αὐτοῖς ὑπ' αἰσχύνης, καὶ ἐπαινοῦσι τὰ παρόντα. καὶ ὁπόσους ἂν δύνωνται, προτρέπουσιν ἐπὶ τὰ αὐτά, ὡς ἂν μὴ μόνοι ἐξηπατημένοι ὦσιν, ἀλλ' ἔχωσι παραμυθίαν, τὸ καὶ πολλοὺς καὶ ἄλλους τὰ ὅμοια παθεῖν αὐτοῖς. καὶ γὰρ αὖ κἀκεῖνο ὁρῶσιν, ὅτι ἢν τἀληθὲς εἴπωσιν, οὐκέτι σεμνοί, ὥσπερ νῦν καὶ ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς δόξουσιν, οὐδὲ τιμήσονται ὁμοίως. οὐκ ἂν οὖν ἑκόντες εἴποιεν, εἰδότες, ἀφ' οἵων ἐκπεσόντες, ὅμοιοι τοῖς ἄλλοις δόξουσιν. ὀλίγοις δ' ἂν πάνυ ἐντύχοις, ὑπ' ἀνδρείας τολμῶσι λέγειν, ὅτι ἐξηπάτηνται, καὶ τοὺς ἄλλους ἀποτρέπειν, τῶν ὁμοίων πειρωμένους. εἰ δ' οὖν τινι τοιούτῳ ἐντύχοις, φιλαλήθη τε κάλει τὸν τοιοῦτον, καὶ χρηστὸν καὶ δίκαιον, καὶ εἰ βούλει, φιλόσοφον, οὐ γὰρ ἂν φθονήσαιμι τούτῳ μόνῳ τοῦ ὀνόματος. οἱ δ' ἄλλοι, ἢ οὐδὲν ἀληθὲς ἴσασιν, οἰόμενοι εἰδέναι, ἢ εἰδότες, ἀποκρύπτονται ὑπὸ δειλίας, καὶ αἰσχύνης, καὶ τοῦ προτιμᾶσθαι βούλεσθαι. καίτοι πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς, ἅπαντα μὲν, ἃ ἔφην, ἐάσωμεν, αὐτοῦ καταβαλόντες, καὶ λήθη τις ἔστω αὐτῶν, ὥσπερ τῶν πρὸ Εὐκλείδου ἄρχοντος πραχθέντων. ὑποθέμενοι δὲ ταύτην φιλοσοφίαν ὀρθὴν εἶναι τὴν τῶν Στωϊκῶν, ἄλλην δὲ μηδ' ἡντιναοῦν, ἴδωμεν, εἰ ἐφικτὴ αὐτή,

καὶ δυναστὴν εἶναι, ἢ μάτην κάμνουσιν, ὁπόσοι ἐφίενται αὐτῆς. τὰς μὲν γὰρ ὑποσχέσεις ἀκούω θαυμαστάς τινας, ἡνίκα εὐδαιμονήσουσιν, οἱ ἐπὶ τὸ ἀκρότατον ἐλθόντες, μόνους γὰρ τούτους πάντα συλλαβόντας ἕξειν τὰ τῷ ὄντι ἀγαθά. τὸ μετὰ ταῦτα δὲ σὺ ἄμεινον εἰδείης, εἴ τινι ἐντετύχηκας Στωϊκῷ τοιούτῳ, τῶν Στωϊκῶν τῷ ἄκρῳ, οἵῳ μήτε λυπεῖσθαι, μήτ᾽ ἐφ᾽ ἡδονῆς κατασπᾶσθαι, μήτ᾽ ὀργίζεσθαι, φθόνου δὲ κρείττονι, τοῦ πλούτου καταφρονοῦντι, καὶ συνόλως εὐδαίμονι, ὁποῖον χρὴ τὸν κανόνα εἶναι, καὶ γνώμονα τοῦ κατὰ τὴν ἀρετὴν βίου. ὁ γὰρ καὶ κατὰ μικρότατον ἐνδέων, ἀτελής, κἂν πάντα πλείω ἔχῃ, εἰ δὲ τοῦτο οὐχί, οὐδέπω εὐδαίμων. Ερ. οὐδένα τοιοῦτον εἶδον. Λυ. εὖγε ὦ Ερμότιμε, ὅτι οὐ ψεύδῃ ἑκών. εἰς τί γοῦν ἀποβλέπων, φιλοσοφεῖς, ὅταν ὁρᾷς μήτε τὸν διδάσκαλον τὸν σόν, μήτε τὸν ἐκείνου, μήτε τὸν πρὸ αὐτοῦ, μὴ δ᾽ αὖ εἰς δεκαγονίαν ἀνάγάγῃς μηδένα αὐτῶν σοφὸν ἀκριβῶς, καὶ διὰ τοῦτο εὐδαίμονα γεγενημένον; οὐδὲ γὰρ αὖ ἐκεῖνο ὀρθῶς εἴποις, ὡς ἀπόχρη, κἂν πλησίον γένῃ τῆς εὐδαιμονίας, ἐπεὶ οὐδὲν ὄφελος. ὁμοίως γὰρ ἔξω τῆς ὁδοῦ ἐστιν, καὶ ἐν τῷ ὑπαίθρῳ, ὅ, τε παρὰ τὴν θύραν ἔξω ἑστώς, καὶ ὁ πόρρω. διαλλάττοιεν δ᾽ αὖ, ὅτι μᾶλλον οὗτος ἀνιάσεται, ὁρῶν ἐγγύθεν, οἵων ἐστέρηται. εἶτα, ἵνα πλησίον γένῃ τῆς εὐδαιμονίας, δώσω γὰρ τοῦτό σοι, τοσαῦτα πονεῖς κατατρύχων σεαυτόν, καὶ παραδεδράμηκέ σε ὁ βίος ὁ τοσοῦτος, ἐν ἀκηδίᾳ

κηδίᾳ καὶ καμάτῳ καὶ ἀγρυπνίαις, κάτω νενευκότα, καὶ εἰσαῦθις πονήσεις, ὡς φῄς, ἄλλα εἴκοσιν ἔτη τοὐλάχιστον, ἵν' ὀγδοηκοντούτης γενόμενος. ἢ τίς ἐγγυητὴς ἐστί σοι, ὅτι βιώσῃ τοσαῦτα; ὅμως ἧς ἐν τοῖς μηδέπω εὐδαιμονοῦσιν, εἰ μὴ μόνος οἴει τεύξεσθαι τούτου, καὶ αἵρεσιν διώκων, ὃ πρό σου μάλα πολλοί, καὶ ἀγαθοί, καὶ ὠκύτεροι παραπολὺ διώκοντες, οὐ κατέλαβον. ἀλλὰ καὶ κατάλαβε, εἰ δοκεῖ, καὶ ἔχε ὅλον συλλαβών, τὸ μὲν δὴ πρῶτον οὐχ ὁρῶ, ὅ,τι ποτ' ἂν εἴη τἀγαθὸν, ὡς ἀντάξιον δοκεῖν τῶν πόνων τῶν τοσούτων. ἔπειτα δὲ πόσον ἔτι τὸν λοιπὸν χρόνον ἀπολαύσεις αὐτοῦ, γέρων ἤδη, καὶ παντὸς ἡδέος ἔξωρος ὢν, καὶ τὸν ἕτερον πόδα, φασίν, ἐν τῇ σορῷ ἔχων, εἰ μή τι δὲ ἄλλον, ὦ γενναῖε, βίον προγυμνάζεις σεαυτὸν, ὡς δὲ ἐκεῖνον ἐλθὼν, ἄμεινον διαγάγοις εἰδὼς, ὅντινα τρόπον χρὴ βιοῦν. ὅμοιον, ὡς εἴ τις δὲ τοσοῦτον σκευάζοι τε, καὶ εὐτρεπίζοι, ὡς δειπνήσων ἄμεινον, ἄχρις ἂν λάθῃ ὑπὸ λιμοῦ διαφθαρείς. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό πω κατανενόηκας, οἶμαι, ὡς ἡ μὲν ἀρετὴ ἐν ἔργοις δήπου ἐστὶν, οἷον ἐν τῷ δίκαια πράττειν, καὶ σοφὰ καὶ ἀνδρεῖα. ὑμεῖς δὲ, τοὺς δὲ ὑμεῖς ὅταν εἴπω, τοὺς ἄκρους τῶν φιλοσοφούντων φημὶ, ἀφέντες ταῦτα ζητεῖν, καὶ ποιεῖν, ῥημάτια δύστηνα μελετᾶτε, καὶ συλλογισμοὺς, καὶ ἀπορίας, καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ βίου ἐπὶ τούτοις διατρίβετε, καὶ ὃς ἂν κρατῇ ἐν αὐτοῖς, καλλίνικος ὑμῖν δοκεῖ. ἀφ' ὧν, οἶμαι, καὶ τὸν

διδάσκαλον τουτονὶ θαυμάζετε, γέροντα ἄνδρα, ὅτι τοὺς προσομιλοῦντας εἰς ἀπορίαν καθίστησι, καὶ οἶδεν, ὡς χρὴ ἐρέσθαι καὶ σοφίσασθαι καὶ πανουργῆσαι, καὶ εἰς ἄφυκτα ἐμβαλεῖν. καὶ τὸν καρπὸν ἀτεχνῶς ἀφέντες, οὗτος δὲ ἦν περὶ τὰ ἔργα, περὶ τὸν φλοιὸν ἀσχολεῖσθε, τὰ φύλλα καταχέοντες ἀλλήλων ἐν ταῖς ὁμιλίαις. ἢ γὰρ ἄλλα ἐστὶν, ἃ πράττετε, ὦ Ἑρμότιμε, πάντες ἕωθεν εἰς ἑσπέραν; Ερ. οὔκ, ἀλλὰ ταῦτα. Λυ. ἢ οὖν οὐχὶ ἂν ὀρθῶς τις φαίη, τὴν σκιὰν ὑμᾶς θηρεύειν, ἐάσαντας τὸ σῶμα, ἢ τοῦ ὄφεως τὸ σύφαρ, ἀμελήσαντας τοῦ ὁλκοῦ; μᾶλλον δὲ τὸ ὅμοιον ποιεῖν, ὥσπερ εἴ τις εἰς ὅλμον ὕδωρ ἐγχέας, ὑπέρῳ σιδηρῷ πλήττοι, πράττειν ἀναγκαῖόν τι καὶ προὔργου οἰόμενος, οὐκ εἰδὼς, ὅτι αὖ ἀποβάλη, φασὶ, τοὺς ὤμους πλήττων, ὕδωρ ὁμοίως τὸ ὕδωρ μένει. καί μοι δὸς ἐνταῦθα ἤδη ἐρέσθαι σε. εἰ ἐθέλοις αὖ ἔξω τῶν λόγων τὰ ἄλλα ἐοικέναι τῷ διδασκάλῳ, οὕτω μὲν ὀργίλος, οὕτω δὲ μικρολόγος, οὕτω δὲ φιλόνεικος ὢν, καὶ φιλήδονος, νὴ Δί', εἰ καὶ μὴ τοῖς πολλοῖς δοκεῖ. Ερ. τί σιγεῖς; Λυ. ὦ Ἑρμότιμε θέλεις, διηγήσομαι, ἃ πρῴην ἤκουσα ὑπὲρ φιλοσοφίας τινὸς λέγοντος, ἀνδρὸς πάνυ γεγηρακότος, ᾧ πάμπολλοι τῶν νέων ἐπὶ σοφίᾳ πλησιάζουσιν. ἀπαιτῶν γὰρ παρά τινος τῶν μαθητῶν τὸν μισθὸν, ἠγανάκτει λέγων, ὑπερήμερον εἶναι, καὶ ἐκπρόθεσμον τοῦ ὀφλήματος, ὃν ἔδει πρὸ ἑκκαίδεκα ἡμερῶν ἐκτετικέναι τῇ ἕνῃ καὶ νέᾳ, οὕτω γὰρ

συν-

συνεῖναι, καὶ ἐπὶ ταῦτα ἠγανάκτει. παρεστὼς δὲ ὁ θεῖος τοῦ νεανίσκου, ἄγροικος ἄνθρωπος, καὶ ἰδιώτης, ὡς πρὸς τὰ ὑμέτερα, ἐπέπαυσε, εἶπεν, ὦ θαυμάσιε, τὰ μέγιστ' ἠδικῆσθαι λέγων, εἰ ῥημάτια παρὰ σοῦ πριάμενοι, μηδέπω ἐκτετίκαμεν διάφορον. καί τοι, ἃ μὲν ἡμῖν πέπρακας, ἔτι ἔχεις καὶ αὐτὸς, καὶ οὐδὲν ἔλαττον γέγονέ σοι τῶν μαθημάτων. τὰ δ' ἄλλα, ὧν ἐξ ἀρχῆς ἐπιθυμῶν, συνέστησά σοι τὸν νεανίσκον, ὁ δ' οὐδὲν ἀμείνων γεγένηται διὰ σέ. ὃς τοὐμοῦ γείτονος Ἐχεκράτους τὴν θυγατέρα συναρπάσας, παρθένον οὖσαν διέφθειρε, καὶ ὀλίγου δίκην ἔφυγον βιαίων, εἰ μὴ ἐγὼ ταλάντου ὠνησάμην τὸ πλημμέλημα παρὰ πένητος ἀνδρὸς τοῦ Ἐχεκράτους. τὴν μητέρα δὲ πρώην ἐρράπισεν, ὅτι αὐτοῦ ἐλάβετο ὑπὸ κόλπου ἐκκομίζοντος τὸν κάδον, ὡς ἔχει συμβολὰς, οἶμαι, καταθεῖναι. τὰ μὲν γὰρ ἐς ὀργὴν καὶ θυμὸν, καὶ ἀναισχυντίαν καὶ ἐς τόλμαν, καὶ ψεῦδος μακρῷ τινι ἄμεινον εἶχε πέρυσιν, ἢ νῦν. καί τοι ἐβουλόμην ἂν αὐτὸν ἐς ταῦτα ὠφελῆσθαι ὑπὸ σοῦ μᾶλλον, ἢ πρὸ ἐκεῖνα εἰδέναι, ἃ καθ' ἑκάστην ἡμέραν πρὸς ἡμᾶς, οὐδὲν δεομένους, ἐπὶ τὸ δεῖπνον διεξέρχεται, ὡς κροκόδειλος ἥρπασε παιδίον, καὶ ὑπέσχηται ἀποδώσειν αὐτὸ, ἂν ἀποκρίνηται ὁ πατὴρ, οὐκ οἶδ', ὅ, τι. ἢ ὡς ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἡμέρας οὔσης, μὴ νύκτα εἶναι. ἐνίοτε δὲ καὶ κέρατα ἡμῖν ὁ γενναῖος ἀναφύει, οὐκ οἶδ', ὅπως περιπλέκων τὸν λόγον. ἡμεῖς δὲ γελῶμεν ἐπὶ τούτοις,

καὶ μάλιστα, ὅταν ἐπιβυσάμενος τὰ ὦτα, μελετᾷ πρὸς αὑτὸν ἕξεις τινὰς, καὶ σχέσεις καὶ καταλήψεις καὶ φαντασίας, καὶ τοιαῦτα πολλὰ ὀνόματα διεξιών. ἀκούομεν δὲ αὐτοῦ λέγοντος, ὡς καὶ ὁ θεὸς οὐκ ἐν οὐρανῷ ἐστιν, ἀλλὰ διὰ πάντων πεφοίτηκεν, οἷον ξύλων καὶ λίθων, καὶ ζώων, ἄχρι καὶ τῶν ἀτιμοτάτων. καὶ τῆς γε μητρὸς ἐρομένης αὐτὸν, τί ταῦτα ληρεῖ, καταγελάσας αὐτῆς, ἀλλ' ἢν τὸν λῆρον τοῦτον, ἔφη, ἐκμάθω ἀκριβῶς, οὐδὲν κωλύσει με μόνον πλούσιον, μόνον βασιλέα εἶναι, τοὺς δὲ ἄλλους, ἀνδράποδα καὶ καθάρματα νομίζεσθαι, ὡς πρὸς ἐμέ. τοιαῦτα τοῦ ἀνδρὸς εἰπόντος, ὁ Φιλόσοφος, ὅρα, οἵαν ἀπόκρισιν ἀπεκρίνατο, ὦ Ἑρμότιμε, ὡς πρεσβυτικήν. ἔφη γοῦν, ἀλλ' εἴ γε μὴ ἐμοὶ ἐπλησίαζεν οὗτος, οὐκ οἴει μακρῷ χείρω ἂν αὐτὸν ἐξεργάσασθαι, ἢ καὶ νὴ Δία ἴσως τῷ δήμῳ παραδεδόσθαι; ὡς νῦν γε χαλινόν τινα ἐμβέβληκεν αὐτῷ ἡ φιλοσοφία, καὶ ἡ πρὸς ταύτην αἰδὼς, καὶ διὰ τοῦτο μετριώτερός ἐστιν ὑμῖν, καὶ φορητὸς ἔτι. φέρει γάρ τινα αἰσχύνην αὐτῷ, εἰ ἀνάξιος φαίνοιτο τοῦ σχήματος, καὶ τοῦ ὀνόματος, ἃ δὴ παρακολουθοῦντα παιδαγωγεῖ αὐτόν. ὥστε δίκαιος ἂν εἴην, εἰ καὶ μὴ, ὧν βελτίω ἀπέφηνα, μισθὸν παρ' ὑμῶν λαβεῖν, ἀλλ' οὖν ἐκείνων γε, ἃ μὴ δέδρακεν, αἰδούμενος φιλοσοφίαν, ἐπεὶ καὶ αἱ τίτθαι τοιάδε λέγουσι περὶ τῶν παιδίων, ὡς ἀπιτέον αὐτοῖς ἐς διδασκάλου. καὶ γὰρ ἂν μηδέπω μαθεῖν ἀγαθόν τι δύνωνται, ἀλλ' οὖν φαῦλον οὐδὲν ποιήσουσιν, ἐκεῖ μένοντες.

νόντος. ἐγὼ μὲν οὖν τὰ ἄλλα πάντα ἀποπλῆσαί μοι δοκῶ, καὶ ὅντινα ἂν ἐθέλῃς τῶν εἰδότων τὰ ἡμέτερα, ἧκέ μοι δεῦρο ἄγειν παραλαβών, ὄψει τε, ὅπως ἐρωτᾷ, καὶ πῶς ἀποκρίνεται, καὶ ὅσα μεμάθηκε, καὶ ὅσα ἤδη ἀνέγνωκε βιβλία, περὶ ἀξιωμάτων, περὶ συλλογισμῶν, περὶ καταλήψεως, περὶ καθηκόντων, καὶ ἄλλα ποικίλα. εἰ δὲ ἢ τὴν μητέρα ἔτυπτεν, ἢ παρθένους συνήρπαζε, τί ταῦτα πρὸς ἐμέ; οὐ γὰρ παιδαγωγόν με ἐπεστήσατε αὐτῷ. τοιαῦτα γέρων ἄνθρωπος ὑπὲρ φιλοσοφίας ἔλεγε. σὺ δὲ καὶ αὐτὸς ἂν φαίης, ὦ Ἑρμότιμε, ἱκανὸν εἶναι, ὡς διὰ τοῦτο φιλοσοφοίημεν, ὡς μηδὲν τῶν φαυλοτέρων πράττοιμεν, ἢ ἐπ' ἄλλαις ἐλπίσιν ἐξ ἀρχῆς φιλοσοφεῖν ἠξιοῦμεν, οὐχ ὡς τῶν ἰδιωτῶν κοσμιώτεροι εἶημεν περινοστοῦντες; τί οὖν οὐκ ἀποκρίνῃ καὶ τοῦτο; Ερ. τί δὲ ἄλλο, ἢ ὅτι καὶ δακρῦσαι ὀλίγου δέω; διὰ τοσοῦτό μου καθίκετο ὁ λόγος ἀληθὴς ὤν, καὶ ὀδύρομαι, ὅσον ἄθλιος χρόνον ἀνάλωκα, καὶ προσέτι μισθοὺς οὐκ ὀλίγους τελῶν ἀντὶ τῶν πόνων. νυνὶ γὰρ, ὥσπερ ἐκ μέθης ἀνανήφων, ὁρῶ, οἷα μὲν ἐστὶν, ὧν ἤρων, ὁπόσα δὲ πέπονθα διὰ ταῦτα. Λυ. καὶ τί δεῖ δακρύων, ὦ χρηστέ; τὸ γὰρ τοῦ μύθου ἐκεῖνο πάνυ συνετὸν οἶμαι, ὃν Αἴσωπος διηγεῖτο. ἔφη γὰρ ἄνθρωπόν τινα ἐπὶ τῇ ἠϊόνι καθεζόμενον, ἐπὶ τὴν κυματώδη, ἀριθμεῖν τὰ κύματα, σφαλέντα δὲ ἄχθεσθαι καὶ ἀνιᾶσθαι, ἄχρι δὴ τὴν κορ-

δὴ παραστᾶσαν εἰπεῖν αὐτῷ, τί ὦ γενναῖε ἀνιᾷ τῶν
παρελθόντων ἕνεκα; δέον τὰ ἐντεῦθεν ἀρξάμε-
νον ἀριθμεῖν, ἀμελήσαντα ἐκείνων. καὶ σὺ τοίνυν,
ἐπείπερ οὕτω σοι δοκεῖ, ἐς τὸ λοιπὸν ἂν ἄμεινον
ποιήσαις, βίον τε κοινὸν ἅπασι βιοῦν ἀξιῶν, καὶ
συμπολιτεύσῃ τοῖς πολλοῖς, οὐδὲν ἀλλόκοτον καὶ
τετυφωμένον ἐλπίζων. καὶ οὐκ αἰσχυνῇ, ἤνπερ
εὖ φρονῇς, εἰ γέρων ἄνθρωπος μεταθήσῃ, καὶ μετα
χωρήσεις πρὸς τὸ βέλτιον. ταῦτα πάντα, ὦ φιλό-
της, ὁπόσα εἶπον, μή με νομίσῃς κατὰ τῆς Στοᾶς πα-
ρεσκευασμένον, ἢ ἔχθραν τινὰ ἐξαίρετον πρὸς
Στωϊκοὺς ἐπανῃρημένον εἰρηκέναι, ἀλλὰ κοινὸς ἐ-
πὶ πάντας ὁ λόγος. τὰ γὰρ αὐτὰ πρὸς σὲ εἶπον ἄν,
εἰ τὰ Πλάτωνος ἢ Ἀριστοτέλους ᾕρησο, τῶν ἄλλων ἀ-
κρίτων ἐρήμην καταγνούς. νῦν δὲ ἐπεὶ τὰ Στωϊ-
κῶν προετίμησας, πρὸς τὴν Στοὰν ἀποτετάσθαι ὁ
λόγος ἔδοξεν, οὐδὲν ἐξαίρετον πρὸς αὐτὴν ἔχων.
Ερ. εὖ λέγεις. ἄπειμι γοῦν ἐπ' αὐτὸ τοῦτο, ὡς μετα-
βαλοίμην καὶ αὐτὸ δὴ τὸ σχῆμα. ὄψει γοῦν οὐκ εἰς
μακρὰν οὔτε πώγωνα, ὥσπερ νῦν, λάσιον καὶ βα
θὺν, οὔτε δίαιταν κεκολασμένην, ἀλλ' ἄνετα πάν
τα καὶ ἐλεύθερα. τάχα δὲ καὶ πορφυρίδα μετάμ-
φιάσομαι, ὡς εἰδεῖεν ἅπαντες, ὅτι μηκέτι μοι τῶν
λήρων ἐκείνων μέτεστιν. ὡς εἴθε γε καὶ ἐξεμέσαι δυνα
τὸν ἦν ἅπαντα ἐκεῖνα, ὁπόσα ἤκουσα παρ' αὐτῶν.
καὶ εὖ ἴσθι, οὐκ ἂν ὤκνησα καὶ ἐλλέβορον πιεῖν διὰ
τοῦτο, ἐς τὸ ἔμπαλιν, ἢ ὁ Χρύσιππος, ὅπως μηδὲν

ἐπι

ἔτι συννοήσαιμι, ὧν φασι. σοὶ δ' οὖν οὐ μικρὰν χάριν οἶδα, ὦ Λυκῖνε, ὅτι με παραφερόμενον ὑπὸ θολεροῦ τινος χειμάῤῥου καὶ τραχέος, ἐπιδιδόντα ἐμαυτὸν, καὶ τῷ ῥόῳ συῤῥέοντα τῷ ὕδατι, ἀνέσπασας ἐπιστὰς, τὸ τῶν τραγῳδιῶν τοῦτο, θεὸς ἐκ μηχανῆς ἐπιφανείς. δοκῶ δέ μοι οὐκ ἀλόγως ἂν καὶ ξυρήσασθαι τὴν κεφαλὴν, ὥσπερ οἱ ἐκ τῶν ναυαγίων ἀποσωθέντες ἐλεύθεροι, ἅτε καὶ σωτήρια τήμερον ἄξων, τοσαύτην ἀχλὺν ἀποσεισάμενος τῶν ὀμμάτων. φιλοσόφῳ δὲ ἐς τὸ λοιπὸν, κἂν ἄκων ποτὲ ἐν ὁδῷ βαδίζων ἐντύχω, οὕτως ἐκτραπήσομαι, καὶ περιστήσομαι, ὥσπερ τοὺς λυττῶντας τῶν κυνῶν.

Ἡρόδοτος ἢ Ἀετίων.

Ἡροδότου εἴθε μὲν καὶ τἆλλα μιμήσασθαι δυνατὸν ἦν, οὐ πάντα φημὶ, ὅσα προσῆν αὐτῷ, μεῖζον γὰρ εὐχῆς τοῦτό γε, ἀλλὰ κἂν ἓν ἐκ τῶν ἁπάντων, οἷον, ἢ κάλλος τῶν λόγων, ἢ ἁρμονίαν αὐτῶν, ἢ τὸ οἰκεῖον τῇ Ἰωνίᾳ καὶ προσφυὲς, ἢ τῆς γνώμης τὸ περιττὸν, ἢ ὅσα μυρία καλὰ ἐκεῖνος ἅμα συλλαβὼν ἔχει, πέρα τῆς εἰς μίμησιν ἐλπίδος. ἃ δὲ ἐποίησεν ἐπὶ τοῖς συγγράμμασι, καὶ ὡς πολλαχῶς τοῖς Ἕλλησιν ἐν βραχεῖ κατέστη, ἐγὼ καὶ σὺ καὶ ἄλλος ἂν μιμησαίμεθα. πλεύσας γὰρ οἴκοθεν, ἐκ τῆς Καρίας, εὐθὺ τῆς Ἑλλάδος, ἐσκοπεῖτο πρὸς ἑαυτὸν, ὅπως ἂν τάχιστα καὶ ἀπραγμονέστατα ἐπίσημος, καὶ περιβόητος γένοιτο, καὶ αὐτὸς, καὶ τὰ συγγραμμάτια. τὸ

μὲν οὖν περινοστοῦντα, νῦν μὲν Ἀθηναίοις, νῦν δὲ Κορινθίοις ἀναγινώσκειν, ἢ Ἀργείοις ἢ Λακεδαιμονίοις ἐν τῷ μέρει, ἐργῶδες καὶ μακρὸν ἡγεῖτο εἶναι, καὶ τριβὴν οὐ μικρὰν ἐν τῷ τοιούτῳ ἔσεσθαι. οὔκουν ἠξίου διασπᾶν τὸ πρᾶγμα, οὐδὲ κατὰ διαίρεσιν οὕτω κατ' ὀλίγον ἀγείρων, καὶ συλλέγων τὴν γνῶσιν. ἐπεβούλευε δέ, εἰ δυνατὸν εἴη, ἀθρόους που λαβεῖν τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας. ἐνίσταται οὖν Ὀλύμπια τὰ μεγάλα, καὶ ὁ Ἡρόδοτος τοῦτ' ἐκεῖνο, ἥκειν οἱ νομίσας τὸν καιρόν, οὗ μάλιστα ἐγλίχετο, πλήθουσαν τηρήσας τὴν πανήγυριν, ἁπανταχόθεν ἤδη τῶν ἀρίστων συνειλεγμένων, παρελθὼν εἰς τὸν ὀπισθόδομον, οὐ θεατὴν, ἀλλ' ἀγωνιστὴν Ὀλυμπίων παρεῖχεν ἑαυτόν, ᾄδων τὰς ἱστορίας, καὶ κηλῶν τοὺς παρόντας, ἄχρι τοῦ καὶ Μούσας κληθῆναι τὰς βίβλους αὐτοῦ, ἐννέα καὶ αὐτὰς οὔσας. ἤδη οὖν ἅπαντες αὐτὸν ᾔδεσαν πολὺ μᾶλλον, ἢ τοὺς Ὀλυμπιονίκας αὐτούς. καὶ οὐκ ἔστιν, ὅστις ἀνήκοος ἦν τοῦ Ἡροδότου ὀνόματος, οἱ μὲν αὐτοὶ ἀκούσαντες ἐν Ὀλυμπίᾳ, οἱ δὲ ἐκ τῶν τῆς πανηγύρεως ἡκόντων πυνθανόμενοι. καὶ εἴ που γε φανείη μόνον, ἐδείκνυτο ἂν τῷ δακτύλῳ, οὗτος ἐκεῖνος Ἡρόδοτός ἐστιν, ὁ τὰς μάχας τὰς Περσικὰς Ἰαστὶ συγγεγραφώς, ὁ τὰς νίκας ἡμῶν ὑμνήσας. τοιαῦτ' ἐκεῖνος ἀπέλαυσε τῶν ἱστοριῶν, ἐν μιᾷ συνόδῳ πάνδημόν τινα κοινὴν ψῆφον τῆς Ἑλλάδος λαβών, καὶ ἀνακηρυχθεὶς οὐχ ὑφ' ἑνὸς μὰ Δία κήρυκος, ἀλλ' ἐν ἁπάσῃ πόλει, ὅθεν ἕκαστος ἦν τῶν πα-

νηγυρι-

νηγυριστῶν, ὅπερ ὕστερον κατανοήσαντες, ἐπίτομόν τινα ταύτην ὁδὸν εἰς γνῶσιν, Ἱππίας τε, ὁ ἐπιχώριος αὐτῶν σοφιστὴς, καὶ Πρόδικος ὁ Κεῖος, καὶ Ἀναξιμένης ὁ Χῖος, καὶ Πῶλος ὁ Ἀκραγαντῖνος, καὶ ἄλλοι συχνοὶ, λόγους ἔλεγον ἀεὶ καὶ αὐτοὶ πρὸς τὴν πανήγυριν, ἀφ᾽ ὧν γνώριμοι ἐν βραχεῖ ἐγίγνοντο. καὶ τί σοι τοὺς παλαιοὺς ἐκείνους λέγω σοφιστὰς, καὶ συγγραφέας καὶ λογογράφους, ὅπου καὶ τὰ τελευταῖα ταῦτα, καὶ Ἀετίωνα φασὶ τὸν ζωγράφον, συγγράψαντα τὸν Ῥωξάνης καὶ Ἀλεξάνδρου γάμον, εἰς Ὀλυμπίαν καὶ αὐτὸν ἀγαγόντα, τὴν εἰκόνα ἐπιδείξασθαι, ὥστε Προξενίδαν, Ἑλλανοδίκην τότε ὄντα, ἡσθέντα τῇ τέχνῃ, γαμβρὸν ποιήσασθαι τὸν Ἀετίωνα. καὶ τί τὸ θαῦμα ἦν τῇ γραφῇ αὐτοῦ, ἤρετό τις, ὡς τὸν Ἑλλανοδίκην δι᾽ αὐτὸ, οὐκ ἐπιχωρίῳ τῷ Ἀετίωνι συνάψασθαι τὴν θυγατέρα τὸν γάμον. ἔστιν ἡ εἰκὼν ἐν Ἰταλίᾳ, κἀγὼ εἶδον, ὥστε καὶ σοὶ ἂν εἰπεῖν ἔχοιμι. θάλαμός ἐστι περικαλλὴς, καὶ κλίνη νυμφική. καὶ ἡ Ῥωξάνη κάθηται, πάγκαλόν τι χρῆμα παρθένου, εἰς γῆν ὁρῶσα, αἰδουμένη ἑστῶτα τὸν Ἀλέξανδρον. Ἔρωτες δέ τινες μειδιῶντες, ὁ μὲν κατόπιν ἐφεστὼς, ἀπάγει τῆς κεφαλῆς τὴν καλύπτραν, καὶ δείκνυσι τῷ νυμφίῳ τὴν Ῥωξάνην. ὁ δέ τις μάλα δουλικῶς ἀφαιρεῖ τὸ σανδάλιον ἐκ τοῦ ποδὸς, ὡς κατακλίνοιτο ἤδη. ἄλλος τῆς χλανίδος τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐπειλημμένος Ἔρως, καὶ οὗτος ἕλκει αὐτὸν πρὸς τὴν Ῥωξάνην, πάνυ βιαίως ἐπισπώμενος. ὁ βασιλεὺς δὲ αὐτὸς μὲν στέφανόν τινα ὀρέγει τῇ παιδί,

πάροχος δὲ, καὶ νυμφαγωγὸς Ἡφαιστίων συμπαρέ-
στη, δᾷδα καιομένην ἔχων, μειρακίῳ πάνυ ὡραίῳ
ἐπερειδόμενος, Υμέναιος, οἶμαι, ἐστιν, οὐ γὰρ ἐπε-
γέγραπτο τοὔνομα. ἑτέρωθι δὲ τῆς εἰκόνος, ἄλλοι ἔ-
ρωτες παίζουσιν ἐν τοῖς ὅπλοις τοῦ Ἀλεξάνδρου,
δύο μὲν τὴν λόγχην αὐτοῦ φέροντες, μιμούμενοι
τοὺς ἀχθοφόρους, ὁπότε δοκὸν φέροντες βαροῖντο.
ἄλλοι δὲ δύο ἕνα τινὰ, ἐπὶ τῆς ἀσπίδος κατακείμε-
νον, βασιλέα δῆθεν καὶ αὐτὸν σύρουσι, τῶν ὀχάνων
τῆς ἀσπίδος ἐπειλημμένοι. εἷς δὲ δὴ ἐς τὸν θώρακα
εἰσελθὼν, ὕπτιον κείμενον, λοχῶντι ἔοικεν, ὡς φοβή-
σειεν αὐτοὺς, ὁπότε κατ᾽ αὐτὸν γένοιντο σύροντες.
οὐ παιδιὰ δὲ ἄλλως ταῦτά ἐστιν, οὐδὲ περιείργα-
σαι ἐν αὐτοῖς ὁ Αετίων, ἀλλὰ δηλοῖ τοῦ Ἀλεξάν-
δρου καὶ τὸν ἐς τὰ πολεμικὰ ἔρωτα, καὶ ὅτι ἅμα καὶ
Ρωξάνης ἤρα, καὶ τῶν ὅπλων οὐκ ἐπελέληστο. πλὴν
ἀλλ᾽ ἥ γε εἰκὼν αὐτὴ καὶ ἄλλως γαμήλιόν τι ἐπὶ τῆς
ἀληθείας στεφανὴ ἔχουσα, προμνηστευσαμένη τῷ
Αετίωνι τὴν τοῦ Προξενίδου θυγατέρα, καὶ ἀπῆλ-
θε γήμας καὶ αὐτὸς, πάρεργον τῶν Ἀλεξάνδρου γά-
μων, ὑπὸ νυμφαγωγῷ τῷ βασιλεῖ, μισθὸν εἰκασ-
μένου γάμου, προσλαβὼν ἀληθῆ γάμον. Ηρόδοτος
μὲν οὖν, ἐπάνειμι γὰρ ἐπ᾽ ἐκεῖνον, ἱκανὴν τῶν Ολυμ-
πίων τὴν πανήγυριν ἡγεῖτο, καὶ συγγραφέα θαυ-
μαστὸν δεῖξαι τοῖς Ελλησι, τὰς Ελληνικὰς διεξιόν-
τα, ὡς ἐκεῖνος διεξῆλθεν. ἐγὼ δὲ, καὶ πρὸς Φιλίου,
μή με κορυβαντιᾶν ὑπολάβητε, μὴ δὲ τἀμὰ εἰκά-

ζειν τοῖς ἐκείνου, ἵλεως ὁ ἀνήρ, ἀλλὰ τοῦτό γε ὅμοιον παθεῖν φημι αὐτῷ. ὅτε γὰρ τὸ πρῶτον ἐπεδήμησα τῇ Μακεδονίᾳ, πρὸς ἐμαυτὸν ἐσκοπούμην, ὅτι μοι χρηστέον τῷ πράγματι, καὶ ὁ μὲν ἔρως οὗτος ἦν, ἅπασι γνωσθῆναι, καὶ ὅτι πλείστοις Μακεδόνων δεῖξαι τἀμά, τὸ δ' αὐτὸν περιιόντα τηλικαῦτα τοῦ ἔτους ξυγγίνεσθαι πόλει ἑκάστῃ, οὐκ εὐμαρὲς ἐφαίνετο. εἰ δὲ τηρήσαιμι τήνδε ὑμῶν τὴν σύνοδον, εἶτα παρελθὼν ἐς μέσον, δείξαιμι τὸν λόγον, ἐς δέον οὕτως ἀποβήσεσθαί μοι τὰ τῆς εὐχῆς. αὐτοί τε οὖν ἤδη συνεληλύθατε, ὅτι περ ὄφελος ἐξ ἑκάστης πόλεως, αὐτὸ δὴ τὸ κεφάλαιον Μακεδόνων ἁπάντων, καὶ ὑποδέχεται πόλις ἡ ἀρίστη οὖσα, οὐ κατὰ Πίσαν, μὰ Δί', οὐδὲ τὴν ἐκεῖθι στενοχωρίαν, καὶ σκηνὰς καὶ καλύβας καὶ πνῖγος. οἵ τε αὖ πανηγυρισταί, οὐ συρφετώδης ὄχλος, ἀθλητῶν δὲ μᾶλλον φιλοθεάμονες, ἐν παρέργῳ οἱ πολλοὶ τὸν Ἡρόδοτον τιθέμενοι, ἀλλὰ ῥητόρων τε καὶ συγγραφέων καὶ σοφιστῶν οἱ δοκιμώτατοι, ὅσον οὐ μικρὸν ἤδη, μὴ τοὐμὸν παραπολὺ ἐνδεέστερον φαίνηται τῶν Ὀλυμπίων. ἀλλ' ἢν μὲν ὑμεῖς Πολυδάμαντι ἢ Γλαύκῳ ἢ Μίλωνι παραθεωρῆτέ με, κομιδῇ ὑμῖν δόξω θρασὺς ἄνθρωπος εἶναι, ἢν δὲ πολὺ ἐκείνων ἀπαγαγόντες τὴν μνήμην, ἐφ' αὑτοῦ μόνον ἀποδύσαντες ἴδητε, τάχ' ἂν οὐ πάνυ μαστιγώσιμος ὑμῖν δόξαιμι, ὡς ἔν γε τηλικούτῳ σταδίῳ ἱκανὸν ἐμοί γ' οὖν καὶ τοῦτο.

Ζεῦξις ἢ Ἀντίοχος.

ΕΝαγχος ἐγὼ μὲν ὑμῖν δείξας τὸν λόγον, ἀ-
πῄειν οἴκαδε, προσιόντες δέ μοι τῶν ἀκη-
κοότων πολλοί. κωλύει γὰρ οὐδὲν, οἶμαι, καὶ τὰ τοι
αῦτα πρὸς φίλους ἤδη ὄντας ὑμᾶς λέγειν. προσι-
όντες οὖν ἐδεξιοῦντο, καὶ θαυμάζουσιν ἐῴκεσαν, ἐπὶ
πολὺ γοῦν παρομαρτοῦντες, ἄλλος ἄλλοθεν ἐ-
βόων, καὶ ἐπῄνουν, ἄχρι που καὶ ἐρυθριᾶν με, μὴ ἄρα
πάμπολυ τῆς ἀξίας τῶν ἐπαίνων ἀπολειποίμην. τὸ
δ' οὖν κεφάλαιον αὐτοῖς τοῦτο ἦν, καὶ πάντες ἓν καὶ
τὸ αὐτὸ ἐπεσημαίνοντο, τὴν γνώμην τῶν συγγραμ-
μάτων ξένην οὖσαν, καὶ πολλὴν ἐν αὐτῇ τὸν νεωτε-
ρισμόν. μᾶλλον δὲ αὐτὰ εἰπεῖν ἄμεινον, ἅπερ ἐκεῖνοι
ἀπεφθέγγοντο, ὢ τῆς καινότητος, Ἡράκλεις τῆς παρα
δοξολογίας. εὐμήχανος ἄνθρωπος, οὐδὲν ἂν τις εἴ-
ποι τῆς ἐπινοίας νεαρώτερον. οἱ μὲν τοιαῦτα πολ-
λὰ ἔλεγον, ὡς ἐκεκίνητο δηλαδὴ ὑπὸ τῆς ἀκροά-
σεως. ἢ τίνα γὰρ ἂν αἰτίαν εἶχον ψεύδεσθαι, καὶ κο-
λακεύειν τὰ τοιαῦτα, ξένον ἄνθρωπον, οὐ πάνυ
πολλῆς αὐτοῖς φροντίδος ἄξιον τὰ ἄλλα; πλὴν ἐ-
μέ γε, εἰρήσεται γὰρ, οὐ μετρίως ἠνία ὁ ἔπαινος αὐ-
τῶν. καὶ ἐπειδή ποτε ἀπελθόντων κατ' ἐμαυτὸν ἐ-
γενόμην, ἐνενόουν, οὐκοῦν τοῦτο μόνον χαρίεν τοῖς
ἐμοῖς ἔνεστιν, ὅτι μὴ συνήθη, μηδὲ κατὰ τὸ κοινὸν βα-
δίζει τοῖς ἄλλοις. ὀνομάτων δὲ ἄρα καλῶν ἐν αὐ-
τοῖς, καὶ πρὸς τὸν ἀρχαῖον κανόνα συγκειμένων, ἢ

νοῦ ὀξέος, ἢ προνοίας τινὸς, ἢ χάριτος Ἀττικῆς, ἢ ἁρμονίας, ἢ τέχνης τῆς ἐφ' ἅπασι, τούτων δὲ πόρρω ἴσως τοὐμόν. οὐ γὰρ ἂν παρέντες αὐτὰ ἐκεῖνα ἐπῄνουν μόνον τὸ καινὸν τῆς προαιρέσεως, καὶ ξενίζον. ἐγὼ δὲ ὁ μάταιος ᾤμην, ὁπότε ἀναπηδῶντες ἐπαινοῖεν, τάχα μέν τοι καὶ αὐτὸ τοῦτο προσάγεσθαι αὐτοὺς, ἀληθὲς γὰρ εἶναι τὸ τοῦ Ὁμήρου, καὶ τὴν νέαν ᾠδὴν κεχαρισμένην ὑπάρχειν τοῖς ἀκούουσιν. οὐ μὴν τοσοῦτόν γε, ὥστε ὅλον τῇ καινότητι νέμειν ἠξίουν, ἀλλὰ τὴν μὲν, ὥσπερ ἐν προσθήκης μοίρᾳ συνεπικοσμεῖν τι, καὶ πρὸς τὸν ἔπαινον συντελεῖν καὶ αὐτὴν, τὰ δὲ τῷ ὄντι ἐπαινούμενα, καὶ ὑπὸ τῶν ἀκουόντων εὐφημούμενα, ἐκεῖνα εἶναι. ὥστε οὐ μετρίως ἐπῄρμην, καὶ ἐκινδύνευον πιστεύειν αὐτοῖς, ἕνα καὶ μόνον ἐν τοῖς Ἕλλησιν εἶναι λέγουσι, καὶ τὰ τοιαῦτα. τὸ δὲ κατὰ τὴν παροιμίαν, Ἄνθρακες ἡμῖν ὁ θησαυρὸς ἦσαν, καὶ ὀλίγου δέω, θαυματοποιοῦ τινος ἔπαινον ἐπαινεῖσθαι πρὸς αὐτῶν. ἐθέλω γοῦν ὑμῖν καὶ τὸ τοῦ γραφέως διηγήσασθαι. ὁ Ζεῦξις ἐκεῖνος, ἄριστος γραφέων γενόμενος, τὰ δημώδη, καὶ τὰ κοινὰ ταῦτα οὐκ ἔγραφεν, ἢ ὅσα πάνυ ὀλίγα, ἥρωας ἢ θεοὺς, ἢ πολέμους, ἀεὶ δὲ καινοποιεῖν ἐπειρᾶτο. καί τι ἀλλόκοτον ἂν καὶ ξένον ἐπινοήσας, ἐπ' ἐκείνῳ τὴν ἀκρίβειαν τῆς τέχνης ἐπεδείκνυτο. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις τολμήμασι, καὶ θήλειαν Ἱπποκένταυρον ὁ Ζεῦξις αὐτὸς ἐποίησεν, ἀνατρέφουσάν γε προσέτι παιδίω Ἱπποκενταύρω διδύμω, κομιδῇ νηπίω. τῆς εἰκόνος ταύτης

ἀντίγραφός ἐστι νῦν Ἀθήνησι, πρὸς αὐτὴν ἐκείνην ἀκριβεῖ τῇ στάθμῃ μετενηνεγμένη. τὸ ἀρχέτυπον δὲ αὐτὸ, Σύλλας ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς, ἐλέγετο μετὰ τῶν ἄλλων εἰς Ἰταλίαν πεπομφέναι, εἶτα περὶ Μαλέαν, οἶμαι, καταδύσης τῆς ὁλκάδος, ἀπολέσθαι ἅπαντα, καὶ τὴν γραφήν. πλὴν ἀλλὰ τήν γε εἰκόνα τῆς εἰκόνος εἶδον, καὶ αὐτὸς ὑμῖν, ὡς ἂν οἷός τε ὦ, δείξω τῷ λόγῳ, οὐ μὰ τὸν Δία γραφικός τις ὤν, ἀλλὰ πάνυ μέμνημαι, οὐ πρὸ πολλοῦ ἰδὼν ἔν τινος τῶν γραφέων Ἀθήνησι. καὶ τὸ ὑπερθαυμάσαι τότε τὴν τέχνην, τάχ' ἄν μοι καὶ νῦν πρὸς τὸ σαφέστερον δηλῶσαι συναγωνίσαιτο. ἐπὶ χλόης εὐθαλοῦς ἡ Κένταυρος αὕτη πεποίηται, ὅλη μὲν τῇ ἵππῳ χαμαὶ κειμένη, καὶ ἀποτέτανται εἰς τοὐπίσω οἱ πόδες, τὸ δὲ γυναικεῖον ὅσον αὐτῆς ἠρέμα ἐπήγερται, καὶ ἐπ' ἀγκῶνός ἐστιν. οἱ δὲ πόδες οἱ ἔμπροσθεν, οὐκ ἔτι καὶ οὗτοι ἀποτάδην, οἷον ἐπὶ πλευρὰν κειμένης, ἀλλ' ὁ μὲν ὀκλάζοντι ἔοικεν, ὢν καμπύλος ὑπεσταλμένῃ τῇ ὁπλῇ, ὁ δὲ ἔμπαλιν ἐπανίσταται, καὶ τοῦ ἐδάφους ἀντιλαμβάνεται, οἷόν εἰσιν ἵπποι, πειρώμενοι ἀναπηδᾶν. τοῖν νεογνοῖν δὲ τὸ μὲν ἄνω, ἔχει αὐτὴ ἐν ταῖς ἀγκάλαις, καὶ τρέφει ἀνθρωπικῶς, ἐπέχουσα τὸν γυναικεῖον μαστὸν, τὸ δ' ἕτερον ἐκ τῆς ἵππου θηλάζει, ἐς τὸν πωλικὸν τρόπον. ἄνω δὲ τῆς εἰκόνος, οἷον ἀπό τινος σκοπῆς Ἱπποκένταυρός τις, ἀνὴρ ἐκείνης δηλαδὴ, τῆς τὰ βρέφη ἀμφοτέρωθεν τιθηνουμένης, ἐπικύπτει γελῶν, οὐχ ὅλος

φαινόμενος, ἀλλ' ἐν μέσον τὸν ἵππον, λέοντος σκύμνον ἀνέχων τῇ δεξιᾷ, καὶ ὑπὲρ ἑαυτὸν αἰωρῶν, ὡς δεδίξαιτο σὺν παιδιᾷ τὰ βρέφη. τὰ μὲν οὖν ἄλλα τῆς γραφῆς, ἐφ' ὅσα τοῖς ἰδιώταις ἡμῖν, οὐ πάντη ἐμφανῆ ὄντα, τὴν ὅλην ὅμως ἔχει δύναμιν τῆς τέχνης, οἷον τὸ ἀποτεῖναι τὰς γραμμὰς ἐς τὸ εὐθύτατον, καὶ τῶν χρωμάτων ἀκριβῆ τὴν κρᾶσιν, καὶ εὔκαιρον τὴν ἐπιβολὴν ποιήσασθαι, καὶ σκιάσαι ἐς δέον, καὶ τοῦ μεγέθους τὸν λόγον, καὶ τὴν τῶν μέτρων πρὸς τὸ ὅλον ἰσότητα, καὶ ἁρμονίαν γραφέων παῖδες ἐπαινούντων, οἷς ἔργον εἰδέναι τὰ τοιαῦτα. ἐγὼ δὲ τοῦ Ζεύξιδος ἐκεῖνο μάλιστα ἐπῄνεσα, ὅτι ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ὑποθέσει ποικίλως τὸ περιττὸν ἐπεδείξατο τῆς τέχνης, τὸν μὲν ἄνδρα ποιήσας πάντη φοβερὸν, καὶ κομιδῇ ἄγριον, σοβαρὸν τῇ χαίτῃ, λάσιον τὰ πολλὰ, οὐ κατὰ τὸν ἵππον αὐτοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ καθ' ἕτερον τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἐξάρας αὐτοῦ τοὺς ὤμους ἐπὶ πλεῖστον, τὸ βλέμμα, καίτοι γελῶντος, θηριῶδες ἐν ὅλον, καὶ ὄρειόν τι, καὶ ἀνήμερον, τοιοῦτον μὲν ἐκεῖνον. τὴν θήλειαν δὲ, ἵππου γε τῆς καλλίστης, οἷαι μάλιστα αἱ Θετταλαί εἰσιν, ἀδμῆτες ἔτι, καὶ ἄβατοι, τὸ δ' ἄνω ἡμίτομον γυναικὸς, πάγκαλον ἔξω τῶν ὤτων, ἐκεῖνα δὲ μόνα σατυρώδη ἐστὶν αὐτῇ. καὶ ἡ μίξις δὲ, καὶ ἡ ἁρμογὴ τῶν σωμάτων, καθὸ συνάπτεται, καὶ συνδεῖται πρὸς γυναικείῳ τὸ ἱππικὸν, ἠρέμα, καὶ οὐκ ἀθρόως μεταβαίνουσα, καὶ ἐκ προσαγωγῆς τρεπομένη, λανθά-

νει τὴν ὄψιν, ἐκ θατέρου εἰς τὸ ἕτερον ὑπαγομένη. τὸ νεογνὸν δὲ, τὸ ἐν τῷ νηπίῳ, ὅμως ἄγριον, καὶ ἐν τῷ ἁπαλῷ ἤδη φοβερόν. καὶ τοῦτο θαυμαστὸν, οἷον ἔδοξέ μοι, καὶ ὅτι παιδικῶς μάλα πρὸς τὸν σκύμνον τοῦ λέοντος ἀναβλέπουσι, μεταξὺ τῆς θηλῆς ἑκάτερος ἐπειλημμένοι, ἐν χρῷ τῇ μητρὶ προσιστάμενοι. ταῦτα δ' οὖν ἐπιδειξάμενος ὁ Ζεῦξις, αὐτὸς μὲν ᾤετο ἐκπλήξειν τοὺς ὁρῶντας ἐπὶ τῇ τέχνῃ, οἱ δὲ αὐτίκα μὲν ἐβόων. ἢ τί γὰρ ἂν ἐποίουν, καλλίστῳ θεάματι ἐντυγχάνοντες; ἐπῄνουν δὲ μάλιστα πάντες, ἅπερ κἀμὲ πρώην ἐκεῖνοι, τῆς ἐπινοίας τὸ ξένον, καὶ τὴν γνώμην τῆς γραφῆς, ὡς νέαν, καὶ τοῖς ἔμπροσθεν ἀγνοουμένην οὖσαν. ὥστε ὁ Ζεῦξις συνεὶς, ὅτι αὐτοὺς ἀσχολεῖ ἡ ὑπόθεσις, καινὴ οὖσα, καὶ ἀπάγει τῆς τέχνης, ὡς ἐν παρέργῳ τίθεσθαι τὴν ἀκρίβειαν τῶν πραγμάτων, ἄγε δὴ, ἔφη, ὦ Μικκίων, πρὸς τὸν μαθητὴν, περίβαλε ἤδη τὴν εἰκόνα, καὶ ἀράμενοι ἀποκομίζετε οἴκαδε, οὗτοι γὰρ ἡμῶν τὸν πηλὸν τῆς τέχνης ἐπαινοῦσι, τῶν δ' ἐφ' ὅτῳ, εἰ καλῶς ἔχει, καὶ κατὰ τὴν τέχνην, οὐ πολὺν ποιοῦνται λόγον. ἀλλὰ παρευδοκιμεῖ τὴν ἀκρίβειαν τῶν ἔργων ἡ τῆς ὑποθέσεως καινοτομία. ὁ μὲν οὖν Ζεῦξις οὕτως, ὀργιλώτερον ἴσως. Ἀντίοχος δὲ, ὁ Σωτὴρ ἐπικληθεὶς, καὶ οὗτος ὅμοιόν τι παθεῖν λέγεται ἐν τῇ πρὸς Γαλάτας μάχῃ. εἰ βούλεσθε, διηγήσομαι καὶ τοῦτο, ὁποῖον ἐγένετο. εἰδὼς τούτους γὰρ ἀλκίμους ὄντας, καὶ πλήθει παμπόλλους ὁρῶν, καὶ τὴν φάλαγγα καρτερῶς συναραρυῖαν, καὶ ἐπὶ με-

τώπου μὲν συνασπίζοντας τοὺς χαλκοθώρακας αὐτῶν, ἐς βάθος δὲ ἐπὶ τεττάρων καὶ εἴκοσι τεταγμένους ὁπλίτας, ἐπὶ κέρως δ' ἑκατέρωθεν τὴν ἵππον δυσμυρίαν οὖσαν, ἐκ δὲ τοῦ μέσου τὰ ἅρματα ἐκπηδήσεσθαι μέλλοντα, δρεπανηφόρα ὀγδοήκοντα, καὶ συνωρίδας ἐπ' αὐτοῖς δὶς τοσαύτας, ταῦτα ὁρῶν, πάνυ πονηρὰς εἶχε τὰς ἐλπίδας, ὡς ἀμάχων ὄντων ἐκείνων αὐτῶν. ἐκεῖνος γὰρ, δι' ὀλίγου τῆς στρατείας ἐκείνης παρασκευασθείσης, οὐ μεγαλωστὶ, οὐδὲ κατ' ἀξίαν τοῦ πολέμου ἀφῖκτο, καὶ μάλα ὀλίγους ἄγων, καὶ τούτων πελταστικὸν τὸ πολὺ, καὶ ψιλικόν. οἱ γυμνῆτες δὲ ὑπὲρ ἥμισυ τῆς στρατιᾶς ἦσαν, ὥστε ἐδόκει αὐτῷ ἤδη ἀπεγνῶσθαι, καί τινα εὐπρεπῆ διάλυσιν εὑρίσκεσθαι τοῦ πολέμου. ἀλλὰ Θεοδότας ὁ Ρόδιος, ἀνὴρ γενναῖος, καὶ τακτικῶν ἔμπειρος, οὐκ εἴα παρὼν ἀθυμεῖν. καὶ ἦσαν γὰρ ἑκκαίδεκα ἐλέφαντες τῷ Ἀντιόχῳ, τούτους ἐκέλευσεν ὁ Θεοδότας τέως μὲν ἔχειν, ὡς οἷόν τε, κατακρύψαντας, ὡς μὴ κατάδηλοι εἶεν ὑπερφαινόμενοι τοῦ στρατοῦ. ἐπειδὰν δὲ σημήνῃ ὁ σαλπιγκτὴς, καὶ δέῃ συμπλέκεσθαι, καὶ εἰς χεῖρας ἰέναι, καὶ ἡ ἵππος ἡ τῶν πολεμίων ἐπελαύνηται, καὶ τὰ ἅρματα οἱ Γαλάται ἀνοίξαντες τὴν φάλαγγα καὶ διαστήσαντες ἐπαφῶσι, τότε ἀνὰ τέτταρας μὲν τῶν ἐλεφάντων ἀπαντᾶν ἐφ' ἑκάτερα τοῖς ἱππεῦσι, τοὺς ὀκτὼ δὲ ἀντεπαφεῖναι τοῖς ἁρματηλάταις, καὶ συνωρισταῖς. εἰ γὰρ τοῦτο γένοιτο, φοβηθήσονται

αὐτῶν, ἔφη, οἱ ἵπποι, καὶ ἐς τοὺς Γαλάτας αὖθις ἐμπεσοῦνται φεύγοντες. καὶ οὕτως ἐγένετο. οὐ γὰρ πρότερον ἰδόντες ἐλέφαντα, οὔτε αὐτοὶ Γαλάται, οὔτε οἱ ἵπποι αὐτῶν, οὕτω πρὸς τὸ παράδοξον τῆς ὄψεως ἐταράχθησαν, ὥστε πόρρω ἔτι τῶν θηρίων ὄντων, ἐπεὶ μόνον τετριγότων ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀδόντας εἶδον ἀποστίλβοντας ἐπισημότερον, ὡς ἂν ἐκ μέλανος τοῦ παντὸς σώματος, καὶ τὰς προνομαίας, ὡς ἐς ἁρπαγὴν ὑπεραιωρουμένας, πρὶν ἢ τὸ τόξευμα ἐξικνεῖσθαι, ἐκκλίναντες, σὺν οὐδενὶ κόσμῳ ἔφευγον. οἱ μὲν πεζοί, περιπειρόμενοι ὑπ' ἀλλήλων τοῖς δορατίοις, καὶ συμπατούμενοι ὑπὸ τῶν ἱππέων, ὡς εἶχον, ἐμπεσόντων ἐπ' αὐτούς. τὰ ἅρματα δὲ ἀναστρέψαντα, καὶ ταῦτα ἔμπαλιν εἰς τοὺς οἰκείους οὐκ ἀναιμωτὶ διεφέρετο ἐν αὐτοῖς, ἀλλὰ τὸ τοῦ Ὁμήρου, Δίφροι δ' ἀνεκυμβαλίαζον. οἱ ἵπποι δ' ἐπείπερ ἅπαξ τῆς ἐς τὸ εὐθὺ ὁδοῦ ἀπετρέποντο, οὐκ ἀνασχόμενοι τῶν ἐλεφάντων, τοὺς ἐπιβάτας ἀποβαλόντες, κενὰ ὄχεα κροτάλιζον, τέμνοντες νὴ Δία, καὶ διαιροῦντες τοῖς δρεπάνοις, εἴ τινας τῶν φίλων καταβάλοιεν. πολλοὶ δ' ὡς ἐν ταράχῳ τοσούτῳ, κατεβάλλοντο. εἵποντο δὲ καὶ οἱ ἐλέφαντες συμπατοῦντες, καὶ συναναρριπτοῦντες ἐς ὕψος ταῖς προνομαίαις, καὶ συναρπάζοντες, καὶ τοῖς ὀδοῦσι περιπείροντες, καὶ τέλος, οὗτοι κατὰ κράτος παραδιδόασι τῷ Ἀντιόχῳ τὴν νίκην. οἱ Γαλάται δέ, οἱ μὲν ἐτεθνήκεσαν, πολλοῦ τοῦ φόνου

γενομένου,

γινομένης, οἱ δὲ ζῶντες ἐλαμβάνοντο, πλὴν πάνυ ὀλίγοι, ὁπόσοι ἔφθασαν ἐς τὰ ὄρη ἀναφυγόντες. οἱ Μακεδόνες δὲ, ὅσοι σὺν Ἀντιόχῳ ἦσαν, ἐπαιώνιζον. καὶ προσιόντες ἄλλος ἀλλαχόθεν, ἀνέδουν τὸν βασιλέα, καλλίνικον ἀναβοῶντες. ὁ δὲ καὶ δακρύσας, ὥς φασιν, αἰσχυνώμεθα, ἔφη, ὦ στρατιῶται, οἷς γε ἡ σωτηρία ἐν ἑκκαίδεκα τούτοις θηρίοις ἐγένετο, ὡς εἰ μὴ τὸ καινὸν τοῦ θεάματος ἐξέπληξε τοὺς πολεμίους, τί ἂν ὑμεῖς ἦμεν πρὸς αὐτούς; ἐπί τε τῷ τροπαίῳ κελεύει ἄλλο μηδὲν, ἐλέφαντα δὲ μόνον ἐγκολάψαι. ὥρα τοίνυν με σκοπεῖν, μὴ καὶ τὸ ἐμὸν ὅμοιον ᾖ τοῦ Ἀντιόχου. τὰ μὲν ἄλλα, οὐκ ἄξια μάχης, ἐλέφαντες δέ τινες, καὶ ξένα μορμολύκεια πρὸς τοὺς ὁρῶντας, καὶ θαυματοποιΐα, ἄλλως ἐκεῖνα γοῦν ἐπαινοῦσι πάντες. οἷς δ᾽ ἐγὼ ἐπεποίθειν, οὐ πάνυ ταῦτα ἐν λόγῳ παρ᾽ αὐτοῖς ἐστιν, ἀλλ᾽ ὅτι μὲν θήλεια ἱπποκένταυρος γεγραμμένη, τοῦτο μόνον ἐκπλήττονται, καὶ ὥσπερ ἐστὶ, καινὸν καὶ τεράστιον δοκεῖ αὐτοῖς. τὰ δ᾽ ἄλλα μάτην ἄρα τῷ Ζεύξιδι πεποίηται, ἀλλ᾽ οὐ μάτην, γραφικοὶ γὰρ ὑμεῖς, καὶ μετὰ τέχνης ἕκαστα ὁρᾶτε, εἴη μόνον ἄξια τοῦ θεάτρου δεικνύειν.

Ἁρμονίδης.

Ἁρμονίδης ὁ αὐλητὴς ἤρετό ποτε Τιμόθεον, διδάσκαλον αὐτοῦ ὄντα, εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ Τιμόθεε, πῶς ἂν ἔνδοξος γενοίμην ἐπὶ τῇ τέχνῃ, καὶ τί

ποιοῦντα εἴσονταί με οἱ Ἕλληνες ἅπαντες; τὰ μὲν γὰρ ἄλλα σύ ποιῶν, ἐδιδάξω με ἤδη, ἁρμόσασθαι τὸν αὐλὸν εἰς τὸ ἀκριβές, καὶ ἐμπνεῖν εἰς τὴν γλωσσίδα λεπτόν τι, καὶ ἐμμελές, καὶ ὑποβάλλειν τοὺς δακτύλους εὐαφῶς ὑπὸ πυκνῇ τῇ ἄρσει, καὶ θέσει, καὶ βαίνειν ἐν ῥυθμῷ, καὶ σύμφωνα εἶναι τὰ μέλη πρὸς τὸν χορόν, καὶ τῆς ἁρμονίας ἑκάστης διαφυλάττειν τὸ ἴδιον, τῆς Φρυγίου τὸ ἔνθεον, τῆς Λυδίου τὸ βακχικόν, τῆς Δωρίου τὸ σεμνόν, τῆς Ἰωνικῆς τὸ γλαφυρόν. ταῦτα μὲν οὖν πάντα ἐκμεμάθηκα παρὰ σοῦ, τὰ μέγιστα δέ, καὶ ὧν ἕνεκα ἐπεθύμησα τῆς αὐλητικῆς, οὐχ ὁρῶ, πῶς ἂν ἀπ' αὐτῆς μοι προσγένοιτο ἡ δόξα, ἡ παρὰ τῶν πολλῶν, καὶ τὸ ἐπίσημον εἶναι ἐν πλήθεσι, καὶ δείκνυσθαι τῷ δακτύλῳ, κἂν που φανῶ, εὐθὺς ἐπιστρέφεσθαι πάντας εἰς ἐμέ, καὶ λέγειν τοὔνομα, οὗτος ἐκεῖνος Ἁρμονίδης ἐστίν, ὁ ἄριστος αὐλητής. ὥσπερ, ὅτε καὶ σὺ ὦ Τιμόθεε, τὸ πρῶτον ἐλθὼν οἴκοθεν ἐκ Βοιωτίας, ὑπηύλησας τῇ Πανδιονίδι, καὶ νικήσας ἐν τῷ Αἴαντι τῷ ἐμμανεῖ, τοῦ ὁμώνυμόν σοι ποιήσαντος τὸ μέλος, οὐδεὶς ἦν, ὃς ἠγνόει τοὔνομα, Τιμόθεον ἐκ Θηβῶν. ἀλλ' ἔνθα ἂν καὶ νῦν φανῇς, συνθέουσιν ἐπὶ σὲ πάντες, ὥσπερ ἐπὶ τὴν γλαῦκα τὰ ὄρνεα. τοῦτ' ἐστι, δι' ἅπερ ηὐξάμην αὐλητὴς γενέσθαι, καὶ ὑπὲρ ὧν πεπόνηκα τὸν πόνον τὸν πολύν. ἐπεὶ τό γε αὐλεῖν αὐτό, ἄνευ τοῦ ἔνδοξον εἶναι δι' αὐτό, οὐκ ἂν δεξαίμην, ἀγνώστῳ μοι προσγενόμενον, οὐδ' εἰ Μαρσύας ἢ Ὄλυμπος γενήσεσθαι μέλλοιμι λανθάνων.

νων. οὐδὲν γὰρ ὄφελος ἀπορρήτου, φασὶ, καὶ ἀφανοῦς τῆς μουσικῆς. ἀλλὰ σὺ, ἔφη, καὶ ταῦτα παίδευσόν με, ὅπως μοι χρηστὸν κἀμαυτῷ, καὶ τῇ τέχνῃ, καί σοι διττὴν ἔσομαι τὴν χάριν, καὶ ἐπὶ τῇ αὐλήσει, καὶ τὸ μέγιστον, καὶ ἐπὶ τῇ δόξῃ αὐτῆς. ἀποκρίνεται οὖν αὐτῷ ὁ Τιμόθεος, ἀλλ' ὦ Ἁρμονίδη ὁρᾷς μὲν, ἔφη, δὲ ἴσθι, οὐ μικροῦ πράγματος, ἐπαίνου καὶ δόξης, καὶ ἐπίσημος εἶναι, καὶ γιγνώσκεσθαι πρὸς τῶν πολλῶν. τοῦτο δὲ, εἰ μὲν οὑτωσί πως ἐν τὰ πλήθη παριὼν, ἐπιδεικνύμενος ἐθέλοις ποιεῖσθαι, μακρὸν ἂν γένοιτο, καὶ οὐδὲ οὕτως ἅπαντες εἴσονταί σε. ποῦ γὰρ ἂν εὑρεθείη ἢ θέατρον, ἢ στάδιον οὕτω μέγα, ἐν ᾧ πᾶσιν αὐλήσεις τοῖς Ἕλλησιν; ὡς δὲ ποιήσας γνωσθήσῃ αὐτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸ πέρας ἀφίξῃ τῆς εὐχῆς, ἐγώ σοι καὶ τοῦθ' ὑποθήσομαί σοι. σὺ γὰρ αὔλει μὲν καὶ πρὸς τὰ θέατρα ἐνίοτε, ἀτὰρ ὀλίγον μελέτω σοι τῶν πολλῶν. ἡ δ' ἐπίτομος, καὶ ῥᾴστη ἐπὶ τὴν δόξαν ἄγουσα, ἥδε ἐστίν. εἰ γὰρ ἐπιλεξάμενος τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι τοὺς ἀρίστους, καὶ ὀλίγους αὐτῶν, ὅσοι κορυφαῖοι, καὶ ἀναμφιλόγως θαυμαστοὶ, ἐπ' ἀμφότερα πιστοὶ, εἰ τούτοις, φημὶ, ἐπιδείξαιο τὰ αὐλήματα, καὶ οὗτοι ἐπαινέσονταί σε, ἅπασιν Ἕλλησι νόμιζε ἤδη γεγενῆσθαι γνώριμος ἐν οὕτω βραχεῖ. καὶ τὸ πρᾶγμα ὅρα, πῶς συντίθημι. εἰ γὰρ οὓς ἅπαντες ἴσασι, καὶ οὓς θαυμάζουσιν, οὗτοι δὲ εἴσονταί σε αὐλητὴν εὐδόκιμον ὄντα, τί σοι δεῖ τῶν πολλῶν, οἵ γε πάντως ἀκολουθήσουσι τοῖς ἄμεινον κρῖναι δυνα-

μένοις; ὁ γάρ τοι πολὺς οὗτος λεώς, αὐτοὶ μὲν ἀγνοοῦσι τὰ βελτίω, βάναυσοι ὄντες οἱ πολλοὶ αὐτῶν, ὅντινα δ' ἂν οἱ προὔχοντες ἐπαινέσωσι, πιστεύουσι μὴ ἂν ἀλόγως ἐπαινεθῆναι τοῦτον, ὥστε ἐπαινέσουσι καὶ αὐτοί. καὶ γὰρ οὖν καὶ ἐν τοῖς ἀγῶσιν, οἱ μὲν πολλοὶ θεαταί εἰσι, κροτῆσαί ποτε, καὶ συρίσαι, κρίνουσι δὲ ἑπτὰ ἢ πέντε, ἢ ὅσοι δή. ταῦτα ὁ μὲν Ἁρμονίδης οὐκ ἔφθη ποιῆσαι, μεταξὺ γὰρ αὐλῶν, φασίν, ὅτε τὸ πρῶτον ἠγωνίζετο, φιλοτιμότερον ἐμφυσῶν, ἐναπέπνευσε τῷ αὐλῷ, καὶ ἀστεφάνωτος ἐν τῇ σκηνῇ ἀπέθανε, τὸ αὐτὸ καὶ πρῶτον καὶ ὕστατον αὐλήσας ἐν Διονυσίοις. ὁ μέντοι τοῦ Τιμοθέου λόγος οὐκ αὐληταῖς, οὐδ' Ἁρμονίδῃ μόνον εἰρῆσθαί μοι δοκεῖ, ἀλλὰ πᾶσιν, ὅσοι δόξης ὀρέγονται, δημόσιόν τι ἐπιδεικνύμενοι, τοῦ παρὰ τῶν πολλῶν ἐπαίνου δεόμενοι. ἐγὼ γ' οὖν, ὁπότε καὶ αὐτὸς ἐνενόουν τὰ ὅμοια περὶ τῶν ἐμαυτοῦ, καὶ ἐζήτουν, ὅπως ἂν τάχιστα γνωσθείην πᾶσι, τῷ Τιμοθέου λόγῳ ἑπόμενος ἐσκοπούμην, ὅστις ἄριστος εἴη τῶν ἐν τῇ πόλει, καὶ ὅτῳ πιστεύουσιν οἱ ἄλλοι, καὶ ὃς ἀντὶ πάντων ἀρκέσειεν ἄν. οὕτω δὲ ἄρα σὺ ἔμελλες ἡμῖν φαίνεσθαι τῷ δικαίῳ λόγῳ, ὅτι πὲρ τὸ κεφάλαιον ἀρετῆς ἁπάσης ὁ γνώμων, φασί, καὶ ὁ ὀρθὸς κανὼν τῶν τοιούτων. εἰ δέ σοι δείξαιμι τἀμά, καὶ σὺ ἐπαινέσειας αὐτά, εἴη γὰρ οὕτω φανήσεσθαι, τὰ δὴ ἤδη πέρας ἥκειν με τῆς ἐλπίδος, ἐν μιᾷ ψήφῳ τὰς ἁπάσας λαβόντα. ἢ τίνα γὰρ ἂν πρὸ σοῦ ἑλόμενος,

μόνος, οὐχὶ παραπαίειν ἂν εἰκότως νομισθείην; ὥστε λόγῳ μὲν ἐφ᾽ ἑνὸς ἀνδρὸς ἀναῤῥιψόμεθα τὸν κύβον. τὸ δ᾽ ἀληθὲς, ὥσπερ ἂν εἰ τοῖς ἁπανταχόθεν ἀνθρώποις ἐπιδεικνύμενοι τοὺς λόγους. δῆλον γάρ, ὡς καθ᾽ ἕνα τε, καὶ σὺν ἅμα πάντων συνειλεγμένων, μόνος αὐτὸς ἀμείνων ἂν εἴη. οἱ μέν γε τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεῖς, τῶν ἄλλων ἑκάστου μίαν ψῆφον φερόντων, ἐκεῖνοι μόνοι, ἑκάτερος αὐτῶν, δύο ἔφερον, σὺ δὲ καὶ τὰς τῶν ἐφόρων, καὶ τὰς τῶν γερόντων προσέτι, καὶ ὅλως ἁπάντων ὁ πολυψηφότατος ἐν παιδείᾳ. σύ γε καὶ μάλιστα, ὅσῳ τὴν λευκὴν ἀεὶ καὶ σώζουσαν φέρεις, ὃ καὶ θαῤῥεῖν με τῷ παρόντι ποιεῖ, διά γε τὸ μέγεθος τοῦ τολμήματος, καὶ πάνυ δικαίως ἂν φοβηθέντα. κἀκεῖνο δὲ, νὴ Δία, προσέτι καὶ αὐτῷ θαῤῥεῖν ποιεῖ, τὸ μὴ παντάπασιν ἀλλότριον τἀμὰ εἶναί σοι, ὃς πόλεώς τε ἐκείνης εἰμὶ, ἣν πολλάκις εὖ ἐποίησας, τὸ μὲν πρῶτον ἰδίᾳ, τὸ δὲ δεύτερον κοινῇ, μετὰ παντὸς τοῦ ἔθνους. ὥστε, ἤν που καὶ νῦν ἐμοὶ εἰς τὸ χεῖρον ῥέπωσιν αἱ ψῆφοι ἐν τῷ λόγῳ, καὶ ἐλάττους ὦσιν αἱ ἀμείνους, σὺ τὴν τῆς Ἀθηνᾶς προστιθεὶς, ἀναπλήρου τὸ ἐνδέον παρὰ σεαυτοῦ, καὶ τὸ ἐπανόρθωμα οἰκεῖόν σοι δοκείτω. καὶ γὰρ οὐδὲ ἐκεῖνό μοι ἱκανὸν, εἰ πολλοὶ ἐθαύμασαν πρότερον, εἰ ἔνδοξος ἤδη ἐγὼ, εἰ ἐπαινοῦνται πρὸς τῶν ἀκουσάντων οἱ λόγοι. πάντα ἐκεῖνα ἐνύπνια ὀνείρατά φασι, καὶ ἐπῶν σκιαί, τὸ δ᾽ ἀληθὲς, ἐν τῷ παρόντι δειχθήσεται.

οὗτος ἀκριβὴς ὅρος τῶν ἐμῶν, οὐδὲν ἀμφίδοξον ἔτι, οὐδ' ὡς ἄν τις ἐνδοιάσειεν, ἀλλ' ἢ ἄριστον κατὰ παιδείαν δεήσει νομίζεσθαι, σοί γε δόξαν, ἢ πάντων. εὐφημεῖν δὲ χρὴ, πρὸς οὕτω μέγαν ἀγῶνα χωροῦντα. δόξαιμεν γὰρ, ὦ θεοὶ, λόγου ἄξιοι, καὶ βεβαιώσαιτε ἡμῖν τὸν παρὰ τῶν ἄλλων ἔπαινον, ὡς τὸ λοιπὸν θαρροῦντας, ἐς τοὺς πολλοὺς παριέναι. πᾶν γὰρ ἤδη στάδιον ἧττον φοβερὸν τῷ Ὀλύμπια τὰ μεγάλα νενικηκότι.

Σκύθης ἢ Πρόξενος.

Οὐ πρῶτον Ἀνάχαρσις ἀφίκετο ἐκ Σκυθίας Ἀθήναζε παιδείας ἐπιθυμίᾳ τῆς Ἑλληνικῆς, ἀλλὰ καὶ Τόξαρις πρὸ αὐτοῦ σοφὸς μὲν, καὶ φιλόκαλος ἀνὴρ, καὶ ἐπιτηδευμάτων φιλομαθὴς τῶν ἀρίστων. οἴκοι δὲ οὐ τοῦ βασιλείου γένους ὤν, οὐδὲ τῶν πιλοφορικῶν, ἀλλὰ Σκυθῶν τῶν πολλῶν, καὶ δημοτικῶν, οἷοί εἰσι παρ' αὐτοῖς οἱ ὀκτάποδες καλούμενοι, τοῦτο δέ ἐστι, δύο βοῶν δεσπότην εἶναι, καὶ ἁμάξης μιᾶς. οὗτος ὁ Τόξαρις οὐδ' ἀπῆλθεν ἔτι ὀπίσω, ἐς Σκύθας, ἀλλ' Ἀθήνησιν ἀπέθανε. καὶ μετ' οὐ πολὺ, καὶ ἥρως ἔδοξε, καὶ ἐντέμνουσιν αὐτῷ ξένῳ ἰατρῷ οἱ Ἀθηναῖοι, τοῦτο γὰρ τοὔνομα ἥρως γενόμενος ἐπεκτήσατο. τὴν δ' αἰτίαν τῆς ἐπωνυμίας, καὶ ἀνθ' ὅτου ἐς τοὺς ἥρωας κατελέγη, καὶ τῶν Ἀσκληπιαδῶν εἷς ἔδοξεν, οὐ χεῖρον ἴσως διηγήσασθαι, ὡς μάθητε οὐ Σκύθαις μόνον ἐπιχώριον ὂν ἀπαθανατίζειν, καὶ πέμπειν παρὰ τὸν Ζάμολ-

ξιν,

ξιν, ἀλλὰ καὶ Ἀθηναίοις ἐξεῖναι θεοποιεῖν τοὺς Σκύθας ἐν τῇ Ἑλλάδι. κατὰ τὸν λοιμὸν τὸν μέγαν, ἔδοξεν ἡ Ἀρχιτέλους γυνὴ, Ἀρεοπαγίτου ἀνδρὸς, ἐπιστᾶσα οἱ τὸν Σκύθην, κελεῦσαι εἰπεῖν Ἀθηναίοις, ὅτι παύσονται τῷ λοιμῷ ἐχόμενοι, ἢν τοὺς στενωποὺς οἴνῳ πολλῷ ῥανῶσι. τοῦτο συχνάκις γενόμενον, οὐ γὰρ ἠμέλησαν Ἀθηναῖοι οἱ ἀκούσαντες, ἔπαυσε μηκέτι λοιμώττειν αὐτοὺς, εἴτε ἀτμούς τινας πονηροὺς ὁ οἶνος σβέσας τῇ ὀδμῇ, εἴτε ἄλλο τι πλέον εἰδὼς ὁ ἥρως, ὁ Τόξαρις, ἅτε ἰατρικὸς ὢν, συνεβούλευσεν. ὁ δ' οὖν μισθὸς τῆς ἰάσεως ἔτι καὶ νῦν ἀποδίδοται αὐτῷ, λευκὸς ἵππος καταθυόμενος ἐπὶ τῷ μνήματι, ὅθεν ἔδειξεν ἡ Δειμαινέτη προσελθόντα αὐτὸν, ἐντείλασθαι ἐκεῖνα τὰ περὶ τοῦ οἴνου. καὶ εὑρέθη κεῖθι ὁ Τόξαρις τεθαμμένος, τῇ τε ἐπιγραφῇ γνωσθεὶς, εἰ καὶ μὴ πᾶσα ἐφαίνετο, ἔτι καὶ μάλιστα, ὅτι ἐπὶ τῇ στήλῃ Σκύθης ἀνὴρ ἐγκεκόλαπτο, τῇ λαιᾷ μὲν τόξον ἔχων ἐντεταμένον, τῇ δεξιᾷ δὲ βιβλίον, ὡς ἐδόκει. ἔτι καὶ νῦν ἴδοις ἂν αὐτοῦ ὑπὲρ ἥμισυ, καὶ τὸ τόξον ὅλον, καὶ τὸ βιβλίον, τὰ δ' ἄλλα τῆς στήλης, καὶ τὸ πρόσωπον ὁ χρόνος ἤδη ἐλυμήνατό που. ἔστι δὲ οὐ πολὺ ἀπὸ τοῦ Διπύλου, ἐν ἀριστερᾷ εἰς Ἀκαδημίαν ἀπιόντων, ὃ μέγα τὸ χῶμα, καὶ ἡ στήλη χαμαὶ, πλὴν ἀλλ' ἐστεφάνωταί γε ἀεί. καὶ φασὶ πυρεταίνοντάς τινας ἤδη πεπαῦσθαι ἀπ' αὐτοῦ, καὶ μὰ τὸν Δί' οὐδὲν ἄπιστον, ὃς ὅλην ποτὲ ἰάσατο τὴν πόλιν. ἀλλὰ γὰρ οὐ-

περ ἕνεκα ἐμνήσθην αὐτοῦ, ἔζη μὲν ἔτι ὁ Τόξαρις. ὁ Ἀνάχαρσις δὲ ἄρτι καταπεπλευκὼς, ἀνῄει ἐκ Πειραιῶς, οἷα δὴ ξένος, καὶ βάρβαρος, οὐ μετρίως τε ταραγμένος ἔτι τὴν γνώμην, πάντα ἀγνοῶν, ψοφοδεὴς πρὸς τὰ πολλὰ, οὐκ ἔχων, ὅ, τι χρήσαιτο ἑαυτῷ. καὶ γὰρ συνίει καταγελώμενος παρὰ τῶν ὁρώντων ἐπὶ τῇ σκευῇ, καὶ ὁμόγλωσσον οὐδένα εὕρισκε, καὶ ὅλως, μετέμελεν αὐτῷ ἤδη τῆς ὁδοῦ. καὶ ἐδέδοκτο, ἰδόντα μόνον τὰς Ἀθήνας, ἐπὶ πόδα εὐθὺς ὀπίσω χωρεῖν, καὶ πλοίου ἐπιβάντα, πλεῖν αὖθις ἐπὶ Βοσπόρου, ὅθεν οὐ πολλὴ ὁδὸς ἔμελλεν αὐτῷ ἔσεσθαι οἴκαδε, ἐς Σκύθας. οὕτως ἔχοντι τῷ Ἀναχάρσιδι ἐντυγχάνει δαίμων τις ἀγαθὸς, ὡς ἀληθῶς ὁ Τόξαρις ἤδη ἐν τῷ Κεραμεικῷ. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἡ στολὴ αὐτὸν ἐπεσπάσατο, πατριῶτις οὖσα, εἶτα μέντοι οὐ χαλεπῶς ἔμελλε καὶ αὐτὸν γνώσεσθαι τὸν Ἀνάχαρσιν, ἅτε γένους τοῦ δοκιμωτάτου ὄντα, καὶ ἐν τοῖς πρώτοις Σκυθῶν. ὁ Ἀνάχαρσις δὲ, πόθεν ἂν ἐκεῖνον ἔγνω ὁμοεθνῆ ὄντα, Ἑλληνιστὶ ἐσταλμένον, ἀποξυρημένον τὸ γένειον, ἄζωστον, ἀσίδηρον, ἤδη στωμύλον, αὐτῶν τῶν Ἀττικῶν ἕνα τῶν αὐτοχθόνων; οὕτω μετεπεποίητο ὑπὸ τοῦ χρόνου, ἀλλὰ Τόξαρις Σκυθιστὶ προσειπὼν αὐτὸν, οὐ σὺ, ἔφη, Ἀνάχαρσις ὢν τυγχάνεις, ὁ Δαυκέτου; ἐδάκρυσεν ὑφ᾽ ἡδονῆς ὁ Ἀνάχαρσις, ὅτι καὶ ὁμόφωνον εὑρήκει τινὰ, καὶ τοῦτον εἰδότα, ὅστις ἦν ἐν Σκύθαις, καὶ ἤρετο, σὺ δὲ πόθεν οἶσθα ἡμᾶς, ὦ ξένε; καὶ

αὐτὸς

αὐτὸς ἔφη, ἐκεῖθεν εἰμι παρ' ὑμῶν, Τόξαρις τοὔνομα, οὐ τῶν ἐπιφανῶν, ὥστε καὶ ἐγνῶσθαι ἄν σοι κατ' αὐτό. μῶν, ἔφη, ὁ Τόξαρις εἶ, περὶ οὗ ἐγὼ ἤκουσα, ὥς τις Τόξαρις, ἔρωτι τῆς Ἑλλάδος, ἀπολιπὼν καὶ γυναῖκα ἐν Σκυθίᾳ, καὶ παιδία νεογνά, οἴχοιτο εἰς Ἀθήνας, καὶ νῦν διατρίβει κεῖθι, τιμώμενος ὑπὸ τῶν ἀρίστων; ἐγώ, ἔφη, ἐκεῖνός εἰμι, εἴ τις κἀμοῦ λόγος ἔτι παρ' ὑμῖν. οὐκοῦν ἤδη, ὁ Ἀνάχαρσις, μαθητήν σου ἴσθι με γεγενημένον, καὶ ζηλωτὴν τοῦ ἔρωτος, ὃν ἠράσθης ἰδεῖν τὴν Ἑλλάδα. καὶ κατά γε τὴν ἐμπορείαν ταύτην ἀποδημήσας, ἥκω σοι, μυρία παθὼν ἐν τοῖς διὰ μέσου ἔθνεσι. καὶ εἴ γε μὴ σοὶ ἐνέτυχον, ἔγνωστο ἤδη, πρὶν ἥλιον δῦναι, ὀπίσω αὖθις ἐπὶ ναῦν κατιέναι, οὕτως ἔτι ταραγμένῳ, ξένα καὶ ἄγνωστα πάντα ὁρῶν. ἀλλὰ πρὸς Ἀκινάκου σε καὶ Ζαμόλξιδος, τῶν πατρῴων ἡμῖν θεῶν, σύ με ὦ Τόξαρι παραλαβὼν ξενάγησον, καὶ δεῖξον τὰ κάλλιστα τῶν Ἀθήνησιν, εἶτα καὶ τὰ ἐν τῇ ἄλλῃ Ἑλλάδι, νόμων τε τοὺς ἀρίστους, καὶ ἀνδρῶν τοὺς βελτίστους, καὶ ἔθη καὶ πανηγύρεις καὶ βίον αὐτῶν, καὶ πολιτείαν, δι' ἅπερ σύ τε κἀγὼ μετὰ σὲ τοσαύτην ὁδὸν ἥκομεν, καὶ μὴ περιίδῃς ἀθέατον αὐτῶν ἀναστρέφοντα. τοῦτο μὲν, ἔφη ὁ Τόξαρις, ἥκιστα ἐρωτικὸν εἴρηκας, ἐπὶ τὰς θύρας αὐτὰς ἐλθόντα, οἴχεσθαι ἀπιόντα, πλὴν ἀλλὰ θάρρει, οὐ γὰρ ἄν, ὡς φῄς, ἀπέλθοις, οὐδ' ἂν ἀφείη σε ῥᾳδίως ἡ πόλις. οὐχ οὕτως ὀλίγα τὰ θέλγητρα ἔχει πρὸς τοὺς ξένους, ἀλλὰ μά-

λα ἐπιλήψεταί σου, ὡς μήτε γυναικὸς ἔτι, μήτε παίδων, εἴ σοι ἤδη εἰσὶ, μεμνῆσθαι. ὡς δ' ἂν τάχιστα πᾶσαν ἴδοις τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, μᾶλλον δὲ τὴν Ἑλλάδα ὅλην, καὶ τὰ Ἑλλήνων καλὰ, ἐγὼ ὑποθήσομαί σοι. ἔστι σοφὸς ἀνὴρ ἐνταῦθα, ἐπιχώριος μὲν, ἀποδημήσας δὲ μάλα πολλὰ ἔς τε Ἀσίαν, καὶ εἰς Αἴγυπτον, καὶ τοῖς ἀρίστοις τῶν ἀνθρώπων συγγενόμενος, τὰ ἄλλα οὐ τῶν πλουσίων, ἀλλὰ καὶ κομιδῆ πένης. ὄψει γέροντα, οὕτω δημοτικῶς ἐσταλμένον, πλὴν διά γε τὴν σοφίαν, καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν, πάνυ τιμῶσιν αὐτὸν, ὥστε καὶ νομοθέτῃ χρῶνται πρὸς τὴν πολιτείαν, καὶ ἀξιοῦσι κατὰ τὰ ἐκείνου προστάγματα βιοῦν. εἰ τοῦτον φίλον κτήσαιο, καὶ μάθοις, οἷος ἀνήρ ἐστι, πᾶσαν νόμιζε τὴν Ἑλλάδα ἐν αὐτῷ ἔχειν. καὶ τὸ κεφάλαιον ἤδη αὖ, εἰδέναι τῶν τῇδε ἀγαθῶν ὡς οὐκ ἔστιν, ὅ, τι ἂν μεῖζόν σοι καλὸν χαρίσασθαι δυναίμην, ἢ συστήσας ἐκείνῳ. μὴ τοίνυν μέλλωμεν, ἔφη, ὦ Τόξαρι, ὁ Ἀνάχαρσις, ἀλλά με λαβὼν, ἄγε παρ' αὐτὸν, ἀτὰρ ἐκεῖνο δέδια, μὴ δυσπρόσοδος ᾖ, καὶ ἐν παρέργῳ θῆταί σου τὴν ἔντευξιν ὑπὲρ ἡμῶν. εὐφήμει, ἦ δ', ὅς ἐκείνῳ τὰ μέγιστα χαριεῖσθαί μοι δοκῶ, ἀφορμὴν παρασχὼν περὶ τὸν ξένον ἄνδρα εὐποιΐας. ἕπου μόνον, εἴσῃ γὰρ, ὅση περὶ τοὺς ξένους ἡ αἰδὼς, καὶ ἡ ἄλλη ἐπιείκεια, καὶ χρηστότης. μᾶλλον δὲ κατὰ δαίμονα οὗτος αὐτὸς ἡμῖν πρόσεισιν, ὁ ἐπὶ συννοίας, ὁ λαλῶν ἑαυτῷ, καὶ ἅμα προσειπὼν τὸν Σόλωνα, τοῦτό σοι, ἔφη,

δῶρον

δῶρον μέγιστον ἥκω ἄγων, ξένον ἄνδρα, φιλίας δεόμενον. Σκύθης δέ ἐστι τῶν παρ' ἡμῖν εὐπατριδῶν, καὶ ὅμως τἀκεῖ πάντα ἀφεὶς, ἥκει συνεσόμενος ὑμῖν, καὶ τὰ κάλλιστα ὀψόμενος τῆς Ἑλλάδος, κἀγὼ ἐπίτομόν τινα ταύτην ἐξεῦρον αὐτῷ, ὅπως ῥᾷστα καὶ αὐτὸς μάθοι πάντα, καὶ γνώριμος γένοιτο τοῖς ἀρίστοις, τοῦτο δ' ἦν σοι προσαγαγεῖν αὐτόν. εἰ τοίνυν ἐγὼ Σόλωνα οἶδα, οὕτω ποιήσεις, καὶ προξενήσεις αὐτῷ, καὶ πολίτην γνήσιον ἀποφανεῖς τῆς Ἑλλάδος. καὶ ὅπερ σοι ἔφην μικρὸν ἔμπροσθεν, ὦ Ἀνάχαρσι, πάντα ἑώρακας ἤδη, Σόλωνα ἰδὼν, τοῦτο αἱ Ἀθῆναι, τοῦτο ἡ Ἑλλάς. οὐκ ἔτι ξένος, σύμπαντές σε ἴσασι, πάντες σε φιλοῦσι, τηλικοῦτόν ἐστι τὸ κατὰ τὸν πρεσβύτην τοῦτον. ἁπάντων ἐπιλήσῃ τῶν ἐν Σκυθίᾳ, συνὼν αὐτῷ. ἔχεις τῆς ἀποδημίας τὰ ἆθλα, τοῦ ἔρωτος τὸ τέλος. οὗτός σοι ὁ Ἑλληνικὸς κανὼν, τοῦτο δεῖγμα τῆς φιλοσοφίας τῆς Ἀττικῆς. οὕτω τοίνυν γίγνωσκε, ὡς εὐδαιμονέστατος ὢν, ὃς συνέσῃ Σόλωνι, καὶ φίλῳ χρήσῃ αὐτῷ. μακρὸν ἂν εἴη διηγήσασθαι, ὅπως μὲν ἥσθη ὁ Σόλων ἐπὶ τῷ δώρῳ, οἷα δὲ εἶπεν. ὡς δὲ τὸ λοιπὸν συνῆσαν, ὁ μὲν παιδεύων, καὶ διδάσκων τὰ κάλλιστα, ὁ Σόλων, καὶ φίλον ἅπασι ποιῶν τὸν Ἀνάχαρσιν, καὶ προσάγων τοῖς Ἑλλήνων καλοῖς, καὶ πάντα τρόπον ἐπιμελούμενος, ὅπως ἥδιστα διαπρέψῃ ἐν τῇ Ἑλλάδι. ὁ δὲ τεθηπὼς τὴν σοφίαν αὐτοῦ, καὶ μηδὲ τὸν ἕτερον πόδα ἑκὼν εἶναι ἀπολειπόμενος. ὡς γοῦν ὑπέ-

χετο αὐτῷ ὁ Τόξαρις, ἐξ ξένου ἀνδρὸς τοῦ Σόλωνος ἅπαντα ἔγνω ἐν ἀκαρεῖ, καὶ πᾶσιν ἦν γνώριμος, καὶ ἐτιμᾶτο δι' ἐκεῖνον. οὐ γὰρ μικρὸν ἦν Σόλων ἐπαινῶν, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι καὶ τἄλλα, ὡς νομοθέτῃ ἐπείθοντο, ἐφίλουν, οὓς ἐκεῖνος δοκιμάζοι, καὶ ἐπίστευον ἀρίστους ἄνδρας εἶναι τὰ τελευταῖα. καὶ ἐμυήθη μόνος Βαρβάρων Ἀνάχαρσις, δημοποίητος γενόμενος, εἰ χρὴ Θεοξένῳ πιστεύειν, καὶ τοῦτο ἱστοροῦντι περὶ αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἂν οὐδὲ ἀνέστρεψεν, οἶμαι, εἰς Σκύθας, εἰ μὴ Σόλων ἀπέθανε. Βούλεσθε οὖν, ἤδη ἐπαγάγω τῷ μύθῳ τὸ τέλος, ὡς μὴ ἀκέφαλος περινοστοίη; ὥρα γοῦν εἰδέναι, οὗ τινός μοι εἵνεκα, ὁ Ἀνάχαρσις ἐκ Σκυθίας, καὶ Τόξαρις τὰ νῦν ἐς Μακεδονίαν ἥκετον, ἔτι καὶ Σόλωνα γέροντα ἄνδρα ἐπαγομένω Ἀθήνηθεν. φημὶ δὴ ὅμοιόν τι καὶ αὐτὸς παθεῖν τῷ Ἀναχάρσιδι. καὶ πρὸς Χαρίτων, μὴ νεμεσήσητέ μοι τῆς εἰκόνος, εἰ Βασιλικῷ ἀνδρὶ ἐμαυτὸν εἴκασα, Βάρβαρος μὲν γὰρ κἀκεῖνος. καὶ οὐδέν τι φαίης ἂν τοὺς Σύρους ἡμᾶς φαυλοτέρους εἶναι τῶν Σκυθῶν, ἀτὰρ οὐδὲ κατὰ τὸ Βασιλικὸν εἰσποιῶ τὰ ἐμὰ εἰς τὴν ὁμοιότητα, κατ' ἐκεῖνα δέ. ὅτε γὰρ πρῶτον ἐπεδήμησα ὑμῶν τῇ πόλει, ἐξεπλάγην μὲν εὐθύς, ἰδὼν τὸ μέγεθος, καὶ τὸ κάλλος, καὶ τῶν ἐμπολιτευομένων τὸ πλῆθος, καὶ τὴν ἄλλην δύναμιν, καὶ λαμπρότητα πᾶσαν. ὥστε ἐπὶ πολὺ ἐτεθήπειν πρὸς ταῦτα, καὶ οὐκ ἐξήρκουν τῷ θαύματι, οἷόν τι καὶ ὁ νησιώτης ἐκεῖνος νεανίσκος ἐπεπόν

θει,

θει, πρὸς τὴν τοῦ Μενελάου οἰκίαν. καὶ ἔμελλον οὕ-
τω διατεθήσεσθαι τὴν γνώμην, ἰδὼν πόλιν ἀκμά-
ζουσαν ἀκμὴν τοσαύτην, καὶ κατὰ τὸν ποιητὴν ἐκεῖ-
νον, Ανθοῦσαν ἀγαθοῖς πᾶσιν, οἷς θάλλει πόλις.
οὕτω δὴ ἔχων, ἐσκοπούμην ἤδη περὶ τῶν πρακτέ-
ων, καὶ τὸ μὲν δεῖξαι τῶν λόγων ὑμῖν, πάλαι ἐδέ-
δοκτο. τίσι γὰρ ἂν ἄλλοις ἔδειξα, σιωπῇ παροδεύ-
σας τηλικαύτην πόλιν; ἐζήτουν γάρ, οὐδ' ἀποκρύ-
ψομαι τἀληθές, οἵτινες οἱ προὔχοντες εἶεν, καὶ οἷς
ἄν τις προσελθών, καὶ συγγραψάμενος, προστά-
τας συναγωνιστὰς χρῷτο πρὸς τὰ ὅλα. ἐνταῦθά
μοι οὐχ εἷς, ὥσπερ τῷ Ἀναχάρσιδι, καὶ οὗτος βάρ-
βαρος, ὁ Τόξαρις, ἀλλὰ πολλοί, μᾶλλον δὲ πάντες
τὰ αὐτά, μόνον οὐκ αὐταῖς συλλαβαῖς ἔλεγον. ὦ ξέ-
νε, πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι χρηστοί, καὶ δεξιοὶ ἀνὰ τὴν
πόλιν, καὶ οὐκ ἂν ἀλλαχόθι τοιούτους εὕροις ἄν-
δρας ἀγαθούς. δύο δὲ μάλιστα ἐστὸν ἡμῖν ἄνδρε ἀ-
ρίστω, γένει μὲν καὶ ἀξιώματι πολὺ προὔχοντε
ἁπάντων, παιδείᾳ δὲ, καὶ λόγων δυνάμει, τῇ Ατ-
τικῇ δεκάδι παραβάλλοις ἄν. ἡ δὲ παρὰ τοῦ δή-
μου εὔνοια πάνυ ἐρωτικὴ πρὸς αὐτούς, καὶ τουτὶ
γίγνεται, ὅ, τι ἂν ἄριστον ᾖ τῇ πόλει. τὴν μὲν γὰρ
χρηστότητα, καὶ τὴν πρὸς τοὺς ξένους φιλανθρωπί-
αν, καὶ τὸ ἐν μεγέθει τοσούτῳ ἀνεπίφθονον, καὶ τὸ
μετ' εὐνοίας αἰδέσιμον, καὶ τὸ πρᾶον, καὶ τὸ εὐπρόσο-
δον αὐτὸς ἂν ἄλλοις διηγήσαιο, πειραθεὶς μικρὸν
ὕστερον. καὶ ὡς μᾶλλον θαυμάσῃς, μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς

οἰκίας ἐστόν, υἱὸς καὶ πατήρ, ὁ μέν, εἴ τινα Σόλωνα, ἢ Περικλέα, ἢ Ἀριστείδην ἐπινοεῖς, ὁ δὲ υἱός, καὶ ὀφθεὶς μέν, αὐτίκα ἐπάξεταί σε, οὕτω μέγας ἐστὶ, καὶ καλὸς ἀρρενωπήν τινα τὴν εὐμορφίαν. εἰ δὲ καὶ φθέγξαιτο μόνον, οἰχήσεταί σε ἐκ τῶν ὤτων ἀναδησάμενος, τοσαύτην Ἀφροδίτην ἐπὶ τῇ γλώττῃ ὁ νεανίσκος ἔχει. ἡ γέ τοι πόλις ἅπασα, κεχηνότες ἀκούουσιν, ὁπότ᾽ ἂν δημηγορήσων παρέλθοι. ὁποῖόν φασι τοὺς τότε Ἀθηναίους πρὸς τὸν τοῦ Κλεινίου πεπονθέναι, παρ᾽ ὅσον τοῖς μὲν οὐκ εἰς μακρὰν μετεμέλησε τοῦ ἔρωτος, ὃν ἠράσθησαν τοῦ Ἀλκιβιάδου. τοῦτον δὲ ἡ πόλις οὐ φιλεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ αἰδεῖσθαι ἤδη ἀξιοῖ. καὶ ὅλως, ἓν τοῦτο ἡμῖν δημόσιον ἀγαθόν ἐστι, καὶ μέγα ὄφελος ἅπασιν, ἀνὴρ οὗτος. εἰ δὴ αὐτός τε, καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, δέξαιντό σε, καὶ φίλον ποιήσαιντο, πᾶσαν ἔχεις τὴν πόλιν, καὶ ἐπισεῖσαι χρὴ τὴν χεῖρα τοῦτο μόνον, καὶ οὐκ ἔτ᾽ ἐνδοιάσιμα τὰ σά. ταῦτα νὴ τὸν Δί᾽ ἅπαντες ἔλεγον, εἰ χρὴ καὶ ὅρκον ἐπάγειν τῷ λόγῳ, καί μοι, ἤδη πειρωμένῳ, τὸ πολλοστὸν τῶν προσόντων εἰρηκέναι ἔδοξα. οὐχ ἕδρας τοίνυν, οὐδ᾽ ἀμβολᾶς ἔργον, ὡς ὁ Κεῖος φησίν, ἀλλὰ χρὴ πάντα μὲν κάλων κινεῖν, πάντα δὲ πράττειν, καὶ λέγειν, ὡς φίλοι ἡμῖν τοιοῦτοι γένοιντο. ἢν γὰρ τοῦθ᾽ ὑπάρξῃ, εὔδια πάντα, καὶ πλοῦς οὔριος, καὶ λειοκύμων ἡ θάλασσα, καὶ ὁ λιμὴν πλησίον.

Πῶς δεῖ ἱστορίαν συγγράφειν.

Ἀβδηρίταις, φασί, Λυσιμάχου ἤδη βασιλεύοντος, ἐμπεσεῖν τι νόσημα, ὦ καλὲ Φίλων, τοιοῦτο, πυρεταίνειν μὲν γὰρ τὰ πρῶτα πανδημεὶ ἅπαντας, ἀπὸ τῆς πρώτης εὐθὺς ἐρρωμένως, καὶ λιπαρεῖ τῷ πυρετῷ, περὶ δὲ τὴν ἑβδόμην, τοῖς μὲν αἷμα πολὺ ἐκ ῥινῶν ῥυέν, τοῖς δὲ ἱδρὼς ἐπιγενόμενος πολύς, καὶ οὗτος ἔλυσε τὸν πυρετόν, ἐς γελοῖον δέ τι πάθος περιίστη τὰς γνώμας αὐτῶν. ἅπαντες γὰρ ἐς τραγῳδίαν παρεκινοῦντο, καὶ ἰαμβεῖα ἐφθέγγοντο, καὶ μέγα ἐβόων. μάλιστα δὲ τὴν Εὐριπίδου Ἀνδρομέδαν ἐμονῴδουν, καὶ τὴν τοῦ Περσέως ῥῆσιν ἐν μέλει διεξῄεσαν. καὶ μεστὴ ἦν ἡ πόλις ὠχρῶν ἁπάντων καὶ λεπτῶν, τῶν ἑβδομαίων ἐκείνων τραγῳδῶν, Σὺ δ' ὦ θεῶν τύραννε, κἀνθρώπων ἔρως, καὶ τἄλλα μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἀναβοώντων, καὶ τοῦτο ἐπὶ πολύ, ἄχρι δὴ χειμὼν, καὶ κρύος δὲ μέγα γενόμενον, ἔπαυσε ληροῦντας αὐτούς. αἰτίαν δέ μοι δοκεῖ τοῦ τοιούτου παρασχεῖν Ἀρχέλαος ὁ τραγῳδός, εὐδοκιμῶν τότε, μεσοῦντος θέρους, ἐν πολλῷ τῷ φλογμῷ τραγῳδήσας αὐτοῖς τὴν Ἀνδρομέδαν, ὡς πυρέξαι τε ἀπὸ τοῦ θεάτρου τοὺς πολλούς, καὶ ἀναστάντας ὕστερον, ἐς τὴν τραγῳδίαν περιολισθαίνειν, ἐπὶ πολὺ ἐμφιλοχωρούσης τῆς Ἀνδρομέδας τῇ μνήμῃ αὐτῶν, καὶ τοῦ Περσέως ἔτι σὺν τῇ Μεδούσῃ, τὴν

ἑκάστου γνώμην περιπατουμένου. ὡς οὖν ἐν φασιν ἐνὶ παραβαλεῖν, τὸ Ἀβδηριτικὸν ἐκεῖνο πάθος καὶ νῦν τοὺς πολλοὺς τῶν πεπαιδευμένων περιελήλυθεν, οὐχ ὥστε τραγῳδεῖν, ἔλαττον γὰρ αὖ τοῦτο παρέπαιον, ἀλλοτρίοις ἰαμβείοις, οὐ φαύλοις κατεσχημένοι, ἀλλ᾽ ἀφ᾽ οὗ δὴ τὰ ἐν ποσὶ ταῦτα κεκίνηται, ὁ πόλεμος ὁ πρὸς τοὺς βαρβάρους, καὶ τὸ ἐν Ἀρμενίᾳ τραῦμα, καὶ αἱ συνεχεῖς νίκαι, οὐδ᾽ εἰς, ὅσις οὐχ ἱστορίαν συγγράφει. μᾶλλον δὲ Θουκυδίδαι, καὶ Ἡρόδοτοι, καὶ Ξενοφῶντες ἡμῖν ἅπαντες. καὶ ὡς ἔοικεν, ἀληθὲς ἄρ᾽ ἦν ἐκεῖνο, τὸ, Πόλεμος ἁπάντων πατὴρ, εἴ γε καὶ συγγραφέας τοσούτους ἀνέφυσεν, ὑπὸ μιᾷ τῇ πληγῇ. ταῦτα τοίνυν, ὦ Φιλότης, ὁρῶντα καὶ ἀκούοντά με, τὸ τοῦ Σινωπέως ἐκεῖνο εἰσῆλθεν. ὁπότε γὰρ ὁ Φίλιππος ἐλέγετο ἤδη ἐπελαύνειν, οἱ Κορίνθιοι πάντες ἐταράττοντο, καὶ ἐν ἔργῳ ἦσαν. ὁ μὲν ὅπλα ἐπισκευάζων, ὁ δὲ λίθους παραφέρων, ὁ δὲ ὑποικοδομῶν τοῦ τείχους, ὁ δὲ ἔπαλξιν ὑποσκελίζων, ὁ δὲ ἄλλος ἄλλο τι τῶν χρησίμων ὑπουργῶν. ὁ δὴ Διογένης ὁρῶν ταῦτα, ἐπεὶ μηδὲν εἶχεν, ὅ, τι καὶ πράττοι, οὐδεὶς γὰρ αὐτῷ ἐς οὐδὲν ἐχρῆτο, διαζωσάμενος τὸ τριβώνιον, σπουδῇ μάλα καὶ αὐτὸς ἐκύλιε τὸν πίθον, ἐν ᾧ ἐτύγχανεν οἰκῶν, ἄνω καὶ κάτω τοῦ Κρανείου. καί τινος τῶν συνήθων ἐρομένου, τί ταῦτα ποιεῖς, ὦ Διόγενες. κυλίω, ἔφη, κἀγὼ τὸν πίθον, ὡς μὴ μόνος ἀργεῖν δοκοίην ἐν τοσούτοις ἐργαζομένοις. καὐτὸς οὖν, ὦ Φίλων,

λων, ὡς μὴ μόνος ἄφωνος εἴην ἐν οὕτω πολυφώνῳ τῷ καιρῷ, μηδ' ὥσπερ κωμικὸν δορυφόρημα, κεχηνὼς σιωπῇ παραφεροίμην, καλῶς ἔχειν ὑπέλαβον, ὡς δυνατόν μοι κυλίσαι τὸν πίθον, οὐχ ἱστορίαν συγγράφειν, οὐδὲ πράξεις αὐτὰς διεξιέναι. οὐχ οὕτω μεγαλότολμος ἐγώ, μὴ δὲ τοῦτο δείσῃς περὶ ἐμοῦ. οἶδα γάρ, ἡλίκος ὁ κίνδυνος, εἰ κατὰ τῶν πετρῶν κυλίοι τις, καὶ μάλιστα, οἷον τοὐμὸν τοῦτο πιθάκνιον, οὐδὲ πάνυ καρτερῶς κεκεραμευμένον. δεήσει γὰρ αὐτίκα μάλα πρὸς μικρόν τι λιθίδιον προσπταίσαντα, συλλέγειν τὰ ὄστρακα. τί οὖν ἔγνωσταί μοι; καὶ ὅπως ἀσφαλῶς μεθέξω τοῦ πολέμου, αὐτὸς ἔξω βέλους ἑστώς, ἐγώ σοι φράσω. τοῦ μὲν καπνοῦ, καὶ κύματος, καὶ φροντίδων, ὅσαι περὶ τὸ συγγράφειν ἔνεισιν, ἀνέξω ἐμαυτόν, εὖ ποιῶν. παραίνεσιν δέ τινα μικράν, καὶ ὑποθήκας ταύτας ὀλίγας ὑποθήσομαι τοῖς συγγράφουσιν, ὡς κοινωνήσαιμι αὐτοῖς τῆς οἰκοδομίας, εἰ καὶ μὴ τῆς ἐπιγραφῆς, ἄκρῳ γε τῷ δακτύλῳ τοῦ πηλοῦ προσαψάμενος. καί τοι οὐδὲ παραινέσεως οἱ πολλοὶ δεῖν οἴονται σφίσιν ἐπὶ τὸ πρᾶγμα, οὐ μᾶλλον, ἢ τέχνης τινὸς ἐπὶ τὸ βαδίζειν, ἢ βλέπειν ἢ ἐσθίειν, ἀλλὰ πάνυ ῥᾷστον καὶ πρόχειρον, καὶ ἅπαντος εἶναι, ἱστορίαν συγγράψαι, ἤν τις ἑρμηνεῦσαι τὸ ἐπελθὸν δύνηται. τὸ δέ, οἶσθά που καὶ αὐτός, ὦ ἑταῖρε, ὡς οὐ τῶν εὐμεταχειρίστων, οὐδὲ ῥᾳθύμως συντεθῆναι δυναμένων τοῦτ' ἐστίν, ἀλλ' εἴ τι ἐν λόγοις καὶ ἄλλο, πολ-

λῆς τῆς φροντίδος δεόμενον, ἤν τις, ὡς ὁ Θουκυδίδης φησίν, ὡς ἀεὶ κτῆμα συντιθείη. οἶδα μὲν οὖν, οὐ πάνυ πολλοὺς αὐτῶν ἐπιστρέψων, ἐνίοις δὲ καὶ πάνυ ἐπαχθὴς δόξων, καὶ μάλιστα, ὁπόσοις ἀποτετέλεσται ἤδη, καὶ ἐν τῷ κοινῷ δέδεικται ἡ ἱστορία. εἰ δὲ καὶ ἐπῄνηται ὑπὸ τῶν τότε ἀκροασαμένων, μανία, ἥ γε ἐλπίς, ὡς οἱ τοιοῦτοι μεταποιήσουσιν, ἢ μεταγράψουσί τι τῶν ἅπαξ κεκυρωμένων, καὶ ὥσπερ ἐν τὰς βασιλείους αὐλὰς ἀποκειμένων. ὅμως δὲ οὐ χεῖρον, καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐκείνους εἰρῆσθαι, ἵν' εἴ ποτε πόλεμος ἄλλος συσταίη, ἢ Κελτοῖς πρὸς Γέτας, ἢ Ἰνδοῖς πρὸς Βακτρίους, οὐ γὰρ πρὸς ἡμᾶς γε τολμήσειεν ἄν τις, ἁπάντων ἤδη κεχειρωμένων, ἔχωσιν ἄμεινον συντιθέναι, τὸν κανόνα τοῦτον προσάγοντες, ἤνπερ γε δόξῃ αὐτοῖς ὀρθὸς εἶναι, εἰ δὲ μὴ, αὐτοὶ μὲν καὶ τότε τῷ αὐτῷ πήχει, ὥσπερ καὶ νῦν, μετρούντων τὸ πρᾶγμα. ὁ ἰατρὸς δὲ οὐ πάνυ ἀνιάσεται, ἢν πάντες Ἀβδηρεῖται ἑκόντες Ἀνδρομέδαν τραγῳδῶσι. Διττοῦ δὲ ὄντος τοῦ τῆς συμβουλῆς ἔργου, τὰ μὲν γὰρ αἱρεῖσθαι, τὰ δὲ φεύγειν διδάσκει, φέρε, πρῶτα εἴπωμεν, ἅτινα φευκτέον τῷ ἱστορίαν συγγράφοντι, καὶ ὧν μάλιστα καθαρευτέον. ἔπειτα, οἷς χρώμενος, οὐκ ἂν ἁμάρτοι τῆς ὀρθῆς, καὶ ἐπ' εὐθὺ ἀγούσης, ἀρχήν τε οἵαν αὐτῷ ἀρκτέον, καὶ τάξιν ἥντινα τοῖς ἔργοις ἐφαρμοστέον, καὶ μέτρον ἑκάστου, καὶ ἃ σιωπητέον, καὶ οἷς ἐν διατριπτέον, καὶ ὅσα παραδραμεῖν ἄμεινον, καὶ ὅ-

πως

πῶς ἑρμηνεῦσαι αὐτὰ, καὶ συναρμόσαι. ταῦτα μὲν, καὶ τὰ τοιαῦτα ὕστερον, νῦν δὲ τὰς κακίας ἤδη εἴπωμεν, ὁπόσαι τοῖς φαύλως συγγράφουσι παρακολουθοῦσιν. ἃ μὲν οὖν κοινὰ πάντων λόγων ἐστὶν ἁμαρτήματα, ἔν τε φωνῇ, καὶ ἁρμονίᾳ καὶ διανοίᾳ, καὶ τῇ ἄλλῃ ἀτεχνίᾳ, μακρόν τε ἂν εἴη ἐπελθεῖν, καὶ τῆς παρούσης ὑποθέσεως οὐκ ἴδιον. κοινὰ γὰρ, ὡς ἔφην, ἁπάντων λόγων ἐστὶν ἁμαρτήματα, ἔν τε φωνῇ καὶ ἁρμονίᾳ. ἃ δὲ ἐν ἱστορίᾳ διαμαρτάνουσι, τὰ τοιαῦτα ἂν εὕροις ἐπιτηρῶν, οἷα κἀμοὶ πολλάκις ἀκροωμένῳ ἔδοξε, καὶ μάλιστα, ἢν ἅπασιν αὐτοῖς ἀναπετάσῃς τὰ ὦτα. οὐκ ἄκαιρον δὲ, μεταξὺ καὶ ἀπομνημονεῦσαι ἔνια, παραδείγματος ἕνεκα, τῶν ἤδη οὕτω συγγεγραμμένων. καὶ πρῶτόν γε ἐκεῖνο, ἡλίκον ἁμαρτάνουσιν, ἐπισκοπήσωμεν. ἀμελήσαντες γὰρ οἱ πολλοὶ αὐτῶν τοῦ ἱστορεῖν τὰ γεγενημένα, τοῖς ἐπαίνοις ἀρχόντων καὶ στρατηγῶν διατρίβουσι, τοὺς μὲν οἰκείους εἰς ὕψος ἐπαίροντες, τοὺς πολεμίους δὲ πέρα τοῦ μετρίου καταρρίπτοντες, ἀγνοοῦντες, ὡς οὐ στενῷ τῷ ἰσθμῷ διώρισται, καὶ διατετείχισται ἡ ἱστορία πρὸς τὸ ἐγκώμιον, ἀλλά τι μέγα τεῖχος ἐν μέσῳ ἐστὶν αὐτῶν. καὶ τὸ τῶν μουσικῶν δὴ τοῦτο, δὶς διὰ πασῶν ἐστι πρὸς ἄλληλα, εἴ γε τῷ μὲν ἐγκωμιάζοντι μόνου ἑνὸς μέλει, ὁπωσοῦν ἐπαινέσαι, καὶ εὐφρᾶναι τὸν ἐπαινούμενον, καὶ εἰ ψευσαμένῳ ὑπάρχει τυχεῖν τοῦ τέλους, ὀλίγον ἂν φροντίσειεν. ἡ δὲ οὐκ ἄν τι ψεῦδος ἐμπεσὸν ἡ ἱστορία, οὐδ' ἀκαριαῖον ἀνάσχοιτο, οὐ μᾶλ

λον, ἢ τὴν ἀρτηρίαν ἰατρῶν παῖδές φασι τὴν τραχεῖαν παραδέξασθαι, ἄν τι τὸ αὐτὴν καταποθῇ. ἔτι ἀγνοεῖν ἐοίκασιν οἱ τοιοῦτοι, ὡς ποιητικῆς μὲν, καὶ ποιημάτων ἄλλαι ὑποσχέσεις, καὶ κανόνες ἴδιοι, ἱστορίας δὲ ἄλλοι. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἀκρατὴς ἡ ἐλευθερία, καὶ νόμος εἷς, τὸ δόξαν τῷ ποιητῇ. ἔνθεος γὰρ, καὶ κάτοχος ἐκ Μουσῶν, κἂν ἵππων ὑποπτέρων ἅρμα ζεύξασθαι θέλῃ, κἂν ἐφ' ὕδατος ἄλλους, ἢ ἐπ' ἀνθερίκων ἄκρων θευσομένους ἀναβιβάσηται, φθόνος οὐδείς. οὐδ', ὁπόταν ὁ Ζεὺς αὐτῶν ὑπὸ μιᾶς σειρᾶς ἀνασπάσας, αἰωρῇ ὁμοῦ γῆν καὶ θάλατταν, δεδίασι, μὴ ἀπορραγείσης ἐκείνης, συντριβῇ τὰ πάντα κατενεχθέντα. ἀλλὰ κἂν Ἀγαμέμνονα ἐπαινέσαι θέλωσιν, οὐδεὶς ὁ κωλύσων, Διὶ μὲν αὐτὸν ὅμοιον εἶναι τὴν κεφαλὴν, καὶ τὰ ὄμματα, τὸ στέρνον δὲ, τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ τῷ Ποσειδῶνι, τὴν δὲ ζώνην, τῷ Ἄρει. καὶ ὅλως, σύνθετον ἐκ πάντων θεῶν γενέσθαι δεῖ, τὸν Ἀτρέως καὶ Ἀερόπης. οὐ γὰρ ἱκανὸς ὁ Ζεὺς, οὐδ' ὁ Ποσειδῶν, οὐδ' Ἄρης, μόνος ἕκαστος ἀναπληρῶσαι τὸ κάλλος αὐτοῦ. ἡ ἱστορία δὲ, ἤντινα κολακείαν τοιαύτην προσλάβῃ, τί ἄλλο, ἢ πεζή τις ποιητικὴ γίγνεται, τῆς μεγαλοφωνίας μὲν ἐκείνης ἐστερημένη, τὴν λοιπὴν δὲ τερατείαν γυμνὴν τῶν μέτρων, καὶ δι' αὐτὸ ἐπισημοτέραν ἐκφαίνουσα; μέγα τοίνυν, μᾶλλον δὲ ὑπέρμεγα τοῦτο κακὸν, εἰ μὴ εἰδείη τις χωρίζειν τὰ ἱστορίας, καὶ τὰ ποιητικῆς, ἀλλ' ἐπεισάγει τῇ ἱστορίᾳ τὰ τῆς ἑτέρας κομμώματα.

κομμώματα, τὸν μῦθον, καὶ τὸ ἐγκώμιον, καὶ τὰς ἐν τούτοις ὑπερβολάς. ὥσπερ ἂν εἴ τις ἀθλητὴν τῶν καρτερῶν τούτων, καὶ κομιδῇ πρινίνων, ἁλουργέσι περιβάλλοι, καὶ τῷ ἄλλῳ κόσμῳ τῷ ἑταιρικῷ, καὶ φύκιον ἐντρίβοι, καὶ ψιμμύθιον τῷ προσώπῳ, Ἡράκλεις, ὡς καταγέλαστον αὐτὸν ἀπεργάσαιτο, αἰσχύνας τῷ κόσμῳ ἐκείνῳ. καὶ οὐ τοῦτό φημι, ὡς οὐχὶ καὶ ἐπαινετέον ἐν ἱστορίᾳ ἐνίοτε. ἀλλ᾽ ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι ἐπαινετέον, καὶ μέτρον ἐπακτέον τῷ πράγματι, τὸ μὴ ἐπαχθὲς τοῖς ὕστερον ἀναγνωσομένοις αὐτά. καὶ ὅλως, πρὸς τὰ ἔπειτα κανονιστέον τὰ τοιαῦτα, ἅπερ μικρὸν ὕστερον ἐπιδείξομεν. ὅσοι δὲ οἴονται καλῶς διαιρεῖν εἰς δύο τὴν ἱστορίαν, εἰς τὸ τερπνὸν, καὶ χρήσιμον, καὶ διὰ τοῦτο εἰσποιοῦσι καὶ τὸ ἐγκώμιον εἰς αὐτὴν, ὡς τερπνὸν, καὶ εὐφραῖνον τοὺς ἐντυγχάνοντας, ὁρᾷς, ὅσον τἀληθοῦς ἡμαρτήκασι, πρῶτον μὲν κιβδήλῳ τῇ διαιρέσει χρώμενοι. ἓν γὰρ ἔργον ἱστορίας καὶ τέλος, τὸ χρήσιμον, ὅπερ ἐκ τοῦ ἀληθοῦς μόνου συνάγεται. τὸ τερπνὸν δὲ, ἄμεινον μὲν, εἰ καὶ αὐτὸ παρακολουθήσειεν, ὥσπερ καὶ κάλλος ἀθλητῇ, εἰ δὲ μὴ, οὐδὲν κωλύσει ἀφ᾽ Ἡρακλέους γενέσθαι Νικόστρατον, τὸν Ἰσιδότου, γενναῖον ὄντα, καὶ τῶν ἀνταγωνιστῶν ἑκατέρων ἀλκιμώτερον, εἰ αὐτὸς μὲν αἴσχιστος ὀφθῆναι εἴη τὴν ὄψιν. Ἀλκαῖος δὲ ὁ καλὸς, ὁ Μιλήσιος, ἀνταγωνίζοιτο αὐτῷ, καὶ ἐρώμενος, ὥς φασι, τοῦ Νικοστράτου ὤν. καὶ τοίνυν ἡ ἱστορία, εἰ μὲν ἄλ-

λῶς τὸ τερπνὸν παρεμπορεύσαιτο, πολλοὺς ἂν τοὺς ἐραστὰς ἐπισπάσαιτο, ἄχρι δ' ἂν καὶ μόνον ἔχῃ τὸ ἴδιον ἐντελὲς, λέγω δὲ τὴν τῆς ἀληθείας δήλωσιν, ὀλίγον τοῦ κάλλους φροντιεῖ. ἔτι κἀκεῖνο εἰπεῖν ἄξιον, ὅτι οὐδὲ τερπνὸν ἐν αὐτῇ τὸ κομιδῇ μυθῶδες, καὶ τὸ τῶν ἐπαίνων μάλιστα πρόσαντες, παρ' ἑκατέροιν τοῖς ἀκούουσιν, ἢν μὴ τὸν συρφετὸν, καὶ τὸν πολὺν δῆμον ἐπινοῆσαι, ἀλλὰ τοὺς δικαστικῶς, καὶ νὴ Δία συκοφαντικῶς προσέτι γε ἀκροασομένους. οὓς οὐκ ἄν τι λάθοι παραδραμὸν, ὀξύτερον μὲν τοῦ Ἄργου ὁρῶντας, καὶ πανταχόθεν τοῦ σώματος, ἀργυραμοιβικῶς δὲ τῶν λεγομένων ἕκαστα ἐξετάζοντας, ὡς τὰ μὲν παρακεκομμένα εὐθὺς ἀπορρίπτειν, παραδέχεσθαι δὲ τὰ δόκιμα καὶ ἔννομα, καὶ ἀκριβῆ τὸν τύπον. πρὸς οὓς ἀποβλέποντα χρὴ καὶ συγγράφειν, τῶν δ' ἄλλων ὀλίγον φροντίζειν, κἂν διαρραγῶσιν ἐπαινοῦντες. ἢν δ' ἀμελήσας ἐκείνων, ἡδύνῃς πέρα τοῦ μετρίου τὴν ἱστορίαν, μύθοις καὶ ἐπαίνοις, καὶ τῇ ἄλλῃ θωπείᾳ, τάχιστ' ἂν ὁμοίαν αὐτὴν ἐξεργάσαιο τῷ ἐν Λυδίᾳ Ἡρακλεῖ. ἑωρακέναι γάρ που σε εἰκὸς γεγραμμένον, τῇ Ὀμφάλῃ δουλεύοντα, πάνυ ἀλλόκοτον σκευὴν ἐσκευασμένον, ἐκείνην μὲν τὸν λέοντα αὐτοῦ περιβεβλημένην, καὶ τὸ ξύλον ἐν τῇ χειρὶ ἔχουσαν, ὡς Ἡρακλέα δῆθεν οὖσαν, αὐτὸν δὲ ἐν κροκωτῷ καὶ πορφυρίδι ἔρια ξαίνοντα, καὶ παιόμενον ὑπὸ τῆς Ὀμφάλης τῷ σανδαλίῳ. καὶ τὸ θέαμα αἴσχιστον, ἀφεστῶσα ἡ ἐσθὴς τοῦ σώματος, καὶ μὴ προσι-

προσίζανε, καὶ τοῦ θεοῦ τὸν ἄνθρωπον ἀσχημόνως καταθηλυνόμενον. καὶ οἱ μὲν πολλοὶ ἴσως καὶ ταῦτά σου ἐπαινέσονται, οἱ ὀλίγοι δὲ ἐκεῖνοι, ὧν σὺ καταφρονεῖς, μάλα ἡδὺ, καὶ ἐς κόρον γελάσονται, ὁρῶντες τὸ ἀσύμφυλον καὶ ἀνάρμοστον, καὶ δυσκόλλητον τοῦ πράγματος. ἑκάστου γὰρ δὴ ἴδιόν τι, καλόν ἐστιν, εἰ δὲ τοῦτο ἐναλλάξειας, ἀκαλλὲς τὸ αὐτὸ παρὰ τὴν χρῆσιν γίγνεται. ἐῶ λέγειν, ὅτι οἱ ἔπαινοι ἑνὶ μὲν ἴσως τερπνοὶ, τῷ ἐπαινουμένῳ, τοῖς δὲ ἄλλοις ἐπαχθεῖς, καὶ μάλιστα, ἢν ὑπερφυεῖς τὰς ὑπερβολὰς ἔχωσιν, οἵους αὐτοὺς οἱ πολλοὶ ἀπεργάζονται, τὴν εὔνοιαν τὴν παρὰ τῶν ἐπαινουμένων θηρώμενοι, καὶ ἐνδιατρίβοντες ἄχρι τοῦ πᾶσι προφανῆ τὴν κολακείαν ἐξεργάσασθαι. οὐδὲ γὰρ κατὰ τέχνην αὐτὸ δρᾶν ἴσασιν, οὐδ᾽ ἐπισκιάζουσι τὴν θωπείαν, ἀλλ᾽ ἐμπεσόντες, ἀθρόα πάντα, καὶ ἀπίθανα καὶ γυμνὰ διεξίασιν. ὥστε οὐδὲ τυγχάνουσιν, ὃ μάλιστα ἐφίενται. οἱ γὰρ ἐπαινούμενοι πρὸς αὐτῶν, μισοῦσι μᾶλλον, καὶ ἀποστρέφονται, ὡς κόλακας, εὖ ποιοῦντες, καὶ μάλιστα, ἢν ἀνδρώδεις τὰς γνώμας ὦσιν. ὥσπερ Ἀριστόβουλος μονομαχίαν γράψαν τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ Πώρου, καὶ ἀναγνόντος αὐτῷ τοῦτο μάλιστα τὸ χωρίον τῆς γραφῆς, ᾤετο γὰρ χαριεῖσθαι τὰ μέγιστα τῷ βασιλεῖ, ἐπιψευδόμενος ἀριστείας τινὰς αὐτῷ, καὶ ἀναπλάττων ἔργα μείζω τῆς ἀληθείας, λαβὼν ἐκεῖνος τὸ βιβλίον, πλέοντες δ᾽ ἐτύγχανον ἐν τῷ ποταμῷ τῷ Ἰδάσπει, ἔρριψεν ἐπὶ κε

φαλὼν ἐς τὸ ὕδωρ, ἐπειπὼν, καὶ σὲ δὲ οὕτως ἐχρῆν, ὦ Ἀριστόβουλε, τοιαῦτα ὑπὲρ ἐμοῦ μονομαχοῦντα, καὶ ἐλέφαντας ἐν ἀκοντίῳ φονεύοντα. καὶ ἔμελλέ γε οὕτως ἀγανακτήσειν ὁ Ἀλέξανδρος, ὅς γε οὐδὲ τὴν τοῦ ἀρχιτέκτονος τόλμαν ἠνέσχετο, ὑπισχνουμένου τὸν Ἄθω εἰκόνα ποιήσειν αὐτοῦ, καὶ μετακοσμήσειν τὸ ὄρος ἐς ὁμοιότητα τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ κόλακα εὐθὺς ἐπιγνοὺς, τὸν ἄνθρωπον οὐκ ἔτ', οὐδ' ἐς τὰ ἄλλα ὁμοίως ἐχρῆτο. ποῦ τοίνυν τὸ τερπνὸν ἐν τούτοις; ἐκτὸς εἰ μή τις κομιδῇ ἀνόητος εἴη, ὡς χαίρειν τὰ τοιαῦτα ἐπαινούμενος, ὧν παρὰ πόδας οἱ ἔλεγχοι. ὥσπερ οἱ ἄμορφοι τῶν ἀνθρώπων, καὶ μάλιστά γε τὰ γύναια τοῖς γραφεῦσι παρακελευόμενα, ὡς καλλίστας αὐτὰς γράφειν. οἴονται γὰρ ἄμεινον ἕξειν τὴν ὄψιν, ἢν ὁ γραφεὺς αὐταῖς ἐρύθημά τε πλεῖον ἐπανθίσῃ, καὶ τὸ λευκὸν ἐγκαταμίξῃ πολὺ τῷ φαρμάκῳ. τοιοῦτοι τῶν συγγραφόντων οἱ πολλοί εἰσι τὸ τήμερον, καὶ τὸ ἴδιον, καὶ τὸ χρειῶδες, ὅ, τι ἂν ἐκ τῆς ἱστορίας ἐλπίσωσι, θεραπεύοντες, οὓς μισεῖσθαι καλῶς εἶχεν, ἐς μὲν τὸ παρὸν, κόλακας προδήλους καὶ ἀτέχνους ὄντας, ἐς τοὐπιὸν δὲ ὕποπτον ταῖς ὑπερβολαῖς τὴν ὅλην πραγματείαν ἀποφαίνοντας. εἰ δέ τις πάντως τὸ τερπνὸν ἡγεῖται καταμεμίχθαι δεῖν τῇ ἱστορίᾳ πάσῃ, τὰ ἄλλα, ἃ σὺν ἀληθείᾳ τερπνά ἐστιν ἐν τοῖς ἄλλοις κάλλεσι τοῦ λόγου, ὧν ἀμελήσαντες οἱ πολλοὶ, τὰ μηδὲν προσήκοντα ἐπεισκυκλοῦσιν.

σιν. ἐγὼ δ' οὖν καὶ διηγήσομαι, ὁπόσα μέμνημαι ἔναγχος ἐν Ἰωνίᾳ συγγραφέων τινῶν, καὶ νὴ Δία, ἐν Ἀχαΐᾳ πρώην ἀκούσας τὸν αὐτὸν τοῦτον πόλεμον διηγουμένων. καὶ πρὸς Χαρίτων, μηδεὶς ἀπιστήσῃ τοῖς λεχθησομένοις. ὅτι γὰρ ἀληθῆ ἐστι, κἂν ἐπωμοσάμην, εἰ ἀστεῖον ἦν ὅρκον ἐντιθέναι συγγράμματι. εἷς μέν τις αὐτῶν ἀπὸ Μουσῶν εὐθὺς ἤρξατο, παρακαλῶν τὰς θεὰς συνεφάψασθαι τοῦ συγγράμματος. ὁρᾷς, ὡς ἐμμελὴς ἡ ἀρχὴ, καὶ παρὰ πόδας ἡ ἱστορία, καὶ περὶ τοιούτῳ εἴδει τῶν λόγων πρέπουσα; εἶτα μικρὸν ὑποβὰς, Ἀχιλλεῖ μὲν τὸν ἡμέτερον ἄρχοντα εἴκαζε, Θερσίτῃ δὲ τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα, οὐκ εἰδὼς, ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς ἀμείνων ἦν αὐτῷ, εἰ Ἕκτορα μᾶλλον, ἢ Θερσίτην καθῄρει, καὶ εἰ πρόσθεν μὲν ἔφευγεν ἐσθλός τις, ἐδίωκε δέ μιν μέγ' ἀμείνων. εἶτ' ἐπῆγεν ὑπὲρ αὐτοῦ τι ἐγκώμιον, καὶ ὡς ἄξιος εἴη συγγράψαι τὰς πράξεις, οὕτω λαμπρὰς οὔσας. ἤδη δὲ κατιὼν, ἐπῄνει καὶ τὴν πατρίδα τὴν Μίλητον, προστιθεὶς, ὡς ἄμεινον ποιοίη τοῦ Ὁμήρου, μηδὲν μνησθέντος τῆς πατρίδος. εἶτ' ἐπὶ τέλει τοῦ φροιμίου, ὑπισχνεῖτο διαῤῥήδην καὶ σαφῶς, ἐπὶ μεῖζον μὲν αἴρειν τὰ ἡμέτερα, τοὺς βαρβάρους δὲ καταπολεμήσειν καὶ αὐτὸς, ὡς ἂν δύνηται. καὶ ἤρξατό γε τῆς ἱστορίας οὕτως, αἰτίας ἅμα τῆς τοῦ πολέμου ἀρχῆς διεξιών. ὁ γὰρ μιαρώτατος, καὶ κάκιστ' ἀπολούμενος Οὐολόγεσος ἤρξατο πολεμεῖν, δι' αἰτίαν τοιάνδε. οὗτος μὲν τοιαῦτα. ἕτερος δὲ Θου

κυδίδου ζηλωτὴς ἄκρος, οἷος εὖ μάλα πρὸς ἀρχετύπῳ εἰκασμένος, καὶ τὴν ἀρχήν, ὡς ἐκεῖνος, σὺν τῷ ἑαυτοῦ ὀνόματι ἤρξατο, χαριεστάτην ἀρχῶν ἁπασῶν, καὶ θύμου τοῦ Ἀττικοῦ ἀποπνέουσαν. ὅρα γάρ, Κρεπέρειος Καλπουρνιανὸς Πομπηιουπολίτης συνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Παρθυαίων καὶ Ῥωμαίων, ὡς ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους, ἀρξάμενος εὐθὺς ξυνισταμένου. ὥστε μετά γε τοιαύτην ἀρχήν, τί ἄν σοι τὰ λοιπὰ λέγοιμι, ὁποῖα ἐν Ἀρμενίᾳ ἐδημηγόρησε, τὸν Κερκυραῖον αὐτὸν ῥήτορα παραστησάμενος, ἢ οἷον Νισιβηνοῖς λοιμόν, τοῖς μὴ τὰ Ῥωμαίων αἱρουμένοις ἐπήγαγε, παρὰ Θουκυδίδου χρησάμενος ὅλον ἄρδην, πλὴν μόνου τοῦ Πελασγικοῦ, καὶ τῶν τειχῶν τῶν μακρῶν, ἐν οἷς οἱ τότε λοιμώξαντες ᾤκησαν. τὰ δ' ἄλλα καὶ ἀπὸ Αἰθιοπίας ἤρξατο, ὥστε καὶ εἰς Αἴγυπτον κατέβη, καὶ εἰς τὴν βασιλέως γῆν τὴν πολλήν, καὶ ἐν ἐκείνῃ γε ἔμεινεν εὖ ποιῶν. ἐγὼ γοῦν θάπτοντα αὐτὸν ἔτι καταλιπὼν τοὺς ἀθλίους Ἀθηναίους ἐν Νισίβει, ἀπῆλθον ἀκριβῶς εἰδώς, καὶ ὅσα ἀπελθόντος ἐρεῖν ἔμελλε. καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτο ἐπιεικῶς πολὺ νῦν ἐστι, τὸ οἴεσθαι τοῦτο εἶναι τοῖς Θουκυδίδου ἐοικότα λέγειν, εἰ ὀλίγον ἐντρέψας, τὰ αὐτοῦ ἐκείνου λέγοι τις μικρὰ κἀκεῖνα, ὡς καὶ αὐτὸς ἂν φαίης, οὐ δὴ αὐτὴν νὴ Δία, κἀκεῖνα ὀλίγου δεῖν παρέλιπον. ὁ γὰρ αὐτὸς οὗτος συγγραφεύς, πολλὰ καὶ τῶν ὅπλων, καὶ τῶν μηχανημάτων, ὡς Ῥωμαῖοι αὐτὰ ὀνομάζουσιν, οὕτως ἀνέγραψε, καὶ τά-

φρον,

φερον, ὡς ἐκεῖνοι, καὶ γέφυραν, καὶ τὰ τοιαῦτα. καί μοι ἐννόησον, ἡλίκον τὸ ἀξίωμα τῆς ἱστορίας, καὶ ὡς Θουκυδίδῃ πρέπον, μεταξὺ τῶν Ἀττικῶν ὀνομάτων, τὰ Ἰταλιωτικὰ ταῦτ᾽ ἐγκεῖσθαι, ὥσπερ τὴν πορφύραν ἐπικοσμοῦντα, καὶ ἐμπρέποντα, καὶ πάντως συνᾴδοντα. ἄλλος δέ τις αὐτῶν, ὑπόμνημα τῶν γεγονότων γυμνὸν συναγαγὼν ἐν γραφῇ, κομιδῇ πεζὸν, καὶ χαμαιπετὲς, οἷον καὶ στρατιώτης ἄν τις τὰ καθ᾽ ἡμέραν ἀπογραφόμενος συνέθηκεν, ἢ τέκτων, ἢ κάπηλός τις συμπερινοστῶν τῇ στρατιᾷ. πλὴν ἀλλὰ μετριώτερός γε ὁ ἰδιώτης οὗτος ἦν, αὐτὸς μὲν αὐτίκα δῆλος ὢν, οἷος ἦν, ἄλλῳ δέ τινι χαρίεντι, καὶ δυνησομένῳ ἱστορίαν μεταχειρίσασθαι πεπονηκώς. τοῦτο μόνον ᾐτιασάμην αὐτοῦ, ὅτι οὕτως ἐπέγραψε τὰ βιβλία τραγικώτερον, ἢ κατὰ τὴν τῶν συγγραμμάτων τύχην, Καλλιμόρφου ἰατροῦ τῆς τῶν κοντοφόρων ἕκτης, ἱστοριῶν Παρθικῶν, καὶ ὑπεγέγραπτο ἑκάστῃ ὁ ἀριθμός. καὶ νὴ Δία, καὶ τὸ προοίμιον ὑπέρψυχρον ἐποίησεν, οὕτω συναγαγὼν οἰκεῖον εἶναι ἰατρῷ ἱστορίαν συγγράφειν, εἴ γε ὁ Ἀσκληπιὸς μὲν Ἀπόλλωνος υἱὸς, Ἀπόλλων δὲ μουσηγέτης, καὶ πάσης παιδείας ἄρχων. καὶ ὅτι ἀρξάμενος ἐν τῇ Ἰάδι γράφειν, οὐκ οἶδ᾽, ὅτι δόξαν αὐτίκα μάλα ἐπὶ τὴν κοινὴν μετῆλθεν, ἰατρείην μὲν λέγων, καὶ πείρην, καὶ ὁκόσα, καὶ νοῦσοι, τὰ δ᾽ ἄλλα, ὅσα ὁμοδίαιτα τοῖς πολλοῖς, καὶ τὰ πλεῖστα, οἷα ἐκ τριόδου. εἰ δέ με

δεῖ καὶ σοφοῦ ἀνδρὸς μνησθῆναι, τὸ μὲν ὄνομα ἐν ἀφανεῖ κείσθω, τὴν γνώμην δ' ἐρῶ, καὶ τὰ πρώην ἐν Κορίνθῳ συγγράμματα, κρείττω πάσης ἐλπίδος. ἐν ἀρχῇ μὲν γὰρ εὐθύς, ἐν τῇ πρώτῃ τοῦ προοιμίου περιόδῳ, συνηρώτησε τοὺς ἀναγιγνώσκοντας, λόγον πάνσοφον δεῖξαι σπεύδων, ὡς μόνῳ ἂν τῷ σοφῷ πρέποι ἱστορίαν συγγράφειν. εἶτα μετὰ μικρὸν ἄλλος συλλογισμός, εἶτα ἄλλος, καὶ ὅλως, ἐν ἅπαντι σχήματι συνηρώτητο αὐτῷ τὸ προοίμιον τὸ δὲ κολακείας ὑπὲρ κόρον. καὶ τὰ ἐγκώμια φορτικά, καὶ κομιδῇ βωμολοχικά, οὐκ ἀσυλλόγιστα μέν τοι, ἀλλὰ συνηρωτημένα, καὶ συνηγμένα κἀκεῖνα. καὶ μὴν κἀκεῖνο φορτικόν ἔδοξέ μοι, καὶ ἥκιστα φιλοσόφῳ ἀνδρί, καὶ πώγωνι πολιῷ καὶ βαθεῖ πρέπον, τὸ ἐν τῷ προοιμίῳ εἰπεῖν, ὡς ἐξαίρετον τοῦτο ἕξει ὁ ἡμέτερος ἄρχων, εἴ γε τὰς πράξεις καὶ φιλόσοφοι ἤδη συγγράφειν ἀξιοῦσι. τὸ γὰρ τοιοῦτον, εἴπερ ἄρα, ἡμῖν ἔδει καταλιπεῖν λογίζεσθαι, ἢ αὐτὸν εἰπεῖν. καὶ μὴν οὐδ' ἐκείνου ὅσιον ἀμνημονεῦσαι, ὃς τοιάνδ' ἀρχὴν ἤρξατο, Ἔρχομαι ἐρέων περὶ Ῥωμαίων καὶ Περσέων. καὶ μικρὸν ὕστερον, ἔδεε γὰρ Πέρσῃσι γενέσθαι κακῶς. καὶ πάλιν, ἦν Ὀσρόης, τὸν οἱ Ἕλληνες Ὀξυρόην ὀνυμέουσι. καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα. ὁρᾷς, ὅμοιος οὗτος ἐκείνῳ, παρ' ὅσον ὁ μὲν Θουκυδίδῃ, οὗτος δὲ Ἡροδότῳ εὖ μάλα ἐῴκει. ἄλλος τις ἀοίδιμος τῶν λόγων δυνάμει, Θουκυδίδῃ καὶ αὐτὸς ὅμοιος, ἢ ὀλίγῳ ἀμείνων αὐτοῦ, πάσας πόλεις,

καὶ

καὶ πάντα ὄρη, καὶ πεδία, καὶ ποταμοὺς ἑρμηνεύσας, πρὸς τὸ σαφέστατον καὶ ἰσχυρότατον, ὡς ᾤετο. τὸ δὲ τῶν ἐχθρῶν κεφαλὰς ὁ ἀλεξίκακος τρέψειε, τοσαύτη ψυχρότης ἐνῆν, ὑπὲρ τὴν Κασπιακὴν χιόνα, καὶ τὸν κρύσταλλον τὸν Κελτικόν. ἡ γοῦν ἀσπὶς ἡ τοῦ αὐτοκράτορος, ὅλῳ βιβλίῳ μόγις ἐξηρμηνεύθη αὐτῷ, καὶ Γοργὼν ἐπὶ τοῦ ὀμφαλοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς ἐκ κυανοῦ καὶ λευκοῦ καὶ μέλανος, καὶ ζώνη ἰριοειδὴς, καὶ δράκοντες ἑλικηδὸν, καὶ βοστρυχηδόν. ἡ μὲν γὰρ Οὐολογέσου ἀναξυρὶς, ἢ ὁ χαλινὸς τοῦ ἵππου, Ἡράκλεις, ὅσαι μυριάδες ἐπῶν ἑκάστου τούτων, καὶ οἵα ἦν ἡ Ὀσρόου κόμη, διανέοντος τὸν Τίγρητα, καὶ ἐς οἷον ἄντρον κατέφυγε κιττοῦ, καὶ μυρρίνης καὶ δάφνης, ἐς ταὐτὸ συμπεφυκότων, καὶ σύσκιον ἀκριβῶς ποιούντων αὐτό. σκόπει, ὡς ἀναγκαῖα τῇ ἱστορίᾳ ταῦτα, καὶ ὡς οὐκ ἄνευ αὐτῶν ἤδειμέν τι τῶν ἐκεῖ πραχθέντων. ὑπὸ γὰρ ἀσθενείας τῆς ἐν τοῖς χρησίμοις, ἢ ἀγνοίας τῶν λεκτέων, ἐπὶ τὰς τοιαύτας τῶν χωρίων καὶ ἄντρων ἐκφράσεις τρέπονται. καὶ ὁπόταν εἰς πολλὰ καὶ μεγάλα πράγματα ἐμπέσωσιν, ἐοίκασιν οἰκέτῃ νεοπλούτῳ ἄρτι τοῦ δεσπότου κληρονομήσαντι, ὃς οὔτε τὴν ἐσθῆτα οἶδεν, ὡς χρὴ περιβαλέσθαι, οὔτε δειπνῆσαι κατὰ νόμον, ἀλλ᾽ ἐμπηδήσας πολλάκις, ὀρνίθων καὶ συείων καὶ λαγῴων προκειμένων, ὑπερεμπίπλαται ἔτνους τινὸς, ἢ ταρίχου, ἔστ᾽ ἂν διαρραγῇ ἐσθίων. οὗτος δ᾽ οὖν, ὃν προεῖπον, καὶ τραύματα

συνέγραψε πάνυ ἀπίθανα, καὶ θανάτους ἀλλοκότους, ὡς εἰς δάκτυλον τοῦ ποδὸς τὸν μέγαν βληθείς τις, αὐτίκα ἐτελεύτησε, καὶ ὡς ἐμβοήσαντος μόνον Πρίσκου τοῦ στρατηγοῦ, ἑπτὰ καὶ ὀκτὼ τῶν πολεμίων ἀπέθανον. ἔτι δὲ καὶ ἐν τῷ τῶν νεκρῶν ἀριθμῷ, τοῦτο μὲν, καὶ παρὰ τὰ γεγραμμένα, ἐν ταῖς τῶν ἀρχόντων ἐπιστολαῖς ἐψεύσατο, ἐπὶ γὰρ Εὐρώπῳ, τῶν μὲν πολεμίων ἀποθανεῖν μυριάδας ἑπτὰ καὶ τριάκοντα, καὶ ἓξ πρὸς διακοσίοις, Ῥωμαίων δὲ μόνους δύο, καὶ τραυματίας γενέσθαι ἐννέα. ταῦτα, οὐκ οἶδα, εἴ τις ἂν εὖ φρονῶν ἀνάσχοιτο. ἔτι μὴν κἀκεῖνο λεκτέον, οὐ μικρὸν ὄν, ὑπὲρ γὰρ τοῦ κομιδῇ Ἀττικὸς εἶναι, καὶ ἀποκεκαθάρθαι τὴν φωνὴν ἐς τὸ ἀκριβέστατον, ἠξίωσεν οὕτω καὶ τὰ ὀνόματα ποιῆσαι τῶν Ῥωμαίων, καὶ μεταγράψαι ἐς τὸ Ἑλληνικὸν, ὡς Κρόνον μὲν, Σατουρνῖνον λέγειν, Φρόντιν δὲ, τὸν Φρόντωνα, Τιτάνιον δὲ, τὸν Τιτιανὸν, καὶ τἆλλα πολλῷ γελοιότερα. ἔτι ὁ αὐτὸς οὗτος περὶ τῆς Σεβυριανοῦ τελευτῆς ἔγραψεν, ὡς οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἐξηπάτηνται, οἰόμενοι ξίφει τεθνάναι αὐτὸν, ἀποθάνοι δὲ ἀνὴρ, σιτίων ἀπεχόμενος, τοῦτον γὰρ αὐτῷ ἀλυπότατον δόξαι τὸν θάνατον, οὐκ εἰδὼς, ὅτι τὸ μὲν πάθος ἐκεῖνο πᾶν, τριῶν οἶμαι ἡμερῶν ἐγένετο. ἀπόσιτοι δὲ, καὶ ἑπτὰ διαρκοῦσιν οἱ πολλοί. ἐκτὸς εἰ μὴ τοῦθ' ὑπολάβοι τις, ὡς Ὀσρόης εἱστήκει περιμένων, ἔστ' ἂν Σεβηριανὸς λιμῷ ἀπόληται, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐπήγαγε διὰ τῆς ἑβδόμης.

τοὺς δὲ καὶ ποιητικοῖς ὀνόμασιν, ὦ καλὲ φίλων, ἐν ἱστορίᾳ χρωμένους ποῦ ἂν τις θείη, τοὺς λέγοντας, ἐλέλιξε μὲν ἡ μηχανὴ, τὸ τεῖχος δὲ πεσὸν, μεγάλως ἐδούπησε. καὶ πάλιν, ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς καλῆς ἱστορίας, Ἔδεσσα μὲν δὴ οὕτω τοῖς ὅπλοις περιεσμαραγεῖτο, καὶ ὄτοβος ἦν, καὶ κόναβος ἅπαντα ἐκεῖνα. καὶ ὁ στρατηγὸς ἐμορμύριζεν, ὅτῳ τρόπῳ μάλιστα προσαγάγοι πρὸς τὸ τεῖχος. εἶτα μεταξὺ οὕτως εὐτελῆ ὀνόματα, καὶ δημωτικὰ, καὶ πτωχικὰ πολλὰ παρενεβέβυστο, τὸ, ἐπέστειλεν ὁ στρατοπεδάρχης τῷ κυρίῳ, καὶ οἱ στρατιῶται ἠγόραζον τὰ ἐγχρῄζοντα, καὶ ἤδη λελουμένοι περὶ αὐτοὺς ἐγίγνοντο, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὥστε τὸ πρᾶγμα ἐοικὸς εἶναι τραγῳδῷ, τὸν ἕτερον μὲν πόδα ἐπ' ἐμβάτου ὑψηλοῦ ἐπιβεβηκότι, θατέρῳ δὲ, σανδάλιον ὑποδεδεμένῳ. καὶ μὴν καὶ ἄλλους ἴδοις ἂν, τὰ μὲν προοίμια λαμπρὰ καὶ τραγικὰ, καὶ εἰς ὑπερβολὴν μακρὰ συγγράφοντας, ὡς ἐλπίσαι θαυμαστὰ ἡλίκα τὰ μετὰ ταῦτα πάντως ἀκούσεσθαι, τὸ σῶμα δὲ αὐτὸ τῆς ἱστορίας μικρόν τι καὶ ἀγεννὲς ἐπάγοντας, ὡς καὶ τοῦτο ἐοικέναι παιδίῳ, εἴ που ἔρωτα εἶδες παίζοντα, προσωπεῖον Ἡρακλέους πάμμεγα ἢ Τιτᾶνος περικείμενον. εὐθὺς γοῦν οἱ ἀκούσαντες ἐπιφθέγγονται αὐτοῖς, τὸ, ὤδινεν ὄρος. χρὴ δὲ μὴ οὕτως, ἀλλ' ὅμοια τὰ πάντα, καὶ ὁμόχροα εἶναι, καὶ συνῳδὸν τῇ κεφαλῇ τὸ ἄλλο σῶμα, ὡς μὴ χρυσοῦν μὲν τὸ κράνος εἴη, θώραξ δὲ πάνυ γελοῖος ἐκ ῥακῶν ποθεν, ἢ ἐκ δερμά

τῶν σαπρῶν συγκεκαττυμένος, εἶτ᾽ ἡ ἀσπὶς οἰσυΐνη, καὶ χοιρίνη περὶ ταῖς κνήμαις. ἴδοις γὰρ ἂν ἀφθόνους τοιούτους συγγραφέας, τοῦ Ῥοδίων Κολοσσοῦ τὴν κεφαλὴν κωνώπει σώματι ἐπιτιθέντας, ἄλλους αὖ ἔμπαλιν ἀκέφαλα τὰ σώματα εἰσάγοντας, ἀπροοιμίαστα, καὶ εὐθὺς ἐπὶ τῶν πραγμάτων, οἳ καὶ προσεταιρίζονται τὸν Ξενοφῶντα, οὕτως ἀρξάμενον, Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος παῖδες γίγνονται δύο, καὶ ἄλλους τῶν παλαιῶν, οὐκ εἰδότες, ὡς δυνάμει τινὰ προοίμιά ἐστι λεληθότα τοὺς πολλούς, ὡς ἐν ἄλλοις δείξομεν. καί τοι ταῦτα πάντα φορητά ἐστιν, ὅσα ἢ ἑρμηνείας, ἢ τῆς ἄλλης διατάξεως ἁμαρτήματά ἐστι. τὸ δὲ καὶ περὶ τοὺς τόπους αὐτοὺς ψεύδεσθαι, οὐ παρασάγγας μόνον, ἀλλὰ καὶ σταθμοὺς ὅλους, τίνι τῶν καλῶν ἔοικεν; εἷς γοῦν οὕτω ῥαθύμως συνήγαγε τὰ πράγματα, οὔτε Σύρῳ τινὶ ἐντυχών, οὔτε τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο, τῶν Ἐπικουρέων τὰ τοιαῦτα μυθολογούντων ἀκούσας, ὥστε περὶ Εὐρώπου λέγων, οὕτως ἔφη, Ἡ δὲ Εὔρωπος κεῖται μὲν ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, σταθμοὺς δύο τοῦ Εὐφράτου ἀπέχουσα, ἀπῴκισαν δ᾽ αὐτὴν Ἐδεσσαῖοι. καὶ οὐδὲ τοῦτο ἀπέχρησεν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐμὴν πατρίδα τὰ Σαμόσατα αὐτοῖς ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ ἀράμενος ὁ γενναῖος, αὐτῇ ἀκροπόλει, καὶ τείχεσι μετέθηκεν ἐς τὴν Μεσοποταμίαν, ὡς περιῤῥεῖσθαι αὐτὴν ὑπ᾽ ἀμφοτέρων τῶν ποταμῶν, ἑκατέρωθεν ἐν χρῷ παραμειβομέ-

νων, καὶ μονονουχὶ τοῦ τείχους ψαυόντων. τὸ δὲ καὶ γελοῖον, εἴ σοι νῦν ὦ Φίλων ἀξιολογίμην, ὡς ὁ Παρθυαίων, οὐδὲ Μεσοποταμίτης σοι ἐγὼ, οἷς μεφερων ὁ θαυμαστὸς συγγραφεὺς ἀπῴκισε. νὴ Δία κἀκεῖνο κομιδῇ πιθανὸν περὶ τοῦ Σεβηριανοῦ ὁ αὐτὸς οὗτος εἴρηκεν ἐπομοσάμενος, ἦ μὴν ἀκοῦσαί τινος τῶν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἔργου διαφυγόντων, οὔτε γὰρ ξίφει ἐθελῆσαι αὐτὸν ἀποθανεῖν, οὔτε φαρμάκου πιεῖν, οὔτε βρόχον ἅψασθαι, ἀλλά τινα θάνατον ἐπινοῆσαι τραγικὸν, καὶ τῇ τόλμῃ ξενίζοντα, τυχεῖν μὲν γὰρ αὐτὸν ἔχοντα παμμεγέθη ἐκπώματα ὑαλᾶ, τῆς καλλίστης ὑάλου. ἐπεὶ δὲ πάντως ἀποθανεῖν ἔγνωστο, κατάξαντα τὸν μέγιστον τῶν σκύφων, ἑνὶ τῶν θραυσμάτων χρήσασθαι εἰς σφαγὴν, ἐντεμόντα τῇ ὑάλῳ τὸν λαιμὸν, οὕτως οὐ ξιφίδιον, οὐ λογχάριον εὗρεν, ὡς ἀνδρεῖός γε αὐτῷ, καὶ ἡρωϊκὸς ὁ θάνατος γένοιτο. εἶτα ἐπειδὴ Θουκυδίδης ἐπιτάφιόν τινα εἶπε τοῖς πρώτοις τοῦ πολέμου ἐκείνοις νεκροῖς, καὶ αὐτὸς ἡγήσατο χρῆναι ἐπειπεῖν τῷ Σεβηριανῷ. ἅπασι γὰρ αὐτοῖς, πρὸς τὸν οὐδὲν αἴτιον τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ κακῶν, τὸν Θουκυδίδην ἡ ἅμιλλα. θάψας οὖν τὸν Σεβηριανὸν μεγαλοπρεπῶς, ἀναβιβάζεται ἐπὶ τὸν τάφον Ἀφράνιόν τινα Σίλωνα, ἑκατόνταρχον, ἀνταγωνιστὴν Περικλέους, ὃς τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα ἐπερρητόρευσεν αὐτῷ, ὥστε με νὴ τὰς Χάριτας πολλὰ πάνυ δακρῦσαι ὑπὸ τοῦ γέλωτος, καὶ μάλιστα, ὁπότε ὁ ῥήτωρ ὁ

Ἀφράνιος, ἐπὶ τέλει τοῦ λόγου, δακρύων ἅμα σὺν οἰμωγῇ περιπαθεῖ ἐμέμνητο τῶν πολυτελῶν ἐκείνων δείπνων, καὶ προπόσεων. εἶτα ἐπέθηκεν Αἰάντειόν τινα, τὴν κορωνίδα. σπασάμενος γὰρ τὸ ξίφος εὐγενῶς πάνυ, καὶ ὡς Ἀφράνιον εἰκὸς ἦν, πάντων ὁρώντων, ἀπέσφαξεν ἑαυτὸν ἐπὶ τῷ τάφῳ, οὐκ ἀνάξιος ὤν, μὰ τὸν Ἐνυάλιον, πρὸ πολλοῦ ἀποθανεῖν, εἰ τοιαῦτα ἐρρητόρευε, καὶ τοῦτο ἔφη ἰδόντας, τοὺς παρόντας ἅπαντας, θαυμάσαι, καὶ ὑπερεπαινέσαι τὸν Ἀφράνιον. ἐγὼ δὲ καὶ τἄλλα μὲν αὐτοῦ κατεγίνωσκον, μονονουχὶ ζωμῶν καὶ λοπάδων μεμνημένου, καὶ ἐπιδακρύοντος τῇ τῶν πλακούντων μνήμῃ. τοῦτο δὲ μάλιστα ᾐτιασάμην, ὅτι μὴ τὸν συγγραφέα, καὶ διδάσκαλον τοῦ δράματος προαποσφάξας ἀπέθανε. πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ὁμοίους τούτοις ἔχων σοι, ὦ ἑταῖρε, καταριθμήσασθαι, ὀλίγων ὅμως ἐπιμνησθείς, ἐπὶ τὴν ἑτέραν ὑπόσχεσιν ἤδη μετελεύσομαι, τὴν συμβουλήν, ὅπως ἂν ἄμεινον συγγράφοι τις. εἰσὶ γάρ τινες, οἳ τὰ μεγάλα μὲν τῶν πεπραγμένων, καὶ ἀξιομνημόνευτα παραλείπουσιν, ἢ παραθέουσιν, ὑπὸ δὲ ἰδιωτείας καὶ ἀπειροκαλίας, καὶ ἀγνοίας τῶν λεκτέων ἢ σιωπητέων, τὰ μικρότατα πάνυ λιπαρῶς καὶ φιλοπόνως ἑρμηνεύουσιν ἐμβραδύνοντες. ὥσπερ ἂν εἴ τις τοῦ Διὸς τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ τὸ μὲν ὅλον κάλλος, τοσοῦτον καὶ τοιοῦτον ὄν, μὴ βλέποι, μηδ᾽ ἐπαινοῖ, μηδὲ τοῖς οὐκ εἰδόσιν ἐξηγεῖτο, τοῦ ὑποποδίου δὲ τό, τε εὔθυρον καὶ τὸ εὔξεστον θαυ-

μάζοι,

μαζοί, καὶ τὰς κρηπῖδας τὸ εὔρυθμον, καὶ ταῦτα πάνυ μετὰ πολλῆς φροντίδος διεξιών. ἐγὼ γοῦν ἤκουσά τινος, τὴν μὲν ἐν Εὐρώπῳ μάχην ἐν οὐδ' ὅλοις ἑπτὰ ἔπεσι παραδραμόντος, εἴκοσι δὲ μέτρα, ἢ ἔτι πλείω ὕδατος ἀνηλωκότος εἰς ψυχρὰν, καὶ οὐδὲν ἡμῖν προσήκουσαν διήγησιν, ὡς Μαῦρός τις ἱππεύς, Μαυσάκας τοὔνομα, ὑπὸ δίψους πλανώμενος ἀνὰ τὰ ὄρη, καταλάβοι Σύρους τινὰς τῶν ἀγροίκων, ἄριστον παρατιθεμένους, καὶ ὅτι τὰ μὲν πρῶτα ἐκεῖνοι φοβηθεῖεν αὐτόν, εἶτα μέντοι μαθόντες, ὡς τῶν φίλων εἴη, κατεδέξαντο, καὶ εἱστιάσαντο, καὶ γάρ τινα τυχεῖν αὐτῶν ἀποδεδημηκότα καὶ αὐτὸν ἐς τὴν Μαύρων, ἀδελφοῦ αὐτῷ ἐν τῇ γῇ στρατευομένου. μῦθοι τὸ μετὰ τοῦτο μακροί, καὶ διηγήσεις, ὡς θηράσειεν αὐτὸς ἐν τῇ Μαυρουσίᾳ, καὶ ὡς ἴδοι τοὺς ἐλέφαντας πολλοὺς ἐν ταὐτῷ συννεμομένους, καὶ ὡς ὑπὸ λέοντος ὀλίγου δεῖν καταβρωθείη, καὶ ἡλίκους ἰχθῦς ἐπρίατο ἐν Καισαρείᾳ. καὶ ὁ θαυμαστὸς συγγραφεὺς ἀφεὶς τὰς ἐν Εὐρώπῳ γιγνομένας σφαγὰς τοσαύτας, καὶ ἐπελεύσεις, καὶ σπονδὰς ἀναγκαίας, καὶ φυλακὰς καὶ ἀντιφυλακάς, ἄχρι βαθείας ἑσπέρας ἀφειστήκει, ὁρῶν Μαλχίωνα τὸν Σύρον ἐν Καισαρείᾳ, σκάρους παμμεγέθεις ἀξίους ὠνούμενον, εἰ δὲ μὴ νὺξ κατέλαβε, τάχα καὶ συνεδείπνει μετ' αὐτοῦ, ἤδη τῶν σκάρων ἐσκευασμένων. ἅπερ εἰ μὴ ἐνεγέγραπτο ἐπιμελῶς τῇ ἱστορίᾳ, μεγάλα ἂν ἡμεῖς ἠγνοηκότες ἦμεν. καὶ ἡ ζημία Ῥωμαίοις ἀφόρητος,

εἰ Μαυσάκας ὁ Μαῦρος διψῶν μὴ εὗρε πιεῖν, ἀλλ'
ἄδειπνος ἐπανῆλθεν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. καίτοι
πόσα ἄλλα, μακρῷ ἀναγκαιότερα, ἑκὼν ἐγὼ νῦν
παρίημι; ὡς καὶ αὐλητρὶς ἧκεν ἐκ τῆς πλησίον κώ-
μης αὐτοῖς, καὶ ὡς δῶρα ἀλλήλοις ἀντέδοσαν, ὁ
Μαῦρος μὲν τῷ Μαλχίωνι λόγχην, ὁ δὲ τῷ Μαυ-
σάκᾳ πόρπην. καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα τῆς ἐπ' Εὐ-
ρώπῳ μάχης, αὐτὰ δὴ τὰ κεφάλαια. τοιγάρτοι
εἰκότως ἄν τις εἴποι τοὺς τοιούτους, τὸ μὲν ῥόδον αὐ-
τὸ μὴ βλέπειν, τὰς ἀκάνθας δὲ αὐτοῦ, τὰς παρὰ
τὴν ῥίζαν, ἀκριβῶς ἐπισκοπεῖν. ἄλλως, ὦ Φίλων,
μάλα καὶ οὗτος γελοῖος, οὐδὲ τὸν ἕτερον πόδα
ἐκ Κορίνθου πώποτε προβεβηκώς, οὐδὲ ἄχρι Κεγ-
χρεῶν ἀποδημήσας, οὔ τι γε Συρίαν ἢ Ἀρμενίαν ἰ-
δών, ὧδε ἤρξατο. μέμνημαι γάρ, ὦτα ὀφθαλμῶν
ἀπιστότερα. γράφω τοίνυν, ἃ εἶδον, οὐχ ἃ ἤκουσα.
καὶ οὕτως ἀκριβῶς ἅπαντα ἑωράκει, ὥστε τοὺς δρά-
κοντας ἔφη τῶν Παρθυαίων, σημεῖον δὲ πλήθους
τοῦτ' αὐτοῖς, χιλίους γάρ, οἶμαι, ὁ δράκων ἄγει, ζῶν-
τας δράκοντας, παμμεγέθεις εἶναι γεννωμένους ἐν
τῇ Περσίδι, μικρὸν ὑπὲρ τὴν Ἰβηρίαν. τούτους δέ,
τέως μὲν ἐπὶ κοντῶν μεγάλων ἐκδεδεμένους, ὑψη-
λοὺς αἰωρεῖσθαι, καὶ πόρρωθεν ἐπελαυνόντων, δέος
ἐμποιεῖν, ἐν αὐτῷ δὲ τῷ ἔργῳ, ἐπειδὰν ὁμοῦ ἴω-
σι, λύσαντες αὐτούς, ἐπαφιᾶσι τοῖς πολεμίοις, ἀ-
μέλει πολλοὺς τῶν ἡμετέρων οὕτω καταποθῆναι,
καὶ ἄλλους περιπειραθέντων αὐτοῖς ἀποπνιγῆ-

ναι

ναι καὶ συγκλασθῆναι. ταῦτα δὲ ἐφεστὼς ὁρᾶν αὐτός, ἐν ἀσφαλεῖ μέντοι, ἀπὸ δένδρου ὑψηλοῦ ποιούμενος τὴν σκοπήν, καὶ οὖν γε ἐποίησε, μὴ ὁμόσε χωρήσας τοῖς θηρίοις, ἐπεὶ οὐκ ἂν ἡμεῖς θαυμαστὸν οὕτω συγγραφέα νῦν εἴχομεν, καὶ ἀπὸ χειρὸς αὐτὸν μεγάλα καὶ λαμπρὰ ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ ἐργασάμενον. καὶ γὰρ ἐκινδύνευσε πολλά, καὶ ἐτρώθη περὶ Σοῦραν, ἀπὸ τοῦ Κρανίου δηλονότι βαδίζων ἐπὶ τὴν Λέρναν. καὶ ταῦτα Κορινθίων ἀκουόντων ἀνεγίνωσκε, τῶν ἀκριβῶς εἰδότων, ὅτι μηδὲ κατὰ τοίχου γεγραμμένον πόλεμον ἑωράκει. ἀλλ' οὐδὲ ὅπλα ἐκεῖνός γε ᾔδει, οὐδὲ μηχανήματα, οἷα ἐστίν, οὐδὲ τάξεων ἢ καταλοχισμῶν ὀνόματα. πάνυ γοῦν ἔμελεν αὐτῷ πλαγίαν μὲν τὴν φάλαγγα, ἐπὶ κέρως δὲ λέγειν τὸ ἐπὶ μετώπου ἄγειν. εἷς δέ τις βέλτιστος ἅπαντα ἐξ ἀρχῆς ἐς τέλος τὰ πεπραγμένα, ὅσα ἐν Ἀρμενίᾳ, ὅσα ἐν Συρίᾳ, ὅσα ἐν Μεσοποταμίᾳ, τὰ ἐπὶ τῷ Τίγρητι, τὰ ἐν Μηδίᾳ, πεντακοσίοις οὐδ' ὅλοις ἔπεσι περιλαβών, συνέγραψε, καὶ τοῦτο ποιήσας, ἱστορίαν συγγεγραφέναι φησί. τὴν μέντοι ἐπιγραφὴν ὀλίγου δεῖν μακροτέραν τοῦ βιβλίου ἐπέγραψεν, Ἀντιοχιανοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερονίκου, δόλιχον γάρ που, οἶμαι, ἐν παισὶ νενικήκει, τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ καὶ Μεσοποταμίᾳ καὶ ἐν Μηδίᾳ Ῥωμαίοις νῦν πραχθέντων ἀφήγησις. ἤδη δ' ἐγώ τινος καὶ τὰ μέλλοντα συγγεγραφηκότος ἤκουσα, καὶ τὴν λῆψιν Οὐολογέσου, καὶ

τὴν Ὀσρόου σφαγὴν, ὡς παραβληθήσεται τῷ λέοντι, καὶ ἤδη πᾶσι τὸ τριπόθητον ἡμῖν θέαμα, οὕτω πάνυ μαντικῶς ἅμα ἔχων, ἔσπευδεν ἤδη πρὸς τὸ τέλος τῆς γραφῆς. ἀλλὰ καὶ πόλιν ἤδη ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ ᾤκισε, μεγέθει τε μεγίστην, καὶ κάλλει καλλίστην, ἔτι μέν τοι ἐπισκοπεῖ, καὶ διαβουλεύεται, εἴ τε Νίκαιαν αὐτὴν ἀπὸ τῆς νίκης χρὴ ὀνομάζεσθαι, εἴ τε Ὁμόνοιαν, εἴτε Εἰρηνίαν. καὶ τοῦτο μὲν ἔτι ἄκριτον, καὶ ἀνώνυμος ἡμῖν ἡ καλὴ πόλις ἐκείνη, λήρου πολλοῦ, καὶ κορύζης συγγραφικῆς γέμουσα, τὰ δ' ἐν Ἰνδοῖς πραχθησόμενα ὑπέσχετο ἤδη γράψειν, καὶ τὸν περίπλουν τῆς ἔξω θαλάσσης. καὶ οὐχ ὑπόσχεσις ταῦτα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ προοίμιον τῆς Ἰνδικῆς ἤδη συντέτακται, καὶ τὸ τρίτον τάγμα. καὶ οἱ Κελτοὶ, καὶ Μαύρων μοῖρα ὀλίγη, σὺν Κασίῳ πάντες οὗτοι, ἐπεραιώθησαν τὸν Ἰνδὸν ποταμόν. ὅ,τι δὲ πράξουσιν, ἢ πῶς δέξονται τὴν τῶν ἐλεφάντων ἐπέλασιν, οὐκ εἰς μακρὰν ἡμῖν ὁ θαυμαστὸς συγγραφεὺς, ἀπὸ Μουζούειδος, ἢ ἀπ' Ὀξυδρακῶν ἐπιστελεῖ. τοιαῦτα πολλὰ ὑπ' ἀπαιδευσίας ληροῦσι, τὰ μὲν ἀξιόρατα οὔθ' ὁρῶντες, οὔτ' εἰ βλέποιεν, κατ' ἀξίαν εἰπεῖν δυνάμενοι, ἐπινοοῦντες δὲ, καὶ ἀναπλάττοντες, ὅ,τι κεν ἐπ' ἀκαιρίμαν γλῶτταν, φασὶν, ἔλθῃ, καὶ περὶ τὸν ἀριθμὸν βιβλίων ἔτι σεμνυνόμενοι, καὶ μάλιστα περὶ τὰς ἐπιγραφὰς, καὶ γὰρ αὖ καὶ αὗται παγγέλοιοι. τοῦ δεῖνος Παρθικῶν νικῶν τοσάδε.

καὶ

καὶ αὖ Παρθίδος πρῶτον, δεύτερον, ὡς Ἀτθίδος δη-
λονότι. ἄλλος ἀστειότερον παραπολὺ, ἀνέγνων γὰρ
Δημητρίου Σαγαλασσέως Παρθονικικὰ, οὐδ' ὡς γέ-
λωτι ποιήσασθαι, καὶ ἐπισκῶψαι τὰς ἱστορίας, οὕ-
τω καλὰς οὔσας, ἀλλὰ τοῦ χρησίμου ἕνεκα. ὡς ὅστις
ἂν ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα φεύγῃ, πολὺ μέρος ἤδη
εἰς τὸ ὀρθῶς συγγράφειν οὗτος προσείληφε. μᾶλ-
λον δὲ ὀλίγων ἔτι προσδεῖται, εἴ γε ἀληθὲς ἐκεῖνό
φησιν ἡ διαλεκτικὴ, ὡς τῶν ἀμέσων ἡ θατέρου ἄρ-
σις, τὸ ἕτερον πάντως ἀντεισάγει. καὶ δὴ τὸ χω-
ρίον σοι, φαίη τις ἂν, ἀκριβῶς ἀνακεκάθαρται.
καὶ αἵ τε ἄκανθαι, ὁπόσαι ἦσαν, καὶ βάτοι ἐκκε-
κομμέναι εἰσί. τὰ δὲ τῶν ἄλλων ἐρείπια ἤδη ἐκπε-
φόρηται, καὶ εἴ τι τραχὺ δὴ, καὶ τοῦτο λεῖόν ἐστιν. ὥστε
οἰκοδομεῖν τι δεῖ ἤδη καὶ αὐτὸν, ὡς δείξῃς οὐκ ἀνα-
τρέψαι μόνον τὰ τῶν ἄλλων, γεννάδας ὢν, ἀλλά
τι καὶ αὐτὸς ἐπινοῆσαι δεξιὸν, καὶ ὃ οὐδεὶς ἂν, ἀλλ'
οὐδ' ὁ Μῶμος μωμήσασθαι δύναιτο. φημὶ τοί-
νυν τὸν ἄριστα ἱστορίαν συγγράφοντα, δύο μὲν
ταῦτα κορυφαιότατα οἴκοθεν ἔχοντα ἥκειν, σύ-
νεσίν τε πολιτικὴν, καὶ δύναμιν ἑρμηνευτικήν,
τὴν μὲν, ἀδίδακτόν τι τῆς φύσεως δῶρον. ἡ δύνα-
μις δὲ, πολλῇ τῇ ἀσκήσει, καὶ συνεχεῖ τῷ πόνῳ, καὶ
ζήλῳ τῶν ἀρχαίων προσγεγενημένη ἔστω. ταῦτα μὲν
οὖν ἄτεχνα, καὶ οὐδὲν ἐμοῦ συμβούλου δεόμενα. οὐ γὰρ
συνετοὺς καὶ ὀξεῖς ἀποφαίνειν, τοὺς μὴ παρὰ τῆς φύσεως
τοιούτους, φησὶ τοῦτο ἡμῖν τὸ βιβλίον. ἐπεὶ πολλοῦ ἄν,

μᾶλλον δὲ τοῦ παντὸς ἦν ἄξιον, εἰ μεταπλάσαι καὶ μετακοσμῆσαι τὰ τηλικαῦτα ἐδύνατο, ἢ ἐκ μολίβδου χρυσὸν ἀποφῆναι, ἢ ἄργυρον ἀπὸ κασσιτέρου, ἢ ἀπὸ Κόνωνος Τίτορμον, ἢ ἀπὸ Λεωτροφίδου Μίλωνα ἐξεργάσασθαι. ἀλλὰ ποῦ τὸ τῆς τέχνης, καὶ τὸ τῆς συμβουλῆς χρήσιμον, οὐκ ἐν ποίησει τῶν προσόντων, ἀλλ᾽ ἐν χρῆσει αὐτῶν τὴν προσήκουσαν. οἷόν τι ἀμέλει καὶ Ἴκκος, καὶ Ἡρόδικος, καὶ Θέων, καὶ εἴ τις ἄλλος γυμναστὴς ὑπόσχοιντο ἄν σοι, ὥσπερ Περδίκκαν παραλαβόντες, εἰ δὴ οὗτός ἐστιν, ὁ τῆς μητρυιᾶς ἐρασθεὶς, καὶ διὰ ταῦτα κατεσκληκὼς, ἀλλὰ μὴ Ἀντίοχος, ὁ τοῦ Σελεύκου Στρατονίκης ἐκείνης, ἀποφαίνειν Ὀλυμπιονίκην, καὶ Θεαγένει τῷ Θασίῳ, ἢ Πολυδάμαντι τῷ Σκοτουσσαίῳ ἀντίπαλον, ἀλλὰ τὴν δοθεῖσαν ὑπόθεσιν εὐφυᾶ πρὸς ὑποδοχὴν τῆς γυμναστικῆς, παραπολὺ ἀμείνω ἀποφαίνειν μετὰ τῆς τέχνης. ὥστε ἀπέστω καὶ ἡμῶν τὸ ἐπίφθονον τοῦτο τῆς ὑποσχέσεως, εἰ τέχνην φαμὲν ἐφ᾽ οὕτω μεγάλῳ καὶ χαλεπῷ τῷ πράγματι ἐφευρηκέναι. οὐ γὰρ ὁντινοῦν παραλαβόντες, ἀποφαίνειν συγγραφέα φαμὲν, ἀλλὰ τῷ φύσει συνετῷ, καὶ ἄριστα πρὸς λόγους ἠσκημένῳ ὑποδείξειν ὁδούς τινας ὀρθὰς, εἰ δὴ τοιαῦται φαίνονται, αἷς χρώμενος, θᾶττον ἂν καὶ εὐμαρέστερον τελέσειεν, ἄχρι καὶ πρὸς τὸν σκοπόν. καίτοι οὐ γὰρ ἂν φαίης ἀπροσδεῆ τὸν συνετὸν εἶναι τῆς τέχνης καὶ διδασκαλίας, ὧν ἀγνοεῖ. ἐπεὶ κἂν ἐκιθάριζε μὴ μαθὼν,

θῶν, καὶ ἤυλει, καὶ πάντα ἂν ἠπίστατο. νῦν δὲ μὴ μαθὼν, οὐκ ἂν τι αὐτῶν χειρουργήσειεν, ὑποδείξαντος δέ τινος, ῥᾷστά τε ἂν μάθοι, καὶ εὖ μεταχειρίσαιτο ἐφ' αὑτοῦ. καὶ τοίνυν καὶ ἡμῖν τοιοῦτός τις ὁ μαθητὴς νῦν παραδεδόσθω, συνεῖναί τε καὶ εἰπεῖν οὐκ ἀγεννὴς, ἀλλ' ὀξὺ δεδορκὼς, οἷος καὶ πράγμασι χρήσασθαι ἂν, εἰ ἐπιτραπείη, καὶ γνώμην στρατιωτικὴν, ἀλλὰ μετὰ τῆς πολιτικῆς τὴν ἐμπειρίαν στρατηγικὴν ἔχειν. καὶ νὴ Δία, καὶ ἐν στρατοπέδῳ γεγονώς ποτε, καὶ γυμναζομένους ἢ ταττομένους στρατιώτας ἑωρακὼς, καὶ ὅπλα εἰδὼς, καὶ μηχανήματα ἔνια, καὶ τί ἐπὶ κέρως, καὶ τί ἐπὶ μετώπου, πῶς οἱ λόχοι, πῶς οἱ ἱππεῖς, καὶ πόθεν, καὶ τί ἐξελαύνειν ἢ περιελαύνειν, καὶ ὅλως, οὐ τῶν κατοικιδίων τις, οὐδ' οἷος πιστεύειν μόνον τοῖς ἀπαγγέλλουσι. μάλιστα δὲ, καὶ πρὸ τῶν πάντων ἐλεύθερος ἔστω τὴν γνώμην, καὶ μήτε φοβείσθω μηδένα, μηδὲ ἐλπιζέτω μηδὲν, ἐπεὶ ὅμοιος ἔσται τοῖς φαύλοις δικασταῖς, πρὸς χάριν, ἢ πρὸς ἀπέχθειαν ἐπὶ μισθῷ δικάζουσιν. ἀλλὰ μὴ μελέτω αὐτῷ, μήτε Φίλιππος ἐκκεκομμένος τὸν ὀφθαλμὸν ὑπὸ Ἀστέρος τοῦ Ἀμφιπολίτου, τοῦ τοξότου ἐν Ὀλύνθῳ. ἀλλὰ τοιοῦτος, οἷος ἦν, δειχθήσεται. μήτε Ἀλέξανδρος ἀνιάσεται ἐπὶ τῇ Κλείτου σφαγῇ, ὠμῶς ἐν τῷ συμποσίῳ γενομένῃ, εἰ σαφῶς ἀναγράφοιτο. οὐδὲ Κλέων αὐτὸν φοβήσει, μέγα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ δυνάμενος, καὶ κατέχων τὸ βῆμα,

ὡς μὴ εἰπεῖν, ὅτι ὀλέθριος καὶ μανικὸς ἄνθρωπος οὗτος ἦν, οὐδὲ ἡ σύμπασα πόλις τῶν Ἀθηναίων, ἢν τὰ ἐν Σικελίᾳ κακὰ ἱστορῇ, καὶ τὴν Δημοσθένους λῆψιν, καὶ τὴν Νικίου τελευτήν, καὶ ὡς ἐδίψων, καὶ οἷον τὸ ὕδωρ ἔπινον, καὶ ὡς ἐφονεύοντο πίνοντες οἱ πολλοί. ἡγήσεται γὰρ, ὅπερ δικαιότατον ὑπ' οὐδενὸς τῶν νοῦν ἐχόντων, αὐτὸς ἕξειν τὴν αἰτίαν, ἢν τὰ δυστυχῶς ἢ ἀνοήτως γεγενημένα, ὡς ἐπράχθη, διηγῆται, οὐ γὰρ ποιητὴς αὐτῶν, ἀλλὰ μηνυτὴς ἦν. ὥστε κἂν καταναυμαχῶνται, τότε οὐκ ἐκεῖνος ὁ καταδύων ἐστὶ, κἂν φεύγωσιν, οὐκ ἐκεῖνος ὁ διώκων, ἐκτὸς εἰ μὴ εὔξασθαι δέον, μή τι παρέλιπεν. ἐπεί τοι γε, εἰ σιωπήσας αὐτὰ, ἢ πρὸς τοὐναντίον εἰπὼν, ἐπανορθώσασθαι ἐδύνατο, ῥᾷστον ἦν ἑνὶ καλάμῳ λεπτῷ τὸν Θουκυδίδην ἀνατρέψαι μὲν τὸ ἐν ταῖς ἐπιπολαῖς παρατείχισμα, καταδῦσαι δὲ τὴν Ἑρμοκράτους τριήρη, καὶ τὸν κατάρατον Γύλιππον διαπεῖραι, μεταξὺ ἀποτειχίζοντα, καὶ ἀποταφρεύοντα τὰς ὁδοὺς, καὶ τέλος, Συρακουσίους μὲν εἰς τὰς λιθοτομίας ἐμβαλεῖν, τοὺς δ' Ἀθηναίους περιπλεῖν Σικελίαν καὶ Ἰταλίαν, μετὰ τῶν πρώτων τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐλπίδων. ἀλλ' οἶμαι, τὰ μὲν πραχθέντα οὐδὲ Κλωθὼ ἂν ἔτι ἀνακλώσειεν, οὐδ' Ἄτροπος μετατρέψειε. τοῦ δὴ συγγραφέως ἔργον ἓν, ὡς ἐπράχθη, εἰπεῖν. τοῦτο δ' οὐκ ἂν δύναιτο, ἄχρις ἂν ἢ φοβῆται Ἀρταξέρξην, ἰατρὸς αὐτοῦ ὤν, ἢ ἐλπίζει κάνδυν πορφυροῦν, καὶ στρεπτὸν χρυσοῦν,

σοῦ, καὶ ἵππον τῶν Νισαίων λήψεσθαι, μισθὸν τῶν ἐν
τῇ γραφῇ ἐπαίνων. ἀλλ' οὐ Ξενοφῶν αὐτὸ ποιήσει,
δίκαιος συγγραφεὺς, οὐδὲ Θουκυδίδης, ἀλλὰ κἂν
ἰδίᾳ μισῇ τινας, πολὺ ἀναγκαιότερον ἡγήσεται
τὸ κοινὸν, καὶ τὴν ἀλήθειαν περὶ πλείονος ποιήσεται
τῆς ἔχθρας, κἂν φιλῇ, ὅμως οὐκ ἀφέξεται ἁμαρτά-
νοντος. ἓν γὰρ, ὡς ἔφην, τοῦτο ἴδιον ἱστορίας, καὶ μό-
νῃ θυτέον τῇ ἀληθείᾳ, εἴ τις ἱστορίαν γράψων ἴοι, τῶν
δ' ἄλλων ἁπάντων ἀμελητέον αὐτῷ. καὶ ὅλως,
πῆχυς εἷς, καὶ μέτρον ἀκριβὲς, ἀποβλέπειν μὴ εἰς
τοὺς νῦν ἀκούοντας, ἀλλ' εἰς τοὺς μετὰ ταῦτα συνε-
σομένους τοῖς συγγράμμασιν. εἰ δὲ τὸ παραυτί-
κα τις θεραπεύοι, τῆς τῶν κολακευόντων μερίδος
εἰκότως ἂν νομισθείη, οὓς πάλαι ἡ ἱστορία ἐξ ἀρχῆς
εὐθὺς ἀπέστραπτο, οὐ μεῖον, ἢ κομμωτικὴν ἡ γυμ-
ναστική. Ἀλεξάνδρου γοῦν καὶ τοῦτο ἀπομνημονεύου-
σιν, ὡς ἡδέως ἂν, ἔφη, πρὸς ὀλίγον ἀνεβίουν, ὦ Ὀνη-
σίκριτε, ἀποθανὼν, ὡς μάθοιμι, ὅπως ταῦτα οἱ
ἄνθρωποι τότε ἀναγινώσκουσιν. εἰ δὲ νῦν αὐτὰ
ἐπαινοῦσι, καὶ ἀσπάζονται, μὴ θαυμάσῃς, οἴονται
γὰρ οὐ μικρῷ τινι τῷ δελέατι τούτῳ ἀνασπά-
σειν ἕκαστος τὴν παρ' ἡμῶν εὔνοιαν. Ὁμήρῳ γοῦν,
καίτοι πρὸς τὸ μυθῶδες τὰ πλεῖστα συγγεγραφό-
τι ὑπὲρ τοῦ Ἀχιλλέως, ἤδη καὶ πιστεύειν τινὲς ὑπά-
γονται, μόνον τοῦτο εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας μέγα
τεκμήριον τιθέμενοι, ὅτι μὴ περὶ ζῶντος ἔγραφεν,
οὐ γὰρ εὑρίσκουσιν, οὗτινος ἕνεκα ἐψεύδετ' ἄν. τοιοῦ

τος οὖν μοι ὁ συγγραφεὺς ἔστω. ἄφοβος, ἀδέκα-
στος, ἐλεύθερος, παῤῥησίας καὶ ἀληθείας φίλος,
ὡς ὁ Κωμικός φησι, τὰ σῦκα σῦκα, τὴν σκάφην
δὲ σκάφην ὀνομάσων, οὐ μίσει, οὐδὲ φιλίᾳ νέμων,
οὐδὲ φειδόμενος, ἢ ἐλεῶν, ἢ αἰσχυνόμενος, ἢ δυ-
σωπούμενος. ἴσος δικαστὴς, εὔνους ἅπασιν, ἄχρι
τοῦ μὴ θατέρῳ τι ἀπονεῖμαι πλεῖον τοῦ δέοντος.
ξένος ἐν τοῖς βιβλίοις, καὶ ἄπολις, αὐτόνομος, ἀ-
βασίλευτος, οὐ τί τῷδε, ἢ τῷδε δόξει, λογιζόμε-
νος, ἀλλὰ τί πέπρακται, λέγων. ὁ δ' οὖν Θου-
κυδίδης εὖ μάλα τοῦτο ἐνομοθέτησε, καὶ διέκρινεν
ἀρετὴν, καὶ κακίαν συγγραφικὴν, ὁρῶν μάλιστα
θαυμαζόμενον τὸν Ἡρόδοτον, ἄχρι τοῦ καὶ Μούσας
κληθῆναι αὐτοῦ τὰ βιβλία. κτήματα γάρ φησι
μᾶλλον ἐς ἀεὶ συγγράφειν, ἢ πρὸς τὸ παρὸν ἀγώ-
νισμα, καὶ μὴ τὸ μυθῶδες ἀσπάζεσθαι, ἀλλὰ τὴν
ἀλήθειαν τῶν γεγενημένων ἀπολείπειν τοῖς ὕστε-
ρον, καὶ ἐπάγει τὸ χρήσιμον. καὶ ὃ τέλος ἄν τις εὖ
φρονῶν ὑπόθοιτο ἱστορίας, ὡς εἴ ποτε καὶ αὖθις τὰ
ὅμοια καταλάβοι, ἔχοιεν, φησὶ, πρὸς τὰ προγε-
γραμμένα ἀποβλέποντες, εὖ χρῆσθαι τοῖς ἐν πό-
λεσι. καὶ τὴν μὲν γνώμην τοιαύτην ἔχων, ὁ συγγρα-
φεὺς ἡκέτω μοι. τὴν δὲ φωνὴν, καὶ τὴν τῆς ἑρμη-
νείας ἰσχὺν, τὴν μὲν σφοδρὰν ἐκείνην, καὶ κάρχα-
ρον, καὶ συνεχῆ ταῖς περιόδοις, καὶ ἀγκύλην ταῖς
ἐπιχειρήσεσι, καὶ τὴν ἄλλην τῆς ῥητορείας δεινότη-
τα μὴ κομιδῆ τεθηγμένος, ἀρχέσθω τῆς γραφῆς,
ἀλλ'

ἀλλ' εἰρωνικώτερον διακείμενος. καὶ ὁ μὲν νοῦς σύστοιχος ἔστω, καὶ πυκνός, ἡ λέξις δὲ σαφὴς καὶ πολιτική, οἵα ἐπισημότατα δηλοῦν τὸ ὑποκείμενον. ὡς γὰρ τῇ γνώμῃ τοῦ συγγραφέως σκοποὺς ὑπεθέμεθα, παρρησίαν καὶ ἀλήθειαν, οὕτω δὲ καὶ τῇ φωνῇ αὐτοῦ εἷς σκοπὸς ὁ πρῶτος, σαφῶς δηλῶσαι, καὶ φανότατα ἐμφανίσαι τὸ πρᾶγμα, μήτε ἀπορρήτοις, καὶ ἔξω πάτου ὀνόμασι, μήτε τοῖς ἀγοραίοις τούτοις, καὶ καπηλικοῖς, ἀλλ' ὡς μὲν τοὺς πολλοὺς συνιέναι, τοὺς δὲ πεπαιδευμένους ἐπαινέσαι. καὶ μὴν καὶ σχήμασι κεκοσμήσθω ἀνεπαχθέσι, καὶ τὸ ἀνεπιτήδευτον μάλιστα ἔχουσιν, ἐπεὶ τοῖς κατηρτυμένοις τῶν ζωμῶν ἐοικότας ἀποφαίνει τοὺς λόγους. καὶ ἡ μὲν γνώμη κοινωνείτω, καὶ προσαπτέσθω τι καὶ ποιητικῆς, παρ' ὅσον μεγαλήγορος, καὶ διηρμένη καὶ ἐκείνη, καὶ μάλιστα, ὁπόταν παρατάξεσι καὶ μάχαις καὶ ναυμαχίαις συμπλέκηται. δεήσει γὰρ τότε ποιητικοῦ τινος ἀνέμου, ἐπουριάσοντος τὰ ἀκάτια, καὶ συνδιοίσοντος ὑψηλὴν, καὶ ἐπ' ἄκρων τῶν κυμάτων τὴν ναῦν. ἡ λέξις δὲ ὅμως ἐπὶ γῆς βεβηκέτω, τῷ μὲν κάλλει καὶ τῷ μεγέθει τῶν λεγομένων συνεπαιρομένη, καὶ ὡς ἔνι μάλιστα, ὁμοιουμένη, μὴ ξενίζουσα δέ, μηδ' ὑπὲρ τὸν καιρὸν ἐνθουσιῶσα. κίνδυνος γὰρ αὐτῇ, τό, τε μέγιστον, παρακινῆσαι καὶ κατενεχθῆναι ἐς τὸν τῆς ποιητικῆς κορύβαντα. ὥστε μάλιστα πειστέον τηνικαῦτα τῷ χαλινῷ, καὶ σωφρονητέον εἰδότας, ὡς ἱππο-

τυφία τις, καὶ ἐν λόγοις πάθος οὐ μικρὸν γίγνεται. ἄμεινον οὖν, ἐφ' ἵππου ὀχουμένη τότε τῇ γνώμῃ τὴν ἑρμηνείαν πεζῇ συμπαραθεῖν, ἐχομένην τοῦ ἐφιππίου, ὡς μὴ ἀπολείποιτο τῆς φορᾶς. καὶ μὴν καὶ συνθήκῃ τῶν ὀνομάτων εὐκράτῳ καὶ μέσῃ χρηστέον, οὔτε ἄγαν ἀφιστάντα καὶ ἀπαρτῶντα, τραχὺ γάρ, οὔτε ῥυθμῷ παρ' ὀλίγον, ὡς οἱ πολλοί, συνάπτοντα, τὸ μὲν γὰρ ἐπαίτιον, τὸ δ' ἀηδὲς τοῖς ἀκούουσι. τὰ δὲ πράγματα αὐτά, οὐχ ὡς ἔτυχε, συνακτέον, ἀλλὰ φιλοπόνως καὶ ταλαιπώρως πολλάκις περὶ τῶν αὐτῶν ἀνακρίνοντα, καὶ μάλιστα μὲν παρόντα, καὶ ἐφορῶντα, εἰ δὲ μή, τοῖς ἀδεκαστότερον ἐξηγουμένοις προσέχοντα, καὶ οὓς εἰκάσειεν ἄν τις, ἥκιστα πρὸς χάριν ἢ ἀπέχθειαν ἀφαιρήσειν, ἢ προσθήσειν τοῖς γεγονόσι, κἀνταῦθα ἤδη καὶ στοχαστικός τις, καὶ συνθετικὸς τοῦ πιθανωτέρου ἔστω. καὶ ἐπειδὰν ἀθροίσῃ ἅπαντα, ἢ τὰ πλεῖστα, πρῶτα μὲν ὑπόμνημά τι συνυφαινέτω αὐτῶν, καὶ σῶμα ποιείτω ἀκαλλὲς ἔτι, καὶ ἀδιάρθρωτον. εἶτα ἐπιθεὶς τὴν τάξιν, ἐπαγέτω τὸ κάλλος, καὶ χρωννύτω τῇ λέξει, καὶ σχηματιζέτω, καὶ ῥυθμιζέτω. καὶ ὅλως, ἐοικέτω τότε τῷ τοῦ Ὁμήρου Διΐ, ἄρτι μὲν τὴν τῶν ἱπποπόλων Θρῃκῶν γῆν ὁρῶντι, ἄρτι δὲ τὴν Μυσῶν. κατὰ ταυτὰ γάρ, καὶ αὐτὸς ἄρτι μὲν τὰ Ῥωμαίων ἴδια ὁράτω, καὶ δηλούτω ἡμῖν, οἷα ἐφαίνετο αὐτῷ, ἀφ' ὑψηλοῦ ὁρῶντι, ἄρτι δὲ τὰ Περσῶν, εἶτ' ἀμφότερα, εἰ μαχοιντο.

χοιντο. καὶ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ παρατάξει, μὴ πρὸς ἓν μέρος ὁράτω, μηδ' ἐς ἕνα ἱππέα, ἢ πεζόν, εἰ μὴ Βρασίδας τις εἴη προπηδῶν, ἢ Δημοσθένης ἀνακόπτων τὴν ἐπίβασιν, ἐς τοὺς στρατηγοὺς μὲν τὰ πρῶτα, καὶ εἴ τι παρεκελεύσαντο, κἀκεῖνο ἀκουέτω, καὶ ὅπως, καὶ ἥτινι γνώμῃ καὶ ἐπινοίᾳ ἔταξαν. ἐπειδὰν δὲ ἀναμιχθῶσι, κοινὴ ἔστω ἡ θέα, καὶ ζυγοστατείτω τότε, ὥσπερ ἐν τρυτάνῃ τὰ γιγνόμενα. καὶ συνδιωκέτω, καὶ συμφευγέτω. καὶ πᾶσι τούτοις μέτρον ἐπέστω, μὴ ἐς κόρον, μηδ' ἀπειροκάλως, μὴ δὲ νεαρῶς, ἀλλὰ ῥᾳδίως ἀπολυέσθω. καὶ στήσας ἐνταῦθά που ταῦτα, ἐπ' ἐκεῖνα μεταβαινέτω, ἢν κατεπείγῃ. εἶτα ἐπανίτω λυθείς, ὁπόταν ἐκεῖνα καλῇ. καὶ πρὸς πάντα σπευδέτω, καὶ ὡς δυνατὸν, ὁμοχρονείτω, καὶ μεταπετέσθω ἀπ' Ἀρμενίας μὲν εἰς Μηδίαν, ἐκεῖθεν δὲ ῥοιζήματι ἑνὶ ἐς Ἰβηρίαν, εἶτα ἐς Ἰταλίαν, ὡς μηδενὸς καιροῦ ἀπολείποιτο. μάλιστα δὲ κατόπτρῳ ἐοικυῖαν παρασχέσθω τὴν γνώμην, ἀθόλῳ καὶ στιλπνῷ καὶ ἀκριβεῖ τὸ κέντρῳ. καὶ ὁποίας ἂν δέξηται τὰς μορφὰς τῶν ἔργων, τοιαῦτα καὶ δεικνύτω αὐτά. διάστροφον δὲ, ἢ παράχρουν ἢ ἑτερόσχημον μηδέν. οὐ γὰρ ὥσπερ τοῖς ῥήτορσι γράφουσιν, ἀλλὰ τὰ μὲν λεχθησόμενά ἐστι, καὶ εἰρήσεται, πέπρακται γὰρ ἤδη, δεῖ δὲ τάξαι, καὶ εἰπεῖν αὐτά. ὥστε, οὐ τί εἴπωσι, ζητητέον αὐτοῖς, ἀλλ' ὅπως εἴπωσιν. ὅλως δὲ νομιστέον, τὸν ἱστορίαν συγγράφον

τα, Φειδίᾳ ἢ Πραξιτέλει χρῆναι ἐοικέναι, ἢ Ἀλκαμένει, ἢ τῷ ἄλλῳ ἐκείνων. οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐκεῖνοι χρυσὸν ἢ ἄργυρον, ἢ ἐλέφαντα, ἢ τὴν ἄλλην ὕλην ἐποίουν, ἀλλ' ἡ μὲν ὑπῆρχε, καὶ προϋποβέβλητο, Ἠλείων ἢ Ἀθηναίων ἢ Ἀργείων πεπορισμένων. οἱ δὲ ἔπλαττον μόνον, καὶ ἔπριον τὸν ἐλέφαντα, καὶ ἔξεον, καὶ ἐκόλλων, καὶ ἐρρύθμιζον, καὶ ἐπήνθιζον τῷ χρυσῷ. καὶ τοῦτο ἦν ἡ τέχνη αὐτῶν, ἐς δέον οἰκονομήσασθαι τὴν ὕλην. τοιοῦτο δή τι καὶ τὸ τοῦ συγγραφέως ἔργον, εἰς καλὸν διαθέσθαι τὰ πεπραγμένα, καὶ εἰς δύναμιν ἐναργέστατα ἐπιδεῖξαι αὐτά. καὶ ὅταν τις ἀκροώμενος οἴηται μετὰ ταῦτα ὁρᾶν τὰ λεγόμενα, καὶ μετὰ τοῦτο ἐπαινῇ, τότε δὴ τότε ἀπηκρίβωται, καὶ τὸν οἰκεῖον ἔπαινον ἀπείληφε τὸ ἔργον τῷ τῆς ἱστορίας Φειδίᾳ. πάντων δὲ ἤδη παρεσκευασμένων, καὶ ἀπροοιμίαστον μὲν ποτε ποιήσεται τὴν ἀρχήν, ὅταν μὴ πάνυ κατεπείγῃ τὸ πρᾶγμα, προδιοικήσασθαί τι ἐν τῷ προοιμίῳ. δυνάμει δὲ καὶ τότε φροιμίῳ χρήσεται, τῷ ἀποσαφοῦντι περὶ τῶν λεκτέων, ὁπόταν δὲ καὶ φροιμιάζηται, ἀπὸ δυοῖν μόνοιν ἄρξεται, οὐχ ὥσπερ οἱ ῥήτορες ἀπὸ τριῶν, ἀλλὰ τὸ τῆς εὐνοίας παρεὶς, προσοχὴν ἢ εὐμάθειαν εὐπορήσει τοῖς ἀκούσι. προσέξουσι μὲν γὰρ αὐτῷ, ἢν δείξῃ, ὡς περὶ μεγάλων ἢ ἀναγκαίων, ἢ οἰκείων ἢ χρησίμων ἐρεῖ. εὐμαθῆ δὲ, καὶ σαφῆ τὰ ὕστερα ποιήσει, τὰς αἰτίας προεκτιθέμενος, καὶ περιορίζων τὰ κεφάλαια τῶν

γεγε-

γεγενημένων. Τοιούτοις προοιμίοις οἱ ἄριστοι τῶν συγγραφέων ἐχρήσαντο, Ἡρόδοτος μὲν, ὡς μὴ τὰ γενόμενα ἐξίτηλα τῷ χρόνῳ γένηται, μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ὄντα, καὶ ταῦτα, νίκας Ἑλληνικὰς δηλοῦντα, καὶ ἥττας βαρβαρικάς, Θουκυδίδης δὲ, μέγαν τε ἐπὶ αὐτὸς ἐλπίσας ἔσεσθαι, καὶ ἀξιολογώτατον, καὶ μείζω τῶν προγεγενημένων ἐκεῖνον τὸν πόλεμον, καὶ γὰρ παθήματα ἐν αὐτῷ μεγάλα ξυνέβη γενέσθαι. μετὰ δὲ τὸ προοίμιον ἀνάλογον τοῖς πράγμασιν, ἢ μηκυνόμενον ἢ βραχυνόμενον. εὐαφὴς δὲ καὶ εὐάγωγος ἔστω ἡ ἐπὶ τὴν διήγησιν μετάβασις. ἅπαν γὰρ ἀτεχνῶς τὸ λοιπὸν σῶμα τῆς ἱστορίας, διήγησις μακρά ἐστιν, ὥστε ταῖς τῆς διηγήσεως ἀρεταῖς κατακεκοσμήσθω, λείως τε καὶ ὁμαλῶς προϊοῦσα καὶ αὐτὴ ὁμοίως, ὥστε μὴ προὔχειν, μήτε κοιλαίνεσθαι. ἔπειτα τὸ σαφὲς ἐπανθείτω τῇ λέξει, ὡς ἔφην, μεμηχανημένον, καὶ τῇ συμπεριπλοκῇ τῶν πραγμάτων, ἀπόλυτα γὰρ καὶ ἐντελῆ πάντα ποιήσει. καὶ τὸ πρῶτον ἐξεργασάμενος ἐπάξει τὸ δεύτερον, ἐχόμενον αὐτοῦ, καὶ ἁλύσεως τρόπῳ συνηρμοσμένον, ὡς μὴ διακεκόφθαι, μηδὲ διηγήσεις πολλὰς εἶναι, ἀλλήλαις παρακειμένας, ἀλλ' ἀεὶ τὸ πρῶτον τῷ δευτέρῳ μὴ γειτνιᾶν μόνον, ἀλλὰ καὶ κοινωνεῖν, καὶ ἀνακεκρᾶσθαι κατὰ τὰ ἄκρα. τάχος ἐπὶ πᾶσι χρήσιμον, καὶ μάλιστα, εἰ μὴ ἀπορία τῶν λεκτέων εἴη. καὶ τοῦτο πορίζεσθαι χρὴ μὴ τοσοῦτον ἀπὸ τῶν ὀνομάτων ἢ ῥημάτ-

τῶν, ὅσον ἀρκεῖ τῶν πραγμάτων, λέγω δέ, εἰ παραθέοις μὲν τὰ μικρὰ, καὶ ἧττον ἀναγκαῖα, λέγοις δὲ ἱκανῶς τὰ μεγάλα. μᾶλλον δὲ καὶ παραλειπτέον πολλά. οὐδὲ γὰρ ἢν ἑστιᾷς τοὺς φίλους, καὶ πάντα ᾖ παρεσκευασμένα, διὰ τοῦτο ἐν μέσοις τοῖς πέμμασι, καὶ τοῖς ὀρνέοις, καὶ λοπάσι τοσαύταις, καὶ συσὶν ἀγρίοις, καὶ λαγῳοῖς, καὶ ὑπογαστρίοις, καὶ σαπέρδην ἐνθήσεις καὶ ἔτνος, εἴ τι κἀκεῖνο παρεσκεύασο, ἀμελήσεις δὲ τῶν εὐτελεστέρων. μάλιστα δὲ σωφρονητέον ἐν ταῖς τῶν ὀρῶν ἢ τειχῶν ἢ ποταμῶν ἑρμηνείαις, ὡς μὴ δύναμιν λόγων ἀπειροκάλως παρεπιδείκνυσθαι δοκοίης, καὶ τὸ σαυτοῦ δρᾶν, παρεὶς τὴν ἱστορίαν, ἀλλ' ὀλίγον προσαψάμενος τοῦ χρησίμου, καὶ σαφοῦς ἕνεκα μεταβήσῃ, ἐκφυγὼν τὸν ἰξὸν τὸν ἐν τῷ πράγματι, καὶ τὴν τοιαύτην ἅπασαν λιχνείαν, οἷον ὁρᾷς τι, καὶ Ὅμηρος ὡς μεγαλόφρων ποιεῖ. καί τοι ποιητὴς ὤν, παραθεῖ τὸν Τάνταλον καὶ τὸν Ἰξίονα καὶ Τιτυόν, καὶ τοὺς ἄλλους, εἰ δὲ Παρθένιος ἢ Εὐφορίων ἢ Καλλίμαχος ἔλεγε, πόσοις ἂν, οἴει, ἔπεσι τὸ ὕδωρ ἄχρι πρὸς τὸ χεῖλος τοῦ Ταντάλου ἤγαγεν, εἶτα πόσοις ἂν Ἰξίονα ἐκύλισε; μᾶλλον δὲ ὁ Θουκυδίδης αὐτὸς, ὀλίγα τῷ τοιούτῳ εἴδει τοῦ λόγου χρησάμενος, σκέψαι, ὅπως εὐθὺς ἀφίσταται, ἢ μηχάνημα ἑρμηνεύσας, ἢ πολιορκίας σχῆμα δηλώσας, ἀναγκαῖον καὶ χρειῶδες ὄν, ἢ ἔτι πόλεως σχῆμα, ἢ Συρακουσίων λιμένα. ὅταν μὲν γὰρ τὸν λοιμὸν διηγῆται, καὶ μακρὸς εἶναι

δοκῇ,

δηλῇ, σὺ τὰ πράγματα γινώσκων, εἴσῃ γὰρ οὕτω τὸ τάχος, καὶ ὡς φεύγοντος ὅμως ἐπιλαμβάνεται αὐτοῦ τὰ γεγενημένα, πολλὰ ὄντα. ἢν δέ ποτε καὶ λόγους ἐροῦντά τινα δεήσῃ εἰσάγειν, μάλιστα μὲν ἐοικότα τῷ προσώπῳ, καὶ τῷ πράγματι οἰκεῖα λεγέσθω, ἔπειτα ὡς σαφέστατα καὶ ταῦτα, πλὴν ἐφεῖταί σοι τότε καὶ ῥητορεῦσαι, καὶ ἐπιδεῖξαι τὴν τῶν λόγων δεινότητα. ἔπαινοι μὲν γὰρ ἢ ψόγοι, πάνυ πεφεισμένοι καὶ περιεσκεμμένοι καὶ ἀσυκοφάντητοι, καὶ μετὰ ἀποδείξεων, καὶ ταχεῖς, καὶ μὴ ἄκαιροι, ἐπεὶ ἔξω τοῦ δικαστηρίου ἐκεῖνοί εἰσι. καὶ τὴν αὐτὴν Θεοπόμπῳ αἰτίαν ἕξεις, φιλαπεχθημόνως κατηγοροῦντι τῶν πλείστων, καὶ διατριβὴν ποιουμένῳ τὸ πρᾶγμα, ὡς κατηγορεῖν μᾶλλον, ἢ ἱστορεῖν τὰ πεπραγμένα. καὶ μὴν καὶ μῦθος, εἴ τις παρεμπέσοι, λεκτέος μὲν, οὐ μὴν πιστωτέος πάντως, ἀλλ' ἐν μέσῳ θετέος τοῖς, ὅπως ἂν ἐθέλωσιν, εἰκάσουσι περὶ αὐτοῦ, σοὶ δ' ἀκίνδυνος, καὶ πρὸς οὐδέτερον ἐπιρρεπέστερος. τὸ δ' ὅλον, ἐκείνου μοι μέμνησο, πολλάκις τὸ αὐτὸ ἐρῶ, καὶ μὴ πρὸς τὸ παρὸν μόνον ὁρῶν γράφε, ὡς οἱ νῦν ἐπαινέσονταί σε, καὶ τιμήσωσιν, ἀλλὰ τοῦ σύμπαντος αἰῶνος ἐστοχασμένος, πρὸς τοὺς ἔπειτα μᾶλλον σύγγραφε, καὶ παρ' ἐκείνων ἀπαίτει τὸν μισθὸν τῆς γραφῆς, ὡς λέγηται καὶ περὶ σοῦ, ἐκεῖνος μέντοι ἐλεύθερος ἀνὴρ ἦν, καὶ παρρησίας μεστός. οὐδὲν οὐδὲ κολακευτικὸν, οὐδὲ δουλοπρεπὲς, ἀλλ'

ἀλήθεια ἰδεῖ πᾶσι. τοῦτ' εἰ σωφρονοίη τις, ὑπὲρ πάσας τὰς νῦν ἐλπίδας θεῖτο ἄν, οὕτως ὀλιγοχρονίους οὔσας. ὁρᾷς τὸν Κνίδιον ἐκεῖνον ἀρχιτέκτονα, οἷον ἐποίησεν; οἰκοδομήσας γὰρ τὸν ἐπὶ τῇ Φάρῳ πύργον, μέγιστον καὶ κάλλιστον ἔργων ἁπάντων, ὡς πυρσεύοιτο ἀπ' αὐτοῦ τοῖς ναυτιλλομένοις, ἐπὶ πολὺ τῆς θαλάττης, καὶ μὴ καταφέροιντο εἰς τὴν Παραιτονίαν, παγχάλεπον, ὥς φασιν, οὖσαν, καὶ ἄφυκτον, εἴ τις ἐμπέσοι εἰς τὰ ἕρματα, οἰκοδομήσας οὖν τὸ ἔργον, ἔνδοθεν μὲν κατὰ τῶν λίθων τὸ αὐτοῦ ὄνομα ἐπέγραψεν. ἐπιχρίσας δὲ τιτάνῳ, καὶ ἐπικαλύψας ἐπέγραψε τοὔνομα τοῦ τότε βασιλεύοντος, εἰδὼς, ὅπερ καὶ ἐγένετο, πάνυ ὀλίγου χρόνου συνεκπεσούμενα μὲν τῷ χρίσματι τὰ γράμματα, ἐκφανησόμενον δὲ, Σώστρατος Δεξιφάνους Κνίδιος θεοῖς σωτῆρσιν, ὑπὲρ τῶν πλοϊζομένων. οὕτως οὐδ' ἐκεῖνος ἐς τὸν τότε καιρὸν, οὐδὲ τὸν αὐτοῦ βίον τὸν ὀλίγον ἑώρα, ἀλλ' εἰς τὸν νῦν, καὶ τὸν ἀεὶ, ἄχρις ἂν ἑστήκῃ ὁ πύργος, καὶ μένῃ αὐτοῦ ἡ τέχνη. χρὴ τοίνυν καὶ τὴν ἱστορίαν οὕτω γράφεσθαι, σὺν τῷ ἀληθεῖ μᾶλλον, πρὸς τὴν μέλλουσαν ἐλπίδα, ἤπερ σὺν κολακείᾳ, πρὸς τὸ ἡδὺ τοῖς νῦν ἐπαινουμένοις. οὗτός σοι κανὼν καὶ στάθμη ἱστορίας δικαίας, καὶ εἰ μὲν σταθμήσονταί τινες αὐτῇ, εὖ ἂν ἔχοι, καὶ εἰς δέον ἡμῖν γέγραπται, εἰ δὲ μὴ, κεκύλισαι ὁ λίθος ἐν Κρανίῳ.

Ἀληθῶς

Ἀληθοῦς ἱστορίας λόγος πρῶτος.

Ὥσπερ τοῖς ἀθλητικοῖς, καὶ περὶ τὴν τῶν σωμάτων ἐπιμέλειαν ἠσκημένοις, οὐ τῆς εὐεξίας μόνον, οὐδὲ τῶν γυμνασίων φροντίς ἐστιν, ἀλλὰ καὶ τῆς κατὰ καιρὸν γιγνομένης ἀνέσεως, μέρος γοῦν τῆς ἀσκήσεως τὸ μέγιστον αὐτὴν ὑπολαμβάνουσιν, οὕτω δὴ καὶ τοῖς περὶ λόγους ἐσπουδακόσιν ἡγοῦμαι προσήκειν, μετὰ τὴν πολλὴν τῶν σπουδαιοτέρων ἀνάγνωσιν, ἀνεῖναί τε τὴν διάνοιαν, καὶ πρὸς τὸν ἔπειτα κάματον ἀκμαιοτέραν παρασκευάζειν. γένοιτο δ᾽ ἂν ἐμμελὴς ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῖς, εἰ τοῖς τοιούτοις τῶν ἀναγνωσμάτων ὁμιλοῖεν, ἃ μὴ μόνον ἐκ τοῦ ἀστείου τε καὶ χαρίεντος ψιλὴν παρέξει τὴν ψυχαγωγίαν, ἀλλά τινα καὶ θεωρίαν οὐκ ἄμουσον ἐπιδείξεται, οἷόν τι καὶ περὶ τῶνδε τῶν συγγραμμάτων φρονήσειν ὑπολαμβάνω. οὐ γὰρ μόνον τὸ ξένον τῆς ὑποθέσεως, οὐδὲ τὸ χαρίεν τῆς προαιρέσεως, ἐπαγωγὸν ἔσται αὐτοῖς, οὐδ᾽ ὅτι ψεύσματα ποικίλα, πιθανῶς τε καὶ ἐναλήθως ἐξενηνόχαμεν, ἀλλ᾽ ὅτι καὶ τῶν ἱστορουμένων ἕκαστον οὐκ ἀκωμῳδήτως πρός τινα ᾔνικται τῶν παλαιῶν ποιητῶν τε καὶ συγγραφέων καὶ φιλοσόφων, πολλὰ τεράστια καὶ μυθώδη συγγεγραφότας. οὓς καὶ ὀνομαστὶ ἂν ἔγραφον, εἰ μὴ καὶ αὐτῷ σοι ἐκ τῆς ἀναγνώσεως φαίνεσθαι ἔμελλε. Κτησίας ὁ Κτησιόχου, ὁ Κνίδιος, συνέγραψε περὶ τῆς Ἰνδῶν χώρας, καὶ τῶν παρ᾽ αὐτοῖς, ἃ μήτε αὐτὸς εἶδε, μήτε ἄλλου εἰπόντος ἤκουσεν. ἔγραψε δὲ καὶ Ἰαμβοῦλος περὶ τῶν

ἐν τῇ μεγάλῃ θαλάττῃ πολλὰ παράδοξα, γνώριμον μὲν ἅπασι τὸ ψεῦδος πλασάμενος, οὐκ ἀτερπῆ δ᾽ ὅμως συνθεὶς τὴν ὑπόθεσιν. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι, τὰ αὐτὰ τούτοις προελόμενοι, συνέγραψαν, ὡς δή τινας ἑαυτῶν πλάνας τε καὶ ἀποδημίας, θηρίων τε μεγέθη ἱστοροῦντες, καὶ ἀνθρώπων ὠμότητας, καὶ βίων καινότητας. ἀρχηγὸς δὲ αὐτοῖς, καὶ διδάσκαλος τῆς τοιαύτης βωμολοχίας, ὁ τοῦ Ὁμήρου Ὀδυσσεύς, τοῖς περὶ τὸν Ἀλκίνοον διηγούμενος, ἀνέμων τε δουλείαν, καὶ μονοφθάλμους, καὶ ὠμοφάγους, καὶ ἀγρίους τινὰς ἀνθρώπους, ἔτι δὲ πολυκέφαλα ζῶα, καὶ τὰς ὑπὸ φαρμάκων τῶν ἑταίρων μεταβολάς, οἷα πολλὰ ἐκεῖνος πρὸς ἰδιώτας τοὺς Φαίακας ἐτερατεύσατο. τούτοις οὖν ἐντυχὼν ἅπασι, τοῦ ψεύσασθαι μὲν οὐ σφόδρα τοὺς ἄνδρας ἐμεμψάμην, ὁρῶν ἤδη σύνηθες ὂν τοῦτο καὶ τοῖς φιλοσοφεῖν ὑπισχνουμένοις. ἐκεῖνο δ᾽ αὐτῶν ἐθαύμασα, εἰ ἐνόμισαν λήσειν οὐκ ἀληθῆ συγγράφοντες. διόπερ καὶ αὐτὸς ὑπὸ καινοδοξίας, ἀπολιπεῖν τι σπουδάσας τοῖς μεθ᾽ ἡμᾶς, ἵνα μὴ μόνος ἄμοιρος ὦ τῆς ἐν τῷ μυθολογεῖν ἐλευθερίας, ἐπεὶ μηδὲν ἀληθὲς ἱστορεῖν εἶχον, οὐδὲν γὰρ ἐπεπόνθειν ἀξιόλογον, ἐπὶ τὸ ψεῦδος ἐτραπόμην, πολλῷ τῶν ἄλλων εὐγνωμονέστερον. κἂν ἓν γὰρ δὴ τοῦτο ἀληθεύων λέγω, ὅτι ψεύδομαι, οὕτω δ᾽ ἂν μοι δοκῶ καὶ τὴν περὶ τῶν ἄλλων κατηγορίαν ἐκφυγεῖν, αὐτὸς ὁμολογῶν μηδὲν ἀληθὲς λέγειν. γρά-

φω

φω τοίνυν, περὶ ὧν μήτ' εἶδον, μήτ' ἔπαθον, μήτε παρ' ἄλλων ἐπυθόμην, ἔτι δὲ μὴ δὲ ὅλως ὄντων, μὴ δὲ τὴν ἀρχὴν γενέσθαι δυναμένων, διὸ δεῖ τοὺς ἐντυγχάνοντας μηδαμῶς πιστεύειν αὐτοῖς. Ορμηθεὶς γάρ ποτε ἀπὸ Ηρακλείων στηλῶν, καὶ ἀφεὶς εἰς τὸν ἑσπέριον Ωκεανὸν, οὐρίῳ ἀνέμῳ τὸν πλοῦν ἐποιούμην. αἰτία δέ μοι τῆς ἀποδημίας, καὶ ὑπόθεσις, ἡ τῆς διανοίας περιεργία, καὶ πραγμάτων καινῶν ἐπιθυμία, καὶ τὸ βούλεσθαι μαθεῖν, ὅ, τι τὸ τέλος ἐστὶ τοῦ Ωκεανοῦ, καὶ τίνες οἱ πέραν κατοικοῦντες ἄνθρωποι. τούτου γέ τοι ἕνεκα, πάμπολλα σιτία ἐνεβαλόμην, ἱκανὸν δὲ καὶ ὕδωρ ἐνεθέμην, πεντήκοντα δὲ τῶν ἡλικιωτῶν προσεποιησάμην, τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην ἔχοντας. ἔτι δὲ, καὶ ὅπλων πολύ τι πλῆθος παρεσκευασάμην, καὶ κυβερνήτην τὸν ἄριστον, μισθῷ μεγάλῳ πείσας, παρέλαβον. καὶ τὴν ναῦν, ἄκατος δὲ ἦν, ὡς πρὸς μέγαν καὶ βίαιον πλοῦν ἐκρατυνάμην. ἡμέραν μὲν οὖν καὶ νύκτα οὐρίῳ ἀνέμῳ πλέοντες, ἔτι τῆς γῆς ὑποφαινομένης, οὐ σφόδρα βιαίως ἀνηγόμεθα. τῇ ἐπιούσῃ δὲ, ἅμα ἡλίῳ ἀνίσχοντι, ὅ, τε ἄνεμος ἐπεδίδου, καὶ τὸ κῦμα ηὐξάνετο, καὶ ζόφος ἐπεγίγνετο, καὶ οὐκ ἔτ' οὐδὲ στεῖλαι τὴν ὀθόνην δυνατὸν ἦν. ἐπιτρέψαντες οὖν τῷ πνεύματι, καὶ παραδόντες αὐτοὺς, ἐχειμαζόμεθα ἡμέρας ἐννέα καὶ ἑβδομήκοντα. τῇ ὀγδοηκοστῇ δὲ, ἄφνω ἐκλάμψαντος ἡλίου, καθορῶμεν οὐ πόρρω νῆσον ὑψηλὴν

καὶ δασεῖαν, οὐ τραχεῖ περιηχουμένην τῷ κύμα-
τι, καὶ γὰρ ἤδη τὸ πολὺ τῆς ζάλης κατεπέπαυτο. προσ-
χόντες οὖν, καὶ ἀποβάντες, ὡς ἂν ἐκ μακρᾶς τα-
λαιπωρίας, πολὺν μὲν ἐπὶ τῆς γῆς χρόνον ἐκείμε-
θα. διαναστάντες δὲ ὅμως, ἀπεκρίναμεν ἡμῶν αὐ-
τῶν τριάκοντα μὲν φύλακας τῆς νεὼς παραμένειν,
εἴκοσι δὲ σὺν ἐμοὶ ἐπανελθεῖν, ἐπὶ κατασκοπῇ τῶν
ἐν τῇ νήσῳ. προελθόντες δὲ, ὅσον σταδίους τρεῖς ἀ-
πὸ τῆς θαλάττης δι' ὕλης, ὁρῶμέν τινα στήλην χαλ-
κοῦ πεποιημένην, Ἑλληνικοῖς γράμμασι κα-
ταγεγραμμένην, ἀμυδροῖς δὲ καὶ ἐκτετριμμέ-
νοις, λέγουσαν, ἄχρι τούτων Ἡρακλῆς καὶ Διόνυ-
σος ἀφίκοντο. ἦν δὲ καὶ ἴχνη δύο πλησίον ἐπὶ πέ-
τρας, τὸ μὲν πλεθριαῖον, τὸ δ' ἔλαττον, ἐμοὶ δοκεῖν,
τὸ μὲν τοῦ Διονύσου τὸ μικρότερον, θάτερον δὲ Η-
ρακλέους, προσκυνήσαντες οὖν προῄειμεν. οὔπω
δὲ πολὺ παρῄειμεν, καὶ ἐφιστάμεθα ποταμῷ, οἶ-
νον ῥέοντι ὁμοιοτάτῳ μάλιστα, οἷος ὁ Χῖός ἐστιν. ἄ-
φθονον δὲ ἦν τὸ ῥεῦμα, καὶ πολὺ, ὥστε ἐνιαχοῦ καὶ
ναυσίπορον εἶναι δύνασθαι. ἐπῄει οὖν ἡμῖν πολὺ
μᾶλλον πιστεύειν τῷ ἐπὶ τῆς στήλης ἐπιγράμματι,
ὁρῶσι τὰ σημεῖα τῆς Διονύσου ἐπιδημίας. δόξαν δέ
μοι, καὶ ὅθεν ἄρχεται ὁ ποταμὸς, καταμαθεῖν, ἀ-
νῄειν παρὰ τὸ ῥεῦμα. καὶ πηγὴν μὲν οὐδεμίαν εὗ-
ρον αὐτοῦ, πολλὰς δὲ καὶ μεγάλας ἀμπέλους, πλή-
ρεις βοτρύων, παρὰ δὲ τὴν ῥίζαν ἑκάστης, ἀνέρρει
σταγὼν οἴνου διαυγοῦς, ἀφ' ὧν ἐγίνετο ὁ ποταμός.

ἦν

ἦν δὲ καὶ ἰχθῦς ἐν αὐτῷ πολλοὺς ἰδεῖν, οἴνῳ μάλι-
στα καὶ τὴν χροιὰν καὶ τὴν γεῦσιν προσεοικότας.
ἡμεῖς γοῦν ἀγρεύσαντες αὐτῶν τινας, καὶ ἐμφα-
γόντες ἐμεθύσθημεν, ἀμέλει, καὶ ἀνατεμόντες αὐ-
τοὺς, εὑρίσκομεν τρυγὸς μεστούς. ὕστερον μέν τοι ἐ-
πινοήσαντες τοὺς ἄλλους ἰχθῦς, τοὺς ἀπὸ τοῦ ὕδα-
τος παραμιγνύντες, ἐκεράννυμεν τὸ σφοδρὸν
τῆς οἰνοφαγίας. τότε δὲ τὸν ποταμὸν διαπεράσαν-
τες, ᾗ διαβατὸς ἦν, εὕρομεν ἀμπέλων χρῆμα τερά-
στιον. τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς γῆς, ὁ στέλεχος αὐτὸς, εὐερ-
νὴς καὶ παχὺς, τὸ δ᾽ ἄνω, γυναῖκες ἦσαν, ὅσον ἐκ
τῶν λαγόνων, ἅπαντ᾽ ἔχουσαι τέλεια. τοιαύτην
παρ᾽ ἡμῖν τὴν Δάφνην γράφουσιν, ἄρτι τοῦ Ἀπόλ-
λωνος καταλαμβάνοντος, ἀποδενδρουμένην.
ἀπὸ δὲ τῶν δακτύλων ἄκρων ἐξεφύοντο αὐταῖς οἱ
κλάδοι, καὶ μεστοὶ ἦσαν βοτρύων. καὶ μὴν καὶ τὰς
κεφαλὰς ἐκόμων ἕλιξί τε καὶ φύλλοις καὶ βότρυ-
σι. προσελθόντας δὲ ἡμᾶς ἠσπάζοντο, καὶ ἐδεξιοῦν-
το, αἱ μὲν Λύδιον, αἱ δὲ Ἰνδικὴν, αἱ πλεῖσται δὲ τὴν
Ἑλλάδα φωνὴν προϊέμεναι, καὶ ἐφίλουν δὲ ἡμᾶς
τοῖς στόμασιν. ὁ δὲ φιληθεὶς αὐτίκα ἐμέθυε, καὶ πα-
ράφορος ἦν. δρέπεσθαι μέν τοι οὐ παρεῖχον τοῦ
καρποῦ, ἀλλὰ ἤλγουν, καὶ ἐβόων, ἀποσπωμένου.
αἱ δὲ καὶ μίγνυσθαι ἡμῖν ἐπεθύμουν, καὶ δύο τι-
νὲς τῶν ἑταίρων πλησιάσαντες αὐταῖς, οὐκ ἔτ᾽
ἀπελύοντο, ἀλλ᾽ ἐκ τῶν αἰδοίων ἐδέδεντο. συνε-
φύοντο γὰρ, καὶ συνερριζοῦντο, καὶ ἤδη αὐτοῖς κλά

δοι ἦσαν οἱ δάκτυλοι, καὶ ταῖς ἕλιξι περιπλεκόμενοι, ὅσον οὐδέπω, καὶ αὐτοὶ καρποφορήσειν ἔμελλον. καταλιπόντες δ' αὐτοὺς, ἐπὶ ναῦν ἐφεύγομεν, καὶ τοῖς ἀπολειφθεῖσι διηγούμεθα ἐλθόντες τά τε ἄλλα, καὶ τῶν ἑταίρων τὴν συμπλοκὴν, καὶ τὴν ἀμπελομιξίαν. καὶ λαβόντες ἀμφορέας τινὰς, καὶ ὑδρευσάμενοί τε ἅμα, καὶ ἐκ τοῦ ποταμοῦ οἰνισάμενοι, καὶ αὐτοῦ πλησίον αὐλισάμενοι, ἕωθεν ἀνήχθημεν, οὐ σφόδρα βιαίῳ πνεύματι. περὶ μεσημβρίαν δὲ, οὐκέτι τῆς νήσου φαινομένης, ἄφνω τυφὼν ἐπιγενόμενος, καὶ περιδινήσας τὴν ναῦν, καὶ μετεωρίσας, οἷον ἐπὶ σταδίους τρισχιλίους, οὐκέτι καθῆκεν εἰς τὸ πέλαγος, ἀλλ' ἄνω μετέωρον, ἐξηρτημένην ἄνεμος, ἐμπεσὼν τοῖς ἱστίοις, ἔφερε, κολπώσας τὴν ὀθόνην. ἑπτὰ δὲ ἡμέρας, καὶ τὰς ἴσας νύκτας ἀεροδρομήσαντες, ὀγδόῃ καθορῶμεν γῆν τινα μεγάλην ἐν τῷ ἀέρι, καθάπερ νῆσον λαμπρὰν καὶ σφαιροειδῆ, καὶ φωτὶ μεγάλῳ καταλαμπομένην, προσενεχθέντες δ' αὐτῇ, καὶ ὁρμισάμενοι ἀπέβημεν. ἐπισκοποῦντες δὲ τὴν χώραν, εὑρίσκομεν οἰκουμένην τε καὶ γεωργουμένην. ἡμέρας μὲν οὖν, οὐδὲν αὐτόθεν καθεωρῶμεν, νυκτὸς δ' ἐπιγενομένης, ἐφαίνοντο ἡμῖν ἄλλαι νῆσοι πλησίον, αἱ μὲν μείζους, αἱ δὲ μικρότεραι, πυρὶ τὴν χρόαν προσεοικυῖαι. καὶ ἄλλη δέ τις γῆ κάτω, καὶ πόλεις ἐν αὐτῇ καὶ ποταμοὺς ἔχουσα, καὶ πελάγη καὶ ὕλας καὶ ὄρη, ταύτην οὖν τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην εἰκάζομεν.

μεν. δόξαν δὲ ἡμῖν καὶ ἔτι πορρωτέρω προελθεῖν, ξυνελήφθημεν τοῖς Ἱππογύποις παρ' αὐτοῖς καλουμένοις ἀπαντήσαντες. οἱ δ' Ἱππόγυποι, οὗτοί εἰσιν ἄνδρες, ἐπὶ γυπῶν μεγάλων ὀχούμενοι, καὶ καθάπερ ἵπποις, τοῖς ὀρνέοις χρώμενοι. μεγάλοι γὰρ οἱ γῦπες, καὶ ὡς ἐπίπαν τρικέφαλοι. μάθοι δ' ἄν τις τὸ μέγεθος αὐτῶν ἐντεῦθεν, νεὼς γὰρ μεγάλης φορτίδος ἱστοῦ ἕκαστον τῶν πτερῶν μακρότερον καὶ παχύτερον φέρουσι. τούτοις οὖν τοῖς Ἱππογύποις προστέτακται, περιπετομένοις τὴν γῆν, εἴ τις εὑρεθείη ξένος, ἄγειν ὡς τὸν βασιλέα, καὶ δὴ καὶ ἡμᾶς ξυλλαβόντες, ἄγουσιν ὡς αὐτόν. ὁ δὲ θεασάμενος, καὶ ἀπὸ τῆς στολῆς εἰκάσας, Ἕλληνες ἄρα, ἔφη, ὑμεῖς, ὦ ξένοι. συμφησάντων δέ, πῶς οὖν ἀφίκεσθε, ἔφη, τοσοῦτον ἀέρα διελθόντες; καὶ ἡμεῖς τὸ πᾶν αὐτῷ διηγούμεθα. καὶ ὃς ἀρξάμενος, τὸ καθ' ἑαυτὸν ἡμῖν διεξῄει, ὡς καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος ὤν, τοὔνομα Ἐνδυμίων, ἀπὸ τῆς ἡμετέρας γῆς καθεύδων, ἀναρπασθείη ποτέ, καὶ ἀφικόμενος βασιλεύσειε τῆς χώρας. εἶναι δὲ τὴν γῆν ἐκείνην ἔλεγε, τὴν ἡμῖν κάτω φαινομένην σελήνην. ἀλλὰ θαρρεῖν παρεκελεύετο, καὶ μηδένα κίνδυνον ὑφορᾶσθαι, πάντα γὰρ ἡμῖν παρέσεσθαι, ὧν δεόμεθα. ἢν δὲ καὶ κατορθώσω, ἔφη, τὸν πόλεμον, ὃν ἐκφέρω νῦν πρὸς τοὺς τὸν ἥλιον κατοικοῦντας, ἁπάντων εὐδαιμονέστατα παρ' ἐμοὶ καταβιώσεσθε. καὶ ἡμεῖς ἠρόμεθα, τίνες τε εἶεν οἱ πολέμιοι, καὶ τὴν αἰτίαν τῆς διαφορᾶς. ὁ δέ, Φαέθων, φη-

στὶν, ὁ τῶν ἐν τῷ ἡλίῳ κατοικούντων βασιλεὺς, οἰκεῖται γὰρ δὴ κἀκεῖνος, ὥσπερ καὶ ἡ σελήνη, πολὺν ἤδη πρὸς ἡμᾶς πολεμεῖ χρόνον. ἤρξατο δὲ ἐξ αἰτίας τοιαύτης. τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τῇ ἐμῇ ποτε, τοὺς ἀπορωτάτους συναγαγὼν, ἐβουλήθην ἀποικίαν ἐς τὸν ἑωσφόρον στεῖλαι, ὄντα ἔρημον, καὶ ὑπὸ μηδενὸς κατοικούμενον. ὁ τοίνυν Φαέθων φθονήσας, ἐκώλυσε τὴν ἀποικίαν, κατὰ μέσον τὸν πόρον ἀπαντήσας ἐπὶ τῶν Ἱππομυρμήκων. τότε μὲν οὖν νικηθέντες, οὐ γὰρ ἦμεν ἀντίπαλοι τῇ παρασκευῇ, ἀνεχωρήσαμεν. νῦν δὲ βούλομαι αὖθις ἐξενεγκεῖν τὸν πόλεμον, καὶ παραγγεῖλαι τὴν ἀποικίαν. ἢν οὖν ἐθέλητε, κοινωνήσατέ μοι τοῦ στόλου, γῦπας δὲ ὑμῖν ἐγὼ παρέξω τῶν βασιλικῶν ἕνα ἑκάστῳ, καὶ τὴν ἄλλην ὅπλισιν. αὔριον δὲ ποιησόμεθα τὴν ἔξοδον. οὕτως, ἔφην ἐγὼ, γιγνέσθω, ἐπειδή σοι δοκεῖ. τότε μὲν οὖν παρ' αὐτῷ ἑστιαθέντες, ἐμείναμεν, ἕωθεν δὲ διαναστάντες, ἐτασσόμεθα, καὶ γὰρ οἱ σκοποὶ πλησίον εἶναι ἐσήμαινον τοὺς πολεμίους. τὸ μὲν οὖν πλῆθος τῆς στρατιᾶς, δέκα μυριάδες ἐγένοντο, ἄνευ τῶν σκευοφόρων, καὶ τῶν μηχανοποιῶν, καὶ τῶν πεζῶν, καὶ τῶν ξένων συμμάχων. τούτων δὲ ὀκτακισμύριοι μὲν ἦσαν οἱ Ἱππόγυποι, δισμύριοι δὲ, οἱ ἐπὶ τῶν λαχανοπτέρων. ὄρνεον δὲ καὶ τοῦτό ἐστι μέγιστον, ἀντὶ τῶν πτερῶν, λαχάνοις πάντη λάσιον. τὰ δ' ὠκύπτερα ἔχει θριδακίνοις φύλλοις μάλιστα προσεοικότα. ἐπὶ δὲ τούτων οἱ Κεγχροβόλοι τετάχατο, καὶ οἱ Σκοροδομάχοι. ἦλθον δὲ καὶ

ἀπὸ δὲ τῆς ἄρκτου σύμμαχοι, τρισμύριοι μὲν Ψυλλοτοξόται, πεντακισμύριοι δὲ Ἀνεμοδρόμοι. τούτων δὲ οἱ μὲν Ψυλλοτοξόται, ἐπὶ ψυλλῶν μεγάλων ἱππάζονται, ὅθεν καὶ τὴν προσηγορίαν ἔχουσι. μέγεθος τῶν ψυλλῶν, ὅσον δώδεκα ἐλέφαντες. οἱ δ' Ἀνεμοδρόμοι, πεζοὶ μέν εἰσι, φέρονται δ' ἐν τῷ ἀέρι ἄνευ τῶν πτερῶν. ὁ δὲ τρόπος τῆς φορᾶς τοιόσδε, χιτῶνας ποδήρεις ὑπεζωσμένοι, κολπώσαντες αὐτοὺς τῷ ἀνέμῳ, καθάπερ ἱστία, φέρονται, ὥσπερ τὰ σκάφη, τὰ πολλὰ δ' οἱ τοιοῦτοι ἐν ταῖς μάχαις πελτασταί εἰσιν. ἐλέγοντο δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ὑπὲρ τὴν Καππαδοκίαν ἀστέρων ἥξειν, Στρουθοβάλανοι μὲν, ἑπτακισμύριοι, Ἱππογέρανοι δὲ, πεντακισχίλιοι. τούτους ἐγὼ οὐκ ἐθεασάμην, οὐ γὰρ ἀφίκοντο, διόπερ οὐδὲ γράψαι αὐτῶν τὰς φύσεις ἐτόλμησα, τεράστια γὰρ καὶ ἄπιστα περὶ αὐτῶν ἐλέγετο. αὕτη μὲν τοῦ Ἐνδυμίωνος ἡ δύναμις. σκευὴ δὲ πάντων ἡ αὐτή. κράνη μὲν ἀπὸ τῶν κυάμων, μεγάλοι γὰρ παρ' αὐτοῖς οἱ κύαμοι, καὶ καρτεροί. θώρακες δὲ φολιδωτοὶ πάντες, θέρμινοι. τὰ γὰρ λέπη τῶν θέρμων συῤῥάπτοντες, ποιοῦνται θώρακας. ἄῤῥηκτον δ' ἐκεῖ γίγνεται τοῦ θέρμου τὸ λέπος, ὥσπερ κέρας. ἀσπίδες δὲ, καὶ ξίφη, οἷα τὰ Ἑλληνικά. ἐπεὶ δὲ καιρὸς ἦν, ἐτάξαντο ὧδε. τὸ μὲν δεξιὸν κέρας εἶχον οἱ Ἱππόγυποι, καὶ ὁ βασιλεὺς τοὺς ἀρίστους περὶ αὐτὸν ἔχων, καὶ ἡμεῖς ἐν τούτοις ἦμεν. τὸ δ' εὐώνυμον, οἱ Λαχανόπτεροι.

τὸ μέσον δὲ, οἱ σύμμαχοι, ὡς ἕκαστοι. τὸ δὲ πεζὸν,
ἦσαν μὲν ἀμφὶ τὰς ἑξακισχιλίας μυριάδας, ἐτάχ
θησαν δὲ οὕτως. ἀράχναι παρ' αὐτοῖς πολλοὶ, καὶ
μεγάλοι γίγνονται, πολὺ τῶν Κυκλάδων νήσων
ἕκαστος μείζων. τούτοις προσέταξε διυφῆναι τὸν
μεταξὺ τῆς σελήνης, καὶ τοῦ ἑωσφόρου ἀέρα, ὡς δὲ
τάχιστα ἐξειργάσαντο, καὶ πεδίον δι' ἐποίησαν,
ἐπὶ τούτου παρέταξε τὸ πεζόν. ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν
Νυκτορίων ὁ Εὐδιάνακτος, τρίτος αὐτός. τῶν δὲ
πολεμίων τὸ μὲν εὐώνυμον εἶχον οἱ Ἱππομύρμη-
κες, καὶ ἐν αὐτοῖς ὁ Φαέθων. θηρία δέ ἐστι μέγι-
στα, ὑπόπτερα, τοῖς παρ' ἡμῖν μύρμηξι προσεοικό
τα, πλὴν τοῦ μεγέθους, ὁ γὰρ μέγιστος αὐτῶν, καὶ
δίπλεθρος ἦν. ἐμάχοντο δὲ, οὐ μόνον οἱ ἐπ' αὐτῶν,
ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μάλιστα τοῖς κέρασιν, ἐλέγοντο δὲ
οὗτοι εἶναι ἀμφὶ τὰς πέντε μυριάδας. ἐπὶ δὲ τοῦ
δεξιοῦ αὐτῶν ἐτάχθησαν οἱ Ἀβροκώνωπες, ὄντες
καὶ οὗτοι ἀμφὶ τὰς πέντε μυριάδας, πάντες
τοξόται, κώνωψι μεγάλοις ἐποχούμενοι. μετὰ δὲ
τούτους οἱ Ἀβροκόρδακες, ψιλοί τε ὄντες, καὶ πε-
ζοὶ, πλὴν μάχιμοί γε καὶ οὗτοι. πόρρωθεν γὰρ ἐ-
σφενδόνων ῥαφανίδας ὑπερμεγέθεις, καὶ ὁ βλη-
θεὶς οὐδ' ἐπ' ὀλίγον ἀντέχειν ἐδύνατο, ἀπέθνη-
σκε δὲ, δυσοσμίας τινὸς αὐτίκα περὶ τῷ τραύματι ἐ-
πιγιγνομένης. ἐλέγοντο δὲ χρίειν τὰ βέλη μαλάχης
ἰῷ. ἐχόμενοι δ' αὐτῶν ἐτάχθησαν οἱ Καυλομύκη-
τες, ὁπλῖται ὄντες, καὶ ἀγχέμαχοι, τὸ πλῆθος

μύριοι,

μύριοι. ἐκλήθησαν δὲ Καυλομύκητες, ὅτι ἀσπίσι μὲν μυκητίνοις ἐχρῶντο, δόρασι δὲ καυλίνοις, τοῖς ἀπὸ τῶν ἀσπαράγων. πλησίον δὲ αὐτῶν οἱ Κυνοβάλανοι ἔστησαν, οὓς ἔπεμψαν αὐτῷ οἱ τὸν Σείριον κατοικοῦντες, πεντακισχίλιοι. καὶ οὗτοι ἄνδρες κυνοπρόσωποι, ἐπὶ βαλάνων πτερωτῶν μαχόμενοι. ἐλέγοντο δὲ κἀκείνων ὑστερίζειν τῶν συμμάχων, οὕς τε ἀπὸ τοῦ Γαλαξίου μετεπέμπετο σφενδονήτας, καὶ οἱ Νεφελοκένταυροι. ἀλλ᾽ ἐκεῖνοι μὲν, τῆς μάχης ἤδη κεκριμένης, ἀφίκοντο, ὡς μήποτε ὤφελον. οἱ σφενδονῆται δὲ οὐδ᾽ ὅλως παρεγένοντο, διόπερ φασὶν αὐτοῖς ὕστερον ὀργισθέντα τὸν Φαέθοντα, πυρπολῆσαι τὴν χώραν. τοιαύτῃ μὲν καὶ Φαέθων ἐπῄει παρασκευῇ. συμμίξαντες δὲ, ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἤρθη, καὶ ὠγκήσαντο ἑκατέρων οἱ ὄνοι, τούτοις γὰρ ἀντὶ σαλπιστῶν χρῶνται, ἐμάχοντο. καὶ τὸ μὲν εὐώνυμον τῶν Ἡλιωτῶν αὐτίκα ἔφυγεν, οὐδ᾽ εἰς χεῖρας δεξάμενον τοὺς Ἱππογύπους, καὶ ἡμεῖς εἱπόμεθα κτείνοντες. τὸ δεξιὸν δ᾽ αὐτῶν ἐκράτει τοῦ ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου εὐωνύμου. καὶ ἐπεξῆλθον οἱ Ἀεροκώνωπες, διώκοντες ἄχρι πρὸς τοὺς πεζούς. ἐνταῦθα δὲ κἀκείνων ἐπιβοηθούντων, ἔφυγον ἐγκλίναντες, καὶ μάλιστα ἐπεὶ ᾔσθοντο τοὺς ἐπὶ τοῦ εὐωνύμου σφῶν νενικημένους. τῆς δὲ τροπῆς λαμπρᾶς γενομένης, πολλοὶ μὲν ζῶντες ἡλίσκοντο, πολλοὶ δὲ καὶ ἀνῃροῦντο, καὶ τὸ αἷμα ἔρρει πολὺ μὲν ἐπὶ τῶν νεφῶν, ὥστε αὐτὰ βάπτεσθαι, καὶ

ἐρυθρὰ φαίνεσθαι, οἷα παρ' ἡμῖν, δυομένου τοῦ ἡλίου φαίνονται. πολὺ δὲ καὶ εἰς τὴν γῆν κατέσταζεν, ὥστε με εἰκάζειν, μὴ ἄρα τοιούτου τινὸς καὶ πάλαι ἄνω γενομένου, Ὅμηρος ὑπέλαβεν αἵματι ὗσαι τὸν Δία, ἐπὶ τῷ τοῦ Σαρπηδόνος θανάτῳ. ἀναστρέψαντες δὲ ἀπὸ τῆς διώξεως, δύο τρόπαια ἐστήσαμεν, τὸ μὲν, ἐπὶ τῶν ἀραχνίων, τῆς πεζομαχίας, τὸ δὲ τῆς ἀερομαχίας, ἐπὶ τῶν νεφῶν. ἄρτι δὲ τούτων γιγνομένων, ἠγγέλλοντο ὑπὸ τῶν σκοπῶν οἱ Νεφελοκένταυροι προσελαύνοντες, οὓς ἔδει πρὸ τῆς μάχης ἐλθεῖν τῷ Φαέθοντι. καὶ δὴ ἐφαίνοντο προσιόντες, θέαμα παραδοξότατον, ἐξ ἵππων πτερωτῶν, καὶ ἀνθρώπων συγκείμενοι. μέγεθος δὲ τῶν μὲν ἀνθρώπων, ὅσον τοῦ Ῥοδίων Κολοσσοῦ ἐξ ἡμισείας ἐς τὸ ἄνω, τῶν δ' ἵππων, ὅσον νεὼς μεγάλης φορτίδος. τὸ μέντοι πλῆθος αὐτῶν, οὐκ ἀνέγραψα, μή τῳ καὶ ἄπιστον δόξῃ, τοσοῦτον ἦν. ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν ὁ ἐκ τοῦ ζωδιακοῦ Τοξότης. ἐπεὶ δὲ ᾔσθοντο τοὺς φίλους νενικημένους, ἐπὶ μὲν τὸν Φαέθοντα ἔπεμπον ἀγγελίαν αὖθις ἐπιέναι. αὐτοὶ δὲ διαταξάμενοι τεταραγμένοις ἐμπίπτουσι τοῖς Σεληνίταις, ἀτάκτοις, περὶ τὴν δίωξιν καὶ τὰ λάφυρα διεσκεδασμένοις, καὶ πάντας μὲν τρέπουσιν. αὐτὸν δὲ τὸν βασιλέα καταδιώκουσι πρὸς τὴν πόλιν, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων αὐτοῦ κτείνουσιν. ἀνέσπασαν δὲ καὶ τὰ τρόπαια, καὶ κατέδραμον ἅπαν τὸ ὑπὸ τῶν ἀραχνῶν πεδίον ὑφασμένον, ἐμὲ δὲ,

δὲ,

δὲ, καὶ δύο τινὰς τῶν ἑταίρων ἐζώγρησαν. ἤδη δὲ
παρῆν καὶ ὁ Φαέθων, καὶ αὖθις ἄλλα τρόπαια ὑπ᾽
ἐκείνων ἵστατο. ἡμεῖς μὲν οὖν ἀπηγόμεθα εἰς τὸν ἥ-
λιον αὐθημερὸν, τὼ χεῖρε ὀπίσω δεθέντες ἀραχνίου
ἀποκόμματι. οἱ δὲ πολιορκεῖν μὲν οὐκ ἔγνωσαν τὴν
πόλιν, ἀναστρέψαντες δὲ, τὸ μεταξὺ τοῦ ἀέρος ἀ-
πετείχιζον, ὥστε μηκέτι τὰς αὐγὰς ἀπὸ τοῦ ἡλίου
πρὸς τὴν σελήνην διήκειν. τὸ δὲ τεῖχος ἦν δι-
πλοῦν, νεφελωτὸν, ὥστε σαφὴς ἔκλειψις τῆς σελήνης
ἐγεγόνει, καὶ νυκτὶ διηνεκεῖ πᾶσα κατείχετο. πιε-
ζόμενος δὲ τούτοις ὁ Ἐνδυμίων, πέμψας ἱκέτευε
καθαιρεῖν τὸ οἰκοδόμημα, καὶ μὴ σφᾶς περιορᾶν
ἐν σκότῳ βιοτεύοντας. ὑπισχνεῖτο δὲ καὶ φόρους
τελέσειν, καὶ σύμμαχος ἔσεσθαι, καὶ μηκέτι πο-
λεμήσειν, καὶ ὁμήρους ἐπὶ τούτοις δοῦναι ἤθελεν.
οἱ δὲ περὶ τὸν Φαέθοντα, γενομένης δὶς ἐκκλησίας,
τῇ προτεραίᾳ μὲν, οὐδὲν παρέλυσαν τῆς ὀργῆς, τῇ
ὑστεραίᾳ δὲ μετέγνωσαν. καὶ ἐγένετο ἡ εἰρήνη ἐπὶ
τούτοις. κατὰ τάδε συνθήκας ἐποιήσαντο οἱ Ἡλιῶ-
ται καὶ οἱ σύμμαχοι, πρὸς Σεληνίτας καὶ τοὺς συμ-
μάχους, ἐπὶ τῷ καταλῦσαι μὲν τοὺς Ἡλιώτας τὸ
διατείχισμα, καὶ μηκέτι εἰς τὴν σελήνην ἐσβάλ-
λειν, ἀποδοῦναι δὲ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους ῥητῶν ἕ-
καστον χρημάτων. τοὺς δὲ Σεληνίτας, ἀφεῖναι μὲν
αὐτονόμους τούς γε ἄλλους ἀστέρας, ὅπλα δὲ μὴ ἐ-
πιφέρειν τοῖς Ἡλιώταις, συμμαχεῖν δὲ τῇ ἀλλή-
λων, ἤν τις ἐπίῃ. φόρον δὲ ὑποτελεῖν ἑκάστου ἔτους

τὸν βασιλέα τῶν Σεληνιτῶν τῷ βασιλεῖ τῶν Ἡλιωτῶν, δρόσου ἀμφορέας μυρίους, καὶ ὁμήρους δὲ σφῶν αὐτῶν δοῦναι μυρίους. τὴν δ᾽ ἀποικίαν, τὴν ἐς τὸν ἑωσφόρον, κοινῇ ποιεῖσθαι, καὶ μετέχειν τῶν ἄλλων τὸν βουλόμενον. ἐγγράψαι δὲ τὰς συνθήκας στήλῃ ἠλεκτρίνῃ, καὶ ἀναστῆσαι ἐν μέσῳ τῷ ἀέρι, ἐπὶ τοῖς μεθορίοις. ὤμοσαν δὲ Ἡλιωτῶν μὲν Πυρωνίδης καὶ Θερίτης καὶ Φλόγιος, Σεληνιτῶν δὲ Νύκτωρ καὶ Μήνιος καὶ Πολυλάμπης. τοιαύτη μὲν ἡ εἰρήνη ἐγένετο. εὐθὺς δὲ τὸ τεῖχος καθῃρεῖτο, καὶ ἡμᾶς τοὺς αἰχμαλώτους ἀπέδοσαν. ἐπεὶ δὲ ἀφικόμεθα ἐς τὴν σελήνην, ὑπηντίαζον ἡμῖν, καὶ ἠσπάζοντο μετὰ δακρύων οἵ τε ἑταῖροι, καὶ ὁ Ἐνδυμίων αὐτός. καὶ ὁ μὲν ἠξίου μεῖναί τε παρ᾽ αὐτῷ, καὶ κοινωνεῖν τῆς ἀποικίας, ὑπισχνούμενος δώσειν πρὸς γάμον τὸν ἑαυτοῦ παῖδα, γυναῖκες γὰρ οὐκ εἰσὶ παρ᾽ αὐτοῖς. ἐγὼ δὲ οὐδαμῶς ἐπειθόμην, ἀλλ᾽ ἠξίουν ἀποπεμφθῆναι κάτω εἰς τὴν θάλατταν. ὡς δὲ ἔγνω ἀδύνατον ὂν πείθειν, ἀποπέμπει ἡμᾶς, ἑστιάσας ἑπτὰ ἡμέρας. ἃ δ᾽, ἐν τῷ μεταξὺ διατρίβων ἐν τῇ σελήνῃ, κατενόησα καινὰ καὶ παράδοξα, ταῦτα βούλομαι εἰπεῖν. πρῶτα μὲν τὸ μὴ ἐκ γυναικῶν γεννᾶσθαι αὐτούς, ἀλλ᾽ ἀπὸ τῶν ἀρρένων, γάμοις γὰρ τοῖς ἄρρεσι χρῶνται, καὶ οὐδ᾽ ὄνομα γυναικὸς ὅλως ἴσασι. μέχρι μὲν οὖν πέντε καὶ εἴκοσιν ἐτῶν γαμεῖται ἕκαστος, ἀπὸ δὲ τούτων γαμεῖ αὐτός. κύουσι δὲ οὐκ ἐν τῇ νηδύϊ, ἀλλ᾽ ἐν ταῖς γαστροκνημίαις. ἐπειδὰν

γὰρ

γὰρ συλλάβῃ τὸ ἔμβρυον, παχύνεται ἡ κνήμη. καὶ χρόνῳ ὕστερον ἀνατεμόντες, ἐξάγουσι νεκρά, ἐκθέντες δὲ αὐτά, πρὸς τὸν ἄνεμον κεχηνότα, ζωοποιοῦσι. δοκεῖ δέ μοι, καὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐκεῖθεν ἥκειν τῆς γαστροκνημίας τοὔνομα, ὅτι παρ' ἐκείνοις ἀντὶ γαστρὸς κυοφορεῖ. μεῖζον δὲ τούτου ἄλλο διηγήσομαι. γένος ἐστὶ παρ' αὐτοῖς ἀνθρώπων, οἱ καλούμενοι Δενδρῖται, γίγνεται δὲ τὸν τρόπον τοῦτον. ὄρχιν ἀνθρώπου τὸν δεξιὸν ἀποτεμόντες, ἐν γῇ φυτεύουσιν, ἐκ δὲ αὐτοῦ δένδρον ἀναφύεται μέγιστον, σάρκινον, οἷον φαλλός, ἔχει δὲ καὶ κλάδους καὶ φύλλα. ὁ δὲ καρπός, ἐστι βάλανοι, πηχυαῖοι τὸ μέγεθος. ἐπειδὰν οὖν πεπανθῶσι, τρυγήσαντες αὐτάς, ἐκκολάπτουσι τοὺς ἀνθρώπους. αἰδοῖα μέντοι πρόσθετα ἔχουσιν, οἱ μὲν ἐλεφάντινα, οἱ δὲ πένητες αὐτῶν ξύλινα, καὶ διὰ τούτων ὀχεύουσι, καὶ πλησιάζουσι τοῖς γαμέταις αὐτῶν. ἐπειδὰν δὲ γηράσῃ ὁ ἄνθρωπος, οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ' ὥσπερ καπνὸς διαλυόμενος, ἀὴρ γίγνεται. τροφὴ δὲ πᾶσιν ἡ αὐτή. ἐπειδὰν γὰρ πῦρ ἀνακαύσωσι, βατράχους ὀπτῶσιν ἐπὶ τῶν ἀνθράκων. πολλοὶ δὲ παρ' αὐτοῖς εἰσιν ἐν τῷ ἀέρι πετόμενοι. ὀπτωμένων δέ, περικαθεζόμενοι, ὥσπερ δὴ περὶ τράπεζαν, λάπτουσι τὸν ἀναθυμιώμενον καπνόν, καὶ εὐωχοῦνται, σίτῳ μὲν δὴ τρέφονται τοιούτῳ. ποτὸν δὲ αὐτοῖς ἐστιν, ἀὴρ ἀποθλιβόμενος εἰς κύλικα, καὶ ὑγρὸν ἀνιείς, ὥσπερ δρόσον. οὐ μὴν ἀπουροῦσί γε, καὶ ἀφοδεύουσιν. ἀλλ' οὐδὲ τέτρηνται, ᾗπερ ἡμεῖς, ἀλλ' οὐδὲ τὴν συνου-

σίαν οἱ παῖδες ἐν ταῖς πυγαῖς παρέχουσιν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἰγνύσιν, ὑπὲρ τὴν γαστροκνημίαν, ἐκεῖ γάρ εἰσι τετρημένοι. καλὸς δὲ νομίζεται παρ' αὐτοῖς, ἢν πού τις φαλακρὸς καὶ ἄκομος ᾖ. τοὺς δὲ κομήτας καὶ μυσάττονται, ἐπὶ δὲ τῶν κομητῶν ἀστέρων τοὐναντίον, τοὺς κομήτας καλοὺς νομίζουσιν, ἐπεδήμουν γάρ τινες, οἳ καὶ περὶ ἐκείνων διηγοῦντο. καὶ μὴν καὶ γένεια φύουσι μικρὸν ὑπὲρ τὰ γόνατα. καὶ ὄνυχας ἐν τοῖς ποσὶν οὐκ ἔχουσιν, ἀλλὰ πάντες εἰσὶ μονοδάκτυλοι. ὑπὲρ δὲ τὰς πυγὰς ἑκάστῳ αὐτῶν κράμβη ἐκπέφυκε μακρὰ, ὥσπερ οὐρὰ, θάλλουσα ἐς ἀεὶ, καὶ ὑπτίου ἀναπίπτοντος, οὐ κατακλωμένη. ἀπομύττονται δὲ μέλι δριμύτατον, κἀπειδὰν ἢ πονῶσιν, ἢ γυμνάζωνται, γάλακτι πᾶν τὸ σῶμα ἀλείφουσιν, ὥστε καὶ τυροὺς ἀπ' αὐτοῦ πήγνυσθαι, ὀλίγον τοῦ μέλιτος ἐπιστάξαντος. ἔλαιον δὲ ποιοῦνται ἀπὸ τῶν κρομμύων, πάνυ λιπαρόν τε καὶ εὐῶδες, ὥσπερ μύρον. ἀμπέλους δὲ πολλὰς ἔχουσιν ὑδροφόρους. αἱ γὰρ ῥᾶγες τῶν βοτρύων εἰσὶν ὥσπερ χάλαζα. καί μοι δοκεῖ, ἐπειδὰν ἐμπεσὼν ἄνεμος διασείσῃ τὰς ἀμπέλους ἐκείνας, τότε πρὸς ἡμᾶς καταπίπτει ἡ χάλαζα, διαρραγέντων τῶν βοτρύων. τῇ μέντοι γαστρὶ, ὅσα πήρᾳ χρῶνται, τιθέντες ἐν αὐτῇ, ὅσων δέονται, ἀνοικτὴ γὰρ αὐτοῖς αὕτη, καὶ πάλιν κλειστή ἐστιν. ἔντερον δὲ ἐν αὐτῇ οὐδὲ ἧπαρ φαίνεται, ἢ τοῦτο μόνον, ὅτι δασεῖα ἔντοσθε, καὶ λάσιός ἐστιν.

ὥστε καὶ τὰ νεογνὰ ἐπειδὰν ῥιγῶσιν, ἐν ταύτῃ ἀποδύεται. ἐσθὴς δὲ τοῖς μὲν πλουσίοις ὑαλίνη, μαλθακή, τοῖς πένησι δὲ χαλκῆ, ὑφαντή. πολύχαλκα γὰρ τὰ ἐκεῖ χωρία. καὶ ἐργάζονται τὸν χαλκὸν ὕδατι ἀποβρέξαντες, ὥσπερ τὰ ἔρια. περὶ μέντοι τῶν ὀφθαλμῶν, οἵους ἔχουσιν, ὀκνῶ μὲν εἰπεῖν, μή τις με νομίσῃ ψεύδεσθαι, διὰ τὸ ἄπιστον τοῦ λόγου. ὅμως δὲ καὶ τοῦτο ἐρῶ, τοὺς ὀφθαλμοὺς περιαιρετοὺς ἔχουσι, καὶ ὁ βουλόμενος, ἐξελὼν τοὺς αὐτοῦ, φυλάττει, ἔστ' ἂν δεηθῇ ἰδεῖν, οὕτω δὲ ἐνθέμενος, ὁρᾷ. καὶ πολλοὶ τοὺς σφετέρους ἀπολέσαντες, παρ' ἄλλων χρησάμενοι ὁρῶσιν, εἰσὶ δ', οἳ καὶ πολλοὺς ἀποθέτους ἔχουσιν, οἱ πλούσιοι. τὰ ὦτα δὲ, πλατάνων φύλλα ἐστὶν αὐτοῖς, πλήν γε τοῖς ἀπὸ τῶν βαλάνων, ἐκεῖνοι γὰρ μόνοι ξύλινα ἔχουσι. καὶ μὴν καὶ ἄλλο θαῦμα ἐν τοῖς βασιλείοις ἐθεασάμην. κάτοπτρον μέγιστον κεῖται ὑπὲρ φρέατος, οὐ πάνυ βαθέος, ἂν μὲν οὖν εἰς τὸ φρέαρ καταβῇ τις, ἀκούει πάντων τῶν παρ' ἡμῖν ἐν τῇ γῇ λεγομένων. ἐὰν δὲ εἰς τὸ κάτοπτρον ἀποβλέψῃ, πάσας μὲν πόλεις, πάντα δὲ ἔθνη ὁρᾷ, ὥσπερ ἐφεστὼς ἑκάστοις. τότε καὶ τοὺς οἰκείους ἐγὼ ἐθεασάμην, καὶ πᾶσαν τὴν πατρίδα, εἰ δὲ κἀκεῖνοί με ἑώρων, οὐκ ἔτι ἔχω τὸ ἀσφαλὲς εἰπεῖν. ὅστις δὲ μὴ πιστεύει ταῦτα οὕτως ἔχειν, ἄν ποτε καὶ αὐτὸς ἐκεῖσε ἀφίκηται, εἴσεται, ὡς ἀληθῆ λέγω. τότε δ' οὖν ἀσπασάμενοι τὸν βασιλέα, καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτόν, ἐμβάντες ἀνήχθημεν. ἐμοὶ

δὲ καὶ δῶρα ἔδωκεν ὁ Ἐνδυμίων, δύο μὲν τῶν ὑαλίνων χιτώνων, πέντε δὲ χαλκοῦς, καὶ πανοπλίαν θερμίνην, ἃ πάντα ἐν τῷ κήτει κατέλιπον. συνέπεμπε δὲ ἡμῖν καὶ Ἱππογύπους χιλίους, παραπέμψοντας ἄχρι σταδίων πεντακοσίων. ἐν δὲ τῷ παράπλῳ πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας χώρας παρημείψαμεν, προσέσχομεν δὲ καὶ τῷ ἑωσφόρῳ, ἄρτι συνοικιζομένῳ, καὶ ἀποβάντες ὑδρευσάμεθα. ἐμβάντες δὲ εἰς τὸν ζωδιακὸν, ἐν ἀριστερᾷ παρῄειμεν τὸν ἥλιον, ἐν χρῷ τὴν γῆν παραπλέοντες, οὐ γὰρ ἀπέβημεν, καίτοι πολλὰ τῶν ἑταίρων ἐπιθυμούντων. ἀλλ' ὁ ἄνεμος οὐκ ἀφῆκεν, ἐθεώμεθα μέντοι τὴν χώραν εὐθαλῆ τε καὶ πίονα καὶ εὔυδρον, καὶ πολλῶν ἀγαθῶν μεστήν. ἰδόντες δὲ ἡμᾶς οἱ Νεφελοκένταυροι, μισθοφοροῦντες παρὰ τῷ Φαέθοντι, ἐπέπτησαν ἐπὶ τὴν ναῦν, καὶ μαθόντες ἐνσπόνδους, ἀπεχώρησαν, ἤδη δὲ καὶ οἱ Ἱππόγυποι ἀπεληλύθεισαν. πλεύσαντες δὲ τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα καὶ ἡμέραν, περὶ ἑσπέραν ἀφικόμεθα ἐς τὴν Λυχνόπολιν καλουμένην, ἤδη τὸν κάτω πλοῦν διώκοντες. ἡ δὲ πόλις αὕτη κεῖται μεταξὺ τοῦ Πλειάδων, καὶ τοῦ Ὑάδων ἀέρος, ταπεινοτέρα μέντοι τοῦ ζωδιακοῦ. ἀποβάντες δὲ, ἄνθρωπον οὐδένα μὲν εὕρομεν, λύχνους δὲ πολλοὺς περιθέοντας, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ, καὶ περὶ τὸν λιμένα διατρίβοντας, τοὺς μὲν μικροὺς, καὶ ὥσπερ εἰπεῖν πένητας, ὀλίγους δὲ τῶν μεγάλων καὶ δυνατῶν πάνυ λαμπροὺς καὶ

περιφανεῖς. οἰκήσεις δ' αὐτοῖς καὶ λυχνεῶνες ἰδία
ἑκάστῳ πεποίηντο. καὶ αὐτοὶ ὀνόματα εἶχον, ὥσπερ
οἱ ἄνθρωποι, καὶ φωνὴν προϊεμένων ἠκούομεν. καὶ
οὐδέν γε ἡμᾶς ἠδίκουν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ξενία ἐκάλουν,
ἡμεῖς δὲ ὅμως ἐφοβούμεθα, καὶ οὔτε δειπνῆσαι, οὔτε ὑ-
πνῶσαί τις ἡμῶν ἐτόλμησεν. ἀρχεῖα δ' αὐτοῖς ἐν μέ-
σῃ τῇ πόλει πεποίηται, ἔνθα ὁ ἄρχων αὐτῶν, δι' ὅλης
νυκτὸς κάθηται, ὀνομαστὶ καλῶν ἕκαστον. ὃς δ' ἂν μὴ
ὑπακούσῃ, καταδικάζεται ἀποθανεῖν, ὡς λιπὼν τὴν
τάξιν. ὁ δὲ θάνατός ἐστι, σβεσθῆναι. παρεστῶτες δὲ καὶ ἡ-
μεῖς, ἑωρῶμεν τὰ γινόμενα, καὶ ἠκούομεν ἅμα τῶν λύ-
χνων ἀπολογουμένων, καὶ τὰς αἰτίας λεγόντων, δι' ἃς
ἐβράδυνον. ἔνθα καὶ τὸν ἡμέτερον λύχνον ἐγνώρισα, καὶ
προσειπὼν αὐτὸν, περὶ τῶν κατ' οἶκον ἐπυνθανόμην,
ὅπως ἔχοιεν, ὁ δέ μοι ταῦτα διηγήσατο. τὴν μὲν
οὖν νύκτα ἐκείνην αὐτοῦ ἐμείναμεν, τῇ ἐπιούσῃ δὲ
ἄραντες, ἐπλέομεν πλησίον τῶν νεφῶν. ἔνθα δὴ
καὶ τὴν Νεφελοκοκκυγίαν πόλιν ἰδόντες, ἐθαυμά-
σαμεν, οὐ μέν τοι ἐπέβημεν αὐτῆς, οὐ γὰρ εἴα τὸ
πνεῦμα, βασιλεύει μέν τοι αὐτῶν Κορωνὸς ὁ Κοτ-
τυφίωνος. καὶ ἐγὼ ἐμνήσθην Ἀριστοφάνους τοῦ ποιη-
τοῦ, ἀνδρὸς σοφοῦ καὶ ἀληθοῦς, καὶ μάτην, ἐφ' οἷς ἔγρα-
ψεν, ἀπιστουμένου. τρίτῃ δ' ἀπὸ ταύτης ἡμέρᾳ, καὶ
τὸν Ὠκεανὸν ἤδη σαφῶς ἑωρῶμεν, γῆν δὲ οὐδαμοῦ,
πλήν γε τῶν ἐν τῷ ἀέρι, καὶ αὗται δὲ πυρώδεις ἤ-
δη, καὶ ὑπεραυγεῖς ἐφαντάζοντο. τῇ τετάρτῃ δὲ,
περὶ μεσημβρίαν, μαλακῶς ἐνδιδόντος τοῦ πνεύ-

ματος, καὶ συνιζάνοντος ἤδη τὴν θάλατταν κα-
τετέθημεν. ὡς δὲ τοῦ ὕδατος ἐψαύσαμεν, θαυμά-
σιον, ὡς ὑπερηδόμεθα, καὶ ὑπερεχαίρομεν, καὶ δεῖ-
πνον πᾶσιν ἐκ τῶν παρόντων ἐποιούμεθα. καὶ ἀ-
πορρίψαντες ἐνηχόμεθα, καὶ γὰρ ἔτυχε γαλήνη
οὖσα, καὶ εὐσταθοῦν τὸ πέλαγος. Ἔοικε δὲ ἀρχὴ κα-
κῶν μειζόνων γίγνεσθαι πολλάκις, ἡ πρὸς τὸ βέλτι-
ον μεταβολή. καὶ γὰρ ἡμεῖς δύο μόνας ἡμέρας ἐν ὕ-
δατι πλεύσαντες, τῆς τρίτης ὑποφαινούσης, πρὸς
ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ἄφνω ὁρῶμεν θηρία καὶ κήτη,
πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, ἓν δὲ μέγιστον ἁπάντων, ὅσον
σταδίων χιλίων καὶ πεντακοσίων τὸ μέγεθος. ἐ-
πῄει δὲ κεχηνὸς, καὶ πρὸ πολλοῦ ταράττον τὴν θά-
λατταν, ἀφρῷ τε περικλυζόμενον, καὶ τοὺς ὀδόντας
ἐκφαῖνον, πολὺ τῶν παρ' ἡμῖν φαλλῶν ὑψηλοτέ-
ρους, ὀξεῖς δὲ πάντας, ὥσπερ σκόλοπας, καὶ λευ-
κοὺς, ὥσπερ ἐλεφαντίνους. ἡμεῖς μὲν οὖν τὸ ὕστατον
ἀλλήλους προσειπόντες καὶ περιλαβόντες, ἐμένο-
μεν, τὸ δὲ ἤδη παρῆν, καὶ ἀναρροφῆσαν, ἡμᾶς αὐ-
τῇ νηὶ κατέπιεν. οὐ μέντοι ἔφθη συναράξαι τοῖς
ὀδοῦσιν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἀραιωμάτων ἡ ναῦς εἰς τὸ
εἴσω διεξέπεσεν. ἐπεὶ δὲ ἔνδον ἦμεν, τὸ μὲν πρῶ-
τον, σκότος ἦν, καὶ οὐδὲν ἑωρῶμεν, ὕστερον δὲ αὐ-
τοῦ ἀναχανόντος, εἴδομεν κῆτος μέγα, καὶ παν-
τῆ πλατὺ, καὶ ὑψηλὸν, ἱκανὸν μυριάνδρῳ πόλει
ἐνοικεῖν. ἔκειντο δ' ἐν μέσῳ καὶ μικροὶ ἰχθύες, καὶ
ἄλλα πολλὰ θηρία συγκεκομμένα, καὶ πλοίων ἱστία,

καὶ ἄγκυραι, καὶ ἀνθρώπων ὀστέα, καὶ φορτία. κατὰ μέσον δέ, καὶ γῆ καὶ λόφοι ἦσαν, ἐμοὶ δοκεῖν, ἐκ τῆς ἰλύος, ἣν κατέπινε, συνιζάνουσα. ὕλη οὖν ἐπ' αὐτοῖς, καὶ δένδρα παντοῖα ἐπεφύκει, καὶ λάχανα ἐβεβλαστήκει, καὶ ἐῴκει πάντα ἐξειργασμένοις. περίμετρος δὲ τῆς γῆς, στάδιοι διακόσιοι καὶ τεσσαράκοντα. ἦν δὲ ἰδεῖν καὶ ὄρνεα τὰ θαλάττια, λάρους, καὶ ἀλκυόνας, ἐπὶ τῶν δένδρων νεοττεύοντα, τότε μὲν οὖν ἐπὶ πολὺ ἐδακρύομεν. ὕστερον δὲ ἀναστήσας τοὺς ἑταίρους, τὴν μὲν ναῦν ὑπεστηρίξαμεν, αὐτοὶ δὲ τὰ πυρεῖα συντρίψαντες, καὶ ἀνακαύσαντες, δεῖπνον ἐκ τῶν παρόντων ἐποιούμεθα. παρέκειτο δὲ ἄφθονα καὶ παντοδαπὰ κρέα τῶν ἰχθύων, καὶ ὕδωρ ἔτι, τὸ ἐκ τοῦ ἑωσφόρου εἴχομεν. τῇ ἐπιούσῃ δὲ διαναστάντες, εἴ ποτε ἀναχάνοι τὸ κῆτος, ἑωρῶμεν ἄλλοτε μὲν ὄρη, ἄλλοτε δὲ μόνον τὸν οὐρανόν, πολλάκις δὲ καὶ νήσους, καὶ γὰρ ᾐσθανόμεθα, φερομένου αὐτοῦ ὀξέως πρὸς πᾶν μέρος τῆς θαλάττης. ἐπειδὴ δὲ ἐθάδες τῇ διατριβῇ ἐγιγνόμεθα, λαβὼν ἑπτὰ τῶν ἑταίρων, ἐβάδιζον εἰς τὴν ὕλην, περισκέψασθαι τὰ πάντα βουλόμενος. οὔπω δὲ ὅλους πέντε διελθὼν σταδίους, εὗρον ἱερὸν Ποσειδῶνος, ὡς ἐδήλου ἡ ἐπιγραφή, καὶ μετ' οὐ πολύ, καὶ τάφους πολλούς, καὶ στήλας ἐπ' αὐτῶν, πλησίον τε πηγὴν ὕδατος διαυγοῦς. ἔτι δὲ καὶ κυνὸς ὑλακὴν ἠκούομεν, καὶ καπνὸς ἐφαίνετο πόρρωθεν, καί τινα καὶ ἔπαυλιν εἰκάζομεν. σπουδῇ οὖν

βαδίζοντες, ἐφιστάμεθα πρεσβύτῃ καὶ νεανίσκῳ,
μάλα προθύμως πρασιάν τινα ἐργαζομένοις, καὶ
ὕδωρ ἀπὸ τῆς πηγῆς ἐπ' αὐτὴν διοχετεύουσιν, ἡ-
σθέντες οὖν ἅμα καὶ φοβηθέντες ἔστημεν. κἀκεῖνοι
δὲ ταὐτὸν ἡμῖν, ὡς τὸ εἰκὸς, παθόντες, ἄναυδοι πα-
ρειστήκεσαν. χρόνῳ δ' ὁ πρεσβύτης ἔφη, τίνες ὑμεῖς ἄ-
ρα ἐστὲ, ὦ ξένοι; πότερον, ἔφη, τῶν ἐναλίων δαιμό-
νων, ἢ ἄνθρωποι δυστυχεῖς, ἡμῖν παραπλήσιοι; καὶ
γὰρ ἡμεῖς ἄνθρωποι ὄντες, καὶ ἐν γῇ τραφέντες, νῦν
θαλάττιοι γεγόναμεν, καὶ συννηχόμεθα τῷ περιέ-
χοντι τούτῳ θηρίῳ, οὐδ' ὃ πάσχομεν, ἀκριβῶς εἰδό-
τες. τεθνάναι μὲν γὰρ εἰκάζομεν, ζῆν δὲ πιστεύομεν.
πρὸς ταῦτ' ἐγὼ εἶπον, καὶ ἡμεῖς τοι ἄνθρωποι νεήλυ
δες, ὦ πάτερ, ἐσμὲν, αὐτῷ σκάφει πρώην κατα-
ποθέντες. προήλθομεν δὲ νῦν, βουλόμενοι μαθεῖν τὰ
ἐν τῇ ὕλῃ, ὡς ἔχει, πολλὴ γάρ τις καὶ λάσιος ἐφαί-
νετο. δαίμων δέ τις, ὡς ἔοικεν, ἡμᾶς ἤγαγε, σέ τε
ὀψομένους καὶ εἰσομένους, ὅτι μὴ μόνοι ἐν τῷδε κα-
θείργμεθα τῷ θηρίῳ. ἀλλὰ φράσον ἡμῖν τὴν σαυ
τοῦ τύχην, ὅστις ὢν, καὶ ὅπως δεῦρο εἰσῆλθες. ὁ δὲ
οὐ πρότερον ἔφη ἐρεῖν, οὐδὲ πεύσεσθαι παρ' ἡμῶν,
πρὶν ξενίων τῶν παρόντων μεταδοῦναι. καὶ λα-
βὼν ἡμᾶς, ἦγεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν, ἐπεποίητο δὲ αὐ-
τάρκη, καὶ στιβάδας ἐνῳκοδόμητο, καὶ τἆλλα ἐξ-
ήρτιστο. παραθεὶς δὲ ἡμῖν λάχανά τε καὶ ἀκρό-
δρυα, καὶ ἰχθῦς, ἔτι δὲ καὶ οἶνον ἐγχέας, ἐπειδὴ ἱ-
κανῶς ἐκορέσθημεν, ἐπυνθάνετο, ἃ ἐπεπόνθειμεν.

κἀγὼ

κἀγὼ πάντα ἑξῆς διηγησάμην, τόν τε χειμῶνα, καὶ τὰ ἐν τῇ νήσῳ, καὶ τὸν ἐν τῷ ἀέρι πλοῦν, καὶ τὸν πόλεμον, καὶ τἆλλα, μέχρι τῆς εἰς τὸ κῆτος καταδύσεως. ὁ δ' ὑπερθαυμάσας, καὶ αὐτὸς ἐν μέρει τὰ καθ' αὑτὸν διεξῄει, λέγων, τὸ μὲν γένος εἰμί, ὦ ξένοι, Κύπριος. ὁρμηθεὶς δὲ κατ' ἐμπορίαν ἀπὸ τῆς πατρίδος, μετὰ παιδός, ὃν ὁρᾶτε, καὶ ἄλλων πολλῶν οἰκετῶν, ἔπλεον εἰς Ἰταλίαν, ποικίλον φορτίον κομίζων, ἐπὶ νεὼς μεγάλης, ἣν ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ κήτους διαλελυμένην ἴσως ἑωράκατε. μέχρι μὲν οὖν Σικελίας εὐτυχῶς διεπλεύσαμεν, ἐκεῖθεν δὲ ἁρπασθέντες ἀνέμῳ σφοδρῷ, τριταῖοι εἰς τὸν Ὠκεανὸν ἀπηνέχθημεν. ἔνθα τῷ κήτει περιτυχόντες, καὶ αὔτανδροι καταποθέντες, δύο ἡμεῖς, τῶν ἄλλων ἀποθανόντων, ἐσώθημεν. θάψαντες δὲ τοὺς ἑταίρους, καὶ ναὸν τῷ Ποσειδῶνι δειμάμενοι, τουτονὶ τὸν βίον ζῶμεν, λάχανα μὲν κηπεύοντες, ἰχθῦς δὲ σιτούμενοι, καὶ ἀκρόδρυα. πολλὴ δέ, ὡς ὁρᾶτε, ἡ ὕλη, καὶ μὴν καὶ ἀμπέλους ἔχει πολλάς, ἀφ' ὧν ἥδιστος οἶνος γίγνεται. καὶ τὴν πηγὴν δὲ ἴσως εἴδετε καλλίστου καὶ ψυχροτάτου ὕδατος. εὐνὴν δὲ ἀπὸ τῶν φύλλων ποιούμεθα. καὶ πῦρ ἄφθονον καίομεν. καὶ ὄρνεα δὲ θηρεύομεν τὰ εἰσπετόμενα. καὶ ζῶντας ἰχθῦς ἀγρεύομεν, ἐξιόντες ἐπὶ τὰ βραγχία τοῦ θηρίου, ἔνθα καὶ λουόμεθα, ὁπόταν ἐπιθυμήσωμεν. καὶ μὴν καὶ λίμνη οὐ πόρρω ἐστὶν ἁλμυρά, σταδίων εἴκοσι τὴν περίμετρον, ἰχθῦς ἔχουσα παν-

τὸ λαπούς. ἐν ᾗ καὶ νηχόμεθα, καὶ πλέομεν ἐπὶ σκάφους μικροῦ, ὃ ἐγὼ ἐναυπηγησάμην. ἔτη δὲ ἡμῖν ἐστι τῆς καταπόσεως ταῦτα, ἑπτὰ καὶ εἴκοσι. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἴσως φέρειν δυνάμεθα, οἱ δὲ γείτονες ἡμῖν καὶ πάροικοι, σφόδρα χαλεποὶ καὶ βαρεῖς εἰσιν, ἄμικτοί τε ὄντες, καὶ ἄγριοι. ἦ γάρ, ἔφην ἐγώ, καὶ ἄλλοι τινές εἰσιν ἐν τῷ κήτει; πολλοὶ μὲν οὖν, ἔφη, καὶ ἄξενοι, καὶ τὰς μορφὰς ἀλλόκοτοι. τὰ μὲν γὰρ ἑσπέρεια, καὶ οὐραῖα τῆς ὕλης Ταριχᾶνες οἰκοῦσιν, ἔθνος ἐγχελυωπὸν, καὶ καραβοπρόσωπον, μάχιμον καὶ θρασὺ καὶ ὠμοφάγον, τὰ δὲ τῆς ἑτέρας πλευρᾶς, κατὰ τὸν δεξιὸν τοῖχον, Τριτωνομένδητες, τὰ μὲν ἄνω ἀνθρώποις ἐοικότες, τὰ δὲ κάτω τοῖς γαλεώταις, ἧττον μέντοι ἄδικοί εἰσι τῶν ἄλλων. τὰ λαιὰ δὲ Καρκινόχειρες καὶ Θυννοκέφαλοι, συμμαχίαν τε καὶ φιλίαν πρὸς ἑαυτοὺς πεποιημένοι. τὴν δὲ μεσόγαιαν νέμονται Παγουράδαι, καὶ Ψηττόποδες, γένος μάχιμον καὶ δρομικώτατον. τὰ ἑῷα δὲ, πρὸς αὐτῷ τῷ στόματι, τὰ πολλὰ μὲν ἔρημά ἐστι, προσκλυζόμενα τῇ θαλάττῃ, ὅμως δὲ ταῦτα ἐγὼ ἔχω, φόρον Ψηττόποσιν ὑποτελῶν, ἑκάστου ἔτους, ὄστρεα πεντακόσια. τοιαύτη μὲν ἡ χώρα ἐστίν. ἡμᾶς δὲ χρὴ ὁρᾶν, ὅπως δυνησόμεθα τοσούτοις ἔθνεσι μάχεσθαι, καὶ ὅπως βιοτεύσομεν. πόσοι δ', ἔφην ἐγώ, οὗτοι πάντες εἰσί; πλείους ἔφη τῶν χιλίων. ὅπλα δὲ τίνα ἐστὶν αὐτοῖς; οὐδὲν ἔφη, πλὴν ὀστᾶ τῶν ἰχθύων. οὐκοῦν, ἔφην ἐγώ, ἄριστ' ἂν ἔχοι διὰ μάχης ἐλθεῖν

ἐλθεῖν αὐτοῖς, ἅτε οὖσιν ἀνόπλοις, αὐτοὺς γε ὡπλισμένους. εἰ γὰρ κρατήσομεν αὐτῶν, ἀδεῶς τὸ λοιπὸν οἰκήσομεν. ἔδοξε ταῦτα, καὶ ἀπελθόντες ἐπὶ ναῦν, παρεσκευαζόμεθα. αἰτία δὲ τοῦ πολέμου ἔμελλεν ἔσεσθαι, τοῦ φόρου ἡ οὐκ ἀπόδοσις, ἤδη τῆς προθεσμίας ἐνεστώσης. καὶ δὴ οἱ μὲν ἔπεμπον, τὸν δασμὸν ἀπαιτοῦντες, ὁ δὲ ὑπεροπτικῶς ἀποκρινόμενος, ἀπεδίωξε τοὺς ἀγγέλους. πρῶτον οὖν οἱ Ψηττόποδες, καὶ οἱ Παγουράδαι, χαλεπαίνοντες τῷ Σκινθάρῳ, τοῦτο γὰρ ἐκαλεῖτο, μετὰ πολλοῦ θορύβου ἐπῄεσαν. ἡμεῖς δὲ τὴν ἔφοδον ὑποπτεύοντες, ἐξοπλισάμενοι ἀνεμένομεν, λόχον τινὰ προτάξαντες ἀνδρῶν πέντε καὶ εἴκοσιν. εἴρητο δὲ αὐτοῖς ἐν τῇ ἐνέδρᾳ, ἐπειδὰν ἴδωσι παρεληλυθότας τοὺς πολεμίους, ἐπανίστασθαι, καὶ οὕτως ἐποίησαν. ἐπαναστάντες γὰρ, κατόπιν ἔκοπτον αὐτοὺς, καὶ ἡμεῖς δὲ καὶ αὐτοὶ, πέντε καὶ εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν ὄντες, καὶ γὰρ καὶ ὁ Σκίνθαρος, καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ, συνεστρατεύοντο, ὑπηντιάζομεν, καὶ συμμίξαντες θυμῷ καὶ ῥώμῃ, διεκινδυνεύομεν. τέλος δὲ, τροπὴν αὐτῶν ποιησάμενοι, κατεδιώξαμεν ἄχρι πρὸς τοὺς φωλεούς. ἀπέθανον δὲ τῶν μὲν πολεμίων, ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν, ἡμῶν δὲ εἷς, καὶ ὁ κυβερνήτης, τρίγλης πλευρᾷ διαπαρεὶς τὸ μετάφρενον. ἐκείνην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα, ἐπηυλισάμεθα τῇ μάχῃ, καὶ τρόπαιον ἐστήσαμεν, ῥάχιν ξηρὰν δελφῖνος ἀναπήξαντες. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ,

καὶ οἱ ἄλλοι αἰσθόμενοι παρῆσαν, τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἔχοντες οἱ Ταριχᾶνες, ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν Πήλαμος, τὸ δ' εὐώνυμον οἱ Θυννοκέφαλοι, τὸ μέσον δὲ οἱ Καρκινόχειρες. οἱ γὰρ Τριτωνομενδῆτες τὴν ἡσυχίαν ἦγον, οὐδετέροις συμμαχεῖν προαιρούμενοι. ἡμεῖς δὲ προαπαντήσαντες αὐτοῖς, περὶ τὸ Ποσειδώνιον προσεμίξαμεν, πολλῇ βοῇ χρώμενοι. ἀντήχει δὲ τὸ κῆτος, ὥσπερ τὰ σπήλαια. τρεψάμενοι δὲ αὐτοὺς, ἅτε γυμνῆτας, καὶ καταδιώξαντες ἐς τὴν ὕλην, τὸ λοιπὸν ἐπεκρατοῦμεν τῆς γῆς. καὶ μετ' οὐ πολὺ κήρυκας ἀποστείλαντες, νεκρούς τε ἀνῃροῦντο, καὶ περὶ φιλίας διελέγοντο. ἡμῖν δὲ οὐκ ἐδόκει σπένδεσθαι, ἀλλὰ τῇ ὑστεραίᾳ χωρήσαντες ἐπ' αὐτοὺς, πάντας ἄρδην ἐξεκόψαμεν, πλὴν τῶν Τριτωνομενδήτων. οὗτοι δὲ, ὡς εἶδον τὰ γιγνόμενα, διαδραμόντες ἐκ τῶν βραγχίων, ἀφῆκαν αὑτοὺς εἰς τὴν θάλατταν. ἡμεῖς δὲ τὴν χώραν ἐπελθόντες, ἔρημον ἤδη οὖσαν, τῶν πολεμίων τὸ λοιπὸν ἀδεῶς κατῳκοῦμεν, τὰ πολλὰ γυμνασίοις τε καὶ κυνηγεσίοις χρώμενοι, καὶ ἀμπελουργοῦντες, καὶ τὸν καρπὸν συγκομιζόμενοι τὸν ἐκ τῶν δένδρων. καὶ ὅλως, ἐῴκειμεν τοῖς ἐν δεσμωτηρίῳ μεγάλῳ καὶ ἀφύκτῳ τρυφῶσι, καὶ λελυμένοις. ἐνιαυτὸν μὲν οὖν, καὶ μῆνας ὀκτὼ, τοῦτον διήγομεν τὸν τρόπον. τῷ δ' ἐνάτῳ μηνὶ, πέμπτῃ ἱσταμένου, περὶ τὴν δευτέραν τοῦ στόματος ἄνοιξιν, ἅπαξ γὰρ δὴ τοῦτο, κατὰ τὴν ὥραν ἑκάστην, ἐποίει τὸ κῆτος, ὥστε ἡμᾶς πρὸς τὰς ἀνοίξεις τεκμαίρεσθαι τὰς ὥρας, πε-

ἔτι οὖν τὴν δευτέραν, ὡς ἔφην, ἀνοίξειν, ἄφνω βοή
τε πολλὴ, καὶ θόρυβος ἠκούετο, καὶ ὥσπερ κελεύσμα-
τα, καὶ εἰρεσίαι. ταραχθέντες οὖν, ἀνειρπύσαμεν ἐπ'
αὐτὸ τὸ στόμα τοῦ θηρίου, καὶ στάντες ἐντὸς τῶν ὀδόν-
των, καθεωρῶμεν ἅπαντα. ὧν ἐγὼ εἶδον θεαμά-
των παραδοξότατον, ἄνδρας μεγάλους, ὅσον ἡμι-
σταδιαίους τὰς ἡλικίας, ἐπὶ νήσων μεγάλων προσ-
πλέοντας, ὥσπερ ἐπὶ τριηρῶν. οἶδα μὲν ἀπίστοις
ἐοικότα ἱστορήσων, λέξω δ' ὅμως. Νῆσοι ἦσαν ἐπιμή-
κεις μὲν, οὐ πάνυ δὲ ὑψηλαὶ, ὅσον ἑκατὸν σταδίων
ἑκάστη τὴν περίμετρον, ἐπὶ δ' αὐτῶν ἔπλεον τῶν
ἀνδρῶν ἐκείνων ἀμφὶ τοὺς εἴκοσι καὶ ὀκτώ. τού-
των δὲ οἱ μὲν παρ' ἑκάτερα τῆς νήσου καθήμενοι,
ἐφεξῆς ἐκωπηλάτουν, κυπαρίσσοις αὐτοκλάδοις,
μεγάλαις καὶ αὐτοκόμοις, ὥσπερ ἐρετμοῖς. κα-
τόπιν δὲ, ἐπὶ τῆς πρύμνης, ὡς ἐδόκει, κυβερνή-
της ἐπὶ λόφου ὑψηλοῦ εἱστήκει, χαλκοῦν ἔχων πη-
δάλιον, σταδιαῖον τὸ μῆκος. ἐπὶ δὲ τῆς πρώρας,
ὅσον τεσσαράκοντα ὡπλισμένοι αὐτῶν ἐμάχον-
το, πάντα ἐοικότες ἀνθρώποις, πλὴν τῆς κό-
μης, αὕτη δὲ πῦρ ἦν, καὶ ἐκαίετο, ὥστε οὐδὲ κο-
ρύθων ἐδέοντο. ἀντὶ δὲ ἱστίων, ἄνεμος ἐμπί-
πτων τῇ ὕλῃ, πολλῇ γενούσῃ ἐν ἑκάστῃ, ἐκόλ-
που τε αὐτὴν, καὶ ἔφερε τὴν νῆσον, οἷ ἐθέλοι ὁ κυ-
βερνήτης. κελευστὴς δ' ἐφειστήκει αὐτοῖς, καὶ πρὸς
τὴν εἰρεσίαν ὀξέως ἐκινοῦντο, ὥσπερ τὰ μα-
κρὰ τῶν πλοίων. τὸ μὲν οὖν πρῶτον δύο ἢ τρεῖς

ἑωρῶμεν, ὕστερον δ᾽ ἐφάνησαν ὅσον ἑξακόσιοι, καὶ διαστάντες ἐπολέμουν, καὶ ἐναυμάχουν. πολλαὶ μὲν οὖν ἀντίπρωροι συνηράσσοντο ἀλλήλαις, πολλαὶ δὲ καὶ ἐκβληθεῖσαι κατεδύοντο. αἱ δὲ συμπλεκόμεναι, καρτερῶς διηγωνίζοντο, καὶ οὐ ῥᾳδίως ἀπελύοντο. οἱ γὰρ ἐπὶ τῆς πρώρας τεταγμένοι, πᾶσαν ἐπεδείκνυντο προθυμίαν, ἐπεμβαίνοντες, καὶ ἀναιροῦντες, ἐζώγρει δὲ οὐδείς. ἀντὶ δὲ χειρῶν σιδηρῶν, πολύποδας μεγάλους, ἐκδεδεμένους ἀλλήλοις ἐπερρίπτουν, οἱ δὲ περιπλεκόμενοι τῇ ὕλῃ, κατεῖχον τὴν νῆσον. ἔβαλλον μέντοι, καὶ ἐτίτρωσκον ὀστρέοις τε ἁμαξοπληθέσι, καὶ σπόγγοις πλεθριαίοις. ἡγεῖτο δὲ τῶν μὲν Αἰολοκένταυρος, τῶν δὲ Θαλασσοπότης. καὶ μάχη αὐτοῖς ἐγεγένητο, ὡς ἐδόκει, λείας ἕνεκα. ἐλέγετο γὰρ ὁ Θαλασσοπότης πολλὰς ἀγέλας δελφίνων τοῦ Αἰολοκενταύρου ἐληλακέναι, ὡς ἦν ἀκούειν ἐπικαλούντων ἀλλήλοις, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν βασιλέων ἐπιβοωμένων. τέλος δὲ νικῶσιν οἱ τοῦ Αἰολοκενταύρου, καὶ νήσους τε τῶν πολεμίων καταδύουσιν ἀμφὶ τὰς πεντήκοντα καὶ ἑκατόν, καὶ ἄλλας τρεῖς λαμβάνουσιν αὐτοῖς ἀνδράσιν, αἱ δὲ λοιπαὶ πρύμναν κρουσάμεναι ἔφευγον. οἱ δὲ μέχρι τινὸς διώξαντες, ἐπειδὴ ἑσπέρα ἦν, τραπόμενοι πρὸς τὰ ναυάγια, τῶν πλείστων ἐπεκράτησαν, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἀνείλοντο, καὶ γὰρ ἐκείνων κατέδυσαν νῆσοι οὐκ ἐλάττους τῶν ὀγδοήκοντα. ἔστησαν δὲ καὶ τρόπαιον τῆς νησομαχίας, ἐπὶ τῇ

κεφαλῇ

κεφαλῇ τοῦ κήτους, μίαν τῶν πολεμίων νῆσον ἀνασταυρώσαντες. ἐκείνην μὲν οὖν τὴν νύκτα περὶ τὸ θηρίον ηὐλίσαντο, ἐξάψαντες αὐτοῦ τὰ ἀπόγαια, καὶ ἐπ᾽ ἀγκυρῶν πλησίον ὁρμισάμενοι. καὶ γὰρ ἀγκύραις ἐχρῶντο μεγάλαις, ὑαλίναις, καρτεραῖς. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ θύσαντες ἐπὶ τοῦ κήτους, καὶ τοὺς οἰκείους θάψαντες ἐπ᾽ αὐτοῦ, ἀπέπλεον ἡδόμενοι, καὶ ὥσπερ παιᾶνας ᾄδοντες. ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν νησομαχίαν γιγνόμενα.

Ἀληθοῦς ἱστορίας λόγος δεύτερος.

Τὸ δ᾽ ἀπὸ τούτου μηκέτι φέρων ἐγὼ τὴν ἐν τῷ κήτει δίαιταν, ἀχθόμενός τε τῇ μονῇ, μηχανήν τινα ἐζήτουν, δι᾽ ἧς ἂν ἐξελθεῖν γένοιτο. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἔδοξεν ἡμῖν, διορύξασι κατὰ τὸν δεξιὸν τοῖχον, ἀποδρᾶναι, καὶ ἀρξάμενοι διεκόπτομεν. ἐπειδὴ δὲ προελθόντες, ὅσον πέντε σταδίους, οὐδὲν ἠνύομεν, τοῦ ὀρύγματος ἐπαυσάμεθα. τὴν δὲ ὕλην καῦσαι διέγνωμεν, οὕτω γὰρ ἂν τὸ κῆτος ἀποθανεῖν, εἰ δὲ τοῦτο γένοιτο, ῥᾳδία ἔμελλεν ἡμῖν ἔσεσθαι ἡ ἔξοδος. ἀρξάμενοι οὖν ἀπὸ τῶν οὐραίων, ἐκαίομεν, καὶ ἡμέρας μὲν ἑπτὰ, καὶ νύκτας ἴσας, ἀναισθήτως εἶχε τοῦ καύματος. ὀγδόῃ δὲ καὶ ἐνάτῃ συνίεμεν αὐτοῦ νοσοῦντος, ἀργότερον γοῦν ἀνέχασκε, καὶ εἴ ποτε ἀναχάνοι, ταχὺ συνέμυε. δεκάτῃ δὲ καὶ ἐνδεκάτῃ, τέλεον ἀπενενεκροῦτο, καὶ

δυσωδέστατον ἦν. τῇ δωδεκάτῃ δὲ μόγις ἐνοήσαμεν, ὡς εἰ μή τις χανόντος αὐτοῦ, ὑποστηρίξειε τοὺς γομφίους, ὥστε μηκέτι συγκλεῖσαι, κινδυνεύσομεν κατακλεισθέντες, ἐν νεκρῷ αὐτῷ ἀπολέσθαι. οὕτω δὴ τὸ στόμα μεγάλαις δοκοῖς διερείσαντες, τὴν ναῦν ἐπεσκευάζομεν, ὕδωρ τε ὡς ὅτι πλεῖστον ἐμβαλλόμενοι, καὶ τἆλλα ἐπιτήδεια. κυβερνήσειν δ' ἔμελλεν ὁ Σκίνθαρος, τῇ δ' ἐπιούσῃ, τὸ μὲν ἤδη τεθνήκει. ἡμεῖς δ' ἀνελκύσαντες τὸ πλοῖον, καὶ διὰ τῶν ἀραιωμάτων διαγαγόντες, ἐκ τῶν ὀδόντων ἐξάψαντες, ἠρέμα καθήκαμεν εἰς τὴν θάλατταν. ἐπιβάντες δ' ἐπὶ τὰ νῶτα, καὶ θύσαντες τῷ Ποσειδῶνι, αὐτοῦ παρὰ τὸ τρόπαιον, ἡμέρας τρεῖς ἐπαυλισάμενοι, νηνεμία γὰρ ἦν, τῇ τετάρτῃ ἀπεπλεύσαμεν. ἔνθα δὴ πολλοῖς τῶν ἐκ τῆς ναυμαχίας νεκροῖς ἀπηντῶμεν, καὶ προσωκέλλομεν, καὶ τὰ σώματα καταμετροῦντες, ἐθαυμάζομεν. καὶ ἡμέρας μέν τινας ἐπλέομεν, εὐκράτῳ ἀέρι χρώμενοι, ἔπειτα Βορέου σφοδροῦ πνεύσαντος, μέγα κρύος ἐγένετο, καὶ ὑπ' αὐτοῦ πᾶν ἐπάγη τὸ πέλαγος, οὐκ ἐξ ἐπιπολῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ εἰς βάθος, ὅσον εἰς τετρακοσίας ὀργυιὰς, ὥστε καὶ ἀποβάντας, διαθεῖν ἐπὶ τοῦ κρυστάλλου. ἐπιμένοντος οὖν τοῦ πνεύματος, φέρειν οὐ δυνάμενοι, τοιόνδε τι ἐπενοήσαμεν. ὁ δὲ τὴν γνώμην ἀποφηνάμενος, ἦν ὁ Σκίνθαρος. σκάψαντες γὰρ ἐν τῷ ὕδατι σπήλαιον μέγιστον, ἐν τούτῳ ἐμείναμεν ἡμέρας τριάκοντα,

πῦρ ἀνακαίοντες, καὶ σιτούμενοι τοὺς ἰχθῦς, εὑρίσκομεν δὲ ἀνορύττοντες. ἐπεὶ δὲ ἤδη ἐπέλιπε τὰ ἐπιτήδεια, προσελθόντες, καὶ τὴν ναῦν περιπηγυῖαν ἀνασπάσαντες, καὶ πετάσαντες τὴν ὀθόνην, ἐσυρόμεθα, ὥσπερ πλέοντες λείως καὶ προσηνῶς, ἐπὶ τοῦ πάγου διολισθαίνοντες. ἡμέρᾳ δὲ πέμπτῃ ἀλέα τε ἦν, καὶ ὁ πάγος ἐλύετο, καὶ ὕδωρ πάντα αὖθις ἐγίγνετο. πλεύσαντες δὲ, ὅσον τριακοσίους σταδίους, νήσῳ μικρᾷ καὶ ἐρήμῃ προσηνέχθημεν. ἀφ᾽ ἧς ὕδωρ λαβόντες, ἐπελελοίπει γὰρ ἤδη, καὶ δύο ταύρους ἀγρίους κατατοξεύσαντες, ἀπεπλεύσαμεν. οἱ δὲ ταῦροι οὗτοι τὰ κέρατα οὐκ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς εἶχον, ἀλλ᾽ ὑπὸ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὥσπερ ὁ Μῶμος ἠξίου. μετ᾽ οὐ πολὺ δὲ εἰς πέλαγος ἐμβαίνομεν, οὐχ ὕδατος, ἀλλὰ γάλακτος. καὶ νῆσος ἐν αὐτῷ ἐφαίνετο λευκὴ, πλήρης ἀμπέλων. ἦν δὲ ἡ νῆσος, τυρὸς μέγιστος, πάνυ συμπεπηγὼς, ὡς ὕστερον ἐμφαγόντες ἐμάθομεν, σταδίων εἰκοσιπέντε τὸ μέγεθος. αἱ δ᾽ ἄμπελοι βοτρύων πλήρεις, οὐ μέντοι οἶνον, ἀλλὰ γάλα ἐξ αὐτῶν ἀπεθλίβομεν. ἱερὸν δ᾽ ἐν μέσῃ τῇ νήσῳ ἀνῳκοδόμητο, Γαλατείας τῆς Νηρηΐδος, ὡς ἐδήλου τὸ ἐπίγραμμα. ὅσον οὖν χρόνον ἐκεῖ ἐμείναμεν, ὄψον τε ἡμῖν καὶ σιτίον ἡ γῆ παρεῖχε, ποτὸν δὲ τὸ ἐκ τῶν βοτρύων γάλα. βασιλεύειν δὲ τούτων τῶν χωρείων ἐλέγετο Τυρὼ ἡ Σαλμωνέως, μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλλαγὴν, ταύτην παρὰ τοῦ Ποσειδῶνος λαβοῦσα τὴν τιμήν. μείναντες δ᾽ ἡμέ-

ρας ἐν τῇ νήσῳ πέντε, τῇ ἕκτῃ ἐξωρμήσαμεν, αὔρας μέν τινος παραπεμπούσης, λειοκύμονος δὲ οὔσης τῆς θαλάττης. τῇ ὀγδόῃ δὲ ἡμέρᾳ πλέοντες, οὐκ ἔτι διὰ τοῦ γάλακτος, ἀλλ' ἤδη ἐν ἁλμυρῷ καὶ κυανῷ ὕδατι, καθορῶμεν ἀνθρώπους πολλούς, ἐπὶ τοῦ πελάγους διαθέοντας, ἅπαντα ἡμῖν προσεοικότας, καὶ τὰ σώματα, καὶ τὰ μεγέθη, πλὴν μόνων τῶν ποδῶν, ταῦτα γὰρ φέλλινα εἶχον, ἀφ' οὗ δή, οἶμαι, καὶ ἐκαλοῦντο Φελλόποδες. ἐθαυμάζομεν οὖν, ἰδόντες οὐ βαπτιζομένους, ἀλλ' ὑπερέχοντας τῶν κυμάτων, καὶ ἀδεῶς ὁδοιποροῦντας. οἱ δὲ καὶ προσῄεσαν, καὶ ἠσπάζοντο ἡμᾶς Ἑλληνικῇ φωνῇ, ἔλεγόν τε εἰς Φελλὼ τὴν αὐτῶν πατρίδα ἐπείγεσθαι. μέχρι μὲν δή τινος συνωδοιπόρουν ἡμῖν παραθέοντες, εἶτα ἀποτραπόμενοι τῆς ὁδοῦ, ἐβάδιζον, εὔπλοιαν ἡμῖν ἐπευξάμενοι. μετ' ὀλίγον δέ, πολλαὶ νῆσοι ἐφαίνοντο. πλησίον μὲν ἐξ ἀριστερῶν ἡ Φελλώ, ἐς ἣν ἐκεῖνοι ἔσπευδον, πόλις ἐπὶ μεγάλου καὶ στρογγύλου φελλοῦ κατοικουμένη. πόρρωθεν δέ, καὶ μᾶλλον ἐν δεξιᾷ, πέντε μέγισται καὶ ὑψηλόταται, καὶ πῦρ πολὺ ἀνεκαίετο. κατὰ δὲ τὴν πρῷραν, μία πλατεῖα καὶ ταπεινή, σταδίους ἀπέχουσα οὐκ ἐλάττους πεντακοσίων. ἤδη δὲ πλησίον τε ἦμεν, καὶ θαυμαστή τις αὔρα περιέπνευσεν ἡμᾶς, ἡδεῖα καὶ εὐώδης, οἵαν φησὶν ὁ συγγραφεὺς Ἡρόδοτος, ἀπόζειν τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας. οἷον γὰρ ἀπὸ ῥόδου καὶ ναρκίσσου καὶ ὑακίνθου, καὶ κρίνων καὶ ἴων, ἔτι δὲ μυρ-

σίνης καὶ δάφνης καὶ ἀμπελάνθης, τοιοῦτον ἡμῖν τὸ ἡδὺ προσέβαλλεν. ἡσθέντες δὲ τῇ ὀσμῇ, καὶ χρηστὰ ἐκ μακρῶν πόνων ἐλπίσαντες, κατ' ὀλίγον ἤδη πλησίον τῆς νήσου ἐγιγνόμεθα. ἔνθα δὴ καὶ καθεωρῶμεν λιμένας τε πολλοὺς, περὶ πᾶσαν ἀκλύστους καὶ μεγάλους, ποταμούς τε διαυγεῖς, ἐξιόντας ἠρέμα εἰς τὴν θάλατταν, ἔτι δὲ λειμῶνας καὶ ὕλας, καὶ ὄρνεα μουσικὰ, τὰ μὲν ἐπὶ τῶν ἠιόνων ᾄδοντα, πολλὰ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κλάδων. ἀὴρ δὲ κοῦφος καὶ εὔπνους περιεκέχυτο τὴν χώραν. καὶ αὖραι δέ τινες ἡδεῖαι διαπνέουσαι, ἠρέμα τὴν ὕλην διεσάλευον, ὥστε καὶ ἀπὸ τῶν κλάδων κινουμένων, τερπνὰ καὶ συνεχῆ μέλη ἀπεσυρίζετο, ἐοικότα τοῖς ἐπ' ἐρημίας αὐλήμασι τῶν πλαγίων αὐλῶν. καὶ μὴν καὶ βοὴ σύμμικτος ἠκούετο, οὐ θορυβώδης, ἀλλ' οἵα γένοιτ' ἂν ἐν συμποσίῳ, τῶν μὲν αὐλούντων, ἄλλων δὲ ἐπαινούντων, ἐνίων δὲ κροτούντων πρὸς αὐλὸν ἢ κιθάραν. τούτοις ἅπασι κηλούμενοι, κατήχθημεν, ὁρμίσαντες δὲ τὴν ναῦν, ἀπεβαίνομεν, τὸν Σκίνθαρον ἐν αὐτῇ, καὶ δύο τῶν ἑταίρων ἀπολιπόντες. προϊόντες δὲ διὰ λειμῶνος εὐανθοῦς, ἐντυγχάνομεν τοῖς φρουροῖς, καὶ περιπόλοις. οἱ δὲ δήσαντες ἡμᾶς ῥοδίνοις στεφάνοις, οὗτος γὰρ μέγιστος παρ' αὐτοῖς δεσμός ἐστιν, ἀνῆγον ὡς τὸν ἄρχοντα. παρ' ὧν δὴ καθ' ὁδὸν ἠκούσαμεν, ὡς ἡ μὲν νῆσος εἴη τῶν Μακάρων προσαγορευομένων, ἄρχοι δὲ ὁ Κρὴς Ῥαδάμανθυς, καὶ δὴ ἀναχθέντες

ὡς αὐτόν, ἐν τάξει τῶν δικαζομένων ἔστημεν τέταρτοι. ἦν δὲ ἡ μὲν πρώτη δίκη περὶ Αἴαντος τοῦ Τελαμῶνος, εἴτε χρὴ αὐτὸν συνεῖναι τοῖς ἥρωσιν, εἴτε καὶ μή. κατηγορεῖτο δὲ αὐτοῦ, ὅτι μεμήνοι, καὶ ἑαυτὸν ἀπεκτόνοι. τέλος δέ, πολλῶν ῥηθέντων, ὁ Ραδάμανθυς ἀπεφαίνετο, νῦν μὲν αὐτὸν πιόμενον τοῦ ἐλλεβόρου, παραδοθῆναι Ἱπποκράτει τῷ Κῴῳ ἰατρῷ, ὕστερον δὲ σωφρονήσαντα, μετέχειν τοῦ συμποσίου. δευτέρα δὲ ἦν κρίσις ἐρωτική, Θησέως καὶ Μενελάου, περὶ τῆς Ελένης διαγωνιζομένων, ποτέρῳ αὐτὴν χρὴ συνοικεῖν. καὶ ὁ Ραδάμανθυς ἐδίκασε, Μενελάῳ συνεῖναι αὐτήν, ἅτε καὶ τοσαῦτα πονήσαντι, καὶ κινδυνεύσαντι τοῦ γάμου ἕνεκεν, καὶ γὰρ αὐτῷ Θησεῖ καὶ ἄλλας εἶναι γυναῖκας, τήν τε Αμαζόνα, καὶ τὰς τοῦ Μίνωος θυγατέρας. τρίτη δὲ ἐδικάσθη περὶ προεδρίας, Αλεξάνδρῳ τε τῷ Φιλίππου, καὶ Αννίβᾳ τῷ Καρχηδονίῳ. καὶ ἔδοξε προέχειν ὁ Αλέξανδρος, καὶ θρόνος αὐτῷ ἐτέθη παρὰ Κῦρον τὸν Πέρσην, τὸν πρότερον. τέταρτοι δ' ἡμεῖς προσηνέχθημεν. καὶ ὁ μὲν ἤρετο, τί παθόντες, ἔτι ζῶντες, ἱεροῦ χωρίου ἐπιβαίημεν. ἡμεῖς δὲ πάντα ἑξῆς διηγησάμεθα. οὕτω δὲ μεταστησάμενος ἡμᾶς, ἐπὶ πολὺν χρόνον διεσκέπτετο, καὶ τοῖς συνέδροις ἐκοινοῦτο περὶ ἡμῶν. συνήδρευον δὲ ἄλλοι τε πολλοί, καὶ Αριστείδης ὁ Δίκαιος, ὁ Αθηναῖος. ὡς δ' ἔδοξεν αὐτῷ, ἀπεφήνατο, τῆς μὲν πολυπραγμοσύνης καὶ τῆς ἀποδημίας, ἐπειδὰν ἀποθάνωμεν,

δοῦναι τὰς εὐθύνας, τὸ δὲ νῦν, ῥητὸν χρόνον μεί-
ναντας ἐν τῇ νήσῳ, καὶ συνδιαιτηθέντας τοῖς ἥ-
ρωσιν, ἀπελθεῖν. ἔταξε δὲ καὶ τὴν προθεσμίαν τῆς
ἐπιδημίας, μὴ πλεῖον μηνῶν ἑπτά. τοὐντεῦθεν,
αὐτομάτων ἡμῖν τῶν στεφάνων περιρρυέντων, ἐλε-
λύμεθα, καὶ εἰς τὴν πόλιν ἠγόμεθα, εἰς τὸ τῶν μακά-
ρων συμπόσιον. αὐτὴ μὲν οὖν ἡ πόλις πᾶσα χρυσῆ,
τὸ δὲ τεῖχος περίκειται σμαράγδινον. πύλαι δέ
εἰσιν ἑπτά, πᾶσαι μονόξυλοι, κιναμώμινοι. τὸ μέν-
τοι ἔδαφος τῆς πόλεως, καὶ ἡ ἐντὸς τοῦ τείχους γῆ
ἐλεφαντίνη. ναοὶ δὲ πάντων θεῶν, βηρύλλου λίθου
ᾠκοδομημένοι. καὶ βωμοὶ ἐν αὐτοῖς μέγιστοι, μονό-
λιθοι, ἀμεθύστινοι, ἐφ᾽ ὧν ποιοῦσι τὰς ἑκατόμβας.
περὶ δὲ τὴν πόλιν ῥεῖ ποταμὸς μύρου τοῦ καλλί-
στου, τὸ πλάτος πηχέων ἑκατὸν βασιλικῶν, βά-
θος δέ, ὥστε νεῖν εὐμαρῶς. λουτρὰ δέ ἐστιν αὐτοῖς,
οἶκοι μεγάλοι, ὑάλινοι, τῷ κιναμώμῳ ἐγκαιόμε-
νοι. ἀντὶ μέντοι τοῦ ὕδατος, ἐν ταῖς πυέλοις δρό-
σος θερμή ἐστιν. ἐσθῆτι δὲ χρῶνται, ἀραχνίοις λε-
πτοῖς, πορφυροῖς. αὐτοὶ δὲ σώματα μὲν οὐκ ἔχου-
σιν, ἀλλ᾽ ἀναφεῖς, καὶ ἄσαρκοί εἰσι, μορφὴν δὲ καὶ
ἰδέαν μόνον ἐμφαίνουσι. καὶ ἀσώματοι ὄντες, ὅμως
σῦν ἑστᾶσι, καὶ κινοῦνται, καὶ φρονοῦσι, καὶ φωνὴν
ἀφιᾶσι. καὶ ὅλως ἔοικε γυμνή τις ἡ ψυχὴ αὐτῶν πε-
ριπολεῖν, τὴν τοῦ σώματος ὁμοιότητα περικειμέ-
νη. εἰ γοῦν μὴ ἅψαιτό τις, οὐκ ἂν ἐλέγξειε μὴ εἶναι
σῶμα τὸ ὁρώμενον, εἰσὶ γὰρ ὥσπερ σκιαὶ ὀρθαί, οὐ

μέλαιναι. γηράσκει δὲ οὐδείς, ἀλλ' ἐφ' ἧς ἂν ἡλικίας ἔλθῃ, παραμένει. οὐ μὴν οὐδὲ νὺξ παρ' αὐτοῖς γίγνεται, οὐδ' ἡμέρα πάνυ λαμπρά, ἀλλὰ καθάπερ τὸ λυκαυγὲς ἤδη πρὸς ἕω, μηδέπω ἀνατείλαντος ἡλίου, τοιοῦτον φῶς ἐπέχει τὴν γῆν. καὶ μέντοι καὶ ὡρῶν μίαν ἴσασι τοῦ ἔτους, αἰεὶ γὰρ παρ' αὐτοῖς ἔαρ ἐστὶ, καὶ εἷς ἄνεμος πνεῖ ὁ ζέφυρος. ἡ δὲ χώρα, πᾶσι μὲν ἄνθεσι, πᾶσι δὲ φυτοῖς, ἡμέροις τε καὶ σκιεροῖς τέθηλεν. αἱ μὲν γὰρ ἄμπελοι δωδεκάφοροί εἰσι, καὶ κατὰ μῆνα ἕκαστον καρποφοροῦσι. τὰς δὲ ῥοιὰς καὶ τὰς μηλέας, καὶ τὴν ἄλλην ὀπώραν ἔλεγον μὲν εἶναι τρισκαιδεκάφορον, ἐνὸς γὰρ μηνὸς, τοῦ παρ' αὐτοῖς Μινώου, δὶς καρποφορεῖν. ἀντὶ δὲ πυροῦ, οἱ στάχυες ἄρτους ἑτοίμους ἐπ' ἄκρου φύουσιν, ὥσπερ μύκητας. πηγαὶ δὲ περὶ τὴν πόλιν, ὕδατος μὲν πέντε καὶ ἑξήκοντα καὶ τριακόσιαι, μέλιτος δὲ ἄλλαι τοσαῦται, μύρου δὲ πεντακόσιαι, μικρότεραι μέντοι αὗται. καὶ ποταμοὶ γάλακτος ἑπτὰ, καὶ οἴνου ὀκτώ. τὸ δὲ συμπόσιον ἔξω τῆς πόλεως πεποίηνται, ἐν τῷ Ἠλυσίῳ καλουμένῳ πεδίῳ. λειμὼν δέ ἐστι κάλλιστος, καὶ περὶ αὐτὸν ὕλη παντοία, πυκνὴ, ἐπισκιάζουσα τοὺς κατακειμένους. καὶ στρωμνὴν μὲν ἐκ τῶν ἀνθέων ὑποβέβληνται. διακονοῦνται δὲ, καὶ διαφέρουσιν ἕκαστα οἱ ἄνεμοι, πλήν γε τοῦ οἰνοχοεῖν, τούτου γὰρ οὐδὲν δέονται, ἀλλ' ἔστι δένδρα περὶ τὸ συμπόσιον ὑάλινα, μεγάλα, τῆς διαυγεστάτης ὑάλου.

ὁ καρπὸς

ὁ καρπὸς δ' ἐστὶ τούτων τῶν δένδρων, ποτήρια παντοῖα καὶ τὰς κατασκευὰς, καὶ τὰ μεγέθη. ἐπειδὰν οὖν παρείῃ τις ἐς τὸ συμπόσιον, τρυγήσας ἓν ἢ καὶ δύο τῶν ἐκπωμάτων, παρατίθεται, τὰ δὲ αὐτίκα οἴνου πλήρη γίγνεται. οὕτω μὲν πίνουσιν. ἀντὶ δὲ τῶν στεφάνων, αἱ ἀηδόνες, καὶ τἆλλα τὰ μουσικὰ ὄρνεα, ἐκ τῶν πλησίον λειμώνων τοῖς στόμασιν ἀνθολογοῦντα, κατανίφει αὐτοὺς, μετ' ᾠδῆς ὑπερπετόμενα. καὶ μὴν καὶ μυρίζονται ὧδε. νεφέλαι πυκναὶ ἀνασπάσασαι μύρον ἐκ τῶν πηγῶν, καὶ τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐπιστᾶσαι ὑπὲρ τὸ συμπόσιον, ἠρέμα τῶν ἀνέμων ἀκροθλιβόντων, ὕουσι λεπτὸν, ὥσπερ δρόσον. ἐπὶ δὲ τῷ δείπνῳ, μουσικῇ τε καὶ ᾠδαῖς σχολάζουσιν. ᾄδεται δὲ αὐτοῖς τὰ Ὁμήρου ἔπη μάλιστα, καὶ αὐτὸς δὲ πάρεστι, καὶ συνευωχεῖται αὐτοῖς, ὑπὲρ τὸν Ὀδυσσέα κατακείμενος. οἱ μὲν οὖν χοροὶ ἐκ παίδων εἰσὶ, καὶ παρθένων. ἐξάρχουσι δὲ, καὶ συνᾴδουσιν, Εὔνομός τε ὁ Λοκρὸς, καὶ Ἀρίων ὁ Λέσβιος, καὶ Ἀνακρέων καὶ Στησίχορος. καὶ γὰρ καὶ τοῦτον παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην, ἤδη τῆς Ἑλένης αὐτῷ διηλλαγμένης. ἐπειδὰν δὲ οὗτοι παύσωνται ᾄδοντες, δεύτερος χορὸς παρέρχεται, ἐκ κύκνων καὶ χελιδόνων καὶ ἀηδόνων. ἐπειδὰν δὲ καὶ οὗτοι ᾄσωσι, τότε δὴ πᾶσα ἡ ὕλη ἐπαυλεῖ, τῶν ἀνέμων καταρχόντων. μέγιστον δὲ δὴ πρὸς εὐφροσύνην ἐκεῖνο ἔχουσι, πηγαί εἰσι δύο παρὰ τὸ συμπόσιον, ἡ μὲν γέλωτος, ἡ δὲ ἡδονῆς. ἐκ τούτων ἑ-

κατόρας ταύτης ἐν ἀρχῇ τῆς εὐωχίας πίνουσι, καὶ τὸ λοιπὸν ἡδόμενοι, καὶ γελῶντες διάγουσι. Βούλομαι δὲ εἰπεῖν καὶ τῶν ἐπισήμων, οὕς τινας παρ᾽ αὐτοῖς ἐθεασάμην, πάντας μὲν τοὺς ἡμιθέους, καὶ τοὺς ἐπὶ Ἴλιον στρατεύσαντας, πλήν γε δὴ τοῦ Λοκροῦ Αἴαντος, ἐκεῖνον δὲ μόνον ἔφασκον ἐν τῷ τῶν ἀσεβῶν χώρῳ κολάζεσθαι, βαρβάρων δὲ, Κύρους τε ἀμφοτέρους, καὶ τὸν Σκύθην Ἀνάχαρσιν, καὶ τὸν Θρᾷκα Ζάμολξιν, καὶ Νομᾶν τὸν Ἰταλιώτην, καὶ μὴν καὶ Λυκοῦργον τὸν Λακεδαιμόνιον, καὶ Φωκίωνα καὶ Τέλλον, τοὺς Ἀθηναίους, καὶ τοὺς σοφοὺς, ἄνευ Περιάνδρου. εἶδον δὲ καὶ Σωκράτην τὸν Σωφρονίσκου, ἀδολεσχοῦντα μετὰ Νέστορος καὶ Παλαμήδους. περὶ δὲ αὐτὸν ἦσαν Ὑάκινθός τε ὁ Λακεδαιμόνιος, καὶ ὁ Θεσπιεὺς Νάρκισσος, καὶ Ὕλας, καὶ ἄλλοι καλοί. καί μοι ἐδόκει ἐρᾶν τοῦ Ὑακίνθου, τὰ πολλὰ δ᾽ οὖν ἐκεῖνον διήλεγχεν. ἐλέγετο δὲ χαλεπαίνειν αὐτῷ ὁ Ῥαδάμανθυς, καὶ ἠπειληκέναι πολλάκις, ἐκβαλεῖν αὐτὸν ἐκ τῆς νήσου, ἢν φλυαρῇ, καὶ μὴ θέλῃ, ἀφεὶς τὴν εἰρωνείαν, εὐωχεῖσθαι. Πλάτων δὲ μόνος οὐ παρῆν, ἀλλ᾽ ἐλέγετο καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ὑπ᾽ αὐτοῦ ἀναπλασθείσῃ πόλει οἰκεῖν, χρώμενος τῇ πολιτείᾳ, καὶ τοῖς νόμοις, οἷς συνέγραψε, πολιτεύεσθαι. οἱ μέντοι ἀμφ᾽ Ἀρίστιππόν τε καὶ Ἐπίκουρον τὰ πρῶτα παρ᾽ αὐτοῖς ἐφέροντο, ἡδεῖς τε ὄντες, καὶ κεχαρισμένοι καὶ συμποτικώτατοι. παρῆν δὲ καὶ Αἴσωπος ὁ Φρύξ, τού-

τῷ δὲ, ὅσα καὶ γελωτοποιῷ χρῶνται. Διογένης μέν
γε ὁ Σινωπεὺς τοσοῦτον μετέβαλε τοῦ τρόπου, ὥστε
γῆμαι Λαΐδα τὴν ἑταίραν, ὀρχεῖσθαί τε, ὑπὸ μέ-
θης πολλάκις ἀνιστάμενον, καὶ παροινεῖν. τῶν δὲ
Στωϊκῶν οὐδεὶς παρῆν, ἔτι γὰρ ἐλέγοντο ἀναβαί-
νειν τὸν τῆς ἀρετῆς ὄρθιον λόφον. ἠκούομεν δὲ καὶ πε-
ρὶ Χρυσίππου, ὅτι οὐ πρότερον αὐτῷ ἐπιβῆναι
τῆς νήσου θέμις, πρὶν τὸ τέταρτον ἑαυτὸν ἐλλεβορί-
σῃ. τοὺς δὲ Ἀκαδημαϊκοὺς ἔλεγον ἐθέλειν μὲν ἐλ-
θεῖν, ἐπέχειν δ' ἔτι, καὶ διασκέπτεσθαι, μὴ δὲ γὰρ
αὐτὸ τοῦτό πως καταλαμβάνειν, εἰ καὶ νῆσός τις
τοιαύτη ἐστίν. ἄλλως τε καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ Ῥαδαμάν-
θυος, οἶμαι, κρίσιν ἐδεδοίκεσαν, ἅτε καὶ τὸ κρι-
τήριον αὐτοὶ ἀνῃρηκότες. πολλοὺς δὲ αὐτῶν ἔφα-
σκον ὁρμηθέντας, ἀκολουθεῖν τοῖς ἀφικνουμένοις,
ὑπὸ νωθείας δὲ ἀπολείπεσθαι, μὴ καταλαμβάνον-
τας, καὶ ἀναστρέφειν ἐκ μέσης τῆς ὁδοῦ. οὗτοι μὲν οὖν
ἦσαν ἀξιολογώτατοι τῶν παρόντων. τιμῶσι δὲ μά-
λιστα τὸν Ἀχιλλέα, καὶ μετὰ τοῦτον, Θησέα. περὶ δὲ
συνουσίας, καὶ ἀφροδισίων οὕτω φρονοῦσι. μί-
σγονται μὲν ἀναφανδὸν, πάντων ὁρώντων, καὶ
γυναιξὶ καὶ ἄρσεσι, καὶ οὐδαμῶς τοῦτο αἰσχρὸν αὐ-
τοῖς δοκεῖ. μόνος δὲ Σωκράτης διώμνυτο, ἦ μὴν
καθαρῶς πλησιάζειν τοῖς νέοις, καὶ μέν τοι πάν-
τες αὐτοῦ ἐπιορκεῖν κατεγίγνωσκον. πολλάκις
γοῦν ὁ μὲν Ὑάκινθος ἢ ὁ Νάρκισσος ὡμολόγουν, ἐ-
κεῖνος δὲ ἠρνεῖτο. αἱ δὲ γυναῖκές εἰσι πᾶσαι κοι-

ναὶ, καὶ οὐδεὶς φθονεῖ τῷ πλησίον, ἀλλ' εἰσὶ τοῦτο μάλιστα Πλατωνικώτατοι. καὶ οἱ παῖδες δὲ παρέχουσι τοῖς βουλομένοις, οὐδὲν ἀντιλέγοντες. οὔπω δὲ δύο ἢ τρεῖς ἡμέραι διεληλύθεσαν, καὶ προσελθὼν ἐγὼ Ὁμήρῳ τῷ ποιητῇ, σχολῆς οὔσης ἀμφοῖν, τά τε ἄλλα ἐπυνθανόμην, καὶ ὅθεν εἴη, λέγων τοῦτο μάλιστα παρ' ἡμῖν εἰσέτι νῦν ζητεῖσθαι. ὁ δ', αὐτὸς μὲν ἀγνοεῖν ἔφασκεν, οἱ μὲν γὰρ Χῖον, οἱ δὲ Σμυρναῖον, πολλοὶ δὲ Κολοφώνιον αὐτὸν νομίζουσιν. εἶναι μέντοι ἔλεγε Βαβυλώνιος, καὶ παρά γε τοῖς πολίταις, οὐχ Ὅμηρος, ἀλλὰ Τιγράνης καλεῖσθαι, ὕστερον δὲ ὁμηρεύσας παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλάξαι τὴν προσηγορίαν. ἔτι δὲ καὶ περὶ τῶν ἀθετουμένων στίχων ἐπηρώτων, εἰ ὑπ' ἐκείνου εἰσὶ γεγραμμένοι. καὶ ὃς ἔφασκε πάντας αὐτοῦ εἶναι. κατεγίνωσκον οὖν τῶν ἀμφὶ τὸν Ζηνόδοτον καὶ Ἀρίσταρχον γραμματικῶν πολλὴν τὴν ψυχρολογίαν. ἐπεὶ δὲ ταῦθ' ἱκανῶς ἀπεκέκριτο, πάλιν αὐτὸν ἠρώτων, τί δή ποτε ἀπὸ τῆς μήνιδος τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο. καὶ εἶπεν ὡς οὕτως ἐπελθεῖν αὐτῷ, μηδὲν ἐπιτηδεύσαντι. καὶ μὴν κἀκεῖνο ἐπεθύμουν εἰδέναι, εἰ προτέραν ἔγραψε τὴν Ὀδύσσειαν τῆς Ἰλιάδος, ὡς πολλοί φασιν. ὁ δὲ ἠρνεῖτο. ὅτι μὲν γὰρ οὐδὲ τυφλὸς ἦν, ὃ καὶ αὐτὸ περὶ αὐτοῦ λέγουσιν, αὐτίκα ἠπιστάμην, ἑώρα γὰρ, ὥστε οὐδὲ πυνθάνεσθαι ἐδεόμην. πολλάκις δὲ καὶ ἄλλοτε τοῦτο ἐποίουν, εἴ ποτε αὐτὸν σχολὴν ἄγοντα ἑώρων, προσιὼν γὰρ, ἄν τι ἐπυνθανόμην

θανόμην

θαυμάζειν αὐτοῦ. καὶ ὃς προθύμως ταῦτα ἀπεκρίνετο, καὶ μάλιστα μετὰ τὴν δίκην, ἐπειδὴ ἐκράτησεν. ἦν γάρ τις γραφὴ κατ' αὐτοῦ ἀπενηνεγμένη ὕβρεως, ὑπὸ Θερσίτου, ἐφ' οἷς αὐτὸν ἐν τῇ ποιήσει ἔσκωψε. καὶ ἐνίκησεν Ὅμηρος, Ὀδυσσέως συνηγοροῦντος. κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, ἀφίκετο καὶ Πυθαγόρας ὁ Σάμιος, ἑπτάκις ἀλλαγεὶς, καὶ ἐν τοσούτοις ζώοις βιοτεύσας, καὶ ἐκτελέσας τῆς ψυχῆς τὰς περιόδους. ἦν δὲ χρυσοῦς ὅλον τὸ δεξιὸν ἡμίτομον, καὶ ἐκρίθη μὲν συμπολιτεύεσθαι αὐτοῖς. ἐνεδοιάζετο δὲ ἔτι, πότερον Πυθαγόραν, ἢ Εὔφορβον, αὐτὸν ὀνομάζειν χρή. ὁ μέντοι Ἐμπεδοκλῆς, ἦλθε μὲν καὶ οὗτος περίεφθος, καὶ τὸ σῶμα ὅλον ὠπτημένος, οὐ μὴν παρεδέχθη γε, καίτοι πολλὰ ἱκετεύων. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, ἐνέστη ὁ ἀγὼν, τὰ παρ' αὐτοῖς θανατούσια. ἠγωνοθέτει δὲ Ἀχιλλεὺς τὸ πέμπτον, καὶ Θησεὺς τὸ ἕβδομον. τὰ μὲν οὖν ἄλλα μακρὸν ἂν εἴη λέγειν, τὰ δὲ κεφάλαια τῶν πραχθέντων διηγήσομαι. πάλην μὲν ἐνίκησε Κάρος, ὁ ἀφ' Ἡρακλέους, Ὀδυσσέα περὶ τοῦ στεφάνου καταγωνισάμενος. πυγμὴ δὲ ἴση ἐγένετο Ἀρείου τε τοῦ Αἰγυπτίου, ὃς ἐν Κορίνθῳ τέθαπται, καὶ Ἐπειοῦ, ἀλλήλοις συνελθόντων. παγκρατίου δὲ οὐ τίθεται ἆθλα παρ' αὐτοῖς. τὸν μέντοι δρόμον, οὐκέτι μέμνημαι, τίς ἐνίκησε. ποιητῶν δὲ, τῇ μὲν ἀληθείᾳ, παραπολὺ ἐκράτει Ὅμηρος, ἐνίκησε δὲ ὅμως Ἡσίοδος. τὰ δ' ἆθλα, ἦν ἅπασι στέφανος, πλακεὶς ἐκ

περῶν ταωνίων. ἄρτι δὲ τοῦ ἀγῶνος συντελουμένου, ἠγγέλλοντο οἱ ἐν τῷ χωρίῳ τῶν ἀσεβῶν κολαζόμενοι, ἀποῤῥήξαντες τὰ δεσμὰ, καὶ τῆς φρουρᾶς ἐπικρατήσαντες, ἐλαύνειν ἐπὶ τὴν νῆσον. ἡγεῖσθαι δὲ αὐτῶν Φαλαρίν τε τὸν Ἀκραγαντῖνον, καὶ Βούσειριν τὸν Αἰγύπτιον, καὶ Διομήδη τὸν Θρᾷκα, καὶ τοὺς περὶ Σκείρωνα καὶ Πιτυοκάμπτην. ὡς δὲ ταῦτ' ἤκουσεν ὁ Ῥαδάμανθυς, ἐκτάσσει τοὺς ἥρωας ἐπὶ τῆς ἠϊόνος. ἡγεῖτο δὲ Θησεύς τε καὶ Ἀχιλλεὺς, καὶ Αἴας ὁ Τελαμώνιος, ἤδη σωφρονῶν. καὶ συμμίξαντες ἐμάχοντο, καὶ ἐνίκησαν οἱ ἥρωες, Ἀχιλλέως τὰ πλεῖστα κατορθώσαντος. ἠρίστευσε δὲ καὶ Σωκράτης, ἐπὶ τῷ δεξιῷ ταχθεὶς, πολὺ μᾶλλον, ἢ ὅτε ζῶν ἐπὶ Δηλίῳ ἐμάχετο. προσιόντων γὰρ τῶν πολεμίων, οὐκ ἔφυγε, καὶ τὸ πρόσωπον ἄτρεπτος ἦν. ἐφ' οἷς καὶ ὕστερον ἐξῃρέθη αὐτῷ ἀριστεῖον, καλός τε καὶ μέγας παράδεισος ἐν τῷ προαστείῳ. ἔνθα συγκαλῶν τοὺς ἑταίρους, διελέγετο, νεκρακαδημίαν τὸν τόπον προσαγορεύσας. συλλαβόντες οὖν τοὺς νενικημένους, καὶ δήσαντες, αὖθις ἀπέπεμψαν ἔτι μᾶλλον κολασθησομένους. ἔγραψε δὲ καὶ ταύτην τὴν μάχην Ὅμηρος, καὶ ἀπιόντι μοι ἔδωκε τὰ βιβλία κομίζειν τοῖς παρ' ἡμῖν ἀνθρώποις, ἀλλ' ὕστερον καὶ ταῦτα μετὰ τῶν ἄλλων ἀπωλέσαμεν. ἦν δὲ ἡ ἀρχὴ τοῦ ποιήματος αὕτη, Νῦν δέ μοι ἔννεπε Μοῦσα μάχην νεκύων ἡρώων. τότε δ' οὖν κυάμους ἑψήσαντες, ὥσπερ παρ' αὐ-

τοῖς

τοῖς νόμος, ἐπειδὰν πόλεμον κατορθώσωσιν, εἱστι-
ῶντό τε ἐπινίκια, καὶ ἑορτὴν μεγίστην ἦγον. μόνος
δὲ ταύτης οὐ μετεῖχε Πυθαγόρας, ἀλλ᾽ ἄσιτος πόρ-
ρω ἐκαθέζετο, μυσαττόμενος τὴν κυαμοφαγίαν. ἤ-
δη δὲ μηνῶν ἓξ διεληλυθότων, περὶ μεσοῦντα τὸν
ἕβδομον, νεώτερα συνίστατο πράγματα. Κίνυρος
γὰρ, ὁ τοῦ Σκινθάρου παῖς, μέγας τε ὢν, καὶ καλὸς,
ἤρα πολὺν ἤδη χρόνον τῆς Ἑλένης, καὶ αὐτὴ δὲ οὐκ
ἀφανὴς ἦν, ἐπιμανῶς ἀγαπῶσα τὸν νεανίσκον.
πολλάκις γοῦν καὶ διένευον ἀλλήλοις, ἐν τῷ συμ
ποσίῳ, καὶ προὔπινον, καὶ μόνοι ἐξανιστάμενοι, ἐ-
πλανῶντο περὶ τὴν ὕλην. καὶ δὴ ὑπὸ ἔρωτος καὶ
ἀμηχανίας ἐβουλεύσατο ὁ Κίνυρος, ἁρπάσας τὴν
Ἑλένην, ἐδόκει δὲ κἀκείνῃ ταῦτα, οἴχεσθαι ἀπιόν-
τας ἔς τινα τῶν ἐπικειμένων νήσων, ἤτοι ἐς τὴν
Φελλὼ, ἢ ἐς τὴν Τυρόεσσαν. συνωμότας δὲ πάλαι
προσειλήφεσαν τρεῖς τῶν ἑταίρων τῶν ἐμῶν, τοὺς
θρασυτάτους, τῷ μέν τοι πατρὶ οὐκ ἐμήνυσε
ταῦτα, ἠπίστατο γὰρ ὑπὸ αὐτοῦ κωλυθησόμενος.
ὡς δ᾽ ἐδόκει αὐτοῖς, ἐτέλουν τὴν ἐπιβουλήν. καὶ
ἐπεὶ νὺξ ἐγένετο, ἐγὼ μὲν οὐ παρῆν, ἐτύγχανον
γὰρ ἐν τῷ συμποσίῳ κεκοιμημένος. οἱ δὲ λαθόν-
τες τοὺς ἄλλους, ἀναλαβόντες τὴν Ἑλένην, ὑπὸ
σπουδῆς ἀνήχθησαν. περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἀνε-
γρόμενος ὁ Μενέλαος, ἐπεὶ ἔμαθε τὴν εὐνὴν κενὴν
τῆς γυναικὸς, βοήν τε ἵστη, καὶ τὸν ἀδελφὸν παρα
λαβὼν, ᾔει πρὸς τὰ βασίλεια τοῦ Ῥαδαμάνθυος.

ἡμέρας δ' ὑποφαινούσης, ἔλεγον οἱ σκοποὶ καθορᾶν τὴν ναῦν, πολὺ ἀπέχουσαν. οὕτω δὴ ἐμβιβάσας ὁ Ῥαδάμανθυς πεντήκοντα τῶν ἡρώων εἰς ναῦν μονόξυλον, ἀσφοδελίνην, παρήγγειλε διώκειν. οἱ δὲ ὑπὸ προθυμίας ἐλαύνοντες, περὶ μεσημβρίαν καταλαμβάνουσιν αὐτοὺς, ἄρτι ἐς τὸν γαλακτώδη Ὠκεανὸν ἐμβαίνοντας, πλησίον τῆς Τυροέσσης, παρὰ τοσοῦτον ἦλθον διαδρᾶναι, καὶ ἀναδησάμενοι τὴν ναῦν ἁλύσει ῥοδίνῃ, κατέπλεον. ἡ μὲν οὖν Ἑλένη ἐδάκρυέ τε, καὶ ᾐσχύνετο, καὶ ἐνεκαλύπτετο. τοὺς δ' ἀμφὶ τὸν Κίνυρον ἀνακρίνας πρότερον ὁ Ῥαδάμανθυς, εἴ τινες καὶ ἄλλοι αὐτοῖς συνίσασιν, ὡς οὐδένα εἶπον, ἐκ τῶν αἰδοίων δήσας, ἀπέπεμψεν ἐς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον, μαλάχῃ πρότερον μαστιγωθέντας. ἐψηφίσαντο δὲ καὶ ἡμᾶς ἐμπροθέσμους ἐκπέμπειν ἐκ τῆς νήσου, τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν μόνην ἐπιμείναντας. ἔνθα δὴ ἐγὼ ἠνιώμην τε, καὶ ἐδάκρυον, οἷα ἔμελλον ἀγαθὰ καταλιπὼν, αὖθις πλανηθήσεσθαι. αὐτοὶ μέν τοι παρεμυθοῦντο λέγοντες, οὐ πολλῶν ἐτῶν ἀφίξεσθαι πάλιν πρὸς αὐτούς. καί μοι ἤδη θρόνον τε καὶ κλισίαν ἐς τοὐπιὸν παρεδείκνυσαν, πλησίον τῶν ἀρίστων. ἐγὼ δὲ προσελθὼν τῷ Ῥαδαμάνθυϊ, πολλὰ ἱκέτευον εἰπεῖν τὰ μέλλοντα, καὶ ὑποδεῖξαί μοι τὸν πλοῦν. ὁ δὲ ἔφασκεν ἀφίξεσθαι μὲν ἐς τὴν πατρίδα, πολλὰ δὲ πρότερον πλανηθέντα, καὶ κινδυνεύσαντα. τὸν δὲ χρόνον οὐκέτι τῆς ἐπανόδου προσθεῖναι

ἠθέλησεν,

ἠθέλησεν, ἀλλὰ δὴ καὶ δεικνὺς τὰς πλησίον νήσους, ἐφαίνοντο δὲ πέντε τὸν ἀριθμὸν, καὶ ἄλλη ἕκτη πόρρωθεν, ταύτας μὲν εἶναι ἔφασκε τὰς τῶν ἀσεβῶν, τὰς πλησίον, ἀφ' ὧν δὴ, ἔφη, ὁρᾷς τὸ πολὺ πῦρ καιόμενον. ἕκτη δὲ ἐκείνη τῶν ὀνείρων ἡ πόλις. μετ' αὐτὴν δὲ, ἡ τῆς Καλυψοῦς νῆσος, ἀλλ' οὐδέπω σοι φαίνεται. ἐπειδὰν δὲ ταύτας παραπλεύσῃς, τότε δὴ ἀφίξῃ ἐς τὴν μεγάλην ἤπειρον, τὴν ἐναντίαν τῇ ὑφ' ἡμῶν κατοικουμένῃ. ἐνταῦθα δὲ πολλὰ παθὼν, καὶ ποικίλα ἔθνη διελθὼν, καὶ ἀνθρώποις ἀμίκτοις ἐπιδημήσας, χρόνῳ ποτὲ ἥξεις εἰς τὴν ἑτέραν ἤπειρον. τοσαῦτ' εἶπε, καὶ ἀνασπάσας ἀπὸ τῆς γῆς μαλάχης ῥίζαν, ὤρεξέ μοι ταύτην, κελεύσας ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις ταύτῃ προσεύχεσθαι. παρῄνεσε δὲ, καὶ εἴ ποτε ἀφικοίμην ἐς τήνδε τὴν γῆν, μήτε πῦρ μαχαίρᾳ σκαλεύειν, μήτε θέρμους ἐσθίειν, μήτε παιδὶ ὑπὲρ τὰ ὀκτωκαίδεκα ἔτη πλησιάζειν, τούτων γὰρ μεμνημένον, ἐλπίδας ἔχειν τῆς εἰς τὴν νῆσον ἀφίξεως. τότε μὲν οὖν τὰ περὶ τὸν πλοῦν παρεσκευαζόμην, καὶ ἐπεὶ καιρὸς ἦν, συνειστιώμην αὐτοῖς. τῇ ἐπιούσῃ δ' ἐλθὼν πρὸς Ὅμηρον, τὸν ποιητὴν, ἐδεήθην αὐτοῦ ποιῆσαί μοι δίστιχον ἐπίγραμμα, καὶ ἐπειδὴ ἐποίησε, στήλην βηρύλλου λίθου ἀναστήσας, ἐπέγραψα πρὸς τῷ λιμένι. τὸ δ' ἐπίγραμμα ἦν τοιόνδε, Λουκιανὸς τάδε πάντα, φίλος μακάρεσσι θεοῖσιν, Εἶδέ τε, καὶ πάλιν ἦλθε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.

μένας δ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, τῇ ἐπιούσῃ ἀνηγόμην, τῶν ἡρώων παραπεμπόντων. ἔνθά μοι καὶ Ὀδυσσεὺς προσελθὼν, λάθρα τῆς Πηνελόπης, δίδωσιν ἐπιστολὴν, εἰς Ὠγυγίαν τὴν νῆσον, Καλυψοῖ κομίζειν. συνέπεμψε δέ μοι ὁ Ῥαδάμανθυς τὸν πορθμέα Ναύπλιον, ἵν' εἰ καταχθείημεν ἐς τὰς νήσους, μηδεὶς ἡμᾶς συλλάβοι, ἅτε κατ' ἄλλην ἐμπορίαν πλέοντας. ἐπεὶ δὲ τὸν εὐώδη ἀέρα προϊόντες, παρεληλύθειμεν, αὐτίκα ἡμᾶς ὀσμή τε δεινὴ διεδέχετο, οἷον ἀσφάλτου καὶ θείου καὶ πίσσης, ἅμα καιομένων. καὶ κνίσσα δὲ πονηρὰ, καὶ ἀφόρητος, ὥσπερ ἀπ' ἀνθρώπων ὀπτωμένων. καὶ ὁ ἀὴρ ζοφερὸς καὶ ὁμιχλώδης, καὶ κατέσταζεν ἐξ αὐτοῦ δρόσος πιττίνη. καὶ μέν τοι καὶ μαστίγων ψόφος ἠκούετο, καὶ οἰμωγὴ ἀνθρώπων πολλῶν. ταῖς μὲν οὖν ἄλλαις οὐ προσέσχομεν, ἧς δ' ἐπέβημεν, τοιάδε ἦν. κύκλῳ μὲν πᾶσα κρημνώδης, καὶ ἀπόξυρος, πέτραις καὶ τράχωσι κατεσκληκυῖα. δένδρον δὲ, οὐδὲ ὕδωρ ἐνῆν. ἀνερπύσαντες δ' ὅμως κατὰ τοὺς κρημνοὺς, προῇμεν διά τινος ἀκανθώδους, καὶ σκολόπων μεστῆς ἀτραποῦ, πολλὴν ἀμορφίαν τῆς χώρας διελθόντες. ἐλθόντες δ' ἐπὶ τὴν εἱρκτὴν, καὶ τὸ κολαστήριον, πρῶτα μὲν τὴν φύσιν τοῦ τόπου ἐθαυμάζομεν. τὸ μὲν γὰρ ἔδαφος αὐτὸ, μαχαίραις καὶ σκόλοψι πάντη ἐξηνθήκει. κύκλῳ δὲ ποταμοὶ περιέρρεον, ὁ μὲν βορβόρου, ὁ δεύτερος δὲ αἵματος, ὁ δὲ ἔνδον, πυρός. πάνυ μέγας οὗ-

τος,

τος, καὶ ἀπέρατος, καὶ ἔῤῥει, ὥσπερ ὕδωρ, καὶ ἐκυματοῦτο, ὥσπερ θάλασσα. καὶ ἰχθῦς δὲ εἶχε πολλοὺς, τοὺς μὲν δαλοῖς προσεοικότας, τοὺς δὲ μικροὺς, ἄνθραξι πεπυρωμένοις, ἐκάλουν δὲ αὐτοὺς λυχνίσκους. εἴσοδος δὲ μία, στενὴ διὰ πάντων. καὶ πυλωρὸς ἐφειστήκει, Τίμων ὁ Ἀθηναῖος. παρελθόντων δὲ ὅμως, τοῦ Ναυπλίου καθηγουμένου, ἑωρῶμεν κολαζομένους, πολλοὺς μὲν βασιλέας, πολλοὺς δὲ ἰδιώτας, ὧν ἐνίους καὶ ἐγνωρίζομεν. εἴδομεν δὲ καὶ τὸν Κίνυρον, καπνῷ ὑποτυφόμενον, ἐκ τῶν αἰδοίων ἀπηρτημένον. προσετίθεσαν δὲ οἱ περιηγηταὶ καὶ τοὺς ἑκάστων βίους, καὶ τὰς αἰτίας, ἐφ᾽ οἷς κολάζονται. καὶ μεγίστας ἁπασῶν τιμωρίας ὑπέμενον οἱ ψευσάμενοί τι παρὰ τὸν βίον, καὶ οἱ μὴ τἀληθῆ συγγεγραφότες. ἐν οἷς καὶ Κτησίας ὁ Κνίδιος ἦν, καὶ Ἡρόδοτος, καὶ ἄλλοι πολλοί. τούτους οὖν ὁρῶν ἐγὼ, χρηστὰς εἶχον εἰς τοὐπιὸν τὰς ἐλπίδας, οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ ψεῦδος εἰπόντι συνηπιστάμην. ταχέως οὖν ἀναστρέψας ἐπὶ ναῦν, οὐ γὰρ ἐδυνάμην φέρειν τὴν ὄψιν, ἀσπασάμενος τὸν Ναύπλιον, ἀπέπεμψα. καὶ μετ᾽ ὀλίγον, ἐφαίνετο πλησίον ἡ τῶν ὀνείρων νῆσος, ἀμυδρὰ, καὶ ἀσαφὴς ἰδεῖν. ἔπασχε δὲ καὶ αὐτὴ τοῖς ὀνείροις τι παραπλήσιον, ὑπεχώρει γὰρ προσιοῦσιν ἡμῖν, καὶ ὑπέφευγε, καὶ πορρωτέρω ὑπέβαινε. καταλαβόντες δέ ποτε αὐτὴν, καὶ εἰσπλεύσαντες εἰς τὸν Ὕπνον λιμένα προσαγορευόμενον, πλησίον τῶν πυλῶν τῶν ἐλεφαντίνων, ᾗ τὸ τοῦ Ἀλεκτρυόνος ἱερόν ἐστι, περὶ

δείλην ὀψίαν ἀπεβαίνομεν. παρελθόντες δ' οὖν τὰς πύλας, πολλοὺς ὀνείρους καὶ ποικίλους ἑωρῶμεν. πρῶτον δὲ βούλομαι περὶ τῆς πόλεως εἰπεῖν, ἐπεὶ μηδ' ἄλλῳ τινὶ γέγραπται περὶ αὐτῆς, ὃς δὲ καὶ μόνος ἐπεμνήσθη Ὅμηρος, οὐ πάνυ ἀκριβῶς συνέγραψε. κύκλῳ μὲν περὶ πᾶσαν αὐτὴν ὕλη ἀνέστηκε, τὰ δένδρα δ' ἐστὶ μήκωνες ὑψηλαὶ, καὶ μανδραγόραι, καὶ ἐπ' αὐτῶν πολύ τι πλῆθος νυκτερίδων, τοῦτο γὰρ μόνον ἐν τῇ νήσῳ γίγνεται ὄρνεον. ποταμὸς δὲ παραρρέει πλησίον, ὑπ' αὐτῶν καλούμενος Νυκτιπόρος. καὶ πηγαὶ δύο περὶ τὰς πύλας, ὀνόματα καὶ ταύταις, τῇ μὲν Νήγρετος, τῇ δὲ Παννυχία. ὁ δὲ περίβολος τῆς πόλεως, ὑψηλός τε καὶ ποικίλος, ἴριδι τὴν χροιὰν ὁμοιότατος. πύλαι μέν τοι ἔπεισιν, οὐ δύο, καθάπερ Ὅμηρος εἴρηκεν, ἀλλὰ τέτταρες. δύο μὲν, πρὸς τὸ τῆς Βλακείας πεδίον ἀποβλέπουσαι, ἡ μὲν σιδηρᾶ, ἡ δὲ κεράμου πεποιημένη, καθ' ἃς ἐλέγοντο ἀποδημεῖν αὐτῶν οἵ τε φοβεροὶ καὶ φονικοὶ καὶ ἀπηνεῖς. δύο δὲ, πρὸς τὸν λιμένα καὶ τὴν θάλατταν, αἱ μὲν κεράτιναι, αἱ δὲ, καθ' ἃς ἡμεῖς παρήλθομεν, ἐλεφάντιναι. εἰσιόντων δ' οὖν τὴν πόλιν, ἐν δεξιᾷ μέν ἐστι τὸ Νυκτῷον, σέβουσι γὰρ θεῶν ταύτην μάλιστα, καὶ τὸν Ἀλεκτρυόνα, ἐκείνῳ δὲ, πλησίον τοῦ λιμένος τὸ ἱερὸν πεποίηται. ἐν ἀριστερᾷ δὲ τὰ τοῦ ὕπνου βασίλεια. οὗτος γὰρ δὴ ἄρχει παρ' αὐτοῖς, σατράπας δύο, καὶ ὑπάρχους πεποιημένος, Ταραξίωνά τε

τὸν

τὸν Ματαιογένους, καὶ Πλουτοκλέα τὸν Φαντασίωνος. ἐν μέσῃ δὲ τῇ ἀγορᾷ πηγή ἐστιν, ἣν καλοῦσι Καρεῶτιν. καὶ πλησίον ναοὶ δύο, ἀπάτης καὶ ἀληθείας. ἔνθα καὶ τὸ ἄδυτόν ἐστιν αὐτοῖς, καὶ τὸ μαντεῖον, οὗ προειστήκει προφητεύων Ἀντιφῶν, ὁ τῶν ὀνείρων ὑποκριτὴς, ταύτης παρὰ τοῦ ὕπνου λαχὼν τῆς τιμῆς. αὐτῶν μέντοι τῶν ὀνείρων, οὔτε φύσις, οὔτε ἰδέα ἡ αὐτή. ἀλλ᾽ οἱ μὲν, μακροί τε ἦσαν, καὶ καλοὶ, καὶ ἡδεῖς, οἱ δὲ μικροὶ, καὶ ἄμορφοι. καὶ οἱ μὲν χρύσεοι, ὡς ἐδόκουν, οἱ δὲ ταπεινοί τε καὶ εὐτελεῖς. ἦσαν δ᾽ ἐν αὐτοῖς καὶ πτερωτοί τινες, καὶ τερατώδεις, καὶ ἄλλοι, καθάπερ ἐς πομπὴν διεσκευασμένοι, οἱ μὲν ἐς βασιλέας, οἱ δ᾽ ἐς θεοὺς, οἱ δ᾽ ἐς ἄλλα τοιαῦτα διεσκευασμένοι. πολλοὺς δὲ αὐτῶν καὶ ἐγνωρίσαμεν, πάλαι παρ᾽ ἡμῖν ἑωρακότες. οἱ δὲ καὶ προσῄεσαν, καὶ ἠσπάζοντο, ὡς ἂν καὶ συνήθεις ὑπάρχοντες, καὶ παραλαβόντες ἡμᾶς, καὶ κατακοιμίσαντες, πάνυ λαμπρῶς καὶ δεξιῶς ἐξένιζον, τήν τε ἄλλην ὑποδοχὴν μεγαλοπρεπῆ παρασκευάσαντες, καὶ ὑπισχνούμενοι βασιλέας τε ποιήσειν, καὶ σατράπας. ἔνιοι δὲ καὶ ἀπῆγον ἡμᾶς ἐς τὰς πατρίδας, καὶ τοὺς οἰκείους ἐπεδείκνυον, καὶ αὐθημερὸν ἐπανῆγον. ἡμέρας μὲν οὖν τριάκοντα, καὶ ἴσας νύκτας παρ᾽ αὐτοῖς ἐμείναμεν, καθεύδοντες, εὐωχούμενοι. ἔπειτα δὲ, ἄφνω βροντῆς μεγάλης καταρραγείσης, ἐγρόμενοι καὶ ἀναθορόντες, ἀνήχθημεν ἐπισιτισάμενοι. τριταῖοι δ᾽ ἐκεῖθεν, τῇ Ὠγυ-

γίᾳ νήσῳ προσχόντες, ἀνεβαίνομεν. πρότερον δ' ἐγὼ λύσας τὴν ἐπιστολὴν, ἀνεγίνωσκον τὰ γεγραμμένα, ἦν δὲ τοιάδε. Ὀδυσσεὺς Καλυψοῖ χαίρειν. ἴσθι με, ὡς τὰ πρῶτα ἐξέπλευσα παρὰ σοῦ, τὴν σχεδίαν κατασκευασάμενος, ναυαγίᾳ χρησάμενος, καὶ μόλις ὑπὸ Λευκοθέας διασωθέντα, εἰς τὴν τῶν Φαιάκων χώραν, ὑφ' ὧν ἐς τὴν οἰκίαν ἀποπεμφθεὶς, κατέλαβον πολλοὺς τῆς γυναικὸς μνηστῆρας, ἐν τοῖς ἡμετέροις τρυφῶντας. ἀποκτείνας δ' ἅπαντας, ὕστερον ὑπὸ Τηλεγόνου, τοῦ ἐκ Κίρκης μοι γενομένου, ἀνῃρέθην. καὶ νῦν εἰμὶ ἐν τῇ Μακάρων νήσῳ, πάνυ μετανοῶν ἐπὶ τῷ καταλιπεῖν τὴν παρὰ σοὶ δίαιταν, καὶ τὴν ὑπὸ σοῦ προτεινομένην ἀθανασίαν. ἢν οὖν καιροῦ λάβωμαι, ἀποδρὰς, ἀφίξομαι πρὸς σέ. ταῦτα μὲν ἐδήλου ἡ ἐπιστολὴ, καὶ περὶ ἡμῶν, ὅπως ξενισθείημεν. ἐγὼ δὲ προελθὼν ὀλίγον ἀπὸ θαλάττης, εὗρον τὸ σπήλαιον τοιοῦτον, οἷον Ὅμηρος εἶπε, καὶ αὐτὴν ταλασιουργοῦσαν. ὡς δὲ τὴν ἐπιστολὴν ἔλαβε, καὶ ὑπεδέξατο, πρῶτα μὲν ἐπὶ πολὺ ἐδάκρυεν. ἔπειτα δὲ παρεκάλει ἡμᾶς ἐπὶ ξενίαν, καὶ εἱστία λαμπρῶς, καὶ περὶ τοῦ Ὀδυσσέως ἐπυνθάνετο, καὶ περὶ τῆς Πηνελόπης, ὁποία εἴη τὴν ὄψιν, καὶ εἰ σωφρονοίη, καθάπερ Ὀδυσσεὺς πάλαι περὶ αὐτῆς ἐκόμπαζε. καὶ ἡμεῖς τοιαῦτα ἀπεκρινόμεθα, ἐξ ὧν εἰκάζομεν εὐφρανεῖσθαι αὐτήν. τότε μὲν οὖν ἀπελθόντες ἐπὶ ναῦν, πλησίον τῆς ἠϊόνος ἐκοιμήθημεν, ἕωθεν δὲ ἀνηγόμεθα,

σφοδρότερον

σφοδρότερον κατιόντος τοῦ πνεύματος. καὶ δὴ χειμασθέντες ἡμέρας δύο, τῇ τρίτῃ περιπίπτομεν τοῖς Κολοκυνθοπειραταῖς. ἄνθρωποι δέ εἰσιν οὗτοι ἄγριοι, ἐκ τῶν πλησίον νήσων λῃστεύοντες τοὺς παραπλέοντας. πλοῖα δ' ἔχουσι μέγιστα, κολοκύνθινα, τὸ μῆκος πηχέων ἕξ, ἐπειδὰν γὰρ ξηρανθῶσι, κοιλάναντες αὐτὴν, καὶ ἐξελόντες τὴν ἐντεριώνην, ἐμπλέουσιν, ἱστοῖς μὲν τοι χρώμενοι καλαμίνοις, ἀντὶ δὲ τῆς ὀθόνης, τῷ φύλλῳ τῆς κολοκύνθης. προσβαλόντες οὖν ἡμῖν, ἀπὸ δύο πληρωμάτων ἐμάχοντο, καὶ πολλοὺς κατετραυμάτιζον, βάλλοντες ἀντὶ λίθων, τῷ σπέρματι τῶν κολοκυνθῶν. ἀγχωμάλως δ' ἐπὶ πολὺ ναυμαχοῦντες, περὶ μεσημβρίαν εἴδομεν, κατόπιν τῶν Κολοκυνθοπειρατῶν, προσπλέοντας τοὺς Καρυοναύτας, πολέμιοι δ' ἦσαν ἀλλήλοις, ὡς ἔδειξαν. ἐπειδὴ γὰρ κἀκεῖνοι ᾔσθοντο αὐτοὺς ἐπιόντας, ἡμῶν μὲν ὀλιγώρησαν, τραπόμενοι δ' ἐπ' ἐκείνους ἐναυμάχουν. ἡμεῖς δ' ἐν τοσούτῳ ἐπάραντες τὴν ὀθόνην, ἐφεύγομεν, ἀπολιπόντες αὐτοὺς μαχομένους. καὶ δῆλοι ἦσαν κρατήσαντες οἱ Καρυοναῦται, ἅτε καὶ πλείους, πέντε γὰρ εἶχον πληρώματα, καὶ ἀπὸ ἰσχυροτέρων νεῶν μαχόμενοι. τὰ γὰρ πλοῖα ἦν αὐτοῖς κελύφη καρύων ἡμίτομα, κεκενωμένα. μέγεθος ἑκάστου ἡμιτόμου ἐς μῆκος, ὀργυιαὶ πεντεκαίδεκα. ἐπεὶ δ' ἀπεκρύψαμεν αὐτούς, ἰώμεθά τε τοὺς τραυματίας, καὶ τὸ λοιπὸν ἐν τοῖς ὅπλοις ὡς ἐπίπαν ἦμεν, ἀεί τινας

ἐπιβουλὰς προσδεχόμενοι, οὐ μάτην. οὔπω γοῦν δεδύκει ὁ ἥλιος, καὶ ἀπό τινος ἐρήμης νήσου προσήλαυνον ἡμῖν, ὅσον εἴκοσιν ἄνδρες, ἐπὶ δελφίνων μεγάλων ὀχούμενοι, λῃσταὶ καὶ οὗτοι. καὶ οἱ δελφῖνες αὐτοὺς ἔφερον ἀσφαλῶς, καὶ ἀναπηδῶντες ἐχρεμέτιζον, ὥσπερ ἵπποι. ἐπεὶ δὲ πλησίον ἦσαν, διαστάντες οἱ μὲν ἔνθεν, οἱ δὲ ἔνθεν, ἔβαλλον ἡμᾶς σηπίαις ξηραῖς, καὶ ὀφθαλμοῖς καρκίνων. τοξευόντων δὲ ἡμῶν, καὶ ἀκοντιζόντων, οὐκέτι ὑπέμεναν, ἀλλὰ τρωθέντες οἱ πολλοὶ αὐτῶν, πρὸς τὴν νῆσον κατέφυγον. περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον, γαλήνης οὔσης, ἐλάθομεν προσοκείλαντες ἀλκυόνος καλιᾷ παμμεγέθει, σταδίων που ἑξήκοντα ἦν αὐτῇ τὸ περίμετρον. ἐπέπλει δὲ ἡ ἀλκυὼν, τὰ ᾠὰ θάλπουσα, οὐ πολὺ μείων τῆς καλιᾶς. καὶ δὴ ἀναπταμένη, μικροῦ μὲν κατέδυσε τὴν ναῦν τῷ ἀνέμῳ τῶν πτερῶν, ᾤχετο γοῦν φεύγουσα, γοεράν τινα φωνὴν προϊεμένη. ἐπιβάντες δὲ ἡμεῖς, ἡμέρας ἤδη ὑποφαινούσης, ἐθεώμεθα τὴν καλιὰν, σχεδίᾳ μεγάλῃ προσεοικυῖαν, ἐκ δένδρων συμπεφορημένην. ἐπῆν δὲ καὶ ᾠὰ πεντακόσια, ἕκαστον αὐτῶν Χίου πίθου περιπληθέστερον, ἤδη μέντοι καὶ οἱ νεοττοὶ ἔνδοθεν ἐφαίνοντο, καὶ ἔκρωζον. πελέκεσι γοῦν διακόψαντες ἓν τῶν ᾠῶν, νεοττὸν ἄπτερον ἐξεκολάψαμεν, εἴκοσι γυπῶν ἁδρότερον. ἐπεὶ δὲ πλέοντες ἀπείχομεν τῆς καλιᾶς, ὅσον σταδίους διακοσίους, τέρατα ἡμῖν μεγάλα καὶ θαυμάσια ἐπεσήμαινεν. ὅ,

τε γὰρ ἐν τῇ πρύμνῃ χηνίσκος ἄφνω ἐπτερύξατο, καὶ ἀνεβόησε. καὶ ὁ κυβερνήτης Σκίνθαρος, φαλακρὸς ἤδη ὤν, ἀνεκόμησε. καὶ τὸ πάντων ἤδη παραδοξότατον, ὁ γὰρ ἱστὸς τῆς νεὼς ἐξεβλάστησε, καὶ κλάδους ἀνέφυσε, καὶ ἐπ' ἄκρῳ ἐκαρποφόρησεν. ὁ δὲ καρπὸς ἦν σῦκα, καὶ σταφυλαὶ μεγάλαι, οὔπω πέπειροι. ταῦτ' ἰδόντες, ὡς τὸ εἰκός, ἐταράχθημεν, καὶ ηὐχόμεθα τοῖς θεοῖς, ἀποτρέψαι τὸ ἀλλόκοτον τοῦ φαντάσματος. οὔπω δὲ πεντακοσίους σταδίους διελθόντες, εἴδομεν ὕλην μεγίστην, καὶ λάσιον, πιτύων καὶ κυπαρίττων. καὶ ἡμεῖς μὲν εἰκάσαμεν ἤπειρον εἶναι, τὸ δ' ἦν πέλαγος ἄβυσσον, ἀρρίζοις δένδροις καταπεφυτευμένον, εἱστήκει δὲ τὰ δένδρα ὅμως ἀκίνητα, ὀρθὰ, καθάπερ ἐπιπλέοντα. πλησιάσαντες δ' οὖν, καὶ τὸ πᾶν κατανοήσαντες, ἐν ἀπόρῳ εἰχόμεθα, τί χρὴ δρᾶν. οὔτε γὰρ διὰ τῶν δένδρων πλεῖν δυνατὸν ἦν, πυκνὰ γὰρ καὶ προσεχῆ ὑπῆρχεν, οὔτ' ἀναστρέφειν ῥᾴδιον ἐδόκει. ἐγὼ δ' ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ μέγιστον δένδρον, ἀπεσκόπουν τὰ ἐπέκεινα, ὅπως ἔχοι. καὶ ἑώρων ἐπὶ σταδίους μὲν πεντήκοντα, ἢ ὀλίγῳ πλείους, τὴν ὕλην οὖσαν, ἔπειτα δὲ αὖθις ἕτερον ὠκεανὸν ἐκδεχόμενον. καὶ δὴ ἐδόκει ἡμῖν, ἀναθεμένους τὴν ναῦν ἐπὶ τὴν κόμην τῶν δένδρων, πυκνὴ γὰρ ἦν, ὑπερβιβάσαι, εἰ δυναίμεθα, ἐς τὴν ἑτέραν θάλατταν, καὶ οὕτως ἐποιοῦμεν. ἐκδήσαντες γὰρ αὐτὴν κάλῳ μεγάλῳ, καὶ ἀνελθόντες ἐπὶ τὰ δένδρα, μόλις ἀν-

μησάμεθα, καὶ θέντες ἐπὶ τῶν κλάδων, πετάσαντές τε τὰ ἱστία, καθάπερ ἐν θαλάττῃ ἐπλέομεν, τοῦ ἀνέμου προωθοῦντος, ἐπισυρόμενοι. ἔνθά με καὶ τὸ Ἀντιμάχου τοῦ ποιητοῦ ἔπος εἰσῆλθε, φησὶ γάρ που κἀκεῖνος, Τοῖσι δ' ὑλήεντα διὰ πλόον ἐρχομένοισι. διελθόντες δ' ὅμως τὴν ὕλην, ἀφικόμεθα πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ πάλιν ὁμοίως καταθέντες τὴν ναῦν, ἐπλέομεν διὰ καθαροῦ, καὶ διαυγοῦς ὕδατος, ἄχρι δὴ ἐπέστημεν χάσματι μεγάλῳ, ἐκ τοῦ ὕδατος διεστῶτος γεγενημένῳ, καθάπερ ἐν τῇ γῇ πολλάκις ἑωρῶμεν ὑπὸ σεισμῶν γιγνόμενα διαχωρήματα. ἡ μὲν οὖν ναῦς, καθελόντων ἡμῶν τὰ ἱστία, ῥᾳδίως ἔστη, παρ' ὀλίγον ἐλθοῦσα κατενεχθῆναι. ὑπερκύψαντες δὲ ἡμεῖς, ἑωρῶμεν βάθος, ὅσον σταδίων χιλίων, μάλα φοβερὸν, καὶ παράδοξον, εἱστήκει γὰρ τὸ ὕδωρ, ὥσπερ μεμερισμένον. περιβλέποντες δὲ κατὰ δεξιὰ, ὁρῶμεν πόῤῥωθεν γέφυραν ἐπεζευγμένην ὕδατος, συνάπτοντος τὰ πελάγη, κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, ἐκ τῆς ἑτέρας θαλάττης, εἰς τὴν ἑτέραν διαῤῥέοντος, προσελάσαντες οὖν ταῖς κώπαις, κατ' ἐκεῖνο παρεδράμομεν, καὶ μετὰ πολλῆς ἀγωνίας ἐπεράσαμεν, οὔ ποτε προσδοκήσαντες. τοὐντεῦθεν ἡμᾶς ὑπεδέχετο πέλαγός τε προσηνὲς, καὶ νῆσος οὐ μεγάλη, εὐπρόσιτος συνοικουμένη. ἐνέμοντο δὲ αὐτὴν ἄνθρωποι ἄγριοι, Βουκέφαλοι, κέρατα ἔχοντες, οἷον παρ' ἡμῖν τὸν Μινώταυρον ἀναπλάττουσιν. ἀπο-

βάντες δὲ, προσήειμεν ὑδρευσόμενοι, καί τοι καὶ
σιτίου ληψόμενοι, εἴ ποθεν δυνηθείημεν, οὐκ ἔτι γὰρ
εἴχομεν. καὶ ὕδωρ μὲν αὐτοῦ πλησίον εὕρομεν, ἄλ-
λο δὲ οὐδὲν ἐνεφαίνετο, πλὴν μυκηθμὸς πολὺς οὐ
πόῤῥωθεν ἠκούετο. δόξαντες οὖν ἀγέλην εἶναι βοῶν,
κατ' ὀλίγον προχωροῦντες, ἐπέστημεν τοῖς ἀνθρώ-
ποις. οἱ δὲ ἰδόντες ἡμᾶς, ἐδίωκον, καὶ τρεῖς μὲν τῶν
ἑταίρων λαμβάνουσιν, οἱ δὲ λοιποὶ πρὸς τὴν θά-
λατταν κατεφεύγομεν. εἶτα μέν τοι πάντες ὁπλι
σάμενοι, οὐ γὰρ ἐδόκει ἡμῖν ἀτιμωρήτους περιϊ-
δεῖν τοὺς φίλους, ἐμπίπτομεν τοῖς Βουκεφάλοις, τὰ
κρέα τῶν ἀνῃρημένων διαιρουμένοις. φοβήσαντες δὲ
πάντας, ἐδιώκομεν, καὶ κτείνομέν γε, ὅσον πεν-
τήκοντα, καὶ ζῶντας αὐτῶν δύο λαμβάνομεν, καὶ
αὖθις ὀπίσω ἀνεστρέφομεν, τοὺς αἰχμαλώτους ἔχον-
τες. σιτίον μέν τοι οὐδὲν εὕρομεν, οἱ μὲν οὖν ἄλλοι
παρῄνουν ἀποσφάττειν τοὺς παρειλημμένους, ἐγὼ
δὲ οὐκ ἐδοκίμαζον. ἀλλὰ δήσας, ἐφύλαττον αὐτοὺς,
ἄχρι δὴ ἀφίκοντο παρὰ τῶν Βουκεφάλων πρέ-
σβεις, ἀπαιτοῦντες ἐπὶ λύτροις τοὺς συνειλημμέ-
νους. συνίεμεν γὰρ αὐτῶν διανευόντων, καὶ γοερόν
τι μυκωμένων, ὥσπερ ἱκετευόντων. τὰ λύτρα δ'
ἦν τυροὶ πολλοὶ, καὶ ἰχθῦς ξηροὶ, καὶ κρόμμυα, καὶ
ἔλαφοι τέτταρες, τρεῖς ἑκάστη πόδας ἔχουσα, δύο
μὲν τοὺς ὄπισθεν, οἱ δὲ πρόσω ἐς ἕνα συμπεφύκε-
σαν. ἐπὶ τούτοις ἀποδόντες τοὺς συνειλημμένους,
καὶ μίαν ἡμέραν ἐπιμείναντες, ἀνήχθημεν. ἤδη δὲ

ἰχθύες τε ἡμῖν ἐφαίνοντο, καὶ ὄρνεα παρεπέτετο, καὶ ἄλλα, ὁπόσα γῆς πλησίον οὔσης, σημεῖα προὐφαίνετο. μετ' ὀλίγον δὲ καὶ ἄνδρας εἴδομεν, καινῷ τρόπῳ ναυτιλίας χρωμένους. αὐτοὶ γὰρ, καὶ ναῦται, καὶ νῆες ἦσαν. λέξω δὲ τοῦ πλοῦ τὸν τρόπον. ὕπτιοι κείμενοι ἐπὶ τοῦ ὕδατος, ὀρθώσαντες τὰ αἰδοῖα, μεγάλα δὲ φέρουσιν, ἐξ αὐτῶν ὀθόνην πετάσαντες, καὶ ταῖς χερσὶ τοὺς ποδεῶνας κατέχοντες, ἐμπίπτοντος τοῦ ἀνέμου, ἔπλεον. ἄλλοι δὲ μετὰ τούτους, ἐπὶ φελλῶν καθήμενοι, ζεύξαντες δύο δελφῖνας, ἤλαυνόν τε, καὶ ἡνιόχουν, οἱ δὲ προϊόντες, ἐπεσύροντο τοὺς φελλούς. οὗτοι ἡμᾶς οὔτε ἠδίκουν, οὔτε ἔφευγον, ἀλλ' ἤλαυνον ἀδεῶς τε καὶ εἰρηνικῶς, τὸ εἶδος τοῦ ἡμετέρου πλοίου θαυμάζοντες, καὶ πάντοθεν περισκοποῦντες. ἑσπέρας δὲ ἤδη, προσήχθημεν νήσῳ οὐ μεγάλῃ, κατῳκεῖτο δὲ αὕτη ὑπὸ γυναικῶν, ὡς ἐνομίζομεν, Ἑλλάδα φωνὴν προϊεμένων. προσῄεσαν γὰρ, καὶ ἐδεξιοῦντο, καὶ ἠσπάζοντο, πάνυ ἑταιρικῶς κεκοσμημέναι, καλαὶ πᾶσαι, καὶ νεάνιδες, ποδήρεις τοὺς χιτῶνας ἐπισυρόμεναι. ἡ μὲν οὖν νῆσος ἐκαλεῖτο Καβαλοῦσα, ἡ δὲ πόλις αὕτη, Ὑδαμαρδία. λαβοῦσαι δ' οὖν ἡμᾶς αἱ γυναῖκες, ἑκάστη πρὸς ἑαυτὴν ἀπῆγε, καὶ ξένον ἐποιεῖτο. ἐγὼ δὲ μικρὸν ὑποστὰς, οὐ γὰρ χρηστὰ ἐμαντευόμην, ἀκριβέστερόν τε περιβλέπων, ὁρῶ πολλῶν ἀνθρώπων ὀστᾶ, καὶ κρανία κείμενα, καὶ τὸ μὲν βοὴν ἱστάναι, καὶ τοὺς ἑταίρους συγκα-

λεῖν,

λεῖν, καὶ ὅτι τὰ ὅπλα χωρεῖν οὐκ ἐδοκίμαζον, προχειεισάμενος δὲ τὴν μαλάχην, πολλὰ ηὐχόμην αὐτῇ, διαφυγεῖν ἐκ τῶν παρόντων κακῶν. μετ' ὀλίγον δὲ, τῆς ξένης διακονουμένης, εἶδον τὰ σκέλη οὐ γυναικὸς, ἀλλ' ὄνου ὁπλάς. καὶ δὴ σπασάμενος τὸ ξίφος, συλλαμβάνω τε αὐτὴν, καὶ δήσας, περὶ τῶν ὅλων ἀνέκρινον. ἡ δὲ, ἄκουσα μὲν, εἶπε δ' ὅμως, αὐτὰς μὲν εἶναι θαλασσίους γυναῖκας, Ονοσκελέας προσαγορευομένας, τροφὴν δὲ ποιεῖσθαι τοὺς ἐπιδημοῦντας ξένους. ἐπειδὰν γὰρ, ἔφη, μεθύσωμεν αὐτοὺς, συνευνηθεῖσαι, κοιμωμένοις ἐπιχειροῦμεν. ἀκούσας δὲ ταῦτα, ἐκείνην μὲν κατέλιπον αὐτοῦ δεδεμένην, αὐτὸς δὲ ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ στέγος, ἐβόων τε, καὶ τοὺς ἑταίρους συνεκάλουν. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, τὰ πάντα ἐμήνυον αὐτοῖς, καὶ τά τε ὀστᾶ ἐδείκνυον, καὶ ἦγον εἴσω πρὸς τὴν δεδεμένην. ἡ δὲ αὐτίκα ὕδωρ ἐγένετο, καὶ ἀφανὴς ἦν, ὅμως δὲ τὸ ξίφος εἰς τὸ ὕδωρ καθῆκα, πειρώμενος, τὸ δὲ αἷμα ἐγένετο. ταχέως οὖν ἐπὶ ναῦν κατελθόντες, ἀπεπλεύσαμεν, καὶ ἐπεὶ ἡμέρα ὑπηύγαζε, τήν τε ἤπειρον ἀποβλεπόμενοι, εἰκάζομεν εἶναι τὴν ἀντιπέραν τῇ ὑφ' ἡμῶν οἰκουμένῃ κειμένην. προσκυνήσαντες δὲ, καὶ προσευξάμενοι, περὶ τῶν μελλόντων ἐσκοποῦμεν. καὶ τοῖς μὲν ἐδόκει ἐπιβᾶσι μόνον, αὖθις ὀπίσω ἀναστρέφειν, τοῖς δὲ, τὸ μὲν πλοῖον αὐτοῦ καταλιπεῖν, ἀνελθόντας δὲ εἰς τὴν μεσόγαιαν, πειραθῆναι τῶν ἐνοικούντων. ἐν ὅσῳ

δὲ ταῦτα ἐλογιζόμεθα, χειμὼν σφοδρὸς ἐπιπεσὼν, καὶ προσαράξας τὸ σκάφος τῷ αἰγιαλῷ, διέλυσεν, ἡμεῖς δὲ μόλις ἐξενηξάμεθα, τὰ ὅπλα ἕκαστος, καὶ εἴ τι ἄλλο, οἷός τε ἦν, ἁρπασάμενοι. ταῦτα μὲν, τὰ μέχρι τῆς ἑτέρας γῆς συνενεχθέντα μοι ἐν τῇ θαλάττῃ, καὶ παρὰ τὸν πλοῦν ἐν ταῖς νήσοις, καὶ ἐν τῷ ἀέρι, καὶ μετὰ ταῦτα, ἐν τῷ κήτει, καὶ ἐπεὶ ἐξήλθομεν, παρά τε τοῖς ἥρωσι, καὶ τοῖς ὀνείροις, καὶ τὰ τελευταῖα, παρὰ τοῖς Βουκεφάλοις, καὶ ταῖς Ονοσκελέαις. τὰ δ᾽ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ταῖς ἑξῆς βίβλοις διηγήσομαι.

Τυραννοκτόνος.

Ἀνῆλθέ τις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ὡς ἀποκτενῶν τὸν τύραννον, καὶ αὐτὸν μὲν οὐχ εὗρε, τὸν δὲ υἱὸν αὐτοῦ ἀποκτείνας, κατέλιπε τὸ ξίφος ἐν τῷ σώματι. ἐλθὼν ὁ τύραννος, καὶ τὸν υἱὸν ἰδὼν ἤδη νεκρὸν, τῷ αὐτῷ ξίφει ἑαυτὸν ἀπέκτεινεν. αἰτεῖ ὁ ἀνελθὼν, καὶ τὸν τοῦ τυράννου υἱὸν ἀνελὼν, γέρας, ὡς τυραννοκτόνος.

Δύο τυράννους ἀποκτείνας, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μιᾶς ἡμέρας, τὸν μὲν ἤδη παρηβηκότα, τὸν δὲ ἀκμάζοντα, καὶ πρὸς διαδοχὴν τῶν ἀδικημάτων ἑτοιμότερον, ἥκω μίαν ὅμως ἐπ᾽ ἀμφοτέροις αἰτήσων δωρεὰν, μόνος τῶν πώποτε τυραννοκτόνων πληγῇ μιᾷ δύο πονηροὺς ἀποσκευασάμενος, καὶ φονεύσας, τὸν μὲν παῖδα τῷ ξίφει,

τὸν

τὸν πατέρα δέ, τῇ πρὸς τὸν υἱὸν φιλοστοργίᾳ. ὁ μὲν οὖν τύραννος, ἀνθ' ὧν ἐποίησεν, ἱκανὴν ἡμῖν δέδωκε τιμωρίαν, ζῶν μέν, τὸν υἱὸν ἐπιδὼν προανῃρημένον παρὰ τὴν τελευτήν, τελευταῖον δὲ ἠναγκασμένος, τὸ παραδοξότατον, αὐτὸς αὑτοῦ γενέσθαι τυραννοκτόνος. ὁ παῖς δὲ ὁ ἐκείνου τέθνηκε μὲν ὑπ' ἐμοῦ, ὑπηρέτησε δέ μοι καὶ ἀποθανὼν πρὸς ἄλλον φόνον, ζῶντι μὲν συναδικῶν τῷ πατρί, μετὰ θάνατον δὲ πατροκτονήσας, ὡς ἐδύνατο. τὴν μὲν οὖν τυραννίδα ὁ παύσας, εἰμὶ ἐγώ. καὶ τὸ ξίφος, ὃ πάντα εἴργασται, ἐμόν. τὴν δὲ τάξιν ἐνήλλαξα τῶν φόνων, καὶ τὸν τρόπον ἐκαινοτόμησα τῆς τῶν πονηρῶν τελευτῆς, τὸν μὲν ἰσχυρότερον, καὶ ἀμύνασθαι δυνάμενον αὐτὸς ἀνελών, τὸν γέροντα δὲ μόνῳ παραχωρήσας τῷ ξίφει. ἐγὼ μὲν οὖν καὶ πλεῖόν τι ἐπὶ τούτοις ᾤμην γενήσεσθαί μοι παρ' ὑμῶν, καὶ δωρεὰς λήψεσθαι ἰσαρίθμους τοῖς ἀνῃρημένοις, ὡς ἂν οὐ τῶν παρόντων ἀπαλλάξας ὑμᾶς μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν μελλόντων κακῶν ἐλπίδος, καὶ τὴν ἐλευθερίαν βέβαιον παρασχών, οὐδενὸς παραλελειμμένου κληρονόμου τῶν ἀδικημάτων. μεταξὺ δὲ κινδυνεύω, τοσαῦτα κατορθώσας, ἀγέραστος ἀπελθεῖν παρ' ὑμῶν, καὶ μόνος στέρεσθαι τῆς παρὰ τῶν νόμων ἀμοιβῆς, οὓς διεφύλαξα. ὁ μὲν οὖν ἀντιλέγων, οὑτοσὶ δοκεῖ μοι οὐ κηδόμενος, ὥς φησι, τῶν κοινῶν τοῦτο ποιεῖν, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς τετελευτηκόσι λελυπημένος, καὶ ἀμυνόμενος

τὸν ἐκείνοις τοῦ θανάτου αἴτιον γεγενημένον. ὑμεῖς δὲ ἀνάσχεσθέ μου, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρὸς ὀλίγον, τὰ ἐν τῇ τυραννίδι, καὶ πρὶν εἰδόσιν ὑμῖν ἀκριβῶς διηγουμένου. καὶ γὰρ τὸ μέγεθος οὕτω μάθοιτ' ἂν τῆς εὐεργεσίας τῆς ἐμῆς, καὶ αὐτοὶ μᾶλλον εὐφρανεῖσθε λογιζόμενοι, ὧν ἀπηλλάγητε. οὐ γάρ, ὥσπερ ἄλλοις τισὶν ἤδη συνέβη πολλάκις, ἁπλῆν καὶ ἡμεῖς τυραννίδα, καὶ μίαν δουλείαν ὑπεμείναμεν, οὐδ' ἑνὸς ὑπηνέγκαμεν ἐπιθυμίαν δεσπότου, ἀλλὰ μόνοι τῶν πώποτε τὰ ὅμοια δυστυχησάντων, δύο ἀνθ' ἑνὸς τυράννους εἴχομεν, καὶ πρὸς διττὰ οἱ δυστυχεῖς ἀδικήματα διῃρούμεθα. μετριώτερος δὲ ὁ πρεσβύτης ἦν παρὰ πολύ, καὶ πρὸς τὰς ὀργὰς ἠπιώτερος, καὶ πρὸς τὰς κολάσεις ἀμβλύτερος, καὶ πρὸς τὰς ἐπιθυμίας βραδύτερος, ὡς ἂν ἤδη τῆς ἡλικίας τὸ μὲν σφοδρότερον τῆς ὁρμῆς ἐπεχούσης, τὰς δὲ τῶν ἡδονῶν ὀρέξεις χαλιναγωγούσης. καὶ πρός γε τὴν ἀρχὴν τῶν ἀδικημάτων ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἄκων προσῆχθαι ἐλέγετο, οὐ πάνυ τυραννικὸς αὐτὸς ὤν, ἀλλ' εἴκων ἐκείνῳ. φιλότεκνος γὰρ ἐν ὑπερβολῇ ἐγένετο, ὡς ἔδειξε. καὶ πάντα ὁ παῖς ἦν αὐτῷ, καὶ ἐκείνῳ ἐπείθετο, καὶ ἠδίκει, ὅσα κελεύει, καὶ ἐκόλαζεν, οὓς προστάττοι, καὶ πάντα ὑπηρέτει. καὶ ὅλως, ἐτυραννεῖτο ὑπ' αὐτοῦ, καὶ δορυφόρος τῶν τοῦ παιδὸς ἐπιθυμιῶν ἦν. ὁ νεανίας δέ, τῆς μὲν τιμῆς παρεχώρει καθ' ἡλικίαν ἐκείνῳ, καὶ μόνου ἐξίστατο τοῦ τῆς ἀρχῆς ὀνόματος,

τὸ

τὸ δ᾽ ἔργον τῆς τυραννίδος, καὶ τὸ κεφάλαιον, αὐτὸς ἦν. καὶ τὸ μὲν πιστὸν καὶ ἀσφαλὲς ἀπ᾽ αὐτοῦ παρεῖχε τῇ δυναστείᾳ, τὴν δ᾽ ἀπόλαυσιν μόνος ἐκαρποῦτο τῶν ἀδικημάτων. ἐκεῖνος ἦν ὁ τοὺς δορυφόρους συνέχων, ὁ τὴν φρουρὰν κρατύνων, ὁ τοὺς τυραννουμένους ἐκκόπτων, ὁ τοὺς ἐπιβουλεύοντας φοβῶν. ἐκεῖνος, ὁ τοὺς ἐφήβους ἀνασπῶν, ὁ ἐνυβρίζων τοῖς γάμοις. ἐκείνῳ αἱ παρθένοι ἀνήγοντο. καὶ εἴ τινων σφαγαί, καὶ εἴ τινων φυγαί, καὶ χρημάτων ἀφαιρέσεις, καὶ βάσανοι καὶ ὕβρεις, πάντα ταῦτα τολμήματα ἦν νεανικά. ὁ γέρων δ᾽ ἐκείνῳ ἠκολούθει, καὶ συνηδίκει, καὶ ἐπῄνει μόνον τὰ τοῦ παιδὸς ἀδικήματα, καὶ τὸ πρᾶγμα ἡμῖν ἀφόρητον καθειστήκει. ὅταν γὰρ αἱ τῆς γνώμης ἐπιθυμίαι τὴν ἐκ τῆς ἀρχῆς ἐξουσίαν προσλάβωσιν, οὐδένα ὅρον ποιοῦνται τῶν ἀδικημάτων. μάλιστα δὲ ἐκεῖνο ἐλύπει, τὸ εἰδέναι μακρὰν, μᾶλλον δὲ ἀΐδιον τὴν δουλείαν ἐσομένην, καὶ ἐκ διαδοχῆς παραδοθησομένην τὴν πόλιν, ἄλλοτε ἄλλῳ δεσπότῃ, καὶ πονηρῷ, κληρονόμημα γενησόμενον τὸν δῆμον. ὡς τοῖς γε ἄλλοις οὐ μικρά τις ἐλπὶς αὕτη, τὸ λογίζεσθαι, καὶ πρὸς αὑτοὺς λέγειν, ἀλλ᾽ ἤδη παύσεται, ἀλλ᾽ ἤδη τεθνήξεται, καὶ μετ᾽ ὀλίγον ἐλεύθεροι γενησόμεθα. ἐπ᾽ ἐκείνου δὲ οὐδὲν τοιοῦτον ἠλπίζετο, ἀλλ᾽ ἑωρῶμεν ἤδη ἕτοιμον τὸν τῆς ἀρχῆς διάδοχον. τοιγαροῦν οὐδ᾽ ἐπιχειρεῖν τις ἐτόλμα τῶν γεννικῶν, καὶ τὰ αὐτὰ ἐμοὶ προαιρουμένων, ἀλλ᾽ ἀπε-

γνωστο παντάπασιν ἡ ἐλευθερία, καὶ ἄμαχος ἡ τυραννὶς ἐδόκει, πρὸς τοσούτους ἀγωνιουμένης τῆς ἐπιχειρήσεως. ἀλλ' οὐκ ἐμὲ ταῦτ' ἐφόβησεν, οὐδὲ τὸ δυσχερὲς τῆς πράξεως λογισάμενος ἀπώκνησα, οὐδὲ πρὸς τὸν κίνδυνον ἀπεδειλίασα. μόνος δὲ, μόνος πρὸς οὕτως ἰσχυρὰν καὶ πολλὴν τὴν τυραννίδα, μᾶλλον δὲ οὐδὲ μόνος, ἀλλὰ μετὰ τοῦ ξίφους ἀνῄειν τοῦ συμμεμαχημένου, καὶ τὸ μέρος συντετυραννηκότος, πρὸ ὀφθαλμῶν μὲν τὴν τελευτὴν ἔχων, ἀλλαξόμενος δὲ ὅμως τὴν κοινὴν ἐλευθερίαν τῆς σφαγῆς τῆς ἐμῆς. ἐντυχὼν δὲ τῇ πρώτῃ φρουρᾷ, καὶ τρεψάμενος οὐ ῥᾳδίως τοὺς δορυφόρους, καὶ τὸν ἐντυγχάνοντα κτείνων, καὶ τὸ ἀνθιστάμενον πᾶν διαφθείρων, ἐπὶ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ τῶν ἔργων ἵεμαι, ἐπὶ τὴν μόνην τῆς τυραννίδος ἰσχὺν, ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν τῶν ἡμετέρων συμφορῶν. καὶ ἐπιστὰς τῷ τῆς ἀκροπόλεως φρουρίῳ, καὶ ἰδὼν γενναίως ἀμυνόμενον, καὶ ἀνθιστάμενον πολλοῖς τραύμασιν, ὅμως ἀπέκτεινα. καὶ ἡ μὲν τυραννὶς ἤδη καθῄρητο, καὶ πέρας εἶχέ μοι τὸ τόλμημα. καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου, πάντες μὲν ἐλεύθεροι. ἐλείπετο δ' ὁ γέρων ἔτι, μόνος ἄνοπλος, ἀποβεβληκὼς τοὺς φύλακας, ἀπολωλεκὼς τὸν μέγαν ἐκεῖνον αὐτοῦ δορυφόρον, ἔρημος, οὐδὲ γενναίας ἔτι χειρὸς ἄξιος. ἐνταῦθα τοίνυν πρὸς ἐμαυτὸν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὰ τοιαῦτα ἐλογισάμην. πάντ' ἔχει μοι καλῶς, πάντα πέπρακται, πάντα κατόρθωται. τίνα ἂν ὁ περίλοιπος κολασθείη

τρόπον;

τρόπον; ἐμοῦ μὲν γὰρ ἀνάξιός ἐστι, καὶ τῆς ἐμῆς δεξιᾶς, καὶ μάλιστα ἐπ᾽ ἔργῳ λαμπρῷ, καὶ νεανικῷ καὶ γενναίῳ ἀνῃρημένος, καταισχύνων κἀκείνην τὴν σφαγήν. ἄξιον δέ τινα δεῖ ζητῆσαι δήμιον. ἀλλὰ μετὰ τὴν συμφορὰν, μὴ δὲ τὴν αὐτὴν κερδαινέτω, ἰδέτω, κολασθήτω, παρακείμενον ἐχέτω τὸ ξίφος, τούτῳ τὰ λοιπὰ ἐντέλλομαι. ταῦτα βουλευσάμενος, αὐτὸς μὲν ἐκ ποδῶν ἀπηλλαττόμην, ὁ δὲ, ὅπερ ἐγὼ προὐμαντευσάμην, διεπράξατο, καὶ ἐτυραννοκτόνησε, καὶ τέλος ἐπέθηκε τῷ ἐμῷ δράματι. πάρειμι οὖν, κομίζων ὑμῖν τὴν δημοκρατίαν, καὶ θαῤῥεῖν ἤδη προκηρύττων ἅπασι, καὶ τὴν ἐλευθερίαν εὐαγγελιζόμενος. ἤδη οὖν ἀπολαύετε τῶν ἔργων τῶν ἐμῶν. κενὴ μὲν, ὡς ὁρᾶτε, πονηρῶν ἡ ἀκρόπολις. ἐπιτάττει δὲ οὐδείς, ἀλλὰ καὶ τιμᾶν ἔξεστι, καὶ δικάζειν, καὶ ἀντιλέγειν κατὰ τοὺς νόμους. καὶ πάντα ταῦτα γεγένηται δι᾽ ἐμὲ ὑμῖν, καὶ διὰ τὴν τόλμαν τὴν ἐμὴν, κἀκ τοῦ ἑνὸς ἐκείνου φόνου, μεθ᾽ ὃν οὐκ ἔτι ζῆν ὁ πατὴρ ἐδύνατο. ἀξιῶ δ᾽ οὖν ἐπὶ τούτοις, τὴν ὀφειλομένην δοθῆναί μοι παρ᾽ ὑμῶν δωρεὰν, οὐ φιλοκερδὴς, οὐδὲ μικρολόγος τις ὤν, οὐδ᾽ ἐπὶ μισθῷ τὴν πατρίδα εὐεργετεῖν προῃρημένος, ἀλλὰ βεβαιωθῆναί μοι βουλόμενος τὰ κατορθώματα τῇ δωρεᾷ, καὶ μὴ διαβληθῆναι, μηδ᾽ ἄδοξον γενέσθαι τὴν ἐπιχείρησιν τὴν ἐμὴν, ὡς ἀτελῆ, καὶ γέρως ἀναξίαν κεκριμένην. οὑτοσὶ δὲ ἀντιλέγει, καὶ φησὶν οὐκ εὔλογον ποιεῖν με, τιμᾶσθαι θέλοντα, καὶ δωρεὰν

λαμβάνειν, οὐ γὰρ εἶναι τυραννοκτόνον, οὐδὲ πεπρᾶχθαί μοι τι κατὰ τὸν νόμον, ἀλλ' ἐνδεῖν τι τοῦ ἔργου τοῦ ἐμοῦ, πρὸς ἀπαίτησιν τῆς δωρεᾶς. πυνθάνομαι τοίνυν αὐτοῦ, τί λοιπὸν ἀπαιτεῖς παρ' ἐμοῦ; οὐκ ἐβουλήθην; οὐκ ἀνῆλθον; οὐκ ἐφόνευσα; οὐκ ἠλευθέρωσα; μή τις ἐπιτάττει; μή τις κελεύει; μή τις ἀπειλεῖ δεσπότης; μή τις με τῶν κακούργων διέφυγεν; οὐκ ἂν εἴποις. ἀλλὰ πάντα εἰρήνης μεστά. καὶ πάντες οἱ νόμοι, καὶ ἐλευθερία σαφὴς, καὶ δημοκρατία βέβαιος. καὶ γάμοι ἀνύβριστοι, καὶ παῖδες ἀδεεῖς, καὶ παρθένοι ἀσφαλεῖς, καὶ ἑορτάζουσα τὴν κοινὴν εὐτυχίαν ἡ πόλις. τίς οὖν ὁ τούτων ἁπάντων αἴτιος; τίς ὁ ἐκεῖνα μὲν παύσας, τάδε παρεσχημένος; εἰ γάρ τις ἐστὶ τῶν πρὸ ἐμοῦ τιμᾶσθαι δίκαιος, παραχωρῶ τοῦ γέρως, ἐξίσταμαι τῆς δωρεᾶς. εἰ δὲ μόνος ἐγὼ πάντα διεπραξάμην, τολμῶν, κινδυνεύων, ἀνιὼν, ἀναιρῶν, κολάζων, δι' ἀλλήλων τιμωρούμενος, τί μου διαβάλλεις τὰ κατορθώματα; τί δὲ ἀχάριστον πρός με τὸν δῆμον ποιεῖς εἶναι; οὐ γὰρ αὐτὸν ἐφόνευσας τὸν τύραννον, ὁ δὲ νόμος τυραννοκτόνῳ δίδωσι τὴν δωρεάν. διαφέρει δὲ, εἰπέ μοι, τί, ἢ αὐτὸν ἀνελεῖν, ἢ τοῦ θανάτου παρασχεῖν τὴν αἰτίαν; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδ' ἓν οἶμαι. ἀλλὰ τοῦτο μόνον ὁ νομοθέτης εἶδε, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν δημοκρατίαν, τὴν τῶν δεινῶν ἀπαλλαγήν. τοῦτ' ἐτίμησε, τοῦτ' ἄξιον ἀμοιβῆς ὑπέλαβεν, ὅπερ οὐκ ἂν εἴποις μὴ δι' ἐμὲ γεγενῆσθαι. εἰ γὰρ

ἐφόνευσα,

ἐφόνευσα, δι' ὃν ἐκεῖνος ζῆν οὐκ ἐδύνατο, αὐτὸς
εἴργασμαι τὴν σφαγήν. ἐμὸς ὁ φόνος, ἡ χεὶρ ἐκεί-
νου. μὴ τοίνυν ἀκριβολογοῦ ἔτι περὶ τοῦ τρόπου τῆς
τελευτῆς, μηδ' ἐξέταζε, ὅπως ἀπέθανεν, ἀλλ' εἰ
μηκέτ' ἔστιν, εἰ δι' ἐμὲ τὸ μηκέτ' εἶναι ἔχει. ἐπεὶ κἀ-
κεῖνο προσεξετάσειν μοι δοκεῖς, καὶ συκοφαντή-
σειν τοὺς εὐεργέτας, εἴ τις μὴ ξίφει, ἀλλὰ λίθῳ ἢ ξύ
λῳ, ἢ ἄλλῳ τῷ τρόπῳ ἀπέκτεινε. τί δέ, εἰ λιμῷ ἐκ-
πολιορκήσας τὸν τύραννον, τὴν ἀνάγκην τῆς τελευ
τῆς παρέχων, ἀπῄτεις ἂν καὶ τότε παρ' ἐμοῦ αὐτό
χειρα τὴν σφαγήν, ἢ ἐνδεῖν ἔλεγές μοι τι πρὸς τὸν
νόμον, καὶ ταῦτα, χαλεπώτερον τοῦ κακούργου
πεφονευμένου; ἓν μόνον ἐξέταζε, τοῦτο ἀπαίτει, τοῦτο
πολυπραγμόνει. τίς τῶν πονηρῶν λείπεται; ἢ τίς
ἐλπὶς τοῦ φόβου; ἢ τί ὑπόμνημα τῶν συμφορῶν; εἰ
δὲ καθαρὰ πάντα, καὶ εἰρηνικά, συκοφαντοῦν-
τός ἐστι, τῷ τρόπῳ τῶν πεπραγμένων χρωμένου,
ἀποστερεῖν ἐθέλειν τὴν ἐπὶ τοῖς πεπονημένοις δω
ρεάν. ἐγὼ δὲ καὶ τοῦτο μέμνημαι διηγορευμένον ἐν
τοῖς νόμοις, ἐκτὸς εἰ μή, διὰ τὴν πολλὴν δουλείαν,
ἐπιλέλησμαι τῶν ἐν αὐτοῖς εἰρημένων, αἰτίας θα-
νάτου εἶναι διττάς, εἴ τις αὐτὸς ἀπέκτεινεν, ἢ εἴ τις
μὴ αὐτὸς μὲν ἀπέκτεινε, μὴ δὲ τῇ χειρὶ ἔδρασε τὸ
ἔργον, ἠνάγκασε δέ, καὶ παρέσχεν ἀφορμὴν τοῦ φό
νου τὰ ἴσα, καὶ τοῦτον ἀξιοῖ ὁ νόμος αὐτὸν ἀντικολά
ζεσθαι, μάλα δικαίως. οὐ γὰρ ἐβούλετο τοῦ πεπρα-
γμένου ἴσον γίγνεσθαι τὸ τῆς ἀδείας, καὶ περιττὴ λοι-

πὸν ἡ ἐξέτασις τοῦ τρόπου τῆς σφαγῆς. εἶτα τὸν μὴ οὕτως ἀποκτείνοντα κολάζειν, ὡς ἀνδροφόνον, δικαιοῖς, καὶ οὐδαμῶς ἀφεῖσθαι θέλεις. τὸν δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον τρόπον εὖ πεποιηκότα τὴν πόλιν, οὐ τῶν ὁμοίων ἀξιώσεις τοῖς εὐεργέταις; οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνο ἂν ἔχοις λέγειν, ὡς ἐγὼ μὲν ἁπλῶς αὐτὸ ἔπραξα, ἠκολούθησε δέ τι τέλος ἄλλως χρυσὸν, ἐμοῦ μὴ θελήσαντος. τί γὰρ ἔτι ἐδεδίειν, τοῦ ἰσχυροτέρου πεφονευμένου; τί δὲ κατέλιπον τὸ ξίφος ἐν τῇ σφαγῇ, εἰ μὴ πάντως τὸ ἐσόμενον αὐτὸ προμαντευόμενος; ἐκτὸς εἰ μὴ τοῦτο φὴς, ὡς οὐ τύραννος ὁ τεθνεὼς ἦν, οὐδὲ ταύτην εἶχε τὴν προσηγορίαν, οὐδὲ δωρεὰς ἐπ' αὐτῷ πολλὰς, εἰ ἀπέθανεν, ἡδέως ἂν ἡμεῖς ἐδώκατε. ἀλλ' οὐκ ἂν εἴποις. εἶτα τοῦ τυράννου πεφονευμένου, τῷ τὴν αἰτίαν παρασχόντι τῆς σφαγῆς, οὐκ ἀποδώσεις τὴν δωρεάν; ὦ τῆς πολυπραγμοσύνης. μέλει δέ σοι, πῶς ἀπέθανεν, ἀπολαύοντι τῆς ἐλευθερίας; ἢ τὸν τὴν δημοκρατίαν ἀποδεδωκότα, περιεργότερόν τι προσαπαιτεῖς; καίτοι ὅ γε νόμος, ὡς φὴς, τὸ κεφάλαιον ἐξετάζει τῶν πεπραγμένων, τὰ διὰ μέσου δὲ πάντα ἐᾷ, καὶ οὐκ ἔτι πολυπραγμονεῖ. τί γὰρ, καὶ οὐχὶ ἐξελάσας τις τύραννον, ἤδη τιμὴν ἔλαβε τυραννοκτόνου; καὶ μάλα δικαίως, ἐλευθερίαν γὰρ κἀκεῖνος ἀντὶ δουλείας παρέσχηται. τὸ δ' ὑπ' ἐμοῦ γεγενημένον, οὐ φυγὴ, οὐδὲ δευτέρας ἐπαναστάσεως ἐλπὶς, ἀλλὰ παντελὴς καθαίρεσις, καὶ πανωλεθρία παντὸς

τοῦ

τοῦ γένους, καὶ ῥιζόθεν τὸ δεινὸν ἅπαν ἐκκεκομμένον. καί μοι, πρὸς θεῶν, ἤδη ἀπ' ἀρχῆς εἰς τέλος, εἰ δοκεῖ, ταῦτα ἐξετάσατε, εἴ τι τῶν πρὸς τὸν νόμον παραλέλειπται, καὶ εἰ ἐνδεῖ τῶν προσεῖναι ὀφειλόντων τυραννοκτόνῳ. πρῶτα μὲν δὴ γνώμην προϋπάρχειν χρὴ γενναίαν καὶ φιλόπολιν, καὶ πρὸ τῶν κοινῶν κινδυνεύειν ἐθέλουσαν, καὶ ὑπὲρ οἰκείῳ θανάτῳ τὴν τῶν πολλῶν σωτηρίαν ὠνησομένην. ἆρ' οὖν πρὸς τοῦτο ἐνεδέησα, ἐμαλακίσθην, ἢ προειδόμενός τινα τῶν διὰ μέσου κινδύνων ἀπώκνησα; οὐκ ἂν εἴποις. μένε τοίνυν ἐπὶ τούτου ἔτι μόνου, καὶ νόμιζε τῷ θελῆσαι μόνον, καὶ τῷ βουλεύσασθαι ταῦτα, εἰ καὶ μὴ χρηστὸν ἀποβεβήκει, ἔκ τε τῆς γνώμης αὐτῆς κατὰ ταῦτά με, γέρας ἀξιοῦν, ὡς εὐεργέτην λαμβάνειν. ἐμοῦ μὲν οὐ δυνηθέντος, ἄλλου δὲ μετ' ἐμὲ τετυραννοκτονηκότος, ἄλογον, εἰπέ μοι, ἢ ἀγνῶμον ἦν παρασχεῖν; καὶ μάλιστα, εἰ ἔλεγον, ἄνδρες, ἐβουλόμην, ἠθέλησα, ἐπεχείρησα, ἐπειράθην τῆς γνώμης, μόνος ἄξιός εἰμι τιμᾶσθαι, τί ἂν ἀπεκρίνω τότε; νῦν δὲ οὐ τοῦτό φημι, ἀλλὰ καὶ ἀνῆλθον, καὶ ἐκινδύνευσα, καὶ μυρία πρὸ τῆς τοῦ νεανίσκου σφαγῆς ἐποίησα. μὴ γὰρ οὕτω ῥᾷστον, μηδ' εὐχερὲς ὑπολάβητε εἶναι τὸ πρᾶγμα, φρουρὰν ὑπερβῆναι, καὶ δορυφόρων κρατῆσαι, καὶ τρέψασθαι τοσούτους μόνον, ἀλλὰ σχεδὸν τὸ μέγιστον ἐν τῇ τυραννοκτονίᾳ, καὶ τὸ κεφάλαιον τῶν ἔργων, τοῦτό ἐστιν. οὐ γὰρ δὴ αὐτός γε ὁ τύραννος,

μέγα καὶ δυσάλωτον καὶ δυσκατέργαστον ἦν, ἀλλὰ τὰ φρουροῦντα καὶ συνέχοντα τὴν τυραννίδα. ἃ τις ἂν νικήσῃ, πάντα οὗτος κατώρθωσε, καὶ τὸ λοιπὸν, ὀλίγον. τὸ δὲ δὴ ἄχρι τῶν τυράννων προσελθεῖν οὐκ ἂν ὑπῆρξέ μοι, μὴ οὐχὶ τῶν περὶ αὐτοὺς φυλάκων, καὶ δορυφόρων ἁπάντων κεκρατηκότι, κἀκείνους ἅπαντας προνενικηκότι. οὐδὲν ἔτι προστίθημι, ἀλλ' ἐπὶ τούτων αὖθις μένω. φυλακῆς ἐκράτησα, δορυφόρους ἐνίκησα. τὸν τύραννον, ἀφύλακτον, ἄνοπλον, γυμνὸν ἀπέδωκα. τιμῆς ἄξιος ἐπὶ τούτοις εἶναί σοι δοκῶ, ἢ ἔτι ἀπαιτεῖς παρ' ἐμοῦ τὸν φόνον; ἀλλ' εἰ καὶ φόνον ζητεῖς, οὐδὲ τοῦτο ἐνδεῖ. οὐδ' ἀναίμακτός εἰμι, ἀλλ' εἴργασμαι μεγάλην καὶ γενναίαν σφαγὴν, νεανίσκου ἀκμάζοντος, καὶ πᾶσι φοβεροῦ, δι' ὃν ἀνεπιβούλευτος κἀκεῖνος ἦν, ᾧ μόνῳ ἐθάρρει, ὃς ἀντὶ πολλῶν ἤρκει δορυφόρων. ἆρ' οὖν οὐκ ἄξιος, ὦ οὗτος, δωρεᾶς, ἀλλ' ἄτιμος ἐπὶ τηλικούτοις γένωμαι; τί γὰρ, εἰ δορυφόρον ἕνα, τί δ', εἰ ὑπηρέτην τινὰ τοῦ τυράννου ἀπέκτεινα, τί δ', εἰ οἰκέτην τίμιον; οὐ μέγα ἂν ἔδοξε καὶ τοῦτο, ἀνελθόντα ἐν μέσῃ τῇ ἀκροπόλει, ἐν μέσοις τοῖς ὅπλοις, φόνον τινὸς ἐργάσασθαι τῶν τοῦ τυράννου φίλων; νῦν δὲ καὶ τὸν πεφονευμένον αὐτὸν ἴδε. υἱὸς ἦν τυράννου, μᾶλλον δὲ τύραννος χαλεπώτερος, καὶ δεσπότης ἀπαραίτητος, καὶ κολαστὴς ὠμότερος, καὶ ὑβριστὴς βιαιότερος. τὸ δὲ μέγιστον, κληρονόμος τῶν ὅλων,

δι

καὶ διάδοχος, καὶ ἐπὶ πολὺ παραθεῖναι τὰς ἡμετέρας συμφορὰς δυνάμενος. Βούλει γοῦν μόνον πε πρᾶχθαί μοι, ζῶν δ' ἔτι τὸν τύραννον διαπεφευγότα; γέρας δὴ ἐπὶ τούτοις αἰτῶ. τί φατε, οὐ δώσετε; οὐχὶ κἀκεῖνον ὑφεωρᾶσθε; οὐ δεσπότης, ὁ βαρύς, οὐκ ἀφόρητος ἦν; νῦν δὲ καὶ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ γνωρίσατε. ὃ γὰρ οὗτος ἀπαιτεῖ παρ' ἐμοῦ, τοῦτο, ὡς γνῶ, ἄριστα διεπραξάμην, καὶ τὸν τύραννον ἀπέκτεινα ἑτέρῳ φόνῳ, οὐχ ἁπλῶς, οὐδὲ πληγῇ μιᾷ, ὅπερ εὐκταιότατον ἦν αὐτῷ, ἐπὶ τηλικούτοις ἀδικήμασιν, ἀλλὰ λύπῃ προβασανίσας πολλῇ, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς δείξας τὰ φίλτατα οἰκτρῶς προκείμενα, υἱὸν ἐν ἡλικίᾳ, εἰ καὶ πονηρὸν, ἀλλ' οὖν καὶ ἀκμάζοντα, καὶ ὅμοιον τῷ πατρὶ, αἵματος καὶ λύθρου ἐκπεπλησμένον. ταῦτ' ἐστὶ πατέρων τὰ τραύματα. ταῦτα ξίφη δικαίων τυραννοκτόνων. οὗτος θάνατος ἄξιος ὠμῶν τυράννων. αὕτη τιμωρία πρέπουσα τοσούτοις ἀδικήμασι. τὸ δ' εὐθὺς ἀποθανεῖν, τὸ δ' εὐθὺς ἀγνοῆσαι, τὸ δὲ μηδὲν τοιοῦτο θέαμα ἰδεῖν, οὐδὲν ἔχει τυραννικῆς κολάσεως ἄξιον. οὐ γὰρ ἠγνόουν, ὦ οὗτος, οὐκ ἠγνόουν, οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδεὶς, ὅσην ἐκεῖνος εὔνοιαν πρὸς τὸν υἱὸν εἶχε, καὶ ὡς οὐκ ἂν ἠξίωσεν ἐπιβιῶναι οὐδ' ὀλίγον αὐτῷ χρόνον. πάντες μὲν γὰρ πατέρες ἴσως πρὸς τοὺς παῖδας τοιοῦτοι, ὁ δὲ καὶ περιττότερόν τι τῶν ἄλλων εἶχεν, εἰκότως, ὁρῶν μόνον ἐκεῖνον κηδεμόνα, καὶ φύλακα τῆς τυραννίδος, καὶ μό

νον προκινδυνεύοντα τοῦ πατρὸς, καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῇ ἀρχῇ παρεχόμενον. ὥστε εἰ καὶ μὴ διὰ τὴν εὔνοιαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπόγνωσιν, εὐθὺς ἠπιστάμην τεθνηξόμενον αὐτὸν, καὶ λογιούμενον, ὡς οὐδὲν ἔτι τοῦ ζῆν ὄφελος, τῆς ἐκ τοῦ παιδὸς ἀσφαλείας καθῃρημένης. ἅπαντα τοίνυν αὐτῷ ἀθρόα περιέστηκα, τὴν φύσιν, τὴν λύπην, τὴν ἀπόγνωσιν, τὸν φόβον, τὰς περὶ τῶν μελλόντων ἐλπίδας χρόνων, ἐπ᾽ αὐτὸν ἐχρησάμην τοῖς συμμάχοις, καὶ παρὰ τὴν τελευταίαν ἐκείνην σκέψιν κατηνάγκασα. ἀπέθανεν ὑμῖν ἄτεκνος, λελυπημένος, ὀδυρόμενος, δακρύων, πεπενθηκὼς πένθος, ὀλιγοχρόνιον μὲν, ἀλλ᾽ ἱκανὸν πατρὶ, καὶ τὸ δεινότατον, αὐτὸς ὑφ᾽ αὑτοῦ, ὅσπερ θανάτων οἴκτιστος, καὶ πολλῷ χαλεπώτερος, ἢ εἰ ὑπ᾽ ἄλλου γίγνοιτο. ποῦ μοι τὸ ξίφος, μή τις ἄλλος τοῦτο γνωρίζει; μή τινος ἄλλου ὅπλον τοῦτο ἦν; τίς αὐτὸ εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἀνεκόμισε, πρὸ τοῦ τυράννου τίς ἐχρήσατο, τίς αὐτὸ ἐπ᾽ ἐκεῖνον ἀπέστειλεν; ὦ ξίφος κοινωνὸν, καὶ διάδοχον τῶν ἐμῶν κατορθωμάτων, μετὰ τοσούτους κινδύνους, μετὰ τοσούτους φόνους ἀμελούμεθα, καὶ ἀνάξιοι δοκοῦμεν δωρεᾶς; εἰ γὰρ ὑπὲρ μόνου τούτου τὴν τιμὴν ᾔτουν παρ᾽ ὑμῶν, εἰ γὰρ ἔλεγον, ἄνδρες, ἀποθανεῖν ἐθελήσαντι τῷ τυράννῳ, καὶ ἀνόπλῳ περὶ τοῦ καιροῦ κατειλημμένῳ, ξίφος τοῦτο ἐμὸν ὑπηρέτησε, καὶ πρὸς τὸ τέλος τῆς ἐλευθερίας συνήργησε παντὶ, τοῦτο τιμῆς τε καὶ δωρεᾶς ἄξιον νομίσατε,

σατε, δεσπότην οὕτω δημοτικοῦ κτήματος οὐκ ἂν ἠμείψασθε, οὐκ ἂν ἐν τοῖς εὐεργέταις ἀνεγράψατε; οὐκ ἂν τὸ ξίφος ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνεθήκατε, οὐκ ἂν μετὰ τῶν θεῶν ἐκεῖνο προσεκυνήσατε; νῦν μοι ἐννοήσατε, οἷα πεποιηκέναι εἰκὸς τὸν τύραννον, οἷα δὲ εἰρηκέναι πρὸ τῆς τελευτῆς. ἐπεὶ γὰρ ὑπ' ἐμοῦ φονευόμενος, καὶ τιτρωσκόμενος πολλοῖς τραύμασιν ἐν τὰ φανερὰ τοῦ σώματος, ὡς ἂν μάλιστα λυπήσειν ἔμελλον τὸν γεγεννηκότα, ὡς ἂν ἐκ τῆς πρώτης θέας διαταράξειν, ὁ μὲν ἀνεβόησεν οἰκτρὸν, ἐπιβοώμενος τὸν γεγεννηκότα, οὐ βοηθὸν, οὐδὲ σύμμαχον, ᾔδει γὰρ πρεσβύτην ὄντα, καὶ ἀσθενῆ, ἀλλὰ θεατὴν τῶν οἰκείων κακῶν. ἐγὼ γὰρ ἀπηλλαττόμην, ποιητὴς μὲν τῆς ὅλης τραγῳδίας γεγενημένος, καταλιπὼν δὲ τῷ ὑποκριτῇ τὸν νεκρὸν, καὶ τὴν σκηνὴν, καὶ τὸ ξίφος, καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ δράματος. ἐπιστὰς δ' ἐκεῖνος, καὶ ἰδὼν υἱὸν, ὃν εἶχε μόνον, ὀλίγον ἐμπνέοντα, ᾑμαγμένον, ἐμπεπλησμένον τοῦ φόνου, καὶ τὰ τραύματα συνεχῆ, καὶ πολλὰ καὶ καίρια, ἀνεβόησε τοῦτο, τέκνον, ἀνῃρήμεθα, πεφονεύμεθα, τετυραννοκτονήμεθα. ποῦ ὁ σφαγεὺς, τίνι με τηρεῖ, τίνι με φυλάττει; διὰ σοῦ, τέκνον προανῃρημένον, ἢ μή τι ὡς γέροντος ὑπερφρονεῖ; καὶ τῇ βραδυτῆτι κολάζειν δέον, καὶ παρατείνει μοι τὸν φόνον, καὶ μακροτέραν μοι τὴν σφαγὴν ποιεῖ. καὶ ταῦτα λέγων, ἐζήτει τὸ ξίφος, αὐτὸς γὰρ ἄνοπλος ἦν, διὰ τὸ πάντα τῷ παιδὶ

θαῤῥεῖν. ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο ἐνέλιπε, πάλαι δ' ἦν ὑπ' ἐμοῦ καὶ τοῦτο προπαρεσκευασμένον, καὶ πρὸς τὸ μέλλον τόλμημα καταλελειμμένον. ἀποσπάσας δὴ τῆς σφαγῆς, καὶ τοῦ τραύματος ἐξελὼν τὸ ξίφος, φησί, πρὸ μικροῦ μέν με ἀπέκτεινας, νῦν δ' ἀνάπαυσον ξίφος. πατρὶ πενθοῦντι παραμύθιον ἐλθὲ, καὶ πρεσβυτικῇ χειρὶ δυστυχούσῃ συναγώνισαι, ἀπόσφαξον, τυραννοκτόνησον, καὶ τοῦ πενθεῖν ἀπάλλαξον. εἴθε πρώτως σοι ἐνέτυχον, εἴθε τὴν τάξιν προὔλαβον τοῦ φόνου. ἀπέθανον ἄν, ἀλλ' ἢ ὡς τύραννος μόνον, ἀλλ' ἔτι νομίζων ἕξειν ἔκδικον, νῦν δ' ὡς ἄτεκνος, νῦν δ' ὡς οὐδὲ φονέως εὐπορῶν. καὶ ταῦθ' ἅμα λέγων, ἐπῆγε τὴν σφαγὴν, τρέμων, οὐ δυνάμενος, ἐπιθυμῶν μὲν, ἀσθενῶν δὲ πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ τολμήματος. πόσαι κολάσεις ταῦτα; πόσα τραύματα; πόσοι θάνατοι; πόσαι τυραννοκτονίαι; πόσαι δωρεαί; καὶ τέλος, ἑωράκατε πάντες τὸν μὲν νεανίαν προκείμενον, οὐδὲ μικρὸν, οὐδ' εὐκαταγώνιστον ἔργον, τὸν πρεσβύτην δὲ αὐτῷ περικεχυμένον, καὶ τὸ αἷμα ἀμφοῖν ἀνακεκραμένον, τὴν ἐλευθέριον ἐκείνην, καὶ ἐπινίκιον σπονδὴν, καὶ τὰ ἔργα τοῦ ξίφους τοῦ ἐμοῦ. αὐτὸ δὲ τὸ ξίφος ἐν μέσῳ ἀμφοτέρων ἐπιδεικνύμενον, ὡς οὐκ ἀνάξιον γεγένηται τοῦ δεσπότου, καὶ μαρτυρόμενον, ὅτι μοι πιστῶς διηκονήσατο. τοῦτο ὑπ' ἐμοῦ γενόμενον, μικρότερον ἦν, νῦν δὲ λαμπρότερόν ἐστι τῇ καινότητι. καὶ ὁ μὲν καθελὼν

τὴν

τὴν τυραννίδα πᾶσαν, εἰμὶ ἐγώ, μεμέρισται δ' οὖν πολλοὺς τὸ ἔργον, ὥσπερ ἐν δράματι. καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἐγὼ ὑπεκρινάμην, τὰ δεύτερα δὲ ὁ παῖς, τὰ τρίτα δὲ ὁ τύραννος αὐτός. τὸ ξίφος δὲ πᾶσιν ὑπηρέτησεν.

Ἀποκηρυττόμενος.

Ἀποκηρυχθείς τις ἰατρικὴν ἐξέμαθε. μανέντα τὸν πατέρα, καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἰατρῶν ἀπεγνωσμένον, ἰασάμενος φαρμάκου δόσει, ἀνελήφθη αὖθις εἰς τὸ γένος. μετὰ ταῦτα, μεμηνυῖαν τὴν μητρυιὰν ἰάσασθαι κελευόμενος, ἀποκηρύττεται.

Οὐ καινὰ μὲν ταῦτα, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐδὲ παράδοξα, ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐν τῷ παρόντι γιγνόμενα, οὐδὲ νῦν πρῶτον τὰ τοιαῦτα ὀργίζεται, ἀλλὰ πρόχειρος οὗτος ὁ νόμος αὐτῷ, καὶ συνήθως ἤδη τοῦτ' ἀφικνεῖται τὸ δικαστήριον. ἐκεῖνο δὲ καινότερον νῦν δυστυχῶ, ὅτι ἔγκλημα μὲν ἴδιον οὐκ ἔχω, κινδυνεύω δὲ τιμωρίαν ὑποσχεῖν ὑπὲρ τῆς τέχνης, εἰ μὴ πάντα δύναται πείθεσθαι τούτῳ κελεύοντι. οὗ τί γένοιτ' ἂν ἀτοπώτερον, θεραπεύειν ἐκ προστάγματος, οὐκέθ' ὡς ἡ τέχνη δύναται, ἀλλ' ὡς ὁ πατὴρ βούλεται; ἐβουλόμην μὲν οὖν τὴν ἰατρικὴν, καὶ τοιοῦτόν τι ἔχειν φάρμακον, ὃ μὴ μόνον τοὺς μεμηνότας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀδίκως ὀργιζομένους παύειν ἐδύνατο, ἵνα καὶ τὸ τοῦ πατρὸς νόσημα ἰασαίμην. νυνὶ δὲ τὰ μὲν τῆς μα-

νίας αὐτῷ τέλεον πέπαυται, τὰ δὲ τῆς ὀργῆς μᾶλλον ἐπιτείνεται. καὶ τὸ δεινότατον, τοῖς μὲν ἄλλοις ἅπασι σωφρονεῖ, κατ' ἐμοῦ δὲ τοῦ θεραπεύσαντος μόνου μαίνεται. τὸν μὲν οὖν μισθὸν τῆς θεραπείας ὁρᾶτε οἷον ἀπολαμβάνω. ἀποκηρυττόμενος ὑπ' αὐτοῦ πάλιν, καὶ τοῦ γένους ἀλλοτριούμενος δεύτερον, ὥσπερ διὰ τοῦτ' ἀναληφθεὶς πρὸς ὀλίγον, ἵν' ἀτιμότερος γένωμαι, πολλάκις ἐκπεσὼν τῆς οἰκίας. ἐγὼ δὲ, ἐν μὲν τοῖς δυνατοῖς, οὐδ' ἐν κελευσθῆναι περιμένω, πρώην γοῦν ἄκλητος ἧκον ἐπὶ τὴν βοήθειαν. ὅταν δέ τι ᾖ τελέως ἀπεγνωσμένον, οὐδ' ἐπιχειρεῖν βούλομαι. ἐπὶ δὲ τῆς γυναικὸς ταύτης εἰκότως καὶ ἀτολμότερός εἰμι, λογίζομαι γὰρ, οἷα πάθοιμ' ἂν ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ἀποτυχὼν, ὃς οὐδ' ἀρξάμενος τῆς θεραπείας, ἀποκηρύττομαι. ἄχθομαι μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐπὶ τῇ μητρυιᾷ, χαλεπῶς ἐχούσῃ, χρηστὴ γὰρ ἦν, καὶ ἐπὶ τῷ πατρὶ δι' ἐκείνην ἀνιωμένῳ, τὸ δὲ μέγιστον, ἐπ' ἐμαυτῷ ἀπειθεῖν δοκοῦντι, καὶ ἃ προστάττομαι, ὑπουργεῖν οὐ δυναμένῳ, καὶ διὰ ὑπερβολὴν τῆς νόσου, καὶ ἀσθένειαν τῆς τέχνης. πλὴν οὐ δίκαιον οἶμαι, ἀποκηρύττεσθαι τὸν, ἃ μὴ δύναται ποιεῖν, μὴ δὲ τὴν ἀρχὴν ὑπισχνούμενον. δι' ἃς μὲν οὖν αἰτίας καὶ πρότερον ἀπεκήρυξέ με, ῥᾴδιον συνιδεῖν ἐκ τῶν παρόντων. ἐγὼ δὲ καὶ πρὸς ἐκείνας μὲν, ὡς οἴομαι, ἱκανῶς τῷ μετὰ ταῦτα βίῳ ἀπελογησάμην. ἃ ταυτί δὲ, ἃ νῦν ἐγκαλεῖ, ὡς ἂν οἷός τε ὦ, ἀπολογήσομαι,

μαι,

μαι, μικρὰ ἡμῖν διηνεγκάμενος τῶν ἐμῶν. ὁ γὰρ δυσάγωγος καὶ δυσπειθὴς ἐγὼ, ὁ καταισχύνων τὸν πατέρα, καὶ ἀνάξια πράττων τοῦ γένους, τότε μὲν αὐτῷ, τὰ πολλὰ ἐκεῖνα βοῶντι, καὶ διατεινομένῳ, ὀλίγα χρῆναι ἀντιλέγειν ᾠόμην. ἀπελθὼν δὲ τῆς οἰκίας, ἐνόμιζόν μοι δικαστήριον ἔσεσθαι μέγα, τὴν ψῆφον ἀληθῆ, τὸν μετὰ ταῦτα βίον, καὶ τὸ φαίνεσθαι πάμπολυ τῶν τοῦ πατρὸς ἐγκλημάτων ἐκείνων ἀφεστηκότα, καὶ περὶ τὰ κάλλιστα τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐσπουδακότα, καὶ τοῖς ἀρίστοις συνόντα. προεωρώμην δὲ καὶ τοιοῦτόν τι, καὶ ὑπώπτευον, μὴ δὴ, ὡς οὐ σφόδρα καθεστηκότος πατρὸς, ἀδίκως ὀργίζεσθαι, καὶ ἐγκλήματα ψευδῆ καθ' υἱοῦ συντιθέναι. καὶ ἦσάν τινες, οἱ μανίας ἀρχὴν ταῦτ' εἶναι νομίζοντες, καὶ ἀπειλὴν καὶ ἀκροβολισμὸν, οὐκ ἂν μακρὰν ἐπιπεσουμένου τοῦ κακοῦ, μῖσος ἄλογον, καὶ νόμον ἀπηνῆ, καὶ βλασφημίας προχείρους, καὶ δικαστήριον σκυθρωπὸν, καὶ βοὴν καὶ ὀργὴν, καὶ ὅλως, χολῆς μεστὰ πάντα, διὸ δὴ τάχα μοι καὶ ἰατρικῆς δεήσειν ποτὲ προσεδόκων. ἀποδημήσας οὖν, καὶ τοῖς εὐδοκιμωτάτοις τῶν ἐπὶ τῆς ἀλλοδαπῆς ἰατρῶν συγγενόμενος, καὶ πόνῳ πολλῷ, καὶ προθυμίᾳ λιπαρεῖ χρησάμενος, ἐξέμαθον τὴν τέχνην. ἐπανελθὼν δὲ, καταλαμβάνω τὸν πατέρα σαφῶς ἤδη μεμηνότα, καὶ ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων ἰατρῶν ἀπεγνωσμένον, οὐκ ἐς βάθος ὁρώντων, οὐδ' ἀκριβῶς φυλοκρινούντων τὰς νόσους. πλὴν, ὅπερ

γε εἰκὸς ἦν ποιεῖν χρηστὸν υἱόν, οὔτε ἐμνησικάκησα τῆς ἀποκηρύξεως, οὔτε μετάπεμπτος γενέσθαι περιέμεινα, οὐδὲ γὰρ εἶχόν τι αὐτῷ ἴδιον ἐγκαλεῖν, ἀλλὰ πάντα ἐκεῖνα ἦν ἀλλότρια τὰ ἁμαρτήματα, καὶ ὥσπερ ἔφην ἤδη, τῆς νόσου. παρελθὼν οὖν ἄκλητος, οὐκ εὐθὺς ἰασάμην, οὐ γὰρ οὕτω ποιεῖν ἔθος ἐστὶν ἡμῖν, οὐδὲ ταῦτα ἡ τέχνη παραινεῖ, ἀλλὰ πάντων πρῶτον διδασκόμεθα συνορᾶν, εἴτε ἰάσιμόν ἐστι τὸ νόσημα, εἴτ' ἀνήκεστον, καὶ ὑπερβεβηκὸς τοὺς ὅρους τῆς τέχνης, καὶ τηνικαῦτα, ἢν μὲν εὐμεταχείριστον ᾖ, ἐπιχειροῦμεν, καὶ πᾶσαν σπουδὴν εἰσφερόμεθα σῶσαι τὸν νοσοῦντα. ἢν δὲ κεκρατηκὸς ἤδη, καὶ νενικηκὸς τὸ πάθος ἴδωμεν, οὐδὲ τὴν ἀρχὴν προσαπτόμεθα, νόμον τινὰ παλαιὸν τῶν προπατόρων τῆς τέχνης ἰατρῶν φυλάττοντες, οἵ φασι μὴ δεῖν ἐπιχειρεῖν τοῖς κεκρατημένοις. ἰδὼν οὖν τὸν πατέρα ἔτι ἐντὸς τῆς ἐλπίδος, καὶ τὸ πάθος οὐχ ὑπὲρ τὴν τέχνην ἐπὶ πολὺ τηρήσας, καὶ ἀκριβῶς ἐξετάσας ἕκαστον, ἐπεχείρουν ἤδη, καὶ τὸ φάρμακον τεθαῤῥηκότως ἐνέχεον. καίτοι πολλοὶ τῶν παρόντων ὑπώπτευον τὴν δόσιν, καὶ τὴν ἴασιν διέβαλλον, καὶ πρὸς κατηγορίας παρεσκευάζοντο. παρῆν δὲ καὶ ἡ μητρυιά, φοβουμένη καὶ ἀπιστοῦσα, οὐ διὰ τὸ μισεῖν ἐμέ, ἀλλὰ διὰ τὸ δεδιέναι, καὶ ἀκριβῶς εἰδέναι πονήρως ἐκεῖνον διακείμενον. ἠπίστατο γὰρ μόνη τὰ πάντα συνοῦσα, καὶ ὁμοδίαιτος τῇ νόσῳ. πλὴν, ἀλλ' ἔγωγε οὐδὲν ἀποδειλιάσας, ἠπιστάμην γὰρ οὐ

ψευσόμενά

ψευσμένα με τὰ σημεῖα, οὐδὲ προδώσουσάν με τὴν τέχνην, ἐπῆγον τὴν ἴασιν ἐν καιρῷ τῆς ἐπιχειρήσεως. καί τοι κἀμοί τινες τῶν φίλων συνεβούλευον μὴ θρασύνεσθαι, μὴ καὶ διαβολήν τινα μείζω ἐνέγκῃ μοι τὸ ἀποτυχεῖν, ὡς ἀμυνομένῳ τὸν πατέρα φαρμάκῳ, καὶ μνησικακήσαντι, ὧν ἐπεπόνθειν ὑπ᾽ αὐτοῦ. καὶ τὸ κεφάλαιον, σῶος μὲν οὗτος εὐθὺς ἦν, καὶ ἐσωφρόνει πάλιν, καὶ πάντα διεγίγνωσκεν. οἱ παρόντες δὲ ἐθαύμαζον, ἐπῄνει δὲ καὶ ἡ μητρυιὰ, καὶ φανερὰ πᾶσιν ἦν χαίρουσα, κἀμοὶ εὐδοκιμοῦντι, κἀκείνῳ σωφρονοῦντι. οὗτος δ᾽ οὖν, μαρτυρεῖν γὰρ αὐτῷ ἔχω, μήτε μελλήσας, μήτε σύμβουλόν τινα περὶ τούτων προσλαβὼν, ἐπειδὴ τὸ πᾶν ἤκουσε τῶν παρόντων, ἔλυε μὲν τὴν ἀποκήρυξιν, υἱὸν δὲ ἐξ ὑπαρχῆς ἐποιεῖτό με, σωτῆρα καὶ εὐεργέτην ἀποκαλῶν, ἀκριβῆ πεῖραν εἰληφέναι ὁμολογῶν, καὶ περὶ τῶν ἔμπροσθεν ἐκείνων ἀπολογούμενος. τοῦτο γενόμενον εὔφραινε μὲν πολλοὺς, ὅσοι παρῆσαν χρηστοὶ, ἐλύπει δ᾽ ἐκείνους, ὅσοις ἀποκήρυξις υἱοῦ, ἡδίων ἀναλήψεως. εἶδον γοῦν τότε οὐ πάντας ὁμοίως ἡδομένους τῷ πράγματι, ἀλλ᾽ εὐθύς τινος καὶ χρόαν τρεπομένην, καὶ βλέμμα τεταραγμένον, καὶ πρόσωπον ὠργισμένον, οἷον ἐκ φθόνου καὶ μίσους γίγνεται. ἡμεῖς μὲν οὖν, ὡς τὸ εἰκὸς, ἐν εὐφροσύναις καὶ θυμηδίαις ἦμεν, ἀλλήλους ἀπειληφότες. ἡ μητρυιὰ δὲ μετὰ μικρὸν εὐθὺς νοσεῖν ἤρξατο, νόσον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, χαλεπὴν καὶ παρὰ

λόγον, ἀρχόμενον γὰρ εὐθὺς τὸ δεινὸν παρεφύλαξα. οὐ γὰρ ἁπλοῦν, οὐδ' ἐπιπόλαιον τῆς μανίας τὸ εἶδος, ἀλλὰ καὶ παλαιὸν, ὑποικουροῦν ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ νῦν ἀπέῤῥηξε, καὶ εἰς τοὐμφανὲς ἐξενίκησε. πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα ἡμῖν ἐστι σημεῖα τῶν ἀνιάτως μεμηνότων, ἓν δὲ ἐκεῖνο καινὸν ἰδεῖν τῆς γυναικὸς ταύτης παρεφύλαξα. πρὸς μὲν γὰρ τοὺς ἄλλους ἡμερωτέρα, καὶ πραεῖά ἐστι, καὶ παρόντων, ἐρήμην ἄγει ἡ νόσος, ἂν δέ τινα ἰατρὸν ἴδῃ, καὶ τοῦτ' ἀκούσῃ μόνον, κατ' ἐκείνου μάλιστα παροξύνεται, ὅπερ καὶ αὐτὸ τῶν, τοῦ πονήρως καὶ ἀνηκέστως ἔχειν ἐστὶ τεκμήριον. ταῦθ' ὁρῶν, ἐγὼ μὲν ἠνιώμην, καὶ τὴν γυναῖκα ᾤκτειρα ἀξίαν οὖσαν, καὶ παρὰ τὸ προσῆκον δυστυχοῦσαν. ὁ πατὴρ δὲ ὑπὸ ἰδιωτείας, οὐ γὰρ οἶδεν οὔτε ἀρχὴν τοῦ κατέχοντος κακοῦ, οὔτε τὴν αἰτίαν, οὔτε τὸ μέτρον τοῦ πάθους, ἐκέλευεν ἰᾶσθαι, καὶ τὸ ὅμοιον ἐγχέαι φάρμακον. ὥσπερ γὰρ ἓν εἶναι μανίας εἶδος, καὶ μίαν τὴν νόσον, καὶ ταῤῥώστημα τοῦτ' ὂν, καὶ παραπλησίαν τὴν θεραπείαν δεχόμενον. ἐπεὶ δὲ, ὅπερ ἀληθέστατον, ἀδύνατον εἶναί φημι σώζεσθαι τὴν γυναῖκα, καὶ ἡττᾶσθαι ὑπὸ τῆς νόσου ὁμολογῶ, ἀγανακτεῖ, καὶ ὀργίζεται, καὶ φησὶν ἑκόντα καθυφίεσθαι, καὶ προδιδόναι τὴν ἄνθρωπον, ἐγκαλῶν ἐμοὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς τέχνης. καὶ πάσχει μὲν συνήθως τοῖς λυπουμένοις, ὀργίζονται γοῦν ἅπαντες τοῖς μετὰ παῤῥησίας τἀληθῆ λέγουσι. πλὴν ἔγωγε, ὡς ἂν οἷός τε ὦ, δικαιολογήσομαι

πρὸς αὐτὴν, καὶ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ καὶ τῆς τέχνης. καὶ πρῶτόν γε ἀπὸ τοῦ νόμου ἄρξομαι, καθ' ὃν οὗτός με ἀποκηρύξαι βούλεται, ἵν' εἰδῇ, οὐκ ἔθ' ὁμοίαν οὖσαν αὐτῷ νῦν τε καὶ πρότερον τὴν ἐξουσίαν. οὐ γὰρ ἅπασιν, ὦ πάτερ, ὁ νομοθέτης, οὐδὲ πάντας υἱέας, οὐδὲ ὁσάκις ἂν ἐθέλωσιν, ἀποκηρύττειν συγκεχώρηκεν, οὐδ' ἐπὶ πάσαις αἰτίαις. ἀλλ' ὥσπερ τοῖς πατράσι τὰ τηλικαῦτα ὀργίζεσθαι ἐφῆκεν, οὕτω καὶ τῶν παίδων προὐνόησεν, ὡς μὴ ἀδίκως αὐτὸ πάσχωσι. καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐλευθέραν ἔφη γίγνεσθαι, οὐδ' ἄκριτον τὴν τιμωρίαν, ἀλλ' εἰς δικαστήριον ἐκάλεσε, καὶ δοκιμαστὰς ἐκάθισε τοὺς μήτε πρὸς ὀργὴν, μήτε διαβολὴν τὸ δίκαιον κρινοῦντας. ᾔδει γὰρ πολλοῖς πολλάκις ἀλόγους αἰτίας ὀργῆς παρεσταμένας, καὶ τὸν μὲν, ψευδεῖ τινι διαβολῇ πειθόμενον, τὸν δὲ οἰκέτῃ πιστεύοντα, ἢ γυναικὶ ἐχθρᾷ. οὔκουν ἠγεῖτο ἀδίκαστον γίγνεσθαι τὸ πρᾶγμα, οὐδ' ἐξ ἐρήμης τοὺς παῖδας εὐθὺς ἁλίσκεσθαι, ἀλλὰ καὶ ὕδωρ ἐγχεῖται, καὶ λόγος ἀποδίδοται, καὶ ἀνεξέταστον οὐδὲν καταλείπεται. ἐπεὶ τοίνυν ἔξεστι καὶ τοῦ μὲν ἐγκαλεῖν μόνου ὁ πατὴρ κύριος, τοῦ κρῖναι δὲ, εἰ εὔλογα αἰτιᾶται, ὑμεῖς οἱ δικάζοντες, αὐτὸ μὲν, ὅ μοι ἐπιφέρει, καὶ ἐφ' ᾧ νῦν ἀγανακτεῖ, μηδέπω σκοπεῖτε. πρότερον δ' ἐκεῖνο ἐξετάσατε, εἰ ἔτι δοτέον ἀποκηρύττειν αὐτῷ, ἅπαξ ἀποκηρύξαντι, χρησαμένῳ τῇ παρὰ τοῦ νόμου ἐξουσίᾳ, καὶ ἀποπληρώσαντι τὴν πατρικὴν ταύτην δυναστείαν,

εἶτ' αὖθις ἀναλαβόντι, καὶ λύσαντι τὴν ἀποκήρυξιν. ἐγὼ μὲν γὰρ ἀδικώτατον εἶναί φημι τὸ τοιοῦτον, ἀπεράντους γίνεσθαι καὶ τῶν παίδων τὰς τιμωρίας, καὶ πολλὰς τὰς καταδίκας, καὶ τὸν φόβον ἀΐδιον, καὶ τὸν νόμον ἄρτι μὲν συνοργίζεσθαι, μετὰ μικρὸν δὲ λύεσθαι, καὶ πάλιν ὁμοίως ἰσχυρὸν εἶναι, καὶ ὅλως, ἄνω καὶ κάτω στρέφεσθαι τὰ δίκαια, πρὸς τὸ τοῦ καιροῦ δοκοῦν τοῖς πατράσιν. ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον, ἄξιον ἐφεῖναι, καὶ ἀγανακτοῦντι συναγανακτεῖν, καὶ κύριον τῆς τιμωρίας ποιεῖν τὸν γεγεννηκότα. ἢν δ' ἅπαξ ἀναλώσῃ τὴν ἐξουσίαν, καὶ καταχρήσηται τῷ νόμῳ, καὶ ἐμπλησθῇ τῆς ὀργῆς, εἶτα μετὰ ταῦτα ἀναλάβῃ, χρηστὸν εἶναι μεταπεισθείς, ἐπὶ τούτων ἀνάγκη μὲν μένειν, καὶ μηκέτι μεταπηδᾶν, μηδὲ μεταβουλεύεσθαι, μηδὲ μεταποιεῖν τὴν κρίσιν. τοῦ μὲν γὰρ τὸν γεννηθέντα, πονηρὸν ἢ χρηστὸν ἀποβήσεσθαι, οὐδέν, οἶμαι, γνώρισμα ἦν. καὶ διὰ τοῦτο τοὺς ἀναξίους τοῦ γένους παραιτεῖσθαι συγκεχώρηται, τοῖς ὅτε ἠγνόουν, ἀναθρεψαμένοις. ὅταν δὲ μὴ κατ' ἀνάγκην, ἀλλ' ὑπ' ἐξουσίας, αὐτός τις ὑφ' ἑαυτοῦ, καὶ δοκιμάσας ἀναλάβῃ, τίς ἔτι μηχανὴ μεταβάλλεσθαι, ἢ τίς ἔτι χρῆσις ὑπόλοιπος τοῦ νόμου; φαίη γὰρ ἂν πρὸς σὲ ὁ νομοθέτης, εἰ πονηρὸς οὗτος ἦν, καὶ τοῦ ἀποκηρυχθῆναι ἄξιος, τί παθὼν ἀνεκάλεις, τί δ' αὖθις ἐπανήγου εἰς τὴν οἰκίαν; τί δ' ἔλυες τὸν νόμον; ἐλεύθερος γὰρ ἦσθα, καὶ τοῦ μὴ ποιεῖν ταῦτα κύριος.

ειος. οὐ γὰρ δὴ ἐντρυφᾶν σοι δοτέον τοῖς νόμοις, οὐδὲ πρὸς τὰς σὰς μεταβολὰς ἀνάγεσθαι τὰ δικαστήρια, οὐδ' ἄρτι μὲν λύεσθαι, ἄρτι δὲ κυρίους εἶναι τοὺς νόμους, καὶ τοὺς δικαστὰς καθῆσθαι μάρτυρας, μᾶλλον δὲ ὑπηρέτας τῶν σοι δοκούντων, ὁτὲ μὲν κολάζοντας, ὁτὲ δὲ διαλλάττοντας, ὁπόταν σοι δοκῇ. ἅπαξ γεγέννηκας, ἅπαξ ἀνατέτροφας, ἅπαξ καὶ τὸ ἀποκηρύττειν ἀντὶ τούτων ἔχεις, καὶ τότε, ἢν δικαίως αὐτὸ ποιεῖν δοκῇς. τὸ δ' ἄπαυστον τοῦτο, καὶ ἀΐδιον καὶ πολὺ καὶ ῥᾴδιον, μεῖζον ἤδη τῆς πατρικῆς ἐστιν ἐξουσίας. μὴ δή, πρὸς Διός, ὦ ἄνδρες δικασταί, συγχωρήσητε αὐτῷ, ἑκούσιον τὴν ἀνάλληψιν πεποιημένῳ, καὶ λύσαντι τὴν γνῶσιν τοῦ πάλαι δικαστηρίου, καὶ ἀκυρώσαντι τὴν ὀργήν, αὖθις ἐπὶ τὴν αὐτὴν τιμωρίαν ἀνακαλεῖν, καὶ αὖθις τὴν ἐξουσίαν τὴν πατρικὴν ἀνατρέχειν, ἧς ἔξωρος ἤδη, καὶ ἕωλος ἡ προθεσμία, καὶ μόνῳ τούτῳ ἄκυρος, καὶ προσδεδαπανημένη. ὁρᾶτε γάρ που καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις δικαστηρίοις, ὡς ἐπὶ μὲν τῶν κλήρῳ λαχόντων δικαστῶν, ἢν τις ἄδικον οἴηται γεγενῆσθαι τὴν κρίσιν, δίδωσιν ὁ νόμος εἰς ἕτερον ἐφεῖναι δικαστήριον, ἢν δέ τινες ἑκόντες αὐτοὶ συνθῶνται δικαστάς, καὶ προελόμενοι ἐπιτρέψωσι διαιτᾶν, οὐκέτι. οἷς γὰρ ἐξῆν μὴ δὲ τὴν ἀρχὴν ἐμμένειν, εἰ τούτους τις αὐθαίρετος εἵλετο, στέργειν ἐστὶ δίκαιος τοῖς ἐγνωσμένοις. οὕτω δὴ καὶ σύ, ὃν ἐξῆν μηκέτ' ἀναλαμβάνειν, εἰ μὴ ἄξιος ἐδόκει τοῦ γέ-

νους, ὅπερ, εἰ χρηστὸν ἡγησάμενος εἶναι, πάλιν ἀνήλειφας, οὐκ ἔτ' ἀποκηρύττειν ἕξεις. ὅτι γὰρ οὐκ ἄξιος αὖθις παθεῖν ταῦτα, ὑπ' αὐτοῦ σοῦ μεμαρτύρηται, καὶ χρηστὸς ἤδη ἀνωμολόγηται. ἀμετανόητον οὖν τὴν ἀνάληψιν, καὶ τὴν διαλλαγὴν βέβαιον εἶναι προσήκει, μετὰ κρίσιν οὕτω πολλὴν, καὶ δύο δικαστήρια, ἓν μὲν τὸ πρῶτον, ἐφ' οὗ παρῃτήσω. δεύτερον δὲ τὸ σὸν, ὅτε μετεβουλεύσω, καὶ ἀνάδιασον ἐποίησας, τὰ πρότερον ἐγνωσμένα λύσας, βεβαιοῖς τὰ μετ' ἐκεῖνα βεβουλευμένα. μένε τοίνυν ἐπὶ τῶν τελευταίων, καὶ φύλαττε τὴν σαυτοῦ κρίσιν. πατέρα σε εἶναι δεῖ, τοῦτο γὰρ ἔδοξέ σοι, τοῦτ' ἐδοκίμασας, τοῦτ' ἐκύρωσας. ἐγὼ μὲν οὐδ' εἰ μὴ φύσει παῖς ἦν, θέμενος δὲ, ἀποκηρύττειν ἤθελες, ἐξεῖναι ἄν σοι ᾠόμην. ὃ γὰρ τὴν ἀρχὴν ποιεῖν δυνατὸν ἦν, τοῦτ' ἄδικον λύειν ἅπαξ γενόμενον. τὸν δὲ καὶ φύσει, καὶ αὖθις προαιρέσει καὶ γνώμῃ εἰσπεποιημένον, πῶς εὔλογον ἂν ἀποβαλέσθαι, καὶ πολλάκις τῆς μιᾶς οἰκειότητος ἀποστερεῖν; εἰ δ' οἰκέτης ὢν ἐτύγχανον, καὶ τὸ μὲν πρῶτον πονηρὸν οἰόμενος, ἐπέδησας με, μεταπεισθεὶς δὲ, ὡς οὐδὲν ἠδίκουν, ἐλεύθερον ἀφῆκας εἶναι, ἆρ' ἄν σοι, πρὸς καιρὸν ὀργισθέντι, αὖθις ἐξῆν εἰς τὴν ὁμοίαν δουλείαν ἐπανάγειν; οὐδαμῶς, τὰ γὰρ τοιαῦτα, βέβαια, καὶ διὰ παντὸς κύρια ὑπάρχειν οἱ νόμοι ἀξιοῦσιν. ὑπὲρ μὲν οὖν τοῦ μηκέτ' ἐξεῖναι τούτῳ ἀποκηρύττειν, ὃν ἅπαξ ἀποκηρύξας, ἑκὼν ἀνέλαβεν, ἔτι πολλὰ εἰπεῖν ἔχων, ὅμως παύσομαι.

σομαι. σκέψασθε δὲ ἤδη, οἷον ὄντα καὶ ἀποκηρύξει με, καὶ οὐδέπω τοῦτό φημι, ὡς τότε μὲν ἰδιώτην, νῦν δ' ἰατρόν, οὐδὲν γὰρ ἂν πρὸς ταῦτα ἡ τέχνη συναγωνίσαιτο, οὐδ' ὅτι τότε μὲν νέον, νῦν δὲ ἤδη καὶ προβεβηκότα, καὶ τὸ πιστὸν, τοῦ μηδὲν ἀδικῆσαι ἂν παρὰ τῆς ἡλικίας ἔχοντα. μικρὸν γὰρ ἴσως καὶ ταῦτα, ἀλλὰ τότε μὲν, εἰ καὶ μηδὲν ἠδικημένος ὡς ἂν ἔγωγε φαίην, ἀλλ' οὐδ' εὖ πεπονθὼς, παρῃτεῖτο τῆς οἰκίας. νῦν δὲ σωτῆρα ἔναγχος, καὶ εὐεργέτην γεγενημένον, οὗ τί γένοιτ' ἂν ἀχαριστότερον, σωθέντα δι' ἐμὲ, καὶ τηλικοῦτον κίνδυνον διαπεφευγότα, τοῖς τοιούτοις εὐθὺς ἀμείβεσθαι τῆς θεραπείας ἐκείνης, οὐδ' ἕνα λόγον ἔχοντα, ἀλλ' οὕτω ῥᾳδίως ἐπιλελῆσθαι, καὶ ἐπὶ τὴν ἐρημίαν ἐλαύνειν, τὸν ἐφησθέντ' ἂν δικαίως, ἐφ' οἷς ἀδίκως ἐξεβέβλητο, μὴ μόνον δ' οὐ μνησικακήσαντα, ἀλλὰ καὶ σώσαντα, καὶ σωφρονεῖν παρασκευάσαντα. οὐ γὰρ μικρὸν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὐδὲ τὸ τυχὸν εὖ πεποιηκὼς αὐτὸν, ὅμως τὸν τοιούτων νῦν ἀξιοῦμαι. ἀλλ' εἰ καὶ οὗτος ἀγνοεῖ τὰ τότε, πάντες ὑμεῖς ἴστε, οἷα ποιοῦντα αὐτὸν, καὶ πάσχοντα, καὶ ὅπως διακείμενον ἐγὼ παραλαβὼν, τῶν μὲν ἄλλων ἰατρῶν ἀπεγνωκότων, τῶν δ' οἰκείων φευγόντων, καὶ μηδὲ πλησίον προσιέναι τολμώντων, τοιοῦτον ἀπέφηνα, ὡς καὶ κατηγορεῖν δύνασθαι, καὶ περὶ τῶν νόμων διαλέγεσθαι. μᾶλλον δὲ ὁρᾷς ὦ πάτερ τὸ παράδειγμα, τοιοῦτον ὄντα σε παρ' ὀλίγον, οἵα νῦν ἡ γυνή ἐστι,

πρὸς τὴν ἀρχαίαν φρόνησιν ἐπανήγαγον. οὐ δίκαιον οὖν, τοιαύτην μοι γενέσθαι ἀντ᾽ ἐκείνων τὴν ἀμοιβήν, οὐδὲ κατ᾽ ἐμοῦ σε μόνον σωφρονεῖν. ὅτι γὰρ μὴ μικρὰ ὑπ᾽ ἐμοῦ εὐηργέτησαι, καὶ ἀπ᾽ αὐτῶν, ὧν ἐγκαλεῖς, δῆλόν ἐστιν. ὃν γάρ, ὡς γε ἐσχάτοις οὖσαν τὴν γυναῖκα, καὶ παμπονήρως ἔχουσαν, οὐκ ἰώμενον μισεῖς, πῶς οὐ πολὺ μᾶλλον, ὅτι σε τῶν ὁμοίων ἀπήλλαξα, ὑπεραγαπᾷς, καὶ χάριν ὁμολογεῖς, τῶν οὕτω δεινῶν ἀπηλλαγμένος; σὺ δέ, ὅπερ ἀγνωμονέστατον, σωφρονήσας, εὐθὺς εἰς δικαστήριον ἄγεις, καὶ σεσωσμένος κολάζεις, καὶ αὖθις τὸ ἀρχαῖον ἐκεῖνο μῖσος ἀνατρέχεις, καὶ τὸν αὐτὸν ἀναγιγνώσκεις νόμον. καλὸν γοῦν τὸν μισθὸν ἀποδίδως τῇ τέχνῃ, καὶ ἀξίας ἀμοιβὰς τῶν φαρμάκων ὑπὲρ τὸν ἰατρόν, ὑγιαίνων μόνον. ὑμεῖς δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὸν εὐεργέτην τούτῳ κολάζειν ἐπιτρέψετε, καὶ τὸν σώσαντα ἐξελαύνειν, καὶ τὸν σωφρονήσαντα μισεῖν, καὶ τὸν ἀναστήσαντα τιμωρεῖσθαι; οὐκ, ἤν γε τὰ δίκαια ποιῆτε. καὶ γὰρ εἰ τὰ μέγιστα νῦν ἁμαρτάνων ἐτύγχανον, ἦν μοί τις οὐ μικρὰ προοφειλομένη χάρις, εἰς ἣν ἀποβλέποντα τοῦτον, καὶ ἧς μεμνημένον, καλῶς εἶχε, τῶν μὲν παρόντων καταφρονεῖν, δι᾽ ἐκεῖνα δὲ πρόχειρον τὴν συγγνώμην ἔχειν, καὶ μάλιστα, εἰ τηλικαύτη τις ἡ εὐεργεσία τυγχάνει, ὡς πάντα ὑπεραίρειν τὰ μετὰ ταῦτα. ὅπερ οἶμαι κἀμοὶ πρὸς τοῦτον ὑπάρχειν, ὃν ἔσωσα, καὶ ὃς τοῦ βίου παντὸς χρεώστης ἐστί μοι, καὶ ᾧ τὸ εἶναι, καὶ

τὸ

τὸ σωφρονεῖν, καὶ τὸ συνιέναι παρέσχημαι, καὶ μάλιστα, ὅτε οἱ ἄλλοι πάντες ἤδη ἀπεγνώκεσαν, καὶ ἥττους εἶναι ὡμολόγουν τῆς νόσου. τοῦτο γὰρ μεῖζον οἶμαι ποιεῖν τὴν ἐμὴν εὐεργεσίαν, ὡς οὔτε υἱὸς ὢν τότε, οὔτε ἀναγκαίαν τῆς θεραπείας ἔχων αἰτίαν, ἀλλ' ἐλεύθερος καθεστώς, καὶ ἀλλότριος, τῆς φυσικῆς αἰτίας ἀφειμένος. ὅμως οὐ περιεῖδον, ἀλλ' ἐθελοντής, ἄκλητος, αὐτεπάγγελτος ἥκων. ἐβοήθησα, προσελιπάρησα, ἰασάμην, ἀνέστησα, καὶ τὸν πατέρα ἐμαυτῷ διεφύλαξα. καὶ ὑπὲρ τῆς ἀποκηρύξεως ἀπελογησάμην, καὶ τῇ εὐνοίᾳ τὴν ὀργὴν ἔπαυσα. καὶ τὸν νόμον ἔλυσα τῇ φιλοστοργίᾳ, καὶ μεγάλης εὐεργεσίας τὴν εἰς τὸ γένος ἐπάνοδον ἐπριάμην. καὶ ἐν οὕτως ἐπισφαλεῖ καιρῷ, τὴν πρὸς τὸν πατέρα πίστιν ἐπεδειξάμην, καὶ μετὰ τῆς τέχνης ἐμαυτὸν εἰσεποίησα, καὶ γνήσιος υἱὸς ἐν τοῖς δεινοῖς ἀνεφάνην. πόσα γὰρ οἴεσθε παθεῖν με, πόσα καμεῖν παρόντα, ὑπηρετοῦντα, καιροφυλακτοῦντα, νῦν μὲν εἴκοντα τῇ τοῦ πατρὸς ἀκμῇ, νῦν δὲ τὴν τέχνην ἐπάγοντα, πρὸς ὀλίγον ἐνδιδόντος τοῦ κακοῦ; ἔστι δὲ τῶν ὄντων ἁπάντων τούτων ἐν τῇ ἰατρικῇ τὸ ἐπισφαλέστατον, τοὺς τοιούτους ἰᾶσθαι, καὶ πλησιάζειν οὕτω διακειμένοις, εἰς γὰρ τοὺς πλησίον πολλάκις ἀφιᾶσι τὴν λύτταν, ἐπιζέσαντος τοῦ πάθους. καὶ ὅμως πρὸς οὐδὲν τούτων ἀπώκνησα, οὐδ' ἀπεδειλίασα, συνὼν δέ, καὶ πάντα τρόπον ἀντεξεταζόμενος τῇ νόσῳ, τὸ τελευ-

ταῖον ἐκράτησε τῶν φαρμάκων. μὴ γάρ, τοῦτ' ἀκού-
σας, εὐθέως ὑπολάβῃ τις, ποῖον δέ, ἢ πόσον ὁ κά-
ματος ἐγχέαι φάρμακον, πολλὰ γὰρ πρὸ τούτου
γενέσθαι δεῖ, καὶ προοδοποιῆσαι τῇ πόσει, καὶ προ-
παρασκευάσαι ῥᾴδιον εἰς ἴασιν τὸ σῶμα, καὶ τῆς ἁ-
πάσης ἕξεως φροντίσαι, κενοῦντα καὶ ἰσχαίνοντα,
καὶ οἷς χρή, τρέφοντα, καὶ κινοῦντα, εἰς ὅσον χρήσι-
μον, καὶ ὕπνους ἐπινοοῦντα, καὶ ἠρεμίας μηχανώμε-
νον. ἅπερ οἱ μὲν ἄλλο τι νοσοῦντες, ῥᾳδίως πει-
σθεῖεν ἄν, οἱ μεμηνότες δέ, διὰ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ
νοῦ δυσάγωγοι, καὶ δυσηνιόχητοι, καὶ τῷ ἰατρῷ ἐ-
πισφαλεῖς, καὶ τῇ θεραπείᾳ δυσκαταγώνιστοι. ὅ-
ταν γοῦν πολλάκις ποιήσωμεν ἤδη πλησίον γενέ-
σθαι τοῦ τέλους, καὶ ἐλπίσωμεν, ἐμπεσόν τι μικρὸν
ἁμάρτημα, ἐπακμάσαντος τοῦ πάθους, ἅπαντα
ῥᾳδίως ἐκεῖνα ἀνέτρεψε, καὶ ἀνεπόδισε τὴν θερα-
πείαν, καὶ τὴν τέχνην διέσφηλε. τὸν οὖν ταῦτα
πάνθ' ὑπομεμενηκότα, καὶ οὕτω χαλεπῷ νοσήμα-
τι προσπαλαίσαντα, καὶ πάθος ἁπάντων παθῶν
τὸ δυσαλωτότατον νενικηκότα, ἔτι τούτῳ ἀπο-
κηρύττειν ἐπιτρέψετε, καὶ τοὺς νόμους, ὡς βούλεται,
ἑρμηνεύειν κατ' εὐεργέτου συγχωρήσετε, καὶ τῇ
φύσει πολεμεῖν αὐτὸν ἐάσετε; ἐγὼ τῇ φύσει πει-
θόμενος, σώζω, καὶ διαφυλάττω, ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, τὸν πατέρα ἐμαυτῷ, κἂν ἀδικῇ οὗτος. εἰ δὲ
τὸν εὐεργετηκότα παῖδα τοῖς νόμοις, ὡς φησιν,
ἀκολουθῶν διαφθείρει, καὶ τοῦ γένους ἀποστερεῖ, μισό-
παις

παῖς οὗτος, ἐγὼ φιλοπάτωρ γίγνομαι. ἐγὼ τὴν φύσιν ἀσπάζομαι, οὗτος τὰ τῆς φύσεως παρορᾷ, καὶ καθυβρίζει δίκαια. ὦ πατρὸς, μισοῦντος ἀδίκως. ὦ παιδὸς, φιλοῦντος ἀδικώτερον. ἐγκαλῶ γὰρ ἐμαυτῷ, τοῦ πατρὸς ἀναγκάζοντος, ὅτι μισούμενος, οὐ δέον φιλῶ, καὶ φιλῶ πλέον, ἢ προσήκει. καί τοι γε ἡ φύσις τοῖς πατράσι τοὺς παῖδας μᾶλλον, ἢ τοῖς παισὶ τοὺς πατέρας ἐπιτάττει φιλεῖν. ἀλλ' οὗτος ἑκὼν καὶ τοὺς νόμους παρορᾷ, οἱ τοὺς οὐδὲν ἠδικηκότας παῖδας τῷ γένει φυλάττουσι, καὶ τὴν φύσιν, ἣ τοὺς γεννήσαντας ἕλκει πρὸς πόθον τῶν γεγεννημένων πολύν. οὐχ ὅπως μείζους ἀρχὰς εὐνοίας ἔχων πρὸς ἐμὲ, μείζονα τὰ δίκαιά μοι τῆς εὐνοίας ἐπιφέρει, καὶ ἐπιδίδωσιν, ἢ τό γε ἔλαττον, ἐμὲ μιμεῖται, καὶ ζηλοῖ τοῦ φίλτρου, ἀλλ' οἴμοι τῆς συμφορᾶς, προσέτι καὶ μισεῖ φιλοῦντα, καὶ ἀγαπῶντα ἐλαύνει, καὶ εὐεργετοῦντα ἀδικεῖ, καὶ ἀσπαζόμενον ἀποκηρύττει. καὶ τοὺς φιλόπαιδας νόμους, ὡς μισόπαιδας κατ' ἐμοῦ μεταχειρίζεται. ὦ μάχης, ἣν εἰσάγεις πάτερ τοῖς νόμοις, κατὰ τῆς φύσεως. οὐκ ἔστι ταῦτα, οὐκ ἔστιν, ὡς θέλεις. κακῶς ἑρμηνεύεις, ὦ πάτερ, καλῶς κειμένους τοὺς νόμους. οὐ πολεμεῖ φύσις καὶ νόμος ἐν ταῖς εὐνοίαις, ἀκολουθοῦσιν ἀλλήλοις ἐνταῦθα, καὶ συναγωνίζονται τῇ λύσει τῶν ἀδικημάτων. ὑβρίζεις τὸν εὐεργέτην, ἀδικεῖς τὴν φύσιν. τί καὶ τοὺς νόμους συναδικεῖς τῇ φύσει; οὓς καλοὺς καὶ δικαίους καὶ φιλόπαιδας εἶναι θέλοντας

οὐ συγχωρεῖς, καθ' ἑνὸς παιδὸς, ὡς κατὰ πολλῶν κινῶν πολλάκις, καὶ ἡσυχάζειν οὐκ ἐῶν ἐν ταῖς τιμωρίαις, τοὺς ἐν ταῖς τῶν παίδων πρὸς τοὺς πατέρας εὐνοίαις ἡσυχάζειν ἐθέλοντας, καίτοι γε τῶν τοῖς μηδὲν ἡμαρτηκόσι μὴ δὲ κειμένους. καὶ μὴν οἵ γε νόμοι καὶ ἀχαριστίας δικάζεσθαι διδόασι, κατὰ τῶν τοὺς εὐεργέτας μὴ ἀντευποιούντων. ὁ δὲ πρὸς τῷ μὴ ἀμείβεσθαι, καὶ ἐπ' αὐτοῖς, οἷς εὖ πέπονθε, κολάζειν ἀξιῶν, σκέψασθε, εἴ τινα ὑπερβολὴν ἀδικίας ἀπολέλοιπεν. ὡς μὲν οὖν οὔτε ἀποκηρύττειν ἔτι τούτῳ ἔξεστιν, ἅπαξ ἤδη τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν ἀποπληρώσαντι, καὶ χρησαμένῳ τοῖς νόμοις, οὔτε ἄλλως δίκαιον, εὐεργέτην ἐς τὰ τηλικαῦτα γεγενημένον ἀπωθεῖσθαι, καὶ τῆς οἰκίας παραιτεῖσθαι, ἱκανῶς, οἶμαι, δέδεικται. ἤδη δὲ καὶ ἐπ' αὐτὴν τὴν αἰτίαν ἔλθωμεν τῆς ἀποκηρύξεως, καὶ τὸ ἔγκλημα ἐξετάσωμεν, ὁποῖόν ἐστιν. ἀνάγκη δὲ, αὖθις ἐπὶ τὴν γνώμην ἀναδραμεῖν τοῦ νομοθέτου. ἵνα γάρ σοι τέως πρὸς ὀλίγον δῶμεν, τὸ ἐξεῖναι, ὁσάκις ἂν ἐθέλῃς, ἀποκηρύττειν, καὶ κατά γε τοῦ εὐεργέτου προσέτι τὴν ἐξουσίαν ταύτην συγχωρήσωμεν, οὐχ ἁπλῶς, οἶμαι, οὐδ' ἐπὶ πάσαις αἰτίαις ἀποκηρύξεις. οὐδὲ τοῦθ' ὁ νομοθέτης φησὶν, ὅτι ἂν τύχῃ ὁ πατὴρ αἰτιασάμενος, ἀποκηρυττέτω, καὶ ἀπόχρη θελῆσαι μόνον, καὶ μέμψασθαι. τί γὰρ ἂν ἔδει δικαστηρίου; ἀλλ' ὑμᾶς ποιεῖ τοῦτο, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, σκοπεῖν, εἴτ' ἐπὶ μεγάλοις καὶ δι-

καιόις ὁ πατὴρ ὀργίζεται, εἴτε καὶ μή, ἀκούων ἤδη ἐξετάσατε. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν μετὰ τὴν μανίαν εὐθύς. τὰ μὲν δὴ πρῶτα τῆς σωφροσύνης τοῦ πατρός, λύσις ἦν τῆς ἀποκηρύξεως, καὶ σωτὴρ, καὶ εὐεργέτης, καὶ πάντα ἦν ἐγώ, καὶ οὐδέν, οἶμαι, τούτοις ἔγκλημα προσεῖναι ἐδύνατο. τὰ μετὰ ταῦτα δέ, τί τῶν πάντων αἴτια; τίνα θεραπείαν, τίνα ἐπιμέλειαν ἐμοῦ παρῆκα; πότε ἀπόκοιτος ἐγενόμην; τίνας πότους ἀκαίρους, τίνας κώμους ἐγκαλεῖς; τίς ἀσωτεία; τίς πορνοβοσκὸς ὕβρισται; τίς ᾐτιάσατο; οὐδὲ εἷς. καὶ μὴν ταῦτά ἐστιν, ἐφ' οἷς μάλιστα ὁ νόμος ἀποκηρύττειν ἐφίησιν. ἀλλὰ νοσεῖν ἤρξατο ἡ μητρυιά; τί οὖν ἐμοὶ τοῦτ' ἐγκαλεῖς, καὶ νόσου δίκην ἀπαιτεῖς; οὔ φησιν. ἀλλὰ τί; ὅτι θεραπεύειν προσταττόμενος, οὐ θέλεις, καὶ διὰ τοῦτ' ἂν ἄξιος εἴης ἀποκηρύξεως, ἀπειθῶν τῷ πατρί. ἐγὼ δέ, τὸ μέν, οἷα προστάττοντι αὐτῷ ὑπακούειν οὐ δυνάμενος, ἀπειθεῖν δοκῶ, πρὸς ὀλίγον ὑπερθήσομαι. πρότερον δ' ἁπλῶς ἐκεῖνό φημι, ὡς οὔ πάντα προστάττειν οὔτε τούτῳ δίδωσιν ὁ νόμος, οὔτ' ἐμοὶ τὸ πείθεσθαι πᾶσι πάντως ἀναγκαῖον. γῶ δ' οὖν τοῖς τῶν προσταγμάτων τὰ μὲν ἀνεύθυνά ἐστι, τὰ δ' ὀργῆς καὶ τιμωρίας ἄξια. ἐὰν νοσῇς αὐτός, ἐγὼ δὲ ἀμελῶ, ἐὰν τῶν κατ' οἶκον ἐπιμελεῖσθαι, ἐγὼ δὲ ὀλιγωρῶ. ἐὰν τὰ κατ' ἀγρὸν ἐπισκοπεῖν προστάττῃς, ἐγὼ δὲ ὀκνῶ. πάντα ταῦτα, καὶ τὰ τοιαῦτα εὐλόγως ἔχει τὰς προφάσεις, καὶ τὰς μέμ-

ψεις πατρικάς. τὰ δ' ἄλλα ἐφ' ἡμῖν ἐστι τοῖς παισίν, ὄντα τῶν τεχνῶν, καὶ τῆς τούτων χρήσεως, καὶ μάλιστα, εἰ μηδὲν αὐτὸς ὁ πατὴρ ἀδικοῖτο. ἐπεί τοι αὖ τῷ γράφειν πατὴρ προστάττει, ταῦτα μὲν τέκνον γράφε, ταυτὶ δὲ μή, καὶ τῷ μουσικῷ, τήνδε μὲν τὴν ἁρμονίαν κροῦε, τήνδε δὲ μή, καὶ τῷ χαλκεύοντι, τοιαῦτα μὲν χάλκευε, τοιαῦτα δὲ μή, ἆρα ἄν τις ἀνάσχοιτο ἀποκηρύττοντα, ὅτι μὴ κατὰ τὰ ἐκείνῳ δοκοῦντα ὁ παῖς χρῆται τῇ τέχνῃ; οὐδὲ εἷς, οἶμαι. τὸ δὲ τῆς ἰατρικῆς, ὅσῳ σεμνότερόν ἐστι, καὶ τῷ βίῳ χρησιμώτερον, τοσούτῳ καὶ ἐλευθεριώτερον εἶναι προσήκει τοῖς χρωμένοις. καί τινα προνομίαν ἔχειν τὴν τέχνην δίκαιον, τῇ ἐξουσίᾳ τῆς χρήσεως, ἀναγκάζεσθαι δὲ μηδέν, μὴ δὲ προστάττεσθαι, πρᾶγμα ἱερόν, καὶ θεῶν παίδευμα, καὶ ἀνθρώπων σοφῶν ἐπιτήδευμα, μηδ' ὑπὸ δουλείαν γίγνεσθαι νόμου, μηδ' ὑπὸ φόβον, καὶ τιμωρίαν δικαστηρίου, μηδ' ὑπὸ ψῆφον, καὶ πατρὸς ἀπειλήν, καὶ ὀργὴν ἰδιωτικήν. ὥστε, καὶ εἰ τοῦτό σοι σαφῶς οὑτωσί, καὶ διαρρήδην ἔλεγον, οὐ βούλομαι, οὐδὲ θεραπεύω δυνάμενος, ἀλλ' ἐμαυτῷ μόνῳ τὴν τέχνην οἶδα, καὶ τῷ πατρί, τοῖς δ' ἄλλοις ἅπασιν ἰδιώτης εἶναι βούλομαι, τίς τύραννος οὕτω βίαιος, ὡς ἀναγκάσαι ἂν καὶ ἄκοντα χρῆσθαι τῇ τέχνῃ; τὰ γὰρ τοιαῦτα ἱκετείαις καὶ δεήσεσιν, οὐ νόμοις καὶ ὀργαῖς καὶ δικαστηρίοις ἐπάγειν, οἶμαι, προσήκει, πείθεσθαι τὸν ἰατρὸν χρή, οὐ κελεύε-

σθαι,

σθαι, βούλεσθαι, οὐ φοβεῖσθαι, περὶ τὴν θεραπείαν
οὐκ ἄγεσθαι, ἑκόντα δὲ ἐρχόμενον ἥδεσθαι. πατρι-
κῆς δ' ἀνάγκης ἄμοιρος, ἀτελὴς ἡ τέχνη, ὅπου γε
τοῖς ἰατροῖς καὶ δημοσίᾳ αἱ πόλεις τιμὰς καὶ προε-
δρίας, καὶ ἀτελείας καὶ προνομίας διδόασι. ταῦτα
μὲν οὖν ἁπλῶς ἂν εἶχον εἰπεῖν ὑπὲρ τῆς τέχνης, εἰ καὶ
σοῦ διδαξαμένου με, καὶ πολλὰ ἐπιμεληθέντος, καὶ
ἀναλώσαντος, ὡς μάθοιμι, πρὸς μίαν ὅμως θερα-
πείαν, ταύτην δυνατὴν οὖσαν, ἀντέλεγον. νυνὶ δὲ
κἀκεῖνο γίνωσκον, ὡς παντάπασιν ἀγνώμον ποι-
εῖς, οὐκ ἐῶν με χρῆσθαι μετ' ἐλευθερίας ἐμῷ κτήμα-
τι. ταύτην ἐγὼ τὴν τέχνην οὐχ υἱὸς ὢν σὸς ἐξέμα-
θον, οὐδὲ τῷ σῷ νόμῳ ὑποκείμενος, καὶ ὅμως αὐ-
τὴν μεμάθηκά σοι, καὶ πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλαυ-
κας, οὐδὲν παρὰ σοῦ πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων. τίνα δι-
δάσκαλον ἐμισθώσω, τίνα φαρμάκων παρα-
σκευήν; οὐδ' ἡντινοῦν. ἀλλὰ πενόμενος ἐγὼ,
καὶ τῶν ἀναγκαίων ἀπορούμενος, καὶ ὑπὸ τῶν δι-
δασκάλων ἐλεούμενος, ἐπαιδευόμην. καί μοι
τοιαῦτα παρὰ τοῦ πατρὸς ἦν πρὸς τὸ μαθεῖν ἐφό-
δια, λύπη καὶ ἐρημία καὶ ἀπορία, μῖσος οἰκείων, καὶ
ἀποστροφὴ συγγενῶν. ἀντὶ τούτων τοίνυν χρῆσθαί
μου τῇ τέχνῃ ἀξιοῖς, καὶ δεσπότης εἶναι θέλεις τῶν,
ὅτ' οὐκ ἦσθα δεσπότης, πεπορισμένων. ἀγάπα,
εἴ τι σε καὶ πρότερον ἑκὼν, οὐ προοφείλων, εὖ ἐποίη-
σα, μηδὲ μίαν μηδέ του γε χάριν ἀπαιτεῖσθαι δυ-
νάμενος. οὐ δὴ δεῖ τὴν εὐποιίαν τὴν ἐμὴν, ἀνάγ

γκὴν ἦν τὸ λοιπόν μοι γίνεσθαι, οὐδὲ τὸ ἑκόντα εὐεργετῆσαι, ἀφορμὴν τοῦ ἄκοντα κελεύεσθαι καταστῆναι, οὐδ' ἔθος ὑπάρξαι τοῦτο, τὸ ἅπαξ τινὰ ἰασάμενον, πάντας ἤδη ἀεὶ θεραπεύειν, ὁπόσους ἂν ὁ θεραπευθεὶς θέλῃ, ἐπεὶ δεσπότας ἂν οὕτω καθ' ἡμῶν εἴχομεν τοὺς θεραπευομένους κεχειροτονηκότες, καὶ μισθόν, τὸ δουλεύειν αὐτοῖς, καὶ τὰ πάντα κελεύουσιν ὑπηρετεῖν προδεδωκότες. ὃ τί γένοιτ' ἂν ἀδικώτερον; διότι σε νοσήσαντα χαλεπῶς οὕτως ἀνέστησα, διὰ τοῦτο νομίζεις ἐξεῖναί σοι, καταχρῆσθαί μου τῇ τέχνῃ; ταῦτα μὲν οὖν εἶχον ἂν λέγειν, εἰ καὶ δυνατά μοι οὗτος προσέταττεν, ἐγὼ δὲ μὴ πάντως ἅπασι, μὴ δὲ πρὸς ἀνάγκην ὑπήκουον. νῦν δὲ ἤδη σκέψασθε, καὶ οἷά ἐστιν αὐτοῦ τὰ ἐπιτάγματα. ἐπεὶ γὰρ ἐμὲ ἰάσω, φησί, μεμηνότα, μέμηνε δὲ καὶ ἡ γυνή, καὶ τὰ ὅμοια πάσχει, τοῦτο γὰρ οἴεται, καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ὁμοίως ἀπέγνωσται, δύνασαι δὲ σὺ πάντα, ὡς ἔδειξας, ἴασαι καὶ ταύτην, καὶ ἀπάλλαττε ἤδη τῆς νόσου. τοῦτο δέ, οὕτω σὶ μὲν ἁπλῶς ἀκοῦσαι, πάνυ εὔλογον ἂν δόξειε, καὶ μάλιστα ἰδιώτῃ, καὶ ἀπείρῳ ἰατρικῆς. εἰ δέ μου ἀκούσετε ὑπὲρ τῆς τέχνης δικαιολογουμένου, μάθοιτ' ἄν, ὡς οὔτε πάντα ἡμῖν δυνατά ἐστιν, οὔθ' αἱ τῶν νοσημάτων φύσεις παραπλήσιοι, οὔτ' ἴασις ἡ αὐτή, οὔτε φάρμακα τὰ αὐτά, ἐπὶ πάντων ἰσχυρά, καὶ τότ' ἔσται δῆλον, ὡς πάμπολυ τοῦ μὴ βούλεσθαί τι, τὸ μὴ δύνασθαι διαφέρει. ἀνάσχεσθε δέ μου

τὰ

τὰ περὶ τούτων φιλοσοφοῦντος, καὶ μὴ ἀπειρόκαλον, μηδ' ἐξαγώνιον, μηδ' ἀλλότριον, ἢ ἄκαιρον ἡγήσησθε τὸν περὶ τῶν τοιούτων λόγον. πρῶτα μὲν δὴ σωμάτων φύσεις, καὶ κράσεις οὐχ αἱ αὐταὶ, κἂν ὅτι μάλιστα ἐκ τῶν ὁμοίων συνεστάναι ὁμολογῶνται, ἀλλὰ τὰ μὲν τῶνδε, τὰ δὲ τῶνδε μᾶλλον, ἢ ἔλαττον μετέχει. καὶ λέγω τοῦτο ἔτι περὶ τῶν ἀνδρέων, ὡς οὐδὲ ταῦτα πᾶσιν ἴσα ἢ ὅμοια, οὔτε τῇ κράσει οὔτε τῇ συστάσει, διάφορα δὴ καὶ μεγέθει καὶ εἴδει, ἀνάγκη καὶ τὰ νοσήματα ἐγγίνεσθαι αὐτοῖς, καὶ τὰ μὲν εὐίατα εἶναι, καὶ πρὸς τὴν θεραπείαν ἀναπεπταμένα, τὰ δὲ τέλεον ἀπεγνωσμένα, καὶ ῥαδίως ἁλισκόμενα, καὶ κατὰ κράτος ὑπὸ τῶν νοσημάτων λαμβανόμενα. τὸ τοίνυν οἴεσθαι, πάντα πυρετὸν, ἢ πᾶσαν φθόην, ἢ περιπνευμονίαν ἢ μανίαν, μίαν καὶ τὴν αὐτὴν οὖσαν, τῷ γένει ὁμοίαν ἐπὶ παντὸς εἶναι σώματος, οὐ σωφρονούντων, οὐδὲ λελογισμένων, οὐδὲ τὰ τοιαῦτα ἐξητακότων ἐστὶν ἀνθρώπων. ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἐν μὲν τῷδε ῥᾴδιον ἰᾶσθαι, ἐν δὲ τῷδε οὐκ ἔτι. ὥσπερ οἶμαι καὶ πυρὸν, ἢν τὸν αὐτὸν εἰς διαφόρους χώρας ἐμβάλῃς, ἄλλως μὲν ἐν τῇ πεδινῇ, καὶ βαθείᾳ καὶ ποτιζομένῃ, καὶ εὐηλίῳ καὶ εὐηνέμῳ καὶ ἐξειργασμένῃ ἀναφύεται, εὐθαλὴς οἶμαι, καὶ εὔτροφος, καὶ πολύχους καρπός, ἄλλως δὲ ἐν ὄρει, καὶ ὑπολίθῳ γηδίῳ, ἄλλως δὲ ἐν δυσηλίῳ, ἄλλως δὲ ἐν ὑπωρείᾳ, καὶ ὅλως, διαφόρως καθ' ἑκάστους τόπους.

οὕτω δὲ καὶ τὰ νοσήματα, παρὰ τοὺς ὑποδεξαμένους τόπους, ἢ εὔφορα ἢ εὔτροφα, ἢ ἐλάττω γίγνεται. τοῦτον τοίνυν ὑπερβὰς ὁ πατὴρ, καὶ ὅλως ἀνεξέταστον καταλιπὼν, ἀξιοῖ πᾶσαν μανίαν, τὴν ἐν ἅπαντι σώματι, ὁμοίαν εἶναι, καὶ τὴν θεραπείαν ἴσην. πρὸς δὲ τούτοις, τοσούτοις οὖσιν, ὅτι τὰ γυναικεῖα σώματα πάμπολυ τῶν ἀνδρείων διαφέρει, πρός τε νόσου διαφορὰν, καὶ πρὸς θεραπείας ἐλπίδα ἢ ἀπόγνωσιν, ῥᾴδιον καταμαθεῖν. τὰ μὲν γὰρ τῶν ἀνδρῶν εὐπαγῆ καὶ εὔτονα, πόνοις καὶ κινήσεσι, καὶ ὑπαιθρίῳ διαίτῃ γεγυμνασμένα, τὰ δὲ, ἔκλυτα καὶ ἀσυμπαγῆ, ἐν σκιᾷ τετραμμένα, καὶ λευκὰ αἵματος ἐνδείᾳ, καὶ θερμοῦ ἀπορίᾳ, καὶ ὑγροῦ περιττοῦ ἐπιρροίᾳ εὐαλωτότερα. τοίνυν τῶν ἀνδρείων καὶ ταῖς νόσοις ἐκκείμενα, καὶ τὴν ἴασιν οὐ περιμένοντα, καὶ μάλιστα πρὸς μανίας εὐχερέστερα. ἅτε γὰρ πολὺ τὸ ὀργίλον, καὶ κοῦφον καὶ ὀξυκίνητον ἔχουσιν, ὀλίγην δὲ τὴν τοῦ σώματος αὐτοῦ δύναμιν, ῥᾳδίως εἰς τὸ πάθος τοῦτο κατολισθαίνουσιν. οὐ δίκαιον τοίνυν, παρὰ τῶν ἰατρῶν τὴν ὁμοίαν ἐπ' ἀμφοῖν θεραπείαν ἀπαιτεῖν εἰδότας, ὡς πολὺ τοὐν μέσῳ, βίῳ παντὶ, καὶ πράξεσιν ὅλαις, καὶ πᾶσιν ἐπιτηδεύμασιν, ἐξ ἀρχῆς εὐθὺς κεχωρισμένων. ὅταν τοίνυν λέγῃς, ὅτι μέμηνε, πρόσθες, ὅτι καὶ γυνὴ οὖσα μέμηνε. καὶ μὴ σύγχει ταῦτα πάντα, ὑπὸ τῷ τῆς μανίας ὑπάγων ὀνόματι, ἑνὶ καὶ ὑπὸ τῷ δοκοῦντι. ἀλλὰ χωρίσας, ὥσπερ δεῖ, καὶ ἐν τῇ

φύσει,

φύσει, τὴν δύναμιν ἐφ᾽ ἑκάστου σκοπεῖ. καὶ γὰρ ἡμεῖς, ὅπερ ἐν ἀρχῇ τῶν λόγων εἰπὼν μέμνημαι, τὸ πρῶτον ἐπισκοποῦμεν, φύσιν σώματος τοῦ νοσοῦντος, καὶ κρᾶσιν, καὶ τίνος πλείονος μετέχει, καὶ εἰ θερμότερον ἢ ψυχρότερον, ἢ ἀκμάζον ἢ παρηβηκός, καὶ μέγα ἢ μικρόν, καὶ πιμελὲς ἢ ὀλιγόσαρκον, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. καὶ ὅλως, ἄν τις αὐτὰ προεξετάσῃ, πάνυ ἀξιόπιστος ἂν εἴη, ἀπογινώσκων τι, ἢ ὑπισχνούμενος. ἐπεὶ καὶ τῆς μανίας αὐτῆς μυρία εἴδη ἐστὶ, καὶ παμπόλλους ἔχει τὰς αἰτίας, καὶ οὐδὲ τὰς προσηγορίας αὐτὰς ὁμοίας. οὐ γὰρ ταὐτὸν παρανοεῖν, καὶ παραπαίειν, καὶ λυττᾶν, καὶ μεμηνέναι, ἀλλὰ ταῦτα πάντα, τοῦ μᾶλλον ἢ ἧττον ἔχεσθαι τῇ νόσῳ, ὀνόματά ἐστιν, αἰτίαι τε τοῖς μὲν ἀνδράσιν ἄλλαι, ταῖς δὲ γυναιξὶν ἕτεραι, καὶ τῶν ἀνδρῶν αὐτῶν τοῖς μὲν νέοις ἄλλαι, τοῖς δὲ γεγηρακόσι διάφοροι. οἷον νέοις μὲν πλῆθος, ὡς τὸ πολὺ, γέρουσι δὲ διαβολὴ ἄκαιρος, καὶ ὀργὴ ἄλογος, πολλάκις κατ᾽ οἰκείων ἐμπεσοῦσα, τὸ μὲν πρῶτον διετάραξεν, εἶτα κατ᾽ ὀλίγον ἐς μανίαν περιέτρεψε. γυναικῶν δὲ πολλὰ καθικνεῖται, καὶ ῥαδίως ἐς τὴν νόσον ἐπάγεται, μάλιστα δὲ μῖσος κατά τινος πολὺ, ἢ φθόνος ἐπ᾽ ἐχθρῷ εὐτυχοῦντι, ἢ λύπη τις, ἢ ὀργὴ κατ᾽ ὀλίγον. ταῦτα ὑποτυφόμενα, καὶ μακρῷ χρόνῳ ἐντρεφόμενα, μανίαν ἀποτελεῖ. τοιαῦτά σοι, ὦ πάτερ, καὶ ἡ γυνὴ πέπονθε, καὶ ἴσως τι λελύπηκεν αὐτὴν ἔναγχος, οὐδὲ γὰρ ἐκεῖ-

νῇ ἐμίσει, πλέον ἔχεταί γε. καὶ οὐκ ἂν ἐκ τῶν παρόν-
των ὑπ' ἰατροῦ θεραπευθῆναι δύναιτο. ὡς εἴ γε
ἄλλος τις ὑπόσχοιτο, εἴ τις ἀπαλλάξειε, μίσει τότε
ὡς ἀδικοῦντα ἐμέ. καὶ μὴν κἀκεῖνο, ὦ πάτερ, οὐκ
ἂν ὀκνήσαιμι εἰπεῖν, ὅτι εἰ καὶ μὴ τελέως οὕτως ἀπέ-
γνωστο, ἀλλά τις ἔτι σωτηρίας ἐλπὶς ὑπεφαίνετο,
οὐκ ἂν οὐδὲ οὕτω ῥαδίως προσηψάμην, οὐδ' ἂν
προχείρως φάρμακον ἐγχέαι ἐτόλμησα, δεδιὼς
τὴν τύχην, καὶ τὴν παρὰ τῶν πολλῶν δυσφημί-
αν. ὁρᾷς, ὡς οἴονται πάντες, εἶναί τι μῖσος πρὸς
τοὺς προγόνους πάσαις μητρυιαῖς, κἂν ὦσι χρησταί,
καί τινα κοινὴν μανίαν ταύτην γυναικείαν αὐ-
τὰς μεμηνέναι. τάχα οὖν τις ὑπώπτευσεν, ἄλλως
χωρήσαντος τοῦ κακοῦ, καὶ τῶν φαρμάκων οὐ
δυνηθέντων, κακοήθη καὶ δολερὰν τὴν θεραπεί-
αν γεγονέναι. καὶ τὰ μὲν τῆς γυναικός, ὦ πάτερ,
οὕτως ἔχει. καὶ πάνυ σοι τετηρηκὼς λέγω, οὔ πο-
τε ῥᾷον ἕξει, κἂν μυριάκις πίῃ τοῦ φαρμάκου. διὰ
τοῦτ' ἐπιχειρεῖν οὐκ ἄξιον, εἰ μὴ πρὸς μόνον τὸ ἀπο-
τυχεῖν με κατεπείγεις, καὶ κακοδοξίᾳ περιβαλεῖν
θέλεις, ἔασον ὑπὸ τῶν ὁμοτέχνων φθονεῖσθαι. ἐὰν
δέ με ἀποκηρύξῃς πάλιν, ἐγὼ μέν, καίτοι πάν-
των ἔρημος γενόμενος, οὐδὲν κατὰ σοῦ δεινὸν
εὔξομαι. τί δ' ἄν, ὅπερ μὴ γένοιτο, αὖθις ἡ νόσος
ἐπανέλθοι, φιλεῖ γάρ πως τὰ τοιαῦτα ἐρεθιζόμε-
να, παλινδρομεῖν, τί με πρᾶξαι δεήσει; θεραπεύ-
σω μέν, εὖ ἴσθι, καὶ τότε, καὶ οὔ ποτε λείψω τὴν
τάξιν,

τάξιν, ἣν τοὺς παῖδας ἔταξεν ἡ φύσις, οὐδὲ τοῦ γένους τὸ ἐπ᾽ ἐμαυτῷ ἐπιλήθομαι. εἶτ᾽, ἂν σωφρονήσῃς, αὖθις ἀναλαμβάνειν πώποτε πισοῦσαί με δεῖ; ὁρᾷς ἤδη, καὶ ταῦτα ποιῶν, ἐπισπᾷ τὴν νόσον, καὶ ὑπομιμνήσκεις τὸ πάθος. χθὲς καὶ πρώην, ἐκ τηλικούτων κακῶν ἀνασφήλας, διατείνῃ, καὶ βοᾷς, καὶ τὸ μέγιστον, ὀργίζῃ, καὶ πρὸς μῖσος τρέπῃ, καὶ τοὺς νόμους ἀνακαλεῖς. οἴμοι πάτερ, τοιαῦτ᾽ ἦν σοι καὶ τῆς πάλαι μανίας τὰ προοίμια.

Φάλαρις πρῶτος.

Ἔπεμψεν ἡμᾶς, ὦ Δελφοί, ὁ ἡμέτερος δυνάστης Φάλαρις, ἄξοντας τῷ θεῷ τὸν ταῦρον τοῦτον, καὶ ὑμῖν διαλεξομένους τὰ εἰκότα ὑπέρ τε αὐτοῦ ἐκείνου, καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀναθήματος. ὧν μὲν οὖν ἕνεκα ἥκομεν, ταῦτά ἐστιν. ἃ δὲ πρὸς ὑμᾶς ἐπέστειλεν, Ἐγώ, φησίν, ὦ Δελφοί, καὶ παρὰ πᾶσι μὲν τοῖς Ἕλλησι, τοιοῦτος ὑπολαμβάνεσθαι, ὁποῖός εἰμι, ἀλλὰ μὴ ὁποῖον ἡ παρὰ τῶν μισούντων καὶ φθονούντων φήμη ταῖς τῶν ἀγνοούντων ἀκοαῖς παραδέδωκεν, ἀντὶ τῶν πάντων ἀλλαξαίμην ἄν, μάλιστα δὲ παρ᾽ ὑμῖν, ὅσῳ ἱεροί τέ ἐστε, καὶ πάρεδροι τοῦ Πυθίου, καὶ μονονοὺ σύνοικοι, καὶ ὁμωρόφιοι τοῦ θεοῦ. ἡγοῦμαι γάρ, εἰ ὑμῖν ἀπολογησαίμην, καὶ πείσαιμι, μάτην ὠμὸς ὑπειλῆφθαι, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι, δι᾽ ὑμῶν, ἀπολελογημένος ἔσεσθαι. καλῶ δέ, ὧν ἐρῶ τὸν θεὸν αὐτὸν μάρτυρα, ὃν οὐκ ἔνι δή που πα

ραλογίσασθαι, καὶ ψευδεῖ λόγῳ παραγαγεῖν. ἀνθρώπους μὲν γὰρ ἴσως ἐξαπατῆσαι ῥᾴδιον, θεοὺς δέ, καὶ μάλιστα τοῦτον διαλαθεῖν, ἀδύνατον. ἐγὼ γὰρ οὐ τῶν ἀφανῶν ἐν Ἀκράγαντι ὤν, ἀλλ' εἰ καί τις ἄλλος εὖ γεγονώς, καὶ τραφεὶς ἐλευθερίως, καὶ παιδείᾳ προσεσχηκώς, ἀεὶ διετέλουν, τῇ μὲν πόλει δημοτικὸν ἐμαυτὸν παρέχων, τοῖς δὲ συμπολιτευομένοις ἐπιεικῆ καὶ μέτριον. βίαιον δὲ ἢ σκαιόν, ἢ ὑβρισικὸν ἢ αὐθέκαστον οὐδεὶς οὐδέν ἐπεκάλει μου, τῷ προτέρῳ ἐκείνῳ βίῳ. ἐπειδὴ δὲ ἑώρων τοὺς τἀναντία μοι πολιτευομένους, ἐπιβουλεύοντας, καὶ ἐξ ἅπαντος τρόπου ἀνελεῖν με ζητοῦντας, διῄρητο δὲ ἡμῶν τότε ἡ πόλις, μίαν ταύτην ἀποφυγὴν καὶ ἀσφάλειαν εὕρισκον, τὴν αὐτὴν ἅμα καὶ τῇ πόλει σωτηρίαν, εἰ ἐπιθέμενος τῇ ἀρχῇ, ἐκείνους μὲν ἀναστείλαιμι, καὶ παύσαιμι ἐπιβουλεύοντας, τὴν πόλιν δὲ σωφρονεῖν καταναγκάσαιμι. καὶ ἦσαν γὰρ οὐκ ὀλίγοι, ταῦτ' ἐπαινοῦντες, ἄνδρες μέτριοι, καὶ φιλοπόλιδες, οἳ καὶ τὴν γνώμην ᾔδεσαν τὴν ἐμήν, καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως τὴν ἀνάγκην, τούτοις συναγωνισταῖς χρησάμενος, ῥᾳδίως ἐκράτησα τῆς ἐπιχειρήσεως. τοὐντεῦθεν οἱ μὲν οὐκ ἔτι ἐτάραττον, ἀλλ' ὑπήκουον. ἐγὼ δὲ ἦρχον, ἡ πόλις δ' ἀπαῤῥησίαστος ἦν. σφαγὰς δὲ ἢ ἐλάσεις, ἢ δημεύσεις οὐδὲ κατὰ τῶν ἐπιβεβουλευκότων εἰργαζόμην, καίτοι ἀναγκαῖον, τὰ τοιαῦτα τολμᾶν ἐν ἀρχῇ τῆς δυναστείας μάλιστα. φιλανθρωπίᾳ γὰρ καὶ

πρᾳότητι,

πραότητι, καὶ τῷ ἡμέρῳ, καὶ ἰσοτιμίας, θαυμασίως ἐγὼ ἤλπιζον ἂν τὸ πείθεσθαι προσάξεσθαι τούτους. εὐθὺς γοῦν τοῖς μὲν ἐχθροῖς ἐσπείσμην, καὶ διηλλαγμην, καὶ συμβούλοις καὶ συνεστίοις ἐχρώμην τοῖς πλείστοις αὐτῶν. τὴν δὲ πόλιν αὐτὴν ὁρῶν ὀλιγωρίᾳ τῶν προεστώτων διεφθαρμένην, τῶν πολλῶν κλεπτόντων, μᾶλλον δὲ ἁρπαζόντων τὰ κοινά, ὑδάτων τε ἐπιρροίαις ἀνεκτησάμην, καὶ οἰκοδομημάτων ἀναστάσεσιν ἐκόσμησα, καὶ τειχῶν περιβολῇ ἐκράτυνα, καὶ τὰς προσόδους, ὅσαι ἦσαν κοιναί, τῇ τῶν ἐφεστώτων ἐπιμελείᾳ, ῥᾳδίως ἐπηύξησα. καὶ τῆς νεολαίας ἐπεμελούμην, καὶ τῶν γερόντων προὐνόουν, καὶ τὸν δῆμον ἐν θέαις καὶ διανομαῖς, καὶ πανηγύρεσι καὶ δημοθοινίαις διῆγον. ὕβρεις δὲ παρθένων, ἢ ἐφήβων διαφθοραί, ἢ γυναικῶν ἀπαγωγαί, ἢ δορυφόρων ἐπιπέμψεις, ἢ δεσποτική τις ἀπηλὴ, ἀποτρόπαιά μοι καὶ ἀκοῦσαι ἦν. ἤδη δὲ καὶ περὶ τοῦ ἀφεῖναι τὴν ἀρχὴν, καὶ καταθέσθαι τὴν δυναστείαν ἐσκοπούμην, ὅπως μόνον ἀσφαλῶς παύσαιτο ἄν τις ἐννοῶν. ἐπεὶ τό γε ἄρχειν αὐτὸ, καὶ πάντα πράττειν, ἐπαχθὲς ἤδη καὶ σὺν φθόνῳ καματηρὸν ἐδόκει μοι εἶναι. τὸ δ᾽ ὅπως μηκέτι τοιαύτης τινὸς θεραπείας δεήσεται ἡ πόλις, τοῦτ᾽ ἐζήτουν ἔτι. κἀγὼ μὲν ὁ ἀρχαῖος περὶ ταῦτα εἶχον, οἱ δὲ ἤδη τε συνίσταντο ἐπ᾽ ἐμὲ, καὶ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐπιβουλῆς καὶ ἀποστάσεως ἐσκοποῦντο. καὶ συνωμοσίας συνεκρότουν, καὶ

ὅπλα ἤθροιζον, καὶ χρήματα ἐπορίζοντο, καὶ τοὺς ἀστυγείτονας ἐπεκαλοῦντο, καὶ ἐς τὴν Ἑλλάδα, παρὰ Λακεδαιμονίους καὶ Ἀθηναίους ἐπρεσβεύοντο. ἃ μὲν γὰρ περὶ ἐμοῦ αὐτοῦ, εἰ ληφθείην, ἐδέδοκτο ἤδη αὐτοῖς, καὶ ὅπως με αὐτοχειρίᾳ διασπάσασθαι ἠπείλουν, καὶ ἃς κολάσεις ἐπενόουν, δημοσίᾳ στρεβλούμενοι ἐξεῖπον. τοῦ μὲν δὴ μηδὲν παθεῖν τοιοῦτον οἱ θεοὶ αἴτιοι, φωράσαντες τὴν ἐπιβουλήν, καὶ μάλιστά γε ὁ Πύθιος, ὀνείρατά τε προδείξας, καὶ τοὺς μηνύσοντας ἕκαστα ἐπιπέμπων. ἐγὼ δὲ ἐνταῦθα ἤδη ὑμᾶς, ὦ Δελφοί, ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ δέους, νῦν τῷ λογισμῷ γενομένους ἀξιῶ, περὶ τῶν τότε πρακτέων μοι συμβουλεῦσαι, ὅτε ἀφυλάκτως, ὀλίγου δεῖν ληφθείς, ἐζήτουν τινὰ σωτηρίαν περὶ τῶν παρόντων. πρὸς ὀλίγον οὖν, τῇ γνώμῃ ἐς Ἀκράγαντα παρ' ἐμὲ ἀποδημήσαντες, καὶ ἰδόντες τὰς παρασκευὰς αὐτῶν, καὶ τὰς ἀπειλὰς ἀκούσαντες, εἴπατε, τί δεῖ ποιεῖν; φιλανθρωπίᾳ χρῆσθαι πρὸς αὐτοὺς ἔτι, καὶ φείδεσθαι, καὶ ἀνέχεσθαι, ὅσον αὐτίκα μελλήσοντα πείσεσθαι τὰ ὕστατα, μᾶλλον δὲ γυμνὴν ἤδη ὑπέχειν τὴν σφαγήν, καὶ τὰ φίλτατα ἐν ὀφθαλμοῖς ὁρᾶν ἀπολλύμενα, ἢ τὰ μὲν τοιαῦτα πάνυ ἠλιθίου τινὸς εἶναι, γενναῖα δὲ καὶ ἀνδρώδη διανοηθέντα, καὶ χολὴν ἔμφρονος καὶ ἠδικημένου ἀνδρὸς ἀναλαβόντα, μετελθεῖν ἐκείνους, ἐμαυτῷ δ' ἐκ τῶν ἐνόντων, τὴν εἰς τὸ ἐπιὸν ἀσφάλειαν παρασχεῖν; ταῦτ' οἶδ', ὅτι συνεβουλεύσα-

τε αὖ. τί οὖν ἐγὼ μετὰ τοῦτ' ἐποίησα, μεταστειλάμενος τοὺς αἰτίους, καὶ λόγου μεταδοὺς αὐτοῖς, καὶ τοὺς ἐλέγχους παραγαγὼν, καὶ σαφῶς ἐξελέγξας ἕκαστα, ἐπεὶ μηδ' αὐτοὶ ἔτι ἔξαρνοι ἦσαν, ἠμυνόμην ἀγανακτῶν τὸ πλέον, οὐχ ὅτι ἐπεβεβουλεύμην, ἀλλ' ὅτι μὴ εἰάθην ὑπ' αὐτῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ προαιρέσει μεῖναι, ἣν ἐξ ἀρχῆς ἐνεστησάμην. καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου, φυλάττων μὲν ἐμαυτὸν, διατελῶ, ἐκείνων δὲ τοὺς ἀεὶ ἐπιβουλεύοντάς μοι κολάζων. εἶθ' οἱ ἄνθρωποι ἐμὲ τῆς ὠμότητος αἰτιῶνται, οὐκ ἔτι λογιζόμενοι, παρὰ ποτέρου ἡμῶν ἦν ἡ πρώτη τούτων ἀρχή. συνελόντες δὲ τὰ ἐν μέσῳ, καὶ ἐφ' οἷς ἐκολάζοντο, τὰς τιμωρίας αὐτὰς ᾐτιῶντο, καὶ τὰς δοκούσας ἐν αὐταῖς ὠμότητας. ὅμοιον, ὡς εἴ τις παρ' ὑμῖν ἱερόσυλόν τινα ἰδὼν, ἀπὸ τῆς πέτρας ῥιπτούμενον, ἃ μὲν ἐτόλμησε, μὴ λογίζοιτο, ὡς νύκτωρ εἰς τὸ ἱερὸν παρῆλθε, καὶ κατέσπασε τὰ ἀναθήματα, καὶ τοῦ ξοάνου ἥψατο, κατηγοροίη δὲ ἡμῶν πολλὴν τὴν ἀγριότητα, ὅτι Ἕλληνές τε, καὶ ἱεροὶ εἶναι λέγοντες, ὑπεμείνατε ἄνθρωπον Ἕλληνα, πλησίον τοῦ ἱεροῦ. καὶ γὰρ οὐ πάνυ πόῤῥω τῆς πόλεως εἶναι λέγεται ἡ πέτρα, κολάσει τοιαύτῃ περιβαλεῖν. ἀλλ' οἶμαι, αὐτοί τε γελάσεσθε, ἢν ταῦτα λέγῃ τις καθ' ὑμῶν, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἐπαινέσονται ὑμῶν τὴν κατὰ τῶν ἀσεβούντων ὠμότητα. τὸ δ' ὅλον, οἱ δῆμοι οὐκ ἐξετάζοντες, ὁποῖός τις ὁ τοῖς πράγμασιν ἐφεστὼς ἐστὶν, εἴτε δίκαιος, εἴτ' ἄδικος,

αὐτὸ ἁπλῶς τὸ τῆς τυραννίδος ὄνομα μισοῦσι, καὶ τὸν τύραννον. κἂν Αἰακὸς ᾖ ἢ Μίνως ἢ Ῥαδάμανθυς ᾖ, ὁμοίως ἐξ ἅπαντος ἀνελεῖν σπεύδουσι, τοὺς μὲν πονηροὺς αὐτῶν, πρὸ ὀφθαλμῶν τιθέμενοι, τοὺς δὲ χρηστοὺς, τῇ κοινωνίᾳ τῆς προσηγορίας, τῷ ὁμοίῳ μίσει συμπεριλαμβάνοντες. ἐγὼ γ᾽ οὖν ἀκούω, καὶ παρ᾽ ὑμῖν τοῖς Ἕλλησι πολλοὺς γενέσθαι τυράννους σοφοὺς, ὑπὸ φαύλῳ ὀνόματι δοκοῦντι, χρηστὸν καὶ ἥμερον ἦθος ἐπιδεδειγμένους, ὧν ἐνίων καὶ λόγους εἶναι βραχεῖς, ἐν τῷ ἱερῷ ὑμῶν ἀποκειμένους, ἀγάλματα καὶ ἀναθήματα τῷ Πυθίῳ. ὁρᾶτε δὲ καὶ τοὺς νομοθέτας, τῷ κολαστικῷ εἴδει τὸ πλέον νέμοντας, ὡς τῶν γε ἄλλων οὐδὲν ὄφελος, εἰ μὴ φόβος προσείη, καὶ ἐλπὶς τῆς κολάσεως. ἡμῖν δὲ τοῦτο πολλῷ ἀναγκαιότερον τοῖς τυράννοις, ὅσῳ πρὸς ἀνάγκην ἐξηγούμεθα, καὶ μισοῦσί τε ἅμα καὶ ἐπιβουλεύουσιν ἀνθρώποις σύνεσμεν, ὅπου μηδὲ τῶν μορμολυκείων ὄφελός τι ἡμῖν γίγνεται, ἀλλὰ τῷ περὶ τῆς Ὕδρας μύθῳ τὸ πρᾶγμ᾽ ἔοικεν. ὅσῳ γὰρ ἂν ἐκκόπτωμεν, τοσῷδε πλείους ἡμῖν ἀναφύονται τοῦ κολάζειν ἀφορμαί. φέρειν δ᾽ ἀνάγκη, καὶ τὸ ἀναφυόμενον ἐκκόπτειν αἰεὶ, καὶ ἐπικάειν νὴ Δία, κατὰ τὸν Ἰόλεων, εἰ μέλλοιμεν ἐπικρατήσειν. τὸν γὰρ ἅπαξ εἰς τὰ τοιαῦτα ἐμπεσεῖν ἠναγκασμένον, ὅμοιον χρὴ τῇ ὑποθέσει καὶ αὐτὸν εἶναι, ἢ φειδόμενον τῶν πλησίον, ἀπολωλέναι. ὅλως δὲ, τίνα οἴεσθε οὕτως ἄγριον, ἢ ἀνήμερον ἄνθρωπον εἶναι, ὡς ἥδεσθαι

μαστι-

μαστιγοῦντα, καὶ οἰμωγῶν ἀκούοντα, καὶ σφαττομένους ὁρῶντα, εἰ μὴ ἔχοι τινὰ μεγάλην τοῦ κολάζειν αἰτίαν; ποσάκις γοῦν ἐδάκρυσα μαστιγουμένων ἄλλων; ποσάκις δὲ θρηνεῖν, καὶ ὀδύρεσθαι τὴν ἐμαυτοῦ τύχην ἀναγκάζομαι, μείζω κόλασιν αὐτὸς, καὶ χρονιωτέραν ὑπομένων; ἀνδρὶ γὰρ φύσει μὲν ἀγαθῷ, διὰ δ' ἀνάγκην πικρῷ, πολὺ τοῦ κολάζεσθαι τὸ κολάζειν χαλεπώτερον. εἰ δὲ δεῖ μετὰ παῤῥησίας εἰπεῖν, ἐγὼ μὲν, εἰ αἵρεσίς μοι προτεθείη, πότερα βούλομαι, κολάζειν τινὰς ἀδίκως, ἢ αὐτὸς ἀποθανεῖν, εὖ ἴστε, ὡς οὐδὲν μελλήσας, ἑλοίμην ἂν τεθνάναι μᾶλλον, ἢ μηδὲν ἀδικοῦντας κολάζειν. εἰ δέ τις φαίη, βούλει, ὦ Φάλαρι, αὐτὸς τεθνάναι ἀδίκως, ἢ δικαίως κολάζειν τοὺς ἐπιβούλους, τοῦτο βουλοίμην ἄν. αὖθις γὰρ ὑμᾶς, ὦ Δελφοὶ, συμβούλους καλῶ, πότερον ἄμεινον εἶναι, ἀδίκως ἀποθανεῖν, ἢ ἀδίκως σώζειν τὸν ἐπιβεβουλευκότα. οὐδεὶς οὕτως, οἶμαι, ἀνόητός ἐστιν, ὃς οὐκ ἂν προτιμήσειε ζῆν μᾶλλον, ἢ σώζων τοὺς ἐχθροὺς, ἀπολωλέναι. καίτοι πόσους ἐγὼ καὶ τῶν ἐπιχειρησάντων μοι, καὶ φανερῶς ἐληλεγμένων, ὅμως ἔσωσα; οἷον Ἄκανθον τουτονὶ, καὶ Τιμοκράτην, καὶ Λεωγόραν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, παλαιᾶς συνηθείας τῆς πρὸς αὐτοὺς μνημονεύσας. ὅταν δὲ βουληθῆτε τοὐμὸν εἰδέναι, τοὺς εἰσφοιτῶντας εἰς Ἀκράγαντα ξένους ἐρωτήσατε, ὁποῖος ἐγὼ περὶ αὐτούς εἰμι, καὶ εἰ φιλανθρώπως προσφέρομαι τοῖς καταίρουσιν, ὅς γε καὶ σκοποὺς

ἐπὶ τῶν λιμένων ἔχω, καὶ πυνθάνομαι, τίνες, καὶ ὅθεν καταπεπλεύκασιν, ὡς κατ' ἀξίαν τιμῶν, ἀποπέμποιμι αὐτούς. ἔνιοι δὲ καὶ ἐξεπίτηδες φοιτῶσι παρ' ἐμὲ, οἱ σοφώτατοι τῶν Ἑλλήνων, καὶ οὐ φεύγουσι τὴν συνουσίαν τὴν ἐμήν. ὥσπερ ἀμέλει καὶ πρώην ὁ σοφὸς Πυθαγόρας ἧκεν ὡς ἡμᾶς, ἄλλα μὲν ὑπὲρ ἐμοῦ ἀκηκοὼς, ἐπεὶ δ' ἐπειράθη, ἀπῆλθεν ἐπαινῶν με τῆς δικαιοσύνης, καὶ ἐλεῶν τῆς ἀναγκαίας ὠμότητος. εἶτα οἴεσθε, τὸν πρὸς τοὺς ὀθνείους φιλάνθρωπον οὕτως, ἀδίκως τοῖς οἰκείοις προσφέρεσθαι, εἰ μή τι διαφερόντως ἠδίκητο; ταῦτα μὲν οὖν ὑπὲρ ἐμαυτοῦ ἀπολελόγημαι ὑμῖν, ἀληθῆ καὶ δίκαια, καὶ ἐπαίνου μᾶλλον, ὡς ἐμαυτὸν πείθω, ἢ μίσους ἄξια. ὑπὲρ δὲ τοῦ ἀναθήματος, καιρὸς ὑμᾶς ἀκοῦσαι, ὅθεν, καὶ ὅπως τὸν ταῦρον τοῦτον ἐκτησάμην, οὐκ ἐκδοὺς αὐτὸς τῷ ἀνδριαντοποιῷ. μὴ γὰρ οὕτω μανείην, ὡς τοιούτων ἐπιθυμῆσαι κτημάτων. ἀλλὰ Περίλαος ἦν τις ἡμεδαπὸς, χαλκεὺς μὲν ἀγαθὸς, πονηρὸς δὲ ἄνθρωπος. οὗτος πάμπολυ τῆς ἐμῆς γνώμης διημαρτηκὼς, ᾤετο χαριεῖσθαί μοι, εἰ καινήν τινα κόλασιν ἐπινοήσειεν, ὡς ἐξ ἅπαντος κολάζειν ἐπιθυμοῦντι. καὶ δὴ κατασκευάσας τὸν βοῦν, ἧκε, μοι κομίζων, κάλλιστον ἰδεῖν, καὶ πρὸς τὸ ἀκριβέστατον εἰκασμένον, κινήσεως γὰρ αὐτῷ, καὶ μυκηθμοῦ ἔδει μόνον, πρὸς τὸ καὶ ἔμψυχον εἶναι δοκεῖν. ἰδὼν δὲ, ἀνέκραγον εὐθὺς, ἄξιον τὸ κτῆμα τοῦ Πυθίου. πεμπτέος ὁ ταῦρος

τῷ

τῷ θεῷ. ὁ δὲ Περίλαος παρεστὼς, τί δ', εἰ μάθοις, ἔφη, τὴν σοφίαν τὴν ἐν αὐτῷ, καὶ τὴν χρείαν, ἣν παρέχεται; καὶ ἀνοίξας ἅμα τὸν ταῦρον, ἐπὶ τὰ νῶτα, ἣν τινα, ἔφη, κολάζειν ἐθέλης, ἐμβιβάσας εἰς τὸ μηχάνημα τοῦτο, καὶ κατακλείσας, προσθεῖναι μὲν τοὺς αὐλοὺς τούσδε πρὸς τοὺς μυκτῆρας τοῦ βοὸς, πῦρ δ' ὑποκαίειν κελεύειν, καὶ ὁ μὲν οἰμώξεται, καὶ βοήσεται, ἀλήκτοις ταῖς ὀδύναις ἐχόμενος. ἡ βοὴ δὲ, διὰ τῶν αὐλῶν μέλη σοι ἀποτελέσει, οἷα λιγυρώτατα, καὶ ἐπαυλήσει θρηνῳδόν, καὶ μυκήσεται γοερώτατον, ὡς τὸν μὲν κολάζεσθαι, σὲ δὲ τέρπεσθαι, μεταξὺ καταυλούμενον. ἐγὼ δὲ ὡς τοῦτ' ἤκουσα, ἐμυσάχθην τὴν κακομηχανίαν τοῦ ἀνδρὸς, καὶ τὴν ἐπίνοιαν ἐμίσησα τοῦ κατασκευάσματος, καὶ οἰκείαν αὐτῷ τιμωρίαν ἐπέθηκα. καὶ ἄγε δὴ, ἔφην, ὦ Περίλαε, εἰ μὴ κενὴ ἄλλως ὑπόσχεσις ταῦτά ἐστι, δεῖξον ἡμῖν, αὐτὸς εἰσελθὼν, τὴν ἀλήθειαν τῆς τέχνης, καὶ μίμησαι τοὺς βοῶντας, ἵν' εἰδῶμεν, εἰ καὶ, ἃ φὴς, μέλη διὰ τῶν αὐλῶν φθέγγεται. πείθεται μὲν τούτοις ὁ Περίλαος. ἐγὼ δὲ, ἐπεὶ ἔνδον ἦν, κατακλείσας αὐτὸν, πῦρ ὑφάπτειν ἐκέλευον, ἀπολάμβανε, εἰπὼν, τὸν ἄξιον μισθὸν τῆς θαυμαστῆς σου τέχνης, ἵν' ὁ διδάσκαλος τῆς μουσικῆς πρῶτος αὐτὸς αὐλῇς. καὶ ὁ μὲν δίκαια ἔπασχεν, ἀπολαύων τῆς αὐτοῦ εὐμηχανίας. ἐγὼ δὲ ζῶντα, καὶ ἔτι ἔμπνουν ὄντα τὸν ἄνδρα, ἐξαιρεθῆναι κελεύσας, ὡς μὴ μιανείη τὸ ἔργον ἐναποθανὼν, ἐκεῖ

νον μὲν ἄταφον κατὰ κρημνῶν ῥίπτειν ἐκέλευσα. καθάρας δὲ τὸν βοῦν, ἀπέπεμψα ὑμῖν, ἀνατεθησόμενον τῷ θεῷ, καὶ ἐπιγράψαι γε ἐπ' αὐτῷ ἐκέλευσα τὴν πᾶσαν διήγησιν, τοῦ ἀναθέντος ἐμοῦ τοὔνομα, τὸν τεχνίτην τὸν Περίλαον, τὴν ἐπίνοιαν τὴν ἐκείνου, τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐμὴν, τὴν πρέπουσαν τιμωρίαν, τὰ τοῦ σοφοῦ χαλκέως μέλη, τὴν πρώτην πεῖραν τῆς μουσικῆς. ὑμεῖς δὲ, ὦ Δελφοὶ, δίκαια ποιήσετε, θύσαντες μὲν ὑπὲρ ἐμοῦ μετὰ τῶν πρέσβεων, ἀναθέντες δὲ τὸν ταῦρον ἐν καλῷ τοῦ ἱεροῦ, ὡς πάντες εἰδεῖεν, οἷος ἐγὼ πρὸς τοὺς πονηρούς εἰμι, καὶ ὅπως ἀμύνομαι τὰς περιττὰς ἐς κακίαν ἐπιθυμίας αὐτῶν. ἱκανὸν γοῦν καὶ τοῦτο μόνον, δηλῶσαί μου τὸν τρόπον. Περίλαος κολασθεὶς, καὶ ὁ ταῦρος ἀνατεθεὶς, καὶ μηκέτι φυλαχθεὶς πρὸς ἄλλων κολαζομένων αὐλήματα, μηδὲ μελῳδήσας ἄλλο ἔτι, πλὴν μόνα τὰ τοῦ τεχνίτου μυκήματα. καὶ ὅτι ἐν μόνῳ αὐτῷ καὶ πεῖραν ἔλαβον τῆς τέχνης, καὶ κατέπαυσα τὴν ἄμουσον ἐκείνην, καὶ ἀπάνθρωπον ᾠδήν. καὶ τὰ μὲν παρόντα ταῦτα παρ' ἐμοῦ τῷ θεῷ, ἀναθήσω δὲ καὶ ἄλλα πολλάκις, ἐπειδάν μοι παράσχῃ μηκέτι δεῖσθαι κολάσεων. ταῦτα μὲν, ὦ Δελφοὶ, τὰ παρὰ τοῦ Φαλάριδος, ἀληθῆ πάντα, καὶ οἷα ἐπράχθη ἕκαστα. καὶ δίκαιοι ἂν εἴημεν πιστεύεσθαι ὑφ' ὑμῶν, μαρτυροῦντες, ὡς ἂν καὶ εἰδότες, καὶ μηδεμίαν τοῦ ψεύδεσθαι νῦν αἰτίαν ἔχοντες. εἰ δὲ δεῖ καὶ δεηθῆναι ὑπὲρ ἀνδρὸς

μάτην

μάτην πονηροῦ δικοῦντος, καὶ ἀκόντως κολάζειν ἠναγκασμένου, ἱκετεύομεν ὑμᾶς ἡμεῖς οἱ Ἀκραγαντῖνοι, Ἕλληνές τε ὄντες, καὶ τὸ ἀρχαῖον Δωριεῖς, προσίεσθαι τὸν ἄνδρα, φίλον εἶναι ἐθέλοντα, καὶ πολλὰ καὶ δημοσίᾳ καὶ ἰδίᾳ ἕκαστον ὑμῶν εὖ ποιῆσαι ὡρμημένον. λάβετε οὖν αὐτοὶ τὸν ταῦρον, καὶ ἀνάθετε, καὶ εὔξασθε ὑπέρ τε τῆς Ἀκράγαντος, καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ Φαλάριδος. καὶ μήτε ἡμᾶς ἀπράκτους ἀποπέμψητε, μήτ᾽ ἐκεῖνον ὑβρίσητε, μήτε τὸν θεὸν ἀποστερήσητε καλλίστου τε ἅμα καὶ δικαιοτάτου ἀναθήματος.

Φαλάρεις δεύτερος.

Οὔτε Ἀκραγαντίνων, ὦ ἄνδρες Δελφοί, πρόξενος ὤν, οὔτε ἰδιόξενος αὐτοῦ Φαλάριδος, οὔτ᾽ ἄλλην ἔχων πρὸς αὐτὸν ἢ εὐνοίας ἰδίαν αἰτίαν, ἢ μελλούσης φιλίας ἐλπίδα, τῶν δὲ πρέσβεων ἀκούσας τῶν ἡκόντων παρ᾽ αὐτοῦ, ἐπιεικῆ καὶ μέτρια διεξιόντων, καὶ τὸ εὐσεβὲς ἅμα, καὶ τὸ κοινῇ συμφέρον, καὶ μάλιστα τὸ Δελφοῖς πρέπον προορώμενος, ἀνέστην παραινέσων ὑμῖν, μήτε ὑβρίζειν ἄνδρα δυνάστην εὐσεβοῦντα, μήτ᾽ ἀνάθημα ἤδη τῷ θεῷ καθωμολογημένον ἀπαλλοτριοῦν, καὶ ταῦτα, τριῶν τῶν μεγίστων ἀεὶ ὑπόμνημα γενησόμενον, τέχνης καλλίστης, καὶ ἐπινοίας κακίστης, καὶ δικαίας κολάσεως. ἐγὼ μὲν οὖν καὶ τὸ ἐνδοιάσαι ὑμᾶς ὅλως περὶ τούτου, καὶ δημιουργοὺς ἡμῖν προθεῖναι τὴν διάσκεψιν, εἰ χρὴ δέχεσθαι τὸ ἀνάθημα, ἢ ὀπίσω αὖθις ἀπο-

πέμπειν, ἀνόσιον ἤδη εἶναι νομίζω, μᾶλλον δὲ, οὐδ' ὑπερβολὴν ἀσεβείας ἀπολελοιπέναι. οὐδὲν γὰρ ἄλλ', ἢ ἱεροσυλία τὸ πρᾶγμά ἐστι, μακρῷ τῶν ἄλλων χαλεπωτέρα, καὶ ὅσον τοῦ τὰ ἤδη ἀνατεθέντα συλᾶν, τὸ μηδὲ τὴν ἀρχὴν τοῖς ἀνατιθέναι βουλομένοις ἐπιτρέπειν ἀσεβέστερον. δέομαι δὲ ὑμῶν Δελφὸς καὶ αὐτὸς ὤν, καὶ τὸ ἴσον μετέχων τῆς τε δημοσίου εὐκλείας, εἰ φυλάττοιτο, καὶ τῆς ἐναντίας δόξης, εἰ ἐκ τῶν παρόντων προσγένοιτο, μήτ' ἀποκλείειν τὸ ἱερὸν τοῖς εὐσεβοῦσι, μήτε τὴν πόλιν πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους διαβάλλειν, ὡς τὰ πεμπόμενα τῷ θεῷ συκοφαντοῦσαν, καὶ ψήφῳ καὶ δικαστηρίῳ δοκιμάζουσαν τοὺς ἀνατιθέντας. οὐδεὶς γὰρ ἔτι ἀναθεῖναι τολμήσειεν ἄν, εἰδὼς οὐ προσιέμενον τὸν θεὸν, ὅ, τι ἂν μὴ πρότερον Δελφοῖς δοκῇ. ὁ μὲν οὖν Πύθιος τὴν δικαίαν ἤδη περὶ τοῦ ἀναθήματος ψῆφον ἐπήνεγκεν. εἰ γοῦν ἐμίσει τὸν Φάλαριν, ἢ τὸ δῶρον αὐτοῦ ἐμυσάττετο, ῥᾴδιον ἦν ἐν τῷ Ἰονίῳ μέσῳ καταδῦσαι αὐτὸ, μετὰ τῆς ἀγούσης ὁλκάδος. ὁ δὲ πολὺ τοὐναντίον ἐν εὐδίᾳ τε διαπεραιωθῆναι, ὥς φασι, παρέσχεν αὐτοῖς, καὶ σῶς εἰς τὴν Κίρραν κατᾶραι, ᾧ καὶ δῆλον, ὅτι προσίεται τὴν τοῦ μονάρχου εὐσέβειαν. χρὴ δὲ καὶ ὑμᾶς τὰ αὐτὰ ἐκείνῳ ψηφισαμένους, προσθεῖναι καὶ τὸν ταῦρον τουτονὶ τῷ ἄλλῳ κόσμῳ τοῦ ἱεροῦ. ἐπεὶ πάντων ἂν εἴη τοῦτ' ἀτοπώτατον, πέμψαντά τινα μεγαλοπρεπὲς οὕτω δῶρον θεῷ, τὴν καταδικάζουσαν ἐκ τοῦ ἱεροῦ ψῆφον λαβεῖν,

βεῖν,

βεῖν, καὶ μισθὸν κομίσασθαι τῆς εὐσεβείας, τὸ ἐκεῖνα
μὴ δὲ τῷ ἀνατιθέναι ἄξιον. ὁ μὲν οὖν τἀναντία μοι
ἐγνωκώς, καθάπερ ἐκ τοῦ Ἀκράγαντος ἄρτι κα-
ταπεπλευκώς, σφαγάς τινας, καὶ βίας καὶ ἁρπα-
γάς, καὶ ἐπαγωγὰς ἐτραγῴδει τοῦ τυράννου, μόνον
οὐκ αὐτόπτης γεγενῆσθαι λέγων, ὃν ἴσμεν οὐδ᾽ ἄχρι τοῦ
πλοίου ἀποδεδημηκότα. χρὴ δὲ τὰ μὲν τοιαῦτα μηδὲ
τοῖς πεπονθέναι φάσκουσι πάνυ πιστεύειν διη-
γουμένοις, ἄδηλον γὰρ, εἰ ἀληθῆ λέγουσιν, οὐχ ὅπως
αὐτοὺς, ἃ μὴ ἐπιστάμεθα, κατηγορεῖν. εἰ δ᾽ οὖν τι καὶ
πέπρακται τοιοῦτον ἐν Σικελίᾳ, τοῦτ᾽ οὐ Δελφοῖς
ἀναγκαῖον πολυπραγμονεῖν, εἰ μὴ ἀντὶ ἱερέων ἤ-
δη, δικασταὶ εἶναι ἀξιοῦμεν. καὶ δέον θύειν, καὶ ἄλλα
θεραπεύειν τὸν θεὸν, καὶ συνανατιθέναι, εἰ πέμ-
ψειέ τις, σκοποῦντες καθήμεθα, εἴ τινες τῶν ὑπὲρ
τὸν Ἰόνιον δικαίως ἢ ἀδίκως τυραννοῦνται. καὶ τὰ
μὲν τῶν ἄλλων ἐχέτω, ὅπῃ βούλεται, ἡμῖν δὲ ἀνα-
γκαῖον οἶμαι τὰ ἡμέτερα αὐτῶν εἰδέναι, ὅπως τε
πάλαι διέκειτο, καὶ ὅπως νῦν ἔχει, καὶ τί ποιοῦσι
λῷον ἔσται. ὅτι μὲν δὴ ἐν κρημνοῖς τε οἰκοῦμεν αὐ-
τοὶ, καὶ πέτρας γεωργοῦμεν, οὐχ Ὅμηρον χρὴ περι-
μένειν, δηλώσοντα ἡμῖν, ἀλλ᾽ ὁρᾶν πάρεστι ταῦτα.
καὶ ὅσον ἐπὶ τῇ γῇ βαθεῖ λιμῷ ἀεὶ συνῆμεν ἄν, τὸ
δ᾽ ἱερὸν, καὶ ὁ Πύθιος, καὶ τὸ χρηστήριον, καὶ οἱ θύον-
τες, καὶ οἱ εὐσεβοῦντες, ταῦτα Δελφῶν τὰ πεδία,
ταῦθ᾽ ἡ πρόσοδος, ἐντεῦθεν ἡ εὐπορία, ἐντεῦ-
θεν αἱ τροφαί. χρὴ γὰρ τἀληθῆ πρός γε ἡμᾶς αὐτοὺς

λέγειν, καὶ τὸ λεγόμενον ὑπὸ τῶν ποιητῶν, ἄσπαρτα ἡμῖν καὶ ἀνήροτα φύεται τὰ πάντα, ὑπὸ γεωργῷ τῷ θεῷ. ὃς οὐ μόνον τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἀγαθὰ γιγνόμενα παρέχει, ἀλλ' εἴ τι ἐν Φρυξὶν ἢ Λυδοῖς, ἢ Πέρσαις ἢ Ἀσσυρίοις, ἢ Φοίνιξιν ἢ Ἰταλιώταις, ἢ Ὑπερβορέοις αὐτοῖς, πάντα εἰς Δελφοὺς ἀφικνεῖται. καὶ τὰ δεύτερα μετὰ τὸν θεόν, ἡμεῖς τιμώμεθα ὑφ' ἁπάντων, καὶ εὐποροῦμεν, καὶ εὐδαιμονοῦμεν. ταῦτα τὸ ἀρχαῖον, ταῦτα τὸ μέχρι νῦν, καὶ μὴ παυσαίμεθά γε οὕτω βιοῦντες. μέμνηται δὲ οὐδείς, πώποτε ψῆφον ὑπὲρ ἀναθήματος παρ' ἡμῖν ἀναδοθεῖσαν, οὐδὲ κωλυθέντα τινὰ θύειν ἢ ἀνατιθέναι, καὶ διὰ τοῦτ', οἶμαι, καὶ αὐτὸ εἰς ὑπερβολὴν ηὔξηται τὸ ἱερόν, καὶ ὑπερπλουτεῖ ἐν τοῖς ἀναθήμασι. δεῖ τοίνυν μηδ' ἐν τῷ παρόντι καινοτομεῖν μηδέν, μὴ δὲ παρὰ τὰ πάτρια νόμον καθιστάναι, φυλοκρινεῖν τὰ ἀναθήματα, καὶ γενεαλογεῖν τὰ πεμπόμενα, ὅθεν, καὶ ἀφ' ὅτου, καὶ ὁποῖα, δεξαμένους δέ, ἀπραγμόνως ἀνατιθέναι, ὑπηρετοῦντας ἀμφοῖν, καὶ τῷ θεῷ, καὶ τοῖς εὐσεβέσι. δοκεῖτε δέ μοι, ὦ ἄνδρες Δελφοί, ἄριστα βουλεύσεσθαι περὶ τῶν παρόντων, εἰ λογίσεσθε πρῶτον, ὑπὲρ ὅσων καὶ ἡλίκων ἐστὶν ἡ σκέψις, πρῶτον μὲν ὑπὲρ τοῦ θεοῦ, καὶ τοῦ ἱεροῦ, καὶ θυσιῶν, καὶ ἀναθημάτων, καὶ ἐθῶν ἀρχαίων, καὶ θεσμῶν παλαιῶν, καὶ δόξης τοῦ μαντείου, ἔπειτα ὑπὲρ τῆς πόλεως ὅλης, καὶ τῶν συμφερόντων τῷ τε κοινῷ ἡμῶν, καὶ ἰδίᾳ

ἑκάστῳ

ἑκάστῳ Δελφῶν, ἔπειτα πᾶσι δὲ, τῇ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εὐκλείας ἢ κακοδοξίας. τούτων γὰρ, οὐκ οἶδα, εἴ τι μεῖζον, εἰ σωφρονεῖτε, ἢ ἀναγκαιότερον ἡγήσησθε ἄν. περὶ μὲν οὖν ὧν βουλευόμεθα, ταῦτά ἐστιν. ὁ Φάλαρις τύραννος εἷς, οὐδὲ ταῦρος οὗτος, οὐδὲ χαλκὸς μόνον, ἀλλὰ πάντες βασιλεῖς, καὶ πάντες δυνάσται, ὅσοι νῦν χρῶνται τῷ ἱερῷ, καὶ χρυσὸς, καὶ ἄργυρος, καὶ ὅσα ἄλλα τίμια, πολλὰ πολλάκις ἀνατεθησόμενα τῷ θεῷ. πρῶτον μὲν γὰρ, τὸ περὶ τὸν θεὸν ἐξετασθῆναι ἄξιον. τίνος οὖν ἕνεκα, μήθ᾽ ὡς ἀεὶ, μήθ᾽ ὡς πάλαι, τὰ περὶ τῶν ἀναθημάτων ποιήσωμεν; ἢ τί μεμφόμενοι τοῖς παλαιοῖς ἔθεσι, καινοτομήσομεν; καὶ ὃ μηδέποτε, ἀφ᾽ οὗ τὴν πόλιν οἰκοῦμεν, καὶ ὁ Πύθιος χρᾷ, καὶ ὁ τρίπους φθέγγεται, καὶ ἡ ἱέρεια ἐμπνεῖται, γεγένηται ἡμῖν, νῦν καταστησόμεθα, κρίνεσθαι καὶ ἐξετάζεσθαι τοὺς ἀνατιθέντας. καὶ μὴν ἐξ ἐκείνου μὲν τοῦ παλαιοῦ ἔθους, τοῦ ἀνέδην καὶ πᾶσιν ἐξεῖναι, ὁρᾶτε, ὅσων ἀγαθῶν ἐμπέπλησται τὸ ἱερὸν, ἁπάντων ἀνατιθέντων, καὶ ὑπὲρ τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν ἐνίων δωρουμένων τὸν θεόν. εἰ δ᾽ ὑμᾶς αὐτοὺς δοκιμαστὰς καὶ ἐξεταστὰς ἐπιστήσετε τοῖς ἀναθήμασιν, ὀκνῶ, μὴ ἀπορήσωμεν τῶν δοκιμασθησομένων ἔτι, οὐδενὸς ὑπομένοντος, ὑπόδικον αὑτὸν καθιστάναι, καὶ ἀναλίσκοντα καὶ καταδαπανῶντα, παρ᾽ αὑτοῦ κρίνεσθαι, καὶ ὑπὲρ τοῦ ὅλου κινδυνεύειν. ἢ τίνι βιωτὸν, εἰ κριθήσεται τοῦ ἀνατιθέναι ἀνάξιος;

Ἀλέξανδρος ἢ Ψευδόμαντις.

Σὺ μὲν ἴσως, ὦ φίλτατε Κέλσε, μικρόν τι τοῦτο, καὶ φαῦλον οἴει τὸ πρόσταγμα, προστάττειν τὸν Ἀλεξάνδρου σοι τοῦ Ἀβωνοτειχίτου, τοῦ γόητος βίον, καὶ ἐπινοίας αὐτοῦ, καὶ τολμήματα, καὶ μαγγανείας εἰς βιβλίον ἐγγράψαντα πέμψαι. τὸ δὲ εἴ τις ἐθέλοι πρὸς τὸ ἀκριβὲς ἕκαστον ἐπεξιέναι, οὐ μεῖόν ἐστιν, ἢ τὰς Ἀλεξάνδρου τοῦ Φιλίππου πράξεις ἀναγράψαι. τοσοῦτος εἰς κακίαν οὗτος, ὅσος εἰς ἀρετὴν ἐκεῖνος. ὅμως δὲ, εἰ μετὰ συγγνώμης ἀναγνώσεσθαι μέλλοις, καὶ τὰ ἐνδέοντα τοῖς ἱστορουμένοις προσλογιεῖσθαι, ὑποστήσομαί σοι τὸν ἆθλον. καὶ τὴν Αὐγέου βουστασίαν, εἰ καὶ μὴ πᾶσαν, ἀλλ' εἰς δύναμίν γε τὴν ἐμαυτοῦ, ἀνακαθήρασθαι πειράσομαι, ὀλίγους ὅσους τῶν κοφίνων ἐκφορήσας, ὡς ἀπ' ἐκείνων τεκμαίροιο, πόση πᾶσα, καὶ ὡς ἀμέτρητος ἦν ἡ κόπρος, ἣν τρισχίλιοι βόες ἐν πολλοῖς ἔτεσι ποιῆσαι ἐδύναντο. αἰδοῦμαι μὲν οὖν ὑπὲρ ἀμφοῖν, ὑπέρ τε σοῦ, καὶ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ, σοῦ μὲν, ἀξιοῦντος μνήμῃ καὶ γραφῇ παραδοθῆναι ἄνδρα τρισκατάρατον, ἐμοῦ δὲ, σπουδὴν ποιουμένου ἐπὶ τοιαύτῃ ἱστορίᾳ, καὶ πράξεσιν ἀνθρώπου, ὃν οὐκ ἀναγιγνώσκεσθαι πρὸς τῶν πεπαιδευμένων ἦν ἄξιον, ἀλλ' ἐν πανδήμῳ τινὶ μεγίστῳ θεάτρῳ ὁρᾶσθαι, ὑπὸ πιθήκων ἢ ἀλωπέκων σπαραττόμενον. ἀλλ' ἤν τις ἡμῖν ταύτην ἐπιφέρῃ τὴν αἰτίαν,

πίαν, ἔχομεν καὶ αὐτοὶ εἰς παράδειγμά τι τοιοῦτον
ἀνενεγκεῖν. καὶ Ἀρριανὸς γὰρ, ὁ τοῦ Ἐπικτήτου μα-
θητὴς, ἀνὴρ Ῥωμαίων ἐν τοῖς πρώτοις, καὶ παιδείᾳ
παρ᾽ ὅλον τὸν βίον συγγενόμενος, ὅμοιόν τι πα-
θὼν, ἀπολογήσαιτ᾽ ἂν καὶ ὑπὲρ ἡμῶν, Τιλλιβόρου
γοῦν τοῦ λῃστοῦ κἀκεῖνος βίον ἀναγράψαι ἠξίω-
σεν. ἡμεῖς δὲ, πολὺ ὠμοτέρου λῃστοῦ μνήμην ποιη-
σόμεθα, ὅσῳ μὴ ἐν ὕλαις καὶ ὄρεσιν, ἀλλ᾽ ἐν πόλεσιν
οὗτος ἐλῄστευεν, οὐ Μινύαν μόνην, οὐδὲ τὴν Ἴδην
κατατρέχων, οὐδὲ ὀλίγα τῆς Ἀσίας μέρη, τὰ ἐρημό-
τερα λεηλατῶν, ἀλλὰ πᾶσαν, ὡς εἰπεῖν, τὴν Ῥω-
μαίων ἀρχὴν ἐμπλήσας τῆς λῃστείας τῆς αὐτοῦ. πρό-
τερον δέ σοι αὐτὸν ὑπογράψω τῷ λόγῳ, πρὸς τὸ
ὁμοιότατον εἰκάσας τὴν μορφὴν, ὡς ἂν δύνωμαι,
καίτοι μὴ πάνυ γραφικός τις ὤν. τὸ γὰρ δὴ σῶ-
μα, ἵνα σοι καὶ τοῦτο δείξω, μέγας τε ἦν, καὶ κα-
λὸς ἰδεῖν, καὶ θεοπρεπὴς ὡς ἀληθῶς. λευκὸς τὴν
χρόαν, τὸ γένειον οὐ πάνυ λάσιος. κόμην τὴν μὲν
ἰδίαν, τὴν δὲ καὶ πρόσθετον ἐπικείμενος, εὖ μάλα
εἰκασμένην, καὶ τοὺς πολλοὺς, ὅτι ἦν ἀλλοτρία, λε-
ληθυῖαν. ὀφθαλμοὶ πολὺ τὸ γοργὸν, καὶ ἔνθεον διεμ-
φαίνοντες. φώνημα, ἥδιστόν τε ἅμα καὶ λαμπρό-
τατον. καὶ ὅλως, οὐδαμόθεν μεμπτὸς ἦν ταῦτά
γε. τοιόσδε μὲν τὴν μορφήν. ἡ ψυχὴ δὲ, καὶ ἡ γνώ-
μη, ἀλεξίκακε Ἡράκλεις, καὶ Ζεῦ ἀποτρόπαιε, καὶ
Διόσκουροι σωτῆρες, πολεμίοις καὶ ἐχθροῖς ἐντυ-
χεῖν γένοιτο, ἢ συγγενέσθαι τοιούτῳ τινί. συνέσει

μὲν γὰρ, καὶ ἀγχινοίᾳ καὶ δριμύτητι, πάμπολυ
τῶν ἄλλων διέφερε. καὶ τό γε περίεργον καὶ εὐμαθὲς
καὶ μνημονικὸν, καὶ πρὸς τὰ μαθήματα εὐφυὲς,
πάντα ταῦτα εἰς ὑπερβολὴν ἑκασταχοῦ ὑπῆρχεν αὐ-
τῷ, ἐχρῆτο δὲ αὐτοῖς εἰς τὸ χεῖρον. καὶ ὄργανα ταῦ-
τα γενναῖα ὑποβεβλημένα ἔχων, αὐτίκα μάλα τῶν
ἐπὶ κακίᾳ διαβοήτων ἀκρότατος ἀπετελέσθη, ὑ-
πὲρ τοὺς Κέρκωπας, ὑπὲρ τὸν Εὐρύβατον ἢ Φρυνών-
δαν, ἢ Ἀριστόδημον ἢ Σώστρατον. αὐτὸς γὰρ πρὸς τὸν γαμ-
βρὸν Ρουτιλλιανὸν ποτὲ γράφων, καὶ τὰ μετριώτα-
τα ὑπὲρ αὐτοῦ λέγων, Πυθαγόρᾳ ὅμοιος εἶναι ἠξίου.
ἀλλ' ἵλεως μὲν ὁ Πυθαγόρας εἴη, σοφὸς ἀνὴρ, καὶ
τὴν γνώμην θεσπέσιος, εἰ δὲ κατὰ τοῦτον ἐγεγέ-
νητο, παῖς ἂν, εὖ οἶδα, ὅτι πρὸς αὐτὸν εἶναι ἔδοξε. καὶ
πρὸς Χαρίτων, μή με νομίσῃς ἐφ' ὕβρει ταῦτα τοῦ
Πυθαγόρου λέγειν, ἢ συνάπτειν πειρώμενον αὐ-
τοὺς εἰς ὁμοιότητας τῶν πράξεων. ἀλλ' εἴ τις τὰ χεί-
ριστα καὶ βλασφημότατα, τῶν ἐπὶ διαβολῇ περὶ τοῦ
Πυθαγόρου λεγομένων, οἷς ἔγωγε οὐκ ἂν πεισθείην,
ὡς ἀληθέσιν οὖσιν, ὅμως συναγάγοι εἰς τὸ αὐτὸ,
πολλοστὸν ἂν μέρος ἅπαντα ἐκεῖνα γένοιτο τῆς Α-
λεξάνδρου δεινότητος. ὅλως γὰρ ἐπινόησόν μοι, καὶ
τῷ λογισμῷ διατύπωσον ποικιλωτάτην τινὰ ψυ-
χῆς κρᾶσιν, ἐκ ψεύδους καὶ δόλων, καὶ ἐπιορκιῶν
καὶ κακοτεχνιῶν συγκειμένην, ῥᾳδίαν, τολμηρὰν,
παράβολον, φιλόπονον ἐξεργάσασθαι τὰ νοηθέν-
τα, καὶ πιθανὴν καὶ ἀξιόπιστον, καὶ ὑποκριτικὴν

τοῦ βελτίονος, καὶ περὶ φιλοτιμοτάτῳ τῆς βουλήσεως ἐοικυῖαν. οὐδεὶς γοῦν τὸ πρῶτον ἐντυχὼν, οὐκ ἀπῆλθε δόξαν λαβὼν ὑπὲρ αὐτοῦ, ὡς εἴη πάντων ἀνθρώπων χρηστότατος καὶ ἐπιεικέστατος, καὶ προσέτι ἁπλοϊκώτατός τε καὶ ἀφελέστατος. ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις, τὸ μεγαλουργὲς προσῆν, καὶ τὸ, μηδέποτε μικρὸν ἐπινοεῖν, ἀλλ' ἀεὶ τοῖς μεγίστοις ἐπέχειν τὸν νοῦν. μειράκιον μὲν οὖν ἔτι ὢν, πάνυ ὡραῖον, ὡς ἐνῆν ἀπὸ τῆς καλάμης τεκμαίρεσθαι, καὶ ἀκούειν τῶν διηγουμένων, ἀνέδην ἐπόρνευε, καὶ συνῆν ἐπὶ μισθῷ τοῖς δεομένοις. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις λαμβάνει τις αὐτὸν ἐραστὴς γόης, τῶν μαγείας καὶ ἐπῳδὰς θεσπεσίους ὑπισχνουμένων, καὶ χάριτας ἐπὶ τοῖς ἐρωτικοῖς, καὶ ἐπαγωγὰς τοῖς ἐχθροῖς, καὶ θησαυρῶν ἀναπομπὰς, καὶ κλήρων διαδοχάς. οὗτος ἰδὼν εὐφυᾶ παῖδα, καὶ πρὸς ὑπηρεσίαν τῶν αὐτοῦ πράξεων ἑτοιμότατον, οὐ μεῖον ἐρῶντα τῆς κακίας τῆς αὐτοῦ, ἢ αὐτὸς τῆς ὥρας τῆς ἐκείνου, ἐξεπαίδευσέ τε αὐτὸν, καὶ διετέλει ὑπουργῷ καὶ ὑπηρέτῃ καὶ διακόνῳ χρώμενος. ὁ δ' αὐτὸς ἐκεῖνος, δημοσίᾳ μὲν δῆθεν ἰατρὸς ἦν, ἠπίστατο δὲ κατὰ τὴν Θῶνος τοῦ Αἰγυπτίου γυναῖκα, φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρὰ, ὧν ἁπάντων κληρονόμος, καὶ διάδοχος αὐτὸς ἐγένετο. ἦν δὲ ὁ διδάσκαλος ἐκεῖνος, καὶ ἐραστὴς, τὸ γένος Τυανεὺς, τῶν Ἀπολλωνίῳ περὶ Τυανεῖ πάνυ συγγενομένων, καὶ τὴν πᾶσαν αὐτοῦ τραγῳδίαν εἰδότων.

ὁρᾷς, ἐξ οἵας σοι διατριβῆς ἄνθρωπον λέγω; ἤδη δὲ πώγων ὁ Ἀλέξανδρος πιμπλάμενος, καὶ τοῦ Τυανέως ἐκείνου ἀποθανόντος, ἐν ἀπορίᾳ καθεστώς, ἀπηνθηκυίας ἅμα τῆς ὥρας, ἀφ' ἧς τρέφεσθαι ἐδύνατο, οὐκέτι μικρὸν οὐδὲν ἐπενόει, ἀλλὰ κοινωνήσας Βυζαντίῳ τινὶ χρονογράφῳ, τῶν καθιέντων ἐς τοὺς ἀγῶνας, πολὺ καταρατοτέρῳ τὴν φύσιν, Κοκκωνᾶς δὲ ἐπεκαλεῖτο, οἶμαι, περιῄεσαν γοητεύοντες καὶ τοὺς παχεῖς τῶν ἀνθρώπων, οὕτω γὰρ αὐτοὶ τῇ πατρίῳ τῶν μάγων φωνῇ τοὺς πολλοὺς ὀνομάζουσιν, ἀποκείροντες. ἐν δὲ τούτοις καὶ Μακέτιν, γυναῖκα πλουσίαν, ἔξωρον μὲν, ἐρασμίαν δὲ ἔτι εἶναι βουλομένην ἐξευρόντες, ἐπεσιτίσαντό τε τὰ ἀρκοῦντα παρ' αὐτῆς, καὶ ἠκολούθησαν ἐκ τῆς Βιθυνίας εἰς τὴν Μακεδονίαν. Πελλαῖα δὲ ἦν ἐκείνη, πάλαι μὲν εὐδαίμονος χωρίου, ἐπὶ τῶν Μακεδόνων βασιλέας, νῦν δὲ ταπεινοὺς καὶ ὀλίγους τοὺς οἰκήτορας ἔχοντος. ἐνταῦθα ἰδόντες δράκοντας παμμεγέθεις, ἡμέρους πάνυ, καὶ τιθασούς, ὡς καὶ ὑπὸ γυναικῶν τρέφεσθαι, καὶ παιδίοις συγκαθεύδειν, καὶ πατουμένους ἀνέχεσθαι, καὶ θλιβομένους μὴ ἀγανακτεῖν, καὶ γάλα πίνειν ἀπὸ θηλῆς, κατὰ ταὐτὰ τοῖς βρέφεσι, πολλοὶ δὲ γίνονται τοιοῦτοι παρ' αὐτοῖς. ὅθεν καὶ τὸν περὶ τῆς Ὀλυμπιάδος μῦθον διαφοιτῆσαι πάλαι εἰκός, ὁπότε ἐκύει τὸν Ἀλέξανδρον, δράκοντός τινος, οἶμαι, τοιούτου συγκαθεύδοντος αὐτῇ, ὠνοῦνται τῶν ἑρπετῶν ἓν

τὸ

τὸ κάλλιστον, ὀλίγων ὀβολῶν. καὶ κατὰ τὸν Θουκυδίδην, ἄρχεται ὁ πόλεμος ἐντεῦθεν ἤδη, ὡς γὰρ ἂν δύο κάκιστοι, καὶ μεγαλότολμοι, καὶ πρὸς τὸ κακουργεῖν προχειρότατοι, ἐς τὸ αὐτὸ συνελθόντες, ῥᾳδίως κατενόησαν τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον, ὑπὸ δυοῖν τούτοιν μεγίστοιν τυραννούμενον, ἐλπίδος καὶ φόβου, καὶ ὅτι ὁ τούτων ἑκατέρῳ ἐς δέον χρήσασθαι δυνάμενος, τάχιστα πλουτήσειεν ἄν. ἐν ἀμφοτέροις γὰρ, τῷ τε δεδιότι, καὶ τῷ ἐλπίζοντι, ἑώρων τὴν πρόγνωσιν ἀναγκαιοτάτην τε, καὶ ποθεινοτάτην οὖσαν, καὶ Δελφοὺς οὕτω πάλαι πλουτῆσαι, καὶ ἀοιδίμους γενέσθαι, καὶ Δῆλον καὶ Κλάρον, καὶ Βραγχίδας, τῶν ἀνθρώπων ἀεὶ, δι' οὓς προεῖπον τυράννους, τὴν ἐλπίδα, καὶ τὸν φόβον, φοιτώντων ἐς ἱερὰ, καὶ προμαθεῖν τὰ μέλλοντα δεομένων, καὶ δι' αὐτὸ ἑκατόμβας θυόντων, καὶ χρυσᾶς πλίνθους ἀνατιθέντων. ταῦτα πρὸς ἀλλήλους στρέφοντες, καὶ κυκῶντες, μαντεῖον συστήσασθαι καὶ χρηστήριον ἐβουλεύοντο. εἰ γὰρ τοῦτο προχωρήσειεν αὐτοῖς, αὐτίκα πλούσιοί τε καὶ εὐδαίμονες ἔσεσθαι ἤλπιζον, ὅπερ μειζόνως, ἢ κατὰ τὴν πρώτην προσδοκίαν ἀπήντησεν αὐτοῖς, καὶ κρεῖττον διεφάνη τῆς ἐλπίδος. τοὐντεῦθεν τὴν σκέψιν ἐποιοῦντο, πρῶτα μὲν περὶ τοῦ χωρίου, δεύτερον δὲ, ἥτις ἡ ἀρχὴ, καὶ ὁ τρόπος ἂν γένοιτο τῆς ἐπιχειρήσεως. ὁ μὲν οὖν Κοκκωνᾶς τὴν Χαλκηδόνα ἐδοκίμαζεν ἐπιτήδειον εἶναι, καὶ ἐμπόρων χωρίον, τῇ τε Θρᾴκῃ καὶ

τῇ Βιθυνίᾳ προσοικοῦσι, οὐχ ἑκὰς, οὐδὲ τῆς Ἀσίας καὶ Γαλατίας, καὶ τῶν ὑπερκειμένων ἐθνῶν ἁπάντων. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἔμπαλιν τὰ οἴκοι προὔκρινε, λέγων, ὅπερ ἀληθὲς ἦν, πρὸς τὴν τῶν τοιούτων ἀρχὴν καὶ ἐπιχείρησιν, ἀνθρώπων δεῖν παχέων καὶ ἠλιθίων, τῶν ὑποδεξομένων. οἵους τοὺς Παφλαγόνας εἶναι ἔφασκεν, ὑπεροικοῦντας τὸ τοῦ Ἀβώνου τεῖχος, δεισιδαίμονας τοὺς πολλοὺς, καὶ ἠλιθίους, καὶ μόνον, εἰ φανείη τις, αὐλητὴν ἢ τυμπανιστὴν, ἢ κυμβάλοις κροτοῦντα ἐπαγόμενος, κοσκίνῳ τὸ τοῦ λόγου μαντευόμενος, αὐτίκα μάλα πάντα κεχηνότας πρὸς αὐτὸν, καὶ ὥσπερ τινὰ τῶν ἐπουρανίων προσβλέποντας. ὀλίγης δὲ περὶ τούτου στάσεως αὐτοῖς γενομένης, τέλος ἐνίκησεν ὁ Ἀλέξανδρος. καὶ ἀφικόμενοι εἰς τὴν Χαλκηδόνα, χρήσιμον γάρ τι ὅμως ἡ πόλις αὐτοῖς ἔχειν ἔδοξεν, ἐν τῷ Ἀπόλλωνος ἱερῷ, ὅπερ ἀρχαιότατόν ἐστι Χαλκηδονίοις, κατορύττουσι δέλτους χαλκᾶς, λεγούσας, ὡς αὐτίκα μάλα ὁ Ἀσκληπιὸς, σὺν τῷ πατρὶ Ἀπόλλωνι, μέτεισιν εἰς τὸν Πόντον, καὶ καθέξει τὸ τοῦ Ἀβώνου τεῖχος. αὗται αἱ δέλτοι ἐξεπίτηδες εὑρεθεῖσαι, διαφοιτῆσαι ῥᾳδίως τοῦτον τὸν λόγον ἐς πᾶσαν τὴν Βιθυνίαν καὶ τὸν Πόντον ἐποίησαν, καὶ πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων, ἐς τὸ τοῦ Ἀβώνου τεῖχος. ἐκεῖνοι γὰρ καὶ νεὼν αὐτίκα ἐψηφίσαντο ἐγεῖραι, καὶ τοὺς θεμελίους ἤδη ἔσκαπτον. ἐνταῦθα ὁ μὲν Κοκκωνᾶς ἐν Χαλκηδόνι καταλείπεται, διττούς τινας, καὶ ἀμφιβόλους καὶ

λοξοὺς

λοξοὺς χρησμοὺς συγγράφων. καὶ μετ' ὀλίγον ἐτε-
λεύτησε τὸν βίον, ὑπὸ ἐχίδνης, οἶμαι, δηχθείς.
προεισπέμπεται δὲ ὁ Ἀλέξανδρος κομῶν ἤδη, καὶ
πλοκάμους καθειμένος, μεσόλευκον χιτῶνα πορ-
φυροῦν ἐνδεδυκώς, καὶ ἱμάτιον ὑπὲρ αὐτοῦ λευ-
κὸν ἀναβεβλημένος, ἅρπην ἔχων κατὰ τὸν Περσέα,
ἀφ' οὗ ἑαυτὸν ἐγενεαλόγει μητρόθεν. καὶ οἱ ὄλεθροι
ἐκεῖνοι Παφλαγόνες, εἰδότες αὐτοῦ ἄμφω τοὺς γο-
νέας ἀφανεῖς καὶ ταπεινούς, ἐπίστευον τῷ χρησμῷ,
λέγοντι, Περσείδης γενεήν, Φοίβῳ φίλος οὗτος
ὁρᾶται, Δῖος Ἀλέξανδρος, Ποδαλειρίου αἷμα λε
λογχώς. Οὕτως ἄρα ὁ Ποδαλείριος, μάχλος καὶ
γυναικομανὴς τὴν φύσιν, ὡς ἀπὸ Τρίκκης ἄχρι Πα
φλαγονίας σύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρου μητέρα.
εὕρητο δὲ χρησμὸς ἤδη, ὡς Σιβύλλης προμαντευσα-
μένης, Εὐξείνου Πόντοιο παρ' ἠιόσι, ἄγχι Σινώ-
πης, Ἔσται τις κατὰ Τύρσιν, ὑπ' Αὐσονίοισι προφή-
της, Ἐκ πρώτης δεικνὺς μονάδος, τριοσῶν δεκά-
δων τε, Πένθ' ἑτέρας μονάδας, καὶ εἰκοσάδα τρι
σάριθμον Ἀνδρὸς ἀλεξητῆρος ὁμονυμίην τετρά
κυκλον. Εἰσβαλὼν γοῦν ὁ Ἀλέξανδρος, μετὰ
τοιαύτης τραγῳδίας, διὰ πολλοῦ ἐς τὴν πατρί-
δα περίβλεπτός τε καὶ λαμπρὸς ἦν, μεμηνέναι
προσποιούμενος ἐνίοτε, καὶ ἀφροῦ ὑποπιμπλά-
μενος τὸ στόμα, ῥᾳδίως δὲ τοῦτο ὑπῆρχεν αὐτῷ, στρου
θίου τῆς βαφικῆς βοτάνης τὴν ῥίζαν διαμασησα-
μένῳ. τοῖς δὲ θεῖόν τι, καὶ φοβερὸν ἐδόκει ὁ ἀφρός.

ἐπεποίητο δὲ αὐτοῖς πάλαι, καὶ κατεσκεύαστο κεφαλὴ δράκοντος ὀθονίνη, ἀνθρωπόμορφόν τι ἐπιφαίνουσα, κατάγραφος, πάνυ εἰκασμένη, ὑπὸ θριξὶν ἱππείαις ἀνοίγουσά τε καὶ αὖθις ἐπικλείουσα τὸ στόμα, καὶ γλῶττα, οἷα δρακόντων διττὴ, μέλαινα προέκυπτεν, ὑπὸ τριχῶν καὶ αὐτὴ ἑλκομένη. καὶ ὁ Πελλαῖος δὲ δράκων προϋπῆρχε, καὶ οἴκοι ἐτρέφετο, κατὰ καιρὸν ἐπιφανησόμενος αὐτοῖς, καὶ συντραγῳδήσων, μᾶλλον δὲ, πρωταγωνιστὴς ἐσόμενος. ἤδη δὲ ἄρχεσθαι δέον, μηχανᾶταί τι τοιόνδε. Νύκτωρ γὰρ ἐλθὼν ἐπὶ τοὺς θεμελίους τοῦ νεὼ, τοὺς ἄρτι ὀρυττομένους, συνειστήκει δὲ ἐν αὐτοῖς ὕδωρ, ἢ αὐτόθεν ποθὲν συλλειβόμενον, ἢ ἐξ οὐρανοῦ πεσόν. ἐνταῦθα κατατίθεται χήνειον ᾠὸν προκεκενωμένον, ἔνδον φυλάττον ἑρπετόν τι ἀρτιγέννητον, καὶ βυθίσας τοῦτο ἐν μυχῷ τοῦ πηλοῦ, ὀπίσω αὖθις ἀπηλλάττετο. ἕωθεν δὲ γυμνὸς εἰς τὴν ἀγορὰν προπηδήσας, διάζωμα δὲ περὶ τὸ αἰδοῖον ἔχων, κατάχρυσον καὶ τοῦτο, καὶ τὴν ἅρπην ἐκείνην φέρων, σείων ἅμα τὴν κόμην ἄνετον, ὥσπερ οἱ τῇ μητρὶ ἀγείροντές τε, καὶ ἐνθεάζοντες, ἐδημηγόρει, ἐπὶ βωμόν τινα ὑψηλὸν ἀναβὰς, καὶ τὴν πόλιν ἐμακάριζεν, αὐτίκα μάλα δεξομένην ἐναργῆ τὸν θεόν. οἱ παρόντες δὲ, συνδεδραμήκει γὰρ σχεδὸν ἅπασα ἡ πόλις ἅμα γυναιξὶ, καὶ γέρουσι καὶ παιδίοις ἐτεθήπεσαν, καὶ ηὔχοντο, καὶ προσεκύνουν. ὁ δὲ φωνάς τινας ἀσήμους φθεγγόμενος,

οἷαι γένοιντ᾽ ἂν Ἑβραίων ἢ Φοινίκων, ἐξέπληττε τοὺς ἀνθρώπους, οὐκ εἰδότας, ὅ, τι λέγοι, πλὴν τοῦτο μόνον, ὅτι πᾶσιν ἐγκατεμίγνυε τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ τὸν Ἀσκληπιόν. εἶτ᾽ ἔθει δρόμῳ ἐπὶ τὸν ἐσόμενον νεών, καὶ ἐπὶ τὸ ὄρυγμα ἐλθών, καὶ τὴν προῳκοδομημένην τοῦ χρηστηρίου πηγήν, ἐμβὰς εἰς τὸ ὕδωρ, ὕμνους τε ᾖδεν Ἀσκληπιοῦ καὶ Ἀπόλλωνος, μεγάλῃ τῇ φωνῇ, καὶ ἐκάλει τὸν θεὸν ἥκειν τύχῃ ἀγαθῇ εἰς τὴν πόλιν. εἶτα φιάλην αἰτήσας, ἀναδόντος τινός, ῥᾳδίως ὑποβαλὼν, ἀνιμᾶται μετὰ τοῦ ὕδατος, καὶ τοῦ πηλοῦ τὸ ᾠὸν ἐκεῖνο, ἐν ᾧ ὁ θεὸς αὐτῷ κατεκέκλειστο, κηρῷ λευκῷ, καὶ ψιμμυθίῳ τὴν ἁρμογὴν τοῦ πώματος συγκεκολλημένον, καὶ λαβὼν αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας, ἔχειν ἔφασκεν ἤδη τὸν Ἀσκληπιόν. οἱ δὲ ἀτενὲς ἀπέβλεπον, ὅτι καὶ γίγνοιτο, πολὺ πρότερον θαυμάσαντες τὸ ᾠὸν, ἐν τῷ ὕδατι εὑρημένον. ἐπεὶ δὲ καὶ κατάξας αὐτὸ εἰς κοίλην τὴν χεῖρα, ὑπεδέξατο τὸ τοῦ ἑρπετοῦ ἐκείνου ἔμβρυον, καὶ οἱ παρόντες εἶδον κινούμενον, καὶ περὶ τοῖς δακτύλοις εἱλούμενον, ἀνέκραγον εὐθύς, καὶ ἠσπάζοντο τὸν θεόν, καὶ τὴν πόλιν ἐμακάριζον, καὶ χανδὸν ἕκαστος ἐνεπίμπλατο τῶν εὐχῶν, θησαυροὺς καὶ πλούτους, καὶ ὑγιείας, καὶ τὰ ἄλλα ἀγαθὰ αἰτῶν παρ᾽ αὐτοῦ. ὁ δὲ δρομαῖος αὖθις ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἵετο, φέρων ἅμα καὶ τὸν ἀρτιγέννητον Ἀσκληπιόν, δὶς τεχθέντα, ὅτε ἄλλοι ἅπαξ τίκτονται ἄνθρωποι, οὐκ ἐκ Κορωνίδος, μὰ Δί᾽, οὐδ᾽ ἐκ κορώ-

νης, ἀλλ' ἐκ χηνὸς γεγεννημένον. ὁ δὲ λεὼς ἅπας ἠκο-
λούθει, πάντες ἔνθεοι, καὶ μεμηνότες ὑπὸ τῶν ἐλ-
πίδων, ἡμέρας μὲν οὖν οἴκοι ἔμενεν, ἐλπίζων,
ὅπερ ἦν, ὑπὸ τῆς φήμης, αὐτίκα μάλα παμ-
πόλλους τῶν Παφλαγόνων συνδραμεῖσθαι. ἐ-
πεὶ δὲ ὑπερεπέπληστο ἀνθρώπων ἡ πόλις, ἁπάν-
των τοὺς ἐγκεφάλους καὶ τὰς καρδίας προεξῃρημέ-
νων, οὐδὲν ἐοικότων σιτοφάγοις ἀνδράσιν, ἀλλὰ
μόνῃ τῇ μορφῇ μὴ οὐχὶ πρόβατα εἶναι διαφερόν-
των, ἐν οἰκίσκῳ τινί, ἐπὶ κλίνης καθεζόμενος, μά-
λα θεοπρεπῶς ἐσταλμένος, λαμβάνει εἰς τὸν κόλ-
πον τὸν Πελλαῖον ἐκεῖνον Ἀσκληπιόν, μέγιστόν τε
καὶ κάλλιστον, ὡς ἔφην, ὄντα. καὶ ὅλον περὶ αὐτοῦ
τραχήλῳ περιειλήσας, καὶ τὴν οὐρὰν ἔξω ἀφείς,
πολὺς δὲ ἦν, ὡς καὶ ἐν τῷ προκολπίῳ προκεχύ-
σθαι αὐτοῦ, καὶ χαμαὶ τὸ μέρος ἐπισύρεσθαι, μό-
νην τὴν κεφαλὴν ὑπὸ μάλης ἔχων, καὶ ἀποκρύ-
πτων, ἀνεχομένου πάντα ἐκείνου, προὔφαινε τὴν
ὀθονίνην κεφαλὴν, κατὰ θάτερα τοῦ χιτῶνος,
ὡς δῆθεν ἐκείνου τοῦ φαινομένου πάντως οὖσαν.
εἶτά μοι ἐπινόησον οἰκίσκον οὐ πάνυ φαιδρὸν, οὐ-
δὲ εἰς κόρον τοῦ φωτὸς δεχόμενον, καὶ πλῆθος ἀν-
θρώπων συγκλύδων, τεταραγμένων καὶ προεκπε-
πληγμένων, καὶ ταῖς ἐλπίσιν ἐπαιωρουμένων.
οἷς εἰσελθοῦσι τεράστιον, ὡς εἰκός, τὸ πρᾶγμα ἐφαί-
νετο, ἐκ τοῦ τέως μικροῦ ἑρπετοῦ, ἐν τοῖς ὀλίγων ἡ-
μερῶν, τοσοῦτον δράκοντα πεφηνέναι ἀνθρωπό-

μορφον,

μορφον, καὶ ταῦτα, καὶ πιθανόν. ἀπήγοντο δὲ αὐτίκα πρὸς τὴν ἔξοδον, καὶ πρὶν ἀκριβῶς ἰδεῖν, ἐξηλαύνοντο ὑπὸ τῶν ἀεὶ ἐπεισιόντων. ἐτετρύπητο δὲ κατὰ τὸ ἀντίθυρον ἄλλη ἔξοδος, οἷόν τι τοὺς Μακεδόνας ἐν Βαβυλῶνι ποιῆσαι, ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ νοσοῦντι, λόγος. ὅτε ὁ μὲν ἤδη πονήρως εἶχεν, οἱ δὲ περιστάντες τὰ βασίλεια, ἐπόθουν ἰδεῖν αὐτὸν, καὶ προσειπεῖν τὸ ὕστατον. τὴν δὲ ἐπίδειξιν ταύτην, οὐχ ἅπαξ ὁ μιαρὸς, ἀλλὰ πολλάκις ποιῆσαι λέγεται, καὶ μάλιστα, εἴ τινες τῶν πλουσίων ἀφίκοιντο νεαρώτεροι. ἐνταῦθα, ὦ φίλε Κέλσε, εἰ δεῖ τἀληθῆ λέγειν, συγγνώμην χρὴ ἀπονέμειν τοῖς Παφλαγόσι, καὶ Ποντικοῖς ἐκείνοις, παχέσι καὶ ἀπαιδεύτοις ἀνθρώποις, εἰ ἐξηπατήθησαν ἁπτόμενοι τοῦ δράκοντος, καὶ γὰρ τοῦτο παρεῖχε τοῖς βουλομένοις ὁ Ἀλέξανδρος, ὁρῶντές γε ἐν ἀμυδρῷ τῷ φωτὶ τὴν κεφαλὴν, δῆθεν αὐτοῦ ἀνοίγουσάν τε, καὶ συγκλείουσαν τὸ στόμα, ὥστε πάνυ τὸ μηχάνημα ἐδεῖτο Δημοκρίτου τινὸς, ἢ καὶ αὐτοῦ Ἐπικούρου, ἢ Μητροδώρου, ἢ τινὸς ἄλλου, ἀδαμαντίνην πρὸς ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα τὴν γνώμην ἔχοντος, ὡς ἀπιστῆσαι, καὶ ὅπερ ἦν, εἰκάσαι, καὶ εἰ μὴ εὑρεῖν τὸν τρόπον ἐδύνατο, ἐκεῖνο γοῦν προπεπεισμένου, ὅτι λέληθεν αὐτὸν ὁ τρόπος τῆς μαγγανείας. τὸ δ' οὖν πᾶν ψεῦδός ἐστι, καὶ γενέσθαι ἀδύνατον. κατ' ὀλίγον οὖν καὶ ἡ Βιθυνία, καὶ ἡ Γαλατία, καὶ ἡ Θρᾴκη συνέῤῥει, ἑκάστου τῶν ἀπαγγελλόντων, ὡς τὸ εἰκός,

λέγοντος, ὡς καὶ γινώμενοι ἤδη τὸν θεόν, καὶ ὕστερον ἅψαιτο, μετ᾽ ὀλίγον παμμεγέθους αὐτοῦ γεγενημένου, καὶ τὸ πρόσωπον ἀνθρώπῳ ἐοικότος. γραφαί τε ἐπὶ τούτῳ, καὶ εἰκόνες, καὶ ξόανα, τὰ μὲν ἐκ χαλκοῦ, τὰ δὲ ἐξ ἀργύρου εἰκασμένα. καὶ ὄνομά γε τῷ θεῷ ἐπετέθη, Γλύκων γὰρ ἐκαλεῖτο, ἔκ τινος ἐμμέτρου καὶ θείου προστάγματος. ἀνεφώνησε γὰρ Ἀλέξανδρος, Εἰμὶ Γλύκων, τρίτον αἷμα Διός, φάος ἀνθρώποισι. καὶ ἐπειδὴ καιρὸς ἦν, οὗπερ ἕνεκα τὰ πάντα ἐμεμηχάνητο, καὶ χρᾶν τοῖς δεομένοις, καὶ θεσπίζειν, παρ᾽ Ἀντιλόχου τοῦ ἐν Κιλικίᾳ τὸ ἐνδόσιμον λαβών, καὶ γὰρ καὶ ἐκεῖνος μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτήν, τοῦ Ἀμφιάρεω, καὶ τὸν ἐν Θήβαις ἀφανισμὸν αὐτοῦ, ἐκπεσὼν τῆς οἰκίας, εἰς τὴν Κιλικίαν ἀφικόμενος, οὐ πονήρως ἀπήλλαξε, προθεσπίζων καὶ αὐτὸς τοῖς Κίλιξι τὰ μέλλοντα, καὶ δύ᾽ ὀβολοὺς ἐφ᾽ ἑκάστῳ χρησμῷ λαμβάνων. ἐκεῖθεν οὖν τὸ ἐνδόσιμον λαβὼν ὁ Ἀλέξανδρος, προλέγει πᾶσι τοῖς ἀφικνουμένοις, ὡς μαντεύσεται ὁ θεός, ῥητήν τινα προειπών. ἐκέλευσε δὲ ἕκαστον, οὗ δέοιτο ἄν, καὶ μάλιστα μαθεῖν ἐθέλοι, ἐς βιβλίον ἐγγράψαντα, καταρράψαι τε, καὶ κατασημήνασθαι κηρῷ ἢ πηλῷ, ἢ ἄλλῳ τοιούτῳ. αὐτὸς δὲ λαβὼν τὰ βιβλία, καὶ ἐς τὸ ἄδυτον κατελθών, ἤδη γὰρ ὁ νεὼς ἐγήγερτο, καὶ ἡ σκηνὴ παρεσκεύαστο, καλέσειν ἔμελλε, κατὰ τάξιν, τοὺς δεδωκότας ὑπὸ κήρυκι καὶ θεολόγῳ, καὶ παρὰ τοῦ θεοῦ

ἀκούων

ἀκούων ἕκαστα, τὸ μὲν βιβλίον ἀποδώσειν σεσημασμένον, ὡς εἶχε, τὴν δὲ πρὸς αὐτὸ ἀπόκρισιν, ὑπογεγραμμένην πρὸς ἔπος, ἀμειβομένου τοῦ θεοῦ, περὶ ὅτου τις ἔροιτο. ἦν δὲ τὸ μηχάνημα τοῦτο, ἀνδρὶ μὲν, οἵῳ σοὶ, εἰ δὲ μὴ φορτικὸν εἰπεῖν, καὶ οἵῳ ἐμοὶ, πρόδηλον, καὶ γνῶναι ῥᾴδιον, τοῖς δὲ ἰδιώταις, καὶ κορύζης μεστοῖς τὴν ῥῖνα, τεράστιον, καὶ πάντῃ ἀπίστῳ ὅμοιον. ἐπινοήσας γὰρ ποικίλας τῶν σφραγίδων τὰς λύσεις, ἀνεγίνωσκέ τε τὰς ἐρωτήσεις ἑκάστας, καὶ τὰ δοκοῦντα πρὸς αὐτὰς ἀπεκρίνατο, εἶτα κατειλήσας αὖθις, καὶ σημηνάμενος, ἀπεδίδου μετὰ πολλοῦ θαύματος τοῖς λαμβάνουσι. καὶ πολὺ ἦν παρ' αὐτοῖς τὸ, πόθεν γὰρ οὗτος ἠπίστατο, ἃ ἐγὼ πάνυ ἀσφαλῶς σημηνάμενος, αὐτῷ ἔδωκα, ὑπὸ σφραγῖσι δυσμιμήτοις, εἰ μὴ θεός τις, ἀληθῶς ὁ πάντα γιγνώσκων ἦν. τίνες οὖν αἱ ἐπίνοιαι, ἴσως ἐρήσῃ με. ἄκουε τοίνυν, ὡς ἔχοις ἐλέγχειν τὰ τοιαῦτα. ἡ πρώτη μὲν ἐκείνη, ὦ φίλτατε Κέλσε, βελόνην πυρώσας, τὸ ὑπὸ τὴν σφραγῖδα μέρος τοῦ κηροῦ διατήκων, ἐξῄρει, καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν, τῇ βελόνῃ αὖθις ἐπιχλιαίνας τὸν κηρὸν, τόν τε κάτω ὑπὸ τῷ λίνῳ, καὶ τὸν αὐτὴν τὴν σφραγῖδα ἔχοντα, ῥᾳδίως συνεκόλλα. ἕτερος δὲ τρόπος, ὁ διὰ τοῦ λεγομένου κολλυρίου, σκευαστὸν δὲ τοῦτό ἐστιν ἐκ πίττης Βρυττίας, καὶ ἀσφάλτου, καὶ λίθου τοῦ διαφανοῦς τετριμμένου, καὶ κηροῦ καὶ μαστίχης. ἐκ γὰρ τούτων ἁπάντων

ἀναπλάσας τὸ κολλύριον, καὶ θερμήνας πυρὶ, σιάλῳ τὴν σφραγῖδα περιχρίσας, ἐπετίθει, καὶ ἀπεμάττε τὸν τύπον. εἶτα αὐτίκα ξηροῦ ἐκείνου γενομένου, λύσας ῥᾳδίως, καὶ ἀναγνοὺς, ἐπιθεὶς τὸν κηρὸν, ἀνετύπου, ὥσπερ ἐκ λίθου τὴν αὐτὴν σφραγῖδα, εὖ μάλα πρὸς ἀρχετύπῳ ἐοικυῖαν. τρίτον ἄλλο πρὸς τούτοις ἄκουσον. τιτάνου γὰρ εἰς κόλλαν ἐμβαλὼν, ᾗ κολλῶσι τὰ βιβλία, καὶ κηρὸν ἐκ τούτου ποιήσας, ἔτι ὑγρὸν ὄντα ἐπετίθει τῇ σφραγῖδι, καὶ ἀφελὼν, αὐτίκα δὲ ξηρὸν γίγνεται, καὶ κέρατος, μᾶλλον δὲ σιδήρου παγιώτερον, τούτῳ δὴ ἐχρῆτο πρὸς τὸν τύπον. ἔστι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ πρὸς τοῦτο ἐπινενοημένα, ὧν οὐκ ἀναγκαῖον μεμνῆσθαι ἁπάντων, ὡς μὴ ἀπειρόκαλοι εἶναι δοκοίημεν, καὶ μάλιστα σοῦ, ἐν οἷς κατὰ μάγων συνέγραψας, καλλίστοις τε ἅμα καὶ ὠφελιμωτάτοις συγγράμμασι, καὶ δυναμένοις σωφρονίζειν τοὺς ἐντυγχάνοντας, ἱκανὰ παραθεμένου, καὶ πολλῷ τούτων πλείονα. ἔχρη οὖν, καὶ ἐθέσπιζε, πολλῇ τῇ συνέσει ἐνταῦθα χρώμενος, καὶ τὸ εἰκὸς τῇ ἐπινοίᾳ προσάπτων, τοῖς μὲν λοξὰ καὶ ἀμφίβολα, πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἀποκρινόμενος, τοῖς δὲ καὶ πάνυ ἀσαφῆ, χρησμῳδικὸν γὰρ καὶ τοῦτο αὐτῷ ἐδόκει. τοὺς δὲ ἀπέτρεπεν, ἢ προὔτρεπεν, ὡς ἄμεινον ἔδοξεν αὐτῷ εἰκάζοντι. τοῖς δὲ θεραπείας προὔλεγε, καὶ διαίτας, εἰδὼς, ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔφην, πολλὰ καὶ χρήσιμα φάρμακα. μάλιστα δὲ εὐδοκίμουν παρ' αὐτῷ αἱ κυτμίδες, ἄκοπο

τι ὄνομα πεπλασμένον, ἐκ λίπους ἀρκείου συντεθειμένον. τὰς μέντοι ἐλπίδας καὶ προκοπὰς, καὶ κλήρων διαδοχὰς εἰσαῦθις ἀεὶ ἀνεβάλλετο, προστιθεὶς, ὅτι ἔσται πάντα, ὁπόταν ἐθελήσω ἐγὼ, καὶ Ἀλέξανδρος ὁ προφήτης μου δεηθῇ, καὶ εὔξηται ὑπὲρ ὑμῶν. ἐτέτακτο δὲ καὶ μισθὸς ἐφ' ἑκάστῳ χρησμῷ, δραχμὴ, καὶ δύ' ὀβολώ. μὴ μικρὸν οἰηθεὶς, ὦ ἑταῖρε, μηδ' ὀλίγον γεγενῆσθαι τὸν πόρον τοῦτον, ἀλλ' εἰς ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ μυριάδας ἑκάστου ἔτους ἤθροιζεν, ἀνὰ δέκα καὶ πεντεκαίδεκα χρησμοὺς τῶν ἀνθρώπων ὑπὸ ἀπληστίας ἀναδιδόντων. λαμβάνων δὲ, οὐκ αὐτὸς ἐχρῆτο μόνος, οὐδ' εἰς πλοῦτον ἀπεθησαύριζεν, ἀλλὰ πολλοὺς ἤδη περὶ αὑτὸν ἔχων συνεργοὺς καὶ ὑπηρέτας, καὶ πευθῆνας καὶ χρησμοποιοὺς, καὶ χρησμοφύλακας καὶ ὑπογραφέας, καὶ ἐπισφραγιστὰς καὶ ἐξηγητὰς, ἅπασιν ἔνεμεν ἑκάστῳ τὸ κατ' ἀξίαν. ἤδη δέ τινας καὶ ἐπὶ τὴν ἀλλοδαπὴν ἐξέπεμπε, φήμας ἐμποιήσοντας τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τοῦ μαντείου, καὶ διηγησομένους, ὡς προείποι, καὶ ἀνεύροι δραπέτας, καὶ κλέπτας καὶ λῃστὰς ἐξελέγξοι, καὶ θησαυροὺς ἀνορύξαι παράσχοι, καὶ νοσοῦντας ἰάσαιτο, ἐνίους δὲ καὶ ἤδη ἀποθανόντας ἀναστήσειε. δρόμος οὖν καὶ ὠθισμὸς ἁπανταχόθεν ἐγίγνετο, καὶ θυσίαι, καὶ ἀναθήματα, καὶ διπλάσια, τῷ προφήτῃ, καὶ μαθητῇ τοῦ θεοῦ. καὶ γὰρ αὖ καὶ οὗτος ἐξέπεσεν ὁ χρησμός, Τιέμεναι κέλομαι τὸν ἐμὸν θεράποντα προφήτην,

οὐ γὰρ μοι κτηνῶν μέλει τῆς ἄγαν, ἀλλ' ὑποφήτου. Ἐπεὶ δὲ ἤδη πολλοὶ τῶν νοῦν ἐχόντων, ὥσπερ ἐκ μέθης βαθείας ἀναφέροντες, συνίσταντο ἐπ' αὐτὸν, καὶ μάλιστα ὅσοι Ἐπικούρου ἑταῖροι ἦσαν, καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν ἐπεφώρατο ἠρέμα ἡ πᾶσα μαγγανεία, καὶ συσκευὴ τοῦ δράματος, ἐκφέρει φόβητρόν τι ἐπ' αὐτοὺς, λέγων, ἀθέων ἐμπεπλῆσθαι καὶ Χριστιανῶν τὸν Πόντον, οἳ περὶ αὐτοῦ τολμῶσι τὰ κάκιστα βλασφημεῖν, οὓς ἐκέλευε λίθοις ἐλαύνειν, εἴ γε ἐθέλουσιν ἵλεω ἔχειν τὸν θεόν. περὶ δὲ Ἐπικούρου καὶ τοιοῦτόν τινα χρησμὸν ἀπεφθέγξατο. ἐρομένου γάρ τινος, τί πράττει ἐν ᾅδου ὁ Ἐπίκουρος, μολυβδαίνας, ἔφη, ἔχων πέδας, ἐν βορβόρῳ κάθηται. εἶτα θαυμάζεις, εἰ ἐπὶ μέγα ἤρθη τὸ χρηστήριον, ὁρῶν τὰς ἐρωτήσεις τῶν προσιόντων συνετὰς, καὶ πεπαιδευμένας; ὅλως δὲ, ἄσπονδος καὶ ἀκήρυκτος αὐτῷ ὁ πόλεμος πρὸς Ἐπίκουρον ἦν, μάλα εἰκότως. τίνι γὰρ ἄλλῳ δικαιότερον προσεπολέμει γόης ἄνθρωπος, καὶ τερατείᾳ φίλος, ἀληθείᾳ δὲ ἔχθιστος, ἢ Ἐπικούρῳ, ἀνδρὶ τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων καθεωρακότι, καὶ μόνῳ τὴν ἐν αὐτοῖς ἀλήθειαν εἰδότι; οἱ μὲν γὰρ ἀμφὶ τὸν Πλάτωνα καὶ Χρύσιππον καὶ Πυθαγόραν, φίλοι, καὶ εἰρήνη βαθεῖα πρὸς ἐκείνους ἦν. ὁ δὲ ἄτεγκτος Ἐπίκουρος, οὕτω γὰρ αὐτὸν ὠνόμαζεν, ἔχθιστος, δικαίως πάντα ταῦτα ἐν γέλωτι καὶ παιδιᾷ τιθέμενος. διὸ καὶ τὴν Ἄμαστριν ἐμίσει μάλιστα τῶν Ποντικῶν πόλεων, ὅτι

ἠπίστατο τοὺς περὶ Λέπιδον, καὶ ἄλλους ὁμοίους αὐτοῖς, πολλοὺς ὄντας ἐν τῇ πόλει. οὐδὲ ἐχρησμῴδησέ ποτε Ἀμαστριανῷ ἀνδρί. ὁπότε δὲ καὶ ἐτόλμησεν ἀδελφῷ συγκλητικοῦ χρησμῳδῆσαι, καταγελάστως ἀπήλλαξεν, οὐχ εὑρὼν οὔτ᾽ αὐτὸς πλάσασθαι χρησμὸν δεξιόν, οὔτε τὸν ποιήσαι πρὸς καιρὸν αὐτῷ δυνησόμενον. μεμφομένῳ γὰρ αὐτῷ στομάχου ὀδύνην, προστάξαι βουλόμενος ὕειον πόδα, μετὰ μαλάχης σκευασμένον ἐσθίειν, οὕτως ἔφη, Μάλβακα χοιρέων ἱερῇ κιμίνευε σιπύδνῳ. Πολλάκις μὲν, ὡς προεῖπον, ἔδειξε τὸν δράκοντα τοῖς δεομένοις, οὐχ ὅλον, ἀλλὰ τὴν οὐρὰν μάλιστα, καὶ τὸ ἄλλο σῶμα προβεβληκὼς, τὴν κεφαλὴν δὲ, ὑπὸ κόλπου ἀθέατον φυλάττων. ἐθελήσας δὲ καὶ μειζόνως ἐκπλῆξαι τὸ πλῆθος, ὑπέσχετο καὶ λαλοῦντα παρέξειν τὸν θεὸν αὐτὸν, ἄνευ ὑποφήτου χρησμῳδοῦντα. εἶτα οὐ χαλεπῶς γεράνων ἀρτηρίας συνάψας, καὶ διὰ τῆς κεφαλῆς ἐκείνης, τῆς μεμηχανημένης πρὸς ὁμοιότητα, διείρας, ἄλλου τινὸς ἔξωθεν ἐμβοῶντος, ἀπεκρίνετο πρὸς τὰς ἐρωτήσεις τῆς φωνῆς, διὰ τοῦ ὀθονίνου ἐκείνου Ἀσκληπιοῦ προσπιπτούσης. ἐκαλοῦντο δὲ οἱ χρησμοὶ οὗτοι, αὐτόφωνοι, καὶ οὐ πᾶσιν ἐδίδοντο, οὐδὲ ἀνέδην, ἀλλὰ τοῖς εὖ παρύφοις καὶ πλουσίοις καὶ μεγαλοδώροις. ὁ γοῦν Σευηριανῷ δοθεὶς, ὑπὲρ τῆς εἰς Ἀρμενίαν εἰσόδου, τῶν αὐτοφώνων καὶ αὐτὸς ἦν. προτρέπων γὰρ αὐτὸν ἐπὶ τὴν εἰσβολὴν, οὕτως ἔφη·

Πάρθους, Ἀρμενίους τε θοῷ ὑπὸ δουρὶ δαμάσσας, Νοστήσεις Ῥώμην, καὶ Θύμβριδος ἀγλαὸν ὕδωρ, Στέμμα φέρων, κροτάφοισι μεμιγμένον ἀκτίνεσσιν. Εἶτ' ἐπειδὴ πεισθεὶς ὁ ἠλίθιος ἐκεῖνος Κελτὸς εἰσέβαλε, καὶ ἀπήλλαξεν, αὐτῇ στρατιᾷ ὑπὸ τοῦ Ὀθρυάδου κατακοπείς, τοῦτον μὲν τὸν χρησμὸν ἐξαιρεῖ ἐκ τῶν ὑπομνημάτων, ἐντίθησι δ' ἄλλον ἀντ' αὐτοῦ. Μὴ σύ γ' ἐπ' Ἀρμενίους ἐλάαν στρατόν, οὐ γὰρ ἄμεινον, Μή σοι θηλυχίτων τις ἀνὴρ τόξου ἄπο λυγρὸν Πότμον ἐπιπροϊείς, παύσῃ βιότοιο φάους τε. Καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτο σοφώτατον ἐπενόησε, τοὺς μεταχρονίους χρησμοὺς ἐπὶ θεραπείᾳ τῶν κακῶς προτεθεσπισμένων καὶ ἀποτετευγμένων. πολλάκις γὰρ τοῖς μὲν νοσοῦσι, πρὸ τῆς τελευτῆς ὑγίειαν ἐπηγγέλλετο, ἀποθανόντων δέ, χρησμὸς ἄλλος ἕτοιμος ἦν, παλινῳδῶν. Μηκέτι δίζησθαι νούσοιο λυγρῆς ἐπαρωγήν, Πότμος γὰρ προφανής, οὐδ' ἐκφυγέειν δυνατόν σοι. Εἰδὼς δὲ τοὺς ἐν Κλάρῳ καὶ Διδύμοις, καὶ Μαλλῷ, καὶ αὐτοὺς εὐδοκιμοῦντας ἐπὶ τῇ ὁμοίᾳ μαντικῇ ταύτῃ, φίλους αὐτοὺς ἐποιεῖτο, πολλοὺς τῶν προσιόντων πέμπων ἐπ' αὐτούς, λέγων, Ἐς Κλάρον ἵεσο νῦν, τοὐμοῦ πατρὸς ὡς ὄπ' ἀκούσῃ. καὶ πάλιν, Βραγχιδέων ἀδύτοισι πελάζεο, καὶ κλῦε χρησμῶν. καὶ αὖθις, Ἐς Μαλλὸν χώρει, θεσπίσματά τ' Ἀμφιλόχοιο. Ταῦτα μὲν ἐντὸς τῶν ὅρων, μέχρι τῆς Ἰωνίας καὶ Κιλικίας, καὶ Παφλαγονίας καὶ Γαλατίας. ὡς δὲ καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν

λίαν διεφοίτησε τοῦ μαντείου τὸ κλέος, καὶ εἰς τὴν Ῥωμαίων πόλιν ἐνέπεσεν, οὐδεὶς, ὅστις οὐκ ἄλλος πρὸ ἄλλου ἠπείγετο, οἱ μὲν αὐτοὶ ἰόντες, οἱ δὲ πέμποντες, καὶ μάλιστα οἱ δυνατώτατοι, καὶ μέγιστον ἀξίωμα ἐν τῇ πόλει ἔχοντες. ὧν πρῶτος καὶ κορυφαῖος ἐγένετο Ῥουτιλλιανὸς, ἀνὴρ τὰ μὲν ἄλλα καλὸς καὶ ἀγαθὸς, καὶ ἐν πολλαῖς τάξεσι Ῥωμαϊκαῖς ἐξητασμένος, τὰ δὲ περὶ τοὺς θεοὺς πάνυ νοσῶν, καὶ ἀλλόκοτα περὶ αὐτῶν πεπιστευκὼς, εἰ μόνον ἀληλειμμένον που λίθον, ἢ ἐστεφανωμένον θεάσαιτο, προσπίπτων ἀεὶ, καὶ προσκυνῶν, καὶ ἐπὶ πολὺ παρεστὼς καὶ εὐχόμενος, καὶ τἀγαθὰ παρ' αὐτοῦ αἰτῶν. οὗτος τοίνυν ἀκούσας τὰ περὶ τοῦ χρηστηρίου. μικροῦ μὲν ἐδέησεν, ἀφεὶς τὴν ἐγκεχειρισμένην τάξιν, εἰς τὸ τοῦ Ἀβώνου τεῖχος ἀναπτῆναι, ἔπεμπε δ' οὖν ἄλλους ἐπ' ἄλλοις. οἱ δὲ πεμπόμενοι, ἰδιώταις τισὶν οἰκέταις, ῥᾳδίως ἐξαπατηθέντες, ἐπανῄεσαν, τὰ μὲν ἰδόντες, τὰ δὲ ὡς ἰδόντες, καὶ ὡς ἀκούσαντες διηγούμενοι, καὶ προσεπιμετροῦντες ἔτι πλείω τούτων, ὡς ἐντιμότεροι εἶεν παρὰ τῷ δεσπότῃ. ἐξέκαιον γοῦν τὸν ἄθλιον γέροντα, καὶ εἰς μανίαν ἐρρωμένην ἐνέβαλλον. ὁ δὲ, ὡς ἂν τοῖς πλείστοις καὶ δυνατωτάτοις φίλος ὤν, περιῄει, τὰ μὲν διηγούμενος, ὡς ἀκούσειε παρὰ τῶν πεμφθέντων, τὰ δὲ καὶ παρ' αὐτοῦ προστιθείς. ἐνέπλησε δ' οὖν τὴν πόλιν, καὶ διεσάλευσεν οὕτως, καὶ τῶν ἐν τῇ αὐλῇ τοὺς πλείστους διεθορύβησεν, οἳ αὐτί-

κα καὶ αὐτοὶ ἠπείγοντο ἀκοῦσαί τι τῶν καθ' αὑτούς. ὁ δὲ τοὺς ἀφικνουμένους φιλοφρόνως ὑποδεχόμενος, ξενίαις τε καὶ ταῖς ἄλλαις δωρεαῖς πολυτελέσιν ἐργαζόμενος αὐτῷ, ἀπέπεμπεν, οὐκ ἀπαγγελοῦντας μόνον τὰς ἐρωτήσεις, ἀλλὰ καὶ ὑμνήσοντας τὸν θεόν, καὶ τεράστια ὑπὲρ τοῦ μαντείου, καὶ αὐτοῦ ψευσομένους. καὶ μηχανᾶταί τι ὁ τρισκατάρατος οὐκ ἄσοφον, οὐδὲ τοῦ προστυχόντος λῃστοῦ ἄξιον. λύων γὰρ τὰ πεμπόμενα βιβλία, καὶ ἀναγινώσκων, εἴ τι εὕροι ἐπισφαλές, καὶ παρακεκινδυνευμένον ἐν ταῖς ἐρωτήσεσι, κατεῖχεν αὐτός, καὶ οὐκ ἀπέπεμπεν, ὡς ὑποχειρίους, καὶ μονονουχὶ δούλους, διὰ τὸ δέος ἔχοι τοὺς πεπομφότας, μεμνημένους, οἷα ἦν, ἃ ἤροντο. συνίησι δέ, οἷα εἰκός, τοὺς πλουσίους, καὶ μέγα δυναμένους τὰς πύστεις πυνθάνεσθαι. ἐλάμβανεν οὖν πολλὰ παρ' ἐκείνων εἰδότων, ὅτι αὐτοὺς ἐντὸς ἔχει τῶν ἀρκύων. Βούλομαι δέ σοι καὶ τῶν Ρουτιλλιανῷ δοθέντων χρησμῶν ἐνίους εἰπεῖν. πυνθανομένῳ γὰρ αὐτῷ περὶ τοῦ παιδός, ἐκ προτέρας γυναικὸς παιδείας ὥραν ἔχοντος, ὅντινα προστήσαιτο διδάσκαλον τῶν μαθημάτων αὐτοῦ, ἔφη, Πυθαγόρην, πολέμων τε διάκτορον ἐσθλὸν ἀοιδόν. Εἶτα μετ' ὀλίγας ἡμέρας τοῦ παιδὸς ἀποθανόντος, ὁ μὲν ἠπόρει, καὶ οὐδὲν εἶχε λέγειν πρὸς τοὺς αἰτιωμένους, παρὰ πόδας οὕτως ἐληλεγμένου τοῦ χρησμοῦ. ὁ δὲ Ρουτιλλιανὸς αὐτὸς φθάσας, ὁ βέλτιστος, ἀπελογεῖτο ὑ-

περὶ τοῦ μαντείου, λέγων, ὅτι αὐτὸς προδεδήλωκεν αι τὸν θεὸν, καὶ δι᾽ αὐτὸ ζῶντα μὲν κελεῦσαι μηδενὶ διδάσκαλον ἕλεσθαι αὐτῷ, Πυθαγόραν δὲ καὶ Ὅμηρον πάλαι τεθνεῶτας, οἷς εἰκὸς τὸ μειράκιον ἐν ᾅδου νῦν συνεῖναι. τί τοίνυν μέμφεσθαι ἄξιον Ἀλεξάνδρῳ, εἰ τοιούτοις ἀνθρωπίσκοις ἐνδιατρίβειν ἠξίου; αὖθις δὲ πυνθανομένῳ αὐτῷ, τὴν τίνος ψυχὴν διεδέξατο, ἔφη, Πρῶτον Πηλείδης ἐγένου, μετὰ ταῦτα Μένανδρος, Εἶθ᾽, ὃς νῦν φαίνῃ, μετὰ δ᾽ ἔσεαι ἠελίου ἀκτίς. Ζήσεις δ᾽ ὀγδώκοντ᾽ ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν λυκάβαντας. ὁ δ᾽ ἑβδομηκοντούτης ἀπέθανε μελαγχολήσας, οὐδὲ περιμείνας τὴν τοῦ θεοῦ ὑπόσχεσιν. καὶ οὗτος ὁ χρησμὸς τῶν αὐτοφώνων ἦν. ἐρωμένῳ δὲ αὐτῷ ποτε καὶ περὶ γάμου, ῥητῶς ἔφη, Γῆμον Ἀλεξάνδρου τε Σεληναίης τε θύγατρα. Διεδεδώκει δὲ πάλαι λόγον, ὡς τὴν θυγατρὸς, ἣν εἶχεν, ἐκ Σελήνης αὐτῷ γενομένης, τὴν γὰρ Σελήνην ἔρωτι ἁλῶναι αὐτοῦ, καθεύδοντά ποτε ἰδοῦσαν, ὅπερ αὐτῇ ἔθος, κοιμωμένων ἐρᾶν τῶν καλῶν. ὁ δ᾽ οὐδὲν μελλήσας, ὁ συνετώτατος Ῥουτιλλιανὸς, εὐθὺς ἔπεμπεν ἐπὶ τὴν κόρην, καὶ τοὺς γάμους συνετέλει ἑξηκοντούτης νυμφίος, καὶ συνῆν, τὴν πενθερὰν Σελήνην ἑκατόμβαις ὅλαις ἱλασκόμενος, καὶ τῶν ἐπουρανίων εἷς καὶ αὐτὸς οἰόμενος γεγονέναι. ὁ δ᾽, ὡς ἅπαξ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πραγμάτων ἔλαβετο, μείζω ἀεὶ προσεπενόει, καὶ πανταχόσε τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς ἔπεμ

πε χρησμοφόρους, ταῖς πόλεσι προλέγων, λοιμοὺς καὶ πυρκαϊὰς φυλάττεσθαι, καὶ σεισμούς, καὶ ἀσφαλῶς βοηθήσειν, ὡς μὴ γένοιτό τι τούτων, αὐτὸς ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς. ἕνα δή τινα χρησμόν, αὐτόφωνον καὶ αὐτόν, εἰς ἅπαντα τὰ ἔθνη, ἐν τῷ λοιμῷ, διεπέμψατο. ἦν δὲ τὸ ἔπος ἕν, Φοῖβος ἀκερσεκόμης λοιμοῦ νεφέλην ἀπερύκει. Καὶ τοῦτο ἦν ἰδεῖν τὸ ἔπος πανταχοῦ ἐπὶ τῶν πυλώνων γεγραμμένον, ὡς τοῦ λοιμοῦ ἀλεξιφάρμακον. τὸ δ' οὖν τοὐναντίον τοῖς πλείστοις προὐχώρει, κατὰ γάρ τινα τύχην αὗται μάλιστα αἱ οἰκίαι ἐκενώθησαν, αἷς τὸ ἔπος ἐπεγέγραπτο, καὶ μή με νομίσῃς τοῦτο λέγειν, ὅτι διὰ τὸ ἔπος ἀπώλλυντο, ἀλλὰ τύχῃ τινὶ οὕτως ἐγένετο. τάχα δὲ οἱ πολλοί, καὶ καταθαῤῥοῦντες τῷ στίχῳ, ἠμέλουν, καὶ ῥαθυμότερον διῃτῶντο, οὐδὲν τῷ χρησμῷ πρὸς τὴν νόσον συντελοῦντες, ὡς ἂν ἔχοντες προμαχομένας αὐτῶν συλλαβάς, καὶ τὸν ἀκερσεκόμην Φοῖβον ἀποτοξεύοντα τὸν λοιμόν. πευθῆνας μέν τοι ἐν αὐτῇ Ῥώμῃ κατεστήσατο, πάνυ πολλοὺς τῶν συνωμοτῶν, οἳ τὰς ἑκάστου γνώμας διήγγελλον αὐτῷ, καὶ τὰς ἐρωτήσεις προεμήνυον, καὶ ὧν μάλιστα ἐφίενται, ὡς ἕτοιμον αὐτὸν πρὸς τὰς ἀποκρίσεις, καὶ πρὶν ἥκειν τοὺς πεμπομένους καταλαμβάνεσθαι. καὶ πρὸς μὲν τὰς ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα προεμηχανᾶτο. τελετήν τε γάρ τινα συνίσταται, καὶ δᾳδουχίας καὶ ἱεροφαντείας, τριῶν ἑξῆς ἀεὶ τελουμένων ἡμερῶν. καὶ

ἐν

ἐν μὲν τῇ πρώτῃ πρόρρησις ἦν, ὥσπερ Ἀθήνησι,
τοιαύτη. εἴ τις ἄθεος, ἢ Χριστιανός, ἢ Ἐπικούρειος
ἥκει κατάσκοπος τῶν ὀργίων, φευγέτω. οἱ δὲ πι-
στεύοντες τῷ θεῷ, τελείσθωσαν τύχῃ τῇ ἀγαθῇ.
εἶτ' εὐθὺς ἐν ἀρχῇ ἐξέλασις ἐγίγνετο, καὶ ὁ μὲν ἡ-
γεῖτο λέγων, ἔξω Χριστιανούς, τὸ δὲ πλῆθος ἅπαν
ἐπεφθέγγετο, ἔξω Ἐπικουρείους. εἶτα Λητοῦς ἐγί-
γνετο λοχεία, καὶ Ἀπόλλωνος γοναί, καὶ Κορωνίδος
γάμος, καὶ Ἀσκληπιὸς ἐτίκτετο. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ,
Γλύκωνος ἐπιφάνεια, καὶ γένεσις τοῦ θεοῦ. τρίτη δὲ ἡμέ
ρα, Ποδαλειρίου τε ἦν καὶ τῆς μητρὸς Ἀλεξάνδρου γά
μος. Δᾳδὶς δὲ ἐκαλεῖτο, καὶ δᾷδες δὲ ἐκαίοντο. καὶ
τελευταῖον, Σελήνης καὶ Ἀλεξάνδρου ἔρως, καὶ τικτο
μένη τοῦ Ῥουτιλλιανοῦ ἡ γυνή. ἐδᾳδούχει δέ, καὶ
ἱεροφάντει ὁ Ἐνδυμίων Ἀλέξανδρος, καὶ ὁ μέν, κα-
θεύδων δῆθεν, κατέκειτο ἐν τῷ μέσῳ, κατῄει δὲ
ἐπ' αὐτὸν ἐκ τῆς ὀροφῆς, ὡς ἐξ οὐρανοῦ, ἀντὶ τῆς Σε-
λήνης, Ῥουτιλλία τις ὡραιοτάτη, τῶν Καίσαρος οἰ-
κονόμων τινὸς γυνή, ὡς ἀληθῶς ἐρῶσα τοῦ Ἀλεξάν
δρου, καὶ ἀντερωμένη ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἐν ὀφθαλ-
μοῖς τοῦ ὀλεθρίου ἐκείνου ἀνδρός, φιλήματά τε ἐ-
γίγνετο ἐν τῷ μέσῳ, καὶ περιπλοκαί. εἰ δὲ μὴ πολ
λαὶ ἦσαν αἱ δᾷδες, τάχ' ἄν τι καὶ τῶν ὑπὸ κόλ-
που ἐπράττετο. μετὰ μικρὸν δέ, εἰσῄει πάλιν ἱερο
φαντικῶς ἐσκευασμένος, ἐν πολλῇ τῇ σιωπῇ, καὶ
αὐτὸς μὲν ἔλεγε μεγάλῃ τῇ φωνῇ, ἰὴ Γλύκων. ἐπε
φθέγγοντο δὲ αὐτῷ ἐπακολουθοῦντες, εὐμολπί-

δαι Λήθων, καὶ κήρυκες τινὲς Παφλαγόνες, καρβατίνας ὑποδεδεμένοι, πολλὴν τὴν σκοροδάλμην ἐρυγγάνοντες, ἰὴ Ἀλέξανδρε. πολλάκις δὲ ἐν τῇ δᾳδουχίᾳ, καὶ τοῖς μυστικοῖς σκιρτήμασι γυμνωθεὶς ὁ μηρὸς αὐτοῦ ἐξεπίτηδες, χρυσοῦς διεφάνη, δέρματος, ὡς εἰκὸς, ἐπιχρύσου περιτεθέντος, καὶ πρὸς τὴν αὐγὴν τῶν λαμπάδων ἀποστίλβοντος. ὥστε καὶ γιγνομένης ποτὲ ζητήσεως δύο τισὶ τῶν μωροσόφων ὑπὲρ αὐτοῦ, εἴ τι Πυθαγόρου ψυχὴν ἔχοι, διὰ τὸν χρυσοῦν μηρὸν, εἴτε ἄλλην ὁμοίαν αὐτῇ, καὶ τὴν ζήτησιν ταύτην αὐτῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐπανενεγκόντων, ὁ βασιλεὺς Γλύκων χρησμῷ ἔλυσε τὴν ἀπορίαν. Πυθαγόρου ψυχὴ ποτὲ μὲν φθίνει, ἄλλοτε δ' αὔξει, Η δὲ προφητείη, δίης φρενὸς ἐστὶν ἀποῤῥὼξ, Καί μιν ἔπεμψε πατὴρ ἀγαθῶν ἐπαρωγόν. καὶ πάλιν, Ες Διὸς ἐστι, Διὸς βληθεῖσα κεραυνῷ. Προλέγων δὲ πᾶσιν ἀπέχεσθαι παιδίου συνουσίας, ὡς ἀσεβὲς ὂν, αὐτὸς τοιόνδε τι ὁ γεννάδας ἐτεχνήσατο. ταῖς γὰρ πόλεσι ταῖς Ποντικαῖς, καὶ ταῖς Παφλαγονικαῖς ἐπήγγελλε θεοπρόπους πέμπειν ἐς τριετίαν, ὑμνήσοντας παρ' αὐτῷ τὸν θεὸν, καὶ ἔδει δοκιμασθέντας, καὶ προκριθέντας τοὺς εὐγενεστάτους, καὶ ὡραιοτάτους, καὶ κάλλει διαφέροντας πεμφθῆναι, οὓς ἐγκλεισάμενος, ὥσπερ ἀργυρωνήτοις ἐχρῆτο συγκαθεύδων, καὶ πάντα τρόπον ἐμπαροινῶν. καὶ νόμον δὲ ἐπεποίητο, ὑπὲρ τὰ ὀκτωκαίδεκα ἔτη μηδένα

ὑπὲρ αὐτοῦ στόματι δεξιοῦσθαι, μὴ δὲ φιλήματι ἀσπάζεσθαι. ἀλλὰ τοῖς ἄλλοις προτείνων τὴν χεῖρα κῦσαι, μόνους τοὺς ὡραίους κατεφίλει, καὶ ἐκαλοῦντο οὗτοι οἱ ἐντὸς τοῦ φιλήματος. τοιαῦτα ἐντρυφῶν τοῖς ἀνοήτοις διετέλει, γυναῖκάς τε ἀνέδην διαφθείρων, καὶ παισὶ συνών. καὶ ἦν μέγα, καὶ εὐκτὸν ἑκάστῳ, εἴ τινος γυναικὶ προσβλέψειεν, εἰ δὲ καὶ φιλήματος ἀξιώσειεν, ἀθρόαν τὴν ἀγαθὴν τύχην ᾤετο ἕκαστος εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῷ εἰσρυήσεσθαι. πολλαὶ δὲ καὶ ηὔχουν τετοκέναι παρ᾽ αὐτοῦ, καὶ οἱ ἄνδρες ἐπεμαρτύρουν, ὅτι ἀληθῶς λέγουσιν. ἐθέλω δέ σοι καὶ διάλογον διηγήσασθαι τοῦ Γλύκωνος, καὶ τοῦ Σακέρδωτος, Τιανοῦ τινος ἀνθρώπου, ὁποίου τινὸς τὴν σύνεσιν εἴσῃ ἀπὸ τῶν ἐρωτήσεων. ἀνέγνων δὲ αὐτὸν, χρυσοῖς γράμμασι γεγραμμένον ἐν Τίῳ, ἐν τῇ τοῦ Σακέρδωτος οἰκίᾳ. εἰπὲ γάρ μοι, ἔφη, ὦ δέσποτα Γλύκων, τίς εἶ; ἐγὼ, ἦ δ᾽ ὅς, Ἀσκληπιὸς νέος, ἄλλος παρ᾽ ἐκεῖνον τὸν πρότερον. πῶς λέγεις; οὐ θέμις ἀκοῦσαί σε τοῦτό γε. πόσα δὲ ἡμῖν ἔτη παραμενεῖς χρησμῳδῶν; τρίτον πρὸς τοῖς χιλίοις. εἶτα, ποῖ μεταστήσῃ; ἐς Βάκτρα, καὶ τὴν ἐκεῖ γῆν, δεῖ γὰρ ἀπολαῦσαι καὶ τοὺς βαρβάρους ἐπιδημίας τῆς ἐμῆς, τὰ δ᾽ ἄλλα χρηστήρια, τὸ ἐν Διδύμοις, καὶ τὸ ἐν Κλάρῳ, καὶ τὸ ἐν Δελφοῖς, ἔχουσι τὸν προπάτορα τὸν Ἀπόλλω χρησμῳδοῦντα, ἢ ψευδεῖς εἰσιν οἱ νῦν ἐκπίπτοντες ἐκεῖ χρησμοί; μὴ δὲ τοῦτο ἐθελήσῃς εἰδέναι, οὐ γὰρ θέμις. ἐγὼ δὲ τίς ἔσομαι

μετὰ τὸν νῦν βίον; κάμηλος, εἶτα ἵππος, εἶτ' ἀνὴρ σοφὸς, καὶ προφήτης οὐ μείων Ἀλεξάνδρου. τοιαῦτα μὲν ὁ Γλύκων τῷ Σακέρδωτι διελέχθη. ἐπὶ τέλει δὲ, χρησμὸν ἔμμετρον ἐφθέγξατο, εἰδὼς αὐτὸν Λεπίδῳ ἑταῖρον ὄντα. Μὴ πείθου Λεπίδῳ, ἐπεί οἱ λυγρὸς οἶτος ὀπηδεῖ. Πάνυ γὰρ ἐδεδίει τὸν Ἐπίκουρον, ὡς προεῖπον, ὡς τινα ἀντίτεχνον, καὶ ἀντισοφιστὴν τῆς μαγγανείας αὐτοῦ. ἕνα γοῦν τινα τῶν Ἐπικουρείων τολμήσαντα καὶ διελέγχειν αὐτὸν, ἐπὶ πολλῶν παρόντων, εἰς κίνδυνον οὐ μικρὸν κατέστησεν. ὁ μὲν γὰρ προσελθὼν, ἔλεγε μεγάλῃ τῇ φωνῇ, σὺ μέν τοι γε, ὦ Ἀλέξανδρε, τὸν δεῖνα Παφλαγόνα προσαγαγεῖν οἰκέτας αὐτοῦ τῷ ἡγουμένῳ τῆς Γαλατίας, τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἀνέπεισας, ὡς ἀπεκτονότας τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ παιδευόμενον. ὁ δὲ νεανίσκος ζῇ, καὶ ἐπανελήλυθε ζῶν, μετὰ τὴν τῶν οἰκετῶν ἀπώλειαν, θηρίοις ὑπὸ σοῦ παραδοθέντων. τοιοῦτον δέ τι ἐγεγόνει. ἀναπλεύσας ὁ νεανίσκος εἰς Αἴγυπτον, ἄχρι τοῦ Κλύσματος, πλοίου ἀναγομένου, ἐπείσθη καὶ αὐτὸς εἰς Ἰνδίαν πλεῦσαι. κἀπειδήπερ ἐβράδυνεν, οἱ δυστυχεῖς ἐκεῖνοι οἰκέται αὐτοῦ, οἰηθέντες ἢ ἐν τῷ Νείλῳ πλέοντα διεφθάρθαι τὸν νεανίσκον, ἢ καὶ ὑπὸ λῃστῶν, πολλοὶ δὲ ἦσαν τότε, ἀνῃρῆσθαι, ἐπανῆλθον ἀπαγγέλλοντες αὐτοῦ τὸν ἀφανισμόν. εἶτα ὁ χρησμὸς, καὶ ἡ καταδίκη, μεθ' ἣν ἐπέστη ὁ νεανίσκος, διηγούμενος τὴν ἀποδημίαν. ὁ μὲν ταῦτα

ἔλεγχον, ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ἀγανακτήσας ἐπὶ τῷ ἐ-
λέγχῳ, καὶ μὴ φέρων τοῦ ὀνείδους τὴν ἀλήθειαν, ἐ-
κέλευε τοὺς παρόντας λίθοις βάλλειν αὐτὸν, ἢ καὶ
αὐτοὺς ἐναγεῖς ἔσεσθαι, καὶ Ἐπικούρους κληθήσε-
σθαι. τῶν δὲ βάλλειν ἀρξαμένων, Δημόστρατός τις
ἐπιδημῶν τῷ Πόντῳ, πρῶτος περιχυθεὶς, ἐρρύ-
σατο τοῦ θανάτου τὸν ἄνθρωπον, μικροῦ δεῖν κα-
ταλευσθέντα, πάνυ δικαίως. τί γὰρ ἔδει μόνον
φρονεῖν ἐν τοσούτοις μεμηνόσι, καὶ παραπολαῦ-
σαι τῆς Παφλαγόνων μωρίας; καὶ τὰ μὲν κατ' ἐ-
κεῖνον τοιαῦτα. εἰ δέ τινι προσκαλουμένων, κα-
τὰ τάξιν τῶν χρησμῶν, πρὸ μιᾶς δὲ τοῦτο τοῦ θεσπί-
ζειν ἐγίγνετο, καὶ ἐρομένου τοῦ κήρυκος, εἰ θεσπί-
ζοι, τῷ δὲ ἀνεῖπεν ἔνδοθεν, ἐς κόρακας, οὐκ ἔτι
τὸν τοιοῦτον οὔτε στέγη τις ἐδέχετο, οὔτε πυρὸς
ἢ ὕδατος ἐκοινώνει, ἀλλ' ἔδει γῆν πρὸ γῆς ἐλαύ-
νεσθαι, ὡς ἀσεβῆ καὶ ἄθεον, καὶ Ἐπικούρειον, ἥπερ
ἦν ἡ μεγίστη λοιδορία. ἓν γοῦν καὶ γελοιότατον
ἐποίησεν ὁ Ἀλέξανδρος. εὑρὼν γὰρ τὰς Ἐπικούρου
κυρίας δόξας, τὸ κάλλιστον, ὡς οἶσθα, τῶν βιβλίων,
καὶ κεφαλαιώδη, περιέχον τῆς τἀνδρὸς σοφίας
τὰ δόγματα, κομίσας ἐς τὴν ἀγορὰν μέσην, ἔκαυ-
σεν ἐπὶ ξύλων συκίνων, ὡς δῆθεν αὐτὸν καταφλέ-
γων, καὶ τὴν σποδὸν ἐς θάλασσαν ἐξέβαλεν, ἔτι
καὶ χρησμὸν ἐπιφθεγξάμενος. Πυρπολέειν κέλο-
μαι δόξας ἀλαοῖο γέροντος. Οὐκ εἰδὼς ὁ κατά-
ρατος, ὅσων ἀγαθῶν τὸ βιβλίον ἐκεῖνο τοῖς ἐντυ-

χροῦσιν αἴτιον γίγνεται, καὶ ὅσην αὖθις εἰρήνην, καὶ ἀταραξίαν καὶ ἐλευθερίαν ἐνεργάζεται, δειμάτων μὲν καὶ φασμάτων καὶ τεράτων ἀπαλλάττον, καὶ ἐλπίδων ματαίων, καὶ περιττῶν ἐπιθυμιῶν, νοῦν δὲ καὶ ἀλήθειαν ἐντιθὲν, καὶ καθαῖρον ὡς ἀληθῶς τὰς γνώμας, οὐχ ὑπὸ δᾳδὶ καὶ σκίλλῃ, καὶ ταῖς τοιαύταις φλυαρίαις, ἀλλὰ λόγῳ ὀρθῷ, καὶ ἀληθείᾳ καὶ παῤῥησίᾳ. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἕν τι, καὶ μέγιστον τόλμημα τοῦ μιαροῦ ἀνδρὸς ἄκουσον. Ἔχων γὰρ οὐ μικρὰν ἐπίβασιν ἐπὶ τὰ βασίλεια καὶ τὴν αὐλὴν, καὶ τὸν Ρουτιλλιανὸν εὐδοκιμοῦντα πάροδον, διαπέμπεται χρησμὸν, τοῦ ἐν Γερμανίᾳ πολέμου ἀκμάζοντος, ὅτε θεὸς Μάρκος ἤδη τοῖς Μαρκομάνοις καὶ Κουάδοις συνεπλέκετο. ἠξίου δὲ ὁ χρησμὸς, δύο λέοντας ἐμβληθῆναι ζῶντας εἰς τὸν Ἴστρον, μετὰ πολλῶν ἀρωμάτων, καὶ θυσιῶν μεγαλοπρεπῶν. ἄμεινον δὲ αὐτὸν εἰπεῖν τὸν χρησμόν.

Ἐς δίνας Ἴστροιο, διιπετέος ποταμοῖο, Ἐμβαλέειν κέλομαι δοιοὺς Κυβέλης θεράποντας, Θῆρας ὀρειτρεφέας, καὶ ὅσα τρέφει Ἰνδικὸς ἀὴρ Ἄνθεα, καὶ βοτάνας εὐώδεας, αὐτίκα δ' ἔσται Νίκη, καὶ μέγα κῦδος, ἅμ' εἰρήνῃ ἐρατεινῇ. Γενομένων δὲ τούτων, ὡς προσέταξε, τοὺς μὲν λέοντας, ἐκνηξαμένους εἰς τὴν πολεμίαν, οἱ βάρβαροι ξύλοις κατειργάσαντο, ὥς τινας κύνας, ἢ λύκους ξενικοὺς, αὐτίκα δὲ τὸ μέγιστον τραῦμα τοῖς ἡμετέροις ἐγένετο, δυσμυρίων που σχεδὸν ἀθρόων ἀπολομένων. εἶτα

ἀκολούθως

ἠκολούθησε τὰ περὶ Ἀκυληΐαν γενόμενα, καὶ ἡ παρὰ μικρὸν τῆς πόλεως ἐκείνης ἅλωσις. ὁ δὲ πρὸς τὸ ἀποβεβηκὸς τὴν Δελφικὴν ἐκείνην ἀπολογίαν, καὶ τὸν τοῦ Κροίσου χρησμὸν ψυχρῶς παρῆγε, νίκην μὲν γὰρ προειπεῖν τὸν θεόν, μὴ μέντοι δηλῶσαι, Ῥωμαίων, ἢ τῶν πολεμίων. ἤδη δὲ πολλῶν ἐπιρρεόντων, καὶ τῆς πόλεως αὐτῶν θλιβομένης, ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἐπὶ τὸ χρηστήριον ἀφικνουμένων, καὶ τὰ ἐπιτήδεια διαρκῆ μὴ ἐχούσης, ἐπινοεῖ τοὺς νυκτερινοὺς καλουμένους χρησμούς. λαμβάνων γὰρ τὰ βιβλία, ἐπεκοιμᾶτο, ὡς ἔφασκεν αὐτοῖς, καὶ ὡς ὄναρ παρὰ τοῦ θεοῦ ἀκούων ἀπεκρίνετο, οὐ μέντοι σαφεῖς τοὺς πολλούς, ἀλλὰ καὶ ἀμφιβόλους, καὶ τεταραγμένους, καὶ μάλιστα, εἴ ποτε θεάσαιτο περιεργότερον τὸ βιβλίον κατεσφραγισμένον. οὐ γὰρ παρακινδυνεύων, τὸ ἐπελθὸν ἄλλως ὑπέγραφε, χρησμοῖς πρέπον καὶ τὸ τοιοῦτον οἰόμενος. καὶ ἦσαν τινες ἐξηγηταὶ ἐπὶ τούτῳ καθήμενοι, καὶ μισθοὺς οὐκ ὀλίγους ἐκλέγοντες, παρὰ τῶν τοὺς τοιούτους χρησμοὺς ὑπολαμβανόντων, ἐπὶ τῇ ἐξηγήσει, καὶ διαλύσει αὐτῶν, καὶ τοῦτο αὐτῶν τὸ ἔργον ὑπόμισθον ἦν. ἐτέλουν γὰρ οἱ ἐξηγηταὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ, τάλαντον Ἀττικὸν ἕκαστος. ἐνίοτε δέ, μήτε ἐρομένου τινός, μήτε πεμφθέντος, ἀλλ' οὐδὲ ὅλως ὄντος, ἐχρησμῴδει πρὸς ἔκπληξιν τῶν ἀνοήτων, οἷον καὶ τοῦτο. Δίζεαι, ὅστις σὴν ἄλοχον, μάλα πάγχυ λεληθώς, Καλλιγένειαν ὑπὲρ λεχέων σπαλάγει, κα

τὸ δῶμα, δῆλος πρωτογόνης, περὶ δὴ σύ γε πάντα πέποιθας. Ὤπυιεν γὰρ ἐκεῖνον, ὃ δ' αὖθις σὴν παράκοιτιν, Ἀντίδοσιν ταύτην ὕβρεως ἰδίας ἀποτίνων. Ἀλλ' ἐπὶ σοὶ δὴ φάρμακ' ἀπ' αὐτῶν λυγρὰ τέτυκται, Ὡς μήτ' εἰσαΐοις, μήτ' εἰσοράας, ἃ ποιοῦσιν, Εὑρήσεις δὲ κάτω, ὑπὸ σῷ λέχει, ἀγχόθι τοίχου, Πρὸς κεφαλῆς, καὶ σὴ θεράπαινα σύνοιδε Καλυψώ. Τίς οὐκ ἂν Δημόκριτος διεταράχθη, ἀκούσας ὀνόματα, καὶ τόπους ἀκριβῶς; εἶτα μετ' ὀλίγον κατέπτυσεν ἄν, συνεὶς τὴν ἐπίνοιαν αὐτῶν. ἀλλὰ καὶ βαρβάροις πολλάκις ἔχρησεν, εἴ τις τῇ πατρίῳ ἔροιτο φωνῇ, Συριστὶ ἢ Κελτιστί, οὐ ῥαδίως ἐξευρίσκων τινὰς ἐπιδημοῦντας ὁμοεθνεῖς τοῖς δεδωκόσι. διὰ τοῦτο καὶ πολὺς ἐν μέσῳ χρόνος ἦν, τῆς τε δόσεως τῶν βιβλίων, καὶ τῆς χρησμῳδίας, ὡς ἐν τοσούτῳ κατὰ σχολὴν λύοιντό τε οἱ χρησμοὶ ἀσφαλῶς, καὶ εὑρίσκοιντο οἱ ἑρμηνεῦσαι δυνάμενοι ἕκαστα, οἷος καὶ ὁ περὶ Σκύθη δοθεὶς χρησμὸς ἦν. Μόρφι εὐβάργουλις εἰς σκιὴν χνέγχικραγη λείψει φάος. ἄλλως πάλιν, οὔτε παρόντι, οὔτε ὅλως τινὶ ὄντι ἔφη, ἄνευ μέτρου, ἀναστρέφειν ὀπίσω. ὁ γὰρ πέμψας σε, τέθνηκεν ὑπὸ τοῦ γείτονος Διοκλέους τήμερον, λῃστῶν ἐπελθόντων, Μάγνου καὶ Κέλερος καὶ Βουβάλου, οἳ καὶ ἤδη δέδενται ληφθέντες. ὀλίγους δὲ καὶ τῶν ἐμοὶ δοθέντων ἄκουσον. ἐρομένου γάρ μου, εἰ φαλακρός ἐστιν Ἀλέξανδρος, καὶ κατασημηναμένου περιέργως καὶ προφανῶς,

φανῶς, ὑπογράφεται χρησμὸς νυκτορήσιος, Σαβαρδαλάχου μάλαχ Ἄττις ἄλλος ἦν. καὶ πάλιν ἐμοῦ ἐρομένου, ἐν δύο βιβλίοις διαφόροις, τὴν αὐτὴν ἐρώτησιν, πόθεν ἦν Ὅμηρος ὁ ποιητὴς, ἐπ' ἄλλου καὶ ἄλλου ὀνόματος, ἐν θατέρῳ μὲν ὑπέγραψεν, ἐξαπατηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐμοῦ νεανίσκου. ἐρωτηθεὶς γὰρ, ἐφ' ὅ, τι ἥκει, θεραπείαν, ἔφη, αἰτήσων πρὸς ὀδύνην πλευροῦ, Κυτμίδι σε χρίεσθαι κέλομαι, δροσίνῃ τε κε Λητοῦς. Τῷ δὲ ἑτέρῳ, ἐπειδὴ καὶ τοῦτο ἠκηκόει, ὡς ἐρομένου τοῦ πέμψαντος, εἴτε μοι πλεῦσαι ἐπ' Ἰταλίαν, εἴτε πεζοπορῆσαι λῷον, ἀπεκρίνατο οὐδὲν πρὸς τὸν Ὅμηρον, Μὴ σύ γε πλωέμεναι, πεζὴν δὲ καθ' οἶμον ὁδεύε. Πολλὰ γὰρ τοιαῦτα καὶ αὐτὸς ἐπεμηχανησάμην αὐτῷ, οἷον καὶ ἐκεῖνο μίαν ἐρώτησιν ἐρωτήσας, ἐπέγραψα τῷ βιβλίῳ, κατὰ τὸ ἔθος, τοῦ δεῖνος χρησμοὶ ὀκτὼ ψευσάμενός τι ὄνομα, καὶ τὰς ὀκτὼ δραχμὰς, καὶ τὸ γιγνόμενον ἔτι πρὸς ταύταις πέμψας. ὁ δὲ πιστεύσας τῇ ἀποπομπῇ τοῦ μισθοῦ, καὶ τῇ ἐπιγραφῇ τοῦ βιβλίου, πρὸς μίαν ἐρώτησιν, ἦν δὲ αὕτη, πότε ἁλώσεται μαγγανεύων Ἀλέξανδρος, ὀκτώ μοι χρησμοὺς ἔπεμψεν, οὔτε γῆς, φασιν, οὔτε οὐρανοῦ ἁπτομένους, ἀνοήτους δὲ καὶ δυσνοήτους ἅπαντας. ἅπερ ὕστερον αἰσθόμενος, καὶ ὅτι Ῥουτιλλιανὸν ἐγὼ ἀπέτρεπον τοῦ γάμου, καὶ τοῦ πάνυ προσκεῖσθαι ταῖς τοῦ χρηστηρίου ἐλπίσιν, ἐμίσει, ὡς τὸ εἰκὸς, καὶ ἔχθιστον ἡγεῖτο, καί ποτε πρὸς

ἐμοῦ ἐρομένου περὶ Ῥουτιλλιανοῦ ἔφη, Νυκτιπλά-
νοις ὀάροις χαίρει, κοίταις τε δυσάγνοις. Καὶ ὅ-
λως, ἔχθιστος εἰκότως ἦν ἐγώ. κἀπειδὴ εἰσελθόν-
τα με εἰς τὴν πόλιν ᾔσθετο, καὶ ἔμαθεν, ὡς ἐκεῖνος
εἴην ὁ Λουκιανὸς, ἐπηγόμην δὲ καὶ στρατιώτας δύο,
λογχοφόρον καὶ κοντοφόρον, παρὰ τοῦ ἡγουμένου
τῆς Καππαδοκίας, φίλου τότε ὄντος λαβὼν, ὡς
με παραπέμψειαν μέχρι πρὸς τὴν θάλατταν, αὐ-
τίκα μεταστέλλεται δεξιῶς πάνυ, καὶ μετὰ πολ-
λῆς φιλοφροσύνης. ἐλθὼν δὲ ἐγὼ, καταλαμβάνω
πολλοὺς περὶ αὐτὸν, συνεπηγόμην δὲ καὶ τοὺς στρα-
τιώτας τύχῃ τινὶ ἀγαθῇ. καὶ ὁ μὲν προὔτεινέ μοι
κύσαι τὴν δεξιὰν, ὥσπερ εἴωθε τοῖς πολλοῖς, ἐ-
γὼ δὲ προσφὺς, ὡς φιλήσων, δήγματι χρηστῷ, πά-
νυ μικροῦ δεῖν, χωλὴν αὐτῷ ἐποίησα τὴν χεῖρα. οἱ
μὲν οὖν παρόντες, ἄγχειν με, καὶ παίειν ἐπειρῶντο,
ὡς ἱερόσυλον, καὶ πρότερον ἔτι ἀγανακτήσαντες,
ὅτι Ἀλέξανδρον αὐτὸν, ἀλλὰ μὴ προφήτην προσ-
εῖπον. ὁ δὲ πάνυ γεννικῶς καρτερήσας, κατέπαυέ
τε αὐτοὺς, καὶ ὑπισχνεῖτο τιθασόν με ῥᾳδίως ἀπο-
φανεῖν, καὶ δείξειν τὴν Γλύκωνος ἀρετὴν, ὅτι καὶ
τοὺς πάνυ τραχυνομένους, φίλους ἀπεργάζεται.
καὶ μεταστησάμενος ἅπαντας, ἐδικαιολογεῖτο πρός
με, λέγων πάνυ με εἰδέναι καὶ τὰ ὑπ' ἐμοῦ Ῥου-
τιλλιανῷ συμβουλευόμενα, καὶ τί παθὼν, ταῦ-
τά με εἰργάσω, δυνάμενος ὑπ' ἐμοῦ τῶν μέγα
προαχθῆναι παρ' αὐτῷ. κἀγὼ ἄσμενος ἤδη ἐδε-

χόμην τὴν φιλοφροσύνην ταύτην, ὁρῶν, οἷ κιν-
δύνου καθειστήκειν, καὶ μετ' ὀλίγον πάνυ φί-
λος γεγενημένος. καὶ τοῦτο οὐ μικρὸν θαῦμα τοῖς
ὁρῶσιν ἔδοξεν, οὕτω μοι ῥᾳδίας γινομένης μετα-
βολῆς. εἶτα δή μου ἐκπλεῖν προαιρουμένου, ξένια
καὶ δῶρα πολλὰ πέμψας, μόνος δὲ σὺν τῷ Ξενο-
φῶντι ἔτυχον ἐπιδημῶν, τὸν πατέρα, καὶ τοὺς ἐμοὺς
εἰς Ἄμαστριν προὐκπεπομφὼς, ὑπισχνεῖται καὶ
πλοῖον αὐτὸς παρέξειν, καὶ ἐρέτας τοὺς ἀπάξοντας.
κἀγὼ μὲν ᾤμην ἁπλοῦν τι εἶναι, καὶ δεξιὸν, ἐπεὶ
δὲ κατὰ μέσον τὸν Πόντον ἐγινόμην, δακρύοντα ὁ-
ρῶν τὸν κυβερνήτην, καὶ τοῖς ναύταις τι ἀντιλέγον
τα, οὐκ ἀγαθὰς εἶχον περὶ τῶν μελλόντων τὰς ἐλ-
πίδας. ἦν δὲ αὐτοῖς ἐπεσταλμένον ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάν-
δρου, ἀραμένους ῥίψαι ἡμᾶς εἰς τὴν θάλασσαν. ὅ-
περ εἰ ἐγεγένητο, ῥᾳδίως αὐτῷ ἐπεπολέμητο τὰ
πρὸς ἐμέ. ἀλλὰ δακρύων ἐκεῖνος ἔπεισε καὶ τοὺς
συνναύτας, μηδὲν δεινὸν ἡμᾶς ἐργάσασθαι. καὶ
πρὸς ἐμὲ ἔφη, ἔτη ἑξήκοντα, ὡς ὁρᾷς, ἀνεπίληπτον
βίον καὶ ὅσιον προβεβιωκὼς, οὐκ ἂν βουλοίμην ἐν
τούτῳ τῆς ἡλικίας, καὶ γυναῖκα καὶ τέκνα ἔχων,
μιᾶναι φόνῳ τὰς χεῖρας, δηλῶν, ἐφ' ὅπερ ἡμᾶς ἀ-
νειλήφει, καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου προστετα-
γμένα. καταθέμενος δὲ ἡμᾶς ἐν αἰγιαλοῖς, ὧν καὶ
ὁ καλὸς Ὅμηρος μέμνηται, ὀπίσω ἀπήλαυνον. ἐν-
θα ἐγὼ παραπλέοντας εὑρὼν Βοσποριανούς τινας
πρέσβεις, παρ' Εὐπάτορος τοῦ βασιλέως, εἰς τὴν

Βιθυνίαν ἀπιόντας, ὑπὲρ κομιδῆς τῆς ἐπετείου συντάξεως, καὶ διηγησάμενος αὐτοῖς τὸν περιστάντα ἡμᾶς κίνδυνον, καὶ δεξιῶς αὐτῶν τυχών, ἀναληφθεὶς ἐς τὸ πλοῖον, διασώζομαι ἐς τὴν Ἄμαστριν, παρὰ τοσοῦτον ἐλθὼν ἀποθανεῖν. τοὐντεῦθεν δὲ αὐτὸς ἐπεκορυσσόμην αὐτῷ, καὶ πάντα κάλων ἐκίνουν, ἀμύνασθαι βουλόμενος, καὶ πρὸ τῆς ἐπιβουλῆς ἤδη μισῶν αὐτόν, καὶ ἔχθιστον ἡγούμενος, διὰ τὴν τοῦ τρόπου μιαρίαν. καὶ πρὸς τὴν κατηγορίαν ὡρμήμην, πολλοὺς συναγωνιστὰς ἔχων, καὶ μάλιστα τοὺς ἀπὸ Τιμοκράτους τοῦ Ἡρακλεώτου φιλοσόφους. ἀλλ' ὁ τότε ἡγούμενος Βιθυνίας, καὶ τοῦ Πόντου, αὐτὸς ἐπέσχε, μονονουχὶ ἱκετεύων, καὶ ἀντιβολῶν παύσασθαι, διὰ γὰρ τὴν πρὸς Ῥουτιλλιανὸν εὔνοιαν, μὴ ἂν δύνασθαι, καὶ εἰ φανερῶς λάβοι ἀδικοῦντα, κολάσαι αὐτόν. οὕτω μὲν ἀνεκόπην τῆς ὀργῆς, καὶ ἀνεπαυόμην, οὐκ ἐν δέοντι θρασυνόμενος, ἐφ' οὕτω δικαστοῦ διακειμένου. ἐκεῖνο δὲ πῶς οὐ μέγα ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ τόλμημα τοῦ Ἀλεξάνδρου, τὸ αἰτῆσαι παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος μετωνομασθῆναι τὸ Ἀβώνου τεῖχος, καὶ Ἰωνόπολιν κληθῆναι, καὶ νόμισμα καινὸν ἐγκεχαραγμένον, τῇ μὲν τοῦ Γλύκωνος, κατὰ θάτερα δὲ Ἀλεξάνδρου, στέμματά τε τοῦ πάππου Ἀσκληπιοῦ, καὶ τὴν ἅρπην ἐκείνην τοῦ πατρομήτορος τοῦ Περσέως ἔχοντος. προειπὼν δὲ διὰ χρησμοῦ περὶ ἑαυτοῦ, ὅτι ζῆσαι εἵμαρται αὐτῷ ἔτη πεντήκοντα καὶ

ἑκατὸν,

ἑκατὸν, εἶτα κεραυνῷ βληθέντα ἀποθανεῖν, οἰκτίστῳ τέλει, οὐδὲ ἑβδομήκοντα ἔτη γεγονὼς ἀπέθανεν, ὡς Ποδαλειρίου υἱὸς, διασαπεὶς τὸν πόδα, μέχρι τοῦ βουβῶνος, καὶ σκωλήκων ζέσας. ὅτεπερ καὶ ἐφωράθη φαλακρὸς ὢν, παρέχων τοῖς ἰατροῖς ἐπιβρέχειν αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν, διὰ τὴν ὀδύνην, ὃ οὐκ ἂν ποιῆσαι ἐδύναντο, μὴ οὐχὶ τῆς φενάκης ἀφῃρημένης. τοιοῦτο τέλος τῆς Ἀλεξάνδρου τραγῳδίας, καὶ αὕτη τοῦ παντὸς δράματος ἡ καταστροφὴ ἐγένετο, ὡς εἰκάζειν προνοίας τινὸς τὸ τοιοῦτο, εἰ καὶ κατὰ τύχην συνέβη. ἔδει δὲ καὶ τὸν ἐπιτάφιον αὐτοῦ ἄξιον γενέσθαι τοῦ βίου, καὶ ἀγῶνά τινα συστήσασθαι ὑπὲρ τοῦ χρηστηρίου τῶν συνωμοτῶν καὶ γοήτων, ὅσοι κορυφαῖοι ἦσαν, ἀνελθόντων ὡς ἐπὶ διαιτητὴν τὸν Ρουτιλλιανὸν, τίνα χρὴ προκριθῆναι αὐτῶν, καὶ διαδέξασθαι τὸ μαντεῖον, καὶ στεφανωθῆναι τῷ ἱεροφαντικῷ καὶ προφητικῷ στέμματι. ἦν δὲ ἐν αὐτοῖς καὶ Παῖτος, ἰατρὸς τὴν τέχνην, πολιὸς ὢν, οὔτε ἰατρῷ πρέποντα, οὔτε πολιῷ ἀνδρὶ ταῦτα ποιῶν. ἀλλ᾽ ὁ ἀγωνοθέτης Ρουτιλλιανὸς ἀστεφανώτους αὐτοὺς ἀπέπεμψεν αὐτῷ, τὴν προφητείαν φυλάττων, μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλλαγήν. ταῦτα, ὦ Φιλότης, ὀλίγα ἐκ πολλῶν δείγματος ἕνεκα γράψαι ἠξίωσα, καὶ σοὶ μὲν χαριζόμενος, ἀνδρὶ ἑταίρῳ καὶ φίλῳ, καὶ ὃν ἐγὼ πάντων μάλιστα θαυμάσας ἔχω, ἐπί τε σοφίᾳ, καὶ τῷ πρὸς ἀλήθειαν ἔρωτι, καὶ τρόπου πραότητι, καὶ ἐπιει-

κέᾳ, καὶ γαλήνῃ βίου, καὶ δεξιότητι πρὸς τοὺς συνόντας. τὸ πλέον δὲ, ὅπερ καὶ σοὶ ἥδιον, Ἐπικούρῳ τιμωρῶν, ἀνδρὶ ὡς ἀληθῶς ἱερῷ, καὶ θεσπεσίῳ τὴν φύσιν, καὶ μόνῳ μετ᾽ ἀληθείας τὰ καλὰ ἐγνωκότι, καὶ παραδεδωκότι, καὶ ἐλευθερωτῇ τῶν ὁμιλησάντων αὐτῷ γενομένῳ. οἶμαι δὲ, ὅτι καὶ τοῖς ἐντυχοῦσι χρήσιμόν τι ἔχειν δόξει ἡ γραφὴ, τὰ μὲν διεξελέγχουσα, τὰ δὲ ἐν ταῖς τῶν εὖ φρονούντων γνώμαις βεβαιοῦσα.

Περὶ ὀρχήσεως.

Λυκῖνος καὶ Κράτων.

Ἐπεὶ τοίνυν, ὦ Κράτων, δεινήν τινα ταύτην κατηγορίαν ἐκ πολλοῦ, οἶμαι, παρεσκευασμένος, κατηγόρηκας ὀρχήσεών τε, καὶ αὐτῆς ὀρχηστικῆς, καὶ προσέτι ἡμῶν γε, τῶν χαιρόντων τῇ τοιαύτῃ θέᾳ, ὡς ἐπὶ φαύλῳ καὶ γυναικείῳ πράγματι μεγάλην σπουδὴν ποιουμένων, ἄκουσον, ὅσον τοῦ ὀρθοῦ διημάρτηκας, καὶ ὡς λέληθας σεαυτὸν, τοῦ μεγίστου τῶν ἐν τῷ βίῳ ἀγαθῶν κατηγορῶν. καὶ συγγνώμη σοι, εἰ ἐξ ἀρχῆς βίῳ αὐχμηρῷ συζῶν, καὶ μόνον τὸ σκληρὸν, ἀγαθὸν ἡγούμενος, ὑπὸ ἀπειρίας αὐτῶν, κατηγορίας ἄξια εἶναι νενόμικας. Κρά. ἀνὴρ δέ τις ὢν, ὦ λῷστε, καὶ ταῦτα, παιδείᾳ σύντροφος, καὶ φιλοσοφίᾳ τὰ μέτρια ὡμιληκὼς, ἀφέμενος, ὦ Λυκῖνε, τοῦ περὶ τὰ βελτίω σπουδάζειν, καὶ τοῖς παλαιοῖς συνεῖναι, κάθησαι καταυλούμενος,

μένος,

μένος, θηλυδρίαν ἄνθρωπον ὁρῶν, ἐσθῆσι μαλακαῖς, καὶ ᾄσμασιν ἀκολάστοις ἐναμβρυνόμενον, καὶ μιμούμενον ἐρωτικὰ γύναια τῶν πάλαι, τὰς μαχλοτάτας, Φαίδρας καὶ Παρθενόπας, καὶ Ῥοδόπας τινὰς, καὶ ταῦτα πάντα ὑπὸ κρούμασι καὶ τερετίσμασι, καὶ ποδῶν κτύπῳ, καταγέλαστα ὡς ἀληθῶς πράγματα, καὶ ἥκιστα ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ, καὶ οἵῳ σοὶ πρέποντα. ὥστε ἔγωγε πυθόμενος, ὡς ἐπὶ τοιαύτῃ θέᾳ σχολάζοις, οὐκ ᾐδέσθην μόνον ὑπὲρ σοῦ, ἀλλὰ καὶ ἠνιάθην, εἰ Πλάτωνος καὶ Χρυσίππου καὶ Ἀριστοτέλους ἐκλαθόμενος, κάθησαι, τὰ ὅμοια πεπονθὼς τοῖς τὰ ὦτα πτερῷ κνωμένοις, καὶ ταῦτα, μυρίων ἄλλων ὄντων ἀκουσμάτων, καὶ θεαμάτων σπουδαίων, εἰ τούτων τις δέοιτο, τῶν κυκλικῶν αὐλητῶν, καὶ τῶν κιθάρᾳ τὰ ἔννομα προσᾳδόντων, καὶ μάλιστα τῆς σεμνῆς τραγῳδίας, καὶ τῆς φαιδροτάτης κωμῳδίας, ἅπερ καὶ ἐναγώνια εἶναι ἠξίωται. πολλῆς οὖν, ὦ γενναῖε, τῆς ἀπολογίας σοὶ δεήσει πρὸς τοὺς πεπαιδευμένους, εἰ βούλει μὴ παντάπασιν ἐκκεκλεῖσθαι, καὶ τῆς τῶν σπουδαίων ἀγέλης ἐξεληλάσθαι. καίτοι τό γε ἄμεινον ἐκεῖνό ἐστιν, οἶμαι, ἀρνήσει τὸ πᾶν ἰάσασθαι, καὶ μηδὲ τὴν ἀρχὴν ὁμολογεῖν τι τοιοῦτον παρανενομῆσθαί σοι. πρὸς δὴ τοὐπιὸν ὅρα, ὅπως μὴ λάθῃς ἡμῖν ἐξ ἀνδρὸς τοῦ πάλαι Λυδή τις, ἢ Βάκχη γενόμενος. ὅπερ οὐ σὸν ἂν ἔγκλημα εἴη μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν, εἰ μή σε, κατὰ τὸν Ὀδυσσέα, τοῦ λωτοῦ ἀποσπάσαι

τόν, ἵν' ἐς τὰς συνήθεις διατριβὰς ἐπανάξομεν, πρὶν λάθῃς τελέως, ὑπὸ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ Σειρήνων κεχειρωμένος. καί τοι ἐκεῖναι μὲν τοῖς ὠσὶ μόνοις ἐπεβούλευον, καὶ διὰ τοῦτο κηροῦ ἐδέησε πρὸς τὸν παράπλουν αὐτῶν, σὺ δὲ καὶ διὰ ὀφθαλμῶν ἔοικας ὅλως δεδουλῶσθαι. Λυ. παπαὶ ὦ Κράτων, ὡς καρχαρόν τινα ἔλυσας ἐφ' ἡμᾶς τὴν σαυτοῦ κύνα. πλὴν τό γε παράδειγμα, τὴν τῶν Λωτοφάγων καὶ Σειρήνων εἰκόνα, πάνυ ἀνομοιοτάτην μοι δοκεῖς εἰρηκέναι, ὧν πέπονθα, παρ' ὅσον τοῖς μὲν τοῦ λωτοῦ γευσαμένοις, καὶ τῶν Σειρήνων ἀκούσασιν, ὄλεθρος ἦν τι τῆς ἐδωδῆς, καὶ τῆς ἀκροάσεως τοὐπιτίμιον. ἐμοὶ δὲ πρὸς τὴν ἡδονὴν παραπολὺ ἡδίω πεφηνέναι, καὶ τέλος ἀγαθὸν ἀποβέβηκεν. οὐ γὰρ εἰς λήθην τῶν οἴκοι, οὐδ' εἰς ἀγνωσίαν τῶν κατ' ἐμαυτὸν περιΐσταμαι, ἀλλ' εἰ χρὴ μηδὲν ὀκνήσαντα εἰπεῖν, μακρῷ πινυτώτερος, καὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ διορατικώτερος, ἐκ τοῦ θεάτρου ἐπανελήλυθα. μᾶλλον δὲ τὸ τοῦ Ὁμήρου αὐτὸ εἰπεῖν καλόν, ὅτι ὁ τοῦτο ἰδὼν τὸ θέαμα, τερψάμενος νεῖται, καὶ πλείονα εἰδώς. Κρα. Ἡράκλεις, ὦ Λυκῖνε, οἷα πέπονθας, ὃς οὐδ' αἰσχύνῃ ἐπ' αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ σεμνυνομένῳ ἔοικας. τὸ γοῦν δεινότατον τοῦτό ἐστιν, ὅτι μὴ δὲ ἰάσεως τινὰ ἡμῖν ὑποφαίνεις ἐλπίδα, ἐπαινεῖν τολμῶν τὰ οὕτως αἰσχρὰ καὶ κατάπτυστα. Λυ. εἰπέ μοι, ὦ Κράτων, ταυτὶ δὲ περὶ ὀρχήσεως, καὶ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ γιγνομένων ἰδών, πολλάκις

αὐτὸς

αὐτὸς ἐπιτιμᾷς, ἢ ἀπείρατος ὢν τοῦ θεάματος, ὅμως αἰσχρὸν αὐτὸ καὶ κατάπτυστον, ὡς φῄς, νομίζεις; εἰ μὲν γὰρ εἶδες, ἐξ ἴσου ἡμῖν καὶ σὺ γεγένησαι, εἰ δὲ μή, ὅρα, μὴ ἄλογος ἡ ἐπιτίμησις εἶναί σου δόξῃ, καὶ θρασεῖα, κατηγοροῦντος, ὧν ἀγνοεῖς.

Κρά. ἔτι γὰρ τοῦτό μοι τὸ λοιπὸν ἦν, ἐν βαθεῖ τούτῳ τῷ πώγωνι, καὶ πολιᾷ τῇ κόμῃ, καθῆσθαι μέσον ἐν τοῖς γυναίοις, καὶ τοῖς μεμηνόσιν ἐκείνοις θεαταῖς, κροτοῦντά τε προσέτι, καὶ ἐπαίνους ἀπρεπεστάτους ἐπιβοῶντα, ὀλέθρῳ τινὶ ἀνθρώπῳ, εἰς οὐδὲν δέον κατακλωμένῳ; Λυ. συγγνωστά σου ταῦτα, ὦ Κράτων, εἰ δέ μοι πεισθείης ποτέ, καὶ ὅσον πείρας ἕνεκα παράσχοις ἑαυτόν, ἀναπετάσας τοὺς ὀφθαλμούς, εὖ οἶδα, ὡς οὐκ ἀνάσχοιο ἄν, μὴ οὐχὶ πρὸ τῶν ἄλλων θέαν ἐν ἐπιτηδείῳ καταλαμβάνων, ὅθεν καὶ ὄψει ἀκριβῶς, καὶ ἀκούσῃ ἅπαντα.

Κρα. μὴ ὥρασιν ἄρα ἱκοίμην, εἴ τι τοιοῦτον ἀνασχοίμην ποτέ, ἔστ' ἂν δασύς τε εἴην τὰ σκέλη, καὶ τὸ γένειον ἀπαράτιλτος, ὡς νῦν γε καὶ σὲ ἤδη ἐλεῶ, τελέως ἡμῖν ἐκβεβακχευμένον. Λυ. Βούλει οὖν, ἀφέμενος, ὦ ἑταῖρε, τῶν βλασφημιῶν τούτων, ἀκοῦσαί μου τι περὶ ὀρχήσεως λέγοντος, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ καλῶν, καὶ ὡς οὐ τερπνὴ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμός ἐστι τοῖς θεωμένοις, καὶ ὅσα παιδεύει, καὶ ὅσα διδάσκει, καὶ ὡς ῥυθμίζει τῶν ὁρώντων τὰς ψυχάς, καλλίστοις θεάμασιν ἐγγυμνάζουσα, καὶ ἀρίστοις ἀκούσμασιν ἐνδιατρίβουσα, καὶ κοινόν τι ψυχῆς καὶ

σώματος κάλλος ἐπιδεικνυμένη; τὸ γὰρ καὶ μετὰ μουσικῆς καὶ ῥυθμοῦ ταῦτα πάντα ποιεῖν, οὐ ψόγος ἂν αὐτῆς, ἀλλ᾽ ἔπαινος ἂν εἴη. Κρά. ἐμοὶ μὲν οὐ πάνυ σχολὴ μεμηνότος ἀνθρώπου ἀκροᾶσθαι, τὴν νόσον τὴν αὐτοῦ ἐπαινοῦντος, σὺ δέ, εἰ βούλει, λῆρόν τινα κατασκεδάσαι μου, ἕτοιμος· φιλικὴν ταύτην λειτουργίαν ὑποστῆναι, καὶ παρασχεῖν τὰ ὦτα, καὶ ἄνευ κηροῦ παρακούειν τῶν φαύλων δυνάμενος. ὥστε ἤδη σιωπήσομαί σοι, καὶ λέγε, ὁπόσα ἐθέλοις, ὡς μηδὲ ἀκούοντός τινος. Λυ. εὖγε ὦ Κράτων, καὶ τούτου ἐδεόμην μάλιστα. εἴσῃ γὰρ κατ᾽ ὀλίγον, εἰ λῆρος εἶναί σοι δόξει τὰ λεχθησόμενα. καὶ πρῶτόν γε ἐκεῖνο πάνυ ἠγνοηκέναι μοι δοκεῖς, ὡς οὐ νεώτερον τὸ τῆς ὀρχήσεως ἐπιτήδευμα τοῦτό ἐστιν, οὐδὲ χθὲς καὶ πρῴην ἀρξάμενον, οἷον κατὰ τοὺς προπάτορας ἡμῶν, ἢ τοὺς ἐκείνων, ἀλλ᾽ οἵ γε τἀληθέστατα ὀρχήσεως πέρι γενεαλογοῦντες, ἅμα τῇ πρώτῃ γενέσει τῶν ὅλων φαῖεν ἄν σοι καὶ ὄρχησιν ἀναφῦναι, τῷ ἀρχαίῳ ἐκείνῳ ἔρωτι συναναφανεῖσαν. ἡ γοῦν χορεία τῶν ἀστέρων, καὶ ἡ πρὸς τοὺς ἀπλανεῖς τῶν πλανήτων συμπλοκή, καὶ εὔρυθμος αὐτῶν κοινωνία, καὶ εὔτακτος ἁρμονία, τῆς πρωτογόνου ὀρχήσεως δείγματά ἐστι. κατ᾽ ὀλίγον δὲ αὐξανομένη, καὶ τῆς πρὸς τὸ βέλτιον ἀεὶ προσθήκης τυγχάνουσα, νῦν ἔοικεν ἐς τὸ ἀκρότατον ἀποτετελέσθαι, καὶ γεγενῆσθαι ποικίλον τι, καὶ παναρμόνιον καὶ πολύμουσον ἀγαθόν.

θόν. πρῶτον δέ φασι Ῥέαν ἡσθεῖσαν τῇ τέχνῃ, ἐν Φρυγίᾳ μὲν τοὺς Κορύβαντας, ἐν Κρήτῃ δὲ τοὺς Κουρῆτας ὀρχεῖσθαι κελεῦσαι. καὶ οὐ τὰ μέτρια ὤνατο τῆς τέχνης αὐτῶν, οἱ γὰρ περιορχούμενοι, διεσώσαν τὸ αὐτῇ τὸν Δία, ὥστε καὶ σῶστρα εἰκότως ἂν ὁ Ζεὺς ὀφείλειν ὁμολογοίη αὐτοῖς, ἐκφυγὼν διὰ τὴν αὐτῶν ὄρχησιν τοὺς πατρῴους ὀδόντας. ἐν ὅπλοις δὲ αὐτῶν ἡ ὄρχησις ἦν, τὰ ξίφη μεταξὺ κροτούντων πρὸς τὰς ἀσπίδας, καὶ πηδώντων ἔνθεόν τι, καὶ πολεμικόν. μετὰ δὲ, Κρητῶν οἱ κράτιστοι ἐνεργῶς ἐπιτηδεύσαντες αὐτὸ, ἄριστοι ὀρχησταὶ ἐγένοντο, οὐχὶ οἱ ἰδιῶται μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ βασιλικώτεροι, καὶ πρωτεύειν ἀξιοῦντες. ὁ γοῦν Ὅμηρος τὸν Μηριόνην οὐκ αἰσχῦναι βουλόμενος, ἀλλὰ κοσμῆσαι, ὀρχηστὴν προσεῖπε. καὶ οὕτως ἄρα ἐπίσημος ἦν, καὶ γνώριμος ἅπασιν ἐπὶ τῇ ὀρχηστικῇ, ὥστε οὐχ οἱ Ἕλληνες μόνον ταῦτα ἠπίσταντο περὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ οἱ Τρῶες αὐτοὶ, καί τοι πολέμιοι ὄντες. ἑώρων γὰρ, οἶμαι, καὶ τὴν ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτοῦ κουφότητα, καὶ εὐρυθμίαν, ἣν ἐξ ὀρχήσεως ἐκέκτητο. φησὶ δὲ τὰ ἔπη ὧδέ πως, Μηριόνη, τάχα κέν σε καὶ ὀρχηστήν περ ἐόντα, Ἔγχος ἐμὸν κατέπαυσε. καὶ ὅμως οὐ κατέπαυσεν αὐτὸν, ἅτε γὰρ ἠσκημένος ἐν τῇ ὀρχηστικῇ, ῥᾳδίως, οἶμαι, διεδίδρασκε τὰς ἐπ' αὐτὸν ἀφέσεις τῶν ἀκοντίων. πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους τῶν ἡρώων εἰπεῖν ἔχων, τοῖς αὐτοῖς ἐγγεγυμνασμένους, καὶ τέχνην τὸ πρᾶγμα πε-

ποικιλμένους, ἱκανὸν ἡγοῦμαι τὸν Νεοπτόλεμον, Ἀχιλλέως μὲν παῖδα ὄντα, πάνυ δὲ διαπρέψαντα ἐπὶ τῇ ὀρχηστικῇ, καὶ εἶδος τὸ κάλλιστον αὐτῇ προστεθεικότα, πυρρίχιον ἀπ' αὐτοῦ κεκλημένον. καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ταῦτα ὑπὲρ τοῦ παιδὸς πυνθανόμενος, μᾶλλον ἔχαιρεν, οἶμαι, ἢ ἐπὶ τῷ κάλλει, καὶ τῇ ἄλλῃ ἀλκῇ αὐτοῦ. τοιγαροῦν τὴν Ἴλιον, τέως ἀνάλωτον οὖσαν, ἡ ἐκείνου ὀρχηστικὴ καθεῖλε, καὶ εἰς ἔδαφος κατέρριψε. Λακεδαιμόνιοι μὲν, ἄριστοι Ἑλλήνων εἶναι δοκοῦντες, παρὰ Πολυδεύκους καὶ Κάστορος καρυατίζειν μαθόντες, ὀρχήσεως δὲ καὶ τοῦτο εἶδος, ἐν Καρύαις τῆς Λακωνικῆς διδασκόμενον, ἅπαντα μετὰ Μουσῶν ποιοῦσιν, ἄχρι τοῦ πολεμεῖν πρὸς αὐλὸν καὶ ῥυθμὸν, καὶ εὔτακτον ἔμβασιν τοῦ ποδός. καὶ τὸ πρῶτον σύνθημα Λακεδαιμονίοις πρὸς τὴν μάχην ὁ αὐλὸς ἐνδίδωσι. τοιγαροῦν καὶ ἐκράτουν ἁπάντων, μουσικῆς αὐτοῖς καὶ εὐρυθμίας ἡγουμένης. ἴδοις δ' ἂν καὶ τοὺς ἐφήβους αὐτῶν οὐ μεῖον ὀρχεῖσθαι, ἢ ὁπλομαχεῖν μανθάνοντας. ὅταν γὰρ ἀκροχειρισάμενοι, καὶ παίσαντες ἀλλήλους, καὶ παισθέντες ἐν τῷ μέρει παύσωνται, εἰς ὄρχησιν αὐτοῖς ἡ ἀγωνία τελευτᾷ. καὶ αὐλητὴς μὲν ἐν τῷ μέσῳ κάθηται, ἐπαυλῶν, καὶ κτυπῶν τῷ ποδὶ, οἱ δὲ κατὰ στοῖχον ἀλλήλοις ἑπόμενοι, σχήματα παντοῖα ἐπιδείκνυνται, πρὸς ῥυθμὸν ἐμβαίνοντες, ἄρτι μὲν πολεμικὰ, καὶ μετ' ὀλίγον δὲ χορευτικὰ, ἃ Διονύσῳ καὶ Ἀφροδίτῃ φίλα.

λα. τοιγαροῦν καὶ τὸ ᾆσμα, ὃ μεταξὺ ὀρχούμενοι ᾄδουσιν, Ἀφροδίτης ἐπίκλησίς ἐστι, καὶ Ἐρώτων, ὡς συγκωμάζοιεν αὐτοῖς, καὶ συνορχοῖντο. καὶ θάτερον δὲ τῶν ᾀσμάτων, δύο γὰρ ᾄδεται, διδασκαλίαν ἔχει, ὡς χρὴ ὀρχεῖσθαι. πόρρω, γάρ φασιν, ὦ παῖδες πόδα μετάβατε, καὶ κωμάσατε βέλτιον, τουτέστιν, ἄμεινον ὀρχήσασθε. ὅμοια δὲ, καὶ οἱ τὸν ὅρμον καλούμενον ὀρχούμενοι, ποιοῦσιν. ὁ δὲ ὅρμος, ὄρχησίς ἐστι κοινὴ ἐφήβων τε καὶ παρθένων, παρ᾽ ἕνα χορευόντων, καὶ ὡς ἀληθῶς ὅρμῳ ἐοικότων. καὶ ἡγεῖται μὲν ὁ ἔφηβος, τὰ νεανικὰ ὀρχούμενος, καὶ ὅσοις ὕστερον ἐν πολέμῳ χρήσεται. ἡ παρθένος δὲ ἕπεται κοσμίως, τὸ θῆλυ χορεύειν διδάσκουσα, ὡς εἶναι τὸν ὅρμον ἐκ σωφροσύνης καὶ ἀνδρείας πλεκόμενον. καὶ αἱ γυμνοποδίαι δὲ, αὐτοῖς ὁμοίως ὄρχησίς ἐστιν. ἃ δὲ Ὅμηρος ὑπὲρ Ἀριάδνης, ἐν τῇ ἀσπίδι πεποίηκε, καὶ τοῦ χοροῦ, ὃν αὐτῇ Δαίδαλος ἤσκησεν, ὡς ἀνεγνωκότι σοι παρίημι, καὶ τοὺς ὀρχηστὰς δὲ τοὺς δύο, οὓς ἐκεῖ ὁ ποιητὴς κυβιστητῆρας καλεῖ, ἡγουμένους τοῦ χοροῦ. καὶ πάλιν, ἃ ἐν τῇ ἀσπίδι λέγει, Κοῦροι δ᾽ ὀρχηστῆρες ἐδίνευον, ὡς τι κάλλιστον τοῦ Ἡφαίστου ἐμποιήσαντος τῇ ἀσπίδι. τοὺς μὲν γὰρ Φαίακας καὶ πάνυ εἰκὸς ἦν ὀρχήσει χαίρειν, ἁβρούς τε ὄντας, καὶ ἐν πάσῃ εὐδαιμονίᾳ διατρίβοντας. ὁ γοῦν Ὅμηρος τοῦτο αὐτῶν μάλιστα θαυμάζοντα πεποίηκε τὸν Ὀδυσσέα, καὶ τὰς μαρμαρυγὰς τῶν ποδῶν θεώμενον. ἐν μέν γε Θεσσαλίᾳ το-

σοῦτον ἐπέδωκεν ἡ ὀρχηστικὴ ἡ ἄσκησις, ὥστε τοὺς
προστάτας, καὶ προαγωνιστὰς αὐτῶν, προορχηστῆρας
ἐκάλουν. καὶ δηλοῦσι γὰρ αἱ τῶν ἀνδριάντων ἐπι-
γραφαί, οὓς τοῖς ἀριστεύουσιν ἀνίστασαν, Προύχεινε,
γάρ φησι, προορχηστῆρα ἁ πόλις. καὶ αὖθις, Εἰλα-
τίωνι τὰς εἰκόνας ὁ δᾶμος, εὖ ὀρχησαμένῳ τὰν μά
χαν. ἐῶ λέγειν, ὅτι τελετὴν ἀρχαίαν οὐδεμίαν ἔστιν
εὑρεῖν, ἄνευ ὀρχήσεως, Ὀρφέως δηλαδὴ καὶ Μου-
σαίου, καὶ τῶν τότε ἀρίστων ὀρχηστῶν καταστησαμέ-
νων αὐτάς, ὥς τι κάλλιστον καὶ τοῦτο νομοθετησάν-
των, σὺν ῥυθμῷ καὶ ὀρχήσει μυεῖσθαι. ὅτι δ' οὕτως
ἔχει, τὰ μὲν ὄργια σιωπᾶν ἄξιον, τῶν ἀμυήτων ἕνε
κα. ἐκεῖνο δὲ πάντες ἀκούουσιν, ὅτι τοὺς ἐξαγορεύ-
οντας τὰ μυστήρια, ἐξορχεῖσθαι λέγουσιν οἱ πολλοί.
ἐν Δήλῳ δέ γε οὐδὲ αἱ θυσίαι ἄνευ ὀρχήσεως, ἀλ-
λὰ σὺν ταύτῃ, καὶ μετὰ μουσικῆς ἐγίνοντο. παί-
δων χοροὶ συνελθόντες ὑπ' αὐλῷ καὶ κιθάρᾳ, οἱ μὲν
ἐχόρευον, ὑπωρχοῦντο δὲ οἱ ἄριστοι προκριθέντες
ἐξ αὐτῶν. τὰ γοῦν τοῖς χοροῖς γραφόμενα τούτοις
ᾄσματα, ὑπορχήματα ἐκαλεῖτο, καὶ ἐμπέπληστο
τῶν τοιούτων ἡ λύρα. καὶ τί σοι τοὺς Ἕλληνας λέγω,
ὅπου καὶ Ἰνδοί, ἐπειδὰν ἕωθεν ἀναστάντες, προσ-
εύχωνται τὸν ἥλιον, οὐχ ὥσπερ ἡμεῖς, τὴν χεῖρα
κύσαντες, ἡγούμεθα ἐντελῆ ἡμῶν εἶναι τὴν εὐ-
χήν, ἀλλ' ἐκεῖνοι πρὸς τὴν ἀνατολὴν στάντες, ὀρχή
σει τὸν ἥλιον ἀσπάζονται, σχηματίζοντες ἑαυτοὺς
σιωπῇ, καὶ μιμούμενοι τὴν χορείαν τοῦ θεοῦ. καὶ

τοῦτ'

τοῦτ' ἔστιν Ἰνδῶν καὶ εὐχή, καὶ χοροί, καὶ θυσία. διὸ
καὶ τούτοις ἱλεοῦνται τὸν θεὸν δίς, καὶ ἀρχομένης,
καὶ δυομένης τῆς ἡμέρας. Αἰθίοπες δέ γε, καὶ πολε-
μοῦντες, σὺν ὀρχήσει αὐτὸ δρῶσι. καὶ οὐκ ἂν ἀφείη
τὸ βέλος Αἰθίοψ ἀνήρ, ἀφελὼν τῆς κεφαλῆς, ταύτῃ
γὰρ ἀντὶ φαρέτρας χρῶνται, περιδέοντες αὐτῇ ἀ-
κτινηδὸν τὰ βέλη, εἰ μὴ πρότερον ὀρχήσαιτο, καὶ
τῷ σχήματι ἀπειλήσειε, καὶ προεκφοβήσειε τῇ ὀρ-
χήσει τὸν πολέμιον. ἄξιον δέ, ἐπεὶ τὴν Ἰνδικήν, καὶ
τὴν Αἰθιοπίαν διεξεληλύθαμεν, καὶ εἰς τὴν γείτο-
να αὐτῶν Αἴγυπτον καταβῆναι τῷ λόγῳ. δοκεῖ
γάρ μοι ὁ παλαιὸς μῦθος καὶ Πρωτέα τὸν Αἰγύ-
πτιον, οὐκ ἄλλο τι, ἢ ὀρχηστήν τινα γενέσθαι λέγειν,
μιμητικὸν ἄνθρωπον, καὶ πρὸς πάντα σχηματίζε-
σθαι, καὶ μεταβάλλεσθαι δυνάμενον, ὡς καὶ ὕδατος
ὑγρότητα μιμεῖσθαι, καὶ πυρὸς ὀξύτητα ἐν τῇ τῆς κι-
νήσεως σφοδρότητι, καὶ λέοντος ἀγριότητα, καὶ
παρδάλεως θυμόν, καὶ δένδρου δόνημα, καὶ ὅλως,
ὅ,τι καὶ θελήσειεν. ὁ δὲ μῦθος, παραλαβὼν πρὸς τὸ
παραδοξότερον τὴν φύσιν αὐτοῦ, διηγήσατο, ὡς
γιγνομένου ταῦτα, ἅπερ ἐμιμεῖτο. ὅπερ δὴ καὶ
τοῖς νῦν ὀρχουμένοις πρόσεστιν, ἴδοις τ' ἂν οὖν αὐ-
τοὺς πρὸς τὸν αὐτὸν καιρὸν ὠκέως διαλλαττομένους,
καὶ αὐτὸν μιμουμένους τὸν Πρωτέα. εἰκάζειν δὲ χρὴ
καὶ τὴν Ἔμπουσαν, τὴν εἰς μυρίας μορφὰς μετα-
βαλλομένην, τοιαύτην τινὰ ἄνθρωπον ὑπὸ τοῦ μύ-
θου παραδεδόσθαι. ἐπὶ τούτοις δίκαιον, μὴ δὲ τῆς

Ῥωμαίων ὀρχήσεως ἀμνημονεῖν, ἣν οἱ εὐγενέστατοι αὐτῶν, τῷ πολεμικωτάτῳ τῶν θεῶν Ἄρει, οἱ Σάλιοι καλούμενοι, ἱερωσύνης δὲ τοῦτο ὄνομα, ὀρχοῦνται σεμνοτάτην τε ἅμα καὶ ἱερωτάτην. Βιθυνὸς δὲ μῦθος καὶ οὗτος, οὐ πάνυ τῶν Ἰταλιωτικῶν ἀλλότριος, οἱ τὸν Πρίαπον, δαίμονα πολεμιστήν, τῶν Τιτάνων οἶμαι ἕνα, ἢ τῶν Ἰδαίων Δακτύλων, τοῦτο ἔργον πεποιημένον, τὸ ἐνόπλια παιδεύειν, παραλαβόντα παρὰ τῆς Ἥρας τὸν Ἄρη, παῖδα μὲν ἔτι, σκληρὸν δὲ, καὶ πέρα τοῦ μετρίου ἀνδρικὸν, μὴ πρότερον ὁπλομαχεῖν διδάξαι, πρὶν τέλειον ὀρχηστὴν ἀπεργάσαιτο. καὶ ἐπὶ τούτῳ, καὶ μισθὸς αὐτῷ παρὰ τῆς Ἥρας ἐγένετο, δεκάτην ἀεὶ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου περιγιγνομένων τῷ Ἄρει, παρ' αὐτοῦ λαμβάνειν. τὰ μὲν γὰρ Διονυσιακὰ καὶ Βακχικὰ οἶμαί σε μὴ περιμένειν ἐμοῦ ἀκοῦσαι, ὅτι ὄρχησις ἐκεῖνα πάντα ἦν. τριῶν γοῦν οὐσῶν τῶν γενικωτάτων ὀρχήσεων, κόρδακος, καὶ σικιννίδος, καὶ ἐμμελείας, οἱ Διονύσου θεράποντες, οἱ Σάτυροι, ταύτας ἐφευρόντες, ἀπ' αὐτῶν ἑκάστην ὠνόμασαν. καὶ ταύτῃ τῇ τέχνῃ χρώμενος ὁ Διόνυσος, Τυρρηνοὺς καὶ Ἰνδοὺς καὶ Λυδοὺς ἐχειρώσατο, καὶ φῦλον οὕτω μάχιμον τοῖς αὐτοῖς θιάσοις κατωρχήσατο. ὥστε ὦ θαυμάσιε ὅρα, μὴ ἀνόσιον ᾖ, κατηγορεῖν ἐπιτηδεύματος θείου τε ἅμα καὶ μυστικοῦ, καὶ τοσούτοις θεοῖς ἐσπουδασμένου, καὶ ἐπὶ τιμῇ αὐτῶν δρωμένου, καὶ τοσαύτην τέρψιν ἅμα καὶ παιδείαν ὠφέλιμον

παρεχο-

παρεχομένου. θαυμάζω δέ σου κἀκεῖνο, εἰ δ' ὡς Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου μάλιστα ἐραστὴν ὄντα σε, αὖθις γὰρ ἐπὶ τοὺς ποιητὰς ἐπάνειμι, πῶς ἀντιφθέγγεσθαι ἐκείνοις τολμᾷς, πρὸ τῶν πάντων ὄρχησιν ἐπαινοῦσιν. ὁ μὲν γὰρ Ὅμηρος, τὰ ἥδιστα καὶ κάλλιστα καταλέγων, ὕπνον καὶ φιλότητα, καὶ μολπὴν καὶ ὄρχησιν, μόνην ταύτην ἀμύμονα ὠνόμασε, προσμαρτυρήσας νὴ Δία, καὶ τὸ ἡδὺ τῇ μολπῇ, ἅπερ ἀμφότερα τῇ ὀρχηστικῇ πρόσεστι, καὶ ὠδὴ γλυκερὰ, καὶ ὀρχησμὸς ἀμύμων, ὃν σὺ νῦν μωμᾶσθαι ἐπινοεῖς. καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς ποιήσεως, Ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμήια ἔργα, Ἄλλῳ δ' ὀρχηστὺν τε, καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδήν. Ἱμερόεσσα γὰρ ὡς ἀληθῶς ἡ μετ' ὀρχήσεως ᾠδὴ, καὶ δῶρον θεῶν τοῦτο κάλλιστον. καὶ ἔοικεν εἰς δύο διηρηκὼς ὁ Ὅμηρος τὰ πάντα πράγματα, πόλεμον καὶ εἰρήνην, τοῖς τοῦ πολέμου μόνα ταῦτα ὡς κάλλιστα ἀντιτεθεικέναι. ὁ δὲ Ἡσίοδος, οὐ παρ' ἄλλου ἀκούσας, ἀλλ' ἰδὼν αὐτὸς ἕωθεν εὐθὺς ὀρχουμένας τὰς Μούσας, ἐν ἀρχῇ τῶν ἐπῶν, τοῦτο περὶ αὐτῶν τὸ μέγιστον ἐγκώμιον διηγεῖται, ὅτι περὶ κρήνην ἰοειδέα ποσὶν ἁπαλοῖσιν ὀρχεῦνται, τοῦ πατρὸς τὸν βωμὸν περιχορεύουσαι. ἀλλὰ σὺ μὲν ὦ γενναῖε, μονονουχὶ θεομαχῶν, ὑβρίζεις εἰς τὴν ὀρχηστικήν. ὁ Σωκράτης δὲ, σοφώτατος ἀνὴρ, εἴ γε πιστευτέον τοῦτο περὶ αὐτοῦ λέγοντι τῷ Πυθίῳ, οὐ μόνον ἐπῄνει τὴν ὀρχηστικὴν, ἀλλὰ καὶ ἐκμαθεῖν αὐτὴν ἠξίου, μέγιστον νέμων εὐρυθμίᾳ

καὶ εὐρυθμίᾳ, καὶ κινήσει ἐμμελεῖ, καὶ εὐσχημοσύνῃ τοῦ κινουμένου, καὶ οὐκ ᾐδεῖτο γέρων ἀνὴρ, ἐν τῶν σπουδαιοτάτων μαθημάτων καὶ τοῦτο ἡγούμενος εἶναι. καὶ ἔμελλέ γε ἐκεῖνος περὶ ὀρχηστικὴν οὐ μετρίως σπουδάσεσθαι, ὅς γε καὶ τὰ μικρὰ οὐκ ὤκνει μανθάνειν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ διδασκαλεῖα τῶν αὐλητρίδων ἐφοίτα, καὶ παρ' ἑταίρας γυναικὸς οὐκ ἀπηξίου σπουδαῖόν τι ἀκούειν, τῆς Ἀσπασίας. καίτοι ἐκεῖνος ἄρτι ἀρχομένην ἑώρα τὴν τέχνην, καὶ οὐδέπω εἰς τοσοῦτον κάλλος διηρθρωμένην, εἰ δὲ τοὺς νῦν ἐπὶ μέγιστον προαγαγόντας αὐτὴν ἐθεάσατο, εὖ οἶδα, πάντων ἂν ἐκεῖνός γε ἀφέμενος, μόνῳ τῷ θεάματι τούτῳ τὸν νοῦν ἂν προσεῖχε, καὶ τοὺς παῖδας οὐκ ἂν ἄλλο τι πρὸ αὐτοῦ ἐδιδάξατο. δοκεῖς δέ μοι, ὅταν κωμῳδίαν καὶ τραγῳδίαν ἐπαινῇς, ἐπιλελῆσθαι, ὅτι καὶ ἐν ἑκατέρᾳ ἐκείνων ὀρχήσεως ἴδιόν τι εἶδός ἐστιν, οἷον τραγικῇ μὲν ἡ ἐμμέλεια, κωμῳδικῇ δὲ ὁ κόρδαξ, ἐνίοτε δὲ καὶ τρίτη, σικιννίδος προσλαμβανομένης. ἐπεὶ δὲ ἐν ἀρχῇ καὶ προετίμησας τῆς ὀρχήσεως τὴν τραγῳδίαν, καὶ τὴν κωμῳδίαν, τοὺς αὐλητὰς κυκλίους, καὶ κιθαρῳδίαν, ἐναγώνια ταῦτα, καὶ διὰ τοῦτο σεμνὰ προσειπὼν, φέρε νῦν, ἀντεξετάσωμεν τῇ ὀρχήσει ἕκαστον αὐτῶν. καίτοι τὸν μὲν αὐλὸν, εἰ δοκεῖ, καὶ τὴν κιθάραν παρῶμεν, μέρη γὰρ τῆς τοῦ ὀρχηστοῦ ὑπηρεσίας καὶ ταῦτα. τὴν τραγῳδίαν δέ γε ἀπὸ τοῦ σχήματος πρῶτον καταμάθωμεν, οἵα ἐστὶν, ὡς εἰδεχθὲς ἅμα

καὶ

καὶ φοβερὸν θέαμα, εἰς μῆκος ἄρρυθμον ἠσκημένος ἄνθρωπος, ἐμβάταις ὑψηλοῖς ἐποχούμενος, πρόσωπον ὑπὲρ κεφαλῆς ἀνατεινόμενον ἐπικείμενος, καὶ στόμα κεχηνὸς πάμμεγα, ὡς καταπιόμενος τοὺς θεατάς. ἐῶ λέγειν προστερνίδια καὶ προγαστρίδια, προσθετὴν καὶ ἐπιτεχνητὴν παχύτητα προσποιούμενος, ὡς μὴ τοῦ μήκους ἡ ἀρρυθμία ἐν λεπτῷ μᾶλλον ἐλέγχοιτο. εἶτ' ἔνδοθεν αὐτὸς κεκραγὼς, ἑαυτὸν ἀνακλῶν καὶ κατακλῶν, ἐνίοτε καὶ περιᾴδων τὰ ἰαμβεῖα, καὶ τὸ δὴ αἴσχιστον, μελῳδῶν τὰς συμφορὰς, καὶ μόνης τῆς φωνῆς ὑπεύθυνον παρέχων ἑαυτὸν, τὰ γὰρ ἄλλα τοῖς ποιηταῖς ἐμέλησε, πρὸ πολλοῦ ποτε γενομένοις. καὶ μέχρι μὲν Ἀνδρομάχη τις ἢ Ἑκάβη ἐστὶ, φορητὸς ἡ ᾠδή. ὅταν δὲ Ἡρακλῆς αὐτὸς εἰσελθὼν μονῳδῇ, ἐπιλαθόμενος αὑτοῦ, καὶ μήτε τὴν λεοντὴν αἰδεσθεὶς, μήτε τὸ ῥόπαλον, ὃ περίκειται, σολοικίαν εὖ φρονῶν, εἰκότως φαίη ἄν τις τὸ πρᾶγμα. καὶ γὰρ αὖ, ὅπερ ἐγκάλεις τῇ ὀρχηστικῇ, τὸ ἄνδρας ὄντας μιμεῖσθαι γυναῖκας, κοινὸν τοῦτο καὶ τῆς τραγῳδίας καὶ τῆς κωμῳδίας ἔγκλημα ἂν εἴη, πλείους γοῦν ἐν αὐταῖς τῶν ἀνδρῶν αἱ γυναῖκες. ἡ κωμῳδία δὲ, καὶ τῶν προσώπων αὐτῶν τὸ καταγέλαστον μέρος τοῦ τερπνοῦ αὐτῇ νενόμικεν, οἷα δάων καὶ τιβίων καὶ μαγείρων πρόσωπα. τὸ δὲ τοῦ ὀρχηστοῦ σχῆμα, ὡς μὲν κόσμιον καὶ εὐπρεπὲς, οὐκ ἐμὲ χρὴ λέγειν, δῆλα γὰρ τοῖς μὴ τυφλοῖς ταῦτα. τὸ δὲ πρόσωπον αὐτὸ, ὡς κάλλιστον,

καὶ τῷ ὑποκειμένῳ δράματι ἐοικός, οὐ κεχηνὸς δέ, ὡς ἐκεῖνα, ἀλλὰ συμμεμυκώς, ἔχει γὰρ πολλοὺς τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ βοῶντας. πάλαι μὲν γὰρ αὐτοὶ καὶ ᾖδον, καὶ ὠρχοῦντο. εἶτ' ἐπειδὴ κινουμένων, τὸ ἆσθμα τὴν ᾠδὴν ἐπετάραττεν, ἄμεινον ἔδοξεν ἄλλους αὐτοῖς ὑπᾴδειν. αἱ δὲ ὑποθέσεις κοιναὶ ἀμφοτέροις, καὶ οὐδέν τι διακεκριμέναι τῶν τραγικῶν αἱ ὀρχηστικαί, πλὴν ὅτι ποικιλώτεραι αὗται, καὶ πολυμαθέστεραι, καὶ μυρίας μεταβολὰς ἔχουσαι. εἰ δὲ μὴ ἐναγώνιος ἡ ὄρχησις, ἐκείνην φημὶ εἶναι αἰτίαν, τὸ δόξαι τοῖς ἀγωνοθέταις μεῖζον, καὶ σεμνότερον τὸ πρᾶγμα, ἢ ὥστε εἰς ἐξέτασιν καλεῖσθαι. ἐῶ λέγειν, ὅτι πόλις ἐν Ἰταλίᾳ, τοῦ Χαλκιδικοῦ γένους ἡ ἀρίστη, καὶ τοῦτο, ὥσπερ τι κόσμημα, τῷ παρ' αὐτοῖς ἀγῶνι προστέθεικεν. ἐθέλω δέ σοι ἐνταῦθα ἤδη ἀπολογήσασθαι ὑπὲρ τῶν παραλελειμμένων τῷ λόγῳ, παμπόλλων ὄντων, ὡς μὴ δόξαν ἀγνοίας ἢ ἀμαθίας παράσχωμαι. οὐ γάρ με λέληθεν, ὅτι πολλοὶ πρὸ ἡμῶν περὶ ὀρχήσεως συγγεγραφότες, τὴν πλείστην διατριβὴν τῆς γραφῆς ἐποιήσαντο, πάντα τῆς ὀρχήσεως τὰ εἴδη ἐπεξιόντες, καὶ ὀνόματα αὐτῶν καταλέγοντες, καὶ οἷα ἑκάστη, καὶ ὑφ' ὅτου εὑρέθη, πολυμαθείας ταύτην ἐπίδειξιν ἡγούμενοι παρέξειν. ἐγὼ δὲ μάλιστα μὲν τὴν περὶ ταῦτα φιλοτιμίαν, ἀπειρόκαλόν τε καὶ ὀψιμαθῆ, καὶ ἐμαυτῷ ἄκαιρον οἴομαι εἶναι, καὶ διὰ τοῦτο παρίημι. ἔπειτα δὲ κἀκεῖνό σε ἀξιῶ γινώσκειν καὶ μεμνῆ-

σθαι,

σθαι, ὅτι μοι νῦν οὐ πᾶσαν ὄρχησιν πρόκειται γενεαλογεῖν, οὐδὲ παρὰ τὸν σκοπὸν ὑπεστησάμην τῷ λόγῳ, ὀρχήσεων ὀνόματα καταριθμήσασθαι, πλὴν ὅσων ἐν ἀρχῇ ὀλίγων ἐπεμνήσθην, τὰς γενικωτέρας αὐτῶν περιχειρισάμενος. ἀλλά τό γε ἐν τῷ παρόντι μοι κεφάλαιον τοῦ λόγου τοῦτό ἐστι, τὴν νῦν ὄρχησιν καθεστῶσαν ἐπαινέσαι καὶ δεῖξαι, ὅσα ἐν αὐτῇ τερπνὰ καὶ χρήσιμα περιλαβοῦσα ἔχει, οὐ πάλαι ἀρξαμένη εἰς τοσοῦτον κάλλος ἐπιδιδόναι, ἀλλὰ κατὰ τὸν σεβαστὸν μάλιστα. αἱ μὲν γὰρ πρῶται ἐκεῖναι, ὥσπερ τινὲς ῥίζαι, καὶ θεμέλιοι τῆς ὀρχήσεως ἦσαν. τὸ δὲ ἄνθος αὐτῆς, καὶ τὸν τελεώτατον καρπόν, ὥσπερ νῦν μάλιστα εἰς τὸ ἀκρότατον ἀποτετέλεσται, περὶ νῦν ὁ ἡμέτερος λόγος διεξέρχεται, παρεὶς τὸ θερμαϋστρίζειν, καὶ γέρανον ὀρχεῖσθαι, καὶ τὰ ἄλλα, ὡς μηδὲν τῇ νῦν ταύτῃ ἔτι προσήκοντα. οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνο τὸ Φρύγιον τῆς ὀρχήσεως εἶδος, τὸ παροίνιον καὶ συμποτικόν, μετὰ μέθης γιγνόμενον, ἀγροίκων πολλάκις πρὸς αὔλημα γυναικεῖον ὀρχουμένων, σφοδρὰ καὶ καματηρὰ πηδήματα, καὶ νῦν ἔτι ταῖς ἀγροικίαις ἐπιπολάζοντα, ὑπ' ἀγνοίας παρέλιπον, ἀλλ' ὅτι μηδὲν ταῦτα τῇ νῦν ὀρχήσει κοινωνεῖ. καὶ γὰρ ὁ Πλάτων, ἐν τοῖς νόμοις, τὰ μέν τινα εἴδη ἐπαινεῖ ταύτης, τὰ δὲ πάνυ ἀπαξιοῖ, διαιρῶν αὐτὰ ἔς τε τὸ τερπνόν, καὶ τὸ χρήσιμον, καὶ ἀπελαύνων αὐτῶν τὰ ἀσχημονέστερα, προτιμῶν δὲ καὶ θαυμάζων θάτερα. καὶ

καὶ περὶ μὲν αὐτῆς ὀρχήσεως τοσαῦτα. τὸ γὰρ, πάντα ἐπεξιόντα, μηκύνειν τὸν λόγον, ἀπειρόκαλον. ἃ δὲ τὸν ὀρχηστὴν αὐτὸν ἔχειν χρὴ, καὶ ὅπως δεῖ ἠσκῆσθαι, καὶ ἃ μεμαθηκέναι, καὶ οἷς κρατύνειν τὸ ἔργον, ἤδη σοι δίειμι, ὡς μάθῃς, οὐ τῶν ῥᾳδίων, καὶ τῶν εὐμεταχειρίστων οὖσαν τὴν τέχνην, ἀλλὰ πάσης παιδεύσεως ἐς τὸ ἀκρότατον ἀφικνουμένην, οὐ μουσικῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ῥυθμικῆς, καὶ γεωμετρικῆς, καὶ τῆς σῆς φιλοσοφίας μάλιστα, τῆς τε φυσικῆς, καὶ τῆς ἠθικῆς, τὴν γὰρ διαλεκτικὴν αὐτῆς περιεργίαν, ἄκαιρον αὐτῇ νενόμικεν. οὐ μὴν οὐδὲ ῥητορικῆς ἀφέστηκεν, ἀλλὰ καὶ ταύτης μετέχει, καθ' ὅσον ἤθους τε καὶ πάθους ἐπιδεικτική ἐστιν, ὧν καὶ οἱ ῥήτορες γλίχονται. οὐκ ἀπήλλακται δὲ καὶ γραφικῆς καὶ πλαστικῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν ταύταις εὐρυθμίαν μάλιστα μιμουμένη φαίνεται, ὡς μηδὲν ἀμείνω μήτε Φειδίαν αὐτῆς, μήτε Ἀπελλῆν εἶναι δοκεῖν. πρὸ πάντων δὲ, Μνημοσύνην, καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῆς Πολύμνειαν, ἵλεων ἔχειν αὐτῇ πρόκειται, καὶ μεμνῆσθαι πειρᾶται ἁπάντων. κατὰ γάρ τοι τὸν Ὁμηρικὸν Κάλχαντα, τὸν ὀρχηστὴν εἰδέναι χρὴ, τά τε ὄντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα, ὡς μηδὲν αὐτὸν διαλανθάνειν, ἀλλ' εἶναι πρόχειρον τὴν μνήμην αὐτῶν. καὶ τὸ μὲν κεφάλαιον τῆς ὑποθέσεως, μιμητική τίς ἐστιν ἐπιστήμη, καὶ δεικτικὴ, καὶ τῶν ἐννοηθέντων ἐξαγορευτικὴ, καὶ τῶν ἀφανῶν σαφηνιστική. καὶ ὅπερ ὁ Θουκυδίδης περὶ τοῦ Περικλέους

ἔφη,

ἔφη, ἐπαινῶν τὸν ἄνδρα, τοῦτο καὶ τὸ τοῦ ὀρχηστοῦ ἀκρότατον ἂν ἐγκώμιον εἴη, γνῶναί τε τὰ δέοντα, καὶ ἑρμηνεῦσαι αὐτά. ἑρμηνείαν δὲ νῦν, τὴν σαφήνειαν τῶν σχημάτων λέγω. ἡ δὲ πᾶσα τοῦ ἔργου χορηγία, ἡ παλαιὰ ἱστορία ἐστὶν, ὡς προεῖπον, καὶ ἡ πρόχειρος αὐτῆς μνήμη τε, καὶ μετ' εὐπρεπείας ἐπίδειξις. ἀπὸ γὰρ χάους εὐθὺς, καὶ τῆς πρώτης τοῦ κόσμου γενέσεως ἀρξάμενον, χρὴ αὐτὸν ἅπαντα εἰδέναι, ἄχρι τῶν κατὰ τὴν Κλεοπάτραν τὴν Αἰγυπτίαν. τούτῳ γὰρ τῷ διαστήματι περιωρίσθω ἡμῖν ἡ τοῦ ὀρχηστοῦ πολυμάθεια, καὶ τὰ διὰ μέσου μάλιστα ἴστω, οὐρανοῦ τομὴν, Ἀφροδίτης γονὰς, Τιτάνων μάχην, Διὸς γένεσιν, Ῥέας ἀπάτην, λίθου ὑποβολὴν, Κρόνου δεσμὰ, τὸν τῶν τριῶν ἀδελφῶν κλῆρον, εἶτα ἑξῆς Γιγάντων ἐπανάστασιν, πυρὸς κλοπὴν, ἀνθρώπων πλάσιν, Προμηθέως κόλασιν, ἔρωτος ἰσχὺν ἑκατέρου. καὶ μετὰ ταῦτα, Δήλου πλάνην, καὶ Λητοῦς ὠδῖνας, καὶ Πύθωνος ἀναίρεσιν, καὶ Τιτυοῦ ἐπιβουλὴν, καὶ τὸ μέσον τῆς γῆς εὑρισκόμενον, πτήσει τῶν ἀετῶν, Δευκαλίωνα ἐπὶ τούτοις, καὶ τὴν μεγάλην ἐπὶ τούτου τοῦ βίου ναυαγίαν, καὶ λάρνακα μίαν, λείψανον τοῦ ἀνθρωπείου γένους φυλάττουσαν, καὶ ἐκ λίθων ἀνθρώπους πάλιν. εἶτα Ἰάκχου σπαραγμὸν, καὶ Ἥρας δόλον, καὶ Σεμέλης κατάφλεξιν, καὶ Διονύσου ἀμφοτέρας τὰς γονὰς, καὶ ὅσα περὶ Ἀθηνᾶς, καὶ ὅσα Ἡφαίστου καὶ Ἐριχθονίου, καὶ τὴν ἔριν τὴν

περὶ τῆς Ἀττικῆς, καὶ ἁλιῤῥόθιον, καὶ τὴν πρώτην ἐν Ἀρείῳ πάγῳ κρίσιν, καὶ ὅλως, τὴν Ἀττικὴν πᾶσαν μυθολογίαν. ἐξαιρέτως δὲ, τὴν Δήμητρος πλάνην, καὶ Κόρης εὕρεσιν, καὶ Κελεοῦ ξενίαν, καὶ Τριπτολέμου γεωργίαν, καὶ Ἰκαρίου ἀμπελουργίαν, καὶ τὴν Ἠριγόνης συμφοράν, καὶ ὅσα περὶ Βορέου, καὶ ὅσα περὶ Ὠρειθυίας, καὶ Θησέως καὶ Αἰγέως, ἔτι δὲ τὴν Μηδείας ὑποδοχὴν, καὶ αὖθις ἐς Πέρσας φυγὴν, καὶ τὰς Ἐρεχθέως θυγατέρας, καὶ τὰς Πανδίωνος, ἅτε ἐν Θρᾴκῃ ἔπαθον, καὶ ἔπραξαν. εἶτα ὁ Ἀκάμας, καὶ ἡ Φυλλὶς, καὶ ἡ προτέρα δὲ τῆς Ἑλένης ἁρπαγὴ, καὶ ἡ στρατεία τῶν Διοσκούρων ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ τὸ Ἱππολύτου πάθος, καὶ Ἡρακλειδῶν κάθοδος, Ἀττικὰ γὰρ καὶ ταῦτα εἰκότως ἂν νομίζοιτο. ταῦτα μὲν τὰ Ἀθηναίων, ὀλίγα πάνυ δείγματος ἕνεκα ἐκ πολλῶν τῶν παραλελειμμένων διῆλθον. ἑξῆς δὲ, Μέγαρα, καὶ Νῖσος καὶ Σκύλλα, καὶ πορφυροῦς πλόκαμος, καὶ Μίνωος πόρος, καὶ περὶ τὴν εὐεργέτιν ἀχαριστία, οἷς ἑξῆς ὁ Κιθαιρὼν, καὶ τὰ Θηβαίων, καὶ τὰ Λαβδακιδῶν πάθη, καὶ Κάδμου ἐπιδημία, καὶ βοὸς ὄκλασις, καὶ ὄφεως ὀδόντες, καὶ Σπαρτῶν ἀνάδοσις. καὶ αὖθις, τοῦ Κάδμου εἰς δράκοντα μεταβολὴ, καὶ πρὸς λύραν τείχισις, καὶ μανία τοῦ τειχοποιοῦ, καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ τῆς Νιόβης ἡ μεγαλαυχία, καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ πένθους σιγὴ, καὶ τὰ Πενθέως καὶ Ἀκταίωνος, καὶ τὰ Οἰδίποδος, καὶ Ἡρακλῆς σὺν τοῖς ἄθλοις αὐτοῦ ἅπασι, καὶ ἡ τῶν παίδων σφα-

γή. εἶθ' ἡ Κόρινθος, πλέα καὶ αὐτὴ μύθων, τὴν Γλαύ-
κην καὶ τὸν Κρέοντα ἔχουσα, καὶ πρὸ αὐτῶν, τὸν Βελ-
λεροφόντην καὶ τὴν Σθενέβοιαν, καὶ Ἡλίου μάχην
καὶ Ποσειδῶνος, καὶ μετὰ ταῦτα, τὴν Ἀθάμαντος
μανίαν, καὶ τῶν Νεφέλης παίδων περὶ τοῦ κριοῦ τὴν
διαέριον φυγήν, Ἰνοῦς καὶ Μελικέρτου ὑποδοχήν.
ἐπὶ τούτοις, τὰ Πελοπιδῶν, καὶ Μυκῆναι, καὶ τὰ
ἐν αὐταῖς, καὶ πρὸ αὐτῶν, Ἴναχος καὶ Ἰὼ, καὶ ὁ φρουρὸς
αὐτῆς Ἄργος, καὶ Ἀτρεὺς καὶ Θυέστης καὶ Ἀερόπη,
καὶ τὸ χρυσοῦν δέρας, καὶ Πελοπείας γάμος, καὶ
Ἀγαμέμνονος σφαγὴ, καὶ Κλυταιμνήστρας τιμω-
ρία. καὶ ἔτι πρὸ τούτων, ἡ τῶν ἑπτὰ λοχαγῶν στρα-
τεία, καὶ ἡ τῶν φυγάδων γαμβρῶν τοῦ Ἀδράστου
ὑποδοχὴ, καὶ ὁ ἐπ' αὐτοῖς χρησμὸς, καὶ ἡ τῶν πε-
σόντων ἀταφία, καὶ Ἀντιγόνης, διὰ ταῦτα, καὶ Με-
νοικέως ἀπώλεια. καὶ τὰ ἐν Νεμέᾳ δὲ, ἡ Ὑψιπύλη
καὶ Ἀρχέμορος, ἀναγκαιότατα τῷ ὀρχηστῇ μνημο-
νεύματα. καὶ πρὸ αὐτῶν εἴσεται τὴν Δανάης παρ-
θένευσιν, καὶ Περσέως γένεσιν, καὶ τὸν ἐπὶ τὰς Γορ-
γόνας ἆθλον αὐτῷ προηγημένον, ᾧ οἰκεία καὶ ἡ Αἰθιο-
πικὴ διήγησις, Κασσιέπεια καὶ Ἀνδρομέδα καὶ Κη-
φεύς, οὓς καὶ ἄστροις ἐγκατέλεξεν ἡ τῶν μετὰ ταῦ-
τα πίστις. κἀκεῖνα δὲ τὰ ἀρχαῖα, τὰ Αἰγύπτου καὶ
Δαναοῦ εἴσεται, καὶ τὴν ἐπιθαλάμιον ἐπιβουλήν.
οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ ἡ Λακεδαίμων τοιαῦτα παρέχε-
ται, τὸν Ὑάκινθον, καὶ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἀντε-
ραστὴν Ζέφυρον, καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ δίσκου τοῦ μειρα

κίου σφαγὴν, καὶ τὸ ἐκ τοῦ αἵματος ἄνθος, καὶ
τὴν ἐν αὐτῷ αἰάζουσαν ἐπιγραφὴν, καὶ τὴν Τυν-
δάρεω ἀνάστασιν, καὶ τὴν Διὸς ἐπὶ τούτῳ κατ᾽ Α-
σκληπιοῦ ὀργὴν, ἔτι δὲ καὶ τὸν Πάριδος ξενισμὸν,
καὶ τὴν Ἑλένης ἁρπαγὴν, μετὰ τὴν περὶ τοῦ μήλου
κρίσιν. νομιστέον γὰρ τῇ Σπαρτιατικῇ ἱστορίᾳ, καὶ τὴν
Ἰλιακὴν συνῆφθαι, πολλὴν οὖσαν, καὶ πολυπρόσω-
πον, καθ᾽ ἕκαστον γοῦν τῶν ἐκεῖ πεσόντων, δρᾶμα
τῇ σκηνῇ πρόκειται. καὶ μεμνῆσθαι δεῖ τούτων ἀεὶ,
μάλιστα ἀπὸ τῆς ἁρπαγῆς εὐθὺς, ἄχρι τῶν ἐν τοῖς νό-
στοις γεγενημένων, καὶ τῆς Αἰνείου πλάνης, καὶ Διδοῦς
ἔρωτος. ὧν οὐκ ἀλλότρια καὶ τὰ περὶ τὸν Ὀρέστην
δράματα, καὶ τὰ ἐν Σκυθίᾳ περὶ ἥρωϊ τετολμημέ-
να. οὐκ ἀπῳδὰ δὲ καὶ τὰ πρὸ τούτων, ἀλλὰ τοῖς Ι-
λιακοῖς συγγενῆ, Ἀχιλλέως ἐν Σκύρῳ παρθενεύ-
σις, Ὀδυσσέως μανία, καὶ Φιλοκτήτου ἐρημία, καὶ
ὅλως, ἡ πᾶσα Ὀδυσσέως πλάνη, καὶ Κίρκη καὶ Τη-
λέγονος, καὶ ἡ Αἰόλου τῶν ἀνέμων δυναστεία, καὶ τὰ
ἄλλα, μέχρι τῆς τῶν μνηστήρων τιμωρίας. καὶ πρὸ τού-
των, ἡ κατὰ Παλαμήδους ἐπιβουλὴ, καὶ ἡ Ναυπλίου
ὀργὴ, καὶ ἡ Αἴαντος μανία, καὶ ἡ θατέρου ἐν ταῖς
πέτραις ἀπώλεια. ἔχει πολλὰς ἀφορμὰς καὶ Ἦλις
τοῖς ὀρχεῖσθαι πειρωμένοις, τὸν Οἰνόμαον, τὸν Μυρ-
τίλον, τὸν Κρόνον, τὸν Δία, τοὺς πρώτους τῶν Ὀλυμ-
πίων ἀγωνιστάς. πολλὴ δὲ καὶ ἡ κατ᾽ Ἀρκαδίαν μυ-
θολογία, Δάφνης φυγὴ, Καλλιστοῦς θηρίωσις, Κεν-
ταύρων παροινία, καὶ Πανὸς γοναὶ, Ἀλφειοῦ ἔρως, καὶ

Ὕφαλος

Ὕφαλος ἀκαδημία. ἀλλὰ κἂν εἰς τὴν Κρήτην ἀφίκῃ τῷ λόγῳ, πάμπολλα κἀκεῖθεν ἡ ὄρχησις ἐρανίζεται, τὴν Εὐρώπην, τὴν Πασιφάην, τοὺς ταύρους ἀμφοτέρους, τὸν Λαβύρινθον, τὴν Ἀριάδνην, τὴν Φαίδραν, τὸν Ἀνδρόγεων, τὸν Δαίδαλον, τὸν Ἴκαρον, τὸν Γλαῦκον, τὴν Πολυΐδου μαντικὴν, τὸν Τάλω, τὸν χαλκοῦν τῆς Κρήτης περίπολον. κἂν εἰς Αἰτωλίαν μετέλθῃς, κἀκεῖ πολλὰ ἡ ὄρχησις καταλαμβάνει, τὴν Ἀλθαίαν, τὸν Μελέαγρον, τὴν Ἀταλάντην, τὸν Δαλὸν, καὶ ποταμοῦ καὶ Ἡρακλέους πάλην, καὶ Σειρήνων γένεσιν, καὶ Ἐχινάδων ἀνάδοσιν, καὶ μετὰ τὴν μανίαν, Ἀλκμαίωνος οἴκησιν, εἶτα Νέσσον, καὶ Δηιανείρας ζηλοτυπίαν, ἐφ' ᾗ τὴν ἐν Οἴτῃ πυράν. ἔχει καὶ Θρᾴκη πολλὰ τῷ ὀρχησομένῳ ἀναγκαῖα, τὸν Ὀρφέα, τὸν ἐκείνου σπαραγμὸν, καὶ τὴν λάλον αὐτοῦ κεφαλὴν, τὴν ἐπιπλέουσαν τῇ λύρᾳ, καὶ τὸν Αἷμον, καὶ τὴν Ῥοδόπην, καὶ τὴν Λυκούργου κόλασιν. καὶ Θεσσαλία ἢ ἔτι πλείω παρέχεται, τὸν Πελίαν, τὸν Ἰάσονα, τὴν Ἄλκηστιν, τὸν τῶν πεντήκοντα νηῶν στόλον, τὴν Ἀργὼ, τὴν λάλον αὐτῆς τρόπιν, τὰ ἐν Λήμνῳ, τὸν Αἰήτην, τὸ Μηδείας ὄνειρον, τὸν Ἀψύρτου σπαραγμὸν, καὶ τὰ ἐν τῷ παράπλῳ γενόμενα, καὶ μετὰ ταῦτα, τὸν Πρωτεσίλαον, καὶ τὴν Λαοδάμειαν. κἂν εἰς τὴν Ἀσίαν πάλιν διαβῇς, πολλὰ κἀκεῖ δράματα. ἡ γὰρ Σάμος εὐθὺς, καὶ τὸ Πολυκράτους πάθος, καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ μέχρι Περσῶν πλάνη. καὶ τὰ ἔτι

ἀρχαιότερα, ἡ τοῦ Ταντάλου φλυαρία, καὶ ἡ παρ' αὐτῷ θεῶν ἑστίασις, καὶ ἡ Πέλοπος κρεουργία, καὶ ὁ ἐλεφάντινος ὦμος αὐτοῦ. καὶ ἐν Ἰταλίᾳ δέ, ὁ Ἠριδανός, καὶ Φαέθων, καὶ αἴγειροι ἀδελφαὶ θρηνοῦσαι, καὶ ἤλεκτρον δακρύουσαι. εἴσεται δὲ ὁ τοιοῦτος καὶ τὰς Ἑσπερίδας, καὶ τὸν φρουρὸν τῆς χρυσῆς ὀπώρας δράκοντα, καὶ τὸν Ἄτλαντος μόχθον, καὶ τὸν Γηρυόνην, καὶ τὴν ἐξ Ἐρυθείας ἔλασιν τῶν βοῶν. οὐκ ἀγνοήσει δὲ καὶ τὰς μυθικὰς μεταμορφώσεις ἁπάσας, ὅσαι εἰς δένδρα, ἢ θηρία ἢ ὄρνεα ἠλλάγησαν, καὶ ὅσαι ἐκ γυναικῶν ἄνδρες ἐγένοντο. τὸν Καινέα λέγω, καὶ τὸν Τειρεσίαν, καὶ τοὺς τοιούτους, καὶ ἐν Φοινίκῃ δὲ Μύῤῥαν, καὶ τὸ Ἀσσύριον ἐκεῖνο πένθος μεριζόμενον. καὶ ταῦτα εἴσεται, καὶ τὰ νεώτερα δέ, ὅσα μετὰ τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν ἐτολμήθη ὑπό τε Ἀντιπάτρου, καὶ παρὰ Σελεύκου, ἐπὶ τῷ Στρατονίκης ἔρωτι. τὰ γὰρ Αἰγυπτίων, μυστικώτερα ὄντα, εἴσεται μέν, συμβολικώτερον δὲ ἐπιδείξεται. τὸν Ἔπαφον λέγω, καὶ τὸν Ὄσιριν, καὶ τὰς τῶν θεῶν εἰς τὰ ζῷα μεταβολάς, πρὸ πάντων δέ, τὰ περὶ τοὺς ἔρωτας αὐτῶν, καὶ αὐτοῦ τοῦ Διός, καὶ εἰς ὅσα ἑαυτὸν μετεσκεύασεν. εἴσεται δὲ καὶ τὴν ἐν Ἅδου ἅπασαν τραγῳδίαν, καὶ τὰς κολάσεις, καὶ τὰς ἐφ' ἑκάστῃ αἰτίας, καὶ τὴν Πειρίθου καὶ Θησέως ἄχρι τοῦ Ἅδου ἑταιρείαν. συνελόντι δὲ εἰπεῖν, οὐδὲν τῶν ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου, καὶ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ μάλιστα τῆς τραγῳδίας λεγομένων, ἀγνοή-

σει. ταῦτα πάνυ ὀλίγα ἐκ πολλῶν, μᾶλλον δὲ ἀπείρων τὸ πλῆθος ἐξελών, τὰ κεφαλαιωδέστερα κατέλεξα, τὰ ἄλλα τοῖς τε ποιηταῖς ᾄδειν ἀφείς, καὶ τοῖς ὀρχησταῖς αὐτοῖς δεικνύναι, καὶ σοὶ προσεξευρίσκειν καθ᾽ ὁμοιότητα τῶν προειρημένων. ἅπερ ἅπαντα πρόχειρα, καὶ πρὸς τὸν καιρὸν ἕκαστον τῷ ὀρχηστῇ προπεπορισμένα, καὶ προτεταμιευμένα κεῖσθαι, ἀναγκαῖον. ἐπεὶ δὲ μιμητικός ἐστι, καὶ κινήμασι τὰ ᾀδόμενα δείξειν ὑπισχνεῖται, ἀναγκαῖον αὐτῷ, ὅπερ καὶ τοῖς ῥήτορσι, σαφήνειαν ἀσκεῖν, ὡς ἕκαστον τῶν δεικνυμένων ὑπ᾽ αὐτοῦ δηλοῦσθαι, μηδενὸς ἐξηγητοῦ δεόμενον. ἀλλ᾽ ὅπερ ἔφη ὁ Πυθικὸς χρησμός, δεῖ τὸν θεώμενον ὄρχησιν καὶ κωφοῦ συνιέναι, καὶ μὴ λαλέοντος τοῦ ὀρχηστοῦ ἀκούειν. ὃ δὴ καὶ Δημήτριον τὸν κυνικὸν παθεῖν λέγουσιν, ἐπεὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ὅμοια σοὶ κατηγόρει τῆς ὀρχηστικῆς, λέγων τοῦ αὐλοῦ, καὶ τῶν συρίγγων, καὶ τῶν κτύπων πάρεργόν τι, τὸν ὀρχηστὴν εἶναι, μηδὲν αὐτὸν πρὸς τὸ δρᾶμα συντελοῦντα, κινούμενον δὲ ἄλογον ἄλλως κίνησιν, καὶ μάταιον, οὐδενὸς αὐτῇ νοῦ προσόντος, τῶν δ᾽ ἀνθρώπων τοῖς περὶ τὸ πρᾶγμα γοητευομένοις, ἐσθῆτι σηρικῇ, καὶ προσωπείῳ εὐπρεπεῖ, αὐλῷ τε καὶ τερετίσμασι, καὶ τῇ τῶν ᾀδόντων εὐφωνίᾳ, οἷς κοσμεῖσθαι μηδὲν ὂν τὸ τοῦ ὀρχηστοῦ πρᾶγμα, ὁ τότε, κατὰ τὸν Νέρωνα, εὐδοκιμῶν ὀρχηστής, οὐκ ἀσύνετος, ὥς φασιν, ἀλλ᾽ εἰ καί τις ἄλλος, ἔν τε ἱστορίας μνήμῃ, καὶ κινήσεως κάλλει διε-

νεγκὼν, ἐδεήθη τοῦ Δημητρίου ἀγνωμονεστάτην, οἶμαι, τὴν δέησιν, ἰδεῖν ὀρχούμενον, ἔπειτα κατηγορεῖν αὐτοῦ. καὶ ὑπέσχετό γε ἄνευ αὐλοῦ, καὶ ᾀσμάτων ἐπιδείξεσθαι αὐτῷ, καὶ οὕτως ἐποίησεν. ἡσυχίαν γὰρ τοῖς τε κτυποῦσι, καὶ τοῖς αὐλοῦσι, καὶ αὐτῷ παραγγείλας τῷ χορῷ, αὐτὸς ἐφ' ἑαυτοῦ ὠρχήσατο τὴν Ἀφροδίτης καὶ Ἄρεως μοιχείαν, ἥλιον μηνύοντα, καὶ Ἥφαιστον ἐπιβουλεύοντα, καὶ τοῖς δεσμοῖς ἀμφοτέρους, τήν τε Ἀφροδίτην, καὶ τὸν Ἄρη σαγηνεύοντα, καὶ τοὺς ἐφεστῶτας θεοὺς ἕκαστον αὐτῶν, καὶ αἰδουμένην μὲν τὴν Ἀφροδίτην, ὑποδεδοικότα δὲ, καὶ ἱκετεύοντα τὸν Ἄρη, καὶ ὅσα τῇ ἱστορίᾳ ταύτῃ πρόσεστιν, ὥστε τὸν Δημήτριον ὑπερησθέντα τοῖς γιγνομένοις, τοῦτον ἔπαινον ἀποδοῦναι τὸν μέγιστον τῷ ὀρχηστῇ. ἀνέκραγε γὰρ, καὶ μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἀνεφθέγξατο, ἀκούω ἄνθρωπε, ἃ ποιεῖς. οὐχ ὁρῶ μόνον, ἀλλά μοι δοκεῖς ταῖς χερσὶν αὐταῖς λαλεῖν. ἐπεὶ δὲ κατὰ τὸν Νέρωνα ἐσμὲν τῷ λόγῳ, βούλομαι καὶ βαρβάρου ἀνδρὸς τὸ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ὀρχηστοῦ γενόμενον εἰπεῖν, ὅπερ μέγιστος ἔπαινος ὀρχηστικῆς γένοιτ' ἄν. τῶν γὰρ ἐκ τοῦ Πόντου βαρβάρων βασιλικός τις ἄνθρωπος, κατά τι χρέος, ἥκων ὡς τὸν Νέρωνα, ἐθεᾶτο μετὰ τῶν ἄλλων τὸν ὀρχηστὴν ἐκεῖνον, οὕτω σαφῶς ὀρχούμενον, ὡς καίτοι μὴ ἐπακούοντα τῶν ᾀδομένων, ἡμιέλλην γάρ τις ὢν ἐτύγχανε, συνεῖναι ἁπάντων. καὶ δὴ ἀπιὼν ἤδη εἰς τὴν οἰκίαν, τοῦ Νέρωνος δεξιουμένου,

μένου, καὶ ὅ,τι βούλοιτο, αἰτεῖν κελεύοντος, καὶ δώσειν ὑπισχνουμένου, τὸν ὀρχηστήν, ἔφη, δούς, τὰ μέγιστα εὐφρανεῖς. τοῦ δὲ Νέρωνος ἐρομένου, τί ἄν σοι χρήσιμος γένοιτο ἐκεῖ, προσοίκους, ἔφη, βαρβάρους ἔχω, οὐχ ὁμογλώττους, καὶ ἑρμηνέων οὐ ῥᾴδιον εὐπορεῖν πρὸς αὐτούς, ἢν οὖν τινος δέωμαι, διανεύων οὗτος, ἕκαστά μοι ἑρμηνεύσει. τοσοῦτον ἄρα καθίκετο αὐτοῦ ἡ μίμησις τῆς ὀρχήσεως, ἐπίσημός τε καὶ σαφὴς φανεῖσα. ἡ δὲ πλείστη διατριβή, καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ὀρχηστικῆς, ἡ ὑπόκρισίς ἐστιν, ὡς ἔφην, κατὰ τὰ αὐτά, καὶ τοῖς ῥήτορσιν ἐπιτηδευομένη, καὶ μάλιστα τοῖς, τὰς καλουμένας ταύτας μελέτας διεξιοῦσιν. οὐδὲ γοῦν καὶ ἐν ἐκείνοις μᾶλλον ἐπαινοῦμεν, ἢ τὸ ἐοικέναι τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις, καὶ μὴ ἀπῳδὰ εἶναι τὰ λεγόμενα τῶν εἰσαγομένων ἀριστέων ἢ τυραννοκτόνων, ἢ πενήτων ἢ γεωργῶν, ἀλλ' ἐν ἑκάστῳ τούτων τὸ ἴδιον, καὶ τὸ ἐξαίρετον δείκνυσθαι. ἐθέλω γοῦν σοι καὶ ἄλλου βαρβάρου ῥῆσιν ἐπὶ τούτοις εἰπεῖν. ἰδὼν γὰρ πέντε πρόσωπα τῷ ὀρχηστῇ παρεσκευασμένα, τοσούτων γὰρ μερῶν τὸ δρᾶμα ἦν, ἐζήτει ἕνα, ὁρῶν τὸν ὀρχηστήν, τίνες οἱ ὀρχησόμενοι, καὶ ὑποκρινούμενοι τὰ λοιπὰ προσωπεῖα εἶεν. ἐπεὶ δὲ ἔμαθεν, ὅτι αὐτὸς ὑποκρινεῖται, καὶ ὑπορχήσεται τὰ πάντα, ἐλελήθεις, ἔφη, ὦ βέλτιστε, σῶμα μὲν τοῦτο ἕν, πολλὰς δὲ τὰς ψυχὰς ἔχων. ταῦτα μὲν ὁ βάρβαρος. οὐκ ἀπεικότως δὲ καὶ οἱ Ἰταλιῶται τὸν ὀρχηστήν, παντόμιμον

καλοῦσιν,

καλοῦσιν, ἀλλὰ τῶν δρωμένων σχεδόν. καλὴ γὰρ καὶ ἡ ποιητικὴ παραίνεσις ἐκείνη, τό, ὦ παῖ, ποντίου θηρὸς πετραίου νόον ἔχων, πάσαις πολίεσιν ὁμίλει, καὶ τῷ ὀρχηστῇ ἀναγκαῖα, καὶ δεῖ προσφῦντα τοῖς πράγμασι, συνοικειοῦν ἑαυτὸν ἑκάστῳ τῶν δρωμένων. τὸ δὲ ὅλον, ἤθη, καὶ πάθη δείξειν, καὶ ὑποκρινεῖσθαι ἡ ὄρχησις ἐπαγγέλλεται, νῦν μὲν ἐρῶντα, νῦν δὲ ὀργιζόμενόν τινα εἰσάγουσα, καὶ ἄλλον μεμηνότα, καὶ ἄλλον λελυπημένον, καὶ ἅπαντα ταῦτα μεμετρημένως. τὸ γοῦν παραδοξότατον, τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ἄρτι μὲν Ἀθάμας μεμηνώς, ἄρτι δὲ Ἰνὼ φοβουμένη δείκνυται. καὶ ἄλλοτε Ἀτρεὺς ὁ αὐτός, καὶ μετὰ μικρὸν Θυέστης, εἶτα Αἴγισθος ἢ Ἀερόπη, καὶ πάντα ταῦτα εἷς ἄνθρωπός ἐστι. τὰ μὲν οὖν ἄλλα θεάματα καὶ ἀκούσματα, ἑνὸς ἑκάστου ἔργου τὴν ἐπίδειξιν ἔχει, ἢ γὰρ αὐλός ἐστιν ἢ κιθάρα, ἢ διὰ φωνῆς μελῳδία, ἢ τραγικὴ δραματουργία, ἢ κωμικὴ γελωτοποιΐα, ὁ δὲ ὀρχηστής, τὰ πάντα ἔχει, συλλαβών. καὶ ἔνεστι ποικίλην καὶ παμμιγῆ τὴν παρασκευὴν αὐτοῦ ἰδεῖν, αὐλόν, σύριγγα, ποδῶν κτύπον, κυμβάλου ψόφον, ὑποκριτοῦ εὐφωνίαν, ᾀδόντων ὁμοφωνίαν. ἔτι δὲ τὰ μὲν ἄλλα, θατέρου τῶν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἔργα ἐστί, τὰ μὲν ψυχῆς, τὰ δὲ σώματος, ἐν δὲ τῇ ὀρχήσει ἀμφότερα συμμέμικται. καὶ γὰρ διανοίας ἐπίδειξιν τὰ γιγνόμενα ἔχει, καὶ σωματικῆς ἀσκήσεως ἐνέργειαν. τὸ δὲ μέγιστον, ἡ σοφία τῶν δρωμένων,

νων,

νων, καὶ μηδὲν ἔξω λόγου. Λεσβώναξ γοῦν ὁ Μιτυ-
ληναῖος, ἀνὴρ καλὸς καὶ ἀγαθὸς, χειροσόφους τοὺς
ὀρχηστὰς ἀπεκάλει, καὶ ᾔει ἐπὶ τὴν θέαν αὐτῶν, ὡς
βελτίων ἀναστρέψων ἀπὸ τοῦ θεάτρου. Τιμοκράτης
δὲ, ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, ἰδών ποτε ἅπαξ, οὐκ
ἐξεπίτηδες ἐπιστὰς, ὀρχηστὴν τὰ αὑτοῦ ποιοῦν-
τα, οἵου με, ἔφη, θεάματος ἡ πρὸς φιλοσοφίαν
αἰδὼς ἀπεστέρηκεν; εἰ δ' ἐστὶν ἀληθῆ, ἃ περὶ ψυχῆς
ὁ Πλάτων λέγει, τὰ τρία μέρη αὐτῆς καλῶς ὁ ὀρ-
χηστὴς δείκνυσι, τὸ θυμικὸν, ὅταν ὀργιζόμενον ἐπι-
δείκνυται, τὸ ἐπιθυμητικὸν, ὅταν ἐρῶντας ὑπο-
κρίνηται, τὸ λογιστικὸν, ὅταν ἕκαστα τῶν παθῶν χα-
λιναγωγῇ. τοῦτο μέν γε ἐν ἅπαντι μέρει τῆς ὀρχήσε-
ως, καθάπερ ἡ ἁφὴ ἐν ταῖς αἰσθήσεσι, παρέσπαρ-
ται. κάλλους δὲ προνοῶν, καὶ τῆς ἐν τοῖς ὀρχήμασιν
εὐμορφίας, τί ἄλλο, ἢ τὸ τοῦ Ἀριστοτέλους ἐπαλη-
θεύει, τὸ κάλλος ἐπαινοῦντος, καὶ μέρος τρίτον
ἡγουμένου, τἀγαθοῦ καὶ τοῦτο εἶναι. ἤκουσα δέ τι-
νος, καὶ περιττότερόν τι νεανιευομένου ὑπὲρ τῆς τῶν
ὀρχηστικῶν προσωπείων σιωπῆς, ὅτι καὶ αὐτὴ Πυθα-
γορικόν τι δόγμα αἰνίττεται. ἔτι δὲ, καὶ τῶν ἄλλων
ἐπιτηδευμάτων, τῶν μὲν τὸ τερπνὸν, τῶν δὲ τὸ
χρήσιμον ὑπισχνουμένων, μόνη ἡ ὄρχησις ἄμφω ἔ-
χει. καὶ πολύ γε τὸ χρήσιμον ὠφελιμώτερον, ὅσῳ
μετὰ τοῦ τερπνοῦ γίγνεται. πόσῳ γὰρ τοῦτο ὁρᾶν
ἥδιον, ἢ πυκτεύοντας νεανίσκους, καὶ αἵματι ῥεο-
μένους, καὶ παλαίοντας ἄλλους ἐν κόνει, οὓς ἡ ὄρ-

χησις πολλάκις ἀσφαλέστερον ἅμα καὶ εὐμορφότερον, καὶ τερπνότερον ἐπιδείκνυται. τὴν μὲν οὖν γε σύντονον κίνησιν τῆς ὀρχηστικῆς, καὶ στροφὰς αὐτῆς, καὶ περιαγωγὰς, καὶ πηδήματα, καὶ ὑπτιασμοὺς, τοῖς μὲν ἄλλοις, τερπνὰ εἶναι συμβέβηκεν ὁρῶσι, τοῖς δὲ ἐνεργοῦσιν αὐτοῖς ὑγιεινότατα. γυμνασίων γὰρ τὸ κάλλιστόν τε ἅμα καὶ εὐρυθμότατον τοῦτο φαίην ἂν ἔγωγε εἶναι, μαλακώτερον μὲν τὸ σῶμα, καὶ κάμπτον καὶ κουφίζον, καὶ εὐχερὲς εἶναι πρὸς μεταβολὴν διδάσκον, ἰσχύν τε οὐ μικρὰν περιποιοῦν τοῖς σώμασι. πῶς οὖν οὐ παναρμόνιόν τι χρῆμα ἡ ὄρχησις, θήγουσα μὲν τὴν ψυχὴν, ἀσκοῦσα δὲ καὶ τὸ σῶμα, τέρπουσα δὲ τοὺς ὁρῶντας, διδάσκουσα δὲ πολλὰ τῶν πάλαι ὑπ' αὐλοῖς καὶ κυμβάλοις, καὶ μελῶν εὐρυθμίᾳ, καὶ κηλήσει, διά τε ὀφθαλμῶν καὶ ἀκοῆς. εἰ γοῦν φωνῆς εὐμοιρίαν ζητοῖς, ποῦ ἂν ἀλλαχόθι εὕροις, ἢ ποῖον πολυφωνότερον ἄκουσμα, ἢ ἐμμελέστερον, εἴτε αὐλοῦ καὶ σύριγγος τὸ λιγυρώτερον, ἅλις καὶ τούτων ἐν ὀρχήσει ἀπολαῦσαί σοι πάρεστιν. ἐῶ λέγειν, ὡς ἀμείνων τὸ ἦθος, ὁμιλῶν τῇ τοιαύτῃ θέᾳ, γενήσῃ, ὅταν ὁρᾷς τὸ θέατρον, μισοῦν μὲν τὰ κακῶς γιγνόμενα, ἐπιδακρύον δὲ τοῖς ἀδικουμένοις, καὶ ὅλως, τὰ ἤθη τῶν ὁρώντων παιδαγωγοῦν. ὃ δ' ἐστὶ μάλιστα ὧν τῶν ὀρχηστῶν ἐπαινέσαι, τοῦτο ἤδη ἐρῶ, τὸ καὶ ἰσχύν τε ἅμα καὶ ὑγρότητα τῶν μελῶν ἐπιτηδεύειν. ὁμοίως παράδοξον εἶναί μοι δοκεῖ, ὡς εἴ τις ἐν τῷ

αὐτῷ τὸ Ἡρακλέους τὸ καρτερὸν, καὶ Ἀφροδίτης τὸ ἁβρὸν δεικνύοι. ἐθέλω δὲ ἤδη καὶ ὑποδεῖξαί σοι τῷ λόγῳ, ὁποῖον χρὴ εἶναι τὸν ἄριστον ὀρχηστὴν, ἔν τε ψυχῇ καὶ σώματι. καίτοι τὰ μὲν ψυχῆς προεῖπον τὰ πλεῖστα. μνημονικόν τε γὰρ, καὶ εὐφυᾶ καὶ ξυνετὸν, καὶ ὀξὺν ἐπινοῆσαι, καὶ καιροῦ μάλιστα ἐστοχάσθαι φημὶ δεῖν αὐτὸν, ἔτι δὲ, κριτικόν τε ποιημάτων καὶ ᾀσμάτων, καὶ μελῶν τῶν ἀρίστων διαγνωστικὸν, καὶ τῶν κακῶς πεποιημένων ἐλεγκτικόν. τὸ δὲ σῶμα, κατὰ τὸν Πολυκλείτου κανόνα, ἤδη ἐπιδείξειν μοι δοκῶ. μήτε γὰρ ὑψηλὸς ἄγαν ἔστω, καὶ πέρα τοῦ μετρίου ἐπιμήκης, μήτε ταπεινὸς, καὶ νανώδης τὴν φύσιν, ἀλλ᾽ ἔμμετρος ἀκριβῶς. οὔτε πολύσαρκος, ἀπίθανον γὰρ, οὔτε λεπτὸς εἰς ὑπερβολὴν, σκελετῶδες γὰρ τοῦτο, καὶ νεκρικόν. ἐθέλω γοῦν σοι καὶ δήμου τινὸς, οὐ φαύλου τὰ τοιαῦτα ἐπισημαίνεσθαι, βοὰς εἰπεῖν. οἱ γὰρ Ἀντιοχεῖς, εὐφυεστάτη πόλις, καὶ ὄρχησιν μάλιστα πρεσβεύουσα, οὕτως ἐπιτηρεῖ τῶν λεγομένων καὶ τῶν γιγνομένων ἕκαστα, ὡς μηδένα μηδὲν αὐτῶν διαλανθάνειν. μικροῦ μὲν γὰρ ὀρχηστοῦ εἰσελθόντος, καὶ τὸν Ἕκτορα ὀρχουμένου, μιᾷ φωνῇ πάντες ἀνεβόησαν, ὡς Ἀστυάναξ, Ἕκτωρ δὲ ποῦ; ἄλλοτε δὲ ποτὲ μηκίστου τινὸς ὑπὲρ τὸ μέτριον, ὀρχεῖσθαι τὸν Καπανέα ἐπιχειροῦντος, καὶ προσβάλλειν τοῖς Θηβαίων τείχεσιν, ὑπέρβηθι, ἔφασαν, τὸ τεῖχος, οὐδέν σοι δεῖ κλίμακος. καὶ ἐπὶ τοῦ παχέος δὲ, καὶ πιμελοῦς ὀρ-

χρυσοῦ, τῶν δὲ ἄγαν μεγάλα πειρωμένων, δεόμεθα, ἔφασαν, φεῖσαι τῆς θυμέλης. τὸ δὲ ἐναντίον τῷ πάνυ λεπτῷ ἐπεβόησαν, καλῶς ἔχε, ὡς νοσοῦντι. τούτων οὐ τοῦ γελοίου ἕνεκα ἐπεμνήσθην, ἀλλ' ὡς ἴδῃς, ὅτι καὶ δῆμοι ὅλοι μεγάλην σπουδὴν ἐποιήσαντο ἐπὶ τῇ ὀρχηστικῇ, ὡς καὶ ῥυθμίζειν τὰ καλὰ καὶ τὰ αἰσχρὰ αὐτῆς δύνασθαι. εὐκίνητος δὲ τὸ μετὰ τοῦτο πάντως ἔστω, καὶ τὸ σῶμα λελυμένος τε ἅμα, καὶ συμπεπηγώς, ὡς λυγίζεσθαί τε, ὅπῃ καιρός, καὶ συνεστάναι καρτερῶς, εἰ τούτου δέοι. ὅτι δὲ οὐκ ἀπήλλακται ὄρχησις καὶ τῆς ἐναγωνίου χειρονομίας, ἀλλὰ μετέχει καὶ τῶν Ἑρμοῦ καὶ Πολυδεύκους καὶ Ἡρακλέους, ἐν αὐλήσει καλῶν, ἴδοις ἄν, ἑκάστῃ τῶν μιμήσεων ἐπέχων. Ἡροδότῳ μὲν οὖν τὰ δι' ὀμμάτων φαινόμενα, πιστότερα εἶναι τῶν ὤτων δοκεῖ. ὀρχήσει δὲ καὶ τὰ ὤτων καὶ ὀφθαλμῶν πρόσεστιν. οὕτω δὲ θέλγει ὄρχησις, ὥστε ἂν ἐρῶν τις εἰς τὸ θέατρον παρέλθοι, ἐσωφρονίσθη ἰδών, ὅσα ἔρωτος κακὰ τέλη, καὶ λύπῃ ἐχόμενος, ἐξέρχεται τοῦ θεάτρου φαιδρότερος, ὥσπερ τι φάρμακον ληθεδανόν, καὶ κατὰ τὸν ποιητήν, νηπενθές τε καὶ ἄχολον πιών. σημεῖον δὲ τῆς πρὸς τὰ γιγνόμενα οἰκειότητος, καὶ τοῦ γνωρίζειν ἕκαστον τῶν ὁρώντων τὰ δεικνύμενα, τὸ δακρύειν πολλάκις τοὺς θεατάς, ὁπόταν τι οἰκτρὸν καὶ ἐλεεινὸν φαίνηται. ἡ μέν γε Βακχικὴ ὄρχησις, ἐν Ἰωνίᾳ μάλιστα, καὶ ἐν Πόντῳ σπουδαζομένη, καίτοι Σατυρικὴ οὖσα, οὕτω κε-

χείρωται

χειροῦται τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐκεῖ, ὥστε κατὰ τὸν τε-
ταγμένον ἑκάστοις καιρὸν ἁπάντων ἐπιλαθόμενοι
τῶν ἄλλων, κάθηνται δι' ἡμέρας, Τιτᾶνας καὶ Κο-
ρύβαντας, καὶ Σατύρους καὶ Βουκόλους ὁρῶντες. καὶ
ὀρχοῦνταί γε ταῦτα οἱ εὐγενέστατοι, καὶ πρωτεύοντες
ἐν ἑκάστῃ τῶν πόλεων οὐχ, ὅπως αἰδούμενοι,
ἀλλὰ καὶ μέγα φρονοῦντες ἐπὶ τῷ πράγματι μᾶλ
λον περ, ἢ ἐπ' εὐγενείαις καὶ λειτουργίαις, καὶ ἀ-
ξιώμασι προγονικοῖς. ἐπεὶ δὲ τὰς ἀρετὰς ἔφην
τὰς ὀρχηστικάς, ἄκουε καὶ τὰς κακίας αὐτῶν. τὰς
μὲν οὖν ἐν σώματι ἤδη ἔδειξα, τὰς δὲ τῆς διανοίας
οὕτως ἐπιτηρεῖν, οἶμαι, δύναιο ἄν. πολλοὶ γὰρ αὐ-
τῶν, ὑπ' ἀμαθίας, ἀμήχανον γὰρ ἅπαντας εἶναι σο-
φούς, καὶ σολοικίας δεινὰς ἐν τῇ ὀρχήσει ἐπιδεί-
κνυνται. οἱ μὲν ἄλογα κινούμενοι, καὶ μηδὲν, ὥς
φασι, πρὸς τὴν χορδήν, ἕτερα μὲν γὰρ ὁ πούς, ἕτε-
ρα δ' ὁ ῥυθμὸς λέγει, οἱ δὲ εὔρυθμα μέν, τὰ πρά-
γματα δὲ μετάχρονα, ἢ πρόχρονα, οἷον ἐγώ ποτε ἰ-
δὼν μέμνημαι. τὰς γὰρ Διὸς γονὰς ὀρχούμενός τις,
καὶ τὴν τοῦ Κρόνου τεκνοφαγίαν, παρωρχεῖτο τὰς
Θυέστου συμφοράς, τῷ ὁμοίῳ παρηγμένος. καὶ ἄλ
λος τὴν Σεμέλην ὑποκρινόμενος, βαλλομένην
κεραυνῷ, τὴν Γλαύκην αὐτῇ εἴκαζε, μεταγενεστέ-
ραν οὖσαν. ἀλλ' οὐκ ἀπό γε τῶν τοιούτων ὀρχηστῶν,
ὀρχήσεως αὐτῆς, οἶμαι, καταγνωστέον, οὐδὲ τὸ ἔρ-
γον αὐτὸ μισητέον, ἀλλὰ τοὺς μὲν, ὥσπερ εἰσίν, ἀμα-
θεῖς νομιστέον. ἐπαινετέον δὲ τοὺς ἐννόμως, καὶ κατὰ

ῥυθμὸν τῆς τέχνης, ἱκανῶς ἕκαστα δρῶντας. ὅλως δὲ, τὴν ὄρχησιν δεῖ πανταχόθεν ἀπηκριβῶσθαι, ὡς εἶναι τὸ πᾶν εὔρυθμον, εὔμορφον, σύμμετρον, αὐτὸ αὐτῷ ἐοικὸς, ἀσυκοφάντητον, ἀνεπίληπτον, μηδαμῶς ἐλλιπὲς, ἐκ τῶν ἀρίστων κεκραμένον τὰς ἐνθυμήσεις, ὀξὺ τὴν παιδείαν, βαθὺ τὰς ἐννοίας, ἀνθρώπινον μάλιστα. ὁ γοῦν ἔπαινος αὐτῷ τότ' ἂν γίγνοιτο ἐντελὴς, παρὰ τῶν θεατῶν, ὅταν ἕκαστος τῶν ὁρώντων γνωρίζῃ τὰ αὐτοῦ, μᾶλλον δὲ, ὥσπερ ἐν κατόπτρῳ, τῷ ὀρχηστῇ ἑαυτὸν βλέπῃ, καὶ ἃ πάσχειν αὐτὸς, καὶ ἃ ποιεῖν εἴωθε. τότε γὰρ οὐδὲ κατέχειν ἑαυτοὺς οἱ ἄνθρωποι ὑφ' ἡδονῆς δύνανται, ἀλλ' ἀθρόοι πρὸς τὸν ἔπαινον ἐκχέονται, τὰς τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς ἕκαστος εἰκόνας ὁρῶντες, καὶ αὑτοὺς γνωρίζοντες. ἀτεχνῶς γὰρ τὸ Δελφικὸν ἐκεῖνο, τὸ Γνῶθι σαυτὸν, ἐκ τῆς θέας ἐκείνης αὐτοῖς περιγίγνεται. καὶ ἀπέρχονται ἀπὸ τοῦ θεάτρου, ἅτε χρὴ αἱρεῖσθαι, καὶ ἃ φεύγειν, μεμαθηκότες, καὶ ἃ πρότερον ἠγνόουν διδαχθέντες. γίγνεται δὲ, ὥσπερ ἐν λόγοις, οὕτω καὶ ἐν ὀρχήσει, ἡ πρὸς τῶν πολλῶν λεγομένη κακοζηλία, ὑπερβαινόντων τὸ μέτρον τῆς μιμήσεως, καὶ πέρα τοῦ δέοντος ἐπιτεινόντων, καὶ εἰ μέγα τι δεῖξαι δέοι, ὑπερμέγεθες ἐπιδεικνυμένων, καὶ εἰ ἁπαλὸν, καθ' ὑπερβολὴν θηλυνομένων, καὶ τὰ ἀνδρώδη, ἄχρι τοῦ ἀγρίου καὶ θηριώδους προαγόντων. οἷον ἐγώ ποτε μέμνημαι, ἰδὼν ποιοῦντα ὀρχηστὴν, εὐδοκιμοῦντα πρότερον, συνετὸν μὲν

τἆλλα,

τἆλλα, καὶ θαυμάζεσθαι ὡς ἀληθῶς ἄξιον, οὐκ οἶδα
δὲ, ἤ τινι τύχῃ εἰς ἀσχήμονα ὑπόκρισιν, δι᾽ ὑπερβο
λὴν μιμήσεως, ἐξοκείλαντα. ὀρχούμενος γὰρ τὸν
Αἴαντα, μετὰ τὴν ἧτταν εὐθὺς μαινόμενον, εἰς το-
σοῦτον ὑπερεξέπεσεν, ὥστε οὐχ ὑποκρίνασθαι μα-
νίαν, ἀλλὰ μαίνεσθαι αὐτὸς εἰκότως ἄν τινι ἔδοξεν.
ἑνὸς γὰρ τῶν τῷ σιδηρῷ ὑποδήματι κτυπούντων
τὴν ἐσθῆτα κατέῤῥηξεν, ἑνὸς δὲ τῶν ὑπαυλούντων
τὸν αὐλὸν ἁρπάσας, τοῦ Ὀδυσσέως πλησίον ἑστῶ-
τος, καὶ ἐπὶ τῇ νίκῃ μέγα φρονοῦντος, διεῖλε τὴν
κεφαλὴν, κατενεγκών. καὶ εἴ γε μὴ ὁ πῖλος ἀντέ-
σχε, καὶ τὸ πολὺ τῆς πληγῆς ἀπεδέξατο, ἀπολώλει
ἂν ὁ κακοδαίμων Ὀδυσσεὺς, ὀρχηστῇ παραπαίον-
τι περιπεσών. ἀλλὰ τό γε θέατρον ἅπαν, συνεμε-
μήνει τῷ Αἴαντι, καὶ ἐπήδων, καὶ ἐβόων, καὶ τὰς
ἐσθῆτας ἀπεῤῥίπτουν. οἱ μὲν συρφετώδεις, καὶ αὐ
τὸ τοῦτο ἰδιῶται, τοῦ μὲν εὐσχήμονος οὐκ ἐστοχασμέ
νοι, οὐδὲ τὸ χεῖρον ἢ τὸ κρεῖττον ὁρῶντες, ἄκραν δὲ
μίμησιν τοῦ πάθους τὰ τοιαῦτα οἰόμενοι εἶναι. οἱ
ἀστειότεροι δὲ, συνιέντες μὲν, καὶ αἰδούμενοι ἐπὶ
τοῖς γιγνομένοις, οὐκ ἐλέγχοντες δὲ σιωπῇ τὸ
πρᾶγμα, τοῖς δὲ ἐπαίνοις καὶ αὐτοὶ τὴν ἄνοιαν
τῆς ὀρχήσεως ἐπικαλύπτοντες, καὶ ἀκριβῶς ὁρῶν-
τες, ὅτι οὐκ Αἴαντος, ἀλλ᾽ ὀρχηστοῦ μανίας τὰ γι
γνόμενα ἦν. οὐ γὰρ ἀρκεσθεὶς τούτοις ὁ γενναῖος,
ἀλλὰ καὶ μακρῷ τούτου γελοιότερον ἔπραξε. κα-
ταβὰς γὰρ εἰς τὸ μέσον ἐν τῇ βουλῇ, δύο ὑπατικῶν

μέσος ἐκαθέζετο, πάνυ δεδιότων, μὴ καὶ αὐτῶν τινα, ὥσπερ κριόν, μαστιγώσῃ λαβών. καὶ τὸ πρᾶγμα οἱ μὲν ἐθαύμαζον, οἱ δὲ ἐγέλων. οἱ δὲ ὑπώπτευον, μὴ ἄρα ἐκ τῆς ἄγαν μιμήσεως εἰς τὴν τοῦ πάθους ἀλήθειαν ὑπηνέχθη. καὶ αὐτὸν μέντοι φασὶν ἀνανήψαντα, οὕτω μετανοῆσαι, ἐφ' οἷς ἐποίησεν, ὥστε καὶ νοσῆσαι ὑπὸ λύπης, ὡς ἀληθῶς ἐπὶ μανίᾳ κατεγνωσμένον. καὶ ἐδήλωσέ γε τοῦτο σαφῶς αὐτὸς, αἰτούντων γὰρ αὖθις τῶν συστασιωτῶν αὐτὸν, τὸν Αἴαντα ὀρχήσασθαι αὐτοῖς, παραστησάμενος τὸν ὑποκειτὴν, ἔφη, πρὸς τὸ θέατρον, ἱκανὸν εἶναι ἅπαξ μανῆναι. μάλιστα δὲ αὐτὸν ἠνίασεν ὁ ἀνταγωνιστὴς, καὶ ἀντίτεχνος, τοῦ γὰρ ὁμοίου Αἴαντος αὐτῷ γραφέντος, οὕτω κοσμίως καὶ σωφρόνως τὴν μανίαν ὑπεκρίνατο, ὡς ἐπαινεθῆναι, μείνας ἐντὸς τῶν τῆς ὀρχήσεως ὅρων, καὶ μὴ παροινήσας εἰς τὴν ὑπόκρισιν. ταῦτά σοι, ὦ Φιλότης, ὀλίγα ἐκ παμπόλλων παρέδειξα ὀρχήσεως ἔργα καὶ ἐπιτηδεύματα, ὡς μὴ πάνυ ἄχθοιό μοι, ἐρωτικῶς θεωμένῳ αὐτά. εἰ δὲ βουληθείης κοινωνῆσαί μοι τῆς θέας, εὖ οἶδα ἐγὼ πάνυ ἁλωσόμενόν σε, καὶ ὀρχηστομανήσοντά γε προσέτι. ὥστε οὐδὲν δεήσομαι τὸ τῆς Κίρκης ἐκεῖνο πρὸς σὲ εἰπεῖν, τὸ Θαῦμά μ' ἔχει, ὡς οὔ τι πιὼν τάδε φάρμακ' ἐθέλχθης, θελχθήσῃ γὰρ, καὶ μὰ Δί', οὐκ ὄνου κεφαλὴν, ἢ συὸς καρδίαν ἕξεις, ἀλλ' ὁ μὲν νόος σοι ἐμπεδώτερος ἔσται. σὺ δὲ, ὑφ' ἡδονῆς, οὐδὲ ὀλίγον τοῦ κυκεῶνος ἄλλῳ μεταδώ-

σεις πιεῖν. ὅπερ γὰρ ὁ Ὅμηρος περὶ τῆς Ἑρμοῦ ῥάβδου τῆς χρυσῆς λέγει, ὅτι καὶ ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει δι' αὐτῆς, ὧν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει, τοῦτο ἀτεχνῶς ὄρχησις ποιεῖ, καὶ τὰ ὄμματα θέλγουσα, καὶ ἐγρηγορέναι ποιοῦσα, καὶ ἐπεγείρουσα τὴν διάνοιαν, πρὸς ἕκαστα τῶν δρωμένων. Κρά. καὶ μὴν ἤδη ἐγὼ, ὦ Λυκῖνε, πείθομαί τέ σοι, καὶ ἀναπεπταμένα ἔχω καὶ τὰ ὦτα καὶ τὰ ὄμματα. καὶ μέμνησό γε, ὦ φιλότης, ἐπειδὰν εἰς τὸ θέατρον ἴῃς, καὶ ἐμοὶ παρὰ σεαυτῷ θέαν καταλαμβάνειν, ὡς μὴ μόνος ἐκεῖθεν σοφώτερος ἡμῖν ἐπανίοις.

Λεξιφάνης.

Λυκίνου, Λεξιφάνους καὶ Σωπόλιδος.

Λεξιφάνης ὁ καλὸς μετὰ βιβλίου. Λε. νὴ Δί', ὦ Λυκῖνε, γράμμα δέ ἐστι τητινόν τι τῶν ἐμῶν νεοχμόν. Λυ. ἤδη γάρ τι περὶ αὐχμῶν ἡμῖν γράφεις; Λε. οὐ δῆτα, οὐδὲ αὐχμὸν εἶπον. ἀλλ' ὥρα σοι τὸ ἀρτιγραφὲς οὕτω καλεῖν, σὺ δὲ κυψελόβυστα ἔοικας ἔχειν ὦτα. Λυ. σύγγνωθι ὦ ἑταῖρε, πολὺ γὰρ τοῦ αὐχμοῦ τὸ νεοχμὸν μετέχει. ἀλλ' εἰπέ μοι, τίς ὁ νοῦς τῷ συγγράμματι; Λε. ἀντισυμποσιάζω τὸν Ἀρίστωνος ἐν αὐτῷ. Λυ. πολλοὶ μὲν οἱ Ἀρίστωνες, σὺ δὲ, ὅσον ἀπὸ τοῦ συμποσίου, τὸν Πλάτωνά μοι δοκεῖς λέγειν. Λε. ὀρθῶς ἀνέγνως, τὸ δ'

λεγόμενον, ὡς ἄλλῳ παντὶ ἀνόητον αὐτήν. Λυ. οὐκοῦν ὀλίγα μοι αὐτοῦ ἀνάγνωθι τοῦ βιβλίου, ὅπως μὴ παντάπασιν ἀπολειποίμην τῆς ἑστιάσεως, νέκταρος γάρ τινος ἔοικας οἰνοχοήσειν ἡμῖν ἀπ' αὐτοῦ. Λε. τὸν μὲν εἴρωνα πεδοῖ κατάβαλε, σὺ δὲ εὔπορα ποιήσας τὰ ὦτα, ἤδη ἄκουε. ἀπέστω δὲ ἡ ἐπιβύστρα, ἡ κυψελίς. Λυ. λέγε θαῤῥῶν, ὡς ἔμοιγε οὔτε Κύψελός τις, οὔτε Περίανδρος ἐν τοῖς ὠσὶ κάθηται. Λε. σκόπει δὴ μεταξὺ, ὅπως διαπεραίνομαι, ὦ Λυκῖνε, τὸν λόγον, εἰ εὔαρχός γε ἐστὶ, καὶ πολλὴν τὴν εὐλογίαν ἐπιδεικνύμενος, καὶ εὔλεξις, ἔτι δὲ εὐώνυμος. Λυ. ἔοικε τοιοῦτος εἶναι, σός γε ὤν, ἀλλ' ἄρξαι ποτέ. Λε. εἶτα δειπνήσομεν, ἦ δ' ὃς ὁ Καλλικλῆς, εἶτα τὸ δειλινὸν περιδινησόμεθα ἐν Λυκείῳ. νῦν δὲ ἤδη καιρός ἐστι χρίεσθαι τὸ ἡλιοκαὲς, καὶ πρὸς τὴν εἵλην θέρεσθαι, καὶ λουσαμένους ἀρτοσιτεῖν. καὶ ἤδη γε ἀπιτητέα. σὺ δὲ ὦ παῖ, στλεγγίδα μοι, καὶ βύρσαν, καὶ φωσώνια καὶ ῥύμματα, ναυστολεῖν εἰς τὸ βαλανεῖον, καὶ τοὐπίλουτρον κομίζειν, ἔχεις δὲ χαμᾶζε παρὰ τὴν ἐγγυοθήκην δύ' ὀβολώ. σὺ δὲ τί καὶ πράξεις, ὦ Λεξίφανες; ἥξεις, ἢ ἐλινύσεις ἔτι αὐτόθι; κἀγὼ, ἦν δ' ἐγὼ, τρίπαλαι λουτιῶ, οὐκ εὐπόρως τε γὰρ ἔχω, καὶ τὰ ἀμφὶ τὴν τράμιν μαλακίζομαι, ἐπ' ἀστράβης ὀχηθεὶς, ὁ γὰρ ἀστραβηλάτης ἐπέσπερχε, καίτοι ἀσκωλιάζων αὐτός. ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ οὐκ ἀκμὴς ἦν τῷ ἀγρῷ, κατέλαβον γὰρ τοὺς ἐργάτας λιγυρίζοντας

τὴν θερινὴν ᾠδήν, τοὺς δὲ τάφρον τῷ ἐμῷ πατρὶ κατασκευάζοντας. συντυμβωρυχήσας οὖν αὐτοῖς, καὶ τοῖς ἀναχοῦσι τὰ ἄνδηρα, καὶ αὐτὸς ὀλίγα συγχειροπονήσας, ἐκείνους μὲν διαφῆκα, τοῦ τε κρύους ἕνεκα, καὶ ὅτι καύματα ἦν. οἶσθα δέ, ὡς ἐν κρύει σφοδρῷ γίνεται τὰ καύματα. ἐγὼ δὲ περιελθὼν τὰ ἀρώματα, σκόροδά τε εὗρον ἐν αὐτοῖς πεφυκότα. καὶ γηπατάλους τινὰς ἀνορύξας, καὶ τῶν σκανδίκων καὶ βρακάνων λαχανευσάμενος, ἔτι δὲ κάγχρυς πριάμενος, οὔπω δὲ οἱ λειμῶνες ἀνθοσμίαι ἦσαν, ὡς αὐτοποδητὶ βαδίζειν, ἀνατεθεὶς ἐπὶ τὴν ἀστράβην, ἐδάρρην τὸν ὄρρον. καὶ νῦν βαδίζω τε ὀδυνηρῶς, καὶ ἰδίω θαμά, καὶ μαλακιῶ τὸ σῶμα, καὶ δέομαι διανεῦσαι ἐν τῷ ὕδατι ἐπὶ πλεῖστον, χαίρω δέ, μετὰ κάματον ἀπολουόμενος. ἀποβρέξομαι οὖν καὶ αὐτὸς τὸν παῖδα, ὃν εἰκὸς ἢ παρὰ τῇ λεκιθοπώλιδι, ἢ περὶ τὸν γρυμαιοπώλην με περιμένειν. καίτοι προηγόρευτο αὐτῷ ὡδὶ τὰ Σέλγη ἀπαντᾶν. ἀλλ᾽ εἰς καιρὸν οὑτοσὶ αὐτὸς ἐμπολήσας γε, ὡς ὁρῶ πυριάτην τέ τινα, καὶ ἐγκρυφίας, καὶ γήτεια, καὶ φύκας, καὶ οἶβον τουτονί, καὶ λωγάνιον, καὶ τοῦ βοὸς τὸ πολύπτυχον ἔγκατον, καὶ φῶκτας. εὖγε, ὦ Ἀττικίων, ὅτι μοι ἄβατον ἐποίησας τὸ πολὺ τῆς ὁδοῦ. ἐγὼ δέ, ἦ δ᾽ ὅς, σίλλος, ὦ δέσποτα, γεγένημαι, σὲ περιορῶν. σὺ δὲ ποῦ χθὲς ἐδείπνεις, μῶν παρὰ Ὀνομακρίτῳ; οὐ μὰ Δί᾽, ἦν δ᾽ ἐγώ, ἀλλ᾽ ἀγρόνδε ᾠχόμην, ψύτταν κατατείνας. οἶσθα δέ, ὡς φιλαγρός εἰμι. ὑμεῖς δὲ ἴσως ᾤεσθέ

με λαταγεῖν κοττάβους. ἀλλ' εἰσιὼν, ταῦτά τε καὶ τὰ ἄλλα ἡδύνειν, καὶ τὴν κάρδοπον σμῆν, ὡς θρι-δακίνας μάττοιτε ἡμῖν, ἐγὼ δὲ ξηραλοιφήσω ἀπελθών. καὶ ἡμεῖς, ἦ δ' ὅς, ὁ Φιλῖνος, ἐγώ τε καὶ Ὀνόμαρχος, καὶ Ἑλλάνικος οὑτοσὶ, ἑψόμεθα, καὶ γὰρ ὁ γνώμων σκιάζει μέσην τὸν πόλον. καὶ δέος, μὴ ἐν λουτρίῳ ἀπολουσώμεθα, κατόπιν τῶν καρμαύτων, μετὰ τοῦ σύρφακος βύζην ὠστιζόμενοι. καὶ ὁ Ἑλλάνικος ἔφη, ἐγὼ δὲ καὶ δυσωπῶ, καὶ γὰρ τὰ κόρα μοι ἐπιτεθόλωθον. καὶ σκαρδαμυκτῶ θαμὰ, καὶ ἀρτιδάκρυς εἰμι. καὶ τὰ ὄμματά μοι φαρμακᾷ, καὶ δέομαι Ἀσκληπιάδου τινὸς ὀφθαλμοσόφου, ὃς ταράξας, καὶ ἐγχέας μοι φάρμακον, ἀπερυθριάσαι ποιήσει τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ μηκέτι λημαλέους εἶναι, μὴ δὲ διερὸν βλέπειν. τοιαῦτα ἄττα διεξιόντες ἅπαντες οἱ παρόντες, ἀπῇμεν. κἀπειδήπερ ἥκομεν εἰς τὸ γυμνάσιον, ἀποδυόμενοι ἤδη, ὁ μέν τις ἀκροχειρισμῷ, ὁ δὲ τραχηλισμῷ καὶ ὀρθοπάλῃ ἐχρῆτο. ὁ δὲ λίπα χρισάμενος ἐλυγίζετο, ὁ δὲ ἀντέβαλε τῷ κωρύκῳ. ὁ δὲ μολυβδαίνας χερμαδίους ἀράγδην ἔχων, ἐχειροβόλει. εἶτα συντριβέντες, καὶ ἀλλήλους κατανωτισάμενοι, καὶ ἐμπαίξαντες τῷ γυμνασίῳ, ἐγὼ μὲν καὶ Φιλῖνος, ἐν τῇ θερμῇ πυέλῳ καταιονηθέντες, ἐξῄειμεν. οἱ λοιποὶ δὲ, τὸ ψυχροβαφὲς κάρα δελφινίσαντες, παρένεον ὑποβρύχιοι θαυμασίως. ἀναστρέψαντες δὲ αὖθις, ἄλλοσε ἄλλα ἐδρῶμεν. ἐγὼ μὲν ὑποδησάμενος, ἐξυόμην τὴν κεφαλὴν τῇ ὀ-

δόντι τῇ

δοντι τῇ ξύστρᾳ, καὶ γὰρ οὐ κηπίον, ἀλλὰ σκαφίον ἐκεκάρμην, ὡς αὖ οὐ πρὸ πολλοῦ τὸν κόννον, καὶ τὴν κορυφαίαν ἀποκεκομηκώς. ἄλλος ἐθερμοβαύγει, ὁ δὲ ἤμει τὴν νῆστιν. ὁ δὲ ἀραιὰς ποιῶν τὰς ῥαφανίδας, ἐμυστίλατο τοῦ ἰχθυηροῦ ζωμοῦ. ἄλλος ἤσθιε φαυλίας, ὁ δὲ ἐρρόφει τῶν κριθῶν. κἀπειδὴ καιρὸς ἦν, ἐπ᾽ ἀγκῶνος ἐδειπνοῦμεν, ἔκειντο δὲ καὶ ὀκλαδίαι καὶ ἀσκάνται. τὸ μὲν δὴ δεῖπνον ἦν ἀπὸ συμφορῶν. παρεσκεύαστο δὲ πολλὰ καὶ ποικίλα, δίχηλα ὕεια, καὶ χελίδων, καὶ ἠτριαῖα, καὶ τοκάδος ὑὸς, τὸ ἐμβρυοδόχον ἔντερον, καὶ λοβὸς ἐκ ταγήνου, καὶ μυττωτὸς, καὶ ἀβυρτάκη, καὶ τοιαῦταί τινες καρυκεῖαι, καὶ θρυμματίδες, καὶ θεῖα, καὶ μελιτοῦττα. τῶν δὲ ὑποβρυχίων τὰ σελάχια πολλὰ, καὶ ὅσα ὀστράκινα τὸ δέρμα, καὶ τεμάχη Ποντικὰ τῶν ἐκ Σαργάνης, καὶ κωπαΐδες, καὶ ὄρνις σιώτροφος, καὶ ἀλεκτρυὼν ἤδη ἀπῳδὸς, καὶ ἰχθὺς ἦν παράσιτος. καὶ οἶν δὲ ὅλον ἰπνοκαῆ εἴχομεν, καὶ βοὸς λειπογνώμονος κωλῆν. ἄρτοι μὲν τοι ἦσαν σιφαῖοι, οὐ φαῦλοι, καὶ ἄλλοι νουμήνιοι, ὑστερήμεροι τῆς ἑορτῆς, καὶ λάχανα, τά τε ὑπόγεια, καὶ τὰ ὑπερφυῆ. οἶνος δὲ ἦν οὐ γέρων, ἀλλὰ τῶν ἀπὸ βύρσης, ἤδη μὲν ἀγλευκὴς, ἄπεπτος δὲ ἔτι. ποτήρια δὲ ἔκειτο παντοῖα ἐπὶ τῆς δελφινίδος τραπέζης, ὁ κρυψιμέτωπος, καὶ τρυήλης μεντορουργὴς, εὐλαβῆ ἔχων τὴν κέρκον, καὶ βομβύλιος, καὶ δειροκύπελλον, καὶ γηγενῆ πολλὰ, οἷα Θηρικλῆς ὤπτα, εὐρυ-

χαλδῆ τε. καὶ ἄλλα εὔστομα, τὰ μὲν Φωκαῆθεν, τὰ
δὲ Κνιδόθεν, πάντα μέντοι ἀνεμοφόρητα, καὶ ὑμε-
νόστρακα. κυμβία δὲ ἦν, καὶ φιαλίδες, καὶ ποτή-
ρια γραμματικὰ, ὥστε μεστὸν ἦν τὸ κυλίκιον. ὁ μέν-
τοι ἰπνολέβης ὑπερπαφλάζων, ἐν κεφαλῇ ἡμῖν
ἐπέτρεπε τοὺς ἄνθρακας. ἐπίνομεν δὲ ἀμυστὶ, καὶ ἤ-
δη ἀκροθώρακες ἦμεν, εἶτ' ἐχριόμεθα κακχαείδι.
καὶ εἰσεκύλισέ τις ἡμῖν τὴν ποδοκτύπην καὶ τρι-
γωνίστριαν, μετὰ δὲ, ὁ μέν τις ἐπὶ τὴν κατήλιφα
ἀναρριχησάμενος, ἐπιφόρημα ἐζήτει, ὁ δὲ λῃκίν-
δα ἔπαιζεν. ἄλλος ἐρρικνοῦτο σὺν γέλωτι τὴν
ὀσφύν. καὶ ἐν ταὐτῷ λελουμένοι, εἰσεκώμασαν ἡ-
μῖν αὐτεπάγγελτοι, Μεγαλώνυμός τε ὁ δικοδί-
φης, καὶ Χαιρέας ὁ χρυσοτέκτων, ὁ κατὰ νώτου ποι-
κίλος, καὶ ὁ Ὠτοκάταξις Εὔδημος. κἀγὼ ἠρόμην
αὐτοὺς, τί παθόντες, ὀψὲ ἥκοιεν. ὁ μὲν οὖν Χαιρέας,
ἐγὼ ἦδ' ὅς, λῆρόν τινα ἐκρότουν, καὶ ἐλλόβια, καὶ πέ-
δας τῇ θυγατρὶ τῇ ἐμῇ, καὶ διὰ τοῦτο ὑμῖν ἐπιδεί-
πνιος ἀφῖγμαι. ἐγὼ δὲ, ἦδ' ὃς ὁ Μεγαλώνυμος,
περὶ ἄλλα εἶχον, ἦν μὲν γὰρ ἄδικος ἡ ἡμέρα, ὡς ἴστε,
καὶ ἄλογος. ὡς ἂν οὖν ἐχεγλωττίας οὔσης, οὔτε ῥησι-
μετρεῖν εἶχον, οὔτε ἡμερολέγδην ὡς ὑδρονομεῖσθαι.
πυθόμενος δὲ, ὅτι ὁ στρατηγὸς ὀπτός ἐστι, λαβὼν ἄ-
χνυστα ἱμάτια, εὐήτρια καὶ ἀφόρητα ὑποδήμα-
τα, ἐξέφρησα ἐμαυτόν. εἶτ' εὐθὺς ἐντυγχάνω δα-
δούχῳ τε καὶ ἱεροφάντῃ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀρρητο-
ποιοῖς, Δεινίαν σύρουσιν ἄγδην ἐπὶ τὴν ἀρχὴν,
ἔγκλημα

ἔγκλημα ἐπάγοντας, ὅτι ὠνόμαζεν αὐτούς, καὶ ταῦ-
τα δὴ εἰδὼς, ὅτι ἐξ οὗπερ ὡσιώθησαν, ἀνώνυμοι
τέ εἰσι, καὶ οὐκέτι ὀνομαστοὶ, ὡς ἂν ἱερώνυμοι ἤδη
γεγενημένοι. οὐκ οἶδα, ἦν δ' ἐγὼ, ὃν λέγεις, τὸν
Δεινίαν. ἐκάλει δὲ σοῦ με τοὔνομα. ἔστιν, ἦ δ' ὅς, ἐν
τοῖς σκειραφείοις ἐγκαψικίδαλος ἄνθρωπος, τῶν
αὐτοληκύθων, καὶ τῶν αὐτοκαβδάλων, ἀεὶ κουρι-
ῶν, ἐνδρομίδας ὑποδούμενος ἢ βαυκίδας, ἀμ-
φιμάσχαλον ἔχων. τί οὖν, ἦν δ' ἐγὼ, ἑάλωκεν ἀμη-
γέπη δίκην, ἢ λὰξ πατήσας ᾤχετο; καὶ μὴν ἐκεῖ-
νός γε, ἦ δ' ὅς, ὁ τέως ἀλλυόμενος, ἤδη ἔμπεδός
ἐστιν. ὁ γὰρ στρατηγὸς, καί τοι ἀτιμαγελοῦντι καρ-
πώδυμά τε αὐτῷ περιθεὶς, καὶ περιδέραιον ἐν
ποδοκάκαις καὶ ποδοστράβαις ἐποίησεν εἶναι. ὥστε
ἐν δεσμοῖς ὢν ὑπερβδύλλετο ὁ κακοδαίμων, ὑπὸ
τοῦ δέους, καὶ πορδαλέος ἦν, καὶ χρήματα ἀντί-
ψυχα διδόναι ἤθελεν. ἐμὲ δὲ, ἦ δ' ὅς ὁ Εὔδημος,
ὑπὸ τὸ ἀκροκνεφὲς μετεστείλατο Δαμασίας, ὁ πά-
λαι μὲν ἀθλητὴς καὶ πολυνίκης, νῦν δὲ ἤδη ὑπὸ
γήρως ἔξαθλος ὤν. οἶσθα τὸν χαλκοῦν, τὸν ἑστῶτα
ἐν τῇ ἀγορᾷ. καὶ τὰ μὲν ὠπτῶν, τὰ δὲ ἕψων, διε-
τέλεσα. ἐξοικιεῖν γὰρ ἔμελλε τήμερον εἰς ἀνδρὸς τὴν
θυγατέρα, καὶ ἤδη ἐκάλλυνεν αὐτὴν, εἶτα μορμε-
ειόν τι κακὸν ἐμπεσὸν, διέκοψε τὴν ἑορτήν. ὁ γὰρ
υἱὸς αὐτοῦ, ὁ Δίων, οὐκ οἶδ', ἐφ' ὅτῳ λυπηθεὶς, μᾶλ-
λον δὲ θεοεχθίᾳ σχεθεὶς, ἀπῆγξεν ἑαυτόν. καὶ δὴ ἴστε,
ἀπολώλει ἂν, εἰ μὴ ἐγὼ ἐπιστὰς, ἀπηγχόνισά τε

ὀκλὰξ παρακαθήμενος, ἐπινύσσων τὸν ἄνθρωπον, βαυκαλῶν καὶ διακωδωνίζων, μὴ πη ἔτι συνεχὴς εἴη τῇ φάρυγγα. τὸ δὲ μάλιστα ὄνησαν ἐκεῖνο ἦν, ὅτι ἀμφοτέραις καταχὼν αὐτοῦ τὰ ἄκρα, διεπίεσε. μῶν ἐκεῖνον, ἦν δ' ἐγώ, φῂς Δίωνα, τὸν καταπύγωνα καὶ λακκοσχέαν, τὸν μύρτωνα, τὸν σχινοτρώκταν νεανίσκον, ἀναφλῶντα τε καὶ βλιμάζοντα, ἥντινα πεώδη καὶ πόσθωνα αἰσθητοί, μὴ ἐῶν ἐκεῖνός γε καὶ λεκαλέος. ἀλλά τοι γε τὴν θεόν, ἦ δ' ὅς, ὁ Εὔδημος θαυμάσας, Ἄρτεμις γάρ ἐστιν αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ αὐλῇ, σκοπάδειον ἔργον, ταύτῃ προσπεσόντες, ὅ τε Δαμάσιος, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, πρεσβῦτις ἤδη, καὶ τὴν κεφαλὴν πολιὰς ἀκριβῶς, ἱκέτευον ἐλεῆσαι σφᾶς. ἡ δὲ αὐτίκα ἐπένευσε, καὶ σῶς ἦν. καὶ νῦν Θεόδωρον μᾶλλον δὲ περιφανῶς Ἀρτεμίδωρον ἔχουσι τὸν νεανίσκον. ἀνέθεσαν οὖν αὐτῇ τά τε ἄλλα, καὶ βέλη καὶ τόξα, ὅτι χαίρει τούτοις. τοξότις γάρ, καὶ ἑκηβόλος καὶ τηλέμαχος, ἡ Ἄρτεμις. πίνομεν οὖν, ἦ δ' ὅς, ὁ Μεγαλώνυμος, καὶ γὰρ καὶ λάγυνον τουτονὶ παρηβηκότος, ἥκω, ὑμῖν κομίζων, καὶ τυροῦ τρυφαλίδας, καὶ ἐλαίας χαμαιπετεῖς, φυλάττω δ' αὐτὰς ὑπὸ σφραγῖσι θριπηδεστάτοις, καὶ ἄλλας ἐλαίας νευστάς, καὶ πήλινα ταυτὶ ποτήρια, ὀξυόστρακα, ἐμπυελάκωτα, ὡς ἐξ αὐτῶν πίνοιμεν, καὶ πλακοῦντα ἐξ ἐντέρων κροβυλώδη τὴν πλοκήν. σὺ δ' ὦ παῖ πλέον μοι τοῦ ὕδατος ἔγχει, ὡς μὴ καρηβαρεῖν ἄρξαιμι, κᾆτα σοι τὸν παιδαγωγὸν

καλῶ

καλῶ ὑπὲρ σέ. ἴσθι γοῦν, ὡς ὀδυνῶμαι, καὶ διέμπιλον ἔχω τὴν κεφαλήν. μετὰ δὲ τὸν πότον, σιωυθλήσομεν, οἷα καὶ αὐτοὶ εἰώθαμεν, οὐ γὰρ ἄκαιρον δήπουθεν γ' οἰνοφλύειν. ἐπαινῶ τοῦτο, ἦν δ' ἐγὼ, καὶ γὰρ, ὅτι περ ὄφελος οὖν μὲν τῆς Ἀττικήσεως ἄκρον. εὖ λέγεις, ἦ δ' ὅς, ὁ Καλλικλῆς. τὸ γὰρ ὀρεχελεῖν ἀλλήλους συχνάκις, λαληθιγαύη γίγνεται. ἐγὼ δ', ἦ δ' ὅς, ὁ Εὔδημος, κρυὸς γάρ ἐστιν, ἥδιον ἂν εὐζωροτέρῳ ὑποπυκνάζοιμι, καὶ γὰρ χειμοθνὴς εἰμι. καὶ χλιανθεὶς, ἥδιον ἀκούοιμι τῶν χειροσόφων τούτων, τοῦ τε αὐλητοῦ, καὶ τοῦ Βαρβιτῳδοῦ. τί ταῦτα ἔφησθα ὦ Εὔδημε, ἦν δ' ἐγώ; ἀλογίαν ἡμῖν ἐπιτάττεις, ὡς ἀστόμοις οὖσι, καὶ ἀπεγλωττισμένοις. ἐμοὶ δὲ ἡ γλῶττα τε ἤδη λογᾷ, καὶ δὴ ἀνηγόμην γε, ὡς ἀρχαιολογήσων ὑμῖν, καὶ κατανίψων ἀπὸ γλώττης ἅπαντας. ἀλλὰ σὺ τὸ ὅμοιον εἰργάσω με, ὥσπερ εἴ τις ὁλκάδα τριαρμένον, ἐν οὐρίῳ πλέουσαν, ἐμπεπνευματωμένου τοῦ ἀκατίου, εὐφοροῦσάν τε καὶ ἀκροκυματοῦσαν, ἐκτορὰς τινας ἀμφιστόμους, καὶ ἰσχάδας σιδηρᾶς ἀφεὶς, καὶ ναυσιπέδας, ἀναχαιτίζοι τοῦ δρόμου τὸ ῥόθιον, φθόνῳ τῆς εὐηνεμίας. οὐκοῦν, ἦ δ' ὅς, σὺ μὲν, εἰ βούλει, πλεῖ, καὶ νεῖ, καὶ θεῖ κατὰ τοῦ κλύδωνος. ἐγὼ δὲ ἀπόγειος, πίνων ἅμα, ὥσπερ ὁ τοῦ Ὁμήρου Ζεὺς, ἢ ἀπὸ φαλάκρων, ἢ ἀπὸ τῆς ἀκρουρανίας, ὄψομαι διαφορούμενόν σέ τε, καὶ τὴν ναῦν πρύμνηθεν ἀπὸ τοῦ ἀνέμου κατουρουμένην. Λυ. ἅλις, ὦ Λεξίφα-

νου, καὶ ποτοῦ καὶ ἀναγνώσεως. ἐγὼ γοῦν ἤδη μεθύω σοι, καὶ ναυτιῶ. καὶ ἢν μὴ τάχιστα ἐξεμέσω ταῦτα πάντα, ὁπόσα διεξελήλυθας, εὖ ἴσθι, κορυβαντιάσειν μοι δοκῶ, περιβομβούμενος, ὑφ᾽ ὧν κατεσκέδασάς μου ὀνομάτων. καίτοι τὸ μὲν πρῶτον γελᾶν ἐπῄει μοι ἐπ᾽ αὐτοῖς, ἐπειδὴ δὲ πολλὰ, καὶ πάντα ὅμοια ἦν, ἠλέουν σε τῆς κακοδαιμονίας, ὁρῶν εἰς λαβύρινθον ἄφυκτον ἐμπεπτωκότα, καὶ νοσοῦντα νόσον τὴν μεγίστην, μᾶλλον δὲ μελαγχολῶντα. ζητῶ οὖν πρὸς ἐμαυτὸν, ὁπόθεν τὰ τοσαῦτα κακὰ συνελέξω, καὶ ἐν ὁπόσῳ χρόνῳ, καὶ ὅπου κατακλείσας, εἶχες τοσοῦτον ἑσμὸν ἀτόπων καὶ διαστρόφων ὀνομάτων, ὧν τὰ μὲν αὐτὸς ἐποίησας, τὰ δὲ κατορωρυγμένα ποθὲν ἀνασπῶν, κατὰ τὸ ἰαμβεῖον, Ολοιο, θνητῶν ἐκλέγων τὰς συμφοράς. τοσοῦτον βόρβορον συνερανίσας, κατήντλησάς μου, μηδὲν σε δεινὸν εἰργασμένου. δοκεῖς δέ μοι μήτε φίλον τινὰ, ἢ οἰκεῖον ἢ εὔνουν ἔχειν, μήτε ἀνδρὶ ἐλευθέρῳ πώποτε, καὶ παῤῥησίαν ἄγοντι ἐντετυχηκέναι, ὃς τἀληθὲς εἰπὼν, ἔπαυσεν ἄν σε, ὑδέρῳ μὲν ἐχόμενον, καὶ ὑπὸ τοῦ πάθους διαῤῥαγῆναι κινδυνεύοντα, σαυτῷ δὲ εὔσαρκον εἶναι δοκοῦντα, καὶ εὐρωστίαν οἰόμενον τὴν συμφορὰν, καὶ ὑπὸ μὲν τῶν ἀνοήτων ἐπαινούμενον, ἀγνοούντων, ἃ πάσχεις, ὑπὸ δὲ τῶν πεπαιδευμένων εἰκότως ἐλεούμενον. ἀλλ᾽ εἰς καλὸν γὰρ τουτονὶ Σώπολιν ὁρῶ, τὸν ἰατρὸν προσιόντα. φέρε, τού-

τῷ ἐγχειρίσαντές σε, καὶ διαλεχθέντος ὑπὲρ τῆς νόσου, ἴασίν τινα σοι εὑρώμεθα. συνετὸς γὰρ ἀνήρ, καὶ πολλοὺς ἤδη παραλαβὼν, ὥσπερ σέ, ἡμιμανεῖς καὶ κορυζῶντας ἀπήλλαξεν, ἐγχέας φάρμακον. χαῖρε Σώπολι, καὶ τουτονὶ Λεξιφάνην παραλαβὼν, ἑταῖρον, ὡς οἶσθα, ἡμῖν ὄντα, λήρῳ δὲ νῦν, καὶ ξένῃ περὶ τὴν φωνὴν νόσῳ ξυνόντα, καὶ κινδυνεύοντα ἤδη τελέως ἀπολωλέναι, σῶσον ἑνί γέ τῳ τρόπῳ. Λε. μὴ ἐμὲ Σώπολι, ἀλλὰ τουτονὶ Λυκῖνον, ὃς περιφανῶς μακκοᾷ, καὶ ἄνδρας πεφρενωμένους ὀλιγογνωμεῖν οἴεται, καὶ κατὰ τὸν Μνησάρχου τὸν Σάμιον, σιωπὴν καὶ γλωτταργίαν ἡμῖν ἐπιβάλλει. ἀλλὰ μὰ τὴν ἀναίσχυντον Ἀθηνᾶν, καὶ τὸν μέγαν θηλειομάχον Ἡρακλέα, οὐδ' ὅσον τοῦ γρῦ καὶ τοῦ φνεῖ φροντιοῦμεν αὐτοῦ, ὀττεύομαι οὖν μὴ δὲ ὅλως ἐντυγχάνειν αὐτῷ. ἔοικα δὲ καὶ ῥιναυστήσειν, τοιαῦτα ἐπιτιμῶντος ἀκούων. καὶ ἤδη γε ἄπειμι παρὰ τὸν ἑταίρειον Κλεινίαν, ὅτι πυνθάνομαι χρόνον ἤδη ἀκάθαρτον εἶναι αὐτῷ τὴν γυναῖκα, καὶ ταύτην νοσεῖν, ὅτι μὴ ῥεῖ. ὥστε οὐκέτι οὐδ' ἀναβαίνει αὐτὴν, ἀλλ' ἄβατος, καὶ ἀνήροτός ἐστι. Σώ. τί δὲ, νοσεῖ, ὦ Λυκῖνε, Λεξιφάνης; Λυ. αὐτὰ ταῦτα ὦ Σώπολι οὐκ ἀκούεις, οἷα φθέγγεται; καὶ ἡμᾶς τοὺς νῦν προσομιλοῦντας καταλιπὼν, πρὸ χιλίων ἐτῶν ἡμῖν διαλέγεται, διαστρέφων τὴν γλῶτταν, καὶ ταυτὶ τὰ ἀλλόκοτα συντιθεὶς, καὶ σπουδὴν ποιούμενος ἐπ' αὐτοῖς, ὡς δή τι μέγα ὄν, εἴ τι ξε-

νίζοι, καὶ τὸ καθεστηκὸς νόμισμα τῆς φωνῆς παρακό-
πτοι. Σώ. μὰ Δί' οὐ μικράν τινα λέγεις τὴν νό-
σον, ὦ Λυκῖνε, βοηθητέα γοῦν τἀνδρὶ πάσῃ μη-
χανῇ. καὶ κατὰ θεὸν γάρ, τῶν χολώντων τινὶ φάρμακον
τουτὶ κερασάμενος, ἀπῄειν, ὡς πιὼν ἐμέσειε. φέρε,
πρῶτος αὐτὸς πῖθι, ὦ Λεξίφανες, ὡς ὑγιὴς ἡμῖν,
καὶ καθαρὸς γένοιο, τῆς τοιαύτης τῶν λόγων ἀτο-
πίας κενωθείς. ἀλλὰ πείσθητί μοι, καὶ πῖθι, καὶ
ῥᾴων ἔσῃ. Λε. οὐκ οἶδ', ὅ τι καὶ δράσετέ με, ὦ Σώπο
λι, σύ τε καὶ Λυκῖνος, πιπίσκοντες τουτουὶ τοῦ
φαρμάκου. δέδοικα γοῦν, μὴ πῶμα γένοιτό μοι
ἐπὶ τῶν λόγων τὸ πόμα. Λυ. πῖθι, καὶ μὴ μέλλε,
ὡς ἀνθρώπινα ἤδη φρονοίοις, καὶ λέγοις. Λε. ἰδοὺ
πείθομαι, καὶ πίομαι. φεῦ τί τοῦτο; πολὺς ὁ βορβορυ
γμός, ἐγγαστρίμυθόν τινα ἔοικα πεπωκέναι. Σώ.
ἄρξαι δὴ ἐμεῖν. βαβαί, πρῶτον τουτὶ τὸ μῶν, εἶτα
μετ' αὐτὸ ἐξελήλυθε τὸ κᾆτα, εἶτα ἐπ' αὐτοῖς, τὸ ἦ
δ' ὅς, καὶ ἀμηγέπη, καὶ λῷστε καὶ δήπουθεν, καὶ συνε-
χὲς τὸ ἄττα. βίασαι δ' ὅμως, καὶ κάθες εἰς τὴν φά-
ρυγγα τοὺς δακτύλους, οὐδέπω τὸ ἴκταρ ἐμήμε-
κας, οὐδὲ τὸ σκορδινᾶσθαι, οὐδὲ τὸ τευτάζεσθαι,
οὐδὲ τὸ σκύλλεσθαι. πολλὰ ἔτι ὑποδέδυκε, καὶ με-
στή σοι αὐτῶν ἡ γαστήρ, ἄμεινον δέ, εἰ καὶ κάτω διαχω
ρήσειεν ἔνια. ἡ γοῦν σιλλικοπορδία μέγαν τὸν ψό
φον ἐργάσεται, συνεκπεσοῦσα μετὰ τοῦ πνεύμα
τος. ἀλλ' ἤδη μὲν καθαρὸς οὑτοσί, πλὴν εἴ τι με-
μένηκεν ὑπόλοιπον ἐν τοῖς κάτω ἐντέροις. σὺ δέ,

τὸ

τὸ μετὰ τοῦτο, παραλαβὼν αὐτόν, ὦ Λυκῖνε, μεταπαίδευε, καὶ δίδασκε, ἃ χρὴ λέγειν. Λυ. οὕτω ποιήσομεν, ὦ Σώπολι, ἐπειδήπερ ἡμῖν προωδοποίηται τὰ παρὰ σοῦ. καὶ πρὸς σὲ τὸ λοιπόν, ὦ Λεξίφανες, ἡ συμβουλή. εἴπερ ἄρ' ἐθέλεις ὡς ἀληθῶς ἐπαινεῖσθαι ἐπὶ λόγοις, κἂν τοῖς πλήθεσιν εὐδοκιμεῖν, τὰ μὲν τοιαῦτα πάντα φεῦγε, καὶ ἀποτρέπου. ἀρξάμενος δὲ ἀπὸ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ ὑπὸ διδασκάλοις αὐτοὺς ἀναγνούς, μέτιθι ἐπὶ τοὺς ῥήτορας. καὶ τῇ ἐκείνων φωνῇ συντραφείς, ἐπὶ τὰ Θουκυδίδου καὶ Πλάτωνος ἐν καιρῷ μέτιθι, πολλὰ καὶ τῇ καλῇ κωμῳδίᾳ, καὶ τῇ σεμνῇ τραγῳδίᾳ ἐγγυμνασάμενος. παρὰ γὰρ τούτων ἅπαντα τὰ κάλλιστα ἀπανθισάμενος, ἔσῃ τις ἐν λόγοις, ὡς νῦν γε ἐλελήθεις, σαυτὸν τοῖς ὑπὸ τῶν κοροπλάθων εἰς τὴν ἀγορὰν πλαττομένοις ἐοικώς, κεχρωσμένος μὲν τῇ μίλτῳ καὶ τῷ κυανῷ, τὸ δ' ἔνδοθεν πήλινός τε καὶ εὔθρυπτος ὤν. ἐὰν ταῦτα ποιῇς, πρὸς ὀλίγον τὸν ἐπὶ τῇ ἀπαιδευσίᾳ ἔλεγχον ὑπομείνας, καὶ μὴ αἰδεσθεὶς μεταμανθάνων, θαῤῥῶν ὁμιλήσεις τοῖς πλήθεσι, καὶ οὐ καταγελασθήσῃ, ὥσπερ νῦν, οὐδὲ διὰ στόματος ἐπὶ τῷ χείρονι τοῖς ἀρίστοις ἔσῃ, Ἕλληνα καὶ Ἀττικὸν ἀποκαλούντων σε, τὸν μὴ δὲ βάρβαρον ἐν τοῖς σαφεστάτοις ἀριθμεῖσθαι ἄξιον. πρὸ πάντων δὲ ἐκεῖνο μέμνησό μοι, μὴ μιμεῖσθαι, τῶν ὀλίγων πρὸ ἡμῶν γενομένων, σοφιστῶν τὰ φαυλότατα, μὴ δὲ περιεσθίειν ἐκεῖνα, ὥσπερ νῦν,

ἀλλὰ τὰ μὲν τοιαῦτα καταπατεῖν, ζηλοῦν δὲ τὰ ἀρχαῖα τῶν παραδειγμάτων. μὴ δέ σε θελγέτωσαν αἱ ἀνεμῶναι τῶν λόγων, ἀλλὰ κατὰ τὸν τῶν ἀθλητῶν νόμον, ἡ στερρὰ σοι τροφὴ συνήθης ἔστω. μάλιστα δὲ Χάρισι καὶ σαφηνείᾳ θῦε, ὧν πάμπολυ λίαν νῦν ἀπελέλειψο. καὶ ὁ τῦφος δέ, καὶ ἡ μεγαλαυχία καὶ ἡ κακοήθεια, καὶ τὸ βρενθύεσθαι καὶ λαρυγγίζειν ἀπέστω, καὶ τὸ διασιλλαίνειν τὰ τῶν ἄλλων, καὶ ἵεσθαι, ὅτι πρῶτος ἔσῃ αὐτός, ἢν τὰ πάντων συκοφαντῇς. καὶ μὴν κἀκεῖνο οὐ μικρόν, μᾶλλον δὲ τὸ μέγιστον ἁμαρτάνεις, ὅτι οὐ πρότερον τὰς διανοίας τῶν λέξεων προπαρασκευασάμενος, ἔπειτα κατακοσμεῖς τοῖς ῥήμασι, καὶ τοῖς ὀνόμασιν, ἀλλ' ἢν που ῥῆμα ἔκφυλον εὕρῃς, ἢ αὐτὸς πλασάμενος οἰηθῇς εἶναι καλόν, τούτῳ ζητεῖς διάνοιαν ἐφαρμόσαι, καὶ ζημίαν ἡγῇ, ἂν μὴ παραβύσῃς αὐτό που, κἂν τῷ λεγομένῳ μηδ' ἀναγκαῖον ᾖ. οἷον πρώην τὸν θυμάλωπα, οὐδὲ εἰδώς, ὅ, τι σημαίνει, ἀπέρριψας, οὐδὲν ἐοικότα τῷ ὑποκειμένῳ. καὶ οἱ μὲν ἰδιῶται πάντες ἐτεθήπεσαν, ὑπὸ τοῦ ξένου πληγέντες τὰ ὦτα, οἱ δὲ πεπαιδευμένοι, ἐπ' ἀμφοτέροις, καὶ σοὶ καὶ τοῖς ἐπαινοῦσιν, ἐγέλων. τὸ δὲ πάντων καταγελαστότατον ἐκεῖνό ἐστιν, ὅτι ὑπεραττικὸς εἶναι ἀξιῶν, καὶ τὴν φωνὴν εἰς τὸ ἀρχαιότατον ἀπηκριβωμένος, τοιαῦτα ἔνια, μᾶλλον δὲ τὰ πλεῖστα ἐγκαταμιγνύεις τοῖς λόγοις, ἃ μηδὲ παῖς, ἄρτι μανθάνων, ἀγνοήσειεν, οἷον ἐκεῖνα, πῶς οἴει, κατὰ γῆς

δεῖσθαι ηὐχόμην, ἀκούων σου ἐπιδεικνυμένου, ὅτι χιτώνιον μὲν, καὶ τὸν ἀνδρεῖον ὤου λέγεσθαι, δουλάρια δὲ, καὶ τοὺς ἄρρενας τῶν ἀκολούθων ἀπεκάλεις. ἃ τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι χιτώνιον μὲν, γυναικὸς ἐσθὴς, δουλάρια δὲ, τὰ θήλεα καλοῦσι; καὶ ἄλλα πολὺ τούτων προφανέστερα, οἷον τὸ ἴσθαι, καὶ τὸ ἀπαντώμενος, καὶ τὸ καθεσθεὶς, οὐδὲ μετοικικὰ τῆς Ἀθηναίων φωνῆς. ἡμεῖς δὲ οὐδὲ ποιητὰς ἐπαινοῦμεν, τοὺς κατὰ γλῶτταν γράφοντας ποιήματα. τὰ δ' ὅσα, ὡς πεζὰ μέτροις παραβάλλειν, καθάπερ ὁ Δωσιάδα Βωμὸς ἂν εἴη, καὶ ἡ τοῦ Λυκόφρονος Ἀλεξάνδρα, καὶ εἴ τις ἔτι τούτων τὴν φωνὴν κακοδαιμονέστερος. ἂν ταῦτα ζηλώσῃς, καὶ μεταμάθῃς, ἄριστα βεβουλευμένος ὑπὲρ σεαυτοῦ ἔσῃ. ἢν δὲ λάθῃς, αὖθις εἰς τὴν λιχνείαν κατολισθὼν, ἐμοὶ μὲν ἀπεπλήρωται ἡ παραίνεσις, σὺ δὲ σεαυτὸν αἰτιάσῃ, ἂν γε τὸ ξυνῇς, χείρων γενόμενος.

Εὐνοῦχος.

Παμφίλου καὶ Λυκίνου.

Πόθεν ὦ Λυκῖνε, ἢ τί γελῶν, ἡμῖν ἀφῖξαι; ἀεὶ μὲν γὰρ φαιδρὸς ὢν τυγχάνεις, τουτὶ δὲ πλέον τοῦ συνήθους εἶναί μοι δοκεῖ, ἐφ' ὅτῳ μὴ δὲ κατέχειν δύνασαι τὸν γέλωτα. Λυ. ἐξ ἀγορᾶς μὲν ἥκω σοι, ὦ Πάμφιλε. τοῦ γέλωτος δὲ αὐτίκα κοινωνόν ποιήσομαί σε, ἢν ἀκούσῃς, οἵᾳ δίκῃ δικαζομένῃ παρεγενόμην, φιλοσόφων πρὸς ἀλλήλους

ὁριζόντων. Πάμ. Καὶ τοῦτο μὲν ὡς ἀληθῶς γελοῖον λέγεις, τὸ φιλοσοφοῦντας δικάζεσθαι πρὸς ἀλλήλους. δέον, εἰ καί τι μέγα εἴη, κατ' εἰρήνην ἐν σφίσι διαλύεσθαι τὰ ἐγκλήματα. Λυ. πόθεν, ὦ μακάριε, κατ' εἰρήνην ἐκεῖνοι, οἵ γε ξυμπεσόντες, ὅλας ἁμάξας βλασφημιῶν κατεσκέδασαν ἀλλήλων, κεκραγότες καὶ ὑπερδιατεινόμενοι. Πάμ. ἦ που ὦ Λυκῖνε περὶ τῶν λόγων διεφέροντο, τὰ συνήθη ταῦτα, ἑτερόδοξοι τυγχάνοντες; Λυ. οὐδαμῶς, ἀλλ' ἑτεροῖόν τι τοῦτο ἦν. ὁμόδοξοι γὰρ ἄμφω, καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν λόγων, δίκη δὲ ὅμως συνειστήκει. καὶ δικασταὶ ψηφοφοροῦντες ἦσαν οἱ ἄριστοι καὶ πρεσβύτατοι, καὶ σοφώτατοι τῶν ἐν τῇ πόλει, καὶ ἐφ' ὧν ἄν τις ᾐδέσθη, παρὰ μέλος τι φθεγξάμενος, οὐχ ὅπως ἐς τοσαύτην ἀναισχυντίαν τραπόμενος. Πάμ. οὐκοῦν λέγοις ἂν ἤδη τὸ κεφάλαιον τῆς δίκης, ὡς καὶ αὐτὸς εἰδείην, ὅ, τι σοι τὸ κεκινηκὸς εἴη τὸν τοσοῦτον γέλωτα. Λυ. συντέτακται μὲν, ὦ Πάμφιλε, ὡς οἶσθα, ἐκ βασιλέως μισθοφορά τις οὐ φαύλη, κατὰ γένη, τοῖς φιλοσόφοις, Στωϊκοῖς λέγω, καὶ Πλατωνικοῖς καὶ Ἐπικουρείοις, ἔτι καὶ τοῖς ἐκ τοῦ Περιπάτου, τὰ ἴσα τούτοις ἅπασιν. ἔδει δὲ, ἀποθανόντος αὐτῶν τινος, ἄλλον ἀντικαθίστασθαι, δοκιμασθέντα ψήφῳ τῶν ἀρίστων. καὶ τὰ ἆθλα, οὐ βοείη τις ἦν, κατὰ τὸν ποιητὴν, οὐδ' ἱερεῖον, ἀλλὰ μύριαι κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν, ἐφ' ὅτῳ συνεῖναι τοῖς νέοις. Πάμ. οἶδα ταῦτα, καί τινά φασιν αὐτῶν ἔναγχος ἀποθα-

νεῖν,

νέων, τῶν Περιπατητικῶν οἶμαι τὸν ἕτερον. Λυ. αὐτή, ὦ Πάμφιλε, ἡ ἐλπίς, ὑπὲρ ἧς ἐμονομάχουν πρὸς ἀλλήλους. καὶ ἄχρι γε τούτου γελοῖον οὐδὲν ἦν ἐκείνοις, ὡς τὸ φιλοσόφους εἶναι φάσκοντας, καὶ χρημάτων καταφρονεῖν, ἔπειτα ὑπὲρ τούτων, ὡς ὑπὲρ πατρίδος κινδυνευούσης, καὶ ἱερῶν πατρῴων, καὶ τάφων προγονικῶν ἀγωνίζεσθαι. Παμ. καὶ μὴν καὶ τὸ δόγμα τοῦτό γε ἐστὶ τοῖς Περιπατητικοῖς, τὸ μὴ σφόδρα καταφρονεῖν χρημάτων, ἀλλὰ τρίτον τι ἀγαθὸν καὶ ταῦτα οἴεσθαι. Λυ. ὀρθῶς λέγεις, φασὶ γὰρ οὖν ταῦτα. καὶ κατὰ τὰ πάτρια ἐγίνετο αὐτοῖς ὁ πόλεμος, τὰ μετὰ ταῦτα δ' ἤδη ἄκουε. πολλοὶ μὲν γὰρ καὶ ἄλλοι τὸν ἐπιτάφιον τοῦ ἀποθανόντος ἐκείνου ἠγωνίζοντο, δύο δὲ μάλιστα ἦσαν οἱ ἀμφήριστοι αὐτῶν, Διοκλῆς τε ὁ πρεσβύτης, οἶσθα, ὃν λέγω, τὸν ἐριστικόν, καὶ Βαγώας ὁ εὐνοῦχος εἶναι δοκῶν. τὰ μὲν οὖν τῶν λόγων προηγώνιστο αὐτοῖς, καὶ τὴν ἐμπειρίαν ἑκάτερος τῶν δογμάτων ἐπιδέδεικτο, καὶ ὅτι τῶν Ἀριστοτέλους, καὶ τῶν ἐκείνῳ δοκούντων ἔχεται. καὶ μὰ τὸν Δί', οὐδέτερος αὐτῶν ἀμείνων ἦν. τὸ δ' οὖν τέλος τῆς δίκης ἐν τούτῳ προέστη. ἀφέμενος γὰρ ὁ Διοκλῆς τοῦ δεικνύναι τὰ αὐτοῦ, μετέβαινεν ἐπὶ τὸν Βαγώαν, καὶ διελέγχειν ἐπειρᾶτο μάλιστα τὸν βίον αὐτοῦ, κατὰ ταῦτα δὲ καὶ ὁ Βαγώας ἀντεξήταζε τὸν ἐκείνου βίον. Παμ. εἰκότως ὦ Λυκῖνε. καὶ τὰ πλείω γε τοῦ λόγου περὶ τούτου μᾶλλον ἐχρῆν εἶναι αὐτοῖς, ὡς ἔγωγε, εἰ δι-

κάζων ἐτύγχανον, ὢν περὶ τοιούτῳ τὸ πλεῖον διατρίψαι ἄν μοι δοκῶ, τὸν ἄμεινον βιοῦντα μᾶλλον, ἢ τὸν ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῖς προχειρότερον ζητῶν, καὶ οἰκειότερον τῇ νίκῃ νομίζων. Λυ. εὖ λέγεις, κἀμὲ ὁμόψηφον ἐν τούτῳ ἔχεις. ἐπεὶ δὲ ἅλις μὲν εἶχον βλασφημιῶν, ἅλις δὲ ἐλέγχων, τὸ τελευταῖον ἤδη ὁ Διοκλῆς ἔφη, μὴ δὲ τὴν ἀρχὴν θεμιτὸν εἶναι περὶ Βαγώᾳ μεταποιεῖσθαι φιλοσοφίας, καὶ τῶν ἐπ᾽ αὐτῇ ἀριστείων, εὐνούχῳ γε ὄντι. ἀλλὰ τοὺς τοιούτους οὐχ ὅπως τούτων ἀποκεκλεῖσθαι ἠξίου, ἀλλὰ καὶ ἱερῶν αὐτῶν, καὶ περιρραντηρίων, καὶ τῶν κοινῶν ἁπάντων συλλόγων, δυσοιώνιστόν τι ἀποφαίνων, καὶ δυσάντητον θέαμα, εἴ τις ἕωθεν ἐξιὼν ἐκ τῆς οἰκίας, ἴδοι τοιοῦτόν τινα. καὶ πολὺς ἦν ὁ περὶ τούτου λόγος, οὔτε ἄνδρα οὔτε γυναῖκα εἶναι, τὸν εὐνοῦχον λέγοντος, ἀλλά τι σύνθετον καὶ μικτὸν, καὶ τερατῶδες, ἔξω τῆς ἀνθρωπείας φύσεως. Πάμ. καινόν γε τὸ ἔγκλημα φὴς, ὦ Λυκῖνε. καὶ ἤδη γελᾶν καὶ αὐτὸς, ὦ ἑταῖρε, προάγομαι, τῆς παραδόξου ταύτης κατηγορίας ἀκούων. τί δ᾽ οὖν ἅτερος ἆρα τὴν ἡσυχίαν ἤγαγεν, ἢ τί πρὸς ταῦτα καὶ αὐτὸς ἀντειπεῖν ἐτόλμησε; Λυ. τὰ μὲν πρῶτα, ὑπ᾽ αἰδοῦς καὶ δειλίας, οἰκεῖον γὰρ αὐτοῖς τὸ τοιοῦτον, ἐπὶ πολὺ ἐσιώπα, καὶ ἠρυθρία, καὶ ἱδρῶν φανερῶς ἦν. τέλος δὲ, λεπτόν τι καὶ γυναικεῖον ἐμφθεγξάμενος, οὐ δίκαια ποιεῖν ἔφη τὸν Διοκλέα, φιλοσοφίας ἀποκλείοντα, εὐνοῦχον ὄντα, ἧς καὶ

γυναιξὶ

γυναιξὶ μετεῖναι, καὶ παρήγοντο Ἀσπασία καὶ Διοτίμα καὶ Θαργηλία, συνηγορήσουσαι αὐτῷ. καί τις Ἀκαδημαϊκὸς εὐνοῦχος ἐκ Κελτῶν, ὀλίγον πρὸ ἡμῶν εὐδοκιμήσας ἐν τοῖς Ἕλλησιν. ὁ Διοκλῆς δὲ κἀκεῖνον αὐτὸν, εἴπερ ἦν, καὶ τῶν ὁμοίων μετεποιεῖτο, εἴργειν ἄν, οὐ καταπλαγεὶς αὐτοῦ τὴν παρὰ τοῖς πολλοῖς δόξαν. καί τινας καὶ αὐτὸς ἀπεμνημόνευε λόγους, καὶ πρὸς ἐκεῖνον, ὑπό τε Στωϊκῶν, καὶ Κυνικῶν μάλιστα εἰρημένους, πρὸς τὸ γελοιότερον, περὶ τὸ ἀτελὲς τοῦ σώματος. ἐν τούτοις ἦν τοῖς δικασταῖς ἡ διατριβή. καὶ τὸ κεφάλαιον ἤδη τοῦ σκέμματος τοῦτο ἐτύγχανεν ὄν, εἰ δοκιμαστέος εὐνοῦχος ἐπὶ φιλοσοφίαν παρελθεῖν, καὶ νέων προστασίαν ἐγχειρισθῆναι ἀξιῶν. τοῦ μὲν καὶ σχῆμα, καὶ σώματος εὐμοιρίαν προσεῖναι φιλοσόφῳ δεῖν λέγοντος, καὶ τὸ μέγιστον, πώγωνα βαθὺν ἔχειν αὐτὸν, καὶ τοῖς προσιοῦσι, καὶ μανθάνειν βουλομένοις ἀξιόπιστον, καὶ πρέποντα ταῖς μυρίαις, ἃς χρὴ παρὰ βασιλέως ἀποφέρεσθαι, τὸ δὲ τοῦ εὐνούχου, καὶ τῶν βακήλων χεῖρον εἶναι, τοὺς μὲν γὰρ κἂν πεπειρᾶσθαί ποτε ἀνδρείας, τοῦτον δὲ ἐξ ἀρχῆς εὐθὺς ἀποκεκόφθαι, καὶ ἀμφίβολόν τι ζῶον εἶναι, κατὰ ταὐτὰ ταῖς κορώναις, αἳ μήτε περιστεραῖς, μήτε κόραξιν ἐναριθμοῖντο ἄν, τοῦ δὲ οὐ σωματικὴν λέγοντος εἶναι τὴν κρίσιν, ἀλλ' ἀλκὴν ψυχῆς, καὶ τῆς γνώμης ἐξέτασιν δεῖν γίγνεσθαι, καὶ τῆς τῶν δογμάτων ἐπιστήμης. εἶθ' ὁ Ἀριστοτέλης ἐκαλεῖτο μάρτυς τοῦ λό-

γου, εἰς ὑπερβολὴν θαυμάσας Ἑρμείαν τὸν εὐνοῦ-
χον, τὸν ἐκ τοῦ Ἀταρνέως τύραννον, ἄχρι τοῦ καὶ θύ-
ειν αὐτῷ, κατὰ ταυτὰ τοῖς θεοῖς. καί τοι καὶ ἐτόλμα
προσθεῖναι ὁ Βαγώας τοιοῦτον, ὡς πολὺ ἐπιτηδειό-
τερος εὐνοῦχος τοῖς νέοις διδάσκαλος, οὐδὲ δια-
βολήν τινα πρὸς αὐτοὺς ἐνδέξασθαι δυνάμενος,
οὐδὲ τὸ Σωκράτους ἐκεῖνο ἔγκλημα παθεῖν ἄν, ὡς
διαφθείρων τὰ μειράκια. ἐπεὶ δὲ καὶ εἰς τὸ ἀγένειον
μάλιστα ἐσκώφθη, χαριέντως τοῦτο, ὡς γοῦν ᾤετο,
προσέρριψεν. εἰ γὰρ ἀπὸ πώγωνος, ἔφη, βαθέος
κρίνεσθαι δέοι τοὺς φιλοσοφοῦντας, τὸν τράγον ἂν
δικαιότερον προκεκρίσθαι πάντων. ἐν τούτῳ τρί-
τος ἄλλος παρεστώς, τὸ δὲ ὄνομα ἐν ἀφανεῖ κείσθω,
καὶ μήν, ἔφη, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὑτοσὶ ὁ τὰς γνά-
θους λεῖος, καὶ τὸ φώνημα γυναικεῖος, καὶ τὰ ἄλ-
λα εὐνούχῳ ἐοικώς, εἰ ἀποδύσαιτο, πάνυ ἀνδρεῖ-
ος ὑμῖν φανεῖται. εἰ δὲ μή, ψεύδονται οἱ περὶ αὐ-
τοῦ λέγοντες, ὃς μοιχὸς ἑάλω ποτέ, ὡς ὁ ἄξων φη-
σίν, ἄρθρα ἐν ἄρθροις ἔχων. ἀλλὰ τότε μὲν εἰς τὸν
εὐνοῦχον ἀναφυγών, καὶ τοῦτο κρησφύγετον εὑρό-
μενος, ἀφείθη, ἀπιστησάντων τῇ κατηγορίᾳ τῶν τό-
τε δικαστῶν, ἀπό γε τῆς φανερᾶς ὄψεως, νῦν δέ, κἂν
παλινῳδῆσαί μοι δοκεῖ, τοῦ προκειμένου μισθοῦ ἕνε-
κα. τούτων δὴ λεγομένων, παρὰ πάντων μὲν γέ-
λως ἐγίγνετο, ὡς τὸ εἰκός. Βαγώας δὲ μᾶλλον ἐτα-
ράττετο, καὶ παντοῖος ἦν ἐν μυρία τρεπόμενος
χρώματα, καὶ ψυχρῷ τῷ ἱδρῶτι ῥεόμενος. καὶ οὔτε
συγκα-

συγκατατίθεσθαι περὶ τῷ μοιχείας ἐγκλήματι κα-
λῶς ἔχειν ὥστε, οὔτε ἀρχεῖον αὐτῷ τὴν κατηγορίαν
ταύτην εἰς τὸν παρόντα ἀγῶνα ἡγεῖτο εἶναι. Πάμ.
γελοῖα, ὦ Λυκῖνε, ὡς ἀληθῶς ταῦτα, καὶ ἐοίκασιν οὐ
τὴν τυχοῦσαν ὑμῖν διατριβὴν παρεσχῆσθαι. τὸ δ'
οὖν τέλος τί ἐγένετο, καὶ πῶς ἔγνωσαν ὑπὲρ αὐτῶν
οἱ δικασταί; Λυ. οὐχ ὁμόψηφοι πάντες ἦσαν, ἀλλ'
οἱ μὲν ἠξίουν, ἀποδύσαντας αὐτὸν, ὥσπερ τοὺς ἀρ-
γυρωνήτους, ἐπισκοπεῖν, εἰ δύναιτο φιλοσοφεῖν
κατά γε πρὸς τῶν ὄρχεων, οἱ δὲ ἔτι γελοιότερον, με-
ταστειλαμένους τινὰς τῶν ἐξ οἰκήματος γυναικῶν
κελεύειν αὐτὸν συνεῖναι, καὶ ὀπύειν, καί τινα τῶν δι-
καστῶν τὸν πρεσβύτατόν τε καὶ πιστότατον, ἐφεστῶ-
τα ὁρᾶν, εἰ φιλοσοφεῖ. μετὰ δὲ, ἐπεὶ πάντας ὁ γέ-
λως κατεῖχε, καὶ οὐδεὶς ὅστις οὐ τὴν γαστέρα ἤλγει,
βρασσόμενος ὑπ' αὐτοῦ, ἔγνωσαν ἀναπόμπιμον
εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐκπέμψαι τὴν δίκην. καὶ νῦν ἅτε-
ρος μὲν, πρὸς τὴν τῶν λόγων ἐπίδειξιν, ὥς φασι,
γυμνάζεται, καὶ παρασκευάζεται, καὶ κατηγο-
ρίαν συγκροτεῖ, καὶ τὸ τῆς μοιχείας ἔγκλημα ὑποκι-
νεῖ, ἐναντιότατον αὐτῷ, καὶ οὗτος κατὰ τοὺς φαύλους
τῶν ῥητόρων τοῦτο ποιῶν, καὶ εἰς τοὺς ἄνδρας τὸν ἀντί-
δικον ἐκ τοῦ ἐγκλήματος καταλέγων. περὶ Βαγώα
δὲ ἕτερα, ὥς φασι, μέλει, καὶ ἀνδρίζεται τὰ πολλὰ,
καὶ διὰ χειρὸς ἔχει τὸ πρᾶγμα. καὶ τέλος, κρατήσειν
ἐλπίζει, ἢν ἐπιδείξῃ, ὡς οὐδὲν χείρων ἐστὶ τῶν τὰς
ἵππους ἀναβαινόντων ὄνων. αὕτη γὰρ, ὦ ἑταῖρε,

φιλοσοφίας ἀρίστη κρίσις ἔοικεν εἶναι, καὶ ἀπόδειξις ἀναντίλεκτος. ὥστε καὶ τὸν υἱὸν, ἔτι δέ μοι κομιδῆ νέος ἐστὶν, οὐ ξαίνειν αὐτὸν, οὐ τὴν γνώμην, οὐδὲ τὴν γλῶτταν, ἀλλὰ τὸ αἰδοῖον ἕτοιμον εἰς φιλοσοφίαν ἔχειν.

Περὶ ἀστρολογίας.

Ἀμφί τε οὐρανοῦ, ἀμφί τε ἀστέρων ἡ γραφὴ, οὐκ αὐτῶν ἀστέρων, οὐδ᾽ αὐτοῦ περὶ οὐρανοῦ, ἀλλὰ μαντείης καὶ ἀληθείης, ἣ δὴ ἐκ τουτέων εἰς ἀνθρώπων βίον ἔρχεται. ὁ δέ μοι λόγος οὐχ ὑποθημοσύνην ἔχει, οὐδὲ διδασκαλίην ἐπαγγέλλεται, ὅκως ταύτην τὴν μαντοσύνην διενεκτέον, ἀλλὰ μέμφομαι, ὁκόσοι σοφοὶ ἐόντες, τὰ μὲν ἄλλα ἐπασκέουσι, καὶ πᾶσι τοῖς ἑωυτέων ἀπηγέονται, μούνην δ᾽ ἀστρολογίην οὔτε τιμέουσιν, οὔτε ἐπασκέουσι. καὶ ἡ μὲν σοφίη παλαιὴ, οὐδὲ νέον ἐς ἡμέας ἀφίκετο, ἀλλ᾽ ἐστὶν ἔργον ἀρχαίων βασιλήων, θεοφιλέων. οἱ δὲ νῦν ἀμαθίῃ καὶ ῥαθυμίῃ, καὶ προσέτι μισοπονίῃ, κείνοισί τε ἀντίξοα φρονέουσι. καὶ ὅτε ἂν ἀνδράσιν ἐπικυρέωσι, ψευδέα μαντευόμενοι, ἄστρων τε κατηγορέουσι, καὶ αὐτὴν ἀστρολογίην μισέουσιν, οὐδέ μιν οὔτε ὑγιέα, οὔτε ἀληθέα νομίζουσιν, ἀλλὰ λόγον ψευδέα καὶ ἀνεμώλιον, οὐ δικαίως, ἐμοὶ δοκέει, φρονέοντες. οὔτε γὰρ τέκτονος ἀιδρείη, τεκτοσύνης αὐτῆς ἀφυΐη. οὐδὲ αὐλητέω ἀμουσίη, μουσικῆς ἀσοφίη. ἀλλ᾽ οἱ μὲν ἀμαθέες τῶν

τεχνέων,

τεχνέων, ἑκάστη δ' ἐν ἑωυτῇ σοφῇ. πρῶτον μὲν οὖν Αἰθίοπες τόνδε τὸν λόγον ἀνθρώποισι κατεστήσαντο, αἰτίη δὲ αὐτέοισι τὰ μὲν, ἡ σοφίη τοῦ ἔθνεος, καὶ γὰρ τἆλλα τῶν ἄλλων σοφώτεροι Αἰθίοπες, τὰ δὲ, καὶ τῆς οἰκήσεως ἡ εὐμοιρίη. αἰεὶ γὰρ σφέας εὐδίη καὶ γαληναίη περικέαται, οὐδὲ τῶν τοῦ ἔτεος τροπέων ἀνέχονται, ἀλλ' ἐν μιῇ ὥρῃ οἰκέουσιν. ἰδόντες οὖν πρῶτα τὴν σεληναίην οὐκ ἐς πάμπαν ὁμοίην φαινομένην, ἀλλὰ πολυειδέα τε γιγνομένην, καὶ ἐν ἄλλοτε ἄλλῃ μορφῇ τρεπομένην, ἐδόκεεν αὐτέοισι τὸ χρῆμα θωύματος καὶ ἀπορίης ἄξιον. ἔνθεν δὲ ζητέοντες, εὗρον τουτέων τὴν αἰτίην, ὅτι οὐκ ἴδιον τῇ σεληναίῃ τὸ φέγγος, ἀλλά οἱ παρ' ἠελίου ἔρχεται. εὗρον δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀστέρων τὴν φορὴν, τοὺς δὴ πλανήτας ἡμεῖς καλέομεν, μοῦνοι γὰρ τῶν ἄλλων ἀστέρων κινέονται, φύσιν τε αὐτῶν, καὶ δυναστείην, καὶ ἔργα, τὰ ἕκαστος ἐπιτελέουσιν. ἐν δὲ καὶ οὐνόματα αὐτέοισιν ἐπέθεσαν, οὐκ ὀνόματα, ὅπως ἐδόκεον, ἀλλὰ σημήϊα. ταῦτα μὲν οὖν Αἰθίοπες ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπέβλεψαν, μετὰ δὲ, γείτοσιν οὖσιν, Αἰγυπτίοισιν, ἀτελέα τὸν λόγον παρέδοσαν. Αἰγύπτιοι δὲ παρὰ σφέων ἐκδεξάμενοι ἡμιεργέα τὴν μαντικὴν, ἐπὶ μέζον ἤγειραν. μέτρα τε τῆς ἑκάστου κινήσεως εὐσημήναντο, καὶ ἐτέων ἀριθμὸν, καὶ μηνέων καὶ ὡρέων διετάξαντο. καὶ μηνῶν μὲν σφίσι μέτρον, ἡ σεληναίη, καὶ ἡ ταύτης ἀναστροφὴ ἐγένετο, ἔτεος δὲ, ἠέλιος, καὶ ἡ τοῦ ἠελίου περίφορος, οἱ δὲ καὶ ἄλλα ἐμήσαντο

πολλῷ μέζω τουτέων. ἐκ γὰρ δὴ τοῦ παντὸς ἠέρος, καὶ ἀστέρων τῶν ἄλλων, ἀπλανέων τε καὶ εὐσταθέων, καὶ οὐδ᾽ ἅμα κινεομένων, δυώδεκα μοίρας ἐτάμοντο ἐν τοῖσι κινεομένοισι. καὶ οἰκεῖα ζῷα ἐόντα, ἕκαστον αὐτῶν ἐς ἄλλην μορφὴν μεμιμέαται, τὰ μὲν ἐνάλια, τὰ δὲ ἀνθρώπων, τὰ δὲ θηρῶν, τὰ δὲ πτηνῶν, τὰ δὲ κτηνέων. ἀπὸ τέων δὴ καὶ ἱρὰ τὰ Αἰγύπτια πολυειδέα ποιέεται. οὐ γὰρ πάντες Αἰγύπτιοι ἐκ τῶν δυώδεκα μοιρέων πασέων ἐμαντεύοντο, ἄλλοι δὲ ἀλλοίῃσι μοίρῃσιν ἐχρέοντο. καὶ κριὸν μὲν σέβουσιν, ὁκόσοι ἐς κριὸν ἀπέβλεπον. ἰχθύας δὲ οὐ σιτέονται, ὁκόσοι ἰχθύας ἐπεσημήναντο. οὐδὲ τράγον κτείνουσιν, ὅσοι αἰγόκερων ᾔδεσαν. καὶ οἱ ἄλλοι τἄλλα, ὡς ἕκαστοι, ἱλάσκονται. ναὶ μὴν καὶ ταῦρον ἐς τιμὴν τοῦ ἠερίου ταύρου σεβίζονται. καὶ ὁ Ἆπις αὐτοῖς χρῆμα ἱρώτατον, τὴν χώρην ἐπινέμεται, καὶ οἱ ἐκεῖ μαντήϊόν τε ἀνατιθέασι, σημήϊον τῆς ἐκείνου τοῦ ταύρου μαντικῆς. οὐ μετὰ πολλὸν δὲ, καὶ Λίβυες ἐπέβησαν τοῦ λόγου. καὶ γὰρ τὸ Λιβύων μαντήϊον τοῦ Ἄμμωνος, καὶ τοῦτο ἐς τὸν ἠέρα, καὶ ἐς τὴν τούτου σοφίην εὕρητο, παρὰ τὸν Ἄμμωνα, καὶ οὗτοι κριοπρόσωπον ποιέονται. ἔγνωσαν δὲ τουτέων ἕκαστα καὶ Βαβυλώνιοι, οὗτοι μὲν, λέγουσι, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων, ἐμοὶ δὲ δοκέει, πολλὸν ὕστερον ἐς τούτους ὁ λόγος ἀφίκετο. Ἕλληνες δὲ, οὔτε παρ᾽ Αἰθιόπων, οὔτε παρ᾽ Αἰγυπτίων ἀστρολογίης πέρι οὐδὲν ἤκουσαν, ἀλλὰ σφίσιν Ὀρφεὺς,

ὁ Οἰάγρου καὶ Καλλιόπης, πρῶτος τάδε ἀπηγήσατο. οὐ μάλα ἐμφανέως, οὐδὲ ἐς φάος τὸν λόγον προήνεγκεν, ἀλλ' ἐς γοητείην καὶ ἱερολογίην, οἵη διανοίη ἐκείνου. πηξάμενος γὰρ λύρην, ὄργιά τε ἐποιέετο, καὶ τὰ ἱρὰ ἤειδεν. ἡ δὲ λύρη, ἑπτάμιτος ἐοῦσα, τὴν τῶν κινεομένων ἀστέρων ἁρμονίην συνεβάλλετο. ταῦτα Ὀρφεὺς διζήμενος, καὶ ταῦτα ἀνακινέων, πάντα ἔθελγε, καὶ πάντων ἐκράτεεν. οὐ γὰρ ἐκείνην τὴν λύρην ἔβλεπεν, οὐδέ οἱ ἄλλης ἔμελε μουσουργίης, ἀλλ' αὕτη Ὀρφέως ἡ μεγάλη λύρη. Ἕλληνες τε τάδε τιμέοντες, μοίρην ἐν αὐτῷ οὐρανῷ ἀπένειμαν. καὶ ἀστέρες πολλοί, καλέονται λύρη Ὀρφέως. ἢν δέ κοτε Ὀρφέα ἴδῃς, ἢ λίθοισιν ἢ χροιῇ μεμιμημένον, μέσῳ ἕζεται εἴκελος ἀείδοντι, μετὰ χερσὶν ἔχων τὴν λύρην. ἀμφὶ δέ μιν ζῶα μυρία ἑστήκεεν, ἐν οἷς καὶ ἄνθρωπος καὶ ταῦρος καὶ λέων. καὶ τῶν ἕκαστον ὅτ' ἂν ἐκεῖνα ἴδῃς, μέμνησό μοι τουτέων, κοίη ἐκείνου ἀοιδή, κοίη δὲ καὶ ἡ λύρη, κοῖος δὲ καὶ ταῦρος, ἢ ὁ κοῖος λέων, Ὀρφέως ἐπαΐουσιν. ἢν δὲ, τὰ λέγω, αἴτια γνοίης, σὺ δὲ καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ δέρκεο ἕκαστον τουτέων. λέγουσι δὲ Τειρεσίην, ἄνδρα Βοιώτιον, τοῦ δὴ κλέος μαντοσύνης πέρι πολλὸν ἀείρεται, οὗτος τὸν Τειρεσίην ἐν Ἕλλησιν εἶπεν, ὅτι τῶν πλανωμένων ἀστέρων, οἱ μὲν θήλεες, οἱ δὲ ἄρρενες ἐόντες, οὐκ ἴσα ἐκτελέουσι. τοῦ καί μιν διφυέα γενέσθαι, καὶ ἀμφίβιον Τειρεσίην μυθολογέουσιν, ἄλλοτε μὲν θῆλυν, ἄλλοτε δὲ

ἄῤῥγνα. Ἀτρέως δὲ καὶ Θυέστεω, περὶ τῆς πατρῴης βασιληίης φιλονεικεόντων, ἤδη τοῖσιν Ἕλλησιν, ἀναφανδὸν ἀστρολογίης τε καὶ σοφίης τῆς οὐρανίης μάλιστ' ἔμελε. καὶ τὸ ξυνὸν τῶν Ἀργείων, ἄρχειν ἔγνωσαν ἑωυτῶν, ὅστις τοῦ ἑτέρου σοφίῃ προφερέστερος. ἔνθα δὴ Θυέστης μὲν κριὸν σφίσι, τὸν ἐν τῷ οὐρανῷ σημηνάμενος, ὑπέδεξεν, ἀπ' ὅτεω δὴ ἄρνα χρύσεον Θυέστῃ γενέσθαι μυθολογέουσιν. Ἀτρεὺς δὲ τοῦ ἠελίου πέρι, καὶ τῶν ἀντολέων αὐτοῦ, λόγον ἐποιήσατο, ὅτι οὐκ ἐν ὁμοίῃ φορῇ ἠέλιός τε, καὶ ὁ κόσμος κινέονται, ἀλλ' ἐν ἀντίξοον ἀλλήλοις διαδρομέουσι. καὶ αἱ νῦν δύσιες, δοκέουσαι τοῦ κόσμου δύσιες ἐοῦσαι, τοῦ ἠελίου ἀντολαί εἰσι. τάδε εἰπόντα, βασιλῆα μιν Ἀργεῖοι ἐποιήσαντο, καὶ μέγα κλέος τῆς σοφίης αὐτοῦ ἐγένετο. ἐγὼ δὲ καὶ περὶ Βελλεροφόντεω τοιάδε φρονέω. πτηνὸν μέν οἱ γενέσθαι ἵππον οὐ μάλα πείθομαι, δοκέω δέ μιν ταύτην τὴν σοφίην μετέποντα, ὑψηλά τε φρονέοντα, καὶ ἄστροισι ὁμιλέοντα, ἐν οὐρανὸν οὐχὶ τῷ ἵππῳ ἀναβῆναι, ἀλλὰ τῇ διανοίῃ. ἴσα δέ μοι καὶ ἐν Φρίξον τὸν Ἀθάμαντος ἐρέω, τὸν δὴ κριοῦ χρυσέου δι' αἰθέρος ἐλάσαι μυθέονται. καὶ μέν τοι καὶ Δαίδαλον τὸν Ἀθηναῖον, ξείνη μὲν ἡ ἱστορίη, δοκέω γέ μιν οὐκ ἔξω ἀστρολογίης, ἀλλά οἱ αὐτὸς μάλιστα ἐχρήσατο, καὶ παιδὶ τῷ ἑωυτοῦ κατηγήσατο. Ἴκαρος δὲ, νεότητι καὶ ἀτασθαλίῃ χρεόμενος, καὶ οὐκ ἐπιεικτὰ διζήμενος, ἀλλ' ἐν πόλον ἀερθεὶς τῷ νῷ, ἐξέ-

πέρι τῆς ἀληθείης, καὶ παντὸς ἀπὸ ἀσφαλέος τοῦ λόγου, καὶ ἐν πελάγεϊ κατηνέχθη ἀβύσσων πρηγμάτων. τὸν Ἕλληνες ἄλλως μυθολογέουσι, καὶ κόλπον ἐπ' αὐτῷ ἐν τῇδε τῇ θαλάσσῃ, Ἰκάριον εἰκῆ καλέουσι. τάχα δὲ καὶ Πασιφάη, παρὰ Δαιδάλου ἀκούσασα ταύρου τε πέρι, τοῦ ἐν τοῖς ἄστροισι φαινομένου, καὶ αὐτῆς ἀστρολογίης, ἐς ἔρωτα τοῦ λόγου ἀπίκετο, ὅθεν νομίζουσιν, ὅτι Δαίδαλός μιν τῷ ταύρῳ ἐνύμφευσεν. εἰσὶ δὲ, οἳ καὶ κατὰ μέρεα τὴν ἐπιστήμην διελόντες, ἕκαστοι αὐτῶν ἄλλα ἐπενοήσαντο, οἱ μὲν τὰ ἐς τὴν σελήνην, οἱ δὲ τὰ ἐς Δία, οἱ δὲ τὰ ἐς ἠέλιον συναγείραντες, δρόμους τε αὐτέων πέρι κινήσιος καὶ δυνάμιος. καὶ Ἐνδυμίων μὲν τὰ ἐς τὴν σελήνην διετάξατο, Φαέθων δὲ τοῦ ἠελίου δρόμον ἐτεκμήρατο, οὐ μέν γε ἀτρεκέως, ἀλλ' ἀτελέα τὸν λόγον ἀπολιπὼν, ἀπέθανεν. οἱ δὲ τά γε ἀγνοέοντες, ἠελίου παῖδα, Φαέθοντα δοκέουσι, καὶ μῦθον ἐπ' αὐτέῳ οὐδαμᾶ πιστὸν διηγέονται. ἐλθόντα γάρ μιν παρὰ τὸν ἠέλιον τὸν πατέρα, αἰτέειν τὸ τοῦ φωτὸς ἅρμα ἡνιοχεύειν, τὸν δὲ δοῦναί τέ οἱ, καὶ ὑποθέσθαι τῆς ἱππασίης τὸν νόμον. ὁ δὲ Φαέθων, ἐπειδὴ ἀνέβη τὸ ἅρμα, ἡλικίῃ καὶ ἀπειρίῃ, ἄλλοτε μὲν πρόσγειος ἡνιόχευεν, ἄλλοτε πολλὸν τῆς γῆς ἀπαιωρούμενος, τοὺς δὲ ἀνθρώπους κρύος τε καὶ θάλπος οὐκ ἀνασχετὸν διέφθειρεν. ὧν τοῖσι δὴ τὸν Δία ἀγανακτέοντα, βαλεῖν πρηστῆρι Φαέθοντα μεγάλῳ, πεσόν-

τὰ δέ μιν αἱ ἀδελφαὶ πενθήσασαι, πένθος μέγα ἐποίεον, ἔστε μετέβαλλον τὰ εἴδεα, καὶ νῦν εἰσιν αἴγειροι, καὶ τὸ ἤλεκτρον ἐπ' αὐτῷ δάκρυον σταλάουσιν. οὐχ οὕτω ταῦτα ἐγένετο, οὐδὲ ὅσιον αὐτοῖσι πείθεσθαι. οὐδὲ ἥλιος παῖδα ἐποιήσατο, οὐδὲ ὁ παῖς αὐτῷ ἀπέθανε. λέγουσι δὲ καὶ ἄλλα Ἕλληνες πολλὰ μυθώδεα, τοῖσι ἐγὼ οὐ μάλλα τι πείθομαι. κῶς γὰρ δὴ ὅσιον πιστεῦσαι, παῖδα Αἰνείην τῆς Ἀφροδίτης γενέσθαι, καὶ Διὸς Μίνω, καὶ Ἄρεος Ἀσκάλαφον, καὶ Αὐτόλυκον Ἑρμέω; ἀλλ' οὗτοι ἕκαστος αὐτέων, θεοφιλέες ἐγένοντο, καὶ σφίσι γεινομένοισι, τῷ μὲν ἡ Ἀφροδίτη, τῷ δὲ ὁ Ζεύς, τῷ δὲ ὁ Ἄρης ἐπέβλεψεν. ὁκόσοι γὰρ δὴ ἀνθρώποισι ἐν τῇ γενεῇ ταύτῃ οἰκοδεσποτέουσιν, οὗτοι ὅκως τοκέες, ἑωυτοῖσι πάντα εἴκελα ἐκτελέουσι, καὶ χροιὴν καὶ μορφὴν, καὶ ἔργα, καὶ διανοίην. καὶ βασιλεὺς μὲν ὁ Μίνως, Διὸς ἡγεομένου, καλὸς δὲ Αἰνείης, Ἀφροδίτης βουλήσει ἐγένετο. κλέπτης δὲ Αὐτόλυκος, ἡ δέ οἱ κλεπτικὴ, ἐξ Ἑρμέω ἀπίκετο. οὐ μὲν ὦν οὐδὲ τὸν Κρόνον ὁ Ζεὺς ἔδησεν, οὐδὲ ἐς Τάρταρον ἔρριψεν, οὐδὲ τὰ ἄλλα ἐμήσατο, ὁκόσα ἄνθρωποι νομίζουσιν. ἀλλὰ φέρεται γὰρ ὁ Κρόνος τὴν ἔξω φορὴν, πολλὸν ἀφ' ἡμέων. καί οἱ νωθρή τε ἡ κίνησις, καὶ οὐ ῥηΐδιον τοῖσι ἀνθρώποισι ὁράασθαι, διὸ δή μιν ἑστάναι λέγουσιν, ὅκως πεπεδημένον. τὸ δὲ βάθος τὸ πολλὸν τοῦ ἠέρος, Τάρταρος καλέεται, μάλιστα ἔκ τε Ὁμή-

ρου

ρου τοῦ ποιητέω, καὶ τῶν Ἡσιόδου ἐπέων μάθοι ἄν τις τὰ πάλαι τοῖς ἀστρολογέουσι ὁμοφωνέοντα. ὅταν δὲ τὴν σειρὴν τοῦ Διὸς ἀπηγέεται, καὶ τοῦ ἠελίου τὰς βόας, τὰ δὴ ἐγὼ ἤματα εἶναι συμβάλλομαι, καὶ τὰς πόλιας, τὰς ἐν τῇ ἀσπίδι Ἥφαιστος ἐποιήσατο, καὶ τὸν χορὸν, καὶ τὴν ἀλωὴν, τὰ μὲν γὰρ ὁκόσα ἐς τὴν Ἀφροδίτην αὐτῷ, καὶ τοῦ Ἄρεος τὴν μοιχείην λέλεκται, καὶ τὰ ἐμφανέα, οὐκ ἄλλοθεν, ἢ ἐκ τῆσδε τῆς σοφίης πεποιημένα. ἡ γὰρ δὴ, ὧν Ἀφροδίτης καὶ τοῦ Ἄρεος ὁμοδρομίη, τὴν Ὁμήρου ἀοιδὴν ἀπεργάζεται. ἐν ἄλλοισι δὲ ἔπεσι τὰ ἔργα ἑκάστου αὐτέων διωρίσατο, τῇ Ἀφροδίτῃ μὲν εἰπὼν, Ἀλλὰ σύ γ' ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο. τὰ δὲ τοῦ πολέμου, Ταῦτα γ' Ἄρηϊ θοῷ, καὶ Ἀθήνῃ πάντα μελήσει. Ἅπερ οἱ παλαιοὶ ἰδόντες, μάλιστα μαντικῇσι ἐχρέοντο, καὶ οὐ πάρεργον αὐτὴν ἐποιέοντο. ἀλλ' οὔτε πόλιας ᾤκιζον, οὐδὲ τείχεα περιεβάλλοντο, οὔτε φόνους ἐργάζοντο, οὔτε γυναῖκας ἐγάμεον, πρὶν ἂν δὴ παρὰ μαντέων ἀκοῦσαι ἕκαστα. καὶ γὰρ δὴ τὰ μαντήϊα αὐτέοισι οὐκ ἔξω ἀστρολογίης ἦν. ἀλλὰ παρὰ μὲν Δελφοῖς, παρθένος ἔχει τὴν προφητείην, σύμβολον τῆς παρθένου τῆς οὐρανίης. καὶ δράκων ὑπὸ τῷ τρίποδι φθέγγεται, ὅτι καὶ ἐν τοῖσι ἄστροισι δράκων φαίνεται. καὶ ἐν Διδύμοις δὲ μαντήϊον τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐμοὶ δοκέει, καὶ τοῦτο ἐκ τῶν ἠερίων Διδύμων ὀνομάζεται. οὕτω δὲ αὐτοῖσι χρη-

μα ἱρώτατον ἡ μαντοσύνη ἐδόκεεν, ὥστε δὴ Ὀδυσσεύς, ἐπειδὴ ἔκαμε πλανεόμενος, ἐθελήσας ἀτρεκὲς ἀκοῦσαι περὶ τῶν ἑωυτοῦ πρηγμάτων, ἐς τὸν Ἀΐδην ἀπίκετο, οὐκ ὄφρα ἴδῃ νέκυας, καὶ ἀτερπέα χῶρον, ἀλλ' ἐς λόγους ἐλθεῖν Τειρεσίῃ ἐπιθυμέων. καὶ ἐπειδὴ ἐς τὸν χῶρον ἦλθεν, ἔνθα ἡ Κίρκη ὑπέφηνε, καὶ ἔσκαψε τὸν βόθρον, καὶ τὰ μῆλα ἔσφαξε, πολλῶν νεκύων παρεόντων, ἐν τοῖσι καὶ τῆς μητρὸς τῆς ἑωυτοῦ τοῦ αἵματος πιεῖν ἐθελόντων, οὐ πρότερον ἀφῆκεν οὐδ' ἑνί, οὐδὲ αὐτῇ τῇ μητρί, πρὶν Τειρεσίην γεύσασθαι, καὶ ἐξαναγκάσαι εἰπεῖν οἱ τὸ μαντήϊον. καὶ ἀνέσχετο, διψῶσαν ὁρέων τῆς μητρὸς τὴν σκιήν. Λακεδαιμονίοισι δὲ Λυκοῦργος τὴν πολιτείην πᾶσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διετάξατο. καὶ νόμον σφίσιν ἐποιήσατο μηδαμὰ μηδὲ ἐς πόλεμον προχωρέειν, πρὶν τὴν σεληναίην πλήρεα γενέσθαι. οὐ γὰρ ἴσην ἐνόμιζον εἶναι τὴν δύναμιν, αὐξανομένης τῆς σεληναίης καὶ ἀφανιζομένης, πάντα δὲ ὑπ' αὐτῇ διοικέεσθαι. ἀλλὰ μοῦνοι Ἀρκάδες ταῦτα οὐκ ἐδέξαντο, οὐδὲ ἐτίμησαν ἀστρολογίην, ἀνοίῃ δὲ καὶ ἀσοφίῃ, λέγουσι καὶ τῆς σεληναίης ἔμμεναι προγενέστεροι. οἱ μὲν, ὧν πρὸ ἡμέων οὕτω κάρτα ἦσαν φιλομαντίες, οἱ δὲ νῦν, οἱ μὲν αὐτέων ἀδύνατα εἶναι λέγουσιν, ἀνθρώποισι τέλος εὑρέσθαι μαντικῆς, οὐ γὰρ εἶναί μιν οὔτε πιστὴν, οὔτε ἀληθέα. οὐδὲ τὸν Ἄρεα, ἢ τὸν Δία, ἐν τῷ οὐρανῷ ἡμέων εἵνεκα κινέεσθαι, ἀλλὰ τῶν

μὲν

μὲν ἀνθρωπηΐων πρηγμάτων οὐδεμίην ὤρην ἐκεῖνοι ποιέονται, οὐδ᾽ ἐστὶν αὐτέοισι πρὸς τάδε κοινωνίη, κατὰ σφέας δὲ χρέῃ τῆς περιφορῆς ἀναστρέφονται. ἄλλοι δὲ ἀστρολογίην ἀψευδέα μὲν, ἀνωφελέα δ᾽ εἶναι λέγουσιν, οὐ γὰρ ὑπὸ μαντοσύνης ἀλλάσσεσθαι, ὁκόσα τῇσι μοίρῃσι δοκέοντα ἐπέρχεται. ἐγὼ δὲ πρὸς τάδε ἄμφω ἐκεῖνα ἔχω εἰπεῖν, ὅτι οἱ μὲν ἀστέρες, ἐν τῷ οὐρανῷ τὴν σφετέρην εἱλέονται, πάρεργον δὲ σφίσι τῆς κινήσεως τῶν καθ᾽ ἡμέας ἕκαστον ἐπιγίγνεται. ἢ ἐθέλεις ἵππου μὲν θέοντος, καὶ ὀρνίθων, καὶ ἀνδρῶν κλονεομένων, λίθους ἀνασαλεύεσθαι, καὶ κάρφεα δονέεσθαι ὑπὸ τῶν ἀνέμων τοῦ δρόμου, ὑπὸ δὲ τῇ δίνῃ τῶν ἀστέρων μηδὲν ἄλλο γίγνεσθαι; καὶ ἐκ μὲν ὀλίγου πυρὸς ἀπορροίη ἐς ἡμέας ἔρχεται, καὶ τὸ πῦρ οὐ δι᾽ ἡμέας καίει τι, οὐδὲ οἱ μέλει τοῦ ἡμετέρου θάλπεος, ἀστέρων δὲ οὐδεμίην ἀπορροίην δεχόμεθα; καὶ μέντοι τῇ ἀστρολογίῃ, τὰ μὲν φαῦλα ἐσθλὰ ποιῆσαι, ἀδύνατά ἐστιν, οὐδὲ ἀλλάξαι τι τῶν ἀπορρεόντων πρηγμάτων, ἀλλὰ τοὺς χρεωμένους τάδε ὠφελέει. τὰ μὲν ἐσθλὰ εἰδότας ἀφιξόμενα πολλὸν ἀπόπροσθεν εὐφραίνει, τὰ δὲ ἀγνοέουσι φαῦλα εὐμαρέως δέχονται. οὐ γάρ σφισι ἐπέρχεται, ἀλλ᾽ ἐν μελέτῃ καὶ προσδοκίῃ, ῥηΐδια καὶ πρηέα ἥκει. τάδε ἀστρολογίης πέρι ἐγὼν ὑπολαμβάνω.

Δημώνακτος βίος.

Ἔμελλεν ἄρα μὴ δὲ ὁ καθ' ἡμᾶς βίος, τὸ παντάπασιν ἄμοιρος ἔσεσθαι, ἀνδρῶν λόγου καὶ μνήμης ἀξίων, ἀλλὰ καὶ σώματος ἀρετὴν ὑπερφυᾶ, καὶ γνώμην ἄκρως φιλόσοφον ἐκφαίνειν. λέγω δὲ, ἔς τε τὸν Βοιώτιον Σώστρατον ἀναφέρων, ὃν Ἡρακλέα οἱ Ἕλληνες ἐκάλουν, καὶ ᾤοντο εἶναι, καὶ μάλιστα ἐς Δημώνακτα τὸν φιλόσοφον, οὓς καὶ εἶδον αὐτὸς, καὶ ἰδὼν ἐθαύμασα. θατέρῳ δὲ τῷ Δημώνακτι καὶ ἐπὶ μήκιστον συνεγενόμην. περὶ μὲν οὖν Σωστράτου, ἐν ἄλλῳ βιβλίῳ γέγραπταί μοι, καὶ δεδήλωται, μέγεθός τε αὐτοῦ, καὶ ἰσχύος ὑπερβολὴ, καὶ ἡ ὕπαιθρος ἐν τῷ Παρνασσῷ δίαιτα, καὶ ἡ ἐπίπονος εὐνὴ, καὶ τροφαὶ ὄρειοι, καὶ ἔργα οὐκ ἀπῳδὰ τοῦ ὀνόματος, καὶ ὅσα ἢ λῃστὰς αἱρῶν ἔπραξεν, ἢ ὁδοποιῶν τὰ ἄβατα, ἢ γεφυρῶν τὰ δύσπορα. περὶ δὲ Δημώνακτος ἤδη δίκαιον λέγειν, ἀμφοῖν ἕνεκα, ὡς ἐκεῖνός τε διὰ μνήμης εἴη τοῖς ἀρίστοις τόγε κατ' ἐμὲ, καὶ οἱ γενναιότατοι τῶν νέων, καὶ πρὸς φιλοσοφίαν ὁρῶντες, ἔχοιεν μὴ πρὸς τὰ ἀρχαῖα μόνα τῶν παραδειγμάτων σφᾶς αὐτοὺς ῥυθμίζειν, ἀλλὰ κἀκ τοῦ ἡμετέρου βίου κανόνα προτίθεσθαι, καὶ ζηλοῦν ἐκεῖνον, ἄριστον, ὧν οἶδα ἐγὼ, φιλοσόφων γενόμενον. ἦν δὲ τὸ μὲν γένος Κύπριος, οὐ τῶν ἀφανῶν, ὅσα εἰς ἀξίωμα πολιτικὸν, καὶ κτῆσιν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πάντων τούτων ὑπερά-

νω

νω γενόμενος. καὶ ἀξιώσας ἑαυτὸν τῶν καλλίστων,
πρὸς φιλοσοφίαν ὥρμησεν, οὐκ Ἀγαθοβούλου, μὰ
Δί' οὐδὲ Δημητρίου πρὸ αὐτοῦ, οὐδ' Ἐπικτήτου, ἐ-
πεγειράντων, ἀλλὰ πᾶσι μὲν συνεγένετο τούτοις,
καὶ ἔτι Τιμοκράτει τῷ Ἡρακλεώτῃ, σοφῷ ἀνδρί,
φωνήν τε καὶ γνώμην μάλιστα κεκοσμημένῳ. ἀλλ'
ὁ γὰρ Δημῶναξ, οὐχ ὑπό τούτων τινός, ὡς ἔφην,
παρακληθείς, ἀλλ' οἰκείας πρὸς τὰ καλὰ ὁρμῆς, καὶ
ἐμφύτου πρὸς φιλοσοφίαν ἔρωτος, ἐκ παίδων
εὐθὺς κεκινημένος, ὑπερεῖδε μὲν τῶν ἀνθρωπείων
ἀγαθῶν ἁπάντων. ὅλον δὲ παραδοὺς ἑαυτὸν ἐλευ-
θερίᾳ καὶ παρρησίᾳ, διετέλεσεν, αὐτός τε ὀρθῷ
καὶ ὑγιεῖ, καὶ ἀνεπιλήπτῳ βίῳ χρώμενος, καὶ τοῖς
ὁρῶσι καὶ ἀκούουσι παράδειγμα παρέχων, τὴν
ἑαυτοῦ γνώμην, καὶ τὴν ἐν τῷ φιλοσοφεῖν ἀλή-
θειαν. οὐ μὴν ἀνίπτοις γε ποσὶ τὸ τοῦ λόγου, πρὸς
ταῦτα ᾖξεν, ἀλλὰ καὶ ποιηταῖς σύντροφος ἐγένε-
το, καὶ τῶν πλείστων ἐμέμνητο, καὶ λέγειν ἤσκητο.
καὶ τὰς ἐν φιλοσοφίᾳ προαιρέσεις, οὐκ ἐπ' ὀλίγον,
οὐδὲ κατὰ τὴν παροιμίαν, ἄκρῳ τῷ δακτύλῳ
ἁψάμενος, ἠπίστατο. καὶ τὸ σῶμα δὲ ἐγεγύμναστο,
καὶ πρὸς καρτερίαν διεπεπόνητο. καὶ τὸ ὅλον, ἐμεμε-
λήκει αὐτῷ μηδενὸς ἄλλου προσδεᾶ εἶναι. ὥστε ἐ-
πεὶ καὶ ἔμαθεν οὐκέτι ἑαυτῷ διαρκῶν, ἑκὼν ἀπῆλ-
θε τοῦ βίου, πολὺν ὑπὲρ αὐτοῦ λόγον τοῖς ἀρίστοις
τῶν Ἑλλήνων καταλιπών. φιλοσοφίας δὲ εἶδος οὐχ
ἓν ἀποτεμνόμενος, ἀλλὰ πολλὰ ἐς ταὐτὸ καταμί-

ξας, οὐ πάνυ τι διέφαινε, τίνι αὐτῶν ἔχαιρεν. ἐῴκει δὲ τῷ Σωκράτει μᾶλλον ᾠκειῶσθαι, εἰ καὶ τῷ σχήματι, καὶ τῇ τοῦ βίου ῥᾳστώνῃ, τὸν Σινωπέα ζηλοῦν ἔδοξεν, οὐ παραχαράττων τὰ εἰς τὴν δίαιταν, ὡς θαυμάζοιτο, καὶ ἀποβλέποιτο ὑπὸ τῶν ἐντυγχανόντων, ἀλλ' ὁμοδίαιτος ἅπασι, καὶ πεζὸς ὤν, καὶ οὐδ' ἐπ' ὀλίγον τύφῳ κάτοχος συνῆν, καὶ ξυνεπολιτεύετο. καὶ τὴν μὲν τοῦ Σωκράτους εἰρωνείαν οὐ προσιέμενος, χάριτος δὲ Ἀττικῆς μεστὰς ἀποφαίνων τὰς συνουσίας, ὡς τοὺς προσομιλήσαντας ἀπιέναι, μήτε καταφρονήσαντας ὡς ἀγεννοῦς, μήτε τὸ σκυθρωπὸν τῶν ἐπιτιμήσεων ἀποφεύγοντας, παντοίους δὲ ὑπ' εὐφροσύνης γινομένους, καὶ κοσμιωτέρους παραπολὺ, καὶ φαιδροτέρους, καὶ πρὸς τὸ μέλλον εὐέλπιδας. οὐδὲ πώποτε γοῦν ὤφθη κεκραγὼς, ἢ ὑπερδιατεινόμενος ἢ ἀγανακτῶν, οὐδ' εἰ ἐπιτιμᾶν τῳ δέοι. ἀλλὰ τῶν μὲν ἁμαρτημάτων καθήπτετο, τοῖς δὲ ἁμαρτάνουσι συνεγίνωσκε. καὶ τὸ παράδειγμα παρὰ τῶν ἰατρῶν ἠξίου λαμβάνειν, τὰ μὲν νοσήματα ἰωμένων, ὀργῇ δὲ πρὸς τοὺς νοσοῦντας οὐ χρωμένων. ἡγεῖτο γὰρ, ἀνθρώπου μὲν εἶναι τὸ ἁμαρτάνειν, θεοῦ δὲ, ἢ ἀνδρὸς ἰσοθέου, τὰ πταισθέντα ἐπανορθοῦν. τοιούτῳ δὴ βίῳ χρώμενος, ἐς ἑαυτὸν μὲν οὐδενὸς ἐδεῖτο, φίλοις δὲ συνέπραττε τὰ εἰκότα. καὶ τοὺς μὲν εὐτυχεῖν δοκοῦντας αὐτῶν ὑπεμίμνησκεν, ὡς ἐπ' ὀλιγοχρονίοις τοῖς δοκοῦσιν ἀγαθοῖς ἐπαιρομένους.

τοὺς δὲ, ἢ πενίαν ὀδυρομένους, ἢ φυγὴν δυσχεραίνοντας, ἢ γῆρας ἢ νόσον αἰτιωμένους, σὺν γέλωτι παρεμυθεῖτο, οὐχ ὁρῶντας, ὅτι μετὰ μικρὸν αὐτοῖς παύσεται μὲν τὰ ἀνιῶντα, λήθη δέ τις ἀγαθῶν καὶ κακῶν, καὶ ἐλευθερία μακρὰ πάντας ἐν ὀλίγῳ καταλήψεται. ἔμελε δὲ αὐτῷ, καὶ ἀδελφοὺς στασιάζοντας διαλλάττειν, καὶ γυναιξὶ πρὸς τοὺς γεγαμηκότας εἰρήνην πρυτανεύειν. καί που καὶ δήμοις ταραττομένοις ἐμμελῶς διελέχθη, καὶ τοὺς πλείστους αὐτῶν ἔπεισεν ὑπουργεῖν τῇ πατρίδι τὰ μέτρια. τοιοῦτός τις ἦν ὁ τρόπος τῆς φιλοσοφίας αὐτοῦ, πρᾶος καὶ ἥμερος καὶ φαιδρός. μόνον αὐτὸν ἠνία φίλου νόσος ἢ θάνατος, ὡς ἂν καὶ τὸ μέγιστον τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀγαθῶν, τὴν φιλίαν ἡγούμενον. καὶ διὰ τοῦτο φίλος μὲν ἦν ἅπασι, καὶ οὐκ ἔστιν, ὅντινα οὐκ οἰκεῖον ἐνόμιζεν, ἄνθρωπόν γε ὄντα. πλέον δὲ ἢ ἔλαττον ἔχαιρε, συνὼν ἐνίοις αὐτῶν μόνοις, ἐξιστάμενος, ὁπόσοι ἂν ἐδόκουν αὐτῷ ὑπὲρ τὴν τῆς θεραπείας ἐλπίδα διαμαρτάνειν. καὶ ταῦτα πάντα μετὰ Χαρίτων, καὶ Ἀφροδίτης αὐτῆς ἔπραττέ τε, καὶ ἔλεγεν, ὡς ἀεὶ τὸ κωμικὸν ἐκεῖνο, τὴν πειθὼ τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ ἐπικαθῆσθαι. τοιγαροῦν καὶ Ἀθηναίων ὅ, τε σύμπας δῆμος, καὶ οἱ ἐν τέλει, ὑπερφυῶς ἐθαύμαζον αὐτὸν, καὶ διετέλουν, ὥς τινα τῶν κρειττόνων προσβλέποντες. καί τοι ἐν ἀρχῇ προσέκρουε τοῖς πολλοῖς αὐτῶν, καὶ μῖσος οὐ μεῖον τοῦ παρὰ τοῖς πλήθεσιν ἐκτήσατο, ἐπί τε τῇ παῤῥη-

σία καὶ ἐλευθερία. καί τινες ἐπ' αὐτὸν ἀνέστησαν Ἄνυτοι, καὶ Μέλιτοι, τὰ αὐτὰ κατηγοροῦντες, ἅπερ κἀκείνου τότε, ὅτι οὔτε θύων ὤφθη πώποτε, οὔτε ἐμυήθη μόνος ἁπάντων ταῖς Ἐλευσινίαις. πρὸς ἅπερ ἀνδρείως μάλα στεφανωσάμενος, καὶ καθαρὸν ἱμάτιον ἀναλαβὼν, καὶ παρελθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τὰ μὲν ἐμμελῶς, τὰ δὲ καὶ τραχύτερον, ἢ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσιν ἀπελογήσατο. πρὸς μὲν γὰρ τὸ μὴ τεθυκέναι πώποτε τῇ Ἀθηνᾷ, μὴ θαυμάσητε, ἔφη, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ μὴ πρότερον αὐτῇ ἔθυσα, οὐδὲ γὰρ δεῖσθαι αὐτὴν τῶν παρ' ἐμοῦ θυσιῶν ὑπελάμβανον. πρὸς δὲ θάτερον τὸ τῶν μυστηρίων, ταύτην ἔφη ἔχειν τὴν αἰτίαν, τοῦ μὴ κοινωνῆσαι σφίσι τῆς τελετῆς, ὅτι ἄν τε φαῦλα ᾖ τὰ μυστήρια, οὐ σιωπήσεται πρὸς τοὺς μηδέπω μεμυημένους, ἀλλ' ἀποτρέψει αὐτοὺς τῶν ὀργίων, ἄν τε καλὰ, πᾶσιν αὐτὰ ἐξαγορεύσειν ὑπὸ φιλανθρωπίας. ὥστε τοὺς Ἀθηναίους, ἤδη λίθους ἐπ' αὐτὸν ἐν ταῖν χεροῖν ἔχοντας, πράους αὐτῷ καὶ ἵλεως γενέσθαι αὐτίκα, καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου ἀρξαμένους τιμᾶν καὶ αἰδεῖσθαι, καὶ τὰ τελευταῖα θαυμάζειν. καί τοι εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τῶν πρὸς αὐτοὺς λόγων, τραχυτέρῳ ἐχρήσατο τῷ προοιμίῳ. ἄνδρες γὰρ, ἔφη, Ἀθηναῖοι, ἐμὲ μὲν ὁρῶντες ἐστεφανωμένον, ὑμεῖς ἤδη κἀμὲ καταθύσατε, τὸ γὰρ πρότερον οὐκ ἐκαλλιερήσατε. Βούλομαι δὲ ἔνια παραθέσθαι τῶν εὐστόχως τε ἅμα καὶ ἀστείως ὑπ' αὐτοῦ λεγομένων. ἄρ-

ξασθαι

ξασθαι δὲ ἀπὸ Φαβωρίνου καλὸν, καὶ ὢν πρὸς ἐκεῖνον
εἶπεν. ἐπεὶ γὰρ ὁ Φαβωρῖνος ἀκούσας τινὸς, ὡς ἐν
γέλωτι ποιοῖτο τὰς ὁμιλίας αὐτοῦ, καὶ μάλιστα τῶν
ἐν αὐταῖς μελῶν, τὸ ἐπικεκλασμένον σφόδρα, ὡς
ἀγεννὲς καὶ γυναικεῖον, καὶ φιλοσοφίᾳ ἥκιστα πρέ
πον, προσελθὼν ἠρώτα τὸν Δημώνακτα, τίς ὢν,
χλευάζοι τὰ αὐτοῦ; ἄνθρωπος, ἔφη, οὐκ εὐαπάτη
τα ἔχων τὰ ὦτα. ἐγκειμένου δὲ τοῦ σοφιστοῦ, καὶ
ἐρωτῶντος, τίνα δὲ καὶ ἐφόδια ἔχων, ὦ Δημῶναξ,
ἐκ παιδὸς εἰς φιλοσοφίαν ἥκεις, ὄρχεις, ἔφη. ἄλλο=
τε δέ ποτε ὁ αὐτὸς προσελθὼν, ἠρώτα τὸν Δημώ=
νακτα, τίνα αἵρεσιν ἀσπάζεται μᾶλλον ἐν φιλοσο
φίᾳ, ὁ δὲ, τίς γάρ σοι εἶπεν, ὅτι φιλοσοφῶ; καὶ
ἀπιὼν ἤδη, παρ' αὐτῷ ἡδὺ μάλα ἐγέλασε. τοῦ δὲ
ἐρωτήσαντος, ἐφ' ὅτῳ γελᾷ, ἐκεῖνος ἔφη, γελοῖόν
μοι εἶναι ἔδοξεν, εἰ σὺ ἀπὸ τοῦ πώγωνος ἀξιοῖς κρί-
νεσθαι τοὺς φιλοσοφοῦντας, αὐτὸς πώγωνα οὐκ ἔ-
χων. τοῦ δὲ Σιδωνίου ποτὲ σοφιστοῦ Ἀθήνησιν εὐ=
δοκιμοῦντος, καὶ λέγοντος ὑπὲρ αὐτοῦ ἔπαινόν
τινα τοιοῦτον, ὅτι πάσης φιλοσοφίας πεπείρα-
ται, οὐ χεῖρον δὲ αὐτὰ εἰπεῖν, ἃ ἔλεγεν, ἐὰν Ἀριστο-
τέλης με καλῇ ἐπὶ τὸ Λύκειον, ἕψομαι, ἂν Πλάτων
ἐπὶ τὴν Ἀκαδημίαν, ἀφίξομαι, ἂν Ζήνων ἐπὶ
τὴν Ποικίλην, διατρίψω, ἂν Πυθαγόρας καλῇ, σιω
πήσομαι, ἀναστὰς οὖν ἐκ μέσων τῶν ἀκροωμένων
οὗτος, ἔφη προσειπὼν τὸ ὄνομα, καλεῖ σε Πυθαγό
ρας. Πύθωνος δέ τινος, τῶν ἐν Μακεδονίᾳ εὐπα-

ῥύφων νεανίσκου ὡραίου, ὀρεχελοῦντος αὐτὸν, καὶ προτείνοντος ἐρώτημά τι σοφιστικὸν, καὶ κελεύοντος εἰπεῖν τοῦ συλλογισμοῦ τὴν λύσιν, ἓν, ἔφη, οἶδα τέκνον, ὅτι περαίνει. ἀγανακτήσαντος δὲ ἐκείνου ἐπὶ τῷ τῆς ἀμφιβολίας σκώμματι, καὶ συναπειλήσαντος, αὐτίκα σοι μάλα τὸν ἄνδρα ἐπιδείξω, ὁ δὲ σὺν γέλωτι ἠρώτησε, καὶ γὰρ ἄνδρα ἔχεις; ἐπεὶ δέ τις ἀθλητὴς καταγελασθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, ὅτι ἐσθῆτα ὤφθη ἀνθινὴν ἀμπεχόμενος, Ολυμπιονίκης ὤν, ἐπάταξεν αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλὴν λίθῳ, καὶ αἷμα ἐῤῥύη. οἱ μὲν παρόντες ἠγανάκτουν, ὡς αὐτὸς ἕκαστος τετυπτημένος, καὶ ἐβόων παρὰ τὸν ἀνθύπατον ἰέναι, ὁ δὲ Δημῶναξ, μηδαμῶς, ἔφη, ἄνδρες πρὸς τὸν ἀνθύπατον, ἀλλ' ἐπὶ τὸν ἰατρόν. ἐπεὶ δέ ποτε καὶ χρυσοῦν δακτύλιον, ὁδῷ βαδίζων, εὗρε, γραμμάτιον ἐν ἀγορᾷ προτιθεὶς, ἠξίου τὸν ἀπολέσαντα, ὅστις εἴη τοῦ δακτυλίου δεσπότης, ἥκειν, καὶ εἰπόντα ὁλκὴν αὐτοῦ, καὶ λίθον καὶ τύπον, ἀπολαμβάνειν. ἧκεν οὖν τις μειρακίσκος ὡραῖος, αὐτὸς ἀπολωλεκέναι λέγων, ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ὑγιὲς ἔλεγεν, ἄπιθι, ἔφη, ὦ παῖ, καὶ τὸν ἑαυτοῦ δακτύλιον φύλαττε, τοῦτον γὰρ οὐκ ἀπολώλεκας. τῶν δὲ ἀπὸ τῆς Ῥωμαίων βουλῆς τις, Ἀθήνησιν υἱὸν αὐτῷ δείξας πάνυ ὡραῖον, θηλυδρίαν δὲ καὶ διακεκλασμένον, προσαγορεύει σε, ἔφη, ὁ ἐμὸς υἱὸς οὑτοσὶ, καὶ ὁ Δημῶναξ, καλὸς, ἔφη, καὶ σοῦ ἄξιος, καὶ τῇ μητρὶ ὅμοιος. τὸν δὲ κυνικὸν, ἐν

ἄρκτου

ἄρκτου δέρματι φιλοσοφοῦντα, οὐκ Ὀνώρατον, ὥσπερ ὠνομάζετο, ἀλλ' Ἀρκεσίλαον καλεῖν ἠξίου. ἐρωτήσαντος δέ τινος, τίς αὐτῷ ὅρος εὐδαιμονίας εἶναι δοκεῖ, μόνον εὐδαίμονα ἔφη τὸν ἐλεύθερον. ἐκείνου δὲ φήσαντος πολλοὺς ἐλευθέρους εἶναι, ἀλλ' ἐκεῖνον νομίζω, τὸν μήτε ἐλπίζοντά τι, μήτε δεδιότα. ὁ δὲ, καὶ πῶς ἄν, ἔφη, τοῦτό τις δύναιτο, ἅπαντες γὰρ ὡς τὸ πολὺ τούτοις δεδουλώμεθα. καὶ μὴν, ἔφη, εἰ κατανοήσεις τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, εὕροις ἂν αὐτὰ οὔτε ἐλπίδος οὔτε φόβου ἄξια, παυσαμένων πάντως καὶ τῶν ἀνιαρῶν καὶ τῶν ἡδέων. Περεγρίνου δὲ τοῦ Πρωτέως ἐπιτιμῶντος αὐτῷ, ὅτι ἐγέλα τὰ πολλὰ, καὶ τοῖς ἀνθρώποις προσέπαιζε, καὶ λέγοντος, Δημῶναξ οὐ κυνᾷς, ἀπεκρίνατο, Περεγρῖνε, οὐκ ἀνθρωπίζεις. καὶ μὴν καὶ φυσικόν τινα, περὶ τῶν ἀντιπόδων διαλεγόμενον ἀναστήσας, καὶ ἐπὶ φρέαρ ἀγαγὼν, καὶ δείξας αὐτῷ τὴν ἐν τῷ ὕδατι σκιὰν, ἤρετο, τοιούτους ἄρα τοὺς ἀντίποδας εἶναι λέγεις; ἀλλὰ καὶ μάγου τινὸς εἶναι λέγοντος, καὶ ἐπῳδὰς ἔχειν ἰσχυρὰς, ὡς ὑπ' αὐτῶν ἅπαντας ἀναπείθειν, καὶ παρέχειν αὐτῷ, ὁπόσα βούλεται, μὴ θαύμαζε, ἔφη, καὶ γὰρ αὐτὸς ὁμότεχνός εἰμί σοι, καὶ εἰ βούλει, ἕπου πρὸς τὴν ἀρτόπωλιν, καὶ ὄψει με διὰ μιᾶς ἐπῳδῆς, καὶ μικροῦ τοῦ φαρμάκου πείθοντα αὐτὴν, δοῦναί μοι τὸν ἄρτον, αἰνιττόμενος τὸ νόμισμα, ὡς τὰ ἴσα τῇ ἐπῳδῇ δυνάμενον. ἐπεὶ δὲ Ἡρώδης ὁ πάνυ,

ἐπένθει τὸν Πολυδεύκη, πρὸ ὥρας ἀποθανόντα, καὶ ἠξίου ὄχημα ζεύγνυσθαι αὐτῷ, καὶ ἵππους παρίστασθαι, ὡς ἀναβησομένῳ, καὶ δεῖπνον παρασκευάζεσθαι, προσελθὼν παρὰ Πολυδεύκους, ἔφη, κομίζω σοι τινὰ ἐπιστολήν. ἡσθέντος δὲ ἐκείνου, καὶ οἰηθέντος, ὅτι κατὰ τὸ κοινὸν καὶ αὐτὸς τοῖς ἄλλοις συντρέχει τῷ πάθει αὐτοῦ, καὶ εἰπόντος, τί οὖν, ὦ Δημῶναξ, Πολυδεύκης ἀξιοῖ, αἰτιᾶταί σε, ἔφη, ὅτι μὴ ἤδη πρὸς αὐτὸν ἄπει. ὁ δ' αὐτὸς υἱὸν πενθοῦντι, καὶ ἐν σκότῳ ἑαυτὸν καθείρξαντι προσελθὼν, ἔλεγε μάγος τε εἶναι, καὶ δύνασθαι αὐτῷ ἀναγαγεῖν τοῦ παιδὸς τὸ εἴδωλον, εἰ μόνον αὐτῷ τρεῖς τινας ἀνθρώπους ὀνομάσειε, μηδένα πώποτε πεπενθηκότας, ἐπὶ πολὺ δὲ ἐκείνου ἐνδοιάσαντος, καὶ ἀποροῦντος, οὐ γὰρ εἶχέ τινα, οἶμαι, εἰπεῖν τοιοῦτον, εἶτ', ἔφη, ὦ γελοῖε, μόνος ἀφόρητα πάσχειν νομίζεις, μηδένα ὁρῶν πένθους ἄμοιρον; καὶ μὴν κἀκείνων καταγελᾶν ἠξίου, τῶν ἐν ταῖς ὁμιλίαις, πάνυ ἀρχαίοις καὶ ξένοις ὀνόμασι χρωμένων. ἑνὶ γοῦν ἐρωτηθέντι ὑπ' αὐτοῦ λόγον τινὰ, καὶ ὑπεραττικῶς ἀποκριθέντι, ἐγὼ μέν σε, ἔφη, ὦ ἑταῖρε, νῦν ἠρώτησα, σὺ δέ μοι, ὡς ἐπ' Ἀγαμέμνονος, ἀποκρίνῃ. εἰπόντος δέ τινος τῶν ἑταίρων, ἀπίωμεν Δημῶναξ εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον, καὶ προσευξώμεθα ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ, πάνυ, ἔφη, κωφὸν ἡγῇ τὸν Ἀσκληπιὸν, εἰ μὴ δύναται κἀντεῦθεν ἡμῶν εὐχομένων ἀκούειν. ἰδὼν δέ ποτε δύο τινὰς φιλοσόφους,

φους,

φους, κομιδῆ ἀπαιδεύτους, ἐν ζητήσει ἐρίζοντας, καὶ τὸν μὲν ἄτοπα ἐρωτῶντα, τὸν δὲ οὐδὲν πρὸς λόγον ἀποκρινόμενον, οὐ δοκεῖ ὑμῖν, ὦ φίλοι, ἔφη, ὁ μὲν ἕτερος τούτων, τράγον ἀμέλγειν, ὁ δὲ αὐτῷ κόσκινον ὑποτιθέναι; Ἀγαθοκλέους δὲ τοῦ περιπατητικοῦ μέγα φρονοῦντος, ὅτι μόνος αὐτός ἐστι, καὶ πρῶτος τῶν διαλεκτικῶν, ἔφη, καὶ μήν, ὦ Ἀγαθόκλεις, εἰ μὲν πρῶτος, οὐ μόνος, εἰ δὲ μόνος, οὐ πρῶτος. Κεθήγου δὲ τοῦ ὑπατικοῦ, ὁπότε διὰ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Ἀσίαν ἀπῄει, πρεσβεύσων τῷ πατρί, πολλὰ καταγέλαστα καὶ λέγοντος καὶ ποιοῦντος, ἐπειδὴ τῶν ἑταίρων τις, ὁρῶν ταῦτα, ἔλεγεν αὐτὸν μέγα κάθαρμα εἶναι, μὰ τὸν Δί', ἔφη, ὦ Δημῶναξ, οὐδὲ μέγα. καὶ Ἀπολλώνιον δέ ποτε τὸν φιλόσοφον ἰδών, μετὰ πολλῶν τῶν μαθητῶν ἐξελαύνοντα, ἤδη δὲ ἀπῄει μετάπεμπτος, ὡς ἐπὶ παιδείᾳ τῷ βασιλεῖ συνεσόμενος, προσέρχεται, ἔφη, ὁ Ἀπολλώνιος, καὶ οἱ Ἀργοναῦται αὐτοῦ. ἄλλου δέ ποτε ἐρομένου, εἰ ἀθάνατος αὐτῷ ἡ ψυχὴ δοκεῖ εἶναι, ἀθάνατος, ἔφη, ἀλλ' ὡς πάντα. περὶ μέν τοι Ἡρώδου ἔλεγεν ἀληθεύειν τὸν Πλάτωνα, φάμενον οὐ μίαν ἡμᾶς ψυχὴν ἔχειν, οὐ γὰρ εἶναι τῆς αὐτῆς ψυχῆς Ῥηγίλαον, καὶ Πολυδεύκη, ὡς ζῶντας ἑστιᾶν, καὶ τὰ τοιαῦτα μελετᾶν. ἐτόλμησε δέ ποτε καὶ Ἀθηναίους ἐρωτῆσαι δημοσίᾳ, τῆς προῤῥήσεως ἀκούσας, διὰ τίνα αἰτίαν ἀποκλείουσι τοὺς βαρβάρους, καὶ ταῦτα, τοῦ τὴν τελετὴν αὐτοῖς

κατασκευασαμένου Εὐμόλπου, βαρβάρου καὶ Θρᾳκὸς ὄντος. ἐπεὶ δέ ποτε πλεῖν μέλλοντι αὐτῷ, διὰ χειμῶνος, ἔφη τις τῶν φίλων, οὐ δέδοικας, μὴ ἀνατραπέντος τοῦ σκάφους, ὑπὸ ἰχθύων καταβρωθῇς; εἶτα ἀγνώμων ἂν εἴην, ἔφη, ὀκνῶν ὑπὸ ἰχθύων καταδαπανηθῆναι, τοσούτους αὐτὸς ἰχθῦς καταφαγών. ῥήτορι δέ τινι, κάκιστα μελετήσαντι, συνεβούλευσεν ἀσκεῖν καὶ γυμνάζεσθαι. τοῦ δὲ εἰπόντος, ἀεὶ ἐπ' ἐμαυτοῦ λέγω, εἰκότως τοίνυν, ἔφη, τοιαῦτα λέγεις, μωρῷ ἀκροατῇ χρώμενος. καὶ μάντιν δέ ποτε ἰδὼν, δημοσίᾳ ἐπὶ μισθῷ μαντευόμενον, οὐχ ὁρῶ, ἔφη, ἐφ' ὅτῳ τὸν μισθὸν ἀπαιτεῖς. εἰ μὲν γὰρ, ὡς ἀλλάξαι τι δυνάμενος τῶν ἐπικεκλωσμένων, ὀλίγον αἰτεῖς, ὁπόσον ἂν αἰτῇς. εἰ δὲ, ὡς δέδοκται τῷ θεῷ, πάντα ἔσται, τί σου δύναται ἡ μαντική; πρεσβύτου δέ τινος Ῥωμαίου εὐσωματοῦντος, καὶ τὴν ἐνόπλιον αὐτῷ μάχην πρὸς πάτταλον ἐπιδειξαμένου, καὶ ἐρομένου, πῶς σοι Δημῶναξ μεμαχῆσθαι ἔδοξα, καλῶς, ἔφη, ἂν ξύλινον τὸν ἀνταγωνιστὴν ἔχῃς. καὶ μὴν καὶ πρὸς τὰς ἀπόρους τῶν ἐρωτήσεων πάνυ εὐστόχως παρεσκεύαστο. ἐρομένου γάρ τινος ἐπὶ χλευασμῷ, εἰ χιλίας μνᾶς ξύλων καύσαιμι, ὦ Δημῶναξ, πόσαι μναῖ ἂν καπνοῦ γένοιντο, στῆσον, ἔφη, τὴν σποδὸν, καὶ τὸ λοιπὸν πᾶν, καπνός ἐστι. Πολυβίου δέ τινος, κομιδῇ ἀπαιδεύτου ἀνθρώπου, καὶ σολοίκου εἰπόντος, ὁ βασιλεὺς με τῇ Ῥωμαίων πολιτείᾳ τετίμηκεν, εἴθε σε, ἔφη, Ελ

λῆνα

λωνα μᾶλλον, ἢ Ῥωμαῖον πεποίηκεν. ἰδὼν δέ τινα τῶν εὐπαρύφων, ἐπὶ τῷ πλάτει τῆς πορφύρας μέγα φρονοῦντα, κύψας αὐτοῦ πρὸς τὸ οὖς, καὶ τῆς ἐσθῆτος λαβόμενος, καὶ δείξας, ἔφη, τοῦτο μέντοι πρὸ σοῦ πρόβατον ἐφόρει, καὶ ἦν πρόβατον. ἐπεὶ μέντοι λουόμενος, ὤκνησεν εἰς τὸ ὕδωρ ζέον ἐμβῆναι, καὶ ἠτιάσατό τις, ὡς ἀποδειλιάσαντα, εἰπέ μοι, ἔφη, ὑπὲρ πατρίδος αὐτὸ πείσεσθαι ἔμελλον; ἐρομένου δέ τινος, ὁποῖα νομίζεις εἶναι τὰ ἐν ᾅδου, περίμεινον, ἔφη, κἀκεῖθεν σοι ἐπιστελῶ. Ἀδμήτῳ δέ τινι, ποιητῇ φαύλῳ, λέγοντι γεγραφέναι μονόστιχον ἐπίγραμμα, ὅπερ ἐν ταῖς διαθήκαις κεκέλευκεν ἐπιγραφῆναι αὐτοῦ τῇ στήλῃ, οὐ χεῖρον δὲ καὶ αὐτὸ εἰπεῖν, Γαῖα λάβ' Ἀδμήτου ἔλυτρον, βῆδ' εἰς θεὸν αὐτός, γελάσας εἶπεν, οὕτω καλόν ἐστιν, ὦ Ἄδμητε, τὸ ἐπίγραμμα, ὥστε ἐβουλόμην αὐτὸ ἤδη ἐπιγεγράφθαι. ἰδὼν δέ τις ἐπὶ τῶν σκελῶν αὐτοῦ, οἷα τοῖς γέρουσιν ἐπιεικῶς γίγνεται, ἤρετο, τί τοῦτο, ὦ Δημῶναξ; ὁ δὲ μειδιάσας, Χάρων με ἔδακεν, ἔφη. καὶ μέντοι καὶ Λακεδαιμόνιόν τινα ἰδὼν, τὸν αὐτοῦ οἰκέτην μαστιγοῦντα, παῦσαι, ἔφη, ὁμότιμον σαυτοῦ τὸν δοῦλον ἀποφαίνων. Δανάης δέ τινος, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δίκην ἐχούσης, κρίθητι, ἔφη, οὐ γὰρ εἶ Δανάη, ἡ Ἀκρισίου θυγάτηρ. μάλιστα δὲ ἐπολέμει τοῖς οὐ πρὸς ἀλήθειαν, ἀλλὰ πρὸς ἐπίδειξιν φιλοσοφοῦσιν. ἕνα γοῦν ἰδὼν κυνικόν, τρίβωνα μὲν καὶ πήραν ἔχοντα, ἀντὶ δὲ τῆς βακ-

τηρίας, ὑπέρογκον κεκραγότα, καὶ λέγοντα, ὅτι Ἀντισθένους καὶ Κράτητος καὶ Διογένους ἐστὶ ζηλωτὴς, μὴ ψεύδου, ἔφη, σὺ γὰρ Ὑπερίδου μαθητὴς ὢν τυγχάνεις. ἐπεὶ μέν τοι πολλοὺς τῶν ἀθλητῶν ἑώρα κακομαχοῦντας, καὶ παρὰ τὸν νόμον τὸν ἐναγώνιον, ἀντὶ τοῦ παγκρατιάζειν δάκνοντας, οὐκ ἀπεικότως, ἔφη, τοὺς νῦν ἀθλητὰς, οἱ παρομαρτοῦντες λέοντας καλοῦσιν. ἀστεῖον δὴ κἀκεῖνο αὐτοῦ, καὶ δηκτικὸν ἅμα, τὸ πρὸς τὸν ἀνθύπατον εἰρημένον, ἦν μὲν γὰρ τῶν πιττουμένων τὰ σκέλη, καὶ τὸ σῶμα ὅλον. κυνικοῦ δέ τινος ἐπὶ λίθον ἀναβάντος, καὶ αὐτὸ τοῦτο κατηγοροῦντος αὐτοῦ, καὶ εἰς κιναιδίαν διαβάλλοντος, ἀγανακτήσας, καὶ κατασπασθῆναι τὸν κυνικὸν κελεύσας, ἔμελλεν ἢ ξύλοις συντρίψειν, ἢ καὶ φυγῇ ζημιώσειν. ἀλλ' ὅγε Δημῶναξ παρατυχὼν, παρῃτεῖτο συγγνώμην ἔχειν αὐτῷ, κατά τινα πάτριον τοῖς κυνικοῖς παῤῥησίαν θρασυνομένῳ. εἰπόντος δὲ τοῦ ἀνθυπάτου, νῦν μέν σοι ἀφίημι αὐτὸν, ἂν δὲ ὕστερον τοιοῦτόν τι τολμήσῃ, τί παθεῖν ἄξιός ἐστι; καὶ ὁ Δημῶναξ, δρωπακισθῆναι τότε αὐτὸν κέλευσον. ἄλλῳ δέ τινι, στρατοπέδων ἅμα καὶ ἔθνους τοῦ μεγίστου τὴν ἀρχὴν ἐμπιστευθέντι, ἐκ Βασιλέως ἐρομένῳ, πῶς ἄν τις ἄριστα ἄρξειε, ἀόργητος, ἔφη, καὶ ὀλίγα μὲν λαλῶν, πολλὰ δὲ ἀκούων. ἐρομένῳ δέ τινι, εἰ καὶ αὐτὸς πλακοῦντας ἐσθίει, οἴει οὖν, ἔφη, τοῖς μωροῖς τὰς μελίσσας τιθέναι τὰ κηρία; πρὸς δὲ τῇ Ποικίλῃ ἀνδριάν

τα ἰδὼν, τὴν χεῖρα ἀποκεκομμένον, ὀψέ ποτε, ἔφη, Ἀθηναίους εἰκόνι χαλκῇ τετιμηκέναι τὸν Κυναίγειρον. Ἔτι μὴν καὶ Ῥουφῖνον τὸν Κύπριον, λέγω δὴ τὸν χωλὸν, τὸν ἐκ τοῦ περιπάτου, ἰδὼν ἐπὶ πολὺ τοῖς περιπάτοις ἐνδιατρίβοντα, οὐδ' ἐν ἐστιν, ἔφη, ἀναισχυντότερον χωλοῦ περιπατητικοῦ. ἐπεὶ δέ ποτε ὁ Ἐπίκτητος ἐπιτιμῶν ἅμα συνεβούλευεν αὐτῷ, ἀγαγέσθαι γυναῖκα, καὶ παιδοποιήσασθαι, πρέπειν γὰρ καὶ τοῦτο φιλοσόφῳ ἀνδρὶ, ἕτερον ἀνθ' αὑτοῦ καταλιπεῖν τῇ φύσει, ἐλεγκτικώτατα πρὸς αὐτὸν ἀπεκρίνατο, οὐκοῦν ὦ Ἐπίκτητε δός μοι μίαν τῶν σαυτοῦ θυγατέρων. καὶ μὴν καὶ τὸ πρὸς Ἑρμῖνον τὸν Ἀριστοτελικὸν ἄξιον ἀπομνημονεῦσαι. εἰδὼς γὰρ αὐτὸν παγκάκιστον μὲν ὄντα, καὶ μυρία κακὰ ἐργαζόμενον, τὸν Ἀριστοτέλη δὲ, καὶ διὰ στόματος αὐτοῦ τὰς δέκα κατηγορίας ἔχοντα, Ἑρμῖνε, ἔφη, ἀληθῶς ἄξιος εἶ δέκα κατηγοριῶν. Ἀθηναίων δὲ σκεπτομένων κατὰ ζῆλον, τὸν πρὸς Κορινθίους καταστήσασθαι θέαν μονομάχων, προσελθὼν εἰς αὐτοὺς, μὴ πρότερον, ἔφη, ταῦτα ὦ Ἀθηναῖοι ψηφίσεσθε, ἂμ μὴ τοῦ ἐλέου τὸν βωμὸν καθέλητε. ἐπεὶ δὲ εἰς Ὀλυμπίαν ποτὲ ἐλθόντι αὐτῷ Ἠλεῖοι εἰκόνα χαλκῆν ἐψηφίσαντο, μηδαμῶς τοῦτο, ἔφη, ὦ ἄνδρες Ἠλεῖοι, μὴ δόξητε ὀνειδίζειν τοῖς προγόνοις ὑμῶν, ὅτι μήτε Σωκράτους, μήτε Διογένους εἰκόνα ἀνατεθείκασιν. ἤκουσα δὲ αὐτοῦ ποτε καὶ πρὸς τὸν τῶν νόμων ἔμπειρον ταῦτα λέγοντος, ὅτι

κινδυνεύουσιν ἄχρηστοι εἶναι οἱ νόμοι, ἄν τε πονηροῖς ἄν τε ἀγαθοῖς γράφονται. οἱ μὲν γὰρ οὐ δέονται νόμων, οἱ δὲ ὑπὸ νόμων οὐδὲν βελτίους γίγνονται. τῶν δὲ Ὁμήρου στίχων ἐκεῖνα ᾖδε μάλιστα, Κάτθαν᾽ ὁμῶς, ὅ, τ᾽ ἀεργὸς ἀνὴρ, ὅ τε πολλὰ ἐοργώς. Ἐπήνει δὲ καὶ τὸν Θερσίτην, ὡς κυνικόν τινα δημηγόρον. ἐρωτηθεὶς δέ ποτε, τίς αὐτῷ ἀρέσκοι τῶν φιλοσόφων, ἔφη, πάντες μὲν θαυμαστοὶ, ἐγὼ δὲ Σωκράτη μὲν σέβω, θαυμάζω δὲ Διογένη, καὶ φιλῶ Ἀρίστιππον. ἐβίου δὲ ἔτη ὀλίγου δέοντα τῶν ἑκατὸν, ἄνοσος, ἄλυπος, οὐδένα ἐνοχλήσας τι, ἢ αἰτήσας, φίλοις χρήσιμος, ἐχθρὸν οὐδένα οὐδὲ πώποτε ἐσχηκώς. καὶ τοσοῦτον ἔρωτα εἶχον πρὸς αὐτὸν Ἀθηναῖοί τε αὐτοὶ, καὶ ἅπασα ἡ Ἑλλὰς, ὥστε παριόντι ὑπεξανίστασθαι μὲν τοὺς ἄρχοντας, σιωπὴν δὲ γίγνεσθαι παρὰ πάντων. τὸ τελευταῖον δὲ, ἤδη ὑπέργηρως ὢν, ἄκλητος, εἰς ἣν τύχοι, παριὼν οἰκίαν, ἐδείπνει, καὶ ἐκάθευδε, τῶν ἐνοικούντων θεοῦ τινα ἐπιφάνειαν ἡγουμένων τὸ πρᾶγμα, καί τινα ἀγαθὸν δαίμονα εἰσεληλυθέναι αὐτοῖς εἰς τὴν οἰκίαν. παριόντα δὲ αἱ ἀρτοπόλιδες ἀνθεῖλκον πρὸς αὐτὰς, ἑκάστη ἀξιοῦσα παρ᾽ αὐτῆς λαμβάνειν τὸν ἄρτον, καὶ τοῦτο εὐτυχίαν ἑαυτῆς ἡ δεδωκυῖα ᾤετο. καὶ μὴν καὶ οἱ παῖδες ὀπώρας προσέφερον αὐτῷ, πατέρα ὀνομάζοντες. στάσεως δέ ποτε Ἀθήνησι γενομένης, εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ φανεὶς μόνον, σιωπᾶν ἐποίησεν αὐτοὺς, ὁ δὲ ἰδὼν

ἤδη

ἤδη μεταγνωκότας, οὐδὲν εἰπὼν, καὶ αὐτὸς ἀπηλλάγη. ὅτε δὲ συνῆκεν, οὐκέθ' οἷός τε ὢν αὑτῷ ἐπικουρεῖν, εἰπὼν πρὸς τοὺς παρόντας τὸν ἐναγώνιον τῶν κηρύκων πόδα, Λήγει μὲν ἀγὼν τῶν καλλίστων ἄθλων ταμίας, Καιρὸς δὲ καλεῖ μηκέτι μέλλειν. Καὶ πάντων ἀπεχόμενος, ἀπῆλθε τοῦ βίου, φαιδρὸς, καὶ οἷος ἀεὶ τοῖς ἐντυγχάνουσιν ἐφαίνετο. ὀλίγον δὲ πρὸ τῆς τελευτῆς, ἐρομένου τινὸς, περὶ ταφῆς τί κελεύεις, μὴ πολυπραγμονεῖτε, ἔφη, ἡ γὰρ ὀδμή με θάψει. φαμένου δὲ ἐκείνου, τί οὖν οὐκ αἰσχρὸν, ὀρνέοις καὶ κυσὶ βορὰν προτεθεῖναι τηλικούτου ἀνδρὸς σῶμα, καὶ μὴν οὐδὲν ἄτοπον, ἔφη, τοῦτο, εἰ μέλλω, καὶ ἀποθανὼν, ζώοις τισὶ χρήσιμος ἔσεσθαι. οἱ μέντοι Ἀθηναῖοι καὶ ἔθαψαν αὐτὸν δημοσίᾳ μεγαλοπρεπῶς, καὶ ἐπὶ πολὺ ἐπένθησαν, καὶ τὸν θᾶκον τὸν λίθινον, ἐφ' οὗ εἰώθει, ὁπότε κάμνοι, ἀναπαύεσθαι, προσεκύνουν, καὶ ἐστεφάνουν εἰς τιμὴν τοῦ ἀνδρὸς, ἡγούμενοι ἱερὸν εἶναι καὶ τὸν λίθον, ἐφ' οὗ ἐκαθέζετο. τὴν μὲν γὰρ ἐκφορὰν, οὐκ ἔστιν, ὅστις οὐκ ἀπήντησε, καὶ μάλιστα τῶν φιλοσόφων, οὗτοι μέντοι ὑποδύντες, ἐκόμιζον αὐτὸν ἄχρι πρὸς τὸν τάφον. ταῦτα ὀλίγα πάνυ ἐκ πολλῶν ἀπεμνημόνευσα. καὶ ἔστιν ἀπὸ τούτων τοῖς ἀναγινώσκουσι λογίζεσθαι, ὁποῖος ἐκεῖνος ἀνὴρ ἐγένετο.

Ερωτες.

Λουκίνου καὶ Θεομνήστου.

Ερωτικῆς παιδιᾶς, ἑταῖρέ μοι Θεόμνηστε, ἐξ ἑωθινοῦ πεπλήρωκας ἡμῶν τὰ κεκμηκότα πρὸς τὰς συνεχεῖς σπουδὰς ὦτα. καί μοι σφόδρα διψῶντι τοιαύτης ἀνέσεως, εὔκαιρος ἡ τῶν ἱλαρῶν σου λόγων ἐῤῥύη χάρις. ἀσθενὴς γὰρ ἡ ψυχὴ διηνεκοῦς σπουδῆς ἀνέχεσθαι. ποθοῦσι δὲ οἱ φιλότιμοι πόνοι, μικρὰ τῶν ἐπαχθῶν φροντίδων χαλασθέντες, εἰς ἡδονὰς ἀνίεσθαι. πάνυ δή με, ὑπὸ τὸν ὄρθρον, ἡ τῶν ἀκολάστων σου λόγων αἱμύλη καὶ γλυκεῖα πειθὼ κατηύφρανεν. ὥστ' ὀλίγου δεῖν, Ἀρισείδης ἐνόμιζον εἶναι, τοῖς Μιλησιακοῖς λόγοις ὑπερκηλούμενος. ἄχθομαί τε, νὴ τοὺς σοὺς ἔρωτας, οἷς πλατὺς εὑρέθης σκοπός, ὅτι πέπαυσαι διηγούμενος. καί σε πρὸς αὐτῆς ἀντιβολοῦμεν Ἀφροδίτης, εἰ περιττά με λέγειν ἔοικας, εἴ τις ἄῤῥην, ἢ καὶ νὴ Δία θῆλυς ἐφεῖταί σοι πόθος, ἠρέμα τῇ μνήμῃ ἐκκαλέσασθαι. καὶ γὰρ ἄλλως ἑορταστικὴν ἄγομεν ἡμέραν, Ἡράκλεια θύοντες. οὐκ ἀγνοεῖς δὲ δή που τὸν θεόν, ὡς ὀξὺς ἦν πρὸς Ἀφροδίτην, ἥδιστα οὖν δοκεῖ μοι τῶν λόγων τὰς θυσίας προσήσεσθαι. Θε. θᾶττον ἄν μοι, ὦ Λυκῖνε, θαλάττης κύματα, καὶ πυκνὰς ἀπ' οὐρανοῦ νιφάδας ἀριθμήσειας, ἢ τοὺς ἐμοὺς ἔρωτας. ἐγὼ γοῦν ἅπασαν αὐτῶν κενὴν ἀπολελεῖφθαι φαρέτραν νομίζω, κἂν ἐπ' ἄλλον τινὰ πτῆναι θελήσωσιν, ἄο-

πλος

πλέον αὐτῶν ἡ δεξιὰ γελασθήσεται. σχεδὸν γὰρ ἐκ τῆς ἀντίπαιδος ἡλικίας εἰς τοὺς ἐφήβους κριθεὶς, ἄλλαις ἐπ' ἄλλων ἐπιθυμίαις βουκολοῦμαι. διάδοχοι ἔρωτες ἀλλήλων, καὶ πρὶν ἢ λῆξαι τοὺς προτέρους, ἄρχονται δεύτεροι, κάρηνα Λερναῖα τῆς παλιμφυοῦς ὕδρας πολυπλοκώτερα, μηδ' Ἰόλεων βοηθὸν ἔχειν δυνάμενα. πυρὶ γὰρ ὁ σβεννύντι πῦρ. οὕτω τις ὑγρὸς τοῖς ὄμμασιν ἐνοικεῖ μύωψ, ὃς ἅπαν κάλλος εἰς αὑτὸν ἁρπάζων, ἐπ' οὐδενὶ κόρῳ παύεται. καὶ συνεχὲς ἀπορεῖν ἐπέρχεταί μοι, τίς οὗτος Ἀφροδίτης ὁ χόλος. οὐ γὰρ Ἡλιάδης ἐγώ τις, οὐδὲ Λημνιάδων ὕβρις, οὐδὲ Ἱππολύτειον ἀγροικίαν ὠφρυωμένος, ὡς ἐρεθίσαι τῆς θεοῦ τὴν ἄπαυστον ταύτην ὀργήν. Λυ. πέπαυσο τῆς ἐπιπλάστου καὶ δυσχεροῦς ταύτης ὑποκρίσεως, Θεόμνηστε. ἄχθῃ γὰρ, ὅτι τοιοῦτον τὸν βίον ἡ τύχη προσεκλήρωσέ σε, καὶ χαλεπὸν εἶναι νομίζεις, εἰ γυναιξὶν ὡραίαις, καὶ μετὰ παίδων τὸ καλὸν ἀνθούντων ὁμιλεῖς; ἀλλά σοι καὶ καθαρσίων τάχα δεήσει πρὸς τὸ δυσχερὲς οὕτω νόσημα, δεινὸν γὰρ τὸ πάθος. ἀλλ' οὐχὶ μικρὸν τὸν πολὺν ἐκχέας λῆρον, εὐδαίμονα σαυτὸν εἶναι νομιεῖς, ὅτι σοι ὁ θεὸς οὐκ αὐχμηρὰν γεωργίαν ἐπέκλωσεν, οὐδ' ἐμπορικὰς ἄλας, καὶ στρατιώτην ἐν ὅπλοις βίον. ἀλλὰ λιπαραὶ παλαῖστραι μέλουσί σοι, καὶ φαιδρὰ μὲν ἐσθὴς, μέχρι ποδῶν τὴν τρυφὴν καθειμένη, διαειδὸν δ' ἠσκημένης κόμης ἐπιμέλεια. τῶν γε μὴν ἐρωτικῶν ἱμέρων καὶ αὐτὸ τὸ

βασανίζον εὐφραίνει, καὶ γλυκὺς ὀδοὺς ὁ τοῦ πόθου
διάκνων. πειράζεις γὰρ ἐλπίζεις, τυχὼν δ' ἀπολέλαυ
κας. ἴση δ' ἡδονὴ τὸ παρεῖναι, καὶ τὸ μέλλον. ἀρτίως
γοῦν διηγουμένου σου τὴν πολλὴν, ὡς καὶ παρ' Ἡσιό-
δῳ, κατάλογον, ὧν ἀρχῆθεν ἠράσθης, ἱλαραὶ μὲν
τῶν ὀμμάτων αἱ βολαὶ τακερῶς ἀνυγραίνοντο. τὴν
φωνὴν δ', ἴσην τῇ Λυκάμβου θυγατρὶ, λεπτὸν ἀ-
φθεγγόμενος, ἀπ' αὐτοῦ τοῦ σχήματος εὐθὺς δῆλος ἦς,
οὐκ ἐκείνων μόνων, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῖς μνήμης
ἐρῶν. ἀλλ' εἴ τι σοὶ τοῦ, περὶ τὴν Ἀφροδίτην, περί-
πλου λείψανον ἀφεῖται, μηδὲν ἀποκρύψῃ, τῷ δὲ
Ἡρακλεῖ τὴν θυσίαν ἐντελῆ παράσχου. Θε. Βου-
φάγος μὲν ὁ δαίμων, ὦ Λυκῖνε, καὶ ταῖς ἀκάπνοις,
ὥς φασι, τῶν θυσιῶν ἥκιστα τερπόμενος. ἐπεὶ δ' αὖ
τοῦ τὴν ἐτήσιον ἑορτὴν λόγῳ γεραίρομεν, αἱ μὲν
ἐμαὶ διηγήσεις, ἐξ ἑωθινοῦ παραταθεῖσαι, κόρον
ἔχουσιν. ἡ δὲ σὴ Μοῦσα τῆς συνήθους μεθαρμοσαμέ-
νη σπουδῆς, ἱλαρῶς τῷ θεῷ συνδιημερευσάτω.
καί μοι γενοῦ δικαστὴς ἴσος, ἐπεὶ μηδ' εἰς ἑτερόν
σε τοῦ πάθους ῥέποντα ὁρῶ. ποτέρους ἀμείνονας
ἡγῇ, τοὺς φιλόπαιδας, ἢ τοὺς γυναίοις ἀσμενίζον-
τας; ἐγὼ μὲν γὰρ ὁ πληγεὶς ἑκατέρῳ, καθάπερ ἀ-
κριβὴς τρυτάνη, ταῖς ἐπ' ἀμφότερα πλάστιγξιν,
ἰσορρόπως ταλαντεύομαι. σὺ δ' ἐκτὸς ὤν, ἀδεκά-
στῳ κρίσει, τῷ λογισμῷ τὸ βέλτιον αἱρήσῃ. πάν-
τα δὴ περιελὼν ἀκκισμὸν, ὦ Φιλότης, ἣν πεπί-
στευκέ σοι ψῆφον ἡ περὶ τῶν ἐμῶν ἐρώτων κρίσις,

ἤδη φέρε. Λυ. παιδιᾶς, ὦ Θεόμνηστε, καὶ γέλωτος ἡγῆ τὴν διήγησιν, ἡ δ' ἐπαγγέλλεταί τι καὶ σπουδαῖον. ἐγὼ γοῦν ἐξ ὑπογυίου τῆς ἐπιχειρήσεως ἡψάμην, εἰδὼς ὅτι λίαν, ἀλλ' οὐ παλαιᾶς, ἐξ ὅτου δυοῖν ἀνδροῖν ἀκήκοα, περὶ τούτοιν συντόνως, ὡς ἁμιλλωμένοιν, ἔτι τὴν μνήμην ἐναυλον ἔχω. διήρητο δ' αὐτῶν ἅμα τοῖς λόγοις τὰ πάθη, καὶ οὐχ ὥσπερ σὺ, κατ' εὐκολίαν ψυχῆς ἄυπνος ὢν, διπλοῦς ἄρνυσαι μισθοὺς, τὸν μὲν βουκόλεων, τὸν δ' ἀργυφα μῆλα νομεύων. ἀλλ' ὁ μὲν ὑπερφυῶς παιδικοῖς ἥδετο, τὴν θήλειαν Αφροδίτην βάραθρον ἡγούμενος. ὁ δ' ἀγνεύων ἔρωτος ἄῤῥενος, εἰς γυναῖκας ἐπτόητο. δυοῖν οὖν μαχομένοιν παθοῖν, ἀγωνοθετήσας ἅμιλλαν, οὐδ' ἂν εἰπεῖν δυναίμην, ὡς ὑπερευφράνθην. καί μοι τὰ τῶν λόγων ἴχνη ταῖς ἀκοαῖς ἐνσφράγισται σχεδὸν, ὡς ἀρτίως εἰρημένα. πᾶσαν οὖν ἐπιτιμήσεως ἀφορμὴν ἐκποδὼν ἀποθέμενος, ἃ παρ' ἀμφοῖν ἤκουσα λεγόντοιν, κατὰ τὸ ἀκριβὲς ἐπέξειμί σοι. Θε. καὶ μὴν ἔγωγε ἀπαναστὰς ἐνθένδε, ἀπαντικρὺ καθεδοῦμαί σου, δέγμενος Αἰακίδην, ὁπότε λήξειεν ἀείδων, σὺ δ' ἡμῖν τὰ πάλαι κλέα τῆς ἐρωτικῆς διαφορᾶς, μελῳδίᾳ περαίνειν. Λυ. ἐπ' Ιταλίαν μοι πλεῖν διανοουμένῳ, ταχυναυτοῦν σκάφος εὐτρέπιστο, τούτων τῶν δικρότων, οἷς μάλιστα χρῆσθαι Λιβυρνοὶ δοκοῦσιν, ἔθνος Ιονίῳ κόλπῳ παρῳκισμένον. ὡς δ' ἐνῆν, πάντας ἐπιχωρίους θεοὺς προσκυνήσας, καὶ Δία

ξένιον, ἵλεω συνεφάψασθαι τῆς ἀποδήμου στρατιᾶς, ἐπικαλεσάμενος, ἀπ' ἄστεος, ὀχήματι ζεύγει κατῄειν ἐπὶ θάλασσαν. εἶτα τοὺς παραπέμποντάς με δεξιωσάμενος, ἠκολούθει δὲ παιδείας λιπαρὴς ὄχλος, οἳ συνεχὲς ἡμῖν ἐντυγχάνοντες, ἀνιαρῶς διεζεύγνυντο, τῆς πρύμνης γοῦν ἐπιβὰς, ἐγγὺς ἐμαυτὸν ἵδρυσα τοῦ κυβερνήτου. καὶ ῥοθίῳ μὲν τῶν ἐλατήρων μετὰ μικρὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἀναχθέντες, ἐπειδὴ μάλα, δὲ κατόπιν, ἡμᾶς ἐκύμαινον αὖραι, τὸν ἱστὸν ἐκ τῶν μεσοκοίλων, ἀπ' ἄκρῳ καρχησίῳ τὸ κέρας προσεστείλαμεν. εἶτ' ἀθρόας ἐπὶ τῶν κάλων τὰς ὀθόνας ἐκχέαντες, ἠρέμα πιμπλαμένου τοῦ λίνου, κατ' οὐδὲν, οἶμαι, βέλους ἐλάττονι ῥοίζῳ διιπτάμεθα, βαρὺ τοῦ κύματος ὑποβρυχωμένου, περὶ τὴν σχίζουσαν αὐτῷ πρῴραν. ἀλλ' ἄγε μὴν, ἐν μὲν μεταξὺ παραπλῳ, σπουδῆς ἢ παιδιᾶς ἐχόμενα συνηνέχθη, καιρὸς, οὐ πάνυ μηκύνειν. ὡς δὲ τῆς Κιλικίας τὴν ἔφαλον ἀμείψαντες, εἰχόμεθα τοῦ Παμφυλίου κόλπου, Χελιδονέας ὑπερθέοντες, οὐκ ἀμοχθεί, τοὺς εὐτυχεῖς τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος ὅρους, ἑκάστῃ τῶν Λυκιακῶν πόλεων ἐπεξενούμεθα, μύθοις τὰ πολλὰ χαίροντες, οὐδὲν γὰρ ἐν αὐταῖς σαφὲς εὐδαιμονίας ὁρᾶται λείψανον, ἄχρι τῆς Ἡλιάδος ἀψάμενοι Ῥόδου, τὸ συνεχὲς τοῦ μεταξὺ πλοῦ διαναπαῦσαι πρὸς ὀλίγον ἐκρίναμεν. οἱ μὲν οὖν ἐρέται, τὸ σκάφος ἔξαλον εἰς γῆν ἀνασπάσαντες, ἐγγὺς ἐσκήνωσαν. ἐγὼ δ', εὐτρεπισμένου μοι ξενῶνος ἀπαντι-

κρὺ τοῦ Διονυσίου, περὶ σχολὴν ἐβάδιζον, ὑπερφυοῦς ἀπολαύσεως ἐμπιπλάμενος. ἔστι γὰρ ὄντως ἡ πόλις Ἡλίου, πρέπον ἔχουσα τῷ θεῷ τὸ κάλλος. ἐκπεριιὼν δὲ τὰς ἐν τῷ Διονυσίῳ στοάς, ἑκάστην γραφὴν κατώπτευον, ἅμα τῷ τέρποντι τῆς ὄψεως, ἡρωϊκοὺς μύθους ἀνανεούμενος. εὐθὺ γάρ μοι δύο ἢ καὶ τρεῖς προσεῤῥύησαν, ὀλίγου διάφοροι, πᾶσαν ἱστορίαν ἀφηγούμενοι. τὰ δὲ πολλὰ καὶ αὐτὸς εἰκασίᾳ προὐλάμβανον. ἤδη δὲ τῆς θέας ἅλις ἔχοντι, καὶ διανοουμένῳ μοι βαδίζειν οἴκαδε, τὸ ἥδιστον ὧδὶ ξένης ἀπήντησέ μοι κέρδος, ἄνδροιν ἐκ παλαιοῦ χρόνου συνήθεις, οὓς οὐδ' αὐτὸς ἀγνοεῖν μοι δοκεῖς, πολλάκις ἡμῖν ἰδὼν ἐπιφοιτῶντας ἐνταῦθα, τὸν ἐκ Κορίνθου, Χαρικλέα νεανίαν, οὐκ ἄμορφον ἔχοντά τι, καὶ κομμωτικῆς ἀσκήσεως, ἅτε, οἶμαι, γυναίοις ἐνωραϊζόμενον, ἅμα δ' αὐτῷ καὶ Καλλικρατίδαν τὸν Ἀθηναῖον, τὸν τρόπον ἁπλοϊκόν. προηγουμένως γὰρ πολιτικῶν λόγων προΐστατο, καὶ ταυτησὶ τῆς ἀγοραίου ῥητορικῆς. ἦν δὲ καὶ τῷ σώματι γυμναστικός, οὐ δι' ἄλλο τι, μοι δοκεῖν, τὰς παλαίστρας ἀγαπῶν, ἢ διὰ τοὺς παιδικοὺς ἔρωτας, ὅλως γὰρ εἰς τούτους ἐπτόητο. τῷ δὲ πρὸς τὸ θῆλυ μίσει, πολλὰ καὶ Προμηθεῖ κατηρᾶτο. πόρρωθεν οὖν ἰδών ἑκάτερός με, γήθους καὶ χαρᾶς πλέοι προσέδραμον. εἶθ' ὁποῖα φιλεῖ, δεξιωσάμενοι, πρὸς αὐτὸν ἐλθεῖν ἑκάτερος ἠξίουν με. κἀγὼ φιλονεικοῦντας ὁρῶν περαιτέρω, τὸ μὲν τήμερον εἶπον, ὦ Καλλικρατι-

δα καὶ Χαρίκλεις, ἄμφω καλῶς ἔχον, δεῖν ὑμᾶς παρ' ἐμοὶ φοιτᾶν, ἵνα μὴ πλείω τὴν ἔριν ἐγείρητε. ταῖς δὲ ἐφεξῆς ἡμέραις, τρεῖς γὰρ ἐνταῦθα ἢ τέτταρας διέγνωκα μένειν, ἀμοιβαίως αὖθις ἑστιάσετέ με, κλήρῳ διακριθεὶς ὁ πρότερος. δοκεῖ ταῦτα. κἀκείνην μὲν τὴν ἡμέραν εἱστιαδεχόμην ἐγὼ, τῇ δ' ἐπιούσῃ Καλλικρατίδας, εἶτα μετ' αὐτὸν, ὁ Χαρικλῆς. ἑώρων δὴ καὶ παρὰ τὴν ἑστίασιν, ἐναργῆ τῆς ἑκατέρου διαθέσεως τεκμήρια. ὁ μὲν γὰρ Ἀθηναῖος εὐμόρφοις παισὶν ἐξήσκητο. καὶ πᾶς οἰκέτης αὐτῷ σχεδὸν ἀγένειος ἦν, μέχρι τοῦ πρῶτον ὑπογραφέντος αὐτοῖς χνοῦ παραμενόντων, ἐπειδὰν δὲ ἰούλοις αἱ παρειαὶ συσκιασθῶσιν, οἰκονόμοι, καὶ τῶν Ἀθήνησι χωρίων κηδεμόνες ἀπεστέλλοντο. Χαρικλεῖ γε μὴν πολὺς ὀρχηστρίδων καὶ μουσουργῶν χορὸς εἵπετο. καὶ πᾶν τὸ δωμάτιον, ὡς ἐν Θεσμοφορίοις, γυναικῶν μεστὸν ἦν, ἀνδρὸς οὐδ' ἀκαρῆ παρόντος, εἰ μή τι που νήπιον, ἢ γέρων ὑπερήλιξ, ὀψοποιὸς ὀφθείη, τοῦ χρόνου ζηλοτυπίας ὑποψίαν οὐκ ἔχοντος. ἦν μὲν οὖν, ὡς ἔφην, καὶ ταῦθ' ἱκανὰ τῆς ἀμφοτέρων γνώμης δείγματα. πολλάκις γε μὴν, ἐπ' ὀλίγον ἀψιμαχίαι τινὲς ἐπ' αὐτοῖς ἐκινήθησαν, οὐχ ὡς πέρας ἔχειν τι τὴν ζήτησιν, ἀλλ' ἐπεὶ καιρὸς ἦν ἀνάγεσθαι, σύμπλους ἐθελήσαντας αὐτοὺς ἐπηγόμην, διενοοῦντο γὰρ εἰς Ἰταλίαν ἀπαίρειν ὁμοίως ἐμοί. καὶ δόξαν ἡμῖν, Κνίδῳ προσορμίσαι κατὰ θέαν, καὶ τὸ Ἀφροδίτης ἰδεῖν ποθήσαν-

τῶν

τοῦ ἱερόν, ὑμνεῖται δὲ τούτου τὸ τῆς Πραξιτέλους εὐχερείας ὄντως ἐπαφρόδιτον, ἠρέμα τῇ γῇ προσιενεχθημένην, αὐτῆς, οἶμαι, τῆς θεοῦ λιπαρᾷ γαλήνῃ πομποστολούσης τὸ σκάφος. τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις ἔμελον αἱ συνήθεις παρασκευαί, ἐγὼ δὲ τὸ ἐρωτικὸν ζεῦγος ἑκατέρωθεν ἐξαψάμενος, κύκλῳ περιῄειν τὴν Κνίδον, οὐκ ἀγέλαστι τῆς κεραμευτικῆς ἀκολασίας μετέχων, ὡς ἐν Ἀφροδίτης πόλει. στοὰς δὲ Σωστράτου, καὶ τἄλλα, ὅσα τέρπειν ἡμᾶς ἐδύνατο, πρῶτον ἐμπεριελθόντες, ὠθεῖ τὸν νεὼν τῆς Ἀφροδίτης βαδίζομεν, νὼ μὲν, ἐγώ τε καὶ Χαρικλῆς, πάνυ προθύμως, Καλλικρατίδας δ', ὡς ἐπὶ θέαν θήλειαν ἄκων, ἥδιον ἄν, οἶμαι, τῆς Κνιδίας Ἀφροδίτης τὸν ἐν Θεσπιαῖς ἀντικαταλλαξάμενος ἔρωτα. καί πως εὐθὺς ἡμῖν, ἀπ' αὐτοῦ τοῦ τεμένους, Ἀφροδίσιοι προσέπνευσαν αὖραι. τὸ γὰρ αἴθριον, οὐκ εἰς ἔδαφος ἄγονον μάλιστα, λίθων πλαξὶ λείαις ἐστρωμένον, ἀλλ' ὡς ἐν Ἀφροδίτης, ἅπαν ἦν γόνιμον ἡμέρων καρπῶν, ἃ ταῖς κόμαις εὐθαλέσιν ἄχρι πόρρω βρύοντα, τὸν πέριξ ἀέρα συνωρόφουν. περιττὸν γε μὴν ἡ πυκνόκαρπος ἐτέθηλε μυρρίνη, παρὰ τὴν δέσποιναν αὐτῆς, δαψιλῆς πεφυκυῖα, τῶν τε λοιπῶν δένδρων ἕκαστον, ὅσα κάλλους μετείληχεν. οὐδ' αὐτὰ γέροντος ἤδη χρόνου πολιὰ καθαύαινεν, ἀλλ' ὑπ' ἀκμῆς σφριγῶντα, νέοις κλωσὶν ἦν ὡραῖα. τούτοις δ' ἀνεμέμικτο καὶ τὰ καρπῶν μὲν ἄλλως ἄγονα, τὴν δ' εὐμορφίαν ἔχοντα καρπόν,

κυπαρίττων γε καὶ πλατανίστων αἰθέρια μήκη. σὺν αὐταῖς αὐτόμολος Ἀφροδίτης, ἡ πρὶν θεοῦ πάλαι φυγάς, Δάφνη. παντί γε μὴν δένδρῳ, περιπλεγδὴν ὁ φίλερως προσείρπυσε κιττός. ἀμφιλαφεῖς ἄμπελοι πυκνοῖς κατήρτηντο βότρυσι. τερπνοτέρα γὰρ Ἀφροδίτη μετὰ Διονύσου. καὶ τὸ παρ' ἀμφοῖν ἡδύ, σύγκρατον, εἰ δ' ἀπεζευχθεῖεν ἀλλήλων, ἧττον εὐφραίνουσιν. ἦν δ' ὑπὸ ταῖς ἄγαν παλινσκίοις ὕλαις ἱλαραὶ κλισίαι, τοῖς ἐνεστιᾶσθαι θέλουσιν, εἰς ἃ τῶν μὲν ἀστικῶν, σπανίως ἐπεφοίτων τινὲς, ἀθρόος δ' ὁ πολιτικὸς ὄχλος ἐπανηγύριζεν, ὄντως Ἀφροδισιάζοντες. ἐπεὶ δ' ἱκανῶς τοῖς φυτοῖς ἐτέρφθημεν, εἴσω τοῦ νεὼ παρήειμεν. ἡ μὲν οὖν θεὸς ἐν μέσῳ καθίδρυται. παρίας δὲ λίθου δαίδαλμα κάλλιστον, ὑπερήφανον, καὶ σεσηρότι γέλωτι μικρὸν ὑπομειδιῶσα. πᾶν δὲ τὸ κάλλος αὐτῆς ἀκάλυπτον, οὐδεμιᾶς ἐσθῆτος ἀμπεχούσης, γεγύμνωται, πλὴν ὅσα, τῇ ἑτέρᾳ χειρὶ, τὴν αἰδῶ λεληθότως ἐπικρύπτειν. τοσοῦτό γε μὴν ἡ δημιουργὸς ἴσχυσε τέχνη, ὥστε τὴν ἀντίτυπον οὕτω, καὶ καρτερὰν τοῦ λίθου φύσιν ἑκάστοις μέλεσιν ἐπιπρέπειν. ὁ γοῦν Χαρικλῆς ἐμμανές τι καὶ παράφορον ἐμβοήσας, εὐτυχέστατος, εἶπε, θεῶν, ὁ διὰ ταύτην δεθεὶς Ἄρης. καὶ ἅμα προσδραμὼν, λιπαροῖς τοῖς χείλεσιν, ἐφ' ὅσον ἦν δυνατὸν, ἐκτείνων τὸν αὐχένα, κατεφίλει. σιγῇ δ' ἑστὼς ὁ Καλλικρατίδας, κατὰ νοῦν ἀπεθαύμαζεν. ἔστι δ' ἀμφίθυρος αὐτῆς ὁ νεὼς,

καὶ

ἐστι τοῖς θέλουσι τὴν θεὸν ἰδεῖν ἀκριβῶς, καὶ τὴν νώτου, καὶ ἵνα μηδὲν αὐτῆς ἀθαύμαστον ᾖ. δι' εὐμαρείας οὖν ἦν, τῇ ἑτέρᾳ πύλῃ παρελθοῦσι, τὴν ὄπισθεν εὐμορφίαν διαθρῆσαι. δόξαν οὖν, ὅλην τὴν θεὸν ἰδεῖν, εἰς τὸ κατόπιν τοῦ σηκοῦ περιήλθομεν. εἶτ' ἀνοιγείσης τῆς θύρας ὑπὸ τοῦ κλειδοφύλακος, εἶναι πεπιστευμένου γυναίου, θάμβος αἰφνίδιον ἡμᾶς εἶχε τοῦ κάλλους. ὁ γοῦν Ἀθηναῖος, ἡσυχῇ πρὸ μικροῦ βλέπων, ἐπεὶ τὰ παιδικὰ μέρη τῆς θεοῦ κατώπτευσεν, ἀθρόως, πολὺ τοῦ Χαρικλέους ἐμμανέστερον ἀνεβόησεν. Ἡράκλεις, ὅση μὲν τῶν μεταφρένων εὐρυθμία, πῶς δ' ἀμφιλαφεῖς αἱ λαγόνες, ἀγκάλισμα χειρόπληθες. ὡς δ' εὐπερίγραφοι τῶν γλουτῶν αἱ σάρκες ἐπικυρτοῦνται, μήτ' ἄγαν ἐλλιπεῖς, αὐτοῖς ὀστέοις προσεσταλμέναι, μήτε εἰς ὑπέρογκον ἐκκεχυμέναι ποιότητα. τῶν δὲ τοῖς ἰσχίοις ἐνσφραγισμένων ἐξ ἑκατέρων τύπων, οὐκ ἂν εἴποι τις, ὡς ἡδὺς ὁ γέλως, μηροῦ τε, καὶ κνήμης ἐπ' εὐθὺ τεταμένης ἄχρι ποδὸς, ἠκριβωμένοι ῥυθμοί. τοιοῦτος ἄρα Γανυμήδης, ἐν οὐρανῷ Διὶ τὸ νέκταρ ἥδιον ἐγχεῖ. παρὰ γὰρ μὲν Ἥβης οὐκ ἂν ἐγὼ διακονουμένης, προσεδεξάμην. ἐνθεαστικῶς ταῦτα τοῦ Καλλικρατίδου βοῶντος, ὁ Χαρικλῆς, ὑπὸ τοῦ σφόδρα θάμβους, ὀλίγου δεῖν ἐπεπήγει, τακερόν τι, καὶ ῥέον ἐν τοῖς ὄμμασι πάθος ἀνυγραίνων. ἐπεὶ δὲ τοῦ θαυμάζειν ὁ κόρος ἡμᾶς ἀπήλλαξεν, τοῦ θατέρου μηροῦ σπῖλον εἴδομεν, ὥσπερ ἐν

ἐσθῆτι κηλῖδα, ἤλεγχε δ' αὐτοῦ τὴν ἀμορφίαν ἡ περὶ τἆλλα τοῦ λίθου λαμπρότης. ἐγὼ μὲν οὖν πιθανῇ τἀληθὲς εἰκασίᾳ τοπάζων, φύσιν ᾤμην τοῦ λίθου, τὸ βλεπόμενον εἶναι, πάθος γὰρ οὐδὲ τούτων ἐστὶν ἔξω. πολλὰ δὲ τοῖς κατ' ἄκρον εἶναι δυναμένοις καλοῖς ἡ τύχη παρεμποδίζει. μέλαιναν οὖν ἐσπιλῶσθαι φυσικήν τινα κηλῖδα νομίζων, καὶ ταύτῃ τὸ τοῦ Πραξιτέλους ἐθαύμαζον, ὅτι τοῦ λίθου τὸ δύσμορφον, ἐν τοῖς ἧττον ἐλέγχεσθαι δυναμένοις μέρεσιν ὑπέκρυψεν. ἡ δὲ παρεστῶσα πλησίον ἡμῶν ζάκορος, ἀπίστου λόγου καινὴν παρέδωκεν ἱστορίαν. ἔφη γὰρ, οὐκ ἀσήμου γένους νεανίαν, ἡ δὲ πρᾶξις ἀνώνυμον αὐτὸν ἐσίγησε, πολλάκις ἐπιφοιτῶντα τῷ τεμένει, σὺν δειλαίῳ δαίμονι ἐρασθῆναι τῆς θεοῦ, καὶ πανήμερον αὐτὸν ἐνδιατρίβοντα τῷ ναῷ, κατ' ἀρχὰς ἔχειν δεισιδαίμονος ἁγιστείας δόκησιν. ἔκ τε γὰρ τῆς ἑωθινῆς κοίτης, πολὺ προλαμβάνων τὸν ὄρθρον, ἐπεφοίτα, καὶ μετὰ δύσιν ἄκων ἐβάδιζεν οἴκαδε. τὴν δ' ὅλην ἡμέραν ἀπαντικρὺ τῆς θεοῦ καθεζόμενος, ὀρθὰς ἐπ' αὐτὴν διηνεκῶς τὰς τῶν ὀμμάτων βολὰς ἀπήρειδεν. ἄσημοι δ' αὐτῷ ψιθυρισμοὶ, καὶ κλεπτομένης λαλιᾶς, ἐρωτικαὶ διεπεραίνοντο μέμψεις. ἐπειδὰν δὲ καὶ μικρὰ τοῦ πάθους ἑαυτὸν ἀποβουκολῆσαι θελήσειε, προσειπὼν, τῇ δὲ τραπέζῃ τέτταρας ἀστραγάλους Λιβυκῆς δορκὸς ἀπαριθμήσας, διεπέττευε τὴν ἐλπίδα. καὶ βαλὼν μὲν εὖ σκοποῦ, μάλιστα δ', εἴ ποτε τὴν θεὸν

αὐτὴν

αὐτὴν διεβόλησε, μηδὲ γνοὺς ἀστραγάλου πεσόντος ἴσῳ σχήματι, προσεκύνει, τῆς ἐπιθυμίας τεύξεσθαι νομίζων. εἰ δ' ὁποῖα φιλεῖ, φαύλως ἐπὶ τῆς τραπέζης ῥίψειεν, οἱ δὲ τῶν τὸ δυσφημότερον ἀνασταῖεν, ὅλῃ Κνίδῳ καταρώμενος, ὡς ἐπ' ἀνηκέστῳ συμφορᾷ καὶ κατηφεῖ, καὶ δι' ὀλίγου συναρπάσας, ἑτέρῳ βόλῳ τὴν πρὶν ἀστοχίαν ἐθεράπευεν. ἤδη δὲ πλέον αὐτῷ τοῦ πάθους ἐρεθιζομένου, τοῖχος ἅπας ἐχαράσσετο, καὶ πᾶς μαλακοῦ δένδρου φλοιὸς Ἀφροδίτην καλὴν ἐκήρυσσεν. ἐτιμᾶτο δ' ἐξίσου Διὶ Πραξιτέλης. καὶ πᾶν ὅ, τι κειμήλιον εὐπρεπὲς οἴκοι φυλάττοιτο, τοῦτ' ἦν ἀνάθημα τῆς θεοῦ. πέρας, αἱ σφοδραὶ τῶν ἐν αὐτῷ πόθων ἐπιτάσεις ἀπενοήθησαν. εὑρέθη δὲ τόλμα τῆς ἐπιθυμίας μαστροπός. ἤδη γὰρ εἰς δύσιν ἡλίου κλίνοντος, ἠρέμα λαθὼν τοὺς παρόντας, ὄπισθε τῆς θύρας παρεισερρύη, καὶ στὰς ἀφανὴς ἐνδοτάτω, σχεδὸν, οὐδ' ἀναπνέων ἠτρέμει. συνήθως δὲ τῶν ζακόρων ἔξωθεν τὴν θύραν ἐφελκυσαμένων, ἔνδον ὁ καινὸς Ἀγχίσης καθείρκτο. καὶ τί γὰρ ἀρρήτου νυκτὸς ἐγὼ τόλμαν, ἢ ἄλλος, ἐπ' ἀκριβὲς ὑμῖν διηγοῦμαι; τῶν ἐρωτικῶν περιπλοκῶν ἴχνη ταῦτα μεθ' ἡμέραν ὤφθη, καὶ τὸν σπίλον εἶχεν ἡ θεὸς, ὧν ἔπαθεν, ἔλεγχον. αὐτόν γε μὴν τὸν νεανίαν, ὡς ὁ δημώδης ἱστορεῖ λόγος, ἢ κατὰ πετρῶν, φασιν, ἢ κατὰ πελαγίου κύματος ἐνεχθέντα, παντελῶς ἀφανῆ γενέσθαι. ταῦτα τῆς ζακόρου διηγουμένης, μεταξὺ τοῦ λόγου διαβοήσας, εἶπεν ὁ

Χα

Χαρικλῆς, οὐκοῦν τὸ θῆλυ κἂν λίθινον ᾖ, φιλεῖται. τί δ', εἴ τις ἔμψυχον εἶδε τοιοῦτο κάλλος; ἆρ' οὐκ ἂν ἡ μία νὺξ τῶν τοῦ Διὸς σκήπτρων ἐτιμᾶτο; μειδιάσας δὲ ὁ Καλλικρατίδας, οὐδέπω, φησίν, ἴσμεν, ὦ Χαρίκλεις, εἰ πολλῶν ἀκουσόμεθα τοιούτων διηγημάτων, ὅταν ἐν Θεσπιαῖς γενώμεθα. καὶ νῦν δὲ τὸ ὑπὸ σοῦ ζηλουμένης Ἀφροδίτης ἐναργές ἐστι τὸ δεῖγμα, πῶς ἐρομένου τοῦ Χαρικλέους, ἄγαν πιθανῶς μοι ἔδοξε λέγειν ὁ Καλλικρατίδας. ἔφη γάρ, ὡς ὁ ἐρασθεὶς νεανίας, παννύχου σχολῆς λαβόμενος, ὥστε ὅλην τοῦ πάθους ἔχειν ἐξουσίαν κορεσθῆναι, παιδικῶς τῷ λίθῳ προσωμίλησε, βουληθείς, οἶδ', ὅτι μηδὲ πρόσθεν εἶναι τὸ θῆλυ. πολλῶν οὖν ἀκρίτων ἀφυλακτουμένων λόγων, τὸν συμμιγῆ καταπαύσας ἐγὼ θόρυβον, ἄνδρες εἶπον ἑταῖροι, τῆς περὶ κόσμον ἔχεσθε ζητήσεως, ὡς εὐπρεπὴς ἐστὶ νόμος παιδείας. ἀπαλλαγέντες οὖν τοῦ ἀτάκτου, καὶ πέρας οὐδὲν ἐχούσης φιλονεικίας, ἐν μέρει ὑπὲρ τῆς αὐτῆς ἑαυτοῦ δόξης, ἑκάτερος ἀποτείνασθε. καὶ γὰρ οὐδέπω καιρὸς ἐπὶ ναῦν ἀπιέναι. τῇ δὲ σχολῇ καταχρηστέον εἰς ἱλαρίαν, καὶ μετὰ τέρψεως ὠφελῆσαι δυναμένην σπουδήν. ὑπεξιτέον οὖν τοῦ νεώ, πολὺς γὰρ ὁ κατ' εὐσέβειαν ἐπιφοιτῶν ὄχλος, εἰς ἕν τι τῶν συμποσίων ἀποκλινώμεθα, ὅπως δ' ἠρέμας ἀκούειν τε καὶ λέγειν, ἅττ' ἂν βουλομένοις, ἐξῇ. μεμνῆσθε δ', ὡς ὁ τήμερον ἡττηθείς, οὐκ ἔτ' αὖθις ἡμῖν περὶ τῶν ἴσων ἐνοχλήσει. καλῶς ἔδοξα ταῦ-

τα λέγειν, καὶ συγκαταινεσάντων, ἐξῄειμεν. ἐγὼ μὲν ἡδόμενος, οὐδεμιᾶς με πιεζούσης φροντίδος, οἱ δ᾽ ὑπὸ συννοίας, μεγάλην ἐν ἑαυτοῖς σκέψιν ἄνω καὶ κάτω κυκλοῦντες, ὡς περὶ τῆς προπομπίας ἀγωνιούμενοι Πλαταιᾶσιν. ἐπεὶ δὲ ἥκομεν εἴς τι συνηρεφὲς καὶ παλίνσκιον, ὥρᾳ θέρους, ἀναπαυστήριον, ἡδύς, εἰπὼν, ὁ τόπος, ἐγὼ, καὶ γὰρ οἱ κατὰ κορυφὴν λιγυρὸν ὑπηχοῦσι τέττιγες, ἐν μέσῳ πάνυ δικαστικῶς καθεζόμην, αὐτὴν ἐπ᾽ αὐταῖς ὀφρύσι τὴν Ἡλιαίαν ἔχων. προθεὶς δ᾽ ἀμφοτέροις κλῆρον ὑπὲρ τοῦ, τίνα χρὴ πρῶτον εἰπεῖν, ἐπειδὴ Χαρικλῆς ἐλελόγχει πρότερον, εὐθὺς ἐνάρχεσθαι τοῦ λόγου διεκελευσάμην. ὁ δὲ τῇ δεξιᾷ τὸ πρόσωπον ἀνατρίψας, ἡσυχῇ, καὶ μικρὸν ἐπισχὼν, ἄρχεται τῇ δέ πῃ. Σὲ δέσποινα τῶν ὑπὲρ σοῦ λόγων, Ἀφροδίτη, σὲ βοηθὸν αἱ ἐμαὶ δεήσεις καλοῦσιν. ἅπαντι μὲν γὰρ ἔργῳ, κἂν βραχὺ τῆς ἰδίας πειθοῦς ἐπιστάξῃς, τελειότατόν ἐστιν. οἱ δ᾽ ἐρωτικοὶ λόγοι προσηκόντως σου δέονται, σὺ γὰρ αὐτῶν γνησιωτάτη μήτηρ. ἴθι δὴ γυναιξὶ συνήγορος, ἡ θήλεια. χάρισαι δὲ καὶ τοῖς ἀνδράσι μένειν ἄρρεσιν, ὡς ἐγεννήθησαν. ἔγωγ᾽ οὖν εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου, τὴν πρωτομήτορα, καὶ πάσης γενέσεως πρωτόρριζον, ὧν ἀξιῶ, μάρτυρα ἐπικαλοῦμαι. λέγω δὲ τὴν ἱερὰν τῶν ὅλων φύσιν, ἣ τὰ πρῶτα στησαμένη στοιχεῖα τοῦ κόσμου, γῆν, ἀέρα, πῦρ, ὕδωρ, τῇ πρὸς ἄλληλα τούτων ἐπικράσει, πᾶν ἐζωογόνησεν ἔμψυχον. ἐπιστα-

μόνη δ', ὅτι θνητῆς οὖσα μὲν ὕλης δημιούργημα, καὶ βραχὺς χρόνος ὁ τοῦ ζῆν ἑκάστῳ καθείμαρται, τὴν ἑτέρου φθορὰν, ἄλλου γένεσιν ἐμηχανήσατο, καὶ τῷ θνήσκοντι τὸ τικτόμενον ἀντεμέτρησεν, ἵνα ταῖς παρ' ἀλλήλων διαδοχαῖς εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον ζῶμεν. ἐπεὶ δ' ἦν ἄπορον ἐξ ἑνός τι γεννᾶσθαι, διπλῆν ἐν ἑκάστῳ φύσιν ἐμηχανήσατο, τοῖς μὲν γὰρ ἄρρεσιν, ἰδίας καταβολὰς σπερμάτων χαρισαμένη, τὸ θῆλυ δ' ὥσπερ γονῆς τι δοχεῖον ἀποφήνασα. κοινὸν οὖν ἀμφοτέρῳ γένους πόθον ἐγκερασαμένη, συνέζευξεν ἀλλήλοις θεσμὸν ἀνάγκης ὅσιον, καταγράψασα μένειν ἐπὶ τῆς οἰκείας φύσεως ἑκάτερον, καὶ μήτε τὸ θῆλυ παρὰ φύσιν ἀρρενοῦσθαι, μήτε τὸ ἄρρεν ἀπρεπῶς μαλακίζεσθαι. διὰ τοῦθ' αἱ σὺν γυναιξὶν ἀνδρῶν ὁμιλίαι, μέχρι δεῦρο, τὸν ἀνθρώπινον βίον ἀθανάτοις διαδοχαῖς φυλάττουσιν. οὐδεὶς ἀνὴρ ἀπ' ἀνδρὸς αὐχεῖ γενέσθαι. δυοῖν δ' ὀνομάτοιν σεβασμίοιν, πᾶσαι τιμαὶ μένουσιν, ἐξ ἴσου πατρὶ μητέρα προσκυνούντων. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν, ἔθ' ἡρωϊκὰ φρονῶν ὁ βίος, καὶ τὴν γείτονα θεῶν σέβων ἀρετὴν, οἷς ἐνομοθέτησεν ἡ φύσις, ἐπειθάρχει. καὶ καθ' ἡλικίας μέτρα γυναιξὶ ζευγνύμενοι, γενναίων πατέρες ἐγίγνοντο τέκνων. κατὰ μικρὸν δ', ὁ χρόνος ἀπ' ἐκείνου τοῦ μεγέθους, εἰς τὰ τῆς ἡδονῆς καταβαίνων βάραθρα, ξένας ὁδοὺς, καὶ παρηλλαγμένας ἀπολαύσεων ἔτεμεν. εἶθ' ἡ πάντα τολμῶσα τρυφὴ, τὴν φύσιν αὐτὴν παρανόμη-

σε.

σε. καί τις ἄρα πρῶτος ὀφθαλμοῖς τὸ ἄρρεν εἶδεν, ὡς θῆλυ, δυοῖν θάτερον, ἢ τυραννικῶς βιασάμενος, ἢ πείσας πανούργως. συνῆλθε δ' εἰς μίαν κοίτην μία φύσις. αὐτοὺς δ' ἐν ἀλλήλοις ὁρῶντες, οὔθ' ἃ δρῶσιν, οὔθ' ἃ πάσχουσιν, ᾐδοῦντο. καὶ πετρῶν δέ, φασιν, ἀγόνων σπείραντες, ὀλίγης ἡδονῆς ἀντικατηλλάξαντο μεγάλην ἀδοξίαν. εἴποις γε μήν, εἰς τοσοῦτον τυραννικῆς βίας ἡ τόλμα προὐκόψεν, ὡς μέχρι σιδήρου τὴν φύσιν ἱεροσυλῆσαι. τῶν δ' ἀρρένων τὸ ἄρρεν ἐκκενώσαντες, εὗρον ἡδονῆς παρέλκοντα μέτρα. οἱ δ' ἄθλιοι καὶ δυστυχεῖς, ἵν' ἐπιπλέον ὦσι παῖδες, οὐδ' ἔτι μένουσιν ἄνδρες, ἀμφίβολον αἴνιγμα διπλῆς φύσεως, οὔτ' εἰς ὃ γεγόνασι, φυλαχθέντες, οὔτ' ἔχοντες, ἐφ' ὃ μετέβησαν. τὸ δ' ἐν νεότητι παραμεῖναν ἄνθος, εἰς γῆρας αὐτοὺς μαραίνει πρόωρον. ἅμα γὰρ ἐν παισὶν ἀριθμοῦνται, καὶ γεγηράκασιν, οὐδὲν ἀνδρῶν μεταίχμιον ἔχοντες. οὕτως ἡ μιαρὰ, καὶ παντὸς κακοῦ διδάσκαλος τρυφὴ, ἄλλην ἀπ' ἄλλης ἡδονὰς ἀναισχύντους ἐπινοοῦσα, μέχρι τῆς, οὐδὲ ῥηθῆναι δυναμένης, εὐπρεποῦς νόσου κατώλισθεν, ἵνα μηδὲν ἀγνοῇ μέρος ἀσελγείας. εἰ δ' ἐφ' ὧν ἡ πρόνοια θεσμὸν ἔταξεν, ἡμᾶς ἕκαστος ἵδρυτο, ταῖς μετὰ γυναικῶν ἂν ὁμιλίαις ἠρκούμεθα, καὶ παντὸς ὀνείδους ὁ βίος ἐκαθάρευεν. ἀμέλει παρὰ τοῖς οὐδὲν ἐκ πονηρᾶς διαθέσεως παραχαράξαι δυναμένοις ζώοις, ἄχραντος ἡ τῆς φύσεως νομοθεσία φυλάττεται.

λέοντος οὐκ ἐπιμαίνονται λέουσιν, ἀλλ' ἡ κατὰ καιρὸν Ἀφροδίτη, πρὸς τὸ θῆλυ τὴν ὄρεξιν αὐτῶν ἐκκαλεῖται. ταῦρος ἀγελάρχης βουσὶν ἐπιθόρνυται. καὶ κριὸς ὅλην τὴν ποίμνην ἄρρενος πληροῖ σπέρματος. τί δέ, οὐ συῶν μὲν εὐνὰς μεταδιώκουσι κάπροι; λυκαίναις δ' ἐπιμίγνυνται λύκοι. καθόλου δ' εἰπεῖν, οὔθ' οἱ ἀέρια ῥοιζοῦντες ὄρνεις, οὔθ' ὅσα τὴν ὑγρὰν καθ' ὕδατος εἴληχε λῆξιν, ἀλλ' οὐδ' ἐπὶ γῆς τι ζῷον, ἄρρενος ὁμιλίας ἐπωρέχθη. μένει δ' ἀκίνητα τῆς προνοίας τὰ δόγματα. ὑμεῖς δ' ὦ μάτην ἐπὶ τῷ φρονεῖν εὐλογούμενοι, θηρίον ὡς ἀληθῶς φαῦλον, ἄνθρωποι, τίνι καινῇ νόσῳ παρανομήσαντες, ἐπὶ τὴν κατ' ἀλλήλων ὕβριν ἠρέθισθε; τίνα τῆς ψυχῆς τυφλὴν ἀναισθησίαν καταχέαντες, ἀμφοῖν ἠστοχήκατε φεύγοντες, ἃ διώκειν ἔδει, καὶ διώκοντες, ἀφ' ὧν ἔδει φεύγειν; καὶ καθ' ἕνα τοιαῦτα ζηλοῦν πάντων ἑλομένων, οὐδὲ εἷς ἔσται. ἀλλὰ γὰρ ἐνταῦθα τοῖς Σωκρατικοῖς καὶ ὁ θαυμαστὸς ἀναφύεται λόγος, ὑφ' οὗ παιδικαὶ μὲν ἀκοαί, τελείων δ' ἐνδεεῖς λογισμῶν φαινακίζονται. τὸ δ' ἤδη κατὰ φρόνησιν εὖ ἄκρον ἔχον, οὐκ ἂν ὑπαχθῆναι δύναιτο. ψυχῆς γὰρ ἔρωτα πλάττονται, καὶ τὸ τοῦ σώματος εὔμορφον αἰδούμενοι φιλεῖν, ἀρετῆς καλοῦσιν αὐτοὺς ἐραστάς, ἐφ' οἷς μοι πολλάκις καγχάζειν ἐπέρχεται. τί γὰρ παθόντες, ὦ σεμνοὶ φιλόσοφοι, τὸ μὲν ἤδη μακρῷ χρόνῳ δεδωκὸς ἑαυτοῦ πεῖραν, ὁποῖόν ἐστιν, ᾧ πολιὰ προσήκουσα, καὶ γῆρας ἀρε-

τὴν

τὴν μαρτυρεῖ, δι' ὀλιγωρίας παραπέμπετε. πᾶς
δὲ ὁ σοφὸς ἔρως ἐπὶ τὸν νέον ἐπείγηται, μηδέπω τῶν
λογισμῶν ἐν αὐτῷ, πρὸς ἃ τραπήσονται, κρίσιν
ἐχόντων. ἢ νόμος ἐστὶ, πᾶσαν μὲν ἀμορφίαν πονη-
ρίας εἶναι κατάκριτον, εὐθὺ δ' ὡς ἀγαθὸν ἐπαι-
νεῖσθαι τὸ καλόν. ἀλλά τοι κατὰ τὸν μέγαν ἀληθείας προ-
φήτην Ὅμηρον, Εἶδος τις ἀκιδνότερος πέλει ἀ-
νήρ. Ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι στέφει, οἱ δέ τ' ἐς αὐ-
τὸν τερπόμενοι λεύσσουσιν, ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγο-
ρεύει, Αἰδοῖ μειλιχίῃ, μετὰ δὲ πρέπει ἀγρομένοι-
σιν, Ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ, θεὸν ὣς εἰσορόωσι. καὶ
πάλιν εἶπέ που λέγων, Οὐκ ἄρα σοί γ' ἐπὶ εἴδει καὶ
φρένες ἦσαν. Ἀμέλει τοῦ καλοῦ Νιρέως ὁ σοφὸς Ὀ-
δυσσεὺς πλέον ἐπαινεῖται. πῶς οὖν φρονήσεως
μὲν ἢ δικαιοσύνης, τῶν τε λοιπῶν ἀρετῶν, αἳ τε-
λείοις ἀνδράσι σύγκληρον εἰλήχασι τάξιν, οὐδεὶς
ἔρως ἐντρέχει, τὸ δ' ἐν παισὶ κάλλος ὀξυτάτας
ὁρμὰς παθῶν ἐγείρει; πάνυ γοῦν ἐρᾶν ἔδει Φαί-
δρου, διὰ Λυσίαν, ὦ Πλάτων, ὃν προὔδωκεν; ἢ τὴν
ἀρετὴν φιλεῖν Ἀλκιβιάδου εἰκὸς ἦν, διότι ἠκρωτη-
ρίαζε τὰ θεῶν ἀγάλματα, καὶ τὴν ἐν Ἐλευσῖνι τε-
λετὴν αἱ παρὰ πότον ἐξορχοῦνται φωναί; τίς ἐρα-
στὴς ὁμολογεῖ γενέσθαι, προδιδομένων Ἀθηνῶν, καὶ
Δεκελείας ἐπιτειχιζομένης, καὶ Βίου τυραννίδα
Βλέποντος; ἀλλ' ἄχρι μὲν οὐδέπω, κατὰ τὸν ἱερὸν
Πλάτωνα, πώγωνος ἐμπίπλατο, πᾶσιν ἐπέρα-
στος ἦν, μεταβὰς δ' ἀπὸ τοῦ παιδὸς εἰς τὸν ἄνδρα,

καθ' ἣν ἡλικίαν ἡ τέως ἀτελὴς φρόνησις ὁλόκληρον ἔχει τὸν λογισμόν, ὑπὸ πάντων ἐμισεῖτο. τί δὴ πάθεσιν αἰσχροῖς ὀνομάτων ἐπιγράφοντες αἰδῶ, ψυχῆς ἀρετὴν λέγουσι τὴν τοῦ σώματος εὐπρέπειαν, οἱ φιλόνεικοι μᾶλλον, ἢ φιλόσοφοι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἡμῖν, ὑπὲρ τοῦ μὴ δοκεῖν ἐπισήμων ἀνδρῶν φιλαπεχθημόνως μνημονεύειν, αὐτόθι τοσοῦτον εἰρήσθω. μικρὰ δ' ἀπὸ τῆς ἄγαν σπουδῆς αὐτόθι τὴν ὑμετέραν, ὦ Καλλικρατίδα, καταβὰς ἡδονήν, ἐπιδείξω παιδικῆς χρήσεως πολὺ τὴν γυναικείαν ἀμείνω. καὶ τό γε πρῶτον, ἐγὼ πᾶσαν ἀπόλαυσιν ἡγοῦμαι τερπνοτέραν εἶναι, τὴν χρονιωτέραν. ὀξεῖα γὰρ ἡδονή, παραπτᾶσα φθάνει πρὶν, ἢ γνωσθῆναι πεπαυμένη. τὸ δ' εὐφραῖνον, ἐν τῷ παρέλκοντι κρεῖττον. ὡς εἴθε καὶ βίου μακρὰς προθεσμίας ἡ μικρολόγος ἡμῖν ἐπέκλωσε μοῖρα, καὶ τὸ πᾶν ἦν διηνεκὴς ὑγίεια, μηδεμιᾶς λύπης τὴν διάνοιαν ἐκνεμομένης, ἑορτὴν γὰρ ἄν, καὶ πανήγυριν, τὸν ὅλον χρόνον ἤγομεν. ἀλλ' ἐπεὶ τῶν μειζόνων ἀγαθῶν ὁ βάσκανος δαίμων ἐνεμέσησεν, ἐν γε τοῖς παροῦσιν ἥδιστα τὰ παρέλκοντα. γυνὴ μὲν οὖν, ἀπὸ παρθένου μέχρις ἡλικίας μέσης, πρὶν ἢ τελέως τὴν ἐσχάτην ῥυτίδα τοῦ γήρως ἐπιδραμεῖν, εὐάγκαλον ἀνδράσιν ὁμίλημα. κἂν παρέλθῃ τὰς τῆς ὥρας, ὅμως ἡ ἐμπειρία ἔχει τι λέξαι τῶν νέων σοφώτερον. εἰ δ' εἴκοσιν ἐτῶν ἀποπειρῴη παῖδά τις, αὐτός ἐμοί γε δοκεῖ πάσχειν, ἀμφίβολον Ἀφροδίτην μεταδιώκων.

κων. σκληροὶ γὰρ οἱ τῶν μελῶν ἀπανδρωθέντων ὄγκοι. καὶ τραχὺ μὲν, ἀντὶ τοῦ πάλαι μαλακοῦ, πυκασθὲν ἰούλοις τὸ γένειον. οἱ δ' εὐφυεῖς μηροὶ θριξὶν, ὥσπερεὶ ῥυπῶντος. ἃ δ' ἐστὶ τούτων ἀφανέστερα, τοῖς πεπειρακόσιν ἡμῖν εἰδέναι παρίημι. γυναικὶ δὲ ἀεὶ πάσης ἡ τοῦ χρώματος ἐπιστίλβει χάρις, καὶ δαψιλεῖς μὲν ἀπὸ τῶν βοστρύχων τῆς κεφαλῆς ἕλικες, ὑακίνθοις τὸ καλὸν ἀνθοῦσιν ὅμοια πορφύροντες. οἱ μὲν ἐπινώτιοι κέχυνται, μεταφρένων κόσμος, οἱ δὲ, παρ' ὦτα καὶ κροτάφους, πολὺ τῶν ἐν λειμῶνι οὐλότεροι σελίνων. τὸ δ' ἄλλο σῶμα, μηδ' ἀκαρῆ τριχὸς αὐταῖς ὑποφυομένης, ἠλέκτρου, φασὶν, ἢ Σιδωνίας ὑέλου διαφεγγέστερον ἀπαστράπτει. τί δ' οὐχὶ τῶν ἡδονῶν καὶ τὰς ἀντιπαθεῖς μεταδιωκτέον, ἐπειδὰν ἐξ ἴσου τοῖς διατεθεῖσιν οἱ πάσχοντες εὐφραίνονται. σχεδὸν γὰρ, οὐ κατὰ ταὐτὰ τοῖς ἀλόγοις ζώοις, τὰς μονήρεις διατριβὰς ἀσμενίζομεν, ἀλλά πως φιλεταίρῳ κοινωνίᾳ συζυγέντες, ἥδιω τά τε ἀγαθὰ σὺν ἀλλήλοις ἡγούμεθα, καὶ τὰ δυσχερῆ κουφότερα μετ' ἀλλήλων, ὅθεν εὑρέθη τράπεζα κοινή. καὶ φιλίας μεσίτιν τράπεζαν παραθέμενοι, γαστρὶ τὴν ὀφειλομένην ἀπομετροῦμεν ἀπόλαυσιν, οὐ μόνοι τὸν Θάσιον, εἰ τύχοι, πίνοντες οἶνον, οὐδὲ καθ' αὑτοὺς τῶν πολυτελῶν πιμπλάμενοι σιτίων, ἀλλὰ δοκεῖ τερπνὸν ἑκάστῳ τὸ μετ' ἄλλου. καὶ τὰς ἡδονὰς κοινωσάμενοι, μᾶλλον εὐφραινόμεθα. αἱ μὲν οὖν γυναικεῖοι συνό-

δι, τῆς ἀπολαύσεως ἀντίδοσιν ὁμοίαν ἔχουσιν, ἀλλήλους γὰρ ἐξ ἴσου διαθέντες, ἥδιστα ἀπηλλάγησαν. εἴ γε μὴ δικαστῇ Τειρεσίᾳ προσεκτέον, ὅτι ἡ θήλεια τέρψις ὅλῃ μοίρᾳ πλεονεκτεῖ τὴν ἄρρενα. καλὸν δ᾽ οἶμαι, μὴ φιλαύτως ἀπολαῦσαι θελήσαντας, ὅπως ἰδίᾳ τι χρηστὸν ἀποίσονται, σκοπεῖν, ὅλην παρά του λαμβάνοντας ἡδονὴν, ἀλλ᾽ ἐκεῖνο μερισαμένους, ὃ τυγχάνουσιν, ἀντιπαρασχεῖν ὅμοια. τοῦτο δὲ οὐκ ἂν ἐπὶ παίδων εἴποι τις, οὐχ οὕτω μέμηνεν. ἀλλ᾽ ὁ μὲν διαθείς, ἡ νομίζει ποτὲ ταῦτα, τὴν ἡδονὴν ἐξαίρετον λαβὼν ἀπέρχεται, τῷ δὲ ὑβρισμένῳ κατ᾽ ἀρχὰς μὲν ὀδύναι καὶ δάκρυα, μικρὸν δὲ ὑπὸ χρόνου τῆς ἀλγηδόνος χαλασάσης, πλέον, ὥς φασιν, οὐδ᾽ ἐν ἂν ὀχλήσειας, ἡδονὴ δ᾽ οὐδ᾽ ἡτισοῦν. εἰ δὲ δεῖ τι καὶ περιεργότερον εἰπεῖν, δεῖ δὲ ἐν Ἀφροδίτης τεμένει, γυναικὶ μὲν, ὦ Καλλικρατίδα, καὶ παιδικώτερον χρώμενον ἔξεστιν εὐφρανθῆναι, διπλασίας ἀπολαύσεως ὁδοὺς ἀνοίξαντα. τὸ δὲ ἄρρεν οὐδενὶ τρόπῳ χαρίζεται θήλειαν ἀπόλαυσιν. ὥστ᾽ εἰ μὲν τοῦθ᾽ ὑμῖν ἀρέσκειν δύναται, πρὸς ἀλλήλους ἡμεῖς ἀποτειχισώμεθα. εἰ δὲ τοῖς ἄρρεσιν εὐπρεπεῖς αἱ μετὰ ἀρρένων ὁμιλίαι, πρὸς τὸ λοιπὸν ἐράτωσαν ἀλλήλων καὶ γυναῖκες. ἄγε νῦν ὦ νεώτερε χρόνε, καὶ τῶν ξένων ἡδονῶν νομοθέτα, καινὰς ὁδοὺς ἄρρενος τρυφῆς ἐπινοήσας, χάρισαι τὴν ἴσην ἐξουσίαν καὶ γυναιξίν. ἀλλήλαις ὁμιλησάτωσαν, ὡς ἄνδρες. ἀσελγῶν δὲ ὀργάνων ὑποζυγωσάμεναι τέχνασμα,

τέχνασμα, ἀπόρων τεράστιον αἴνιγμα, κοιμάσθωσαν γυνὴ μετὰ γυναικὸς, ὡς ἀνήρ. τὸ δὲ εἰς ἀκοὰς σπανίως ἧκον ὄνομα, αἰσχύνομαι καὶ λέγειν, τῆς τριβακῆς ἀσελγείας, ἀνέδην πομπευέτω. πᾶσα δ' ἡμῶν ἡ γυναικωνῖτις ἔστω Φιλαινὶς, ἀνδρογύνους ἔρωτας ἀσχημονοῦσα. καὶ πόσῳ κρεῖττον εἰς ἄῤῥενα τρυφὴν βιάζεσθαι γυναῖκα, ἢ τὸ γενναῖον ἀνδρῶν εἰς γυναῖκα θηλύνεσθαι. τοιαῦτα συντόνως, μεταξὺ παθαινόμενος, ὁ Χαρικλῆς ἐπαύσατο, δεινόν τι καὶ θηριῶδες ἐν τοῖς ὄμμασιν ὑποβλέπων. ἐῴκει δέ μοι καὶ καθαρσίῳ χρῆσθαι πρὸς τοὺς παιδικοὺς ἔρωτας. ἐγὼ δὲ, ἡσυχῆ μειδιάσας, καὶ πρὸς τὸν Ἀθηναῖον ἠρέμα τὼ ὀφθαλμὼ παραβαλὼν, παιδιᾶς, ἔφη, καὶ γέλωτος, ὦ Καλλικρατίδα, δικαστὴς καθεδεῖσθαι προσδοκήσας, οὐκ οἶδ', ὅπως ὑπὸ τῆς Χαρικλέους δεινότητος, ἐπὶ σπουδαιότερον ἦγμαι. σχεδὸν γὰρ, ὡς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ, περὶ φόνου καὶ πυρκαϊᾶς, ἢ νὴ Δία, φαρμάκων ἀγωνιζόμενος, ὑπερφυῶς ἐπαθήνατο. καιρὸς οὖν ὁ νῦν, εἴ ποτε καὶ πρότερον, ἀπαιτεῖν σε τὰς Ἀθήνας. Περικλεῖ δὲ πειθοῦ, καὶ τῶν δέκα ῥητόρων τὰς Μακεδόσιν ἀνθωπλισμένας γλώσσας, ἐνὶ τῷ σῷ λόγῳ διατρῖψαι, μιᾶς τῶν ἐν πυκνὶ δημηγοριῶν ἀναμνησθέντι. μικρὸν οὖν ἐπισχὼν ὁ Καλλικρατίδας, ἐῴκει δὲ ἀπὸ τοῦ προσώπου μοι τεκμαιρομένῳ, καὶ λίαν ἀγωνίας μεστὸς εἶναι, λόγων ἀμοιβαίων ἐνάρχεται. εἰ γυναιξὶν ἐκκλησία, καὶ δικαστήρια,

καὶ πολιτικῶν πραγμάτων ἦν μετουσία, στρατηγὸς ἂν ἢ προστάτης ἐχειροτόνησαν, καὶ σὲ χαλκῶν ἀνδριάντων ἐν ταῖς ἀγοραῖς, ὦ Χαρίκλεις, ἐτίμων. σχεδὸν γὰρ οὐδὲ αὐταὶ περὶ αὐτῶν, ὁπόσαι προὔχειν ἐπὶ σοφίαν ἐδόκουν, εἴ τις αὐταῖς τὴν τοῦ λέγειν ἐξουσίαν ἐφῆκεν, οὕτω μετὰ σπουδῆς ἂν εἶπον. οὐχ ἡ Σπαρτιάταις ἀνθωπλισμένη Τελέσιλλα, δι' ἣν ἐν Ἄργει θεὸς ἀριθμεῖται γυναικῶν Ἄρης. οὐχὶ τὸ μελιχρὸν αὔχημα Λεσβίων Σαπφὼ, καὶ ἡ τῆς Πυθαγορείου σοφίας θυγάτηρ, Θεανώ. τάχα δ' οὐδὲ Περικλῆς οὕτως ἂν Ἀσπασίᾳ συνηγόρησεν. ἀλλ' ἐπειδήπερ εὐπρεπὲς ἄρρενας ὑπὲρ θηλειῶν λέγειν, εἴπωμεν καὶ ἄνδρες ὑπὲρ ἀνδρῶν. σὺ δὲ ἵλεως Ἀφροδίτη γενοῦ, καὶ γὰρ ἡμεῖς τὸν σὸν ἔρωτα τιμῶμεν. Ἐγὼ μὲν οὖν ἐνόμιζον ἄχρι παιδιᾶς, ἱλαρὰν τὴν ἔριν ἡμῶν προκόψαι, ἐπεὶ δὲ οἱ παρὰ τούτου λόγοι καὶ φιλοσοφεῖν ὑπὲρ γυναικῶν ἐπενοήθησαν, ἀσμένως τὴν ἀφορμὴν ἥρπακα. μόνος γὰρ ὁ ἄρρην ἔρως, κοινὸν ἀρετῆς καὶ ἡδονῆς ἐστιν ἔργον. εὐξαίμην γὰρ ἄν, εἴπερ ἦν ἐν δυνατῷ, τὴν ἐπήκοόν ποτε τῶν Σωκρατικῶν λόγων, πλατανίστον, Ἀκαδημίας καὶ Λυκείου δένδρον εὐτυχέστερον, ἐγγὺς ἡμῶν ἑστάναι, πεφυκυῖαν, ἔνθ' ἡ Φαίδρου προσανάκλισις ἦν, ὥσπερ ὁ ἱερὸς εἶπεν ἀνὴρ, πλείστων ἁψάμενος Χαρίτων. αὐτὴ τάχα ἄν, ὥσπερ ἡ ἐν Δωδώνῃ φηγὸς, ἐκ τῶν ὀροδάμνων ἱερὰν ἀπορρήξασα φωνὴν, τοὺς παιδικοὺς εὐφημήσειεν ἔρω-

τας, ἔτι τοῦ καλοῦ μεμνημένη Φαίδρου. πλὴν ἐπεὶ τοῦτ' ἀμήχανον, ἢ γὰρ πολλὰ μεταξὺ οὔρεα τε σκιόεντα, θάλασσά τε ἠχήεσσα, ξένοι τε ἐπ' ἀλλοτρίας γῆς ἀπειλήμμεθα, καὶ πλεονέκτημα Χαρικλέους ἐστὶν ἡ Κνίδος, ὅμως τἀληθὲς οὐ προδώσομεν, εἴξαντες ὄκνῳ. μόνον ἡμῖν σὺ δαῖμον οὐράνιε καιρίως παράστηθι, φιλίας εὐγνώμων, ἱεροφάντα μυστηρίων, Ἔρως, οὐ κακὸν νήπιον, ὁποῖα ζωγράφων παίζουσι χεῖρες, ἀλλ' ὃν ἡ πρωτόσπορος ἐγέννησεν ἀρχὴ, τέλειον εὐθὺς τεχθέντα. σὺ γὰρ ἐξ ἀφανοῦς καὶ κεχυμένης ἀμορφίας τὸ πᾶν ἐμόρφωσας. ὥσπερ οὖν ὅλου κόσμου τάφον τινὰ κοινὸν ἀφελὼν, τὸ περικείμενον χάος, ἐκεῖνο μὲν ἐς ἐσχάτου Ταρτάρου μυχοὺς ἐφυγάδευσας, ἔνθα ὡς ἀληθῶς σιδήρειαί τε πύλαι, καὶ χάλκεος οὐδὸς, ὅπως ὑπ' ἀρρήκτου δεθὲν φρουρᾶς, τὴν ἔμπαλιν ὁδὸν εἴργηται. λαμπρῷ δὲ φωτὶ τὴν ἀμαυρὰν νύκτα πετάσας, παντὸς ἀψύχου τε, καὶ ψυχὴν ἔχοντος ἐγένου δημιουργός. ἐξαίρετον δὲ ἐγκεράσας ὁμόνοιαν ἀνθρώποις, τὰ σεμνὰ φιλίας πάθη συνῆψας, ἵν' ἐξ ἀκάκου καὶ ἁπαλῆς ἔτι ψυχῆς ἡ εὔνοια συνεκτρεφομένη, πρὸς τὸ τέλειον ἀνδρῶται. γάμοι μὲν γὰρ, διαδοχῆς ἀναγκαίας εὕρηνται φάρμακα. μόνος δὲ ὁ ἄρρην ἔρως, φιλοσόφου καλόν ἐστι ψυχῆς ἐπίταγμα. πᾶσι δὲ τοῖς ἐκ τοῦ περιόντος εἰς εὐπρέπειαν ἠσκημένοις ἕπεται τιμὴ πλείων, ἢ ὅσα τῆς παρ' αὐτὰ χρείας ἐπιδεῖται. καὶ

ταύτῃ τοῦ ἀναγκαίου τὸ καλὸν κρεῖττον. ἄχρι μὲν οὖν ὁ βίος ἀμαθὴς ἦν, οὐδέπω διὰ τὴν καθ' ἡμέραν πείρας πρὸς τὸ βέλτιον εὐσχολῶν, ἀγαπητῶς ἐπ' αὐτὰ τὰ ἀναγκαῖα συνεστέλλετο. διὰ δὲ ἀγαθῆς διαίτης, ἐπείγων ὁ χρόνος οὐ παρεῖχεν εὕρεσιν. ἐπειδὴ δὲ αἱ μὲν ἐπειγόμεναι χρεῖαι πέρας ἔσχον, οἱ δὲ τῶν ἐπιγιγνομένων ἀεὶ λογισμοὶ διὰ ἀνάγκης ἀφεθέντες εὐκαίρουν, ἐπινοεῖν τι τῶν κρειττόνων ἐκ τούτου κατ' ὀλίγον ἐπιστῆμαι συνηύξοντο. τοῦτο δ' ἡμῖν ἀπὸ τῶν ἐντελεστέρων τεχνῶν ἔνεστιν εἰκάζειν. αὐτίκα πρῶτοι τινὲς ἄνθρωποι γενόμενοι, τοῦ καθ' ἡμέραν λιμοῦ φάρμακον ἐζήτουν. εἶθ' ἁλισκόμενοι τῇ πρὸς τὸ παρὸν ἐνδείᾳ, διὰ ἀπορείας οὐκ ἐώσης ἑλέσθαι τὸ βέλτιον, τὴν εἰκαίαν πόαν ἐσιτοῦντο, καὶ μαλθακὰς ῥίζας ὀρύττοντες, καὶ τὰ πλεῖστα δρυὸς καρπὸν ἐσθίοντες. ἀλλ' ἡ μὲν ἀλόγοις ζῴοις μετὰ χρόνον ἐρρίφη, σπόρον δὲ πυροῦ τε καὶ κριθῆς εἶδον αἱ γεωργῶν ἐπιμέλειαι, εὑροῦσαι κατ' ἔτος ἐκνεάζοντα. καὶ οὐδὲ μανεὶς ἂν εἴποι τις, ὅτι δρῦς, στάχυος ἀμείνων. τί δ' οὐκ ἐν ἀρχῇ μὲν εὐθὺ τοῦ βίου, σκέπης δεηθέντες ἄνθρωποι, νάκη, θηρία δείραντες, ἠμφιέσαντο, καὶ σπήλυγγας ὀρῶν, κρύους καταδύσεις ἐπενόησαν, ἢ παλαιῶν ῥιζῶν ἢ φυτῶν αὖα κοιλώματα; τὴν δὲ ἀπὸ τούτων μίμησιν ἐπὶ τὸ κρεῖττον ἀεὶ μετάγοντες, ὕφηναν μὲν ἑαυτοῖς χλανίδας, οἴκους δὲ ᾠκίσαντο. καὶ λεληθότως αἱ περὶ ταῦτα τέχναι, τὸν χρόνον λαβοῦσαι διδά-

σκαλον,

σκάλλων, ἀντὶ μὲν λιτῆς ὑφῆς τὸ κάλλιον ἐποίκιλαν. ἀντὶ δὲ εὐτελῶν δωματίων, ὑψηλὰ τορεύματα, καὶ λίθων πολυτελείαν ἐμηχανήσαντο, καὶ γυμνὴν τοίχων ἀμορφίαν εὐανθέσι βαφαῖς χρωμάτων κατέγραψαν. πλὴν ἑκάστη γε τούτων τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, ἄφωνος οὖσα, καὶ βαθεῖαν ἐπιτεθειμένη λήθην, ὡς ἐκ μικρᾶς λύσεως κατὰ μικρὸν εἰς τὰς ἰδίας ἀνέτειλεν ἀκτῖνας. ἕκαστος γὰρ εὑρών τι, παρεδίδου τῷ μετ᾽ αὐτόν. εἶθ᾽ ἡ διαδοχὴ τῶν λαμβανόντων, οἷς ἔμαθεν ἤδη προστιθεῖσα, τὸ ἐνδέον ἐπλήρωσε. μὴ δή τις ἔρωτας ἀρρένων ἀπαιτείτω παρὰ τοῦ παλαιοῦ χρόνου, γυναιξὶ γὰρ ὁμιλεῖν ἀναγκαῖον ἦν, ἵνα μὴ τελέως ἄσπερμον ἡμῶν φθαρῇ τὸ γένος. αἱ δὲ ποικίλαι σοφίαι, καὶ τῆς φιλοκάλου ταύτης ἀρετῆς ἐπιθυμίαι, μόλις ὑπὸ τοῦ μηδὲν ἐῶντος ἀνίχνευτον αἰῶνος εἰς τοὐμφανὲς ἔμελλον ἥξειν, ἵνα τῇ θείᾳ φιλοσοφίᾳ καὶ τὸ παιδεραστεῖν συνακμάσῃ. μὴ δῆτα Χαρίκλεις, ὃ μὴ πρότερον εὑρέθη, τοῦτο ἐπινοηθὲν αὖθις ὡς φαῦλον ὑπόθου, μηδ᾽ ὅτι τῶν παιδικῶν ἐρώτων αἱ γυναικεῖαι συνουσίαι πρεσβυτέρους ἐπιγράφονται χρόνους, ἔλαττον θάτερον. ἀλλὰ τὰ μὲν παλαιὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων, ἀναγκαῖα νομίζομεν, ἃ δὲ αὖθις ἐνσχολήσας τοῖς λογισμοῖς ὁ βίος ἐπεξεῦρεν, ὡς ἐκείνων ἀμείνω τιμητέον. ἐμοὶ μὲν γὰρ ὀλίγου καὶ γελᾶν ἐπῄει, Χαρικλέους ἄλογα ζῶα, καὶ τὴν Σκυθῶν ἐρημίαν ἐπαινοῦντος. ὀλίγου δὲ ὑπὸ τῆς ἄγαν φιλονεικίας

καὶ μετεγνώσει, γενόμενος ἄλλην. οὐδὲ γὰρ ὡς ἐναντία φθεγγόμενος, οἷς ἐπεχείρει λέγειν, ὑπεσταλμένῳ δὲ τῷ τῆς φωνῆς τόνῳ τὸ ῥηθὲν ἐκλέπτειν, ἀλλ' ἐπ' ἄκρ μὲν ἡ φωνῇ λαρυγγίζων, οὐκ ἐρῶσι, φησίν, ἀλλήλων λέοντες, οὐδ' ἄρκτοι καὶ σύες, ἀλλ' αὐτῶν ἡ πρὸς τὸ θῆλυ μόνον ὁρμὴ κρατεῖ. καὶ τί θαυμαστόν; ἃ γὰρ ἐκ λογισμοῦ δικαίως ἄν τις ἕλοιτο, ταῦτα τοῖς μὴ δυναμένοις λογίζεσθαι, δι' ἀφροσύνην οὐκ ἔνεστιν ἔχειν. ἐπεί τοι Προμηθεύς, ἢ θεῶν τις ἄλλος, εἰ νοῦν ἑκάστῳ συνέζευξεν ἀνθρώπινον, οὐκ ἂν ἐρημία, καὶ βίος ὄρειος αὐτοὺς ἐποίμαινεν, οὐδὲ ἀλλήλους τροφὴν εἶχον, ἐξ ἴσου δὲ ἡμῖν ἱερὰ δειμάμενοι, καὶ μέσην ἑστίαν τῶν ἰδίων ἕκαστος οἴκων, ὑπὸ τοῖς κοινοῖς ἐπολιτεύοντο νόμοις. τί δὴ παράδοξον, εἰ ζῷα τῆς φύσεως κατάκειται, μηδὲν ὧν λογισμοὶ παρέχονται, παρὰ τῆς προνοίας λαβεῖν ἠτυχηκότα, προσαφῄρηται μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τὰς ἄρρενας ἐπιθυμίας. οὐκ ἐρῶσι λέοντες, οὐδὲ γὰρ φιλοσοφοῦσιν. οὐκ ἐρῶσιν ἄρκτοι, τὸ γὰρ ἐκ φιλίας καλὸν οὐκ ἴσασιν. ἀνθρώποις δ' ἡ μετ' ἐπιστήμης φρόνησις, ἐκ τοῦ πολλάκις πειρᾶσαι τὸ κάλλιστον ἑλομένη, βεβαιοτάτους ἐρώτων ἐνόμισε τοὺς ἄρρενας. μὴ τοίνυν, ὦ Χαρίκλεις, ἀκολάστου βίου συμφορήσας ἑταιρικὰ διηγήματα, γυμνῷ δὲ λόγῳ τῆς σεμνότητος ἡμῶν καταπόμπευε, μηδὲ τὸν οὐράνιον ἔρωτα δὲ νηπίῳ συναρίθμει. λογίζου δὲ ὀψὲ μὲν ἡλικίας, τὰ τοιαῦτα μεταμανθάνων, ὅμως δ' οὖν λογίζου νῦν

γε, ἐπειδὴ ἥπερ οὐ πρότερον, ὅτι διπλοῦς θεὸς ὁ ἔρως, οὐ κατὰ μίαν ὁδὸν φοιτῶν, οὐδὲ ἐν ἑνὶ πνεύματι τὰς ἡμετέρας ψυχὰς ἐρεθίζων, ἀλλ' ὁ μὲν, ὡς ἂν οἴομαι, κομιδῇ νήπια φρονῶν, οὐδ' ἐγνὼς αὐτὸς τὴν διάνοιαν ἀνέχειν δυνάμενος λογισμοῦ, πολὺς ἐν ταῖς τῶν ἀφρόνων ψυχαῖς ἀθροίζεται, μάλιστα δὲ αὐτῷ γυναικεῖοι πόθοι μέλουσιν. οὗτος ὅστις ἐστὶν ὁ περὶ ἐφημέρου ταύτης ὕβρεως ἑταῖρος, ἀκείτω φορᾷ πρὸς τὸν βουλόμενον ἄγων. ἕτερος δὲ ἔρως, ὠγυγίων πατὴρ χρόνων, σεμνὸν ὀφθῆναι, καὶ πανταχόθεν ἱεροπρεπὲς θέαμα, σωφρονούντων ταμίας παθῶν, ἤπια ταῖς ἑκάστου διανοίαις ἐμπνέει. τοῦ λαχόντος ἵλεω τοῦδε τοῦ δαίμονος, ἡδονὴν ἀρετῇ μεμιγμένην ἀσπαζόμεθα. δισσὰ γὰρ ὄντως, κατὰ τὸν τραγικὸν, πνεύματα πνεῖ ὁ ἔρως. ἑνὸς δὲ ὀνόματος οὐχ ὅμοια τὰ πάθη κεκοινώνηκε. καὶ γὰρ αἰδὼς, ὠφελείας ὁμοῦ καὶ βλάβης ἀμφίβολός ἐστι δαίμων. Αἰδὼς, ἥ τ' ἄνδρας μέγα σίνεται, ἠδ' ὀνίνησιν. οὐ μὴν οὐδὲ ἐρίδων γένος ἐστὶν ἕν, ἀλλ' ἐπὶ γαῖαν Εἰσὶ δύο, τὴν μέν κεν ἐπαινέσειε νοήσας, Ηδ' ἐπιμωμητὴ, διὰ δ' ἄνδιχα θυμὸν ἔχουσιν. οὐδὲν οὖν παράδοξον, εἰ πάθος ἀρετῇ κοινὴν προσηγορίαν ἔχειν ἔτυχεν, ὥστε ἔρωτα καλεῖσθαι, καὶ τὴν ἀκόλαστον ἡδονὴν, καὶ τὴν σωφρονοῦσαν εὔνοιαν. γάμους οὖν, φησι, τὸ μηδὲν οἴει, καὶ τὸ θῆλυ τοῦ βίου φυγαδεύεις, ἵνα πῶς μένωμεν ἄνθρωποι; ζηλωτὸν μὲν οὖν, κατὰ τὸν σοφώτατον Εὐριπίδην, εἰ δίχα τῆς πρὸς γυναῖ-

κας συνόδους, φοιτώντων ἐπὶ ἱερά, καὶ ναοὺς ἀρ-
γύρου καὶ χρυσοῦ τέκνα παρὰ τῆς διαδοχῆς ἐωνού-
μεθα. ἀνάγκη γάρ, βαρὺ κατ᾽ αὐχένα ζυγὸν ἡμῖν
ἐπιθεῖσα, τοῖς κελευομένοις πειθαρχεῖν βιάζεται.
τὸ μὲν οὖν καλὸν αἱρώμεθα τοῖς λογισμοῖς. εἰκέ-
τω δὲ τῇ ἀνάγκῃ τὸ χρειῶδες. ἄχρι τέκνων, γυναῖ-
κες ἀριθμὸς ἔστωσαν, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἄπαγε, μή
μοι γένοιτο. τίς γὰρ ἂν εὖ φρονῶν ἀνέχεσθαι δύναι-
το ἐξ ἑωθινοῦ γυναικὸς ὡραϊζομένης, ἐπικτήτοις
σοφίσμασιν; ἧς ὁ μὲν ἀληθῶς χαρακτὴρ ἄμορφος,
ἀλλότριοι δὲ κόσμοι, τὸ τῆς φύσεως ἀπρεπὲς βουκο
λοῦσιν. εἰ γοῦν ἀπὸ τῆς νυκτερίου κοίτης πρὸς ὄρθρον
ἂν ἴδοι τις ἀνισταμένας γυναῖκας, αἰσχίω νομίσει θη
ρίων, τῶν πρὸ μιᾶς ὥρας ὀνομασθῆναι δυσκλυδω
νίστων, ὅθεν ἀκριβῶς οἴκοι καθείργουσιν αὐτάς, οὐ-
δενὶ τῶν ἀῤῥένων βλεπομένας. γρᾶες δέ, καὶ θε-
ραπαινιδίων ὁ σύμμορφος ὄχλος, ἐν κύκλῳ παρε
στᾶσι, ποικίλοις φαρμάκοις καταφαρμακεύου-
σαι τὰ δυστυχῆ πρόσωπα. οὐ γὰρ ὕδατος ἀκράτῳ
νάματι τὸν ὑψηλὸν ἀπονιψάμεναι κάρον, εὐθὺς ἅ-
πτονται σπουδῆς ἐχομένου τινὸς πράγματος,
ἀλλ᾽ αἱ πολλαὶ τῶν διαπασμάτων συνθέσεις τὸν
ἀηδῆ τοῦ προσώπου χρῶτα φαιδρύνουσιν. ὡς δὲ
ἐπὶ δημοτελοῦς πομπῆς, ἄλλο τις ἄλλη τῶν ὑπη-
ρετουσῶν ἐγκεχείρισται, λεκανίδας ἀργυρᾶς, καὶ προ-
χόους, ἔσοπτρά τε, καὶ καθάπερ ἐν φαρμακοπώ-
λου, πυξίδων ὄχλον, ἀγγεῖα μεστὰ πολλῆς κακοδαι
μονίας,

μονίας. ἐν οἷς ὀδόντων σμηκτικαὶ δυνάμεις, ἢ βλέφαρα μελαίνουσα τέχνη θησαυρίζεται. τὸ δὲ πλεῖστον ἀναλίσκει μέρος ἡ πλοκὴ τῶν τριχῶν. αἱ μὲν γὰρ φαρμάκοις ἐρυθραίνειν δυναμένοις, πρὸς ἡλίου μεσημβρίαν, τοὺς πλοκάμους, ἴσα ταῖς τῶν ἐρίων χροιαῖς, ξανθῷ μεταβάπτουσιν ἄνθει, τὴν ἰδίαν κατακρίνουσαι φύσιν. ὁπόσαις δὲ ἀρκεῖν ἡ μέλαινα χαίτη νομίζεται, τὸν γεγαμηκότων πλοῦτον εἰς ταύτην ἀναλίσκουσιν, ὅλην Ἀραβίαν σχεδὸν ἐκ τῶν τριχῶν ἀποπνέουσαι. σιδηρᾶ τε ὄργανα, πυρὸς ἀμβλεία φλογὶ χλιανθέντα, βίᾳ τὴν ἑλίκων οὐλότητα διαπλέκει. καὶ περίεργοι μὲν αἱ μέχρι τῶν ὀφρύων ἐφελκυσμέναι κόμαι, βραχὺ τὸ μετώπῳ μεταίχμιον ἀφιᾶσι, σοβαρῶς δὲ, ἄχρι τῶν μεταφρένων, οἱ ὄπισθεν ἐπισαλεύονται πλόκαμοι. καὶ μετὰ ταῦτα ἀνθοβαφῆ πέδιλα, τῆς σαρκὸς ἐνδοτέρω τοὺς πόδας ἐπισφίγγοντα, καὶ λεπτοϋφὴς ὃν πρόφασιν ἐσθὴς, ὑπὲρ τοῦ δοκεῖν γεγυμνῶσθαι. πάντα δὲ τὰ ἐντὸς αὐτῆς, γνωριμώτερα τοῦ προσώπου, χωρὶς τῶν ἀμόρφως προπεπτωκότων μαζῶν, οὓς ἀεὶ περιφέρουσι δεσμώτας. τί δεῖ τὰ τούτων πολυτελέστερα κακὰ διεξιέναι, λίθους ἐρυθραίους κατὰ τῶν λοβῶν, πολυτάλαντον ἠρτημένας βάρος, ἢ τοὺς περὶ καρποῖς καὶ βραχίοσι δράκοντας, ὡς ὤφελον, ὄντως ἀντὶ χρυσίου δράκοντες εἶναι. καὶ στεφάνη μὲν ἐν κύκλῳ τὴν κεφαλὴν περιθεῖ, λίθοις Ἰνδικαῖς διάστερος. πολυτελεῖς δὲ τῶν αὐχένων ὅρμοι

καθεῖνται. καὶ ἄχρι τῶν ποδῶν ἐσχάτων καταβέβηκεν ὁ ἄθλιος χρυσὸς, ἅπαν, εἴ τι τοῦ σφυροῦ γυμνοῦται, περισφίγγων. ἄξιον δ' ἦν, σιδήρῳ τὰ περίσφυρα σκέλη πεπεδῆσθαι. κἀπειδὰν αὐτῶν ὅλον τὸ σῶμα, νόθης εὐμορφίας ἐξαπατῶντι κάλλει διαμαγευθῇ, τὰς ἀναισχύντους παρειὰς ἐρυθραίνουσιν ἐπιχρίστοις φύκεσιν, ἵνα τὴν ὑπέρλευκον αὐτῶν, καὶ πίονα χροιὰν, τὸ πορφυροῦν ἄνθος ἐπιφοινίξῃ. τίς οὖν ὁ μετὰ τὴν τοσαύτην παρασκευὴν βίος; εὐθὺς ἀπὸ τῆς οἰκίας ἔξοδοι, καὶ πᾶς θεατὴς ἐπιτρίβων τοὺς γεγαμηκότας. ὧν ἐνίων οἱ κακοδαίμονες ἄνδρες, οὐδὲ αὐτὰ ἴσασι τὰ ὀνόματα, κωλιάδας, εἰ τύχοι, καὶ γενετυλλίδας, ἢ τὴν φρυγίαν δαίμονα, καὶ τὸν δυσέρωτα κῶμον ἐπὶ τὸν ποιμένα. τελεταὶ δὲ ἀπόρρητοι, καὶ χωρὶς ἀνδρῶν, ὕποπτα μυστήρια. καὶ γὰρ τί δεῖ περιπλέκειν διαφθορὰν ψυχῆς; ἐπειδὰν δὲ τούτων ἀπαλλαγῶσιν, οἴκοι εὐθὺ τὰ μακρὰ λουτρά. καὶ πολυτελὴς μὲν καὶ ἡδεῖα τράπεζα, πολὺς δὲ ὁ μετὰ τῶν ἀνδρῶν ἀκκισμός. ἐπειδὰν γὰρ ὑπὲρ πλέω γένωνται ταῖς παρ' αὐταῖς γαστριμαργίαις, οὐκ ἔτ' οὐδὲ τοῦ φάρυγγος αὐταῖς παραδέχεσθαι δυναμένου τι σιτίον, ἄκροις δακτύλοις ἐπιγράφουσαι, τῶν παρακειμένων ἕκαστον ἀπογεύονται, νύκτας ἐπὶ τούτοις διηγούμεναι, καὶ τοὺς ἑτεροζήλωτας ὕπνους, καὶ θηλύτητος εὐνὴν γέμουσαν. ἀφ' ἧς ἀναστὰς ἕκαστος, εὐθὺ λουτροῦ χρεῖός ἐστι. ταυτὶ

μὲν

μὲν οὖν ἀσταθοῦς βίου τεκμήρια. τῶν δὲ πικροτέρων εἴ τις ἐθελήσειε τὸ ἀληθὲς κατὰ μέρος ἐξετάζειν, ὄντως καταράσεται Προμηθεῖ, τὴν Μενάνδρειον ἐκείνην ἀπορρήξας φωνήν. Εἶτ' οὐ δικαίως προσπεπατταλευμένον γράφουσι τὸν Προμηθέα πρὸς ταῖς πέτραις; Καὶ γίνετ' αὐτῷ λαμπὰς, ἄλλο δ' οὐδὲ ἓν Ἀγαθὸν, ὃ μισεῖν, οἶμαι, ἅπαντας τοὺς θεούς. Γυναῖκας ἔπλασεν, ὦ πολυτίμητοι θεοὶ, ἔθνος μιαρόν. γαμεῖ τις ἀνθρώπων; γαμεῖ λάθριος, λοιπὸν γὰρ ἐπιθυμίαι, Καὶ γαμηλίῳ λέχει μοιχὸς ἐντρυφῶν. Εἶτ' ἐπιβουλαὶ καὶ φαρμακεῖαι, καὶ νόσοι, Χαλεπώτατος φθόνος, μεθ' οὗ ζῇ πάντα τὸν βίον γυνή. τίς ταῦτα τὰ ἀγαθὰ διώκει; τίνι βίος ὁ δυστυχὴς οὗτος, θυμήρης; ἄξιον τοίνυν ἀντιθεῖναι τοῖς θήλεσι κακοῖς, τὴν ἄρρενα τῶν παίδων ἀγωγήν. ὄρθριος ἀναστὰς ἐκ τῆς ἀζύγου κοίτης, τὸν ἐπὶ τῶν ὀμμάτων ἔτι λοιπὸν ὕπνον ἀπονιψάμενος, ὕδατι λιτῷ, τὴν ἱερὰν χλαμύδα ταῖς ἐπωμίοις περόναις συρράψας, ἀπὸ τῆς πατρῴας ἑστίας ἐξέρχεται, κάτω κεκυφὼς, καὶ μηδένα τῶν ἀπαντώντων ἐξ ἐναντίας προσβλέπων. ἀκόλουθοι δὲ καὶ παιδαγωγοὶ, χορὸς αὐτῷ κόσμιος ἕπονται, τὰ σεμνὰ τῆς ἀρετῆς ἐν χερσὶν ὄργανα κρατοῦντες, οὐ πρισοῦ κτενὸς ἐντομὰς, κόμην καταψήχειν δυναμένας, οὐδὲ ἔσοπτρα τῶν ἀντιμόρφων χαρακτήρων ἀγράφους εἰκόνας, ἀλλ' ἢ πολύπτυχοι δέλτοι κατόπιν ἀκολουθοῦσιν, ἢ παλαιῶν ἔργων ἀρετὰς φυλάττ-

τουσαι βίβλοι, ἐὰν εἰς μουσικοῦ δέοι φοιτᾶν, εὐμελὴς λύρα. πᾶσι δὲ τοῖς φιλοσόφοις ψυχῆς μαθήμασι λιπαρῶς ἐναθλήσας, ἐπειδὰν ἡ διάνοια τῶν ἐγκυκλίων ἀγαθῶν κορεσθῇ, τὸ σῶμα ταῖς ἐλευθερίοις ἀσκήσεσιν ἐκπονεῖ. Θετταλοὶ γὰρ ἵπποι μέλουσιν αὐτῷ, καὶ βραχὺ τὴν νεότητα πωλοδαμνήσας, ἐν εἰρήνῃ μελετᾷ τὰ πολεμικά, ἄκοντας ἀφιείς, καὶ βέλη δι' εὐστόχου δεξιᾶς ἀποπάλλων. εἶθ' αἱ λιπαραὶ παλαῖστραι, καὶ πρὸς ἡλίου μεσημβρινὸν θάλπος, ἐγκονίζεται τὸ σῶμα πυκνούμενον, οἵ τε τῶν ἐναγωνίων πόνων ἀποσταλάζοντες ἱδρῶτες, μεθ' οὓς λουτρὰ σύντομα, καὶ τράπεζα, τῇ μετὰ μικρὸν ἐπινήφουσα πράξει. πάλιν γὰρ αὐτῷ διδάσκαλοι, καὶ παλαιῶν ἔργων αἰνιττόμεναι, καὶ ἐπιμελούμεναι μνῆμαι, τίς ἀνδρεῖος ἥρως, ἢ τίς ἐπὶ φρονήσει μαρτυρούμενος, ἢ οἷοι δικαιοσύνην καὶ σωφροσύνην ἠσπάσαντο. τοιαύταις ἀρεταῖς ἁπαλὴν ἔτι τὴν ψυχὴν ἐπάρδων, ὅταν ἑσπέρα τὴν πρᾶξιν ὁρίσῃ, τῇ γαστρὸς ἀνάγκῃ τὸν ὀφειλόμενον δασμὸν ἐπιμετρήσας, ἡδίους ὕπνους καθεύδει, τοῖς μεθ' ἡμέραν καμάτοις ἐπηρεμῶν ἤδη χρόνον. τίς οὐκ ἂν ἐραστὴς ἐφήβου γένοιτο τοιούτου; τίνι δ' οὕτω τυφλαὶ μὲν αἱ τῶν ὀμμάτων βολαί, πηροὶ δὲ οἱ τῆς διανοίας λογισμοί, πῶς δ' οὐκ ἂν ἀγαπήσαι τὸν ἐν παλαίστραις μὲν Ἑρμῆν, Ἀπόλλωνα δὲ ἐν λύραις, ἱππαστὴν δὲ ὡς Κάστορα, θείας δὲ ἀρετὰς διὰ θνητοῦ διώκοντα σώματος; ἀλλ' ἐμοὶ μέν, δαίμονες οὐράνιοι,

βίος

βίος εἴη διηνεκὴς οὗτος, ἀπαντικρὺ τοῦ φίλου καθέζεσθαι, καὶ πλησίον ἡδὺ λαλοῦντος ἀκούειν, ἐξιόντι δὲ αὐτῷ συνεξιέναι, καὶ παντὸς ἔργου κοινωνίαν ἔχειν. εὔξαιτο μὲν οὖν ἐρῶν τις, δι' ἀπταίστου καὶ ἀκλινοῦς βίου, τὸν στεργόμενον, ἀλύπως εἰς γῆρας ὁδεῦσαι, μηδεμιᾶς τύχης πειράσαντα βάσκανον ἐπήρειαν. εἰ δὲ καὶ, ὁ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως νόμος, νόσος ἐπιψαύσειεν αὐτοῦ, κάμνοντι συννοσήσω, καὶ διὰ χειμερίου θαλάττης ἀναγομένῳ συμπλεύσομαι. κἂν τυραννικὴ βία δεσμὰ περιάψῃ, τὸν ἴσον ἐμαυτῷ περιθήσω σίδηρον. ἐχθρὸς ἅπας, ὁ μισῶν ἐκεῖνον, ἐμὸς ἔσται. καὶ φιλήσω τοὺς πρὸς αὐτὸν εὐνοϊκῶς ἔχοντας. εἰ δὲ λῃστὰς ἢ πολεμίους θεασαίμην, ἐπ' αὐτὸν ὁρμῶντας, ὁπλισαίμην καὶ παρὰ δύναμιν. κἂν ἀποθάνῃ, ζῆν οὐκ ἀνέξομαι. τελευταίας δὲ ἐντολὰς τοῖς μετ' ἐκεῖνον ὑπ' ἐμοῦ στεργομένοις ἐπιθήσομαι, κοινὸν ἀμφοτέροις ἐπιχῶσαι τάφον, ὀστέοις δὲ ἀναμίξαντας ὀστέα, μηδὲ τὴν κωφὴν κόνιν ἀπ' ἀλλήλων διακεῖναι. ταῦτα δ' οὐ πρῶτοι χαράξουσιν οἱ ἐμοὶ πρὸς τοὺς ἀξίους ἔρωτες, ἀλλ' ἡ θεοῖς γείτων, ἡρωϊκὴ φρόνησις ἐνομοθέτησεν, ἐν οἷς ὁ φιλίας ἔρως, ἄχρι θανάτου συνεξέπνευσε. Φωκὶς ἐκ νηπίων ἔτι χρόνων, Ὀρέστην Πυλάδῃ συνέζευξε. θεὸν δὲ, τῶν πρὸς ἀλλήλους παθῶν μεσίτην λαβόντες, ὡς ἐφ' ἑνὸς σκάφους τοῦ βίου συνέπλευσαν. ἀμφότεροι Κλυταιμνήστραν ἀνῄρουν, ὡς Ἀγαμέμνονος παῖδες. ὑπ' ἀμφοῖν Αἴγισθος ἐφονεύετο. τὰς Ὀρέστην ἐλαυνούσας ποινὰς Πυλάδης ἐνό-

σει μᾶλλον, κρινομένῳ συναγωνίζεσθαι. τὴν δὲ ἐρωτικὴν φιλίαν οὐδὲ τοῖς τῆς Ἑλλάδος ὅροις ἐμέτρησαν, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς ἐσχάτους Σκυθῶν τέρμονας ἔπλευσαν, ὁ μὲν νοσῶν, ὁ δὲ θεραπεύων. τῆς γοῦν Ταυρικῆς γῆς ἐπιβαίνοντας, εὐθὺς ἡ μητροκτόνος αὐτοὺς Ἐριννὺς ἐξενοδόχησε. καὶ τῶν Βαρβάρων ἐν κύκλῳ περιεστώτων, ὁ μὲν ὑπὸ τῆς συνήθους μανίας πεσὼν, ἔκειτο, Πυλάδης δὲ ἀφρὸν ἀπέψα, σώματός τ' ἐτημέλει, Πέπλοις τε περικαλύπτων εὐπήκτοις ὑφαῖς, οὐκ ἐραστοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ πατρὸς ἐνδεικνύμενος ἦθος. ἡνίκα γοῦν ἐκεῖθεν, θατέρου μένοντος ἐπὶ τῷ φονευθῆναι, τὸν ἕτερον εἰς Μυκήνας ἀπιέναι, κομιοῦντα γράμματα, μένειν ὑπὲρ ἀλλήλων ἀμφότεροι θέλουσιν, ἑκάτερος ἐν θατέρῳ ζῶντι ζῆν ἑαυτὸν ἡγούμενος. ἀπωθεῖται δὲ τὰς ἐπιστολὰς Ὀρέστης, ὡς Πυλάδου λαβεῖν ἀξιωτέρου, μόνον οὐκ ἐραστὴς ἀντ' ἐρωμένου γινόμενος. Τὸ γὰρ σφαγιάσαι τόνδ', ἐμοὶ βάρος μέγα, ὁ ναυστολῶν γάρ εἰμ' ἐγὼ τὰς συμφοράς. καὶ μετ' ὀλίγον φησί, Τῷδε μὲν δέλτον δίδου, Πέμψω γὰρ Ἄργος, ὥστε σοι καλῶς ἔχειν, ἡμᾶς δ' ὁ χρῄζων κτεινέτω. Καὶ γὰρ οὕτως ἔχει τὸ πᾶν. ὅταν γὰρ ἐκ παίδων ὁ σπουδαῖος ἔρως ἐντραφεὶς, ἐπὶ τὴν ἤδη λογίζεσθαι δυναμένην ἡλικίαν ἀνδρωθῇ, τὸ πάλαι φιληθὲν, ἀμοιβαίους ἔρωτας ἀνταποδίδωσι. καὶ δυσχερὲς αἰσθέσθαι, ποτέρου πότερος ἐραστής ἐστιν, ὥσπερ ἀπ' ἐνόπτρου τῆς τοῦ φιλήσαντος εὐνοίας, ἐπὶ τὸν ἐρώμενον ὁμοίου πεσόντος

εἰδώ-

εἰδώλου. τί δὴ οὖν τοῦ καθ' ἡμᾶς βίου ξένην αὐτὸ τρυφὴν ὀνειδίζεις, θείοις νόμοις ὁρισθὲν, ἐκ διαδοχῆς ἐφ' ἡμᾶς καταβεβηκός. ἀσμένως δὲ αὐτὸ δεξάμενοι, μεθ' ἁγνῆς διανοίας νεωκοροῦμεν. ὄλβιος γὰρ ὡς ἀληθῶς, κατὰ τὴν τῶν σοφῶν ἀπόφασιν, Ω παῖδές τε νέοι, καὶ μώνυχες ἵπποι. Γηράσκει δ' ὁ γέρων κεῖνος ἐλαφρότατα, κοῦροι τὸν φιλέουσιν. αἵ γε μὴν Σωκρατικαὶ διδασκαλίαι, καὶ τὸ λαμπρὸν ἐκεῖνο τῆς ἀρετῆς δικαστήριον, τοῖς Δελφικοῖς τρίποσιν ἐτιμήθη. χρησμὸν γὰρ ἀληθείας ὁ Πύθιος ἐθέσπισεν, ἀνδρῶν ἁπάντων Σωκράτης σοφώτατος, ὃς ἅμα τοῖς ἄλλοις μαθήμασιν, ἐξ ὧν τὸν βίον ὤνησε, καὶ τὸ παιδεραστεῖν ὡς μάλιστα ὠφελοῦν προσήκατο. δεῖ ἢ τῶν νέων ἐρᾶν, ὡς Αλκιβιάδου Σωκράτης, ὃς ὑπὸ μιᾷ χλαμύδι πατρὸς ὕπνους ἐκοιμήθη. καὶ ἔγωγε τὸ Καλλιμάχειον, ἐπὶ τέλει τῶν λόγων, ἥδιστα προσθείην ἂν ἅπασι κήρυγμα, Αἴθε γὰρ, ὦ κούροισιν ἐπ' ὄμματα λίχνα φέροντες, Ερχιος ὡς ὑμῖν ὤρισε παιδοφιλεῖν. Ωδε νέων ἐράοιτε, πόλιν κεὔανδρον ἔχοιτε. Ταῦτ' εἰδότες, ὦ νεανίαι, σωφρόνως παισὶν ἀγαθοῖς πρόσιτε, μὴ δὲ ὀλίγης τέρψεως εἵνεκα, τὴν μακρὰν ἐκχέοντες εὔνοιαν, ἄχρι τῆς ἀκμῆς, πλαστὰ τὰ τοῦ φιλεῖν πάθη προβάλλεσθε. τὸν δ' οὐράνιον ἔρωτα προσκυνοῦντες, εἰς γῆρας ἀπὸ παίδων βέβαια τηρεῖτε τὰ πάθη. τοῖς γὰρ οὕτω φιλοῦσιν ἥδιστος μὲν ὁ τοῦ ζῆν χρόνος, οὐδεμιᾶς ἀπρεποῦς συνειδήσεως παροικούσης, ἀοίδιμοι δὲ μετὰ θά-

νατον εἰς ταύτας ἐκφοιτῶσι ἠλυδόνων. εἰ δὲ δεῖ φιλοσόφων παισὶ πιστεύειν, αἰθὴρ μετὰ γῆν ἐκδέχεται τοὺς ταῦτα ζηλοῦντας. οἱ δὲ ἄμεινον ἀποθανόντες, ἔχουσι τῆς ἀρετῆς γέρας τὸ ἄφθαρτον. τοιαῦτα τοῦ Καλλικρατίδου σφόδρα νεανικῶς σεμνολογησαμένου, Χαρικλέα μὲν, ἐκ δευτέρου λέγειν πειρώμενον, ἐπέσχον, ὥρα γὰρ ἦν ἤδη ναῦν καταίρειν. δεομένων δὲ, ὅ, τι φρονοίην, ἀποφήνασθαι, δι᾽ ὀλίγου τοὺς ἑκατέρου λόγους ἀριθμησάμενος, οὐκ ἐξ ὑπογύου, φημὶ, καὶ περιμελημένως ὑμῖν, ὦ ἑταῖροι, τὰ τῶν λόγων ἔοικεν ἀπεσχεδιάσθαι, διηνεκοῦς δὲ, καὶ νὴ Δί᾽, ἐρρωμένης φροντίδος ἐναργῆ ταῦτ᾽ ἐστὶν ἴχνη. σχεδὸν γὰρ οὐδέν ἐστιν, ὅ, τι τῶν λεκτέων εἰπεῖν ἕτερος δυνάσθαι παρήκατε. καὶ πολλὴ μὲν ἡ τῶν πραγμάτων ἐμπειρία, πλείων δὲ ἡ τῶν λόγων δεινότης. ὥστ᾽ ἔγωγε ἂν εὐξαίμην, εἴπερ ἦν ἐν δυνατῷ, γενέσθαι Θηραμένης ἐκεῖνος ὁ κόθορνος, ἵν᾽ ἄμφω νενικηκότες, ἐξ ἴσου βαδίζοιτε. πλὴν ἐπειδήπερ ἀνήσειν οὐκ ἐοίκατε, καὶ αὐτὸς ἐν τῷ μεταξὺ πλῷ, περὶ τῶν αὐτῶν οὐ κέκειμαι ἐνοχλεῖσθαι, τὸ μάλιστα παραστὰν εἶναί μοι δίκαιον ἀποφανοῦμαι. γάμοι μὲν ἀνθρώποις βιωφελὲς πρᾶγμα, καὶ μακάριον, ὁπόταν εὐτυχῶνται. παιδικοὺς δ᾽ ἔρωτας, ὅσοι φιλίας ἁγνὰ δίκαια προμνῶνται, μόνης φιλοσοφίας ἔργον ἡγοῦμαι. διὸ δὴ γαμητέον μὲν ἅπασι, παιδεραστεῖν δὲ ἀφείσθω μόνοις φιλοσόφοις. ἥκιστα γὰρ ἐν γυναιξὶν ὁλόκληρος ἀρετὴ φύεται. καὶ σὺ δ᾽ ὦ Χαρίκλεις

μὴ δεινόν

μηδὲν ἀχθεσθῇς, εἰ ταῖς Ἀθήναις ἡ Κόρινθος εἴξει. κἀγὼ μὲν, ὑπ' αἰδοῦς συντόμῳ λόγῳ τὴν κρίσιν ἐπισπεύσας, ἐξανέστην. ἑώρων γὰρ ὑποκατηφῆ τὸν Χαρικλέα, παρὰ μικρὸν ὡς θανάτου κατακείμενον. ὁ δ' Ἀθηναῖος, ἱλαρῷ τῷ τρόπῳ φαιδρὸς, ἀναπηδήσας, προῄει σφόδρα σοβαρῶς, εἴκασεν ἄν τις αὐτὸν ἐν Σαλαμῖνι Πέρσας καταναυμαχηκέναι. καὶ τοῦτό γε τῆς κρίσεως ἀπωνάμην, λαμπρότερον ἡμᾶς ἑστιάσαντος αὐτοῦ τὰ ἐπινίκια, καὶ γὰρ ἦν ἄλλως τὸν βίον μεγαλοφρονέστερος. ἡσυχῇ δὲ καὶ τὸν Χαρικλέα παρηγορησάμην, ὡς τῇ δεινότητι τῶν λόγων συνεχὲς ὑπερθαυμάζων, ὅτι δυσχερεστέρῳ μέρει δυνατῶς συνηγόρησεν. ἀλλ' ἡ μὲν ἐν Κνίδῳ διατριβὴ, καὶ τὰ παρὰ τῇ θεῷ λαληθέντα, σπουδὴν ἱλαρὰν ἅμα, καὶ παιδιὰν εὔμουσον ἐσχηκότα, τῇ δέ πῃ διεκρίθη. σὺ δὲ ὦ Θεόμνηστε, ὁ τὴν ἕωλον ἡμῶν ἐκκαλεσάμενος μνήμην, εἰ δικαστὴς τότ' ἦσθα, πῶς ἂν ἀπεφήνω; Θε. Μελιτίδην ἢ Κόροιβον οἴει με, πρὸς θεῶν, ἵνα τοῖς ὑπὸ σοῦ δικαίως κριθεῖσιν ἐναντίαν φέρω ψῆφον. ὃς ὑπ' ἄκρας ἡδονῆς τῶν λεγομένων, διατρίβειν ἐν τῇ Κνίδῳ ᾠόμην, ὀλίγον τὸ βραχὺ τοῦτο δωμάτιον, αὐτὸν ἡγούμενος εἶναι τὸν νεὼν ἐκεῖνον. ὅμως δ' οὖν, οὐδὲν γὰρ ἀπρεπὲς ἐν ἑορτῇ λέγεσθαι, πᾶς δὲ γέλως, κἂν περίεργος ᾖ, πανηγυρίζειν δοκεῖ, τοὺς ἄγαν ὑπὸ τοῦ παιδεραστοῦ κατωφρυωμένους λόγους ἐθαύμαζον μὲν, σὺν τῇ σεμνότητι, πλὴν οὐ πάνυ θυμῆρες ᾠόμην, ἐφήβῳ παιδὶ

συνδιημερεύοντα, Ταντάλειους δίκας ὑποφέρειν, καὶ τοῖς ὄμμασι τὸ κάλλος μονονουχὶ προσκλύζοντος, ἐξὸν ἀρύσασθαι, δίψην ὑπομένειν. οὐ γὰρ ἀπόχρη τὸ θεωρεῖν ἐρώμενον, οὐδ' ἀπαντικρὺ καθημένου, καὶ λαλοῦντος ἀκούειν, ἀλλ' ὥσπερ ἡδονῆς κλίμακα συμπηξάμενος ἔρως, πρῶτον ἔχει βαθμὸν ὄψεως, ἵνα ἴδῃ, κἂν θεάσηται, ποθεῖ προσάγων ἐφάψασθαι. δι' ἄκρων γοῦν δακτύλων κἂν μόνον θίγῃ, τὰ τῆς ἀπολαύσεως, εἰς ἅπαν διαθεῖ τὸ σῶμα. τυχὼν δ' εὐμαρῶς τούτου, τρίτην πεῖραν ἐπάγει φιλήματος, οὐκ εὐθὺ περίεργον, ἀλλ' ἠρέμα χείλη προσεγγίσας χείλεσιν, ἃ πρὶν ἢ ψαῦσαι, τελείως ἀπέστη, μηδὲν ὑπονοίας ἴχνος καταλιπών. εἶτα πρὸς τὸ προσῆκον ἁρμοζόμενος, ἀεὶ λιπαρεστέροις μὲν ἀσπάσμασιν ἐντέτηκεν, ἐσθ' ὅτε καὶ διαστέλλων ἡσυχῆ τὸ στόμα, τῶν δὲ χειρῶν οὐδεμίαν παρείησιν ἀργήν. αἱ γὰρ φανεραὶ τῶν αἰσθητῶν συμπεριπλοκαὶ τὴν ἡδονὴν συνάπτουσιν. ἢ λαθραίως ὑγρῶς ἡ δεξιὰ κατὰ κόλπου δῦσα, μαστοὺς βραχὺ τὴν φύσιν ὑπεροιδοῦντας πιέζει, καὶ σφριγώσης γαστρὸς ἀμφιλαφὲς τοῖς δακτύλοις ἐπιδράττεται ὁμαλῶς, μετὰ ταῦτα, καὶ πρωτόχνουν ἄνθος ἥβης. καὶ τί τἄρρητα ἀναμετρήσασθαί με δεῖ; τοσαύτης τυχὼν ἐξουσίας ὁ ἔρως, θερμοτέρου τινὸς ἅπτεται πράγματος, εἶτ' ἀπὸ μηρῶν προοιμιασάμενος, κατὰ τὸν κωμικὸν, αὐτὸ ἐπάταξεν. ἐμοὶ μὲν οὕτω παιδεραστεῖν γένοιτο. μετεωρολέσχαι δὲ, καὶ ὅσοι τὴν φιλοσοφίας ὀφρῦν ὑπὲρ αὐτοὺς τοὺς κρο-

τάφους ὑποβεβρέχασι, σεμνῶν ὀνομάτων καὶ ψεύ-
μασι τοὺς ἀμαθεῖς ποιμαινέσθωσαν. ἐρωτικὸς γὰρ ἦν,
εἴ τις ἄλλος, καὶ ὁ Σωκράτης. καὶ ὑπὸ μίαν Ἀλκιβιά-
δης αὐτῷ χλανίδα κλιθεὶς, οὐκ ἀπλὴξ ἀνέστη. καὶ
μὴ θαυμάσῃς, οὐδὲ γὰρ ὁ Πάτροκλος ὑπ' Ἀχιλλέως
ἠγαπᾶτο, μέχρι τοῦ κατ' ἀπαντικρὺ καθέζεσθαι, δέ-
γμενος Αἰακίδην, ὁπότε λήξειεν ἀείδων, ἀλλ' ἦν
καὶ τῆς ἐκείνων φιλίας μεσίτης ἡδονή. στένων γοῦν
Ἀχιλλεὺς τὸν Πατρόκλου θάνατον, ἀταμιεύτῳ πά-
θει πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀπερράγη, μηρῶν τε τῶν σῶν
εὐσεβὴς ὁμιλία Καλλίων. τοὺς γε μὴν ὀνομαζομένους
παρ' Ἕλλησι κωμαστὰς, οὐδὲν ἄλλ', ἢ δήλους ἐραστὰς
νομίζω. τάχα φήσει τις αἰσχρὰ ταῦτ' εἶναι λέγεσθαι,
πλὴν ἀληθῆ γε, νὴ τὴν Κνιδίαν Ἀφροδίτην. Λυ.
οὐκ ἀνέξομαί σου, φίλε Θεόμνηστε, ἄλλην ἀρχὴν κα-
ταβαλλομένου τρίτων λόγων, ἧς ἀκούειν γὰρ ἑορτῇ
μόνον εἰκός ἐστι, τἆλλα δὲ τῶν ἐμῶν ὤτων πόῤῥω ἀ-
ποικιεῖν. ἀφέμενοι δὲ τοῦ παρέλκειν πλείω χρόνον,
εἰς ἀγορὰν ἐξίωμεν. ἤδη γὰρ εἰκός ἐστιν, ὑφάπτεσθαι
τῷ θεῷ τὴν πυράν. ἔστι δ' οὐκ ἀτερπὴς ἡ θέα, τῶν
γὰρ Οἴτῃ παθῶν ὑπομιμνήσκουσα
τοὺς παρόντας.

Τέλος τοῦ πρώτου μέρους.

